

သံဃ နိမ္မိတ်အညွှန်း

လက်ရွေးစင်စာမျှား

“... အကယ်၍သာ ညိုမြကို လူအဖြစ် လင်္ကာတစ်ပုဒ် ဖော်ကျူးပါ ဆိုလျှင် ...
‘မတုန်မလှုပ် ကျောက်ရုပ်’ ...။ လူအဖြစ်ကား ခြောက်သွေ့လှ၏။ ဟာသကား
သူ၏ စာပေတွင်သာ ရှိ၏။”

- ဒဂုန်တာရာ ၏ ရုပ်ပုံလွှာ (၁၉၅၅)။ စာ ၁၈၉၊ ၁၉၁ ... မှ။

“... သရော်စာ ရေးသားရာတွင် မိမိရရ ရေးသားနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ... သရော်သည့်
နေရာတွင် မည်သူ့ကိုမျှ ချမ်းသာပေးသောသူ မဟုတ်။ ... သူ၏စာသည် စာဖတ်သူ
တို့အား ရွှင်ပြုံးစေ၏။ စာဖတ်သူတို့ စာမဆုံးမချင်း လက်မလွှတ်ချင်အောင် ဆွဲငင်
နိုင်သော သတ္တိရှိ၏။”

- သိပ္ပံမောင်ဝ ၏ ‘နိဒါန်း’။ စာ ၁၄-၁၅ ... မှ။

“ယခု ခေတ်စမ်း စာရေးဆရာများအနက် ညိုမြသည် လူတော် တစ်ယောက် ဖြစ်ပေ
သည်။ အင်္ဂလိပ် မြန်မာ နှစ်ဘာသာကို ကောင်းစွာ ရေးနိုင်သော ခေတ်စမ်းသမား
တစ်ယောက် ဖြစ်၏။ အချို့ကား အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင်သာ ကျွမ်းကျင်၍ မြန်မာ
ဘာသာတွင် ချို့ငဲ့လှ၏။ အချို့ကား မြန်မာဘာသာတွင် သန်၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင်
မနိုင်နင်း။ ညိုမြကား စွယ်စုံတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။”

- ဦးသန့်။ အနောက်သွားညိုမြ နှုတ်ဆက်စာတမ်း (၁၉၃၉)။

စာ ၁၇-၁၈ ... မှ။

“ဗေပေ မိတ်ဆွေတွေထဲမှာ ကျွန်မ အထူး ချစ်ခင်တာကတော့ ဦးညိုမြပါ။ အန်ကယ်
ဦးညိုမြက စကား သိပ်မပြောဘူး။ ပြုံးပြုံးလေးနဲ့ နေတတ်တယ်။”

- ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်။ ‘သီတင်းကျွတ်’၊ ဒီစကား။

ဒီလွှင်းစာစောင်၊ (၁၄-၁၀-၂၀၁၃)။ စာ ၁၃ ... မှ။

“ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးချိန်က ဈာပန အတောအတွင်း တာဝါလိန်းအိမ်သို့ ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ရာ၊ အောက်ထပ်၌ ဗိုလ်ချုပ်၏မိခင် အမေစုနှင့် တွေ့၏။ အမေစု မှာ ငိုရလွန်း၍ သူ့မျက်နှာကို ဆားရည်များ လိမ်းကျထား၏။ ကျွန်တော်က ‘အမေ သားကြီး ကိုအောင်ဆန်း ရှိတုန်းက အမေစုကို ဘာတွေ ပေးကမ်း ထောက်ပံ့ဖူးလဲ’ ဟု မေး၏။ အမေစုက ‘အေးကွယ့်၊ မနှစ်က သူ ရွာပြန်လာတုန်းက မျက်နှာသုတ် ပဝါတစ်ထည် ပေးပါတယ်။ ဒီပြင်တော့ ဘာမှ မရဖူးပါဘူး’ ဟု ဖြေ၏။ ”

– ရုပ်ပုံလွှာအဖွဲ့။ စာ ၂၁၈ ... မှ။

သို့သော် သတင်းစာသမား လူညာကား ယနေ့တိုင် မသေသေးပေ။ ၎င်းပိုင် တိုက်အိမ် ခြောက်ဆောင်ပင် ဆောက်လုပ် ပြီးစီးလေပြီ။ တိရစ္ဆာန် သားကောင်ကဲ့သို့ ၎င်း၏ ရုံးခန်းတွင် အောင်းလျက် ညာနည်းအမျိုးမျိုးတို့ကို အပတ်တကုတ် ရှာဖွေစုဆောင်း ကာ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းများအား နေ့တိုင်း ညာလျက်၊ လိမ်လျက်၊ စားလျက်၊ အသက်ရှည်လျက်ပင်။

– သတင်းစာနှင့် လူပြိန်း။ စာ ၄၉ ... မှ။

သမဂ္ဂ ရိပ်မြဲ၌ အတူ ခိုလှုံခဲ့ရာမှ ကျွန်တော်တို့သည် မြန်မာပြည်၏ လွတ်လပ်ရေး ရာဇဝင်တွင် တခမ်းတနား ပါဝင် ဆင်နွှဲခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်မှာ ဝမ်းသာ အားရဖွယ် ပင်။ သို့သော် လွတ်လပ်ချိန်၌ တိုင်းပြည်ပျက်ရသော အချက်ကြီး တစ်ရပ်မှာလည်း ဤတက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ရဲဘော်အချင်းချင်း ညီညွတ်မှု ကင်းခဲ့၍ ဖြစ်ရလေရာ၊ ကျွန်တော် တို့အဖို့ ဝမ်းနည်းဖွယ်၊ ရှက်ဖွယ်လည်း ကြုံတွေ့နေရပေသည်။

– ကျောင်းသားကြောင့် တိုင်းပြည် မပျက်သင့်။ စာ ၂၄၁ ... မှ။

“ ... ခင်ဗျားတို့ပဲ သကဒါဂါမ်တွေ၊ အနာဂါမ်တွေ လုပ်ကြပါ။ နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ကို တန်းစီ တိုးစား လုပ်ကြရာမှာ ကျွန်တော်က နောက်ဆုံးကပဲ နေပါရစေ။ မရှိလို့ လုပ်စားတာ ဖြည်းဖြည်းပေါ့။ ... ကျုပ်ကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မဆို တဏှာကို ဖက်ပြီး သေမှာ။ ”

– ဒိဋ္ဌိကို သတ်ချင်သတ်ပါ၊ တဏှာကိုတော့ ချမ်းသာပေးပါ။

စာ ၃၃၁-၃၃၂ ... မှ။

ညီမြ [၁၉၁၄-၁၉၈၅]

မုံရွာခရိုင် ချောင်းဦးမြို့နယ် အမြင့်မြို့ သောတာပန်ရွာ၌ အဖ ရှေ့နေ ဦးသာဇံ၊ အမိ ဒေါ်အံ့ (ဒေါ်ရွှေအံ့) တို့က ၁၄ ဧပြီ ၁၉၁၄ တွင် မွေးဖွားသည်။ အမည်ရင်း ဦးသိန်းတင် ဖြစ်သော်လည်း ကလောင်အမည် ညီမြ သည်ပင် အမည်ရင်းကဲ့သို့ တွင်သည်။

ရွှေကုရွာ ဆရာလှိုင်၏ မူလတန်းကျောင်း၊ ကြက်သွန်ဈေးရွာ ဆရာတော် ဦးဉာဏ ကျောင်းတို့တွင် စတင် ပညာသင်ခဲ့၏။ ၁၉၂၁ တွင် မုံရွာမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အထက်တန်း ကျောင်း၌ တတိယတန်း အောင်သည်အထိ ဆည်းပူးသည်။ ၁၉၂၃ တွင် မန္တလေး ကယ်လီ ကျောင်းသို့ ပြောင်းသည်။ ထိုကျောင်းတွင် သတ္တမတန်း အောင်မြင်သည်အထိ နေခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ တွင် မုံရွာမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အထက်တန်းကျောင်း၌ အဋ္ဌမတန်းမှ ဒသမတန်းထိ ဆက်လက် ပညာသင်ခဲ့ရာ ၁၉၃၂ တွင် ဆယ်တန်းအောင်သည်။ ၁၉၃၃ တွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက် ပညာသင်သည်။ ၁၉၃၈ တွင် ဝိဇ္ဇာ (အင်္ဂလိပ်စာ ဂုဏ်ထူးတန်း) ဘွဲ့ ရခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ တွင် အင်္ဂလန်သို့ သတင်းစာပညာ ပညာတော်သင် သွားခဲ့သည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြောင့် အင်္ဂလန် တက္ကသိုလ်များ ပိတ်ထားသဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ အီဗာဆင်မြို့ နောက်ဝက်စတင်း တက္ကသိုလ်တွင် သတင်းစာပညာ သင်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၃၄ တွင် မဟာသိပ္ပံ (သတင်းစာပညာ) ဘွဲ့ ရခဲ့သည်။

၁၉၃၅-၃၈ ခုနှစ်များတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ လုပ်သည်။ မြန်မာသတင်းစဉ် ထုတ်ဝေသူ (၁၉၄၂-၄၃)၊ ဝါရှင်တန်ဒီစီ မြန်မာရေးရာ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် (၁၉၄၃-၄၄)၊ လီဒိုမြို့ရှိ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ စိတ်ဓာတ်စစ်ဆင်ရေးဌာန အကြီးအကဲ (၁၉၄၄-၄၅) အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ပြီး အမှုထမ်းလောကမှ အပြီးအပိုင် နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် အိုးဝေသတင်းစာ ထူထောင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာ အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ (၁၉၅၇-၅၈)၊ မုံရွာမြို့နယ် ပါလီမန် လွှတ်တော်အမတ် (၁၉၆၀) အဖြစ် လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၈-၁၉၇၄ ခုနှစ်များတွင် အိုးဝေဂျာနယ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ (ဒုတိယဆင့်) ချီးမြှင့်ခံရသည်။

၁၉၃၃ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သည့်အချိန်မှစ၍ “ညီမြ” ကလောင် အမည် ခံယူကာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် မဂ္ဂဇင်း၊ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်း တို့တွင် အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ အကဲဆေးများ ရေးခဲ့သည်။ ၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် ပါရှိသည့် “ငရဲခွေးကြီး လွတ်နေပြီ” ဟု အနက်ရသော အင်္ဂလိပ်လို ရေးသည့် ဆောင်းပါးသည် ညီမြ၏ အပြောင် မြောက်ဆုံး သမိုင်းဝင် သရော်စာတစ်ပုဒ်အဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် အိုးဝေ သတင်းစာ ထူထောင်သောအခါ “ဘုန်းကြီးကျောင်းသား မောင်သူမနု” ကလောင်အမည် ခံ၍ သတင်းဆောင်းပါး မြောက်မြားစွာ ရေးသားခဲ့သည်။ ထင်ရှားသည့် စာပေလက်ရာ အချို့မှာ နမ်းကြာညို (၁၉၃၈ ?)၊ ညီမြ၊ Nyo Mya (၁၉၃၉)၊ တရုတ်နှင့်ရုရှား အကွဲတော်ပုံ (၁၉၆၃)၊ ဘိန်းဇွဲကာ [သုံးစောင်တွဲ] (၁၉၇၄)၊ ရွှေလမ်းငွေလမ်း မြန်မာ-အမေရိကန် ဆက်ဆံမှု မှတ်တမ်း (၁၉၈၀)၊ ကုန်းဘောင်ရှာပုံတော် (၁၉၈၂)၊ ဤမိုး ဤမြေ (၂၀၀၂)၊ ဇေတီစမ်းစာများ (၂၀၀၃)၊ ဤမိုး ဤမြေ [၂] (၂၀၀၄) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၂၉ စက်တင်ဘာ ၁၉၈၅ တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

ရာပြည့်စာအုပ် ၃၈၄

နမ်းကြာညို
လက်ရွေးစင် စာများ
ညိုမြ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အမှတ် ၄၅၊ ၁၀၉ လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း။ ၀၁-၃၇၅၉၅၂ (ဆိုင်)၊ ၀၁-၂၄၃ ၃၅၁ (နယ်/ဖြန့်ချိရေး)

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ်
(ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၃)
အုပ်ရေ {၅၀၀}

ထုတ်ဝေသူ
ဒေါ်ခင်အေးမြင့်၊ ရာပြည့်စာပေ [၀၃၈၀၁]
၂၀၆၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ
ဒေါ်ကြည်ပြာသွယ်၊ ဝင်းတိုးအောင်အောင်ဆက် [၀၉၁၇၂]
၁၈၁၊ လမ်း ၅၀၊ ၁၀ ရပ်ကွက်၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းစာလင်
အေဇက်

မျက်နှာစုံ၊ ဒီဇိုင်း
လင်းဝဏ္ဏ

တန်ဖိုး
၆၅၀၀ ကျပ်

ညိမြ

နမ်းကြာညို လက်ရွေးစင် စာများ / ညိမြ
- ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာပေ၊ (ပ) ကြိမ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၃။
၆၃၀ - စာ၊ ၁၃ x ၂၁ စင်တီမီတာ
(၁) နမ်းကြာညို လက်ရွေးစင် စာများ

မာတိကာ

မြန်မာစာကဏ္ဍ

- ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၏ မှတ်ချက်	၁၁
[က] ဝတ္ထုတို	
- နိဒါန်း	၁၃
၁။ တူပြိုင် ဂုဏ်ထူး	၁၆
၂။ စုစုပေါင်း	၂၃
၃။ ကောက်ရိတ်ချိန်	၂၉
၄။ ရွှေလနှင့် ခြူးပိုက်ဆံ	၃၁
၅။ ပူစိကြီးနှင့် ပူစိလေး	၃၅
၆။ နွားနှင့် သပိတ်	၃၆
၇။ ပန်းမြိုင်လယ်	၄၂
၈။ သတင်းစာနှင့် လူပြန်	၄၆
၉။ ဗိုလ်နှစ်ကောင်နှင့် ဆင်းရဲသား	၅၀
၁၀။ ဓနရှင်ကြီး	၅၇
၁၁။ မီးတုတ် မီးတုတ်	၇၂
၁၂။ ရှေးဖြစ်ဟောင်း	၈၃
၁၃။ အောင်ဥယျာဉ်ဝယ်	၈၇
၁၄။ အရူး	၉၁
၁၅။ “ည အိပ်ရာထဲဝင်”	၁၀၅
၁၆။ နမ်းကြာညို	၁၁၁
၁၇။ သင်္ကြန်ခါ ကျိုက်ကလို့ ဘုရားမှာ	၁၁၆
၁၈။ သူခိုးကလေး	၁၂၁
၁၉။ ညိုမင်းလွင်	၁၂၆

[ခ] ပြဇာတ်

- ၁။ မိချော ပြဇာတ် ၁၃၄
၂။ အမတာသောင်ကမ်းကို မျှော်မှန်း၍ တောထွက်တော်မူချိန်က ၁၄၃
၃။ ဒေါသနှင့်မောဟ ပြဇာတ် ၁၅၃

[ဂ] ကဗျာ

- ၁။ အနိုင်မခံ (ဘာသာပြန်) ၁၇၃
၂။ အင်းလျားကဗျာစု
 (က) ဒေစီသို့ ၁၇၄
 (ခ) ငါးပိကြော် ၁၇၅
 (ဂ) သည်ဆောင်းဟေမန် ၁၇၅
 (ဃ) မြားမှန်သူ ၁၇၆
၃။ မြဗေဒါ ၁၇၆
၄။ မန်းခင်သို့ ၁၇၇
၅။ မောင့်မှာတမ်း ၁၇၇
၆။ ဖိုဝန်းတောင် ၁၇၈
၇။ ရဝေရှင်ထွေး ၁၇၉
၈။ ပုဂံလွမ်းချင်း ၁၈၂
၉။ ကဗျာလက်ဆောင် ၁၈၃
၁၀။ အမရ ကမ်းခြေ ၁၈၃
၁၁။ စာကြည့်တိုက် ကျေးဇူး ၁၈၄

[ဃ] ရုပ်ပုံလွှာ

- ၁။ ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ကျွန်တော် ၁၈၅
၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သခင်ခေတ်ကို တီထွင်ခဲ့သူ
 သခင်ဘသောင်း နိဒါန်း ၁၉၄
၃။ ကြေးမုံကိုသောင်း နိဒါန်း ၂၀၇
၄။ သလ္လာတန်ဆောင် အလင်းရောင် ဆရာကြီးဦးလှသိန်း ၂၁၄
၅။ တိဟိတ်ကလေးမှ တိဟိတ်ကြီးသို့ ပျံသန်းသူ ၂၁၉
၆။ အလင်းရောင်ကို စောင့်ထိန်းသူ (မဟာဆွေ) ၂၂၇

[င] စာပဒေသာ

၁။ ယဉ်ကျေးမှု လွတ်လပ်ခွင့်အသင်း	၂၃၆
၂။ ကျောင်းသားကြောင့် တိုင်းပြည်မပျက်သင့်	၂၄၀
၃။ ၃၇ မင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီ	၂၄၂
၄။ ကြေးမုံ အမွမ်းတင်ဋီကာ	၂၇၂
၅။ အိုးဝေ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဝိုင်း	၂၇၅
၆။ ကျွန်တော် “ငရဲခွေး” ဆောင်းပါး ရေးစဉ်က	၂၈၁
၇။ ငါကား မသိနိုင်	၂၉၆
၈။ ဒိဋ္ဌိကို သတ်ချင် သတ်ပါ၊ တဏှာကိုတော့ ချမ်းသာပေးပါ	၃၀၆
၉။ သတင်း ဘယ်လို ရေးမလဲ	၃၁၅
၁၀။ ခေတ်အမျိုးမျိုးမှ မြန်မာဟာသစာပေ	၃၃၂
၁၁။ ဦးပိန်တံတား ဝ လာပြီ	၃၅၇
၁၂။ အာဇာနည်ခေတ်	၃၆၁
၁၃။ ထွန်ချစ်မင်း၏ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ	၃၆၇
၁၄။ မင်းကွန်းရောင်ခြည် သုံးစေတီ	၃၈၄
၁၅။ သမန္တဇာ ဘယ်မှာလဲ	၃၉၇
၁၆။ သက်ကြီး ကြက်မြီးပွဲ	၄၁၃
၁၇။ သံပျင်မင်းသမီး ရှာပုံတော်	၄၂၆
၁၈။ ချင်းတွင်း အညတရ ဇာတ်တော်ကြီး	၄၃၆
၁၉။ ဝေါကြီးမှူးနတ်	၄၄၉
၂၀။ သုခမိန်နှင့် အပြင်လူ	၄၆၀
၂၁။ မွန်ဂိုကမ္ဘာ ၁၃၀၀	၄၆၉
၂၂။ ဘီလပ်ပြန် ပုံတိုပတ်စ	၄၈၃
၂၃။ သိပ္ပံပညာရှင် မွေးမြူနည်း	၄၉၀
၂၄။ စစ်ကိုင်းသို့ချီ ဒေသစာရီ	၅၀၂

ENGLISH SECTION

- Preface	506
1. The Samara	510
2. Innocence	513

3. Tun Khin And I	515
4. A Tragedy	519
5. The Hell-Hound At Large	521
6. Likes And Dislikes	522
7. Chasing The Butterfly	523
8. Anarchism	525
9. The Picture Of Peter Pan	527
10. Evil Passions	529
11. "When Adam Delved And Eve Span"	531
12. The Treaty Of Kanbyi	534
13. The Revolt Of John Donne	538
14. Ennui	541
15. The Queen Of the Night	545
16. "Damn Our Ancestors"	549
17. Interview With A Low Thief	554
18. Sir Joseph Augustus Maung Gyi	556
19. The Press In Burma, A Thumb-Nail Sketch	560

နောက်ဆက်တွဲ

- အနောက်သွား ညိုမြ နှုတ်ဆက်စာတမ်း ၅၆၅

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၏ မှတ်ချက်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက် စာတည်းအဖွဲ့ဝင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရပြီး နောက်ပိုင်းတွင် မွေးဖွားလာသူ ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ဖွားဖက်တော် ပြည်တွင်းစစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံကို လည်းကောင်း၊ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီ၏ အခင်းအကျင်းကို လည်းကောင်း မြည်းစမ်းခွင့် ရခဲ့သည်။ တစ်ပါတီ အာဏာရှင်စနစ်၏ ခါးသီးမှုများနှင့်အတူ ဆိုရှယ်လစ်ပညာရေး၏ သားကောင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံ လမ်းခွဲတွင် သိပ္ပံတွဲ ပညာရေးဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရရာ၊ နိုင်ငံ့သမိုင်းနှင့် အလှမ်းကွာခဲ့ရသည်။ သမိုင်းအသိဟူသည် ခပ်ပါးပါး ထင်ယောင်ဦးဝါးမျှသာ။ ဥပမာ ၁၉၃၆ ခု ကောလိပ်ကျောင်းသားသပိတ်တွင် စနက်တံဖြုတ် ဗုံးတစ်လုံး ဖြစ်သည့် “ငရဲခွေးကြီး လွတ်နေပြီ” အမည်ကို သော် လည်းကောင်း၊ အဆိုပါ စာကို ရေးခဲ့သူ စာရေးဆရာကြီး ညိုမြကို လည်းကောင်း ကြားဖူးနားဝမျှသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ခြေခြေမြစ်မြစ် မသိခဲ့။ အပတ်တကုတ် လေ့လာချင်စိတ်လည်း မပေါ်ခဲ့ပါချေ။ မအ အ အောင် ရှိခဲ့ရပါတော့သည်။

သို့ဖြင့် ဘွဲ့တစ်ခုသာ ရခဲ့သည်။ ရောရောယောင်ယောင် မောင်ဘမောင် ပါပဲ။ အတောင်တစ်ဖက်တည်းနှင့် ပျံသန်းနေသော ငှက်ပေါ့။ ကချင်ပြည်နယ်ထဲ အမှုထမ်းဘဝ ကျင်လည်စဉ် မထင်မှတ်ဘဲ စာတစ်အုပ်နှင့် ဒက်ထိတိုးမိသည်။ သိပ္ပံသမားနှင့် အလှမ်းကွာ အနေစိမ်းသော စာအုပ်ပါ။ ညိုမြ၏ “ကုန်းဘောင်ရှာပုံတော်” စာအုပ်ပေါ့။ ငြီးငွေ့စရာကြီး ဖြစ်မှာပါဟု ကြိုတင် တန်ဖိုးသင့်မိသည်။ သို့ပေမင့် တောင်ပေါ်မှာ ဆိုတော့ ဘာညာ သာရကာ တာရှည် မစဉ်းစားတော့။ ရရာ ဖတ်ရမပေါ့။ အားနေမင့်ပဲ။ ဟိုက် ... အံ့ဩလွန်းလို့ သေတော့မယ်ဟု အထိတ်တလန့်ကြီး ဖြစ်အောင် ဆွဲအောင်အားကောင်းလွန်းရကား တစ်နေ့နှင့်တစ်ည ဆက်တိုက်ကြီး ဖတ်လိုက်မိသည်။ သည်မျှ စာအုပ်ထူကြီးကို အပေါ့အပါး၊ အစားအသောက်အတွက် မနေနိုင်လွန်းခါမှသာ အမြန်ဆုံး ကိစ္စပြီးစေ သဘောထားလျက် တမ်းတမ်းစွဲ မနားတမ်း ဖတ်ခဲ့သည်မှာ မိမိ၏ စာဖတ်သူဘဝတွင် ပထမဆုံး အကြိမ်ပါပဲ ဟူ၍ ရှက်ရှက်နှင့် ဝန်ခံပါရစေ။

“ကုန်းဘောင်ရှာပုံတော်” ၏ ညိုမြချက်ပြင်း အငိုက်မိ ဖမ်းစားမှုတွင် နစ်မျောမိလွန်းရကား သမိုင်းစာပေ အလေ့အလာတွင် နယ်လွန် ခြေကျ နစ်ဝင်ခဲ့မိသည်။ တစ်ဖန် စာရူးပေရူး သဘာဝအတိုင်း စာရေးဆရာ တစ်ဦး၏ စာပေလက်ရာ တစ်ခုတွင် နတ်ဝင်သည် ဖမ်းစားသကဲ့သို့ အရူးအမူး စွဲလမ်းတိမ်းညွတ်မှုကပင် ထိုစာရေးဆရာ၏ စာပေလက်ရာ အားလုံးကို ဖတ်ရှုလိုမှု ချင်ခြင်းတပ်အဟုန် မြင့်မားခဲ့ရသည်။ ဤစေ့ဆော်မှုကြောင့်ပင် ညိုမြ၏ စာပေလက်ရာများကို စာမုဆိုးအနေ တက်တူထိုးကာ

စွမ်းသမျှ စာပေ အမဲလိုက်မိခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ဤစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါတော့သည်။ သတင်းစာဆရာ၊ ဂျာနယ်လစ်၊ သမိုင်းပညာရှင်၊ ဘာသာပြန်ဆရာ၊ ခေတ်ပြောင် သရော်စာ ရေးဖွဲ့သူ၊ လွတ်လပ်ရေးမော်ကွန်းဝင်း ... စသည့် ညိုမြ၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသ များ အပြင် ဝတ္ထုတိုသမား၊ ပြဇာတ်ရေးသူ၊ ကဗျာဆရာ၊ ရုပ်ပုံလွှာဖွဲ့နွဲ့သူ၊ ယဉ် ကျေးမှု သုတေသီ၊ အင်္ဂလိပ်လို ရသမြောက် ရေးဖွဲ့သူ ... စသည် စသည်တို့အတွက် ဤစာအုပ်က အဓိပ္ပာယ် တစ်စုံတစ်ရာအထိ အနက်ဖွင့်ပေးလိမ့်မည်ဟု ယူမှတ်ပါသည်။

ယခုစာအုပ်ကို ညိုမြ၏ ပထမဆုံး လုံးချင်းစာအုပ် ဖြစ်သည့် “နမ်းကြာညို (၁၉၃၈)” အမည် ပေးထားပါသည်။ ညိုမြ၏ “ညိုမြ၊ Nyo Mya (၁၉၃၉)” ကို လက်ရင်းထား၍ ထိုထို မဂ္ဂဇင်းများရှိ စာများကို ဦးစားပေး ရေးပါသည်။ ညိုမြ၏ စာရေးဆရာဘဝကို ကိုယ်စားပြုသည်ဟု ယူသော စာအချို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းထား ပါသည်။ ညိုမြ ရုပ်ပုံလွှာကို တို့ထိကျီစယ်ထားသည့် ညိုမြ အပေါင်းအသင်းများ၏ လက်ရာ “အနောက်သွားညိုမြ နှုတ်ဆက်စာတမ်း” ကိုလည်း ပူးတွဲတင်ပြထားပါသည်။ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း အချို့တွင် ပါရှိသော စာတချို့ကိုမူ စာအုပ်ထုလွှန်းပြီး၊ စာအုပ်ဈေး ကြီးမြင့်မည်ကို ငဲ့ကွက်၍ ချန်လှပ်ခဲ့ရသည်။

ယခုစာများကို ပုံနှိပ်ရာတွင် မူရင်း စာနယ်ဇင်းပါ စာများနှင့် ညှိနှိုင်းထားပါ သည်။ အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ရိုက်မှုများတွင် ကွဲလွဲချက်များ တွေ့ရသည်။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ပင် ထပ်မံ ပြုပြင်ခဲ့သလော၊ သို့မဟုတ် အခြား အကြောင်းများကြောင့်လော။ ဝေခွဲမရပါ။ သုတေသန ပြုဖွယ်ပင်။

ဤမျှ ပြည့်စုံစွာ စုစည်းရာတွင် ကူညီခဲ့ကြသည့် အမျိုးသားစာကြည့်တိုက် (ရန်ကုန်) နှင့် တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက်ရှိ ဝန်ထမ်းများကို လည်းကောင်း၊ ဆရာညိုမြ စာစုစာရင်း (အောက်တိုဘာ ၁၉၉၅) ပြုစုသူ မနုဇနအောင် (ဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ သမိုင်း) ကို လည်းကောင်း၊ ဆိုးစဦးညိုမြ ဘဝနှင့်စာပေ (စက်တင်ဘာ ၂၀၁၁) ပြုစုသူ တက္ကသိုလ်စိန်တင်ကို လည်းကောင်း အထူး ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်း တင်အပ်ပါသည်။

မည်သို့ဆိုစေ၊ ယခုစာအုပ်သည် စာရေးဆရာကြီး ညိုမြ၏ စာပေဂုဏ်ကျေးဇူး ကို တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ ထပ်မံ ထုတ်ဖော်ခွင့် ရမည် ဆိုအံ့။ စီစဉ်ထုတ်ဝေသူ အနေနှင့် မိမိအပေါ် တင်ရှိနေသော ဆရာကြီး၏ စာပေကျေးဇူးကို အနည်းငယ်မျှ ဆပ်ခွင့်ရသည် ဟူသော ပီတိဖြင့် များစွာ ကျေနပ် ဝမ်းမြောက်နေမည်သာ ဖြစ်ပါ သည်။ အကယ်၍ အမှားတစ်စုံတစ်ရာ တွေ့ခဲ့လျှင်မူ စာရေးဆရာကြီး ညိုမြနှင့် မပတ်သက်ဘဲ စီစဉ်ထုတ်ဝေသူနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါကြောင်း လေးစားစွာ တင်ပြအပ် ပါသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

နိဒါန်း

ကျွန်ုပ်တို့၏မိတ်ဆွေ၊ ဆောင်းပါးရှင် ညိုမြသည် အစိုးရ ပညာတော်သင်အဖြစ် ဖြင့် အနောက်နိုင်ငံသို့ သွားရတော့မည်။ ဤသို့ သွားခါနီးတွင် သူ့အား နှုတ်ဆက်ရန် လိုပေ၏။ နှုတ်အားဖြင့် နှုတ်ဆက်ရန်ထက် လက်ဆောင်ကလေး တစ်မျိုးမျိုးနှင့် နှုတ်ဆက်က ပိုမို၍ ကောင်းပေလိမ့်မည်ဟု သူ၏မိတ်ဆွေ ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေက အောက်မေ့ကြလေသည်။ ဤသို့ အောက်မေ့သည့်အတိုင်း အကောင်းဆုံးသော လက်ဆောင်ကို ရှာကြသောအခါ သူ၏စာများကို စုပေါင်း ပုံနှိပ်၍ ထိုစာအုပ်ကို လက်ဆောင်ပေးရလျှင် အကောင်းဆုံးသော လက်ဆောင် ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း မိတ်ဆွေ ညိုမြ ရေးသားခဲ့သမျှသော ဆောင်းပါးများကို စုပေါင်းကာ ဤ စာအုပ်ငယ်ကို ရိုက်နှိပ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ယခုအခါတွင် စုပေါင်း ပုံနှိပ်ခြင်း မပြုပါလျှင် နောင် နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာအောင်ပင် ထိုဆောင်းပါးများ စာအုပ်ဘဝသို့ ရောက် ကြရဦးမည် မဟုတ်ပေ။ မဂ္ဂဇင်းများ အကြားတွင် မြုပ်ကွယ်သွားကြစရာ အကြောင်း ရှိလေသည်။

ဤစာအုပ်ငယ်ကို ညိုမြအား လက်ဆောင်ပေးရန်နှင့် ညိုမြ၏ မိတ်ဆွေ များအား ဝေငှရန်သာ ရည်ရွယ်ထားသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤစာအုပ်ငယ် ကို ရသောသူတိုင်း ညိုမြ၏အကြောင်း သိပြီးသား ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ် သောကြောင့် ညိုမြ၏ အကြောင်းကို ဗာရာဏသီ ဖွဲ့ကာ ရေးသားနေရန် လိုမည် မထင်။ ဤနိဒါန်းကို ရေးသားသူကိုယ်တိုင်ကား ညိုမြနှင့် တစ်ခါ မျှသာ စကားကောင်းကောင်း ပြောဖူး၏။ သူ၏ စာများကိုကား အားလုံး လိုလိုကိုပင် ဖတ်ဖူး၏။ အားလုံးလိုလိုကိုပင် ကြိုက်လေသည်။ ထိုစဉ်အခါ ညိုမြ

နှင့် တွေ့ဆုံကြတုန်းက ညိုမြသည် လူနွေကြီးစွာနှင့် စကားဆို၏။ တိတ်တိတ်နေ ထောင်တန် ဟူသော စကားကို လက်ကိုင်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တူလေရဲ့ဟု တွေးတောမိခဲ့လေသည်။ သူနှင့် တွေ့စဉ်က သူ လူနွေကောင်း၊ စကားနည်းသလောက် သူ၏ ဆောင်းပါးများသည် ရွန်းရွန်းဝေနေလေတော့သည်။ ဤမျှ လူနွေကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤမျှ ရွန်းရွန်းဝေသော စာများကို ရေးစွမ်းသည်ကို အံ့ဩမိ၏။ ချီးမွမ်းမိ၏။ အားကျမိ၏။ သို့သော် ညိုမြနှင့် အလွန်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ကမူကား ညိုမြသည် သူနှင့် အကျွမ်းဝင်သော မိတ်ဆွေများ၏ ရှေ့တွင်ကား အလွန် အရွန်းအသော တို့ကို ပြောတတ်ကြောင်း၊ မိတ်ဆွေများ၏ နှမများကို တောင်းတတ်ကြောင်း တစ်ဆင့် ဖောက်သည်ချ၍ သိရှိရလေသည်။ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိနှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများ၏ ရှေ့တွင် ရယ်ရွှင်ဖွယ် အသောများကို မပြောကြားဘဲ နေအံ့နည်း။

ညိုမြ၏ ဆောင်းပါးများတွင် ထူးခြားသော အချက်နှစ်ချက်တို့ကို တွေ့မြင်ရလေသည်။

ပထမ ထူးခြားသော အချက်ကား သရော်စာ ရေးသားရာတွင် မိမိရရ ရေးသားနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သူ၏ ဆောင်းပါးများသည် အများအားဖြင့် သရော်စာများ ဖြစ်လေသည်။ “နွားနှင့်သပိတ်”၊ “မီးတုတ် မီးတုတ်” တို့မှာ ဧရာမ သရော်စာကြီးများ ဖြစ်လေသည်။ သရော်သည့် နေရာတွင် မည်သူ့ကိုမျှ ချမ်းသာပေးသောသူ မဟုတ်။ “နွားနှင့်သပိတ်” တွင် ကြည့်လော့။ ညိုမြသည် သရော်အရာတွင် မဟော်သစာ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုလောက်သော သခင်ကိုယ်တော် မှိုင်းကြီးအား အလွန်လေးစားကြည်ညိုသူ တစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် သူ သရော်စာအရေး ဝါသနာပါသည်ကို အံ့ဩစရာ မရှိချေ။

ဒုတိယ ထူးခြားသော အချက်ကား ယခုခေတ်မှ ပေါ်သော ရွှေကြာပင် ခေတ်စမ်းသမားတို့၏ အသွားမျိုးကို ရေးသားသော်လည်း ရှေးခေတ်က သုံးနှုန်းလေ့၊ သုံးနှုန်းထရှိသော ဝါကျများ၊ စကားများကို ထည့်သွင်းရေးသားလေ့ရှိခြင်း ဖြစ်လေသည်။ “ဤမည်သော”၊ “ထိုမည်သော” အစရှိသည့် စကားမျိုးကို ခပ်များများ သုံးလေ့ရှိ၏။ ဤနေရာတွင်လည်း သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ အငွေ့အသက် မကင်းပေ။ ညိုမြ သုံးလေ့ရှိသော အခြား ရှေးဆန်ဆန် စကားတို့ကား- “ဘယ်နံရောအခါမဆို၊ အတိတ်ကို ဆောင်သည်ရှိသော်၊ လွန်လေပြီးသော ကာလ” အစရှိသည်တို့တည်း။

တစ်ခါက ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် သူ၏ ရည်းစားဟောင်းတွေ အကြောင်း စားမြုံ့ပြန်ကာ “ရှေးဖြစ်ဟောင်း” ခေါ် ဆောင်းပါးတစ်စောင်ကို ရေးလိုက်လေသည်။ ထိုဆောင်းပါးကား စာဖတ်သူတို့အား ရွှင်ပြုံးစေ၏။ စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်ကို ထိခိုက်စေ၏။ စာဖတ်သူတို့အား စဉ်းစားစေ၏။ သူ၏ တကယ့်အဖြစ်အပျက်ကိုပင် ရေးသားထားသည်။ လုပ်ကြံကာပင် ရေးသားထားသည် ဟူ၍ကား မသိ။ ဖတ်၍ကောင်းသော ဆောင်းပါးကား ဖြစ်လေသည်။

ထိုနောက် “နန်းကြာညို” အမည်နှင့် စာအုပ်ကလေး တစ်အုပ်ကို ထုတ်ဝေပြန်၏။ နန်းတော်အကြောင်း မဟုတ်ပါ။ ရှေးသီချင်းအကြောင်း မဟုတ်ပါ။ သမီးရည်းစား နှစ်ယောက် ကျောက်တုံးကလေး တစ်တုံးပေါ်မှာ နမ်းကြသောအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ တကယ့် ညိုမြ ဖြစ်၏။

မကြာမီကလေးပင် ဂန္ထလောကတွင် “နှင်းနု” အကြောင်းကို ရေးပြန်လေသည်။ မြန်မာဆောင်းပါး မဟုတ်။ အင်္ဂလိပ်ဆောင်းပါး ဖြစ်၏။ နှင်းနုနှင့် ညိုမြတို့ မည်သို့ဖြစ်ပျက်ကြသည်မှာ အရေးမကြီးလှ။ နောက်ဆုံး ဆောင်းပါး အပြီးသတ်သောအခါ စာဖတ်သူ၏ စိတ်ထဲတွင် ဘာလိုလိုဖြစ်ကာ ကျန်ရစ်လေသည်။ ဤကား ဆောင်းပါးကောင်း၊ စာကောင်းတို့၏ သဘောတစ်ရပ်ပေတည်း။

ညိုမြ၏ ဆောင်းပါးကို ခြုံကာ သူ၏ ရေးသားပုံကို ဝေဖန်ကြည့်မည် ဆိုသော် သူ၏စာသည် စာဖတ်သူတို့အား ရွှင်ပြုံးစေ၏။ စာဖတ်သူတို့ စာမဆုံးမချင်း လက်မလွှတ်ချင်အောင် ဆွဲငင်နိုင်သော သတ္တိရှိ၏။

ယခုဖော်ပြပြီးဖြစ်သော သတ္တိထူးများ ပါသည့် ဆောင်းပါးများကို ဖန်တီးခဲ့သော ညိုမြသည် အနောက်သို့ ပညာသင်သွားတော့မည်။ အနောက်နိုင်ငံသို့ ချောချောမောမော ကျန်းကျန်းမာမာနှင့် ရောက်ပါစေသတည်းဟု ကျွန်ုပ်တို့ မိတ်ဆွေတစ်စုက ဆုတောင်း၏။ အနောက်နိုင်ငံတွင် ကျန်းကျန်းမာမာနှင့် လိုအပ်သော ပညာရပ်များကို တတ်မြောက်ပြီးလျှင် ချောချောမောမောနှင့် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်ပါစေသတည်းဟုလည်း ဆုတောင်း၏။ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ သားကောင်းတစ်ယောက်ပီပီ အမိမြန်မာပြည်၏ အကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်နိုင်စေသတည်း ဟူ၍လည်း ဆုတောင်း၏။

သိပ္ပံမောင်ဝ

တုပြိုင် ဂူလိုထ်

အလွန်စုတ်ပဲ့ ညစ်ပတ်လှသော ထန်းရွက်မိုး တဲခန်းကလေးအတွင်းတွင် ကျွန်တော်သည် လှကြည်ကို တွေ့ရတော့၏။ လှကြည် ... လှကြည် ... ကျွန်တော်ချစ်၍ မဝနိုင်သော အမိုက်မ မိလှကြည်။

လှကြည် ဖျားနေသည်။ အတော်ပင် သည်းနေဟန်ရှိ၏။ အမည်မသိ၊ မသာယာသော ဤရပ်ကွက်ရှိ ဤကဲ့သို့သော တဲစုတ်တဲအိုတွင်မှ လှကြည်သည် တစ်ကိုယ်တည်း သေလုမြောပါးဖြစ်၍ နေတော့၏။ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေတော့သည်။ ဪ ... လှကြည် ... လှကြည် ... လှကြည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုဖျားစုတ်ပေါ်တွင် တအင်အင် ညည်းညူကာ ပိန်ကြွချည့်နဲ့လျက် ရှိသော လှကြည်၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ခေတ္တမျှသော် တွေဝေလျက် စူးစိုက်ကာ ကြည့်နေမိ၏။ ဖရိုဖရဲနေသော ဆံပင်များ၊ ချိုင့်လျက် ရှိသော မျက်တွင်းများနှင့် ခြောက်လှသော လှကြည်၏ နှုတ်ခမ်းများကို ကြည့်ရင်း ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်လောက်က ကျွန်တော်နှင့် ကြင်စဦး ဖြစ်ပေသော လှကြည်၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ကို ပြေး၍ မြင်မိတော့သည်။

ယခင်က လှကြည်မှာ နာမည်နှင့်လိုက်အောင်ပင် လှပါ၊ ကြည်ပါပေသည်။ ပိတုန်းရောင် နောက်တွဲဆံထုံးကလေးသည်ကား ပန်းမပန်ဘဲနှင့် လှကြည်၏ ချောမွေ့ ပြည့်လျှမ်းသော မျက်နှာနှင့် ပန်ရလှ၏။ ဝိုင်းစက်ကြည်လင်သော မျက်လုံးများနှင့် ခပ်ကော့ကော့ မျက်တောင်တို့သည်ကား မိုးပေါ်က ကြယ်ပွင့်များကို သတိရစေ၏။ အသားမှာ တောသူ ဖြစ်သည့် အလျောက် ခပ်ညိုညိုရှိ၏။ ကြော့ရှင်းသော လှကြည်၏ ငါးရဲ့ကိုယ်မှ သင်းနေသော ကြာညိုနဲ့ကို ကျွန်တော်သည် အသို့လျှင် မေ့နိုင်ပါအံ့နည်း။ လောကတွင် လှကြည်၏ ရွှင်ပျသော ရယ်သံထက် သာယာသော အသံကား ရွှေစည်းခုံဘုရားမှ ဆည်းလည်းသံပင် ရှိတော့သည်။

ယခင် လှကြည်နှင့် ယခု လှကြည်ကား ကွဲပြားလှ၏။ လုံးလုံး မတူသလောက်ပင်။ ယခုမူ အရိုးပေါ် အရေတင်မျှသာ ရှိတော့၏။ ကျွန်တော်သာလျှင် လှကြည် ဟူ၍ သိနိုင် ပြောနိုင်လေသည်။ ကြုံလိုသော သူ့မျက်နှာတွင်ကား အနီလုံးကလေးများ၊ ညိုညိုအကွက်များနှင့် ပြည့်နေ၏။ တစ်ပိုင်းသာလျှင် ခြေ၍ထားသော ဘာဘူစောင်ကား ခြံရန် အလျှင်းသင့်တော်သည်မဟုတ်။ လှကြည် ဖြစ်ပုံ ဆိုးလှ နံလှ၏တကား။ အားလုံး ဘယ်နေရာမျှ မကောင်း။ ဆီးကင်း ပမာဏရှိသော မျက်ရည်ပေါက်တို့သည် ကျွန်တော်၏ မျက်လုံးများမှ တသွင်သွင် စီးဆင်းကြကုန်၏။

လှကြည်ကား ... ကျွန်တော့်မယား၊ ကျွန်တော့် အသည်းစွဲ၊ ကျွန်တော့် ဥစ္စာ။

ခွေးမသား ပိုးအောင်သည် မိုးသီးများ ကျသောနှစ်က လှကြည်အား ကျွန်တော်၏လက်မှ လှည့်ဖြားသွေးဆောင်ကာ ခိုးယူထွက်ပြေး၏။

သို့သော် လှကြည်ကို ကျွန်တော် ချစ်၏။ ပိုးအောင်ကား လှေထိုးသား၊ အမျိုးယုတ်။ ဦးဝေခန၏ ကျောင်းတွင် နေစဉ်ကလည်း ပိုးအောင်နှင့် ကျွန်တော်ကား ရန်ဘက်။ ကာလသားများ ဖြစ်ကြသောအခါ၌လည်း အသည်း၌ အမြဲပဋိပက္ခ။ ပိုးအောင် စော်ကားသည်။ စော်ကားလွန်းသည်။ ချစ်လှစွာသော ကျွန်တော့်မယားကို မတရားခိုးယူပြီး သကာလ ကောင်းစွာ မပေါင်းသင်းဘဲ ဤသို့လျှင် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ ခွံ့ဗွက်ထဲသို့ ပစ်ချထား၏။ ကြည့်ပါ။ ယခု လှကြည်၏ ဖြစ်ပုံကို ကြည့်ပါ။ အမြင်မတော်ပါ။ ကျွန်တော် အမှန်ကို ဆိုသည် မဟုတ်ပါလား။

မိုးသီးများ ကျသောနှစ်က ကျွန်တော် ဌာနာသို့ သွားသေး၏။ ပိုးအောင်၏ ရမ်းကားပုံကို ခရေစေ့တွင်းကျ ပြောဆိုတိုင်တန်း၏။ သို့သော် ရာဇဝတ်အုပ်မင်းကား ငွေကိုသာ ယူတတ်၍ အမှုအခင်းကို ဘာမျှ နားလည်သူ မဟုတ်ချေ။ လှကြည်သည် မည်မျှပင် မိုက်စေကာမူ ကျွန်တော်ကား မေတ္တာပျက်နိုင်သူ မဟုတ်။ လှကြည်အပေါ်တွင် ကျွန်တော်ကဲ့သို့ ချစ်သူ၊ သဘောထားကြီးသူ လောကတွင် မရှိ။

လှကြည် မရှိသည်နောက် ကျွန်တော်လည်း ယောင်ချာချာနှင့် ရွာတွင် မနေတတ် ဖြစ်တော့၏။ လုပ်ချင်၊ ကိုင်ချင်စိတ်များ ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ သမ္မာအာဇီဝ ဖြစ်သော ဘယဆေးဆိုင်ကလေးကို ချက်ချင်း ထုခွဲရောင်းချကာ လှကြည်ကိုသာ မျှော်မှန်း ရော်ရမ်းလျက် ကျွန်တော်၏ ရှာပုံတော်ကို စ ခဲ့လေတော့သည်။

တငွေငွေကလေးရယ်နှင့်၊
 တမြေမြေ ဆွေးပါဘိ၊
 တွေးလေသမျှ မျက်ရည်လည် ...။
 သည်အပူ ဖြေကာသိမ်းပေမယ့်၊
 ကြည်ကြည်ဖြူ သွေခွာတိမ်းသော်ကြောင့်၊
 ငြိမ်းနိုင်ဘုက္ခယ် ...။
 ဪ ... ရှာရန် ပန်းပါဘိ၊
 မြန်းခဲ့ပေါ့ အနယ်နယ်၊
 တွေ့လိမ့်မယ်လို့ မောင် ထင်စား ...။
 အကျပ်ကယ် ကြုံ၊
 အရပ်တွေ အတော်စုံပေါ့လို့၊
 မြတ်ဒဂုံ ခြေတော်ရင်းမှာလ၊
 ဇာတ်စုံကို ဖွေဖော်ခင်းခဲ့တယ်၊
 “မကြည်ရေ ...” မင်း သိရဲ့လား ...။

ပခုက္ကူ၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနား၊ မန္တလေး၊ ချင်းတောင်၊ တောင်
 တွင်းကြီး၊ ကျိုက်ထီးရိုး၊ ကျောက်ဖြူ၊ ကလေး၊ ရေး၊ မြိတ်၊ ထားဝယ် စသော
 အရပ်ဒေသများကို ရောက်ခဲ့၏။ လမ်းတွင် ကျပန်း လုပ်ကိုင်စားသောက်ကာ
 လှည့်လည်ခဲ့၏။ နေပူမရှောင်၊ မိုးရွာမရှောင် ခြေဦးတည့်ရာ လျှောက်ခဲ့၏။
 ခရီးပန်းလွန်းသဖြင့် ကျွန်တော်လည်း ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဆံပင်
 ကောင်း နာမည်ကျော် တစ်ယောက်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ယခုမူ ကျွန်တော်၏
 ခေါင်းတုံးကား ပြောင်လှ၏။ အသားအရေမှာလည်း သပိတ်ရောင် ထ နေ၏။
 နှုတ်ခမ်းမွေးများကား ဤမျှ ရှည်လိမ့်မည်ဟု လားလားမျှ မထင်ခဲ့မိပါ။
 သို့လျှင် နှစ်ရှည်လများ ဒုက္ခပွားခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်တော်သည် လှကြည်အား
 ဤနေရာတွင် ဤသို့ တွေ့ရတော့သည်။

လှကြည်ကား ကျွန်တော့်ကို မသိ၊ မမှတ်မိရှာ။ အဖျားမှာ အလွန်ပင်
 သည်းထန်၍ နေပြီဖြစ်ရကား ကျွန်တော့်အဖို့ တာရှည်စွာ ဝမ်းနည်း၍ မနေ
 နိုင်တော့ချေ။ ကျွန်တော်မှတစ်ပါး ကယ်မည့်သူလည်း မရှိပေ။ ခေါင်းရင်းရှိ
 ရေအိုးကလေး၌ပင် ရေတစ်စက်မျှ မရှိ။ အကယ်၍ ဤသို့လျှင် ဘာဆေးကိုမျှ
 မမှီဝဲရဘဲ ရှိနေက လှကြည်ခမျာမှာ ဤကမ္ဘာကြီးတွင် ကြာကြာနေရတော့
 မည် မဟုတ်။ ကျွန်တော်သည် ဈေးဆိုင်များရှိရာ ရွာတွင်းသို့ ပြေးလေတော့

၏။ ဆေးဆိုင်ကလေး တစ်ဆိုင်မှ လိုသော ဆေးများကို ဝယ်ခဲ့၏။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် လှကြည်အား ယုယစွာ ကုသလေတော့သည်။ ငယ်စဉ်က ဆေးဝါးဘက်တွင် ဝါသနာထုံကာ ဘယဆေးဆိုင် ဖွင့်ခဲ့သည့်အတွက် မိမိ ကိုယ်ကို အလွန်ပင် ကျေးဇူးတင်မိ၏။ ကျွန်တော့်ဆေးကား လှကြည်နှင့် ကံစပ်သည်မှာ အမှန်ပင်။ လှကြည်သည် တဖြည်းဖြည်း လှုပ်ရှား လူးလွန် လာသည်။

ထိုတဲငယ်တွင် ထမင်းချက်လည်း ကျွန်တော်၊ ရေခပ်လည်း ကျွန်တော်၊ ဈေးဝယ်လည်း ကျွန်တော်၊ ဆေးဆရာလည်း ကျွန်တော်ပင် ဖြစ်၍ အားလပ် နားနေရသည် မရှိ။ သို့သော် ကျွန်တော်ကား မမောမပန်းနိုင်ပါ။ လှကြည် အလျင်အမြန် ကျန်းမာလာရန်ကိုသာ အလိုရှိ၏။ ဆုတောင်း၏။ လှကြည် မာမာချာချာ ရှိ၍လာမှ ကျွန်တော် သူ့ကို မည်မျှချစ်ပုံ၊ သူ့အတွက် မည်မျှ ကျွန်တော် ဆင်းရဲကြီးစွာ သုံးလောက လှည့်လည်ရှာဖွေခဲ့ရပုံတို့ကို ပြောချင် တိုင်း ပြောပြမည်။ ဖြစ်သမျှ အကြောင်းတို့သည်ကား အကောင်းချည်းပင်။ သတ္တဝါအပေါင်းတို့မည်သည် ဆိုးသွမ်းသော ကြမ္မာကံ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်း မှ လွတ်ကင်းနိုင်ကြသည် မရှိ။ လှကြည်က မဆိုးပါ။ ကံကြမ္မာနှင့် ဂြိုဟ် များကသာ ဆိုးဝါးခြင်း မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် လှကြည်ကို ဘာမျှ အပြစ်တင်စရာ မလို။

တွေးလေ ... တွေးလေ ... လှကြည်ကား သနားစရာ ကောင်းလေလေ။

အကြောင်းစုံကိုသိလျှင် လှကြည်သည် ကျွန်တော့်အား အလွန် သနား ပေမည်။ လှကြည် နောင်တ အမှန်ရမည်။ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ကျွန်တော့်ကို မချစ်ဘဲ နေနိုင်မည် မဟုတ်။ ကျွန်တော့်ကို ချစ်သလောက် ပိုးအောင်ကို သဲသဲမဲမဲ မုန်းလေတော့မည်။ ပိုးအောင်၏မျက်နှာကို အလျှင်း ကြည့်ချင် တော့မည် မဟုတ်။ အတိတ်၏ အမည်းကွက်များကို လုံးဝ မေ့ပစ်လိုက်ကြ ပြီးလျှင် လှကြည်နှင့် ဘဝသစ်၊ အိမ်သစ် တည်ထောင်မည်။ ရွာဟောင်းကို မပြန်တော့ပြီ။ သာယာစည်ပင်သည့် ပြည်ရွှေဘို့ ကျေးလက်အရပ်ကား ကျွန်တော်တို့နှင့် အသင့်လျော်ဆုံး ဖြစ်၏။ မြေပိုင် ယာပိုင် မရှိသော်လည်း ဝီရိယရှိသူများအဖို့ အလုပ်မရှားသော ဒေသဖြစ်၏။ ကျွန်တော်လည်း အသက် သုံးဆယ်ပင် မပြည့်တတ်သေး။ လှကြည်သည် ဝတ်ချိန် စားချိန် မကုန်သေး။ ကြိုးစားလိုက်ဦးမည်။ ယခင်ကမူ စားနိုင်သောက်နိုင်ရုံမျှသာ ရှိသဖြင့် လှ ကြည်ကလေးမှာ စိန်များ၊ ရွှေများကို မြင်ရုံသာ မြင်ရရှာ၏။ ကြိုးစားမည်။

ဤမည်သော ကျွန်တော့် မယားကလေး လှကြည်ကြည်၊ လှကြည်ကြည်၊ ကြည်ကြည်လှအား ရန်ကုန်သူများထက် သာအောင် မဆင်နိုင်သမျှ ကာလ ပတ်လုံး ကျွန်တော် မသေနိုင်။ ကြိုးစားမည်။ နှမ်းညစ်သော လှကြည်၏ ပါတိတ်လုံချည်ကလေးကို စမ်းရေတွင်းတွင် ဖွပ်လျှော်ရင်း ကျွန်တော်သည် အနာဂတ်၏ ကြည်နူးဖွယ်ရာကို ထင်တရေး ဖြစ်ကာ အပျော်ကြီး ပျော်လျက် ရှိနေတော့၏။ သီချင်းပင် မပွင့်တပွင့် ဆိုမိသေးသည်။

“တူပြိုင် ... ဂူလိုဏ် ...

စကား သစ္စာတိုင် ... သံသာလေ ကမ်းတိုင် ...”

လှကြည်၏ အသားအရေတို့သည် တစ်နေ့တခြား လတ်ဆတ်စိုပြည် ဖြစ်လာခဲ့၏။ ဆေးတိုက်သောအခါများ၌ ကျွန်တော့်ကို စူးစိုက်ကာ ကြောင် တောင်တောင် ကြည့်၍ နေတတ်၏။ သတိမှန်ပုံ မရသေး။ တစ်ခါသော် ခေါင်းအုံးပေါ်တွင် စောင်းလျက် လက်ထောက်၍ နေရာမှ ကျွန်တော့်အား လက်ယပ်ခေါ်ကာ ‘ကျွန်မ ... ရှင့်ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ရှင်’ ဟု ပြောရှာ ၏။ ထိုအခါမှစ၍ လှကြည်သည် စကားစမြည် ပြောဆိုစ ပြုလာ၏။ မျက်လုံး များကို မှေးကာ သူငယ်စဉ် ကလေးဘဝမှ အဖြစ်အပျက်များကို လည်းကောင်း၊ တစ္ဆေများ၏ အကြောင်းကို လည်းကောင်း အေးအေးဆေးဆေး ပြော၏။ ကျွန်တော်ကား အနီးတွင် ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်လျက် နားထောင်ရင်း နှိပ်နယ် ပေး၏။ ရံဖန်ရံခါ စကားများ မူမမှန်ဘဲ သူသည် ငန်းဖမ်းသလို ဖြစ်၍ လာ တတ်သဖြင့် ကျွန်တော်က ခြေမကိုင်မိ၊ လက်မကိုင်မိ ဖြစ်ကာ ဂါထာများ တွင်တွင်ရွတ်ရ၏။

တစ်နေ့သော် လှကြည်သည် ထွေထွေရာရာ စကားများပြော၍ နေရာ မှ မိမိ၏ အဖြစ်အပျက် ဇာတ်လမ်းကို ခင်းလေသည်။ ကျွန်တော့်အပေါ် တွင် မည်သို့ စိတ်ထားရှိပုံကို ကြားလိုလှသဖြင့် နားစွင့်၍ နေမိ၏။ လှကြည် ၏ စကားများတွင် ပိုးအောင်၏ အမည်သာလျှင် အခါခါပါရှိ၏။ ကျွန်တော့် ကိုကား သတိရပုံမပေါ်သဖြင့် နှုတ်ခမ်းကို ကိုက်၍သာ နားထောင်ရတော့ ၏။ ပိုးအောင်က လှကြည်အား ဆံပင်ကို ဆွဲ၍ ရိုက်ခန်း၌သာလျှင် ကျွန်တော့် နာမည်တစ်ခွန်းသည် လှကြည်၏ နှုတ်မှ မလွဲမရှောင်သာ ထွက်ပေါ်လာပါ သည်။ “မနေချင်ရင် နင့်လင်ကြီး ငပုဆိကို ပြန်ပါလား” ဟု ပိုးအောင်က ကြိမ်းမောင်း နှိပ်စက်ခန်းတွင် ကျွန်တော်၏အမည် ပါလာခြင်းဖြစ်၏။ အမျိုး မျိုးသော ရက်စက်ယုတ်မာမှုများကြောင့် လှကြည်သည် ပိုးအောင်၏ အပေါ်

တွင် အခဲမကျေနိုင် ဖြစ်ဟန် ရှိနေပေသည်။ ခေတ္တ ကွမ်းတစ်ယာဉ်ခန့် အမောဖြေပြီးနောက် လှကြည်သည် ခေါင်းအုံးအောက်သို့ လက်နှိုက်လိုက်၏။ တစ်ထွာခန့်ရှိသော မောင်းချဓား တစ်ခုကို ထုတ်ယူလေသည်။ ဓားကလေးကို ကြည့်ကာ ပြုံးပြီးလျှင် ကျွန်တော့်ဘက်သို့လှည့်၍ ‘ဒီမှာလေ ကျွန်မမှာ ဒီဓားကလေး ရှိတယ်၊ အတော်အသုံးကျဦးမယ့် ဓားကလေးပဲ’ ဟု ဆိုကာ ထိုဓားကလေးကို ခေါင်းအုံးအောက်သို့ တစ်ဖန် ပြန်သွင်းလိုက်၏။

ကျွန်တော်သည် ရုတ်ခြည်းပင် ဝမ်းသာသလိုလို ဖြစ်၍လာ၏။ ဓားကလေးရှိရာ ခေါင်းအုံးဆီသို့ ငေး၍ နေမိ၏။ အိပ်ရာမှ လှကြည်သည် ရှောင်တခင် ထ ၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လိုက်၏။ ထို့နောက် စူးရှသော ဒေါသသံဖြင့် ‘သူ့ကို ချက်ချင်းခေါ်ပေးပါ၊ ပိုးအောင်ကို ခေါ်ပေးပါ၊ ဒင်းကို သတ်ပစ်မယ်’ ဟု အော်ပြော၏။

‘သူက ဘယ်မှာလဲ’ ဟု ကျွန်တော်က မေး၏။

‘သူက ဘိန်းစားပဲ၊ ဘိန်းခန်းမှာ ရှိမှာပေါ့၊ ဘိန်းစားရရင် ပြီးတာပဲ၊ ကျွန်မကို သတိမရဘူး’ ဟု သွက်သွက်ပင် ဖြေ၏။

တွေဝေနေရာမှ ကျွန်တော်လည်း ရုတ်တရက် ထ လိုက်၏။ တဲပြင်သို့ ထွက်၍ ရွာသားတစ်ယောက်အား ပိုးအောင် ရှိရာသို့ လွှတ်လိုက်လေသည်။

တဲတွင်းသို့ ပြန်၍ရောက်သောအခါ လှကြည်မှာ ထူးခြားစွာ ပြူးကြောင်ကြောင် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်တော့်အား တစ်ချက်မျှ မော့ကြည့်ပြီး ‘ရှင် ဘယ်သူလဲ’ ဟု ရုတ်တရက် မေးလိုက်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် လူခြေမဆည်နိုင်တော့ပါ။ ကျွန်တော် မချုပ်တည်းနိုင်တော့ပါ။ ပစ်၍ ထိုင်ချလိုက်ပြီးသော် ကျွန်တော်သည် လှကြည်အား တစ်ခါတည်း ကျုံးယူ ပွေ့ဖက်လိုက်၏။

“လှကြည် ... လှကြည် ... မင်း ငါ့မယား”

ကျဆင်းလျက်ရှိသော မျက်ရည်များကို မသုတ်ပစ်နိုင်ဘဲ ပြောမည် ဟု အားခဲထားခဲ့သမျှ အကြောင်းစုံသနစ်တို့ကို ကျွန်တော်က ရေကတွတ်မှ လွတ်သလို ပြောလေတော့၏။ မလှကြည်ကို အလွန်အမင်း ချစ်ပါသည်။ မလှကြည် မရှိလျှင် မနေတတ်ပါ။ အထက်အောက် ဖြန့်မာပြည်လုံး ခြေရာချင်းထပ်မျှ မလှကြည်ကို ရှာခဲ့ပါသည်။ မလှကြည်ကို ဘာမျှ အဆိုးမဆိုပါ။

ပို၍ပင် သနားပါသည်။ နောင်သောအခါ မခွဲမသွေဘဲ သံသရာ တစ်ဖက် ကမ်းသို့ မလှကြည်နှင့်အတူ ကူးခတ်လိုပါသည်ဟု တတွတ်တွတ် ပြောဆို နေမိ၏။ အဘယ်မျှ ကြာရှည်စွာ ဤသို့ ပြောဆိုနေမိသည် မသိ။ လှကြည် ကား ဘာမျှ ပြန်မပြောမူ၍ ကျွန်တော်၏ ရင်ခွင်ဝယ် ငြိမ်လျက်သား ရှိနေ ရှာ၏။

နေဝင်ပြီး အတန်ကြာသောအခါ တဲပြင်မှ လူတစ်ယောက်၏ ခြေသံ ကို ကြားရလေသည်။ လာပြီ၊ ခွေးမသား ... ခွေးကောင် လာပြီ။

လှကြည်သည် တုန်တုန်ယင်ယင် ဖြစ်လာ၏။ ကျွန်တော်သည် တဲ ပြင်သို့ ထွက်ခဲ့ပြီးသော် မှောင်ရိပ်၌ ခိုလျက် နေ၏။

ပိုးအောင် တဲပေါက်သို့ ရောက်လေပြီ။ လှကြည်၏ လက်များလည်း ခေါင်းအုံးအောက်သို့ ရောက်လေပြီ။ သို့သော် ဓားကို မထုတ်သေး။ လှကြည် သည် ပိုးအောင်အား မျက်တောင်မခတ် ကြည့်နေလေသည်။ ဘာသံမျှ မကြားရ။

ပိုးအောင်သည် ရုတ်တရက်သော် လှကြည်အား မှတ်မိပုံမရ။ သို့သော် တဖြည်းဖြည်း သတိရလာလေသည်။ ခပ်မှိန်မှိန် ရေနံဆီ မီးခွက်ရောင်ဖြင့် မြင်ရသော ခွေးမသား ဘိန်းစား၏ မသာမျက်နှာကို ကျွန်တော် ယခုတိုင် ထင်ယောင်မြင်ယောင် ရှိပါသေးသည်။

ခေါင်းအုံးအောက်မှ ဖြည်းညင်းစွာ ထွက်ပေါ်လာသော လှကြည်၏ လက်၌ကား ဓားမပါချေ။ ပိုးအောင် ရှိရာ တံခါးဆီသို့ မျှော်မှန်းလျက် လှ ကြည်၏ လက်များသည် တဖြည်းဖြည်း ဆန့်တန်းကုန်၏။ ‘ကိုပိုးအောင်’ ဟု မပွင့်တပွင့် ခေါ်သံကို ကြားလိုက်ရ၏။ ပိုးအောင်လည်း လှကြည် ရှိရာ သို့ ချဉ်းကပ်တော့သည်။

လှကြည်သည် ပိုးအောင်ကို ဖက်လိုက်၏။ ပိုးအောင်၏ ပခုံးပေါ် တွင် လှကြည် ခေါင်းမှီကာ မိန်းမောနေလေသည်။ ခဏမျှကြာလျှင် လှကြည် ၏ မျက်နှာသည် ပြုံးသလိုလို ရှိလာပြီးမှ ဆတ်ခနဲ နောက်သို့ လန်ကျသွား တော့၏။ ပိုးအောင်၏ ရင်ခွင်၌ပင် လှကြည်ကား ဇီဝန်ချုပ်လေပြီ။

တဲအပြင် မှောင်ရိပ်ထဲ၌ ကျွန်တော်ကား တစ်ကိုယ်တည်း မတ်တတ် ရပ်လျက်ပင် ...။

.. စူစန္ဒာ

အို ... ခြင်းကြား အစရှိကုန်သော အင်းလျားသူ မကြီးတို့ မလေးတို့၊ ယခင် တစ်ပတ်က ကျွန်တော် ဘာကိုများ ဟောပြောခဲ့ပါသလဲခင်ဗျာ။ “ရတုကဗျာ အလွဲဖတ်နည်း” လား၊ သို့တည်းမဟုတ် “တရုတ်ပြေးမင်းနှင့် ဦးကုလား” အကြောင်းကိုပဲလား။ ဪ ... မေ့လို့၊ မေ့လို့ သိပြီ။ ကျွန်တော် ဘာအကြောင်း ကိုမှ မ “ဖြီး” ခဲ့မိပါကလား။ အဲဒီတုန်းက ခင်ဗျားတို့ အင်းလျားမှာလည်း ဒိုက်ဘိုက်ဆိုလား၊ တိုက်ဖွတ်ဆိုလား၊ ကာလရောဂါတစ်မျိုး ကပ်သင့်နေ တယ် ဆိုတော့ ကျွန်တော်တည်းဟူသော ငယ်ရွယ်သူ လူပျိုကလေးမှာ အသို့ လျှင် လာအားရှိတော့အံ့နည်းပေါ့။ အို ... ရှိစေတော့ဗျာ၊ ယခုလို များလှသော အစ်မကြီးတို့၏ မျက်နှာတို့နှင့် ဇေယျဒီ တုမမိ ပြိုင်စံရှားပေသော အစ်မကြီး တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်များကို မြင်ရတာ ကျွန်တော် သိပ်ဝမ်းသာ သဘောကျပါ တယ်။ ယခု အစ်မကြီးတို့ကို ပြောပြမယ့် ဝတ္ထုကတော့ “စူစန္ဒာ” ဆိုတဲ့ ဣသရေလ* မိန်းမမြတ် တစ်ယောက်အကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဝတ္ထုဟာ အင်္ဂလိပ် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာတော့ ရှေးအကျဆုံး၊ ယုတ္တိအရှိဆုံး ... ဆိုကိုး။ ကိုင်း ... နားထောင်ကြ၊ အပျင်း အလွမ်း ပြေကြစေ။

*

ဘောဘီလုံးမြို့မှာ “ဂျိုးကင်း” ဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ရှိတယ်။ သူ ဃာရာဝါသ ပြုတဲ့ မိန်းမက ရှယ်စီရရဲ့ သမီး စူစန္ဒာတဲ့။ အတော်အတန် ချောမွေ့လှပ တဲ့အပြင် ထာဝရဘုရားကိုလည်း ကြောက်တတ်ရှာပေတယ်။ သူ့မိဘများ ကလည်း လူကောင်းတွေမို့ သမီးကလေးကို မိုးဇက် ဟောတဲ့ တရားများနဲ့

* ဣသရေလ ဆိုသည်မှာ ရဟူဒီ (Jew) လူမျိုးကို ခေါ်သည်။

အညီ သွန်သင်ပြသထားကြတယ်။ လင်ဖြစ်သူ ဂျိုးကင်းကလည်း အလွန် တရာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသတဲ့။ သူ့အိမ်မှာ သာယာတဲ့ ပန်းခြံကြီးတစ်ခု ရှိ တယ်။ ဣသရေလ လူကြီးလူကောင်းများဟာလည်း သူ့အိမ်ကို အလည်အပတ် လာလေ့ရှိတယ်။ အဲဒီအခါတုန်းက လူအများ ရွေးကောက်ခန့်ထားတဲ့ တရား သူကြီး အဘိုးအို နှစ်ယောက်လည်း ရှိပေတယ်။ “ဘေဘီလုံးမြို့တွင် ယုတ်မာ ခြင်း အစ တရားသူကြီးများက” လို့ သခင်ယေရှုခရစ်က ဒီလို အဘိုးကြီးတွေ ကို ရည်စူးပြီး မိန့်တော်မူထားတာပေါ့။ အဲဒီ တရားသူကြီး ဆံဖြူသွားကျိုး နှစ်ယောက်ဟာလည်း ဂျိုးကင်း အိမ်ကို နေ့တိုင်းလိုလို လာလည်လေ့ရှိကြ တယ်။

ညနေချမ်းအခါ အဘိုးကြီးတွေ အိမ်ပြန်တဲ့အချိန်မှာ စုစနွာဟာလည်း ပန်းခြံထဲကို ထွက်ပြီး လမ်းလျှောက်လေ့ရှိတယ်။ ပန်းခြံထဲမှာ လမ်းလျှောက် နေတဲ့ စုစနွာကို မြင်တော့ သက်ကျားအို နှစ်ယောက်မှာ တဏှာမီးတွေ တဖျတ်ဖျတ် တောက်လောင်စ ပြုလာပြီး စိတ်တွေလည်း ကတောင်ချောက်ချား ဖြစ်ကုန်တယ်။ ထာဝရဘုရားကိုလည်း သတိမရနိုင်ဘဲ၊ တရားဥပဒေတွေကို လည်း မေ့ကုန်ကြရောတဲ့။ နှစ်ယောက်စလုံး သို့ကလို တဏှာရူးတွေ ဖြစ် ကုန်ကြပြီး တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်လည်း မိမိဖြစ်ပုံကို မပြောဝံ့ကြဘူး။ ရှက်လည်း ရှက်သေးတာကိုး။ ဒီလိုနဲ့ နေ့တိုင်းပဲ စုစနွာကို ဂရုတစိုက် ချောင်းမြောင်း ကြည့်ရှုနေကြတယ်။ တစ်နေ့တော့ အဘိုးကြီးတွေဟာ ‘ထမင်း စားချိန်နီးပြီ။ အိမ်ပြန်မယ်’ ဆိုပြီး ဂျိုးကင်းအိမ်က တစ်ယောက်တကွဲစီ ထွက်ခဲ့ကြသတဲ့။ တော်တော်ကြာတော့ နှစ်ယောက်စလုံး ဂျိုးကင်းရဲ့ ပန်းခြံ ထောင့်မှာ ဆုံလာမိကြပြန်တယ်။ အဲဒီကစပြီး တစ်ယောက်အကြောင်းကို တစ်ယောက် သိသွားကြတာပါပဲ။ စုစနွာ တစ်ကိုယ်တည်း လစ်တဲ့အချိန်ကို စောင့်စားပြီး တော်သလို ကြည့်အလုပ်လုပ်ကြမယ်လို့ နှစ်ဦးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ ပန်းခြံထဲ ချုံကွယ်မှာပုန်းပြီး အလစ်ကို စောင့်နေခဲ့ ကြတာ တစ်နေ့တော့ စုစနွာဟာ အစေခံမ နှစ်ယောက်နဲ့ ပန်းခြံထဲကို ဝင် လာရောတဲ့။ နေကလည်းပူတော့ စုစနွာက ရေချိုးချင်လာလို့ အစေခံများကို ပြောတယ်။ ‘ဆီနှင့် ဆပ်ပြာ ယူခဲ့လော့၊ ခြံတံခါးများကိုလည်း ပိတ်လိုက် လော့၊ ငါရေချိုးမည်’ သခင်မ အမိန့်ပေးတဲ့အတိုင်း အစေခံများကလည်း ခြံတံခါးများကို ပိတ်လိုက်ပြီး ဆီနဲ့ဆပ်ပြာယူရန် ထွက်သွားကြတယ်။

အစေခံများ ထွက်သွားကြတုန်း အလစ်မှာ အဘိုးကြီး နှစ်ယောက်ဟာ

ပုန်းကွယ်ရာ ချုံပုတ်ထဲမှ ထွက်ကြတယ်။ စူစန္ဒာ ရှိရာကို ပြိုင်တူ ပြေးလာကြပြီး သံပြိုင်ဆိုကြပုံကတော့ 'ကြည့်လော့၊ အို ... စူစန္ဒာ၊ ယခု ပန်းခြံတံခါးများ ပိတ်လျက်ရှိသည်။ မည်သူမျှ ငါတို့အား မမြင်နိုင်။ ငါတို့နှစ်ယောက်သည် သင့်အား ချစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ငါတို့စကားကို သင် နားထောင်ပါလော့။ ယခု ငါတို့နှင့်အတူ လဲလျောင်းပါလော့။ အကယ်၍ ငါတို့စကားကို ငြင်းပယ်သည်ရှိသော် သင်သည် အစေခံများကို ထွက်သွားစေ၍ လူငယ်တစ်ယောက်နှင့် ပြစ်မှားသည်ဟု ငါတို့ သင့်အား စွပ်စွဲမည်' ဒီတော့ စူစန္ဒာက သက်ပြင်းချပြီး 'ယခုအခါ ကျွန်မမှာ ခါးနှစ်ဖက်စလုံး အကြောတွေ တောင့်လျက် နေပါသည်။ ရှင်တို့စကားကို နားထောင်ရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်မ မုချ သေရပါလိမ့်မည်။ မနာခံလျှင်လည်း ရှင်တို့ လက်တွင်းက လွတ်မည် မဟုတ်။ သို့သော် ဘုရားသခင်၏ မျက်စိအောက်တွင် ဤညစ်ညမ်းသောအမှုကို မပြုလိုပါ' လို့ ပြောပြောဆိုဆိုပဲ သိပ်ဟစ်အော်ပစ်လိုက်တယ်။ အဘိုးကြီးတွေကလည်း စူစန္ဒာကို မအော်ရန် အော်ပြီး ပြောကြတယ်။ အစေခံများလည်း အော်သံကြားတော့ သခင်မမှာ ဘာများဖြစ်သလဲလို့ အလန့်တကြား ပြေးလာကြတယ်။ အဘိုးကြီးနှစ်ယောက် ပြောပြလို့ အကြောင်းကို သိရတော့ စူစန္ဒာအတွက် အစေခံများမှာ အတော် ရှက်သွားကြသတဲ့။

ဒီအမှုနဲ့ပတ်သက်လို့ နောက်တစ်နေ့ ဂျိုးကင်း အိမ်မှာ အစည်းအဝေးကြီး ပြုလုပ်ကြတယ်။ တရားသူကြီးလုပ်တဲ့ ဘူတာကြီး နှစ်ယောက်ဟာ ဉာဏ်နိဉာဏ်နက်တွေနဲ့ ယုတ်လှတဲ့ စူစန္ဒာကို သတ်ပစ်မယ်ဆိုပြီး လူအများရှေ့မှာ 'ရှယ်စီရ၏ သမီး၊ ဂျိုးကင်း၏ဇနီး စူစန္ဒာကို ထုတ်ခွဲလော့' လို့ အမိန့်ပေးလိုက်ကြတယ်။ စူစန္ဒာဟာလည်း သူ့မိဘများ၊ သားသမီးများ၊ ဆွေမျိုးများနဲ့အတူ ထွက်လာပေတယ်။ နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ ဣန္ဒြေရှင် စူစန္ဒာကလေးကို မြင်ရသူတိုင်း မျက်ရည်မဆည်နိုင် ဖြစ်ရတော့သတဲ့။ ဗိုလ်ပုံလယ်မှာ အဘိုးကြီး နှစ်ယောက်ကလည်း ထ ပြီး စူစန္ဒာရဲ့ ဆံပင်ကို ဆွဲကိုင်ထားကြတယ်။ ဘုရားသခင်ကို ယုံကြည်ကိုးစားတဲ့ စူစန္ဒာခမျာမှာတော့ မျက်ရည်တွေ တသွင်သွင်နဲ့ ကောင်းကင်ကိုသာ မော့ကြည့်နေရှာတော့တယ်။ မတရားတဲ့ တရားသူကြီး နှစ်ယောက်က ဆိုပုံမှာ- 'ငါတို့နှစ်ဦးသည် ပန်းခြံတွင်းဝယ် လမ်းလျှောက်လျက်နေသည်တွင် ဤမိန်းမသည် အစေခံမ နှစ်ယောက်နှင့် ဝင်လာပြီးလျှင် ခြံတံခါးများကို ပိတ်စေ၍ အစေခံများကို ထွက်သွားစေသည်။ ထိုနောက် လူငယ်တစ်ယောက် ပုန်းကွယ်ရာမှ ထွက်လာ၍ ဤမိန်းမနှင့်အတူ

လဲလျောင်းသည်။ ပန်းခြံထောင့်မှ ငါတို့နှစ်ဦးသည် ဤညစ်ညမ်းသောအမှုကို မြင်၍ ပြေးလာကြ၏။ ထိုလူငယ်ကား သန်စွမ်းသောကြောင့် ငါတို့လက်မှ လွတ်၍ ခုန်ပေါက် ထွက်ပြေးသည်။ ဤမိန်းမကိုကား ဖမ်းမိ၍ ထွက်ပြေးသော သူငယ်၏ နာမည်ကို မေးရာ မပြောရှိခဲ့သည်။ ဤသည်ကို ငါတို့နှစ်ဦး သက်သေခံ၏’

ကြားရသူ ပရိသတ်များက အဘိုးအို နှစ်ယောက် ပြောတဲ့အတိုင်း ယုံကြည်ကြပြီး စူစန္ဒာကို “သေစေ” လို့ တညီတညာတည်း အမိန့်သတ်မှတ်လိုက်ကြတယ်။ ဒီတော့ စူစန္ဒာဟာ ကျယ်လောင်စွာ အော်ဟစ်ပြီး သို့ကလို ထာဝရသခင်ကို တိုင်တမ်းရှာလေတယ် ...။

‘အို ... ကောင်းကင်ဘုံ၌ အစဉ်အမြဲ တည်နေတော်မူအပ်သော ထာဝရအရှင်။ ကိုယ်တော်သည် လူတို့၏ လိမ်လည် လျှို့ဝှက်ခြင်းကို အလုံးစုံ သိတော်မူပေ၏။ ဤလူကြီးတို့ မတရား သက်သေခံသဖြင့် ယခု ကျွန်မ သေရပါတော့မည်။ သို့သော် ကျွန်မကား ဤလူယုတ်မာကြီးတို့ ကြံဖန်စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း မဟုတ်သည်ကို အရှင် သိတော်မူပါသည်’

ထာဝရ ဘုရားသခင်ကလည်း စူစန္ဒာရဲ့ တိုင်တန်းသံကို ကြားတော်မူသတဲ့။ ဒါကြောင့် လူကြီးတွေက စူစန္ဒာကိုသတ်ရန် ဆွဲထုတ်သွားကြတဲ့ အခါမှာ “ဒန္တီရယ်” ဆိုတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက် ပေါ်ပေါက်လာစေတယ်။ အဲဒီ ဒန္တီရယ်က ရုတ်တရက် ကျယ်လောင်သောအသံနဲ့- ‘အို ဣသရေလ အမျိုးသားတို့၊ သင်တို့ အရူးများ ဖြစ်ကြသလော။ အကြောင်းမှန်ကို မသိမစုံစမ်းဘဲလျက် သင်တို့သည် အပြစ်မရှိသော ဣသရေလ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို သတ်ပစ်ကြတော့မည်လော’ လို့ ကြွေးကြော်လိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ လူကြီးတွေဟာ ပြန်လှည့်လာကြပြီး- ‘အို ဒန္တီရယ် ... လာလော့။ ငါတို့နှင့် အတူ ထိုင်လော့။ ဘုရားသခင်သည် သင့်အား ထက်မြက်သော ဉာဏ်ကို ပေးထားပေသည်။ ဤအမှုကို အမှန်အတိုင်းဖြစ်အောင် ဆုံးဖြတ်ပါလော့’ လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒန္တီရယ်ကလည်း ‘ကောင်းပြီ၊ ဤအဘိုးကြီး နှစ်ယောက်ကို ခေတ္တ ခွဲထားလိုက်ပါ။ ကျွန်ုပ် စုံစမ်းမေးမြန်းမည်’ လို့ ဆိုပေတယ်။ အဘိုးကြီး နှစ်ယောက်ကို ခပ်ဝေးဝေး ခွဲထားပြီး ပထမ တစ်ယောက်ကို ခေါ်လို့ ဒန္တီရယ်က မေးတယ်။

‘အို ... လူယုတ်မာကြီး၊ သင်ကား တရားသူကြီးပင် ဖြစ်သော်လည်း မကောင်းသူကိုကယ်၍ ကောင်းသူကို ပယ်တော့သည်။ “မှန်ကန်၍ အပြစ်မရှိ

သောသူများကို မသတ်ရ” ဟူသည့် ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တော်ကို သင် ဖျက်ဆီးတော့သည်။ ကောင်းပြီ၊ ယခု ဤမိန်းမကို သင် စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း ပန်းခြံထဲတွင် လူငယ်တစ်ယောက်နှင့် လဲလျောင်းနေသည်ဆိုလျှင် အဘယ် သင်ပင်အောက်တွင် လဲလျောင်းနေကြသနည်း’

‘မာလကာပင် အောက်တွင် လဲလျောင်းနေကြပါသည်’

ဒုတိယ အဘိုးကြီးကို ခေါ်ခဲ့စေပြီး၊ ဒန္တီရယ်က တစ်ခါ မေးပြန်တယ်။

‘အို ... ညစ်စုတ်လှသည့် အဘိုးအို၊ သင်၌ တဏှာမီး လောင်ကျွမ်း လျက် ကယောင်ကတမ်း ဖြစ်ရလေသည်။ သို့လျှင် အချို့သော ဣသရေလ အမျိုးသမီးတို့ကို သင်သည် ခြောက်လှန့် လှည့်ဖြား၍ မတရားကျင့်ခဲ့ဖူးသည် မဟုတ်ပါလော။ သို့သော် စူစန္ဒာကား မိန်းမမြတ် ဖြစ်သဖြင့် သင်၏အလို သို့ မလိုက်ချေ။ ကောင်းပြီ၊ သင် စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း မှန်က အဘယ် သစ်ပင် အောက်တွင် သင်းတို့ လဲလျောင်းနေကြသနည်း’

‘သစ်တိုပင် အောက်မှာ လဲလျောင်းနေကြပါသည်’

ဒီတော့ကား ဒန္တီရယ်က ‘အင်း ... ဤအဘိုးကြီးများသည်ကား သူတို့ ဆံပင်ဖြူများကိုမှ အားမနာ၊ မုသား ပြောကြလေတော့သည်။ ဘုရားသခင်၏ တမန်တော်သည် ထက်မြက်စွာသော သန်လျက်ဖြင့် သင်တို့အား ခုတ်ဖြတ် လတ္တံ့’ လို့ ဆိုပေတယ်။ နားထောင်နေကြတဲ့ ပရိသတ်များလည်း လက်ပမ်း ပေါက်ခတ်ကြပြီး ထာဝရသခင်နဲ့ ဒန္တီရယ်ကိုပါ အော်ဟစ် ထောမနာပြုကြ တယ်။ မတရားတဲ့ သက်ကျားအို နှစ်ယောက်ကိုလည်း ဝိုင်းဝန်း ဆွဲငင်ပြီး မိုးဧက ဟောတဲ့ တရားနဲ့အညီ သတ်ပစ်လိုက်ကြတယ်။ မြင့်မြတ်တဲ့ စူစန္ဒာ မှာ မသေရတော့ဘူးပေါ့။ ရှယ်စီရနဲ့ ဂျိုးကင်းတို့ဟာလည်း စူစန္ဒာကို ပိုမို ကြင်နာ သနားကြပြီး ကယ်တင်တော်မူတဲ့ ထာဝရသခင်ကို အထူးတလည် ကျေးဇူးတင်လို့မို့ မင်္ဂလာဩဘာ ချီးမွမ်းသီချင်းများ အော်ဟစ်သီဆိုကြ သတဲ့။

*

အို ... ခြင်းကြား အစရှိကုန်သော အင်းလျားသူ မကြီးတို့ ... မလေးတို့။ လောကကြီးဟာ အလွန်ရှုပ်ပွေ ညစ်ညမ်းပေတယ်။ ဘာကိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး မဆိုနိုင်။ “လူအမျိုးမျိုး နတ်အဝဝ” တဲ့။ ပြီးတော့လည်း “အသက်တစ်ရာ မနေရသော်လည်း အမှုတစ်ရာ တွေ့ရ” တဲ့။ ဒါကြောင့် ယခု ကျွန်တော်

ပြောပြတဲ့ စူစန္ဒာဝတ္ထု ပဝေဏီဓမ္မခန်ကို စံကသိုဏ်းရှု လက်စွဲပြုပြီး ရှုပ်လှ
တဲ့ လူ့ပြည်မှာ ဇရာအို ထိုဗာလတို့နဲ့ မသေလို့ တွေ့ကြုံရရင် စူစန္ဒာပုံအရေး
ကို နည်းပေးကောင်းဆရာဟု ဥပမာပုံထား၍ ဆယ်ပါးသော သုစရိုက်ကို
နှစ်ခြိုက် ညွှတ်နူး ဆည်းပူးအားထုတ်ကြပြီးလျှင် လောကီ လောကုတ္တရာ
ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို အလိုရှိပါကုန်သော သာဓုဇန သာဝကနွယ်လာ
ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့သည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို မပွား မဖြစ်ရအောင်
နှိပ်ကွပ်၍ ဥပုသ်သီတင်း စောင့်သုံးခြင်းကို ပြုကုန်ရာသည်ဟူလို ...။ ။

[စာဆိုတော်မဂ္ဂဇင်း။ အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၁)၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၃၅]

ကောက်ရိတ်ချိန်

စိန်အုသည် တံစဉ်ကို လွဲကာ လွဲကာလျှင် မိမိ ငန်းအတွင်းရှိ စပါးပင် ၀၁၀၁ ဝင်းများကို ရိတ်လျက် ရှိနေ၏။ ကောက်လှိုင်း ကိုးပုံ ရရှိပြီ။ အခြားသော ငန်းများတွင် စပါးရိတ်ရင်း စိတ်ရှိတိုင်း အော်ဟစ်လျက် “စိန်ရောင်ခြည်” “အောင်ပင်လယ်” “ဗိုက်ပေါ် အလံကြီးထူ” စသော ကာလပေါ် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း သီချင်းများကို မမောမပန်း သီဆိုနေကြသည့် ရာရှိန်၊ လှည့်၊ မယ်ရှိ၊ မယ်မေ၊ မငွေသော့တို့ကား ပျော်ရွှင်ကြပါပေသည်။ စိန်အုကား သီချင်းလည်း မဆို၊ သီချင်းသံများကိုလည်း မကြားနိုင်ဘဲ မိမိအလုပ်တွင်သာ စိတ်ဝင်စားနေဟန် ရှိတော့၏။

‘ဟေ့ ... ရှင်စိန်အုရဲ့၊ အခုလို သီချင်းမဆိုနိုင်ရအောင် ညည်းမှာတော့ ဆယ်လင်ပေါ်လေသလား’ ဟု မငွေသော့က အော်ကာ နောက်၏။

သို့သော် စိန်အုကား ဂရုမစိုက်။ စိန်အု၏ စိတ်သည် ယမန်နှစ်က ကောက်ရိတ်ချိန်ကိုသာ သတိရလျက် နေလေသည်။ ကံဆိုးသူ မိမိ၏ ငယ်ချစ်မောင်ကံထွန်းကိုသာ သတိရလျက် နေလေသည်။ မောင်ကံထွန်းကား သေလေပြီ။ ယမန်နှစ်က ယခုလို ကောက်ရိတ်ချိန်တွင် မောင်ကံထွန်းမှာ မြွေဟောက် အကိုက်ခံရသည်။ ဆေးမမီ၊ ဗိန္ဒောဆရာ ကိုစံကြူး အလာနှောင်း၍ လား မသိ၊ မောင်ကံထွန်းကား သုံးနာရီအတွင်း ဇီဝိန်ချုပ်သည်။

ယနေ့နံနက် စိန်အု လယ်တောသို့ ဆင်းလာရာလမ်းတွင် ဘုရားငုတ်တိုကလေးကို ဖြတ်၍ လာရ၏။ ထိုကြောင့် စိန်အုသည် ကံထွန်းကို မလွမ်းဘဲ၊ သတိမရဘဲ မနေနိုင်တော့ပြီ။ ဤဘုရားငုတ်တိုကလေး၏ ညာဘက်ရှိ နဘူးချုံပုတ်ကလေးသည်ကား ခါတိုင်းကဲ့သို့ပင် လန်းလျက် ရှိပေ၏။ ဤချုံပုတ်ကလေးကား ကံထွန်းနှင့် စိန်အုတို့၏ ပျော်စရာ နတ်ဘုံနတ်နန်းပေတည်း။ ဤနဘူးချုံပုတ်ကလေးအတွင်းဝယ် ကံထွန်းသည် စိန်အုအား ချစ်

လေ၏။ စိန်အုသည်လည်း ကံထွန်းကို ပြန်ချစ်၏။ အနာဂတ် နောင်ရေးကို နှစ်ဦး လည်ယှက်ကာ ဆွေးနွေးလေ့ ရှိကြ၏။

ကိုကံထွန်းကား လေးလေးဆေးဆေး စကားပြောတတ်ရှာ၏။ စံရွင်း နှင့် သာဓြေတို့လို မြောက်ဘက် ရွှေဘိုသို့သွား၍ ဝင်ငွေများများရမည့် အလုပ် အကိုင်ကို ရှာဖွေကာ ကြိုးစားလိုလေသည်။ တစ်လလျှင် လေးကျပ်သာ ရသော စာရင်းငှား အလုပ်ကို အလိုမရှိချေ။ မိမိသည် အနံညာတ လူစား မဟုတ်ကြောင်းကို စိန်အု၏ ဆွေမျိုးတို့အား ကောင်းကောင်းကြီး သိစေချင် သော သမာဓိ စိတ်နှလုံး ရှိ၏။ အောက်မေ့သည်၊ သတိရသည်၊ တလည်လည် စိန်အု လွမ်းလှသည်။ “အို ... စိန်အုရယ် ... မွေးရင်လည်း ငါ့ကလေးပေါ့ ကွ၊ မင်းရဲ့ကလေးပေါ့ကွ၊ ဘယ်သူ့ကို ဂရုစိုက်ရမှာလဲ၊ လာပါ” စိန်အု ကြားယောင်ယောင်။

ထိုအခိုက်တွင် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ လှည့်သည် သီချင်းတစ်ပိုဒ်ကို ဖွဲ့ဖွဲ့ နွဲ့နွဲ့ဆွဲကာ ဆိုလိုက်၏။ ထိုသီချင်းမှာ ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးစိန်ကတုံး ကွယ်လွန် ချိန်က သူ၏ ဇာတ်အဖွဲ့ဝင်များ သိဆိုသော ဧယင်ကျူးသံ ဖြစ်၏။ လှည့် က စိန်အုအား စောင်းချိတ်ခြင်းကား မဟုတ်။ ဆို၍ ကောင်းသဖြင့် သူ့ဟာသူ အမှတ်မဲ့ သိဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

“တပည့်များနဲ့ ရွက်ထည်ရုံကို

ဘယ့်နှယ်ပုံ ထားခဲ့လေတယ်၊ ထားခဲ့လေတယ်။

အို ... ရှင်သေမင်းရယ်က

ကိုယ်ချင်းလေ ... ချင်းလေ ... စာဘူးကွယ် ...”

စိန်အု မချုပ်တည်းနိုင်ရှာတော့။ စိန်အု ဣန္ဒြေမဆည်နိုင်တော့ရှာ။ ငဲ့၍ ကောက်ရိတ်ရင်းလျှင် စိန်အု၏ မျက်ရည်ပူတို့သည် နဖူးမှ ချွေးလုံးများ နှင့် ရောယှက်ကာ နွားခြေရာခွက်နှင့် ပပ်ကြားအက် ရွဲ့မြေများပေါ်သို့ တ ပေါက်ပေါက် တစက်စက် ကျဆင်းကုန်လေသတည်း။

ရွှေလနှင့် ခြူးပိုက်ဆံ

စမူဆာ ဂျောင်ဂျားမှာ
မောင် စားတာတွေ
အိပ်ရာဝင် စောင်မရှိလို့
ယောင်မိတာတွေ။ ။

[ဂျာဘိုး (ကြမ်းပိုး) သီချင်း]

သိင်္ဂါရောင်ဝေ၊ မှောင်ခြေပယ်ခွာ၊ မြတ်မွန်ရတနာ၊ စန္ဒာလမင်းကြီးသည်။
လျှံညီးထိန်လင်း၊ ရွှေနန်းဆောင်ဆောင်ဘုံမှာ၊ ကြယ်ပေါင်းစုံရံလျက်၊ သာယာ-
သာယာအေးမြ၊ သာလည်း သာလှပေသော ညတစ်ည၌-ဤမည်သော ရန်ကုန်
မြို့ကြီးပေါ်ဝယ် နှစ်ကောင်သော ငှက်ဖြူနှင့် ငှက်မည်းတို့သည် ပျံဝဲလျက်
ရှိကြပါပေသည်။

သံသာ လေညင်းဆော် ... လို့၊

ထူးထွေ ... ကြူးလေတည့် ငှက်သံသာ။

“ဝဲကာလေ ... ဝဲကာလေ ပျော်မြူးရှာကြ”။

ငှက်ဆိုးလော၊ ငှက်ကောင်းလော၊ တစ်တီတူးလော၊ ကြီးကြာလော။
ထိုငှက်တို့ကား အဘယ်ငှက်များ ဖြစ်ကြသနည်း။ အထက် တာဝတိံသာပြည်
ပဋိသန္ဓေဘက်ဆိုင်ရာ နတ်မင်းကြီး၏ ရုံးတော်မှ လူ့ပြည်တွင် ပဋိသန္ဓေ
ပေးရန် စေလွှတ်လိုက်သော ငှက်အစေခံ၊ ငှက်ပြာတာများ ဖြစ်ကြသဖြင့်
ငှက်ကောင်းများဟု ခေါ်ဝေါ်ယူဆသင့်ပါသည်။ ထိုငှက်တို့၏ နှုတ်သီးဖျား၌
ပိတောက်ပန်းခက်ကလေး တစ်ခက်စီ ချီလာကြပါသည်။ ထိုပိတောက်ပန်း
ခက်ကလေးများကို သူတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ အိမ်ခေါင်မိုးများပေါ်တွင် ပစ်ချ
ထားခဲ့တတ်ကြပါသည်။ ထိုပိတောက်ပန်းခက်ကလေးများ သက်ရောက်ရာ
အိမ်များတွင် သားရတနာ၊ သမီးရတနာများ ထွန်းကားကြရပါသည်။

ထိုည၌အဖို့၌ စဉ်အိုးတန်း၊ တိုက်နံပါတ် (၅၂၈) တွင် ဗျိုင်းဖြူ၏
နှုတ်သီးမှ ပိတောက်ပန်းခက်ကလေး သက်ဆင်းလေတော့သည်။ ငှက်မည်း

မူကား ဟိုလိုလို၊ သည်လိုလိုနှင့် အတန်ကြာ ယောင်လည်လည် ရှိနေပြီး နောက် စတီဝင်ဆင်လမ်း၊ တိုက်နံပါတ် (၁၅၀၀) တွင် မိမိ၏ ဝန်ထုပ်ကို စွန့်ပစ်ကာ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်ပြေးလေသတည်း။

*

အချိန်သည် လူကို မစောင့်ချေ။ တစ်နေ့ တစ်နေ့နှင့် တရွေ့ရွေ့ ကုန်ခဲ့သော ရက်တို့ကို စုပေါင်းသည်ရှိသော် ဆယ်လကျော်၍ တစ်နှစ်နီးပါးပင် ကြာရှိခဲ့လေပြီ။ ထိုကြောင့် ငှက်ဖြူ၏ ရွေးချယ်ရာ (၅၂၈)၊ စဉ့်အိုးတန်း တိုက် ဂေဟာတွင် မနောဟာရ၊ လူ့ဘုံကျသို့၊ နုလှယဉ်ရွဲ့၊ မြင်သူတိုင်း စွဲလောက်သည့် သမီးရတနာ ချောကညာကို မာတာမိခင် ဖွားသန့်စင်သည် အမည်သညာ ခေါ်စရာကား မပုစု၊ အသက် ၁၂၀ ရှည်စေ။

ငှက်မည်းရွေးကောက်ရာ (၁၅၀၀)၊ စတီဝင်ဆင်လမ်း၌ကား ပွဲကတော်ကြီး၏ ပတ္တမြားရွှေကြတ်တွင် နှုတ်ငုံတော် အရင့်အမာ ရှိသဖြင့် ပွဲစားကြီးပင်ပန်းစွာတကား။ သန်းခေါင်ယံအချိန်တွင် ဘအေးဟု ခေါ်တွင်မည် ဖြစ်သော ဂေါ်ရင်ဂျီ အသားညစ်ကလေး၏ တအားဟစ်လိုက်သည့် အူဝဲသံကို ဒါလဟိုဇီလမ်းမှ လန်ချားကုလားများ ကြားလိုက်ရလေသည်။

*

ခရစ်နှစ် ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ထို မပုစုနှင့် ၎င်း မောင်ဘအေးတို့သည် ဤမည်သော အမိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီးဝယ် ပညာတည်းဟူသော နို့ကို သောက်စို့ရန် ရောက်လာကြတော့သည်။ “အကြောင်းကံဆုံလို့ ကြုံတွေ့ရပြန်တယ်၊ ဪ ... ဘယ်ရှေး ဘယ်ကံ စီမံ ဖန်လာခြယ် ...။”

ပုစုကို မြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘအေးတွင် ရာဂပုတ္တများ တဖွားဖွား ဖြစ်ရလေသည်။ ဘအေးကား ကြိုက်မရှက်။ ဘအေးက ပုစုကို အတင်းပိုးလေတော့သည်။ ကျောင်းတက်လျှင် ဒုတိယခုံတန်းကို တစ်ဦးတည်းကိုယ် စားလှယ်ခံကာ ပုစု၏ နောက်နားမှ ကပ်လျက် စက္ခုရှုပေန သံဝါသာ-ရာဂ ပုတ္တများ တဖွားဖွား။ ပုစုနှင့် မိမိအား ခြားလျက်ထားသော အနံတစ်ပေရှိ စားပွဲခုံတန်းလျားကလေးကိုပင် ဘအေး သည်းမခံနိုင်။ စိတ်ထဲတွင် ကြိတ်ခဲ၍ မရတိုင်း ထုမိတော့၏။ ဘအေး စာအစောင်စောင် ပေးရှာ၏။ သုံးနှစ်တိုင် တိုင် ပိုးရှာ၏။ သို့သော် မစွဲ။

ပုစုကား စကားလည်း မပြော။ စာလည်း မပြန်။ နောက်ခုံတွင် မခွဲနိုင် မခွာနိုင် ထိုင်လျက် နေရှာသော ဘအေးကလေးကိုပင် သံတွေခဲနှင့် တူသည်ဟု ထင်တော်မူလေသည်။

ဘအေးကား မည်းသည် မှန်၏။ ပုစုကား ဖြူသည် မှန်၏။ သို့သော် ဘအေး၏ အချစ် ဖြူစင်သလောက် ပုစု၏ အမုန်းကား မည်းနက်လေတော့ သည်။ ဥပမာလျှင် ဘအေး၏ အချစ်သည် ပုစု၏ မျက်နှာကဲ့သို့၊ ပုစု၏ အမုန်းသည် ဘအေး၏ မျက်နှာကဲ့သို့။

ဘာလုပ်ရမည်နည်း။ သုံးနှစ် သုံးမိုး ကျော်သည့်တိုင်အောင် ပိုးပန်း ခဲ့ပြီးနောက် ဘာမျှ အကြောင်းမထူး ရှိနေသည်မှာ စိုးရိမ်ဖွယ် အခြေအနေ တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်နေတော့၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တက္ကသိုလ်၌ စာသင် ချိန်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် လေးနှစ် လေးမိုး ကြာလျှင် ပြီးဆုံးလေသည်။ ထို့ ကြောင့် ဘအေးအဖို့ အချိန်များများ မကျန်ရှိတော့ပါ။ တစ်ဖက်၌ စာကျက် ရန်လည်း တာဝန်ရှိနေ၏။ အပြင်လောကမှ လယ်သမား မောင်သာပြောနှင့် ကောက်စိုက်သမ မယ်သုံတို့လို ခုနစ်နှစ်၊ ခုနစ်မိုး ကြာအောင် အချစ်ကိစ္စ ကို ကြိုးရှည်ရှည်နှင့် လှန်ထားရန်မှာလည်း တက္ကသိုလ်လောက၌ မဖြစ်နိုင် ချေ။

ဘယ်လိုဖြစ်နိုင်သနည်း။ မင်းကုသ၏ မျက်နှာတွင် ကျောက်ပေါက်မှာ များ ပါရှိလျက် လွန်စွာ အရပ်ဆိုးသည်ဟု ကြားဖူး၏။ အလွန်ချော၊ အလွန် လှပသူ ပပဝတီက စောစောပိုင်းတွင် မပုစုက ဘအေးအပေါ်၌ မျက်မှန်းကျိုး သလိုပင် ကုသမင်းနှင့် ဘုကျခြင်းများ အကြီးအကျယ် ရှိခဲ့ပေသည်။ သို့ သော် ခုနစ်ပြည်ထောင် မင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရန် စစ်မက်ရေးရာ ပေါ်ပေါက် လာသောအခါ ပပမယ်ကပင် ပြေး၍ မင်းကုသ၏ ခြေသလုံးကို ဖက်ခဲ့ရသည် မဟုတ်ပါလော။

တစ်ဖန်တုံလည်း ရှိတ်စပီးယား ရေးသော ကဒ်လီ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုသဲလို ပြဇာတ်၌ လူဖြူမယ်ကလေး ဒက်စဒီမိုနာသည် “တိုက်ကြီးပေါ်က အပျိုစင်ရေ ... ဒယ်အိုးဖင်နှင့် ညားရလေခြင်း” ဟူသော သံချပ်ကဲ့သို့ အဖြူ နှင့် အမည်း ဒွန်တွဲခဲ့ကြသော သာဓက ရှိခဲ့ပေသည်။ “ရှေးထုံးကိုလည်း မပယ်နှင့်” ဟူသော စကားပုံအရ မပုစုက ထိုသို့သော အစဉ်အလာများကို သတိမူသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။

အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ဖြစ်ရသနည်း။ ကိစ္စတစ်ခု အဆင်မပြေသည် ရှိသော် တစ်စုံတစ်ခုသော ချို့ယွင်းချက်၊ သို့မဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ မှားယွင်းမှုကြောင့် ဖြစ်တတ်ရကား ဤချစ်ကိစ္စ၌လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် တရားခံ ဣရန် မမေ့လျော့သင့်ပေ။ ဘအေးနှင့် မပုစုတို့ ပဋိသန္ဓေတည်ချိန်က ပန်း

ခက်ကလေးများ သယ်ဆောင်လာသော ငှက်နှစ်ကောင်ကိုလည်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။

ဘအေး၏ ပန်းခက်ကို သယ်ဆောင်ခဲ့သော ငှက်က ထိုပန်းခက်ကို မီးဖိုချောင်ရှိ မီးသွေးအိတ်များပေါ်သို့ ကပ္ပာကယာ ပစ်ချထားခဲ့သဖြင့် ဘအေး ခမျာ အသားမည်းခြင်း ရသည်ဟု ယူဆနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင်လည်း မပုစု၏ ပန်းခက်ကို သယ်ဆောင်ခဲ့သော ငှက်သည် အဘယ်ကြောင့် ဘအေးတို့ နေထိုင်သော လမ်းနှင့် အလှမ်းကွာဝေးသော စဉ့်အိုးတန်းသို့ တမင်တကာ သွားကာ ထိုပန်းခက်ကို ချထားရပါသနည်း။ တစ်လမ်းတည်း၌ ချထားခဲ့ပါမူ မယ်နှင့်မောင်တို့ ပိုမိုနီးစပ်နိုင်ဖွယ် အကြောင်းရှိသည် မဟုတ်ပါလော။

(ဝါ) တစ်နည်းကား- အငှားတိုက်တန်းလျား တစ်ခုတည်း၌ပင် ဘအေးနှင့် မပုစုတို့အား တစ်ခန်းခြား အိမ်နီးချင်းများအဖြစ် ဖန်တီးပေးခဲ့ပါက ငှက်များအဖို့ အပိုခရီးဝေး ပျံသန်းရခြင်းမှ သက်သာဖွယ်ပင် ရှိနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။

ယခုသော်မူ ထိုငှက်တို့က အိမ်နံပါတ် ရွေးချယ်ပုံသည်ပင်လျှင် ဘအေးအား ပြောင်လှောင်သရော်ခဲ့သို့ ရှိနေ၏။ မပုစု၏ အိမ်နံပါတ်က (၅၂၈)၊ ဘအေး၏ အိမ်နံပါတ်က (၁၅၀၀)။

အို ... ငှက်မိုက်တို့၊ လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝ၌ နတ်ပြည်က နန္ဒာကန်ဝယ် လေးသချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး မခွဲတမ်းမခွာတမ်း ချစ်ခဲ့ကြ၊ ကြိုက်ခဲ့ကြ၊ ပျော်ပါးခဲ့ကြသော နတ်မောင်မယ်ကို သင်တို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့လျှင် ရွှေလနှင့် ခြူးပိုက်ဆံကဲ့သို့ (ဝါ) ပုစုနှင့် ဘအေးကဲ့သို့ ကွဲလေ ... ကွာလေအောင် ပြုကြလေဘိသနည်း။ လုပ်မှ လုပ်ရက်လေတော့သည်။

အို ... ငှက်မိုက်တို့၊ ဘအေး၌ အချစ်မီးလောင်ကျွမ်းလျက် ကယောင်ကတမ်းဖြစ်၍ နေချေပြီ။ “မကြံနိုင် ကိုယ်တည်းကြုံ” တော့သည်။ ကြည့်ကောင်းတိုင်း ကြည့်နေကြသလော။ သင်တို့၏ အမှားကို သင်တို့လျှင် အမြန်ပြန်၍ စေ့စပ်ပေးကြပါကုန်လော ...။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု ...။

ပူစီကြီးနှင့် ပူစီလေး

အနက် အဖြူကျားများနှင့် ကြောင်ကလေး တစ်ကောင်၊ အဖြူ အနက်ကျားများနှင့် ကြောင်ကလေး တစ်ကောင်၊ ပေါင်း နှစ်ကောင်သော ကြောင်ကလေး ညီနောင်တို့သည် ညိုမြတို့အိမ် လသာခန်းဝယ် ဆော့လျက် နေကြပါသည်။ ကြောင်ကလေးများသည် ညိုမြကို မကြောက်ကြပါ။ အစ်မကြီးကိုသာ ကြောက်ကြ၊ ရိုသေကြပါသည်။

စန္ဒရားနားက ဆိုဟကြီးပေါ်တွင် အစ်မကြီး ပန်းထိုးလျက်ရှိသည့် ခေါင်းအုံးစွပ်နှင့် ရေခဲပိုးချည်လုံးများ ရှိပါသည်။ အစ်မကြီး နောက်ဖေးသွားလျက် နေသောကြောင့် ပန်းထိုးခြင်း လုပ်ငန်းကို ခေတ္တရပ်စဲထားခဲ့သည်။ ပူစီကြီးက စန္ဒရားပေါ်မှ ဆိုဟပေါ်သို့ ခုန်ချ၏။ ပူစီလေးက ကော်ဇောပေါ်မှ ဆိုဟပေါ်သို့ ခုန်တက်၏။ ဆိုဟကြီးပေါ်တွင် ပူစီတို့ ဒွေးညီနောင် တွေ့ဆုံ မြူးထူးကြတော့သည်။ နီလာရောင် ရေခဲပိုးချည်လုံးကလေးကို ကြွက်ပမာ ပြု၍ ညီအစ်ကိုနှစ်ဦး လုကာ၊ ယက်ကာ ပျော်ပါးလိုက်ကြသည့် ဖြစ်အင်ကား ညိုမြကိုပင် ဖတ်စာ ပရိုင်မာစာအုပ်ကို မေ့စေပါတော့သည်။

‘ဟောတော့ ... ဟောတော့ ... အမယ်လေး ... ကုန်ပါပြီ ...’ အစ်မကြီး လာပြီ။ ပူစီတို့ ပြေးကြပါလေရောဗျား။ ။

နွားနှင့် သပိတ်

လူတို့သည် တိုင်းရေးပြည်ရေး အကြောင်းကို ပြောဆိုကြ၏။ နစ်နာချက်များကို ကြွေးကြော်ကြ၏။ မျိုးချစ်စိတ် ရှိအပ်ကြောင်း ဟစ်ကြ၏။ ညီညာမှ ပြည်သာမည်ဟု အော်ကြ၏။

ထိုသို့ ပြောဆိုကြွေးကြော် အော်ဟစ်ကြသူတို့အား တကယ် မြင့်မြတ်သည့် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေဟု အကြောင်းမသိသူများက ထင်စရာအကြောင်း ရှိသော်လည်း အများအားဖြင့် စဖြီးများ၊ ခွေးများသာ ဖြစ်ကုန်သည်။ သူတို့သည် လူစည်စည်ရှိသော အရပ်များတွင် စင်မြင့်သို့တက်၍ စွာလောင် စွာလောင် လုပ်ကြ၏။ ဟုမ္မရူး၊ ဒိုင်အာခီ၊ နောင်လာမည့် အုပ်ချုပ်ရေး စသဖြင့် လျှာအရိုး မရှိသည့် ဖိုးပြောချင်၊ ဖိုးအော်ချင်ကြီးများပင်။ သို့သော် သူတို့အပေါင်းအဖော်များနှင့် ပင်ကို နေသောအခါများတွင်ကား တိုင်းပြည်ကို အလျှင်း သတိမရကြကုန်။ ကိုယ့်နှမ လင်နေကြောင်းနှင့် သူ့နှမ သားမွေးကြောင်း ဖရဿဝါစာ အတင်းအဖျင်း တို့ကိုသာ ပွားများကြလေသည်။

မျိုးချစ်စိတ်အမှန် ထက်သန်၍ ဤဖြစ်ကတတ်ဆန်း တစ်ပါးကျွန်ဘဝကို တကယ်နာကြည်သူဖြစ်က ထိုသို့မနေနိုင်ရာ။ ဘယ်နံရောအခါမဆို မျိုးချစ်မီးလောင်ကျွမ်းလျက် အမျိုး၏ နစ်နာချက်များကိုသာ အနုလုံ၊ ပဋိလုံ စားမြုံ့ပြန် စိစစ်ကာ ... စားလျှင်လည်း အမိမြန်မာပြည်၊

အိပ်လျှင်လည်း မြန်မာပြည်အမိ၊

လမ်းလျှောက်လျှင်လည်း မြန်မာအမိပြည်၊

စာရေးလျှင်လည်း ပြည်အမိမြန်မာ ဟူ၍-။

သို့သာလျှင် ဖြစ်စေရာ၏။ အနီသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ မျိုးချစ်ဟု သမုတ်ကာ ရွှေပန်းကုံး၊ ငွေပန်းကုံးများ စွပ်ကြသင့်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ဤမည်သော တက္ကသိုလ်သပိတ် စုံစမ်းရေးကော်မတီ လူကြီးများရှေ့ဝယ် အလွန် မကောင်းဆိုးဝါးသော တက္ကသိုလ် အကြောင်းခြင်းရာတို့ကို ကြားသိသမျှ ယထာဘူတ သက်သေခံပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌ (၁) တစ်နှစ်ကျော်မျှ ခွဲခွာလာခဲ့ရသော မိဘနှစ်ပါးကို ဖူးမြော်လိုခြင်း။ (၂) အကြင် အညာဒေသတွင် သပိတ်အခြေအနေ မည်သို့မည်ပုံ ရှိသည်ကို စုံစမ်းလျက်၊ အံကယ်၍ လိုလေသေးရှိက မိမိ ဇာတိချက်ကြွ တောအရပ် သပိတ်တွင် တောသူတောင်သားတို့အား သပိတ်တရားရေးအေး တိုက်ကျွေးလိုခြင်း ... ဟူသော ဆန္ဒနှစ်ပါး ဖိစီးလှသည်ဖြစ်၍ ခေါင်းဆောင် အကြင် နောင်နု၊ နောင်အုန်း၊ ဘိုင်ရှစ်တို့အား ‘ဆယ်ရက်အတွင်း ပြန်ခဲ့ပါမည်။ စိတ်ချပါ’ ဟု အဖန်ဖန် ကျိန်ဆို ခွင့်ပန်ပြီးသကာလ- ထိုမည်သော သပိတ်ပြန်ကြားရေး ဌာနကိုလည်း ကိုကျော်ငြိမ်းအား ခေတ္တ လွှဲအပ်ခဲ့ပြီးသော် တတိယတွဲသို့ ခုန်တက်ကာ အညာသို့ ဆန်ခဲလေသော ဟူ၏။

*

အညာနိုင်ငံ၌ကား သပိတ်ရေး သာယာပါပေ၏။ မင်းဘူး၊ မုံရွာ၊ ပခုက္ကူ၊ ရွှေဘို၊ စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး စသော အညာမြို့များ၌ ကျောင်းတိုင်းလိုပင် ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သပိတ်မှောက်လျက် ရှိကြကုန်၏။ အစိုးရ ကျွန်များမှ တစ်ပါး သပိတ်ကို ချီးကျူး ထောက်ပံ့ကြသူချည်းသာတည်း။ သောတာပန် ရွာတွင်လည်း လွန်လေပြီးသောအခါက ရွှေတောင်ကြား ပါတီဝင် မင်းတိုင်ပင် တစ်ဦး ဖြစ်လေသူ တိ၊ ပီ၊ အက်စ် “ဖေဖေ” မှတစ်ပါး သပိတ်ကို အားရကြသူ ချည်းပင်။ ‘မင်းတို့ သတ်သေမေဒ ပေးရတာနဲ့ ရာစုတ်အုပ်က ညည်းတာက တော်သေးတယ်။ ဒို့တက္ကသိုလ်မှာ ဘာမှ ... သုံးမကျဘူး။ အိုက္ကွာ ... လကား ပါပဲ ... လခွေးလိုပဲ။ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေက စွဲပါဘူး ...’ ဟု ကျွန်တော်က ပြောပြသောအခါ စာရင်းငှား စံရွန်းနှင့် သာဠေတို့က ဝမ်းနု ဆီစိမ်သကဲ့သို့ တအိအိ ခေါင်းညိတ်ကြပေ၏။

သာယာသော ညနေခင်းတွင် သန့်ပြန့်သော လေညင်းကို ရှူရှိုက်ရင်း တဖြည်းဖြည်း လမ်းလျှောက်ထွက်လာခဲ့၏။ ကျောက်ဆောင် အိုင်စောင်းကို ကျော်လွန်လျက် ဦးကျွန်း သရက်ခြံသို့ ဆိုက်လေတော့သည်။ ကြည်နူးဖွယ် နေဝင်ချိန်တည်း။ အုန်းပင်ထက်ဝယ် အုန်းလက်တို့သည် ဖြည်းညင်းစွာ လှုပ်ရှားလျက်ရှိကုန်၏။ ကွယ်လုဆဲ နေရောင်ခြည်သည် သရက်ခြံပေါက်ဝ

တွင် မြက်စားလျက်နေသော အမည်မသိ နွားကျားကြီး တစ်ကောင်အား တစ်မျိုးပင် လှပဖွံ့ဖြိုး ကျက်သရေတိုးအောင် လွှမ်းမိုးလျက် ရှိနေလေသည်။
... ကျွန်တော်သည် ထိုနွားကြီးကို ချဉ်းကပ်တော့၏။

‘ဗျိုနွားကြီး ဘာလုပ်နေတာလဲ ... မြက်စားနေသလား’ ဟု ကျွန်တော် ကပင် စ၍ ရုတ်တရက် နှုတ်ဆက်လိုက်ပေ၏။ နွားကြီးကား စိုစိမ်းသော မြေစာပင်များဝယ် စိတ်ရော ပါးစပ်ပါ ဝင်စားချက် ကောင်းလှ၏။

‘အခု ကျွန်တော်တို့ ရွှေတိဂုံပေါ်မှာ သပိတ်မှောက်နေကြတယ်၊ သိလား။ ကျောင်းသားတွေကို အလကားနေရင်း ကျောင်းထုတ်ခံရလွန်းလို့ ...’

နွားကြီးသည် စားမြဲ စားနေ၏။

‘နည်းနည်းမှ မတရားဘူးဗျာ။ တကယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ နိုင်လိုမင်းထက် မူဆိုလီနီကလေးတွေလည်း မဟုတ်ပါဘူး ... ကျောင်းကို စာသင်ဖို့ လာကြတာပါ။ စော်ကားဖို့လည်း မဟုတ်ဘူး။ စော်ကားတာကို ခံနေဖို့လည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုစိုးမြင့်ကို “ဆာ” မထူးလို့ ကျောင်းထုတ်သတဲ့။ ထုတ်ပစ်ပုံကလည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မဟုတ်ဘူး။ ပြန်သွင်းမလိုလို ဘာလို့လို့နဲ့ လေးငါးလလောက် ကျောင်းတက်ခွင့်မပေးဘဲ ညဉ့်ထားတယ်။ ကုန်ကုန်ပြောကြစို့။ အခု ကိုစိုးမြင့် တံတားကလေးကို ရောက်နေပြီလေ။ အနာ ဘယ်သူ့အပြစ်လဲ စဉ်းစားကြည့်တော့။ ဆရာဝတ္ထရား ဆိုတာ တပည့်ကို အညွန့်ချိုးဖို့ပဲလားလို့ ...။’

‘နို့ပြီး ကိုအောင်မြင့် ဆိုတဲ့ ကျောင်းသားကိုလည်း အသုံးမဝင်တော့တဲ့ နို့တစ်စက္ကူကို သင်ပုန်းပေါ်က ခွာမိလို့တဲ့၊ ကျောင်းထုတ်ပြန်ရော။ မတရားသဖြင့် ကျောင်းထုတ်ခံရတဲ့အတွက် ကျောင်းစရိတ်တွေကို တရားစွဲပြီး လျော်ကြေးတောင်းမယ် လုပ်တော့မှ “ကျောင်းမထုတ်ရသေးပါဘူး။ အောင်မြင့်က နားကြားလွဲလို့၊ အင်္ဂလိပ်စကားကို ကောင်းကောင်း နားမလည်လို့” နဲ့ လုပ်လာတယ်။ ဘာဟုတ်မလဲ၊ ညိမြတို့ သိတာပေါ့။ အနီနေ့က အင်္ဂလိပ်စာပါမောက္ခ အခန်းကိုရောက်တော့ ကိုအောင်မြင့် နာမည်ကို ကျောင်းစာရင်းက ဖျက်ပစ်ဖို့ အမိန့်စာရွက်ကို ဆရာက ပြလို့ ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ ခုထုတ်၊ ခုသွင်းမို့ မျက်နှာဖြူဆရာ တစ်ယောက်ကတောင် “ဒို့သခင်မျိုးတွေ ဘယ်နှယ် ဖြစ်ကုန်ပြီလဲ” တဲ့။’

‘ကျွန်တော်တို့ အရိုအသေပေးပြီး တင်မြှောက်ထားတဲ့ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ

ကိုနကို ကျောင်းထုတ်တာကတော့ ဘာဖြစ်လို့ ထုတ်ထုတ် ကျွန်တော်တို့ အားလုံးကို စော်ကားတာနဲ့ အတူတူပေါ့။ ဟုတ်ကဲ့ မဟုတ်လား’

နွားကြီးသည် ရှေ့သို့ ခြေတစ်လှမ်းတိုး၍ မြက်များကို ဆက်လက် စားနေ၏။

‘နောက်ဆုံး ကျောင်းထုတ်ခံရတာကတော့ ကိုအောင်ဆန်းပေါ့။ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း အင်္ဂလိပ်စာပိုင်းမှာ ညစ်ညမ်းတဲ့ ဆောင်းပါးတိုတစ်ခု ထည့်မိလို့ တဲ့။ “ရန်ကုန်တိုင်း” သတင်းစာ အယ်ဒီတာက သူ့မှာ အနာကိုဖတ်ပြီး တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားရှာဆိုကိုး။ ကျောင်းထုတ်ဖို့ မြှောက်ပေးရှာတယ်။ အစိုးရကတော့ ဘာမျှအပြစ်မဆိုပါဘူး။ မိန်းမများကတောင် ထိုဆောင်းပါး ဟာ ညစ်ညမ်းသော်လည်း ကောင်းစေချင် စိတ်ထားက ပိုမိုထင်ရှားလို့မို့ ဘာမှအရေးယူဖို့ မလိုဘူးတဲ့။ ကျောင်းအုပ်ကြီးကတော့ မထုတ်ဘဲ မနေနိုင် ရှာဘူးပေါ့လေ။ ကျောင်းအုပ်ပေမဲ့ စိတ်ကတော့ နွားသတ်ကုလားလို့ပဲ။ ထုတ်ပုံကလည်း မှတ်ဖို့ကောင်းတယ်။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ထွက်ပြီး တစ်လလောက် ကြာလို့ စာမေးပွဲနဲ့ ကပ်နေမှထုတ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ စာမေးပွဲမလုပ်ခင် တစ်ရက်နှစ်ရက်မှာဆိုတော့ ကိုအောင်ဆန်းအတွက် အခြား မခံချင်တဲ့ ကျောင်း သားတွေဟာ ကူညီ ကြံဖန်နိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းကြမယ်ပေါ့။ သူတို့ တွက်ပုံချက်ပုံက သိပ်ဟုတ်တာ ...။ အကြမ်းပတမ်း မဟုတ်ဘဲ သေသေချာချာ နားနားနေနေနဲ့ လည်လို့တဲ့ သဘောပေါ့၊ တပည့်နဲ့ ဆရာဆိုတာ တက္ကသိုလ်မှာ အဲဒီလို ဖြစ်နေကြတာကလား’

နွားကြီးကား နားရွက် တခတ်ခတ်နှင့် တပြုတ်ပြုတ်စားလျက်၊ မြိန် လျက်ပင်။

‘သဟကြောင့် ကျွန်တော်တို့ သပိတ်မှောက်ခဲ့တယ်လေ၊ ဘာဖြစ်သေး လဲ၊ မှောက်တယ်-မှောက်တာပေါ့။ ကိုယ့်ကို လူမထင်တဲ့သူကို ကိုယ်က ပြန်ပြီး လူထင်နေဖို့ကိစ္စက ခဲယဉ်းသားပဲ။ ဟုတ်ကဲ့ မှုတ်လား။ အခုတလော တော့ ဆရာတွေနဲ့ ဘောက်ပဲ၊ ကျွန်တော့် ပါမောက္ခ ဝရတ်ဆီက စာရတယ်။ “မင်းတို့ သပိတ်မှောက်ကောင်စီက ကောင်တွေဟာ မျောက်တွေ၊ ဘဲတွေ” တဲ့။ အခြားပါမောက္ခကတော့လည်း “ကျေးဇူးကန်း ခွေးကောင်ကလေးတွေ၊ ငါ့အိမ်က လက်ဖက်ရည်ကိုတော့ လာသောက်သွားတယ်” တဲ့။ နစ်နာချက် ဘာမှ မရှိဘူးတဲ့။ ဘုရင်ခံက စုံစမ်းရေးကော်မတီ မခန့်သင့်ဘူးတဲ့။ သိပ်

ဟုတ်တဲ့ အာစရိတွေပဲ။ ဆရာလည်း ဆရာ၊ မျက်နှာကလည်း မမည်းတော့ ဒီစကားမျိုး ပြောအားရှိမှာပေါ့နော် ...’

ရုတ်တရက် နွားကြီးသည် နောက်ချေးများ ယိုနေသည်ကို မြင်ရ၍ နှစ်မိနစ်ခန့် စကားကို ရပ်တန့်ထားရ၏။

‘ကျွန်တော်တို့ အခုလို သပိတ်မှောက်တာကို “ဒီကောင်ကန်းကလေးတွေဟာ မွေးကတည်းက ဥပဒေကျူးလွန်တတ်တဲ့ သူပုန်ဝသီပါလို့” တဲ့။ နောက်တစ်ခါ လမ်းပေါ်မှာ လဲ့အိပ်ရင် ဥပဒေကျူးလွန်မှုနဲ့ ဆော်ပစ်လိုက်မယ်တဲ့။ ဟုတ်ကဲ့ မဟုတ်လား။ အဲဒါကြောင့် ဒီလိုလူစားတွေကို ဘာမှ ထူးထူးထွေထွေ ပြန်မပြောနေချင်ပါဘူးဗျာ။ ဟို- သူတို့အင်္ဂလိပ်လူမျိုး “ဆစ်တနီ-စမစ်” ရေးတဲ့စာကိုသာ ရွတ်ပြလိုက်ချင်တော့တယ်။ “အိုင်ယာလန်သည် အဘယ်ကြောင့် ဤမျှဆူပူနေသနည်း။ အကြောင်းရင်းဇာစ်မြစ်ကို သိလျက်နှင့်ပင် ထိမ်မြှုပ်၍ သင်တို့သည် ချော်တောငေါ့ကာ ထင်ရာပြောဖို့သာ တတ်ကြ၏။ သင်တို့ ဖိစီးနှိပ်ကွပ်သည်ကို မခံနိုင်ခြင်းကြောင့်သာ မဟုတ်ပါလော။ သင်သည် မြင်းတစ်ကောင်ကို ကြိုးနှင့်တုပ်၍ ရက်ရက်စက်စက် ရိုက်နှက်လျှင် ထိုမြင်း သင့်ကို ပြန်၍ ကန်ကျောက်က မြင်းကို အဆိုး ဆိုမည်လော။ ခွေးတစ်ကောင်ကို နှစ်ရှည်လများ ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ခဲ့ပြီးလျှင် ထိုခွေး သင့်ကိုမြင်တိုင်း ဟောင်သောကြောင့် ခွေးကို ရူးသည် ဆိုအံ့လော။ အိုင်ယာလန် တိုင်းသားတို့သည် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ယုတ်ညံ့သော သဘောရှိကြ၍ အလွန်ဆူဆူပူပူ လုပ်တတ်သည်ဟု သင်က မစွပ်စွဲမီ သင်သည် သူတို့အား တန်းတူမိတ်ဆွေ၊ လူလူချင်းဟု သဘောထားခဲ့ဖူးပါသလား မေးချင်၏။ သင်သည် သူတို့၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် သူတို့အကျိုးကို ကြည့်ရှုကာကွယ်ခဲ့ဖူးပါ၏လော။ သင်သည် သူတို့၏ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို လေးစားခဲ့ပါ၏လော။ သူတို့၏ လွတ်လပ်ရေးကို သင်၏ လွတ်လပ်ရေးကဲ့သို့ ခင်မင်လိုလားခဲ့ပါ၏လော ...။ အမှန်အားဖြင့် သင်သည် ဤသည်တို့ကို ဘာမျှ ဂရုမစိုက်ခဲ့။ သင်ကား သူတို့ မြေယာများကို သိမ်းခဲ့၏။ သူတို့ကို သတ်ပစ်ခဲ့၏။ တစ်ကျွန်းသို့ ပို့ခဲ့၏။ သူတို့နှင့် ထိုက်တန်သော အခွင့်အရေးများကို မပေးခဲ့။ သို့စဉ်လျက် အိုင်ယာလန် တိုင်းသားများ ဆူပူ၍ သင်တို့ကို မုန်းသောအခါ ထိုမုန်းတီးခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ပင်ကိုသဘောထား ယုတ်ညံ့သောကြောင့် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အမျိုးကိုကပင် ခေတ်မမီနိုင်

* Sydney Smith's Letter of Peter Plymley.

အောင် ရိုင်းစိုင်းလျက် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်းငှာ လုံးလုံးမစွမ်းနိုင်ကြသူများ ဖြစ်သည်ဟု သင် ဆိုရက်လေသည်။ ...”

နီလာရောင် ပြေးလျက်နေသော ကောင်းကင်သို့မော့လျက် ကျွန်တော် သည် စိတ်ပါလက်ပါ ထိုဆစ်တနီ-စမစ်၏ စာကို ရွတ်လေပြီးသည်၏ အဆုံး၌ ... ကြည့်လိုက်ရာ ... သရက်ပင်များကြားတွင် နွားနီမကလေး တစ်ကောင် နောက်သို့ သုတ်ခြေတင်၍ သွားလေသော နွားကြီးကို မြင်လိုက် ရပါသည်။

လာလမ်းဖြင့် ပြန်ခဲ့သော ကျွန်တော်ကား စိတ်မကောင်းချေ။ နွား ကြီးကို သပိတ်အကြောင်း ပြောရသည်မှာ ကျွဲပါးစောင်းတီး ရှိလှ၏။ ဂရ စိုက်ပုံလည်း မပေါ်။ နားလည်ဟန်လည်း မရှိ။ ဟောရ ပြောရသူတွင်ကား မောလှ၏။ အို ... နွားတွေ-နွားတွေ-နွားတို့သည်ကား အဟိတ်တိရစ္ဆာန်များ သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အနွများသာ ဖြစ်ကုန်၏။ သပိတ်ကိုလည်း နားမလည်။ တရားကိုလည်း နားမဝင်။ ဒင်းတို့၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းကား သံသရာ တစ် လျှောက်လုံး မြက်စား၍ နောက်ချေးယိုပြီးလျှင် နွားမနောက် လိုက်ရန်သာ တတ်ကြလေတော့သတည်း။

[အိုဂေ မဂ္ဂဇင်းနှင့် ညှိမြ၊ Nyo Mya (၁၉၃၉)]

ပန်းမြိုင်လယ်

အို ... ခြင်းကြား အစရှိကုန်သော အင်းလျားသူ မကြီးတို့၊ မလေးတို့ ...။
တောင်စွယ်မှာ နေကွယ်တယ်ဆိုရင် ညနေချမ်းဟု ဆိုအပ်သော “ဆီးစပ်”
ချိန်ကို ရောက်တာပေါ့နော်။ ဟုတ်ကဲ့မှုတ်လား။

*

အနီလို သမီးရည်းစား မသိတသိ လူမှားတတ်တဲ့အချိန်မှာ ပျိုလေးတို့မောင်
မြညိုဟာ အလွန်ထူးဆန်းတဲ့ ရွာကလေးတစ်ရွာကို ရောက်သွားသတဲ့။ အလွန်
တရာမှလည်း သာယာတိတ်ဆိတ်ပါပေတယ်။ ရဲရဲ-နီနီ ဝေဆာလှတဲ့ စိန်
ပန်းပင်တွေဟာ ပြန့်ဖြူးတဲ့ ရွာလယ်လမ်းမကြီးရဲ့ ဘယ်ညာဘေးတစ်လျှောက်
မှာ ညီတူညာတူ အစီအရီ ပေါက်နေကြတာပဲ။ အနီလမ်းအတွင်းမှာ မြညို
ဟာ တစ်လှမ်းချင်း ယောင်လည်လည်နဲ့ လျှောက်လာခဲ့ပါတယ်။

လမ်းအရှေ့ဘက် တစ်ခွင်ဆီကို ကြည့်လိုက်တော့ ... နှင်းဆီပန်း၊
ကော်ဖီပန်း၊ မာဂိုပန်း၊ ဒေစီပန်းတို့မှ စ၍ ဇီဝေါ၊ ခတ္တာ၊ စံပယ်တို့အားလုံး
သင်းပျံ့ ကြွယ်နေတဲ့ ပန်းဥယျာဉ်ကလေးရဲ့ အလယ်ဗဟိုမှာ တင့်တယ်စွာ
တည်ရှိတဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် အိမ်ကလေး တစ်ဆောင်ကို မြင်ရတယ်။ သိပ်
ငြိမ်ချက်ကောင်းတဲ့ အိမ်ကလေးပဲ။ လူဝင်လူထွက်လည်း မရှိ။ ဘာသံမှလည်း
မကြားရ။

အနုခကြောင့် မြညိုက အနားမှာရှိတဲ့ ရွာသားတစ်စုကို လှမ်းပြီး
‘အို ... ဆရာကြီးတို့၊ ဟောသည် ပန်းမြိုင်လယ် အိမ်ကလေးရဲ့ပိုင်ရှင်၊ နို့မို့
လည်း ငှားရမ်းနေထိုင်သူဟာ မည်သူမည်ဝါပါလဲ ခင်ဗျာ’ လို့ မေးလိုက်
ပါပေတယ်။

ရွာသားတစ်စုဟာလည်း ‘အို ... မောင်မြညို၊ ငါတို့ မသိပေါင်ပါ’
တဲ့။ တစ်ခါတစ်ရံ အိမ်ပြတင်းပေါက်ဆီမှာ လူလို သဏ္ဌာန်တစ်ခု မြင်ရတယ်

တဲ့။ နို့ပေမဲ့ ခဏတစ်ဖြုတ်သာ မြင်ရပြီး ချက်ချင်းလိုလို ကွယ်ပျောက် သွားတာပဲ တဲ့။

မြညိုဟာ အနီ အိမ်ကလေးဆီကို နှင်းဆီတွေ၊ မာဂိုတွေ၊ ဒေစီတွေ ကြားက ဖြတ်သန်းသွားပါတယ်။ အိမ်တံခါးကလေးကို အသာတွန်းလိုက် တယ် ဆိုရင်ပဲ ပွင့်သွားတယ်။ မြညိုလည်း ခြေဖျားထောက်ပြီး အိမ်ထဲကို ဝင်ကြည့်တာပေါ့။

အိမ်ထဲမှာ လူလည်း မတွေ့ရဘူး။ ထောင့်တစ်ခုမှာရှိတဲ့ ကိုယ်လုံး ပေါ် မှန်ထဲမှာလည်း မြညိုရဲ့ ရုပ်ကိုပဲ မြင်ရတယ်။ လူသံသူသံလည်း မကြားရဘူး။ မြညိုရဲ့ ခြေသံကိုပဲ သဲ့သဲ့ကြားရတယ်။ ခြောက်နေတာပဲ။ လသာခန်းထဲမှာဆိုရင် သပ်သပ်ရပ်ရပ် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂတွေ အတော့် ကို စုံပါပေတယ်။ စားပွဲပိုင်းကလေးပေါ်မှာ သရက်သီးမှည့်တွေနဲ့ ပန်းကန် တစ်ခုရှိတယ်။ ကြိမ်ကွပ် သစ်သားကုလားထိုင်တွေနဲ့ မှန်ဗီရိုတွေဟာလည်း အတော် အဖိုးတန်ပုံ ရပါတယ်။

တိုးလျှိုပေါက်ကလေးကနေပြီး နောက်ဖေးဆီကို ကြည့်လိုက်တော့ ထင်းပွေ့နေတဲ့ အစေ့တစ်ယောက်ကို မြင်ရတယ်။ မြညိုက လှမ်းပြီး ‘အို ... အစေ့ ယောက်ျား၊ အနီအိမ်ရှင် သင်၏ သခင်မကား အဘယ်မှာနည်း’ လို့ မေးပါတယ်။

အစေ့ယောက်ျားက ခေါင်းယမ်းပြီး ‘အို ... ကိုမြညို၊ ကျွန်တော် မသိပေါင်ပါ ခင်ဗျာ’ တဲ့။

အနာကြောင့် မြညိုက အခန်းတံခါးတွေ လိုက်ပြီး ခေါက်တာပေါ့။ သော့ပေါက်ကလေးတွေက နေပြီးလည်း ချောင်းကြည့်သေးတယ်။

နောက်ဆုံး မြညို ချောင်းကြည့်တဲ့အခန်းထဲမှာ မိန်းမ သဏ္ဌာန်တစ်ခု ကြေးခုတင်စောင်းမှာ ထိုင်နေတာ မြင်ရတယ်။ တံခါးကို အသာတွန်းဖွင့် ပြီး အနီမိန်းမ ထိုင်နေရာကို မြညို ချဉ်းကပ်လေတော့တယ်။ ... အသက်ကို စစ်လိုက်ရင် ဆယ့်ခြောက်နှစ်လောက်ပဲ ရှိဦးမယ်။ အသားဖြူတယ်။ ချော တယ် ဆိုရမှာပေါ့။ မရွှင်တဲ့ သူ့မျက်နှာကလေးဟာ ရွှေလ တိမ်ဖုံးသလိုပဲ။

မြညိုက ‘အို ... ချစ်နမ၊ သင်သည် ဤပန်းမြိုင်လယ် အိမ်ကလေး ၏ ပိုင်ရှင် မဟုတ်ပါလော’ လို့ မေးလိုက်တော့ မော့ကြည့်လိုက်တဲ့ သူ့မျက်လုံး ကလေးတွေမှာ မျက်ရည်တွေစို့လိုမို့ ချစ်လည်းချစ်၊ သနားလည်း သနားစရာ ပေပေါ့။ ‘အို-ကိုမြညို၊ ကျွန်မအိမ် မဟုတ်ပါ၊ ကျွန်မကို အကျဉ်းချုပ်ထားရာ

ထောင်မျှသာ ဖြစ်ပါတယ်’ လို့ ပြန်ဖြေလိုက်တဲ့ သူ့အသံကလေးဟာ သိပ် နားဝင်ချိုတာပဲ။

အနာလောက် သန့်ပြန့် ခမ်းနားတဲ့ ပန်းမြိုင်လယ် အိမ်ကလေးကို “ထောင်” လို့ ဆိုတော့ မြည့်မှာ အံ့သြသွားပြီး ‘အနို့-ခင်ရယ်၊ နောက်ဖေး မှာရှိတဲ့ အစေခံတွေဟာ ခင့်ကို ပြုစုဖို့တွေပဲ မဟုတ်လားလို့’ မေးလိုက် တယ်။ ဒီတော့ သူက ‘ဟုတ်ပါရဲ့ရှင်’ တဲ့။ ‘နို့ပေမဲ့ ကျွန်မကို ပြုစုနေရုံနဲ့ ဘာအသုံးကျလဲ’ တဲ့။

မြည့်မှာ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်သွားလို့ ‘အို-ခင်ရယ်၊ ဟိုပြင်ဘက် ဧည့်ခန်းထဲမှာရှိတဲ့ စားပွဲကောင်း၊ ကုလားထိုင်ကောင်းတွေဟာကော ခင် သုံးဖို့၊ နေဖို့တွေပဲ မဟုတ်လား’ လို့ မေးရတယ်။ ‘ဟုတ်ပါရဲ့ရှင်၊ နို့ပေမဲ့ ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ပြုပြင်ထားသော်လည်း ကျွန်မ တစ်ယောက်တည်း သုံးဖို့၊ နေဖို့ဆိုရင် ဘာအသုံးကျလဲ’ တဲ့။

ပိုပြီး ဝေဝေဝက် ဖြစ်ပြန်သမို့- ‘အိမ်အပြင်မှာရှိတဲ့ ပန်းမျိုးစုံဥယျာဉ် ကလေးဟာလည်း ခင့်စိတ်ကို ကြည်နူးစေဖို့ပဲ မဟုတ်လား’ လို့ ထပ်ပြီး မေးလိုက်တော့ ‘အို-ကိုမြည့်ရယ်၊ ပန်းကလေးတွေက ကြည်နူးဖွယ်ကောင်း သော်လည်း ဒီဥယျာဉ်ကို လွန်ပြီး ကျွန်မ အပြင်ကို မထွက်နိုင်ဘူး ဆိုရင် ဘာ အသုံးကျလဲ’ တဲ့။

အနာကြောင့် ‘အနို့-ခင်ရယ် ဘယ်နှာတွေလဲ၊ မောင် နားမလည် နိုင်ပါဘူး’ လို့ ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ သူ့လက်တစ်ဖက်နဲ့ ခေါင်းကို ထောက် ပြီး အိပ်ရာပေါ်မှာ ဘေးစောင်း လှဲလိုက်တယ်။ ‘မဟုတ်ဘူး ကိုမြည့်ရဲ့၊ ဒီအရပ်က တစ်မျိုးရှင့်’ တဲ့။ ‘ငယ်ရွယ်သူ အပျိုကလေး ဖြစ်လို့ ကျွန်မဟာ ပုထုဇဉ်တို့ သဘာဝ ချစ်ချင် ကြိုက်ချင်တာပေါ့ရှင်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နဲ့ ကျွန်မ ပျော်သလို နေချင်တာပေါ့။ အခုလို အိမ်တွင်းပုန်း မဟုတ်ဘဲ လောက ကြီးမှာ ပျော်ပျော်ပါးပါး လှည့်လည်နေချင်ပါတယ်။ နို့ပေမဲ့ တကယ်လို့ ကျွန်မဟာ ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး မဟုတ်ဘဲ ပြောင် ပြောင်ကြီး ချစ်မယ်ဆိုရင် တို့ရွာသူရွာသားတွေက ပက်ပက်စက်စက် အတင်း ပြောကြတော့တာပဲ။ အိမ်တွင်းမှာတော့ သူတို့ထက် ယုတ်ယုတ်မာမာ နေ နိုင်တာ ရှားပါတယ်ရှင်။ အိမ်တွင်းပုန်းပြီး ထင်သလို ညစ်ညမ်းစုတ်ပဲ့လှတဲ့ အလုပ်တွေပဲ လုပ်နေကြတာပဲ။ သူတို့ဝါဒအတိုင်းဆိုရင် ကျွန်မဟာ အစေခံ တွေနဲ့ အိမ်ထဲမှာ ဖြစ်ကတတ်ဆန်းနိုင်တဲ့ပြင် နောက်ဖေးပေါက်ကနေပြီး

လာသမျှ လူရော ခွေးပါ ဧည့်ခံနိုင်တာပေါ့။ အိမ်ရှေ့မှာ ပန်းပင်ကလေးတွေနဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ရှိတယ်ဆိုရင် ဂုဏ်ရှိတယ်၊ ကျက်သရေရှိတယ်၊ ရိုးတယ်၊ ကောင်းတယ်လို့ အယူရှိကြတော့တာပဲ။ လူရဲ့ ပင်ကို သဘောသဘာဝ အတိုင်း နေမယ်ဆိုရင်တော့ သူတို့ တံတွေးခွက်မှာ ပက်လက်မျောဖို့ပဲ ရှိတယ်ရှင်။ သူတို့ ဓလေ့တို့၊ ထုံးစံတို့၊ ဘာတို့ညာတို့ ဆိုတာတွေနဲ့ လူရဲ့ မူလလွတ်လပ်ခြင်း ဝသီကို အမျိုးမျိုး နှောင့်ယှက် ချုပ်ချယ်နေတာပဲ။ လူဖြစ်လာပြီး လူလို နေခွင့်မရလို့ ကျွန်မဖြင့် ဒီအရပ်မှာ လူရယ်လို့ ဖြစ်နေရတာ သိပ်လူဖြစ်ရုံးတာပဲ ကိုမြညိုရယ် ...'

အနာလို သနားစဖွယ် အားငယ်တဲ့ အသံကလေးကို ကြားရတဲ့နောက် ပန်းမြိုင်လယ် ခင်ကလေးကို နှစ်သိမ့်စေပြီး မြညိုဟာ အနီ ပန်းမြိုင်လယ် အိမ်ကလေးက ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ လမ်းမကြီးမှာ လျှောက်ပြီး ရွာကထွက်လာတဲ့ အခါမှာ ဘေးပတ်လည် အိမ်ကောင်းယာကောင်းတွေဆီက ရယ်သံတွေ၊ ငိုသံတွေ၊ ဝန်းဝန်း ဝန်းဝန်းနဲ့ ပြေးတမ်း လိုက်တမ်း ကစားနေသံတွေ ကြားခဲ့ရတယ်။

*

အို ... ခြင်းကြား အစရှိကုန်သော အင်းလျားသူ မကြီးတို့၊ မလေးတို့။

သီတင်းကျွတ် ဆိုတဲ့ ကျောင်းပိတ်ချိန်မှာ ပျိုလေးတို့ မောင်မြညိုဟာ ရန်ကုန်မြို့ကြီးအတွင်း လမ်းလျှောက်လေ့ရှိရာသတဲ့။ အင်းစိန်တို့၊ ပြည်လမ်းတို့၊ ရွှေတောင်ကြားတို့၊ တိုက်ကားအယ်လီတို့မှာပေါ့။ အနာလို လမ်းလျှောက်လို့ လမ်းတစ်လျှောက်မှာ ဝင်းနဲ့ ခြံနဲ့ အိမ်ကောင်းရာကောင်းတွေကို မြင်ရတိုင်း မြညိုမှာ ပန်းမြိုင်လယ် ခင်ကလေးရဲ့ သနားစဖွယ် အားငယ်တဲ့ မှတ်လောက်သားလောက် စကားသံကို ကြားယောင်ယောင် ဖြစ်မိရှာလေတော့ သတည်း ဟူလို။

[စာဆိုတော်မဂ္ဂစင်း (ဒိုဝင်ဘာ ၁၉၃၆)]

သတင်းစာနှင့် လူပြိန်း *

တစ်ရံရောအခါ သတင်းစာသမား တစ်ယောက် ရှိ၏။ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းတစ်ယောက်လည်း ရှိ၏။ သတင်းစာသမားကား အလွန် ညာတတ်သော သတ္တဝါ ဖြစ်လေသည်။ သတင်းများကို မိမိကိုယ်ကျိုး ကြည့်၍သာ လှည့်ပတ် ကောက်ကွေ့ လိမ်တွန့်၍ ရေးတတ်လေသည်။ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းကား စူးစမ်းဝေခွဲတတ်သော ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ကင်းမဲ့လျက် ဘာမဆို စာတွေ့ ယုံကြည်တတ်သူတည်း။ လူတို့၏ ဓမ္မတာသည် ကမ္ဘာဦးမှစ၍ သို့သာလျှင် ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။ ညာတတ်သူသည် ယုံတတ်သူကို ညာ၍၊ ယုံတတ်သူသည် ညာတတ်သူကို ယုံစမြဲတည်း။

သတင်းစာသမားသည် တိရစ္ဆာန်သားကောင်ကဲ့သို့ မိမိရုံးခန်းတွင် အောင်းလျက် ညာနည်းအမျိုးမျိုးတို့ကို အပတ်တကုတ် ရှာဖွေစုဆောင်းကာ သတင်းစာဖတ်သူများအား နေ့တိုင်း ညာနေ၏။ ခေါင်းကြီးပိုင်းမှ “ပလိပ် ကပ်ရောဂါ သောင်းကျန်းနေသောကြောင့် သုဘရာဇာများ အလွန် ဝမ်းမြောက်လျက် ရှိကြခြင်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “တော်သလင်းလမှ စ၍ မိုးတစ်စက်မျှ မရွာသွန်းခြင်းကြောင့် စပါးဈေးများ တက်ပြီးလျှင် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသော ကပ်ဆိုးကြီး ဆိုက်တော့မည် ထင်ရကြောင်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “မြို့တိုင်း ရွာတိုင်း၌ မီးအကြီးအကျယ် လောင်သဖြင့် အားလုံး ပြာကျကုန်ခြင်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “အစိုးရဇာဏ်ကို ဓားပြတိုက်ခြင်းကြောင့် ယခုနှစ် အခွန်တော်များ ထပ်မံ ကောက်ခံလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး အကျယ်တဝင့် ရေးသားကာ ညာ၍မဆုံး ညာနေတော့၏။ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းကား ခေါင်းကြီးပိုင်းများကို တစ်လုံးမကျန်ဖတ်ကာ မိမိ မျက်စိများကို ဖွင့်ပေးပေသည်ဟု အလွန်ယုံကြည် ကိုးစားလှတော့၏။ ‘အတော့်ကို

* Adapted from Shchedrin's "Fables"

မရှက်မကြောက် ဝေဝေဆာဆာ ရေးတတ်တဲ့ သတင်းဆရာပဲ။ တို့ပြည် သတင်းစာ အဆင့်အတန်းကို စံမတူအောင် မြှင့်ခြင်းပဲ။ ကြည့်လေ-ပလိပ် ကပ်တို့၊ မီးဘေးတို့၊ မင်းဘေးတို့ အစုံပါတာပဲ' စသည်ဖြင့် သတင်းစာ သမားကို ကျေးဇူးတင် ချီးကျူး၍မဆုံး ရှိနေတော့၏။

သို့နှင့် သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းက သဘောကျလေလေ သတင်း စာသမားသည် အပ္ပတင်ကာ ဆက်၍ ညာလေလေ ဖြစ်၏။ “ယခုတလော စစ်ရိပ် စစ်ငွေများ မည်းမှောင်လျက် ရှိသဖြင့် လမ်းလျှောက်မထွက်ကြရန် သတိပေး နှိုးဆော်လိုက်ပါကြောင်း။ မသင်္ကာ တစ်ချက်လွှတ် ဥပဒေသစ် အရ ပုလိပ်များက ဖမ်း၍ ထောင်ချတတ်ကြောင်း” ဟု သတင်းစာသမား ကား ရေး၏။ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းလည်း မိမိ သားမယားများအား အိမ်မှ ဘယ်မျှမထွက်ကြရန် တစ်ချက်လွှတ် ကြိမ်းမောင်းကာ အမိန့်ပေး၏။ အိမ်နီးချင်းများကိုလည်း အလန့်တကြား အော်ပြော၏။

သတင်းစာသမားကား နှစ်ထောင်းအားရ ရှိလှ၏။ ညာခြင်းသည် သတင်းစာစောင်ရေ တိုးတက်ခြင်း မည်၏။ စောင်ရေ တိုးတက်ခြင်းသည် မိမိအဖို့ ကြီးပွားခြင်းပင်။ ထို့ကြောင့် သတင်းစာတစ်ခုလုံး ကြော်ငြာများပါ မကျန် အကုန် ညာရေး၏။ သတင်းစာ စောင်ရေကား တစ်နေ့တခြား ဒီရေပမာ တိုး၍သာ လာလေသည်။ သတင်းစာသမားနှင့် သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်း မှာလည်း ရေနင့်ပက်၍ မကွဲသော ခွေးနှစ်ကောင်ကဲ့သို့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အလွန် နှစ်သက်မြတ်နိုး ချစ်ခင်နေကြလေသည်။

အခြား အပြိုင်သတင်းစာသမား တစ်ယောက် ညာသော သတင်းစာ သမား၏ ကြီးပွားခြင်းကို မရှုဆိတ်လှ၍ အမှန်ကိုရေးသားခြင်းအားဖြင့် သတင်း စာဖတ်သူ လူပြိန်းကို ဆွဲယူအံ့ဟု ကြိမ်းဝါးကာ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ သတင်း တို့ကို များများရေးလေသည်။ သို့သော် ထင်တိုင်း မပေါက်ရှာချေ။ မိမိ သတင်း စာမှာ တစ်နေ့တခြား ရေနည်းငါးကဲ့သို့ စောင်ရေ ဆုတ်ယုတ်လာသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းကား ထိုအပြိုင် သတင်းစာသမား ကို မကြားဝံ့ မရေးသာသော လဇ္ဈိပေသလတို့ဖြင့် ဆဲဆိုတိုင်းထွာကာ ထို သတင်းစာကိုလည်း နောက်ဖေးသို့ ပို့လေသည်။

သို့နှင့်နေခဲ့ရာ တစ်နေ့သ၌ လူကောင်းအချို့တို့သည် သတင်းစာဖတ် သူ လူပြိန်းကို သနားကြသည် ဖြစ်၍ သတင်းညာသမားထံသို့ သွားကာ 'အို-ခွေးမျိုး၊ ဝက်လောင်း၊ ညာခြင်းကို လျှော့လော့၊ လိမ်ခြင်းကို တန်လော့၊

သင်၌ ငွေအမြောက်အမြားစုမိ၍ ကျေနပ်လောက်ပြီ မဟုတ်ပါလော။ နောက် နောင် အမှန်ကို ရေးသားခြင်းဖြင့်သာ ကြီးပွားစေလော့' ဟု သွန်သင်ကြ လေသည်။ စင်စစ်ဆိုသော် ထိုအချိန်၌ သတင်းစာဖတ်သူများမှာလည်း သတင်း ညာများကို ငြီးငွေ့စ ပြုလေပြီ။ သတင်းညာတိုက်သို့ ပစ်စာများပင် တစ် စောင် တလေ ရောက်လာပြီဖြစ်၏။ ဆောင်းပါးရှင်တစ်ဦး၏ စာတွင် “တစ် နေ့က ကျွန်တော် သမီးကလေးနဲ့အတူ လမ်းလျှောက်ထွက်ကြတယ်။ ပုလိပ် ဖမ်းခံရပြီး ထောင်ရောက်မယ်ထင်လို့ ထောင်ထဲမှာစားဖို့၊ ငှက်ပျောသီးတွေ တောင် ယူခဲ့ကြသေးတယ်။ ဘယ်ပုလိပ်မှ မမြင်ခဲ့ရတဲ့ပြင် ထောင်ကို မရောက်ဘဲ အိမ်ကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ပြန်ရောက်နေကြလို့ သမီးကလေးက ‘ဖေဖေ ထောင်ကြီးကို ပို့မယ်ဆို၊ ဘယ်မှာလဲ-ဟင်’ ဆိုပြီး ငိုနေတယ်။ ယနေ့တိုင် အငိုမတိတ်လို့ အယ်ဒီတာမင်း၏ သတင်းစာမှ ထောင်ကို ရောက်နည်း အခြား တစ်မျိုးဖြင့် အမြန်ပြန်လည် ဖြေကြားစေလိုပါကြောင်း” ဟု ပါရှိလေသည်။ ထိုကြောင့် သတင်းညာသမား ကိုယ်တိုင်ကပင် ၎င်း၏ ညာဝါဒကို ခေတ္တ ရပ်စဲ၍ အခြားနည်းသို့ ကူးပြောင်းချင်နေလေသည်။ လာရောက်ဆုံးမကြ သော လူကောင်းများအား မိမိမှာ အမှန်ရေးလိုခြင်း တည်းဟူသော နှလုံးကောင်း စိတ်ရင်းများ ယိုဖိတ်လျက် ရှိခဲ့သော်လည်း သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းက ညာခြင်းကိုသာ လက်ခံ ယုံကြည်သောကြောင့် အလွန်အမင်း ဝမ်းနည်းရ ကြောင်း ပြောကာ၊ နောက်နောင် သစ္စာ သမာဓိ ပညာတို့ကိုသာ အဓိက ထားပါမည်ဟု ညာလွှတ်လိုက်လေသည်။ ညာခြင်းဖြင့် မိမိအဖို့ တိုက်အိမ် နှစ်ဆောင် တည်ထောင်ခဲ့လေပြီ။ ကောင်းပြီ၊ မညာခြင်းဖြင့် နောက်ထပ် တိုက်အိမ်နှစ်ဆောင် တည်ထောင်ဦးအံ့။ အမှန်သတင်းများကို တစ်မျိုးထွင်၍ ရေးပြန်လေသည်။

သတင်းစာတွင် နေ့တိုင်း သတင်းအမှန်များနှင့်သာ ပြည့်နှက်လျက် ရှိတော့၏။ ပုလိပ်ကပ်ရောဂါများ လုံးဝ မရှိတော့ပြီ။ စစ်ရိပ်စစ်ငွေများလည်း ကင်းစင်၍ မည်သူမျှ ထောင်ကို မကြောက်သင့်တော့ကြောင်း။ မီးလောင်သော ရပ်ကွက်တိုင်း၌လည်း အိမ်သစ်ရာသစ်များ ဆောက်လုပ်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်၍ ယခင်ကထက်ပင် သာယာစည်ပင်ကြောင်း။ မိုးဦး မိုးနှောင်း ကောင်းလှ၍ စပါးများ အောင်မြင်သဖြင့် အညာအလှူအိမ် တစ်အိမ်တွင် လူတစ်ယောက် စားပိုးနှင့်၍ ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးကြောင်း စသော သတင်းကောင်းများ နေ့စဉ် လှိုင်တော့၏။ အမှန်ကို ရေးသားခြင်းကြောင့် ပို၍ အမြတ်အစွန်း မထွက်သည်

ကို တွေ့ရလေသည်။ လောကတွင် မှားသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်ဖြစ်စေ သတင်းစာများ အဖို့၌ကား တစ်ကော်လံလျှင် တစ်ကျပ်နှုန်းသာ ဖြစ်တော့၏။ သတင်းစာ တစ်စောင်လျှင်လည်း တစ်ပဲထက် ပိုမပေးကြချေ။

တစ်နေ့၌ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းလည်း ဟန်ဟန်ပန်ပန် ဝတ်စားကာ လမ်းလျှောက်ထွက်ခဲ့၏။ ၎င်း၏စိတ်တွင် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် သာယာလှပ၏။ သတင်းစာတွင် သတင်းကောင်းများသာ မြိုင်လျက် ခေတ်ကောင်း ကောလီနှင့် ကြုံကြိုက်နေသည် မဟုတ်ပါလော။ နိုင်ငံတော် စည်ပင် ဝပြော၏။ လွတ်လပ်ရေး၏ အချုပ်အချယ်များမှာလည်း မရှိသလောက် နည်းပါးကုန်လေပြီ။ ဘာမျှ ကြောက်စရာ၊ စိုးရိမ်စရာ မရှိတော့ပေ။

သို့သော် ဝိဘာဂ မကင်းသော ထိုသတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ကြုံဖြစ်ပျက်ရလေသည်။ သူ့ခိုးဖမ်း လိုက်ကြသော ပုလိပ်တစ်စုသည် ၎င်းအား လူမှား၍ ဖမ်းဆီးပြီးလျှင် ထောင်ကြီးသို့ ပို့လိုက်လေသည်။ တစ်နေ့လုံး ထမင်းမစားရရှာချေ။ ထောင်ထဲတွင် သံခွက်နှင့် မိမိစားရန် ပေးသော ထမင်းကို မြင်ရသောအခါ တိုင်းပြည်၌ စပါးများ မအောင်ဘဲ အလွန် ညံ့ဖျင်းကြောင်းကို တွေ့ရလေသည်။ ထောင်ထဲတွင်ပင် ပုလိပ်ရောဂါ ခွဲကပ်၍ နောက်တစ်နေ့ ရုံးမင်းက အာမခံနှင့် လွတ်လိုက်သောအခါ၊ အိမ်ကို ရောက်လျှင်ရောက်ချင်းပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်း အသက်ထွက်ရှာလေသည်။

သို့သော် သတင်းစာသမားလူညာကား ယနေ့တိုင် မသေသေးပေ။ ၎င်းပိုင် တိုက်အိမ် ခြောက်ဆောင်ပင် ဆောက်လုပ် ပြီးစီးလေပြီ။ တိရစ္ဆာန်သားကောင်ကဲ့သို့ ၎င်း၏ ရုံးခန်းတွင် အောင်းလျက် ညာနည်းအမျိုးမျိုးတို့ကို အပတ်တကုတ် ရှာဖွေစုဆောင်းကာ သတင်းစာဖတ်သူ လူပြိန်းများအား နေ့တိုင်းညာလျက်၊ လိမ်လျက်၊ စားလျက်၊ အသက်ရှည်လျက်ပင်။

ဗိုလ်နှစ်ကောင်နှင့် ဆင်းရဲသား *

လွန်လေပြီးသောအခါ စစ်ဗိုလ်နှစ်ကောင် ရှိလေသည်။ သူတို့ နှစ်ကောင်စလုံး မှာ သွင်ပြင်ရုပ်ဝါအားဖြင့် လူပင် ဖြစ်သော်လည်း လူတို့၏ ဉာဏ်ပညာ၊ အသိအလိမ္မာတရားများ ချို့ယွင်းကုန်၏။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့သ၌ (ဘယ်နည်း ဘယ်ပုံ ဖြစ်သွားသည်မသိ) လူနေအိမ်ခြေ ကင်းမဲ့သော ကျွန်းတစ်ကျွန်းသို့ ၎င်းတို့ နှစ်ကောင်တည်း ရုတ်တရက် ရောက်သွားကြလေသည်။

ထိုစစ်ဗိုလ်နှစ်ကောင်မှာ ဘာမျှ အရည်အချင်း မရှိသည့် လူဗလချာများ ဖြစ်စေကာမူ ဆွေကြီးမျိုးကြီးတို့တွင် ပေါက်ဖွားကြရကား စစ်ဗိုလ်ရာထူးနှင့် အဆမတန် လခကြီးများ ရရှိကြလေ၏။ အထက်တန်းကျကျ ကစော်မူး၊ မြင်းလောင်း၊ ကတ်ဆွဲကာ ပြည့်တန်ဆာများနှင့် အချိန်မရွေး ပြေးတမ်းလိုက်တမ်း ကစားနိုင်ကြသူများတည်း။ မွေးဖွားသည်မှ စ၍ ညစာပြီး မနက်စာ၊ မနက်စာပြီး ညစာကိုသာ စားရမှန်း သိကြ၏။ ဂဏန်းသင်္ချာ စသော အဋ္ဌာရဿတို့ကိုကား အလျှင်းမသိ မတတ်ကြကုန်။ မိမိနာမည်ကိုပင် စာလုံးမပေါင်း တတ်သောကြောင့် လခထုတ်ချိန်များ၌ လက်မှတ်ထိုးရန် နေရာတွင် ကြက်ခြေနှင့် ၀ လုံးများကို ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ကြိုးပမ်း ရေးဆွဲကြရရှာလေသည်။ ၎င်းတို့အုပ်ချုပ်ရာ စစ်ဘက်ဌာနသည်လည်း ဘာမျှ အသုံးမကျခြင်းကြောင့် အစိုးရကပင် ဖြုတ်ဖျက် ပိတ်ပင်ပစ်လိုက်ရ၏။ သို့သော် စစ်ဗိုလ်နှစ်ကောင်ကား ပင်စင်ရိက္ခာကြီးများ မှန်မှန်ထုတ်လျက် စားတော်ကဲ ကိုယ်စီနှင့် ၀၀ လင်လင် ရှိလှ၏။ ... ယင်းသို့ ပျော်ရွှင်စွာ မင်းစည်းစိမ် ယစ်မူးလျက်ရှိကြစဉ် (ဘယ်ရှေးဘယ်ကံ စီမံဖန်လာ ခြယ်လှယ်သည်မသိ) ၎င်းတို့ နှစ်ကောင်ထဲ လူနေအိမ်ခြေ ကင်းမဲ့သော ကျွန်းသို့ ရုတ်တရက် ရောက်နေကြသည်ကို တွေ့ရတော့၏။

* Adapted from Shchedrin's Russian Fables.

ပထမဦးကား မြေပြင်ကို မိမိတို့ လျောင်းနေကျ ဂွမ်းမွေ့ရာများပင် မှတ်ထင်ကာ ဘာမျှ အကြောင်းမထူးသကဲ့သို့ ထွေရာလေးပါး စကားများနေကြလေသည်။ ‘ဗိုလ်မင်းနယ်၊ မနေ့ညက ကျွန်တော့် အိပ်မက်ဟာ အတော် လျော်တာပဲ။ လူမရှိတဲ့ကျွန်းကို ရောက်သွားတယ်’ စကားဆုံးလျှင် ဆုံးချင်း ဗိုလ်နှစ်ကောင်စလုံး ပြိုင်တူ ထ ခုန်ကြလေ၏။ ‘လား-ဘုရား၊ အမယ်လေး- ဘယ့်နှာလဲ၊ ဘယ်ရောက်နေတာလဲ၊ ဟီး-ဘုရား ကယ်ပါ ...’ စသည်ဖြင့် သံပြိုင်အောင် ဟစ်ကြလေသည်။ ထိုနောက် အမှန် မဟုတ်၊ အိပ်မက်မျှ ဖြစ်တန်ရာသည်ဟု အောက်မေ့ကြကာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ခေါင်းမှ သည် ခြေ၊ ခြေမှခေါင်း၊ အပြန်အလှန် ကိုင်တွယ် စမ်းသပ်ကြည့်ရှုကြ၏။ သို့သော် အိပ်မက်အလျှင်း မဟုတ်။ မျက်လှည့်လည်း မဟုတ်။ တကယ်ပင် လူနေအိမ်ခြေ ကင်းမဲ့သော ကျွန်းခေါင်ခေါင် ဖြစ်နေလေသည်။ ရှေ့သို့ ကြည့်သော် အဆုံးအစ မရှိသော ပင်လယ်ဗွေသည် လှိုင်းတို့ဖြင့် ဝေလျက်ရှိ၏။ နောက်သို့ကြည့်သော် အနည်းငယ်မျှသော ကုန်းမြေမြင့်ကလေးဆုံးရာ အရပ်၌ အဆုံးအစ မရှိသော ဤပင်လယ်ဗွေပင်လျှင် လှိုင်းတို့နှင့်ဝေလျက် ရှိလေ၏။ မကြာနိုင်။ ၎င်းတို့ နှစ်ကောင်ထဲ ကြုံရလေတော့သည်။ စစ်ဘက်ဌာနကို အစိုးရက ဖြုတ်ဖျက် ပိတ်ပင်စဉ်က တစ်ကြိမ်သာ ငိုဖူးသော စစ်ဗိုလ် နှစ်ကောင်မှာ ယခုတစ်ဖန် ဒုတိယမိ လှိုက်လှိုက်ပူဆွေး ကျိုက်ကျိုက်ဆူငိုကြွေးမြည်တမ်းကြရပြန်လေ၏။

ငိုရသည်မှာ ခွေးသူခိုးကဲ့သို့ မောဟိုက်လှသောကြောင့် ဗိုလ်တစ်ကောင်က ‘ခုနေ ... ကာ ... ကဖီလေးများ ... သောက် ... သောက်ချင် ...’ ဟု ရှိုက်၍မဆုံးခင်ပင် မိမိအဖြစ်ကို ပြန်လည်သတိရ၍ ဆက်လက် ငိုကြွေးမြည်တမ်းပြန်လေသည်။ ‘အမယ်လေး ... တစ်ခါဖြင့် ခက်ကြပေါ့၊ ဘယ့်နှယ် လုပ်ကြမလဲ ... ဟီး ...’ ဟု သနားစဖွယ် အားငယ်စွာ မြည်တမ်းရှာ၏။

တအောင့်မျှကြာသော် အခြားဗိုလ်က ‘အို ဗိုလ်မင်း၊ ဒီလိုငိုနေလို့ အကြောင်းထူးမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဗိုလ်မင်းနဲ့ ကျွန်တော် လူခွဲပြီး ဒီကျွန်းကို လှည့်ကြမှတော်မည်။ စားစရာလေးများ တွေ့လို့တွေ့ငြားပေါ့။ ကိုင်း ပြောနေကြာရော၊ ဗိုလ်မင်းက အရှေ့ကိုသွား၊ ကျွန်တော်က အနောက်ကိုသွားမယ်’ ဆိုကာ ထ လေသည်။ သို့သော် နှစ်ဦးစလုံးပင် အရှေ့ အနောက် မသိခြင်းကြောင့် အခက်ကြုံရပြန်၏။ “အကြင်သူသည် အရှေ့အရပ်ကို ရှာလိုအံ့။ ထိုသူသည် မြောက်စူးစူးသို့ လှည့်၍ရပ်လျှင် မိမိ၏ညာဘက်တွင် အရှေ့

အရပ်ရှိသည်ဟု မှတ်ရာ၏” ဟူသော စကားအရ ဗိုလ်နှစ်ကောင်လည်း ဟိုလှည့်သည်လှည့်နှင့် အရှေ့အရပ်ကို အမျိုးမျိုး ရှာကြံကြကုန်၏။ သို့သော် တစ်သက်လုံး ရုံးခန်းတွင်း၌ အချိန်ကုန်ခဲ့သူများ ဖြစ်ရကား လူသားပန်းလျက် အရှေ့အနောက် မတွေ့ ဖြစ်ရလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ နှစ်ဦးသဘောတူ ကျောချင်းကပ် ရပ်ပြီးလျှင် ခြေဦးတည့်ရာ သွားကြရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြလေ သည်။

ဗိုလ်တစ်ကောင် သွားရာအရပ်၌ သစ်ပင်များ တွေ့ရလေသည်။ သစ်ပင် များပေါ်၌ သစ်သီးများ ပေါက်ကုန်၏။ မာလကာ၊ ဆီးသီး၊ သရက်၊ ပိန္နဲ စသည်တို့ဖြင့် မွှေးကြိုင် သင်းကြူကုန်၏။ သို့သော် အသီးကို မချူတတ်၊ အပင်ကို မတက်တတ်သော စစ်ဗိုလ် အဖို့မှာကား ရုပ်အင်္ကျီ စုတ်ပြခြင်း၊ ဝမ်းဗိုက်ပွန်းပဲ့ခြင်းတို့သာ အဖတ်တင်လေသည်။ ဆက်၍ လှည့်လည်ရာ ငါးတို့ဖြင့် ပွက်လျက်ရှိသော ရေအိုင်နှင့် ဝမ်းဘဲ၊ လိပ်၊ ကြွက်၊ ငှက်တို့ဖြင့် ညံ့လျက်ရှိသော တောမြိုင်ကလေးသို့ ရောက်၏။ သို့သော် ဘာမျှ မလုပ် တတ် မကိုင်တတ်သော စစ်ဗိုလ်မှာ သွားရည်ယိုလျက်နှင့်ပင် လက် ဟောင်း လောင်း ဝမ်းဟောင်းလောင်း ပြန်ခဲ့ရလေသည်။

နေရင်းသို့ပြန်ဆိုက်သောအခါ အခြားစစ်ဗိုလ် ရောက်နေနှင့်သည်ကို တွေ့ရ၏။ ‘ဗိုလ်မင်းကော ဘာများ တွေ့ခဲ့သလဲ’ မေးရာ ‘ဘာမှ မတွေ့ဘူး၊ ဟောဒါပဲ’ ဆိုကာ “မီးဖိုထဲမှာ ငါးနှစ်ကြာ” ခေါ် စာအုပ်ဟောင်းတစ်ခုကို လှမ်းပေးလေသည်။

မြေပေါ်တွင် လှဲအိပ်ကြ၏။ သို့သော် ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းသည် အိပ်ပျော်ခြင်းကို ပပျောက်စေ၏။ ပင်စင်လခများကို မိမိတို့မရှိခိုက် မည်သူ ထုတ်ယူသွားမည်နည်း ဟုလည်း တွေးတောပူပင်မိကြပြန်၏။ နေ့ခင်းက မြင်ခဲ့သော သရက်သီး၊ ငါး၊ ဝမ်းဘဲတို့ကိုလည်း ထင်ယောင်မြင်ယောင် ဖြစ် နေတော့၏။

‘ဒါထက် ဗိုလ်မင်းကို ပြောရဦးမယ်၊ လောကကြီးက တယ်ဆန်းကြယ် သကိုး၊ ဂျှပ်တို့စားတဲ့ သစ်သီးတွေဟာ သစ်ပင်က သီးတာကိုး။ ဟုတ်ကဲ့ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်တယ်။ ကျွန်တော်လည်း ဝက်အူချောင်းတို့၊ မုန်လာဥတို့ဟာ စားတော်က ယူလာတဲ့အတိုင်း လူက မွေးတယ်လို့ပဲ ထင်နေတယ်’

ကြာလေ ဆာလေ ဖြစ်တော့၏။ အိမ်မှာနေစဉ်က စားတော်က

ယူလာလေ့ရှိသည့် အငွေတထောင်းထောင်းနှင့် ဖြစ်သော ကြက်သားဟင်း၊ ပဲကြော်၊ အမဲကြော်၊ ငါးကြော် တို့သည်ကား စိတ်အာရုံတွင် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်လာကြကုန်၏။

‘ဗိုလ်မင်း၊ ကျုပ်တော့ ကျုပ်ဖိနပ်ကိုပဲ စားပစ်လိုက်ချင်ပြီ’

‘ဟုတ်တယ်၊ ခြေအိတ်များလည်း ခြေဆီတွေနဲ့ ရွဲနေတဲ့အခါမှာ ဝါးစားလို့ ကောင်းမှာပဲ’

ရုတ်တရက် ဗိုလ်နှစ်ကောင်သည် ထ ချီ လေးဖက်ထောက်လိုက်ကြလေ၏။ ၎င်းတို့၏ မျက်လုံးများသည် ကျားတို့ကဲ့သို့ ကြမ်းကြုတ်လာ၏။ ထိုနောက် ကြောက်မက်ဖွယ် သွားကြိတ်ကြ၏။ ထိုနောက် ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ ဟိန်းကြပြီးလျှင် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ကိုက်ခဲကြတော့သည်။ အသံအမျိုးမျိုးနှင့် ကြိုးဝါးကာ သံသံမဲမဲ ကိုက်ကြခဲကြ ကုတ်ကြဖဲ့ကြ၏။ နှစ်ကောင်စလုံး ရဲရဲနီသွေးများနှင့် လိမ်းကျံလျက်ရှိခါမှ သတိတရား ရကာ ‘အလို ... ဘုရား ... ဘုရား’ ဟု ညည်းတွား၍ ပြန်ထိုင်ကြလေတော့သည်။

‘ကျုပ်တို့ ဘယ့်နှယ်ဖြစ်ကုန်ပြီလဲ၊ ဘယ်နှမပေးက ဒီကျွန်းကို ပို့ထားတာလဲ’

‘အင်း ... ကြာရင် ကျုပ်တို့နှစ်ယောက် လူသတ်မှု ရောက်ကုန်မှာပဲ’

စကားပြောခြင်းသည် လူကို ပိုမိုမောဟိုက်စေ၏။ ပို၍မောလျှင် ပို၍ဆာ၏။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်နှစ်ကောင်သည် စကားပြောခြင်းကို ရပ်စဲကာ အနီးရှိ “မီးဖိုထဲမှာ ငါးနှစ်ကြာ” စာအုပ်ကို ယူဖတ်ကြလေသည်။

“... မြူနီစပါယ် မြို့တော်ဝန် ညစာစားပွဲ ကျင်းပစဉ်က ပထမတန်း အစားအစာများကို ငွေအမြောက်အမြား ပေးဝယ်လေသည်။ တီကြော်၊ ဝက်ကောင်လုံးကြော်၊ နွားကောင်လုံးကြော်များမှာ အမေရိကန် မဆလာ ဖြူးထားသဖြင့် အလွန်မွှေးကြိုင်လေသည်။ ...”

‘အို ဗိုလ်မင်းနယ်၊ ထမင်းဆာပါတယ်ဆိုမှ ဘယ်လိုစာတွေကို ဖတ်နေတာလဲ။ မှန်စမ်း၊ ကျွန်တော် ဖတ်ပြမယ်’ ဆိုကာ ဗိုလ်တစ်ကောင်က ဆွဲယူကာ ဖတ်ပြန်၏။

“... လောကကြီးတွင် နောက်ဆုံးပေါ် ငါးစွပ်ပြုတ်လုပ်သော စက်ကို အာဖရိကတိုက်သား တစ်ယောက်က ထွင်လိုက်လေသည်။ ထိုငါးစွပ်ပြုတ်မှာ အလွန် အရသာ ချိုမွှေးလေသည်။ ...”

ဖတ်ရင်းပင် စာအုပ်ပေါ်သို့ သွားရည်များ ယိုကျလာသဖြင့် စာအုပ်ကို လွှင့်ပစ်လိုက်၏။ အတန်ကြာ ငိုက်နေကြပြီးသော် ဗိုလ်တစ်ကောင်က -

‘ဗျို့ ... ဗိုလ်မင်း၊ ခုနေ ဆင်းရဲသားတစ်ယောက်နဲ့ တွေ့ရင် ကောင်းမယ်’

‘ဘာလုပ်ဖို့လဲ၊ ဘယ်လို ဆင်းရဲသားလဲ’

‘အို ... ရိုးရိုးဆင်းရဲသားပေါ့၊ ကျွန်ပေါ့။ ဆင်းရဲသားကို ထမင်းချက်ခိုင်းနိုင်တယ်၊ စားပွဲထိုးခိုင်းနိုင်တယ်’

‘အင်း ... နို့ပေမဲ့ ဒီအရပ်မှာ ဘယ်က ဆင်းရဲသား လာရှိမှာလဲ’

‘အို၊ ဆင်းရဲသားဆိုတာ နေရာတကာ ရှိတာပေါ့၊ ရှာရင် တွေ့မှာပေါ့။ ဆင်းရဲသားတွေဟာ အလွန်ပျင်းတယ်။ အလုပ်ကို ရှောင်ဖို့ ပျင်းဖို့ပဲ တတ်တယ်။ တစ်နေရာမှာ ဧကန္တ ပုန်းနေမှာပဲ’

ဗိုလ်နှစ်ကောင်စလုံး စိတ်အားတက်ကြွလာကာ ရုတ်ခြည်းပင် ထ ချိ ဆင်းရဲသားရှာ ထွက်ကြလေသည်။ ကျွန်းတစ်လျှောက်တွင် ချောင်လျှို ချောင်ကြား အနှံ့ ရှာဖွေကြ၏။ ချုံများကို ပုတ်ကြ၏။ ဟိုဟိုသည်သည် ခဲနှင့် ပစ်ခတ်ကြ၏။ နေဝင်ခါနီးတွင် သောင်စပ်၌ ပက်လက်လှန်လျက် အိပ်နေသော လုံးကြီးပေါက်လှ ဆင်းရဲသားတစ်ယောက်ကို တွေ့ကြလေသည်။

‘အဟဲ ... ခွေးကောင် တွေ့ပြီ၊ ပျင်းပိုးထူပြီး ဟောက်နေလိုက်တာ။ တို့ ဗိုလ်မင်း နှစ်ယောက်မှာ နှစ်ရက်တိုင်တိုင် ထမင်းငတ်နေကြတာကိုတော့ မသိဘူး၊ ပျင်းဖို့ အိပ်ဖို့ပဲ သိတယ်။ သောက်ရှက်မရှိတဲ့ ခွေးမျိုး’ ဟု ပြောပြော ဆိုဆိုပင် ဆင်းရဲသားကို ဖနောင့်နှင့်ပေါက်၍ နှိုးကြလေသည်။

ဆင်းရဲသားလည်း အိပ်ရာမှ ထ ၏။ ခွေးဘီလူးကဲ့သို့ ကြမ်းကြုတ်သော ဗိုလ်နှစ်ကောင်၏ မျက်နှာကို တစ်ချက်မျှ ကြည့်ပြီးလျှင် ချက်ချင်းပင် အလုပ်လုပ်လေသည်။ ရှေးဦးစွာ သစ်ပင်တက်၏။ ဗိုလ်များအား အလွန်ဝင်းမှည့် လတ်ဆတ်သော သစ်တော်သီးများကို ဆွတ်ပေး၍၊ မိမိအဖို့မူ ကျေးကိုက်ကိုသာ ယူလေသည်။ ထိုနောက် မြေကို တူးဆွပြီးသော် အာလူးသီးများ ဖော်ယူ၏။ ထိုနောက် မိမိဆံပင်အချို့ကို နုတ်ယူ၍ ကျောကွင်းပြုလုပ်ကာ ချိုးနှင့်ခါရအောင် ဖမ်း၏။ ထိုနောက် ထင်းတုံးနှစ်ခုကို ပွတ်၍ မီးမွှေး၏။ ထိုမီးနှင့် ထမင်းဟင်းများ ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးရာ စစ်ဗိုလ်နှစ်ကောင်မှာ မိမိတို့ အဝစားပြီးသည့်နောက် ကျန်၍ပင် နေသေးသဖြင့် ဆင်းရဲသားစားရန် အနည်းငယ် ခွဲပေးလေသည်။

‘မြန်တော်မူပါသလား ဘုရား’ ဟု ဆင်းရဲသားက မေးလျှောက်၏။
 ‘အေး ... မင်း နောက်ကို ဒီထက်ကြိုးစားပြီး အလုပ်လုပ်’
 ‘မှန်လှပါ၊ ဒါဖြင့် ကျွန်တော်မျိုး တစ်ဆိတ်နားပါရစေ ဘုရား’
 ‘အေး ... နားတာပေါ့၊ တို့ဖို့ ကြိုးတစ်ခု လုပ်ပေးပြီးတော့ နားတာ
 ပေါ့’

ဆင်းရဲသားလည်း သွက်လက်စွာ အုန်းဆံများကို ကောက်ယူ၍ ရေ
 ဆွတ်ပြီး ကြိုးကျစ်လေ၏။ ငါးမိနစ်အတွင်း ပြီး၏။ ပြီးလျှင် ဗိုလ်နှစ်ကောင်
 သည် ထိုကြိုးနှင့်ပင် ဆင်းရဲသားအား မိမိတို့ အိပ်နေစဉ် ထွက်မပြေးနိုင်လေ
 အောင် တုပ်နှောင်ထားကြလေသည်။

သို့နှင့် တစ်လခန့်ကြာသောအခါ ဗိုလ်နှစ်ကောင်မှာ ဝက်တို့ကဲ့သို့
 ဝဖြိုးလာကြ၏။ အလွန်ပျော်ရွှင်ကြ၏။ ထိုကျွန်းတွင် နေရခြင်းမှာ စရိတ်
 အကုန်အကျ အလွန်သက်သာကြောင်း၊ မြို့တွင်လည်း မိမိတို့ ပင်စင်လခ
 များ တစ်လပြီးတစ်လ တိုးနေမည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ပြောဆိုကာ အလွန်
 နေကောင်းထိုင်သာ ရှိကြ၏။ အစာဝခြင်းကြောင့် ယခင်ကထက်ပင် ပို၍
 စကားများကြကုန်၏။ မိမိတို့ ဘာမျှနားမလည်သော ဘုရား တရား အကြောင်း
 ကိုပင် ဟိုစပ်စပ် ဒီစပ်စပ် ပြောစမှတ်ပြုကြလေသည်။ နေ့လယ်ချိန်များ၌
 လမုပင်ကြီးအောက်တွင် တုံးလုံးလဲကာ “မီးဖိုထဲမှာ ငါးနှစ်ကြာ” စာအုပ်ကို
 အော်ဖတ်ကြ၏။

*

အချုပ်ဆိုသော် နောက်ဆုံး၌ ဗိုလ်နှစ်ကောင်စလုံး အလွန် ပျင်းလာကြလေ
 သည်။ ကျွန်းကလေးကို ငြီးငွေ့ကြကုန်၏။ မြို့တွင် ကျန်ရစ်သော စားတော်ကဲ
 နှင့် ပြည့်တန်ဆာများကို တမ်းတလွမ်းဆွတ်ကြပြီးလျှင် မျက်ရည်စက်လက်
 ဖြစ်ကြရှာလေသည်။

‘ခုနေဆိုရင် ရွှေမြို့တော်မှာ နှစ်သစ်ကူးလို့ မြူးနေကြမှာပဲနော်’
 ‘အို ... ဗိုလ်မင်းရယ်၊ မပြောစမ်းပါနဲ့၊ ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ အောင့်
 သက်သက် ဖြစ်လာပြီ’

‘ဪ ... ဒီကျွန်းကလေးဟာ သာယာပါတယ်၊ ကောင်းပါတယ်
 ဆိုပေမဲ့ ရွှေမြို့တော်လောက်တော့ မနိပ်ပေဘူး။ ဗိုလ်မင်းနဲ့ ကျုပ်တို့မှာလည်း
 ရထားမရှိတဲ့ တံခွန်များလို့ ...’

‘မှန်တယ်၊ ဟုတ်ပေတယ်။ အဖို့နှင့် အမဆိုတာ အစဉ်ဒွန်တွဲနေရမယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်လည်း စစ်ဝတ်တန်ဆာများကို လွမ်းလှပြီ’

ထိုကြောင့် ဆင်းရဲသားကိုခေါ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ ပို့ပါမည့်အကြောင်း အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းကြလေသည်။ ဆင်းရဲသားလည်း ရွှေမြို့တော်တွင် မိမိ တံမြက်လှည်း၊ ရေနံသုတ် လုပ်ခဲ့ဖူးကြောင်းတို့ကို လျှောက်တင်ကာ ချက်ချင်းပင် သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကိုခုတ်၍ လှေလုပ်တော့၏။ ဗိုလ်များလည်း ‘ဟဲ့ ခွေးလောင်း၊ နင့်လှေမှောက်ပြီး တို့များ ရေနစ်ရင် ဒါပဲ’ ဟု သတိပေး နှိုးဆော်၏။ လှေလုပ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း ဗိုလ်များကို တင်ဆောင်ကာ လှော်တော့၏။ လမ်းတွင် ငါးရှဉ့်များဖမ်း၍ ပွဲတော် ဆက်ရ၏။ အဏ္ဏဝါ ခရီးကြမ်းတွင် လေတိုက်တိုင်း ဗိုလ်နှစ်ကောင်တို့သည် ငိုယိုကာ ဆင်းရဲသားကို ဆဲကြ၊ ဆိုကြ၏။

မြို့တော်သို့ ကောင်းမွန်စွာ ပြန်ရောက်ကြသောအခါ စားတော်ကဲများနှင့် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကာ ဗိုလ်နှစ်ကောင်တို့ ဝမ်းမြောက် မြူးထူးကြလေသည်။ အရက်သောက်ကြ၏။ မုန်လာဥ စားကြ၏။ စစ်ဗိုလ် ယူနီဖောင်း ဝတ်ဆင်ကြ၏။ ငွေတိုက်သို့ပြေးကာ ပင်စင်ရိက္ခာများ ထုတ်ယူကြလေသည်။

မိမိတို့၏ ကျေးဇူးရှင် ဆင်းရဲသားကိုလည်း မမေ့လျော့ကြချေ။ ဆင်းရဲသားအား မောပန်းက ရေအလိုရှိသောက်ရန် ခွင့်ပေးကာ၊ သဘောရှိ သုံးစွဲရန်အတွက်လည်း ရက်ရက်ရောရော ငွေတစ်ပဲစီ ဆုချ ပေးသနားလိုက်ကြလေသည်။

[ဂန္ထလောက (ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၃၇)]

နေရှင်ကြီး *

ညာမင်းတစ်ပါး အုပ်စိုးသော ဘာတိုင်းပြည် တစ်ပြည်တွင် နေရှင်ကြီး တစ်ယောက် ရှိလေသည်။ “အဟောသုခံ၊ ဪ ချမ်းသာစွ၊ ချမ်းသာစွ” ဟူသော စာဆိုနှင့်အညီ ထိုနေရှင်ကြီးကား စည်းစိမ်ချမ်းသာ စည်ပင်ဝပြောလှပေ၏။ သူ့ခြံ၊ သူ့မြေ၊ သူ့ငွေ၊ သူ့ကျွန်၊ သူ့မြီရှင်၊ သူ့မယားငယ်၊ သူ့အိမ်သား၊ သူ့သမီး၊ သူ့တူမ၊ သူ့နှမ ယောက်ျားများမှ စ၍ သူ ပိုင်ဆိုင်သော သူ့ဥစ္စာ သူ့ပစ္စည်းတို့သည်ကား သူ လက်ညှိုးထိုး၍ မလွဲသည်သာလျှင်တည်း။

သို့သော် နေရှင်ကြီးကား မိုက်မဲတွေဝေ၏။ သူ့အသားအရေမှာ ပုပ်ပွပွနှင့် နီပြီးလျှင် သူ ဖတ်သော သတင်းစာမှာလည်း နေရှင်များနှင့် အစိုးရအရာရှိတို့ ချုပ်ချယ် ထုတ်ဝေသော “လောကအမှောင်ဂျာနယ်” ဖြစ်လေသည်။

တစ်နေ့သောနံနက်၌ မျက်နှာမသစ်ရမီ အိမ်ပြတင်းမှ တောင်မြောက်လေးပါး ရှုစားရာ၊ သာယာသော ရွှေမျှော်ခင်းနှင့် လမ်းပေါ်ရှိ ဆင်းရဲသားတချို့ကို မြင်လေသော် ထိုနေရှင်ကြီးသည် ‘အို-အဖ ဘုရားသခင်၊ အကျွန်ုပ်သည် ကမ္ဘာဝစရ ကုသိုလ်အဟုန်နှင့် လျော်ညီစွာ ဤမျှ ကြီးကျယ် သိုက်မြိုက်သော သူဌေးစည်းစိမ်ကို ခံစားနေရသည်ကား သင့်လှ၊ တင့်လှပါပေ၏။ သို့သော် ကျွန်ုပ်ပိုင်နယ်အတွင်းတွင် တစ်နေ့တခြား အားတိုင်းမွေးလျက် ရှိကြကုန်သော ဆင်းရဲသားများကိုကား အလိုမရှိပါ။ ကျွန်ုပ် မရှုဆိတ်ပါ’ ဟု ဥဒါန်းကျူးရင့်လေသော ဟူ၏။

သို့သော် အဖဘုရားသခင်ကြီးကား နေရှင်ကြီး၏ တွေဝေမိုက်မဲခြင်း၊ ရွှေအိမ်ဘုံမြင့် ခုနစ်ဆင့်ဝယ်နားသည့် ကျီးကဲ့သို့ ဘာမျှ အသုံးမကျခြင်း အကြောင်းတို့ကို ကောင်းကောင်းကြီး သိတော်မူပြီးဖြစ်၍ တုကိုဘာဝေဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူလေသည်။

* Adapted from Shchedrin.

ဆင်းရဲသားဦးရေကား ယုတ်လျော့သည်မရှိ၊ တစ်နေ့တခြား အားတိုင်း မွေးကြကုန်လေသည်။ ခနရှင်ကြီးလည်း တစ်နေ့တခြား ကြောက်အားများ ပို၍ ပို၍လာ၏။ “ဘယ့်နယ်လုပ်မလဲ၊ ကျုပ်စည်းစိမ်ကို ဒီကောင်တွေ လုယူ ထုခွဲ စားသောက်ကုန်ရင် သောက်ကျိုးနည်းကုန်မှာပေါ့၊ နို့ပြီး ကျုပ်တူမ ပျို နှမပျိုကလေးတွေကိုလည်း ...” ရှက်ဖွယ်၊ ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဆက်၍ ‘မတွေးဝံ့ရှာတော့ချေ။’

ဤတွင် မိမိကိုယ်ကို အထက်တန်းစားဟု အယူသီးကြရှာလေသူ ခနရှင်များ၏ အခြေအမြစ်မရှိ အသားယူလေ့ရှိသော တစ်ဖက်သတ်ကျလွန်း သည့် စိတ်နေစိတ်ထားကို မှတ်သားရာသည်။ အမှန်အားဖြင့် သူတို့၏သမီး၊ နှမ၊ တူမ စသည်များကို ဆင်းရဲသားများက မလိုချင်သည်၊ ရွံသည်သာလျှင် များ၏။ မောင်ဒါသကို လှည့်ဖြားသွေးဆောင်သော မပဉ္စာ ထုံးဟောင်းနှင့် သူရင်းငှား၊ ကားသမား စသည်တို့ကို ခိုးပြေးလေ့ရှိကြသော ပစ္စုပ္ပန် သာဓက၊ ခနရှင် လင်ခိုးမများ၏ အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းပါလေ။

အကြံခက်နေသော ခနရှင်ကြီးသည် “လောကအမှောင်” ဂျာနယ်ကို ဖတ်လေ၏။ ခေါင်းကြီးပိုင်း၌ “အသင်သည် ဆင်းရဲသားများကို ညဉ့်ဆဲ လိုက သင်းတို့ကို နာနာ နှိပ်စက်လော့။ ကြိုးစား၍ နှက်လော့။ ချလော့။ လုပ်လော့။ ဆော်လော့” ဟု ပါရှိလေသည်။ ခနရှင်ကြီးသည် နှစ်ထောင်း အားရလျက် ‘တိုတိုတုတ်တုတ်နဲ့ အတော် အဖိုးတန်တဲ့ စာပဲ’ ဟု ဆိုကာ ထိုခေါင်းကြီးပိုင်းကို အရ သင်အံ့ကျက်မှတ်လေ၏။

ထိုစာညွှန်းအရ ကြိုးစားလေတော့၏။ မျက်စိလည် လမ်းမှား၍ သူ့ ခြံတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကြသော ဆင်းရဲသား၏ ကြက်ကလေးများကို ပိုင်နက်ကျူးလွန်မှု ပုဒ်မ ဥပဒေနှင့် ဖမ်း၍ မီးဖိုသို့ ပို့စေ၏။ ဥပဒေ ဆိုသည် မှာ ခနရှင်များ အကျိုးငှာ ခနရှင်များ ပူးပေါင်းတီထွင် သတ်မှတ်ထားသည့် တစ်ဖက်သတ် နိုင်ထက်စီးနင်း စည်းမျဉ်းများသာ မဟုတ်ပါလော့။ ဆင်းရဲ သားများ ဘာတတ်နိုင်သေးသနည်း။ ဆင်းရဲသားများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားမှာ ဥပဒေအရ နာခံကြဖို့၊ ဥပဒေအရ အခွန်ထမ်းဆောင်ကြဖို့၊ ဥပဒေအရ အဖမ်း ခံကြဖို့၊ ဥပဒေအရ သေကြဖို့သာပင်။ ထွက်ပြေးလျှင် ဝရမ်းပြေး ဥပဒေပုဒ်မ ရှိ၏။ အာခံ၍ စောဒကတက်လျှင် အာဏာဖိဆန်မှု ဥပဒေပုဒ်မ ရှိ၏။ ရုံးမင်း ကို မစင်ပုပ်ကဲ့သို့ ရွံရှာ၍ တံတွေးနှင့် ပက်ထွေးလျှင် ရုံးတော်ကို စက်ဆုပ်မှု ပုဒ်မဥပဒေ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ခနရှင်ကြီးသည် ထင်းမရှိ၍ ထင်းခွေသော

ဆင်းရဲသားကိုလည်း သစ်တော သံကြိုးဝိုင်း ဥပဒေပုဒ်မအရ ဖမ်းဆီး ဒဏ်ရိုက်ကာ ထင်းများကို မိမိ မီးဖိုသို့ပင် ပို့စေ၏။ ‘ဒီကောင်တွေကို ဒီလိုလုပ်ပေးမှ ကိုက်တယ်၊ ဒါမှ မှတ်မိမယ်။ ဟဲ-ဟဲ-ဟဲ’ ဟု မြင်းလားကြီးကဲ့သို့ ရယ်ပြုံးကာ သူ၏ သောက်ဖက်စားဖက် ဓနရှင် မိတ်ဆွေများအား ပြောပြကြွားဝါလေသည်။

ဆင်းရဲသားများလည်း ဓနရှင်ကြီးကို ဆတ်ဆတ်တုန် ကြောက်ရွံ့ကြလေသည်။ အသေဝန်စာ ဗာလနံ ဆိုသကဲ့သို့ ဓနရှင်ကြီးအား ဝေးဝေးမှ ရှောင်ရှားကြကုန်၏။ မျက်မွေး ထော်လော် မော်၍မှ မဖူးဝံ့ကြချေ။ နေရေး၊ ထိုင်ရေးမှစ၍ ဆင်းရဲသားတို့၏ အသက်ရှူရေး ကျပ်တည်းသည်ထက် ကျပ်တည်းလာ၏။ “အခွင့်မရှိ မဝင်ရ” “ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်း မပြုရ” “အများနှင့် မဆိုင်” “လှည်းမမောင်းရ” “ထွက်သွားလိုက်ပါ” “ဆေးလိပ်မသောက်ရ” “နင့်ဟာ မဟုတ်” စသည့် များလှစွာသော ဆိုင်းဘုတ်၊ ကြော်ငြာတို့သည် ကား ဆင်းရဲသား ဆင်းရဲသူတို့ သွားလေရာ၊ ရောက်လေရာ အရပ်သို့ လိုက်လံ ခြိမ်းခြောက်ကြလေသည်။ မြစ်ဆိပ်သို့ ရေသောက်ဆင်းကြသော နွားများ၊ သိုးများကိုပင် ‘ဟေ့ တိရစ္ဆာန်ကောင်တွေ၊ ငါ့ရေမှန်း မသိဘူးလား’ ဟု ဓနရှင်ကြီးက အော်ငေါက် ခြိမ်းခြောက်ကာ တိရစ္ဆာန်ထောင်သို့ ပို့လေသည်။

ထိုကြောင့် ကြံရာမရသော ဆင်းရဲသားတို့သည် ဆုတောင်းပြည့်ဘုရား၌ နယ်လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီး ပြုလုပ်ကာ ‘အို-ဘုရားသခင်၊ တပည့်တော်တို့သည် တွေဝေ မိုက်မဲသော ဤခွေးဓနရှင်ကြီး၏ ပိုင်နက်အတွင်း ဝယ် ဆက်လက် မှီတင်းနေထိုင်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကြတော့ပါ ဘုရား၊ နို့စို့အရွယ် လူမမည်ကလေးများမှ စ၍ ကြွက်၊ ငှက်များပါမကျန် တပည့်တော်တို့ အားလုံး သေကျေကြလျှင် သက်သာရာရလိမ့်မည် ထင်ပါသည်ဘုရား’ ဟု သံဖြိုင် ဆုတောင်းကြလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားလည်း ဆင်းရဲသားအပေါင်းတို့၏ မတရားဖိစီး နှိပ်ကွပ်ခြင်း ခံရပုံတို့ကို စက္ခုထင်ထင် ကိုယ်တော်တိုင် အမြဲတမ်း သိမြင်တော်မူရကား “ဣစ္ဆိတံ ပတ္တိတံ တုသျှ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဇတု” ဟု မိန့်တော်မူလေသတည်း။

နောက်တစ်နေ့ ဝေလီဝေလင်းအချိန်တွင် ဝုန်းဒိုင်း ဝုန်းဒိုင်းနှင့် မိုးသက်လေများ ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခတ်လေသည်။ ငါးမိနစ်ခန့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း

လုံးကို မှောင်အတိ ဖုံးလွှမ်းလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သွား၏။ ထိုနောက် ချက်ချင်း ပင် လောကဓာတ်တစ်ခုလုံး အမှောင်ကင်း၍ အလင်းသို့ ရောက်လေသည်။

အိပ်ရာမှလန်နိုးသော ဓနရှင်ကြီးသည် ပြတင်းပေါက်သို့ ပြေးကာ ခွေးသူခိုး၏ နှာခေါင်းကဲ့သို့ လေကို ရှူရှိုက်ကြည့်လေသည်။ လေကား ကောင်းလှ သန့်လှ၏။ ခါတိုင်း နံနေကျ ဆင်းရဲသားနဲ့ တည်းဟူသော နောက် ချေးစော်၊ အနီးစော်၊ ချေးစော်၊ အာပုပ်စော်၊ ထဘီစော်၊ လက်ပပ်စော်၊ သေးစော် စသည်တို့မှ ကင်းစင်လေသည်။ လမ်းပေါ်တွင် ဆင်းရဲသား တစ် ကောင်မျှ မမြင်ရတော့ချေ။ သူတို့၏ အိမ်စုတ်၊ ယာစုတ်တို့လည်း ဘယ်လွင့် ကုန်သည် မသိ။ ကောင်းလေစွ။ ဓနရှင်ကြီးကား သဘောကျလှ၏။ ဘုရားကို ကျေးဇူးတင်မိ၏။ ယခုမှပင် မိမိဆုတောင်း ပြည့်ပေတော့သည်။ ဆင်းရဲသား ခွေးကောင်များ ပျောက်ပျက်ကုန်ခြင်းသည် မိမိအဖို့ လွတ်လပ်ခြင်းပင်။ ယခုမူ မိမိထင်သလို ကြံနိုင်ပေပြီ။ ဆင်းရဲသားများရှိစဉ်က အထက်လူကြီး နှင့်တူအောင် ဟန်ပန်လေလံ ထွားကာ နာယက လူကြီးလူကောင်းသဖွယ် နေရာတကာ၌ ဟန်လုပ်၊ ဟန်ဆောင်၊ ဂိုက်ပေး နေခဲ့ရသဖြင့် နေရေးထိုင်ရေး မချောင်ချိခဲ့ချေ။ ယခုမူ မိမိသဘောကျ ကိုယ်တုံးလုံးချွတ်၍ ဝတ်လစ်စလစ် ပျော်ပါးနိုင်လေသည်။ စိတ်တိုင်းကျ ကျွမ်းထိုးနိုင်၏။ အုန်းပင် စိုက်နိုင်၏။ ချောတိုင်တက်နိုင်၏။ ကြွက်များ၊ တိများ၊ ပက်ကျိများကို ဖမ်း၍ လည်လှီး နိုင်၏။ (ဝါသနာဘာဂီ-ဆက်တိုင်းမီ) ဟူသကဲ့သို့ မိမိသဘောကျ ပြည့် တန်ဆာ များနှင့် ဆူဆူညူညူ ပြေးတမ်းလိုက်တမ်း ကစားနိုင်၏။ ခွေးပိန်မ၊ ခွေးဝဲစားမ ကလေးများနှင့်လည်း အင်္ဂလိပ်စတိုင် တွဲဖက်ကာ တူနစ်ကိုယ် နှစ်ပါးသွား ဇာတ်ထုပ်များ ခင်းကျင်း ကပြနိုင်လေသည်။

ထိုကြောင့် ဓနရှင်ကြီးသည် သူထင်သလို ကြံစပြုတော့၏။ မိမိ ပျော်ပါးရေးကို အဓိကထားကာ သုံးဖြုန်းရန် ဘတ်ဂျက် ရန်ပုံငွေ စာရင်းအင်း များကို နေ့မအား၊ ညမအား အမှားမှား အယွင်းယွင်း တွက်ချက်လေ၏။ ရှေးဦးစွာ ဇာတ်ပွဲတစ်ခုငှားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီးသော် “လာခဲ့စမ်းပါ မိတ်ဆွေ ဇာတ်ဆရာ မောင်လုံးစိန်၊ ငါ အလွန်ပျော်ချင်ပါသည်။ ဇာတ်မင်းသမီးများ ကိုလည်း အကုန်ခေါ်ခဲ့ပါ” ဟု စာရေးလိုက်လေသည်။

မောင်စိန်လည်း လာလေ၏။ ဇာတ်သမများနှင့်တကွ သူတို့အမေ ကြီးများပါ အကုန်ပါလာလေသည်။ သို့သော် ဓနရှင်ကြီးမှတစ်ပါး သူ့အိမ် တွင် အစေခံ၊ ကျေးကျွန် ခွေး ဝက်တို့ တစ်ကောင်တစ်ယောက်မျှ မရှိ၊ အိမ်

ကြီး တစ်ခုလုံးလည်း သုသာန်ဇရပ်ကဲ့သို့ ခြောက်ကပ်ကပ် ဟာလာဟင်း ဖြစ်နေသည်ကို မြင်ရသောအခါ မောင်လုံးစိန်မှာ အတော် အံ့အားသင့် စိတ် ပျက်သွား၏။ ဘယ်နှယ်လုပ်မည်နည်း။ ဇာတ်ခုံဆင်ပြင်ရန်၊ ကားလိပ်ဆွဲရန်၊ ဇာတ်သေတ္တာများ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းရန်၊ အထွေထွေ ခိုင်းစေရန် ဆင်းရဲသား အစေခံ ကူလီများ မရှိကြလျှင် ဘယ်နှယ်လုပ်မည်နည်း။ ထို့ကြောင့် ဇာတ် ဆရာက ‘ဗျို၊ ဓနရှင်ကြီး၊ ခင်ဗျား အစေခံတို့ ဘာတို့ ဘယ်ရောက်ကုန်ပြီလဲ’ ဟု မေးလေသည်။

‘ဟလို ... အို ... အဲဒါကတော့ တစ်နေ့က ကျွန်တော် ဘုရားမှာ ဒင်းတို့ အားကြီး သေကြကျေကြပါစေလို့ ဆုတောင်းလိုပေါ့။ ဘုရားက သိပ် လိမ္မာတာပဲ။ ဒါကြောင့် အခု ခင်ဗျား မြင်တဲ့အတိုင်းပဲ သူတို့ အားကြီး ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်း ဘယ်ပျောက်ကုန်ကြလဲ မသိဘူး။ သိပ်ရှင်းသွားတယ်၊ ဟန် မကျလာ၊’

‘ဪ ... ဪ ... ခင်ဗျား မသေမချင်း မိုက်ဦးမယ့် အမိုက်ကောင် ကြီးပဲ။ သူတို့မရှိရင် ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ခင်ဗျားကြီး ဘာမှ သောက်မှန်းကမ်းမှန်း မသိတဲ့ နွားကြီးပဲ။ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား။ ဟား-ဟား ဆင်းရဲသားတွေ သေကုန်ကြပြီဆိုရင် ခင်ဗျား သမီးတို့၊ နှမတို့၊ တူမတို့လည်း မုဆိုးမတွေ၊ အပျိုကြီး မှိုတက်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြမှပေါ့နော်။ အဲလေ-နို့ အခု ခင်ဗျား ချိုးဖို့ ရေတို့ ဘာတို့ကော ဘယ်သူ ယူခပ်ပေးသလဲ’

‘ဘယ်သူမှ ခပ်ယူမပေးဘူးလေ။ ကျုပ်လည်း ရေမချိုးဘဲ နေတာ ကြာပြီပေါ့။ ဘာဖြစ်သေးလဲ’

‘ဪ-ဒါကြောင့် ခင်ဗျား မျက်နှာကြီးဟာ အဆီတွေနဲ့ ပြောင်ပြီး ရွံစရာ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဟား-ဟား ကောင်းပါတယ်၊ နောက် ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ ရေမချိုးနဲ့။ ဒါမှ ခင်ဗျား မျက်ခွက်ပေါ်မှာ နောက် ချေးမှိုတွေ၊ လောက်တွေ၊ ပင့်ကူအိမ်တွေ ရောက်ပြီး တစ်မျိုးကြည့်ကောင်း မယ်။ ကျက်သရေရှိမယ်၊ လှမယ်၊ သူများထက် ထူးမယ်။ ဟား-ဟား-ထို့’ ဟု မောင်လုံးစိန်နှင့်တကွ ဇာတ်သမ အပေါင်းတို့သည် ဓနရှင်ကြီးအား ပြောင်လှောင် ပြက်ရယ်ကာ ပြန်ပြေးကြလေ၏။

ကိုယ်ထီးကျန်ရစ်သူ ဓနရှင်ကြီးမှာ ယောင်ချာချာနှင့် အတော်ပျင်းရိ နေလေသည်။ အပျင်းပြေ ဖဲရိုက်၊ ပိုကာဆွဲနေရလျှင် ကောင်းလိမ့်မည် စိတ်ကူး မိ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ မိတ်ရင်းဆွေဟောင်းများ ဖြစ်ကြသော ပုလိပ်မင်းကြီး

လေးဦးထံ ဖဲရိုက်ကြွတော်မူကြရန်နှင့် ဖဲဝိုင်းပြီးလျှင် ပျော်ပွဲစားကြရန် လေးမြတ်စွာ ဖိတ်ကြားလိုက်ပါသည်။

ပုလိပ်မင်းကြီး လေးဦးကား အကယ်ပင် ပုလိပ်မင်းကြီး ဖြစ်ကြပေ၏။ ပုလိပ် အဝတ်တန်ဆာ ယူနီဖောင်း အပြည့်အစုံနှင့် ခြောက်လုံးပြူး အမျိုးမျိုး ကိုင်စွဲကာ ဆင်းရဲသားများမှ စ၍ တောဝက်၊ တောကြက်၊ ယုန်ကလေး၊ စာကလေး စသည်တို့ကို ပစ်ချင်တိုင်း ဥပဒေအရ ပစ်သတ်နိုင်သည့် အာဏာရှင်ကြီးများပင်။ သို့သော် ကြွေးမြီ ထူထပ်လွန်းသဖြင့် ထမင်းနပ်မုန့်စားကြရသည် မရှိ။ လေးဦးစလုံးမှာ အငတ်ငတ် အပြတ်ပြတ် ဘိုင်ကောင်ကြီးများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဖိတ်စာရလျှင်ရချင်း မျက်နှာစုံညီ အမြန်ကြွရောက်လာကြ၏။ ဓနရှင်ကြီးအိမ်မှာ အလွန် သန့်ကြောင်း၊ ရှင်းကြောင်း မြောက်ပင့် ချီးကျူးကြလေသည်။

‘သန့်ရှင်းပြီလား ဝန်မင်းနယ်၊ တစ်နေ့က ကျွန်တော် ဆုထူးပန်လိုက်လို့ ဘုရားသခင်က ဆင်းရဲသားတွေကို အကုန် ဖျောက်ဖျက်ပစ်လိုက်တယ်။ နေရာမကျဘူးလား။ ဟဲ့ ... ဟဲ့’

‘ဪ နေရာကျသေးတော့၊ သူဌေးမင်းတို့များ တယ်တန်ခိုးကြီးကိုး။ ကောင်းလိုက်လေ၊ ခုဆိုရင် ဆင်းရဲသားစော် တစေ့မှ မနံတော့ဘူးပေါ့။ တယ်ကောင်းဗျာ’

‘မှန်တယ် မှန်တယ်၊ သိပ်ရှင်းသွားတယ်’

ဖဲရိုက်ကြလေ၏။ တစ်ပွဲပြီးတစ်ပွဲ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရိုက်ကြ၏။ အတန်ကြာလျှင် မင်းကြီးများ ရေငတ်ကြလေ၏။ ထုံးစံရှိသည့်အတိုင်း အရက်ပုလင်းနှင့် ဆော်ဒါပုလင်းများကို မျှော်ကြရာ မပေါ်လာရှိတော့သဖြင့် ဖင်တကြွကြွ၊ ဟိုကြည့် သည်ကြည့်နှင့် အတော် လူနွဲ့မဲ့ကြလေသည်။

‘ဝန်မင်းတို့ အတော်ဆာကြပြီ မှတ်တယ်’

‘ဆာပြီလား သူဌေးရယ်၊ မြန်မြန်လုပ်စမ်းပါ၊ ကျေးဇူးပါပဲ’

ဓနရှင်ကြီးကိုယ်တိုင် ထ သွားကာ နောက်ဖေးမှ မှိုနှင့် သံချေးများ တက်နေသော ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ပေါင်မုန့်ခြောက်တစ်လုံးကို ယူလာလေသည်။ မင်းကြီးများလည်း ပြုတ်ထွက်လှ မျက်လုံးများနှင့် ထိုအရာဝတ္ထုကို စိန်းစိန်းကြည့်ကာ -

‘နေပါဦး သူဌေးမင်းရဲ့၊ မသိလို့ မေးစမ်းပါရစေ။ အဲဒါ ဘာလဲ’

‘ကိုင်း သုံးဆောင်တော်မူကြပါ။ ပေါင်မုန့်လေ ... ပေါင်မုန့်’

‘ဪ-ကောင်းလှပါပြီ၊ နို့ပေမဲ့ ပေါင်မုန့်ချည်း မဟုတ်ဘဲ ယိုတို့၊ မလိုင်တို့၊ အမဲကင်တို့နဲ့ စားရမှ သိပ်ကောင်းမယ်။ အားရှိမယ်၊ ဆိမ့်မယ်’

‘ဟဲ ဟဲ ကျွန်တော် သိပါတယ်လေ။ ဝန်မင်းတို့ကလည်း နည်းနည်းမှ အလိုက်ကမ်းဆိုး မသိတတ်ကြဘဲကိုး၊ ပြောရမှာလည်း ရှက်ပါရဲ့။ ဆင်းရဲသား အစေခံတွေ မရှိကတည်းက ကျုပ်အိမ်မှာ မီးခိုးတိတ်နေတယ်။ ဘာဆို ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ ယုံပါ။ ကုသိုလ်ကံပေးသမျှ ဆိုသလို အဲဒီပေါင်မုန့်နဲ့ပဲ အေးကြဖို့ တော်တယ်။ သုံးဆောင်ကြပါလေ’

ဝန်မင်းများလည်း အဆာလွန်လျက် ဒေါသအမျက် ခြောင်းခြောင်း ထွက်ကာ တဂျစ်ဂျစ် သွားကြိတ်ကြ၏။ ‘ခင်ဗျားကြီး ကျုပ်တို့ကိုခေါ်ပြီး သေသေချာချာ တစ်ပတ်ရိုက်တာလား၊ အရူးလုပ်တာလား။ သိပါတယ်၊ ခင်ဗျား ကိုယ်တိုင်တော့ အကောင်းတွေချည်း မျှီဆိုနေမှာပါ။ ဘာလူပါးဝတာလဲ။ နှမပေးကြီး၊ မသေမချင်း မိုက်ဦးမယ့် ခွေးကောင်ကြီး၊ ကောင်းကောင်း သတိထားလိုက်ပါ။ သိမယ်၊ ခင်ဗျားအသက် ဖက်နဲ့ ထုပ်ထားလိုက်ပါ’ စသည်ဖြင့် သူတို့ အကျင့်စာရိတ္တ ဘာသာဘာဝနှင့် လိုက်လျောစွာ ညစ်ညစ်ပတ်ပတ် ဆဲဆိုပြီးသော် ဆောင့်ထွက်သွားကြလေသည်။

စားပွဲပေါ်တွင် ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေကြသော ဖဲချပ်များကို ကြည့်ကာ ဓနရှင်ကြီးမှာ တစ်ကိုယ်ထီး ယောင်ချာချာ ကျန်ရစ်ပြန်၏။ ခက်သည်၊ အဘယ့်ကြောင့် သူတို့သည် မိမိအား မိုက်မဲ တွေဝေသော ခွေးကြီးဟု ဆဲဆို ခေါ်ဝေါ်နေကြသနည်း။ မိမိကို မသနားကြသလော၊ မကြင်နာကြသလော၊ မချစ်ကြသလော။ မိမိသည် ဆင်းရဲသားများကို ရွံ၏၊ မုန်း၏၊ ဖိစီးညှဉ်းဆဲသည် မှန်၏။ ဤကား မိမိအပြစ်ပေလော၊ မဟုတ်နိုင်ရာ။ ဆင်းရဲသားများကို မနှိပ်စက်လျှင် အသို့လျှင် ချမ်းသာကြွယ်ဝစွာ မင်းစည်းစိမ် မူးယစ်နိုင်ပါ မည်နည်း။ ဒင်းတို့ကို ဥပဒေနှင့် ခြိမ်းခြောက် သတ်ဖြတ်၍ အခွန်ငွေ အတင်း အကျပ် မရမနေ ကောက်ခံမယူရလျှင် အသို့လျှင် ညစာစားပွဲကြီးများ ကျင်းပ ကာ ပြည့်တန်ဆာများနှင့် ပြေးတမ်းလိုက်တမ်း ကစားနိုင်ပါအံ့နည်း။ ထိုသို့ ဖြန့်တီးကုန်ကျသော စရိတ်များနှင့် အရပ်ရပ် အရက်ဖိုး၊ ဘိန်းဖိုး၊ အိမ်သာ ဆေးခ၊ ဒိုဘီခ၊ ဆေးဝါးကုသခတို့ကို ဆင်းရဲသားများထံမှ အခွန်ဘဏ္ဍာ မရလျှင် အဘယ်ယောက်ဖက ပေးဆက်ပါအံ့နည်း။

ဓနရှင်တို့မည်သည် ရှေးအထက်ကျော်ကာရီမှစ၍ ဆင်းရဲသားများ ကို လိမ်လည်ဖိစီး လည်လှီးကာ အိမ်ကြီး၊ ခြံကြီး၊ နန်းတော်၊ ရဲတိုက်ကြီး

များနှင့် ချမ်းသာခဲ့ကြ၏။ သမီးကညာ၊ ဒုသနသောများကို အရွာရွာမှ သိမ်းပိုက်လျက် ပျော်ရွှင်ဝပြောခဲ့ကြ၏။ ဆင်းရဲသားများကို ညဉ့်ဆဲခြင်း တည်းဟူသော ဓနရှင်ဝါဒကို ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် တစ်သဝေမတိမ်း စောင့်စည်းလိုက်နာခဲ့ကြ၏။ မိမိလက်ထက်ကျခါမှ ထိုထိုသော ရှေးထုံးတို့ကိုပယ်၍ ကျော်မကောင်း ကြားမကောင်း အလျှော့ပေးရတော့မည်လော၊ ထိုဝါဒကောင်းကြီးကို ဆင်းရဲသားများ ကောင်းကျိုးအတွက် စွန့်ပစ်ပေးရတော့မည်လော။ မလျှော့နိုင်၊ မစွန့်ပစ်နိုင်။ ဘမျိုးဘိုးတူ ဟူသကဲ့သို့ ဓနရှင်ပီသစွာ ဓနရှင်ဝါဒ၌ စွဲမြဲတင်းမာခြင်းသည်လျှင် မိမိ၏ အဓိက တာဝန်ဝတ္တရားကြီးပေတည်း။ ရက်စက်မှ မင်းဖြစ်၏။ ရက်စက်မှ ဓနရှင်ဖြစ်၏။ ရက်စက်မည်၊ မာမည်။ ဟတ္ထိဗလ သတ္တိပြလိုက်မည်။

မိမိ၏ မလျှော့သော တင်းခြင်း၊ မာခြင်း၊ ရက်စက်ခြင်းကို ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး ကျော်ကြားစေအံ့။ သတင်းထောက်၊ စုံထောက်၊ အရေးပိုင်၊ အတွင်းဝန်တည်းဟူသော သန်းခေါင်ယံ လေပွေတို့သည် ညမွှေးပန်း တည်းဟူသော မိမိ၏ မတရား ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ခြင်း သတင်းရန်ကို အကြင်အရှင် ဘုရင်ခံ၊ ဘုရင်မင်းမြတ်တို့၏ နှာခေါင်းတော်များဆီသို့ သယ်ဆောင် ကြိုငြိလှိုင်သင်းကြူစေကြမည်ကား မလွဲတည်း။ ထိုအခါ ဓနရှင်တို့၏ခေါင်ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ အရှင်သခင် ဖြစ်သော အောင်ဆုဩဘာ၊ တေဇာရောင်လျှံ၊ နေဝင်မိုးချုပ် ဘုရင်မင်းမြတ်သည် မိမိ၏ တင်းကျမ်း ဆိုးရွားစွာ နေပုံ၊ ထိုင်ပုံ၊ ဆဲပုံ၊ ဆိုပုံ၊ အမှုတော်ထမ်းပုံ၊ ရမ်းပုံ တို့ကို ရေနင့်ကြာ၊ မစင်နှင့်ခွေး တွေ့တော်မူလေဘိသည့်အလား နှလုံးတော်ကြည်လျက် ဆီထိဝွမ်း၊ ပီတိလွမ်းတော်မူမည် မုချတည်း။ ကျေးတော်မျိုး ကျွန်တော်မျိုး ပါတီစည်းကမ်း ဥပဒေစာအုပ်ကို ရိုသေရှိခိုးသူ၊ ငယ်ကျွန်တော် မိမိအား အမှုထမ်းကောင်း စလွယ်၊ ကျက်သရေဆောင် နာမည်ကောင်း လက်မှတ်များ၊ ခွက်များ၊ ထူးချွန်သည့် ခြေပတ်များ၊ တံခွန်ကုက္ကားများ၊ သူရဲကောင်း သူရဲမြတ်ဆု၊ သူရဲကြီး တံဆိပ်များနှင့် မြှောက်စား ချီးမြှင့်တော်မူမည် မချွတ်တည်း။ မင်းကြီး၊ စိုးကြီး၊ အသည်၊ အလာ၊ ကပ္ပိုး၊ ကပြား၊ ပြာတာ၊ မင်းကတော်ကျ၊ သူကြီးမင်း၏ ယောက်ဖ၏ သား၏ ခါးပိုက်ဆောင် မယားငယ်၏ စားစရိတ် မရသေးသော သားကလေးများပါ တက်ရောက် စုံလင်သည့် လူကုံထံ ပကာသန ပရိသတ်ဗိုလ်ပုံလယ်တွင် ဆင်မြန်းဝါကြွားစေဟု အမိန့်တော် အော်ဒါပြန်တမ်း ဂေဇက်များ ထုတ်ဝေ ကြော်ငြာတော်မူမည်မှာ သေချာပေါက်တည်း။

ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး၊ နန်းရင်းဝန်ကြီး ရာထူးများကိုပင် အောင်ပန်း ဆွတ်ခူးနိုင်၏။ အကယ်၍ မိမိ ဝန်ကြီးဖြစ်လျှင် တင်းမာရက်စက်ရေး ဥပဒေ ကြမ်းများ တင်သွင်းမည်။ လမ်းတကာတွင် ဝရမ်းစာများ ကပ်မည်။ တစ် ချက်လွှတ် မာရှယ်လော သတ်စေအမိန့်များ ထုတ်ပြန်လိုက်မည်။ သီးသန့် မီးရထား တွဲနက်ကြီးနှင့် တိုင်းခန်းလှည့်ကာ ပန်းကုံးစွပ်ခံမည်။ ဩဘာစာများ တောင်းယူမည်။ အရပ်ရပ်မှ ဘိန်းများ၊ ပြည့်တန်ဆာများကို တင်ဆောင်ကာ လူသူလေးပါးတို့မှ ကင်းဝေးရာ ပင်လယ်ကမ်းခြေ သောင်ပြင်များသို့သွား၍ လိပ်ဥ ဝှက်တမ်း ကစားကြမည်။

သို့လျှင် မီးခိုးမဆုံး မိုးမဆုံး တွေးချင်တိုင်း တွေးနေရာမှ မောလာ သဖြင့် ‘ဟေ့ ဘွိုင့်၊ ရေတစ်ခွက်ယူခဲ့’ ဟု အော်လိုက်၏။ သို့သော် မိမိအသံ ၏ ပဲ့တင်သံမှတစ်ပါး ဘာသံမျှ မကြားရသဖြင့် အစေခံ ဆင်းရဲသားများ မရှိကြတော့သည့် အဖြစ်ကို ပြန်လည်သတိရကာ ခေါင်းငုံ့သွားရှာ၏။

ပျင်းလှ၏တကား။ မိမိကိုယ်ကို သောင်ပြင်လွှတ်သည့်ခွေးနှင့် စာနာ ကာ များစွာ ကြေကွဲ လွမ်းဆွတ်နေလေသည်။ ‘အို ... ပျင်းတယ်၊ ပျင်းတယ်၊ ကျုပ်မနေတတ်ပါဘူး။ ခုနေ တစ္ဆေဖြစ်ဖြစ်၊ သရဲဖြစ်ဖြစ် တွေ့စမ်းချင်တယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အဖော်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ’ ဟု ညည်းတွားမိ၏။ ညည်းတွား လိုက်သည့်အခိုက်၌ပင် အမြတ်တော်ကြေးအခွန် ငွေတိုက်ဝန် ဦးလှဘူး ဝင် လာလေသည်။ ဓနရှင်ကြီးမှာ အတော် ဝမ်းမြောက် အားတက်သွား၏။ ဦးလှဘူး အား ချစ်ကြောက်ရိုသေစွာ နေရာထိုင်ခင်းပေး၍ ပေါင်မုန့်ကိုလည်း သုံးဆောင် တော်မူရန် တိုက်တွန်းလေသည်။ သို့သော် ဦးလှဘူးကား မရယ်မပြုံးမူ၍ စူသိုးကြီးနှင့် ‘နေပါစေ၊ မထိုင်ချင်ပါဘူး၊ မစားချင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့် ဆင်းရဲသားတွေ ဘယ်ရောက်ကုန်ကြသလဲ ဆိုတာကိုသာ ပြောပြပါ။ ထုချေလွှာ ပေးပါ’ ဟု ဘောက်ဆတ်ဆတ် မေး၏။

‘သြော်-ဝန်မင်း၊ အဟဲ-အဲဒါကတော့ ဒီလိုပါ၊ ကျွန်တော်က ဒင်းတို့ ကို မုန်းတီးစက်ဆုပ်လို့ ဒင်းတို့ သေကုန်ကြပါစေလို့ ဘုရားမှာ ဆုတောင်း တယ်။ နောက်တစ်နေ့ ဒင်းတို့အားလုံး ပျောက်ပျက်ကုန်ကြတာပဲ၊ ဘယ် ရောက်ကုန်ကြလဲ မသိနိုင်ပါဘူး’

‘အင်း ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် သူတို့ ပေးဆောင်နေကျ အခွန်တော်ငွေတွေ ကို ဘယ်သူက စိုက်ပေးရမယ် ထင်သလဲ’

‘အို အခွန်တော်၊ အခွန်တော် ဆိုတာကတော့ ဒင်းတို့ပဲ ပေးရိုးထုံးစံ အတိုင်း ပေးဆောင်ကြရမှာပေါ့။ ဥပဒေအတိုင်းပေါ့’

‘အင်း-ကောင်းပြီ၊ နို့ပေမင့် ခင်ဗျား ဆုတောင်းကြောင့် သူတို့ ပျောက် ပျက်ကုန်ကြတာ မဟုတ်လား။ ခင်ဗျား စနက်ပေါ့’

‘အလို အို-ဘာစနက်လဲ၊ ကျွန်တော် ဘာမှမသိပါဘူး။ ဒင်းတို့အတွက် အခွန်တော်ငွေကို ကျွန်တော် စိုက်မပေးနိုင်ပါဘူး။ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး’

‘မဖြစ်ဘူးဆိုလို့ ပြီးရောလား၊ ခင်ဗျားကြီး ဘာသိလဲ၊ အခု ခင်ဗျား ကြီးကြောင့် ဆင်းရဲသားတွေ ပျောက်ကုန်ကတည်းက အစိုးရငွေတိုက်မှာ ဝင်ငွေမရှိတော့ဘူး။ ကုန်ဈေး၊ စပါးဈေးတွေလည်း တက်တက်စင် တက်ကုန် ပြီ၊ ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ ကျုပ်တို့အားလုံး ငတ်ပြီး သေကုန်ကြတော့မယ်’

‘အလို-ဘုရားရေ၊ အဲလေ-ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ကျွန်တော့်မှာ ရှိသရွေ့တော့ ပေးမှာပါ။ ဟောဒီ ပေါင်မုန့်ကို ယူသွားပါ’

‘ခင်ဗျားကြီး မသေမချင်း မိုက်ဦးမယ့် ခွေးကောင်ကြီးပဲ၊ ဥပဒေကို သိတယ် မဟုတ်လား။ ခင်ဗျားကို ဥပဒေအတိုင်း စီရင်ရလိမ့်မယ်၊ နားလည် လား၊ သိပ်ဒုက္ခပေးတဲ့ ခွေးကောင်ကြီး’ ဟု မြည်တွန် တောက်တီးလျက် ဦးလှဘူးလည်း ပေါင်မုန့်ကိုပင် မကြည့်ဘဲ တံတွေးထွီကာ လှည့်ထွက်သွား လေသည်။

ဤကား “ခွေးကောင်ကြီး” ဟု တတိယမြို့ အဆဲခံရခြင်းပေတည်း။ ဆဲကြ ဆိုကြသူများမှာ မိမိကဲ့သို့သော ဓနရှင်ဂိုဏ်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြ သဖြင့် အခံရခက်လှ၏။ မတွေးတောတတ်။ မိမိသည် အကယ်ပင် သို့ ကလောက် ယုတ်ညံ့ဆိုးရွားနေပြီလော၊ ရူးနေပြီလော။ မာခြင်း၊ တင်းခြင်း၊ ရက်စက်ခြင်းတို့မှာ အသုံးမကျ၊ ခေတ်မမီတော့ပြီလော။ ကုန်ဈေး၊ စပါးဈေး၊ အမဲဈေးတို့ တက်တက်စင်လျက် ကပ်ဆိုးကြီး ဆိုက်ရောက်နေခြင်းမှာ မိမိ ကြောင့်၊ မိမိစနက်ဟု ဆိုကြ၏။ ‘ဟဲ-တယ်တော်တဲ့ ငါပဲ၊ ငါ လုပ်လိုက်တာ တိုင်းနိုင်ငံကြီး တစ်ခုလုံး ခွက်ခွက်လန် ချောက်ချားသွားတယ်။ ဟဲ-ဟဲ’ ဟု တွေးရင်း ကြားဖြတ်ကာ ရယ်မိ သဘောကျမိ၏။ သို့သော် “ခင်ဗျားကြီး ကို ဥပဒေအတိုင်း စီရင်ရလိမ့်မယ်။ နားလည်လား” ဟူသော ဦးလှဘူး၏ မင်္ဂလာမရှိသည့် စကားကို ကြားယောင်မိပြန်သဖြင့် ကြောက်အားပိုကာ ဇောဈေးများ တဒီးဒီး ယိုစီးလာလေသည်။

သူတို့ မိမိအား ဘယ်လို စီရင်ကြမည်နည်း။ ထောင်ချမည်လော၊

စက်တိုင်တင်မည်လော။ တစ်ကျွန်းသို့ပို့လျှင် တော်သေး၏။ ကံကောင်း၍ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်ကာ တစ်ကျွန်းတွင် ခနရှင်အစိုးရက ပို့ထားသော ဆင်းရဲသားများနှင့် ပြန်လည်တွေ့ဆုံနိုင်ပေမည်။ ဆင်းရဲသားများကို ပြန်လည် ခိုင်းစေနိုင်၏။ မိမိ၏ ပျောက်သော စည်းစိမ်ကို ပြန်လည်ထူထောင် တွေ့ရှိနိုင်၏။

စိတ်အိုက် ကိုယ်အိုက်နှင့် ခနရှင်ကြီးမှာ ထိုင်လိုက်၊ ထလိုက်၊ လမ်းလျှောက်လိုက်၊ ထိုင်လိုက် ဖြစ်နေ၏။ အိမ်ခန်းထဲတွင် ရှိရှိသမျှသော စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်၊ ထွေးခံ၊ သမင်ချို၊ ခုံဖိနပ် စသည်တို့မှာ သက်ရှိ အရာဝတ္ထုများပမာ “ဟေ့-မသေမချင်း မိုက်ဦးမယ့် ခွေးခနရှင်ကြီး။ ဟောဟ-ဟောဟ” ဟု မိမိအား မရိုမသေ ဆဲဆို ရယ်မောနေကြသည် ထင်မိလေ၏။

ကြွက်ဝမ်းဖြူကလေး တစ်ကောင်သည် ရှောင်တခင် အခန်းထဲသို့ ဝင်ပြေးလာ၏။ ခနရှင်ကြီးလည်း ခြေဖျားထောက်ကာ ကြွက်ကလေးနောက်သို့ လိုက်၏။ သေချာပေါက် အမိဖမ်းအံ့ဟု ကြွက်ကလေးပေါ်သို့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ဒိုင်ဗင်ထိုးချလိုက်၏။ သို့သော် ကြွက်ကလေးကား သူ့ထက် ပါးလေသည်။ သူ့ကို နည်းနည်းမျှမကြောက်။ ဆင်းရဲသား အစေခံများကိုသာ ကြောက်ရွံ့လေးစားလေသည်။ ခနရှင်ကြီးမှာ ဗိုက်အောင့်လျက် မထနိုင် ဖြစ်နေစဉ်၊ ကြွက်ကလေးကား လွတ်လပ်စွာ စားပွဲအောက်မှ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ကာ “ကျွီ-ကျွီ-ဗျို၊ ခွေးခနရှင်ကြီး၊ ဘာရမလဲဆရာ၊ ခင်ဗျားကြီး လောက်တော့ အပျော့ပေါ့၊ ရယ်တာပေါ့။ ဟောဟ-ဟောဟ” ဟု ပြောင်လှောင်နေလေသည်။ ကြောက်တတ်သူ ခနရှင်ကြီးအား စားတော့ ဝါးတော့မလို သွားကလေးများကို ဖြဲလိုက်၊ ဖြီးလိုက် လုပ်နေ၏။

ထိုသို့ ကြွက်ဝမ်းဖြူကလေးနှင့် ကြုံရပြီးသည်မှာ ကာလအတန် ကြာညောင်းခဲ့၏။ သာယာသော နံနက်ခင်း တစ်ခင်း၌ ခနရှင်ကြီးသည် မိမိ အိမ်ဝင်းခြံ တစ်ခုလုံး စိမ့်ကြီး၊ မြိုင်ကြီး၊ ရိပ်ကြီး တောတောင် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ မိမိ စင်္ကြံလျှောက်ရာ ကျောက်စရစ်လမ်းကလေးနှင့် ဇီဝေါ၊ ခတ္တာ၊ စံပယ်ရုံ ပန်းမြိုင်လယ်ကလေးတို့မှာ ကျားလျှာ ဆူးချုံကြီးများ၊ ကျောက်ဆောင်ကြီးများ ဖြစ်နေကြလေသည်။ ဂူဝံမပေါ်၊ မမျှော်ပါရ၊ နေကိုတလည်း၊ ဘယ်ကရှေ့နောက်၊ ဘယ်တောင်မြောက်ဟု၊ တွေးထောက် မမှန်၊ ဖန်ဖန်အံ့သြ၊ ကြံတိုင်းမောစွ၊ ဘယ်တောဘယ်မြိုင်၊ မသိနိုင် ဖြစ်လေ၏။ သမင်ကတောက်၊ ချေကဟောက်သနှင့်၊ မျောက်ကကြိုးခွေ၊ ဒေါင်းအိုးဝေ

ပြီးလျှင် မြွေပွေးတွန်သံ၊ တောခွေးအူသံ၊ ခြင်္သေ့ဟောက်သံများ ကြားရလေသည်။

တစ်ခါသော် ဝက်ဝံတစ်ကောင်သည် ပြတင်းပေါက်မှ ဝင်လာ၍ ခနရှင်ကြီး၏ မျက်နှာကို လျှာနှင့် လျက်သွားလေ၏။ ‘ဟေ့ ဘွိုင်၊ လာကြပါဦး’ ဟု အော်လိုက်မိပြီးသော်၊ ကြီးစွာသော ဝမ်းနည်း အားငယ်ခြင်းဖြင့် မျက်ရည်များ တသွင်သွင် ကျဆင်းကာ ရှိုက်ကြီးတငင် ငိုကြွေးမြည်တမ်းလေသတည်း။

သို့သော် မိမိ၏ ခနရှင်ဝါဒကြီးကို သတိချပ်မိသောအခါ၌ကား မျက်ရည်များ ရပ်စဲသွား၏။ မျက်ရည်များ၊ နှပ်များကို လက်နှင့် သုတ်ပစ်လိုက်ပြီးလျှင် ချက်ချင်းပင် ထဲ ၍ “လောကအမှောင်ဂျာနယ်” ကို ရှာဖွေဖတ်ရှုလေသည်။ “နာနာနက်လော့-ချလော့၊ သံချပ်ကာ မော်တော်ကားထဲမှ ပုန်းအောင်း၍ သေနတ်နှင့်ပစ်လော့၊ ဓားနှင့်ခုတ်၊ လှံနှင့်ထိုးလော့၊ လေယာဉ်ပျံနှင့် ဖုံးကြံလော့၊ အသည်းပုပ်အောင် ပါးရိုက်၊ ဖနောင့်နှင့် ပေါက်လော့၊ စစ်တိုက်လော့” ဤကား ရှေးရှေးသော ဘေးလောင်းတော်၊ ဘိုးလောင်းတော်တို့၏ ခနရှင် ဝါဒမြတ် တရားကိုယ်ကြီးပေတည်း။ အသို့လျှင် မိမိသည် ထိုမျှ သိမ်မွေ့နက်နဲသော အမွေအနှစ်ကြီးကို သွေဖည်ရေရာနိုင်ပါအံ့နည်း။ တင်းမည်၊ မာမည်။ နာမည်ပျက်မခံနိုင်။ ခနရှင် စာရေးဆရာ ပညာမရှိကြီးတို့၏ ရှုတ်ချ ပြစ်တင်ခြင်းကို မခံလို။ ခနရှင် ရာဇဝင် ဆရာကြီးတို့၏ တံတွေးခွက်တွင် မိမိ ပက်လက် မမျောလို။ ဤဝါဒကြီးကို စွန့်ရခြင်းထက် လူ့ဘဝကို စွန့်ကာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဖြစ်ရခြင်းက ထူးကဲမွန်မြတ်သေး၏။ မလျှော့နိုင်၊ နှစ်ပြားဖိုးမှ မျောက်ပွန်းမခံနိုင်။ တင်းမည်၊ မာမည်၊ ရက်စက်မည်။

ထို့ကြောင့် ခနရှင်ကြီးသည် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ ကူးမှန်းမသိ ကူးသွားလေသည်။ သူတစ်ကိုယ်လုံး၌ အမွှေးအမှင်များ တစ်နေ့တခြား ပေါများထူထပ်လာ၏။ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ တည်းဟူသော ဝသန္တ မိုးလရာသီများ ကုန်ခန်း၍ မြောက်လေဆော်သွေး လွန်ချမ်းအေးသည့် ဟေမန္တ လပြာသိုသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့၏။ သို့သော် ဝတ်လစ်စလစ် ခနရှင်ကြီးမှာ အနည်းငယ်မျှ ချမ်းခြင်း၊ အေးခြင်း မရှိပေ။ သူ၏ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့သည် သံမဏိကဲ့သို့ ခိုင်မာလာ၏။ လမ်းသွားလျှင်လည်း လေးဘက်ထောက်၍မှ သွားတတ်၏။ ခြေနှစ်ချောင်းနှင့်သာ သွားလာ လှုပ်ရှားကြကုန်သော လူသတ္တဝါတို့အား အလွန်ရိုင်းစိုင်းသည် မှတ်ထင်မိလေသည်။ ခြေရော လက်ရော လေးဖက်တန် စုံညီစွာ သွားလာခြင်းက ကျန်းမာရေးနှင့် ပိုမိုညီညွတ်သည် မဟုတ်

ပါလော။ ဣရိယာပုတ်လေးပါး ပိုမိုမျှတ၍ သာလွန် လွယ်ကူသည်။ ကြည့် ကောင်းသည်။ သိက္ခာရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ လူစလေ့၊ လူစကားတို့ကို လည်း လုံးဝ မေ့ပျောက်ကုန်လေသည်။ တောကြီးမျက်မည်း အတွင်းဝယ် ဓနရှင်ကြီး၏ အူမြူးသံမှာ ခွေးအူသံလိုလို၊ ကျားဟိန်းသံလိုလိုနှင့် တစ်မျိုး ပင် ထူးခြား နားငြီးဖွယ် ကောင်းလေသည်။ သို့သော် သူ့၌ အမြီးကား လိုနေ သေး၏။

စိမ်းလန်းစိုပြည်သော မြက်ခင်းပေါ်တွင် ဟိုလိုမ့်၊ သည်လိုမ့်နှင့် အယား ဖြေလေ့ရှိ၏။ သစ်ပင်ခေါင်ဖျားသို့ တက်ကာ မိမိ၏ အစာအာဟာရ တည်း ဟူသော သားကောင်ကလေးများကို ချောင်းကြည့်နေတတ်လေသည်။ ယုန် ကလေး တစ်ကောင်သည် ကြောက်အားလန့်အားနှင့် သစ်ပင်အောက်သို့ ဝင်ပြေးလာ၏။ ဓနရှင်ကြီးလည်း မြား၏ လျင်မြန်ခြင်းဖြင့် သစ်ပင်ပေါ်မှ ခုန်ဆင်း၏။ ယုန်ကလေးကို ပွဲချင်းပြီး ဖျစ်ညှစ် သတ်ဖြတ်ကာ အသည်း ရော၊ အူရော အစိမ်းဝါးစားလေသည်။

အားအင်ပြည့်ဖြိုးလျက် ဓနရှင်ကြီးသည် အတိုင်းထက်အလွန် ထွား ကျိုင်း တောင့်တင်းလာ၏။ “အို-မိုင်ဒါလင်ရယ်၊ ရိုးရိုးနဲ့ လွန်ချစ်တယ်၊ အဟုတ်ကိုခင်တွယ်၊ တကယ့်ကို ကြင်မယ်၊ ဪ-သားတွေ၊ သမီးတွေ၊ နှစ်ဒါဇင်ကျော် မွေးမယ်” ဟူသောသီချင်းကို သီအူကာ မျောက်မုဆိုးမကြီး တစ်ယောက်နှင့် အကြင်သမီးရည်းစား ဘဝ၌ လွန်ကြူးနေကြလေသည်။ ယခင်က မိမိမျက်နှာကို လျှာနှင့်လျက်သွားသော ဝက်ဝံကြီးနှင့်လည်း တန်းတူ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကာ ဝေစား မျှစား၊ ဆဲမနာ ဆိုမနာ၊ လွန်စွာ ရင်းနှီးကြ လေသည်။

‘အိုင်ဆေး-ဝက်ဝံမင်း၊ ကျုပ်တို့ ယုန်ကလေးတွေကို ဓားပြတိုက်ကြ ရအောင်မင်’

‘အိုကေ-ကောင်းသားပဲ တိုက်တာပေါ့။ နို့ပေမင့် ခင်ဗျားကြီး ဆင်းရဲ သားတွေကို ပျောက်ဖျက်ပစ်တာကတော့ ရှော်လွန်းပါတယ်မင်’

‘ဟလို-ဘာလိုလဲ’

‘အို-သူတို့ရှိရင် ကိုယ်တို့ စားပေါက်၊ သောက်ပေါက် ချောင်ချီတာ ပေါ့။ သူတို့ကို ဖမ်းရ၊ သတ်ရတာက ပိုပြီး လွယ်တယ်။ ခင်ဗျားကြီး ဘာမှ မသိတတ်တဲ့ ခွေးဓနရှင်ကြီးပဲ။ မသေမချင်း မိုက်ဦးမယ့် ဗလတ်ဒီဖူးကြီး’

ထိုသို့ ဓနရှင်ကြီးနှင့် ဝက်ဝံတို့ အာလာပသလ္လာပ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်

လျက် ရှိကြချိန်တွင် ဓနရှင်အစိုးရတို့၏ အထက်လွှတ်တော် ပါလီမန်၌ကား အမတ်ကြီး၊ ဝန်ကြီးတို့ ခေါင်းချင်း ရိုက်နေကြလေသည်။ ငွေတိုက်ဝန် ဦးလှဘူး ကြီးမှူးသော စုံစမ်းရေး ကော်မတီ အစီရင်ခံစာမှာ အလွန်ညံ့ဖျင်းလျက် ဘာတစ်ကွက်မျှ အသုံးမကျသည်ကို တွေ့ကြရလေသည်။ ထို “လှဘူး-ကော်မတီ အစီရင်ခံစာ” ၌ (၁) ကော်မတီလူကြီးတို့သည် စုံစမ်းရန် ဓနရှင်ကြီး အိမ်သို့သွားကြကြောင်း။ (၂) ဓနရှင်ကြီးကို မတွေ့ကြောင်း။ (၃) သို့သော် လူဝံလိုလို၊ ဝက်ဝံလိုလို တိရစ္ဆာန်ကြီးတစ်ကောင်သည် တောထဲမှ ကော်မတီလူကြီးများအား ထွက်လိုက်သဖြင့် ကစဉ့်ကရဲ ပြေးခဲ့ကြရကြောင်း။ (၄) ထိုအကောင်ကြီးမှာ အခြား မဟုတ်၊ မိုက်မဲ တွေဝေသော ဓနရှင်ကြီးပင်ဟု ကော်မတီက ထင်မြင်ယူဆဖွယ် အကြောင်းရှိကြောင်း။ (၅) ဆင်းရဲသားများ ရှိစဉ်က တိုင်းပြည်မှာ ငြိမ်းချမ်းသာယာသော်လည်း ယခုအခါ ခိုးမှု၊ လူသတ်မှု၊ လုယက်မှု၊ မုဒိမ်း စသော တရားမမှု၊ ရာဇဝတ်မှုကြီးများ အလွန်တိုးတက်သောင်းကျန်းနေကြောင်း။ (၆) ကော်မတီ၏အထင်မှာ ဝင်ငွေမရှိသော အစိုးရဘဏ်ကို ဖြုတ်ဖျက် ပိတ်ပင်လိုက်သင့်ကြောင်း။ (၇) ဓနရှင်များက ငွေရှိသော်လည်း အခွန်တော် တစ်ပြားမှ မပေးကြကြောင်း။ (၈) ဆင်းရဲသားများ ပြန်လာကြရန် ကော်မတီက ဘယ်လိုမျှ အကြံဉာဏ်မပေးနိုင်ကြောင်း။ (၉) အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှဘူးမှာ အစည်းအဝေး ပြုလုပ်နေစဉ် အိမ်တွင် ကလေးငိုနေကြောင်း သူ့မိန်းမက လာပြောသဖြင့် လိုက်သွားရကြောင်းများ ပါရှိလေသည်။

နန်းရင်းဝန်ကြီး၏ ရုံးခန်း၌ကျင်းပသော ဝန်ကြီးချုပ်များ၏ အထူးအစည်းအဝေးတွင် ထို “လှဘူး-ကော်မတီ အစီရင်ခံစာ” ကို ပြင်ဆင်ချက်များ ဖြည့်စွက်ရန် ကြံစည်စဉ်းစားကြ၏။ တွဲဖက်ကော်မတီတစ်ခု ထပ်မံဖွဲ့စည်းပြီးလျှင် (က) ဓနရှင်ကြီးကို မတွေ့၊ တွေ့အောင်ရှာ၍ ဆင်းရဲသားများကို ပြန်ခေါ်ပေးရန်နှင့် (ခ) နောက်နောင် အစိုးရကော်မတီ လူကြီးများကို မကိုက်ရန် ပြောပြသင့်ကြောင်းကို နန်းရင်းဝန်ကြီးက အဆိုသွင်း၍ ကျန်ဝန်ကြီးချုပ်များက ထောက်ခံကြလေသည်။ ထိုနောက် ထိုအဆိုကို အတည်ပြုရန် အောက်လွှတ်တော်သို့ လွှဲချလိုက်ကြလေသည်။

ကံအားလျော်စွာ ထိုအချိန်၌ ဝုန်းဒိုင်း ဝုန်းဒိုင်းနှင့် လေကြီးများ ကျရောက်လာပြီးသော် ဆင်းရဲသားများအားလုံး ပြန်ရောက်လာကြလေသည်။ ဓနရှင်ကြီး ပိုင်နယ်အတွင်းဝယ် ချွေးစော်၊ အနီးစော် တည်းဟူသော

ဆင်းရဲသားနဲ့များ နံလာပြန်လေသည်။ စပါးဈေး၊ ကုန်ဈေး၊ ပဲဖြူကလေး ဈေးများလည်း ကျဆင်း မှုမှန်ကာ တောနယ်တစ်လျှောက်တွင် အရပ်ရပ် လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ပြန်လည် ထွန်းကားကြကုန်၏။ ထွက်ကုန်၊ ဝင်ကုန်၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတို့ ညီညွတ်လျက် ရာဇဝတ်မှုများလည်း နည်းပါး သွားလေသည်။ အစိုးရဘဏ်တိုက် စာရေးများလည်း အလုပ်ပြန်ရကြလေ သည်။ ဓနရှင်တို့၏ စက်ကြီး၊ သင်္ဘောကြီး၊ မီးရထားကြီးများလည်း ပြန် လည် ခုတ်မောင်းနိုင်ကြကုန်၏။

စာဖတ်သူ အပေါင်းတို့သည် “ဓနရှင်ကြီးကား အသို့နည်း” ဟု မေး ကြမည်ပင်။ ဤသို့တည်း။ ဆင်းရဲသားတို့မည်သည် သနားတတ်ကြ၊ သဘော ကြီးကြ၊ မေတ္တာ ဗြဟ္မစိုရ်တရားနှင့် ပြည့်ဝသူများ ဖြစ်ကြကုန်သည် ဖြစ်၍ တောထဲ၌ လူညွန့်တုံးကာ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေသော ဓနရှင်ကြီးအား များစွာ သနားကရုဏာ သက်မိကြလေ၏။ ရှေးက မိမိတို့အပေါ်တွင် မည်မျှ မတရား ဖိစီး ရက်စက်ခဲ့မှုလည်း သူ၏ဘဝ ဆုံးရှုံးနစ်နာနေခြင်းကို မကြည့်ရက်၊ မမြင်လိုကြချေ။ ထို့ကြောင့် တောလျှိုတောင်ကြားတွင် နွားရိုင်းများနှင့် လေလွင့်နေသော ဓနရှင်ကြီးအား ကြိုးကွင်းပစ်ကာ ဖမ်းယူကြလေသည်။ ဖမ်းမိသောအခါ သူ့ကိုယ်မှ အမွှေးများကို ရိတ်ပစ်ကြရ၏။ လက်သည်း ခြေသည်း လှီးကာ အတင်း မျက်နှာသစ်၊ ရေချိုးပေးရလေသည်။ ငွေတိုက် ဝန် ဦးလှဘူးလည်း ရောက်လာ၍ နောက် တွေဝေ မိုက်မဲခြင်းကို ရှောင်ကြဉ် သင့်ကြောင်း အကျယ်တဝင့် သတိပေး ဟောပြောကာ “လောကအမှောင် ဂျာနယ်” များကို ဖမ်းဆီး သိမ်းယူသွားလေသည်။

ဓနရှင်ကြီးသည် ယနေ့တိုင် အသက်ရှင်လျက် ရှိသေး၏။ သို့သော် တိရစ္ဆာန်ခလေးများ လုံးဝ မပျောက်ကင်းသေးပေ။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ နေ ထိုင်ခြင်းကို အမြဲကန့်ကွက်နေ၏။ ဆင်းရဲသား အစေခံများက သူ့ကို အတင်း အကျပ် ရေချိုးပေးကြရတုန်းပင်။ ရံဖန်ရံခါ တောင်ဆီမှ ရွှေမိုးများညိုလျက် မြောက်အရပ်မှ လေပြည်ကလေးများ တိုက်ခတ်လာလျှင် သူ၏ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်ဘဝကို အောက်မေ့ လွမ်းဆွတ်သဖြင့် ခွေးကဲ့သို့ အူတတ်လေသေး သည်။ ။

မီးတုတ် ... မီးတုတ်

ရတနတ္ထယံ အဟံ ဝန္ဓာမိ

အခန်း ၁

အေးမြသာယာ၊ ထိုတောရွာ

သတ္တရဘန် တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်တို့ဖြင့် ဝိုင်းရံလျက် လေပြည်လေညင်း ဆော်သွင်း မပြတ်မှု၍ သင်းကြူကြူ အသီးအပွင့်တို့ကို ဆောင်သည့် ဇီဝေါ၊ ခတ္တာ၊ စံပယ်၊ စကား၊ ဂေါဖိခယား၊ စန္ဒကူး၊ ပဒိုင်းသီး စသော ပန်းပင်တွေနှင့် ချင်းတွင်းမြစ်ရေယဉ်တို့ တသွင်သွင် စီးကျလျက် တောကြက်၊ တောဝက်၊ ဆိတ်၊ သိုး၊ နွား၊ တောက်တဲ့၊ ဥဩသံတို့နှင့် မဆိတ်ညံသော အညာစစ်ကိုင်း နယ်ရှိ ဤဝတ္ထု၏ ဇာတ်လိုက်ဖြစ်သူ မှီတင်းနေထိုင်ရာ ဇာတိချက်ကြွေ တောရွာ ကလေးသည်ကား “သောတာပန်” ဟု နာမပညတ် ခေါ်တွင်အပ်၏။

စာဖတ်သူအပေါင်းတို့သည် အေးမြသာယာ ထိုတောရွာကလေးသို့ ရောက်ဖူးကြမည် မဟုတ်ပေ။

မရောက်ဖူးသဖြင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုမည် ဤမည်သော စာဖတ်သူအား ရှုတ်ချပြစ်တင် ကဲ့ရဲ့ချင်သော စိတ်များ လုံးဝ မရှိချေ။

အဘယ်ဘုရားသည် များစွာသောင်းသောင်း ဝေနေယျအပေါင်းတို့အား “သောတာပန်သို့ မရောက်မရှိကြစေနှင့်။ ဆက်ဆက် သွားဖြစ်အောင် သွားလေလော့” ဟု မိန့်ဟမြှက်ဖော် ဟောကြားတော်မူခဲ့ဖူးသနည်း။ လောကီ လူလုပ်ရေးတွင် သောတာပန်ကို ရောက်ဖူးမှ လူဖြစ်ကျိုးနပ်သည်၊ လူစဉ်မိသည် မဟုတ်။

အမှန်အားဖြင့် ကုဋေကုဋာသော ဗိုလ်ပါသင်းပင်း၊ ဆင် မြင်း ကျွဲ နွား၊ ကုလား တရုတ်၊ သပ္ပူရိသအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် သောတာပန်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သို့ မရောက်ဖူးကြ။ သို့စဉ်လျက် သူတို့သည် ပျော်ရွှင်ကြ၏။ ချမ်းသာကြ၏။ ဝဖြိုးကြ၏။

အေးမြသာယာ ထိုတောရွာကလေးတွင် မောင်ဘဆွေ ဟူသော လူငယ် တစ်ယောက် ရှိသတတ်။

ကိုဘဆွေ၊ ဦးဘဆွေ၊ ငဘဆွေ၊ ဟေ့-ဘဆွေရေ၊ လာဟေ့ ... စသဖြင့် အမျိုးမျိုး ခေါ်ဆိုနိုင်လေသည်။

သူသည် မိရိုးဖလာ ဗမာပီပီ တိုင်းရင်းသား တောင်သူလယ်သမား တစ်ဦး ဖြစ်၏။

အရပ်အမောင်း ကောင်း၏။ ပခုံးကျယ်၏။ အသက်အောင့်၍ အကြော အခြင် အားလုံးတို့ကို ညီညာစုရုံးကာ အားတင်းထားသော အခါများ၌ သူ ရင်ဘတ်သည် ဒိုင်းလွှားပမာ ထိုးပါသော်လည်း နာသည်မရှိ လွန်တောင့် ဘိ၏။

သူသည် သမ္မာအာဇီဝ တည်းဟူသော သူ့အလုပ်အကိုင်၊ သူ့အိုး သူ့ဆန်၊ သူ့အိမ်ခြံကလေးတို့နှင့် အေးမြသာယာ ထိုတောရွာကလေးတွင် ပျော်ရွှင် တင်းတိမ် ထမင်းမြိန်လျက် အလွန်လျှင် စည်းစိမ်ရှိနေ၏။

တစ်ခါက 'ကွာ-ငါတော့ ဘာပြောပြော အေးအေးဆေးဆေး တို့ရွာ ကလေးကိုပဲ ချစ်တယ်၊ မြို့ကြီးလေး ဘာလေးနဲ့ မျိုးချစ်တို့ ဘာချစ်တို့ တို့ငွေတွေကို အလွဲသုံးစားပြီး သူတို့ မူးသံအူသံတွေနဲ့ ဆူညံနေတဲ့ ရန်ကုန် ကိုတော့ ရွံသကွာ' ဟု ဘဆွေ ပြောဖူးသည်။

သို့လျှင် ကျေးလက်တောသားပင် ဖြစ်လင့်ကစား အသိအလိမ္မာ ဉာဏ် ပညာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ထက်ပင် သာမယောင်ဖြစ်၍ ခေါင်းဆောင် လူကြီးလူကောင်း မြို့သားများကို သူ့နွားလောက်မျှ အကောင်းမထင်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

အခန်း ၂

စာရေးဆရာ

အကြောင်း တိုက်ဆိုင် ကြုံကြိုက်အခွင့်သာသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်သည် ရှေ့သို့ မဆက်မီ ဤဝတ္ထုကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်း၍ စာဖတ်သူအား အနည်းငယ်မျှ အစီရင်ခံပါရစေ။

ကျွန်ုပ်သည် ငွေရပေါက် ကိုယ်ကျိုးကို တွေးရှုမျှော်ကိုး၍ ဤဝတ္ထု

ရေးရာတွင် ပြင်သစ်နည်းနှင့် မြန်မာနည်းကို ရောပြွမ်း အသုံးပြုကာ ရေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်သစ်နည်း ဟူရာ၌ ပြင်သစ် စာရေးဆရာများသည် စာပိုဒ်များကို တိုတိုနှင့် ဖြတ်လေ့ရှိကြ၏။ တစ်ပိုဒ်နှင့် ပြီးတန်သောစာကို ဆယ့်လေးငါးပိုဒ် ခွဲ၍ ရေးကြ၏။ ထို့ကြောင့် တစ်ရွက်နှင့် ပြီးတန်သောစာသည် ဆယ့်လေးငါးရွက်ကုန်မှ ပြီးသည်။ စာမျက်နှာကော်လံ အနည်းအများကို လိုက်၍ ငွေချေသော ထုတ်ဝေသူ ပုံနှိပ်တိုက်ရှင်များထံမှ ငွေအမြောက်အမြား ပိုမိုရရှိကြလေသည်။

မြန်မာနည်းကား သိတော်မူကြသည့်အတိုင်းပင်၊ စာတစ်လုံးနှင့် အဓိပ္ပာယ် ထိမိပေါက်ရောက်နိုင်သော နေရာတွင် အာဒိကပ္ပ ကမ္ဘာဦးမှချီ၍ တောတောင်ရေမြေ သမုတိနတ်များကို တိုင်တည်ပြီးလျှင် ဂါထာခြောက်ဆယ်ကိုပါ ထည့်သွင်း ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်လျက်၊ ရှစ်သင်္ချေနှင့် နှစ်သိန်း လေးသောင်းသော ယူဇနာအဝှမ်းမက ဗာရာဏသီချဲ့ကာ ဆုံလည်နွားကဲ့သို့ (ဝါ) သံသရာ ဝဲဩဃကြီးကဲ့သို့ ရေးသားစီကုံး စပ်ဟပ်သီဆို ဖွဲ့နွဲ့ကြစမြဲတည်း။ သို့ဖြစ်ရကား ဤမည်သော မြန်မာနည်းနှင့် ထိုမည်သော ပြင်သစ်နည်းကို ပေါင်းသင်းရောယှက် စုံဖက် ပူးတွဲရေးသားခြင်းသည် စာရေးဆရာအဖို့ ရတနာပုံ ဆိုက်လမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တို့ဗမာ သတင်းထောက်များပင် ထိုအလေ့ဆိုး၌ အတော်သက်ဝင်လျက် ရှိချေပြီ မဟုတ်ပါလော။

အခန်း ၃

လယ်သမား ဘဆွေ

လယ်သမား မောင်ဘဆွေကား ထကြွလုံ့လ ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဝသန္တမှသည် ဟေမန္တ၊ ဟေမန္တမှသည် ဂိမ္မန္တ ဟူ၍ ဥတုသုံးပါးစလုံး ဆယ့်နှစ်ရာသီ နှစ်လည်နှစ်ဆက်ပင် သူ့အဖေ၏ ဘိုးဘပိုင် လယ်ခင်းတွင် တေးသီချင်း တကြော်ကြော်နှင့် ပျော်ရွှင်စွာ ကြိုးပမ်း လုပ်ကိုင်လေသည်။

ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ကောင်းမြတ်သောလုပ်ငန်း ဖြစ်၏။

ဘုရား အစရှိသော ဘိုးဘွားမိဘ ဆရာသမားတို့သည် ကံဉာဏ်ဝီရိယ သီလ သမာဓိ ပညာ စသည်တို့ကို အားပေး ချီးကျူးကြ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ဆန်စပါးကို မြန်မာလူမျိုးတို့ အများဆုံး စားသုံးမှီဝဲသည် ဖြစ်သဖြင့် လယ်

သမားသည် အမိမြန်မာပြည်၏ ကျေးဇူးရှင် ကျောရိုးပင် ဖြစ်တော့သည် မဟုတ်ပါလော။

သို့သော် မြန်မာများ၏ စပါးလုပ်ငန်းကို နိုင်ငံခြားသားများက လက်ဝါးကြီးအုပ် အညွန့်ခူးစားနေကြ၏။ ယခု စာရေးနေချိန်၌ပင် ရန်ကုန်မြစ်ဆီမှ ကုလား၊ အင်္ဂလိပ်၊ တရုတ်တို့၏ စက်ကြီးများ တဒုန်းဒုန်း ခုတ်မောင်းနေသံကို ကြားရသည်။ “

အခန်း ၄

အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့

တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၁၀ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်၌ အမျိုးသားအောင်ပွဲ ကျင်းပလေ့ရှိကြ၏။ ဒေါင်းလံတွေ တလူလူနှင့် အော်ချင်တိုင်း အော်ပြီးလျှင် ဘင်တီး၍ စီတန်းလှည့်လည်ခြင်း စသဖြင့် အမျိုးသားတို့ အမျိုးမျိုး အမျိုးချစ်ကြလေသည်။

အဘယ်ကြောင့် အမျိုးသားနေ့ ကျင်းပသည်ကိုကား အထူးရေးနေရန် လိုမည် မထင်။

အကျယ်ကို သိလိုသူ (၀၁) ဗဟုသုတ ဟင်းလေးအိုး၌ ငမ်းငမ်းတက်သွားရည်ယိုကုန်သူ သုတေသီအပေါင်းတို့သည် ဘကြီးမိုင်း၏ ဘွိုင်ကော့ဋီကာကို လှန်လှော သောက်သုံးကြပါကုန်။

ထိုတန်ဆောင်မုန်းလ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့တွင် ဘဆွေသည် မြို့ကြီးသို့ ရောက်သွား၏။

ကြီးကျယ်ဆန်းပြားသော အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားများကို မြင်ရလေသည်။

လူသူပရိသတ်များ ပြည့်ညပ် ဖြတ်သိပ်လျက် အတော်စည်ကားသည်ပင်။ ဓားမတပ်၊ ရဲတပ်၊ သူနာပြု စသည်ဖြင့် အလံများ တစ်မျိုးတည်း မဟုတ်ဘဲ ၉၆ မျိုးလောက် ကွဲပြားကြ၏။ သို့သော် ဘဆွေ သဘောအကျဆုံးကား မီးတုတ်များ ဖြစ်သတည်း။

မီးတုတ်-မီးတုတ် ... ရှို့ ... ရှို့ ... ဟု အော်သံကိုလည်း ဘဆွေ အထူး နှစ်သက်၏။ အလှမီးတုတ်နှင့် အပျော်အော်သံများသာတည်း။ အော်ကြသော်လည်း အကယ်ရှိခြင်းကား မရှိချေ။

ရဲ၍ ရှိစေကာမူ နိုင်ငံခြား ဓနရှင်ကြီးတို့၏ တိုက်ကြီးများကား ဖြူမည် မဟုတ်။ မီးမကူး မလောင်နိုင်သော အခိုင်အမာ တိုက်ကြီးများ ဖြစ်သည့်ပြင် အကယ်၍ လောင်လျှင်လည်း မီးသတ်စက် အကူအညီ၊ သို့မဟုတ် မီးပေါင်ကုမ္ပဏီ၏ လျော်ကြေးများကို အရန်သင့် ရရှိနိုင်ကြ၏။ ရှိသူသာလျှင် ပုလိပ်ရိုက်၊ ထောင်ချခံရမည် ဖြစ်လေသည်။

တရုတ်-ဂျပန် စစ်ပွဲတွင် မီးတုတ်များ သုံးစွဲခြင်း မရှိချေ။ မီးတုတ်များမှာ အလွန်ရေးကျသည်။ အသုံးမကျ ခေတ်မမီဟုဆိုကာ တစ်ဦးကို တစ်ဦး လေယာဉ်ပျံနှင့် ဗုံးကြဲကြလေသည်။ ထိုနည်းကား အရေးပါ အရာ ရောက်လှ၏။ ဓနရှင်ကြီးတို့၏ တိုက်ကြီးတာကြီးများနှင့် မီးပေါင်ခံ၊ အသက် အာမခံ ကုမ္ပဏီကြီးများပါ မြို့လုံးကျွတ် ပေါက်ကွဲ သေကျေ ပြာကျကုန်စေ လေသည်။

ထိုကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ခေတ်အလိုက် ခေတ်မီသော အလားတူ လက်နက်ကိရိယာများ ရရှိသုံးစွဲနိုင်ရေးကိုသာ ညီညာအားသွန်ကြဖို့ အချိန် အခါ ဖြစ်၏။

သို့သော် လယ်သမား ဘဆွေအား ကမ္ဘာအကြောင်း၊ ခေတ်အကြောင်း ကို သိကျွမ်းနားလည်သည်ဟု မယူဆအပ်ပေ။ သူ့မဲ့ကို ယူကြသော်လည်း သူ့ပညာရေးကိုကား ဘယ်မျိုးချစ်၊ ဘယ်အစိုးရကမျှ ဂရုမစိုက်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် သူသည် လူပြိန်းတို့၏ သဘာဝအလျောက် မီးတုတ်များကိုသာ စွဲမြဲ မနော့ရွေ နေ၏။ မီးတုတ်-မီးတုတ်-ရှိ ... ရှိ။

မိဘရပ်ထံ သောတာပန်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ၌လည်း ဘဆွေ ၏ ဦးနှောက်သည် မီးတုတ်များနှင့်သာ ပူထူပြည့်နှက်နေ၏။ စားလျှင်လည်း မီးတုတ်၊ အိပ်လျှင်လည်း မီးတုတ်။

ရည်းစားဖြစ်သူ သိန်းခင်နှင့် တူနှစ်ကိုယ် တဲအိုပျက်တွင် တွေ့ကြ သော အခါ၌လည်း ထုံးစံအတိုင်း မချစ်မူ၍ “မီးတုတ် မီးတုတ် ရှိ.ရှိ.” ဟု ရွတ်နေ၏။ နားမလည်သော သိန်းခင်မှာ ဘဆွေအား ကြည့်ကာ ကြီးစွာ သော့ သနားခြင်းဖြင့် မျက်ရည်များ ကျမိရှာ၏။

အခန်း ၅

ဘဆွေ ဘာပြောသနည်း

တစ်နေ့သ၌ မြစ်ဆိပ်မှ နွားရေချ၍ အပြန်တွင် ဘဆွေသည် နောက်ဆုံး

မာပြည့်စာအုပ်တိုက်

နွားပြာနီကို စီးနင်းလိုက်ပါတော်မူခဲ့၏။ ရုတ်တရက် ဘဆွေသည် အလန်တကြား လက်မြှောက်ကာ ‘အဆွေတို့၊ ရဲဘော်တို့ ... ငါသည် နိုင်ငံရေးကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် လိုက်စားတော့အံ့။ မီးတုတ်များ ငါ့ကိုယ်တိုင် လုပ်အံ့။ မီးတုတ်ပွဲကြီး ကျင်းပအံ့။ မီးပုံးပျံများ၊ ခုံးများ လွှတ်ပြမည်။ မြို့သားများ ထက် သာစေလတ္တံ့’ ဟု ကြွေးကြော်လျက် နိုင်ငံရေးလေအိုးသည် စားပွဲကို ဒုန်းခနဲ ထုသကဲ့သို့ ဘဆွေလည်း နွားပြာနီ၏ ကျောပြင်ကို အွန်ခနဲ အားကုန် ထုချလိုက်၏။

နွားများလည်း လန့်ဖျပ်ကာ ခြေဦးတည့်ရာ ပြေးကြကုန်၏။ ဘဆွေလည်း နွားပြာနီပေါ်မှ ကျွမ်းပြန်ကျကာ ရွံ့ဗွက်ထဲတွင် တွေ့စေ့မော်လျက် ကျန်ရစ်လေသည်။

အခန်း ၆
မိဘမျက်ရည်

ဘဆွေသည် သူ့အလုပ်ဖြစ်သော လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၌ လစ်ဟင်းစ ပြုလာ၏။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း တည်းဟူသော လယ်သမား အလုပ်သည် ဝံသာနု အမတ်မင်းနှင့် ဟောင်းဖွာ ဟောင်းဖွာ ခေါင်းဆောင်တို့ထက် အရေးပါ၊ အရာရောက် အဓိပ္ပာယ်ရှိသော တကယ့်ပင်ရင်း မျိုးချစ်လုပ်ငန်းကြီးပင် မဟုတ်ပါလော။

စိမ်းစိုသော လယ်ကွင်းပြင်တို့သည် မြန်မာပြည်၏ သာယာခြင်း ကျက်သရေကို ဆောင်လျက်၊ စပါးသည် တို့ဗမာ အပေါင်းတို့၏ မှီဝဲရာ ကျေးဇူးရှင် အာဟာရကြီးပင် ဖြစ်သတည်း။ သို့စဉ်လျက် ဘဆွေသည် ဤပင်ရင်း မျိုးချစ်လုပ်ငန်းကြီး၌ ပျက်ကွက် လစ်လပ်လျက် နားယောင်နားကန်း မီးတုတ်ရူး ရူးနေ၏။ ဘဆွေကို အပြစ်ဆိုမည်လော။

ဘဆွေထက် ကံကောင်း ကုသိုလ်ကြီးသဖြင့် ပညာရေအေးကို ငွေပေး ဝယ်ယူသောက်သုံးနိုင်ကြသော ကျောင်းသားများပင်လျှင်- “ငါ ပညာများများ တတ်အောင်၊ သို့မှ အမှောင်ဆိုက်နေသော ငါ့အမိပြည်ကြီးကို အသိတရား ပညာရောင်ဖြင့် လင်းလင်းကြီး ပူဇော်ကန်တော့နိုင်အောင် စာကြိုးစားလိုက်မည်” ဟူသော အရှည်ကောင်းကျိုးကို မတွေးမမြင်ကြဘဲ မီးတုတ်ရူးနေကြသော အချိန်တွင် အသို့လျှင် ဘဆွေအား ကဲ့ရဲ့သဂြိုဟ် အဆိုးဆိုနိုင်ပါအံ့နည်း။

ထိုကြောင့် ဘဆွေသည် လယ်တော၌ ‘အို-အဆွေနွားနှင့် ရဲဘော် ထွန်တုံးတို့၊ ယနေ့မှစ၍ ငါသည် နောင်နှစ်ခါ နေရှင်နယ်ဒေးအတွက် မဆုတ် မနစ်သော လုံ့လဖြင့် မီးတုတ်များ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ပါတော့အံ့။ ဤ လယ်ယာလုပ်ငန်း၌ အလဟဿ အချိန်မဖြုန်းနိုင်တော့ပြီ။ သင်တို့ပင် ဝသုန် ဤမြေကို ဖြစ်သလို ထွန်ရစ်ယက်ရစ်ကြလော့’ ဟု နွားနှင့် ထွန်တုံးများအား တောင်သူလုပ်ငန်းကို အာဏာကုန် လွှဲအပ်ခဲ့ပြီးသော်၊ သူ့ကိုယ်သူ ယုံကြည် မြှောက်ပင့်ကာ ထွက်သွားလေသတည်း။

ဘဆွေသည် မြန်မာပြည်၌ ကောဠိဓာတ်ကြီး ဆိုက်ရောက်နေပြီ ဖြစ်၍ လူမွဲတို့၏ ထွက်ရပ်လမ်းများ ဖောက်လုပ်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ မကြာမီ ဂဠုန်သည် နဂါးကို သုတ်ပြီးလျှင် မိမိတို့ရွာပေါ်၌ ပျံဝဲနေလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပျင်းသောသူများ အလုပ်လုပ်ရန် မလိုတော့ကြောင်းများကို သူ့ အဖေကြီးအား ခပ်တည်တည် ပြောပြ၏။

ဖခင်ကြီးက ‘အေးလကွာ၊ မင်းလုပ်ပုံ ရူးပုံနဲ့ဆိုရင် တို့ငတ်ကြတော့ မှာ ဧကန်ပဲ။ လူမွဲတို့၏ ထွက်ရပ်လမ်းက ဘာလဲ၊ သင်္ချိုင်းကိုလား။ မင်းကို မြင်ရရုံနဲ့ လူမွဲ ငတ်ပေါက်လမ်းမှန်း သိသာပါပြီ။ ငါတော့ မင်း ဂဠုန်ငှက် ပျံဝဲလာမှ လောက်လေးနဲ့ ပစ်ချပြီး ဝဝကြီး ချက်ပြုတ်စားလိုက်မယ်။ အဲဒါ ကမှ အငတ်သက်သာဦးမယ်’ ဟုဆိုကာ အဘိုးကြီးသည် မှိုင်ရာမှ ငိုလေ၏။

မျက်ရည်များ ရာဝင်အိုးကြီးနှင့် အပြည့်ရရှိသဖြင့် ထိုနေ့အဖို့ ဘဆွေတို့ အိမ်တွင် သုံးရေ သောက်ရေ လုံလောက်သွား၏။

အိုချစ်ဆွေ၊ စာဖတ်သူ။ ဤဝတ္ထုသည် နက်နဲလှသော နိုင်ငံရေးဝတ္ထုတိုကြီး ဖြစ်၏။ နိုင်ငံရေးဆရာများ၏ အော်ခြင်း၊ ဟစ်ခြင်း၊ ရူးသွပ်ခြင်း၊ ကေသရာဇာ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ အမြီးနုနုခြင်းတို့သည် ရယ်ချင်ဖွယ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဤဝတ္ထု၏ တည်ကြည် မြင့်မြတ်ခြင်း ဂုဏ်ပုဒ်ကို ဣန္ဒြေနှင့် စောင့်ရှောက်ရန်အရေးကား အဆွေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဝတ္တရား ဖြစ်သည်ကို သတိပြုပါလော့။

အခန်း ၇

သူလျှို

ဖခင်ကြီးနှင့် သဘောကွဲလွဲခြင်းကြောင့် ဘဆွေ၌ ဝမ်းနည်းခြင်း လုံးဝ မရှိချေ။ ဘဆွေကား ပညာရှိ မဟုတ်။ အရာရာတွင် နှစ်ဖက်နှစ်လမ်း စဉ်းစား

ဖွယ် ရှိသည်ကို မသိချေ။ မွေးသဖခင်ကြီးမှာ အစိုးရသူလျှို ဖြစ်၍သာ သူနှင့် မညီညွတ် ဖြစ်ရသည်ဟု ယူဆကာ 'မျိုးဖျက်တွေ အလိုမရှိ၊ သွေးခွဲသူ သေပါစေ' ဟု အော်လျက် ရွာရှေ့ဧရပ်သို့သွား၍ မီးတုတ်များ စတင် လုပ် ကိုင်လေ၏။

ရွာထဲမှ ကလေးများ၊ ခွေးများ၊ အလုပ်မရှိသူများကား ဘဆွေ၏ ပရိသတ်များ ဖြစ်လေသည်။ ဘဆွေလည်း အားတက်ကာ ထိုရွာသားများ၏ အာသီသကို ငဲ့သဖြင့် မီးတုတ်ပွဲကြီးကို နေရှင်နယ်ဒေး တိုင်အောင် မစောင့် တော့ဘဲ နောက်တစ်နေ့တွင် ဆက်ဆက်ကျင်းပတော့မည်ဟု ကြွေးကြော် လိုက်၏။ လက်ခုပ်သံများကား ဘဆွေအား ရူးသထက် ရူးစေလေသည်။

အခန်း စ

စကားပြောပွဲ

နေအရုဏ်ကျင်းကာ ဘဆွေ၏ နေ့ထူး နေ့ရှူးကြီး သိုက်မြိုက်စွာ ဆိုက်ရောက် လာ၏။

ရွာနီးချုပ်စပ်မှ ခွေးရော လူရော တသောသော လာရောက်ကြ၏။ ဘူးသီးကြော်၊ မုန့်ပေါင်း၊ ကွမ်းယာ စသော ဆိုင်ကလေးများလည်း ထွက် ကြ၏။

နိုင်ငံရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ထိုပွဲတွင် စကားပြော တရားဟောခြင်း ကေနံမုချရှိမည်မှာ ယုံမှားဖွယ် မရှိချေ။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်သည် ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်း၌ မည်မျှပင် အောက်ကျနောက်ကျ ရှိစေကာမူ စကားလေရှည် ပြောခြင်း၌ကား မည်သည့် နိုင်ငံနှင့်မဆို ပြိုင်နိုင်ပေမည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေး အဘော်များ၌ အာသန် လှ၏။ ဖိုးပြောချင် မရှား၊ ဖိုးအော်ချင်များလည်း သူ့ထက်ငါ အလှအယက် အော်ချင်ကြလေသည်။ စင်မြင့်တစ်ခုနှင့် တွေ့လျှင် လည်းကောင်း၊ အစည်း အဝေးတစ်ခုသို့ ရောက်လျှင် လည်းကောင်း နည်းနည်းမျှ ဣန္ဒြေမဆောင် နိုင်ကြပေ။ စကားပြောခွင့်ကို အလျှင်း အလစ်မခံနိုင်ကြကုန်။

ထင်ပေါ်လိုခြင်း၊ ရင်ဘတ်ပုတ်ကာ ဝါကြွားခြင်း၊ ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်း၊ ကောက်ကျစ် ညစ်ပတ်ခြင်း စသော စိတ်ယုတ်၊ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်သူခိုးတို့သည် မျိုးချစ်စိတ် အသွင်ကိုဆောင်လျက် ထိုသူတို့၏ အာစောင်များမှ အာပုပ်နဲ့၊ ချဲ့၊ သလိပ်၊ တံတွေး၊ အမြှုပ်တို့ဖြင့် ရောနှောကာ ထွက်ပေါ်လာတော့၏။

ထိုအခြင်းအရာမျိုးမှာ သိတတ်သူများအဖို့ အလွန်သိသာ၍ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်လိမ့်ပင်။

သို့သော် ထိုသူတို့နှင့်တန်းတူ သို့မဟုတ် အောက်တန်းကျသော နမူနာထိုင်း ပရိသတ်နှင့်ကား လွန်စွာ ပန်ရလေသည်။ ဩဘာမင်္ဂလာလက်ခုပ်သံများ တဖြောင်းဖြောင်း တဝန်းဝန်းနှင့် ပွဲကျလှ၏။

ထိုကြောင့် လောကတွင် ဖိုးပြောချင်များကို မည်သူမျှ တားဆီး၍ မရ။ သူတို့ကား မသေမချင်း ပြောကြမည်ပင်။

အကြင် အစိုးရသည် တိုင်းသူပြည်သားတို့အား ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ သနားညှာတာသည် ဖြစ်အံ့။ ထိုအစိုးရသည် ၁၄၄ (က) စသော ပုဒ်မများကို ဖြုတ်လျှော့၍၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိ အချိန်ဖြုန်းကာ လောက၏ သာယာခြင်း၊ သတ္တဝါတို့၏ နားအေးခြင်းကို နှောင့်ယှက် စော်ကားနေကြသူ ထိုဖိုးပြောချင်တို့အား အင်္ဂလိပ်ဓာတ်ပြားများ၊ အူသော ခွေးများနှင့်အတူ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ဖို့ ကောင်းလေသည်။

တစ်နေ့က ထောင်ကြီး၌ ထောင်သားတစ်ယောက်အား ကြိုးပေးခါနီးတွင် ထောင်မှူးက ‘မောင်မင်း မသေခင် ပြောချင်တာရှိက ပြောပါ’ ဟု ခွင့်ပြုလေသည်။ ထိုအခါ အနီးရှိ ထောင်သားများအကြားမှ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသမား တစ်ယောက်သည် ကြိုးပေးရာ စင်မြင့်ပေါ်သို့ အမြန်တက်လာပြီးသော် ‘တောင်းပန်ပါရစေ ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့၏ သေခါနီး မိတ်ဆွေက ဘာမျှမပြောမီ မပြောခင် မပြောချင်သပဆိုရင် ကျွန်တော် စကားအနည်းငယ် အစီရင်ခံလိုပါတယ်။ နားသောတ ဆင်တော်မူကြပါ ခင်ဗျား။ ယခုလို ကြိုးစင်ပေါ်မှ စကားပြောခြင်းမှာ ကျွန်တော်ပင် ပထမ ဖြစ်သဖြင့် အလွန် ဝမ်းသာပါတယ်။ သို့သော် အချိန်ကလည်း များများမရသဖြင့် အလွန် ဝမ်းနည်းပါတယ်။ ကျွန်တော် နောက်ဆုံး ပြောလိုတာကတော့ ဒီ အင်မတန် ဆိုးဝါးတဲ့ ညွှန်ပေါင်းအစိုးရကို ဖြုတ်ပစ် သံပုံးတီးပြီး၊ နောက်တစ်ခါ အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ရွေးကောက်ပွဲကို တိုက်ဖျက်ပြီး၊ တိုင်းပြည်နှင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရွတ်ရွတ်မာမာ အကျိုးဆောင်မည့် ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်အဖွဲ့ကို ဆန္ဒမဲပေးကြဖို့ ယခုကပင် စ၍ လေးနက်စွာ တောင်းပန် လှုံ့ဆော်လိုက်ပါကြောင်း ခင်ဗျား’ ဟု ဟောပြောပြေးလေသည်။

အခန်း ၉

မီးပွဲကြီး

ဘဆွေ၏ မီးပွဲကြီးကို တက်ဘုန်းကြီး ဦးသောဘိတက နာယက အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ဖွင့်လှစ်တော်မူ၏။ ဘဆွေ၏ ပညာရဲရင့် ပွဲလယ်တင့်ခြင်း၊ မျိုးချစ်စိတ် ကြီးမားခြင်း၊ မြန်မာပြည်တွင် သူ့ထက် တတ်သိနားလည်သူ မရှိကြောင်း၊ သူမှလွဲလျှင် ခွေးနှင့် နွားများသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အမေရိကန် ဂျပန်တို့၌ လူငယ်များ ဘယ့်ကလောက် နိုးကြားနေကြခြင်းများကို ဋီကာ ချဲ့တော်မူလေသည်။

ဘဆွေလည်း မီးတုတ်တစ်ခုကို ထွန်းညှိ၍ စင်ထောင့်တွင် ထောင်ထား၏။ ရှေးဦးစွာ ‘ယခု ကျွန်တော် ကောင်းကင်ကို ပျံတက်တဲ့ မီးရှူးကို ပထမ ရှို့ပြပါ ယယ်’ ဟု ဆိုကာ မီးရှူးတစ်ခုကို ရှို့လေ၏။

သို့သော် ထိုမီးရှူးမှာ ရှူးခန့် ဘဆွေ၏လက်မှ မြေကြီးသို့ကျကာ မြက်ပေါ်တွင် တစ်လံလောက် ပြေးသွားပြီးသော် နောက်ချေးပုံတစ်ခုနှင့် ဝင်ဆောင့်လျက် ငြိမ်းသွားလေသည်။ ပရိသတ်မှာ ပြေးကြ လွှားကြနှင့် အတော် မငြိမ်မသက် ဖြစ်သွား၏။ ဘဆွေလည်း အတော် ရှက်သွားလေသည်။ သို့သော် စိတ်မပျက်မူ၍ ဆက်လက် ကြိုးစားပြန်၏။

‘ယခု မီးလုံးဟာ ကောင်းကင်ကို ပျံတက်သွားပြီး စကြာပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ တစ်ဖန် မြေပေါ်ကို ပြန်ကျလာပါလိမ့်မယ်’ ဟု ပြောကာ ဒုတိယ မီးရှူးကို ရှို့၏။

ထိုစကြာမီးမှာလည်း ထူးခြားနားပင် မြေသို့ ဆင်းပြေးလေသည်။

ပရိသတ်များ ရယ်စပြုလာ၏။ ‘မတတ်ရင်လည်း မညာနဲ့လေ၊ ရှက်ဖွယ်၊ ရှက်ဖွယ်၊ တော်ပါတော့ဗျို့’ စသော အသံများ ပေါ်ထွက်လာ၏။

ဘဆွေသည် အံ့အားသင့် ဝမ်းနည်းနေ၏။ အဘယ့်ကြောင့် မိမိ၏ မီးရှူးများ မအောင်မြင် ဖြစ်နေသနည်း။ ပရိသတ်ထဲတွင် မလို မုန်းထားသော ပယောဂဆရာ ပညာသည် လူရှုပ်များ ရှိနေသလော။ ပြဿဒါးနေပေလော။ သို့သော် တတိယမို့ မီးရှူးကား အမှန် အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။ ‘ဟောဒီ မီးရှူးကို သည်းခံ ရှုစားကြပါ၊ ဂဠုန်ငှက်အသွင်နဲ့ ကောင်းကင်မှာ ပျံဝဲပြီး အနောက်စူးစူးသို့ မျက်နှာဖြူများကို ဖျက်ဆီး သုတ်သင်ရန် ထွက်ခွာသွားပါလိမ့်မည်’ ဟု ဆိုကာ ခပ်တည်တည် ရှို့ပြန်တော့၏။

သို့သော် မီးကွက်နှင့်တူသော ထိုဂဠုန် ၎င်းတော်ကြီးမှာ မိုးသို့ အလျင်း မပျံမှု၍ အညတရ သာမန်ဖွတ်ကဲ့သို့ မြေလျှိုးသွားလေသတည်း။

ပရိသတ်များမှာ ရှူးရှူးရှဲရှဲ မကျေမနပ် ဖြစ်ကုန်ကြ၏။ ဆဲသံဆိုသံ များ ကြားရလေသည်။ အချို့လည်း ထပြန်ကြ၏။ ရှေ့နားမှ အဘိုးကြီး တစ်ယောက်က ‘ဟေ့ လူကလေး၊ မသေချာရင်လည်း တော်ပါတော့ကွယ်၊ ဘေးဥပါဒ် အန္တရာယ်တွေ ဖြစ်ကုန်ပမယ်’ ဟု ဘဆွေအား လှမ်းပြော၏။

“တော်ပါတော့ဗျို့” ဟူသော အသံများညံ့လျက် အခံရခက်လှသော ရယ်သံ၊ သရော်သံများနှင့် မိုးမွန်နေတော့၏။ ဘဆွေရှိရာ စင်မြင့်ပေါ်သို့ ခဲများ၊ နောက်ချေးတုံးများလည်း တဝီဝီ ကျရောက် သက်ဆင်းကြလေသည်။

‘တော်ပါတော့ဗျို့’

ဘဆွေလည်း ဒေါသအမျက် ခြောင်းခြောင်းထွက်လာ၏။ ကျန်ရှိသော မီးရှူး၊ ပြောက်အိုးများကို အားလုံးစုပုံကာ ‘ကိုင်းကွာ’ ဟု အားရပါးရ ရှို့ ပစ်လိုက်လေသည်။ ဒိန်းခနဲ တစ်ခဲနက် ပေါက်ကွဲသံကြီး ကြားလိုက်ရပြီး နောက် တစ်မိုးလုံး မီးရှူးပျံတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်သွား၏။ ပရိသတ်များ ဖရိုဖရဲ ကသောက်ကရောက် ဖြစ်ကာ “မီး-မီး” ဟူသော ဟစ်အော် ပြေးလွှား ငိုကြွေး သံများ ကြားရလေသည်။ တစ်မုဟုတ်အတွင်း၌ပင် သောတာပန် တစ်ရွာလုံး မီးဟုန်းဟုန်း လောင်ကျွမ်းလျက် တစ်မိုးလုံး ရဲရဲတောက်နေလေသတည်း။

[ဂန္ထလောက (ဒီဇင်ဘာ ၁၉၃၈)]

ရှေးဖြစ်ဟောင်း

သူ့နာမည်ကို “သူဇာ” ဟု ခေါ်လေသည်။ အမည်ရင်း မဟုတ်ပေ။ “ဖြူပြာ မူယာ သူဇာ နေလိုနတ်ကယ်၊ ဘုန်းကိုယ် ထင်မိမှား ...” ဟူသော သီချင်းမှ ထုတ်နုတ်ကာ ကျွန်တော်က ချစ်၍ခေါ်သော အနွတ္တ နာမကလေးသာပင်။

သူဇာကား လှ၏။ ကောင်း၏။ အကြောင်းကံဆုံ၍ ကြုံတွေ့ရသော ကျွန်တော်၏ အချစ်ဦး၊ ရည်းစားဟောင်းကလေးပေတည်း။ နောက်တွဲဆံထုံး ကလေးနှင့် သဇင်ပန်းကိုမှ ပန်ချင်ရှာလေသည်။ သူ၏ ထိန်ကြည်သော မျက်နှာကလေးတို့သည် ကျွန်တော့်အား တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေနိုင်၏။ တစ်ခါက ညောင်ရေသွန်းပွဲတွင် ကပိုကရီနှင့် ရေအိုးကလေးပိုက်ကာ ကျွန်တော့် ကို ပြုံးပြပြသော သူ့ပုံသည် ယခုတိုင် ကျွန်တော့်အား နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ရွှင်ခြင်း ဖြစ်စေပါသည်။

အို ... သူဇာ ချစ်နမ၊ သူဇာတည်းဟူသော ချစ်နမကလေးသည် ရှိ လေရာ၊ ရောက်လေရာ အရပ်တို့၌ ကျန်းမာပကတိ ချမ်းသာစွာ ရှိပါစေ သတည်း။ အပါယ် ၄ ပါး၊ ကပ် ၃ ပါး၊ ရပ်ပြစ် ၈ ပါး၊ ရန်သူမျိုး ၅ ပါး၊ ဝိပုတ္တိတရား ၄ ပါး၊ ဗျဿနတရား ၅ ပါး၊ ဘေး ၁၀ တန်၊ ရန် ၁၀ ပါး၊ အနာမျိုး ၉၆ ပါးတို့မှ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ မဂ်တရား၊ ပိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ် ရှာပါစေသတည်း။

သူဇာအား ကျေးဇူးဥပကာရ အထူးတင်ရှိပါ၏။ သူသည်လျှင် ကျွန်တော့် အား သူငယ်နှပ်စားဘဝမှ ကာမဘောင်သို့ ရှေးဦးစွာ သွတ်သွင်း ချီးမြှင့်တော် မူပေသော ကျေးဇူးရှင် ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာမကလေး ပင်တည်း။

ကျွန်တော့်အား ရေမှန်မှန် ချိုးစေ၏။ ဦးဆံမသိမ်း ဆီမလိမ်းခြင်း အကျင့်ဆိုးကြီးကို ပ ပျောက်စေ၏။ ပလွေ၊ တယော၊ ပတ္တလား၊ ဒုံမင်း စသော တူရိယာတို့၌ လိမ္မာစေ၏။

“ကြက်ညီနောင် ရေဝယ်မျောပါလို့...” စသော မယ်ဘွဲ့ သစ္စာတိုင်၊ ဘုရားတိုင်၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ ရှစ်ဆယ်ပေါ်တို့ကို သင်အံသီဆိုစေ၏။ ညဝယ် လမ်းလျှောက်မှု ပြုစေ၏။ ချစ်ခင်ပေါင်းသင်း၊ နောက်ပိုး မိတ်ဆွေရင်းများ နှင့် အချင်းချင်း မနာလိုဝန်တိုခြင်း အဘိဇ္ဈာ၊ အဝိဇ္ဇာ မီးပွားများ တဖျပ်ဖျပ် လွင့်စဉ်ကုန်လျက် ရန်ခိုက်ဒေါသ ဖြစ်စေ၏။

လောကဇာတ်ရုံကြီးဝယ် ကျွန်ုပ်တို့သည် အမျိုးမျိုးသော မိန်းမတို့နှင့် ချစ်ကြ၊ ခင်ကြ၊ စွဲကြ၊ မစွဲကြ၊ ခွာပြဲကြရစမြဲပင်။ အချို့ကား အမရာ၊ ဂေါရီ၊ ကိန္နရီ၊ မျက်မျဉ်း၊ ယောဂီမယ်၊ ကောလိပ်ကျောင်းသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အချို့လည်း ပဒုမဒေဝီ၊ ဟတ္ထနီ၊ ပြည့်တန်ဆာ၊ ကူလီ၊ ဘူးသီးကြော်သည်၊ အထက်တန်းလွှာ သူဌေးသမီး၊ ဒုသနသောများ ဖြစ်ကြလေသည်။ အို ... သူဇာ၊ ချစ်နုမ၊ ဤမည်သော ဣတ္ထိယ ပြတိုက်ကြီးအတွင်းဝယ် သင်သည် လျှင် နံပါတ်တစ် ငါ့အကြိုက်ဆုံး ဟာမကလေးပေတည်း။ တက္ကသိုလ်တွင် ပါမောက္ခကြီးတို့ နှစ်ရှည်လများ သင်ကြားပို့ချရသော လောကီရေးရာ ကျမ်းဂန်သျှတ္တရတို့ကို သင်သည် မျက်စိတစ်မှိတ်၊ မျက်စတစ်ပစ်နှင့် ငါ့အား တတ်သိ နားလည်စေပေ၏။ သူဇာသည် ရေလို အေး၍ ပန်းလို မွှေးပါစေ သတည်း။

*

လသာသော ညအခါများ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို ပြန်ပြောင်း တွေးတောတတ်ကြ၏။ ကောင်းကြသည် ဖြစ်စေ၊ ဆိုးကြသည် ဖြစ်စေ ထိုထိုဤဤ အလီလီသော ကျွန်ုပ်တို့၏ ရည်းစားဟောင်းများကိုကား မမေ့ မလျော့ စကောင်းပေ။

တတိယမြောက် ရည်းစားဟောင်း “ခင်” ကား ... မိန်းမလည်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ မူယာမာယာ များ၏။ ဂုဏ်မက်၏။ ဉာဏ်နီ၊ ဉာဏ်နက်၊ အပလိုတို့နှင့်တကွ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာနကလေးများ ပေါများရှာ၏။ ကျွန် တော့်ကို ညာသွားလေသည်။

ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း မြို့အုပ်တစ်ယောက်ကို မြင်၍ ကျွန်တော့်ကို ကပ်ခြင်း၊ မြှူခြင်း၊ ခုတုံးလုပ်ခြင်းသာ မဟုတ်ပါလော။ သို့သော် ကျွန်တော် ကား အ လှ နဲ့ လှ၏။ ထိုအကြောင်းရင်း ဇာစ်မြစ်ကို ကွဲပြီး နောက်တစ်ရက်မှ ရိပ်မိလေသည်။ ခဲမှန်သည့် စာသင်ယပ်မာ နာကြည်းလျက် ကျန်ရစ်၏။

အချိန်သည် အနာကို ကုစား၍ ပျောက်ခဲ့၏။ သို့သော် အမာရွတ် တည်းဟူသော သင်ခန်းစာ သာဓကကား မပျောက်နိုင်တော့ပေ။

*

ယခုကာလတွင် မဒွိ၊ သမ္ဘူလတို့ကဲ့သို့ တော်ဝင်သူများ ရှားမှ ရှား၏။ ပဉ္စမမြောက် “တင်” ကို ရှုတိုင်းကြည်သော မဒွိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာသာဝတိ၊ နွယ်နီနတ်ပန်း၊ မိုးနတ်ဒေဝီ ဟူ၍လည်းကောင်း ထင်ခဲ့ ခေါ်ဝေါ် ခဲ့မိ၏။ ထိုမိန်းကလေးကား သနားကမား ရှိ၏။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သို့သော် သူ၏ပါးမိုးကလေးများ နုသလောက် နှုတ်ကြမ်း၏။ ကျွန်တော့်ကို အလွန် ဆဲချင် ဆိုချင် နိုင်ချင်ရှာလေသည်။ ဆိုရှယ်၊ ပျော်ပွဲစား အစရှိသော ပွဲလမ်းသဘင်၊ ပွဲနေပွဲထိုင်တို့ကို ခုံမင်ကာ ပကာသန၌ မွေ့လျော်၏။ မြင်းပွဲသို့ သွားတတ်၏။ ကြွေအန်၊ ဖဲ၊ ကက်၊ ပိုကာ၊ ပိုက်ကျူး စသည်တို့၌ လိမ်တတ်၏။ သေသောက်ကြူးရှာ၏။

ယခုအခါ သူသည် မကောင်းရှာတော့ချေ။ တစ်နေ့ကပင် ဟိုတယ် ဆိုင်၌ တွေ့ခဲ့ရသေး၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဤနေရာမှ သူ့အား အောက်ပါ ဝစနတ္ထ ကလေးဖြင့် မေတ္တာပို့သပါသတည်း။ ‘တင်ရေ ... တင်ကို ဘယ်တော့မှ မောင် မမုန်းပါဘူးကွယ်၊ သိလား။ နို့ပေမဲ့ ဒီဘဝမှာတော့ ဒီမျှသာ ကံဆုံလို့ နောင် ဘဝမှပဲ နှစ်ပါးစုံ ပေါင်းရပါစေလို့ ဆုတောင်းပါတော့တယ်’

*

သို့လျှင် သူ့ဇာ အစရှိသော ရှေးဖြစ်ဟောင်း အမျိုးမျိုး အဝဝတို့ကို စေ့ရေ စေ့ရေ အောက်မှေဆင်ခြင်မိသောအခါ “မနုဿဘုံ ဆိုတာ ဒုက္ခကြုံတာ မျိုးပေါ့ ဘောဒါရယ် ...” ဟူသော ဘကြီးမှိုင်း၏ စာကို နှလုံးသွင်းမိလေ သည်။

မိန်းမများသည် ကျွန်တော့်အား ခြေအေးဝမ်းရောင်သည့်တိုင်အောင် အချည်းနှီး အလဟဿ စောင့်နေစေ၏။

မိန်းမများသည် ကျွန်တော် မလိုချင်၊ မဝယ်ချင်၊ ဘာမျှ အသုံးမကျ သော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ကို သူတို့၏ တစ်မုဟုတ်မျှသော ဟဒယကလေးအတွက် ဝယ်ပေး ဆက်သစေ၏။ စိတ်မပါဘဲလျက်လည်း ကျွန်တော်ကပင် အလွန် ကြိုက်နှစ်သက်လေဟန်၊ ထိုအသုံးမကျသော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့၏ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ချီးကျူးထောမနာ စေသေး၏။

ကျွန်တော့်အား ရူးစေ၊ နှမ်းစေ၊ မောပန်းစေကြ၏။ မကြာခဏလည်း ခွေးဖြစ်စေ၏။

အို ... မကြီးတို့၊ မလေးတို့၊ ဒွေးလေးတို့၊ ကြီးတော်တို့၊ အို ... မြင်းမိုရ်တောင်ဦးမက ကျေးဇူးကြီးလှပေသော အဖေတို့၊ အမေတို့၊ ကိုကြီးတို့၊ ညီလေးတို့၊ အို ... ချစ်ခင်ပေါင်းသင်း သူငယ်ချင်းတို့၊ ဆရာတို့၊ သမားတို့၊ ပါမောက္ခတို့၊ အို ... အထက်သိကြား၊ အောက်နတ်များနှင့် သုံးဆယ့်တစ်ဘုံတွင် ကျင်လည်ကုန်သော သပ္ပာယ်သမီးပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ ...။

ကျွန်တော့်အား မဆုံးမကြပါနှင့်။ သတိမပေးကြပါနှင့်။ တရားမပြုနားမချကြပါနှင့်။ ကျွန်တော့် အတွင်းရေး တည်းဟူသော အချစ်ကိစ္စများတွင် ဘာမျှ ဝင်မရုပ်ကြပါနှင့်။

အကောင်းအဆိုး ဟူသည် ထင်မြင်သူ၏ သဘောသာတည်း။ “စိတ္တေန နိယတေ လောကော” ဟူသည့် တရားတော်နှင့် လျော်ညီစွာ ဤကမ္ဘာလောကကြီးကို ကျွန်တော့်စိတ်က ခြယ်လှယ် ပြုပြင်နေသည် မဟုတ်ပါလော။ ကျွန်တော်က ဆိုးစေ ဆိုလျှင် ဆိုးရ၏။ ကောင်းစေ ဆိုလျှင် ကောင်းရ၏။

အကယ်၍ ခင်သည် ဆိုးလျက်၊ အတင်ကလည်း ကျွန်တော့်အပေါ်တွင် မကောင်းသည် မှန်အံ့၊ ဘာဖြစ်သနည်း။ ဤရည်းစားဟောင်းကလေးနှစ်ဦးစလုံးကိုပင် ကျွန်တော်က အကောင်းစာရင်း၌သာ သွင်းလိုက်ပါမည်။ အခြားသော သူကလေးများ၏ သစ္စာချို့ယွင်း ပျက်ကွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဤနည်းနှင့် နှင် သဘောပိုက်ပါမည်။

ဖြစ်သမျှ အကြောင်းတို့သည် အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါ၏။ အတိတေက စ၍ မိုက်စေ့ပျိုးကာ မိုက်ဆိုးတေခဲ့သော ကျွန်တော်သည် ရှေ့ကိုတိုး၍ ထမ်းပိုးမိုက်ဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ (၀၁) မသေမချင်း မိုက်ဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်ပါစေသောဝ် ... ။

[တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်မဂ္ဂဇင်း (၁၉၃၈)]

အဒင်ဥယျာဉ်ဝယ် *

အာဒံသည် စိမ်းလန်း စိုပြည်သော မြက်ခင်းပေါ်တွင် တုံးလုံးလဲ့လျက် တခေါ်ခေါ် အိပ်ပျော်နေ၏။

အချိန်ကား နေ့လယ်ခင်းတည်း။ အချိန်အမှန်ကို တတ်အပ်သေချာ ယနုစွာ ပြောရမည်ဆိုပါက ၁၁ နာရီ ၄၇ မိနစ် ဖြစ်၏။

အာဒံသည် အိပ်ရာမှ နိုးလေ၏။

‘ဟား ... ဆယ်နာရီလောက် ရှိရောမယ်’ ဟု အာဒံသည် နေကို ကြည့်ကာ ပြော၏။ ‘ဆာလိုက်တာ ... ငါ့လခွေးလို့ပဲ’

အာဒံသည် အစာစားလေ၏။

စားပြီးသော် မောပန်းသဖြင့် တစ်ရေးလောက် အိပ်လိုက်ဦးမည်ဟု လှဲအိပ်လေ၏။

ညနေချမ်းတွင် အိပ်ရာမှ နိုး၏။ အချိန်ကား ၇ နာရီ ၁၂ မိနစ်ရှိပြီ ဖြစ်လေသည်။

‘အမယ်လေး ... ဆာလိုက်တာ၊ သုံးနာရီတောင် ထိုးပြီးရောမယ်’ ဟု ဆိုကာ အာဒံသည် စားလေ၏။

စားပြီးလျှင် မြက်ခင်းပေါ်တွင် ပက်လက်လှန်လျက် အပျင်းဆန့်ကာ အိပ်ပျော်သွား၏။

နောက်တစ်နေ့ နံနက် အိပ်ရာမှ နိုးသောအခါ ၈ နာရီထိုးပြီ ဖြစ်၏။

‘ဘုရား ... ဘုရား ... တယ်ဆာသကိုး၊ ဘယ်အချိန်များ ရှိနေပြီလဲ။ ၈ နာရီလောက် ရှိပြီထင်တယ်’ အချိန်နာရီကို ရော်ရမ်းမှန်းဆခြင်း၌ အာဒံသည် ယခုတစ်ကြိမ်ပင် ကံအားလျော်စွာ အပေါက်တည့်သွား၏။

* From Hans Reimann

အာဒံသည် ဗိုက်တင်းအောင် စားလေသည်။

ထိုနောက် စားပိုးနှင့်သကဲ့သို့ မျက်စိများ မှေးလာကာ မြက်ပေါ်တွင် အိပ်ပျော်သွားပြန်၏။

ညနေချိန် ၉ နာရီ ၄၇ မိနစ်တွင်မှ အိပ်ရာက နိုး၏။

‘သုံးနာရီလောက်တော့ရှိပြီ’ ဟုဆိုကာ အာဒံသည် အလွန်ဆာလောင် မွတ်သိပ်လာ၏။

နံကားအောင် စား၏။

ထိုနောက် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ကာ ဟောက်လေသည်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစော ၅ နာရီ ၄၅ မိနစ် အချိန်တွင် နိုး၏။

‘ဆယ်နာရီလောက်တော့ရှိပြီ။ ဪ ... ကနေ့ တနင်္ဂနွေနေ့ပါကလား။

ကောင်းလိုက်တာ၊ အလုပ် မလုပ်ရတော့ဘူး။ အလိုလေး ... ငါ ဆာလှချည့်’
တနင်္ဂနွေနေ့တွင် တစ်နပ်တည်း စားရမည် ဖြစ်သဖြင့် အာဒံသည်
ဗုဒ္ဓဘာသာ ဥပုသ်သည်များကဲ့သို့ အစာကို လိုသည်ထက် ငါးဆခန့် ပိုမို၍
စားလေ၏။

စားပြီးလျှင် သစ်တုံးကဲ့သို့ အိပ်လေ၏။

နောက်တစ်နေ့ မွန်းလွဲမှ ဆာသဖြင့် အိပ်ရာမှ ထ တော့၏။

အားပါးတရ အစာများကိုလွေးပြီး ‘အမယ်လေး ... မောလိုက်တာ’
ဟု ဆိုကာ အိပ်ပျော်သွားလေ၏။

ညနေ ၅ နာရီ ၃၃ မိနစ်တွင် နိုးပြန်၏။

‘ဝူး ... ဝါး ... အချိန်ဘယ့်လောက်ရှိပါလိမ့်၊ တစ်နာရီထိုးပြီထင်တယ်’
ဟု ဆိုကာ မိမိ၌ အာဟာရ လိုနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

အာဟာရ မှီဝဲလေ၏။

ပြီးလျှင် အဆီယစ်လာကာ မြက်ခင်းပေါ်တွင် ကားရားကြီး အိပ်ပျော်
သွား၏။

နောက်နေ့နံနက် ၆ နာရီကျော်ကျော်လောက်တွင်မှ နိုးတော့၏။

‘ဪ ... နေဝင်ခါ နီးနေပါပကော။ ငါ့မှာလည်း ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓာရကပ်
ဆိုတဲ့ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းကြီး ဆိုက်ရောက်နေပြီ’ ဟုဆိုကာ စိတ်ရှိလက်ရှိ
စားချင်တိုင်း စားတော့၏။

ထိုနောက် ကားရားကြီး အိပ်ပျော်သွားပြန်၏။

တစ်နေ့သောနံနက် (၆ နာရီ ၁၂ မိနစ်) အိပ်ရာမှ နိုးသောအခါ ကမ္ဘာဦးသူ

ဝေသည် မိမိရှေ့၌ ဝတ်လစ်စလစ် ကြောရှင်းလှပစွာ ရပ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

အာဒံမှာ အသက်ရှူပင်မှားလျက် ရူးတော့မလို ဖြစ်သွား၏။

‘ကျွတ် ... ကျွတ် ... တယ်ဟုတ်ပါလား။ သောက်ကျိုးနည်း၊ သိပ်နိပ်တာပဲ’ ဟု အာဒံသည် လက်ဖျားခါလျက် ဧဝကို ခေါင်းမှသည် ခြေခြေမှသည် ခေါင်း၊ အပြန်အလှန် ချစ်လှစွာသော တဏှာမျက်စိတို့ဖြင့် ကြည့်ရှု သုံးသပ်လေ၏။

မြန်မာကြာပင် ခရစ်ယာန်ကျမ်းစာ၌ “လူ၏ကျလျှောခြင်း” ဟု ခေါ်ဆိုသော အာဒံ၏ ကျလျှောခြင်း ဖြစ်ရလေတော့၏။ အာဒံသည် တစ်ကိုယ်တည်း အပြစ်ကင်းမဲ့စွာ စား၊ အိပ်နေရာမှ ဧဝနှင့် တွေ့သောအခါ တဏှာရာဂ တည်းဟူသော ဃရာဝါသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ မိစ္ဆာစာရ အမှိုက်မှောင်အတွင်းသို့ ဝမ်းမြောက်စွာ သက်ဆင်းသွားလေသည်။

တဏှာကြောင့် ဟိရိသြတ္တပ္ပ တည်းဟူသော ရှက်ခြင်း၊ ကြောက်ခြင်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ထိုကြောင့် အာဒံနှင့် ဧဝတို့သည် တည်ပင်မှ တည်ရွက် တစ်ယောက်လျှင် တစ်ရွက်စီ ခူးယူကြ၍ တမာစေးဖြင့် ကပ်ခါ မိမိတို့၏ အင်္ဂါစပ်များကို ဖုံးဖိ ဝတ်ဆင်ထားကြလေ၏။

ထိုနောက် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ဖက်ကာ မြက်ခင်းပေါ်တွင် ကွေးလျက် အိပ်ပျော်သွားကြ၏။

၁၁ နာရီ ၃၅ မိနစ်တွင် နိးကြ၏။

‘၉ နာရီလောက် ရှိရော့မယ် ဧဝရေ၊ မင်းကော မဆာဘူးလားကွယ်’ ဟု အာဒံက မေး၏။

ဧဝကလည်း နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ်ပင် ဖြစ်၍ အလွန်ဆာကြောင်း ပြန်ပြော၏။ အာဒံနှင့် ဧဝတို့ နံနက်စာ စားကြလေ၏။

စားပြီးလျှင် မြက်ခင်းထဲသို့ သွားကြလေ၏။ ထိုနောက် အိပ်ကြလေ၏။

ညနေချိန်တွင် အိပ်ရာမှ ထ ကြလေသည်။ ၈ နာရီထိုးပြီစ ဖြစ်၏။

‘သိပ်ဆာတာပဲ’ ဟု ဧဝက ပြော၏။

‘အေးကွာ၊ လေးနာရီတောင် ထိုးပြီးနေမှပဲ၊ မဆာဘဲ နေပါ့မလား’ ဟု အာဒံက ပြန်ပြော၏။

အာဒံနှင့် ဧဝတို့သည် အဝစားပြီးသော် မြက်ပေါ်တွင် လဲလျောင်းကြလေ၏။ ထိုနောက် အိပ်ကြလေ၏။

နောက်နေ့ ကြက်ဦးတွန်တွင် ဧဝ အိပ်ရာမှ နိုး၏။ အာဒံအား မနည်းလှုပ်၍ နှိုးရလေသည်။ အချိန်ကား ၅ နာရီ ၁၀ မိနစ်တင်း ဖြစ်၏။

‘ဟာ ... ၁၂ နာရီ ထိုးတော့မယ်’ ဟုဆိုကာ အာဒံသည် အိပ်ရာမှ ထ၍ ဧဝအား အချိန်နာရီ ကြည့်နည်း၊ တွက်နည်းများကို သင်ပြပေးလေသည်။

‘ကျွန်မ သိပ်ဆာတာပဲ’ ဟု ဧဝက ဆို၏။

‘ငါလည်း ဆာတာပေါ့’ ဟု အာဒံက ပြောကာ နံနက်စာ စားကြလေ၏။

စားပြီးသော် မြက်ပေါ်တွင် လဲလျောင်းကြလေ၏။

*

ထိုနောက် အဝတ်သစ် တည်းဟူသော ရွက်သစ်လဲကာ အိပ်ကြလေ၏။

နေဝင်အောင် ကောင်းစွာ အိပ်ကြ၏။

ဆာ၍ နိုးကြ၏။

သို့လျှင် စား၊ အိပ်၊ အိပ်၊ စား၊ စား၊ အိပ်၊ ရွက်သစ်လဲ၊ အိပ် ...။

*

ဤကား ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တို့ ကောင်းကင်ဘုံ ဟု ခေါ်ဆိုကြသော ထာဝရ ဘုရား ဖန်ဆင်းသည့် အေဒင်ဥယျာဉ်ဝယ် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့၏ မူလဘူတ မိခင် ဖခင် နှစ်ပါး ဖြစ်ကြကုန်သော အာဒံနှင့် ဧဝတို့ ပျော်ရွှင်စွာ နေကြ ထိုင်ကြပုံ ပေတည်း။ ။

[ဂန္ထလောက (ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၃၉)]

အရူး

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ မြန်မာပြည်၌ အင်္ဂလိပ် ဂျော့ဘုရင် စိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းပြုတော်မူလေ၏။

ထိုခေတ်ကား မြန်မာရာဇဝင်တွင် အတော်ညံ့ဖျင်း စုတ်ပဲ့လှသော ခွက်စောင်းခုတ်ခေတ် ဖြစ်လေသည်။ ခေါင်းဆောင်ကြီးငယ်တို့မှာ “တိုင်း ပြည်”၊ “လွတ်လပ်ရေး”၊ “ညီညွတ်ရေး”၊ “အမျိုး”၊ “အရေးတော်ပုံ” စသော စကားများကို အလွဲသုံးစား (ဝါ) အော်စားကာ အချင်းချင်း မရှက်မကြောက် မအေ နှမ ပုတ်ခတ်နေကြ၏။ ရန်သူ ကျားသစ်၏ မျက်မှောက်တွင် အချင်းချင်း နှစ်သက်လုံးနေကြသော မုဆိုးများကဲ့သို့ မိုက်မဲလှစွာ၏။ လောဘ မောဟ အာဃာတ အဘိဇ္ဈာ အဝိဇ္ဇာ ခေတ်ပေတည်း။ ထို့ပြင် သေစရာ ရှိလျှင်လည်း ဆင်းရဲသားများကိုသာ သတင်းစာနှင့်ပင်း၍ မြှောက်ပင့်တွန်းထိုး ရှေ့ဆောင် စေလျက် ထိုဆင်းရဲသားများ၏ အလောင်းများ၊ ခေါင်းများကိုပင် တုံးခုဖိနင်း ကာ ရာထူး တည်းဟူသော ကိုယ်ကျိုး အောင်ပန်းများကို ဆွတ်လှမ်းလေ့ ရှိကြကုန်လေသည်။

ရာဇဝင်ဝယ် ရှက်ဖွယ်ကောင်းလှပေသော ထိုတစ်ပါးကျွန် ဗမာ့ခေတ် ဆိုးကြီးတွင် အထက်အညာပြည် ရွာကလေးတစ်ရွာ၌ အရူးတစ်ယောက် ဖွားမြင်လေသည်။ အရူး၏ မိဘနှစ်ပါးတို့ကား မြန်မာပီပီ ခေတ်မမီသော ရှေးရိုးကြီးများတည်း။ သားရူးကလေး မွေးပြီးစ၌ အမေလုပ်သူကလည်း ‘အဖေတူကလေးပဲ’၊ အဖေလုပ်သူကလည်း ‘အမေတူကလေးပဲ’ ဟု တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လွဲချ ပြစ်တင်နေကြလေသည်။ သို့သော် အတန်ကြာ စဉ်းစား ငေးမောကြပြီးသော်— ‘အဲလေ—တို့မွေးတဲ့ တို့သားပဲ၊ တို့နှစ်ယောက်စလုံးနဲ့ တူမှာပေါ့’ ဟုဆိုကာ ကျေအေးစွာ ကလေးကို တစ်လှည့်စီ ပွေ့ပိုက် နမ်းရှုပ်ကြလေ၏။

လျှောမွေးသော် လည်းကောင်း၊ အရပ်ဆိုး အသားမည်း သမီးကလေး

သော် လည်းကောင်း၊ ရိုးရိုးသာမည အရူးသော် လည်းကောင်း၊ မျက်နှာဖြူ ကလေးသော် လည်းကောင်း မွေးဖွားပါက မိဘများတွင် ခံသာပေမည်။ ဘာမျှရှက်ဖွယ်၊ အနေရခက်ဖွယ် ဖြစ်မည် မဟုတ်။ သူ့သူငါငါ မွေးကြစမြဲ ပင်။ သို့သော် ဤသားရူးမှာကား တစ်မျိုးပင်။ ခက်ခဲ ထူးခြား ခွကျသော ဝမ်းတွင်းရူး ဖြစ်နေလေသည်။ ဘယ်လိုရူးသည်ကို ဘယ်နှယ်ပြောရမည်မသိ ဖြစ်တော့၏။

အခြား အခြားသော အရူးတို့သည် ရွာလည်တတ်ကြ၏။ ဆူချင်ဆူ၊ ငိုချင်ငိုကြ၏။ အရူးလွယ်အိတ်တွင် တွေ့ကရာ ကောက်ထည့်ကြကုန်၏။ နိုင်ငံရေးသမားများကဲ့သို့ အမြီးအမောက် မတည့်၊ ရှေ့နောက်မညီ၊ အဓိပ္ပာယ် ကင်းသော တောက်တီးတောက်တဲ့စကားများကို ရောက်တတ်ရာရာ ပြောဆို ကြ၏။ မစင်နှင့် ထမင်းကို ခွဲခြားသိတတ်ခြင်း မရှိ။ ထိုသို့သော အရူးမျိုး ဖြစ်လျှင် တော်သေးပေမည်။ စိတ်ရောဂါကုဆေးရုံသို့ ပို့လိုက်ရန်သာရှိ၏။ ဆွေမျိုး မိဘများမှာ အရူးစရိတ် အနည်းငယ်ကိုသာ မှန်မှန်ထောက်ပံ့ကာ အေးချမ်းသာယာစွာ နေနိုင်ကြလေသည်။ သို့သော် ဤအရူးကား ဆရာဝန် က ဘာရောဂါမျှ မရှိကြောင်း ထောက်ခံစေကာမူ သူများထက်ထူး၍ လေးနက် စွာ ရူးနေသည်မှာ မုချဖြစ်တော့၏။ အစိုးရများ၊ လူကြီးလူကောင်း စသော ပညာရှိခေါင်းဆောင် အခေါ်ခံသူများ မကြိုက်မနစ်သက် အလိုမရှိကြသော အရူးပေတည်း။ သူသည် မည်သူ့ကိုမျှ ဂရုမစိုက်။ သူထင်ရာ အရူးအလုပ် တို့ကို ဇွတ်လုပ်၏။ လက်တို့၍လည်း မရ။ လာဘ်ထိုး၍လည်း မယူ။ ရူးချင် တိုင်း ရူးကာ ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်ကုန်အောင် ရူးလေသည်။ ပြီးလျှင် သူ့ကို မေးမြန်း ဆုံးမ သွန်သင်သူများကိုပင် ဘာဥပဒေလဲ၊ ညာတရားလဲ စသဖြင့် အဖြေရ ခက်သော မေးခွန်းများနှင့် စိတ်ညစ် လက်လျှော့ရအောင် မေးတတ်လေသည်။

အရူးတကာ အရူးတို့တွင် ဤအရူးမှာ လောကကြီးနှင့် အဆန့်ကျင် ဆုံး၊ ဘာမျှ မသိ နားမလည်ဆုံး အရူးတည်း။ သူ၏ အိမ်နားနီးချင်း ဆင်းရဲ သား အရူးကလေး တစ်ယောက်လည်း ရှိသေး၏။ ထိုအရူးကလေးသည် လမ်းလယ်ကောင်သို့ ပြေးထွက်ကာ သံပုံးတီးလျက် 'အပိတ် အပိတ် မှောက် မှောက်-မီးသုတ် မီးသုတ် ဆို့ ဆို့- အရူးတော်ပုံ အောင်ပါလေ' ဟု အော်နေ သဖြင့် ပုလိပ်များက ဖမ်းဆီးကာ အကျဉ်းခန်းတွင် ခေတ္တ ထိုင်နေစေ၏။ နန်းရင်းဝန် လာသည်နှင့် ကြုံကြိုက် တွေ့ဆုံသွားသဖြင့် အရူးကလေးကို လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ကာ 'အိုင်ဆေး အင်စပိတ်တော်မင်း၊ ဒီကလေးကို ကောင်း

ကောင်း ထားကြပါမင့်၊ တိုင်းပြည်မှာ ခုနေခါ အရူးလိုနေတယ်၊ အရူး အလို ရှိတယ်' ဟု ရယ်မော မိန့်မြွက်တော်မူသွားလေသည်။

သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့၏ဇာတ်လိုက် အရူးကား ထိုအရူးကလေးထက် ထူးခြား ရူးသွပ်၏။ သူသည် မိဘများနှင့် အိမ်တွင် စာဖတ် ပျော်ရွှင် ချစ်ခင် နေရာမှ ရုတ်တရက် ဘာမပြော ညာမပြော အကြောင်းမရှိ သူ့တစ်ကိုယ်လုံး ကမ္ဘာမီးလောင်သကဲ့သို့ နီမြန်း တုန်လှုပ်လာတတ်၏။ ထိုနောက် မြေငလျင် လှုပ်သည့်အလား အိမ်မှ အတင်း ထွက်ပြေးတတ်၏။ ကြောက်စရာ နေရာ များသို့ ဇွတ်တိုးဝင်၏။ မပြောသင့် မဆိုအပ်သော စကားများ၊ အတွင်းရေး အပြင်ရေးများကို လျှို့ဝှက်ခြင်း အလျှင်းမရှိမူ၍ ဘွင်းဘွင်းကြီး ပြောဆို တတ်၏။ မေ့ချင်ယောင်၊ မသိချင်ယောင် ဆောင်နေသင့်သော အရာများကို သူပင် ဦးစွာ သတိရ ဖွင့်ဟတတ်ပေသည်။ သူ ရူးပုံတို့မှာ ရယ်ရွှင်ဖွယ်လိုလို နှင့် ထိခိုက်သူများ အပို့၌ လွန်စွာ နစ်နာလေသည်။ သူ့ကို ရိုက်နိုင်၏။ ကြိမ်းမောင်း ရှုတ်ချနိုင်၏။ သို့သော် သူ့၌ နာခြင်း၊ ကြားခြင်း မရှိချေ။ သူ ရူးတိုင်း ထင်ရာတွေကို လုပ်ခဲ့ပြီးသော် မိခင်ထံသို့ ပြေးလာ၏။ 'ဟဲ့ လူ ကလေး၊ ဘာဖြစ်လာပြန်တာလဲ၊ ထိုင်ပြီး နားနေစမ်းပါဦး သားရယ်၊ မငဲ့ ကိုယ့်မှာလည်း ချွေးတွေစိုလို့'

‘အနော် မောပါဘူး မေမေ’

‘ငါ့သား ဘယ်ကိုသွားပြီး ဘာများ လုပ်ခဲ့ပြန်ပြီလဲ၊ သားမှာလည်း မေမေတို့ကို ဘာမျှမပြောဘဲ ထွက် ထွက် သွားနေတော့တာပဲကိုး’

‘အနော် ဟိုနားအိမ်က အရူး ဘဟိန်းကလေး ဖျားနေတာကို သွား ကြည့်တယ် မေမေ။ သူတို့မှာ စားစရာ ဘာမှလည်း မရှိဘူး။ ဒါနဲ့ အနော် ခေါက်ဆွဲဆိုင်က ဝက်သားကင်ကြီးကို ယူပြီး ပေးခဲ့တယ်’

ကြားရသူ မိခင်မှာ မျက်လုံးပြူးသွား၏။

‘ဟဲ့ လူလေး၊ ဘယ့်နှယ် လုပ်တာလဲ၊ အမယ်လေး ငါ သေချင်ပါပြီ၊ မင်း ဝက်သားကင်ကို ခိုးပြေးလာခဲ့တာပေါ့လေ’

‘ခိုးတယ် ဆိုတာ ဘာလဲ မေမေ’

အိမ်နီးချင်းများကလည်း အရူးကို ဆုံးမ သွန်သင်သင့်ကြောင်း မိခင် ဖခင် ဖြစ်သူတို့အား မကြာခဏ သတိပေး နှိုးဆော်ကြလေသည်။ ‘ခင်ဗျားတို့ သားကို ကြည့်လုပ်ကြဦးဗျို့၊ နို့မဟုတ်ရင် တစ်နေ့နေ့ ခင်ဗျားတို့ ဒုက္ခ ကောင်းကောင်းရမယ်’

သို့သော် မိဘများမှာ ဘာမျှ မလုပ်တတ်ကြပေ။ အပြင်လူများကား အပြောရ လွယ်ကူကြပေမည်။ ဘယ်နှယ် ဆုံးမရမည်နည်း။ သေအောင် ရိုက်ရမည်လော။ ဘယ်လိုပင် ရူးစေ မိုက်စေကာမူ “ရင်သွေးဟူက ချစ်မဝ” နိုင်သော မိဘတို့၏ ဓမ္မတာကို ဘယ်သွားထားမည်နည်း။ ထို့ပြင် မိဘတို့ သည် များသောအားဖြင့် သားရူး သားမိုက်များကို ပို၍ ချစ်တတ်ကြသည် မဟုတ်ပါလော။

ဖခင်ဖြစ်သူက အရူးအား ကြိုးစားသွန်သင်အံ့ဟု ‘ဝက်သားကင် ဆိုတာ သူများပိုင်တဲ့ သူများပစ္စည်း ဖြစ်တယ်’ ဟု ပြောပြ၏။ အရူးလည်း နားလည်ယောင်နှင့် ‘ဟုတ်ကဲ့ ဖေဖေ’ ဟု လိုက်ပြော၏။ သို့သော် ထိုအခိုက်တွင် အရူး ဘဟိန်းကလေးက အော်ခေါ်၍ ဆာသည် ပြောအံ့။ ချက်ချင်းပင် အရူးသည် ပြေး၍ ဝက်သားကင်ကို ဆွဲယူပေးဦးမည် ဖြစ်လေသည်။

အရူးသည် လောက၏ ဥပဒေထုံးစံများကို လုံးလုံး နားမလည်ချေ။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ဆင်းရဲ ငတ်မွတ်နေက ထိုသူအား ဝက်သားကင် စသော နီးရာမှ အစာအာဟာရများကို ယူငင်ပေးရန်မှာ သူ့ဝတ္တရားဟု ယူဆဟန်ရှိ၏။ လောကကြီးအတွင်းရှိ ပစ္စည်းဥစ္စာ အစာအာဟာရတို့သည် လောကသူ လောကသား အားလုံးတို့နှင့် ဆိုင်၏။ တစ်ဦးထက်တစ်ဦး ပိုမို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရှိ။ ငတ်နေသူ တစ်ယောက်ကို ဘာမျှ မပေးကမ်းဘဲ လျစ်လျူရှု နေနိုင်ကြသော လောကကြီးကိုပင် အရူးက ပိုမို နားမလည်နိုင် ဖြစ်နေလေသည်။ တရားမဲ့သော အရူး အမိုက် လောကကြီးဟု ထင်နေလေသည်။

ကြာသော် ခေါက်ဆွဲဆိုင်ရှင်များ မခံနိုင်သဖြင့် အရူးအကြောင်းကို ဂါတ်သို့ တိုင်တန်းကြ၏။ ပုလိပ်လည်း အရူး၏ မိဘများထံ နောက်ဆုံး သတိပေးစာ ပေးပို့လိုက်လေသည်။

မိဘနှစ်ပါးမှာ အကြံအိုက်၊ စိတ်အိုက်နှင့် အရူးအတွက် ကြံရာမရ ဖြစ်နေကြ၏။ ဖခင်သည် ပုလိပ်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ အရူးအား ကြိမ်နှင့် နာနာရိုက်၏။ သို့သော် အရူးကား နားလည်ခြင်း ကင်းမြဲပင် ကင်းနေ၏။ ရိုက်၍ နာသဖြင့် အနည်းငယ် ငိုပါ၏။ သို့သော် အခြား ကလေး လိမ္မာများကဲ့သို့ “ကြောက်ပါပြီ ခင်ဗျ”၊ “နောက်ထပ် မလုပ်တော့ပါဘူး ခင်ဗျ” ဟု တစ်ခွန်းမျှ အော်ခြင်း မရှိချေ။ ထိုသို့ ရိုက်ခြင်းကြောင့်ပင် ဖခင်၏စိတ် ကောင်းမှ ကောင်းပါ၏လော၊ အဘယ့်ကြောင့် သူတစ်ပါးအား နာကျင်အောင် လုပ်နေဘိသနည်းဟု အရူး၌ နားမလည်နိုင် ဖြစ်နေတော့၏။

ထိုကြောင့် အရူးသည် ရူးမြဲ ရူးနေ၏။ အရိုက်မခံရခင်က အရူးသည် ရိုက်ပြီးသောအခါ၌လည်း အရူးပင် ဖြစ်နေလေသည်။ အိမ်နီးချင်းများလည်း ဆက်လက်၍ စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေကြတော့၏။

တစ်နေ့သ၌ လူငယ်တစ်စုတို့သည် ဆိတ်ကလေး တစ်ကောင်ကို ခဲနှင့် ဝိုင်းပေါက်ကာ အနိုင်ကျင့်နေကြ၏။ အရူးသည် ဆိတ်ဘက်မှနေ၍ ဆိတ်ကို ကူညီ ခုခံလေသည်။ ဆိတ်၏ရှေ့မှရပ်လျက် ခဲနှင့် မပေါက်ကြရန် ကာဆီး တောင်းပန်၏။ သို့သော် သနားညှာတာခြင်း ကင်းမဲ့သော လူငယ် များသည် ဆက်လက် ပစ်ခတ်နေကြ၏။ အရူးအား ခဲများ တဖုန်းဖုန်း ထိမှန် လေသည်။ မသိတတ်သော ဆိတ်သတ္တဝါလည်း ကာကွယ်သူ ချေးဇူးရှင် အရူးကိုပင် နောက်မှနေ၍ ဝှေ့လေသည်။ သို့သော် အရူးကား နေရာမှမရွေ့ဘဲ ဒဏ်ရာများနှင့် သွေးထွက်သံယို မူးမေ့လဲကျသွားသည်တိုင်အောင် ခုခံလေ သည်။

နောက်တစ်နေ့ အိမ်တွင် ဆက်လက် ရူးပြန်၏။ ထမင်းချက်သည် ကြက်သား ချက်ရန် ကြက်ကြီးတစ်ကောင်ကို ဖမ်းလာ၏။ ‘ကြက်ကြီးကို ဘာလုပ်မလို့လဲ’ ဟု အရူးက လှမ်းမေး၏။ ‘သတ်ပြီး ချက်စားဖို့’ ဟု ထမင်း ချက်က ခပ်တိုတို ပြန်ပြော၏။ အရူးသည် ချက်ချင်းပင် ထမင်းချက်ကို ခွစီး နှုတ်လှီးကာ ကြက်ကို လုယူလေသည်။ ကြက်ကြီးသည် အိမ်ခေါင်မိုး ပေါ်တွင် တောင်ပံခတ်လျက် လွတ်လပ်စွာ တွန်နေသံကို ကြားရမှ အရူး လည်း ထမင်းချက်ကို ခွစီးထားရာမှ လွတ်လိုက်လေသည်။

ဖခင်သည် အရူးအား သွန်သင်ပြန်၏။ ‘ကြက်ကြီးဟာ မင်းနဲ့ ဘာမှ မဆိုင်ဘူး။ ထမင်းချက်ဆီက မင်း လုမယူသင့်ဘူး’ ဟု ပြောပြ၏။ အရူးက ‘ကျွန်တော်နဲ့ မဆိုင်တာကို သိပါတယ်။ ထမင်းချက်နဲ့ကော ဆိုင်သလား။ ကြက်ကြီး အသက်ဟာ ကြက်ကြီးနဲ့ပဲ ဆိုင်တယ် မဟုတ်လား။ သူ့ကို ဘာလို့ ဖမ်းရ သတ်ရမှာလဲ’ ဟု ပြော၏။

အိမ်သားတစ်စုတို့သည် အရူးအား သဘောကောင်းခြင်း၊ စကား နည်းခြင်း၊ ချစ်တတ် ခင်တတ်ခြင်းတို့ကြောင့် မြတ်နိုး ခင်မင်ကြသော်လည်း သူ၏ ရူးခြင်းကြောင့် တစ်စတစ်စ သည်းမခံနိုင်ကြ ဖြစ်လာ၏။ အရူးသည် ဆာလျှင် စားစရာပေးရန် မိခင်ထံ ခွင့်ပန်ခြင်း မပြု။ မီးဖိုနှင့် ကြောင်အိမ် များကို ထင်သလို မွှေနှောက်လှန်လှောကာ တွေ့ကရာကို ယူစားလေသည်။ အပြင်သို့သွားလျှင်လည်း ဘယ်ကို သွားမည်၊ ဘယ်လောက် ကြာမည် စသည်

တို့ကို မည်သူ့ကိုမျှ မပြောဘဲ ထွက်သွားလေ့ရှိ၏။ တစ်ခါသော် သူတောင်းစား တစ်ယောက်သည် အရူး အိမ်ရှေ့တွင် ပိုက်ဆံကလေး တစ်ပြားတစ်ချပ် တောင်းနေ၏။ အရူးလည်း ဖခင်၏ စားပွဲပေါ်ရှိ ငွေစက္ကူ တစ်ဆယ်တန် နှစ်ချပ်ကို ယူ၍ သူတောင်းစားအား ပေးလိုက်၏။

‘ခက်တော့တာပဲ၊ ဒီလိုသာဆိုရင် အားလုံး ခက်ကုန်တော့မှာပဲ’ ဟု အမေက ညည်း၏။

‘အမှန်ပဲ၊ အသေအချာပဲ၊ ခင်ဗျား ကိုယ်တိုင်ကလည်း ခက်အောင် လုပ်သကဲ့။ ဘာလို့ သူ့ကို သိပ်ပြီး အလိုလိုက်ထားသလဲ။ ကောင်းပါတယ် လေ၊ နောက်ကိုလည်း ထပ်ပြီး ကြပ်ကြပ်အလိုလိုက်ပါ’ ဟု အဖေက ငေါ့၏။

အမေလည်း ကြံရာမရသဖြင့် အရူးအား ရိုက်လေ၏။ သို့သော် နာ အောင် မရိုက်ချေ။ အသာကလေး ရိုက်ရုံ ရိုက်လေသည်။ အရူးတွင် မျက်ရည် များ ဝဲလာ၏။ မိခင်အား နားမလည်နိုင်သော မျက်လုံးများနှင့် စေ့စေ့ကြည့် လျက် ‘ဪ အမေ၊ အမေ ဘာလုပ်တာလဲ၊ အမေ့ကို သိပ်သနားတာပဲ’ ဟု ဆိုကာ မိခင်အား ဖက်၍ ငိုလေသည်။ မိခင်လည်း အလိုလို မနေတတ်၊ မပြောတတ် ရှက်လာကာ အရူးအား ဖက်၍ငိုလေ၏။ ‘လူလေး၊ ခက်တယ် ခက်တယ်၊ တို့သားအမိ သေကြမှ အေးမယ်’

တစ်ခါသော် အရူးတို့ မိသားတစ်စု မြစ်ဆိပ်ကမ်းတွင် လမ်းလျှောက် နေကြ၏။ ရုတ်တရက် ကလေးတစ်ယောက် ရေနစ်၍ အော်နေသံကို ကြား ရ၏။ ချက်ချင်းပင် အရူးသည် ဒိုင်ဗင်ထိုး၍ ရေထဲသို့ ခုန်ဆင်း၏။ အမေ လည်း အော်လျက် သားနောက်မှ ရေထဲသို့ ဆင်းလိုက်သွား၏။ တံငါသည် အချို့က လှေနှင့် လိုက်၍ ဆယ်ယူရလေသည်။ အဖေကား ကုန်းပေါ်မှ ‘ငါ့သားနဲ့ မိန်းမကို အရင်ကယ်ပါ’ ဟု အော်နေ၏။ အမေကား မထောင်းတာ။ အရူးမှာကား တစ်လလောက် အိပ်ရာထဲတွင် လဲနေ၏။

မိဘနှစ်ပါးတို့သည် အရူးအတွက် အမျိုးမျိုး အကြံထုတ် တိုင်ပင် ကြ၏။ သို့သော် ဘာမျှ ကောင်းကောင်း မဆုံးဖြတ်နိုင် ဖြစ်နေ၏။ ဖခင်ကား ဥပဒေ ပုဒ်မများကို အလွန်သဘောကျ ရှိသေး၏။ လောကတွင် အရာရာကို ဥပဒေနှင့် ပြုပြင်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကာ အခြား ဘာမျှ မသိသူတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ အရူးကို အိမ်တွင် ကျပ်တည်းစွာထား၍ တစ်စုံတစ်ခု ကျူး လွန်လျှင် ထိုက်တန်သော အပြစ်ပေးရန် ရုံးများ၊ ဂါတ်များတွင် လုပ်ပုံကို

အတုယူကာ မိခင်အား ဥပဒေ စာရင်းတစ်ခု ရေးသားပေးလေသည်။ ထိုစာရင်း ပုံစံမှာ-

လူအမည်	ကျူးလွန်သော ဖြစ်မှု	အပြစ်ဒဏ်
ချာတိတ်	ရေနစ်သူကို ကယ်ခြင်း	ကြိမ်ဒဏ် ၅ ချက်မှ ၉ ချက် အထိ
၎င်း	ဆင်းရဲသားများနှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း	၎င်းနှင့် ထမင်းတစ်နပ် အငတ်ထားရန်

သို့သော် မိခင်ဖြစ်သူမှာ မိခင်ပင် ဖြစ်နေ၏။ သားကို မရိုက်ရက် ဖြစ်နေတော့၏။ ဥပဒေများကို ဖခင်လက်သို့ ပြန်အပ်လေသည်။ ဖခင်လည်း အရူးကို အိမ်တွင် မထားတော့ဘဲ ကျောင်းသို့ပို့ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ကျောင်းသို့ရောက်စတွင် အရူးသည် ပျော်သလိုလိုရှိ၏။ ကျောင်းသား သူငယ်ချင်းများနှင့် အလွန် ခင်မင်၏။ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရာ၌ အလွန် အနှံ့အတာခံတတ်၏။ ဘာမျှ စိတ်ဆိုးစိတ်ကောက်တတ်ခြင်း မရှိ။ ဆဲခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မြှောက်ပင့်ခြင်းကို လည်းကောင်း ပြုံး၍ ကျေးဇူးတင်လေ့ ရှိ၏။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကလေးများကို ဖတ်ကာ ရယ်နေတတ်လေသည်။ အောက်တန်း စာမေးပွဲများကို ကောင်းစွာ ဖြေဆို အောင်မြင်၏။ ဖခင်က များစွာ ကျေနပ်လျက် အခြား ကျောင်းသားများကဲ့သို့ အထက်တန်းအလုပ် စာမေးပွဲကြီးများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆို၍ အစိုးရဘက်တွင် ကောင်းစွာ အမှု ထမ်းမည် မျှော်လင့်နေ၏။ သားရူးမှာ လူကောင်းဘဝသို့ တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲလာပြီဟု ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်နေ၏။

သို့သော် အရူးသည် ကောလိပ် အတန်းကြီးများသို့ ရောက်ကာ လောက ကြီးနှင့် သက်ဆိုင်သော ပညာရပ်များနှင့် တွေ့သောအခါ ရူးမူများ ပေါ်လာ ပြန်၏။ ငယ်စဉ်က အဖေ အမေများနှင့် မိမိတို့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို နားမလည် သကဲ့သို့ ယခုလည်း ရာဇဝင်၊ ဥပဒေ၊ လောကဓာတ်၊ ဓနဗေဒ၊ အုပ်ချုပ်ရေး စသည်တို့ကို နားမလည်နိုင် ဖြစ်လာပြန်၏။ ပျင်း၍၊ မသိ၍၊ မတတ်၍ နားမလည်ခြင်းကား မဟုတ်ပေ။ မကြိုးစား၍လည်း မဟုတ်ပေ။ ခိုးမှု၊ ဖောက် ထွင်းမှု၊ နိုင်ငံရေး သပုတ်အမှုများကို ကောင်းသည်ဟု မယူဆနိုင်၊ နားမလည် နိုင်သော နားမလည်ခြင်းမျိုး ဖြစ်လေသည်။ ကမ္ဘာကို မှောက်မှားစေမည့်

ဖောက်ပြားလှသော ပညာများဟု စွပ်စွဲနေ၏။ ဆရာများ၏ မေးခွန်းပုစ္ဆာများကို ထုံးစံအတိုင်း မဖြေဆိုဘဲ ‘မဟုတ်နိုင်ပါဘူး၊ မှားတယ်၊ ဘာအကျိုးရှိသလဲ’ စသဖြင့် သူက ပြန်မေးလေ့ရှိ၏။

ကျောင်းမှ တိုင်တန်းစာများကြောင့် ဖခင်ဖြစ်သူ၌ စိတ်ဒုက္ခ ဖြစ်ရပြန်၏။ မိခင်ကို ဆူပူကြိမ်းမောင်းကာ ‘ဒီသားက အမေတူကလေးပဲ’ ဟု ထပ်မံ အပြစ်တင်ပြန်လေသည်။ မိခင်ကား ဖခင် ပြောသမျှကို ဂရုမစိုက်နိုင်ရှာ။ တစ်ကိုယ်တည်း ကြာမြင့်စွာ ငိုတော့၏။ သားသည် တစ်သက်လုံး ဤသို့ပင် ရူးနေတော့မည်လောဟု သောကမီး လောင်ကျွမ်းနေလေသည်။

‘လူကလေးရယ်၊ အမေတို့ကို သနားပါဦးကွယ်၊ စာလေး ပေးလေးများ တတ်အားသရွေ့ ကြိုးစားပါဦး’ ဟု အရူးအား ချောမော့ တောင်းပန်ရှာ၏။ ဖခင်သည် အရူး၏ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ယူကြည့်၏။ “သီးခြား သက်သာခွင့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ (၂၇) ခ အရ ပဋိညာဉ်ရှိကြောင်း မသိ၍ သဘောရိုးဖြင့် ငွေပေးလွှဲဆောင်သူမှတစ်ပါး ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်ပြီးသည်နောက်မှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အတိုင်း ချုပ်ဆိုသူမှတစ်ဆင့် ဆက်ဆံခွင့်ရရှိသူ တစ်ဦးဦး အပေါ်၌ မူလပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်စေရန် အတင်းအကျပ် ပြုလုပ်နိုင်၍ တောင်းဆိုချက် ၎င်းပုဒ်မအရ မူလပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်စေရန် တောင်းဆိုချက် အလားတူသည်” ထိုနောက် အရူးဘက်သို့လှည့်၍ ‘ဟေ့ ရှင်းသားပဲကွ၊ ဘာနားမလည်စရာ ရှိသလဲ’ ဟု ဆိုကာ အဓိပ္ပာယ်မရှိသည်ကို မသိဘဲ ထိုစာကြောင်းများကို အလွတ် ရွတ်ပြလေသည်။ အရူးလည်း မိခင်၏ မျက်ရည်များကို အားနာသဖြင့် ကြိုးစားကာ ထိုစာများကို အလွတ် သင်အံ့လေ၏။ အတန်းထဲတွင် ကောင်းမွန်စွာ ရွတ်ပြနိုင်သဖြင့် ဆရာသည် အရူးအား အတော် အထင်ကြီးလာ၏။ ဤကဲ့သို့ စည်းကမ်းအတိုင်း ကြိုးစားသွားက ပထမ ထိပ်တန်းသို့ ရောက်နိုင်လေသည်။ သို့သော် တစ်နေ့၌ ရှင်ဘုရင်များနှင့် ပတ်သက်သော သင်ခန်းစာတွင် ရှင်ဘုရင်များ အသုံးမကျကြောင်း အရူးက ထ ပြော၏။ ဆရာ မျက်လုံးပြူးသွားလေသည်။ ‘ဟေ့ကောင် တော်တော့၊ ထိုင်တော့၊ မင်း အတော် ခက်ဦးမယ့်ကောင်ပဲ။ ဘယ်တော့မှ ကြီးပွားချမ်းသာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီလို စကားတွေ များများပြော၊ မင်း ဘယ်တော့မှ လူကြီးလူကောင်း ခေါင်းဆောင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ထောင်ကျပြီး တစ်ကျွန်း ရောက်ဦးမှာပဲ။ ထိုင်တော့၊ မင်းလိုကောင် အတန်းထဲမှာ ရှိတာ ရှက်တယ်’

မိဘဆွေမျိုးများ မျက်နှာကြောင့် အရူးအား စာမေးပွဲ အအောင်ပေးလိုက်၏။ အရူး အိမ်ပြန်ရောက်၍ ဆရာများ၏ မှတ်ချက် ထောက်ခံစာ လက်မှတ်များကို ဖတ်ရသောအခါ မိခင်သည် အော်ငိုလေ၏။ ဖခင်လည်း ဒေါသနှင့် 'ခွေးကောင်၊ နင် ကျောင်းမှာ ဘာတွေ လုပ်နေတာလဲ၊ တို့မျက်နှာကို နည်းနည်းမှ မထောက်ဘူး' ဟု ကြိမ်းလေသည်။ အရူးလည်း ဘာမှ ပြန်မပြောဘဲ ငယ်စဉ်က ရူးဖော်ကလေး ဘာဟိန်း ရှိရာသို့ ထွက်သွား၏။

ရူးဖော် ဘာဟိန်းကလေးကား ယခုအခါ ပိုမို စုတ်ချာ သနားစရာ ကောင်းနေ၏။ ထိုကြောင့် ပို၍ ချစ်ခင်မိလေသည်။ သူ့ကိုယ်ကလေးသည် ပိန်ကြုံချည်နဲ့လျက် အင်္ကျီ လုံချည်တို့မှာလည်း ရစရာမရှိအောင် ညစ်ပတ်စုတ်ပြဲနေ၏။ သူ့ဦးလေးက အိမ်မှ နှင်ထုတ်လိုက်သဖြင့် ယခုအခါ ဘူးသီးကြော်သည်ကြီး၏ ကောင်းမှုကြောင့် မသေရုံ စားသောက်နေရ၏။ အမြဲ ဆာလောင် ငတ်မွတ်နေ၏။ အဆိုးဆုံးကား အရပ်သားလူငယ်များ၏ ရန်ပင်တည်း။ သူ့ကို ခဲနှင့် ပစ်ခတ်ကြ၏။ ခွေးရှူးတိုက်ကြ၏။ အဝတ်ကို ကုတ်ဖဲ့ ဆွဲဆုတ်ကြ၏။ နာကျင်သဖြင့် သူ၏ အော်ငိုသံကို မကြာခဏ ကြားနေရ၏။ သို့သော် မေးလျှင် သူ့အနာ ဘယ်မှာရှိသည်ကို မပြောတတ်ရှာ။

အရူးသည် ဘာဟိန်းကလေးအား အစာကျွေး၏။ အဝတ်ပေး၏။ ရန်အမျိုးမျိုးတို့မှ အမြဲကာကွယ်လျက် လိုသမျှကို ရှိရာအရပ်မှ ဆွဲယူပေးလေသည်။ သူ့ပစ္စည်း၊ ငါ့ပစ္စည်း ဟူ၍ ဥပဒေတို့၏ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို အလေးမပြုဘဲ ဆင်းရဲသူများအဖို့ ဓနရှင်များထံမှ ခပ်မာမာ တောင်းဆိုယူငင်လေ့ရှိ၏။ ပုလိပ်သားများမှ စ၍ ဘာကိုမျှ မကြောက်။ ဘာကိုမျှ မရွံ့။ လောက၏ တစ်ဖက်သတ် အယူအဆများ အလိုအားဖြင့် သူ့တွင် ပြစ်မှုများ ဒုနဲဒေး ရှိနေသော်လည်း သူ့စိတ်နှင့်သူ့ကိုယ်ကား အမြဲလွတ်လပ်ရဲရင့် ပျော်ရွှင်နေ၏။ မီးတွင်း ကိစ္စများရှိက သူပင် ဦးစွာ ကူညီ ငြိမ်းသတ်နေ၏။ အရပ်ထဲရှိ လူမမာ၊ အနု၊ သူတောင်းစားများကိုလည်း သူပင် ကြည့်ရှုနှစ်သိမ့် ဖေးမနေပေ၏။ သူ့၌ စိတ်ညစ်ခြင်း အကြောင်းတစ်ခု ရှိ၏။ ၎င်းကား သူ့အမေသည် သူ့အတွက် မအိပ်နိုင်၊ မစားနိုင် ဖြစ်နေခြင်းပေတည်း။ သို့သော် ထိုအတွက် သူ့ကိုယ်သူ ပြောင်းလဲခြင်း မပြုနိုင် ဖြစ်နေ၏။ ကိုယ်ကျိုး စွန့်ခြင်း၊ နှိမ့်ချခြင်း၊ ဒုက္ခသည်များအား သနား ကယ်တင်ခြင်းတို့မှာ ဖျက်၍ မရနိုင်သော သူ့နဖူးစာ၊ သူ့အကြောင်းကံကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ ဆွေမျိုးမိဘများ၏ သံယောဇဉ်တို့နှင့် ဥပဒေ အဆီးအတားတို့ မည်မျှ အားကြီးစေ

ကာမူ သူ့စိတ်၏ မိန့်သံကို ကြားရတိုင်း ထိုအနှောင်အဖွဲ့တို့မှာ အတင်း တွန်းဖယ် ရုန်းထွက်ကာ နာခံလုပ်ဆောင်လေ့ ရှိလေ၏။

မချီသူ မိဘများလည်း အရူးအား လူလူသူသူ ဖြစ်စေရန် ထပ်မံ အကြံထုတ်ကြပြန်တော့၏။ ဖခင်သည် အမျိုးသားကျောင်း တစ်ကျောင်း တွင် အလုပ်လုပ်စေ၏။ သို့သော် ချက်ချင်းပင် ထိုကျောင်းကို လက်ဝါးကြီး အုပ် ခြယ်လှယ် ချုပ်ချယ်နေကြသူ ကော်မတီများနှင့် ဘုကျ ဆဲဆိုကာ ထွက်စာတင်ခဲ့လေသည်။ ဖခင်နှင့် ဆိုင်ရာ လူကြီးအချို့တို့မှာ ထိုအကြောင်း ကို အတော် ကြိုးစား ဖုံးဖိလိုက်ကြရလေသည်။

မိခင်၌ အကြံကောင်းတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာ၏။ အရူးအား မိန်းမ ပေးစားရန်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အပျိုဟု ခန့်မှန်းရသော ဗိုလ်ကျောင်းထွက် မိန်းမကလေးတစ်ဦးနှင့် စေ့စပ် ထိမ်းမြားပေးကြလေ၏။ ထိုအပျိုကား တော်သင့် ချောမွေ့၏။ အမွှေးအကြိုင်များနှင့် ထုံရနံ့ သင်းပေ၏။ ဈေးအနီးတွင် သူပိုင် တိုက်အိမ်နှစ်လုံး ရှိလေသည်။ သို့သော် ဈေးမရောင်းတတ်ရှာပေ။ သူသည် အရူးအား မကန့်ကွက်သည့်ပြင် သူကပင် စ၍ ချစ်ကြိုက်သော အမူအရာ များကို ပြပေ၏။ အရူးကို ချောသည်၊ သိမ်မွေ့သည်ဟု ချီးမွမ်း၏။ သူများက နားမလည်ကြ၍ ရူးသည် ထင်ကြသော်လည်း အကယ် မရူးကြောင်း၊ အလိုက် သင့် အလိုလိုက် ပြုပြင်ပေးက ကောင်းမည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ရှာ၏။

သို့သော် မင်္ဂလာဆောင်ပြီး၍ အတန်ကြာသော် နီး အပျိုမှာ စိတ်လက် မကောင်း ဖြစ်လာ၏။ အရူး၏ အမူအရာများကြောင့် အံ့သြခြင်း၊ မကျေနပ် ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်နေလေ၏။ အပျိုကပင် စ၍ ကိုယ်လက်တို့နှင့် ထိပါးပါ သော်လည်း အရူး၌ ထူးခြား တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းမဲ့နေလေသည်။ လင်မယား ဘဝသို့ပင် ရောက်ရှိနေသော်လည်း ရိုးရိုး သမီးရည်းစားများလောက်မျှ တွေ့ကြုံ ချစ်ခင်ခြင်းမရှိ ဖြစ်နေ၏။ အခြား အခြားသော ယောက်ျားများသည် မိန်းမ ကလေးနှင့် နှစ်ကိုယ်ထဲ တွေ့ကြသောအခါ လွန်စွာ တုန်လှုပ် ချောက်ချား တတ်ကြ၏။ စကားမူမှန် မပြောတတ်တော့ဘဲ အလိုလို ဇောချွေးပြန်၊ ဒူး တုန်ကာ ရယ်ဖွယ် ဖြစ်ပျက်နေတတ်လေသည်။ ချစ်သွေးမွှန်၍ ထိုသို့ ယောင် ချာချာ ဖြစ်ရခြင်းကို မိန်းမကလေးများက အပြစ်မတင်ဘဲ ပိုမို သနားချစ်ခင် သဘောကျကြလေသည်။ ဤကဲ့သို့ မရှုမလှ မဖြစ်သော ယောက်ျားများကိုသာ လူလည်၊ လူပျိုမစစ်ဟု မယုံသင်္ကာ ဖြစ်လာကာ ချစ်အား နည်းတတ်ကြ ကုန်၏။

ဇနီးသည် အပျိုသည် အရူးအား များစွာ ချစ်ချင်၊ သနားချင်၏။ များစွာ တုန်လှုပ် ချစ်သွေးမွှန်စေလို၏။ သို့သော် အရူးကား အလွန် အေးစက်လျက် လုံးလုံး ဘာမျှ အနည်းငယ်မျှ နားမလည်၊ ကျေနပ်ဖွယ်မရှိ ဖြစ်နေတော့၏။ အရူးသည် အပျိုထံသို့ လာ၏။ ထမင်းစား၏။ လက်ဖက်ရည် သောက်၏။ ထိုနောက် စကားတစ်ခွန်း နှစ်ခွန်း ပြောကာ သူ့မိဘများ အိမ်သို့ ပြန်အိပ်လေ၏။

‘ရှင် လောကကြီးမှာ နေရတာ မပျင်းဘူးလား’ ဟု အပျိုက တစ်နေ့သော် မေး၏။

‘အို ပျင်းတာပေါ့၊ ဖေဖေတို့က အလုပ်မရှိရင် လူ့ပြည်မှာ နေဖို့ မကောင်းဘူး၊ သိပ် ပျင်းစရာ ကောင်းတယ် တဲ့’

‘ဒါဖြင့် အလုပ်တစ်ခုခု လုပ်နေပါလား။ သူများလို အလုပ် မလုပ် ချင်တောင် တစ်ယောက်ယောက်ကို ချစ်နေပါလား’ ဟု အပျိုက စကားကြောင်းလမ်းပေး၏။

‘ဪ ချစ်တယ် ဆိုတာကတော့ အထူးချစ်ဖို့ မလိုပါဘူး၊ ချစ်ပြီးပဲ။ တစ်ယောက်တည်းကိုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အားလုံး လူတကာကို ချစ်တယ်။ လူတွေက မိုက်တယ်၊ အားလုံးကို မချစ်တတ်ကြဘူး။ သူတို့ဆိုင်ရာ လူနည်းစုကလေးတွေကိုသာ ချစ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာမှာ မုန်းကြ ဆူကြ သတ်ကြနဲ့ မအေးနိုင် စစ်ဖြစ်နေကြတယ် ...’ စသဖြင့် အရူးသည် သူ နားလည်သော အချစ်မူကကို ကြာမြင့်စွာ ဟောပြောနေလေ၏။

ထို့ကြောင့် အရူး၏ မင်္ဂလာ ယရာဝါသမှာ ထပြောက် အောင်မြင်ခြင်း မရှိချေ။ မယားပျိုမှာ များစွာ ဝမ်းနည်းရှာ၏။ တစ်နှစ်လောက် အရူးအား စောင့်ဆိုင်း သည်းခံ ပြုပြင်ဦးမည်ဟု စိတ်တွင် ထားရှာ၏။ သို့သော် တစ်လခွဲခန့် အကြာတွင် ဝန်ထောက် တစ်ယောက်နှင့် ခိုးရာလိုက်ပြေးရှာလေ သတည်း။

အရူးကား ဘာမျှ မဆိုင်သကဲ့သို့ ဘာမျှ မပြောမဆိုဘဲ ခါတိုင်းလိုပင် သူ့အိမ်တွင် သူ နေလေသည်။ မိခင်မှာ အရူးအတွက် ဗေဒင်မေး၍ ယတြာ ကိန်းခန်း အမျိုးမျိုး ချေကာ ဘုရားပုထိုးများတွင် ဆုတောင်းနေရှာတော့၏။ ဘုရားကိုးဆူများ မပြတ်မလပ် ပင့်ဖိတ်ကျွေးကာ ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည် လျက် ပုတီးစိပ် အမျှဝေရှာ၏။ သား၌ အရူးရောဂါ မြန်မြန်ပျောက်ကင်းကာ အချိန်မလွန်ခင် အစိုးရအလုပ် တစ်ခုလောက် မြန်မြန်ရပါစေ၊ မိဘများ

မသေခင် ဤသားဦး သားရူးကလေးသည် လူကြီးမင်းကြီးများနှင့် သင့်မြတ်ဖော်ရွေ ပျော်ရွှင်သည်ကို မြင်သွားပါရစေ၊ ဝိဘာဂဖြစ်သော လူကလေး၏ စိတ်ရောဂါသည် ပိန်းကြာဖက်တွင် ရေမတင်သကဲ့သို့ မကြာခင် လျော့ကျပျောက်ကင်းပါစေ၊ စတုလောကပါလ နတ်မင်းကြီးတို့သည် စုန်း ကဝေတစ္ဆေ စသော ပြုစားသူများအား အမြန် အမိန့်ချ နှင်ထုတ်ပေးတော်မူကြပါစေ။

အရူးအား ချီးမွမ်းပြောဆို အကောင်းထင်သူ တစ်ယောက်သာလျှင် ပေါ်ဖူး၏။ ထိုသူကား ခေတ္တ လာရောက် တည်းခိုသွားသော ခရီးသည် ဖြစ်လေသည်။ အရူး၏ ဖခင်နှင့် စကားလက်ဆုံကျ၍ ထွေရာသောင်းပြောင်း ဆွေးနွေးကြရာမှ အရူး အကြောင်းသို့ ဆိုက်ရောက်ကြလေသည်။ အရူး၏ ရူးပုံ သွပ်ပုံ၊ ရပ်သူရွာသား မိဘများအား ဒုက္ခပေးပုံတို့ကို ခရီးသည်သည် အတော် စိတ်ဝင်စားလျက် ထူးခြားစွာ စဉ်းစား မှတ်သား နားထောင်လေသည်။ နောက်နေ့နံနက် သွားခါနီးတွင် အရူး၏ ဖခင်အား ခေါ်၍ ‘ခင်ဗျား သားဟာ နည်းနည်းမှ မရူးဘူး၊ အင်မတန် ထူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျား တို့က ညံ့နေကြလို့ သူ ကောင်းတာတွေကို နားမလည်နိုင် ဖြစ်နေကြတာ။ သူ့စိတ်နဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားဟာ အလွန် ဖြူစင်တယ်။ အများလို ယုတ်မာ သိမ်ဖျင်းခြင်း တစ်ကွက်မှ မရှိဘူး။ မွေးကတည်းက သူ့အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်ဟာ ဖြူစင် သန့်ရှင်းလာလို့ မည်းညစ် မိုက်မှောင်တဲ့ ဒီလောကနဲ့ မအပ်စပ်နိုင်ဘဲ ပဋိပက္ခ ဖြစ်နေတယ်။ တခြား ကျွန်တော်တို့လို လူများမှာ သူ့လို ဖြူစင်ခြင်း ပဋိသန္ဓေဓာတ်ခံ မရှိကြလို့ ရှိဖို့ ကြိုးစားကြရတယ်။ သူ့မှာတော့ ဖြူပြီးမို့ ဖြူတဲ့ အလုပ်တွေကို သူများထက် အရင် စတင် သိမြင် လုပ်ကိုင်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာ အဘိဇ္ဇာ ပကာသနတွေ ကြီးစိုး မိုက်မဲနေတဲ့ လောကမှာ သူက သိပ်ကောင်းလွန်းနေလို့ အရူး အခေါ်ခံနေရတာပဲ။ ဒီလောကကို သူ ကောင်းအောင် ပြုပြင်ချင်တယ်၊ ရှေ့ဆောင်တဲ့ သဘောနဲ့ ကောင်းတာတွေကို သူ လုပ်ပြတယ်။ သို့သော် ခင်ဗျားတို့က သူ့နောက်ကို မလိုက်ကြ၊ အတု မယူကြဘဲ သူ့ကို ဆဲကြ ရိုက်ကြ ရှုတ်ချကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူလို ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးဟာ အင်မတန် စိတ်ခိုင် ရဲရင့်တယ်။ ကမ္ဘာနဲ့ တစ်ဖက်တစ်လမ်းစီ ဖြစ်နေသော်လည်း အများဘက်ကို ဘယ်တော့မှ လိုက်လျောမယ် မဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုလူမျိုး ရှားတယ်။ သို့သော် ရာဇဝင်မှာ အတော်အတန် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြ ပါရဲ့။ သူတို့ကို နားလည်အောင် ကြိုးစားပြီး လိုက်နာတဲ့ တိုင်းပြည်များဟာ

အတော် ကောင်းစားခဲ့ကြတယ်။ သို့သော် အများအားဖြင့် မသိတတ်ကြသူတွေသာ များတယ်။ လောကီချမ်းသာ ပြောင်လက်ခြင်းတွေကို ဘယ်တော့မှ လက်ခံမယ် မဟုတ်ဘူး။ လူဆိုးတွေကို လူကောင်းလို့ သမုတ်ပြီး အယူလွဲနေတဲ့ ကမ္ဘာမှာ သူဟာ အရူးဘဝနဲ့ပဲ ပျော်ရွှင် တင်းတိမ်နေမှာပဲ။ မသေမချင်း ရူးနေမှာပဲ ...' ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့လေသည်။

ခရီးသည် ထွက်သွားပြီးနောက် ဖခင်သည် မိမိ၌ ညစ်ညမ်း မဖြူစင်သော ပြစ်မှုများ ရှိသလောဟု စဉ်းစား ရှာဖွေ၏။ သို့သော် သူ့ကိုယ်သူ အထင်ကြီးသူ ဖြစ်သဖြင့် ဘာပြစ်မှုမျှ မတွေ့ချေ။ ထိုကြောင့် မိမိမှာ လူကောင်း ပကတိ ဖြစ်၍ ခရီးသည်က တောင်ရောက် မြောက်ရောက် ပြောခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ ခရီးသည်၏ စကားများနှင့် ပတ်သက်၍ 'ဒီကောင်တွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ အဆင်းရဲခံ၊ တွေးချင်ရာတွေ တွေးပြီး တို့ကို မကောင်းပြော အပြစ်တင်ကြဖို့ တတ်တာပဲ။ ဒင်းတို့က စုတ်စုတ်ပဲ့ပဲ့နဲ့ အင်္ကျီကောင်းကောင်း တစ်ထည်တောင် မဝတ်နိုင်ဘဲနဲ့ တို့အထက်ကနေပြီး တို့ကို ဆုံးမချင်ကြသေးတယ်။ အလကား တောက်တီးတောက်တဲ့တွေပါ။ ဘာလဲ၊ ဖြူစင်ခြင်းလေး ဘာလေးနဲ့။ ငါ နားမလည်ဘူး၊ အဓိပ္ပာယ် နှစ်ပြားဖိုးမှ မပါဘူး' ဟု ဆိုကာ သားအတွက် အထက်လူကြီးများထံ ကပ်ရပ်၍ အလုပ်ရှာရန် ဆက်လက် ကြံစည်နေလေသည်။ သားရူးသည် အရူးပျောက်လျက် အစိုးရအမှုထမ်း အဖြစ်နှင့် ယူနီဖောင်းများ ဝတ်ဆင်ကာ ပွဲလည်တင်နေပုံကို ထင်ယောင်မြင်ယောင် ဖြစ်ကာ ပျော်ရွှင်နေ၏။ သို့သော် အစိုးရထံမှ အထက်တန်း အလုပ်တစ်ခု ခန့်အပ်လိုက်သော နေ့တွင်ပင် အရူး ဘယ်ပျောက်သွားသည် မသိ။ အိမ်သို့ ပြန်မလာတော့သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

*

နေ့ကို လ စား၊ လ ကို နှစ်စားကာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာခဲ့၏။ မိဘများမှာ ပျောက်ဆုံးသော သားရူးအတွက် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တင့်တို တယိုယို ဖြစ်နေကြလေသည်။ ပြန်လာလိမ့်နိုးနိုးနှင့် အမြဲ မျှော်နေကြ၏။ စားလျှင် သားရူးအား လွမ်းလျက် မစားနိုင်ကြ။ အိပ်လျှင်လည်း သတိရလျက် မပျော်နိုင် ဖြစ်နေကြရှာ၏။ အဘိုးကြီး လင်မယားမှာ လောကီချမ်းသာ ပစ္စည်းဥစ္စာ အရာရာတို့ကို မေ့လျော့လျက် သားကိုသာလျှင် သတိရတောင့်တ လွမ်းနာကျနေ

ကြ၏။ လူကလေး ဘယ်မှာ ဘယ်လို နေပါသနည်း၊ စားကောင်း စားရ ပါ၏လော၊ အိပ်ကောင်း အိပ်ရပါ၏လော။ ရူးသဖြင့် ပိုမို စိုးရိမ် ပူဆွေး ကြရ၏။ အရူးအား ရိုက်မိသည်ကို နောင်တရကာ မိမိကိုယ်ကို အပြစ်တင် ဝမ်းနည်းနေကြ၏။ ငယ်စဉ်က သူ ငိုပုံကလေးကို သတိရကာ မဆုံးနိုင် အပူမီး လောင်နေကြတော့၏။

တစ်နေ့သ၌ အရူး ပြန်ရောက်လာ၏။ သို့သော် ငယ်စဉ်ကကဲ့သို့ သန်သန်မာမာ ကျန်းမာဖျတ်လတ်ခြင်းကား မရှိတော့ချေ။ အသားအရေမှာ ဖြူဖပ်ဖြူရော်နှင့် ပိန်ချည့် မောပန်းနေ၏။ သူ ဘယ်ကို ရောက်ခဲ့သနည်း၊ ဘာတွေကို တွေ့ခဲ့ မြင်ခဲ့သနည်း။ သူ ကမ္ဘာကြီးကို နားလည်ခဲ့သလော၊ သို့မဟုတ် နားမလည်ခဲ့သလော။ အိမ်နီးချင်းများနှင့် ဆွေမျိုး မိဘများက သိချင်စေနှင့် သူ့ကို အမျိုးမျိုး ချောမော့ မေးမြန်းကြ၏။ သို့သော် အရူး ကား ဘာမျှ ပြန်မပြောချေ။ စကား မပြောတော့ချေ။

ခရီးသည်ကြီး ပြောသွားသည်မှာ မှန်၏။ အများက သူ့ကို အရူး ဟူ၍ ဆက်လက် ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ကြလျက်၊ အရူးလည်း ပြောင်းလဲ ပြုပြင် ခြင်း မရှိဘဲ အရူးကဲ့သို့ပင် ဆက်လက် နေထိုင်လေသတည်း။ ။

[တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် နှစ်လည်မဂ္ဂစင်း (၁၉၃၉)]

“ည အိပ်ရာထဲဝင်”

“ညအိပ်ရာထဲဝင်
ဘုရားရှိခိုးလျှင်
မောင့်ကို ရည်မှန်းကာ
ကျန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေရှင်”

*

စာတစ်စောင်ကို လက်တစ်ဖက်၌ ကိုင်ကာ ကျောင်းသူ ခင်စိန်သည် သူ့ အိပ်ရာပေါ်တွင် ခြေပစ်လက်ပစ် မချိတ်ရုံ ဖြစ်နေ၏။ ခင်စိန်၏ ရွှေမျက်နှာ တော်သည်ကား ဒေါသမိုးစွေလျက် ချက်ချင်းပင် မျက်ရည်များ သည်းထန်စွာ ရွာချတော့မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေလေသည်။

‘အို ... မကြိုက်ဘူး၊ မကြိုက်ဘူး၊ ဒီစာကို နည်းနည်းမှ မကြိုက်နိုင်ပါဘူး။ သူ ငါ့ကို သေသေချာချာ ချိုးတာပါ။ အသိသာကြီးပါ။ ရယ်စရာ မဟုတ်ဘူး။ ချိုးတာ ... ချိုးတာ၊ သိပ်ယုတ်တာပဲ၊ ရွတ်ပြက်ပြက်နဲ့၊ သိပ်ယုတ်တာပဲ၊ သိပါတယ်၊ သူ လုပ်လိုက်မှဖြင့် ဒါမျိုးချည်း’

အံ့ကြိတ်လျက် ခင်စိန်သည် စာကို တစ်ဖန် ပြန်ဖတ်လေသည်။

“ခင် ... ပေးပို့လိုက်သော ပန်းထိုး လက်ကိုင်ပဝါကလေးအတွက် အများကြီး အားကြီး ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ မောင့်မှာလည်း ပိုးလက်ကိုင်ပဝါများ ပေါပါသည်။ ထို့ကြောင့် ခင်က ပေးသော ထိုပိုးလက်ကိုင်ပဝါကလေးကို နှာစေးနေသော မိတ်ဆွေတစ်ဦးအား ပေးပစ်လိုက်ပါသည်။”

‘အို ... ဟုတ်ပါတယ်၊ သူ အပြောင်ရေးနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ချိုးတာ။ သူ ငါ့ကို တမင်ချိုးတာ။’

‘ဪ ... ငါ မှားတာပဲ။ သူ့ကို သနားမိတာ၊ သူ့ကို စာပြန်မိတာ မှားတာပဲ။ သူ့ဟာသူ သေနေနေ၊ အစက ငါ့လူကြီးနဲ့ ငါနေရင် ဒီလို အချိုးခံရဖို့ ဝေးလို့။ ငါ ရေးမိတဲ့ စာတွေကို ခုနေ အကုန် ပြန်ပြီးရရင် ကောင်း

မှာပဲ။ ဘယ်နှယ်လုပ်ရမလဲ မသိဘူး၊ အကုန် ပြန်ရချင်တယ်၊ အားလုံး စိစိညက်ညက်ခြေပြီး မီးရှို့ပစ်မယ်။ ငါ့ကိုယ်ကလည်း မိုက်ပြီး စနေနေ့မှာမှ သူ့ဆီကို စာသွားရေးမိတာကိုး။ စနေနေ့မှာ စာရေးရင် ဘယ်တော့မှ မကောင်းဘူး၊ ဒါမျိုးချည်း ဖြစ်တတ်တာပဲ။ ငါကလည်း လွန်လွန်းပါတယ် လေ၊ ပျော့လွန်းပါတယ်။ ဘာလို့ သူနဲ့ စာပေးစာယူ လုပ်မိရသလဲ။ ဪ ... မရေးဘဲလည်း မနေနိုင်ရှာပဲကိုးနော်။ ချစ်ပါတယ်၊ ခင်ပါတယ်၊ ကြင်နာ ပါတယ် ဆိုတာတွေက သိပ်များနေတာကိုး။ လောကကြီးမှာ “ကိုကိုရေ ... ကိုကိုရေ” နဲ့ အမြဲတမ်း လွမ်းချင် ဆွေးချင်နေတဲ့ ငါပေကိုး။ ဒါ့ကြောင့် အခုလို ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ အားကြီးမှုတွေ ရောက်ကုန်တာပေါ့။ အို ... ဒီလိုလည်း ဟုတ်သေးပါဘူး၊ တစ်မျိုးပဲလေ၊ စာရေးရတာကလည်း ကောင်းပါတယ်၊ စာရေးရင် စိတ်ထဲမှာ တဖြည့်ဖြည့်ဆွေးပြီး တငွေငွေ ကလေး ချစ်ချင်လာတာပဲ။ ဪ ... ငါကလည်း ငါ ...။

‘ဒီတနင်္ဂနွေကျရင် ဘုရားကို သွားရဦးမယ်၊ ခုလို ဆွေးပင်လယ် ဝေနေလို့လည်း ဖြစ်သေးပါဘူး၊ သေချင်ရုံပဲ၊ ပန်းဝယ်ပြီး လှူရဦးမယ်၊ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်မယ်၊ ဒီပြင် ဘာမှ ဂရုမစိုက်တော့ဘူး၊ အားလုံး မေ့ပစ်လိုက်၊ ကောင်းကောင်းကြီး ဘုရားရှိခိုးလိုက်ဦးမယ်၊ ဘုရား ဝတ်တက် ရတာလည်း သိပ်ကောင်းတာပဲ၊ စိတ်ကြည်တယ်။ “အစိန္တေယျ၊ အစိန္တေယျ၊ အပမေယျ၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် ...” ’

ခင်စိတ်သည် စိတ်ထဲ၌ သံနေသံထားနှင့် ဘုရားရှိခိုးကို လေးလေး ပင်ပင် ရွတ်ဆိုနေမိ၏။ ရွတ်ဆိုရင်းပင် လက်ထဲက စာကို မြင်မိပြန်လေ သည်။

“ခင်ကိုယ်တိုင် ထိုးသော ပန်းကလေးများမှာ အလွန်လှပသေသပ်၍ ခင်ကဲ့သို့ပင် ချစ်စရာကောင်းပါ၏။ သို့သော် နှာစေးသူ မိတ်ဆွေအား ဒါန ပြုလိုက်သည်ကို မုချ သာဓုခေါ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။”

‘အမယ်လေး ... ကဲလိုက်တာ၊ ကဲလိုက်တာ လွန်လို့၊ ယောကျ်ား တွေဟာ ဒါမျိုးချည်းပါပဲ၊ သိပ်လူပါးဝကြတာပဲ၊ သူ့ကိုယ်သူ ဘာထင်နေ သလဲ မသိဘူး။ ဟုတ်ကဲ့ ... ကျုပ်က သူ့လို ကြမ်းပိုးကို တရိတသေ ပန်း ထိုးပေးရမယ်၊ မျှော်နေ၊ သည်လို လက်ကိုင်ပဝါမျိုး စကော့ (ဗိုလ်ချုပ်)ဈေးမှာ တစ်ပဲကို ကိုးထည် ရတယ်ရှင်၊ ဟုတ်ပါရော။ အဲသလို ပြောလိုက်ရတော့ မကောင်းဘူး၊ သိပ် လူလည်လုပ်တာပဲ။ ငါ့ကို ဘယ်လို မိန်းမစားများ

ထင်နေပါလိမ့်။ အို ... ငါ့ကိုယ်ကလည်း အူပါတယ်။ သူ့ကို အသနားစောမိတာ ငါးပါးမှောက်ကုန်တာပဲ။ သူ့ကို မခွဲနိုင် မခွာရက် သိပ်စွဲနေပြီလို့ များ ထင်နေရောသလား။ ပန်းထိုးပဝါ ပေးတာက တခြားပါ။ မဆိုင်ပါဘူး။ ငါ့ကို အထင်သေးစရာ ဘာမှ မရှိဘူး။ ငါ့ကိုများ အပေါစားလို့ ထင်ရင် “ဟုတ်ကဲ့ရှင် ... ရှင်ဟာတွေသာ နှစ်ပြား တန်ကြပါပေတယ်ရှင်” လို့ ပြောင်ပြောင်ကြီး ပြောပြလိုက်စမ်းချင်တယ်။ သိပါပြီ၊ နောက်များတော့ သိကြရောပေါ့၊ ဘယ်တော့မှ စာမပြန်ဘူး၊ သေတောင် မရေးဘူး။ ကြည့်နေ၊ ဘာအသုံးကျသလဲ။ ငါက ချစ်ရပြီး သူက ဒီလို ဂရုမစိုက်သလို စီးပိုး စော်ကားလုပ်နေရင် ဘယ်တော့ ဖြစ်မှာလဲ၊ ဘယ်လို ယောက်ျားတွေလဲ မသိဘူး။

‘ကာလကြီးက ခက်သားပဲလေ၊ သူတို့ကိုလည်း လုံးလုံးအပြစ်ဖို့လို့ မဖြစ်။ ရည်းစားထားရတာများ စိတ်ပျက်စရာကြီး။ ဟို ကောက်စိုက်သမသီချင်းလိုပဲ၊ “မြေပဲကောက်ရတာလေ ... ဖုတ်တွေ မြေတွေ လူးလှချည်ရဲ့ ... ကျုပ် မနေဘူးတော့ ... ဇာတ်ထဲ လိုက်တော့မယ်၊ ဇာတ်ထဲ လိုက်တော့မယ်...” ရည်းစားထားရတာလည်း မသင့်မတင့် အဆင်မပြေတဲ့အခါမှာ မိန်းမသားများအဖို့ ဣန္ဒြေသိက္ခာ အင်မတန် ပျက်ပြားစေတယ်။ ငါကလည်း မထားဘဲ မနေနိုင်။ ရည်းစားများကလည်း အစမှာတော့ သိပ်ပြီး သည်းကြတာပါပဲ။ “ခင်က သိပ်ချောတာပဲ၊ ခင်ကို သိပ်ချစ်တာပဲ၊ အချဉ်စားရင် ချိုတယ်၊ ခင် မသနားရင် ငိုမယ်” လေး ဘာလေး ညာလေးနဲ့။ ဒီကတော့လေ ... အဟုတ်ပဲ သနားလာလို့ ယုံမိ၊ စာပြန်မိတယ်၊ စကားလက်ခံပြောမိတယ်။ တော်တော်ကြာတော့ သူတို့အချစ်တွေက ဘယ့်နှယ် အချစ်တွေလဲ မသိဘူး၊ အင်မတန် ဖောက်ပြန်တယ်။ ခွေးအချစ်၊ ဝက်အချစ်တွေပါ။ ဟုတ်သားပဲ၊ မကောင်းဘူး၊ ဘာမှ မကောင်းဘူး။

‘ခက်ပါသေးတယ်၊ ငါကလည်း သဘောကောင်းလွန်းဟန် တူပါတယ်။ ခက်တယ်၊ အခုခေတ် ရည်းစားထားရတာကို သိပ်ခက်တာပဲ။ သဘောမကောင်းပြန်တော့လည်း မကောင်းဘူးတဲ့၊ သဘောကောင်းပြန်တော့လည်း ကောင်းလွန်းလို့ မကောင်းဘူးတဲ့၊ ဈေးပေါသတဲ့။ အို ... သိပ်ခက်ပါတယ်၊ ခြောက်ပြစ်ကင်း ကောင်းနေလို့ပဲ၊ မတတ်တော့ဘူး၊ ငါကလည်း လုံးလုံး အပြစ်ကင်းချင်မှ ကင်းမယ်လေ၊ မပြောတတ်ပါဘူး၊ ယောက်ျားတွေဟာ ငါနဲ့ တွေ့စမှာတော့ သိပ်ရူးကြတာချည်းပဲ၊ နောက်ပြီးတော့လည်း တဖြည်းဖြည်း ခွာပြဲကုန်ကြရော၊ ကြက်ပျောက် ငှက်ပျောက် ပျောက်ကုန်ကြရော။

ငါ့မှာ ဘာများ ဒါလောက် ကြောက်စရာ လန့်စရာ ရှိနေလို့ပါလိမ့်၊ နောက်များမှ အေးအေးဆေးဆေး စဉ်းစားကြည့်ရဦးမယ်။

‘နို့ပေမဲ့ ငါ စိတ်ရင်းကောင်းမှန်း၊ ချစ်တတ် ခင်တတ်မှန်းကိုတော့ သူတို့အားလုံး သိကြမှာပါပဲလေ။ အို ... အဲသည်လို သဘောကောင်းတာတွေ ကိုပဲ လန့်နေကြတာ ထင်ပါရဲ့။ သူတို့ ဘယ်လိုပဲ လန့်ကြ ထိတ်ကြပါစေ၊ ငါတော့ ချစ်တတ် ခင်တတ်တာ အမှန်ပဲ၊ ချစ်တတ်တယ်လေ ... “မြင်းမိုရ် ရွှေတောင်လုံးသာပ” ပေါ့ ... “လေးဆူဒီပါ သီတာရေမြေ ဆုံးစေတော့” ပေါ့။ ဟုတ်တယ်၊ ဘာဖြစ်သေးလဲ၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဆိုတာ ရှက်စရာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါနဲ့ စိတ်တူကိုယ်တူ၊ တစ်ယောက်အကြောင်းကို တစ်ယောက် နားလည်ပါးလည်နဲ့ ကြင်ကြင်နာနာ လူတစ်ယောက်များ တွေ့ရင် သိပ်ချစ်ပစ်လိုက်မှာပဲ။ တကယ်ပဲ၊ သူ့ကို တစ်သက်လုံး ချစ်မယ်၊ ဘယ်သူတားလို့မှ မနေဘူး၊ ဇွတ်ချစ်မယ်။ သူတောင်းစားပဲ ဖြစ်နေနေ၊ ငဆွံ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် သိပ်ချစ်မှာပဲ။ သူ့ကို စောင့်ရှောက်မယ်၊ ကြည့်ရှုမယ်၊ ကျွေးမယ်။ သူ ပျော်အောင် ဘာမဆို လုပ်မှာပဲ။ အို ... သိပ်ကို ချစ်ပစ်လိုက်မှာပဲ။ ဒီလို ငါ ချစ်နိုင်မယ့် ငါချစ်တစ်ယောက်လောက် တွေ့စမ်းချင်တယ်၊ ခဲယဉ်းလိုက်ပါဘိ၊ အခု တွေ့ရတာ တွေ့ကတော့လည်း ခွစာနဲ့ ကြမ်းပိုးနဲ့ တေလေချည်းပါပဲ၊ မိခင်စိန်တို့ ကုသိုလ်နည်းလိုက်တာ။

‘အဟုတ်ပဲလေ ... လောကကြီးမှာ ကိုယ်ချစ်တာမှ ကိုယ် ယူရမယ်ဆိုတာ မှန်တယ်၊ သူ့ကို ဘာမှ မခိုင်းမစေဘဲ ငါကချည်းပဲ သမ္ဘာလတို့လို ပြုစုနေစမ်းချင်တယ်၊ နေရာတကာမှာ ငါ့ကိုပဲ အားကိုးစေချင်တယ်၊ ဒီလိုသာ ဆိုရင် တစ်မျိုးကောင်းမှာပဲ၊ ပျော်ပြီး လုပ်အား ကိုင်အားတွေ တိုးလာမှာပဲ။ ကိုယ်က အားကိုးအားထား လူကြီးလုပ်ရတဲ့ ဘဝမှာ လူကြီးပီပီ လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးရလို့မို့ “ဝတ္တရားနဲ့ ပြည့်စုံခြင်း သောမနဿ၊ တာဝန်ကျေပွန်ခြင်း ပီတိ” ဆိုတာတွေကို ခံစား စံစားရပြီး လောကကြီးဟာ သာယာမှာပဲ။ ဟုတ်တယ်၊ အို ... သိပ်ပျော်မှာပဲနော်၊ ခုလိုပုံနဲ့တော့ ခက်ပါသေးတယ်၊ စိတ်ရှုပ်ရဖို့ချည်း ဖြစ်နေရတာပဲ။ တချို့ မိန်းမတွေဟာ ပန်းကလေးတွေကိုချစ်ပြီး သူနာပြုတပ်တို့ ဘာတို့ တည်ထောင်ကြတာဟာ ဒါကြောင့်ပဲ ထင်တယ်။ မိန်းမ ဆိုတာ ချစ်တတ် ခင်တတ်တဲ့ သဘာဝတွေပဲ။ ယောက်ျား ဆိုတဲ့ အိမ်က သတ္တဝါများက နည်းနည်းမှ အသုံးမကျကြတော့ သူတို့ဝမ်းထဲမှာ ပိုလျှံနေတဲ့ မေတ္တာရေတွေကို ခုလိုပဲ ပန်းကလေးတွေ၊ ခွေးနာကလေးတွေ

ပေါ်မှာ သွန်းလောင်းကြရရှာတော့တာပေါ့။ ဟုတ်ပါပေတယ်။ နို့ပေမဲ့လေ ... ယောက်ျားထဲမှာလည်း ငါတို့လို ချစ်တတ် ခင်တတ်တာ တစ်ယောက် တလေတော့ ရှိဦးမှာပေါ့၊ ဧကန္တ ရှိမှာပါပဲ။

‘ကနေ့ည ငါ ဘာဖြစ်နေတယ် မသိဘူး၊ ငိုချင်သလိုလို၊ ဟောဒီ သေခြင်းဆိုးရဲ့ စာကြောင့်ပါပဲ၊ သူ့ကိုလည်း သည်လောက် ဂရုစိုက်မနေချင် ပါဘူး၊ ခက်ပါသေးတယ်၊ တွေးရင်း တွေးရင်း ဘာလိုလို ညာလိုလိုနဲ့ ငါ့မှာ လည်း အချိန်ကုန်လှပြီ။ တစ်နေ့ တစ်နေ့နဲ့ မငယ်တော့ဘူး၊ ဒီလိုပဲ လိုတာ မရ၊ ရတာ မလိုနဲ့ ဧရာယွန်းမှန်းမသိ ယွန်းနေပြီ။ ကြောက်တယ်၊ စာသင် ရတာကလည်း ပင်ပန်းလှပြီ၊ အသားအရေကတော့ ကောင်းပါသေးတယ်၊ မနက်စောစော သနပ်ခါးလူးရဦးမယ်၊ ပေါင်ဒါလည်း ကုန်ခါနီးပေါ့ ထင်ရဲ့၊ အရီတို့ ဈေးထွက်ကြရင် မှာလိုက်ဦးမှပဲ၊ ခေါင်းမလျှော်ရတာလည်း ကြာ သွားပြီ။ “ခင်ဆံထုံးလောက် ကြည့်ကောင်းတာ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မရှိဘူး” တဲ့။ ဟဲ ... ရယ်စရာကြီး။ “ခင် လမ်းလျှောက်ပုံကလေးကလည်း ဆင်မယဉ်သာ လို သိပ်ယဉ်တာပဲ၊ မောင့်မျက်စိထဲမှာ အမြဲမြင်နေတယ်” တဲ့။ ဪ ... ရွတ်ပြက်ပြက်နဲ့ တစ်ချက်တစ်ချက် ဘောက်ဆန်တတ်ပေမဲ့ သူ ကောင်းတဲ့ တော်တဲ့ နေရာများလည်း ရှိပေသားပဲ၊ ငါ့ကို ချစ်ရှာပါတယ်။ အို ... သူ့ စာကြီးကိုတော့ မကြိုက်နိုင်ပါဘူး၊ မုန်းပါတယ်၊ ငါ့ကို တမင်ချိုးတာ၊ တမင် စိတ်မကောင်းအောင် လုပ်တာ။

‘မိန်းမများ စိတ်မကောင်းရင် အင်မတန် ဒုက္ခရောက်ကြရှာတာပဲ၊ တချို့ မိန်းမတွေ အရက်သောက်ပြီး ပျက်စီးကုန်ကြတာ ဒါကြောင့်ပေါ့။

‘ဟောတော့ ... မီးငြိမ်းသွားပြီ၊ အို ... သူ့စာကို မီးရှို့ပစ်မယ်၊ ဘာပဲ ဖြစ်နေနေ၊ မုန်းစရာကြီး၊ မသနားဘူး။ “မောင့်မှာလည်း ပိုးလက်ကိုင်ပဝါ များ ပေါပါသည်” တဲ့။ လူပါးဝလိုက်တာ၊ ပေါပေမှာပေါ့၊ သူ့နှမတွေက ပေးကြမှာကိုး။ ဪ ... သွေးကြီးနေဦးမယ်၊ သူ့ဟာသူ ဈေးက ဝယ်တာ တွေ နေမှာပါ။

‘သူ့စာကိုများ မီးရှို့ပစ်ရင် ဘာတွေပြောဦးမလဲ မသိဘူး။ ဪ ... လာပြီး ခွဲနေဦးမှာ မြင်သေးတယ်၊ သူ ခွဲတာကပေမဲ့ နားထောင်လို့ အကောင်း သား။ ခေါင်းကြီးငိုက်စိုက်နဲ့၊ မျက်စိကလေးတွေ မှေးပြီး ယောင်ချာချာနဲ့။ ဪ ... သည်လိုတော့လည်း သနားတယ်၊ ဒါနဲ့ ချစ်မိပြန်ရော။

‘အို ... မောပါတယ်၊ အိပ်မယ်၊ အိပ်ချင်ပြီ၊ ခေါင်းမြီးခြုံပြီး ငိုပစ်

လိုက်ရ ကောင်းမလားပဲ။ ဪ ... ဟိုနေ့က ဘိုင်စကုပ်ကြည့်ကြတုန်းက တော့လည်း သူက သိပ်အလိုလိုက်ရှာတာပဲ။ ချောကလက်တွေ ဝယ်ပေးရှာတယ်။ သူ ငါ့ကို ချစ်ရှာပါတယ်။ သိပ်ပြီး သည်းညည်းခံတတ်ရှာပါတယ်။ ညဉ့်သမျှ ခံရှာတာချည်းပါပဲ။ သူ ငါ့ကို ချိုးတာ မဟုတ်နိုင်ပါဘူးနော်။ ငါ အထင်လွဲလို့ နေမှာပါ။ ချစ်လို့ ကျီစားရှာတာပါ။ မချိုးပါဘူး၊ ချိုးတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ချစ်လို့ ကျီစားတာ၊ ကလိတာ၊ အချစ်စမ်းရှာတာပါ။ အို ... အိပ်ချင်ပြီ ကိုကို’

[ဂန္ထလောက (ဇူလိုင် ၁၉၃၇)]

နမ်းကြာညို

လသာသာ ကျောက်တုံးတစ်တုံးပေါ်တွင် လူပျိုကလေး တစ်ယောက်နှင့် အပျိုကလေး တစ်ယောက် စုံတွဲထိုင်နေကြ၏။ ထိုကျောက်တုံးမှာ ကမ်းစပ်မှ ရေကန်ထဲသို့ အတော် ကျူးလွန် ထိုးထွက်နေသော ကျောက်တုံး ဖြစ်လေသည်။

မြောက်လေမြူးချိန်တွင် လှိုင်းလုံးကလေးတို့သည်လည်း သူ့ထက်ငါ အလှအယက် တိုးဝေးကာ ထိုကျောက်တုံးဆီသို့ ပြေးလွှားနေကြကုန်၏။ လူပျိုနှင့် အပျိုကလေးတို့ကား ထိုအချိန်၊ ထိုနေရာနှင့် ထိုရှုမျှော်ခင်းတွင် ကြည်ဘဝင်တပ်မက်လျက် ငြိမ်သက်နေကြ၏။

လူပျိုကလေး၏ စိတ်၌ အပျိုကလေးကို နမ်းရလျှင် မုချ အလွန် ကောင်းမည်ဟု တွေးထင်နေ၏။ အပျိုကလေးကို ကြည့်မိ မြင်မိတိုင်း သူ၏ နုနုမို့မို့ ထိုပါးအိုကလေးတို့မှာ နမ်းစချင့်ဖွယ်၊ နမ်းစရာ ကောင်းလှပေသော နမ်းဖို့ အရာဝတ္ထုများသာတည်းဟု စွဲမြဲထင်မြင် နမ်းချင်သော စိတ်များ ဆထက်ထမ်းပိုး ငှက်ဖျားတိုးသကဲ့သို့ တဟင်းဟင်း လွှမ်းမိုးလာလေတော့သည်။

ထိုလူပျိုကလေးမှာ ကာမသျှတ္တရဘက်၌ အရိုင်းအစိုင်း ဘာမျှ နားမလည်သူ လူပြိန်း မဟုတ်ပေ။ ယခုလက်ရှိ အပျိုကလေးထက် ချောမွေ့လှပသူ အသည်းစွဲ အချစ်ဦးကလေးတစ်ယောက် ရှိခဲ့ဖူး၏။ သို့သော် ထိုချစ်ဦးပျိုကလေးကိုကား သူ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မနမ်းနိုင်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုကောင်မကလေးမှာ ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ရေးသားဖန်ဆင်းသည့် ဝတ္ထုစာအုပ်ထဲရှိ အဝိညာဏက ဇာတ်လိုက်မလေးသာ ဖြစ်သတည်း။ အသူသည် ထိုသို့သော စာတွေ့ ရုပ်ချောကလေးများကို ဖက်ယမ်း နမ်းရှုပ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ အလွန်ဆုံး တတ်နိုင်လျှင် သူကလေးတို့၏ စက္ကူစုပ်ပုံများကိုသာ အားရပါးရကျူးလွန် ဗလက္ကာရ ပြုနိုင်ကြပေမည်။

လသာသာ ထိုကျောက်တုံးပေါ်တွင် အပျိုကလေး၏ စိတ်၌ လူပျိုကလေးသည် မိမိအား နမ်းပါစေဟု ဆုတောင်းနေလေသည်။

နမ်းလျှင် အကြောင်းသိအောင် စိတ်ဆိုးပြလိုက်မည် ဖြစ်၏။ သူက စ၍ နမ်းမှသာ မိမိ၌ သူ့အား ပါးရိုက်ခွင့်၊ တင်ပါးကို လိမ်ဆွဲခွင့်၊ တံတွေးနှင့် ပက်ထွေးခွင့်၊ တတွတ်တွတ် ဆဲဆိုခွင့်၊ “အို ... ဘယ်နှာလဲ ... အဟင့်” စသော လူတ္တိယ မိန်းမသားတို့၏ မူလဘူတ အခွင့်အရေးများကို ထိထိရောက်ရောက် ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း သုံးစွဲနိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။ နမ်းလျှင် အတင်း ရုန်းဖယ်၍ ထ ပစ်လိုက်မည်။ ထိုနောက် ထုတ်စွန့်တောင်ဆွဲပြီး သူ့ကို ဗုန်းခနဲ ရေထဲသို့ ကန်ချလိုက်မည်။ ထိုနောက် သူ သေသွားအောင် အစွမ်းကုန် မျက်စောင်းထိုးပစ်ခဲ့ပြီး ခပ်တည်တည် လူန္ဒြေမပျက် ဖြည်းဖြည်း ကလေး လျှောက်သွားမည် စသည်ဖြင့် အကြံအစည်များကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု အဆိပ်ပုလင်းကလေးများပမာ စီရင် အရန်သင့် ပြင်ဆင်ထား၏။

လူပျိုကလေးသည် ထိုအကြံများကို ရိပ်မိသွားလေမည်လားဟုလည်း တွေးတော စိုးရိမ်မိလေသည်။ ထိုကြောင့် ရေလာမြောင်းလွှဲ ဖြစ်စေအံ့သော ငှာ မာယာတစ်သိန်း အပလိန်းအနန္တတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ချိုညှည်ကလေးဖြင့် ‘ကိုကို ... နဖူးစာ ရွာလည်တယ် ဆိုတာ ယုံရဲ့လား’ ဟု မေးလိုက်ရှာ၏။

ရုတ်တရက်သော်ကား ထိုမေးခွန်းသည် လူပျိုကလေးအား အူကြောင်ကြောင် ဖြစ်သွားစေ၏။ ယုံသည်ဟု အလိုက်သင့် ဖြေဆိုက အပျိုကလေးအား နမ်းရန် အရေးတွင် ပိုမိုချောင်ချိ ချောမောသွားပေမည် ထင်၏။ သို့သော် မိမိ အကယ်ပင် ယုံကြည်ပါ၏လော၊ လွယ်မယောင်နှင့် ထိုမေးခွန်းမှာ စကား အချေအတင် အခက်အခဲ ပဋိပက္ခများ ပွားစေနိုင်သော မျိုးစေ့များ ပါရှိလေသည်။ ထို့ပြင် မယုံဘဲနှင့် ယုံသည် ဆိုလျှင်လည်း မုသာဝါဒကံ သင့်မည်ကို ကြောက်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် အပျိုကလေးအား စေ့စေ့ကြည့်ကာ ‘အို ... တစ်ခါတလေတော့လည်း သိပ်ကို မှန်တယ်လို့ ထင်မိတာပဲ ခင်ရယ်’ ဟု လေးနက်သော်လည်း ဆုပ်ကိုင်၍ မရသော အဖြေကို ပေးလိုက်လေသည်။

အပျိုကလေးသည် ထိုအဖြေကို အလွန် သဘောကျသွား၏။ စိတ်ထဲ၌ “ဪ ... သူ စကားပြော လိမ္မာပြေပြစ်သားကပဲ၊ ကောလိပ်ကျောင်းသား ပီသပါပေတယ်၊ နို့ပြီး သူ့ဗိုလ်ကေ ခွဲထားပုံနဲ့ သူ့နဖူးကလေးကလည်း ချစ်စရာပေပဲ၊ နို့ပေမဲ့ သူ့နှာခေါင်းက ဒီထက် နည်းနည်းငယ်ရင် ကောင်းမယ်၊

ကျောင်းသားမို့ အလုပ်အကိုင် မရှိသေးတာက ခက်တယ်။ အို ... ဒါကတော့ သူ့ကို မြှောက်ပေးပြီး စာကြိုးစားခိုင်းရင် အိုင်စီအက်စ် ရနိုင်မှာပေါ့။ အဲလေ ... ဘာဖြစ်ဖြစ် ကောလိပ်ကျောင်းသားနဲ့ ရည်းစားဖြစ်ရတာ အောက်တန်း မကျလှပါဘူး” ဟု အမျိုးမျိုး တွေးတောကာ “ကျားဘက်လိုက်၍ ကြိုက်ဘက် ပါ” နေလေသည်။

လူပျိုကလေးက ဤသို့ တွေး၏။

“အင်း ... ခုလိုချိန်မှာ သူ့ကို နမ်းမယ်ဆိုရင် နမ်းနိုင်ပြီ။ သို့သော် ငါ ကြောက်တယ်။ သူ့လို မိကောင်းဖခင် သမီးတစ်ယောက်ကိုလည်း မနမ်း ဖူးသေးဘူး။ သူ့ခြံတွင်းပေမို့ ဆိုသလို အကာလ ညအခါမှာ သူတို့ အိမ်ခြံ ထဲမှာလည်း ကျရောက်နေတယ်။ ငါက နမ်းလို့ သူမ အော်လိုက်ရင် ပြေးပေါက် မလွယ်ဘူး။ ဪ ... ရွှေနန်းရှင် မဝေခွဲနိုင်ဘူး၊ ဒုက္ခပဲ ...”

အပျိုကလေးကလည်း တွေးတောနေပြန်သည်မှာ “ငါ့ကိုများ နမ်းရင် အသိပဲ။ သူ့နားအုံကို မီးပွင့်သွားအောင် ဆော်လိုက်မယ်။ ဒါ့ထက် သူ ငါ့ကို နမ်းရင် ဘယ်လိုနေမလဲ မသိဘူး။ ငါလည်း အရင်က တစ်ခါပဲ အနမ်းခံရ ဖူးတယ်။ မေမေတို့ ခေါ်လာတဲ့ ဝန်ထောက်ကြီးပေါ့။ ကောင်းလည်း မကောင်း ဘူး။ အရက်စော်တွေ နံလိုက်တာ လွန်ရော၊ သူ့နှုတ်ခမ်းမွေးတွေက ယား ပါတယ်။ မုန်းပါတယ်။ သိပ်ယုတ်မာတာပဲ။ ငါ့ကို သက်သက် ကျောရုံ ကြံသွားတာပါ။ သူ့မှာလည်း မယားကြီးနဲ့ အို ... ငါကလည်း နည်းနည်းမှ ဂရုမစိုက်ပါဘူးလေ။ ဒါကြောင့် ငြင်းပယ် ရုန်းထွက်ခဲ့တယ်။ ခုလို ရွယ်တူ ရွယ်တန် ကောလိပ်ကျောင်းသားကိုပဲ ပိုချစ်မှာပေါ့။ သူ ငါ့ကို ဘာလို့ ခု ထက်ထိ မနမ်းသေးဘဲ နေတာပါလိမ့်။ ငါက အရပ်ဆိုး အကျည်းတန်လို့ လား၊ ချစ်စရာ မကောင်းဘူးများ ထင်နေလေရောသလား”

အပျိုကလေးသည် သူ့မျက်နှာကို ကြည့်ရန် ရေပေါ်သို့ ငုံ့လိုက်၏။ သို့သော် လှိုင်းထနေသဖြင့် ဘာမျှ မမြင်ရချေ။

လမင်းစန္ဒာ ဝိုင်းစက်စက်ကြီးသည် နှစ်ကိုယ်ထဲ တွေ့နေရလျက် ဘာမျှ အကြောင်းမထူးနိုင် ရှိနေသော ထိုစုံတွဲကို မြင်ပြင်းကတ် အော့နှလုံး နာလာသဖြင့် စိတ်ကောက်ကာ တိမ်ပုပ်ထဲသို့ ဝင်သွားလေ၏။

လူပျိုကလေးသည် ဤသို့ ကြံ၏။

“အင်း ... လ လည်း ဝင်သွားပြီ။ ခုလို မှောင်မည်းထဲမှာတောင် သူ ကလေး ငါ့အနားက ခွာမသွားရှာဘူး။ အဲဒါကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့်

အကယ်၍ ငါက နမ်းလိုက်မယ်ဆိုရင် သူ ကန့်ကွက်မယ် မဟုတ်ပေဘူး၊ မနမ်းဘဲ နေရင်သာ ငါ အလွန် ညံ့ဖျင်းရာကျမှာပဲ၊ စွန့်စားဖို့၊ လှုပ်ရှားဖို့ အချိန်ဟာ ဒီအချိန်ပဲ”

ထိုသို့ ကြံစည်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း အပျိုကလေး၏ လည်ပင်းကို ရုတ်တရက် ဘာမပြော ညာမပြော ဖက်လိုက်လေသည်။

အပျိုကလေးမှာ ပူထူဖိန်းရှိန်းသွား၏။ ချက်ချင်းသော် ဘယ်လို နေရမည် မသိ ဖြစ်သွားလေသည်။ နမ်းလိမ့်မည်ဟု မှော်လင့်လျက် ခုခံရန် ကြံစည် ပြင်ဆင်ထားသော နည်းလမ်းများကိုကား သတိရ၏။ သို့သော် မနမ်းဘဲ ယခုလို ဖက်သောအခါ ဘယ်နှယ်လုပ်ရမည်နည်း။ ခက်သည်။ ခွကျသည်။ လက်တွေ့က စာအုပ်ကြီးအတိုင်း မဟုတ်သောအခါ ဘယ်လို လုပ်မည်နည်း။ စိတ်ဆိုးလိုက်လျှင် ကောင်းမည်လော။

သို့သော် ... အကယ်၍ မိမိက ထင်သလို ဆဲဆို ထုရိုက် ထွက်သွားလျှင် သူ့ခမျာမှာ နမ်းရရှာတော့မည် မဟုတ်။ မိမိလည်း အနမ်းစည်းစိမ်ကို ခံစားရတော့မည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် လူပျိုကလေး၏ ဖက်ခြင်းကို အလိုလိုက် သည်းခံကာ ငြိမ်နေလိုက်၏။

ဤတွင် လူပျိုကလေးသည် အပျိုကလေးအား ရဲရင့်စွာ သဘောရှိ နမ်းလေတော့သတည်း။

နမ်းခြင်းမှာ မိမိ တွေ့ကြုံ ခံစားဖူးသည့် ထိုထိုဤဤသော လောကီ စည်းစိမ်တို့ထက် ထူးခြားမြိန်ရှက်ဖွယ် ဖြစ်သည်ဟု အပျိုကလေး၌ သဘော ပေါက်သွား၏။ ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့် ဆွေမျိုးများကိုပါ မေ့လျော့ကာ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ကလေးမှာ အလိုလို တဖိုဖို မောပန်း ပိန်ချိုးသွားသည်ဟု ထင်မိ လေသည်။ လူပျိုကလေးအား ရေထဲကန်ချရန်၊ မျက်စောင်းထိုးရန် အစီအစဉ် များကား ဝေးလှစွာသော စကြဝဠာ တံတိုင်းသို့ လွင့်စဉ်ပျောက်ပျက်ကုန် လေ၏။

နမ်းနေစဉ် လူပျိုကလေးသည် မိမိ ဖတ်ခဲ့ဖူးသော ဆရာဝန် တစ်ယောက်၏ ဩဝါဒကို သတိရမိ၏။

“အို ... အမောင်လုလင်၊ ကာမဂုဏ်ကိစ္စတို့၌လည်း တန်ဆေး လွန်ဘေးပင် ဖြစ်သည်။ သင်၏ မြင့်မြတ်လှသော အချစ်စေတသိက်အား ယုတ်ညံ့ ဆိုးဝါးလှသည့် ခွေးတိရစ္ဆာန် တဏှာကျွန်ဘဝသို့ မကျရောက်စေရန် အထူး သတိပြု စောင့်ရှောက်လော့”

သို့သော် ... ထိုစကားများ အဘယ်မျှ မှန်ကန် ကောင်းမွန်စေကာမူ
ယခုလို ကိုယ်တွေ့အချိန်၌ လိုက်နာရန် အလွန်ခဲယဉ်းသည်ကို တွေ့နေ
ရသည်။

ဖိုးလမင်းကြီးသည် ဆီးနှင်း မြူတိမ် သူရိန်ရိမတ် တည်းဟူသော
အညစ်အကြေးတို့မှ စင်ကင်းလွတ်မြောက်လျက် ဝမ်းမြောက်စွာ ထိန်လင်း
တောက်ပနေ၏။ အပျိုကလေးနှင့် လူပျိုကလေးတို့ကား နမ်းလျက်ပင်။
နမ်း အဏ္ဏဝါကြီးဝယ် နမ်းမဝ၊ ကဝဲလည်လည်။

အပျိုကလေးက ဤသို့ တီးတိုးပြော၏။

‘ခင်လေ ... ကိုကို့ကို မြင်ကတည်းက သိပ်ချစ်တာပဲ’

လူပျိုကလေးက ဤသို့ ပြေ၏။

‘အို ... မောင်ကလည်း ခင်ကိုလေ ဟိုသီချင်းလိုပဲ။ တစ်မိုးအောက်
တွင် ... တစ်ယောက် ထင်တယ် ...’

[၁၇နိမဂ္ဂစင်း (၁၉၃၉ ?)]

သကြန်ခါ ကျိုက်ကလို့ ဘုရားမှာ

ဤမည်သော ကျိုက်ကလို့ဘုရား ရင်ပြင်တော်ပေါ်တွင် အေးရင်တို့ အိမ်သား တစ်စုနှင့် ပက်ပင်းပါ ဆုံတွေ့ရ၏။ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေတော့သည်။ သူတို့ အားလုံး ငါးယောက် ဖြစ်၏။ အေးရင်ကား မပါ။ အေးရင်၏ အဖေ ဦးမြဲဆွမ်း၊ အမေ ဒေါ်သော့၊ မောင်ဖြစ်သူ ဖိုးဆော့၊ ညီမ အေးတင်နှင့် အေးရင်တို့၏ အဒေါ် ဒေါ်ပျော့တို့ပေတည်း။

*

အတိတ်ကို ဆောင်သည်ရှိသော် ဦးမြဲဆွမ်းနှင့် ကျွန်တော်၏ အဖေကား သောက်ဖက်စားဖက် ဖြစ်ကြ၏။ မျောက်ပန်းဆရာတော် ဩဝါဒခံ နိုင်ငံရေး သမားကြီးများ ဖြစ်ကြ၍ အလွန် ရင်းနှီးခင်မင်ကြ၏။ ထိုကြောင့်လျှင် လွန်လေပြီးသောကာလ ကျွန်တော် ရန်ကုန်ကျောင်းသို့ ရောက်စခါက ဖေဖေသည် ကျွန်တော့်အား ဦးမြဲဆွမ်း၏အိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်ကာ “အစစ အရာရာ” ဆုံးမရန် အပ်နှံခဲ့လေသည်။ ဦးမြဲဆွမ်းကား သဘောကောင်း၏။

‘ဟေ့ ... မြည့်၊ ဒီမှာ မင့်အဖေနဲ့ ငါ့နဲ့ နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ်ကွ၊ နား လည်လား၊ တို့အိမ်ဟာ မင်းတို့ အညာအိမ်နဲ့ ဘာမှ မထူးဘူး၊ မင်း ဘာလို ချင်လဲ၊ ဒီအိမ်မှာ ရမယ်၊ ဒီကို ခဏခဏလာ၊ ကြားလား ...’ ဟု မူးသံနှင့် ပြောသော်လည်း ကောင်းမွန်သည့် ဦးမြဲဆွမ်း၏ စကားများကို ကျွန်တော် မှတ်မိသည်။

သို့သော် ဦးမြဲဆွမ်း ပိုက်ဆံပေါသည်ထက် ထိုအချိန်က ကျွန်တော့် ရှေ့တွင် ကော်ဖီတစ်ခွက် ချရာသူ သူသမီးအေးရင်ကို ပိုမိုသဘောကျ နှစ်ခြိုက် မိလေသည်။ အေးရင်ကား ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ပင်။ အေးရင်၏ မျက်နှာကို ကြည့်လျှင် လှ၏။ အေးရင်၏ ကိုယ်လုံးကို ကြည့်လျှင် ယဉ်၏။ အေးရင်၏ ပြုံးခြင်းသည် ကျွန်တော့်နှလုံးသားအား အကြိမ်တစ်ရာစစ်သော ဆီတွင် အဖန်တစ်ရာဖတ်သော ဝါဂွမ်းကို ချဘိသကဲ့သို့၊ ဩက္ကမသဒ္ဓါဖြင့် မတုန် မလှုပ်၊ သဒ္ဓါခြင်း အဖြစ်၌ တည်စေတတ်လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဦးမြဲဆွမ်း၏အိမ်သို့ ဘိုင်ပြတ်၍ ငတ်မွတ်နေသော အခါများ၌သာ မုန့်ဖိုး ပဲဖိုး အလိုငှာ လာသင့်သော်လည်း၊ ကျွန်တော်ကား အေးရင်၏မျက်နှာ ချိုချိုပြုံးကို အနည်းဆုံး တစ်နေ့တစ်ခါ မြင်ရမှသာလျှင် နေကောင်းထိုင်သာ ရှိသော ဟူ၏။

“မောင်းကျောက်မှန်သည့်ကြက်ပမာ” အချစ် တည်းဟူသော မောင်းကျောက်၏ ပြင်းထန်သော ဒဏ်ရာကြောင့် ကျွန်တော့်မှာ အေးရင်နှင့် အလစ် တွင် မျက်နှာချင်း ဆုံဖန်များသော်လည်း ယောင်တောင်တောင် ကြောင် တက်တက် ဖြစ်၍သာ အချိန်ကုန်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်ကား မျက်နှာရဲ၊ ဇက်ရဲ မဟုတ်။

ရည်းစားအဖြစ်နှင့် ကျွန်တော် ပြောပုံဆိုပုံတို့မှာ အေးရင်အဖို့ အလျှင်း အားမရနိုင်စရာပင်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပိုးပန်းခြင်း၌ အောင်မြင်လိုက ရဲရမည်၊ စွမ်းရမည်။ မိန်းမတို့၏ မူရာမာယာ မူလကျီများကို ဘေးချိတ်ကာ ထောင်ကျကျ၊ တစ်ကျွန်းရောက်ရောက် မရမနေ အဓိဋ္ဌာန်နှင့် အတင်း နသပါယ ကြိုးစားနိုင်ရမည် စသော ဆရာဆရာများ၏ ကမ္ဘာနိယာမ သြဝါဒများကို ကျွန်တော်ကား “သိလျက်နှင့်ပင် ဝိဘက်ကြမ္မာထင်၍” ဆိုသကဲ့သို့ အသိနှင့် လုပ်ရပ်မှာ မကိုက်ညီ ဖြစ်နေ၏။ အေးရင်ထံသို့ ရည်းစားစာများသာ တွင်တွင် ရေးတတ်၍ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါ ဖြစ်နေတော့၏။

တွေ့ထိခြင်း တည်းဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဘက်၌ လစ်ဟင်းနေ၏။ ရည်းစားစာတို့သည်ကား ရေနင့် တူ၏။ ရေသည် ရေငတ်ခြင်းကိုသာ ပြေစေနိုင်၍ အဓိကဖြစ်သော လူတို့၏ အားအင်သန်းစွမ်းမှု၊ အသက်ရှင်မှု အာဟာရကိုကား မဖြစ်စေနိုင်။ ရည်းစားစာတို့၏ မြှောက်ပင့် ချိုးကျူးမှုသည် မိန်းမများအဖို့ သူတို့ကိုယ်ကို အထင်ကြီးရုံ၊ မှန်ကြည့်၍ ကောင်းရုံလောက်သာ လျှင် အသုံးကျလေသည်။

သို့သော် ... သိလျက်နှင့်ပင် ကျွန်တော်ကား အေးရင်ကို တို့ဖို့ ဆိတ်ဖို့ ဝေးစွ၊ ကျွန်တော် ရှက်တတ် မွန်တတ်မှန်းကို သိသဖြင့် သူကပင် ‘ကိုမြည့်၊ ... ရှက်မနေပါနဲ့နော်၊ ရင်တို့ အိမ်နောက်ဖေး ခွေးတိုးပေါက်က ဝင်သာ ဝင်ခဲ့ပါ’ ဟု အတိအလင်း မှာကြား၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်ဝယ် နှစ်ကိုယ်ထဲ တွေ့ကြသောအခါ၌လည်း စကားကိုပင် လုံးစေ့ပတ်စေ မပြောနိုင်ဘဲ ခြေမကိုင်မိ လက်မဆွဲမိ ဖြစ်နေလေသည်။

ထို့ကြောင့် ပူအိုက်သော ဂိမန္တ တစ်နေ့သော နေ့လယ်ခင်းတွင် အေးရင် လင်နောက်လိုက်ပြေးပြီ ဟူသော သတင်းအမှန်ကို ကြားရလေတော့သည်။

“ဖြစ်ပြန် ပျက်ပြန်၊ လောကဓံ” ကျွန်တော်၏ အချစ်လောကကြီး အတွင်းဝယ် မှတ်သားဖွယ် နည်းပါးလှသည့် ဤမည်သော “အေးရင်ခေတ်” အား နောက်ဆုံး မှာတမ်းတစ်ခုနှင့် နိဂုံးချုပ်လိုက်ပေ၏။ ထိုစာတွက် ကျွန်တော်သည် အေးရင်အား မုဆိုးမသော် လည်းကောင်း၊ တစ်ခုလပ် သော်လည်းကောင်း မြန်မကြာ ဖြစ်ပါစေဟု ဆုတောင်းကြောင်း။ သို့မှသာလျှင် ကျွန်တော်နှင့် ပြန်လည်တွေ့ဆုံ၍ တင့်တယ်စွာ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ပြုနိုင်တော့မည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ပေတည်း။

ပူအိုက်သော ဂိမန္တ ထိုနေ့လယ်ခင်းမှ စ၍ “ကံနည်းသူ နတ်ရှင်နောင်” “တရားဦး ဟောလှည့်ပါ” “ကျွန် တောင့်တ” “စိုးနှင့် မေ” “ကြင်မည့်သူ” ဟူသည့် ခေတ်စမ်းစာပေတို့သာမက မယ်ဘွဲ့ ပိုဒ်စုံရတုများနှင့် ဦးမြဲဆွမ်းကိုပါ လုံးဝ မေ့ဖျောက်လိုက်ပြီးသော် ဘောလုံးရိုက်ခြင်းနှင့် သတင်းစာ လုပ်ငန်းတွင် စိတ်ဝင်စား၍ နေခဲ့ရာ သင်္ကြန်အခါ ဤမည်သော ကျိုက်ကလို့ ဘုရား ရင်ပြင်တော်ပေါ်တွင် အေးရင်တို့ အိမ်သားတစ်စုနှင့် ယခုလို ပက်ပင်း ဆုံတွေ့ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

*

ဦးမြဲဆွမ်းက ဤသို့ မေး၏။

‘ဟေ့ ... အကောင်၊ မင်း ဘာဖြစ်နေသလဲ၊ ဘာလို့ အိမ်ကို မလာသလဲ’

ကျွန်တော်။ ။ ‘ဘီအေ အထက်တန်းမှာ စာတွေက သိပ်များ။ ပြီးတော့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အလုပ်တွေကလည်း သိပ်ရှုပ်’

ဒေါ်သော့က ဤသို့ ဆို၏။

‘ဟဲ့ ... မြည့်၊ နင့်မှာလည်း ပိန်လှချည်လား၊ နေမကောင်းဘူးလား’

ကျွန်တော်။ ။ ‘ပိန်ဆို၊ တက္ကသိုလ်ဟင်းတွေက သိပ်ရှော်၊ တစ်ခါ လာ ဆိတ်သား၊ ငါးသေတ္တာတွေကလည်း အလကားပဲ၊ နို့ပြီး ... တက္ကသိုလ် ကော်ဖီရည်တွေကလည်း နွားသေးလိုပဲ’

ဒေါ်ပျော့က ဤသို့ စွက်၏။

‘အမယ်လေးဟဲ့ ... သနားစရာ၊ ဒါတော့ နင့်ကိုက ရှော်တာ၊ တကယ် ဆိုရင် တို့ဆီကို လာခဲ့တော့။ ငတ်တာ ကောင်းတယ်’

ကျောက်စရစ်ခဲလုံးကလေးများကို ခြေနှင့် တောက်လျက် ဆော့နေရာမှ ဖိုးဆော့ကလေးသည် ပြေးလာ၍ ကျွန်တော့်ခါးကို အားရပါးရ ဖက်လေသည်။

‘ကိုလေ ... ကိုလေး ညညိုကြီး၊ ခင်ဌား ဘယ်က လာလဲ၊ အိမ်ကို လိုက်ခဲ့ဦးနော်၊ အနော်နဲ့တူတူ ပြန်ရအောင်နော်၊ ပါပီလေး သေရှာပီဌား၊ ခင်ဌား မလာတုန်းက ဂိန်ဂိန်နဲ့၊ ထမင်းလည်း မကြားဘူး၊ အူအူပီး လမ်းဘက် ထွက်ထွက်နေတယ်၊ ကားနင်းလို့ သေရော’

ခွေးမွေးကဲ့သို့ နူးညံ့သော ဖိုးဆော့၏ ဦးစွန်းဖုတ်ကလေးကို ပွတ်သပ်ရင်း ကျွန်တော်သည် သွားလေသူ ပါပီအား အတန်ကြာ လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲလျက် နေမိ၏။

‘အေးကွာ ... ငါ မှားတယ်၊ ငါ မိုက်တာ’

ဆည်းလည်းသံကလေးများကား တတင်တင်နှင့် နားဝင်ချိုလှ၏။ တောင်ဘက်ဆီ၌ ညိုမှိုင်းအုံ့ဆိုင်း ဝေဆာလှသော ရှုမျှော်ခင်းတွင် အာရုံကပ်လျက် နေလေသူ အေးတင်၏ ကျော့ရှင်းသော သန္တာန်ကို တသုန်သုန် တိုက်ခတ်လျက်ရှိသော လေပြည် လေပွေကလေးက ပိုမို ပေါ်လွင်စေ၏။ ကျွန်တော်လည်း အေးတင်၏ နောက်နားသို့ အမှတ်မဲ့ ရောက်သွား၏။

‘ဥစ္စာစောင့်မကလေး၊ မောင်မြညိုကို လွမ်းနေပုံ’ ဟု ရွတ်ပြက်ပြက် အသံ ထွက်သွားလေသည်။ လှည့်၍ နှုတ်ခမ်းစုလိုက်သော အေးတင်ကား ကြည်နူးဖွယ်ပင်။

‘တယ်ကြည့်လို့ ကောင်းပါလား၊ ထပ်မံ နှုတ်ခမ်းစုတော်မူပါဦး မိမိငဲ့ ... ဝမ်းစမိုး ...’

‘ဘာဝမ်းစမိုးလဲ၊ သွားပါ’

‘အေးတင်တို့များ သိပ်နိပ်တာပဲကွာ’

‘အို ... ဘာလဲ’

‘မြညိုနဲ့ ခွေးသုံးကောင်ပေါ့နော် ...’

‘ခွေးရူးကိုတော့ ကြောက်ပါတယ်’

‘ငါမလာဘဲ နေတာ လွမ်းရဲ့ မဟုတ်လား’

‘တယ်လွမ်း ... သွားပါ၊ ရှင့် အင်းယားကို ...’

အေးတင် ... အေးတင် ... နှုတ်ခမ်းစုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ လျှာထုတ်ပုံ၌ လည်းကောင်း၊ ပြုံးဟန်၊ မဲ့ဟန်၊ ရွဲ့ဟန်၊ မျက်ခုံးကို ကော့၍ ငေါ့ဟန်

တို့မှ စ၍ အားလုံး နေရာတကာပင် အေးတင်ကား ကျွန်တော့်ကို အတိုင်း
မသိ ဒုက္ခပေးကာ ကျန်ရစ်ဖြစ်စေသော သူ့အစ်မ အေးရင်နှင့် တစ်သဝေ
မတိမ်း တူလှ၏တကား ...။

မီးရောင်သည် ပိုးဖလံကို ဆွဲဆောင်၏။ ပိုးဖလံက မီးကို ပူမှန်း
မသိသလော၊ သိမည် မလွဲပါ။ သို့သော် မီးရောင်သည် လင်း၏။ တောက်ပ
၏။ ကြည်လင်၏။ မြင်လေတိုင်းပင် ပိုးဖလံ၌ မျှော်လင့်ချက် ကြီးစွာဖြင့်
ပြေးဝင်ခိုလှုံလိုသော ဆန္ဒများ ဖြစ်ပွားစေ၏။

အို ... အေးတင် ...။

[စာဆိုတော်မဂ္ဂစင်း (၁၉၃၆-၃၇ ?)]

သူခိုးကလေး

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အနီး အင်းလျားလမ်း တစ်ဖက်တွင် ဒေါ်တီတီ၏ မိဘမဲ့ ကျောင်း တည်ရှိ၏။ ထိုကျောင်းမှာ မိဘမဲ့ကျောင်းဟု ခေါ်ဆိုသော်လည်း ရိုးသားစွာ မိဘဆိုး၊ ဖဘဆိုး ဖြစ်ရသော တစ်ကောင်ကြွက်ကလေးများ ခိုလှုံရာ အရပ်ဟူကား မဆိုသာချေ။ ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီး၏ လမ်းကြို လမ်းကြားများတွင် လေလွင့်နေကြသော တေလေကြမ်းပိုးကလေးများကို စေတနာရှင် ဒေါ်တီတီ ကိုယ်တိုင် ပုလိပ်မင်းကြီး၏ အကူအညီဖြင့် ထရပ်ကားကြီး တစ်စီးနှင့် ညအခါ လှည့်လည်ကာ လမ်းဘေး ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် အိပ်နေကြရာမှ လည်းကောင်း၊ အချုပ်ခန်းများမှ လည်းကောင်း ကယ်တင် စုဆောင်း တည်ထောင်ခဲ့သောကျောင်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုကျောင်းတွင် သူခိုးကလေး မောင်စိန်နှင့် ကျွန်တော် တွေ့ဆုံကာ သူ၏ဘဝ ရှုထောင့်ကို လေ့လာရာမှ ဥပဒေ၏ ပျော့ကွက်များ၊ လူငယ်များ အဖို့ ကျောင်းနေရန် ခက်သော်လည်း ထောင်ကျရန် လွယ်ကူပုံများ၊ သူခိုးကလေးများ မကြာခဏ ထောင်ကျသော်လည်း သူခိုးကြီးများမှာ ဥပဒေကို ကျင်လည်စွာ ရှောင်တိမ်းကာ ခေတ်အဆက်ဆက် ကောင်းစားနေကြပုံများကို သတိပြုမိလေသည်။

သူခိုးကလေး မောင်စိန်ဟု သူ့အား ခေါ်ဆိုခြင်းမှာ အရွယ်မရောက်သေးသူ ဖြစ်၍သာ မဟုတ်။ သူ ခိုးသော ပစ္စည်းများမှာ တန်ဖိုး မဖြစ်စလောက်သာပင်။ တစ်ကြိမ်က လက်ပတ်နာရီ ခိုးမှုနှင့် ထောင်ကျခဲ့ပြီးနောက် ထဘီခိုးမှုနှင့် တစ်ဖန် အချုပ်ခံခဲ့ပြန်လေသည်။

ကျွန်တော်။ ။ ‘မင်းက ဘယ်အရပ်သားလဲ’

မောင်စိန်။ ။ ‘ခါးဘလောက်သောက် ရွာကပါဗျာ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သားပေါ့’

- ကျွန်တော်။ ။ ‘မင်း မိဘတွေက ဘာလုပ်လဲ’
 မောင်စိန်။ ။ ‘ကူလီ လုပ်တယ်ဗျ၊ ထမင်းနပ်မှန် မစားနိုင်ဘူး၊ ကျွန်တော့်
 ကို ကျောင်းထားဖို့တော့ ဝေးရော၊ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်
 လည်း ချာတိတ်ဘဝမှာပဲ ရပ်ရွာရဲ့ ခိုင်းဖတ်အဖြစ်နဲ့ တစ်ဖက်
 တစ်လမ်း ရှာဖွေ စားသောက်ခဲ့ရတယ်’
 ကျွန်တော်။ ။ ‘မင်းတို့ အရပ်မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်း ရှိမှာပေါ့၊ အဲဒီမှာ စာ
 သင်ရင် ပိုက်ဆံမကုန်တဲ့အပြင် ထမင်းတောင် အလကား
 စားရသေးတယ် မဟုတ်လား’
 မောင်စိန်။ ။ ‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာနေလို့ ပိုက်ဆံ
 ဝင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ အရပ်ထဲမှာ တိုလီမိုလီ အလုပ်လုပ်ရ
 တာလောက် ဇယားမမီဘူးလို့ အဖေတို့က ပြောတယ်၊ သူတို့
 လည်း စာမတတ်ဘူး’

မိဘများနှင့်အတူ ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရာမှ မောင်စိန်မှာ ခါးပိုက်
 နှိုက် လောကနှင့် ဆက်သွယ်မိ၏။ ထောင်သို့ ရောက်ရာမှာလည်း သူ့ထက်
 ဝါရင့်သော စောရဂိုဏ်းသားများနှင့် ဆုံမိကာ အမှောင်ဗဟုသုတ အတွေး
 အခေါ်များ ပိုမိုကြွယ်ဝလာ၏။

- မောင်စိန်။ ။ ‘လောကကြီးက မတရားပါဘူးဗျာ’
 ကျွန်တော်။ ။ ‘ဘယ်လိုလဲ’
 မောင်စိန်။ ။ ‘ဪ ... ကျွန်တော်တို့လို သူခိုးကလေးတွေတော့ ဖိထောင်း
 ခံရပြီး သူခိုးကြီးတွေကျတော့ ထောင်အပြင်ဘက်မှာ လွတ်
 လွတ် လပ်လပ် မော်တော်ကား တဝီဝီ စီးနေနိုင်ကြတာပဗျာ’
 ကျွန်တော်။ ။ ‘သူခိုးကြီးတွေ ဆိုတာ ဘယ်သူတွေလဲကွ’
 မောင်စိန်။ ။ ‘ငွေကို သိန်းနဲ့သန်းနဲ့ချီပြီး သုံးသူတွေ၊ အလွဲသုံးစား လုပ်သူ
 တွေ၊ အကပ်ကောင်းသူတွေ၊ ငွေများ တရားနိုင် ဝါဒသမား
 တွေပဗျာ။ ဥပဒေက သူတို့ကို သူခိုးလို့တောင် မခေါ်ဘူး၊
 ပျက်ကွက်သူတဲ့ဗျ၊ အခွန်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သူ၊ အကြွေး
 ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သူ ဆိုတာတွေပဗျာ၊ သူတို့အဖို့ ယဉ်ကျေး
 တဲ့ ပုဒ်မများ ရွေးချယ် တပ်ဆင်ပြီး မလွဲသာလို့ အပြစ်
 ရတောင် အကျဉ်းထောင်မှာ အေတန်း၊ ဘီဟန်း နေခွင့်ရကြ
 တယ်’

ကျွန်တော်။ ။ ‘မင်းအဖို့ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ပညာရှာချိန်မှာ စာသင်နိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ရင် ကောင်းမှာပဲနော်’

မောင်စိန်။ ။ ‘ဟုတ်တယ်ဗျ၊ ကျွန်တော်သာ စာကောင်းကောင်းတတ်ရင် အခုလို သူခိုးကလေး လုပ်နေစရာ မလိုဘဲ သူခိုးကြီး လုပ်မှာ ပဗျာ၊ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ကို စာသင်မပေးနိုင်တဲ့ မိဘ များကို တစ်ခါတလေ စိတ်နာမိတယ်၊ သူတို့ရဲ့ ညံ့ဖျင်းမှု ကြောင့် ကျွန်တော့်အဖို့ သူခိုးဘဝမှာတောင် အောက်ကျ နောက်ကျ ဖြစ်ရတယ်၊ အချုပ်ခန်းမှာ နေရတုန်းက ကျွန် တော့်ရဲ့ ဘဝတူများက ပြောကြတယ်၊ မင်းဟာ သွက်သွက် လက်လက် အရှိသားပဲတဲ့၊ အကင်းလည်း ပါးသတဲ့၊ သူခိုး တော် သူခိုးကောင်း ဖြစ်နိုင်သတဲ့၊ ဘာမဟုတ်တဲ့ ထဘီမှုနဲ့ အဖမ်းခံရတာ နာသကွာတဲ့’

ကျွန်တော်။ ။ ‘သူခိုးကြီး ဖြစ်နိုင်ပါလျက်နဲ့ သူခိုးကလေး ဖြစ်နေလို့ မခံချိ မခံသာ ဖြစ်ရသပေါ့’

မောင်စိန်။ ။ ‘ဒါပေါ့ဗျာ၊ တကယ်လို့ ကျွန်တော်သာ စာတတ်ရင် အသင်း အဖွဲ့ တစ်ခုခုမှာ ဥက္ကဋ္ဌ လုပ်နိုင်မယ်ဗျာ၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ဘဏ်မန်နေဂျာ၊ မြူနီစီပါယ် အတွင်းရေးမှူး၊ မီးရထားဘုတ် လူကြီး စတဲ့ ရာထူးကောင်း၊ နေရာကောင်းများ ရရှိနိုင်မယ် မဟုတ်လား။ နေရာတကာ ဝင်ဆံ့ပြီး ဝင်ရှုပ်နိုင်မယ်ပေါ့၊ စားပေါက်တွေ အများကြီး ကြုံမှာပေါ့၊ ဒါတွင်မက ယစ်မျိုး ဌာနနဲ့ ပင်းပြီး ဘိန်းချနိုင်ရင်လည်း တစ်သက်လုံး အတွင်း ဌာန တားသွားမှာပေါ့’

ကျွန်တော်။ ။ ‘ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများဟာ တာရှည် ကောင်းကျိုးမပေး တတ်ပါဘူးကွာ’

မောင်စိန်။ ။ ‘တာရှည် မတာရှည်တော့ မပြောတတ်ဘူး၊ ဇိမ်နဲ့ နေရတာ ကတော့ အမှန်ပဲ’

ကျွန်တော်။ ။ ‘အစိုးရ ဆိုတာလည်း ကျူးလွန်သူတွေကို လက်ပိုက်ကြည့် နေတာ မဟုတ်ဘူးကွာ’

မောင်စိန်။ ။ ‘အဲဒါကို ကျွန်တော်လည်း သိတာပေါ့၊ စုံထောက်တွေ လိုက် ပြီး စုံစမ်းရေး ကော်မတီတွေ ဘာတွေ လုပ်မှာပေါ့၊ သတင်းစာ

တွေကလည်း အပုပ်နဲ့ ဆိုပြီး ရေးကြမှာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ ...
 အဲတာတွေက ခဏပန်းပါ၊ ရှောင်နည်း ကွင်းနည်းတွေလည်း
 သိုင်းကွက် နားလည်သူအဖို့ လွယ်ပါတယ်၊ ဘုံးတဲ့ ပိုက်ဆံ
 တွေကိုလည်း ဆွေမျိုး သားချင်းများဆီမှာ ဖြန့်ချိပြီး ပုန်းဝှက်
 ထားနိုင်တယ် မဟုတ်လား၊ နာမည်ကြီး ဝတ်လုံများ ငှားရမ်း
 နိုင်တယ်၊ အထက်တန်းလွှာ ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း မိမိ ရိုးသား
 ဖြောင့်မတ်ကြောင်းကို ထောက်ခံ သက်သေလိုက်ကြမယ်၊
 နိုင်ငံရေး ပါတီဝင် ဖြစ်ရင် သာတောင် ကောင်းသေးတယ်၊
 အမှုကို ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ ပိတ်ပစ်မှာပဲ၊ ပရိသတ် ဆိုတာကလည်း
 နိုင်သူဘက်က လိုက်တတ်ကြစမြဲမို့ မောင်စိန်က တော်ပါ
 တယ်လို့ ချီးကျူးကြမှာ မုချပဲ'

ကျွန်တော်။ ။ 'မင်းက စာမတတ်ပေမဲ့ အတွေးအခေါ်ကတော့ မဆိုးဘူး'

မောင်စိန်။ ။ 'အဲဒါကြောင့် စာတတ်ချင်တယ် ပြောတာပေါ့၊ စာမတတ်လို့
 သူခိုးကလေး ဘဝက မတက်နိုင် ဖြစ်နေတာပေါ့၊ ခါးပိုက်နှိုက်၊
 ထဘီရုပ် ဘဝနဲ့ တင်းတိမ်နေရတာပေါ့၊ ဥပဒေကလည်း
 သူခိုးကလေးတွေ အပေါ်မှာတော့ မညှာဘူး'

ကျွန်တော်။ ။ 'မင်း ထောင်ကျတုန်းက ဘယ်လိုနေရလဲ'

မောင်စိန်။ ။ 'အလုပ်ကြမ်းနဲ့ ခြောက်လ ကျတယ်ဗျာ၊ သိပ်တော့ မကြာ
 ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ထောင်ထဲမှာ ဖျင်ကြမ်းဝတ်ပြီး ဆန်လုံးတီး
 စားရတယ်၊ နောက်ဖေးအိုး သိမ်းရတယ်၊ တစ်ခါတလေ
 လည်း အပြင်ထွက်ပြီး ကျောက်ထုရတယ်၊ လမ်းပြင်ရတယ်၊
 အပြင်မှာ စမတ်ကျကျ ဝတ်စား ဆင်ယင်ပြီး မော်တော်ကား
 စီးသွားကြသူများကို မြင်မိတိုင်း မိမိ အကျဉ်းသား ဘဝနဲ့
 နှိုင်းယှဉ်ပြီး ဝမ်းနည်းမိတယ်။ တစ်ပဲ၊ တစ်မူး ခိုးသူများက
 ထောင်ထဲမှာ။ တစ်သိန်း၊ တစ်သန်း ခိုးသူများ (ဝါ) ပျက်ကွက်
 သူများကတော့ အပြင်မှာ လွတ်လပ်စွာ အမြတ်ကြီးစားခြင်း၊
 အချင်းချင်း လည်ပင်းလှီးခြင်းများကို မူမပျက် ဆက်လက်
 ပြုလုပ်နေနိုင်ကြတယ်။ ဥပဒေက အဲဒီ သူခိုးကြီးတွေကိုတော့
 မထိရဲဘူးဗျ၊ မုဆိုးဟာ သမင် ဒရယ်ကလေးများကို အားတိုင်း

ပစ်ခတ်နေသော်လည်း ကျားများ၊ ခြင်္သေ့များကိုတော့ ကြောက်ရွံ့
သလိုပေါ့ဗျာ’

သူခိုးကလေး မောင်စိန်မှာ စာတတ်သူ မဟုတ်၍ ဥပဒေကို မဖတ်
တတ်ချေ။ သို့သော် သူ၏ ဘဝအတွေ့အကြုံအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လူပြိန်း
တို့၏ စိတ်တွက် အပေါင်း၊ အနုတ်အရ လည်းကောင်း ဥပဒေ၏ ပျော့ကွက်
များနှင့်သာ အဖန်တလဲလဲ ဝင်တိုးခဲ့ရသူ ဖြစ်လေသည်။ သူ့အဖြစ်ကို နား
ထောင်ရင်း ကျွန်တော်သည် “ပဒကုသလ” ဇာတ်မှ ငိုချင်းကို သတိရမိ၏။

“အကြံခက်လေသနော်
သန်လျက်တော် ယူသည့် သူခိုးရယ်က
သူ၏အမျိုးဟာ ဧကရီမို့
သူ၏အမည်ကို ထုတ်ဖော်မပြောပါရစေနဲ့
ဓား ကုပ်ပေါ်မှာပဲ”

“ပဒကုသလ” မှာ ပုဂံခေတ်၊ တကောင်းခေတ်က ပေါ်ခဲ့သော ဇာတ်
လိုက် မဟုတ်ချေ။ ထို့ထက် ဆယ်ပြန် ရှေးကျသည့် ဗာရာဏသီခေတ်က
ဖြစ်ပွားခဲ့သော သူခိုးကြီး၏ ပြဿနာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယခုတိုင်လည်း
မောင်စိန် ပြောသကဲ့သို့ ထိုပြဿနာမျိုး ပေါ်ပေါက်ဆဲ ဖြစ်သည်သာမက
ပို၍ပင် ဆိုးဝါး များပြားနေသည်ဆိုလျှင် ဤ ၂၀-ရာစုခေတ်၏ တိုးတက်
ရေးကို စစ်မှန်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါမည်လော။ ။

[ညိဖြူ။ ခေတ်စမ်းစာများ (ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၃)။
ပေယံဦးစာပေ ထုတ်မှ ရယူသည်။ မူရင်းစာ မည်သည့်
စာနယ်ဇင်းတွင် ပါရှိကြောင်း အထောက်အထား ရှာမရ။]

ညိုမင်းလွင်

ဥပုသ်နေ့ ဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ကိုသိန်းလွင်၏ စာပုံနှိပ်တိုက် ပိတ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် တိုက်ပိုင်ရှင် ကိုသိန်းလွင် အလုပ်မဆင်းချေ။ ဥပုသ်နေ့တိုင်လျှင် ဥပုသ်မစောင့်ဘဲ၊ တစ်နေ့လုံး အိမ်တွင် အနားယူကာ အလည်လာလေ့ရှိသူ သူငယ်ချင်း ကိုထွန်းခင်နှင့် စစ်တုရင် ထိုးကြစမြဲတည်း။

ဤဥပုသ်နေ့မှာလည်း ခါတိုင်းကဲ့သို့ ထုံးစံအတိုင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဆေးတံကြီးနှင့် ကိုထွန်းခင်မှာ ဧည့်ခန်း ရာဟုထောင့်တွင် စစ်တုရင်ခုံကို ကြီးကြပ်ပြင်ဆင်လျက်။

‘ဟေ့-ဘိုးသိန်း လာလကွယ်’ ဟု ပန်းထိုးနေသူ ချစ်ဇနီး မမြတင်အနီးတွင် ရပ်နေသော ကိုသိန်းလွင်အား ခေါ်ပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်၌ ထိုအိမ်ဧည့်ခန်းတွင် ရှိသူများကား ကိုသိန်းလွင်၊ ဇနီး မမြတင်နှင့် မိတ်ဆွေ ကိုထွန်းခင်တို့ သုံးဦး ဖြစ်ကြလေသည်။ အထက်ထပ် အိပ်ခန်း၌ကား အခါလည်ကျော် သား သိန်းလွင်ကလေးသည် ပုခက်တွင်းဝယ် ဂွမ်းစောင်များနှင့် ထွေးလျက် အားရပါးရ အိပ်မောကျနေ၏။

ကိုသိန်းလွင်နှင့် မမြတင်တို့မှာ နှစ်ယောက်စလုံးပင် ယခင်ကထက် အသားအရေ ကောင်းလျက်၊ ၀၀ဖြိုးဖြိုးနှင့် ကြည့်ကောင်းလေသည်။ ကိုသိန်းလွင်ကား ယခင် ကောလိပ်ကျောင်း၌ နေစဉ်ထက်ပို၍ လတ်ဆတ် ဖျတ်လတ်၏။ မမြတင်ကား ယခုအခါ သားသည်အမေပီပီ ပို၍ ဣန္ဒြေသိက္ခာ ကြီးနေပုံ ရလေသည်။ လူပျိုကြီး ကိုထွန်းခင်မှာကား ပြောင်းလဲခြင်း မရှိ။ ကေသာတော် စုတ်ဖွားနှင့် ဆေးတံကြီးခဲကာ စစ်တုရင်ခုံကိုသာ စွဲလျက် မြဲလျက်ပင်။

တဂျောက်ဂျောက် တဂျက်ဂျက်နှင့် ကိုသိန်းလွင်နှင့် ကိုထွန်းခင်တို့ စစ်ရေးကောင်းလျက် နေချိန်တွင် မမြတင်ကား မပျင်းမရိ ပန်းထိုးနေ၏။

ကိုသိန်းလွင်တို့၏ စစ်တုရင်ထိုးခြင်းကို သဘောမကျလှသော်လည်း ထိုအတတ်မှာ လည်ပတ်ခြင်းထက် သာလွန် လိုလားအပ်ကြောင်းကို မမြတင် သိလေသည်။ သို့သော် ... တစ်ခါတစ်ရံ လေးနာရီ၊ ငါးနာရီကြာ မရပ်မနား သူတို့နှစ်ဦးသား စစ်ထိုးနေကြပုံကိုကား မမြတင် မသက်ကြည်နိုင်ပေ။ ဤသို့ အကန့်အသတ် မရှိ၊ အအိပ်ပျက် အစားပျက်နှင့် တထိုင်တည်း ထိုင်နေ ကြက ကိုသိန်းလွင် ၊ ဘညောင်းမိမည် မုချတည်း။ ကိုသိန်းလွင် မကျန်းမာ မည်ကို မိမိ အလိုမရှိ ကိုသိန်းလွင်မှာ စာပုံနှိပ်တိုက် ကိစ္စများဖြင့် ထွေးလုံး လျက် အမြဲ ပင်ပန်း နှသည်။ အစားကောင်းစား၍ အချိန်မှန် အိပ်ပေးရန် သူ့အတွက် အထူး လုံ့လားလေသည်။ တမြန်နှစ်က ကိုသိန်းလွင် အသည်း အသန် ဖျားခဲ့ဖူးသည်ကို မမြတင် မမေ့နိုင်ချေ။ ကိုသိန်းလွင်၏ မှန်ကန် သော လုံ့လ ဝီရိယတို့ကြောင့် စာပုံနှိပ်တိုက်နှင့်တကွ သတင်းစာလုပ်ငန်းမှာ တိုင်းပြည်တွင် အတော်ကလေး အခြေစိုက်မိ၍ နာမည်ကောင်းနေလေသည်။ ထိုမျှ အရေးကြီး အရာဝင်သော လုပ်ငန်းကို ဘာမျှ ကျေးဇူးမရှိ၊ အသုံးမကျ သည့် ဤစစ်တုရင်ခုံကလေးနှင့် မမြတင် အလဲမခံနိုင်ပေ။ သူတို့ စစ်တုရင် စစ်နည်း စစ်ရေး၊ သေနင်္ဂဗျူဟာတို့ကိုလည်း မမြတင် ဘာမှ နားမလည် ရှာပေ။ နားမလည်လိုပေ။ သို့သော် တစ်ချက် တစ်ချက်တွင် ကိုထွန်းခင်က လှမ်း၍ ‘ဗျို့ မမြတင်၊ ဟောဒီမှာ ခင်ဗျားလူက ညစ်နေတယ်၊ စစ်ကဲကို ရထားနဲ့ ဆော်မလိုတဲ့ဗျာ၊ ကျော်မကောင်း ကြားမကောင်း၊ လာစမ်းပါ ဆုံးမ လှည့်ပါဦး၊ ဟဲ ... ဟဲ’ ဟု သူ့ဆေးတံကြီးကို မီးညှိရင်း ပြောဆို တိုင်တန်း သောအခါ မမြတင်မှာ အားနာသဖြင့် ပြန်၍ ပြုံးပြလိုက်ရရှာလေသည်။

မမြတင်၏ စိတ်တွင်ကား စစ်တုရင်၌ တပ်မက်မောနေကြသည့် ထိုခင်ပွန်းနှင့် ထိုမိတ်ဆွေတို့ကို ကစားမြူးထူးနေသော ကလေးသူငယ် နှစ်ဦးဟု သဘောပိုက်ကာ မြန်မြန်ပြီးကြပါစေ ဆုတောင်းရရှာတော့သည်။ မိမိ ပန်ထိုးရာမှ စစ်တုရင် အရပ်များ တစ်ရပ်ပြီးတစ်ရပ် စားပွဲအံ့ဆွဲထဲသို့ ကျရောက်သံကိုသာ နာခံရရှာလေတော့၏။

စစ်တုရင် ထိုးကြရာ၌ ကိုသိန်းလွင်ကား စိတ်မြန်၏။ အကွက် အလက် အချက် စသည်တို့ကို ချက်ချင်းကြည့်ကာ ချက်ချင်း ရှေ့တက် တိုက်တတ် လေသည်။ ကိုထွန်းခင်ကား ဆေးတံကြီးကို ရှိုက်တစ်ခါ ရှူတစ်လှည့်နှင့် ဟုတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည် ဖြစ်စေ ကြာမြင့်စွာ တွေ့ဝေ စဉ်းစားနေ တတ်လေသည်။ ဤတစ်ပွဲတွင် ကိုထွန်းခင်က အရေးသာမလို ရှိနေ၏။

ခေါင်းကို တွင်တွင်ကုတ်ကာ အကြံအိုက်နေသော ကိုသိန်းလွင်ကို ပြုံးပြုံးကြီး ကြည့်လျက် ‘ဘယ့်နွယ် လုပ်လေ၊ ကိုယ့်လူက တယ်နှေးကိုး’ ဟု ကိုထွန်းခင် က အသားယူနေ၏။ ထိုအခိုက်တွင် အိမ်ရှေ့ ဝင်းပေါက်ဆီမှ ကားတစ်စင်း ဆွဲ၍ စက်ရပ်လိုက်သံ ကြားရလေသည်။ ထို့နောက် ကားဟွန်းသံ တစ်ချက်၊ နှစ်ချက် ဆက်၍ ခေါ်နေသံကို ကြားရလေသည်။

ဟော ... အိမ်ရှေ့မှာ ဘယ်သူများ လာနေပါလိမ့်ဟုဆိုကာ မမြတင် သည် ပန်းထိုးရာမှ ရုတ်တရက် ထ လိုက်၏။ တံခါးများ ပိတ်ထားလို့လားပဲ၊ အစေခံတွေလည်း တစ်ယောက်မှ မရှိကြဘူး။

“ဘော် ... ဘော် ...” ဟု ရှည်လျားစွာ ဆက်၍ ဟစ်နေသော ဟွန်းသံ ကို ကြားရပြန်လေ၏။ ကိုသိန်းလွင်သည် ငဲ့လျက် ခေါင်းကုတ်နေရာမှ မော့ကာ နားစွင့်လိုက်လေသည်။

‘ဘာလဲ ... အိမ်ရှေ့ကလား၊ အို ... အတင် နေပါကွယ်၊ ကိုကိုပဲ သွားကြည့်လိုက်ပါမယ်၊ ဟေ့ ကိုထွန်းခင် ခဏနေဦးကွာ ...’ ဟု ဆိုကာ ကိုသိန်းလွင်သည် ထ သွားလေသည်။ ကိုထွန်းခင်ကား ဆေးတံကြီးကို ခဲလျက်ပင် ထိုင်နေရစ်၏။ ဤပွဲ၌ မိမိ နိုင်မည် မုချပင်။ ဘယ်လိုပင် ခေါင်းကုတ်စေကာမူ သိန်းလွင်၏ စစ်ကဲနှင့် ရထားများကား လှုပ်နိုင်၊ လူနိုင် မည် မဟုတ်။

အိမ်အပြင်၌ကား နေဝင်ချိန် ဖြစ်လေသည်။ ဝင်းတံခါးဆီမှ ကား သမား တစ်ယောက်သည် ကိုသိန်းလွင်ထံ ရှေးရှုလာနေ၏။

‘ဒါ ... ရန်နောင် ပုံနှိပ်တိုက်ရှင် ဦးသိန်းလွင် အိမ်ပဲလား ခင်ဗျာ’

‘ဟုတ်တယ် ... ဟုတ်တယ်၊ ကျွန်တော့်အိမ်’

‘ဪ ... ဦးသိန်းလွင် ဆိုတာ ဆရာပဲလား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဘာကိစ္စ ရှိလို့လဲ’

‘ဟို ... ကားထဲမှာ မေရီခင် ဆိုတာက အမေးခိုင်းလိုက်လို့ပါ ဆရာ၊ ဆရာကို ခဏတွေ့ချင်လို့တဲ့’

‘မေရီခင် ...’

‘ဟုတ်တယ် ဆရာ၊ အဲဒါ သူ့နာမည်ပဲ၊ ပုသိမ်က လာတာ’

ဪ ... မေရီ၊ မေရီ။ ကိုသိန်းလွင်မှာ ရုတ်တရက် ဘာလိုလို၊ ညာလိုလို တစ်စုံတစ်ခု ပြန်လည်သတိရသော မျက်နှာထားဖြင့် ကားသမား အား ကြောင်တောင်တောင် ကြည့်နေမိလေသည်။ ‘ဪ ... ဘာကိစ္စတဲ့လဲ’

ဟု မလိုသော မေးခွန်းကိုလည်း စကားမရှိ စကားရှာကာ မေးမိလေသည်။
ထို့နောက် ကားသမားက ရှေ့က သွား၍ ကိုသိန်းလွင်က နောက်မှ ငိုက်စိုက်
ငိုက်စိုက် လိုက်သွားလေ၏။

‘ဟောဒီမှာ မမ၊ ဦးသိန်းလွင်’ ဟု ကားသမား ပြောသံကို ကြားမှ၊
ကိုသိန်းလွင်သည် လန့်လျက် မော့လိုက်ရာ၊ ဆွီဒင်ကား နောက်ပိုင်းတွင်
တစ်ကိုယ်တည်း ပြုံးပြုံးကလေး ထိုင်နေသူ မိန်းကလေး တစ်ယောက်အား
မြင်မိလေသည်။

အို ... မေရီ မေရီ၊ ဟုတ်ပါတယ်၊ မေရီပါပဲ။ အရင်ကနဲ့ တစ်ဖုံမှ
မလွဲဘူး။ ပြောင်းလဲခြင်း မရှိတဲ့ မေရီ၊ ထူးမခြားနား မေရီ၊ မေရီ အစစ်ပေါ့-
မေရီ ...။

‘ဦးရွှေသိန်းကြီး မှတ်တယ်ရှင်’

‘နေစမ်းပါဦး မေရီ၊ ပြီးမှ နောက်စမ်းပါ၊ ဘယ်နှယ်လဲ အခု မေရီ
ဘယ်က လာသလဲ၊ ဘာလဲ ဘယ်သွားမလို့တဲ့၊ ပြောစမ်းပါဦး၊ အို ...
မေရီ-မေရီ’

‘အို ... အရှင်းသားပဲရှင်၊ မေရီ ပုသိမ်က လာတယ်၊ အခု သင်္ဘောက
ဆင်းလာတာပဲ၊ ဇာတ်လိုက်မင်းသမီး လုပ်မလို့၊ အဝမ်းနဲ့ စာချုပ်ပြီးပြီ၊
ပဲခူးကို အခုချက်ချင်း သွားရမယ်၊ နယ်လီတို့က အလည်ခေါ်ထားလို့ သွား
ဖြစ်အောင် သွားရမယ်၊ ပဲခူးမှာ နှစ်ရက် နေပြီး ... အဝမ်း ချက်ချင်း အလုပ်
ဝင်ရမယ်ရှင်၊ အချိန်မရှိဘူး ... အချိန်က ဒီရေလိုပဲ၊ ဒီကားကြီးက ကောင်း
တယ်နော် ... နို့ပေမဲ့ မေရီဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ငှားလာတာ ... သူဌေးမင်းရဲ့’

‘မဟုတ်ပါဘူး ... နေစမ်းပါဦး ... ကိုယ် ထည့်လိုက်တဲ့စာ ရဲ့လား’

‘အို ... ရတာပေါ့၊ ရယ်တာပေါ့၊ ရယ်စရာကြီး၊ ဘာတွေ ရေးမှန်းလည်း
မသိဘူး၊ မေရီတို့ စာမဖတ်တတ်ပေါင်၊ ကောလိပ်တုန်းက ရှင်တို့ ကျွန်ုပ်ညာ
တွေ အားလုံး မေ့ကုန်ပြီ၊ ရတယ်ရှင် ... ရတယ် ... ဝမ်းသာပါတယ်ရှင်၊
လူကြီးလူကောင်း သူဌေးမင်း ဦးသိန်းလွင်ကြီး ... မေရီတို့လို အမိုက်မ၊
ဘိုင်ကောင်မကို သတိရတယ် ဆိုတာ မေရီမှာ အိုင်ယာလန်ထိ ချက်လက်မှတ်
ကြီး ကောက်ရသလိုပါပဲ။ ဪ ... ဒါထက် ရှင့်ဆွေတော် မျိုးတော် ဒေါ်လှ
တို့၊ ဒေါ်ချောတို့၊ ခွေးပုတို့ကော မာကြရဲ့လား။ ကလေးများ ပေါကြရင် မေရီ
မွေးစားဖို့ တစ်ခုလောက် ပေးကြပါလားလို့ ပြောလိုက်စမ်းပါ။ မေရီကို မေ့
ကြပြီ ထင်ပါရဲ့၊ နောက်မှပေါက်တဲ့ ရွှေကြာပင်တွေနဲ့ ပျော်ပွဲစားနေကြမှာ

ပေါ့နော်။ အတာကလေး တစ်ယောက်တော့ သေပြီ ထင်တယ်။ အခု သူ ဘယ်ရောက်နေသလဲ’

‘အတာကတော့ နေရာကျပါတယ်။ တောသူကြီး သမီးနဲ့ ရှပြီး တော သူဌေး ဖြစ်နေပြီ။ သူတို့နေတဲ့ရွာက ကျတ်ကုန်း ဆိုလား၊ တစ္ဆေကုန်း ဆိုလားပဲ။ တလောက လာတယ် ... ကိုယ်တို့ဆီမှာတောင် တစ်ည အိပ်သွားသေးတယ်’

‘အမယ် ... ကိုယ်တို့ဆီမှာတဲ့၊ ရှင်က ရှင်မယားနဲ့ သိပ်ပျော်နေတာ ပေါ့နော် ... သူက ဘယ်အရပ်သူလဲ၊ ချောရှာမှာပေါ့နော်၊ မေရီနဲ့ မိတ်ဖွဲ့ ပေးပါလားကွယ်၊ အို ... တော်ပြီလေ တော်ပါပြီ၊ သူဌေးကတော်ကြီးတွေ ကိုတော့ ကြောက်ပါတယ်၊ ကောင်းစားကြပါစေရှင် ... ဦးသိန်းလွင်ကြီးတို့ “ရွှေနဲ့မြ - နေနဲ့လ” ဆိုတာလို ရိုးမြေကျ ပေါင်းကြရပါစေ၊ အောင်ပါစေ မင်္ဂလာ ... အောင်ကြပါစေ မင်္ဂလာပေါ့နော် ... ပျော်ရဲ့ မဟုတ်လား’

ဤတွင် ကိုသိန်းလွင်သည် ဘာမျှ ပြန်မပြောဘဲ တခြားကို မျက်နှာ လွှဲသွားလေသည်။

‘သားသမီး ဘယ်နှယောက် ထွန်းကားပြီလဲ ရှင်’

‘တစ်ယောက်’

‘အထီးလား ... အမလား’

‘ယောက်ျားကလေး’

‘အို နိပ်တာပေါ့၊ အဲဒီကလေးကို တစ်နေ့ကျမှ မေရီ လာပြီး ချီရ၊ နမ်းရဦးမယ်။ ခွင့်ပြုမယ် မဟုတ်လား ... ပါပါကြီးရဲ့’

မေရီသည် ကားထဲမှထွက်ကာ ကားပေါက်ဝတွင် ကိုသိန်းလွင်နှင့် ယှဉ်လျက် ရပ်လေသည်။ လမ်းဓာတ်မီးများ ဖွင့်လေပြီ။ မှောင်မည်းစအချိန် တွင် မိုးသဲ့ လေပြည်ကလေးသည် မောဟိုက်ဟိုက် ကိုသိန်းလွင်ကို နှစ်သိမ့် စေ၍ မေရီ၏ ဆံယဉ်ကလေးများကိုလည်း ပွတ်သပ်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်စေ လေသည်။ မတ်တတ်ရပ်၍ နေရသည်မှာ အတော်ကြာပြီ ဖြစ်သဖြင့် ခြေများ ကျဉ်သလိုလို ဖြစ်လာသော်လည်း ကိုသိန်းလွင်ကား ဂရုမစိုက် သတိမရချေ။ မေရီကိုသာ အငေးသား ကြည့်နေမိလေသည်။ နှစ်ဦးသား အတန်ကြာ ငြိမ် နေကြပြီးနောက် မေရီသည် ကားထဲသို့ ပြန်ဝင်တော့မည့်ဟန်ဖြင့်-

‘ကဲလေ မေရီ သွားတော့မယ်၊ ကိုသိန်းလွင် မေရီကို မမေ့ဘူး မဟုတ် လား’

‘မမေ့ဘူး မေရီ ...’

‘မေရီဖြင့် ရင်ထဲမှာ ဝမ်းနည်းသလိုလို၊ ဝမ်းသာသလိုလိုကြီး ဖြစ်နေတယ်။ နို့ပေမဲ့ ... မေရီက ကိုသိန်းလွင်ကို သတိရတာကတော့ သက်သေ ဖူလုံပါတယ်နော်၊ ဒါကြောင့် ရန်ကုန်မြို့ ရန်နောင်တိုက်ပိုင် သူဌေး ဦးသိန်းလွင်ကြီးရှေ့မှာ အခုလို မေရီ ရောက်လာရတာပေါ့၊ ဟုတ်ရဲ့ မဟုတ်လား။ မေရီ မမေ့ပါဘူး၊ အားလုံး မှတ်မိ သတိရပါတယ်၊ ကျေနပ်တဲ့ မဟုတ်လား၊ ခုလို ကိုသိန်းလွင်ကို မာမာချာချာကြီး ပြန်တွေ့ရတာ မေရီ အများကြီး ဝမ်းသာတယ်၊ တစ်သားမွေး တသွေးလှ ဆိုတာလို ကိုသိန်းလွင် ဆိုတဲ့ ကလေးအဖေကြီးလည်း အရင်ကထက်ပိုပြီး စတိုင်ဖြောင့်နေသေးတယ်၊ စိတ်ပျို ကိုယ်နုပေါ့လေ။ မေရီ သွားလိုက်ဦးမယ်နော်’

‘အို နေပါဦး ... မသွားပါနဲ့ဦး မေရီ၊ မေရီ မသွားရဘူး၊ နေဦး’

‘နေလို့ မဖြစ်ဘူးရှင်၊ သွားရမယ်၊ သွားမယ်၊ သွားဖို့ အကြောင်းတွေ အများကြီးရှိတယ်၊ သန်ဘက်ခါ အေဝမ်းမှာ အလုပ်ဝင်ရမယ်၊ မေရီ ဆိုတာ ရှင့်လို ဓနရှင်ကြီး မဟုတ်ဘူးရှင်။ သွားရမယ်’ ဟု ဆိုကာ မေရီသည် ကိုသိန်းလွင် မမေ့နိုင်သော ထူးခြားသည့် ပြောင်ချော်ချော် ပြုံးပုံကလေးနှင့် ပြုံးကြည့်နေလေ၏။ ထို့နောက် မေရီသည် ကားထဲသို့ ဝင်မည်ပြုပြီးမှ ရုတ်တရက် ပြန်လှည့်လာလေသည်။ ‘ငိုငိုလျက်နေသူ ကိုသိန်းလွင်၏ မျက်နှာကို လျင်မြန်သွက်လက်စွာ ဘေးမှ ကိုင်ကာ မော့စေပြီးသော် ... အားရပါးရ နမ်းလိုက်လေသည်။ ထို့နောက် ချက်ချင်းပင် ကားထဲသို့ ဝင်ပြေးလေသည်။ ကိုသိန်းလွင်ကား ကြက်သေ သေလျက်။ ဘာမျှ မလှုပ်နိုင်၊ မပြောနိုင် ဖြစ်နေစဉ် မေရီ၏ကားသည် စက်နိုးကာ ထွက်ခွာသွားလေသတည်း။

ကားနောက်မှ မီးနီကလေးကို မျက်စိတစ်ဆုံး မျှော်ကြည့်နေပြီးသော် ခေါင်းထဲ၌ မူးနောက်နောက်နှင့် ကိုသိန်းလွင်သည် အိမ်ဆီသို့ လေးဆေး ဖြည်းနေးစွာ ပြန်လျှောက်ခဲ့လေသည်။ အိပ်မက် မက်သလို ရှိလှ၏။ ရင်တွင်း၌လည်း လှိုက်ဖို့ လှိုက်ဖို့ ဖြစ်နေလေသည်။ အိမ်ဧည့်ခန်းမှာ အလွန်အိုက်သည်ဟု ထင်မိ၏။ ထိုင်နေကြသော မယား မမြတင်နှင့် ကိုထွန်းခင်တို့ကို ပင် ရွံသလိုလို ဖြစ်လာလေသည်။

‘ဘယ်သူလဲ ... ဘယ်က ကားလဲ’ ဟု စိုးရိမ်မကင်းဟန်ဖြင့် မမြတင်က မေး၏။

ထိုမေးခွန်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ဖြေရန်ကား မဖြစ်နိုင်ချေ။ မေရီနှင့် သူတို့နှင့် ဘာမျှ မသက်ဆိုင်ပေ။ မေရီကား မိမိ၏ အတွင်းရေးသက်သက်

ဖြစ်လေသည်။ ကိုယ့်မယားကို ကိုယ်ညာခြင်းသည် အလွန် ဆိုးရွား၏။ သို့သော် ဤအရေး၌ကား ညာရလေတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ‘ဘယ်က လူတွေ လဲ မသိဘူး၊ လမ်းမှားပြီး ဒီကို ရောက်လာကြတယ်’ ဟု တိုတိုတုတ်တုတ် ပြန်ပြောလိုက်လေသည်။

‘မင်းက ပိုပြီး လမ်းလွဲကုန်အောင် နတ်လမ်းညွှန်လိုက်တာပေါ့လေ’ ဟု ကိုထွန်းခင်က ကြားဖြတ်ကာ ရွန်းလိုက်၏။ သို့သော် ... ကိုသိန်းလွင် ကား မရယ်နိုင်ပေ။ မျက်မှောင်ကြုတ်လျက် ဆိုဖာပေါ်သို့ ထိုင်ချလိုက်လေ သည်။ သန့်ရှင်း သပ်ရပ်သည့် မိမိပိုင် ဤအခန်းကိုပင် အချုပ်ခန်းကဲ့သို့ မှတ်ထင်လာလေသည်။ လောကကြီးတွင် ဤအိမ်ခန်းကလေးသည်ကား ပျော်ရွှင်ခြင်းနှင့် လွတ်လပ်ခြင်းတို့ ကိန်းအောင်းရာ အရပ် မဟုတ်ပေ။ ဆိုဖာပေါ်တွင် ထိုင်နေသူကား အခွံ အကာ တည်းဟူသော သိန်းလွင်၏ ရုပ်ခန္ဓာ အတ္တဘောကြီးမျှသာ ဖြစ်၏။ သိန်းလွင် အစစ်ဖြစ်သော သိန်းလွင် ၏ နာမ်စေတသိက်သည်ကား အေးချမ်းသာယာသည့် ပဲခူးလမ်းပေါ်တွင် အမြန်မောင်းနှင်လျက်ရှိသော ဆီဒင် မော်တော်ကား အတွင်းဝယ် မေရီနှင့် အတူ ယှဉ်တွဲကာ လိုက်ပါသွားလေသည်။ မေရီကား ကိုသိန်းလွင်၏ ပျော် ရွှင်ခြင်းပေတည်း။ မေရီနှင့် နေရခြင်းသည်သာလျှင် ကိုသိန်းလွင်အဖို့ လွတ် လပ်ခြင်း မည်လေသည်။ ဆိုဖာပေါ်တွင် ကြိတ်မနိုင် ခဲမရ ထိုင်နေရာမှ “မေရီ ... မေရီ” ဟု စိတ်ပြေလက်ပျောက် အားရပါးရ အော်ဟစ်လိုက်ချင် လေသည်။ သက်မကြီးချကာ အုတ်နံရံဆီသို့ မော်ကြည့်လိုက်မိ၏။ “လွမ်း ပိုအောင်” ခေါ် မေရီက လက်ဆောင်ပေးသည့် ရှုမျှော်ခင်း အရပ်ကားကလေး ကို မြင်မိပေသည်။ ကောလိပ်၌ လည်းကောင်း၊ ပုသိမ်တွင် ကျောင်းဆရာ အဖြစ်နှင့် နေခဲ့ဖူးသည့် လူပျိုဘဝ၌ လည်းကောင်း မေရီနှင့် လွတ်လပ်စွာ ပျော်ခဲ့၊ ချစ်ခဲ့ကြပုံတို့သည် ကိုသိန်းလွင်၏ စိတ်အာရုံဝယ် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်လာကြကုန်၏။ ပန်းဥယျာဉ်၊ ရွှေတိဂုံ၊ ရေလယ်ကျွန်း၊ ကျိုက်ကလို့၊ လွမ်းစေတီ၊ မော်တင်စွန်း စသည့် အရပ်များတွင် တူနှစ်ကိုယ် နှစ်ပါးသွား ကာ အသည်းစွဲ ပျော်တော်မူခဲ့ကြပုံတို့ကို ထင်ယောင်မြင်ယောက် ဖြစ်ကာ အတောမသတ်နိုင်အောင် တမ်းတ လွမ်းဆွတ်နေမိလေသည်။

ဤအိမ်ခန်းကား မိမိအား ဖိနှိပ်ချုပ်နှောင်ရာ အကျဉ်းထောင် ဖြစ်၍၊ မမြတင်နှင့် ကိုထွန်းခင်တို့ကား ထောင်စောင့် ဒရဝမ် ပုလိပ်များသာ ဖြစ်

ကုန်သည်ဟု ထင်မိတော့၏။ မယားနှင့် မိတ်ဆွေတို့အား ကြည့်ကာ ကြီးစွာ သော မုန်းစိတ်များ လွှမ်းမိုးလာလေသည်။

မမြတင်ကား ထိုသို့ ကိုသိန်းလွင် ဖြစ်နေပုံကို ဘာမျှ မသိရှာဘဲ ဘာများ ရူးနေပြန်ပါလိမ့် ... ဟုသာ အောက်မေ့လျက် ပြုံးမိရှာလေသည်။ ဆေးတံကြီးခဲကာ စစ်တုရင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းနေရာမှ ကိုထွန်းခင်က လှည့်၍ ‘ဟေ့ ဘိုးသိန်း၊ စောင့်နေရတာ ကြာလှပြီ၊ လာလကွာ - မင့်အလှည့်လေ’ ဟု ခေါ်လိုက်လေသည်။

သို့သော် ... ထိုအချိန်၌ ကိုသိန်းလွင်၏ ဦးနှောက်သည် မကြုံစဖူး အထူး ချာလပတ်လည်လျက် နေလေသည်။ မေရီကား မိမိ အသည်းစွဲ ချစ်သော ပျံလွှားမ မယ်ပကာသနကလေးပေတည်း။ မြတင်ကား ... လူကြီး မိဘများ သဘောတူ ပေးစားကြ၍ ရေစက်ဆုံရသော မယားကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ မေရီနှင့်လည်း မပြတ်နိုင်၊ မြတင်နှင့် သားကလေး ကိုလည်း မဖြတ်နိုင်၊ ရှုပ်လှ ခက်လှသော ဤလူဘုံကြီးတွင် ဘာမျှ ရှင်းလင်းခြင်း၊ အဆင်ပြေခြင်း မရှိပေ။ စစ်တုရင်ခုံဆီသို့ မှုန်တေတေ လှမ်း ကြည့်ကာ ကိုသိန်းလွင်ကား ဘာမျှ စကားပြန်မပြောနိုင်ဘဲ ယောင်ချာချာ မှိုင်တွေတွေပင် ဖြစ်နေလေတော့သတည်း။ ။

မိချောပြဇာတ် *

ဇာတ်ဆောင်သူများ

ဦးဖိုးလုံး --- ငါးပိပွဲစား။
 ဒေါ်နှင်းမြ --- ၎င်းကတော်။
 မိချော --- ၎င်းတို့၏ တစ်ဦးတည်းသော သမီး။
 မောင်ပေါကြီး --- မိချော၏ ရည်းစား၊ ဘုန်းကြီးလူထွက်။

(နံနက်စောစော ငါးပိပွဲစားကြီး ဦးဖိုးလုံး၏အိမ်တွင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်း
 ဝိုင်း ပြင်ထားစေ။ လူကြီးများ မနိုးကြမီ မိချောနှင့် မောင်ပေါကြီးတို့ နှစ်ယောက်
 အရင်ရောက်နေနှင့်စေ။ နှစ်ဦးစလုံး မျက်နှာချင်းဆိုင်လျက် နေမထိ ထိုင်မထိ
 ရှိနေစေ။)

မိချော။ ။ ကိုပေါကြီး၊ စားလေ စားပါ၊ ဟောဒါက ငါးပုပ်ပြား၊ ဒါက
 တော့ ကကူရုံခြောက်၊ ကြိုက်ရာ သုံးဆောင်ပါရှင်။

ပေါကြီး။ ။ ကကူရုံခြောက် စားချင်တယ်ဗျာ၊ အေးလေ ... ငါးပုပ်ပြားပဲ
 ကောင်းပါလိမ့်မယ်၊ ဟာ ... နှစ်မျိုးစလုံးပဲ ကပ်ပါ။ အေးလေ
 ... ယောင်လို့ ပေးပါ၊ အဲလေ ... နေတော့ နေတော့၊ ကကူရုံ
 ခြောက်ပဲ ကြိုက်တတ်တယ်။ အို ... ဘာမှ ကြိုက်တယ် မဟုတ်
 ပါဘူးဗျာ၊ ကျုပ် ကြိုက်တာကတော့ မချောကိုပဲ။ (တင်ပျဉ်ခွေ
 နေရာမှ ညာဘက်ခွေကို ထောက်လိုက်ပြီးသော် မိချော အနီးသို့
 ဦးခေါင်းယိမ်းလိုက်စေ) ဪ ... မချော၊ မချော၊ အချောအလှ
 ပြောမပြချင်ဘူး၊ ဟောဒါက ကိုကိုပေါကြီးတို့ သဘောကျစရာ
 ကြီးပဗျာ၊ သူများကတော့ ပြောရှာကြမှာပဲ၊ ငှက်လောက်တော့

* မောင်ထင်နှင့် စပ်တူ ရေးသည်။

လင်းတတိုင်း လှပါရဲ့၊ နို့ပေမင့် ကိုပေါတို့ကတော့ ကျမ်းဂန်
အရ ပြောရမယ်ဆိုရင် စက္ခုရူပေန သံဝါသာ ဆိုတာ အင်မတန်
ဆန်းကြယ်တာကလား။ ခေါ်တော့ မရှောင်၊ ချစ်တီး မရှောင်
ကြိုက်ကြသေးတာပဲ၊ ကြည့်စမ်း၊ ဖြူဖွေးနေတဲ့ ဗိုလ်မကလေး
တွေတောင် မျောက်မွေးတာကို စဉ်းစားကြည့်လေ။ တချို့က
ဂေါ်ဖိပန်းကိုမှ ကြိုက်တယ်၊ တချို့က မုန်လာဥ ဖြူဖြူဖွေးဖွေး
ကြီးကိုမှ သဘောကျတယ် မဟုတ်လား။ ကုလားက ဝက်သား
ကို မုန်းတယ်၊ ဗမာက ချာပါတီကို မစားနိုင်ဘူး၊ အင်္ဂလိပ်က
ဒူးရင်းသီးကို နံသတဲ့၊ ဗမာကတော့ ကြိုက်လိုက်တာ လွန်လို့။
ဟော ... ဧရာဝတီမြစ်ထဲကနေ ကြည့်ရင် ပြည်မြို့ဟာ ဘယ်
လောက် သာယာသလဲလို့၊ ဟော ... မချောတို့ကတော့ နဝဒီသာ
ဘယ်အရပ်၊ ဘယ်မျက်နှာကနေကြည့်ကြည့် ကိုပေါရဲ့၊ စိတ်
ထဲမှာ ဝက်သားတုံးကြီးလို အဆီတွေ တရွဲရွဲနဲ့ ချစ်စရာကြီးပဲ၊
ဪ ... မချော၊ မချော၊ လှအိုးကွဲ့၊ နံပါတ်တစ်၊ ဂဏန်းတစ်၊
ဆန်းသစ်စ ဖိုးသော်တာကြီးလို့။

(ပြောရင်းဆိုရင်း မောင်ပေါကြီးက မိချော၏ ဆံစကို
မထိတထိနှင့် သုံးသပ်လိုက်စေ။ ထိုအခိုက် မိချော၏ အမေ
ပွဲကတော် ဒေါ်နှင်းမြ ဝင်လာစေ။)

မိချော။ ။ မေမေ ... မေမေ၊ ဟောဒီမှာ ... ကျွန်မ ... ကျွန်မ ... ကျွန်မရဲ့
ဟဝါလေ၊ ဟိုဒင်း ... ကျွန်မ ကိုပေါကြီးနဲ့ ယူတော့မယ်နော်။

ဒေါ်နှင်းမြ။ ။ ဟင်း ... ဘယ်နှယ် ... ညည်းတို့ကလဲတော်၊ စောစောစီးစီး
လွန်လွန် ... လွန်လှချည့်၊ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကလေးများ
သောက်ကြပါဦးတော့၊ တကတဲမှပဲတော် ...။ သဘောတော့
ကျပြီးသားပါ။

မိချော။ ။ သဘောတူတယ်နော် မေမေ ... ဟုတ်လား။ ဒီကိစ္စကို ကျွန်မ
တို့ချည်း ပြောနေလို့တော့ မပြီးဘူး၊ မေမေပဲ ဖေဖေကို တော်
သလို ကြည့်ပြီး လုပ်လိုက်ပါတော့နော် မေမေ။

ဒေါ်နှင်းမြ။ ။ ညည်း ... ဖအေကအေ ... သဘောတော့ ကောင်းပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့
စောစောစီးစီး အိပ်ရာထမှာ စိတ်ကောက်တတ်တယ်တော့။

မိချော။

။ ဒါတော့ ဟုတ်ပါရဲ့ မေမေရယ်၊ နို့ပေမဲ့ မြန်မြန်လုပ်မှ၊ တော်တော်ကြာ ကိုပေါကြီးက စိတ်ပြောင်းသွားရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ၊ အခုပဲ ပြောပေးပါ မေမေ နော် ... နော်လို့ ...။

(ဦးဖိုးလုံးသည် စပါးအုံးမြွေ တွန်သံကဲ့သို့ သမ်းကာ အပေါ်ထပ်မှ ဆင်းလာစေ။ ကိုင်းတန်း၊ ဝိုဒေါင်ကို သွားရန် ကိစ္စရှိသဖြင့် ဖျင်အင်္ကျီနှင့် ရခိုင်လုံချည်ကို ဝတ်ပြီးလျှင် ခြင်းကို ခေါင်းတွင် စွပ်၍ ဆင်းလာစေ။ နံပြားနှင့် ပဲပြုတ်တို့၏ ဂုဏ်ပုဒ်ကို အမွှမ်းတင်သော ခေတ်စမ်း တေးသံကလေးကို တဟင်းဟင်း ညည်းရင်း လက်ဖက်ရည်ဝိုင်းသို့ ဝင်လာစေ။ အားလုံးက ဦးဖိုးလုံးအား တရိုတသေ နေရာဖယ်ပေးကြစေ။)

ဦးဖိုးလုံး။

။ အကြမ်းအိုးပြင်ဟေ့၊ ဆာဒါအိုးပြင်ဟေ့၊ အေး ... အေး ... နိပ်ဟ ... ဒီပန်းကန်က ငါးပုပ်ပြား၊ ဟိုအနားကတော့ ခုံးခြောက်၊ နံပြားကတော့ ဘယ်ရောက်နေသလဲ။ ဟင် ... ပဲပြုတ်လည်း မမြင်ပါကလား။ ကြက်သွန် ယူခဲ့၊ ဆီ ယူခဲ့၊ နံပြား ယူခဲ့၊ ပဲ ယူခဲ့၊ “ပလိန်းကိတ် ဘယ်လို ကောင်းသော်လဲ ပဲပေါင်းကိုတော့ တလည်လည်၊ နံပြားချို ငယ်ကပေါင်းကိုကွယ် အောက်မေ့မိတယ်၊ တယ်နော် တူနယ် ... လဗျောင် ...” (ထိုအတွင်း ဦးဖိုးလုံးသည် သတင်းစာကို ဆွဲယူလိုက်၍ မျက်မှောင်ကုတ်ကာ ကြည့်စေ။ နေ့စဉ် အဖြစ်အပျက် သတင်းတို့ကို ရွံရှာလေဟန် စာဖတ်ရင်း တစ်ချက် နှစ်ချက်လောက် တံတွေးခတ်ပစ်လိုက်စေ။) အို ... ဒီမင်းတိုင်ပင် အမတ်တွေဟာ ဘာကောင်တွေလဲကွ၊ အလကားပဲ၊ တို့ဗမာတွေ ခွေးဖြစ်ကုန်ပြီကွ။ ထိုး ... “မုဒိမ်း ကျင့်သော မြူလူကြီး” တဲ့။ ဟေ့ ... မယ်နှင်း၊ ကြားလား။ ကနေ့ကစပြီး အရောမဝင်နဲ့။ မိချောရော၊ နင်ရော ဖာဖြစ်ကုန်လိမ့်မယ်။ “ဒိုင်ဗင်ထိုး၍ သေသောသူငယ်”၊ ကောင်းပါလေဗျာ။ “ဆယ့်လေးမိုင် လမ်းလျှောက်ပွဲကြီး”၊ တို့ မပါချင်ဘူးဟေ့။ “အိတာလျံ စစ်တပ်များ အာဖရိကသို့ ရောက်ပြီ” တဲ့။ “အဒစ် အဘာဘာမြို့ကို ဗုံးကြဲပြီ” တဲ့။ နိပ်ဟ ... ကောင်းလိုက်တဲ့ သတင်း။ ငါးပိဈေးကောင်းဦးမှာပဲ၊ ငါတော့ ကော်ချင်ပြီ ထင်

တယ်။ “မင်္ဂလာသတင်း”၊ ထို ... ဟင် ... ဒီနံ့ပြားက ရေခဲ
စိမ်းထားတာလားကွ၊ လောကကြီးက တယ်ထူးဆန်းသကဲ့၊
အသုံးမကျပါဘူးကွာ။ ကဲ ... ကဲ ... မယ်နှင်း၊ စက္ကူနဲ့ ခဲတံ
ယူခဲ့၊ ငါ ပြောပြမယ်၊ ရေးစမ်းကွာ။ (ဦးဖိုးလုံးက လက်ဖက်ရည်
ကြမ်း သောက်ရင်း ပြောပြသော သတင်းစာဆောင်းပါးကို ဒေါ်
နှင်းမြက အောက်ပါအတိုင်း လိုက်၍ ရေးစေ။) အကြောင်းစကား
သောင်းပတ္တမြားဖြင့် ဆောင်းပါး ရေးလိုက်ပါသည်။ သန်း
ခေါင်ယံ လမိုက်ထဲ မည်းချင်တိုင်း မည်းနေသော သတင်းစာ
ဆရာ အယ်ဒီတာကြီး ခင်ဗျား၊ ကျွန်တော် အစီရင်ခံပါရစေ။
ယခုနေအခါ တက်ခေတ်မှာ ဒိုင်ဗင်ထိုးလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ
ခင်ဗျား။ တက်ခေတ် တက်ခေတ်နဲ့ တဟစ်ဟစ် အော်နေတဲ့
အထဲ မုဒိမ်းပေါင်း အမျိုးစုံနှင့် ဂုဏ်ထင်အောင် အသုံးတော်
ခံနေသည်မှာ သတင်းစာရဲ့ မျက်နှာကို ထောက်ထားပါဦးလို့
ကျွန်တော် ပွဲစားမင်း ဦးဖိုးလုံးက ငါးပိပုံး အညာတင်ရင်း
စာသတင်းယဉ်ကာ နှံ့လိုက်ပါသည်။ သန်းခေါင်ယံ ထုတ်ဝေ
သည့် အကျိုးယုတ် အဖျင်းစာ၊ အယ်ဒီတာမင်း ခင်ဗျား။ (ထို
စာကို အားလုံးက ပီတိသောမနဿကျပြီး ဂွမ်းဆီထိသလို တအိအိ
ရှိနေကြစေ။)

အားလုံး သံဖြိုင်။ ။ တော်ပါပေ၊ ကောင်းပေ။ တယ် ဆိုတဲ့ စာပါကလား၊
ထိလိုက်တာ လွန်ရော။

မိရော။ ။ ဖေဖေ တော်တော် ကျေနပ်သွားပြီ ထင်တယ်။ ကဲ ... မေမေ
လုပ်ပါ၊ ပြောပါ။

ဒေါ်နှင်းမြ။ ။ ကိုလုံး ... ပဲပြုတ်ကလေးက ကောင်းတယ်နော်။

ဦးဖိုးလုံး။ ။ အေး ... အေး ...။

ဒေါ်နှင်းမြ။ ။ ဒါဖြင့် ရှင်ကို ကျွန်မ စကားတစ်ခွန်းလောက် ပြောပါရစေ။
(ဒေါ်နှင်းမြသည် ကြင်နာယုယစွာ ဦးဖိုးလုံး၏ ဖျင်အကျိုးပေါ်၌
မရှိသေးသော ဖုန်များကို မာယာလုပ်၍ တောက်ပေးစေ။ ဦးဖိုးလုံး
က မျက်မှောင်ကုတ်ကာ လှည့်ကြည့်စေ။ ဒေါ်နှင်းမြ ရှက်စနိုး
ဖြစ်သွားစေ။) နေပါဦးတော့ ကိုဖိုးလုံးရဲ့၊ ရှင်ပဲပြုတ်နဲ့ နံပြား
ကို ခဏဖယ်ထားလိုက်ပါဦး၊ ဒီနေ့ ဘာလဲ ဆိုတာ သိရဲ့လား၊

တော်သလင်းလဆုတ် ၁၅ ရက်တော့၊ တော်နဲ့ ကျုပ်နဲ့ ဥပုသ်
ဧရိပ်မှာ တွေ့တဲ့နေ့လေ၊ မမှတ်မိဘူးလား။ အမယ်လေးတော်
... သူကလည်း ကြောင်တောင်တောင် လုပ်နေစမ်းပါနဲ့၊
တယ်လည်း မေ့တတ်သကဲ့တော့။ ကျုပ် မှတ်မိပါသေးတယ်၊
ဘုရားကုန်းတော်ပေါ်၊ ရာဟုထောင့် ဧရိပ်တွေ နောက်ဖေးမှာ
မဟုတ်လား၊ ရှင်က စိပ်ပုတီးနဲ့ ကျွန်မကို မျက်စပစ်ပြတာလေ။
အဲဒီတုန်းကပေါ့၊ ရှင်မှာ ချင်းတွေ သိပ်စားထားလို့ ဥပုသ်
ဧရိပ်ကအပြန် ခူလာဝမ်း ဖြစ်တယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါကို
ကြားရတော့ ကျွန်မဖြင့် ဟိုတုန်းက တစ်ညလုံး အိပ်မပျော်ဘူး၊
စိုးရိမ်လိုက်ရတာ။ ခုတော့ သူ့မှာဖြင့် ချစ်ရသူ မယ်နှင်းကို
နံ့ပြားလောက်မှ မမက်တော့ဘူးလား၊ အဖက်မလုပ်ချင်တော့
ဘူး ပေါ့လေ။

ဦးဖိုးလုံး။ ။ အေးပါကွာ၊ အဲလေ ... မဟုတ်ပါဘူး။ (ထို့နောက် တစ်ကိုယ်
တည်း တီးတိုးပြောရမည်မှာ ...) ဘယ်နှယ် ... ကမြင်းမလဲ
မသိဘူး၊ သမီးရှေ့မရှောင်၊ ဧည့်သည်ရှေ့မရှောင်၊ တောပြော
တောင်ပြောနဲ့၊ ကလေးကလား နိုင်လိုက်တာ လွန်ရော။ နံ့ပြား
ကလေးက အမွှေးချင်သား၊ ဒင်း ... ဟောင်ဖွာ ဟောင်ဖွာ
လုပ်တာနဲ့ နံ့ပြားတောင် ခြင်ထောင်စော် နံလာပြီ။
(ဦးဖိုးလုံးသည် သတင်းစာကို ဆက်၍ ဖတ်နေစေ။ ဒေါ်နှင်းမြ
ကလည်း လက်သုတ်ပဝါကို ဓေါက်ရင်း သမီး မိချော၏ အရေး
ကို စတင် ဖွင့်လှစ်စေ။)

ဒေါ်နှင်းမြ။ ။ ရှင်သမီးကလည်း ရှင့်လိုပါပဲတော်၊ ဖအေ ထက်သလို သမီး
ကလည်း ထက်တာပါပဲ။ ဖအေက ခူလာသမား၊ ဟော ...
သမီးကလည်း မီးယပ်သည်ကလေး။ ပြီးတော့လည်း သူ့အဖေ
စွံတဲ့နေ့မှာပဲ သမီးကလည်း စွံတယ်တော့။ ငယ်ငယ်တုန်းက
ဥစ္စာတွေ အောက်မေ့မိသေးသတော်။ ကဲ ... ကိုဖိုးလုံး၊ ရှင်
လည်း ငယ်ရာက ကြီးလာတာ၊ များများ ပြောမနေပါရစေနဲ့။
ရှင်သမီးက မောင်ပေါကြီးကို လိုချင်သတဲ့။

ဦးဖိုးလုံး။ ။ (ဈေးနှုန်းသတင်းများ၌ပင် စိတ်စွဲလျက်) “စပါးဈေး တန့်လျက်
ပင်။ စက်ကြီး အနုတ်အသိမ်း မရှိ။ ရွှေဒင်္ဂါး ဈေးတက်၏။

ပဲဖြူကလေး အရောင်းအဝယ်မရှိ။” တော်သေးဟေ့ ... တို့များ ပဲဖြူကလေး လှောင်မိရင် အမွတ်ပဲ။ ငါက ဒါတွေကို စောစော က မျက်စိမြင်လို့ ငါးပိတွေ အများကြီး လှောင်လိုက်တာပေါ့။ မယ်နှင်းရေ ... ပဲပြုတ် ထည့်ဦးကွာ။

ဒေါ်နှင်းမြ။ ။ (ဦးဖိုးလုံးက ဂရုမစိုက်သဖြင့် နာကြည်းလျက် ရှိနေရာမှ အသေ အရာ စိတ်ကောက်ဟန်ဖြင့် ...) အနှစ် နှစ်ဆယ်လုံး ပေါင်းသင်း လာတာ၊ သူ့သည်းညည်းပဲ ခံလာခဲ့တယ်။ ဒါတောင် လူကို တစ်ချက် အကောင်းမပြောဘူး။

ဦးဖိုးလုံး။ ။ (ပဲပြုတ်တစ်စွန်း ယူ၍ စားမည်အပြုတွင် စွန်းနှင့် ပါးကို ရော်ထိုး မိစေ) ဟင်း ... ပဲပြုတ်ကလည်း ငန်လိုက်တာ။ ကြည့်စမ်း .. အနှစ် နှစ်ဆယ်လုံးလုံး ပေါင်းသင်းလာတာ၊ ပဲပြုတ်ကိုတောင် တစ်ခါမှ အစပ်တည့်အောင် မစားရသေးဘူး။

မောင်ပေါကြီး။ ။ (အထွေထွေ စကားများကို ကြားနာရပြီးသော် စိတ်တွင် ဒွံဟဖြစ်လျက် ...) အင်း ... ခက်တော့တာပဲ။ လင်မယား ညားကြလို့ ဒီလိုသာ ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် မိန်းမဟာ ဘာလုပ် ပို့လဲ။ မိချောနဲ့ ငါဟာ ဒီလိုပဲ နေကြမှာပါပဲ။ ငါ လက်ဖက် ရည်ကြမ်းနဲ့ ငါးခြောက်ဖုတ် မြည်းကောင်းတုန်း မိချောဟာ လည်း သူ့အမေလိုပဲ ကမြင်းကြောထနေမှာ ထင်ပါရဲ့။ ငါများ အလုပ်အကိုင်ထဲ စိတ်ရောက်နေရင် မိချော ... မိချောက လာပြီး ပွတ်သီးပွတ်သပ်နဲ့ ဝင်ရှုပ်နေဦးမှာပဲ။ စိတ်ပျက်လိုက်ပါဘိ။

မိချော။ ။ (မောင်ပေါကြီး၏ လက်ကို ဖြည်းညှင်းစွာ ဆုပ်နယ်လျက် ...) ကိုပေါကြီးနော် ... ခုထဲက ပြောထားပါရစေ၊ ကျွန်မကို မက် တယ် မဟုတ်လား၊ နောင်တော့သာ ပစ်မသွားပါနဲ့နော် ... သိလား။ ကိုကို စိမ်းကားရင် မယ်ချောကလေးရဲ့ အလောင်းဟာ ကန်တော်ကြီးထဲက ဆယ်ယူရလိမ့်မယ်၊ ရွှေမြင်းမိုရ်အက်လို့ ကွဲစေတော့ မောင်ရေ ... နွဲ့လျက် ပျော်မယ် ဆိုတာလိုပဲ။ တောက်တဲ့ကပ်တာ မိုးကြိုးပစ်လို့ ကွာကျချင် ကျမယ်၊ ကျွန်မ ကိုပေါကြီးဆီက ဘယ်တော့မှ မခွာဘူး၊ ဒါနဲ့များတောင် ဖေဖေ က ကျွန်မတို့အချစ်ကို ခွဲမယ်ဆိုရင် မိချော အသည်းနှလုံးကို ဓားနဲ့ခွဲပြီး ဆားနဲ့ ကြံသလို နေမှာပဲ။

ဒေါ်နှင်းမြ။ ။ ဒီကောင်မဟာနော် ... ညည်း ဖြစ်နေတာ ငါသိပါတယ်တော်။ ကိုယ်ချင်းမစာလို့ ပြောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မညားခင် မယားက ဒီလောက်ချွဲနေရင် မိန်းမဈေးဖျက်တာနဲ့ အတူတူပဲဟဲ့။

မောင်ပေါကြီး။ ။ ဪ ... မချော ... မချော၊ နတ်သမီး သူဇာမယ်ကြီးရဲ့။ ခုတင်က ချောတို့ ဖားသားကြီး ညည်းနေတာတွေ ကြားရဲ့လား၊ မချောတို့အဖေမှာ ငွေပေါတယ် မဟုတ်လား၊ ကျုပ်ကတော့ ဘိုင်ကောင်၊ လူပဲ ရှိတယ်၊ လောကမှာ ငွေအရေးကြီးတယ်၊ ငွေကို မက်လို့ ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ယုံပါနော်။ နို့ပေမဲ့ သစ္စာဝါဒီကို မြွက်ရမယ်ဆိုရင် ငွေဆိုတာ အချစ်ထက် သာလွန်အရေးကြီးသကွယ့်၊ အချစ်နဲ့ ထမင်းဝကြတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်မှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းကလည်း ကျုပ်တစ်ယောက်စာတောင် ကောင်းကောင်း မလုံလောက်ဘူး၊ မချောဖို့တော့ ဝေးရော ...။

မိချော။ ။ (ဦးဖိုးလုံး၏ခွေးကို မထိတထိ ခပ်ရွံ့ရွံ့ ကိုင်ပြီးလျှင် ...) ဖေဖေ ... နားထောင်ပါဦး ဖေဖေ၊ နို့မို့ရင် တော်တော်ကြာ အလွဲတွေ ဖြစ်ကုန်မှ နောင်တရနေမယ်။ ဒီမှာလေ၊ ဖေဖေ ... သမီးချောကလေးဟာ ဆယ့်သုံးနှစ်အရွယ်၊ လူမမည် ကလေးဘဝက စပြီး လင်လိုချင်လာခဲ့တယ်၊ လင်ရှာလာခဲ့တယ်။ လင်ဆိုတာ ရှာမှ ရှားမှန်းလည်း သိခဲ့ပါပြီ။ မေမေသိတဲ့အတိုင်း ကျွန်မဟာ လူပျို လူအို မရွေး တတ်သရွေ့ မှတ်သရွေ့ မူရာမာယာတွေကို အစွမ်းကုန်သုံးပြီး အမျိုးမျိုး မြှူခဲ့လှပါပြီ။ အခုဆိုရင် ဟောဒီကိုပေါကြီး တစ်ယောက်ကိုတော့ ဖမ်းမိနေပြီ။ အို ... ဖေဖေရယ် ... မိပြီး ငါးများတောင် မြူးထဲက ထွက်ပြေးတတ်ပါတယ်၊ ယောင်ချာချာ လုပ်မနေစမ်းပါနဲ့၊ ဖေဖေသမီးချောကလေးက စုံဆယ်ဖြာနဲ့ ပန်ထွာဦးတင်နေပါတယ်။ ရှိခိုးပါရဲ့ ဖေဖေ၊ ကျွန်မ မောပြီ၊ ကိုပေါကြီးကိုတော့ လက်မလွတ်ပရစေနဲ့တော့၊ ရွှေနဲ့မြ နေနဲ့လတို့ တင့်တယ်ပုံ မင်္ဂလာတရားဦးကလေးများ ဟောကြားတော်မူပါဦး ဖေဖေ။

မိချော၊ ဒေါ်နှင်းမြနှင့် မောင်ပေါကြီးတို့ သံဖြိုင်။ ။ (သုံးဦးစလုံး ဦးဖိုးလုံးသို့ လက်အုပ်ချီလျက် ...) အို ... ထမင်းသခင်၊ ကျေးဇူးရှင်နှင့်၊ အခွန်တော်ထမ်း၊ ရွှေငွေလဲ ရှမ်းပေသည့်၊ ငါးပိဘုရင်၊ ချောဖခင်။

ချောနှင့် ပေါတို့ နှစ်ကိုယ်ထွေးစေမည်၊ ထိုအရေးမင်္ဂလာကို၊
လျင်မကြာ လျှာမလိပ်စေဘဲ သဒ္ဓါစိတ် မြှက်ဟတော်မူပါ
ဘုရား။

(ဤသို့ ညီတူညာတူ ရွတ်ကြပြီးသော် စိတ်အားထက်သန်စွာ
ဦးဖိုးလုံး၏ မျက်နှာကို အကဲခတ်နေကြစေ။ ဦးဖိုးလုံးလည်း “သတင်း
စာ” တွင် စိတ်ဝင်စားလျက် ရှိရာမှ တစ်ချက်မျှ စောင်းကာ မျက်
စောင်း ထိုးလိုက်စေ။ ထိုနောက် ဈေးနှုန်းသတင်း ကော်လံကို
လှန်ကာ ဖတ်ပြီးလျှင် ရုတ်တရက် အလန့်တကြား သတင်းစာကို
သွက်သွက်ခါအောင် ယမ်းစေ။)

ဦးဖိုးလုံး။ ။ သောက်ကျိုးနည်းပါပြီကွာ ... ငါ့လခွေးတဲ့မှ၊ စိမ်းစားငါးပိတွေ
ဈေးကျကုန်ပြီ ဆိုပါလား၊ ခွက်တစ်ဆယ်မှ သုံးကျပ်ခွဲတဲ့။
ခွက်ခွက်လန်ဖို့သာ ပြင်ပေရော ...။ ဒီလောက်တောင် ဈေးမရှိ
မှတော့ ငါ့ငါးပိတွေ ခွေးကျွေးပစ်ဖို့ ကောင်းတော့တယ်။
နေစမ်းပါဦးကွာ၊ ဒီသောက်ရေးထဲမှာ သမီး လင်နေချင်တာ
တွေက လာထောင့်နေသလား။ ကမြင်းမ သမီး၊ ဘယ်မလဲ
ငါ့ခေါင်းပေါင်း၊ ဖယ် ... ဖယ် ... ဂိုဒေါင်ကို သွားဦးမှ။ ဟေ့
... လန်ချား၊ အောင်း ... ပေးစမ်း အကြမ်းတစ်ခွက်။ ဟော ..
လန်ချားတောင် လာနေပြီ၊ ကုန်ပါပြီကွာ ... သွားပါပြီ၊ ငါ့ငါးပိ
တွေ ခွေးဖြစ်ကုန်ပါပြီ။ သွားပါပြီ၊ အကြမ်းတစ်ခွက် ပေးစမ်း
ပါဦးဟ။ ကုန်ပါပြီ၊ သေတာပါပဲ။ ဟေ့ ... ငါ့ခေါင်းပေါင်းက
အခုထက်ထိ မယူခဲ့သေးဘူးလား။

အားလုံး သံဖြိုင်။ ။ မွတ်ပြီ ... မွတ်ပြီ ... မွတ်ပြီ ...။

မောင်ပေါကြီး။ ။ (စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်လျက် ညည်းတွားလိုက်သည်မှာ ...)
အင်း ... ဃာရာဝါသဟာ ဒီလိုသာဆိုရင် ဘယ်မှာလဲ အဆီ
အနှစ်၊ ဒါနဲ့များ ပိုးလို့ ပန်းလို့၊ အိမ်တင်တွေ ဘာတွေနဲ့
မိန်းမယူကြသေးတယ်။ ဘယ်မှာလဲ ဇိမ်၊ ဟား ... ဟား ...
တို့ယောက်ျားတွေဟာ သက်သက် သောက်ရူးတွေပဲ။ ငါလည်း
အခု မိချောကို အသေအချာ သိုက်မှတ်ပြီး တူးနေခဲ့တယ်။
ဘုရား ... ဘုရား ... ပေါကြီးတို့ ကံကောင်းလို့ဟေ့ ... မလွန်
မကျူးခင် ငါးပိဈေးတွေ ကျလို့ တော်ပါသေးရဲ့၊ သိသိကလေး

လိုတော့တယ်၊ နုတ်မရ ဖြစ်တော့မလို့။ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေ၊ သူတို့က အကယ်တန္တိ ငွေနဲ့ ပေါက်နိုင်တယ် ဆိုရင်လည်း ခံရကောင်းရဲ့၊ အခုတော့ မျှော်လင့်ချက် တစ်စေ့မှ မရှိတော့ဘူး၊ သူတို့ ငါးပိတွေလည်း ခွေးဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဟေ့ ... မချော၊ ကိုပေါအများကြီး ဝမ်းနည်းလှပါတယ်ကွယ်၊ ခွင့်ပြုပါဦးနော် ... နောက် နောင်မှ ကုသိုလ်ပါရင် အခုလို တစ်ခါတွေ ကြသေးတာပေါ့ ... ဟုတ်လား၊ ဒါပေမဲ့ မျှော်လို့တော့ မနေပါနဲ့နော်။ သွားလိုက်ဦးမယ်နော် ... မချောကိုတော့ ကိုပေါ ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါဘူး။ အို ... မငိုချင်ပါနဲ့ကွယ် ... မချောကို အမြဲ သတိရ အောက်မေ့နေပါမယ်။ ညီလို အစ်ကိုလို သဘောထားပြီး အများကြီးပဲ ပိုချစ်ပါ့မယ်နော် ... သွားသေးပြီ။ (ဦးဖိုးလုံးလည်း သုတ်သီးသုတ်ပျာ ခေါင်းပေါင်း ဗလချာ ပေါင်း လေပြီးလျှင် မောင်ပေါကြီးနှင့် တံခါးပေါက်မှ အတူ ပြေးထွက်စေ။ ဒေါ်နှင်းမြနှင့် မိချောတို့ သားအမိကား တရွတ်ရွတ် တအိအိ ငိုကြွေး လျက် ကျန်ရစ်စေ။)

ဤတွင် ကားလိပ် မြန်မြန်ချ။

[မူရင်းစာ မည်သည့် စာနယ်ဇင်းတွင် ပါရှိကြောင်း ရှာဖွေမတွေ့။
“ညိမြ (၁၉၃၉)” စာအုပ်မှ ရယူပါသည်။]

အမတာ သောင်ကမ်းကို မျှော်မှန်း၍ တောထွက်တော်မူချိန်က

အချိန်အခါအားဖြင့် ခရစ်တော် မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်း (၆၀၀) ၌ ကပ္ပိလဝတ်ပြည် သုဒ္ဓေါဓနမင်းကြီး၏ နန်းတော်ကြီး၌ သန်းခေါင်ယံအချိန်၊ သားတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ အဆောင်တော်နောက်ဖေး လှေကားရင်း၌ မြင်းမှူး မောင်စံသည် အထူး ညှိုးငယ်သော မျက်နှာနှင့် မီးခွက်ငယ်တစ်ခု ကိုင်ကာ စောင့်ဆိုင်းနေစေ။

ရုတ်တရက် အဆောင်တော် နောက်ဖေးတံခါး ဖြည်းညင်းစွာ ပွင့်လာလျက် မင်းဝတ်တန်ဆာများ ဝတ်ဆင်ထားရှိသော သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ထွက်တော်မူလာစေ။ မောင်စံ ရှိရာ တစ်ချက်မျှ လှမ်းကြည့်ပြီးနောက် တံခါးကို အသာပြန်ပိတ်ကာ ခြေသံမကြားနိုင်အောင် လှေကားမှ ဖြည်းဖြည်း ဆင်းတော်မူလာစေ။ မောင်စံက ကုန်း၍ မင်းသားကို အလေးပြုပြီးနောက် နှစ်ဦးစလုံး အတန်ကြာ စကားမပြောနိုင်ကြဘဲ ငြိမ်သက်နေစေ။

မောင်စံ။ ။ (ကြိတ်မနိုင် ခဲမရ အသံဖြင့် ...) ရက်စက်တော်မူလှချည်ရဲ့ ကိုယ်တော်ဘုရား။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ (လက်ညှိုးကို နှုတ်ခမ်းနှင့် ထိကာ ...) ဟေ့ ... တိုးတိုး လုပ်စမ်းပါ။ မြင်းတွေ ဘယ်မှာလဲ။

မောင်စံ။ ။ မှန်လှပါ။ ခရီးရှည်ထွက်ရမှာမို့ မြင်းများကို အစာကျွေးနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ကိုင်း ... ဥယျာဉ်တော်ကို သွားစို့။

(မောင်စံက မီးခွက်ငယ် ကိုင်လျက် ရှေ့မှ လမ်းပြကာ ဥယျာဉ်ဆီသို့ ထွက်ခွာကြစေ။ ဥယျာဉ်တော်သို့ရောက်လျှင် မင်းသားက သစ်တုံးတစ်ခုပေါ်တွင် ထိုင်တော်မူလျက် မောင်စံက မီးခွက်ကို ချုံတစ်ခု၌ ကွယ်ထားစေ။)

- သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဟေ့ ... မောင်စံ၊ ဒီကိုလာ၊ ငါ့အနားမှာ ကပ်ထိုင်စမ်းပါ။
- မောင်စံ။ ။ မတော်ပါဘူး ဘုရား၊ တပည့်တော်က အရှင့်ကျေးကျွန် ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်တော်နဲ့ တစ်တန်းတည်း ယှဉ်တွဲမထိုင်ပါရစေနဲ့ ဘုရား။
- သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ မဟုတ်ပါဘူးကွယ်၊ မင်းဟာ ငါ့မိတ်ဆွေပဲ မဟုတ်လား၊ ငါ့စိတ်ထဲမှာ မင်းစိုးရာဇာ ဆိုတဲ့ မာန်မာနတွေ အားလုံး ပျောက်ကွယ်ပြီး စုတေစိတ်ကျခဲ့တာ ကြာလှပြီ။ လာပါ၊ ထိုင်ပါ။
(မောင်စံက ပြောသည့်အတိုင်း မင်းသားနှင့် ကပ်၍ ထိုင်စေ။)
ဒါ့ထက် မင်း ကိုးကွယ်နေတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးဟာ ကျန်းမာတော်မူရဲ့လား။
- မောင်စံ။ ။ ကျန်းမာပါတယ် ဘုရား။
(ထို့နောက် နှစ်ဦးစလုံးပင် စဉ်းစားတွေဝေဟန်ဖြင့် အတန်ကြာ ငြိမ်သက်နေကြစေ။)
- မောင်စံ။ ။ ကိုယ်တော်ရဲ့စိတ်ထားကို မပြောင်းနိုင်တော့ဘူးလား ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ကို မသနားတော့ဘူးလား၊ တပည့်တော်တို့အားလုံး စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်အောင် လုပ်လို့ ကိုယ်တော့်မှာ ဘာကျေးဇူးရှိမှာလဲ ဘုရား။
- သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ အခုလို စွန့်ခွာ တောထွက်ခြင်းဟာ ငါ့ကံ ငါ့ပါရမီ တရားတို့ရဲ့ ဖန်တီးလိုလားချက်အတိုင်းပါပဲကွယ်၊ အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း လုပ်ရမယ်။
- မောင်စံ။ ။ တပည့်တော်တို့ကို စွန့်ခွာမသွားပါနဲ့ ဘုရား၊ ကြင်ရာတော်ယသော်ရောနဲ့ မွေးခါစ သားတော် ရာဟုလာကလေးတို့အပေါ်မှာ အထူးရက်စက်ရာ ကျပါတယ် ဘုရား၊ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဓန မင်းကြီးမှာလည်း အိုမင်းမစွမ်း ဖြစ်နေပါပြီ၊ နက်ဖြန် မနက်ကျရင် သူတို့ ဘယ်လိုနေကြမလဲ၊ ဒီထီးနန်းနဲ့ ဒီတိုင်း ပြည်ကြီး တစ်ခုလုံးဟာ ကိုယ်တော် မရှိရင် သုသာန်တစ်ပြင်ကြီးလို ခြောက်သွေ့ပြီး ငြီးငွေ့ဖွယ် ဖြစ်တော့မှာပဲ၊ တပည့်တော်မှာလည်း ဒီကိစ္စမှာ ကိုယ်တော်ကို ကူညီနေရတာ သိပ်အနေရခက်တာပဲ၊ ဒီလောက်တောင် မရက်စက်ပါနဲ့ ဘုရား။
- သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဒီနန်းတော်မှာ မနေချင်တော့ဘူးကွယ်၊ လူသူမနီးတဲ့ တောရပ်

မြိုင်ရိပ်များကို သွားမှ တစ်ကိုယ်တည်း နက်နက်နဲနဲ တွေး
တော စဉ်းစားချိန် ရနိုင်မယ်။

မောင်စံ။ ။ ကိုယ်တော်မှာလည်း သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်း ဆိုတာ
တွေကို မြင်ပြီးကတည်းက မူပြောင်းပြီး စိတ်တွေ ပျံ့လွင့်
နေတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း ဆိုတာတွေဟာ
မထူးဆန်းပါဘူး ဘုရား၊ ဒီလောကကြီးမှာ ဖြစ်မြဲ ကြုံမြဲ
ဓမ္မတာတွေပါပဲ။ အဲဒါတွေ စဉ်းစားတွေဝေနေလို့ အလကား
ပါပဲ။ မသေခင် ပျော်ပျော်ပါးပါး နေသွားကြဖို့ အရေးကြီး
ပါတယ်။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ မင်းပြောတဲ့ စကားတွေဟာ အရူးဝါဒတွေပါကွာ၊ မင်းကလည်း
ငါ့စိတ်ထား သဘောရင်းတွေကို ကောင်းကောင်း နားမလည်
ဘဲကိုး။ ဪ ... မောင်စံ၊ မောင်စံ၊ ဟင်္သာငှက်ကလေးရဲ့
သနားစဖွယ် မျက်လုံးကလေးများက ခေါ်ငင်ရာကို ငါ လိုက်ပါ
ရတော့မယ်။

မောင်စံ။ ။ ဟင်္သာငှက်ရဲ့ မျက်လုံးကလေးတွေဆိုတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ
ဘုရား။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဪ ... ငါ ငယ်စဉ်တုန်းက တွေ့ကြုံခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက်
ကလေးတွေပါကွာ။ တစ်ခါတုန်းက ဝမ်းကွဲ တော်စပ်သူ
ဒေဝဒတ်က ဟင်္သာကလေး တစ်ကောင်ကို မြားနဲ့ပစ်လိုက်
တာ ငါ့ရှေ့မှာ ဟင်္သာကလေး ကျလာတယ်။ အဲဒီ ဟင်္သာ
ကလေးကို ငါက ပိုက်ပွေ့ပြီး နန်းတော်ထဲမှာ ဆေးဝါးကုသ
သော်လည်း ၃ ရက်အတွင်း သေဆုံးသွားတယ်။ သေခါနီးမှာ
ဟင်္သာကလေးက စကားမပြောတတ်ပေမဲ့ ငါ့ကို ကျေးဇူးတင်
ဟန်နဲ့ စူးစိုက်ကြည့်ရှာတယ်။ ချစ်ခင်ကြင်နာ သနားစရာ
ကောင်းလှတဲ့ အဲဒီ မျက်လုံးကလေးတွေကို ငါ မမေ့နိုင်ဘူး။
အဲဒီ မျက်လုံးကလေးတွေကို အမြဲလို ထင်ယောင်မြင်ယောင်
ဖြစ်နေတော့တာပဲ။ ဟင်္သာကလေး သေဆုံးစဉ်က ငါ့မှာ မျက်
ရည် ဖြိုင်ဖြိုင် ကျမိတယ်။ ဟင်္သာကလေးရဲ့ သေခြင်းဟာ
ငါ့ကိုယ်တိုင် သေရသလို ထင်မိတယ်။ အဲဒီကတည်းကစပြီး
ငါလည်း သက်သတ်လွတ် စားသောက်ခြင်း ပြုခဲ့တယ်။

မောင်စံ။ ။ ကိုယ်တော်ရဲ့ ကရုဏာ၊ မေတ္တာ စိတ်ဓာတ်ဟာ ကြီးမားလှပါတယ်။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ဟင်္သာကလေးကို နှမြော တ သ ပြီး ငယ်စဉ်က ခဏခဏ မျက်ရည်ကျခဲ့တယ်။ ငါဟာ ဘာကြောင့် ဟင်္သာကလေးကို ဤမျှ ခင်တွယ်သလဲ၊ ဟင်္သာကလေး ဘာကြောင့် သေရသလဲ၊ သေခြင်း ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ရှင်ခြင်း ဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတဲ့ ပြဿနာ မေးခွန်းတွေဟာ ဟိုစဉ်ကတည်းက ငါ့ဦးနှောက်ထဲမှာ တလည်လည် ဖြစ်ခဲ့တယ်။

ချစ်ဇနီး ယသော်ဓရာနဲ့ ရေစက်ဆုံကြပြန်တော့လည်း ယသော်ဓရာရဲ့ မျက်လုံးကလေးတွေဟာ ဟင်္သာမျက်လုံးလေးပဲလို့ ထင်မိတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်သား ကိုယ့်မယားတွေနဲ့ လောကစည်းစိမ်ကို နန်းတော်ကြီးအတွင်းမှာ စံစားနေချိန်မှာပဲ ငါဟာ ကြက်သီးမွေးညင်းများ ထ လောက်အောင် ဒီ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်ခြင်းများ ဖြစ်ပွားလာခဲ့တယ်။

ချစ်ဇနီး ယသော်ဓရာဟာ ဟင်္သာကလေးလို သေဆုံးသွားရင် ငါ ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါကိုယ်တိုင် သေဆုံးရင်လည်း ယသော်ဓရာ ဘယ်လို နေရှာမလဲ ဆိုတဲ့ စိတ်တွေနဲ့ ပူပင်သောက ပွားမိတယ်။

အဲသလို ပြဿနာတွေ၊ မေးခွန်းတွေကို အဖြေမရဘဲ ဖိနှိပ်မေ့ဖျောက်ပြီး ထီးနန်းစည်းစိမ်နဲ့ ပျော်မွေ့လို့ ဘာကောင်းမလဲကွယ်၊ ဟန်ဆောင်ခြင်း ဆိုတာ မရိုးဖြောင့်ခြင်းပဲ မဟုတ်လား၊ အနာကို နှင်းဆီပန်းတွေနဲ့ ဖုံးထားလို့ အလကားပေါ့။

ချစ်ခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ သေခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဒီလောကကြီးမှာ သတ္တဝါဝေနေယျများရဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ နာကျင် နစ်နာမှုများကို ဘယ်လို ကုစား ပ ပျောက်စေနိုင်သလဲ၊ အဲဒီအချက်တွေကို ငါကိုယ်တိုင် စူးစမ်း ရှာကြံရမယ်၊ ငါ ကိုယ်တိုင် ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း လုပ်ရမယ်။

ဒါကြောင့် ငါ တစ်ကိုယ်တည်း ဆိတ်ကွယ် ငြိမ်းချမ်းရာ အရပ်မှာ သွားရောက်ပြီး သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ အပေါင်း

တို့မှ လွတ်မြောက်ရေး လမ်းကြောင်းများ ကြိုးစားရှာဖွေ၊
အဲဒီ အဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း ယနေ့ည ငါ ထွက်ခွာခြင်း ဖြစ်တယ်။

မောင်စံ။ ။ ဟင်္သာကလေး သေဆုံးခြင်းဟာ သူ့ကံကြမ္မာကြောင့် ဖြစ်ရ
ခြင်းပါ။ ကိုယ်တော်မှာ သူ့အတွက် ဒီလောက် စွန့်စားခြင်း
မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ သတ္တဝါတွေဟာ သူ့ကံနဲ့သူ ဖြစ်ကြပျက်ကြ
ဆိုရိုးရှိတယ် မဟုတ်လား ဘုရား။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ အဲဒီအယူက အလကား ဟာတွေပါကွာ၊ ရှင်ဘုရင်တွေနဲ့
ရဟန်း တက္ကဒွန်းကြီးတွေက သူတို့ ဂုဏ်ပကာသနတွေကို
ဘယ်သူမှ မတွန်းလှန်နိုင်အောင် ကျေးကျွန်တွေကို တမင်
လိမ်လည် လှည့်စားထားတဲ့ အသံတွေပါ။

လောကကြီး အကြောင်းကို ငါလည်း အတော် စဉ်းစား
သုံးသပ်ခဲ့ပါတယ်ကွာ၊ ဘယ်ဟာမှ တည်မြဲခြင်း မရှိဘူး။
နောက်ပြီး လူသူ တိရစ္ဆာန်များနဲ့တကွ အဝိညာဏက အရာ
ဝတ္ထု အပေါင်းတို့ဟာလည်း အချင်းချင်း အမှီသဟဲပြုပြီး
ဆက်စပ်နေကြတယ်ကွာ၊ ဘယ်သူမှ တစ်ကိုယ်ကောင်းကြံလို့
မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အတန်းအစား ခွဲခြားလို့ ကောင်းကျိုး မဖြစ်ထွန်း
နိုင်ဘူး။

လူ ဆိုတာ ပင်လယ်က လှိုင်းလုံးကလေးနဲ့ တူတယ်၊
အဲဒီ လှိုင်းကလေးဟာ မရေမတွက်နိုင်သော အခြားလှိုင်း
များနဲ့ သံသရာ တည်းဟူသော အဏ္ဏဝါပြင်ကျယ်ကြီးမှာ
ဆက်စပ်ပူးတွဲလျက် ရှိတယ်၊ ကမ္ဘာလောကဓာတ် တစ်ခုလုံး
သက်ရှိသက်မဲ့ အပေါင်းတို့ဟာ အဲသလို အချင်းချင်း ဆက်စပ်
ဒွန်တွဲလျက် ရှိနေတယ်ကွာ။

မင်းပြောတဲ့ ကံတရားက တစ်ကိုယ်ကောင်း ကြံတဲ့သူများ
ကောင်းကျိုးကိုသာ ကြည့်တယ်၊ တစ်ကမ္ဘာလုံး ကောင်းကျိုး
ကို မကြည့်ဘူး။ ငါ့သဘောအရဆိုရင် ငါ့ကံဟာ တစ်ကမ္ဘာ
လုံးရဲ့ ကံနဲ့ စပ်နေတယ်၊ အများ ဆင်းရဲပြီး ငါတစ်ယောက်
တည်း ချမ်းသာခြင်းကို အလိုမရှိဘူး။ အားလုံးသော သတ္တဝါ
အရာဝတ္ထု အပေါင်းတို့ဟာ ဆက်သွယ်လျက်ရှိကြလို့ ဆင်းရဲ
အတူ၊ ချမ်းသာအမျှ ဖြစ်သင့်တယ်။ ငါက မကောင်းလျှင်

တစ်ကမ္ဘာလုံး ငါ့အတွက် အကျိုးယုတ်ကြမှာပဲ။ ဒါကြောင့် အစစ အရာရာ ဆက်သွယ်နီးစပ်တဲ့ ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ ဘယ် အရပ်၊ ဘယ်နေရာမှာမဆို တစ်စုံတစ်ယောက် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရင်လည်း ငါ့ကိုယ်တိုင် ဆင်းရဲ ခံစားရသလို နာမိ တယ်။ အေးကွာ ... အဲဒီ အချက်တွေကို အေးအေးစဉ်းစားပြီး တရားသစ် တရားမွန်များ ရှာကြံရအောင် တောထွက်တာပဲ။ အခု ငါ့စိတ်ထဲမှာ မရှင်းလင်းတဲ့ အချက်တွေဟာ တစ်ကိုယ် တည်း စဉ်းစားနိုင်မှ အဖြေထွက်မယ်။

မောင်စံ။ ။ ကိုယ်တော် အခုပြောတဲ့ စကားတွေဟာ အဆန်းတွေချည်းပဲ။ တပည့်တော် တစ်ခါမှ ဒါမျိုး မကြားဖူးပါ။ တပည့်တော် ကိုးကွယ်ရတဲ့ ရဟန်းကြီးကတော့ ကောင်းကင်ဘုံမှာ ရှိတဲ့ ဘုရားသခင်ကြီးကို ကြောက်ရွံ့ ရိုသေကြဖို့ ဟောကြားတယ်။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ငါ့သဘောအရဆိုရင် အဲဒီ ဘုရားသခင်ဟာ တကယ်ရှိချင်မှ ရှိမှာပါကွာ၊ အဲလေ ... မပြောတတ်ဘူး၊ ငါလည်း အစစ အရာရာကို လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ဖို့ လိုပါသေးတယ်။ ပြောစမ်းပါဦး၊ ရဟန်းကြီးက ဘာတွေ ဟောသေးသလဲ။

မောင်စံ။ ။ ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ လူရယ်လို့ ဖြစ်လာရတာ မကောင်းဘူးတဲ့၊ နို့ပေမဲ့ လူတိုင်းမှာ ဝိညာဉ်ဟာ လူသေသော်လည်း ဘယ် တော့မှ မပျောက်ပျက်နိုင်ဘူးတဲ့၊ အဲဒီ ဝိညာဉ် ညွှန်ကြားရာ အတိုင်း ထင်ရာလုပ်နိုင်တဲ့ တန်ခိုး ရှိတယ်တဲ့၊ လူတိုင်း မိမိ လွတ်မြောက်ရေးကိုသာ အားထုတ်သင့်ပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံး ဘာဖြစ်နေစေကာမူ ဂရုစိုက်စရာ မလိုဘူးတဲ့။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ အဲဒီ ဝါဒကလည်း ကိုးရိုးကားရားပါကွာ၊ ငါနဲ့ တွေ့တုန်း ကလည်း အဲဒီလို အမြဲတည်တံ့တဲ့ ဝိညာဉ် အကြောင်းကို ဟောပါတယ်၊ ဝိညာဉ် ဆိုတာ အမှန်မှာတော့ စိတ်ဓာတ်များ ဖြစ်ပွားစေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစိတ်ပါပဲကွာ၊ ငါ့ဝိညာဉ် တန်ခိုးနဲ့ ငါ ထင်ရာလုပ်နိုင်တယ် ဆိုတဲ့ သဘောတရားတွေပဲ မဟုတ် လား။

တည်မြဲခြင်း မရှိတဲ့ ဒီလောကကြီးမှာ ဝိညာဉ်ဟာကော တည်မြဲနိုင်ပါ့မလား၊ ဟောဟို ချုံပုတ်ထဲက မီးခွက်ရောင်

ကလေးဟာ ဘာမှ ပြောင်းလဲခြင်း မရှိလို့ ထင်ရသော်လည်း
ရေနံဆီနဲ့ မီးစာတို့ဟာ တဖြည်းဖြည်း လောင်ကျွမ်း ကုန်ခန်း
နေတယ် မဟုတ်လား။

ဒီကမ္ဘာကြီးဟာ နက်ရှိုင်း ကျယ်ဝန်းတယ်ကွာ၊ ငါတို့
မသိတာတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်။ ဒါပေတဲ့ ဘာပဲလုပ်
လုပ် သတ္တဝါအများ ကောင်းကျိုးကို မထောက်ထားဘဲ လုပ်
ကြရင် ဘာမှ အောင်မြင် ခရီးရောက်နိုင်မယ် မထင်ဘူး။

မောင်စံ။ ။ ကိုယ်တော် ပြောတာတွေဟာ ထူးဆန်းသော်လည်း မှန်သလိုလို
ထင်မိပါတယ်။ သို့သော်လည်း တပည့်တော်ကတော့ အဲဒီ
အသစ်အဆန်း တရားတွေကို လက်မခံရဲဘူး၊ ရှေးထုံးတွေကို
ပယ်ရမှာ ကြောက်တယ်။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ရှေးထုံးတွေကို ပယ်လို့ ဒုက္ခရောက်ရပုံတွေကို ငါလည်း သိပါ
တယ်ကွာ။ နို့ပေတဲ့ ... ရှေးပဝေသဏီ ဘိုးဘွား မိဘများက
ကောင်းတယ် ဆိုရုံနဲ့ ငါက မစဉ်းမစားဘဲ အရမ်း လက်မခံ
နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ခုချိန်မှာ ငါဟာ သူပုန်လို ဖြစ်နေတယ်၊
ဒါကြောင့် ခုချိန်ခါမှာ ငါ့အယူအဆတွေနဲ့ ငါနဲ့ တစ်ယောက်
တည်း ဖြစ်နေတယ်၊ နို့ပေတဲ့ ... လမ်းဆုံးအထိ လိုက်ရတော့
မှာပဲ။ ငါ့သား၊ ငါ့မယားနဲ့ ငါ့တိုင်းပြည်ကိုပါ စွန့်ပယ်ပြီး
တရားမှန်များ မတွေ့မချင်း ရှာကြံတော့မယ်။ ဟေ့ ... ခြေသံ
တွေ ကြားတယ်၊ ဘာလဲ မသိဘူး၊ ပုန်းကြည့်ကြစို့ကွာ ...။

(မင်းသားနှင့် မောင်စံတို့သည် မီးခွက်ရှိရာ ရျံအကြားသို့
သွားရောက်ကာ မီးခွက်ကို ဖုံးလျက် စောင့်ကြည့်နေကြစေ။ နန်း
တော်တွင်းမှ ခိုးလာကြသော သူနိုး ၂ ဦးတို့သည် အထုပ်ကြီးတစ်ခု
ကို ထမ်းကာ ရျံအနီးသို့ ရောက်လာစေ။ မီးမြစ်လျက် ဓမ္မတ္တ
အထုပ်ကို ချကာ ဖွင့်ကြည့်ကြစေ။)

ဝထမသူနိုး။ ။ ငါတို့ ကံကောင်းတယ်ဟေ့၊ မိဖုရားကြီးရဲ့ စိန်ထုပ်ကိုမှ
ရတတ်ပလေကွာ။ ၂ နှစ်၊ ၃ နှစ်လောက်တော့ မခိုးဘဲ ထိုင်
စားနေနိုင်ပြီ။

ဒုတိယသူနိုး။ ။ ငါတို့ဆီက မတရား ကောက်ခံတဲ့ အခွန်ဘဏ္ဍာတွေနဲ့ စိန်

တွေ ရွှေတွေ ဝတ်ဆင် ဝါကြွားနေတာ အခုလို လုပ်ပေးမှပေါ့
ကွာ။ ရှင်ဘုရင်တော့ မှတ်ကရော။

ပထမသူစိုး။ ။ နောက်မှ စကားပြောပါကွာ။ ကိုင်း ... မြန်မြန် ပြေးကြစို့၊
ကြာရင် အစောင့်တွေနဲ့ ဝင်တိုးနေဦးမယ်။

(သူစိုးများ ထွက်ခွာသွားကြပြီးနောက် မင်းသားနှင့် မောင်စံ
တို့သည် သစ်တုံးဆီသို့ ပြန်လာကြစေ။)

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ကိုင်း ... မောင်စံ၊ ငါ တောထွက်တာ မမှန်ဘူးလား၊ ပစ္စည်း
ဥစ္စာတွေကို စွန့်ပယ်တာ မကောင်းလား၊ ပစ္စည်းရှိတဲ့အရပ်
မှာ အမြဲ ကြောက်လန့်စိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်ပွားပြီး ခိုးမှု၊ လုမှုများ
လည်း ဖြစ်ပွားတယ် မဟုတ်လား။ ရှေးတုန်းက ကြားဖူးတဲ့
ပဒေသာပင်ခေတ်ကလို ဆိုရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲနော်။ လူ
တိုင်း တန်းတူမျှတစွာနဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာရယ်လို့ ခုံမင်စုဆောင်း
ခြင်း မရှိဘဲ လိုသရွေ့လောက်ကိုသာ ပဒေသာပင်က ဆွတ်ခူး
သုံးစွဲကြတယ်။

မောင်စံ။ ။ နေပါဦး ကိုယ်တော်၊ တပည့်တော်တို့ရဲ့ ကျမ်းဂန် တရားဓမ္မ
တွေမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို အထွတ်အမြတ်ထားတယ် မဟုတ်
လား၊ ရှင်ဘုရင်တွေ ဆိုတာကလည်း နေနတ်မင်းတို့ ဘာ
တို့က ဆင်းသက်တဲ့ မြင့်မြတ်သူတွေ မဟုတ်လား၊ တခြား
အမျိုးအနွယ်များလည်း အတန်းအစားအလိုက် သီးသန့်ခွဲခြား
ထားရှိကြမှ အဆင်ပြေတယ် မဟုတ်လား၊ တပည့်တော်ရဲ့
ဖခင်က ငယ်ငယ်တုန်းက စပြီး ရေမြေသနင်း ပြည့်ရှင်မင်းကို
အမြဲ ရိုသေဖို့နဲ့ ကိုယ့်အမျိုးအဆွေများ သူများထက် သာ
ကြောင်းကို ထပ်တလဲလဲ သွန်သင်ခဲ့တယ်။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ငါ့အလိုဆန္ဒကတော့ အဲဒီလို လူတန်းစား ခွဲခြားမှုတွေ ပ
ပျောက်ပြီး ရှင်ဘုရင် မရှိ၊ သူဌေး မရှိ၊ ဆင်းရဲသား မရှိဘဲ
အားလုံး ညီညာမှ တကယ့် ခေတ်သစ်ကြီး ပေါ်ပေါက်စေလို
တယ်။

မောင်စံ။ ။ ကိုယ်တော် ပြောတာတွေကြောင့် တပည့်တော်လည်း ဦးနှောက်
ရှုပ်ကုန်ပြီ၊ ကိုယ်တော် မရှိရင်လည်း တပည့်တော်ကို ညွှန်
ကြား လမ်းပြဖို့ တစ်ယောက်မှ မရှိတော့ဘူး။

(ပြောပြောဆိုဆို မောင်စံက မျက်ရည်တုတ်တုတ်ကျလျက် ဦးစေ)

အခု ကိုယ်တော့်စကားတွေအရ ဆိုရင်လည်း တပည့်တော်ရဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေဟာ တစ်ခုမှ မှန်ကန်တယ် မရှိဘူး။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ မှန်တယ်၊ မှားတယ် ဆိုတာတွေဟာ နောင်ခါမှ သိကြရမှာ ပါကွယ်။ ငါ ဘာကြောင့် အခုလို မင်းတို့တစ်တွေကို စွန့်ခွာ ပြီး တောထွက်တာကို သိပြီ မဟုတ်လား၊ ငါဟာ ရှင်ဘုရင် ဘဝကို ဘာမှ မြင့်မြတ်တယ် မထင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ထီးနန်း ကို စွန့်ပယ်တယ်၊ ဥစ္စာပစ္စည်းကိုလည်း မမက်မောဘူး။ ဒါ ကြောင့် သူတောင်းစားနဲ့ တူတဲ့ ရဟန်းဘဝကို ဝင်တော့မယ်၊ လက်ရှိ ရဟန်းတွေရဲ့ ဝါဒများကိုလည်း နည်းနည်းမှ အယုံ အကြည် မရှိလို့ ငါ့ကိုယ်တိုင် လမ်းသစ်ထွင်ပြီး တရားစစ် တရားမှန် တွေ့အောင် ရှာရမယ်။

မောင်စံ။ ။ ကိုယ်တော် ... ဤမျှ စွဲမြဲရည်သန်သော အာသီသများနဲ့ တစ်လုံးတစ်ဝတည်း ပြည့်စုံပါစေ။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ကိုင်း ... အချိန်လည်း အတော်ညောင်းသွားပြီ၊ လမ်းမှာ ဆက် လက် ဆွေးနွေးကြသေးတာပေါ့၊ မင်းလို မိတ်ဆွေကောင်း တစ်ဦးနဲ့ အခုလို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောဆိုရလို့ ဝမ်းသာ ပါတယ်၊ မြင်းတွေ အစာစားလို့ ဝလောက်ပြီ ထင်တယ်။

မောင်စံ။ ။ မှန်လှပါ၊ အခုချိန်မှာ ခရီးထွက်ဖို့ အဆင်သင့်ပါပြီ ဘုရား။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ မြင်းတွေကဖြင့် ထွားကျိုင်းလှပကြပါတယ်၊ သူတို့ခမျာမှာ လူသတ္တဝါတွေ ခိုင်းစေ ညှဉ်းဆဲခြင်း ခံနေကြရတယ်၊ အမှန် မှာ ငါဟာ တိရစ္ဆာန်တွေကို ဆွေမျိုးရင်းချာတွေလိုပဲ သဘော ထားတယ်၊ ရှေးဘဝတွေများ ငါ့ကိုယ်တိုင် အဖန်တလဲလဲ တိရစ္ဆာန်လောကမှာ ကျင်လည်ခဲ့သလို ထင်မိတယ်။

ငါ မရှိတဲ့နောက်မှာ ငါ့မြင်း ကဏ္ဍကကို ကောင်းကောင်း ပြုစု စောင့်ရှောက်ပါနော်၊ ဒီနေ့ည ငါ နောက်ဆုံး မြင်းစီး ခြင်းပဲ။

မောင်စံ။ ။ ဘယ်လို နောက်ဆုံးလဲ ကိုယ်တော်။

သိဒ္ဓတ္ထ။ ။ ယနေ့ည မြင်းစီးပြီးတဲ့နောက်မှာ ငါဟာ ဘယ်တော့မှ တိရစ္ဆာန် များကို စီးနင်းခြင်း မပြုတော့ဘူး၊ လူတွေက မိမိတို့ ကောင်း

ကျိုးကိုသာ ရှေးရှုပြီး တိရစ္ဆာန်များကို ထင်သလို သုံးစွဲကြတာကို ငါ မကြိုက်ဘူးကွာ၊ ဒီလိုလုပ်ကြဖို့ အခွင့်မရှိဘူးထင်တယ်။

ကနေ့ည သွားလိုတဲ့ ခရီးကို လိုက်ပို့တဲ့ ဟောဒီ ငါ မိတ်ဆွေ ကဏ္ဍက မြင်းချော မြင်းလှကြီးရဲ့ ကျေးဇူးကို ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါဘူး။

(မင်းသားသည် ကဏ္ဍက၏ လည်ပင်းကို ကြည့်နာစွာ ပွတ်သပ်လျက်)

အို ... ကဏ္ဍကကြီး၊ အကယ်၍ ငါ ရှာကြံတဲ့ အလင်းရောင် တရားများကို တွေ့ရှိခဲ့ပါလျှင် မင်းလည်း ထပ်တူထပ်မျှ အကျိုးခံစားရပါစေမယ်။

ကိုင်း ... မောင်စံ၊ အချိန်စေ့ပြီ။

(မင်းသားသည် နန်းတော်ဆီသို့ လှည့်ကြည့်လျက်)

ချစ်သူခင်သူ အပေါင်းနဲ့တကွ တစ်သက်လုံး စံပျော်ခဲ့ရာ နန်းတော်ကြီးကို နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်ပါတယ်။

ကိုင်း ... ကဏ္ဍက၊ သွားကြစို့ ...။

(မင်းသားသည် မြင်းကုန်းသို့ တက်စဉ် မောင်စံက ကူညီပေးမပေးရန် အနီးသို့ ချဉ်းကပ်စေ။)

ဤတွင် ကားလိပ်ချ။

[ညိမြ။ ခေတ်စမ်းစာများ (ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၃)၊ ပေယံဦးစာပေထုတ် ... မှ ရယူသည်။
မူရင်းစာ မည်သည့် စာနယ်ဇင်းတွင် ပါရှိကြောင်း အထောက်အထား ရှာမရ။]

ဒေါသနှင့် မောဟ ပြဇာတ်

ဟောင်ကောင်မြို့တွင် ဖြစ်သည်။ ဟောင်ကောင်မှာ တရုတ်ပြည် အရှေ့တောင်ဘက်
စွန်းရှိ ဆိပ်ကမ်းမြို့ ဖြစ်သည်။ တရုတ် အစိုးရထံမှ အင်္ဂလိပ်တို့က ဂရန် ခံယူကာ
တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အကောက်ခွန်မဲ့ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချ ကူးသန်းခွင့်ရှိသော
မြို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံတကာမှ ကုန်မျိုးစုံ ပေါများရာအရပ် ဖြစ်၏။ နိုင်ငံရေးသမားမျိုးစုံ
တို့ ခိုလှုံရာ အရပ်လည်း ဖြစ်၏။

ကားလိပ်ဖွင့်ချိန်၌ ဟိုတယ်ကြီး တစ်ခု၏ နောက်ဖေးပိုင်း အောက်ဆုံး
ထပ်ရှိ စားပွဲထိုးများ အပန်းဖြေသော အခန်းတစ်ခုကို မြင်ရသည်။ ပြတင်းပေါက်
မရှိ၊ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂလည်း ကင်းမဲ့သည်။ အခန်းအောက်ပိုင်းတွင် နောက်ဖေး
လမ်းကြားသို့ ထွက်သော တံခါးပေါက်ကြီး တစ်ခု ရှိသည်။ ထိုတံခါးထိပ်တွင်
ဗုဒ္ဓပုံတော်တစ်ခု ရှိ၏။ ထိုအခန်း အလယ်လောက်တွင် အမေရိကန် လမ်းသရဲ
လူငယ်တစ်ဦးသည် တင်ပျဉ်ခွေ ထိုင်လျက် မျက်စိမှိတ်ကာ တရားအားထုတ်နေဟန်
ရှိသည်။ သူ၏ခေါင်းတွင် ဒေါက်ချာလိုလို ဦးထုပ်စုတ်တစ်ခု ဆောင်းလျက်၊
၎င်းတွင် ဆည်းလည်းပမာ ကလိုင်ကလေးများ တပ်ဆင်ထား၏။ ဆံရှည်ဝိုလ်ကေ
မှာ ပခုံးအထိ ကျရောက်နေသည်။ လည်ပင်း၌ ပန်းကုံးတစ်ခုနှင့် စိပ်ပုတီးတစ်ကုံး
ဆင်မြန်းထားသည်။ အင်္ကျီမှာ အမေရိကန် အလံကို ချုပ်လုပ် ဝတ်ဆင်ထားသလို
ဖြစ်၏။ ဘောင်းဘီရှည်မှာ အညိုရောင် ဖြစ်၏။

လမ်းသရဲ။ ။ ဥုံ့ မဏိ ပဒ္ဒမိဟံ

အဟံ ဗိဿနိး ဝန္တာမိ

ဥုံ့ မဏိ ပဒ္ဒ။

ထိုသို့ ဂါထာ ရွတ်ဆိုနေချိန်တွင် အပြင်ဘက်မှ တံခါးကို အတင်း
ကန်ကျောက် ဖွင့်နေသံများ ကြားရသည်။ တစ်ခဏ၌ တံခါး
ပွင့်သွားပြီး အသက် ၁၄ နှစ်ခန့် လူမျိုးပေါက် တရုတ်နီကျောင်းသား
တစ်ဦး ဟော့ရမ်းဟန်နှင့် ဝင်လာသည်။ တပ်နီ ယူနီဖောင်း ဖြစ်

သော ဦးထုပ်ဖြူ၊ ဖိနပ်ဖြူ၊ ဓါးပတ်နီများ ဝတ်ဆင်ထား၏။
 ဈာန်ဝင်စားနေသော လမ်းသရဲနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို မထိသော
 မျက်နှာထားနှင့် လှည့်ပတ် ကြည့်ရှုပြီးနောက် အုတ်ထရံမှ ဗုဒ္ဓ
 ပုံတော်ကို ဆွဲဖြုတ်ကာ ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ ဖြုန်းစနဲ ကွဲအောင်
 ကိုင်ပေါက်သည်။ လမ်းသရဲကား ရှုရှိုက် သမထ လုပ်ရာမှ မည်
 သို့မျှ ဣန္ဒြေမပျက်ဘဲ ဂါထာကိုပင် ဆက်လက် ရွတ်နေသည်။

လမ်းသရဲ။ ။ ဥုံ့ မဏိ ပဒ္ဒမိဟံ

အဟံ ဗိဿနိး ဝန္တာမိ

ဥုံ့ မဏိ။

(ထိုသို့ လမ်းသရဲက မူမပျက် ဖြစ်နေပုံကြောင့် တပ်နီကျောင်းသား
 ပိုမိုဒေါသထွက်ကာ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် လမ်းသရဲ၏ အင်္ကျီကော်လာ
 များကို ဆွဲယမ်းစေ။ အမေရိကန်အလံ ပုံသဏ္ဌာန် ကြယ်ပွင့်များ
 ပါသော ရုပ်အင်္ကျီမှာ ထိုသို့ အကြမ်းအတမ်း ဆွဲယမ်းခြင်းကြောင့်
 အတန်ပင် စုတ်ပြဲသွား၏။ မှိတ်ထားသော လမ်းသရဲ၏ မျက်လုံး
 များသည် ဒေါသကင်းမဲ့စွာ ပွင့်လာ၏။)

လမ်းသရဲ။ ။ သခင် ခရစ်တော်သည် သင်အား အလင်းရောင် ပေးပါစေ။

မင်း အခု ငါ့ကို ဘယ်လို လုပ်နေတာလဲ။

တပ်နီကျောင်းသား။ ။ (နားမလည်ဟန်ဖြင့်) မင်း ဘာတွေ ပြောနေတာလဲ။

လမ်းသရဲ။ ။ ငါ့ရဲ့ ဈာန်သမာပတ်ကို ဘာလို့ လာပြီး ဂျစ်တိုက်တာလဲ။

တပ်နီ။ ။ မင်းပြောတာ ငါ နားမလည်ဘူး။

လမ်းသရဲ။ ။ မင်းဟာမင်း နေပါလား၊ မင်းကိုယ်မင်း လုပ်ပါလား၊ ငါ့ကို
 လာပြီး မရိပါနှင့်၊ နားလည်လား။

တပ်နီ။ ။ (ဒေါပွစွာဖြင့်) ဘာပြောတယ်ကွ။

လမ်းသရဲ။ ။ သူတစ်ပါးရဲ့ ဇိမ်ခရီးမှာ ဝင်ပြီး ခြေမထိုးပါနှင့်၊ ဒါမျိုးကို
 ဘုရား မကြိုက်ဘူး။

တပ်နီ။ ။ (လက်သီးလက်မောင်းတန်းကာ) မင်းက နေရှင် လံကြုတ်စကား
 တွေ ပြောမနေပါနှင့်၊ မင်းဟာ အယောင်ဆောင် ပဉ္စမံတပ်သား
 ပဲ၊ ဖြူနီကြောင်ကျား အဝတ်တွေ ဝတ်ပြီး ညာနေတဲ့ ကြောင်
 သူတော်ကောင်ပဲ၊ မင်း ဘယ်သူလဲ ဆိုတာ ငါ သိပါတယ်။

လမ်းသရဲ။ ။ ခြော်-ဟုတ်လား၊ သိရင်လည်း ပြောစမ်းပါ။

တပ်နီ။ ။ (တံတွေးစတ်လျက်) မင်းဟာ အမေရိကန် ခွေးမျိုးပဲ၊ ပြန်လည် ထူထောင်ရေး တစ္ဆေ မှင်စာပဲ၊ မင်းဟာ နယ်ချဲ့စက္ကူ ကျား တစ်ကောင်ပဲ။

လမ်းသရဲ။ ။ မင်းက အတော်သားပဲ၊ ငါ့အကြောင်းကို ငါ့ထက်တောင် ပိုပြီး သိနေသေးသကဲ့၊ ငါတော့ ခုထိ ငါ့ကိုယ်ငါ ဘာမှန်းမသိဘူး။ ဒါကြောင့် ယောဂီလို ကျင့်ပြီး ဟိမဝန္တာ တောင်ခြေမှာ သစ္စာ တရားများ သွားရောက် ရှာဖွေမလို့ အမေရိကန်ပြည်က ထွက် လာခဲ့တာပဲ။

တပ်နီ။ ။ အတော် လူရည်လည်တဲ့ မြေခွေးပဲ၊ မင်းဟာ ကိုယ်ကျိုးရှာ ဖောက်ပြန်ရေးသမား တစ်ဦး ဆိုတာ ထင်ရှားနေပြီ၊ ဒါကြောင့် အခုလို တစ်ကိုယ်ကောင်း တရားထိုင်နေတာပေါ့။ မင်းဟာ အတ္တသမား၊ မင်းဟာ စိတ်ကူးယဉ် ဘူဇာကောင်ပဲ။ မင်းရဲ့ အမေရိကန် ဦးလေးကြီးကို ကယ်တော်မူပါလို့ အော်ခေါ် လောက်အောင် မင်းလည်ပင်းကို ငါ ညှစ်ပြမယ်။ ဟော ... ကိုင်း ... သိပ်လား၊ ငြင်းဦးမလား။

လမ်းသရဲ။ ။ (စိညှစ်ခံရ၍ မျက်လုံးများ ပြူးလာသော်လည်း) မင်းက မစ္စရိယ စိတ် အတော် ပြင်းထန်သကဲ့၊ ငါ မငြင်းပါဘူး။

တပ်နီ။ ။ မင်းတို့ နယ်ချဲ့ အမေရိကန်တွေက ငါတို့ တရုတ်ပြည် လူ ဦးရေ သန်းပေါင်း ၇၀၀ ကို ကျူးကျော် စော်ကားနေတယ် မဟုတ်လား၊ မင်းလို ပုဆိန်ရိုး လက်ကိုင်တုတ်ကို ထိုက်တန် တဲ့ အပြစ်ပေးသင့်တယ် မဟုတ်လား၊ အပြစ်ဒဏ် ခံရမှာကို ကြောက်သလား။

လမ်းသရဲ။ ။ မကြောက်ပါဘူး။

တပ်နီ။ ။ ငြိမ်းချမ်းရေး မြတ်နိုးတဲ့ မြောက်ဗီယက်နမ် ပြည်သူလူထု ကိုလည်း မင်းတို့က သေကျေ ပျက်ပြားအောင် လုပ်ကြံနေ တယ် ဆိုတာ ငြင်းချင်သလား။

လမ်းသရဲ။ ။ မငြင်းပါဘူး။

တပ်နီ။ ။ မင်းဟာ ပြည်သူလူထုကို ဆန့်ကျင်သူ၊ ပါတီကို ဆန့်ကျင်သူ၊ ဆိုရှယ်လစ် သဘောတရားကို ဆန့်ကျင်သူ ဆိုတာလည်း ငြင်းဦးမလား။

- လမ်းသရဲ။ ။ မငြင်းပါဘူး ဆိုနေတာပဲကွာ။
- တပ်နီ။ ။ ဒီလိုဆိုရင် မင်းဟာ အပြစ်ပေးသင့်တဲ့ ကောင်ပဲ။ ကိုင်း ဒါ
ကြောင့် မင်းကို ဟောဒီလို ညှစ်သကွာ ... ညှစ်သကွာ။
- လမ်းသရဲ။ ။ အမယ်လေး ... ဘုရား ... ဘုရား။
- တပ်နီ။ ။ ဘာလို့ ဘုရား ... ဘုရား အော်တာလဲ၊ အဲဒါလည်း ဖောက်ပြန်
တဲ့ အကျင့်တစ်ရပ်ပဲ။ ကိုင်းကွာ ...။
- လမ်းသရဲ။ ။ အမယ်လေး ... တော်ပါ၊ တော်ပါတော့။
- တပ်နီ။ ။ အဲသလိုပြောရင်လည်း ပြီးတာပါပဲ။ ကဲ-မှတ်ပလား၊ နောင်တ
ရပလား။
- လမ်းသရဲ။ ။ အေးပါကွာ။
- တပ်နီ။ ။ နောင်တရတယ်ဆိုရင် ငါ့ရွတ်ပြတဲ့အတိုင်း လိုက်ဆိုပါ။ “ကျွန်ုပ်
တို့၏ ကိုယ်ကို ကျွန်ုပ် အလွန် စက်ဆုပ် မုန်းတီးပါသည်”
- လမ်းသရဲ။ ။ ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ကို ကျွန်ုပ် အလွန် စက်ဆုပ် မုန်းတီးပါသည်။
- တပ်နီ။ ။ ကျွန်ုပ်၏ ပြစ်မှုသည် ကြီးမားလျက်၊ ကျွန်ုပ်၏ မှားယွင်းချက်
မှာ ဆိုးရွားလှပါသည်။
- လမ်းသရဲ။ ။ ကျွန်ုပ်၏ ပြစ်မှုများသည် ကြီးမားလျက်၊ ကျွန်ုပ်၏ မှားယွင်း
ချက်များမှာလည်း ဆိုးရွားလှပါသည်။
- တပ်နီ။ ။ ကျွန်ုပ်သည် ပြည်သူလူထုကို လက်မြှောက် အရှုံးပေးလျက်၊
ပါတီက ကျွန်ုပ်အား ထိုက်သင့်သော အပြစ်ဒဏ်ပေးရန်
တောင်းဆိုပါသည်။
(ဤသို့ ပါတီစည်းကမ်းအရ ရွတ်ဆိုကြပြီးနောက် တပ်နီ ကျောင်း
သားလည်း ကျေနပ်ကာ လမ်းသရဲကို စီညစ်ခြင်းမှ လွတ်လိုက်
လေသည်။)
- လမ်းသရဲ။ ။ အေးကွ၊ ဒါလည်း အရသာတစ်မျိုးပဲ။ ငါလည်း ကပွဲ၊ ချစ်ပွဲ၊
စားပွဲ၊ သောက်ပွဲ အမျိုးမျိုးတွေ နွဲ့ခဲ့လှပြီ၊ အခုလို လက်ဝဲ
အပြစ်ဒဏ် ဝန်ခံပွဲတော့ တစ်ခါမှ မကြုံဖူးသေးဘူး၊ အင်မတန်
မှတ်လောက်သားလောက် ရှိပါပေတယ်။ ဒါထက် ငါ ကြား
ဖူးတဲ့ စကားပုံတစ်ခု ရှိတယ်ကွ၊ “နီခြင်းသည် သေခြင်းထက်
ကောင်း၏” တဲ့။ အခုလည်း ငါ့အဖို့ အဲသလိုပဲ သဘောထားရ
မှာပဲကွာ။

- တပ်နီ။ ။ (အတော် အံ့အားသင့်သွားဟန်ဖြင့်) ဟေ့ မင်းပြောတဲ့ စကားပုံ
ဟာ မော်စီတုံး လက်စွဲစာအုပ်ထဲမှာ ပါသလား။
- လမ်းသရဲ။ ။ မဟုတ်ပါဘူးကွာ၊ တိဘက် လူမျိုးတို့ရဲ့ မရဏကျမ်းထဲက
စကားပုံပါ။
- တပ်နီ။ ။ ဪ ... အနို့ မင်းက အမေရိကန်လူမျိုး မဟုတ်လား။
- လမ်းသရဲ။ ။ အေး ... စန်ဖရန်စစ္စကို မြို့သားပဲ။
- တပ်နီ။ ။ ဘယ်ရပ်ကွက်ကလဲ၊ တရုတ်တန်းလား။
- လမ်းသရဲ။ ။ အက်ရှဘာရီ ရပ်ကွက်ကပါ၊ အဲဒီ ရပ်ကွက်မှာ ဗိုလ်ကျနေတဲ့
“ပွင့်သစ်စ လမ်းသရဲအဖွဲ့” ဝင် တစ်ဦးပေါ့ကွာ၊ မင်းကော
ဘာလဲ။
- တပ်နီ။ ။ ငါက “တရုတ်တပ်နီ ကင်းခြေများအဖွဲ့” ဝင်ကွ။ ကင်းခြေများ
ဆိုတာ နဂါး အသေးစားပကွာ၊ မင်းတို့လို ပြန်လည် ပြင်ဆင်
ရေး သမားတွေကို ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှာ အပြုတ်ချမည့် အဖွဲ့ပေါ့၊
တပ်နီ ဆိုတာ လူဦးရေသန်းပေါင်း ၇၀၀ ရှိတဲ့ တရုတ် မဟာ
ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးရဲ့ မီးရှူးတန်ဆောင်
ရှေ့တော်ပြေး ကျောင်းသားများပေါ့၊ ဒါထက် မင်းတို့ ပွင့်သစ်စ
လမ်းသရဲ အဖွဲ့ရဲ့ လမ်းစဉ်ကတော့ ဘာလဲ။
- လမ်းသရဲ။ ။ ငါတို့မှာ ဘာလမ်းစဉ်မှ မရှိဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ငါတို့ဟာလည်း
အမေရိကန်ပြည် သမ္မတ ဂျွန်ဆင်ရဲ့ မဟာလူနေမှု စိစစ်ကိန်း
ကြီးရဲ့ ရှေ့ပြေး မီးတုတ်ကိုင်ဆောင်သူများလို့ ခေါ်နိုင်ပါ
တယ်။ ငါတို့ ယုံကြည်ချက်ကတော့ အနုနည်းနှင့် မေတ္တာ
ဝါဒပဲ၊ အသက်ကြီးသူများကိုလည်း ရိုသေရတယ်။
- တပ်နီ။ ။ ငါတို့ကတော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ မရိုသေဘူးကွ၊ မယုံဘူးကွ၊
ဖောက်ပြန်ရေးသမားတွေကို အမြဲ စောင့်ကြည့်ရတယ်၊ ပါတီ
အတွက် သူလျှိုရတယ်၊ ငါတို့ မိဘတွေကိုတောင် မယုံဘူး၊
ဘယ်မှာ သိနိုင်မလဲ၊ သူတို့လည်း အရေခြုံ ပြန်လည်ပြင်ဆင်
ရေး သမားတွေ၊ ပညာတတ် လူတန်းစားတွေ ဖြစ်ချင် ဖြစ်နေ
မှာပဲ။
- လမ်းသရဲ။ ။ အေးကွ၊ ဒီခေတ်မှာ ပညာတတ် လူတန်းစားတွေဟာ ပိုနေ
တာပါပဲ။ ဦးနှောက်သမား၊ ဉာဏ်သမားတွေဟာ အထိန်းရ

ခက်တယ်၊ စိတ်ကို အထိန်းရ ခက်ခဲကြောင်းကို ငါတို့လို ယောဂီ ခလေ့ လိုက်စားသူများက ပိုသိတာပေါ့၊ ပညာဟာ စိတ်ကို ထက်မြက်စေတယ်၊ စိတ်က ဖောက်ပြန်တယ်၊ ဒါကြောင့် ပညာ ဆိုတာ စိတ်ဖောက်ပြန်ရေးကို မြေသြဇာ ကျွေးသလိုသာ ဖြစ်လို့မို့ အလိုမရှိအပ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ငါတို့ လမ်းသရဲတွေ ဟာ ပညာသင်ကြားလိုခြင်း မရှိဘဲ အားလုံး ကျောင်းပြေးတွေ ဖြစ်နေကြခြင်းပဲ။

တပ်နီ။ ။ အဲဒီအချက်မှာတော့ မင်းတို့နှင့် ငါတို့ တူညီပါတယ်။ မနစ်က ပါတီ ဗဟိုကော်မတီမှ ညွှန်ကြားချက်တစ်ခု ထုတ်တယ်၊ ကျောင်းတွေကို အားလုံး ပိတ်ပစ်ရမယ်တဲ့၊ ကျောင်းသားတွေကို တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့များအနေ စည်းရုံးပြီး ဖောက်ပြန်ရေး သမားများနှင့် ပညာတတ် လူတန်းစားများကို ချေမှုန်းပစ်ကြဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။

လမ်းသရဲ။ ။ စာမေးပွဲ မအောင်ဘဲနဲ့ မင်းတို့ အလုပ်ရကြပုံကတော့ ကောင်းသကွာ။

တပ်နီ။ ။ ငါတို့ တပ်နီ ကျောင်းသားတွေ အခွင့်ထူး အမျိုးမျိုး ရသကွ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီတုံးက ငါတို့ကို ပိကင်းမြို့တော် ခေါ်ပြီး သူ့ကိုယ်တိုင် သင်တန်းပေးတယ်။ မီးရထား အလကား စီးခွင့် ရတယ်၊ တည်းခိုစရိတ်လည်း မပေးရဘူး၊ ထမင်းစား လက်မှတ်တွေလည်း အခမဲ့ ထုတ်ပေးတယ်။

လမ်းသရဲ။ ။ (ခေါင်းခါလျက်) ငါတို့ အစိုးရကတော့ ညံ့ပါတယ်ကွာ၊ တစ်ခါမှ ငါတို့ကို ထမင်းကျွေးခြင်း၊ အလှူဒါနပြုခြင်း မရှိခဲ့ပါဘူး။ ငါတို့မှာ ဘိုင်ကျပြီး ထမင်းဆာရင် ဟိုတယ်ဆိုင်ကို နောက်ဖေးပေါက်က ဝင်ပြီး စားပွဲထိုးတွေဆီက အကြွင်းအကျန်များကို တောင်းစားရတယ်။ ဒါထက် မင်း ခရီးထွက်ဖူးသလား။

တပ်နီ။ ။ ထွက်ဖူးတာပေါ့ကွ၊ ပိကင်းမြို့တော်ကြီးကို ရောက်ဖူးတယ်၊ ခေါင်းဆောင်ကြီး မော်စီတုံးကိုလည်း ဖူးမြော်ဖူးတယ်၊ တိန်အာမင် ကွင်းပြင်ကြီးမှာ တပ်နီပေါင်း တစ်သန်းကျော် စုပေါင်းချီတက်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို အလေးပြုကြတယ်၊ သူရိယနေ အစင်းပေါင်း တစ်ထောင်ထက် ပိုပြီးနီတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီတုံး

သက်တော်ရာကျော် ရှည်ပါစေလို့ ငါတို့ သံပြိုင် အော်ပုံတွေ
ဟာ မိုးခြိမ်းသံထက် ပြင်းထန်တယ်။

လမ်းသရဲ။ ။ ဟေ့ ... နေပါဦးကွ၊ ခရီးထွက်တယ် ဆိုတာ ဟိုမြို့၊ သည်မြို့၊
သွားလာခြင်းကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။ (LSD) အယ်လ
အက်စဒါကို သုံးဆောင်ဖူးသလားလို့ မေးတာပါ။

တပ်နီ။ ။ အဲဒါ ဘာကို ခေါ်တာလဲ။ ပြည်သူ့နီတိ စာအုပ်တစ်မျိုးလား။

လမ်းသရဲ။ ။ (အိတ်ထောင်အတွင်းမှ ဆေးသကြားလုံး တစ်ခုကို ထုတ်ပြကာ)
မဟုတ်ပါဘူးကွာ၊ ဆေးသကြားလုံးကို ခေါ်တာပါ။ ဟောဒီ
ဆေးသကြားလုံးကို စားမိရင် စိတ်ဟာ တစ်မျိုးဖြစ်သွားပြီး
ကမ္ဘာသစ်တစ်ခုကို ရောက်သွားသလို ဖြစ်သကဲ့။

တပ်နီ။ ။ (ပြက်ရယ်ပြလိုသော မျက်နှာဖြင့်) မင်း ဆေးသကြားလုံးက
ငါတို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီတုံး လက်စွဲစာအုပ်လောက် စွမ်းမှာ
မဟုတ်ပါဘူး။ မော်စီတုံး စာအုပ်ကလည်း ငါတို့ကို ကမ္ဘာ
သစ်ဆီသို့ ပို့ဆောင်နေတာပဲ။ မင်းတို့ ဓနရှင် ခေတ်ဟောင်း
ကြီး တစ်ခုလုံးကို ပေါက်ကွဲစေနိုင်တဲ့ အာနိသင် ရှိတဲ့ စာအုပ်
ကလေးပဲ။

လမ်းသရဲ။ ။ ဟေ့ကောင်၊ ငါက နိုင်ငံရေး ဆေးမြီးတို့တွေကို မဆိုလိုဘူးကွ၊
ပါးစပ်ထဲမှာ ထည့်ပြီး ချိုချဉ်လုံးလို တစ်မိမိစိမိ စုပ်ပြီး ဇိမ်ယူ
နိုင်တဲ့ ဟောဒီ ဆေးသကြားလုံးကို ပြောနေတာ။ ဒီဆေးလုံးကို
မင်း တကယ် စမ်းကြည့်သင့်တယ်၊ ဆွေမျိုးကို တကယ်
မေ့သွားမယ်၊ လောကသစ်ကြီး တစ်ခုကို ရောက်သွားလိမ့်
မယ်၊ ဘဝသစ်မှာ ဆန်းသစ်တဲ့ အတွေ့အကြုံများ ခံစားရ
လိမ့်မယ်။

တပ်နီ။ ။ မင်းဟာက ဘိန်းစားများရဲ့ စိတ်ကူးယဉ် လောကမျိုးလားကွ။
ဘိန်းတို့၊ ဆေးခြောက်တို့ကို စားရင် ဖြစ်မှာပေါ့ကွာ။ အဲဒါ
မျိုးက မဆန်းပါဘူး။

လမ်းသရဲ။ ။ (ဘဝသစ်တစ်ခုသို့ တကယ် ရောက်နေဟန်ဖြင့် မျက်စိများ
စုံမှိတ်ပြီး လက်များကို ဆန့်တန်းကာ ထိုင်ရာမှ ထ လျက်
အခန်းတွင်း တစ်ပတ်လှည့်ပြီးနောက်) ဒီဆေးက တစ်မျိုးပဲကွ၊
သိပ်ကောင်းတယ်၊ အင်မတန် မွှေးကြိုင် ပျံ့ပျူးတဲ့ ပန်းခြံကြီး

တစ်ခုထဲကို ရောက်သွားသလိုပဲ၊ ဒီဆေး စားသုံးသူဟာလည်း နူးညံ့ သိမ်မွေ့တဲ့ စိတ်ဓာတ်များ ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ တူရိယာ သံတွေကို ကြားရုံသာမက မြင်နိုင်လာတယ်။ အတွေးအခေါ် သစ်တွေကို ရေလို သောက်သုံးနိုင်တယ်။ စကား ဝေါဟာရ များကိုလည်း မွေးကြိုင်တဲ့ အရာဝတ္ထုများလို နမ်းကြည့်နိုင် တယ်။ အင်မတန် ဆန်းကြယ် ထူးဆန်းတဲ့ ဘဝသစ်တစ်မျိုး ပါပဲကွာ။ လူကို အင်မတန် ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့စေပြီး မေတ္တာ ရေလှိုင်းများပေါ်မှာ တငြိမ်ငြိမ် စီးနေရသလိုပဲ။ ငါ တကယ် ပြောနေတာပါ။ အဲဒီ ဆေးသကြားလုံးကို စားပြီး ငါ့ကိုယ်တိုင် ခရီးထွက်ခဲ့ဖူးပြီ။ မင်း စမ်းကြည့်ပါလား။

တပ်နီ။ ။ (သူ၏ အိမ်ထောင်အတွင်းမှ စာအုပ်နီကလေးကို ထုတ်ယူကာ) ငါတော့ ဟောဒီ မော်စီတုံး အတွေးအခေါ် စာအုပ်ကလေးကိုပဲ စွဲလမ်းသကွာ။ သူလည်း အင်မတန် စွမ်းတယ်။ မော်စီတုံး အတွေးအခေါ်များကို ကျင့်သုံးရုံနှင့် စက်ရုံ အလုပ်သမားများ ဟာ ထွက်ကုန်များ ပိုမို ထုတ်လုပ်နိုင်ကြတယ်။ ပြည်သူ့ ဒရိုင်ဘာများဟာလည်း မီးရထား မော်တော်ကားများကို ပိုမို လျင်မြန်စွာ မောင်းနိုင်လာကြတယ်။ ပြည်သူ့ ဆရာဝန်များ လည်း ပြည်သူ့ လူနာများကို ပိုမို များပြားစွာ ကုစားလာနိုင် တယ်။ ငါတို့ တရုတ်ပြည်က အဏုမြူ ငရဲဗုံးကြီး အောင်မြင် စွာ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီ ဆိုတာ မင်းလည်း ကြားသိရမှာပေါ့။ အဲဒီ ငရဲဗုံးဟာ မော်စီတုံး အတွေးအခေါ်က မွေးထုတ်လိုက် တဲ့ အသီးအပွင့်ပဲ မဟုတ်ပါလား။

လမ်းသရဲ။ ။ အမယ် တယ်ဟုတ်ပါလား၊ မင်းတို့ဆရာကြီး မော်စီတုံး အတွေး အခေါ် များကလည်း ပျားရည်ဆမ်းတဲ့ မလိုင်မုန့်လိုပဲလား။ ငါလည်း မြည်းစမ်းချင်ပါတယ်။ မင်းစာအုပ်နီကလေးကို ခဏ ပေးကြည့်ပါလား။

တပ်နီ။ ။ (စာအုပ်နီကလေးကို ပေးရန် လက်ကမ်းပြီးမှ ရုတ်တရက် လက် ကို ရုပ်သိမ်းကာ) ဟေ့ နေဦးကွ၊ ဒီစာအုပ် စာမျက်နှာ ၃၄ မှာ ညွှန်ကြားချက်တစ်ခု ပါတယ်။ နယ်ချဲ့များနှင့် ၎င်းတို့၏

နောက်လိုက် ခွေးများကို ဘယ်သောအခါမျှ မယုံကြည်နှင့်တဲ့။
မင်းက အမေရိကန်သူလျှို့ မဟုတ်လား။

လမ်းသရဲ။ ။ ဪ ... အပိုတွေ ပြောမနေပါနဲ့ကွာ၊ ငါ့ကို အသေအချာ
ကြည့်ပါ။ သူလျှို့နဲ့ တူသလား၊ အမေရိကန် အလံကို ရုပ်အင်္ကျီ
ချုပ်ဝတ်ထားတယ် မဟုတ်လား၊ သူလျှို့ ဆိုရင် ဒီလို ထင်ထင်
ရှားရှား ကြောင်ကြောင်ကျားကျား အလုပ်မျိုး လုပ်မလား။

တပ်နီ။ ။ (မသင်္ကာစွာဖြင့်) မနေ့က အမေရိကန်သံရုံးထဲက မင်း ထွက်
လာတာ ငါ မြင်ပါတယ်။ ငါလည်း အမေရိကန် လှုပ်ရှားမှု
တွေကို ချောင်းမြောင်း လေ့လာသူ တစ်ဦးပဲ၊ မင်းက ညာ
ချင်လို့ ဘာရမလဲကွ။

လမ်းသရဲ။ ။ ဒါကတော့ ဒီလိုပါကွာ၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့မှာ ငါ့ကို စစ်တပ်
ထဲ ခေါ်သွင်းကြတယ်၊ အရွယ်ရောက်သူတိုင်း စစ်ထဲ မဝင်
မနေရ ဥပဒေအရပေါ့ကွာ၊ ငါကလည်း စစ်မတိုက်ချင်ဘူး၊
သတ္တိမရှိလိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘာအဓိပ္ပာယ်ရှိလဲကွ၊ ဘု
မသိ ဘမသိနဲ့ လူအချင်းချင်း တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်ရေးမှာ
ငါ မပါချင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စစ်သားစုဆောင်းရေးဌာနမှ ငါ
လစ်ထွက်ခဲ့တယ်။ အရှေ့ဘက်သွားတဲ့ ကုန်တင် မီးရထားတွဲ
တစ်ခုပေါ် တက်ပြီး ပုန်းကွယ်လိုက်ပါခဲ့တယ်၊ ငါ့စိတ်ထဲမှာ
အရှေ့အာရှဘက်ဆီကို သွားချင်တာ ကြာလှပြီ၊ အာရှမှာ
ဟိမဝန္တာတောင်ကြီး ရှိတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီ တောင်ခြေမှာ
ယောဂီ ရသေ့ ရဟန်းများနှင့်အတူ တရားအားထုတ်ချင်တယ်၊
လောကကြီးရဲ့ အနက် အဓိပ္ပာယ်များကို ရှာဖွေလိုတယ်၊ ငါ့
ကိုယ်ငါ ဘာမှန်းမသိ ဖြစ်နေတဲ့ ဘဝမျိုးမှ လွတ်မြောက်
လိုတယ်၊ ဟိမဝန္တာမှာဆိုရင် ဗုဒ္ဓဘုရားလို သစ္စာတရားများ
ဖော်ထုတ်နိုင်မှာပဲလို့ မျှော်လင့်တယ်။ အေး ... ငါ့ရည်ရွယ်
ချက်ကတော့ အဲဒါပဲကွ။ ဒါပေမဲ့ မီးရထား ခိုးစီးရာက ငါ့ကို
ဖမ်းမိသွားပြီး စစ်ထဲကို ပြန်ပို့တယ်၊ ဒီလိုနဲ့ ဟောင်ကောင်ကို
ရောက်လာခြင်းပဲ၊ ဒီရောက်တော့လည်း ငါက ထွက်ပြေးဖို့
ကြံစည်ပြန်တယ်၊ အဲဒါလည်း သူတို့ သိသွားလို့ အမေရိကန်
သံအမတ်က ငါ့ကို နေရပ်ပြန်ပို့ဖို့ စီစဉ်တယ်၊ ဟိုပြန်ရောက်

တော့ အချုပ်နှင့် ထားမယ်တဲ့၊ ငါလည်း ယခုလို အာရှနယ်မြေ ဖြစ်တဲ့ ဟောင်ကောင်မြို့ကို ရောက်မှတော့ ဟိမဝန္တာကို ခရီး ဆက်ချင်တာပဲကွာ၊ နို့ဖို့ရင် ငါ့ရည်ရွယ်ချက် ဆုံးရှုံးမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် မနေ့က အမေရိကန် သံရုံးမှ အလစ်မှာ ထွက်လာ ခဲ့ပြီး ဒီမှာ ဝင်ပုန်းနေရခြင်းပဲကွာ၊ ဒီဟိုတယ် စားဖိုမှူးကလည်း ငါ့ကို ပုလိပ်လက် ပြန်အပ်မယ်၊ ဘာမယ်နဲ့ လုပ်နေသေး သကဲ့။ ဒါကြောင့် တောင်းတောင်းပန်ပန်နှင့် ငါ့အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဘဝအဆင်မပြေမှုများကို ပြောပြ အသနားခံရတယ်၊ ငါက ဟိုတယ်မှာ ပန်းကန်ဆေးသူ အဖြစ် လုပ်ပါရစေလို့ ပြောပြီး ငါ့ရဲ့ အငတ်ပြဿနာကို ကူညီဖြေရှင်းပေးဖို့လည်း ပြောရ သေးသကဲ့။ ဒါပေမဲ့ စားဖိုမှူးက လမ်းသရဲ ဆိုတာ မယုံရဘူး တဲ့၊ ဘာအလုပ်မှ ကောင်းကောင်း လုပ်တတ်သူ မဟုတ်ဘူး တဲ့။ ပန်းကန်တွေ ကွဲကုန်ရင်၊ ပန်းကန်တွေ ပျောက်ရှက်ကုန်ရင် ပိုခက်ကုန်မှာပေါ့တဲ့။ ဒါကြောင့် ဟိမဝန္တာကို မြန်မြန်သွားပါ တဲ့၊ မသွားခင် တစ်ရက် နှစ်ရက်တော့ ဒီမှာ နေခွင့်ပြုပြီး ထမင်းကျန် ဟင်းကျန်များ ကျွေးပါမယ်တဲ့ကွာ။

တပ်နီ။ ။ ထမင်းဟင်းက ဘယ်အချိန် ကျွေးမှာလဲကွာ။

လမ်းသရဲ။ ။ ဟ ... ဘယ်လိုလဲ၊ မင်း ထမင်းဆာနေပလား။

တပ်နီ။ ။ အေး ငါလည်း ထမင်းမစားရတာ နှစ်ရက်ရှိပြီ။

လမ်းသရဲ။ ။ ဟာ ... မင်းတို့ တရုတ်ပြည်ကြီးမှာလည်း ရိက္ခာပြတ်နေ သလား၊ ဒါကြောင့် မင်းက ဟောင်ကောင်ဘက်ကို ထွက်ပြေး လာတာလား။

တပ်နီ။ ။ ဒီလိုလည်း မဟုတ်ပါဘူးကွာ၊ အရင်တစ်ပတ်က ငါတို့ တပ်နီ ကျောင်းသားအဖွဲ့များကို ဖျက်သိမ်းရမည်လို့ ပါတီ ဗဟို ကော်မတီက အမိန့်ထုတ်သကဲ့၊ ဒီတော့ ငါ့အနေနဲ့ ကျောင်းကို ပြန်မသွားချင်တော့ဘူး၊ အလုပ်သမား အဖွဲ့များမှာလည်း မပါချင်တော့ဘူး၊ စုပေါင်း လယ်မြေစခန်းများနှင့်လည်း ပြန် ပေါင်း မထုပ်ချင်တော့ဘူး။ အဲဒီ ကျောင်းတွေ၊ စခန်းတွေဟာ အင်မတန် ပျင်းစရာကောင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ငါဟာ ကျောမွဲ အရေးတော်ပုံကြီးကို ရောက်ရာအရပ်မှာ ဝါဒဖြန့်သူ အဖြစ်နှင့်

တစ်တပ်တစ်အား ဆိုသလို တစ်ဦးတည်း တာဝန်ထမ်းဆောင် လှည့်လည်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်ကွာ၊ ယဉ်ကျေးမှု တော် လှန်ရေး မီးတုတ်ကို ထမ်းပြီး ကမ္ဘာကို လှည့်လည် မီးရှို့ပစ် မယ်ကွာ၊ ဒါကြောင့် နယ်ချဲ့ စစ်စခန်းဖြစ်တဲ့ ဟောင်ကောင် မြို့ကို ဦးဆုံး ရောက်လာတာပဲ။

လမ်းသရဲ။ ။ သိပ်ပြီး တင်းမာနေပါနဲ့ကွာ၊ ဘာကိစ္စမဆို ခပ်အေးအေး ရွက်ဆောင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဘယ်သူမဆို ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ကြိုက်သလို အသုံးချတာ အကောင်းဆုံးပါပဲ၊ ငါလည်း ဟိမဝန္တာကို သွားပြီး တရားကျင့်မယ်၊ မင်းလည်း မီးတုတ် ထမ်းပြီး ကမ္ဘာလှည့်ပေါ့၊ ငါက ဘာမျှ ဆီးတားခြင်း၊ မေးမြန်း ခြင်း မလုပ်လိုပါဘူး။ မင်းနဲ့ ငါဟာ လမ်းစဉ်ချင်း မတူပေမဲ့ ဘဝရေစက်ကြောင့် ယခုလို ကြံကြံဖန်ဖန် ဒီမှာ လာရောက် ဆုံစည်းကြတယ် သူငယ်ချင်းရယ်၊ အဲသလို သူငယ်ချင်း ဖြစ် ကြတဲ့ ဘဝမှာ ကောင်းတူဆိုးဖက် ဆိုသလို ငါ့မှာ ဘာရှိရှိ မင်းကို ဝေခွဲပေးချင်ပါတယ်ကွာ၊ သဒ္ဓါပါတယ်။

တပ်နီ။ ။ မင်းပြောတဲ့ ... ဘဝ ရေစက်တွေ၊ သဒ္ဓါတရားတွေ ဆိုတာ ဖောက်ပြန်တဲ့ ရှေးဟောင်း အယူအဆတွေပါကွာ။

လမ်းသရဲ။ ။ ဪ ... မင်းကလည်း အတော် အပြောရခက်တဲ့ကောင်ပဲ၊ လူက ဘုကျပေမဲ့ မင်းဟာ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် သနားကမား လူချောလူလှကလေး တစ်ဦးပါပဲ။

တပ်နီ။ ။ ငါ့ကို ဒီလို မပြောပါနှင့်၊ လူချောလူလှလေး ... ဘာလေးနဲ့။

လမ်းသရဲ။ ။ ဘာကြောင့်လဲ ...။

တပ်နီ။ ။ ချောတယ်၊ လှတယ် ဆိုတာတွေလည်း ဖောက်ပြန်တဲ့ ဘူဇာ အယူဝါဒတွေပဲ။ မော်စီတုံး အတွေးအခေါ် စာအုပ် စာမျက်နှာ ၇၂ မှာ “ပါတီဝင် တစ်ဦးသည် အင်အားရှိရန် ကြိုးပမ်းရမည်။ အလှအပ၌ အချိန်မဖြုန်းရ။ စစ်မှန်သော ပါတီဝင်သည် တော် လှန်ရေးကို ရှာကြံရမည်။ ပျော်ရွှင်ရေးကို မလိုက်စားရ။” အဲ သလို ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီတုံးက သွန်သင်တယ်ကွ။

လမ်းသရဲ။ ။ ကဲ ဘာကွ ... အဲဒီ မော်စီတုံး စာအုပ်ကို ငါ့ပေးကြည့်စမ်းပါ၊ ငါလည်း မြည်းစမ်းပါရစေလို့ ပြောနေတာ ကြာလှပြီ။

တပ်နီ။ ။ (ရွာတည်တည်ဖြင့်) မော်စီတုံး အတွေးအခေါ် စာအုပ်ကို လေ့လာရင် ပေါ့ပေါ့ဆဆ မလုပ်ရ၊ တစ်ခုတည်းသော စိတ်အာရုံဖြင့် တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာသောဆန္ဒ အပြည့်အဝ ရှိရမည်။ ထိုအတွေးအခေါ်များကို အပြန်အလှန် ထပ်တလဲလဲ သုံးသပ်ရမည်။ အရကျက်ဆို ရွတ်ဖတ်ရမည်။ စိတ်ရော ကိုယ်ပါ အသံကျယ်ကျယ် ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် တလုံးတစည်းတည်း ဖြစ်သွားသကဲ့သို့ ရှိစေရမည်။

လမ်းသရဲ။ ။ အေးပါ ... အေးပါ၊ ငါ သဘောပေါက်ပါတယ်။ (စာအုပ်ကို ယူကာ အစမှ ဖွင့်ကာ ဖြည်းဖြည်းဖတ်သည်)

အရှေ့လေနီ တိုက်တော်သည်

အနောက်လေကို တိုက်ထုတ်မည်

အရှေ့လေသည် သင်းယုံ့သည်

အနောက်လေကို နိုင်ရမည်။

တပ်နီ။ ။ ဟေ့ ... ခဏနေပါဦး၊ မင်းလက်ထဲက ဆေးသကြားလုံးကို လည်း ငါ မြည်းစမ်းလိုတယ်။ မော်စီတုံး အတွေးအခေါ် လောက်တော့ ဘယ်ဟာမှ အနှစ်သာရ မရှိနိုင်ပါဘူး။ သို့သော် ငါလည်း စမ်းချင် ...။

လမ်းသရဲ။ ။ (ဆေးသကြားလုံးကို တပ်နီကျောင်းသားအား လှမ်းပေးလိုက်သည်) ဒီဆေးလုံး အကြောင်းကိုတော့ ဘာမျှ အထူးပြောစရာ မလိုဘူး၊ ငါတို့ အမေရိကန် ပွင့်သစ်စအဖွဲ့မှာ ဆိုရင် အဖွဲ့ဝင် ရဲဘော်အားလုံးကို ညီတူညီမျှ ဘဝအတွေ့ထူး၊ အရသာထူးများကို ခံစားစေလိုကြတယ်၊ ဒီသကြားလုံးမှာ အယ်လအက်စဒီ ဆေးမှုန့် ၂၅ မီလီဂရမ်သာ ပါရှိတယ်၊ ဘာမျှ မစိုးရိမ်ပါနှင့်၊ ပါးစပ်ထဲမှာ လျှာပေါ်တင်ပြီး တစ်မိမ့်စိမ့် အရသာခံယူပါ၊ ဘဝရေယဉ်ကြောမှာ ဖော့လှေကလေးကို ကြက်တောင်စိုက်ပြီး စီးနင်းလိုက်ပါရသလို အင်မတန် ညင်သာပါတယ်၊ ကိုင်း... ကိုယ့်လူ ခရီးထွက်ပေတော့၊ သာယာသော ဆိပ်ကမ်းများသို့ ဆိုက်ရောက်ပါစေ။

(တပ်နီကျောင်းသားက ဆေးသကြားလုံးကို ပါးစပ်တွင်းထည့်၍)

တဖြူဖြူ ရှိနေစဉ် လမ်းသရဲက မော်စီတုံး အတွေးအခေါ် စာအုပ်
ကို ဆက်လက် ဖတ်ရှု ရွတ်ဆိုနေသည်။)

ဆိုရှယ်လစ် အင်အားစုများသည် နယ်ချဲ့ အင်အားစုများ
ကို စတေး မြှုပ်နှံနိုင်မည်မှာ မုချမလွဲ ဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်
အင်အားစုများသည်

(တပ်နီ ကျောင်းသားသည် ဆေးသကြားလုံးကို မြို့ရင်းမှ
မျက်တောင်များ မှေးကာ၊ လက်များကိုလည်း တဖြည်းဖြည်း ဘယ်
ညာ ဆန့်တန်းကာ လမ်းသရဲကို ချဉ်းကပ်လာသည်။ လမ်းသရဲ၏
လည်ပင်းမှ ပန်းကုံးကို အတန်ကြာ ငေးမော ကြည့်ရှုရာမှ ပန်း
အချို့ကို ဆွဲယူလိုက်သည်။ ထိုပန်းပွင့်ကလေးများကို ချစ်သော
အမူအရာနှင့် ကြည့်ရှု နမ်းရှုပ်သည်။ ထိုနောက် လက်တစ်ဖက်
ထဲမှ ပန်းကလေးများနှင့် မိမိ၏ပါးကို ပွတ်တိုက်သည်။ အခြား
လက်မှ ပန်းပွင့်ကို နား၌ ပန်ဆင်သည်။ ထိုနောက် လမ်းသရဲ၏
ဦးထုပ်တွင် ဆွဲထားသော ခေါင်းလောင်းကလေး တစ်ခုကို ဆွဲယူ
ကာ လှုပ်ကြည့်သည်။ ခေါင်းလောင်းသံကလေးမှာ သာယာလှ
သဖြင့် ထပ်တလဲလဲ လှုပ်ကြည့်ကာ ပီတိပွားနေသည်။ သဘော
ကျကာ တစ်ခဏ ရယ်သည်။ ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းခဲ့သော တပ်နီ
ကျောင်းသားမှာ ဆေးသကြားလုံး စားပြီးနောက် မိန်းမလျှာတစ်ဦး
ပမာ အမူအရာများ နူးညံ့ ပျော့ပျောင်းလာသည်။ လမ်းသရဲမှာ
မူကား မော်စီတုံး အတွေးအခေါ်များကို အသံကျယ်ကျယ် ဖတ်
ရင်းမှ လက်သီး လက်မောင်းများ တန်းကာ အမူအရာများ ခက်ထန်
လာသည်။)

လမ်းသရဲ။ ။ အမေရိကန် နယ်ချဲ့သည် စက္ကူကျား ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်
နယ်ချဲ့သည် စက္ကူကျားမျှသာ ဖြစ်သည်။

တပ်နီ။ ။ (သာယာသော သီချင်းသံဖြင့်)

စီစေ၊ စတ္တာ၊ စံပယ်၊

သင်းပျံ့လှတယ်

နှင်းဆီ၊ ဂေါ်ဖီ၊ သရဖီ

မွှေးကြိုင်လှသည်

ပန်းမာလာ လှိုင်ဝေဆာ

စူးပွင့် လေးငါးရာ
ပန်းငုံတွေ တဝေဝေ
ပန်းတိုင်းပွင့်ပါစေ

လမ်းသရဲ။ ။ (မော်စီတုံး စာအုပ်တွင် စွဲလျက်)

အာဏာကို အတင်းသိမ်းမည်။
ပြဿနာကို စစ်ဖြင့်ရှင်းမည်။
အာဏာကို အတင်းသိမ်းမည်။
ပြဿနာကို စစ်ဖြင့်ရှင်းမည်။

တပ်နီ။ ။ (ရယ်လိုက် ပြုံးလိုက်ဖြင့်) ဪ ... လောက ... လောက။
တယ်လိုလဲ သာယာတဲ့ ဩကာသလောကကြီးပါတကား။
ဪ ... ဘဝ ... ဘဝ အင်မတန် ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းတဲ့
မနုဿ လူ့ဘဝပါကလား။ အို ... ဘုရား ... ဘုရား ... ဂေါတမ
ဘုရား၊ ထာဝရဘုရား၊ မိုးစလင်ဘုရား၊ ဟိန္ဒူဘုရား၊ ဤဘုရား၊
ထိုဘုရား အဆူဆူတို့သည် ဆာဟာရ သဲကန္တာရကြီးကို ပုန်းခြံ
ကြီး ဖြစ်လာအောင် ဖန်တီးတော်မူကြပါ။ ရုရှား ပြည်သူလူထု
ကို သီလ သမာဓိ ရှိလာအောင် ဘုရားသခင်များက ဆုံးမ
ပေးပါ။ တရုတ်ပြည် တစ်ဝန်း၌ ခေါက်ဆွဲများ စားလို့မကုန်
အောင် ပေါများပါစေ။

လမ်းသရဲ။ ။ ဟေ့ကောင် မင်းကလည်း တိုးတိုး လုပ်စမ်းပါကွ၊ ငါ့ကို
အနှောင့်အယှက် လုပ်သလို ဖြစ်နေပြီ၊ မော်စီတုံး သင်ခန်းစာ
များကို ကောင်းကောင်း လေ့လာစမ်းပါရစေ။

(ထိုနောက် လမ်းသရဲကပင် သူ့အသံကို ဖြင့်၍) နယ်ချဲ့
များသည် တောတိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့ ကြမ်းကြုတ်၏။ သူတို့
သည် သားလိုဗေး လက်နက်များကို စွန့်မည် မဟုတ်။ ထို့
ကြောင့် နယ်ချဲ့များကို တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရမည်။ မနိုင်သေး
လျှင် ထပ်တိုက်ရမည်။ ရုံးလျှင်လည်း လက်မလျှော့ဘဲ ဆက်
တိုက်ရမည်။ ဘယ်သောအခါမျှ အလျှော့မပေးဘဲ တိုက်ရ
မည်။ နယ်ချဲ့များ ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းအောင် တိုက်ရမည်။ ငါတို့
အောင်ပန်းဆွတ်နိုင်သည်အထိ တိုက်ရမည်။

တပ်နီ။ ။ ကျွန်ုပ်သည် သက်တံ့ရောင်ခြည်လုံးကြီး အတွင်း၌ လမ်း

လျှောက်နေပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိုးပေါက်ကလေးတစ်ခု အတွင်းမှ အကျမြူမှုန်ကလေးပမာ ပေါ့ပါးလှပါသည်။ မိုးတိမ်များသည် ဝါဂွမ်းတောင်တန်းကြီးများပမာ သာမော ပြန့်ပြူးပါပေသည်။ တိမ်များသည် မိုးရေအဖြစ် ကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်သို့ ရွာချလျက် သီးနှံများကို စိမ်းလန်း ဖူးပွင့်စေပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိုးပေါက်ကလေးနှင့်အတူ မြေသို့ လိုက်ပါသွားကာ တရုတ်ပြည် ယန်စီမြစ်ကြီး အတွင်းသို့ ခုန်ချလိုက်ပါသည်။ ရေတံခွန်ပေါ်မှ ဒိုင်ဗင်ထိုးချခြင်းသည် အသည်းအေးစေသော အရသာတစ်မျိုးပင် ဖြစ်၏။ ယန်စီမြစ်အတွင်း၌ တရုတ်ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီတုံးနှင့် အမေရိကန် သမ္မတ ဂျန်ဆင်တို့ ယှဉ်တွဲ ရေကူးနေကြပါသည်။ ချစ်ကြည်ရေး အပြည့်အဝ ရှိသော ဘဲငန်းတစ်စုံကဲ့သို့ သူတို့နှစ်ဦး စုန်ချည်ဆန်ချည် ရေကစားနေကြပုံမှာ ကျက်သရေမင်္ဂလာ ရှိလှပါပေ၏။ သူတို့နှစ်ဦးကို ကျွန်ုပ် အလေးပြုပါ၏။ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး တည်မြဲပါစေ။

လမ်းသရဲ။ ။ (လက်သီးဆုပ်ကို မြှောက်ကာ) နိုင်ငံရေးအာဏာ ဆိုသည်မှာ သေနတ်၏ ပြောင်းဝမှ စတင် ပေါက်ပွားသည်။ သေနတ်ပြောင်းဝ၌သာ အာဏာတည်ရှိသည်။

တပ်နီ။ ။ (သီချင်းသံဖြင့်)

ဆိုလေလေ့ ... ဟောင်ကောင်၊ ဟောင်ကောင်။

ဟောင်ကောင်ရယ်နှင့် ကင်းကောင်

ကင်းကောင်ရယ်တဲ့ ဒီန်းဒေါင်

ဒီန်းဒေါင်နှင့် ပင်ပေါင်

ပင်ပေါင်နှင့် ကားလမတ်

ကားလမတ်နှင့် မော်စီတုံးရယ်

အလို ... ပိန်ပေါင် ကစားရင်း တပြုံးပြုံးပလေး။

(တပ်နီ ကျောင်းသားက သူ့သီချင်းကို သူ သဘောကျကာ တဝါးဝါး တဟားဟား ဖြစ်လျက်)

ရွှေပွဲလာ ပရိသတ်များ ခင်ဗျာ၊ ကားလမတ်နှင့် မော်စီတုံးတို့ရဲ့ ချစ်ကြည်ရေး ပင်ပေါင် ကစားပွဲကြီးကို ရှုစားတော်

မူကြပါ။ ဟော ... အခု ကားလမတ်က တစ်ပန်းသာနေပါ
တယ်။ ဟော ... မော်စီတုံးက တစ်ပွင့်နိုင်သွားပြန်ပါပြီ။
ဟော ... ဟော ... ဂိုး ...။

(ထိုအချိန်၌ အပြင်မှ တံခါးခေါက်သံ ကြားရသည်။ တပ်နီက
သူ့ဟာသူ ကခုန်ပျော်ရွှင်နေသဖြင့် ဘာမျှ မကြား။ သို့သော်
လမ်းသရဲက နှောင့်ယှက်မှု မလိုလားဟန်ဖြင့် တံခါးဆီသို့ စိန်းစိန်း
ကြည့်သည်။ ထိုနောက် တံခါးဆီသို့ ခြေဖျားထောက်သွားကာ
ပွင့်လာသော တံခါးရွက်အကြား၌ ပုန်းကွယ်နေလိုက်သည်။ ဓပ်ပုပု
ဝဝ လူတစ်ယောက် စားစရာ လင်ပန်းနှင့် ဝင်လာသည်။ ၎င်းမှာ
ဟိုတယ် စားဖိုမှူး ဖြစ်၍ အရွယ်ကြီးရင့်ကာ ထိပ်ပြောင်သူလည်း
ဖြစ်သည်။ စားဖိုမှူးက ရိက္ခာလင်ပန်းကို ကြမ်းပေါ်၌ ချပြီးနောက်
အခန်းတွင်း အခြေအနေကို လေ့လာဟန်ဖြင့် ကြည့်ရှုသည်။)

စားဖိုမှူး။ ။ (သာယာ ညင်းပျောင်းစွာ သီချင်းဆိုနေသော တပ်နီကျောင်းသား
ဘက်သို့ လှည့်ကာ) ဟေ ဟိုကောင် ဘယ်ရောက်နေလဲ။

(တပ်နီက ဘာမျှ မကြားယောင်ဖြင့် သီချင်းပင် တိုးတိုး
ဆက်လက် သီဆိုနေသည်။)

ဟေ့ ငါပြောတာ မကြားဘူးလား၊ ဖြူနီကြောင်ကျား
ခေါင်းစုတ်ဖွားနှင့် အမေရိကန် လမ်းသရဲကောင်ဟာ ဒီအခန်း
ထဲမှာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီကောင် ဘယ်မှာလဲ။

တပ်နီ။ ။ နယ်ချဲ့နှင့် ဖောက်ပြန်ရေးသမားများဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အရင်း
နှီးဆုံး မိတ်ဆွေကြီးများပါပဲ။ ယနေ့မှစပြီး လက်ဝဲနှင့် လက်ယာ
တို့ ချစ်ကြည်စွာ နေထိုင်ကြပါစို့။

(ထိုသို့ ပြောဆိုရင်း တပ်နီက ဟိုတယ် စားဖိုမှူးကို ပြေးကာ
ဖက်လိုက်သည်။)

စားဖိုမှူး။ ။ (တပ်နီ၏ လက်များကို ဖယ်ရှားပစ်ကာ) ဟေ့ကောင်၊ မင်းက
ဘာအရူးထနေတာလဲ။ ဒီလို မလုပ်ပါနဲ့၊ ငါ မကြိုက်ပါဘူး။
မင်းက ဘယ်ကလဲ၊ ဘာကောင်လဲ၊ ပြောစမ်းပါဦး။

တပ်နီ။ ။ ကျွန်တော်က တရုတ်တပ်နီ ကျောင်းသားတစ်ဦးပါ။ ခင်ဗျား
ကို ချစ်ကြည်ရေး ပန်းတစ်ပွင့်လောက် ဆက်သပါရစေ။

(စားဖိုမှူးက ၈၀၀၀၁ ဖြစ်ရာမှ မျက်လုံးပြူးကာ ပိုမို

ချောက်ချား ကြောက်လန့်လာပုံရသည်။ ထိုအချိန်၌ တံခါးရွက်ကြားတွင် ပုန်းကွယ်နေသော လမ်းသရဲသည် ဘီလူးဟန် သိုင်းကွက်ဖြင့် ထွက်လာပြီးနောက် ဟိုတယ် စားဖိုမှူး၏ ကျောပေါ်သို့ နောက်မှ ခုန်တက်စွမ်းသည်။)

လမ်းသရဲ။ ။ ကိုင်း ... မိပြီဟေ့၊ အရင်းရှင် နယ်ချဲ့ လက်ကိုင်တုတ်ကြီးကို ဒီတစ်ခါ အသေအချာ ဖမ်းမိပြီ။ ဒင်း ဘယ်ပြေးမလဲ၊ သေရအောင်သာ ပြင်တော့။

(လမ်းသရဲက စွမ်းသော ဒဏ်ကြောင့် စားဖိုမှူးကြီးမှာ ကြမ်းပေါ်သို့ ခွေကျသွားသည်။ လမ်းသရဲက ရိုက်ရန်ဟန်ပြင်ရာ တပ်နီကျောင်းသားက ပြေးလာ ဆီးတားသည်။)

တပ်နီ။ ။ ဒီလို အကြမ်းမဖက်ပါနှင့်၊ လူအချင်းချင်း မေတ္တာရေ့ထားပါ။

လမ်းသရဲ။ ။ ဒီ နယ်ချဲ့နောက်လိုက် ခွေးကြီးကို စတေးလိုက်တာ ကောင်းပါတယ်။

တပ်နီ။ ။ ဒီကမ္ဘာမှာ အကြမ်းမဖက်တဲ့ အနုနည်း အဟိံသ တရားသာ လျှင် အမွန်မြတ်ဆုံး လမ်းစဉ် ဖြစ်ပါတယ်။

လမ်းသရဲ။ ။ ထို့ ... ဘာဟုတ်မလဲကွ၊ ကမ္ဘာ့ပြဿနာတွေကို တတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဆင်နွှဲ ဖြေရှင်းပစ်ရမယ်။

တပ်နီ။ ။ ကရုဏာ တရားတော်သည် ဘုရားမှ ဆင်းသက်၏။ ဘုရားလို ကျင့်ကြံကြပါ။

လမ်းသရဲ။ ။ မင်းအမေလင် ... ဘယ်ဘုရားတွေမှ မရှိတော့ဘူး၊ ဘုရားတွေ အားလုံး သေကုန်ပြီ။ သူတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတာ ကြာလှပြီ။

(တပ်နီနှင့် လမ်းသရဲတို့ ထိုသို့ အချီအချာ ပြောဆိုနေချိန်ကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ စားဖိုမှူးသည် ကြမ်းပေါ်တွင် လဲနေရာမှ ရုတ်တရက် ကုန်း ထ ကာ စားစရာ လင်ပန်းကို ယူပြီး တံခါးဝသို့ ပြေးသည်။)

စားဖိုမှူး။ ။ (တံခါးဝမှ အခန်းတွင်းသို့ ပြန်ကြည့်၍) ဟေ့ ကောင်လေးတွေ၊ မင်းတို့ နှစ်ယောက်စလုံး ဘာမျှ အသုံးမကျတဲ့ အလကား ကောင်တွေ။ လမ်းသရဲရော၊ တပ်နီရော ဘာမျှ တန်ဖိုးမရှိဘူး။ မင်းတို့က ငါ့ကို နေရှင် လက်ကိုင်တုတ်လို ပြောတယ်။ ငါလို လူတန်းစားတွေကို အလိုမရှိဘူး ပြောတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါတို့

ဆီက ရိက္ခာတို့၊ ထမင်းတို့ကိုတော့ မင်းတို့က တောင်းစား
နေတယ်။ အရှက်လည်း မရှိဘူး၊ အလကား ... ကျေးဇူးယုတ်၊
ကျေးဇူးကန်း ဆန်ကုန်မြေလေး ကောင်တွေ။ မင်းတို့ကို ဘာမျှ
ကျေးဇူး ထောက်ပံ့ခြင်း မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ အကြွင်းအကျန်
ကိုတောင် မပေးတော့ဘူး။ ကိုင်း ... သွားကြ၊ ဒီနေရာက
မြန်မြန်လစ်ကြ။

လမ်းသရဲ။ ။ (ခပ်မဲ့မဲ့ နောင်တရဟန်ဖြင့်) ငါတော့ ထမင်းဆာတယ်၊ ပိုက်ဆံ
လည်း မရှိဘူး။

တပ်နီ။ ။ ငါလည်း ဆာတယ်ကွာ၊ ဘာလုပ်မလဲ၊ ဘယ်သွားမလဲ။

လမ်းသရဲ။ ။ မပြောတတ်ပါဘူးကွာ၊ တစ်ခါဖြင့် ခက်ကြပေါ့။ ။

(ဤတွင် ကားလိပ်ချ)

* * *

စာရေးသူ၏ မှတ်ချက်။ ။

အထက်ပါ ပြဇာတ်မှာ LIFE မဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိသော The Flower and The
Scorpion ကို အခြေပြု ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်၏။

အမေရိကန် လမ်းသရဲ၏ နူးညံ့သော အမူအရာနှင့် ဘာသာရေး ကိုင်း
ရှိုင်းပုံမှာ မြန်မာပြည်၌ ကြုံတွေ့ရသော ခပ်ကြမ်းကြမ်း လမ်းသရဲများနှင့်
တခြားစီ ဖြစ်နေ၏။ အမှန်မှာ အမေရိကန်ကို အတုခိုး၍ ခွကျကျ ဝတ်ဆင်
သော မြန်မာလူငယ်များကို အမြင်ကတ်ကာ “လမ်းသရဲ” ဟု အလွယ်တကူ
ကင်ပွန်းတပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာပြည် လမ်းသရဲများမှာ လူငယ်ဘာဝ တစ်ခါတစ်ရံ အရူးထခြင်း
ဖြစ်သော်လည်း အမေရိကန်ပြည်၌ကား မြို့ကြီးပြကြီးတိုင်းမှာပင် ၎င်းတို့၏
အသင်းအဖွဲ့များရှိလျက် အဖွဲ့ဝင် ၃ သိန်းခန့် ရှိ၏။ အရူးထသော သင်္ကြန်
အဖွဲ့မျိုး မဟုတ်ဘဲ ဘာသာရေးဂိုဏ်း တစ်ခုပမာ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး
ပြီးချိန်မှ စ၍ အခြေစိုက်ကာ တိုးပွားနေ၏။ ၎င်းတို့ကို HIPPIE သို့မဟုတ်
BEATNIK ဟု ခေါ်၏။ အခြေခံ အယူဝါဒ ၃ ချက်မှာ-

(၁) လက်ရှိ လူလောကကြီး၌ ဘာမျှ မကောင်း။ ဓနရှင်လည်း
မကောင်း၊ ကွန်မြူနစ်လည်း မကောင်း။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိလောကကြီးကို
စွန့်ပယ်ရမည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

(၂) ထင်ရာ လုပ်ရမည်။ လူ့လောကကြီး၏ ကဲ့ရဲ့မှု၊ ချီးမွမ်းမှုတို့ကို ဘာမျှ ဂရုမစိုက်ဘဲ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ့်သဘောအရ ထင်ရာလုပ်ရမည်။

(၃) သာယာမှု ရှာဖွေရာ၌ အေးအေးဆေးဆေး ဆက်ဆံ သွားလာ ရမည်။ မိမိနှင့် စိတ်သဘော တိုက်ဆိုင်သူများကို ပေါင်းသင်းခြင်း၊ ကြိုက်ရာ ဆေးဝါးများ၊ ကစော်များကို မှီဝဲခြင်းများ ပြုနိုင်သည်။

ထိုအယူဝါဒအရ ဂေါတမဘုရားမှာ လောကကို စွန့်သူဖြစ်၍ ၎င်းတို့က လက်ခံ သဘောကျ၏။ ခရစ်တော်နှင့် ဂန္တီကိုလည်း လိုလားကြ၏။ လက်ရှိ လောကတစ်ခုလုံးကို စွန့်ပယ်ကြသော်လည်း နိုင်ငံရေးသမားများကဲ့သို့ အကြမ်းပတမ်း တော်လှန်ကာ ဘဝသစ်၊ အစိုးရသစ် ထူထောင်လိုသော ဆန္ဒကား မရှိကြပေ။ လက်ရှိ လောကကို ဘာမျှ အကောင်းမထင်ဘဲ မသေမီ ကိုယ်ထင်ရာ စိုင်းခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။

LSD ဆိုသည်မှာ ဘိန်းနှင့် ဆေးခြောက်ကဲ့သို့ ၎င်းတို့ စားသုံးလေ့ ရှိသော ဆေးသကြားလုံး ဖြစ်၏။ Lysevgic Acid Diethylamide ခေါ် ဆေးဝေါဟာရကို အတိုချုံးခြင်း ဖြစ်၏။

တရုတ်တပ်နီ ကျောင်းသားများ၏ အယူဝါဒနှင့် အပြုအမူတို့မှာ မြန်မာပြည်၌ တွေ့ကြုံခဲ့ကြဖူးပြီးဖြစ်၍ အထူးရှင်းပြရန် မလိုချေ။ ။

[၅၀၀ (ဩဂုတ် ၁၉၆၈)]

Invictus

- Out of the night that covers me,
 * Black as the pit from pole to pole,
 I thank whatever gods may be
 For my unconquerable soul.
- * In the fell clutch of circumstance
 I have not winced nor cried aloud.
 Under the bludgeonings of chance
 My head is bloody but unbowed.
- * Beyond this place of wrath and tears
 Looms but the Horror of the shade,
 And yet the menace of the years
 Finds, and shall find, me unafraid.
- * It matters not how strait the gate,
 How charged with punishments the scroll,
 I am the master of my fate:
 I am the captain of my soul.

William Ernest Henley (1849-1903)

အနိုင်မခံ *

ငါ့အား ဖုံးလွှမ်းထားသော လကွယ်သန်းခေါင် ဤမှောင်မိုက်တွင်းမှ
နေ၍ အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးတတ်သော ငါ၏စိတ်ကို ဖန်ဆင်းပေးသည့် နတ်
သိကြားတို့အား ငါ ကျေးဇူးဆိုပါ၏။

လောကဝံတရားတို့၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော လက်ဆုပ်တွင်းသို့
ကျရောက်နေရသော်လည်း ငါကား မတုန်လှုပ်၊ မငိုကြွေး။ ကံတရား၏
ရိုက်ပုတ်ခြင်း ဒဏ်ချက်တို့ကြောင့် ငါ့ဦးခေါင်းသည် သွေးသံတို့ဖြင့် ရဲရဲနီ၏။
ညွတ်ကား မညွတ်။

ဤ ဒေါသ လောဘတို့ ကြီးစိုးရာ ဌာန၏ အခြားမဲ့၌ကား သေခြင်း
တရားသည် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ငုံ့လင့်လျက် ရှိ၏။ သို့သော်လည်း ငါ့အား
မတုန်လှုပ်သည်ကိုသာ တွေ့ရအံ့။ နောင်ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ မကြောက်
သည်ကိုသာ တွေ့ရအံ့။

သုဂတိသို့သွားရာ တံခါးဝသည် မည်မျှ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဖြစ်စေ၊
ယမမင်း၏ ခွေးရေပုရပိုက်၌ ငါ့အဖြစ်တို့ကို မည်မျှပင် များစွာ မှတ်သား
ထားသည်ဖြစ်စေ ငါကား ဂရုမပြု၊ ငါသာလျှင် ငါ့ကံ၏ အရှင်သခင်ဖြစ်၍
ငါသာလျှင် ငါ့စိတ်၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်လေသည်။ ။

[တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်း၏ “အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း”၊ အတွဲ ၆၊ အမှတ် ၁၊
၁၂၉၈ ခု တော်သလင်းလ (ဧရစ်နှစ် ၁၉၃၆)]

-
- William Ernest Henley ၏ Invictus ကဗျာကို မြန်မာပြန်ထားသော အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း၊
တတည်း မောင်ညိုမြ၏ ခေါင်းကြီးပိုင်း ဖော်ပြထားသည့် မူအတိုင်း ပုံနှိပ်သည်။
(ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်)

အင်းလျားကဗျာ *

[သနစ်သနာ နိဒါန်း။ ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤမည်သော ရွတ်ပြန်အကြောင်း အင်းလျား
ကဗျာများကို အကြင် သက်ဆိုင်သူတို့ ဖတ်ရှုသုံးဆောင်
ကာ ပျော်ရွှင်ခြင်း အလို့ငှာ ရေးစပ်ရပေ၏။ ခေတ်စမ်းဆရာ အချို့၏ လေသံကို
ဖမ်း၍ စပ်ဆိုမိသော်လည်း ၎င်းတို့ကဲ့သို့ “ဆန်းသစ်နုယဉ်ခြင်း” အဖြစ်ကို မရွယ်ကိုး
ပေ။ သုတေသန အသင်းကြီးကိုလည်း အလိုမရှိပေ။ ဒေါသ၊ ရသ၊ သုတ်၊ ဝိနည်း၊
အလင်္ကာ စသည်တို့ကိုလည်း နားမလည်ပေ။ အကယ်၍ ဦးကိန္ဒာ၊ စုတ်ပဲ့၊ သူစည်
အစရှိသော မိုးဝေဖန်ချင်တို့သည် မသေသေး၍ ဤကဗျာများနှင့် တွေ့ရတုံမျှ ကျွန်ုပ်
တို့သည် မိမိကိုယ်ကို ခွေးအဟောင်ခံရသော လေယာဉ်ပျံပေါ်ကလူ ဟူ၍ ယူဆရမည်
ဖြစ်ပေကြောင်း။ ။ ညိမြ]

ဒေစီသို့

ခါတစ်ပါးမှာတော့
ကုလားခေါ် ထိုဒေစီနှင့်
ရွှေကိုယ်၍ မေတ္တာဆက်ပါလို့
ရွတ်ပြန်ပြန် ပျော်ကြတယ်။

ကွဲဖို့ကြုံလာ
ဒေါင်းအိုးဝေ တွန့်သံသာတော့
အက်အိုချာ ကျောင်းပါပစ်စဉ်က
မျိုးချစ်လူငယ်ဝင်မို့
မာန်ထင်ကာ ဖိလာကြံခဲ့ရ

* “အင်းလျားကဗျာ” စုတွင် ‘ဒေစီသို့’၊ ‘ငါးပိကြော်’၊ ‘သည်ဆောင်းဟေမန်’ နှင့် ‘မြားမှန်သူ’
ကဗျာလေးပုဒ် ပါဝင်သည်။ စာဆိုတော်မဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၇ (ဒီဇင်ဘာ ၁၉၃၆)
တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

သြော် ... သည်တစ်ခါ ဝါဒကွဲသော်လဲ
လျှောက်လဲကာ နောင်အခါမှ
ကြည်သာအောင် ကြောင်းစုံလင်းမယ်လို့
ဇွတ်တင်းကာ သည်လိုဖြေ၍
စေတီရွှေ ထွတ်ချာကုန်းမှာလ
ဒေစီရေ ... ညွတ်ကာ ရုန်းခဲ့တယ်
မုန်းပါဘုကွယ်။ ။

[စာဆိုတော်မဂ္ဂစင်း (ဒီစင်ဘာ ၁၉၃၆)]

ငါးပိကြော်

ပျင်းတယ်ဗျ ... ပျင်းတယ်
ညိုမြမောင် ရွှေဖွတ်မင်းမှာကွယ်
ပျင်း ဗျာထု ကြွယ်။
ပျင်းမှုသွယ်သွယ်
ပျင်းနယ်က ကျယ်ဝန်း။
ကျောင်းဖွင့်ခါ
“ခြင်းကြား” ထိုသတ္တဝါနှင့်
ညိုကညာ “ပုပုဒွေး” ငယ်တို့
မနွေး ပြန်ကာလာမှ
ဟမ္မရာ ငါးပိကြော်ဟပ်ရမယ်
(မိပုရေ) ငတ်လျက်နှင့် လွမ်း။ ။

[စာဆိုတော်မဂ္ဂစင်း (ဒီစင်ဘာ ၁၉၃၆)]

သည်ဆောင်းဟေမန်

ညိုမြရေ ပျော်ရဲ့လားလို့
အင်းလျားက ပျိုတွေသံ
မေးရက်လေဟန်။
သည်ဆောင်းဟေမန်
လေပြန်က အေး။
မီးလှုံမှ နွေး
ချစ်လှုံမှ နွေး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပျိုတို့မောင် စောင်မရှိတယ်
ခေါင်း ခြေထိ ကွေး။ ။

[စာဆိုတော်မဂ္ဂစင်း (ဒီစင်ဘာ ၁၉၃၆)]

မြားမှန်သူ *

အင်းလျားက ပြန်
မြားမှန်သူ မောင်ညိုမြကိုလ
ကယ်ကြပါအုံး။

သည်ဘဝကိုဖြင့်
သည်မျှ တန်ပါပြီလို့
မာန်ဖိကာ အားကုန်တင်းသော်လဲ
(ကိုကြီးဇော်ရေ) ငြင်းလျက်နှင့် ရှုံး။ ။

[စာဆိုတော်မဂ္ဂစင်း (ဒီစင်ဘာ ၁၉၃၆)]

မြဗေဒါ**

မော်ဇောရှင် ခြေရင်းက
ဝင်းပပ မြဗေဒါ
ဆင်း ရေခပ်လာ။
ဘူးပေါက်ငယ်မှာ
ရေပြာက ဝင်ခဲ့။
အင်းလျားစုံမြိုင်ချာက
ရွှေဖူးစာ လာမဲ့လမ်းကို
တမ်းတ မျှော်ဆဲ။ ။

[လန္တလောက (ဒီစင်ဘာ ၁၉၃၈)]

* တက္ကသိုလ်စိန်တင်။ အိုးစေဦးညိုမြ ဘဝနှင့်စာပေ (စက်တင်ဘာ ၂၀၁၁)။ ညောင်ရမ်းစာအုပ်
တိုက်တွင်မူ ဦးညိုမြ၏ လက်ရေးမူဖြင့် ကဗျာခေါင်းစဉ်ကို “အင်းလျားပြန်” ဟူ၍
လည်း ကောင်း၊ ကဗျာစာသားတွင် “ဒီဘဝကိုဖြင့်၊ ဒီမျှတန်ပါပြီလို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြင်
သည်။ နောင်တွင် ယခုစာအုပ်ကို ကိုးကားပါက အိုးစေဦးညိုမြ ဘဝနှင့်စာပေ ဟူ၍ ပြမည်။

** မနုနုအောင်၊ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (သမိုင်း)။ ဆရာညိုမြ စာစုစာရင်း (အောက်တိုဘာ ၁၉၉၅)။ စာကြည့်
တိုက်ပညာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် အိုးစေဦးညိုမြ ဘဝနှင့်စာပေ များတွင်မူ ဦးညိုမြ၏
လက်ရေးမူဖြင့် ကဗျာခေါင်းစဉ်ကို “ပဲခူးသူ မခင်မြသို့” ဟူ၍ ပြင်သည်။

မန်းခင်သို့ *

နောက်ပိုးတွေ မှီတွေပေါက်လို့
စိတ်နောက်ကြ လူငယ်တွေ
မန်းခင်ကြောင့်လေ။

တက္ကသိုလ်မြေ
ဂြိုဟ်မွေတဲ့ ရွှေမန်း။

နို့ပြီး သူသေတော့
နတ်ပြည်မှာ နတ်တွေ ရူးမယ်
ထူးတဲ့ သူစန်း။ ။

[ဂန္ထလောက (ဒီဇင်ဘာ ၁၉၃၈)]

မောင့်မှာတမ်း **

ဒါသလို မြွေကိုက်လို့
လဲငိုက်စိုက် မောင်သေလျှင်
ဆွေးနေနှင့် ခင်။

မောင်က မှာချင်
ပျော်ရွှင်ဖို့ သက်ထား။

ချက်ချင်း လင်ရှာလို့
ကြင်နာသူ ငညိုမြကို
မေ့ကြစေသား။ ။

-
- အိုးဝေဦးညိုမြ ဘဝနှင့်စာပေ တွင် ဦးညိုမြ၏ လက်ရေးမူဖြင့် ကဗျာခေါင်းစဉ်ကို “မန်းမြို့သူ မခင်မေသို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စာသားတွင် “နောက်ပိုးတွေ မှီပေါက်လို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြင်ထားသည်။
 - မူရင်းကဗျာ မည်သည့် စာနယ်ဇင်းတွင် ပါခဲ့ကြောင်း အထောက်အထား မတွေ့ရပါ။ အိုးဝေဦးညိုမြ ဘဝနှင့်စာပေ တွင် ဦးညိုမြ၏ လက်ရေးမူဖြင့် ဖော်ပြထားချက်မှ ရယူပါသည်။

ဖိုဝန်းတောင်

- ၁။ ရွန်းညိုငယ်မှောင်
ဝန်းဖိုတောင် ဝေဘာဂီ၌
မေဓာဝီ တာပသတို့လိုပ
ဈာန လာဘီ ကြံ၍
ဌာနိပြန် စိတ်မကူးချင်ဘု
ရိပ်ထူး သေလာ။
- ၂။ တောင်ကမူ တဝှမ်းမှာလလေ
ချောင်ဂူနန်းတွေ အလျိုလျိုနှင့်
လှုံခိုဘွယ် သာလာယံပ
နိဗ္ဗာန် လမ်းဆုံတလျှောက်မှာ
ဗိမာန် စခန်းဘုံတွေ ပေါက်သည့်နှယ်
ဝမ်းမြောက်စရာ။
- ၃။ မြန်ပြည်ဝယ် ပျူခေတ်လွှမ်းချိန်က
သလ္လာဝတီနယ် ဂူအသစ်အဆန်းတွေပ
အံ့မခန်းဘွယ်ပ သရုပ်ပြလေတာ
ဗုဒ္ဓဘဂဝါကိုတဲ့ ထခြယ်မှုန်း။
- ၄။ သုမေဓာ
သုမိတ္တာ ထိုနှစ်ဖြာတို့
ဒီပင်္ကရာ ရှေ့တော်ရောက်စဉ်က
လျားမှောက်ကာ ရွှေကြာကပ်ပါလို့
ထွက်ရပ်ကို ဆုပန်ခကြပုံက
အားရဘွယ် ပန်းပုကောင်းတွေပ
နာမ်ခန္ဓာနယ်မှာ
သံသရာ မလည်ဘို့ အကြောင်းပေမို့
တောင်စောင်းမှာ သဒ္ဓါပို၍
တစ်ဝါဆို နေချင်စမ်းတယ်
ဪ ... လွှမ်းပီတိဖုံး။ ။

[၅၀၀ (ခန့်နဝါရီ ၁၉၆၀)]

ရဝေရှင်ထွေး

၁

ရဝေရှင်ထွေး၊ သူကလေးကား
ချစ်ရေးသာယာ၊ ကံကောင်းစွာတည့်။

၂

မြန်မာပြည်သူ၊ စာဆိုဟူက
မိဖြူ-မိညို၊ စောပြည့်ညိုနှင့်
ခင်ပိုတသွယ်၊ ရှင်ငြိမ်းမယ်နှင့်
ဇင်းမယ်မိဖုရား၊ လှိုင်ထိပ်ထားပြင်
ခင်ထွား-ခင်ထွေး၊ မြကလေးနှင့်
ခင်လေး-ပင်းသာ၊ မတ္တရာခင်
ဒိုင်းခင်ခင်စော၊ ပျိုဖြူချောတို့
ရှေးသောအခါ၊ ဘုံခန်းဝါလယ်
လွမ်းနာကျဘိ၊ လွမ်းမချိကြ
လွမ်းသည့်ရေးရာ၊ ရင်ဖွင့်စာကို
ကဗျာတေးဖွဲ့၊ မူယာနွဲ့နှင့်
ချစ်လဲ့ပါရှင်၊ ထိုဖြစ်အင်ကို
ပြည်ခွင်တလွှား၊ နတ်သိကြားနှင့်
ဘုရားလည်းတိုင်၊ မနေနိုင်ဘဲ
မထိုင်သာပုံ၊ အကြောင်းစုံကို
အကုန်ဖော်ရေး၊ သူတို့တေးကား
ချစ်ရေးမသာ၊ ကံဆိုးစွာတည့်။

၃

ရဝေရှင်ထွေး၊ သူကလေးမူ
ချစ်ရေးသာစွ၊ ချောမြမြကို

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

နရထိပ်တင်၊ တောင်ငူရှင်က
 ကောက်ငင်ယူသော်၊ ကိုယ်လုပ်တော်ဟု
 တွင်ခေါ်သည်က၊ ထိုဘဝ၌
 မမ ရဝေ၊ ရှင်ပျော်လေဘိ
 မင်းဆွေသာကီ၊ မဟုတ်ပြီမှီ
 ဒေဝီတောင်ညာ၊ မမြှောက်သာတည့်
 ကျေးရွာတောသူ၊ ဖြစ်ပါမူလည်း
 အိမ်ဖြူအဆင့်၊ မင်းချီးမြှင့်၍
 သင့်တင့်လျောက်ပတ်၊ သူကျေနပ်ပုံ
 စာစပ်ခဲ့ပေ၊ 'အစောလေ' တဲ့။

၄

“ရဝေရွာသူ၊ မယ့်ကိုယူဘိ
 အိမ်ဖြူသာမြင့်၊ ဝင်းနှင့်အိပ်ဖန်
 ထားစဟန်ကား၊ ကြူးလွန်သူအား
 လူကိုထားဘိ၊ သိကြားသော်မျှ
 ကြားက တင်လျှောက်၊ ကြောက်ပင် ကြောက်လိမ့်
 မီးပေါက် လေးမြား၊ တံခါးတိုင်းပင်
 မြင်းဆင်ပိတ်မျှ၊ အိပ်ဖန်ချ၍
 ထိန်းယရွေအုပ်၊ ကိုယ်ရုံလုပ်နှင့်
 ကျွန်ုပ် စံစား ရှာ၏လေ” တဲ့။

၅

သို့တစေလျှင်
 ရဝေရောင်းရင်း၊ သူ့သတင်းကို
 အန်ချင်းဖွဲ့ကာ၊ ပေးပို့ရှာခဲ့
 ကြွားဝါပုံကား၊ “တို့ရည်းစားသည်
 ယောက်ျားပီသ၊ စကြာရသို့
 တင့်လှအမှန်၊ တင်းထိမ်ရံဆီး
 သီးဝင်းခန်းဝါ၊ ပုံမွေ့ရာထက်
 မင်းလျာရယ်ညောင်း၊ နန်းပွင့်လောင်းသည်

ရှင်နှောင်းစံရာ၊ ဖူးအံ့လှာသော်
ရာဇာများရှင်၊ မရောက်ခင်၌
မယ့်ရင်တော်မှာ၊ ခါသာပိတ်တွန့်
ရွန့်ရွန့်ဖြူဆွတ်၊ ပေါ်ရုံကွတ်၍
ရယ်ဖတ် မောစ ရှာ၏လေ” တဲ့။
“ရယ်ဖတ်မောသည်
ဖွံ့ချောနတ်ရုပ်၊ ကိုယ်ရံလုပ်တို့
ကျွန်ုပ်တို့နား၊ ညဉ့်ဝယ်ကြားသည်
ပျော်ပါးသာရွှင် ပြည့်စွလေ” တဲ့။
“ရှင်ထွေးလှကို
ပေါက်ပြကျော်စော၊ မင်းစီးဝေါနှင့်
လျင်စောမကြာ၊ ဆောင်ယူလှာသည်
ခြင်းရာသူထက် ထူးပေစွလေ” တဲ့။

၆

ရဝေရှင်ထွေး၊ သူလျှင်ရေးသည်
ငြိမ့်အေးသာယာ၊ အန်ချင်းမှာကား
လွမ်းစာမမည်၊ သူ့အာသီကို
တူညီဖြည့်တင်း၊ မောင်တော်မင်းက
ချစ်ချင်းတူပြိုင်၊ ပေးယူနိုင်၍
မဏ္ဍိုင်မေတ္တာ၊ ခိုင်မြဲပါဘိ
လွမ်းစာမျိုးစုံ၊ လွမ်းမကုန်သည့်
ခင်ဆုံ-မယ်ခွေ၊ သူတို့တွေထက်
ရဝေညွန့်ဖူး၊ သူထက်ထူးသည်
ရွှင်မြူးပါပေ အစောလေ။

[ငွေတာရီ (စက်တင်ဘာ ၁၉၇၄)]

ပုဂံလွမ်းချင်း

ပေါက္ကာရာမ၊ သာစွဌာနီ
ကျောက်စာရှာမှီး၊ ခရီးလှည့်လည်
နလင်း ရွာရောက်၊ တထောက်နားသည်
ညနေခင်း၊ နေမင်း ဝေရီရီ။

မြတ်သာသနာ၊ အညာဆန်သည်
ရှင်အရဟံ၊ စီမံ ကြွချီ
မြတ်ပိဋကတ်၊ ဆင်တပ် ဆောင်သည်
ရောင်ခြည်လင်း၊ ထိန်ဝင်း မြန်မာပြည်။

နော်ရထာဘုန်း၊ သီကုံးမကုန်
ထေရဝါဒ၊ သူ စ ခိုလှုံ
လွင်ပြင်ဖုန်းဆိုး၊ ပုထိုးမျိုးစုံ
ဆောက်တည်ကြ၊ သူ စ လှုံဆော်ပုံ။

ရွှေဆံတော်မှ၊ လောကနန္ဒာ
မနုဟာမင်း၊ ရောက် မြင်းကပါ
ရွှေကူကြီးနှင့်၊ ရွှေစည်းခုံသာ
ဂူပြောက်ကြီး၊ တသီး အာနန္ဒာ။

အရည်းကြီးခေတ်၊ ကျန်ရစ်လေပြီ
သုတ္တန်တရား၊ ပြန့်ပွားဝေစည်
လှည်းသံ ညိုညံ၊ ပုဂံ လာပြီ
ကြေးမောင်း ထု၊ သာဓုခေါ်ကြသည်။

ခေတ်ပြောင်းခေတ်လွဲ၊ ကြုံခဲ့လေတာ
နလင်း ရွာရောက်၊ တထောက်နားရာ
ခေတ်ဟောင်းကိုလွမ်း၊ ရော်ရမ်းမိပါ
ညနေခင်း၊ လမင်း ပေါ်သောခါ။ ။

[မှတ်ချက် ။ ၁၉၃၀ ပြည့်လောက်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခ ဝေလု (ခေါ်) G.H. Luce သည် ပုဂံသို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် ရှေးခေတ် အင်္ဂလိပ်ကဗျာကို မှီငြမ်းပြုပါသည်။ ဆရာဝေလုနှင့် ဇနီး ဒေါ်တီတီတို့သည် အင်္ဂလန်ပြည် ဂျာစီကျွန်းတွင် အငြိမ်းစားနေထိုင်ရင်း၊ မကြာမီက ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကွယ်လွန်ကြသည်။]

[၅မဝ (နိုဝင်ဘာ ၁၉၈၃)]

ကဗျာလက်ဆောင် *

တောင်သမန် ရွှေအင်းက
တောင်မင်းကြီး ပုထိုးတော်
ကိန်းဝပ် စံပျော်။

တောင်မြို့ခေါ်
ဘိုးတော်၏ စံနန်း။

ရဟန်းပျို ရှင်ပညာနှင့်
ဒါယကာ မောင်မောင်တင်တို့
ရာဇဝင် အတိတ်လူးကို
ဦးရွှေပိန် တံတားဦးမှာ
ထူးသည့် စခန်း။ ။

(ဩဂုတ် ၂၄-၁၉၇၂)

အမရကမ်းခြေ *

သာစွာလေ
ရစ်ခွေဝန်းရံ၊ တောင်သမန်ကား
ကျယ်ဟန်အပြော၊ ညင်းလေနှောသော်
ရေကြောတခွင်၊ ကြက်ခွပ်သွင်ဖြင့်
ပြိုင်ယှဉ်လှယက်၊ လှိုင်းဂယက်တို့
သူတက် ငါပေ၊ ဆိပ်ကမ်းမြေသို့
ပြေးလေသည်သာ၊ ဦးသူမှာကား
မြတ်ဘုရား၌၊ ဝပ်တွား ခ ယ
အောင်ဆုရသည်၊ ဘဝအသစ်
လှိုင်းအဖြစ်မှ၊ ကျွတ်လစ်ဧကန်
လှိုင်းသဏ္ဌာန်မှ၊ နိဗ္ဗာန်မဂ်လမ်း
သူ စံမြန်းပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းရေ
ရှုမိပေသည်၊ ကမ်းခြေ အမရစခန်းတည်း။ ။

(၂၀၊ ၂၊ ၈၅)

- ကိုပညာ (အမရပူရ)။ 'ညိုမြ ကဗျာဆရာ'၊ စာပေဂျာနယ်၊ အမှတ် ၇ (အောက်တိုဘာ ၁၉၈၉)။ စာ ၆၁-၆၄ မှ ထုတ်နုတ်ယူသည်။

စာကြည့်တိုက်ကျေးဇူး *

မီးစာ ဟူသည်
 ရေနံဆီ၌
 တာရှည်စိမ်မှ
 အရည် ၀ ကာ
 ကာလရှည်ကြာ
 လင်းရောင်ဖြာသို့
 ပမာထို့တူ
 စာကြည့်သူလည်း
 နတ်လူရပ်ရွာ
 ကောင်းကျိုးငှာလျှင်
 လေ့လာကျက်မှတ်
 ပိဋကတ်တိုက်
 မပြတ်မွေ့လျော်
 စာ၌ ပျော်မှ
 နောင်သော်မြန်မာ
 ပြည်တော်သာပိမ့်။ ။

* မောင်ဝံသ။ မည်သို့သောလူ ဖြစ်ရမည်နည်း (ဇူလိုင် ၂၀၀၇)။ ခေါင်းစာပေ ထုတ်
 “အိုးဝေဦးညိုမြ၏ ကဗျာတစ်ပုဒ်” တွင် “ကဗျာတွင် ခေါင်းစဉ်မပါပါ။ စာကြည့်တိုက်၏
 ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူး ညွှန်းဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါ၏” ဟူသော ရေးသားထားမှုကို ယူ၍
 ရှေ့တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကဗျာများနှင့် ညီညွတ်မှုရှိစေရန် ရာပြည့် စာအုပ်တိုက်က
 “ခေါင်းစဉ်” ပေးထားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ “မသင့်” ဟု ယူသော် လေးစားစွာ တောင်းပန်
 အပ်ပါသည်။ (ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်)

ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ကျွန်တော်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် မောင်သူမနတို့မှာ ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်း အရင်းအချာများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ကျောင်းနေဖက်ဟု ဆိုရာ၌ ပုဆိုးကွင်း သိုင်းလျက် ဖင်မလုံ ခေါင်းမလုံ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ခုံညင်းထိုးခဲ့ကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ မြန်မာပြည်၌ အကြီးကျယ်ဆုံး ဖြစ်သော အဓိပတိ ထိပ်သီး ဧရာမ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကြီး၌ စာပေ အတူသင်ကြား နေထိုင်ခဲ့ကြရာမှ သူနှင့် ကျွန်တော် ပူးပေါင်း၍ ထိုကျောင်းတော်ကြီးကို မီးရှို့ကာ ၁၉၃၆ ခု သပိတ်ကြီးအား လှုံ့ဆော်ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သူများ ဖြစ်ကြပေသည်။

• တွေ့ပုံ

ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကျွန်တော် စတင် တွေ့ဆုံပုံကို ယနေ့တိုင် မှတ်မိပါသေး သည်။ ပဲခူးကျောင်းဆောင် အပေါ်ဆုံး အထပ်ရှိ ကျွန်တော်၏ ဝမ်းကွဲအစ်ကို ကိုတက်ထွတ်၏ နေထိုင်ရာ လက်ထောက်အဆောင်မှူး အခန်းရှည်ကလေး အတွင်း တစ်ညသ၌ စကားပြောနေကြစဉ် ကိုအောင်ဆန်း ရုတ်တရက် ဝင် လာလေသည်။ ယောင်လည်လည် မချိုမချဉ် မျက်နှာထားဖြင့် ကျွန်တော့် အား သူက အတန်ကြာ ကြည့်နေပြီးနောက် 'ဒီနှစ်အတွင်း ကိုယ့်လူကို တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂမှာ အယ်ဒီတာ အဖြစ်နှင့် ခန့်ထားချင်တယ်' ဟု ပြောလေ တော့သည်။

ထိုနေ့ မတိုင်မီက သူနှင့် ကျွန်တော် ကောင်းစွာ သိကျွမ်းခြင်း မရှိ ခဲ့ပေ။ ထိုသို့ ရင်းနှီးခြင်း မရှိပါဘဲလျက် ယခုလို အရေးကြီးသော အလုပ် ဘဝကို ကျွန်တော့်အား ယုံကြည်စွာ လာရောက် ပုံအပ်ခြင်းကြောင့် အတော် ဖင် အံ့ဩသွားမိတော့သည်။

သူမန။ ။ ထိုင်ပါဦးဗျာ၊ အခုလို ကျွန်တော့်ကို ရွေးချယ် ချီးမြှင့်တာ ဘာတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ ဝမ်းသာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်က အိုင်အေတောင်

မအောင်သေးဘူးဗျ။ အယ်ဒီတာ ဆိုတာ ဘီအေ အထက်တန်း ကျောင်းသား ကြီးတွေ၊ ဘာတွေသာ လုပ်ဖို့ကောင်းတယ်။

ကိုအောင်ဆန်း။ ။ စာပေဘက်မှာ ဝါသနာပါပြီး ရေးတတ် ဖတ်တတ် တဲ့ လူကို ခန့်ရင် အကောင်းဆုံးပဲ။ ခင်ဗျားက “ညိမြ” ကလောင် အမည်နှင့် ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်းမှာ ရေးတဲ့ စာတွေကို ကျွန်တော် ကြိုက်တယ်။

သုမန။ ။ ကျေးဇူးပါပဲဗျာ။ နို့ပေမဲ့ အိုင်အေ မအောင်သေးတဲ့ ချာတိတ် ကို ခန့်ရင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကြီး တစ်ခုလုံး ဂုဏ်ငယ်သွားလိမ့်မယ်။

ထိုအချိန်က တက္ကသိုလ်မှ ထုတ်ဝေသော ကောလိပ် မဂ္ဂဇင်းနှင့် သမဂ္ဂမှ ထုတ်ဝေသော မဂ္ဂဇင်းတို့မှာ အပြိုင်အဆိုင် ဖြစ်လေသည်။ ကောလိပ် မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာကို ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့ ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ် ခန့်ထားလေ့ရှိသဖြင့် အလိုတော်ရိသံ ပါလေသည်။ သမဂ္ဂမှာကား လူဆူ လူပူတို့၏ စုဝေးရာ အရပ်ဖြစ်၍ တော်လှန်ရေး စာပေများ မွေးထုတ်ရာဌာန ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်အဖို့ သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌမှာ သခင်နု ဖြစ်လေသည်။

ကိုအောင်ဆန်းမှာ ကျွန်တော်နှင့် ရွယ်တူ ဖြစ်သော်လည်း သူက ကျွန်တော့်ထက် တစ်တန်း ပို၍ မြင့်၏။ ထို့ကြောင့် သူပင် အယ်ဒီတာ လုပ်ရန် ကျွန်တော်က တိုက်တွန်းလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ သူက အယ်ဒီတာ လုပ်၍ ကျွန်တော်က မဂ္ဂဇင်း မန်နေဂျာ လုပ်ရန် သဘောတူညီကြ၏။ သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းဟု ခေါ်တွင်ခြင်းကို သူက မကြိုက်သဖြင့် နာမည်အသစ် ရွေးချယ်ကြရာ၌လည်း ကျွန်တော်က အကြံပေးသည့်အတိုင်း “အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း” ဟူသော အမည်ဖြင့် ထိုနှစ်မှ စ၍ ထုတ်ဝေခဲ့ကြလေသည်။

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း

ကိုအောင်ဆန်းကား စာပေဝါသနာပါ၏။ သူများလို ဝတ္ထုများ၊ ကဗျာများ ရေးချင်ကြောင်း ကျွန်တော့်အား ပြောဖူးပါ၏။ သို့သော် ကျွန်ဘဝမှ လွတ် မြောက်ရေး စိတ်ဓာတ်များနှင့် အထူး လွမ်းမိုးနေသူ ဖြစ်ရကား ဆန်းသစ် နုယဉ် စာပေများကို ရေးသား လေ့ကျင့်ရန် အချိန်မရဘဲ သမဂ္ဂ၏ ဝါဒ ထုတ်ပြန်ချက် ကြေညာစာတမ်းများကို ရေးခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်သူ ဖြစ်သည်။

အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းကို အတူလုပ်ကြရာတွင် အမြဲနီးကပ်စွာ တိုင်ပင်နိုင် ကြရန် ကိုအောင်ဆန်းသည် ကျွန်တော်၏ ထမင်းစားပွဲသို့ ပြောင်းရွှေ့လာ ကာ ထိုအချိန်မှ စ၍ ထမင်းအတူတူ စားသောက်ခဲ့ကြလေသည်။

သခင်သန်းထွန်း

ထမင်းအတူ စားကြရာတွင် ကိုအောင်ဆန်းမှာ ကျွေးသမျှဟင်းနှင့် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲတတ်သည်။ အခြားသူများအတွက် ဘာမျှမကျန်အောင် အလိုက် ကမ်းဆိုး မသိ အစားကြီးသူ မဟုတ်ပေ။ ထိုအခါက သခင်သန်းထွန်းသည် ကုလားကျောင်း တစ်ခု၌ ကျောင်းဆရာလုပ်လျက်ရှိရာမှ ထမင်း၀၀ မစား ရ၍လား မသိ၊ ကျွန်တော်တို့၏ ထမင်းစားပွဲသို့ မကြာခဏ လာ၍ စားတော် ခေါ်တတ်ပေသည်။ ထိုသို့ ဧည့်သည်များ လာသောအခါ တရုတ်ဆိုင်မှ ဟင်းများ အပိုမှာယူကာ ကျွန်တော်နှင့် ကိုအောင်ဆန်းတို့က ဝေခွဲ၍ ဒကာ ခံရမမြဲပင်။

“ဘုရားလည်း ပြီး၊ ပြည်ကြီးလည်း ပျက်” ဆိုသော စကားပုံကဲ့သို့ ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦး တကုပ်ကုပ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသော အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း ထွက် လာသောအခါ တစ်ကျောင်းလုံး ပွက်လောရိုက်လျက် ရာဇဝင်တွင်သော ၁၉၃၆ ခု တက္ကသိုလ်သပိတ်ကြီး မှောက်သွားတော့၏။

ကျောင်းသား အုံကြွချိန်

ထိုနှစ်က သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးကို သခင်နု ရရှိချိန်မှ စ၍ “ဒီနှစ်တော့ သပိတ် မှောက်ကြလိမ့်မယ်” ဟု ကျောင်းသား အများပင် ထင်ကြေးပေးခဲ့ကြ၏။ ကျွန်ုပ်ညာနှင့် မျက်နှာဖြူ ဆရာများကိုလည်း အနှစ်နှစ် အလလက မုန်းတီး ခဲ့ကြရာမှ ထိုနှစ်တွင် ကျောင်းသားအများ အုံ့ပွင့်ကာ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အတိုက်အခံ ပြုလုပ်ကြချိန် ဖြစ်ပေသည်။ နယ်ချဲ့ တိုက်ဖျက်ရေးမှာ နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်မှ ကျောင်းသားလောကသို့ ကူးစက်လာ၏။ တက္ကသိုလ်၌ အလိုတော်ရီ ကျောင်း သားများကို အထူး အခွင့်အရေးများပေး၍ မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော ကျောင်းသား များကို အထူး ဖိနှိပ်သော စနစ်တို့မှာလည်း တစ်နေ့တခြား ဇက်ရဲလာချိန် ဖြစ်ပေသည်။ တက္ကသိုလ်ပညာကို မရမက ဆည်းပူးလို၍ မိဘများက အထူး ခြိုးခြံ ထောက်ပံ့ခဲ့သော ကျောင်းသား အချို့တို့မှာ လူဖြူဆရာအား “ဆာ” ဟု မထူး၍သော် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းတက်ရက် မမှန်ဟု ဆို၍သော် လည်းကောင်း ဘာမဟုတ်သော ပြစ်ချက်တို့ဖြင့် မတရား အပြစ်ရှာကာ ဘခံချက်လွှတ် ကျောင်းထုတ်ခံကြရချိန် ဖြစ်ပေသည်။ နောက်ဆုံး၌ ကျောင်း အုပ်ကြီး ဒီဂျေစလောနှင့် အထူးမျက်မှန်းကျိုးသူ သခင်နုကိုလည်း ဆရာ

များကို ပုတ်ခတ်သော မိန့်ခွန်းများ ပြောသည်ဟု ဆိုကာ ကျောင်းထုတ်လိုက်ပြန်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများ တလှုပ်လှုပ် တရွရွ ဖြစ်နေချိန်၌ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း ပေါ်ထွက်လာကာ ဒီဂျေစလော့တို့ လူစုအား အပြင်းအထန် ဆော်ထည့်လိုက်ရာ၊ တစ်ကျောင်းလုံး ဇောက်ထိုးမိုးမျှော် ဖြစ်သွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မှတ်မိသေးသည်။ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း မထွက်ခင် တစ်ရက်က ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကျွန်တော်တို့သည် စာပုံနှိပ်တိုက်သို့သွားကာ စာအုပ်များ အချိန်မီချုပ်လုပ်ပြီးစေရန် ကုလားများကို ချောမောလျက် ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးကြ၏။ ညနေ ၆ နာရီလောက်တွင် အားလုံး ပြီးစီး၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်မှာ ဝမ်းသာအားရနှင့် မကြုံစဖူး အထူးဇိမ်ခံကာ တက္ကစီကားတစ်စင်းငှား၍ စာအုပ်ထုပ်များ တင်ဆောင်ပြီး လေညင်းခံလျက် ကျောင်းသို့ပြန်ခဲ့ကြလေသည်။ သမဂ္ဂတိုက်သို့ မဝင်မီ ကျွန်တော်တို့နှင့် အလွန်ရင်းနှီးခင်မင်သော အင်္ဂလိပ်စာ ပါမောက္ခ မစ္စတာရုတ်စ် အိမ်သို့ ဝင်ကာ၊ အိုးဝေတစ်အုပ်ကို ဦးဦးဖျားဖျား လက်ဆောင်ပေးကာ သူ့ထံမှ ဘိလပ်ရည်များ တောင်းသောက်ခဲ့ကြသေး၏။

ထိုကားပေါ်တွင် မဂ္ဂဇင်း စာအုပ်များ တင်လျက် လေညင်းခံကာ လိုက်ပါလာသော ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကျွန်တော်ကား နက်ဖြန် မဂ္ဂဇင်း ထွက်လျှင် ဗုံးပေါက်ကွဲသလို တစ်ကျောင်းလုံး၊ တစ်ပြည်လုံး ဂယက်ရိုက်သွားမည်ကို လားလားမျှ မမျှော်လင့်ခဲ့ကြပေ။ ထိုမဂ္ဂဇင်း စာအုပ်များ တင်ဆောင်လာခြင်းမှာ အမှန်အားဖြင့် လုံးဝ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော လက်နက်ပုန်းများကို ခိုးယူ တင်ဆောင်လာသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ကလောင်တည်းဟူသော လက်နက်ဖြင့် ထိုသို့ ပေါက်ကွဲစေမည့် ဆောင်းပါးကို စီစဉ်ရေးသားလိုက်သော တရားခံဖြစ်သူ ကျွန်တော်ပင်လျှင် မိမိ၏လက်နက်ကြောင့် ဤမျှ ပြင်းထန်စွာ ပေါက်ကွဲလိမ့်မည်ဟု မထင်မိခဲ့ပေ။

ထိုဆောင်းပါးမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် နာမည်ဝှက်ကာ ရေးလိုက်သော ဆောင်းပါး ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်က ကျောင်းအုပ်စလော့နှင့် ကပ်ကာ မျိုးချစ် ကျောင်းသားများကို အထူး ချောက်တွန်းနေသော ဆရာတစ်ဦးအား ကျွန်တော်က “ငရဲခွေး” နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ ပက်ပက်စက်စက် ဆော်ထည့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ပေါက်ကွဲလေပြီ

ထိုဆောင်းပါးကို ရေးရာ၌ ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်တွင် ရှုပ်ထွေးနေပုံတို့ကို အတွင်းသိတစ်ဦး ဖြစ်သည့်အလျောက် ကလောင်ရှင်တို့၏ ဝတ္တရားအတိုင်း ဆော်သင့်သောသူကို ထုတ်ဖော် ဆုံးမလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ မည်သူမျှ ကျွန်တော့်အား မြှောက်ပေးခြင်း မရှိပေ။ ကျောင်းသားနှင့် ဆရာတိုက်ပွဲတွင် သခင်နုနှင့်တကွ အများအပြား မျိုးချစ်ကျောင်းသား ၁၁ ဦးတို့မှာ ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ အာဏာ ပြင်းထန်မှုကြောင့် ကျောင်းထွက်ရခြင်း တည်းဟူသော ဒဏ်ရာများ ရရှိလျက် နေလေပြီ။ အခြား ကျောင်းသားများလည်း တစ်ဗိုလ်ကျရင် တစ်ဗိုလ်တက် လမ်းစဉ်အတိုင်း စစ်ကြေညာလျက် အလှည့်ကျ ချီတက် တိုက်ခိုက်ကြရန်သာ ရှိတော့၏။ ထိုသို့ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းမှ တင်သွင်းလိုက်ရာ ထိုဆောင်းပါးမှာ ကျောင်းအုပ်ကြီး ရုံးခန်းတွင် နောက်တစ်နေ့ သိုက်မြိုက်စွာ ပေါက်ကွဲလေသည်။

အယ်ဒီတာ ဖြစ်သူ ကိုအောင်ဆန်းအား စစ္စတာစလော့က ဆင့်ခေါ်စစ်ဆေးတော့၏။ ထိုဆောင်းပါး ရေးသားသူကို အပြင်းအထန် အရေးယူရမည် ဖြစ်၍ ၎င်း၏အမည်ကို ထုတ်ဖော် ပြောရမည်။ မပြောလျှင် ကိုအောင်ဆန်းကို ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်မည်ဟု စလော့က ဆို၏။ စာ-နယ်-ဇင်း ထုံးတမ်းအရ အယ်ဒီတာ လုပ်သူက ထုတ်ဖော်ပြောခွင့် မရှိသဖြင့် ထုတ်ဖော် မပြောနိုင်၊ လုပ်ချင်ရာ လုပ်ပါဟု ကိုအောင်ဆန်းက ဘုပြောခဲ့လေသည်။

ခေါင်က မိုးမလုံ ဆိုသကဲ့သို့ ကျောင်းဆရာ လုပ်သူများက မတရားလုပ်ခဲ့ကြသဖြင့် ထိုမတရားမှုများကို ပြုပြင်စေရန် ကလောင်ဖြင့် လူထုအား ရေးသား တိုင်တန်းခဲ့ရာတွင် မတရားမှု ဖန်တီးသူများကို အရေးမယူဘဲ တိုင်တန်းသူကိုသာ အပြစ်ရှာတတ်ခြင်းမှာ အာဏာပိုင်တို့၏ ထုံးစံလေပင် ဖြစ်ပေသည်။ ကိုအောင်ဆန်းကို ကျောင်းထုတ်လိုက်သော အခါ၌ကား ကျောင်းသားများသည် ထိုစလော့ဆိုးကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းကြီး သဘောပေါက်ကာ အထူး လှုပ်လှုပ်ရွရွ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ကုန်ကြတော့၏။ နောက် ဘစ်နေ့၌ သမဂ္ဂ ခန်းမကြီးတွင် စစ္စတာရာရှစ်၊ ကိုထွန်းအံ့နှင့် ကိုအုံး အစရှိသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက မည်သို့ အရေးယူသင့်ပုံကို စည်းဝေး ဟောပြောကြသောအခါ ကျောင်းလုံးကျွတ် ပရိသတ်များက “သပိတ် ... သပိတ် ... မှောက် ... မှောက်” ဟု သံပြိုင်အော်ကြလျက် အားလုံးပင် ဘက္ကသိုလ်ကြီးကို စွန့်ပစ်ကာ ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ပေါ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ သပိတ်

မှောက်ခဲ့ကြသည်မှာ ရာဇဝင်၌ စာတင်ပြီး ဖြစ်၍ အထူးရေးရန် မလိုတော့ပေ။

အပြောနှင့် အရေး

ထိုအချိန်၌ သခင်နု၊ ရာရှစ်၊ ကိုအောင်ဆန်း စသော ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များက သပိတ်မှောက်ရန် ကျိတ်၍ ကြိုးဆွဲ၊ ခြေထိုး စီမံခဲ့ကြသည်ဟု စွပ်စွဲခြင်း ခံခဲ့ရ၏။ သို့သော် အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အချင်းချင်း ဘာမျှ တိုင်ပင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တိုင်း မိမိတို့၏ တာဝန်များကို ခပ်အေးအေးနှင့် မကြောက်မရွံ့ ရွက်ဆောင်ကြရာတွင် အခြေအနေမှာလည်း အလိုလိုပင် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ အရေးသာစေဖွယ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရလေသည်။ ရာရှစ် စသော ကျန် သမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်များကလည်း တာဝန်အတိုင်း ကျောင်းသားထုကြီးထံသို့ ထိုပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ကြရန် ရှင်းလင်းစွာ တင်ပြခဲ့၏။ ကျောင်းသားထုကြီးကလည်း အထိရောက်ဆုံးဖြစ်သော သပိတ်လမ်းစဉ်ကို ချက်ချင်း စွန့်စား ဆုံးဖြတ်ကာ တက္ကသိုလ်မှ ထွက်ခွာခဲ့ကြ၏။

ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက်တွင် ထိုမျှ အပူတပြင်း အရေးကြီးလှသော ရက်အနည်းငယ် အတွင်း၌ ကိုအောင်ဆန်းသည် ကျွန်တော့်အား ထိုအရေးတော်ပုံကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ 'အေးအေးနေပါ' ဟူသော စကားတစ်ခွန်းသာ ပြောဖူးလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ အချင်းချင်း ထိုထက် နှိုက်နဲရှုပ်ထွေးသော စည်းလားရိုက်မှု၊ စက်ပုန်းခတ်မှုများ ဘာမျှ မရှိခဲ့ချေ။ ဤမျှ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ခပ်အေးအေးနှင့် တစ်ခုပြီးတစ်ခု အလိုကျ ဖြစ်မြောက်သွားသော ကိစ္စမျိုးကို ယခုတိုင် တစ်ခါမျှ မတွေ့ကြုံဖူးပေ။

တက္ကသိုလ်၌ အတူစား၊ အတူသွား၊ အတူတူ တိုက်ပွဲဆင်းလျက် လေးနှစ်ကြာမျှ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခဲ့ရာတွင် ကျွန်တော်သည် အောက်ပါ အဖြစ်အပျက် ကလေးများကို သတိရမိ၏။

ကိုအောင်ဆန်း၏ စိတ်ဓာတ်

ကိုအောင်ဆန်းကား စိတ်တိုတတ်၏။ အပြောအဆို မလိမ္မာသဖြင့် ဓာတ်သိသော သမဂ္ဂ ရဲဘော်များမှအပ သူ့အဖို့ မိတ်ဆွေများများ မရှိပေ။ သမဂ္ဂ၌လည်း သူနှင့် ဘုမကျသူ ဟူ၍ မရှိချေ။ တစ်ခါက ရွှေတိဂုံ သပိတ်စခန်းမှ

အပြန်တွင် ထိုနှစ်အတွက် သူ့မှာ တခြား အလုပ်ကိစ္စများ ရှိနေသဖြင့် သူ လုပ်ရန်ရှိသော အလုပ်များကို ကျွန်တော်က လုံးဝ တာဝန်ယူရန် လွှဲအပ် လေသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ထိုနှစ်အဖို့ အိုးဝေ အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန် ယူပြီး ဖြစ်၍ နောက်ထပ် လက်မခံနိုင်ကြောင်း ပြောသောအခါ ရှူးရှူးရဲရဲ လုပ်သဖြင့် ထ သတ်ကြရန် ဟန်ပြင်လေသည်။ အခြား အမှုဆောင်များက ဝိုင်းဝန်း ဖျန်ဖြေသဖြင့် ပြီးသွား၏။ ထိုနေ့ညနေ၌ ကျွန်တော်အခန်းသို့ သူ ရောက်လာကာ သူက စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေသဖြင့် လွန်ကျူးမိကြောင်းကို ဝန်ချ တောင်းပန်လေသည်။ သူက မတောင်းပန်လျှင်လည်း ကျွန်တော်က အကြောင်းသိချင်းဖြစ်၍ ကျေနပ်ပြီး ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် သူက ကလေး သဖွယ် ဖြူစင်သော စိတ်ဓာတ်နှင့် မိမိ မှားသည်ကို သိရှိချိန်၌ အကြွေး မထားဘဲ မာန်မာနများကို လုံးဝ ပယ်ဖျောက်ကာ ချက်ချင်း ဖွင့်ဟ ပြောဆို သည်ကို ကျွန်တော် ဝမ်းမြောက်စွာနှင့် မှတ်သားမိ၏။ ဤကား ကိုအောင်ဆန်း ၏ ချီးကျူးဖွယ် အချက်ကြီး တစ်ရပ်ပေတည်း။

ထိုနှစ်က မစ္စတာရာရှစ်သည် သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်နှင့် ဆောင်ရွက် ရာတွင် ၎င်းကို ကုလား ဖြစ်၍ မလိုမုန်းထား အပြစ်ရှာသူများ ပေါများခဲ့လေ သည်။ တစ်ခါက စည်းဝေးပွဲ တစ်ခုတွင် ရာရှစ်အား အယုံအကြည်မရှိ အဆို သွင်းရန် စီစဉ်ကြသည်ကို ကျွန်တော်က ကြိုတင် ကြားသိလေသည်။ ထို အချိန်၌ အခြားသော သပိတ် ရဲဘော် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တို့မှာလည်း နယ်ထွက်နေကြ၏။ ကိုအောင်ဆန်းမှာလည်း ဖျားနေ၍ ဆေးရုံတက်နေ၏။ ကျွန်တော်ကလည်း အရေးသမား ဖြစ်ပြီး စကားမပြောတတ်၍ ထိုစည်းဝေးပွဲ တွင် ဝင်ရောက်ပြောဆိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံး၌ ဆေးရုံ တွင် ငှက်ဖျားတိုးနေသော ကိုအောင်ဆန်းထံသို့ပင် သွားရောက်ကာ 'ကိုယ့်လူ ထ ပါဦး၊ ခင်ဗျားမရှိရင် မဖြစ်ဘူး' ဟု ဆိုကာ သူ့ကို ဆေးရုံမှ သမဂ္ဂအထိ ဖက်တွဲ ခေါ်ဆောင်ခဲ့ရလေသည်။ သမဂ္ဂ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ခန်းသို့ ရောက်မှ နို့နိုင်နှင့် လက်ဖက်ရည် အနည်းငယ် တိုက်ကာ စည်းဝေးရာ ခန်းမကြီးသို့ တွဲတက်ခဲ့ရလေသည်။ ထိုနေ့အဖို့ ကိုအောင်ဆန်းမှာ နေမကောင်းသော်လည်း ဇရာရစ်၏ ကောင်းသော အချက်များကို ဖော်ထုတ်၍ အထူး လေးနက်စွာ ခြောက်ရာတွင် အတိုက်အခံ လူစုက ၎င်းတို့အဆိုကို ရုပ်သိမ်းသွားကြလေ သည်။ ကိုအောင်ဆန်းသည် ရဲဘော် လူကောင်းများအတွက် မယိမ်းမယိုင်

ထောက်ခံ ကူညီတတ်ခြင်း၊ မိမိ ကျန်းမာရေးကို ဂရုမစိုက်ဘဲ တာဝန် ရွက်ဆောင်ခြင်းတို့မှာ ကျောင်းသားဘဝ၌ပင် ထင်ရှားခဲ့လေသည်။

ထောင့်မကျိုးလို့

ရာရှစ်၏ ဥက္ကဋ္ဌသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌသစ် ရွေးချယ်ရန် အချိန်ကျရောက်ခဲ့ရာတွင် ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ကိုအောင်ဆန်းကို ထုံးစံ အတိုင်း တင်မြှောက်ကြရန်ပင် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်၌ သူ့အား အမှုဆောင်အဖွဲ့၌ ထောက်ခံသူမှာ ကျွန်တော် တစ်ယောက်သာ ရှိလေတော့ ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူ့အား ထောင့်မကျိုးသူ ဖြစ်၍ သူ ရသင့် ရထိုက်သော နေရာတွင် ကိုဘဂျမ်း (ယခု ဝန်ကြီး) အား ရွေးချယ် တင်မြှောက် လိုက်ကြလေသည်။ ဦးထွန်းအုံ၊ ကိုလှရွှေ၊ ကိုသိန်းအောင်၊ ကိုဗဟိန်း စသည် တို့က သူ့အား တစ်နှစ်လောက် စောင့်ဆိုင်း၍ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး လေ့လာ ရန် ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။ ကိုအောင်ဆန်းသည် သူငယ်ချင်းများ၏ ဆုံးမ ချက်ကို ဘာမျှ ပြန်မပြောဘဲ စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ ကြိုးစား လိုက်နာခဲ့ပေ သည်။ နောက်တစ်နှစ်တွင် ထိုသို့ အများ၏ ဆန္ဒကို မသွေမဖည် လိုက်နာ တတ်သော အရည်အချင်းကိုပင် အထူး ထုတ်ဖော်ချီးကျူးကာ ကိုအောင်ဆန်း ကို အားလုံးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်ကြလေသည်။

နိုင်ငံရေးသို့

ထိုနှစ်အတွင်း တစ်ညနေတွင် ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကျွန်တော်သည် သထုံ ကျောင်းဆောင်ရှေ့၌ လမ်းလျှောက်လျက် ရှိကြစဉ် သူက ရုတ်တရက် 'ကိုယ့်လူ၊ ကိုယ်တော့ သွားတော့မယ်၊ ကျောင်းထွက်ပြီး နိုင်ငံရေးထဲကို ခြေစုံပစ် ဝင် တော့မယ်' ဟု ပြော၍ သခင်ပါတီသို့ ဝင်ကာ တကယ့်တိုက်ပွဲများတွင် ဝင်နွှဲတော့မည် ဖြစ်ကြောင်းများကို ပြောလေသည်။ သူက ထိုသို့ ပြောပြ နေစဉ် ကျွန်တော်သည် အထူး ဝမ်းနည်းလာ၏။ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်း များ လေးနှစ်ကြာမျှ ဥမကွဲ သိုက်မပျက် နေထိုင် အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြသည်မှာ ကမ္ဘာကလေး တစ်ခုကဲ့သို့ပင် မှတ်ထင်ကာ ထိုကမ္ဘာသည် မည်သည့်အခါမျှ ပျက်မည်မဟုတ် ဟူ၍ မှတ်ထင်နေခဲ့ကြ၏။ သို့သော် အချိန်သည် ကုန်မှန်း မသိ ကုန်ဆုံးခဲ့၍ ကိုအောင်ဆန်းကား ဘီအေ အောင်ပြီး ဖြစ်လျက် ကျွန်တော့် အဖို့လည်း ထိုနှစ်မှာ နောက်ဆုံးနှစ်ပင် ဖြစ်ကြောင်းကို သတိရမိလေသည်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦး ရင်းနှီးခင်မင်စွာ သွားအတူ၊ လာအတူ နေထိုင် ခဲ့ကြသော လေးနှစ်ရာသီ ခေတ်ကလေးကား ကုန်ဆုံးလေပြီ။ လောကတွင် အပျော်ဆုံး၊ အရွှင်ဆုံး၊ အရူးဆုံး၊ အမိုက်ဆုံး ဖြစ်သော ကျောင်းသားဘဝ ကား ဆုံးခန်းတိုင်လေပြီ။

ကျွန်တော်က စိတ်ဓာတ်မွန်မြတ်စွာ တိုင်းပြည်အတွက် စွန့်စားရန် အဓိဋ္ဌာန်ကို ချီးကျူးမိသော်လည်း သူ့အတွက် စိုးရိမ်မကင်း ရှိမိပုံကို ပြော ပြ၏။ ‘နိုင်ငံရေးလောကဟာ သိပ်ပြီး ရှုပ်တယ်၊ ဆိုးတယ်။ ဒီမှာဆိုရင် ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း ခင်ဗျားကို နားလည်တယ်၊ အစစ အရာရာမှာ သူငယ်ချင်းတွေမို့ ခင်မင်ယုယ ရှိကြတယ်။ နိုင်ငံရေးထဲကို ခြေစုံပစ်ဝင်ရင် ခြေထိုးတာတွေ၊ ကြမ်းတမ်းယုတ်မာတာတွေနဲ့ တွေ့ပြီး နေရာတကာ ခင်ဗျားပဲ ဒုက္ခရောက်စရာတွေ များတယ်ဗျာ။ ခင်ဗျားကလည်း ငယ်သေးတယ်’ ဟု ကျွန်တော်က ပြောမိလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကား ဆည်းဆာချိန် ကောင်းကင် သို့ မော်ကြည့်လျက် ‘အမေ့အတွက်လည်း ဘာမျှ ကျေးဇူးမဆပ်ရသေးဘူး၊ လခစား လုပ်ဖို့ကိုလည်း စိတ်မရှိတော့ဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ သွားမယ့် လမ်းကို သွားရမှာပဲ’ ဟု လွမ်းစိတ်နှင့် အဓိဋ္ဌာန်စိတ်များ ရောပြွမ်းကာ အသံခပ်မာမာနှင့်ပင် ပြောလေသည်။

‘သွားတော့မယ်’ ဟု သူက ပြောလိုက်သဖြင့် ကျွန်တော့်အဖို့ ထို သမဂ္ဂ ကမ္ဘာကလေးနှင့်တကွ တိုတောင်းလှသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ခေတ်ကလေးကို ကားလိပ်ချလိုက်သလို ဖြစ်သွားတော့၏။ ။

[အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ ၁၀၊ အမှတ် ၄ (၁၉၅၁) နှင့်
ပန် ရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း (နိုဝင်ဘာ ၁၉၈၆)]

မြန်မာနိုင်ငံတွင် သခင်ခေတ်ကို တီထွင်ခဲ့သူ သခင်ဘသောင်း နိဒါန်း

တစ်ကြိမ်က စည်းဝေးပွဲ တစ်ခုတွင် သခင်ဘသောင်း လာသည်ကို မြင်သော အခါ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက 'ဟေ့ ဟောဟိုမှာ ထာဝရဘုရား လာနေပြီ။ သူပေါ့ကွ၊ ငါတို့ သခင်အဖွဲ့ကို ဖန်ဆင်းတာ။ အေး ... သူ့ကို ကြောက်ရ သကွ၊ ငါတို့ကို ရေနစ်မသတ်အောင် ဆုတောင်းကြရမှာပဲ' ဟု ပျော်ရွှင်စွာ မိန့်ကြားခဲ့ဖူးပေသည်။

ဘကြီးမှိုင်းသည် သခင်အပေါင်းတို့၏ ဘကြီး ဖြစ်၏။ သခင်ဘသောင်း ၏ ဘကြီးအရွယ်လည်း ဖြစ်၏။ သို့သော် မြန်မာပြည်၌ သခင်ဝါဒကို ဖန်တီးကာ သခင်ဘွဲ့ကို ပထမဦးစွာ တပ်ဆင်သူ အဖြစ်ဖြင့်ကား သခင် ကိုယ်တော်မှိုင်းထက် သခင်ဘသောင်းက ဝါကြီးနေပေသည်။ ၁၉၃၀ ပြည့် နှစ်က သခင်ဘသောင်း ပေါ်ခဲ့ပြီးနောက် ၅ နှစ်လောက်ကြာမှ ဘကြီးမှိုင်း သည် ရေနံချောင်း ညီလာခံ၌ သခင်ပါတီသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့၏။

ခရစ်ယာန် အယူအရ ထာဝရဘုရားက ဤစကြဝဠာ ကမ္ဘာကြီးနှင့် တကွ လူသတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို ဖန်ဆင်းခဲ့၏။ ရေ၊ မြေ၊ လေ၊ မီးနှင့် ကမ္ဘာဦးသူ အာဒံနှင့် ဧဝ တို့ကို မနားမနေ ဖန်ဆင်းခဲ့ပြီးနောက် ၇ ရက် မြောက်သော တနင်္ဂနွေနေ့၌ အနားယူသည်ဟု အဆိုရှိ၏။

မြန်မာပြည်၌ သခင်ဘသောင်း၏ တီထွင် ဖန်တီးမှုများကို ဆန်းစစ် ကြည့်လျှင်လည်း ထိုနည်းနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်ဟု ဆိုရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် သူ၏ ဖန်တီးချက်များမှာ တစ်ခုသာ မဟုတ်ချေ။ သခင်ဝါဒကို ဖန်တီးပြီးနောက် တို့ဗမာ အမျိုးသားသီချင်းကို ဝိုင်အမ်ဘီ သခင်တင်နှင့် ပူးပေါင်းဖော်စပ်ရာ၌လည်း သူက ဒါရိုက်တာ လုပ်ခဲ့ပေသေးသည်။

ထို့နောက် သူ ဝါသနာပါသော ဘာသာဖြင့် စာပေရေးသားရာ၌လည်း

တဖတ်ပရိသတ်များ အထူး စွဲလမ်းသော “ပန်းသာမစာအု” ဝတ္ထုသည် သူ့လက်ရာပင် ဖြစ်၏။ ဥရောပ အတွေးနှင့် မြန်မာ အရေးအသားကို သမမျှတအောင် ရောစပ်ပေးရာတွင်လည်း သူ၏ “ဆရာဝန်ပါပဲ” ပြဇာတ်သည် ခေတ်ဦးပိုင်း တိုက်ခတ်ခဲ့သော ညင်းလေပြည်ကလေးသဖွယ် ဖြစ်၏။ အခြား လူသိနည်းသော လုပ်ရပ်တစ်ခုမှာ သီဟိုဠ်ဆရာတော် “ဆင်ကာနယ်သဲ” ရေးသည့် “ဗုဒ္ဓစကြဝဠာကျမ်း” ကို သူပင် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့၏။ လက်ရှိ အစိုးရ၏ “မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်” ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုသည် ဟူ၏။

သခင်ဘသောင်းသည် ၀၁၃ သဘောတရားများကို အာခြောက်အောင် ပြောကြားပြီး တကယ် အလုပ်လုပ်ပြစရာကိစ္စ၌ သူများကိုသာ တွန်းအားပေး မြှောက်ပေးတတ်သူ မဟုတ်ချေ။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် ရွှေဘိုနယ် ကြားရွေးကောက်ပွဲ၌ သခင်များ၊ ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်တကွ မြန်မာ လူကြီးပိုင်းနှင့် သတင်းစာများက ဝိုင်းပယ်ထားချိန်၌ သူကိုယ်တိုင်ပင် ပထမ ဓားစာခံ သခင်အမတ်လောင်းအဖြစ် သွားရောက် အရွေးခံရ၏။ ခွက်ခွက်လန်အောင် ရှုံးပါသည်။ သို့သော် သခင်တို့၏ ဇွတ်တရွတ် တော်လှန်စွန့်စားမှုများသည် ထိုအချိန်မှ စ၍ လူသိများကာ တစ်ရှိန်ထိုး တိုးတက်လာခဲ့သည်။

*

ရွှေဘို ရွေးကောက်ပွဲတွင် သခင်ဗစိန်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘီအေ အထက်တန်းမှ နုတ်ထွက်ကာ သခင်ဘသောင်းကို ကူညီရန် လိုက်ပါလာ၏။ သခင်သိန်းမောင်နှင့် သခင်ထွန်းရွှေတို့လည်း ပါကြ၏။ အရေးပိုင် “ကာနယ်လက်” ထံ၌ အမတ်လောင်း မှတ်ပုံတင်ရာတွင် “အမည် သခင်ဘသောင်း၊ ပါတီ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း” ဟူ၍ ဖြေကြားခဲ့ရာ ထိုရွေးကောက်ပွဲသတင်းကို သတင်းစာများက မထည့်ဘဲ မနေနိုင်တော့သဖြင့် သခင်များတိုင်းသိပြည်သိ ဖြစ်ကာ ဦးစွာ အမြတ်ထွက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ခွဲရေး၊ တွဲရေး အငြင်းပွားချိန်တွင် သခင်တို့၏ ၀၁၃ ဖြန့်ချက်မှာ “ခွဲရေး တွဲရေးသည် အကြောင်းမဟုတ်၊ လွတ်လပ်ရေးသာ အဓိက ဖြစ်သည်။ ခွဲရင်လည်း ဗြိတိသျှလက်အောက်၊ တွဲရင်လည်း ဗြိတိသျှလက်အောက် ဆိုတော့ ဘာထူးသေးလဲ။ အခွဲသမားနှင့် အတွဲသမားဟာ ဗြိတိသျှ စီးတဲ့ ဖိနပ် နှင်ဖက်အောက်မှာပဲ ဖြစ်မနေပါလား”။ ဤအချက်ကို ဗြိတိသျှရော၊ မြန်မာလူကြီးများရော ... မကြိုက်ကြ။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲအရနည်း၍ အာမခံငွေပါ ဆုံး၏။ ရွှေဘို၌ သောင်တင်နေစဉ် နယ်နှင့်ဒဏ်ပေး၏။ ပြန်စရိတ် မတတ်နိုင်ရာမှ အဖမ်းခံရ၏။ ထောင်ချရာတွင် ထောင်သားများအား “မုဒိမ်း ကျူးလွန်ခဲ့သူ ၄ ဦး လာလိမ့်မည်” ဟု ကြိုတင် ရန်တိုက်ထား၍ သခင်များ ထောင်အဝင်တွင် ဝိုင်းရိုက်ခံရ၏။ လက်ထိတ်ခတ် ခံရသည်ကို ဂျီစီဘီအေ သမ္မတ ဦးစိုးသိမ်း ကြားသိရာမှ ဘုရင်ခံထံ ကန့်ကွက်စာ တင်ပို့သဖြင့် ထောင်ထဲတွင် ဘီကလပ် ရရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုသတင်း၊ ထိုဖြစ်ရပ်များမှာ သခင်ပါတီ ကောင်းစွာ အခြေစိုက်မိလေတော့သည်။

ထာဝရဘုရားသည် ခြောက်ရက်ကြာမျှ ကမ္ဘာကို ဖန်ဆင်းပြီးသော အခါ အနားယူဘိသကဲ့သို့ သခင်ဘသောင်းသည်လည်း သခင်ပါတီ ထူထောင်ပြီးစီးချိန်၌ သူသည် ထိုအဖွဲ့၌ မပါဝင်တော့ချေ။ တစ်ကြောင်းက သခင်ဗစိန်သည် သူ၏ သဘောတူညီချက် မရှိဘဲ သခင်ထွန်းအုပ်ကို ပါတီထဲသို့ အတင်းသွတ်သွင်း မြှောက်စားလိုသည် ဆို၏။ တစ်ကြောင်းက ရန်ကုန်မြို့ ရေတာရှည်လမ်းရှိ သခင်ဘသောင်းအိမ်၌ စုပေါင်း ထမင်းစားကြရာတွင် သခင်အချို့က ကြက်အသည်းအမြစ်များကို သူတို့ မစားဘဲ သခင်ဘသောင်း၏ ဇနီးက ဖြောင်ပစ်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသည် ဆို၏။ မည်သို့ဖြစ်စေ၊ သခင်အဖွဲ့ အရှိန်ရရှိ တိုးတက်ချိန်တွင် သခင်တို့၏ ထာဝရဘုရားကို စင်မြင့်ပေါ်၌ မဖူးမြော်ရတော့ချေ။

သခင် သမိုင်းအရ သခင်ဗစိန်မှ သခင်အောင်ဆန်း၊ ထိုမှ သခင်နု၊ ထိုမှ သခင်ရှုမောင်ခေါ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း လက်ထက်ထိသို့ ခေတ်အမျိုးမျိုး ကူးပြောင်းခဲ့၏။

သို့သော် မူလဘူတ သခင်မဟာ ဘသောင်းကား ဘယ်သောအခါမျှ နိုင်ငံရေး မီးမောင်းအောက်တွင် မြင်ရသည် မရှိ။

တစ်နေ့က သူ၏ အသက် ၇၀ ပြည့် (ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက်) မွေးနေ့ပွဲ၌သာလျှင် သူ့အား မြန်မာစာနယ်ဇင်းသမားများ ခြံရံလျက် သတင်းထောက်များ၏ ကင်မရာရှေ့တွင် ဘတ်သီးလျှပ်စီး တလက်လက် ဓာတ်ပုံရိုက်ခံရတော်မူလေသည်။ မွေးနေ့အတွက် သက်စေ့ အရက်ပုလင်း ၇၀ လက်ဖွဲ့ကြ သဖြင့်လည်း နံပါတ်ဝမ်း တစ်ဂဏန်း တစ်သခင်ကြီးကား ပျော်တပြုံးပြုံး မော်မဆုံး ရှိပါပေ၏။

သခင်ဘသောင်း အကြောင်းကို ပြောရလျှင် တစ်ထောင့်တစ်ညမျှ

ကြာဖွယ်ရှိ၍ “လက်သည်းခွံပေါ် မှတ်စုရေးသကဲ့သို့” အကျဉ်းချုပ် အပြေး အလွှားသာ ရေးနိုင်ပေမည်။

(၁) သူ့အသက် ၇၀ ပြည့်ချိန်မှာ ၁၉၇၁ ခု ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် နှင့် မှတ်ရန် အလွယ်ဆုံးဖြစ်၏။ ၂၀ ရာစု ခေတ်အကူး ၁၉၀၁ ခု နှစ်ဦးပိုင်း တွင် ဖွားမြင်၏။

(၂) ဇာတိမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့၏ နတ်မောက်မြို့နယ် “ဖုံကုန်း ရွေးချို” ရွာ ဖြစ်၏။ ထိုရွာသူ ဒေါ်လေးခင်မှာ ၁၆ နှစ် အရွယ်၌ အသက် ၅၀ ကျော် စစ်ကဲကြီး ဦးမြစ်နှင့် ညား၏။ အဘိုးကြီးနှင့် အပျိုစင်တို့မှ ပေါက်ဖွားသူ သခင်ဘသောင်းမှာ ထို့ကြောင့် “နွားအို နောက်ကျသား” ဟု ခေါ်သင့်၏။

ဖခင် ဦးမြစ်မှာ ဒေါ်လေးခင်နှင့် မရမီ အိမ်ထောင်နှစ်ဆက် ရှိ၏။ ပထမဇနီး ခင်ပုန်နှင့် ရချိန်က ဦးမြစ်မှာ မန္တလေးနန်းတော်တွင်း၌ လက်ဖက် ရည်တော် အရာရှိ ဖြစ်၏။ သီပေါမင်းက သူတို့ကို ကောင်းစွာ သတိရ သိရှိကြောင်းကို မိန့်ခွဲဖူးသည်မှာ “မင်းညီမင်းသားတွေကို စတေးတယ် ဆိုတာ ငါလည်း မသိပါ။ အဲဒီတုန်းက ငါဟာ ၂၇ နှစ်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ငါသိတဲ့ မင်းသားတချို့ကို ငမြစ်နှင့် မိပုန်တို့ဆီမှာ အပ်ထားလို့ ဘာမျှ မဖြစ်ပါဘူး” ဟူ၏။

ဦးမြစ်မှာ ပထမဇနီး ခင်ပုန်နှင့် သားသမီး သုံးယောက်၊ ဒုတိယဇနီး ဒေါ်သင်နှင့် သားသမီး ၆ ယောက်၊ ဒေါ်လေးခင်နှင့် တစ်ယောက် ရရှိခဲ့ရာ နန်းခလေ့အတိုင်း ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ဘုရား ထူးကြရ၏။ ဦးမြစ်၏ သားကြီး မှူးမှာ မိဒွေး ဒေါ်လေးခင်ထက် အသက်ကြီး၏။

ဦးမြစ်သည် စစ်ကဲအဖြစ် တော်လှန်ရေး လုပ်ခဲ့သော်လည်း သီပေါ မင်းက လက်နက်ချခိုင်း၍ မတိုက်တော့။ အင်္ဂလိပ်များက သူ့ကို မြို့အုပ် ခန့်ထား၏။ မယားချောကလေး မလေးခင်ကို နယ်လှည့်ထွက်တိုင်း အတူ အိပ်လေ့ရှိ၏။

(၃) မောင်ဘသောင်းသည် တောင်တွင်းကြီးကျောင်းတွင် ၄ တန်း အထိ နေခဲ့ရာ သရာဇခေါင်းဆောင် ဦးတုတ်ကြီး၏ ရွှေတံဆိပ်ဆု ရခဲ့၏။

ထိုမှ မန္တလေးမြို့ ဘီတီတင်ကျောင်းသို့ ပြောင်းခဲ့ရာတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးထွန်းရှိန် (ဖေပုရှိန်) ၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဦးထွန်းရှိန်၏ လက် အောက်တွင် ၇ တန်း၌ စကောလားရှစ်ဆုငွေ လစဉ် ၈ ကျပ် ရခဲ့၏။ ဖခင် ကွယ်လွန်ချိန် ကျောင်းဆက်နေရန် မတတ်နိုင်၍ ဦးထွန်းရှိန်က ကျွေးမွေး ခဲ့၏။ ၁၀ တန်း ရောက်ချိန်၌ ၁၉၂၀ ပြည့် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီး ပေါ်ခဲ့ ရာတွင် ပါဝင် ခေါင်းဆောင်ပြီးနောက် ကျောင်းဆက်မနေတော့ချေ။

(၄) ပုသိမ် အမျိုးသား ကျောင်းဆရာအဖြစ် တစ်နှစ်ကြာ ရွက်ဆောင် ၏။ ထိုခေတ်က သူ၏ မိတ်ဆွေရင်းများမှာ မြန်မာညွန့် ဦးချစ်မောင်နှင့် ဇာတ်လိုက်မင်းသား ခင်မောင်ရင်တို့ ဖြစ်၏။

(၅) ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး ဝိုင်အမ်စီအေ အသင်းတိုက်၌ နေရာမှ ဂန္ထလောက ဂျာနယ်နှင့် ဆက်မိ၏။ ထိုဂျာနယ်ကို မြန်မာပြည် စာအုပ် အသင်းက ထုတ်ဝေ၏။ ဘာသာပြန်စာပေ ပြိုင်ပွဲ ၆ ကြိမ် လုပ်ရာ သခင် ဘသောင်း ၅ ကြိမ် ဆက်လက် ဆုရ၏။ ထို့ကြောင့် ဆက်လက် ပြိုင်ပွဲ ဝင်ခွင့် မပြုတော့ဘဲ သူ့ကိုပင်ခေါ်ယူကာ ထိုဂျာနယ်၏ အယ်ဒီတာအဖြစ် ခန့်အပ်၏။ သူ၏ လခ ၁၅၀ ကျပ်ကို ဦးဆက်၊ ဦးဖေမောင်တင်နှင့် ဖာနီဗယ် တို့က ၅၀ ကျပ်စီ စုပေါင်းပေးကြ၏။ ထိုအချိန်တွင် “ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်ချုပ်” ကို ဘာသာပြန်ဆိုသဖြင့်လည်း ဝေလမင်းသား ဆုငွေ ၁၀၀၀ ကျပ် ရရှိ၏။

ဘာသာပြန်ရာ၌ လူရည်ချွန် ဖြစ်၍ တက္ကသိုလ်တွင် ဘာသာပြန် နည်းပြဆရာအလုပ် ရခဲ့၏။ ၁၀ တန်း မအောင်ဘဲ တက္ကသိုလ်ဆရာအဖြစ် သို့ ရောက်သော ခေတ်ပညာတတ် ကိုဘသောင်း တစ်ဦးသာ ရှိခဲ့သည်။

ဂန္ထလောက အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဦးစွာ ဂျောက် (ချောက်) ကျခဲဖူးသော ကိစ္စမှာ ကောလိပ်ကျောင်းဝင်းအတွင်းရှိ မိမိ၏ရုံးခန်းသို့ လံချားစီး၍ ဝင်လာ ရာတွင် ဒလဝမ်က ‘ဟိုး ... ဟိုး စဖားကရိုး’ ဟု ဆီးတားခံရ၏။ ကိုဘသောင်း က သူ့ကို မြန်မာမို့သာ ကုလားက ရိုင်းပျစွာ တားဆီးသည်။ မျက်နှာဖြူ ဆိုရင် ဆလံပင် ပေးဦးမည်ဟု အထင်ရောက်ကာ ကုလားရင်ဘတ်ကို ခြေ နှင့် ဆောင့်ကန်လိုက်သည်။ ကုလားက ကျောင်းအုပ်ကြီး စလော့ထံ သွား ရောက် တိုင်တန်း၏။ ကိုဘသောင်း၏ရုံးအုပ် မစ္စတာဖာနီဗယ်ကလည်း ကျောင်းအုပ်ကြီးကို ဝန်ချရန် တိုက်တွန်း၏။ သို့သော် ကိုဘသောင်းက

ဘာမျှ မလုပ်သဖြင့် ဤကိစ္စကို ဖာနီဗယ်ကပင် တော်သလို ပြေလည်အောင် လုပ်လိုက်ရလေသည်။

ဝါဒ၏ ဗီဇ

(၆) ၁၉၃၀ ပြည့် မေလတွင် ကုလား-မြန်မာ အဓိကရုဏ်းကြီး စတင် ဖြစ်ပွား၏။ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း၌ ကုလား အလုပ်သမားများ သပိတ်မှောက်ရာ တွင် မြန်မာများက ဝင်ရောက် အစားထိုးလုပ်ကြရာမှ စားကွက်လုမှု ဖြစ်ပွား ခြင်း ဖြစ်၏။ မြန်မာ့မြေပေါ်၌ အင်္ဂလိပ်များ ခေါ်ယူလာသော အယုတ်ညံ့ဆုံး ဂေါ်ရင်ဂျီ ကုလားများက မြန်မာတို့ကို ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ ထုတ်ပယ် သတ် ဖြတ်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ကိုဘသောင်း၏စိတ်ကို အထူး တုန်လှုပ် ချောက်ချား စေ၏။ သူသည် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်က မန္တလေး၌ သပိတ်မှောက်ခေါင်းဆောင် ကျောင်းသား ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှ ၁၀ နှစ် လွန်မြောက်ခဲ့ရာတွင် မြန်မာ တို့၏ အောက်ကျနောက်ကျ အခြေအနေနှင့် ကျွန်စိတ်၊ ကြောက်စိတ်တို့မှာ လည်း ဘာမျှ ထူးခြား ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှု မရှိဘဲ နောက်ပိတ်ရွေးဘဝမှ တက်နိုင်သည် မရှိခဲ့။ သူသည် အမျိုးသား အာဇာနည်ကြီး ဦးထွန်းရှိန်၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော။ “ဘယ်သူမပြု မိမိမှု” ဟူသည့် စကားပုံ ကို တစ်မျိုး အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူကာ မည်သူမျှ အရေးမယူလျှင်လည်း ဤအခြေဆိုးကို ငါပင် ပြင်ရတော့မည်ဟု သဘောပေါက်မိ၏။

မန္တလေးတွင် ကျောင်းနေစဉ် ဆရာကြီး ဦးထွန်းရှိန်သည် မျိုးချစ်စိတ် ထကြွစေရန် နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်တို့၏ မျိုးချစ် ခေါင်းဆောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိ များကို ဖတ်ရှုစေ၏။ ထို့ကြောင့် အိတလီပြည် တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင် ကြီးတို့ အကြောင်းကို ပြန်လည် သတိရမိ၏။

“ဂါရီဘော့ဒီ” မှာ အိတလီပြည်၏ သူပုန်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်၏။ အစိတ်စိတ် ကွဲပြားနေသော တိုင်းပြည်ကို ပြန်လည် စည်းရုံးမိအောင် တိုက်ပွဲ ဆင်ရာတွင် သူ၏ ဆောင်ပုဒ်မှာ “အစာကတော့ ငတ်မွတ်ခြင်း၊ အိပ်ရာ ကတော့ မြေပြင်၊ ဆုလာဘ်ကတော့ သေခြင်း” ဟူ၏တည်း။

“မက်ဇီနီ” ခေါ် အိတလီ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး၏ အဘော် မှာလည်း “တိုင်းပြည်တစ်ခု လွတ်လပ်ဖို့အတွက် လူများများ မလိုပါဘူး။ လူလေးငါးဆယ်လောက်ပဲ လိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ လူတစ်စုမှာ သဘောကွဲမှု မရှိဘဲ အမြဲတစေ မအောင်မချင်း သံမဏိညီညွတ်မှု ရှိစေရမယ်” ဟူ၍တည်း။

(၇) ကိုဘသောင်း ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရာတွင် အင်္ဂလိပ် အရာရှိဟောင်း ဖာနီဗယ်နှင့် ရေစက်ဆုံမိသည်မှာလည်း မဆိုးလှပေ။ ဖာနီဗယ်သည် ထိပ်တန်း အိုင်စီအက် မင်းကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ရာမှ သူသည် ရှမ်းအမျိုးသမီး တစ်ဦးကို လက်ထပ်မိသောကြောင့် အင်္ဂလိပ် အရာရှိလောကမှ ဝိုင်းပယ်ခံရသူ ဖြစ်၏။ သူ၏ စိတ်ဓာတ်မှာ ထူးဆန်းလှသည် မဟုတ်ချေ။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော ဗျူရိုကရက် တစ်ဦး၏ သဘောသာ ဖြစ်သည်။ ထိုသဘောတရားမှာ “မိမိကို ထမင်းကျွေးသော တိုင်းပြည်၏အကျိုးကို ဖြောင့်တန်းစွာ ရွက်ဆောင်ရမည်” သာတည်း။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရာ၌ အနှောင့်အယှက်များလာသောအခါ ဖာနီဗယ်သည် စောစောစီးစီပင် အလုပ်မှ နုတ်ထွက်ကာ ပင်စင်ယူလိုက်လေသည်။ ထို့နောက် မိမိ ခင်မင်ရာ မြန်မာပြည်သူပြည်သားများ ခေတ်မီစေရန် စာအုပ်ဆိုင် တစ်ခုနှင့် ဂျာနယ်တစ်စောင် ထူထောင်လေသည်။ သို့နှင့်ပင် ကိုဘသောင်းသည် ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဖာနီဗယ်၏ “ဘားမားဘွတ်ကလပ်” ခေါ် စာအုပ်ဆိုင်တွင် ကမ္ဘာ့ဗဟုသုတနှင့် သက်ဆိုင်သော စာအုပ်မျိုးစုံ ထားရှိ၏။ တက္ကသိုလ် ပိဋကတ်တိုက်မှာလည်း မခေပါ။ ကျောင်းအုပ်ကြီး စလော့သည် အခြားနေရာ၌ ဆိုးစေခါမှု တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ဝါဒအမျိုးမျိုး လေ့လာရန် ကွန်မြူနစ်စာပေများကိုပင် ဝယ်ယူခွင့် ပြုခဲ့ပေသည်။

သို့သော် ကိုဘသောင်း၏ စိတ်ဓာတ်ကို ဆွဲဆောင်လှုပ်ရှားစေသော စာအုပ်များမှာကား ကားမတ်ခ်နှင့် လီနင်တို့၏ ကွန်မြူနစ်ကျမ်းများ မဟုတ်ပေ။ ဂျာမနီပြည်မှ ပါမောက္ခကြီး နီချေး၏ “စူပါမင်း” ခေါ် မဟာလူကျမ်းနှင့် ခရစ်ယာန် ဆန့်ကျင်ရေးကျမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တွင်း၌ နှစ်မြုပ်ကာ နှိမ်ချညှဉ်းငေးမှုိုင် မဟာန်နိုင် ရှိနေသော မြန်မာလူထုအဖို့ နီချေး၏ လှုံ့ဆော်ချက်များက ပိုမို ထိရောက်နိုင်ပေသည်။

ခရစ်တော်က “နှိမ့်ချသူများသည် မင်္ဂလာရှိ၏။ ကောင်းကင်ဘုံသည် သည်းခံသူများအဖို့ ဖြစ်၏” ဟု ဟောသည်မှာ လက်ရှိ ဖိစီးသူ နယ်ချဲ့များဘက်သို့ လိုက်ဟန်တူနေသည်။ သူတို့ အဆုံးအစမရှိ လွှမ်းမိုးသမျှ ကာလပတ်လုံး မြန်မာ ကျေးကျွန်တို့က ကုန်းခံကြပါဟု သြဝါဒပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ နီချေးက ထိုဝါဒမျိုးကို အလိုမရှိ။

သဘာဝ တောတောင်ရေမြေတို့သည် လူတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်

၏။ လူက သဘာဝကို နိုင်အောင် လုပ်လျှင်လုပ်၊ မလုပ်လျှင် တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များက လူကို အနိုင်ယူ ဝါးမျိုမည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် လူ ဆိုသည်မှာ အင်အားရှိရမည်။ အင်အား မွေးမြူရမည်။ နှိမ့်ချနေသမျှ ကာလ ပတ်လုံး သဘာဝ၏ ဝါးမျိုခြင်း ခံရမည်သာတည်း။

လူသည် သန်မာထွားကျိုင်းရေး၊ လက်နက်အာဏာ ပြည့်စုံရေးကိုသာ အဓိကထားရမည်။ သန်မာအားကောင်းသူများက အပေါ်စီးယူ၍ လုပ်ချင်ရာ လုပ်နိုင်သည်။ အားနည်းသူ၊ နံ့ချာသူများကို ကျော်နင်းနိုင်သည်။ နံ့ချာခြင်း ထက် သန်မာခြင်းသည် အထူး လိုအပ်၏။

ကိုဘသောင်းက အထက်ပါ နီချေး အဘော်များကို သုံးသပ်မိရာမှ မြန်မာသည် ကျွန်ဘဝ၊ ကျွန်စိတ်ဓာတ်နှင့် တင်းတိမ်မနေသင့်။ နီချေး ပြော သလို သခင်စိတ်ခေါ် မဟာလူစိတ်သို့ ပြောင်းလဲပစ်ရမည် ဟူသော စိတ်ထား ဝင်လာခြင်း ဖြစ်၏။ နီချေးက “အယူအဆတွေကို ပြောင်းပြန်လုပ်ပစ်ရမည်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း ရေးခဲ့၏။ ၎င်းမှာ လက်ရှိခေတ် အယူအဆ များကို ပြောင်းပြန်လုပ်ပစ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် “ကြောက်တတ် လျှင် ဝန်ကင်း၏” ဆိုသော ဆောင်ပုဒ်အစား “လာမည့်ဘေး ပြေးတွေ့” ဟူသော သခင်ကျင့်ဝတ်ကို တီထွင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ကိုဘသောင်းက ထိုသို့ လေ့လာရုံနှင့် မပြီးသေးဘဲ လက်တွေ့ နိုင်ငံ ရေး လုပ်ပုံလုပ်နည်းများကို ရှာဖွေရာတွင် အိုင်ယာလန်ပြည်၌ “ရှင်ဖိန်း” ခေါ် တော်လှန်ရေး မျိုးချစ်တို့အကြောင်းကို ဖတ်မိပြန်သည်။ “ရှင်ဖိန်း” ဆိုသော အိုင်ယာလန် ဝေါဟာရမှာ “ငါတို့တိုင်းရင်းသား အဖို့သာ” ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ပေါက်၏။ အိုင်ယာလန်ပြည်ကို အိမ်နီးချင်း အင်္ဂလန်ပြည်က နှစ်ပေါင်း ၈၀၀ ကျော် ကျွန်လုပ်ထားခဲ့၏။ ထိုအဖြစ်မှ “ရှင်ဖိန်း” စိတ်ဓာတ် နှင့် ရုန်းထွက်ရာတွင် “ဒါဒို့ပြည်၊ ဒါဒို့မြေ၊ ဒါငါတို့ပြည်” ဟူသော မြန်မာ အမျိုးသား သီချင်း၏ ဗီဇ အာလုပ်သံများကို ကိုဘသောင်း စတင် ခံတွင်း တွေ့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို၏ အခြားမဲ့၌ကား မြန်မာတို့၏ အိမ်နီးချင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံကြီး၌ “မဟတ္တမဂန္ဒီ” ကြီးမှူးသော လက်နက်မဲ့ တော်လှန်ရေး လမ်းစဉ်သည် မြန်မာ တို့ အတုယူဖွယ် ဖြစ်နေ၏။

ကုလားများက လက်နက် မသုံးဘဲ ‘ကျုပ်တို့အားလုံးကို ထောင်ချပါ၊ မကြောက်ပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်ကို အခွန်မပေးဘူး၊ အသိအမှတ် မပြုဘူး’ ဟု

အော်နေချိန်လည်း ဖြစ်၏။ ကုလား ၆ သောင်း အဖမ်းခံ၍ အိန္ဒိယ၌ ထောင်
မဆုံး ဖြစ်ခဲ့၏။

မြန်မာတို့၏ သခင်ဝါဒသည် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ကုလား-ဗမာ အဓိ
ကရုဏ်း ဖြစ်ရာမှ ကိုဘသောင်း၏ ဦးနှောက်တွင် ဟိုတစ်စ၊ ဒီတစ်စ တ
ဖြည်းဖြည်း ဆက်စပ်စုပေါင်း အကောင်အထည် ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်၏။

(၈) ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ချိန်၌ ကိုဘသောင်းက “ဒို့ဗမာ
စာတမ်း” ဟူသော ကြေညာချက်ကို စောင်ရေ တစ်သောင်း ပုံနှိပ် ထုတ်ခဲ့
၏။ ထိုစာတမ်း၌-

ဗမာပြည်သည် ဒို့ပြည်

ဒို့ပြည်ကို ချစ်ပါ။

ဗမာစကားသည် ဒို့စကား

ဒို့စကားကို လေးစားပါ။

ဗမာစာသည် ဒို့စာ

ဒို့စာကို ချီးမြှင့်ပါ။

ထိုစာတမ်းတွင် အထက်ပါ အချက်များကို အဓိကထား၍ စည်းရုံး
ခဲ့ရာမှ ရန်ကုန် ပုသိမ်မင်းကြီးက ကိုဘသောင်းကို ဆက်သွယ်ရာတွင် “သခင်
ဘသောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒို့ဗမာအစည်းအရုံး၊ ၃၃ ရေတာရှည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့”
ဟု လိပ်စာရေးသား ပေးပို့ခဲ့၏။

သခင်ဘွဲ့

(၉) အမှန်မှာ ထိုအချိန်က ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးလည်း မဖွဲ့ရသေး။
ကိုဘသောင်းမှာလည်း သခင် မဟုတ်သေး။ ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်းကို
အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သလို အရေးပေါ် ဗမာတို့ကို နှိုးဆော်လိုက်ခြင်းသာ
ဖြစ်၏။

ကိုဘသောင်းသည် ထိုအချိန်တွင် တက္ကသိုလ်၌ နည်းပြဆရာ ဖြစ်
နေဆဲပင်။ တက္ကသိုလ်မှ ကိုဗစိန်၊ ကိုထွန်းစိန်၊ ကိုချမ်းမြ၊ ကိုချင်းစိန်နှင့်
ကိုတက်တိုးတို့သည် ရေတာရှည်လမ်း ခြံသို့ လာရောက်ကာ “သူတော်
ချင်းချင်း သတင်းလွေ့လွေ့” ဆွေးနွေးလေ့ရှိကြ၏။ အရပ်သားပိုင်းမှ ကို
လှဘော်၊ ကိုဘတင် (ရေနံချောင်း)၊ ကိုထွန်းရွှေ၊ ကိုသိန်းဟန် (ဘိုကလေး)
တို့မှာလည်း လာနေကျ ဖြစ်၏။

(၁၀) သခင် နာမည်ကို စတင် ကမ္ပည်းထိုးချိန်ကား တစ်နေ့သ၌ ဒေါက်တာသိမ်းမောင်ထံသို့ အလည်သွားကြရာတွင် ကိုဘသောင်း၊ ကိုလှဘော်နှင့် ကိုသိန်းမောင်တို့ ပါရှိကြ၏။

ကိုဘသောင်းက ‘ဗမာနာမည်တွေရှေ့မှာ အရွယ်အလိုက် “မောင်၊ ကို၊ ဦး” လို့ တပ်ခေါ်နေတာတွေ ရှုပ်တယ်။ ကြီးကြီး ငယ်ငယ် “သခင်” လို့ တပ်ခေါ်ရင် ရှင်းမယ်။ အင်္ဂလိပ်နာမည်တွေရှေ့မှာ “မစ္စတာ” လို့ ခေါ်သလိုပဲ။ နောက်ပြီးတော့လည်း “ပညတ်သွားရာ ဓာတ်သက်ပါ” ဆိုသလို သခင် ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကို ပြောင်းလိုက်မှ ဗမာတွေဟာ ကျွန်စိတ် ကင်းပျောက်မယ်’ ဟု စတင် စည်းဝါးကိုက်၏။

ဒေါက်တာသိမ်းမောင်က သဘောမတူ။ ‘မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ပျက်ကုန်မှာပေါ့’ ဟု ဆို၏။

ကိုဘသောင်းက ‘အဲဒါက ယဉ်ကျေးမှု မဟုတ်ပါဘူး။ ပဒေသရာဇ်ခေတ်က ပကာသနတွေပါ။ ကျွန်တော် ဆိုတာ ဘုရားကျွန်တော်မျိုး၊ ခင်ဗျားဆိုတာက အရှင်ဘုရား ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရတွေပဲ မဟုတ်လား။ ဒီစကားလုံးတွေဟာ ကျွန်ုပ်တို့ကို ဖော်ပြနေတာပဲ’ ဟု ဆိုပြန်၏။

ဒေါက်တာသိမ်းမောင်။ ။ ပညတ်သွားတိုင်းလည်း ဓာတ်ပါတယ် မဟုတ်ပါဘူး။ လျှာကျိုးနေကြလို့ပါ။

ကိုဘသောင်း။ ။ ဒီလိုဆိုရင် ခင်ဗျားကို “ငသိမ်းမောင်”၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း “ခွေးသိမ်းမောင်” လို့ ခေါ်ရင် ကြိုက်မလား။ ဓာတ်မပါဘူး ဆိုနိုင်သလား။

ကိုဘသောင်းက ထိုသို့ စောဒကတက်သည်ကို ကျန်လူများက မကြိုက်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုနေ့က အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ ကိုဘသောင်းက သူ၏ အဘိဓာန်စာအုပ်တွင် “သခင်ဘသောင်း” ဟု ဦးစွာ ကမ္ပည်းရေးထိုးလိုက်၏။ အလည်လာသူ ဦးသန့် (ပန်းတနော်) က ထိုလက်မှတ်ကို ကြည့်ကာ တဝါးဝါး ရယ်မောနေခဲ့၏။

ဒို့ဗမာ သီချင်း

(၁၁) မြန်မာလောက၌ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သီချင်းစပ်ဆို ကြေညာလေ့ရှိသည့်အတိုင်း ကိုဘသောင်းကလည်း သခင်ဝါဒကို သီချင်းဖြင့် ဦးစွာ ခြိန်ဖြူးချင်၏။ နယ်ချဲ့လက်အောက်တွင် ထိုနည်းက အန္တရာယ်အကင်းဆုံး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဖြစ်၏။ အကြောင်းရှိလျှင် ‘ကျုပ်တို့ ဘာမှ မလုပ်ဘူး၊ သီချင်းဆိုနေတာပါ’ ဟု ထုချေနိုင်၏။

မန္တလေးတွင် ကျောင်းနေစဉ်က ဝိုင်အမ်ဘီ ဆရာတင်နှင့် သိကျွမ်း ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ “ဒို့ဗမာသီချင်း” ကို သူနှင့်ပင် အကောင်အထည် ဖော်တော့၏။ ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ “ရွှေသွေး” ရေးသော “ဆရာတင် အတ္ထုပ္ပတ္တိ” ၌ သခင်ဘသောင်းက နိဒါန်းရေးရာတွင် -

“ဝိုင်အမ်ဘီ သခင်တင်နှင့် ကျွန်တော်သည် ၁၉၁၈ ခုနှစ်က မန္တလေးတွင် စတင် သိကျွမ်းခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ဆယ်နှစ်ခန့် အကြာ ရန်ကုန်မြို့တွင် ထပ်တွေ့ကြပြန်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော့်မှာ အလွန် ပြင်းထန်သည့် အမျိုးသားရေးရောဂါ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံရေးရောဂါ စွဲကပ်နေပါသည်။ စိတ္တဇရောဂါလို ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရောဂါ ဖိစီးနှိပ်စက်ချက်အရ ‘လူမှန်လျှင် နိုင်ငံရေးမှာ စိတ်ဝင်စားရမည်။ နိုင်ငံရေးကို လုပ်ရမည်။ နိုင်ငံရေးမှာ စိတ်မဝင်စားသူ၊ မလုပ်သူတွေသည် နတ်လျှင်လည်း ဖြစ်ရမည်။ နွားလျှင်လည်း ဖြစ်ရမည်’ ဟု သဘောထားပါသည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်က တွေ့သမျှ လူအပေါင်းကို ကျွန်တော့် ရောဂါ ကူးစက်အောင် လုပ်ပါသည်။ အချို့ လူကြီးများက ကျွန်တော့်ကို လူငယ်များအား ဖျက်ဆီးနေသူဟု ခေါ်ကြပါသည်။ မြန်မာ လူငယ်များကို နိုင်ငံရေးမှာ စိတ်ဝင်စားအောင် သွေးဆောင်ခြင်းသည် ဖျက်ဆီးခြင်းဟု ဆိုလျှင် ကျွန်တော်သည် ‘ရှေးခေတ် ဂရိပြည်က အတွေးသမားကြီး ဆိုကရေးတီးကဲ့သို့’ လူငယ်များကို ဖျက်ဆီးသူ ဟုပင် ခေါ်ထိုက်ပါသည်။

ရန်ကုန်တွင် ဝိုင်အမ်ဘီ ဆရာတင်နှင့် တွေ့သောအခါ သူ့ကို ကျွန်တော်က အစွမ်းကုန် ကြိုးစား၍ ‘ဖျက်ဆီး’ ပါသည်။ နှစ်လ၊ သုံးလခန့် နေရာေ ညပါ ‘ဖျက်ဆီး’ လိုက်သောကြောင့် ဆရာတင်မှာ သခင်တင် ဖြစ်လာကာ ‘ဒို့ဗမာ’ သီချင်းကို ရေးပါတော့သည်။ ထိုသီချင်းကို ရေးစပ်ခြင်းသည် ဝိုင်အမ်ဘီ သခင်တင်အဖို့ မျိုးချစ် တစ်ဦး ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ရွက်ဆောင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။”

ဟု ရေးသားပါရှိ၏။

“ဒို့ဗမာသီချင်း” ရေးသားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သခင်တင်ကို ထိုသို့ အကြွင်းမဲ့ ချီးကျူးရာတွင် သခင်ဘသောင်း၏ မူလ စေ့ဆော်ချက်ကို မမေ့သင့်ပေ။ သခင်တင်သည် “မိုးကို ခူးနှင့်တိုက်” စသော ထူးထူးဆန်းဆန်း စာများ ရေးစပ်တတ်သူ ဖြစ်၏။ သို့သော် အငြိမ့်မင်းသမီးများနှင့် ရုပ်ရှင်လောက၌ ကျင်လည်ချိန် များသဖြင့် အမျိုးသားရေးလောကသို့ သခင်ဘသောင်းက ဆွဲဆောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် သခင်တင် ရေးသော သီချင်းများ၌ သူ့နာမည် ထည့်သွင်းစပ်ဟပ်လေ့ ရှိသော်လည်း “အမျိုးသား သီချင်း” ၌ကား သူ့နာမည် မပါတော့ချေ။ သခင်ဘသောင်းနှင့် ပေါင်းစပ် တီထွင်ချက်ကို ထင်ရှားစေသလို ဖြစ်ပါ၏။

ထိုသီချင်းကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သထုံဆောင်၌ ဆရာ ဦးဖေမောင် တင်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ စတင် သီဆို၏။ နောက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံရင်ပြင်တော်၌ သီဆိုကြ၏။ ထို့နောက် နယ်အသီးသီးမှ ဖိတ်ခေါ်သဖြင့် ပန်းတနော်မြို့၊ ဦးသန့် အမျိုးသားကျောင်းသို့ လည်းကောင်း၊ ဒေးဒရဲမြို့သို့ လည်းကောင်း သွားခဲ့ကြ၏။

ပြည်ရွှေဘိုသို့

(၁၂) တက္ကသိုလ်၌ နည်းပြဆရာ လခစားအဖြစ် ရွက်ဆောင်နေသူ သခင်ဘသောင်း၏ ဤသို့သော နိုင်ငံရေး လှုံ့ဆော်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အာဏာပိုင်များက ကြည့်နေပါမည်လော။

တစ်ကြိမ်က သခင်ဘသောင်းသည် သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုထွန်းစိန်၏ မိန့်ခွန်းကို ပြုပြင်ပေးရာ၌ “ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပေါ်ပေါက်ချိန်က သပိတ်နှင့် မကင်း ဖြစ်ခဲ့သည်” ဟု အစချီ ပေးခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ ပုရပိုက်၌ အမည်းမှတ် ရခဲ့၏။

ထို့နောက် “တက္ကသိုလ် ဆရာများသည် မည်သို့သော အစည်းအဝေးမျှ မတက်ရ” ဟူသော စည်းကမ်းကိုလည်း သူက အကြိမ်ကြိမ် ချိုးဖောက်ခဲ့လေပြီ။ ထိုကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကြီးစလော့က ခေါ်ယူမေးမြန်းရာတွင် ‘ကျွန်တော် စဉ်းစားပြီး အဖြေပေးပါမည်’ ဟု ပြောခဲ့ပြီးနောက် အဖြေမပေးဘဲ နေခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်ကုန်ချိန်တွင် သူ့အား အလုပ်ဖြုတ်ပစ်ခဲ့ရာမှ သူသည် ရွှေဘို ကြားရွေးကောက်ပွဲသို့ ရောက်သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၁၃) ကွန်မြူနစ်ဝါဒသည် ဘာသာရေးနှင့် မျိုးချစ်စိတ်ကို ပိတ်ပင်သည်။ ဘာသာရေးသည် လူတို့၏ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ပေးသည်။ ကွန်မြူနစ် ဝါဒသည် လူမျိုးရေးကို ပိတ်ပင်ပြီး ဗမာပြည်ကို သာလာယံဇရပ် လုပ်ပစ် လိမ့်မည်။ သခင်ဘသောင်းက ဗမာပြည်ကို ဗမာတို့၏ စားကျက်သာ ဖြစ် စေချင်သည်။ လူမျိုးခြားတို့ တံခါးမရှိ၊ ဓားမရှိ ဝင်ထွက် စားသောက်နိုင်သော နေရာ မဖြစ်စေချင်။

တစ်ချိန်က ဒို့ဗမာ ကွန်မြူနစ် သခင်ဗဟိန်း (ကွယ်လွန်) က ‘ဒို့ ဗမာချည်း လုပ်မနေဘဲ ဒို့ကမ္ဘာလည်း ကြည့်ပါဦး’ ဟု ပြောရာ-

သခင်ဘသောင်း။ ။ ဗမာပြည်မှာ ဗမာတွေသာ အရင် စားချင်တယ်။ ပိုလျှံရင်တော့ အိမ်နီးချင်းကို ဟင်းတစ်ခွက် ပေးမှာပေါ့။

အခြား ကွန်မြူနစ်တစ်ဦးက ‘ဝေနေယျ စိတ်ဓာတ်လည်း ထားပါဦး။ လူတန်းစား မခွဲခြားတဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဝင်ပါ’

သခင်ဘသောင်း၏ အဖြေ။ ။ ခင်ဗျား နှမကို ဂေါ်ရင်ဂျီနှင့် ပေးစား မလား။ အဲဒါကို အလျင်ဖြေပါ။

[အိုးကျောနယ်၊ အမှတ် ၆၁ (၁၅ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၇၁) နှင့်
အိုးဝေ၏ ရွှေရတုသဘင် လက်ရွေးစင် ဆောင်ပါးများ (နိုဝင်ဘာ ၁၉၇၁)။
ဓမ္မတိမိစာပေ၊ ရန်ကုန်။]

ကြေးမုံကိုသောင်း နိဒါန်း

(၁)

အောင်ဗလ ခေါ် ကိုသောင်းနှင့် ကျွန်တော်တို့မှာ ဗမာ့ခေတ် တောရကျောင်း၌ လည်းကောင်း၊ အင်းစိန် တောရကျောင်း၌ လည်းကောင်း ကျောင်းထိုင်ခဲ့ကြ ပူးသဖြင့် ကျောင်းနေဖက်များဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်မှာလိုပင် ကျွန်တော်က အသက်ကြီး ဝါကြီးသော ကျောင်းသားကြီးဖြစ်လျက်၊ ကိုသောင်းက သက်ငယ် ဝါငယ် မောင်သစ်လွင် သဘောမျိုး ဖြစ်သော်လည်း ထို တောရကျောင်းထွက်များ အဖြစ်ဖြင့်ကား ကျောင်းနေဖက်ပင် ဖြစ်နေပေသည်။

ကျွန်တော်သည် မြန်မာပြည်၏ ပထမ သတင်းစာ ပညာတော်သင် အဖြစ်ဖြင့် စစ်ကြိုခေတ်က ဘီလပ်သို့ ရွေးချယ် စေလွှတ်ခြင်း ခံရ၏။ ဘီလပ်သို့ ရောက်ချိန်တွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ကျွန်တော် တက် ရောက်ရမည့် လန်ဒန်ကောလိပ်မှာ စစ်ကို အကြောင်းပြကာ အကန့်အသတ် မရှိ ပိတ်လိုက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရက အခြား သတင်းစာသင်တန်း ကျောင်းများ ရှာဖွေရာတွင် အမေရိကန်ပြည် ချီကာဂိုမြို့၌ သင့်တော်သော တက္ကသိုလ်တစ်ခု တွေ့ရှိခဲ့၏။

အမေရိကန်ပြည်၌ တက္ကသိုလ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် ရှိသည့်အနက် တက္ကသိုလ် ၂၀၀ ခန့်တွင် သတင်းစာ သင်တန်းများ ပူးတွဲထားရှိပေသည်။ ယင်းတို့တွင် (၁) နယူးယောက်မြို့ရှိ ကိုလံဘီယာ တက္ကသိုလ်၊ (၂) ချီကာဂို မြို့ရှိ အနောက်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့် (၃) မစ်စီရီ ပြည်နယ် တက္ကသိုလ် တို့မှာ သတင်းစာသင်တန်းပေးရာ၌ အဆင့်အတန်း အမြင့်ဆုံးဟု နာမည် ကြီးကြ၏။ အစိုးရက ကျွန်တော့်အား ချီကာဂိုမြို့သို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ရာ ကျွန်တော် သည် ၂ နှစ် ကြာသောအခါ အနောက်မြောက် တက္ကသိုလ်မှ သတင်းစာ ပညာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ကောင်းစွာ ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကိုသောင်း၏ စာအုပ်အတွက် နိဒါန်းရေးရာတွင် အဘယ့်ကြောင့် ကျွန်တော်၏ အကြောင်းအရာများကို တောက်တဲ့ပမာ ကိုယ်ရည်သွေးနေ သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိပါသည်။ သို့သော် ဆက်ဖတ်ကြပါဟုသာ ပြောလို ပါ၏။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်က လန်ဒန်မြို့သို့ ကျွန်တော် ရောက်ရှိချိန်တွင် ကျွန်တော် တက်ရောက်ရမည့် တက္ကသိုလ်ကြီး ကျောင်းပိတ်သွားသကဲ့သို့၊ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော် သတင်းစာဘွဲ့ ရရှိကာ ပြည်တော်ပြန်မည်ပြုစဉ် မြန်မာပြည်ကြီးမှာလည်း ဂျပန်များ လက်အောက်သို့ ကျရောက်ကာ ကျွန် တော်အဖို့ အိမ်ခြံတံခါး ပိတ်သွားလေတော့သည်။

အမေရိကန်ပြည်၌ သောင်တင်ကာ တက္ကသိုလ်များ၌ လည်းကောင်း၊ အစိုးရဌာနများ၌ လည်းကောင်း လှည့်လည် အလုပ်လုပ်နေခဲ့၏။ အမေရိကန် များက သဘောကောင်းပါသည်။ ကျွန်တော်က ‘ခင်ဗျားတို့ဆီမှာ နေရတာ ကြာတော့ ပျင်းလာပြီ။ ရွာကို လွမ်းလှပြီ။ ဒါကြောင့် မြန်မာပြည်နဲ့ နီးရာ အရပ်ကို ပို့ပေးစမ်းပါ’ ဟု ပန်ကြားရာတွင် အာသံပြည်ရှိ အမေရိကန် စစ်စခန်း၌ ပြန်ကြားရေး အရာရှိအဖြစ် ပို့ဆောင်ခဲ့ပေသည်။

အိန္ဒိယပြည်၌ တက်ဘုန်းကြီး ဦးသိန်းဖေမြင့်သည် အင်္ဂလိပ်များနှင့် ပူးပေါင်းကာ “လေနတ်သား” သတင်းစဉ် ထုတ်ဝေသကဲ့သို့ ကျွန်တော်လည်း အမေရိကန်များနှင့် ပူးပေါင်းကာ “လင်းယုန်” သတင်းစဉ်ကို ထုတ်လုပ်ခဲ့ပါ သည်။ လေနတ်သားနှင့် လင်းယုန် နှစ်စောင်စလုံးပင် ဂျပန်ခေတ်အတွင်း မဟာမိတ် လေယာဉ်များမှ ကြုံချပေးသော ရွှေပေလွှာများဟု ဆိုရပေမည်။ စစ်အတွင်း အနောက်မဟာမိတ်များဘက်သို့ ရောက်ရှိနေသော ကျွန်တော်တို့ အဖို့ လုပ်ကွက် ရှိသလောက် လုပ်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

အဏုမြူဗုံးကြောင့် စစ်ကြီးမှာလည်း ဒရောသောပါး ပြီးဆုံးသွားပါ သည်။ ကျွန်တော်လည်း အမေရိကန်များနှင့်အတူ ရန်ကုန်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိပြီး များမကြာမီ အလုပ်မှ နုတ်ထွက်ကာ ကိုသောင်းတို့ရှိရာ ဗမာ့ ခေတ် တောရကျောင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ဗမာ့ခေတ်မှ ဉာဏ်ပူဇော်ခမှာ လစဉ် ငွေ ၃၀၀ ကျပ် ဖြစ်လျက် အမေရိကန်များနှင့် လုပ်စဉ်က စီခဲ့သော လခ ၁၆၀၀ ကျပ်နှင့် အတော်ကွာခြားပေသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က မြန်မာ သတင်းစာ လောကတွင် ထိုနှုန်းလောက်သာ တတ်နိုင်ကြသည် မဟုတ်ပါ လော။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ပညာတော်သင် တစ်ဦး၏ တာဝန်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာ

မှာ ငွေကြေးနှင့် မသက်ဆိုင်ပါချေ။ စာနယ်ဇင်း လုပ်သားတစ်ဦး အနေဖြင့် ရောက်ရာသာဝမှ ကောင်းကျိုးပြုရပေမည်။ ရေမြင့် ကြာမြင့် ဟူသကဲ့သို့ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကို ကိုယ့်လူထုနှင့် အတူသာလျှင် အမြဲတစေ မကင်းမကွာဘဲ တက်ခြင်း၊ ကျခြင်း ရှိရမည် မဟုတ်ပါလော။

(၂)

ဗမာ့ခေတ် ဦးအုန်းခင်မှာ စာတတ်ပေကတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး အနေဖြင့် ကျော်ကြားခဲ့သူ မဟုတ်ပါ။ သို့သော် သူသည် အောက်သက်ကျောသူ ဖြစ်၏။ ပညာရေး၌ လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေး၌ လည်းကောင်း ကိုယ့်ထူးကိုယ်ချွန် တက်လမ်းရှာခဲ့ရာမှ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ကို ကောင်းစွာ ထူထောင်ကာ သစ်တစ်ပင်ကောင်း ငှက်တစ်သောင်း ချမ်းသာစေသော အဖြစ်ကို စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ပဲရော ဦးဆံနီသည် လည်းကောင်း၊ ဟံသာဝတီ ဦးညွန့်သည် လည်းကောင်း၊ ဦးညီပု အစရှိသော မြန်မာအဆွေ ညီနောင်များသည် လည်းကောင်း အလားတူ လုပ်ငန်းရှင် ကုသိုလ်ရှင်ကြီးများပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဦးအုန်းခင်သည် လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး အနေနှင့် တော်သည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ အုပ်ချုပ်ရေး၌ အောက်ခြေသိမ်း နေ့စပ် ကျွမ်းကျင်ကာ တစ်ပြား နှစ်ပြား ခွာယူတတ်ပြီး သူ့ဖို့ အမြတ်များများ ကျန်အောင် လုပ်တတ်ခြင်းကို မဆိုလိုပါ။ ထိုအမြတ်အစွန်းတို့ကို မက်မော ပိုက်ထွေးလိုခြင်း မရှိဘဲ ရံဖန် ရံခါ အရေးကြုံလျှင် အားလုံး စွန့်လွှတ် စွန့်စားနိုင်သော သဘောရှိသူ ဖြစ်၏။ သတင်းစာ လောကတွင် သတင်းအမျိုးမျိုး လက်ခံလျက် ဝေဖန်ချက် အဖုံဖုံ ရေးသားရစမြဲ ဖြစ်ရာ ပြည်သူလူထုနှင့် လည်းကောင်း၊ အစိုးရနှင့် လည်းကောင်း အမှုကိစ္စ အမျိုးမျိုး ကြုံတွေ့နိုင်ပေသည်။ ဗမာ့ခေတ်၌ ကျွန်တော်တို့ ရှိစဉ်က ဦးအုန်းခင်သည် လုပ်ငန်းရှင် အနေဖြင့် အရေးကြုံလျှင် အမြဲပင် သက်လုံကောင်းသူ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

သတင်းစာတစ်စောင် ထူထောင်ရာတွင် အယ်ဒီတာဌာနနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနဟု ရှိစမြဲဖြစ်ရာ၊ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် ဦး၍ အရေးကြီးသည်ဟု ထင်ပါသည်။ အယ်ဒီတာ လုပ်သူများ မည်မျှ တော်ဆကာမူ အုပ်ချုပ်ရေးဌာန၌ ပရမ်းပတာ ဖြစ်နေပါက သက်ဆိုး မရှည်နိုင်ပါ။ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်၌ ကျွမ်းကျင်တည့်မတ်လျှင်ကား အယ်ဒီတာများ ညံ့ဖျင်းဆကာမူ ပြောင်းလဲ ခန့်အပ်ခြင်းဖြင့် အခွန်ရှည်နိုင်ပါသည်။ ဦးအုန်းခင်မှာ

အုပ်ချုပ်ရေးဘက်၌ ကောင်းစွာ အခြေစိုက်ထူပြီးမှ အယ်ဒီတာကောင်းများ ရှာဖွေကာ သူကိုယ်တိုင်လည်း စာပေဘက်သို့ လိုက်စားခဲ့သူ ဖြစ်၏။

မြန်မာသတင်းစာ သမိုင်းကို လေ့လာလျှင်လည်း မြန်မာ့အလင်းတိုက် နှင့် ဟံသာဝတီ (ရန်ကုန်) တိုက်တို့သည် အုပ်ချုပ်ရေးဘက်ကို အဓိက ထားသော စနစ်ရှိသည်ကို အများ သတိပြုမိကြပေမည်။ နိုင်ငံခြားရပ်များရှိ သတင်းစာတိုက်များမှာလည်း အများအားဖြင့် ဤနည်းနှင့်နှင်ပင် ဖြစ်ကြ၏။

သို့သော် သူရိယ သတင်းစာတိုက်ကို လေ့လာလျှင်ကား တစ်မျိုး တွေ့ကြရပေမည်။ ဘကြီးဘဘော အမျိုးပြုသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီး များက သူရိယတိုက်ကို စတင် ထူထောင်ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများမှာ ဉာဏ် ပညာ ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်လျက် စီမံကွပ်ကဲရာ၌လည်း အတွေ့အကြုံ များခဲ့သူများ ဖြစ်၏။ လုပ်ငန်းရှင်သည် ပညာရှင်လည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဘကြီးဘဘော ကဲ့သို့သော စွယ်စုံ ဆရာကြီးများ လက်ထက်တွင် မားမားမတ်မတ် တစ်ဟုန် တည်း တိုးတက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အယ်ဒီတာဘက်၌ လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်၌ လည်းကောင်း ဘကြီးဘဘောကဲ့သို့ နှစ်ဖက်ချွန် နှစ်မျိုးရ စာနယ်ဇင်းသမားများကား ရှာမှ ရှားပေသည်။

ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာတိုက်၌ လုပ်ငန်းရှင် ဦးအုန်းခင်သည် အယ်ဒီတာ အမျိုးမျိုး ရှာဖွေ အားကိုးခဲ့ရာမှ အောင်ဗလ ခေါ် ကိုသောင်းနှင့် ကြုံတွေ့ ခဲ့သည်မှာ သူတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အတွက် အတော် အဆင်ပြေသည်ဟု ဆိုရ ပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကိုသောင်းသည် လူပင် ငယ်သော်လည်း ဘကြီးဘဘော၏ ပါရမီမျိုး ဗီဇ ပါရှိလျက် အယ်ဒီတာ အလုပ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်များကို ဘာမျှ ဝန်မလေးသလို ခပ်အေးအေး ပူးတွဲ ရွက်ဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်၍ပေတည်း။

ကျွန်တော်သည် သတင်းစာ ပညာတော်သင် ဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ နိုင်ငံခြားမှ ဘွဲ့ရခဲ့ပါ၏။ သို့သော် အယ်ဒီတာ ဌာန၌သာ ဝါသနာပါလျက် အုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ကို နည်းနည်းမျှ အလိုမရှိပါ။ ငွေလည်း မကိုင်တတ်။ စာရင်းအင်း ကိုလည်း မကြည့်ချင်ပါ။ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သော ကိန်းဂဏန်းနှင့် တိုလီမိုလီ ပြဿနာများမှာ အတွေးသမား၊ အရေးသမား ကလောင်ရှင်အဖို့ ဆူးငြောင့် ခလုတ်များသာတည်းဟု ယူဆပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာ့ခေတ် တောရကျောင်း၌ တစ်ဝါ ဆိုခဲ့ပြီးနောက် အိုးဝေ သတင်းစာတိုက်ကို ကျွန် တော် ကိုယ်တိုင် ဦးစီး ထူထောင်သောအခါ တိုးတက်ခြင်း မရှိဘဲ ကြာမြင့်စွာ လုံးလည်လိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အောင်ဗလ ခေါ် ကိုသောင်းကား အတောင်အလက် မစုံသေး၍ ဗမာ့ ခေတ်၌ပင် လေးငါးနှစ်ခန့် ဝါဆိုပြီးမှ တစ်စင်ထောင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် သူကား ဘကြီးဘဘောကဲ့သို့ “နှစ်မျိုးရ အော်ဒီမန်စာချုပ်” ဖြစ်၍ သူ ထူထောင်သော ကြေးမုံသတင်းစာမှာ စတင် ထုတ်ဝေသည့်နေ့မှ စ၍ တစ်ရှိန်ထိုး တက်ကာ ကောင်းကင်လေ မိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ကြေးမုံသည် ကိုသောင်း၏ လက်ထက်၌ လည်းကောင်း၊ ပြည်သူပိုင် လုပ်ပြီးချိန်၌ လည်းကောင်း သူ့မူ သူ့ဟန်အတိုင်း ဘယ်သောခါမျှ စောင်ရေကျဆင်းဖွယ် မရှိပါချေ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ဘိလပ်ပြန် သတင်းစာသမားတစ်ဦး အနေဖြင့် ဖြောင့်ချက်ပေးရသည် ရှိသော် အောင်မြင်သော စာနင်ဇင်းသမားတစ်ဦး ဖြစ်မြောက်ရန် ဘိလပ် သွားစရာ မလိုပါ။ ဘိုးဝဇီရသည် လည်းကောင်း၊ ဘကြီးဘဘောသည် လည်းကောင်း၊ ကိုသောင်းသည် လည်းကောင်း ပညာတော်သင်များ မဟုတ်ပါ။ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သမျှ အဘက်ဘက်တွင် စိတ်ဝင်စားမှု၊ လေ့လာမှုသည် အဓိက လိုအပ်သော အရည်အချင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

*

ဘိလပ်ပြန် သတင်းစာသမား ဖြစ်သော်လည်း အထက်ပါ ခြံပေါက် စွယ်စုံဆရာများလောက် မစွဲသည်မှာ ကျွန်တော့်အဖို့ ရှက်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်၏ ဘက်၌လည်း အလားတူ မစွဲသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီးများ ရှိနေသဖြင့် အဖော်ကောင်းများ ရရှိနေပါသည်။ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးသည် လည်းကောင်း၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် လည်းကောင်း စာပေဘက်၌သာ စိတ်ဝင်စားခဲ့ကြပါသည်။ စာရင်းအင်း ကိန်းဂဏန်း စသော အုပ်ချုပ်ရေး ဗာဟီရများကို လွန်စွာ စက်ဆုပ်သော အယ်ဒီတာကြီးများ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုဆရာကြီးများမှာ ဘယ်သောအခါမျှ လုပ်ငန်းရှင်၏ စည်းစိမ်မျိုးကို မစံစားရဘဲ ဖြစ်သလို နေထိုင် စခန်းသွားခဲ့ကြပါသည်။ သူတို့အနေဖြင့်လည်း တိုင်းပြည်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်ခဲ့ပုံမှာ ကျွန်တော်တို့လို နောက်လူ “ခွစာ” များအတွက် အားတက်စရာပင် ဖြစ်တော့၏။

(၃)

ကိုသောင်းသည် အင်္ဂလန်ပြည်တွင် စောင်ရေအများဆုံး ထုတ်ဝေရသော “ဒေလီမီရာ” သတင်းစာကြီးကို အတုယူကာ ကြေးမုံသတင်းစာကို ထုတ်ဝေ

ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အချိုးအစား၊ အထားအသို၊ အတည်းအဖြတ်၊ အထေအငေါ့မှ စ၍ အားလုံး ပုံတူပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုကြောင့်လည်း သပ်ရပ် စင်ကြယ်သော ရှေ့ပြေးသတင်းစာ အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ပေသည်။

သို့သော် ကိုသောင်း၏ ကြေးမုံ သတင်းစာကို ကျွန်တော် မကြိုက်သော အချက်တစ်ခု ရှိပေသည်။ ထိုအချက်ကား ဘက်လိုက်ခြင်းပင်တည်း။

ဤခေတ်တွင် ကြီးပြင်းလာသူများ ဖြစ်သည့်အလျောက် လက်ဝဲဖက်ရှင်ကိုလိုက်စားကာ အလံဖြူ အလံနီ အငွေ့အသက် မကင်းသော သတင်းစာ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ အရှေ့လက်ဝဲအုပ်စုမှ သတင်းများကို အသားပေးလေ့ရှိပြီး အနောက် လက်ယာအုပ်စုမှ သတင်းများကို အမြီးတပ်ဆင်ခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းမွေး ဆွဲထည့်ခြင်း၊ လုံးဝ မှောင်ချကာ အမှိုက်ပုံးထဲ ထည့်ပစ်ခြင်းများကို ကြေးမုံက ပြုလုပ်လေ့ရှိခဲ့၏။

သတင်းစာတစ်စောင် အနေဖြင့် မိမိ နှစ်သက်ရာ ဝါဒသဘောတရားကို ဦးစားပေးနိုင်ပါ၏။ သို့သော် ခေတ်ကာလအလျောက် မိမိတိုင်းပြည်၏ အခြေအနေအရ လိုအပ်သော ကမ္ဘာ့သတင်း ဗဟုသုတများကိုကား မကွယ်မဝှက် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ တင်ပြသင့်ပေသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်သည် ပဒေသရာဇ်ခေတ်၌ လည်းကောင်း၊ နယ်ချဲ့ခေတ်၌ လည်းကောင်း ကမ္ဘာ့ဗဟုသုတများကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စုံလင်စွာ လေ့လာခဲ့ဖူးသည် မရှိသေးပါ။ အုပ်စိုးသူများ၏ မှိုင်းငွေ့အတွင်း၌ပင် ယောင်ဝါးဝါး နေခဲ့ကြရ၏။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့အဖို့ ကမ္ဘာ့ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ယထာဘူတကျကျ ဆည်းပူးလေ့လာကြရန် အချိန် ဖြစ်၏။ ဤသို့ မဆည်းပူး မလေ့လာဘဲ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဂျပန်ပြည်သည် မိဂျီဘုရင်ခေတ် (လွန်ခဲ့သော နှစ်တစ်ရာ) မှ စ၍ ကမ္ဘာ့ရေးရာများကို ဂျပန်တစ်မျိုးလုံး ကြိုးစားလေ့လာကြရာမှ ယခုလို ထိပ်တန်း အဆင့်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ရုရှားပြည်၏ အလားတူ ကြိုးပမ်းချက်သည် လီနင်ခေတ်မှ စသည် မဟုတ်ပါ။ ၁၇ ရာစုခေတ်၌ ပီတာဘုရင်ကိုယ်တိုင် ဥရောပတိုက်ကို လှည့်လည် လေ့လာရာမှ စ ခဲ့ပေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်သည် ရာဇဝင် တစ်လျှောက်လုံး နိုင်ငံခြားရပ်များမှ မောင်းထုတ်ခံရသော ပညာရှင်ပေါင်းစုံတို့ကို လက်ခံ ပြုစုကာ အတတ်မျိုးစုံ ရှာမှီးခဲ့၏။ အမေရိကန်ပြည်သည်လည်း ယနေ့တိုင် လူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ ဗဟုသုတပေါင်းစုံတို့ ထွန်းကားရာနိုင်ငံအဖြစ် တိုးတက်နေခြင်း ဖြစ်၏။

မြန်မာပြည်နှင့်တကွ လွတ်လပ်ခါစ အာရှ၊ အာဖရိက နိုင်ငံသစ်တို့သည် ကြားနေဝါဒကို ကျင့်သုံးကြခြင်းမှာ လက်ဝဲ လက်ယာ အရှေ့အနောက် အုပ်စု နိုင်ငံအားလုံးနှင့် သင့်မြတ်စွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံလျက် နှစ်ဖက်စလုံးမှ ဗဟုသုတများကို စုံလင်စွာ ရရှိလို၍ ဖြစ်၏။ ဤသို့သော အခြေအနေတွင် သတင်းစာများက လွတ်လပ်ခါစ ကြားနေ ပြည်သူလူထုကို လက်ဝဲသို့ လည်းကောင်း၊ လက်ယာသို့ လည်းကောင်း တစ်ဖက်သတ် မှိုင်းတိုက် ရိုက်သွင်းသင့်ပါသလော။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကြေးမုံသတင်းစာသည် ကိုသောင်းတို့ လက်ထက်တွင် စောင်ရေအများဆုံး သတင်းစာ အဖြစ်ဖြင့် လက်ဝဲကို ဘေးတီးပေးခဲ့ရာမှ မြန်မာပြည်သူများ လက်ဝဲမှိုင်း မိခဲ့ရလေသည်။ သတင်းစာ ဆိုသည်မှာ စောင်ရေ များလေ တာဝန်ကြီးလေ ဖြစ်သည်ကို သတိပြုသင့်၏။

*

သတင်းစာများကို ပြည်သူပိုင် ပြုလုပ်ချိန်က ကိုသောင်း၏ ကြေးမုံ သတင်းစာသည် မြန်မာပြည်တွင် အကြီးဆုံး၊ အကြွယ်ဝဆုံး ဖြစ်၍ အစိုးရအဖို့ အတော်အကျိုးများသည်ဟု ကြားသိရ၏။ ကိုသောင်းအဖို့ ဤဘဝ၌ လူဖြစ်လာရာတွင် ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုးသော လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုကို ဖန်တီးကာ ပြည်သူအစိုးရလက်သို့ အပ်နှံနိုင်ခဲ့သည်မှာ ကျေနပ်ဖွယ် ဖြစ်၏။ သူသည် “ဆန်ကုန်မြေလေး” စာရင်းဝင်တစ်ဦး မဟုတ်တော့ချေ။ သူ့ဘဝ၌ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်မှာ ထင်ရှား၏။

သူသည် ကြေးမုံသတင်းစာကို ဦးစီး ထုတ်လုပ်စဉ်က လခနှင့် အရပ်ရပ် ဝင်ငွေပေါင်း ၃၀၀၀ ကျော် ရရှိခဲ့ရာမှ အင်းစိန် တောရကျောင်း၌ ဝါဆိုပြီးချိန်တွင် လခ ၃၀၀ ခန့်နှင့် ဘဝ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ခဲ့ပေသည်။ ဤအချက်မှာ သူ့ကို သနားစေလို၍ ဖော်ပြခြင်း မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်လည်း အမေရိကန်ရုံးမှ အလုပ်ထွက်ကာ ဗမာ့ခေတ်သို့ ရောက်ချိန်က အလားတူ ဒိုင်ဗင်ထိုးခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။ ဤကား သတင်းစာ လောက၌ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် တစ်ရပ် ဟူ၍သာ မှတ်ယူသင့်၏။

သတင်းစာလောက၌ စည်းမျဉ်း ရေးဆွဲပြီး အတည်တကျ မရှိသော်လည်း စာနယ်ဇင်းသမားတိုင်း သူ့စည်းကမ်းနှင့်သူ ကျင့်သုံး ဆောက်တည်လျက် ရှိကြသည်သာတည်း။ ။

[ကြေးမုံ ဦးသောင်း၊ ဗမာ့ခေတ်မှ ကြေးမုံသို့ (၁၉၇၁)။ ဂုဏ်အုပ်တိုက်]

သလ္လာတန်ဆောင် အလင်းရောင်

(သို့မဟုတ်)

ဆရာကြီး ဦးလှသိန်း

ကွေးသောလက် မဆန့်မီ

နယုန်လဆန်း ၅ ရက်နေ့၌ သခင်လှထွန်းကို ကြံတောသုသာန်၌ သဂြိုဟ်
ပြီးစီး၍ ပြန်ရောက်ချိန်တွင်၊ နိုင်ငံကျော် ဓမ္မကထိက ဦးလှသိန်းသည် ရန်ကုန်
အရှေ့ပိုင်း ဂန္တီ ဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်ကြောင်း ကြားရပြန်၏။

“ဘုရား ... ဘုရား ... သတ္တဝါတို့မည်သည် သေမျိုးတွေပါတကား။
ကွေးသောလက်ကို မဆန့်မီ၊ ဆန့်သောလက်ကို မကွေးမီ ယမမင်းသည်
ဘွားခနဲ ပေါ်လာတတ်ပါတကား”။ ဤစကားရပ်တို့ဖြင့် ဦးလှသိန်း အစ
ရှိသော တရားဟောဆရာများကိုယ်တိုင် မကြာခဏ ရွတ်ဆိုကာ ပရိသတ်
တို့အား တရားပြလေ့ ရှိခဲ့သည် မဟုတ်လော။

ဦးလှသိန်း၌ သွေးတိုးရောဂါ ရှိခဲ့၏။ လွန်ခဲ့သော တပေါင်းလဆုတ်
၇ ရက် (မတ်လ ၁၀ ရက်) နေ့က မြင်းခြံမြို့၌ တရားဟောရင်း ခေတ္တ ရပ်
နားချိန်တွင် ရုတ်တရက် လေဖြတ်ခဲ့သဖြင့် ၅ ရက်ကြာ သတိလွတ်ခဲ့၏။
မန္တလေး ဆေးရုံကြီး၌ ဆရာဝန်ကြီးများ ကောင်းမှုကြောင့် လှုပ်ရှားနိုင်လာ
၏။ သို့သော် စကား မပီသတော့ပေ။ မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်နှင့် အနိပ်
ခံရာမှ ပိုမိုသက်သာကာ ရန်ကုန်သို့ ပြန်လာနိုင်ခဲ့၏။ အမှတ် ၂၂၂ ရွှေဂုံတိုင်
လမ်းရှိ နေအိမ်တွင် လှည့်လည် လမ်းလျှောက်နိုင်သည်အထိ ကျန်းမာလာ
၏။ ဇွန်း၊ ခက်ရင်းနှင့် ထမင်းစားရာမှ အားမရသဖြင့် လက်များကို ဖြန့်ချည်
ဆုပ်ချည် လေ့ကျင့်ရာမှ မြန်မာပီပီ လက်နှင့် အားပါးတရ ထမင်းစားနိုင်သည်
အထိ တိုးတက်ခဲ့၏။ သို့သော် တစ်ညနေတွင် အိမ်ပြင်ပ၌ တပည့်များနှင့်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

စကားပြောရင်း လေညင်းခံရာမှ အအေးပတ်သဖြင့် “ကွေးသောလက်ကို မဆန့်မိ” ရှောင်တခင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။

ဦးလှသိန်းကား အဘယ်နည်း။

စံပြအဖြစ် ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးသူ

ကျွန်တော်တို့ မုံရွာသားများ အဖို့ကား သူသည် လယ်တီဆရာတော်နှင့် မိုးညင်းဆရာတော်တို့ မရှိသည့်နောက် သာသနာ့ အလင်းရောင်ကို ကိုင်ဆောင် ဖြန့်ချိသော “သလ္လာတန်ဆောင် ချင်းတွင်းမောင်” ပင် ဖြစ်တော့၏။ မုံရွာအနီး လယ်ဇင်ရွာ၌ ၁၂၆၉ ခုနှစ်က ဖွား၏။ အဖ ဦးဘိုးကာ၊ အမိ ဒေါ်ကြာဆိုင်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဦးလှသိန်းတွင် ညီ ၂ ဦးရှိရာ ဦးဘသက် ခေါ် စန်းမြဝတီ ခေါ် သလ္လာသဇင် (ကလောင်ဘွဲ့) နှင့် ဂီတစာဆို ဦးလေးခန့်တို့မှာ သူ့လောကနှင့်သူ ထင်ရှားသူချည်း ဖြစ်၏။ မုံရွာသူ ဒေါ်ပုနှင့် ညားပြီးနောက် သား ကိုမြင့်သိန်းနှင့် သမီး ခင်မာသိန်းတို့မှ သားသမီးပေါင်း ၁၃ ယောက် ထွန်းကားရာ၊ ဘာကြီး ဦးလှသိန်း၏ အိမ်ဂေဟာမှာ စည်ပင်သာယာလှပေသည်။

ထိုသို့ အိုးအိမ်သာယာစေကာမူ ဖောဖောသီသီကား မဟုတ်။ ဦးလှသိန်းကား ကျပ်တည်းသော လောကီ ဥပဒေသတစ်ရပ်ကို သူကိုယ်တိုင်

ကြွေးကြော်ကာ စံပြအဖြစ် ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးပြသနေသူ ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ “မည်သည့် ဓမ္မကထိက မဆို၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် မဆို မိမိ၏ လုပ်ငန်းကို ဘန်းပြု၍ ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်း၊ စီးပွားရှာခြင်း အလျှင်းမပြုရ” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်ထားသူ ဖြစ်သတည်း။

မြတောင် ဦးသာသန

ဦးလှသိန်းသည် နာမည်ကျော် လယ်တီဦးဝိလာသနှင့် သားချင်းတော်စပ်၏။ မုံရွာမြို့ မြတောင်ကျောင်းတွင် အတူ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးနောက် “ရှင်သာသန” အဖြစ် ယပ်လှဲလောက၌ စခန်းထခဲ့၏။ သံနေသံထားနှင့် တရားဟောရခြင်းကို လူဝတ်ကြောင်ဖြင့် ပြုလုပ်ရခြင်းက ပိုမို လွတ်လပ်ဟန် ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်ကို ဖြန့်ဖြူးသည် မှန်သော် လည်း ဇာတ်ဆန်ဆန် ဟောပြောခြင်းကို သံဃာလောက၌ လိုသူလည်း ရှိ၏။ မလိုသူလည်း ရှိကြ၏။ အင်းဝခေတ်၏ ဆီမီးတန်ဆောင် ဖြစ်သော ရှင်မဟာသီလဝံသမှာ ဇာတ်တော်ကြီးများကို ပျို့လင်္ကာဖြင့် ရေးသားဖွဲ့ဆို ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဆရာတော်ကြီးများက “သပ္ပဖလ္လာပ ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုကာ ကျောင်းမှ နှင်ထုတ်ခံရဖူးသည် မဟုတ်ပါလော။ ကျွန်ုပ်တို့၏ မုံရွာခရိုင် အတွင်း၌ပင် ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိက မုံရွေးဆရာတော် ရှင်အာဒိစ္စ ရံသီအား သူ၏ အရေးအသားများ ဇာတ်ဆန်လွန်းသည်ဟု ရှုတ်ချခဲ့၏။

အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း တစ်သောင်းကျော်

“သာသနဟိတဓရ” ဘွဲ့ရ ဦးလှသိန်းသည် စစ်ပြီးခေတ် နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်တွင် တိုင်းပြည်အနှံ့ တရားဟောထွက်ရာမှ အလှူငွေ သိန်းပေါင်း ၃၀ ကျော်ပင် ရရှိခဲ့လေသည်။ ထို ငွေပင်ငွေရင်းတို့ကြောင့် မြေမှ ပေါက်ခဲ့သော ဗိမာန်ကြီးတို့ကား (၁) သာသနာဗိမာန်ကြီးများ၊ မန္တလေးနှင့် ရန်ကုန်။ (၂) သံဃာဆေးရုံများ၊ တောင်ကြီးနှင့် ပုသိမ်။ (၃) သာသနာပြုကျောင်း များမှာ ဗန်းမော်မှ တာချီလိတ်မြို့အထိ ကျောင်းပေါင်း ၂၂၅ ကျောင်း ရှိလျက် ကျောင်းသားပေါင်း နှစ်သောင်းကျော် ရှိနေပေသည်။

၁၉၅၈ ခုတွင် ချင်းတောင် သာသနာပြုရေး စတင်ပြုလုပ်ကာ ချင်း အမျိုးသား လူငယ် ၅၀ ကျော်တို့ကို စတင် ပညာသင်ကြားပေးခဲ့ရာ၊ ယခု အခါ ၎င်းတို့မှာ တပ်မတော်နှင့် အစိုးရဌာန အသီးသီးတို့၌ တာဝန်ထမ်း

ဆောင်လျက် ရှိကြပေပြီ။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၌ မြန်မာပြည်လုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓသာသနာပြု အဖွဲ့ချုပ်ကို တည်ထောင်ကာ ဓမ္မစရိယ သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ၊ သာသနာပြု ဆရာတော်ပေါင်း ၂၂၅ ပါး အောင်မြင်လျက် မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်၌ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်နေကြပေပြီ။ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ အဖွဲ့ခွဲများလည်း ထူထောင်ခဲ့ရာ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် အဖွဲ့ခွဲ ၅၅ ဖွဲ့နှင့် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၁၀၂၇၀ ရှိပေသည်။

အဖွဲ့ချုပ်၏ သံမဏိစည်းကမ်း

ဦးလှသိန်း၏ အဘော်အရဆိုလျှင် ‘ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားများက ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီးကို နည်းမျိုးစုံနှင့် ဖျက်ဆီးလာခဲ့ကြပါတယ်။ တိုင်းပြည်ကို ဒီအတိုင်း ပစ်ထားရင် ဒီသာသနာတော်ကြီး ကြာကြာခံတော့မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ယူဆပြီး ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို စတင် ဖွဲ့စည်းလာခဲ့ပါတယ်။ ရှေ့ကို ဆက်လက်ပြီး ဒီထက် တိုးတက် ကြီးပွားလာအောင် ငွေရှာဖွေရေးကတော့ ကျွန်တော့်တာဝန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် အသက် တည်မြဲနေသရွေ့ ကတော့ ငွေရှာပေးနေမှာ ဖြစ်ပါတယ်’ ဟူ၍ နောက်ဆုံး ပြောကြားခဲ့၏။

မှတ်ဖွယ်ကောင်းသည်မှာ သူ ထူထောင်ခဲ့သော သာသနာပြု အဖွဲ့ချုပ်၏ နောက်ကွယ်၌ ဘယ်သူဌေး၊ ဘယ်ပါတီမှ မရှိ။ သူတစ်ဦးတည်း၏ စင်ကြယ်သော အဓိဋ္ဌာန်နှင့် မလျှော့သော ဓမ္မကထိကစွမ်းအားပင် ဖြစ်၏။ အဖွဲ့ချုပ်၏ သမဏိစည်းကမ်း၌ “ဤအဖွဲ့ချုပ် အမည်ဖြင့် မည်သည့် နိုင်ငံရေး ကိစ္စကိုမျှ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုကြရန်” ဟု ပါရှိ၏။ “သာသနာပြု လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အကျုံးဝင်သော ကိစ္စများကိုသာ ဆောင်ရွက်လျက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် နေလို လလို ထွန်းပြောင်ရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းကြရန်သာ” ဖြစ်လေသည်။

အမေးသမားသက်သက်

ထိုသို့ အမြင်အမြော် ကြည်လင် ပြတ်သား၍လည်း ဤခေတ်ကြီးတွင် ဦးလှသိန်း၏ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးသည် ဝဲဂယက် အမျိုးမျိုးကို လွန်ဆန်ကာ ထူးခြားအောင်မြင်လျက် ရှိနေ၏။ ဝင်ငွေအရပ်ရပ်တို့ကို အစိုးရ စာရင်းစစ်များ အမြဲတစေ စစ်ဆေးခြင်း ခံယူလျက် စံပြအဖွဲ့အနေဖြင့် အသေးစိတ် ရှင်းတမ်းများ ထုတ်ပြန်လျက် ရှိနေ၏။

“အဖွဲ့ကို ဗန်းပြလျက် ကိုယ်ကျိုးမရှာရ” ဟူသော စည်းကမ်းအရ သူ ရှာပေးသော ငွေဖြင့် ထူထောင်ခဲ့သော အဆောက်အဦတွင် သူက အိမ်လခပေး၍ နေထိုင်၏။ ယခုကဲ့သို့ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်ချိန်၌ သူ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော တရားဟော တိတ်ခွေအချို့နှင့် စာအုပ်စာတမ်းတို့မှအပ ကျန်ရစ်သူ မိသားစုတို့အဖို့ လက်မဲ့ ဖြစ်နေ၏။

ဤကား မထူးဆန်းပေ။ ဗုဒ္ဓ၏ နောက်လိုက် စစ်မှန်သူများသည် အပေးသမားများသာ ဖြစ်ကုန်၏။ အယူသမားများ မဟုတ်ချေ။ ဤဘဝတွင် ကံဆုံကြ၍ အာဇာနည်နှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သူများအဖို့ သဘောထားကြီးစွာ နှင့် အစွမ်းကုန် ပါရမီဖြည့်ကြရန်သာ ဖြစ်၏။

ကံကောင်း ထောက်မ ပါစေ

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးချိန်က ဈာပန အတောအတွင်း တာဝါလိန်းအိမ်သို့ ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ရာ၊ အောက်ထပ်၌ ဗိုလ်ချုပ်၏မိခင် အမေစုနှင့် တွေ့၏။ အမေစုမှာ ငိုရလွန်း၍ သူ့မျက်နှာကို ဆားရည်များ လိမ်းကျံထား၏။ ကျွန်တော်က ‘အမေသားကြီး ကိုအောင်ဆန်း ရှိတုန်းက အမေစုကို ဘာတွေ ပေးကမ်း ထောက်ပံ့ဖူးလဲ’ ဟု မေး၏။ အမေစုက ‘အေးကွယံ၊ မနှစ်က သူ ရွာပြန်လာတုန်းက မျက်နှာသုတ်ပဝါ တစ်ထည် ပေးပါတယ်။ ဒို့ပြင်တော့ ဘာမှ မရဖူးပါဘူး’ ဟု ဖြေ၏။

ထိုနည်းတူစွာ ကျွန်တော်သည် နန်းမတော်မယ်နု ကိုးကွယ်ခဲ့သော ဆရာတော် ဦးဗုဓ်နှင့် သူ့မယ်တော် အကြောင်းကိုလည်း သတိရမိ၏။ အင်းဝ မြို့ရိုးအတွင်း ဆရာတော်၏ အုတ်ကျောင်းအနီး၌ မယ်တော်ကြီး နေထိုင်သော ဧရပ်ကလေး မီးလောင်သွားရာ မျက်နှာသုတ်ပဝါနှင့် ခါးဝတ်ထဘီမှ အပ ဘာမျှ မကျန်တော့ချေ။ သားဖြစ်သူထံ သွားရောက် လျှောက်ထားရာ၊ ဆရာတော် ဦးဗုဓ်က ကျန်ခဲ့သော မျက်နှာသုတ်ပဝါကို သူ့အား လှူပါဦးဟု ဆိုကာ ယူထားလိုက်၏။ ငိုရအခက် ရယ်ရအခက် ထိုသတင်းကို ရွှေမြို့တော် တစ်ရပ်လုံး ကြားသိကြရာမှ မယ်တော်ကြီးကို သနားပိုကာ ဝိုင်းဝန်း ထောက်ပံ့ကြသဖြင့် ဖောဖောသီသီ ဖြစ်သွားလေသည်။

ဦးလှသိန်း၏ မိသားစုအဖို့လည်း အလားတူ ကံကောင်း ထောက်မ ပါစေ။ ။

တိဟိတ်ကလေးမှ တိဟိတ်ကြီးသို့ ပျံသန်းသူ

ဒေါက်တာဘမော်မှာ ပိန်ချုံးခြင်းမှအပ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ပျက်ယွင်းခြင်း မရှိပေ။ သမီးနှင့် ဆွေမျိုးများ၏ အပြုအစု ထူးခြား ကောင်းမွန်လွန်း၍သာ သက်ဆိုးရှည်နေခြင်း ဖြစ်၏။ သမီးတစ်ဦးက ဆရာဝန် ဖြစ်နေ၍ အထူး စောင့်ရှောက်နိုင်လေသည်။ သူသည် ကွယ်လွန်သူ တရုတ်ခေါင်းဆောင်ကြီး မော်စီတုန်းနှင့် သက်တူရွယ်တူ ၈၅ နှစ် ဖြစ်ရုံသာမက၊ ခံစားရသော ဝေဒနာ ချင်းလည်း တူညီနေ၏။ ပါးကင်ဆာရောဂါ ခေါ် သွေးသားထုံထိုင်းခြင်း ဖြစ်၏။ မော်စီတုန်းက ဝပြုံးသူ၊ ဒေါက်တာက ပိန်သူ ဖြစ်၍ ဝေဒနာဒဏ်ချက် ကို ပိုမို ခံနိုင်ရည်ရှိကာ နောက်ကျကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဒေါက်တာ မေမြောနေသည် ဆို၍ နေ့ချင်းညချင်းပင် သွားတော့မည် ထင်ရသော်လည်း၊ အမှန်တွင် ရက်ပေါင်း ၅၀ ကျော်မှ ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ သမီးများ၏ အပြုအစု ကား အံ့ဩဖွယ် ကောင်းမွန်လှပါပေသည်။ သားသမီးဝတ္တရား ကျေပွန် ကြပါပေသည်။

ဒေါက်တာ မကွယ်လွန်မီက “ဗမာပြည် ရုန်းထွက်ပြီ” ခေါ် စာအုပ် တစ်အုပ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားရာ နိုင်ငံခြား၌ ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ထိုစာအုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲ အခန်းတစ်ခုကို သူက ဆက်လက် ရေးသား ပြီးစီးချိန်၌ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်ကာ ထိုစာမူကို စာပေဗိမာန်သို့ တင်ပြရန် ခိုင်းစေခဲ့၏။ မြန်မာများ အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ရေးသားသော စာမူများကို ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဝေခြင်း မပြုနိုင်၍ စာပေဗိမာန်မှ ကူညီရန် တောင်းခံခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်လည်း ထုံးစံအတိုင်း ဌာနမှူး ဦးထင်ကြီးထံသို့ လွန်ခဲ့သော သုံးလေးနှစ်က တင်ပို့ပေးခဲ့၏။

သူရေးသော စာအုပ်မှာ ရှားပါးပစ္စည်း ဖြစ်၏။ သူ့ထံ၌ တစ်အုပ် ဘည်းသာ ရှိနေရာ ကျွန်တော်က ငှား၍ အထူးအခွင့်အရေး အနေဖြင့် ‘တစ်ပတ်အတွင်း ဖတ်ပြီး ပြန်ပေး’ ဟု ဆိုကာ ခွင့်ပြု၏။ ကျွန်တော်လည်း

ထုံးစံအတိုင်း မေ့လျော့နေ၏။ ဤတွင် ဒေါက်တာက ကျွန်တော့်ကို တယ်လီဖုန်း ဆက်ကာ ဒေါနှင့်မောနှင့် ကြိမ်းမောင်းပါလေတော့သည်။ ‘မင်းကို ငါ ဝါးစားမယ်၊ သတ်ပစ်မယ်’ ဟူသော ခြိမ်းခြောက်ချက်များ ပါရှိလေသည်။ ဤတွင် သူ့အနီး၌ နားထောင်နေသော သား သမက်ဖြစ်သူ ဝတ်လုံ ကိုရဲထွန်းက အကယ်ပင် မှတ်ထင်ကာ ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်နေလေသည်။ တယ်လီဖုန်း တစ်ဖက်က နားထောင်နေသူ ကျွန်တော်ကား သူ၏ ကြိုးဝါးသံကို နားသောတ ဆင်ကာ တဝါးဝါး တဟားဟား သဘောကျလျက် ရှိလေသည်။ ‘ဟာ ... အန်ကယ်ကလဲ၊ သတိထားမှပေါ့’ စသည်ဖြင့် သူ၏ ဒေါသမီးကို ကျွန်တော်က ယပ်ခတ်၍ပင် ပေးနေမိ၏။ ကိုရဲထွန်းနှင့် တွေ့သောအခါ ကျွန်တော်က ‘ကိုယ့်လူ တကယ် မှတ်နေသလား၊ အန်ကယ်က ပျင်းပျင်းရှိလို့ အိုက်တင်လုပ်ပြီး ကျုပ်ကို ကြိမ်းမောင်းနေတာပါ၊ ခင်မင်တဲ့လူချင်း ဒီလို ပျစ်ပျစ်နှစ်နှစ်ကလေး နှုတ်ခွန်းဆက်သရမှ တစ်မျိုး အရသာရှိတယ်လေ။ တစ်နည်းဆိုရင်လည်း အဓိပတိကြီးဟာ ခုနေခါမှာ ခြွေရံသင်းပင်း နည်းပါးနေလေတော့ ကျုပ်တို့လို ခင်မင်သူများကိုသာ အနိုင်ကျင့်ရတော့တာပေါ့’ ဟု ရှင်းပြရလေသည်။

အင်္ဂလိပ်ခေတ်၌ ပထမ မြန်မာ နန်းရင်းဝန်မှာ ဒေါက်တာဘမော် ဖြစ်၏။ သူ၏ ဓားမပါတီက အမတ်အင်အား ၁၆ ဦးသာ ရှိသော်လည်း

ဘကြီးဘဖေ၏ အမတ် ၄၀ ကျော် ရှိသော ငါးပွင့်ဆိုင်အဖွဲ့ကို အနိုင်ယူကာ ညွှန့်ပေါင်းအစိုးရ ဖွဲ့နိုင်ခဲ့၏။ ထိုညွှန့်ပေါင်းအစိုးရကို သခင်နှင့် ဦးစောတို့ ပူးပေါင်း ဖြုတ်ချခဲ့၏။

ဦးစော၏ မျိုးချစ်အဖွဲ့ဝင်တို့က သခင်များကို ဝါးရင်းတုတ်ဖြင့် ရိုက်သောအခါ ဒေါက်တာဘမော်နှင့်ပင် သခင်တို့ ပူးပေါင်းကြရပြန်၏။ သို့နှင့် ဂျပန်ခေတ် တစ်လျှောက်လုံး ဒေါက်တာပင် ကြီးစိုးလျက် ရှိခဲ့လေ သည်။ သူသည်လည်း မြန်မာပြည်ကို ၁၉၃၆ ခုမှ ၁၉၄၆ ခုအထိ ဆယ်နှစ် ဆယ်မိုး လွှမ်းမိုးခဲ့သူပင် ဖြစ်လေသည်။

ဒေါက်တာဘမော်၏ နိုင်ငံရေး ပရိယာယ်မှာ စန္ဒဂုတ်နည်းနှင့် ဆင်တူ ပေသည်။ အစိုင်အခဲ ကြီးမားရာ ဗဟိုအရပ်ကို တိုက်ရိုက် ထိုးနှက်ခြင်း မပြုဘဲ အမှတ်တမဲ့ နံဘေးတစ်လျှောက်ကို ဖြိုလဲပစ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သူနည်းသူဟန်ကို ကျွန်တော် တစ်ကြိမ် မြင်ဖူး၏။ ပညာတော်သင်များ ဘိလပ်သို့ ထွက်ခွာချိန်တွင် နန်းရင်းဝန် ဒေါက်တာလည်း ပန်းဆိုးတန်း ဆိပ်ကမ်းသို့ ရုတ်တရက် ရောက်ရှိလာ၏။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် ဂေါ်ရာ တံခါးမှူးက သူ့ကို နန်းရင်းဝန်မှန်း မသိသဖြင့် ဝင်ခွင့်မပေးချေ။ ဒေါက်တာ က အပြုံးမပျက်။ ကျွန်တော်လည်း ဤအရေး၌ ဒေါက်တာကြီး ဘယ်လို လုပ်မလဲဟု စိတ်ဝင်စားစွာ စောင့်ကြည့်နေ၏။ သူက ဟန်မပျက်ဘဲ ဂေါ်ရာ ၏ ဟန့်တားချက်ကို မသိလေဟန်ဖြင့် အနီးအပါးရှိ မိတ်ဆွေတို့ကို နှုတ်ဆက် ခကား ပြောနေ၏။ ထို့နောက် တံခါးပေါက်၌ ဝင်လိုသူများ ပိုမိုများပြား လာသဖြင့် ဂေါ်ရာကြီးလည်း ကောင်းစွာ မစစ်ဆေးနိုင်တော့ဘဲ ရှိနေချိန်တွင် ဒေါက်တာကလည်း ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နှင့်ပင် လူအုပ်ထဲ၌ ရောနှော ပါသွားကာ သင်္ဘောပေါ်သို့ ရောက်သွား၏။ သို့လျှင် သူသည် အာဏာကို သုံးနိုင်ပါလျက် မသုံး။ မည်သူမျှ သိက္ခာမပျက်စေဘဲ အနုနည်းနှင့် လိုရာရောက်စေ၏။

အင်္ဂလိပ်ခေတ် အတွင်း၌ သခင် ကိုယ်တော်မှိုင်းက နန်းရင်းဝန် ဒေါက်တာကို ရှုတ်ချကာ “ရေဖျန်း ကုလားစပ်ကိုဖြင့်၊ ရွှေနန်း မအပ်နိုင်ဘူး” ဟု ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဒေါက်တာဘမော်မှာ “ရေဖျန်း ကုလားစပ်” မဟုတ် ငါး။ သူ့ဖခင် ဦးကြေးမှာ လူရည်မွန်သော မွန်အမျိုးသားကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ငထမ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ရခိုင်ပြည်နှင့် တနင်္သာရီ နယ်တို့ နယ်ချဲ့လက်အောက် ရောက်ရှိသွားရာ မော်လမြိုင်မြို့၌ သာသနာပြု

ကျောင်းများ စတင် ထွန်းကားပါသည်။ ဦးကြေးသည် ထိုကျောင်းမှ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ပြင်သစ်စာများ သင်ယူ တတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မန္တလေးနေပြည်တော်တွင် မင်းညီမင်းသားတို့၏ နည်းပြဆရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ မင်းတုန်းမင်းက နိုင်ငံခြားသို့ သံတမန်များ စေလွှတ်ရာတွင် ဘာသာပြန်သူ အဖြစ် နှင့်လည်း အမှုတော်ထမ်းခဲ့သည်။ မအူပင်မြို့မှ ထောင်ပိုင်ကြီးသမီး ဒေါ်သိန်းတင်နှင့် ညားရာတွင် မောင်ဘဟန်နှင့် မောင်ဘမော် ခေါ် သား နှစ်ယောက် ထွန်းကားခဲ့သည်။ ထောင်ပိုင်ကြီး သီယိုဒိုမှာ ကပြား ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူ့သမီးများမှာ မိခင်ကိုနွယ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ်များ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်က နာမည်ကြီးသော မအူပင်မယ်များပင်။ သို့လျှင် မိခင် ဒေါ်သိန်းတင် ပင်လျှင် မြန်မာသွေး ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိသော မြန်မာတိုင်းရင်းသူ ဖြစ်ရကား။ ဦးကြေးနှင့်ရသော သားများ၌ မြန်မာသွေး မည်မျှပါရှိသည်ကို တွက်ချက်ကြည့်ရှုနိုင်ပေသည်။

ပါတော်မူချိန်၌ ဦးကြေးမှာ တော်လှန်ရေးသမားဘဝသို့ ရောက်ရှိကာ ဒေါ်သိန်းတင်မှာ လူမမည် သားငယ်နှစ်ယောက်နှင့် တွဲလဲ ကျန်ရစ်၏။ ဤတွင် ရန်ကုန်မြို့ စိန်ပေါကျောင်းသို့ မိဘမဲ့ကလေးများအဖြစ် စာရင်းသွင်း အပ်နှံလိုက်ရ၏။ သို့လျှင် အစ်ကို မောင်ဘဟန်မှာ ခရစ်ယာန်ဘက်သို့ လုံးဝ သက်ဝင်သွားလျက်၊ ညီဖြစ်သူ မောင်ဘမော်ကား မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝါဒကို မစွန့်ခဲ့ချေ။ သူ မေ့မြောနေစဉ် အိမ်ရှေ့၌ သားသမီးတို့က ဗုဒ္ဓဘာသာတရားစာများ ရွတ်ဖတ်နေသည်ကို မြင်တွေ့ခဲ့ရ၏။ ထို့ပြင် ဒေါက်တာကျန်းမာစဉ်ကလည်း ရွှေမန်းတင်မောင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်ဇာတ်၊ ကြာနီကန် ဆရာတော်၏ ယပ်လွဲတရားသံများ၊ ဓမ္မကထိက ဦးလှသိန်း၏ တိတ်ခွေများကို နှစ်သက်စွာ နာယူလေ့ရှိကြောင်း ကြားသိရ၏။

ဂျပန်ခေတ်က ဒေါက်တာနှင့် ဘကြီးမှိုင်းတို့ တခမ်းတနား ကြိုဆိုခဲ့ကြသော လွတ်လပ်ရေး အတုမှာလည်း ကောင်းသော အကွက်များ ရှိနေသည်ကို မမေ့အပ်ချေ။ “မယ် ယုံကြည်အောင် ပြောစမ်းပါ မောင်ရယ်၊ ချစ်တယ် ဆိုတာလေးကို ပြောစမ်းပါ မောင်ရယ်” ဟူသော သီချင်းသွားအရ စစ်ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ရောက်ရှိနေသော မယ်ဗမာက မိမိအား စွန့်လွှတ်ကာ တစ်ကိုယ်ကောင်း ထွက်ပြေးသော ကိုအင်္ဂလိပ်ထံမှ အားပေးသံကလေးများကို အဖန်တလဲလဲ မျှော်တလင့်လင့် ဖြစ်နေ၏။ တကယ်တမ်းဆိုတော့ ဖက်စစ်ဂျပန်နှင့် မပေါင်းချင်ပါပေ။ သို့သော်လည်း “ချစ်” ဆိုသော စကား (၀၁)

“လွတ်လပ်ရေး” ဟူသော ဝေါဟာရကို ဖွင့်ဟရန် အလွန် ခက်ခဲနေသော အင်္ဂလိပ်က စစ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး ဝေလည်ကြောင်ပတ် လုပ်ကာ အနှစ် သာရ ကင်းမဲ့သော စက္ကူဖြူ စာတမ်းကိုသာ ထုတ်ပြန်ခဲ့လေသည်။

ထိုသို့သော မရေမရာ ချိန်ခါမျိုးတွင် ဂျပန်တို့က ဟုတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည် ဖြစ်စေ “လွတ်လပ်ရေး” ဆိုသော စကားကို ရဲရဲကြီး ကြွေးကြော်ပစ်လိုက်ခြင်းမှာ များစွာ ထိရောက်လှပေသည်။ အောင်မြင်သော စိတ်ဓာတ်စစ်ဆင်ရေးဟုပင် ဆိုရပေမည်။ ရာဇဝင် ရေးစီးကြောင်းသည် လွတ်လပ်ရေးဘက်သို့ စီးဆင်းလျက်သာလျှင် ရှိနေသည် မဟုတ်လော။ ထိုသဘာဝ ရေးစီးကြောင်းကို ပိတ်ဆို့ တားဆီးထားခဲ့ရာမှ နယ်ချဲ့ တာရီးကြီး ကျိုးကျကာ လွတ်လပ်ရေး စိတ်ဓာတ်များ ဒလဟော စီးဆင်းကြစေရန် ဂျပန် တို့က မိုင်းပုံး ဖောက်ခွဲပေးလိုက်သလို ဖြစ်၏။ “လွတ်လပ်ပြီ၊ လွတ်လပ်ပြီ၊ တို့ပြည် လွတ်လပ်ပြီ” အဘယ် နယ်ချဲ့သည် ထိုရေတံခါးကြီးကို ရပ်တည် တွန်းလှန်ကာ အတိတ်သို့ ပြန်စေနိုင်အံ့နည်း။

ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် အခြားသော ပညာတော်သင်များနှင့် အတူ အနောက်နိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေ၏။ မဟာမိတ်များနှင့် ပူးပေါင်း ရွက်ဆောင်နေချိန် ဖြစ်၏။ သို့သော် ဂျပန်တို့က မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေး ကြေညာသောနေ့၌ကား အထက်ပါ စိတ်အားတက်ကြွမှုများ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်ကာ အခြားသော အဝေးရောက် မြန်မာများနှင့်အတူ လွတ်လပ်ရေး သောက်ပွဲ၊ အောင်ပွဲ ကျင်းပမိပါသတည်း။

၁၃၃၉ ခု နယုန်လဆန်း ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သူ ဒေါက်တာဘမော်အတွက် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်းရှိ သူ့အိမ်တွင် နယုန်လဆုတ် ၄ ရက်နေ့က ရက်လည်ဆွမ်းကျွေး၏။ ပရိသတ်များကို အုန်းနို့ ခေါက်ဆွဲ၊ ကြာဆံကြီး၊ ကျောက်ကျောနှင့် ဆနွင်းမကင်း၊ ကော်ဖီ စသည်တို့ကို ကျွေး၏။ သူ့အိမ်၌ စားသောက်ရခြင်းမှာ အမြဲတစေ ရသာ ပြည့်စုံလျက် ပြုစုပုံမှာလည်း သူမတူအောင် သန့်ပြန့် မွန်မြတ်ပုံကို သတိရမိ၏။ ကန်တော်ကြီးအိမ်တွင် ထိုသို့ စားရက် ကြုံကြိုက်စဉ် ကျွန်တော်က ‘အန်ကယ် အနေနှင့် မြန်မာထမင်းဆိုင်တစ်ခု ဖွင့်ရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ’ ဟု ပြောလိုက်မိ၏။ ဒေါက်တာက ထိုကောက်ချက်ကို နှစ်သက်ဟန် မပြချေ။ “ငါသို့သော အဓိပတိကြီးကို အဘယ်ကြောင့် အောက်တန်းစား လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်စေရန် လျှောက်တင်ဝံ့သနည်း” ဟု အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူဟန် ရှိ၏။

ကျွန်တော့်အနေနှင့် ထိုသို့ မမြင်ပါချေ။ မြန်မာပြည်၌ တကောင်း ခေတ်၊ ပုဂံခေတ်၊ အင်းဝခေတ်တို့မှ စ၍ သကျသာကီဝင်မင်း အဆက်ဆက် တို့ စိုးမိုး အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြရာတွင် ယနေ့တိုင် ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်း မိသော မြန်မာထမင်းဆိုင် တစ်ခုမျှ ထူထောင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသည်မှာ ဧရာမ ဟာကွက်ကြီး၊ ရှက်ဖွယ်ကြီး ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဤ ခေတ်အဆက် ဆက် ဟာကွက်ကြီးကို ဒေါက်တာ၏ ပွဲတော်တည်နည်း၊ အန်တီ၏ မီးဖို ချောင် ညွှန်ကြားချက်၊ မိသားစုတို့၏ သပ်ရပ်စွာ ခင်းကျင်း ပြုစုမှုတို့သာ လျှင် အထက်တန်းကျကျ ဖြေရှင်းနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။

ဒေါက်တာသည် ဝတ်စား ဆင်ယင်မှု၌ ရိုးရိုး ပင်နီနှင့် ပိုးပုဆိုးကိုပင် တစ်မျိုးထွင်ကာ ဥဒေါင်းဆန်ဆန် ကြော့နေအောင် ဖန်တီးတတ်သကဲ့သို့ သူ့စားပွဲမှာလည်း မြန်မာမှု မပျက်ဘဲ လူတကာ လေးစား မက်မောအောင် ကျွေးမွေးတတ်၏။

မြန်မာတို့က ထမင်း၊ ဟင်းတို့ကို တစ်ခါတည်း စုပေါင်း သုံးဆောင် တတ်ကြ၏။ နရသီဟပတေ့မင်း လက်ထက်က စားတော်ပွဲတွင် ဟင်းခွက် ပေါင်း သုံးရာ ပါရှိသည် ဆိုရာတွင် ယခုကာလ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌ ကျောင်းသားများ ကောက်ခံရရှိသမျှ ဟင်းခွက်များကို စုပေါင်း တည်ခင်း ထားသကဲ့သို့ပင် ရှိချေမည်။ စုံလင်အောင် ယူငင် စားသောက်ရန် လွယ်ကူ မည် မဟုတ်။ ဥရောပတိုက်တွင် ထမင်း (ဝါ) ပေါင်မုန့်ကို အရန်ထားလျက် ဟင်းခွက်များကို တစ်ခုပြီးမှ တစ်ခု တည်ခင်းလေ့ရှိ၏။ အထက်တန်း တရုတ် စားပွဲ ထိုင်နည်းမှာလည်း ထိုအတိုင်းပင်။ ဒေါက်တာ၏အိမ်၌ ဥရောပမှုကို သုံးလျက် တင်ဆက်သော ဟင်းများကား အားလုံး မြန်မာ စစ်လှပေသည်။ လက်ဆေးခွက်နှင့် လက်သုတ်ပဝါ ထားပုံတို့မှ စ၍ မြန်မာဖြစ် ယွန်းခွက် အညာထည်များ ဖြစ်လျက် သပ်ရပ် ကျက်သရေရှိလှ၏။

မိတ်ဆက်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ အရောင်းအဝယ် လုပ်ရာ၌ လည်း ကောင်း စားပွဲ သောက်ပွဲနှင့် ဧည့်ခံနိုင်မှ တွင်ကျယ် ပေါက်ရောက်၏။ ကမ္ဘာနှင့် ဆက်ဆံရေးတွင် တရုတ်ဆိုင်၊ ကုလားဆိုင်များမှာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ် တွင် လူမျိုးတိုင်း လက်ခံနိုင်သော အဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေ၏။ မြန်မာတို့ကား ပြည်ပကို ချန်လှပ်လျက် ပြည်တွင်း၌ပင် ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်းမိသော မြန်မာ ထမင်းဆိုင် တစ်ခုမျှ မရှိသည်မှာ ယနေ့တိုင် ဖြစ်၏။ ဖိလစ်ပိုင်ပြည်၊ ယိုးဒယား ပြည်နှင့် အင်ဒိုချိုင်းနားတို့က မြန်မာထက် တစ်ဆင့်သာသော အခြေ၌

ရှိနေ၏။ ဒေါက်တာနှင့် အန်တီတို့၏လက်ရာ မိလိုက်သော တင်ဇာမော် အစရှိသော ကျန်မိသားစုတို့က ဤထမင်းဆိုင် အရေးတော်ပုံကို ဆက်လက် စဉ်းစားသင့်၏။

ဒေါက်တာ၏ ရက်လည်ဆွမ်းကပ်ပွဲသို့ ဦးဗဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ဦးခင်မောင်လေး၊ ဦးညိုထွန်း၊ ဦးဖေခင်၊ သခင်ချစ်မောင် (မြန်အောင်)၊ ဦးကျော်မင်း၊ ဦးကျော်မြင့် စသဖြင့် နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်အများ လာရောက်ကြ၏။ ကျွန်တော်က ဦးဗဆွေနှင့် တစ်စားပွဲတည်း ကျသဖြင့် သွားလေသူအကြောင်း စပ်မိစပ်ရာ ပြောကြ၏။

တစ်ကြိမ်က အိုးဝေ ဂျာနယ်တွင် ဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်း ခင်ညိုက သူ၏ အတွေ့အကြုံများကို ရေးရာတွင် ဂျပန်ခေတ်က တော်လှန်ရေးနေ့ကို ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရခြင်းမှာ ဒေါက်တာဘမော်မှတစ်ဆင့် သတင်းပေါက်ကြားသွား၍ ဖြစ်ရလေဟန် စွပ်စွဲခဲ့ပေသည်။ ကျွန်တော်က ဒေါက်တာ၏ ချေပချက်ကို ထိုစွပ်စွဲချက်နှင့်အတူ ပူးတွဲ ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ ဒေါက်တာက ဒေါ်နှင့်မောနှင့် ဖြေရှင်းရာတွင် အတိုချုပ်မှာ ‘ငါက သိသမျှကို ဟိုအချိန်က ဖွင့်ပြောခဲ့ရင် မင်းတို့အားလုံး ခေါင်းပြုတ်ကုန်မှာပေါ့’ ဟု ပါရှိ၏။ သက်သေခံအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက တောမခိုမီ သူ့ထံသို့ ရေးခဲ့သော အတွင်းစာကိုလည်း တင်ပြ၏။ မြန်မာခေါင်းဆောင်များ မှဲ့မြို့သို့ တိမ်းရှောင်ကြရာတွင် သူနှင့် အတူ ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ စစ်ပြီးချိန်အထိ မကွဲမကွာ လိုက်ပါ ခဲ့ကြပုံများကိုလည်း ဖော်ပြ၏။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးဗဆွေက ဒေါက်တာ၏ ချေပချက်ကို ထောက်ခံ၏။ သူ သိသလောက်တွင် တော်လှန်ရေး ရက်ရွှေ့ခဲ့ရခြင်းမှာ ပဲခူးရှိ မြန်မာတပ်သားများ လှုပ်ရှားပုံကို ဂျပန်တို့က ရိပ်မိသွား၍ ဖြစ်သည် ဆို၏။ အမှန်အားဖြင့် ဦးဗဆွေ ကိုယ်တိုင် ဂျပန်တို့ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခဲ့ရာမှ ဒေါက်တာပင် ပရိယာယ် အမျိုးမျိုး သုံးကာ ကယ်တင်ခဲ့သည်။ ဦးခန့် (ပန်းတနော်) ၏ ပြောပြချက်အရ ပညာမင်းကြီး ဦးချို၏သား စတင်လီချို သည် မဟာမိတ် ဘက်တော်သားအဖြစ် မြန်မာပြည်သို့ လေထီးနှင့် ဆင်း လာရာ ဂျပန်တို့ သတ်အံ့ဆဲဆဲမှ ဒေါက်တာပင် ကယ်တင်ခဲ့သည်။

ထိုကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေါက်တာက ဦးကျော်ငြိမ်းသို့ စာရေး ရှင်းပြရာတွင် “ဂျပန်တွေက သခင်သန်းထွန်းကို မသင်္ကာ ဖြစ်နေချိန်မှာ ငါ့ကိုယ်တိုင် သူ့ကို တောင်ငူ ပြောင်းပေးခဲ့တာ မင်းအသိပါပဲ။ သခင်စိုး

ကိုလည်း သူ့အခြေအနေ မကောင်းဘဲ အန္တရာယ်ရှိနေပြီ ဆိုတာကို ငါက အဖန်တလဲလဲ ကြိုတင် သတိပေးခဲ့တယ်။ ငါက ကွန်မြူနစ်တွေကိုတောင် အဲသလို ဂရုတစိုက် ကယ်ဆယ်ခဲ့သေးရင် မြန်မာ့တပ်မတော်ကို ချောက် ကျအောင် ဘယ်မှာလုပ်မလဲ” ဟု ပါရှိလေသည်။

ဤသို့ အဓိပတိကြီး အနေဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ သူ တတ်အားသရွေ့ ကိုယ့်လူမျိုးများ ချမ်းသာရေး ဖန်တီးခဲ့ပုံတို့မှာ လျှို့ဝှက်ချက်များဖြစ်၍ သူက ဖွင့်၍လည်း မပြော၊ အသားယူခြင်း၊ အမြတ်ထုတ်ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပေ။ ထိုအချက်ကို ထောက်ရှု၍ ဦးဗဆွေက ‘ဒေါက်တာဟာ လူကြီးလူကောင်း နိုင်ငံရေးသမားလို ဆိုရမှာပဲ။ သူ့မှာ လူကြီးစိတ်ရှိတယ်၊ စည်းကမ်းရှိတယ်။ လက်ဝှေ့ ထိုးရာမှာ ချက်အောက်ထိုးပြီး အနိုင်ယူခြင်း မရှိတဲ့ သမာသမတ် လက်ဝှေ့သမားလိုပေါ့’ ဟု ထိုနေ့က အကဲဖြတ်၏။

ဒေါက်တာ ကွယ်လွန်ချိန်က ထူးခြားချက်မှာ သူ၏ ဈာပနကြော်ငြာ ကို သူကိုယ်တိုင် ရေးပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ရေးပေးခဲ့၏။ ပထမ သူ့နာမည်၊ ထို့နောက် ဖွားသက္ကရာဇ်နှင့် ကွယ်လွန်သည့်နှစ်၊ ထို့နောက် “တိဟိတ်ကလေးမှ တိဟိတ်ကြီးသို့ ပျံသန်းသူ” ဟု ပါရှိ၏။ ထိုမျှသာ ပါရှိသော ကြော်ငြာတိုကလေး ဖြစ်၏။ ထိုဆောင်ပုဒ်မှာ ခေါ်မ ပညာရှိကြီး “ပလိုတိနပ်” ၏ လက်ရာကို ကိုးကားခြင်းပင်။ “The flight from the alone to the Alone.” - Plotinus ဟူ၍ အင်္ဂလိပ်လို လာရှိ၏။ တိဟိတ် ကလေးမှာ သူ၏ ပုထုဇဉ် လူ့ဘဝကလေးကို ဆိုလို၏။ တိဟိတ်ကြီးကား နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို ဆိုလို၏။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ့သမိုင်းတွင် အမရပူရခေတ်၌ အမတ်ကြီး ဦး ပေါ်ဦး ကွယ်လွန်ရာ သူ၏ လက်တစ်ဖက်ကို ခေါင်းအပြင်ထုတ်ကာ ဖြန့် ထားစေရန် မှာကြားခဲ့၏။ မွေးဖွားစဉ်ကလည်း ဘာမျှ ယူမလာ၊ သေသွား သော အခါ၌လည်း ဘာမျှ ပါမသွားပုံကို တရားပြချင်သော သဘောပင်။ ယခုလည်း ဒေါက်တာသည် ဂြိုဟ်တုခေတ်၌ ခုံးပျံပမာ ကောင်းကင်သို့ တက်ရာတွင် သံယောဇဉ် အညစ်အကြေးတို့ကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု စွန့်ခဲ့ပြီဟု အဓိပ္ပာယ် ရရှိလေသည်။ ။

အလင်းရောင်ကို စောင့်ထိန်းသူ

[မဟာဆွေ]

အနောက်မုခ်ပြပွဲက စာပေပြတိုက်ထဲမှာ ယခုနှစ်အဖို့ ထူးခြားတာကတော့ မြန်မာစာရေးဆရာကြီးများရဲ့ ရုပ်ပုံများကို ဆွဲချိတ်ထားခြင်း ဖြစ်တယ်။ အများအားဖြင့် ကွယ်လွန်သူ ကလောင်ရှင်ကြီးတွေပါပဲ။ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးတို့၊ ဦးဖိုးကျားတို့၊ သိပ္ပံမောင်ဝတို့၊ ပီမိုးနင်းတို့ ပုံတွေ ပါဝင် တယ်။ ယခုလို စာရေးဆရာကြီးများ ပုံတွေကို ကြိုးပမ်းရှာဖွေ စုဆောင်း တင်ပြခြင်းဟာ ချီးကျူးစရာပါပဲ။

မောင်သူမနု နားမလည်တဲ့ အချက်တစ်ခုကတော့ မကြာမီက ကွယ် လွန်သူ ဆရာကြီး မဟာဆွေရဲ့ ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံများကို အလွယ်တကူ ရရှိနိုင် ပါလျက် ဘာလို့ ထည့်သွင်းချိတ်ဆွဲခြင်း မပြုသလဲ။ စာပေပြတိုက်က ကော်မတီ လူကြီးများနဲ့ မသင့်မြတ်ခဲ့လို့ နာမ်နှိမ်ထားခြင်းလား၊ သို့မဟုတ် ကပျာကသီ စုဆောင်းရလို့ ယာယီအားဖြင့် လစ်ဟင်းနေခြင်းလား။ တစ်ပြည် လုံးက အသိအမှတ်ပြုပြီး စာရေးဆရာကြီး တစ်ဦးကို မေ့လျော့တဲ့ ကော်မတီ ဟာ အတော်နံ့ချာတာပဲ။

မဟာဆွေရဲ့ ရုပ်ပုံကို မမြင်ရလို့ မောင်သူမနုလည်း သွားလေသူ ကလောင် ကဇော်ဆရာကြီးကို ပိုမို သတိရ လွမ်းဆွတ်မိတယ်။ ကံအား လျော်စွာ ပြပွဲအပြင်ဘက်က လမ်းဘေးမှာ စာအုပ်တွေကို မြေကြီးပေါ်မှာ ဖြန့်ကြဲရောင်းချနေတဲ့ စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင် တွေ့ရှိလို့ မဟာဆွေ ရေးတာ ဘာများရှိသလဲ မေးမြန်း ရှာဖွေမိတယ်။ သူ မသေခင် ရေးခဲ့တဲ့ “မဟာဆွေ ၏ မဟာဆွေ” ဆိုတဲ့ သူ့အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်နဲ့ ဝင်တိုးလို့ မောင်သူမနုမှာ အတော် ပွဲ သွားတယ်။ အလွမ်းပြော အဆာပြေ ဖြစ်သွားတယ်။

မဟာဆွေ အကြောင်းကို မဟာဆွေ ကိုယ်တိုင် ရေးသားခြင်းဟာ

ကြွားလုံးဝါလုံးတွေနဲ့ တင်းကျပ်ပြည့်နေမှာပဲလို့ ယူဆမိသော်လည်း အင်မတန် အဆင်မပြေတဲ့ သူ့ဘဝလမ်းစဉ်ကို အထူး ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ တင်ပြထားပုံ တွေ့ရှိတယ်။ သူ့ဖခင် ဦးအောင်မြိုးဟာ ကစားဝိုင်း ပါရဂူ ဆယ်နှစ်ပွဲ ခိုင်လူကြီးတဲ့။ ကစားဝိုင်းလုပ်ငန်း ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းတော့ စစ်ကိုင်း လှေဆိပ်မှာ ဘူးသီကြော် ရောင်းစားရသတဲ့။ အဖေက ရိုက်လို့ ရှမ်းပြည်နယ် ကို ထွက်ပြေးပြီး အတော် ငတ်ပြတ်ခဲ့ရသတဲ့။

မန္တလေး နော်မန်ကျောင်းမှာ ဆရာဖြစ်သင်တန်း အောင်မြင်ပြီး ရွှေဘို နယ်မှာ ကျောင်းဆရာ အဖြစ်နဲ့ မကြာခဏ အလုပ်ပြုတ်တဲ့အခန်းဟာ အတော် ဖတ်လို့ကောင်းတယ်။ တောကျောင်းဆရာများရဲ့ ဖြစ်စဉ်ကို လူတိုင်း ကရုဏာ သက်စေတယ်။ ပညာအုပ်များနဲ့ သဘောကွဲလွဲရာမှာတော့ မဟာဆွေက သူ့ဘက်မှ သူ့အမြင်ကိုသာ ကာကွယ်ပြောပြသော်လည်း၊ အများအားဖြင့် သူလည်း လွန်ကျူးတယ်လို့ မှတ်ချက်ချမိတယ်။ လူငယ်ဘဝက ဆောင့်ကြွားကြွားနဲ့ ထောင့်မကျိုးခဲ့တဲ့ မဟာဆွေရဲ့ပုံဟာ ပေါ်လွင်နေတယ်။

ကျောင်းဆရာ အလုပ်မှ အလိုအလျောက် နုတ်ထွက်ပြီး ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် စာရေးဆရာဘဝသို့ ကူးပြောင်းချိန်မှာ မဟာဆွေရဲ့ အောက်ပါ ယူဆချက်ဟာ အထူး နက်နဲ မှတ်သားဖွယ်ကောင်းတယ်။

“ကျောင်းဆရာအလုပ် ရပါမည့်အကြောင်း ငွေပေး၍ ရှာနေကြရသည့် အထဲက ကိုဘဆွေက အလုပ်ထွက်မည် ပြောသဖြင့် အံ့သြနေကြ၏။

ကိုဘဆွေက သူ့ဘဝလမ်းစဉ်ကို ကျောင်းဆရာ ဘဝနှင့် အဆုံးသတ် မည်ဟု အစကတည်းက စိတ်မကူးခဲ့ချေ။ ကျောင်းဆရာ ဘဝနှင့် အဆုံး သတ်အံ့၊ အလွန်ဆုံး ပညာအုပ်သာ ဖြစ်နိုင်၏။ ကိုဘဆွေ၏ ဘဝလမ်းစဉ်က ပညာအုပ် မကလို့ ပညာဝန်ဘဝ အထိလည်း သူ့ရည်ရွယ်ချက်၏ လမ်းဆုံး မဟုတ်သေး။

လူတိုင်း လူတိုင်းတွင် ကိုယ့်ဘဝလမ်းစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင် ရှိကြ၏။ ကိုဘဆွေ၏ လမ်းစဉ်ကား အဆုံးလမ်း မရှိ၊ ပန်းတိုင်လည်း မရှိ။ ပန်းတိုင် ရှိနေသော ရည်ရွယ်ချက်သည် ကျဉ်းမြောင်းသော ရည်ရွယ် ချက်ဟု ကိုဘဆွေက ယူဆ၏။

တစ်ခါတစ်ရံ လူတွေက သူတို့ ရည်မှန်းချက်နှင့် ကိုယ်ချင်းစာပြီး လျှင် လူတစ်ဖက်သားကို အထင်သေးတတ်၏။ ကိုဘဆွေက ဒီလူတွေကို သနားစရာ သတ္တဝါအနေနှင့် ပြန်မြင်နေ၏။

ကိုဘဲဆွေက သူ့တွင် မွေးကတည်းက အလွန်ကောင်းမွန်သော ပါရမီ ကလောင်လက်နက် ပါလာသည်ကို လူလားမြောက်ချိန်၌ သိရှိနားလည် ခဲ့၏။ ထိုလက်နက်ကို ငြိမ်းချမ်းရေးနိဗ္ဗာန် ဟူသော အဆုံးပန်းတိုင်က လွဲလျှင် အခြားသော တာဝေး တာနီး ပန်းတိုင် မရှိစကောင်းဟု ယူဆထား ၏။”

အထက်ပါ မဟာဆွေရဲ့ အဘော်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာ အသင်းတိုက်မှာ ရွှေစာလုံးနဲ့ ကမ္ပည်းရေးထိုးထားသင့်တာပေါ့။ မောင်သူမန လေ့လာခဲ့သမျှ မြန်မာစာပေ၊ ကမ္ဘာစာပေတို့မှာ စာရေးဆရာ မှန်သမျှတို့ရဲ့ အာသီသကို အဲသလောက် တိုတိုတုတ်တုတ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းနဲ့ မြင့်မြတ် နက်နဲစွာ ရေးသားဖော်ပြခြင်းကို ဒီတစ်ခါပဲ တွေ့ဖူးတယ်။ ဒါမှ တကယ့် စာရေးဆရာစိတ်ဓာတ် အစစ်ပဲ။

ယခုလို ဂုဏ်ပကာသနတွေ၊ ရာထူးတွေ၊ စိန်ရွှေတွေကို မက်မော ကြတဲ့ လူလောက် ဘုံဓလေ့မှာ ပန်းတိုင် မရှိကြသူကို အများက အရူးလို့ ခေါ်ကြစမြဲပဲ မဟုတ်လား။ သို့သော် မဟာဆွေက အဲသလို ပန်းတိုင်တွေ မရှိစကောင်းဘူး တဲ့။ သူ ဘာကို ဆိုလိုသလဲ။

လူ့ဘဝ ဆိုတာ အင်မတန် ရနိုင်ခဲ့တဲ့ ဒုလ္လဘ ဖြစ်တယ်။ ယောက်ျား တံခွန် လူရည်ချွန်က ကောင်းကင်တမ္ဗတ် ကြယ်ကိုဆွတ်နိုင်တဲ့ ဆိုရိုးစကား ရှိတယ်။ အဲဒီအချက်တွေကို ထောက်ရှုပြီး မိမိ လူဖြစ်ချိန်မှာ သူလို ငါလို ပကာသန ဗာဟိရ ကိစ္စကလေးတွေနဲ့ အချိန်ဖြုန်းမနေသင့်ဘူး။ အဆုံးအစ မရှိတဲ့ မိုးအောက်မြေပြင်မှာ ထူးသမျှ၊ ကောင်းသမျှ၊ မွန်သမျှတွေကို မဆုတ် မနစ်တဲ့ လုံ့လနဲ့ အမြဲတမ်း ရှာဖွေလေ့လာကြရမယ်။ ငါ သူဌေးဖြစ်ရမယ်၊ ငါ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ရမယ် ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ ကျဉ်းမြောင်းလွန်းတယ်။ သေးနပ်လွန်းတယ်။

ဒီစိတ်ဓာတ်မျိုးဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံး ကောင်းစားစေဖို့ မနောမယ ဓာတ် လုံး ရှာကြံတော်မူကြတဲ့ တပသီ ယောဂီကြီးများရဲ့ အာသီသနဲ့တော့ အသွင် ဘူပါတယ်။ သို့သော်လည်း အဲဒါထက်တောင် ပိုမို နက်နဲသေးတယ်။ ဓာတ်လုံးကို တခြားမှာ ရှာဖွေမနေဘဲ မိမိကိုယ်တိုင် ဓာတ်လုံးသဖွယ် အသုံး ခဲ့ပြီး ငါဟာ ဒီကမ္ဘာကြီးအတွက် ဘယ်လို ထူးခြား ကောင်းမွန် ချမ်းသာ အောင် လုပ်နိုင်မလဲ ဆိုတာကို အကန့်အသတ်မရှိ စုံစမ်း စွမ်းဆောင်လိုတဲ့ အာသီသပဲ။

မဟာဆွေရဲ့ ပန်းတိုင်မရှိတဲ့ လမ်းစဉ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ မောင်သူမနက လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၄၀၀၀ လောက်က ရေးသားခဲ့တဲ့ ဘဂဝါဂီတ ကဗျာ တစ်ပုဒ်ကို သတိရမိတယ်။

ဘဂဝါဂီတ ဆိုတာ ဂေါတမဘုရား မပေါ်မီက ရှေးဟိန္ဒူ ပညာရှိကြီး များ ရေးသားခဲ့တဲ့ ကျမ်းစာတစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ အိန္ဒိယ ခေါင်းဆောင်ကြီး မဟတ္တမဂန္ဒီဟာ ဗြိတိသျှများ လက်အောက်မှ မဆုတ်မနစ် လွတ်မြောက်ရေး ရှာကြံရာမှာ ဘဂဝါဂီတ ကဗျာ ဂါထာများကို နေ့စဉ် ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ပြီး မိမိကိုယ်ကို အင်အားဖြည့်တင်းလေ့ရှိတယ်။ ဂန္ဒီကြီးဟာ ဘိလပ်ပြန် ဝတ်လုံ တော်ရ ဖြစ်သော်လည်း ယခုလို မိမိရဲ့ ဗီဇယဉ်ကျေးမှု တရားများနှင့် အဆက် မပြတ်ဘဲ ကိုယ့်မြေ ကိုယ့်ရေ၊ ကိုယ့်နောက်ကျောခံ ရာဇဝင် ရေသောက်မြစ် များမှ ကောင်းမြတ်တဲ့ အဆီအနှစ်များကို ရွေးချယ် သုံးဆောင် အင်အား ဖြည့်နိုင်ခဲ့တယ်။

အမွေအနှစ် ဆိုတာ ဆက်ခံသူများအဖို့ အင်အားဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မှ သာလျှင် အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ဆက်ခံသူများရဲ့ တာဝန်ကလည်း မိမိ ရရှိတဲ့ အမွေအနှစ်ကို အမျိုးမျိုး လေ့လာသုံးသပ်ပြီး အစဉ်အဆက်မပြတ် ပိုမိုတောက်ပ တိုးပွား အခွန်ရှည်စေအောင် အသုံးပြုတတ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။

ဂေါတမဘုရား မပွင့်မီ ကာလကလည်း ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုအမျှ ဘုရား တွေ ပွင့်ခဲ့ပြီးမို့ သူခေတ်အလျောက် တရားဓမ္မ အမြော်အမြင်တွေ ရှိခဲ့တာ ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီခေတ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ ကိုးကွယ်တဲ့ ဂေါတမဘုရား က တော်လှန်ခဲ့သော်လည်း သူတို့ခေတ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကောင်းနှင့်အဆိုး တွေကိုလည်း ပြည်ဖုံးကား ချမထားသင့်ဘဲ လေ့လာသင့်တာပေါ့။

ဂန္ဒီကြီး ရွတ်ဖတ်သီဆိုလေ့ရှိတဲ့ ဘဂဝါဂီတ ကဗျာတစ်ပုဒ်မှာ အာဇန နတ်မင်းက ဘာရတ္တ မင်းသားကို စစ်တိုက်ဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့ အခန်းတစ်ခု ပါရှိတယ်။ ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက်မှာ အဓိပ္ပာယ်က အောက်ပါအတိုင်းပဲ။

“အို ဘာရတ္တမင်းသားကလေး၊ ဤကမ္ဘာကြီး မည်သည့်အချိန်ကာလ က စတင် ပေါ်ပေါက်သည်ကို ငါတို့ မသိကြကုန်။ သို့သော် ဤကမ္ဘာ၌ လူ ဟူသော သတ္တဝါ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်မှစ၍ ထိုလူသတ္တဝါတို့၌ အသိဉာဏ် ဟူသော ဓာတ်သဘာဝကလေးများ လူတိုင်း၌ ပူးတွဲ ပါရှိကုန်၏။

အို ဘာရတ္တ၊ ထိုခေတ် ထိုအခါတို့၌ သင်သည် လည်းကောင်း၊ ငါ သည် လည်းကောင်း မွေးဖွား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း ရှိသည်၊ မရှိသည်ကို ငါတို့

မပြောနိုင်ပါ။ သို့သော် သင်သည် လူ ဖြစ်၏။ ငါသည်လည်း အလားတူစွာ လောကီဘုံသားတစ်ဦးပင် ဖြစ်၏။ ထိုရှေးခေတ် လူသတ္တဝါများမှ သင်နှင့်ငါတို့ ဆင်းသက်ခဲ့ကြသည်ကိုကား မငြင်းနိုင်ကြပေ။

လူသတ္တဝါ မှန်သမျှတို့၌ ပါရှိသော အသိဉာဏ်ကလေးတို့၏ စူးစမ်းရှာဖွေ စွမ်းဆောင်တတ်သော ဓလေ့ဝသီကလေးများကြောင့်သာလျှင် သင်နှင့် ငါတို့သည် ဤအချိန်၊ ဤအခါ၌ ဤမျှသော တိုးတက် ယဉ်ကျေးမှုတို့နှင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤရေ၊ ဤမြေ၊ ဤကမ္ဘာကြီးကို အမွေခံ ရရှိနေကြသည် မဟုတ်ပါလော။

ထိုစဉ် ယခုအချိန်၌ လူ၏ ဗီဇကို လည်းကောင်း၊ တန်ဖိုးကို လည်းကောင်း၊ တာဝန်ကို လည်းကောင်း နားမလည်သူ တစ်စုတို့သည် ဟော့ရမ်းကြမ်းတမ်းစွာဖြင့် လူသတ္တဝါတို့ကို ဒလဟော ချုပ်ချယ်သတ်ဖြတ်နေကြ၏။

အို ဘာရတ္တ၊ လူ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တဘောကြီးမှာ တန်ဖိုးမရှိလှပေ။ သို့သော် ထိုခန္ဓာကိုယ်နှင့် အသိဉာဏ်ပညာတို့ကို ပေါင်းဖက်အသုံးပြုသော အခါ အထူးထူးသော တိုးတက်ကြီးပွားမှုများ ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်၏။

အို ဘာရတ္တ၊ ဤကမ္ဘာကြီးအား ထိုမျှ တိုးတက်ချမ်းသာအောင် ဖန်တီးနိုင်သော ဗီဇပါရှိသည့် လူသတ္တဝါတို့အား ဘယ်သူသည် ၎င်း၏ မာန်မာန ဒေါသ မောဟ တို့ကို အခြေပြု၍ တစ်ချက်လွတ် မဆင်မခြင် သတ်ဖြတ်သုတ်သင်ခွင့် ရှိသနည်း။

အို ဘာရတ္တ၊ သင်သည် လည်းကောင်း၊ ငါသည် လည်းကောင်း ပုထုဇဉ် သဘာဝအလျောက် သေခြင်းတရားကို မလွန်ဆန်နိုင်ကြကုန်။ ငါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်များကား မြေသို့ ကျရမည်သာတည်း။

သို့သော် သင်နှင့်ငါတို့ ကွယ်လွန်စေကာမူ လူသတ္တဝါကား ဤကမ္ဘာမှ ပျောက်ကင်းနိုင်မည် မဟုတ်။ ရှေးက ရှိခဲ့သလို နောက်ကိုလည်း အမြဲ ရှိနေမည် ဖြစ်၏။ ဟိုလူ ဒီလူကို အမည်နာမ သင်္ကေတအားဖြင့် တစ်ဘဝ ဘာ သတ်ဖြတ် သုတ်သင်နိုင်သော်လည်း လူဟူသော သတ္တဝါကိုကား ဤသံသရာ၊ ဤကမ္ဘာမှ မည်သည့်အခါမျှ ပျောက်ဖျက်၍ရမည် မဟုတ်။

သို့စဉ်းစားလျက် လူ၏ ဘဝအဆက်ဆက် တိုးတက်မှု ရကြစေရန် အရေးကို ပိတ်ပင်ချင်သူကား ဘယ်သူနည်း။ သတ်၍မရ၊ ဖြတ်၍မဖြစ်နိုင်သော ဤလူသား (ဝါ) အတိုင်းမသိ တိုးတက်မှုကို ကြံဖန်ဖြည့်စွမ်းနိုင်သော ဤလူသတ္တဝါကို အရမ်းမဲ့ ရန်မူလိုသူများကား ဘယ်သူနည်း။

အို ဘာရတ္တ၊ ချီတက်လော့။ စိတ်ဓာတ် ဇေဝဇဝါ မရှိစေသင့်။ ရခဲ နိုင်သမျှသော ဤလူ့ဘဝကို အကြောင်းမဲ့ စော်ကား နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီး တတ်သူများအား တော်လှန်ခုခံရခြင်းထက် မွန်မြတ်သော စွန့်စားမှုကား ဤဘဝ၌ မရှိပြီ။”

ဘဂဝါဂီတဂါထာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အထက်ပါ အတိုင်းပါပဲ။ အဲဒီဂါထာနဲ့ စာရေးဆရာ မဟာဆွေရဲ့ ဘဝနဲ့ ဆက်စပ်ဖို့က လွယ်ပါတယ်။ လူဆိုတာ ကမ္ဘာဦးမှစပြီး အသိဉာဏ်နဲ့ ဒွန်တွဲလာခဲ့တဲ့ သတ္တဝါမို့ သူရဲ့ ကြံရည်ဖန်ရည် စွမ်းရည်တို့ဟာ အကန့်အသတ်အတိုင်း ထားလို့ မဖြစ်ဘူး။ မိမိ ဦးနှောက်ထဲမှာ ဒွန်တွဲပါရှိလာတဲ့ အသိဉာဏ် ဆီမီးခွက်ကလေးကို မယိမ်းမယိုင် မဖောက်မပြန်အောင် ထွန်းလင်းစေနိုင်ဖို့ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရမယ်။ အတိဒုက္ခ အမျိုးမျိုးကို လွန်ဆန်ပြီး ဒီမီးရောင်ကလေးကို မိမိမှတစ်ဆင့် အတိတ်ခေတ်မှ အနာဂတ်ခေတ်သို့ ပို့ဆောင်နိုင်ရမယ်။ ဒါမှ သာလျှင် ပညာရှင် (ဝါ) စာရေးဆရာ ပီသတယ်။ မဟာဆွေရဲ့ အဆင်မပြေမှု အမျိုးမျိုး အကြားမှာ အဲဒီတာဝန်တစ်ခုကိုဖြင့် ပြောဆိုစရာ မရှိအောင် ကျေပွန်တာကို တွေ့ရှိရတယ်။

မဟာဆွေရဲ့ ပန်းတိုင် မရှိတဲ့ လမ်းစဉ်အရ စာရေးဆရာ အစစ်များရဲ့ ကျင့်ထုံးကို အောက်ပါအတိုင်း စည်းမျဉ်းရေးဆွဲ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

“စာရေးဆရာ ဆိုတာ ဘာမဆို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရှိရမယ်။ အချုပ်အချယ် မရှိရဘူး။ ဘယ်အချိန် ရုံးတက်၊ ဘယ်အချိန် ရုံးဆင်း ဆိုတာမျိုးဟာ စာရေးဆရာ စစ်စစ်ရဲ့ အလုပ် မဟုတ်ဘူး။ စာရေးဆရာ ဆိုတာ စိတ်ကူးမရ၍ တစ်နေ့လုံး အိပ်နေပေမဲ့ စိတ်ကူးရလျှင် သန်းခေါင်ကျော်၌လည်း ထ ဤ ရေးတတ်သည်။

စာရေးဆရာ ဆိုတာ စိတ်ကူးချိန်၊ စာရေးချိန်၊ ဗဟုသုတဆည်းပူးချိန်၊ ကျန်းမာရေး လိုက်စားချိန်၊ ဦးနှောက်ခြောက်လျှင် ကိုယ့်ဝါသနာပါရာ အရက်သောက်ချိန်၊ ပိုကာဒေါင်းချိန်၊ ဘီလီယက်ထိုးချိန် သည်ဟာပဲ ရှိရမည်။ သူတစ်ထူးက ခိုင်းလို့ စိတ်ပါသည် ဖြစ်စေ၊ မပါသည် ဖြစ်စေ အစေအပါး အဖြစ်နှင့် လုပ်ပေးချိန် မရှိရ။

စာရေးဆရာစစ်စစ် ဆိုတာ လခစား ဘယ်အလုပ်မျှ မလုပ်ဘဲ ကိုယ်ဝါသနာပါတဲ့ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ကျမ်းဂန်တွေကိုသာ ရေးနေတဲ့ လူကို ခေါ်တယ်။ ကျောင်းဆရာဘဝက ဘာဆွေ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးတွေ ရေးပေမဲ့

စာရေးဆရာအမည် မခံခဲ့တာက စာရေးဆရာစစ်စစ် မဟုတ်လို့ပဲ။ တစ်ဖက် တစ်လမ်း ဝမ်းရေး ငွေဝင်ပေါက်အတွက် သူတစ်ထူးခိုင်းတာ လုပ်နေရတော့ စာရေးဆရာ တစ်ပိုင်းပဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။

မည်မျှ ဆင်းရဲစေကာမူ ဘာဆွေက ပညာကိုတော့ တန်ဖိုးထားတယ်။ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထု စသည်တို့ကို လျှော့ဈေးနှင့် မရေး။ ကော်ပီကို ချိုင်းညှပ် ပြီးလျှင် လိုက်၍ မစပ်၊ လိုက်၍ မအပ်။ သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်က မည်မျှ ငွေပေးသော်လည်း ရေး၍ မပေးတတ်။

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တွင် သုခုမပညာသည်တွေ စားဝတ်နေရေး အထက် တန်း ကျလျှင် ထိုတိုင်းပြည်သည် တိုးတက်ကြီးပွားသောနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ သုခုမပညာသည်များ စားဝတ်နေရေး အောက်တန်းကျလျှင် ထိုတိုင်းပြည် သည် တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း မရှိသေးသော နိုင်ငံဟု ဘာဆွေက ယူဆ၏။”

ပန်းတိုင် မရှိတဲ့ စာရေးဆရာရဲ့ ကျင့်ထုံးကို အထက်ပါအတိုင်း မဟာဆွေ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်မှာ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပုံဟာ မြန်မာပြည်ရှိ စိပ် ပုတီးသမားများ၊ ပေါ်ကြောသမားများ လက်ခံနိုင်မည် မဟုတ်သော်လည်း ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်းနဲ့တော့ ကိုက်ညီပါတယ်။ အာရှတိုက်မှာ ဖြစ်စေ၊ အနောက် နိုင်ငံများမှာ ဖြစ်စေ စာရေးဆရာကြီးများရဲ့ နေထိုင် တွေးခေါ် မြော်ခေါ်ပုံ များကို လေ့လာလျှင် မဟာဆွေ ပြောတဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးကြစမြဲပဲ။ တစ်ဦး တလေသာ မဟုတ်ဘဲ အင်္ဂလန်ပြည်၊ အမေရိကန်ပြည်၊ ပြင်သစ်ပြည်၊ ဂျာမနီ ပြည်တို့မှာ အစုလိုက် အပြုံလိုက် မဟာဆွေ လမ်းစဉ်အတိုင်း တစ်သေဝေ မတိမ်း လိုက်နာ နေထိုင်ကြတဲ့ စာရေးဆရာများကို အချိန်မရွေး မြင်တွေ့ နိုင်ကြပါတယ်။ မဟာဆွေရဲ့ ပန်းတိုင် မရှိတဲ့ လမ်းစဉ်မှာ လူတွေ့တော့ သာမညအားဖြင့် အိပ်ချိန်၊ စားချိန် မမှန်ဘဲ ပိုကာဒေါင်းပြီး အရက်သောက် နေတာကိုပဲ မြင်တတ် ကဲ့ရဲ့တတ်ကြမှာပဲ။ သို့သော်လည်း လောကီထုပ္ပတ် လူတို့ဇာတ်တွေကို တကယ်လေ့လာ သုံးသပ်ကြည့်ရင် ပန်းတိုင် မရှိတဲ့ လူတွေ၊ မူမမှန်သူတွေရဲ့ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်ကြီးပွား ခဲ့တာတွေ ရှိရတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် ကမ္ဘာကြီးကို အများက ပြားတယ်လို့ ယူဆချိန်မှာ မိမိဘစ်ကိုယ်တည်း လုံးတယ်ဟု စွဲစွဲမြဲမြဲကြီး ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် သဘော လွင့်ခဲ့တဲ့ ကိုလံဘတ်ကြောင့် ကမ္ဘာ့မြေပုံ လက်ရှိ အခြေအနေအတိုင်း ကျွန် ဆော်များ တွေ့မြင်ရခြင်း မဟုတ်လား။ ကိုလံဘတ်သာလျှင် အများ မက်မော

တဲ့ မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက် ရာထူးကို မက်မောခဲ့ရင် ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံး ယခုတိုင် လှေ၊ လှည်းခေတ်က တက်နိုင်မှာ မဟုတ်သေးဘူး။

ဓာတ်မီးတို့၊ ရေဒီယိုတို့ တီထွင်နိုင်ခဲ့တဲ့ လောကဓာတ်ဆရာကြီး အယ်ဒီဆင်လည်း မိမိ စွဲမြဲရာတွေကို နေ့မှန်း ညမှန်း မသိ လေ့လာရှာဖွေ ခြင်း မပြုဘဲ၊ ရာထူးလုပ်မှာ ဝင်ရောက် စက်ပုန်းခုတ်နေရင် ယခုတိုင် ကမ္ဘာ ကြီး တစ်ခုလုံး ရေနံဆီမီးခွက်ခေတ်က တက်နိုင်မှာ မဟုတ်သေးဘူး။

ကမ္ဘာကျော် ကဗျာဆရာကြီးတွေဟာ အရက်သောက်ခြင်း၊ မြာလိုက် ခြင်း၊ သီချင်းဆိုခြင်းတို့မှာ မွေ့လျော် ပျော်ပါးတတ်သူတွေချည်းပဲ။ မြေကြီး ပေါ်မှာ ခြေကားရား လက်ကားရား ပက်လက်လှန်ပြီး ယောင်ချာချာ ကောင်း ကင်သို့ မော့ကြည့် အချိန်ဖြုန်းတီးသူများကြောင့် နက္ခတ်ပညာ၊ ဗေဒပညာ တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ ရွှေတွင်း ငွေတွင်း ပယင်း ဒုတ္တာ အစရှိတဲ့ ရတနာ သိုက်များကို တူးဖော်သူများဟာ သူလိုငါလို မြွေပါးကင်းပါး၊ ငှက်ဖျားရောဂါ များ ကြောကွဲပြီ လမ်းဟောင်းတွေအတိုင်း သွားလာနေထိုင်ခဲ့ကြလျှင် မခက်ပါလား။

မဟာဆွေရဲ့ ပန်းတိုင်မရှိတဲ့ လမ်းစဉ် အဓိပ္ပာယ်ဟာ အဲဒါတွေကို ဆိုလိုတာပဲ။ မော်တော်ကားစီးဖို့၊ ရာထူးရဖို့၊ ဖော်လံဖားဖို့၊ လက်ဝါးကြီး အုပ်ဖို့ ပန်းတိုင်တွေကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း ဖြစ်တယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်က လမ်းဟောင်းတွေကို အသုံးမပြုဘဲ လမ်းသစ်တွေ ထွင်ချင်တယ်။ စာသစ် ပေသစ် စိတ်ကူးသစ်တွေ ဖော်ထုတ်ချင်တယ်။

လမ်းဟောင်းကို မသုံးဘဲ လမ်းသစ်ထွင်သူများဟာ အများအားဖြင့် မြွေကိုက်၊ ကျားကိုက်ခံရတယ်။ မျက်စိလည် လမ်းမှားပြီး ချောက်ကမ်းပါးထဲ ကျဆုံးသူများလည်း ရှိတယ်။ သို့သော်လည်း အဲသလို စွန့်စားသူတိုင်းလည်း မသေမပျောက်ဘဲ အချို့က သစ်ခွပန်းများ၊ မဇ္ဈိမက နတ်ပန်းများကို ခူးဆွတ် နိုင်ခဲ့ကြတယ် မဟုတ်ပါလား။

မဟာဆွေဟာ သူ ရေးဆွဲခဲ့တဲ့ လမ်းစဉ်အတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ခဲ့ရာမှာ မကြာခဏ အငတ်ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင် တိုးခဲ့တယ်။ ထမင်းငတ်လို့ မသေနိုင်တဲ့ မြန်မာပြည်မှာ မဟာဆွေရဲ့ စာရေး ဆရာအစစ် ဝါဒကို ဆောက်တည်ရခြင်းဟာ မလွယ်ကူဘဲ ဘယ်ကလောက် ဒုက္ခရစရိယ ကျင့်ရသလဲဆိုတာ အောက်ပါ ထုတ်နုတ်ချက်များနဲ့ နိဂုံးချုပ် ကိုးကား ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

“မကြာမီ လွတ်လပ်ရေး ရတော့မည်ကြောင့် လွတ်လပ်သော မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ဝါရင့်သော စာရေးဆရာတစ်ယောက် အနေဖြင့် မငတ်နိုင်တော့ ဟု အထင်ကြီးမိသည်။ သို့ရာတွင် ပြုန်းဆို သပိတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာ သဖြင့် ကျွမ်းပစ်သွားပြန်၏။

စိန်ဘရားသား ဦးထွန်းစိန်ထံမှ ငွေ ၅၀၀/- ချေးသုံး၏။ ယနေ့တိုင် မဆပ်နိုင်သေး။ ဟင်္သာတ ဦးမြထံမှ ငွေ ၃၀၀/- ညှဉ်းရပြန်၏။ မြို့မမောင် ထံမှ ၅၀/- သို့မဟုတ် ၂၅/- စသည်ဖြင့် အလှူခံ သုံးရသည်မှာလည်း မရေမတွက်နိုင်။ ဦးကျော်ထံမှ လိုလျှင် လိုသလို ငွေယူ၍ အကြွေးကို ဝတ္ထုတို၊ ဆောင်းပါး စသည်တို့နှင့် ဆပ်ခဲ့ရသည်မှာလည်း ၁၀၀၀/- ကျော်ထိ ရှိခဲ့ပြီ။ ဝန်ကြီး ဖိုးကျော်ငြိမ်းဇနီး အနွဲ့ထံမှ စပါးနက်ဆန် အကောင်းစား လှူဒါန်း သည်။

မိမိက အဆင်းရဲခံလျှင် သမီးပျို ၂ ယောက်နှင့် ဇနီးသည်တို့ ၀၀ လင်လင် စားရမည်ဟု ယူဆ၏။ ထို့ကြောင့် ထမင်းမစားဘဲ ကုလားပဲခြမ်း အဝက်သားကို ယနေ့ညကတည်းက ရေစိမ်ထားပြီး နောက်တစ်နေ့ ဆီစိမ်း ကြက်သွန်တို့ဖြင့် သုပ်စားသည်။ လက်တွေ့ ကျင့်ကြည့်မှ ကုလားပဲခြမ်း အတွက် ပထမ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက် ဝမ်းသွားသည်။ သုံးရက်လောက်အထိ စိမ်းစော်နံ့သည်။ သုံးရက်ကျော်လျှင် ဝမ်းလည်း မသွား၊ စိမ်းစော်လည်း မနံ။ သို့သော် ၇ ရက်ခန့်ကြာလျှင် အိမ်သူတို့ စိတ်မကောင်း၊ မျက်ရည်ကျ သဖြင့် ထမင်းကိုပင် ပြန်၍စားရသည်။”

[အိုးဝေသတင်းစာ (၁၉၊ ၂၀၊ ၂၃၊ ၂၅ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၅၄]

ယဉ်ကျေးမှု လွတ်လပ်ခွင့်အသင်း

ဒီမိုကရေစီအသင်း အမှုဆောင်လူကြီးများ သိသာရန် “ယဉ်ကျေးမှု လွတ်လပ်ခွင့် အသင်း” (League of Cultural Freedom) [LCF] အဖွဲ့၏ ရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်။

(၁) လွန်ခဲ့သော ဇွန်လအတွင်းက အိန္ဒိယပြည်မှ ထိုအသင်း၏ အတွင်းရေးမှူး မစ္စတာပါဒေး (Padye) ဆိုသူ မြန်မာပြည်သို့ လာရောက်ကာ ရန်ကုန်မြို့၌ လာမည့် ဒီဇင်ဘာလလောက်တွင် အာရှ ပညာရှိများညီလာခံ ကျင်းပရေးအတွက် ကျွန်တော်များနှင့် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းပါသည်။

(၂) မစ္စတာပါဒေးနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သော ကျွန်တော်တို့ အသင်းဝင်များမှာ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးချန်ထွန်း၊ အတွင်းရေးမှူး ဦးသန့်နှင့် ကျွန်တော် မောင်ညိုမြတို့ ဖြစ်ကြ၍၊ ထိုသို့သော ညီလာခံ ဖြစ်မြောက်ရေးကို ပုဂ္ဂိုလ်များအနေနှင့် များစွာ သဘောတူညီ ဖြစ်မြောက်စေလိုသော်လည်း၊ ဒီမိုကရေစီအသင်း စည်းဝေးပွဲ၌ တင်ပြပြီးမှသာလျှင် ပြန်စာ ပေးနိုင်ပါမည်ဟု ပြောလိုက်ကြပါသည်။

(၃) ထိုအသင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီမိုကရေစီအသင်းဝင် လူကြီးများသည် ယခုမှပင် ကြားဖူးကြမည် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာအစိုးရနှင့် လည်းကောင်း၊ အခြားသော မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့နှင့် လည်းကောင်း သိရှိ ဆက်ဆံခဲ့မိသည်မှာ အတော် ကြာမြင့်ပါပြီ။ ဥပမာအားဖြင့် ယမန်နှစ်က အိန္ဒိယပြည်ဘုံဘေမြို့၌ ထိုအသင်း၏ ညီလာခံ ကျင်းပရာသို့ မြန်မာအချို့အား ဖိတ်ကြားရာတွင် ဒေါက်တာထင်အောင်၊ ဦးသေဌိလ၊ ဒေါ်မြစိန်၊ ဦးဘသော် (မြူ) နှင့် ကျွန်တော်အား တက်ရောက်ကြစေရန် ဝန်ကြီး ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးက စီစဉ်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အကြောင်းမညီညွတ်၍ ထိုညီလာခံကို ရက်ရွှေ့လိုက်ရပါသဖြင့် ကျွန်တော်များ မသွားဖြစ်ခဲ့ပါ။ ယခုအချိန်၌ ရက်ရွှေ့

ခဲ့ရသော ထိုညီလာခံကိုပင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်းပရန်၊ လာရောက်စေခံခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၄) အိန္ဒိယပြည်၌ ထူထောင်ထားရှိသော ယဉ်ကျေးမှု လွတ်လပ်ခွင့် အသင်း (League of Cultural Freedom) မှာ ကြည်ညိုသူများ ပေါများ လျက် ထင်ရှားသော အသင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအသင်း၌ ပါဝင်သူ များမှာ ဆိုရှယ်လစ် ခေါင်းဆောင်ကြီး ဂျေ. ပီ. နာရယန်း (J. P. Narayan)၊ သမ္မတဟောင်း ရာဂျာဂိုပါချာရီး စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် မြန်မာနှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့ရာတွင် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများကလည်း ကန့် ကွက်မှု မပြဘဲ ရည်ရွယ်ချက်ချင်း တူညီသော ကျွန်တော်တို့၏ ဒီမိုကရေစီ အသင်းနှင့် ကျွန်တော်မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန် တော် အဖို့၌ အတွင်းရေးမှူး မစ္စတာပါဒေးကို လည်းကောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း မစ္စတာမဆာနီကို လည်းကောင်း ဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းက မိတ်ဆက်ပေး သဖြင့် သိရှိခဲ့ရပါသည်။

(၅) ထိုအသင်းနှင့် နာမည်တူ၊ အလားတူ အသင်းများ ပြင်သစ်၌ လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်၌ လည်းကောင်း၊ အမေရိကန်၌ လည်းကောင်း၊ အီတလီ၌ လည်းကောင်း ရှိကြပါသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ ထိုအသင်းဝင်များမှာ ဘာထရန်ရပ်ဆဲလ် (Bertrund Russell) နှင့် စတီဗင်စပင်းဒါး (Stepen Spender) အစရှိသော ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးများ ပါဝင်လျက်၊ ၎င်း တို့က Emcountep ခေါ် ဂျာနယ်တစ်စောင် ထုတ်ဝေပါသည်။ ပြင်သစ် ပြည်၌လည်း အလားတူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ပါဝင်ကာ ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ဂျာနယ်တစ်စောင် ထုတ်ဝေပါသည်။ အိန္ဒိယပြည်၌ Thought ခေါ် ဂျာနယ် နှင့် Frudom First ခေါ် လစဉ် စာစောင်ကို ၎င်းတို့ပင် ဦးစီး ထုတ်ဝေ ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်၌ ဆစ်ဒနီဟွတ် (Sydney Hook) ခေါ် အဘိဓမ္မာ ဆရာကြီးက ဦးစီးပါသည်။

(၆) မြန်မာပြည်သို့ မစ္စတာပါဒေး လာရောက်စဉ်က အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ရာတွင် ထိုအသင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မေးခွန်းများကို မစ္စတာပါဒေးက ဤသို့ ဖြေဆိုပါသည်။ ယခုအချိန်၌ ကွန်မြူနစ် နိုင်ငံများ တွင်လည်း ပညာရှိများ ညီလာခံ ပြုလုပ်ကာ လက်ဝဲကွန်မြူနစ်များ လမ်းစဉ် ကို ထောက်ခံ ဆုံးဖြတ်ချက် ပြုလုပ်စေခဲ့သည်။ ထို့အတူ လိပ်ကန် နိုင်ငံ များကလည်း ဆန့်ကျင်ရေးအသင်း ထောင်ကာ အာရှ၌ နောက်လိုက်မွေးလို

ခြင်းလော စသော မေးခွန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ မစ္စတာပါဒေးက ရှင်းလင်း ဖြေကြားရာတွင် ကွန်မြူနစ်များက လက်ကိုင်တုတ်အသင်းများ ထူထောင် သော်လည်း (LCF) မှာ လွတ်လပ်သူတို့ ထူထောင်သောအသင်း ဖြစ်ကြောင်း။ အင်္ဂလန်ပြည်၊ အမေရိကန်ပြည်၊ ပြင်သစ်ပြည်၊ အိန္ဒိယပြည်၌ ရှိသော အသင်း များမှာ ထိုဒေသရှိ ပညာရှိများ၊ လွတ်လပ်သူများ၏ အဘော်သာလျှင် ဖြစ်၍ ကွန်မြူနစ်များလို တစ်သံတည်း ထွက်ခြင်း မရှိခဲ့ကြောင်း။ ထိုအသင်း များသည် အာဏာရှင် စနစ်ကို ရှုမုန်းရာ၌ သဘောတူညီသော်လည်း အခြား ကိစ္စများ၌ ကာလ ဒေသအလျောက် မိမိတို့ နှစ်သက်သလို လွတ်လပ်စွာ ရေးသား ညွှန်ကြားလေ့ ရှိခဲ့ကြောင်းများကို ပြောကြားပါသည်။ ပညာရှိ ဆိုရာ၌ စာရေးဆရာများသာ မဟုတ်ဘဲ လောကဓာတ် ဆရာကြီးများ၊ အဘိ ဓမ္မာ ဆရာကြီးများမှ စ၍ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ ထိပ်သီး လူရည်ချွန်ကြီးများ၏ ဩဝါဒများကို ခံယူလျက် လွတ်လပ်သော ဒီမိုကရေစီ တရားများ ပြန့်ပွား ရေးကို ရည်စူးကြောင်း ပြောပါသည်။

(၇) မေးခွန်းများကို ဆက်လက် ဖြေကြားရာတွင် ဒီမိုကရေစီကို ဗန်းပြ၍ သူလျှိုများ၊ အောက်လမ်းသမားများ၊ စီးပွားရေးသမားများကို မြှောက် ပေးသော အဖွဲ့မျိုး မဟုတ်သည်ကိုလည်း ရှင်းလင်းပြောပါသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် မြန်မာပြည်တွင် ကွန်မြူနစ် ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ကွန်မြူနစ် ပြန့်ပွားရေးအတွက် လည်းကောင်း နိုင်ငံခြား ပိုက်ဆံကို ခံယူကာ ကိုယ်ကျိုးရှာနေကြသော ကြေးစား အောက်လမ်းသမားမျိုးတို့နှင့် လုံးဝ မဆက်ဆံဘဲ အဆင့်အတန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသာလျှင် ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ (LCF) တို့၌ ပါဝင်ကြပုံကို ပြောပြပါသည်။

(၈) မစ္စတာပါဒေးက ထိုညီလာခံကို မြန်မာပြည်၌ ပြုလုပ်လိုခြင်းမှာ အာရှတိုက်၌ ဗဟိုကျသောနိုင်ငံ ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ မြန်မာပြည်၏ ကြားနေ ဝါဒကို ကမ္ဘာက သိသဖြင့် လွတ်လပ်သူများ သန့်ရှင်းစွာ စည်းဝေးနိုင်သော နေရာ ဖြစ်၍ လည်းကောင်း အထူးနှစ်သက်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် သီဟိုဠ်၌ အချိန်မရွေး လုပ်နိုင်သော်လည်း ဗြိတိသျှ ဓနသဟာယ ဝင် ဖြစ်၍၊ အချို့က လက်ကိုင်တုတ်ဟု ပြောမည် မလွဲဟု ဆိုပါသည်။

(၉) ယခု ကျင်းပမည့် ညီလာခံမှာ ဒေလီမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော Asian Relations Conference မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုညီလာခံလောက် ကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံရေးကိစ္စ၊ စီးပွားရေးကိစ္စများ ပါဝင်မည် မဟုတ်ပါ။

ဒီမိုကရေစီ စိတ်ဓာတ် မြှင့်တင် ပြန့်ပွားရေးကို အာရှ ပညာရှိကြီးများ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြရန် ဖြစ်ပါသည်။ ပဏာမ ညီလာခံသာလျှင် ဖြစ်၍ အာရှ ဒီမို ကရေစီ နိုင်ငံများမှ တစ်ဦး၊ ၂ ဦး စီသာလျှင် ဖိတ်ခေါ်မည် ဖြစ်ရာ၊ လူပေါင်း ၃၀ မှ ၅၀ အထိသာ စုစုပေါင်း လာရောက်ကြမည်ဟု ခန့်မှန်းပါသည်။

(၁၀) ကျွန်တော်ကား ဒီမိုကရေစီအသင်း၏ ဆွေးနွေးပွဲ တာဝန်ခံ တစ်ဦးဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့အသင်းမှ ဦးစီးကာ ဤသို့ ကမ္ဘာတွင် ထင်ရှား မည့် ညီလာခံတစ်ရပ် ရန်ကုန်မြို့၌ ပြုလုပ်နိုင်မည်ကို အထူးလိုလား ထောက်ခံ ပါသည်။ ယခုနှစ်အတွက် ကျွန်တော်တို့ အသင်း၏ ဂုဏ်ယူလောက်သော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်မည် မလွဲပါ။ ယခုအချိန်၌ သင်္ဂါယနာတင်ပွဲ ပြုလုပ်လျက် ရှိရာ ကမ္ဘာပညာရှိကြီးများ ကြုံကြိုက် လာရောက်ခြင်းသည် မြန်မာ၏ ဂုဏ်သတင်းကို ပိုမို မွှေးကြိုင် ကျယ်ပြန့်စေမည့် အကွက်ကောင်း တစ်ခု ဟူ၍လည်း ယူဆပါသည်။

(၁၁) ထိုပညာရှိကြီးများ မြန်မာပြည်၌ ရှိစဉ် နေရာထိုင်ခင်းနှင့် ကျွေးမွေးပြုစုရန် တာဝန်ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးချန်ထွန်းက ခံယူရန် အသင့် ရှိနေပါသည်။ ကမ္ဘာအေး ကျောင်းဆောင်များ၌ အားလပ်ချိန်နှင့် ကြုံကြိုက် သဖြင့် ၎င်းတို့ကို ပြုစုရန် ဝန်မလေးဟု ဆိုပါသည်။ ခရီးစရိတ်ကို ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် ခံကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်အတွင်း၌ ရှိစဉ်သာ ကျွန်တော် တို့၏ တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ၄၄ ၃၀၀၀ ကျပ်ခန့် အသင်းမှ စိုက်ထုတ်ရန် လိုပါမည်။ အစိုးရအဖွဲ့မှ တိုက်ရိုက် ပါဝင်အားပေးမှု ပြုမည် မဟုတ်သော် လည်း ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ ဦးကျော်ငြိမ်းနှင့် ဦးဗဆွေတို့က ဤညီလာခံ နှင့် ပတ်သက်၍ ဘာမျှ ကန့်ကွက်ချက် မရှိသည့်ပြင် ပုဂ္ဂိုလ်အနေနှင့် လိုအပ်သော ကူညီရိုင်းပင်းမှုများ ပေးမည် ဆိုပါသည်။

(၁၂) ထိုညီလာခံကို မြန်မာပြည်၌ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဒီမို ကရေစီ အသင်းမှ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးကို ဘုံဘေအသင်းနှင့် ဆက်သွယ် ရွက် ဆောင်စေရန် ယခုအချိန်မှ စ၍ ရွေးချယ် တာဝန်လွှဲအပ်စေလိုကြောင်း မစွတာပါဒေးက မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။

[အထက်ပါတို့မှာ ဒီမိုကရေစီ ပညာပြန့်ပွားရေးအသင်း အမှုဆောင် အဖွဲ့၏ ၂၄ ကြိမ်မြောက် လစဉ် အစည်းအဝေး၌ အမှုဆောင်လူကြီး ဦး ညိုမြ၏ “ယဉ်ကျေးမှု လွတ်လပ်ခွင့်အသင်း” အကြောင်း ရှင်းပြ အစီရင် ခံချက် ဖြစ်လေသည်။]

ကျောင်းသားကြောင့် တိုင်းပြည်မပျက်သင့်

ငွေရတုသဘင်အတွက် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂမှ ညီငယ်များက ဆောင်းပါး တစ်စောင်လောက် ရေးရန် လာပြောကြ၏။ ကျွန်တော့်အား သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားတစ်ဦး အနေနှင့် မမေ့လျော့ကြသေးသည်ကို ဝမ်းသာမိ၏။ ထို့ကြောင့် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ လေးချိုးများလို ပြောင်မြောက်သော စာတစ်ပုဒ်လောက်ကို ဖိုထိုးပြုစုကာ သူတို့အား လက်ဆောင်ကမ်းလိုသော စိတ်များ ယိုဖိတ်ခဲ့၏။ သို့သော် ငွေရတု မောင်မယ်များက ဖုတ်ပူမီးတိုက် ပူဆာကြသဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု အစရှိသော ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ လမ်းစဉ်အတိုင်း ဈေးပေါပေါနှင့် ပြီးစီး လွယ်ကူသော သဝဏ်လွှာကိုသာ လျှင် ပါးလိုက်ရပေတော့မည်။

*

မနှစ်က ဝန်ကြီး ဦးရာရှစ်အိမ်၌ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသား ဟောင်းများ၏ ပြန်ပေါင်းထုပ်ပွဲကို စတင် ကျင်းပခဲ့၏။ ထိုပွဲ၌ ကျွန်တော် သတိပြုမိသော အချက်မှာ သူငယ်ချင်းအများ ပြန်လည် ပေါင်းဆုံမိကြ၍ ဟေးလားဝါးလားနှင့် အစွမ်းကုန် ပျော်မြူးကြရန် ဖြစ်သော်လည်း အားလုံး လိုပင် ယောင်ချာချာနှင့် အတန်ကြာ တွေဝေ မိန်းမောနေကြ၏။ အားနာစရာ လူများ မဟုတ်သော်လည်း စကားကိုပင် မူမှန်အောင် မပြောနိုင်သလို ဖြစ်နေကြလေသည်။ အားလုံးလိုပင် ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်များကို တစ်ဟုန်တည်း သတိရရှိကာ အစုလိုက် အပြုံလိုက် ဘာကို အောက်မေ့၊ ညာကို အောက်မေ့ ဖြစ်နေကြခြင်း ပေတည်း။

သမဂ္ဂ ရာဇဝင်တွင် ရေစက်ဆုံ၍ ကြုံကြရသော သူငယ်ချင်း ရဲဘော်များအနက် အချို့လည်း သေကုန်ကြလေပြီ။ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုအောင်ကျော်၊ ကိုသိန်းအောင်၊ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုလှရွှေ စသည်တို့မှာ တမလွန်ဘဝသို့ ရောက်နေကြလေပြီ။

မသေ ကျန်ရှိသူများတွင် အချို့မှာ ရာထူးရာခံများနှင့် ကောင်းစား
နေကြ၏။ ဆင်းရဲ ချို့တဲ့နေသူများလည်း ရှိကြ၏။ အချင်းချင်း ခွာပြဲ၍
မျက်မှန်းကျိုးမှုများလည်း မနည်းပေ။ တောခိုသော ငယ်ကျွမ်းဆွေများလည်း
ရှိနေ၏။

ထိုအချက်များကို ပြန်ပြောင်း စဉ်းစားမိသော သမဂ္ဂ ကျောင်းသား
ဟောင်းတိုင်း ဝမ်းနည်းမှုနှင့် ဝမ်းသာမှုများ ရောပြွမ်းလျက် ရှိကြပေမည်။
သမဂ္ဂ ရိပ်မြဲ၌ အတူ ခိုလှုံခဲ့ရာမှ ကျွန်တော်တို့သည် မြန်မာပြည်၏ လွတ်
လပ်ရေး ရာဇဝင်တွင် တခမ်းတနား ပါဝင် ဆင်နွှဲခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်မှာ
ဝမ်းသာ အားရဖွယ်ပင်။ သို့သော် လွတ်လပ်ချိန်၌ တိုင်းပြည်ပျက်ရသော
အချက်ကြီး တစ်ရပ်မှာလည်း ဤတက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ရဲဘော်အချင်းချင်း ညီ
ညွတ်မှု ကင်းခဲ့၍ ဖြစ်ရလေရာ၊ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ဝမ်းနည်းဖွယ်၊ ရှက်ဖွယ်
လည်း ကြုံတွေ့နေရပေသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုလို ငွေရတုချိန်ခါတွင် သမဂ္ဂ ကျောင်းသားဟောင်း
တိုင်း၊ အထူးသဖြင့် အချင်းချင်း ငြူစု ရန်မူနေကြသော သမဂ္ဂဝင်တိုင်း
အမိ မြန်မာပြည်နှင့် ပတ်သက်၍ မိမိက ပြုခဲ့သမျှတို့တွင် မည်မျှ ဒုက္ခပေး
ခဲ့၍၊ မည်မျှ ကောင်းကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေခဲ့သည်ကို ချိန်စက် ဝေဖန် သုံးသပ်
သင့်၏။ ပြဿနာကား ထင်ရှားလျက် ရှိနေပေပြီ။ ပြုပြင်ရန်မှာ သက်ဆိုင်သူ
အပေါင်းတို့၏ တာဝန် ဖြစ်၏။

ကျွန်တော်တို့သည် မှန်သမျှအတွက် ဝါကြွား၍၊ မှားသမျှကို လျစ်လျူ
ရှုခြင်းအားဖြင့် ကြီးမား တိုးတက်သော လူမျိုး မဖြစ်နိုင်ချေ။

ငွေရတုသဘင်မှ ရွှေရတုခေတ်သို့ ဆက်လက် ချီတက်ကြမည့်
တက္ကသိုလ် ညီငယ်၊ နမငယ်တို့သည် မိမိအတွက် အမိ မြန်မာပြည်အား
ပူဆွေးမှု မဖြစ်စေဘဲ၊ ကျွန်တော်တို့ခေတ်ထက် ပိုမို ညီညွတ် ယဉ်ကျေးသော
သင်္ဂဟတရားတို့ကို အခြေပြုကာ၊ ငြိမ်းချမ်းသာယာသော တကယ့်သမဂ္ဂ
ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော်ကြီး တည်ဆောက်နိုင်ကြပါစေ သတည်း။ ။

[ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၂၅ နှစ်မြောက်
ငွေရတုသဘင်ပွဲတော် အထိမ်းအမှတ်စာစောင် (၇ ဇန်နဝါရီ ၁၉၅၅)]

၃၇ မင်းနှင့် ဒီပိုကရေစီ

ပုပ္ဖား၊ ပုပ္ဖား၊ တောင်ပင်တောင် ပုပ္ဖား ငယ်တည့်လေ။ ပုပ္ဖားတောင်
မှာ၊ ပန်းမြတ်စွာ၊ အခါရောက်ချိန် တန်စွလေ။ အခါရောက်ချိန် နီးခဲ့ပြီလေ။
အခါရောက်ချိန် ထိန်ထိန်လှိုင်ညီ လန်းပါလို့၊ ပန်းစုံ ညီလေတည့်၊ ပန်း
စုံညီ။

ချစ်လှစွာသော ဟောဒီက ဘုန်းကြီးကျောင်းသား အန်ကယ်ကိုသုမနက
အမြဲ ကလိနေချင်ပါတဲ့ “နမိ” ဆိုတဲ့ နတ်ချာတိတ်မကလေးရေး။

ရွှေခြေကျဉ်းကြီးနှင့် သနားစရာ၊ ချစ်စရာ၊ တစ်ကိုယ်လုံး ရွှေလုံးဆင်
လို့သာ နေတတ်ပါတဲ့ ဖြူဖြူမွှေးမွှေး၊ ရွှေဦးလေး သုမနက၊ ယုယပိုက်ထွေး၊
အမြဲမွှေးပြီးရင်း မွှေးမွှေးနေလို့ပါတဲ့ မနဲလေးရေး။

တစ်နေ့က အန်ကယ်တို့လူစု ပုပ္ဖားကို အလည်ရောက်ခဲ့တယ်။ ငါ
တူမချောကြီးကို မတွေ့ခဲ့ရပါကလား။ ဘယ်ဝယ် ဘယ်ဆီများ သွားနေလဲ။
ဘယ်ပုခက်ထဲက ကလေးကို သွားပြီး တို့ဆိတ်နေလဲ။ ရှင်နမိ ကစားစရာ
အန်ကယ် ယူလာတဲ့ အိုးပုတ်နှင့် ချိုးရုပ်ကလေးတွေကို တွေ့ရင် ပေးလိုက်
ပါလို့ နောင်ကြီး မဟာဂီရိထံမှာ အပ်နှံထားခဲ့ရသကွယ်။

အန်ကယ်နှင့်အတူ ဘယ်သူတွေ ပါလာလဲ၊ သိလား။ ဖိုးမင်းကျော်ရဲ့
တပည့်၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဦးထွန်းဝင်း ပါလာတယ်။ ပါဆို အန်ကယ်
သုမနက သူ့မော်တော်ကားကို ကပ်စီး လိုက်ခဲ့တယ်လေ။

ဝန်ကြီး ဖိုးထွန်းဝင်းဟာ ၃၇ မင်းထဲမှာ ဘယ်နတ်နဲ့ တူသလဲ။
သူက မဟာဂီရိတို့၊ ဖိုးမင်းကျော်တို့လို ကြီးကြီးမာမာတလည်း မဟုတ်ဘူး။
ဝန်ကြီးအဖွဲ့မှာ သူက မကြီးမငယ် မာမတာတစ်ဦးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့်
အန်ကယ်သဘောမှာ သူဟာ ငါးစီးရှင်နတ်နဲ့ တူတယ် ထင်တယ်။ သူ့မှာ
ပင်းယ သီဟသူရဲ့သား ကျော်စွာမင်းလို ဆင်ဖြူငါးစီး မရှိပါဘူး။ သို့သော်

လည်း ပြန်ကြားရေးဌာနမှာ စုစုပေါင်း မော်တော်ကား ၅ စင်းလောက်တော့ ရှိထင်ရဲ့။ သူလည်း ဒါကြောင့် ငါးစီးရှင် တစ်မျိုးပေါ့။

ဥဇနာမူ၊ ရိုက်ရာပိုင်သ၊ ပြည်ပင်းယကို၊ ငါ့အားနှင်းလို့၊ သင်းပင်း ငယ်မှ ခြွေရုံ၊ မတ်ပေါင်းခဲလို့၊ ရွှေဝတောင်စွန်းမှာ၊ မော်ကွန်းထူလို့၊ ရိပ်ဖြူငယ် စံသည်၊ နိုင်ငံဝန်းကျင်၊ ရေနယ်ငြိမ်အောင်၊ ခွန်သိမ်းယူသည်၊ ဆင်ဖြူ ငါးစီးရှင်ကို၊ နယ်နယ်ငယ် မထင်ကြပါနှင့်။ ။

ငါးစီးရှင်က အဲသလို ဝါကြွားခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖိုးထွန်းဝင်းကိုလည်း ဦးနုတို့က ပြန်ကြားရေးဌာနကို အပိုင်စား အပ်နှင်းခဲ့လို့မို့ သူလည်း ဝန်ကြီး တစ်ဦးအနေနှင့် တိုင်းခန်းလှည့်ကာ၊ အခွန်တော်ကောက်ပြီး ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး လုံးပန်းရာမှ ပုပ္ပားတောင်ခြေကို ပွင့်လှရွှေဝါ၊ ပန်းမြတ်စွာများ၊ ခူးလာခြင်း ပေပေါ့။

*

နောက်တစ်ယောက်ကတော့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘူမိဗေဒ ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ သာလှတဲ့ကွယ်။ သူကတော့ ကျောင်းသားများရဲ့ အချစ်တော်၊ ကျောင်းအုပ် ကြီး ဦးထင်အောင်နှင့်လည်း ရွှေလည်တွဲပြီး ဇီညွတ်ဖော်ပေပေါ့။ ဖိုးသာလှ ကတော့ ချစ်ရာမှာလည်း လက်မနေ၊ သောက်ရာမှာလည်း ပါးစပ်မဝေးလို့ တောင်ပြုံးမင်းကလေးလိုပါပဲ။

မရှက်ဘူးလား၊ မကြောက်ဘူးလား ... သောက်ခေါင်ကြူးတဲ့ မင်း ညီနောင်၊ ရွှေပြုံးသူများမောင်။

ရှက်တတ်ရင် သောက်ပါရိုးလား ... ကြောက်တတ်ရင် သောက်ပါ ရိုးလား ... ပုဆိုးစွန်တောင် သက်တံသွေးနှင့်၊ ဘိုးတော်ကြီးမြေး။

သုံးချက်တီးကျော်၊ အချိန်သော်၊ မောင်မင်းထွေး ကြွလာပြီ၊ ကိုယ် တော်ချည့်လေး။ မောင်မင်းထွေး ကြွလာပြီ၊ သက္ကလတ်နှင့် ခြေနင်းနီ၊ နေဝင်ရီတရော ...၊ တို့မှာ လုံမလေးငယ်တို့ ခေါင်းမြီးခြုံလို့ပြော။ ရီတရော ငယ်ကိုလေး၊ ကျွန်းစကြာ ဝင်ချည့်လေး၊ လူပျိုမောင်ထွေး၊ လေးကျွန်း စကြာ လည်ချည့်လေး။

*

မကွေးတိုင်းမင်းကြီး ဦးအောင်မြင့်ကတော့ လူရိုးလူကောင်းကြီးကွယ့်။ ဘယ် လောက် ရိုးသလဲဆိုလည်း ရန်ကုန်ကောလိပ်မှာ သူ ကျောင်းနေစဉ်က နာမည်

ကြီး ပျံလွှားမ ကျောင်းသူတွေကို တစ်ယောက်မျှ မသိမကြား မမြင်ဖူးဘူးတဲ့ ...။ ဒါကြောင့် သူ့ကိုတော့ မင်းစည်သူ နတ်ဆိုင်းနှင့် အက ခိုင်းလိုက်ကြပါစို့။

ပုဂံ ပုဂံ စိုးယူ၊ စကြာရတော်မူ၊ မင်းတဲ့ မင်းစည်သူ၊ မင်းစည်သူ
ပျော်စံစား၊ တောင်ညာ ကျွန်းဖျား၊ လှေများ ညွတ်တွား၊ ဖောင်တော်ပါး
ငယ်မှ၊ မြူးခါ ပျံချည်လေး။

*

ချောက်မြို့မှာ တပ်စခန်းချတဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်ဝင်းကို မနဲလေးတို့ ကြားဖူးရဲ့လား။ ပုပ္ဖားတောင်ဟာ သူ့တပ်မတော် နယ်ပယ်အတွင်းမှာ ကျရောက်လို့မို့ မနဲမိတို့ ဆွေမျိုးတစ်စုကို သူပုန် သူကန် ဖြူနီ ကြောင်ကျားတို့ရဲ့ ဘေးရန်မှ သူပဲ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်နေတာပေါ့ကွယ်။

ဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်ဝင်းက ဝန်ကြီး ဦးဗဆွေနှင့် မယားညီအစ်ကိုတော်စပ်သတဲ့။ သူကတော့ ပုဂံ ညောင်ဦးက အညာသား။ မယားကတော့ ထားဝယ်သူကွယ်။ အန်ကယ်တို့ ရောက်ရှိချိန်က ဗိုလ်မှူးကတော်ဟာ ကိုယ်လေးလက်ဝန် ရှိနေလို့ မီးနေမီးယပ် ကိစ္စများမှာ ထီးဖြူမယ်တော်တို့၊ အနောက်မိဖုရားတို့က ဝိုင်းဝန်း စောင့်ရှောက်လိုက်ကြပါလို့ ပြောလိုက်ပါနော်။ မေ့မနေစေနဲ့၊ ကြားလား။ မင်းစိုးရာဇာ၊ စစ်သေနာပတိ ဆိုတာတွေဟာ မလစ်မလပ် ပြုစု ဖော်လံဖားနိုင်မှ ကောင်းတယ်။ နို့မဟုတ်ရင် အနော်ရထာမင်းစော လက်ထက်က နတ်ရုပ်တွေကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ပြီး နတ်လှောင်ကျောင်းထဲမှာ ထည့်ထားသလို ဖြစ်နေမယ်။ အင်းဝဆက် ဟံသာဝတီရောက်မင်းတရားကြီး လက်ထက်မှာလည်း နတ်ကွန်း၊ နတ်အိမ်များကို လိုင်စင်ပြန်လည် သိမ်းနုတ်တော်မူခဲ့ဖူးပေတယ်။

လက်ရုံးရည်၊ နှလုံးရည်တို့နှင့် ခိုင်လုံပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်ရနံ့ မည်သင်းတဲ့ ဗိုလ်ကြည်ဝင်းကိုတော့ တောင်မကြီးခေါ် နတ်စွမ်းကောင်း ရှင်ဖြူ အလိုက်နှင့် ပို့စေဗျား။

တောင်မကြီးဟု၊ ဘုန်းမီးတောက်ပ၊ နှမထွေးငယ်၊ ငါ့ကြောင်းစကား၊
ဘကိုစစ်လည်း၊ ဘမှာတခြား၊ တန်ခိုးဝေသည့် ရွှေနဂါးတဲ့၊ မိကိုစစ်လည်း၊
မိမှာတမူ၊ ရွှေနပေဟု၊ သရေတင့်ဆုံး၊ လှခေါင်ကြိုးသည်၊ မင်းတုံးသူတဲ့၊
ပြိုင်သူငယ်မထွက်၊ တစ်ကိုယ်ထဲတွင်၊ သွင်ကိုမြင်သော်၊ ကြောက်ညင်

လန်အောင်၊ လက်ခြောက်ဖက်နှင့်၊ ဝင်းညက်ကယ်မှဖြူပြာ၊ ငါမောင်ကြီး
ငယ်၊ (မ)မည်လာသည်၊ ကြင်ပါကြလား၊ ဆောင်တော်တွင်းမှာ၊ မင်းအများ
တို့။ ။

*

ဘုန်းကြီးကျောင်းသား အန်ကယ် ကိုသုမနကတော့ ဘယ်နတ်နှင့် တူသလဲ
လို့ မေးချင်သလား။ ပုဂံက ငှက်ပစ်တောင် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ မြွေကိုက်
သေတဲ့ မောင်ရှင်နတ်နဲ့ နီးစပ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်သပ။

မောင်ရှင်သစ်ကယ်၊ သာစွလေ၊ သင်္ကန်းရယ်မှ နီလွင်၊ လက်ကတော့
နှင့်၊ ဟန်ကြောလွဲကာ၊ ရှင်တော်ငယ်မှငါသာ၊ ကြွရောက်လာပြီ ...၊ ကြည့်ပါ
ကြစု၊ ပျိုရွယ်ပေါင်းနှင့် သူကောင်းစုတို့။ ။

အမှန်ပြောရရင် အန်ကယ်က ဘုန်းကြီးကျောင်းသားပေမဲ့ သင်္ကန်း
တို့၊ စိပ်ပုတီးတို့ကို အလိုမရှိပါဘူး။ အန်ကယ် သေရင် မနဲလေးတို့ဆီကို
လာပြီး သီးခြား နတ်ကွန်းနတ်နန်းနဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားနတ် ဖြစ်ချင်
ပါတယ်။ ခုဘဝမှာတော့ ၃၇ မင်း နတ်တွေကို အကုန်လုံးပဲ ချစ်ခင်လို့မို့
ဘယ်နတ်နှင့်မျှ တူစရာ မလိုပါဘူး။ နတ်မိတ်ဆွေ၊ နတ်ထိန်းတစ်ဦး အနေ
နှင့် နတ်သီချင်းတွေ သီဆိုပြီး အမြဲပဲ ဗေထိ ... ဗေထိ ... ကခုန် မြူးထူး
နေချင်တာပဲ။ ။

မောင်မင်းဖြူ၊ မောင်မင်းဖြူ၊ အင်း နား မောင်မင်းဖြူ၊ မောင်မင်းဖြူ
လူကလေး၊ ဖော့သဇင်ခက်ကို နားက ချွတ်လို့ပေး။ ။

အန်ကယ်က မောင်မင်းဖြူ နတ်ကိုတော့ အရှုံးပေးပါတယ်။ သူက
ဘိန်း ဘင်း ကစော် လှော်စာတွေ အမျိုးစုံအောင် အရမ်းသောက်စားတော့
ဘာပဲ။ တကယ်ဆိုရင် ကိုကြီးကျော်လို ထန်းရည်ခါးနှင့် ကြက်သားကြော်
လောက် ရရင် တော်ရောပေါ့။

မြောင်းတူး ... မြောင်းတူး ... မြောင်းတူးရွာ သာမော၊ စိန်ပင်
အရက်တော၊ ထန်းရည်ပေါတဲ့ မြောင်းတူးရွာမှာ၊ ပျော်ချည့်လေး၊ တစ်စက်
နှစ်စက်၊ ပေါင်းပင်ပေါင်းက ထွက်ပါလို့လေး၊ ရွှေအရက်ကယ် ထုံရည်
ထုံရည်၊ ကောင်းလှချည့်လေး။ ။

တစ်ထုပ် နှစ်ထုပ်၊ ကျောက်ခေါင်းပုစွန်တုပ်ကယ်နှင့်လေး။ တစ်
တုပ်ကယ် ရပြန်လျှင်၊ ညှပ်ကလေးနှင့် ကင်၊ စိန်ပင် စိန်ပင်၊ တစ်ကျိုက်

တစ်ကျိုက်၊ သင်းပင် သင်းတစ်ကိုက် ကယ်နှင့်လေး၊ အလိုက်ကယ် ...
မောင်မင်းကျော်၊ ပျော်ပျော်ချည့်လေး။ ။

ကြက်ကလေးငယ် ဆူပါလွန်း။ ဝက်တဲ့ ဝက်သားပြွမ်း၊ ဝက်သား
ပြွမ်းနှင့် အရက်သောက်ချိန် တန်ချည့်လေး။ ။

သောက်ပါလို့ လာ၊ ဖျာမှာ အလူးလူး၊ မင်းကျော်စွာ ရွှေကိုယ်ဦး၊
ထန်းရည်ဘူးကိုတဲ့ နောက်ကလွယ်၊ မင်းကျော်စွာနှင့် ထန်းရည်ဘူး၊
တိုးလို တွဲလဲ၊ တိုးလို တွဲလဲ။ ။

ကိုကြီးကျော်က ကြက်သားဟင်းထဲကို ဝက်သားပြွမ်းပြီး စားသတဲ့
နော်။ အန်ကယ်ဖြင့် ဒီတစ်ခါပဲ ကြားဖူးတယ်။ မနဲလေးကော ... အဲဒီ ဟင်း
မျိုးကို ကြိုက်သလား။ အရက်ကို ဝက်သားနှင့် မြည်းရင် မကောင်းပါဘူး။
သိပ်မူးလွယ်တာပဲ။ နောက်ပြီး ဝက်သား ပါတဲ့ အရက်ဝိုင်းကို တောင်ပြုံး
မင်းညီနောင်တို့ ဘယ်မှာ လာချင်ရက်ကနဲ့ လာနိုင်ကြရှာပါတော့မလဲ။

သပြေပန်းကိုလ၊ လက်လှမ်းတဲ့ ကိုင်ကာ၊ မင်းညီနောင် ပန်၍
သွားလျှင်၊ နားပြည့်အောင်ပါ။ တောင်ပုပွားရယ်က၊ မယ်ဘုရား
သည်းချာ ငယ်၊ ယဉ်ပါပဲ ကြော့ရှင်း၊ ပုဆိုး ပန်းနီလွင်နှင့်၊ ဗောင်းကြယ်ပြင်
ရွှေရောင် ပွမှာ၊ ထုံးမြိတ်စ ကွင်း။ ။

၃၇ မင်းတို့ရဲ့ အရက်ဝိုင်းဟာ အတော် စည်ကားမှာပဲနော်။ မယ်တော်
ကြီး အစရှိတဲ့ အမျိုးသမီး နတ် ၁၀ ပါးက လွဲလို့ အကုန်လိုလို အရက်
သောက်တာပဲ။ မနဲလေးကော သောက်တတ်သလား။ အရက်မသောက်တောင်
“ဝင်ကာနစ်” အားတိုးဆေးလောက်တော့ လက်ခံတယ် မဟုတ်လား။ ဪ
... ဘဲဥပြုတ်ကိုပဲ ကြိုက်တယ် ဆိုပါလား။ တကယ်ပဲနော်။

သနားစရာ ချစ်စရာ၊ တစ်ကိုယ်လုံး ရွှေလုံးဆင်လို့သာ၊ ခြေမှာ
လက်မှာ၊ ရှုပါလို့မငြီး၊ ခေါင်းပွခြေကျဉ်းကြီး၊ ရွှေပုတီးတွေ တစ်ထောင်
ပြည့်အောင်၊ မနဲမိငယ် ဆင်ချည့်လေး။ ။

နေစမ်းပါဦး မနဲလေးရယ်။ အန်ကယ် မသိလို့ မေးစမ်းပါရစေ။
သူများတွေ အရက်သောက်တာက အရေးမကြီးပါဘူး။ ထီးဖြူဆောင်းနတ်
ဟာ အနော်ရထာမင်းရဲ့ဖခင် ကွမ်းဆော်ကြောင်းဖြူမင်း မဟုတ်လား။ သူက
ရဟန်းဘဝမှ စုတေခဲ့ပြီး နတ်ဖြစ်လာတယ် မဟုတ်လား။ သူက ဘာလို့
ကြက်သားကင်တွေ တမ်းတနေသလဲ။ ဪ ... သူက ရဟန်းပေမဲ့ အရည်း
ကြီး ရဟန်းတဲ့လား။ သိပြီ။ သိပြီ။

အရှေ့မှာမဲမဲ၊ ရှင်ပင်ရှင်ဒန့်ကွဲ၊ ဝဲသဲ ကိုးရုံ၊ ကျူကိုးရုံ၊ ဝါးပင်
ရင်းမှာ၊ ဝါးရွက်ကိုခင်း။ ကြက်ကင်ငယ် ဘယ်သူ တင်ပမယ်၊ အမြီး
များလား၊ တောတဲ့ တောကြောင်ပါး။ ကြောင်ပါး ဘယ်သူ နှင်ပမယ်၊
အလယ်လွန်စွ၊ တောတဲ့ တောကြက်ဖ။ ကြက်တဲ့ ကြက်ဖနီတည့်၊ ညိုညို
တည့်လေ၊ ကြက်ဖနီတည့်၊ နီညိုညို။ ။

တစ်နေ့က ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုတို့ ပုပ္ပားကို လာတုန်းက အရက်ပုလင်း
များ ဆက်သသွားသေးလား။ သူကော ရောနှော သောက်သေးလား။ အစိုးရ
အရက်တွေက မစွဲပါဘူးနော်။ မန္တလေး အရက်ချက်ရုံကလည်း ပြည်သူပိုင်
လုပ်မှ အင်မတန် အရသာ ပေါ့ပြက်ကုန်တာပဲ။ နွားသေးတွေကို ပုလင်းထဲ
ထည့်ရောင်းသလိုပါပဲကွယ်။

မင်းအောင်စွာငယ်လေ၊ သူရာ သုံးချိန်တန်ချည့်လေ၊ မင်းအောင်စွာ
ညိုရွှံ၊ တစ်ကိုယ်ထဲ၊ လွမ်းလဲ တမ်းလဲ၊ မျှော်ကာ ရော်တည့်လှာ၊ လွမ်းသူ
အူချာ ပြည်ချည့်လေး၊ လွမ်းသူ အူချာဝေ၊ ဝေဝေဆူဆူ၊ ဆူဆူဝေဝေ။ ။
အန်ကယ်ကတော့ အခုလို နတ်သံတွေဆိုပြီး ကခုန်နေရတာ ပျော်
ပါရဲ့။ သို့သော်လည်း အတော် အမောသားကပဲ၊ တစ်မတ်ဖိုးလောက် ဆက်
က ပါဦး ဆိုတဲ့လူလည်း ရှိသေးတယ်။

ကောက်ကလိန်၊ ကောက်ကလိန်၊ ကောက်ကလိန်သစ်၊ ချင်းတွင်း
ချင်းတွင်းမြစ်ကယ်နှင့်လေး။ ချင်းတွင်းမြစ်ကယ်နှင့် မြောင်းတူးရွာ၊
သာလွန်းလှလေး။ ကိုကြီးကျော်ရဲ့ မြောင်းတူးရွာ၊ သာလွန်းလှလေး။
နောက်ထပ်တစ်ပုဒ် လုပ်စမ်းပါဦး တဲ့။ ဒုက္ခပါပဲကွာ။ ဒီတစ်ခါ
နောက်ဆုံးပဲနော်၊ ဒါပဲ။

ရွှေနဂါးခြံစရာ၊ ပိုးဖဲကတ္တီပါ၊ ကတ္တီပါ ရှာပါတုန်း၊ မိုးတောင်က
ချုန်း၊ မုန့်လုံး။ မုန့်လုံး စက္ကူကပ်လို့။
နတ်သံကို တီးပါ ဆိုမှ ဘယ်က “မုန့်လုံး စက္ကူကပ်” သီချင်းကို
ရောက်လာမှန်း မသိဘူး။ ဪ ... ဒီသီချင်းကလည်း နတ်သံပဲလား။
ခုမှပဲ သိတယ်ကွာ၊ တော်ပြီ၊ တော်ပြီ။ ဆုံးမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ မောလှပြီ
...။ သောက်တော်ရေကျန်ကလေးများရှိရင် တစ်ခွက်လောက် ပေးကြစမ်းပါ။

*

မနဲလေးရေ၊ တစ်နေ့က ရွှေပုပ္ပားမှာ အဲသလိုပဲ ပျော်ပါးကြသကွယ့်။ အန်ကယ်

ဖြင့် ဒီတစ်ခေါက်သာ ဦးစွာပထမ ရောက်ရခြင်းမို့ အင်မတန်မှ ကြည့်ချင် မြင်ချင် လည်ပင်းတငင်ငင် ဖြစ်နေတာပါပဲ။

ပုပ္ဖားတောင် တစ်ဝိုက်မှာ တပ်မတော်က ဗိုလ်မြသောင်းရဲ့ ဆိုင်းဘုတ် ကြီးတွေကဖြင့် ဟိန်းနေတာပါပဲ။ တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့ ... တဲ့၊ ပုပ္ဖားတောင်ခြေမှာ အရမ်းမဲ့ ထင်းမခုတ်ကြပါနှင့် ... တဲ့။ သစ်ပင် ခုတ်လှဲသူ များကို နတ်မကြိုက်၊ ရုက္ခစိုးကလည်း မကြိုက်။ ထို့ကြောင့် နတ်ဖမ်းစားခြင်း ခံကြရလိမ့်မည် ... တဲ့။

တစ်နေ့က ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု ရောက်ရှိချိန်မှာ အဲဒီ ဆိုင်းဘုတ်တွေကို ဖတ်ရှုပြီး နတ်မကြိုက်ဘူး ဆိုတဲ့ ဝါဒဖြန့်နည်းတွေကတော့ သိပ်မနိပ်ပါဘူး။ ဗိုလ်မြသောင်းက တစ်ပတ်လောက် လျှော့ပြီး တစ်နည်းတစ်ဖုံလုပ်ဖို့ ကောင်း ပါတယ်လို့ မိန့်တော်မူသွားသတဲ့။

ထင်းခုတ်ရင် နတ်က ကြိုက် မကြိုက်တော့ မပြောတတ်ဘူး။ ဖဆပလ ရဲ့ စီမံကိန်းများနှင့် ဆန့်ကျင်နေတာတော့ အမှန်ပဲ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင် ပုပ္ဖားတောင်ခြေမှစပြီး ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ရေနံချောင်း၊ ချောက်၊ ပုဂံ နယ်များအထိ မိုးခေါင်ရေရှား ဖြစ်နေလို့ အင်မတန် ခြောက်သွေ့နေတယ်။ အဲဒီ နယ်သူနယ်သားများမှာ ထင်းပြဿနာ၊ ရေပြဿနာတွေ ကြုံတွေ့နေကြ ရလို့ ပုပ္ဖားတောင်က ထင်းများ ခုတ်ယူကြရာမှာ တစ်ခါခုတ်ရင် လှည်းအစီး ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်လောက် ပါဝင်ကြသတဲ့။ ဒါကြောင့် ပုပ္ဖားတောင်ကြီး တစ်ခုလုံးဟာ တောင်ကတုံးသဖွယ် ဖြစ်လုနီးပြီ။ မကြာခင် သဲကန္တာရတွေ ဖြစ်ကုန်မှာစိုးလို့ ဖဆပလ အစိုးရက သစ်ပင်ပေါင်း ၂ သိန်း ပြန်လည် စိုက်ပျိုးရန် စီမံနေသတဲ့။

အဲဒီ စီမံကိန်းဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ အန်ကယ် သုမန တို့လည်း အများကြီး ထောက်ခံပါတယ်။ သို့သော် ထင်းခုတ်မှုများကို ကန့် ကွက်ချင်ရင် ဖဆပလ နာမည်ကို သုံးပါလား၊ အစိုးရ အမိန့်တော်ကို ခပ် ရှင်းရှင်း လုပ်ပါလား၊ အခုလို ထင်းခုတ်သူ လူထုကို နတ်များနှင့် သွေးခွဲပြီး မဟာဂီရိ အရှင်များရဲ့ နာမည်ကို အလွဲသုံးစား လုပ်တာကတော့ မကောင်း ပါဘူး။ နတ်တွေ၊ သိကြားတွေဟာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်ပြီး ဘယ် နိုင်ငံရေးပါတီ၊ ဘယ်ဝါဒ၊ ဘယ်အုပ်စုတွေနှင့်မှ မပတ်သက်ဘူး မဟုတ်လား။

မနဲလေးရေ၊ အန်ကယ်ဖြင့် တူမကြီးတို့ ပျော်စရာ တောင်တော် ရွှေ

ပုပ္ဖားကို တက်ရင်း သိပ်သဘောကျပြီး ပီတိသောမနဿတွေ အမျိုးမျိုး ပွားမိတာပဲကွယ်။ ပုပ္ဖားက မေမြို့တို့၊ တောင်ကြီးတို့လို သိပ်အမြင့်ကြီး လည်း မဟုတ်ဘူးနော်။ သီချင်းကလေး တကြော်ကြော်နှင့်တက်ရင်း မောမှန်း မသိ ရောက်ရှိနိုင်တာပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း ရာဇဝင်အဆက်ဆက်၊ မြန်မာ ပြည် အရပ်ရပ်မှ ပြည်သူလူထုတို့ဟာ အလွယ်တကူ လာရောက်ပြီး ရေကြည် တော်တွေ၊ ပန်းတော် ဗောင်းတော်တွေ ဆက်တင် ပ သ နိုင်ကြတာပဲ။

ပုဂံမြို့နှင့် မနီးမဝေးမှာ တည်ရှိလိုလည်း ရှေးခေတ်တုန်းကဆိုရင် အင်မတန် အချိုးကျခဲ့မှာပဲ။ မြန်မာဘုရား၊ မြန်မာနတ်၊ မြန်မာဘုရင်နှင့် မြန်မာလူထုပရိသတ်တို့ဟာ မြန်မာပြည်ရဲ့ ဗဟို အချက်အချာဖြစ်တဲ့ ပုပ္ဖား နယ်ပယ် တစ်ဝိုက်မှာ သိပ်သိပ်သည်းသည်း၊ စည်းစည်းလုံးလုံး၊ စုံစုံညီညီ ရှိခဲ့ကြမှာပဲနော်။ ဘယ်နိုင်ငံကိုမှ အတုမခိုး၊ ဘယ်လွှမ်းမိုးမှုကိုမှ လက်မခံဘဲ ကမ္ဘာမှာ ဘယ်သူနှင့်မျှ မတူတဲ့ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အဆောင်အယောင် အသိုင်းအဝိုင်းတွေကို မြန်မာများကိုယ်တိုင် ဖန်တီး ဆောက်တည်ခဲ့ကြပုံကို ပုပ္ဖားနှင့် ပုဂံတို့က ထင်ရှားစေတယ်။

*

မနှစ်က ဥရောပတိုက်ကို လှည့်လည်ရာမှ အန်ကယ်ဟာ ဂရိတ်ပြည် အသင် မြို့ကို ရောက်ခဲ့တယ်။ ဂရိတ်ပြည်တို့၊ ရောမပြည်တို့ ဆိုတာ အနောက်နိုင်ငံ များရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အရပ်ရပ် စတင် ပေါ်ပေါက်ထွန်းကားရာ ဌာနတွေပေါ့ ကွယ်။ ဂရိတ်ပြည်မှာ “အိုလင်ပတ်” ဆိုတဲ့ တောင်တစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒီ တောင်မှာ ဂျူပီတာ ဆိုတဲ့ နတ်ကြီး အမှူးရှိတဲ့ ဂရိတ်နတ်များ စံပျော်ကြ တယ်။ ဂျူပီတာနှင့် သူ့ဇနီး ဂျူနိုတို့ဟာ ပုပ္ဖားက မဟာဂီရိနှင့် ရွှေနပေတို့လို ပေါ့ကွယ်။

သူတို့ အိုလင်ပတ် တောင်ကလည်း ပုပ္ဖားနှင့် တူညီတဲ့ အချက်တွေ ရှိတယ်။ အဲဒီတောင်ပေါ်မှာ ဂျူပီတာနှင့် ရင်းနှီးသူ၊ ဆွေမျိုးတော်စပ်သူ အထက်တန်းကျကျ နတ်များသာ နေထိုင်ခွင့်ရှိသတဲ့။ ပုပ္ဖားမှာလည်း မနဲလေး ဘို့ ဆွေမျိုးတစ်သိုက်ပဲ စိုးမိုးနေထိုင်ကြတယ် မဟုတ်လား။ မဟာဂီရိ ဦး တင့်တယ်ရယ်၊ နှမတော် ရွှေမျက်နှာ၊ ကြင်ရာတော် ရွှေနပေ၊ သားတော် ဇင်ဖြူနှင့် ရှင်ညို၊ နှမတော် အငယ်ဆုံး သုံးပန်လှနှင့် တူမတော်ကြီး ဒေါ်နဲမိ တို့သာလျှင် သေဉ်လည်ကြောင်မင်း လက်ထက်မှစပြီး ပုပ္ဖားတောင်ကို အပိုင် ဘေးခဲ့ကြတဲ့ ဆွေကြီးမျိုးကြီး၊ နတ်မျက်နှာကြီးတွေ မဟုတ်ပါလား။

မြန်မာပြည်မှာ အခြားသော ၃၇ မင်း နတ်တွေဟာ သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသများမှာ နေထိုင်ကြသလို ဂရိတ်ပြည်မှာလည်း ဂျူပီတာလောက် တန်ခိုးမကြီးတဲ့ နတ်များဟာ မိမိတို့ ပိုင်ဆိုင်ရာ အခြားသော တောများ၊ တောင်များ၊ မြစ်များ၊ ချောင်းများမှာ သီးခြား ပျော်စံကြတယ်။ ဥပမာဆိုရင် မင်းညီနောင်တို့က တောင်ပြုံး၊ မင်းစည်သူက ပခန်း၊ ဘိုးတော်နှင့် ရှင်ကွတို့က မန္တလေး၊ ရွှေစစ်သင်နတ်၊ မယ်တော် ရွှေစကားနှင့် မောင်ပိုးတူနတ်တို့က လှိုင်းတက်မှာ အသီးသီး နေကြသလိုပေါ့ကွယ်။

ဥရောပ မြောက်ပိုင်းမှာလည်း လူဖြူနတ်တွေ သီးခြားရှိသေးတယ်။ ဂျာမနီပြည်နှင့် နော်ဝေးပြည် ဆိုတာတွေကတော့ “အက်စဂတ်” တောင်ထိပ်မှာ စံပျော်တဲ့ ၃၆ မင်း နတ်များကို ပူဇော်ကြစမြဲတဲ့။ သူတို့ဆီမှာတော့ “အိုဒင်” နတ်က အကြီးဆုံးပဲတဲ့။ နတ်ထီး ၁၂ ပါးနှင့် နတ်မ ၂၄ ပါး ရှိသတဲ့။ အက်စဂတ် တောင်ထိပ်မှ နတ်မင်းများက လူ့ပြည် လူ့ရွာကို ဆင်းပြီး ကစားချင်တဲ့အခါမှာ စို့ တံတိုင်း သို့မဟုတ် သက်တံရောင် တံတားကြီးကို ဖြတ်ကူး သက်ဆင်းကြသတဲ့။ အတော် ကဗျာဆန်တယ်နော်။

မြောက်ပိုင်း ဥရောပ နတ်သမိုင်းမှာ မနဲမိတို့ရဲ့ ဦးကြီး မောင်တင့်တယ်တို့နှင့် ခပ်ဆင်ဆင် ဇာတ်လမ်းတစ်ခု ရှိတယ်။ “ဘော်လဒါ” နတ်နှင့် သူ့ဇနီး “နာနာ” တို့ကို နတ်လူအပေါင်းတို့က ချစ်ခင် ကြည်ညိုကြသတဲ့။ သူတို့ကို မနာလိုတဲ့ “လိုက်” ဆိုတဲ့ နတ်ဆိုးကြီးရဲ့ လုပ်ကြံမှုကြောင့် ဘော်လဒါ ခမျာ ကျဆုံးခဲ့ရသတဲ့။ သူ့အလောင်းကို မီးသဂြိုဟ်ချိန်မှာ ချစ်ဇနီး နာနာကလည်း မီးပုံထဲကို ခုန်ဆင်းပြီး နှစ်လောင်းပြိုင် ဘဝကူးကြသတဲ့။ ဦးတင့်တယ်နှင့် နှမတော် ရွှေမျက်နှာတို့ ဖြစ်ပုံလို လွမ်းစရာပဲနော်။

ဥရောပတောင်ပိုင်း နတ်သမိုင်းတွေမှာလည်း မြန်မာ ၃၇ မင်းလို ဘဝဖြစ်စဉ်များ တွေ့ရတယ်။ ဂျူပီတာ နတ်ကြီးရဲ့ နှမတော် “မယ်စီးရီး” မှာ ပန်းမာလာများကို စောင့်ရှောက်ကြည့်ရှုရတဲ့ “ပရော်စာပီနာ” ခေါ် သမီးချောကလေး ရှိသတဲ့။ တစ်နေ့သောအခါ ပန်းဥယျာဉ်မှာ နတ်ပျိုမယ်ကလေးများ ခြံရံပြီး ပန်းခူးနေတုန်း ပြုန်းခနဲ “ပလူတို” ဆိုတဲ့ ငရဲနတ်ကြီးက နတ်မြင်းပျံကြီး စီးလာပြီး ပရော်စာပီနာ နတ်လှမယ်ကလေးကို အတင်းပွေ့ပိုက် ဆောင်ယူသွားသတဲ့ ...။ ငရဲပြည်မှာ မိဖုရား အဖြစ်နှင့် တင်မြှောက်စံပျော်စေသတဲ့။ မိဘရပ်ဌာန “အိုလင်ပစ်” တောင်ခြေသို့ တစ်နှစ်လျှင် ၆ လ သာလျှင် ပြန်သွား နေထိုင်ခွင့်ပြုသတဲ့။ ဒါကြောင့် ပရော်စာပီနာ နတ်

သမီး ပြန်လာချိန်မှာ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲပြီး ပန်းမာလာ သစ်ပင် သစ်ကိုင်းများ ဖူးပွင့်စိုပြည် ဝေဝေဆာဆာ ရှိကြတယ်လို့ အနောက်နိုင်ငံသားများ အယူရှိကြတယ်။

အဲဒီ ပရော်စာပီနာ နတ်မယ်နှင့် မြန်မာတို့ရဲ့ အနောက်မိဖုရားနတ်တို့ ဖြစ်စဉ်ဟာလည်း ခပ်ဆင်ဆင်ပဲ။ အင်းဝဘုရင် မင်းခေါင်ရဲ့ အနောက်ဆောင် မိဖုရားဟာ မြို့အနောက်ဘက် ဝါခင်းမှာ မောင်းမ မိသံတို့နှင့် ပျော်ပွဲစား ထွက်နေတုန်း မင်းကျော်စွာနတ်က မြင်းနှင့် လာပြီး မိဖုရားရဲ့ လိပ်ပြာကို နတ်ယူသွားတယ်။

ဝါပင်ဝါသီး ကောက်ချည့်လေ၊ ဝါသီး ကောက်ရာ၊ မြင်းစိုင်းလာ၊ အသူလေမှန်း၊ မင်းကျော်စွာငယ်၊ ပျိုငယ်ကျွမ်း၊ ချစ်တဲ့သူလေတည့်။ ချစ်တဲ့သူ၊ ဗိုင်း ရှင်မ တတ်ပါစ၊ ရက်ကန်း ရှင်မ တတ်ပါစ။ အန်ကယ် သုမန ကတော့ အဲဒီနတ်သံကို သိပ်ကြိုက်တာပဲ။ ဘဝခြားရာကနေပြီး မင်းကျော်စွာက ငယ်ချစ် မိဖုရားလေးကို ခေါ်ဆောင်သွားသတဲ့။ နေဝင်ဆည်းဆာချိန်၊ တောင်ယာတောမှာ မင်းကျော်စွာနှင့် လုံမတစ်သိုက်တို့ ဆုံတွေ့ပုံကို ဆေးပန်းချီ ခြယ်ဖို့ကောင်းတယ်။ လူနှင့်နတ်၊ ရူပနှင့် အရူပ ဘဝတို့ ဆက်စပ်ချိန်ဟာ အင်မတန် ထူးခြားလို့မို့ အမျိုးမျိုး တွေးတောစရာ၊ အံ့ဩစရာ၊ စိတ်ကူးယဉ်စရာ အကွက်ကောင်းတစ်ခု မဟုတ်ပါလား။

မနဲလေးရေ၊ အန်ကယ်က အနောက်နိုင်ငံက နတ်တွေလည်း သတိရရှိပြီး ဒို့ဗမာ နတ်တွေနှင့် နှိုင်းယှဉ် ဖော်ပြခြင်းကတော့ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူးကွယ့်။ နတ်ကိစ္စမှာ နိုင်ငံချင်း ယှဉ်ကြည့်ရင် မြန်မာပြည်မှာ ပုပ္ပားတောင် ရှိခြင်းဟာ ဂုဏ်ယူစရာ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ဥရောပတို့၊ အမေရိကန်တို့မှ စပြီး လူဖြူနိုင်ငံ အရပ်ရပ်တို့မှာ ကိုယ်ပိုင်နတ်များ မရှိကြဘူး။ ဂရိတ်ပြည်နှင့် ဂျာမနီပြည်မှာပေါ်တဲ့ ဂျူပီတာနတ်၊ အိုဒင်နတ်တွေကိုသာ ကျန်ရှိတဲ့ လူဖြူနိုင်ငံများက ဝိုင်းဝန်း ပ သ ကိုးကွယ်နေကြရတယ်။ အာရှတိုက်မှာလည်း ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း ကိုယ့်နတ်များ မရှိရာ အရပ်များမှာ ကုလား၊ ဗိဿနိုးနတ်တွေ၊ တရုတ် ကျစ်ဆံနီ နတ်တွေကို အငှား ကိုးကွယ် ပူဇော်ကြရသလိုပဲလေ။ သို့သော် မြန်မာပြည်မှာတော့ ပုပ္ပားတောင်နှင့်တကွ ဒို့ဗမာ ၃၇ မင်းတွေ အထင်အရှား ရှိနေလို့ ဂရိတ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ ရောမနှင့် ဖြစ်စေ၊ နော်ဝေနှင့် ဖြစ်စေ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်း တူညီကြောင်း

ပေါ်လွင်စေတယ်။ ဂျူပီတာတို့၊ အိုဒင်တို့၊ ဗိဿနိုးတို့၊ ကျစ်ဆံနီတို့နှင့် နတ်ချင်း တန်ခိုးပြိုင်စရာ ရှိရင်လည်း မဟာဂီရိက အချိန်မရွေး ချဲ့လင်း လုပ်ဖို့ အဆင်သင့်ပေါ့။ မဟုတ်လား။

*

အန်ကယ်တို့ ပုပ္ပားကို ရောက်တုန်းက အထက်နန်း၊ အောက်နန်းတွေကို စုံအောင်ပဲ ကြည့်ရှုခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက ဖဆပလ သစ်ပင်စိုက် ပျိုးရေး စီမံကိန်းကို ဝါဒဖြန့်ရင်း ပုပ္ပားမှာ နတ်ရုပ်အသစ်၊ နတ်နန်းအသစ် များ ဆောက်လုပ်ပူဇော် ပ သ ပေတယ်။ မုံရွာမြို့က ရုပ်လုံးဆရာကြီး ဦးမြ နှင့် ပန်းချီဆရာ ကိုဘမိုးတို့ရဲ့ လက်ရာများက မဆိုးပါဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရုပ် နှင့် ညောင်ရမ်း ဆရာတော် အရုပ်များထက် မြန်မာပီသ ကောင်းမွန်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံခြား ပန်းပုဆရာကိုတော့ လုပ်ခငွေ ၅၀၀၀ဝိ ပေးပြီး မြန်မာဆရာကိုတော့ ၅၀ဝိ ပဲ ပေးသတဲ့။ အဲဒီ နှုန်းထားများကတော့ အလွန် ကွာခြား ရှက်ဖွယ်ပါပဲ။

အန်ကယ်သုမနု သိရှိသလောက်ဆိုရင် နတ်ရုပ်များ ထုလုပ်ရာမှာ ယမနေသား၊ ပိတောက်သား၊ စကားသား ၃ မျိုးကိုသာ အသုံးပြု ထုလုပ် ရမယ်လို့ ရှေးထုံးများ ရှိခဲ့တယ်။ သို့သော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုရဲ့ ခေတ်သစ် နတ်ရုပ်များကတော့ အင်္ဂတေ ကွန်ကရစ်များနှင့် ထုလုပ်ထားတယ်။ နောက်ပြီး ရှေးက လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း အောက်ခံခုံများလည်း မပါဘူး။ ဦးတင့်တယ် အတွက် ဆင်ဖြူရုံမှာ ဘီလူးဆင့်တယ် မဟုတ်လား။ နောက်ပြီး နှမတော် အတွက် ဆင်နက်မ အရုပ်ရုံမှာ ဘီလူးရုပ် ဆင့်တယ်။ အဲဒီအပေါ်မှာ ရွှေ မျက်နှာက မတ်တတ်ရပ်ပြီး ညာဘက်လက်မှာ ကြစုသီးကိုင်ဟန် ရှိစေရမယ် လို့ စာက ဆိုတယ်။ သို့သော်လည်း အခုတော့ နှမတော်ကို ထိုင်နေဟန် ထုလုပ်ထားတယ်။ ကြစုသီးလည်း မပါဘူး။ အဲဒါတွေက ဘာသဘောလဲ ကွာ။ လုပ်ရင်လည်း ကျကျနန မှန်မှန်ကန်ကန် လုပ်ကြရောပေါ့။ နားမလည် ရင်လည်း မေးမြန်း သုတေသန လုပ်ရောပေါ့။ အခုတော့ ပြီးစလွယ်နှင့် ထင်သလို စီမံကိန်း ဖြစ်နေတယ်။

နတ်ကွန်း ဆောက်လုပ်ရာမှာတော့ သံပိုက်လုံးကြီးတွေကို တိုင်ထူ ထားတယ်။ ဗမာဗိမာန်နှင့် သံပိုက်လုံးကတော့ သိပ်ပြီး မအပ်စပ်လှပါဘူး။ သို့သော် ခိုင်ခံ့မှု၊ ခြေစားမှုတွေကို ရည်ညွှန်းဟန်ရှိလို့ ထားပါတော့။

အထက်နန်းနှင့် အောက်နန်း ဆက်သွယ်ရာ လမ်းကလေးကလည်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အင်မတန် ဆိုးရွား ကျဉ်းမြောင်းပါတယ်။ ချော်လဲသူတွေ၊ ချောက်ထဲ လိမ့် ကျသူတွေလည်း ပေါများပါတယ်။ ကိုက်တစ်ရာလောက်သာ အထက်အောက် ကွာခြားလို့မို့ အုတ်လှေကားများ ဆောက်လုပ်ကြရင် ပိုက်ဆံ သိပ်မကုန် ပါဘူး။ အဲဒါကို အစိုးရက မလုပ်နိုင်တောင် ပုပ္ပားက နတ်ကတော်ကြီးများက ကြည့်ရှု ပြုပြင်သင့်ပါတယ်။

နတ်ကွန်းများ ပြန်လည် ဆောက်လုပ်ရာမှာ အစိုးရကတော့ တတ် အားသရွေ့ မြန်မြန်ဆန်ဆန် အကောင်အထည် ဖော်ပြခြင်းမို့ အပြစ်မတင် လိုပါဘူး။ သို့သော်လည်း မြန်မာပြည်ရဲ့ အဓိကရ ယဉ်ကျေးမှု ဗီဇ ဌာနီကြီး တစ်ခုမှာ ယခုထက် ရက်ရောစွာ၊ စိတ်ကူးကျယ်ပြန့်စွာ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်း သင့်ပါတယ်။ ယခု နတ်စင်များကတော့ ဘာမျှ မပြောပလောက်တဲ့ ဇရပ် ကလေး ၂ ဆောင်လို့ ဆိုရမှာပါပဲ။ အမှန်မှာတော့ အထက်နန်းနှင့် အောက် နန်းကို ရွှေတိဂုံ အနောက်မုခ်မှာလို ခမ်းနားတဲ့ စောင်းတန်း နတ်လမ်းကြီး များနှင့် ဆက်သွယ်ထားရှိသင့်တယ်။ တရုတ်ပြည်မှာ ဆွန်ယက်ဆန်ရဲ့ ဂူကို တောင်ကုန်းပေါ်မှာ ကျယ်ပြန့်စွာ ဆင်ယင်မွမ်းမံပုံများကို စံယူသင့် တယ်။ ယခုခေတ်မှာ နိုင်ငံရပ်ခြား သွားရောက် လေ့လာသူများ အင်မတန် ပေါများလို့မို့ အခြားနိုင်ငံများမှာ သူတို့ အမွေအနှစ်များကို အစွမ်းကုန် ခြယ်လှယ် စောင့်ရှောက်ကြသလို နတ်များစံရာ ပုပ္ပားတောင်ကိုလည်း နတ်ဘုံ နတ်နန်းနှင့်တူအောင် အထူး လုံးပန်းသင့်ကြသပေါ့။

*

ဒါနဲ့ နတ်ကွန်းများကို လှည့်လည်ကြတော့ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းဝင်းမှာ အန်ကယ် ကြောင့် ချောက်ကျပုံကို ပြောရဦးမယ်။ ပုပ္ပားတောင်က ချောက်ကမ်းပါးတွေ ထဲကို လိမ့်ကျတာ မဟုတ်ပါဘူး။ နောင်တော်၊ နှမတော် နတ်ရုပ်များကို အန်ကယ်သုမနက ရှေ့ဆောင် ဦးချ ရှိခိုးတယ်။ အဲဒီတော့ ဝန်ကြီးဦးထွန်းဝင်း မှာလည်း မရှိခိုးချင်ဘဲနဲ့ ရှိခိုးရတော့တာပေါ့။ ဗိုလ်ကြည်ဝင်းတို့၊ မင်းကြီး ဦးအောင်မြင်တို့၊ ဒေါက်တာသာလှတို့ကတော့ ရှိမခိုးဘဲ ယောင်လည်လည် လုပ်နေကြတယ်။ သူတို့ကတော့ နတ်ဆိုတာ အစိမ်းတစ္ဆေ၊ မိစ္ဆာ သရဲများ နှင့် တစ်ဂိုဏ်တည်းလို့ ယူဆပြီး ဘယ်တော့မှ မရှိခိုးတဲ့ လူတွေပေါ့ကွယ်။ ဦးထွန်းဝင်းမှာလည်း သူတို့နှင့် ဝါဒချင်း တူညီပါတယ်။ သို့သော်လည်း ပုပ္ပားက နတ်ထိန်း၊ နတ်ကတော်၊ နတ်နောက်လိုက် ပရိသတ်များရှေ့မှာ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းဝင်းက နတ်များကို အန်ကယ်သုမနလောက်မှ ရိသေ ကိုင်း

ရှိုင်းမှ မရှိဘူး ဆိုရင် ဘာကောင်းမလဲ။ သူ့ကို ပုပ္ဖား ပရိသတ်က အထင်သေးပြီး ဖဆပလ မဲပုံးထဲမှာလည်း နတ်မဲပြားလေးများ လျော့ပါးကုန်မှာပေါ့။ ဒါကြောင့် သူ့ခမျာမှာ အန်ကယ် လုပ်သလိုပဲ ဒူးတုပ်ရှိခိုး လက်စုံမိုးရတော့တယ်။ အတော်ကလေး ဒူးနာပြီး ဖုန်တွေလည်း ပေကုန်ရှာတယ်။

နတ်ကို အရိုအသေ မပြုလိုသူများကို ကဲ့ရဲ့စရာ မရှိပါဘူး။ ရတနာသုံးပါး အပြင် ဘာကိုမျှ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်စရာ မလိုပါဘူး။ ရှင်သီလဝံသတို့၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရတို့က ဆိုရင် နတ်ပူဇော်မှုကို အတော် ရှုတ်ချ ရေးသားထားခဲ့ကြတယ်။

ကာလရှည်လျား၊ လူငနွားတို့၊ ကြီးမားယုတ်မာ၊ နတ်မိစ္ဆာကို၊ ဘိုးလာဘွားဘက်၊ မြေးသားဆက်၍၊ မပျက်စုတိုင်၊ နတ်ခရိုင်နှင့်၊ ပန်းခိုင်ရေအိုး၊ ဆယ်စုံဖြိုး၍၊ မြတ်နိုးနှစ်သက်၊ တင်သဆက်သည်၊ မိစ္ဆာယူမိယူမှားတည်း။

တချို့သသူ၊ အမိုက်လူကား၊ အယူမှားချွတ်၊ မီးကိုနတ်ဟု၊ အမှတ်တရ၊ ရှိညွတ်ခဏ၊ ကနားပွဲနှင့်၊ ဝတ်လဲဖြူနီ၊ ပန်းသီပန်းနှစ်၊ ဆင်ကာရစ်လျက်၊ လက်ရှစ်လက်ပန်း၊ တဖြင်သန်းတည့်၊ သွမ်းမှန်းမသိ၊ မျက်စိသံလည်၊ နတ်ရူးသည်ဟု၊ မတည်မတုံ၊ လွင့်ပြန့်နှလုံး၊ သူမိုက်ထုံးလည်း၊ စွဲသုံးလေလာ၊ မကျင့်ရာသည်၊ မိစ္ဆာယောင်ယံ ယောင်ယမ်းတည်း။

အဲသလို အရှင်သူမြတ်များက စပ်ဆိုခဲ့ရုံသာမက စိန္တကျော်သူ ဦးဩကလည်း “မိစ္ဆာအားလုံး၊ လွှမ်းပိတ်ဖုံး၊ တောင်ပြုံးညီနောင်နန်း” လို့ မနဲမိတို့ အသိုက်ကို တိုက်ရိုက် အုပ်ထည့်လိုက်သေးတယ်။ အန်ကယ်သုမနကတော့ အဲဒီ ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိကြီးများကို အင်မတန်မှလည်း ရိုသေပါတယ်။ သို့သော်လည်း လောကကြီးမှာ နေရာတကာ သူတို့ ထင်မြင်သလိုချည်း မဟုတ်ဘဲ ငဲ့ညှာစရာ၊ မြတ်နိုးစရာ၊ ပိုက်ထွေးစရာတွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်။ တစ်ချက်လွှတ် ပုတ်ခတ်မှု၊ ပယ်ဖျက်မှုတွေဟာ ဘယ်သူရဲ့ ပါးစပ်က ထွက်ထွက် ... သိပ်ပြီး အဓိပ္ပာယ် မရှိပါဘူး။

အဲဒီညက ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်ဝင်းရဲ့ စစ်တပ်စခန်းကို ပြန်လည်ရောက်ရှိကြတော့ နတ်ကို ရှိခိုးသင့် မသင့် ပြဿနာကို ဆွေးနွေးခွင့် ရတယ်။ အန်ကယ်ကတော့ ဒီကိစ္စမှာ ဘုရားရော၊ နတ်ရော ပစ်ပယ်ပြီး ဘာသာရေးကို လုံးဝ အလိုမရှိတဲ့ ကွန်မြူနစ်များနှင့်တောင် နဖူးတော့၊ ဒူးတော့ မျက်နှာချင်း

ဆိုင်ပြီး အနိုင်ရအောင် စကားစစ်ထိုးရဲကြောင်းကို လက်ခမောင်း ခတ်ပြလိုက်တယ်။ မနဲမိတို့ရဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဦးလေးကလည်း မခေပါဘူး။

၃၇ မင်း နတ်များရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို အောက်ပါ အချက်အလက်များအတိုင်း ရှင်းရှင်းနှင့် ဘွင်းဘွင်းကြီး တင်ပြလိုက်တယ်။ နတ်လောက၊ နတ်သဘင်မှာ မှတ်တမ်းသာ တင်ကြပေတော့နော်။

[၁] ဒီမိုကရေစီ အစ ၃၇ မင်းက

ယခုခေတ်မှာ လက်ဝဲတို့၊ လက်ယာတို့က ဒီမိုကရေစီ အဟောင်း အသစ်တွေကို ဂုဏ်ပြိုင်နေကြတယ်။ ပဒေသရာဇ် စနစ်ကို တွန်းလှန်သူဟာ နင်ပဲ၊ ငါပဲ စသဖြင့် လက်ဝဲသမား အချင်းချင်းတောင် ငြင်းခုံ ခွက်စောင်းခုတ်နေကြတယ်။ ဘာသာရေး ဆိုတာ ဘိန်း ဘင်း ကစော်လို လူထုကို အမြင်မှန်မရအောင် မှိုင်းတိုက်မှု တစ်ရပ်လို့ ပုတ်ခတ်ကြတယ်။ ဘုရားတွေမှာ အဲသလောက် အဆော်အနက်ခံရရင် နတ်တွေမှာတော့ နေစရာ မရှိဘူးပေါ့။

သို့သော်လည်း စတာလင်တို့၊ လီနင်တို့၊ အက်တလီတို့၊ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါးတို့က သူတို့ ဝါဒတွေကို အဘယ်မျှ အမွှမ်းတင် ဝါကြွားနေစေကာမူ မြန်မာပြည်မှာ ဒီမိုကရေစီစနစ် စထွင်စီမံသူ၊ ပဒေသရာဇ်ကို ဦးစွာ တော်လှန်သူများဟာ ပန်းပဲ မောင်တင့်တယ် အမျိုးရှိတဲ့ ပုပ္ဖားက ၃၇ မင်း နတ်များသာလျှင် ဖြစ်တယ်။

ဗမာနတ်စနစ်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ တကောင်းခေတ် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်က စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့လို့မို့ ပဒေသရာဇ် တော်လှန်ရေး ဆိုတာ ယခု ဖဆပလ ဦးနုတို့၊ တောပုန်း သခင်သန်းထွန်းတို့ ခေတ်ကျမှ ကြားဖူး မြင်ဖူးခြင်း လုံးဝ မဟုတ်။ အသက်ဦးဆံပိုင် ခေတ်မှာပဲ ရှင်ဘုရင်များကို ထိုင်၍ ရှိခိုးစေအောင်၊ ရှင်ဘုရင်ရဲ့ မှားယွင်းမှုများကို ကမ္ဘာသချေ ရှုတ်ချပြစ်တင်လို့ မဆုံးအောင် ကြံဖန် နည်းလမ်းရှာပြီး ထိရောက်စွာ လုပ်ပြနိုင်ခဲ့သူများဟာ မောင်တင့်တယ်တို့ နတ်သမဂ္ဂ အဖွဲ့နှင့်တကွ ၎င်းတို့ကို အားပေးထောက်ပံ့သူ ဝိုင်းတော်သား မြန်မာလူထုတို့သာလျှင် ဖြစ်တယ်။

ကြည့်ပါ၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ရှေးခေတ်က အသက်ဦးဆံပိုင်တစ်ဦးရဲ့ ရက်စက်မှု၊ ရမ်းကားမှုကို နတ်စနစ်ဖြင့်သာ နိုင်နင်းစွာ တော်လှန် ဆန္ဒပြနိုင်ခဲ့ကြတယ် မဟုတ်ပါလား။ တကောင်းမင်းက မောင်တင့်တယ်ကို အကြောင်းမဲ့ သတ်တယ်။ သူ့နှမကို လီဆယ် လက်ထပ်ပြီး ယောက်ဖကို ဖိုကျင်ထိုး

သတ်တယ်။ မညာမတာ ရက်စက်စွာ သတ်လိုသူက လွတ်လပ်စွာ သတ်နိုင်ပါတယ်။ သို့သော် သေဆုံးသူကို တိုင်းပြည်လူထုက နတ်အဖြစ်နှင့် တင်မြှောက်ပသ ပူဇော်ကြတဲ့အခါမှာ၊ အဲဒီ ရှင်ဘုရင်ဟာ ရာဇဝင်အဆက်ဆက် အဖတ်ဆယ်မရအောင် နာမည်ပျက်ပြီး ငါးပါးမှောက်ရတော့တာပဲ။ အဲဒီ ရှင်ဘုရင်ရဲ့ မျက်မှောက်မှာပဲ လူထုက နတ်ကနားပေးကြတယ်။ နတ်ကို သနားစရာကောင်းကြောင်း၊ သတ်သူများက တရားလွန်ကြောင်းကို အတိအလင်း ဖွဲ့နွဲ့ ပြောဆိုကြတယ်။ ရှင်ဘုရင် လုပ်သူမှာလည်း တကောင်းမင်းပင် ဖြစ်စေ၊ အနော်ရထာပင် ဖြစ်စေ၊ နရပတိစည်သူပင် ဖြစ်စေ ဘာမျှ မတတ်နိုင်တော့ဘဲ အဲသလို နတ်စနစ်အရ အာဏာဖိဆန်သူများကို လက်ပိုက်ကြည့်နေရတော့တယ် မဟုတ်လား။ နတ်သံတွေမှာ အကြည်အညို ပျက်စေတဲ့ အသုံးအနှုန်းများ ပါရှိစေကာမူ ဆင်ဆာ မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ အာဏာပိုင်များ အဖို့ အသရေဆည်စရာ တစ်လမ်းပဲ ရှိတော့တယ်။ အဲဒါက မိမိ ကွပ်မျက်ခဲ့သူ အတွက် နတ်ကွန်း နတ်နန်း အလှူအတန်းများ ပြုလုပ်ပြီး နတ်ကနားပွဲမှာ အများပြည်သူနှင့် ရောနှော ကခုန်ဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်။ ဒါကြောင့် နတ်စနစ်ဟာ ပဒေသရာဇ်ကို အစွယ်ချိုးရာမှာ ဦးစွာပထမ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ နည်းလမ်း ဖြစ်ပြီး၊ ဘယ့်ကလောက် ထိရောက်တယ် ဆိုတာ ထင်ရှားမနေပါလား။

ရာဇာမင်းများ၊ သနားငယ်မှ မညာ၊ မယ်ကထောက်လျှင် ယောက်ဖပါလို့၊ မကြာငယ်မှ မြိုက်မြိုက်၊ မယ့်မောင်ကြီးကို မီးနှင့်တိုက်လို့၊ ဆူလှိုက်ကယ်မှ ဗျာပါ၊ နန်းတောင်ညာက ပြေးလာ ချက်ချင်း၊ နှမငယ် ပန်းပင်၊ မောင်ရွှေစင်ကို၊ ကြင်နာပြင်းလို့၊ သည်းတွင်း လှိုက်လာ၊ မီးပုံချာကို၊ ဝင်ကာ ဆင်းသော်၊ ဆံထုံး ဇာပေါက်၊ ကြော့ယဉ်ညောက်ကို၊ နောက်က နွဲ့လို့ ဆွဲကြရာတွင်၊ မျက်နှာသာ ကျန်ရစ်

အဲဒါကတော့ နှမတော်ကြီး ရှင်ထွေးလှခေါ် ရွှေမျက်နှာရဲ့ နတ်သံပဲ။ ဒီနတ်သံကို ရာဇဝင် အဆက်ဆက် သီဆိုသူ အပေါင်းတို့ဟာ ရှင်ထွေးလှပူသလို ရင်တွင်းမှာ လှိုက်ဆူလာကြမှာပဲ။ ရှင်ဘုရင်ရဲ့ ယုတ်မာပုံကိုလည်း ကမည်းထိုးထားတာထက် ခိုင်မြဲ လူသိများသေးတယ်။ ကျောက်စာ ဆိုရင် လူတိုင်းလည်း မဖတ်တတ်။ ရိုက်ချိုးရင်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

တရုတ်ပြည် ဂန္ဓာရ၊ ချီကြပါဖို့၊ ဗိုလ်များပေါင်၊ ပွဲရ ညီနောင်၊ ခန့်တိုင်းငယ် အောင်၊ ကျိုးတော်ဆောင် မှန်ဆုံး၊ နှစ်ချပ်ကယ် အုတ်မြေနှင့်၊ လူပြေမှာ အသေရှုံး၊ ပွဲရ တောင်ပြုံး။

နော်ရထာ ရွှေကြိမ်လုံးနဲ့၊ သုံးချက်ဆင့် ရိုက်ခါခေါ်၊ ဒို့ညီနောင်
ဖောင်တော်ဦးမှာ၊ ဒူးတုပ်လျက်ပေါ်။ ဗုံထောင်ငယ်ဆော်၊ မြဲသော်ခိုင်စွာ၊
နော်ရထာ စံပျော်တဲ့၊ ရွှေဖောင်တော် မစုန်ရအောင်၊ ဆွဲဖို့ ညီလှ။

အုတ်နှစ်ချပ်ကယ်နှင့်၊ ဓားသတ်ကိုတဲ့ ခံရတယ်၊ ဒို့ညီနောင် နှစ်ကိုယ်
ထဲ၊ ဝမ်းနည်းလှတယ်။ ဒို့ကိုယ် လွယ်၊ မွေးမယ်မယ် မြင်လှည့်ပ၊ ဘ
ကုလားငယ်နှင့်၊ ပုပ္ပား တောင်ခြေရင်းကို၊ ဆင်းလို့ကြုံလှည့်။

ထုံးတန်သားလို့၊ စော်ဘွား ကြောက်အောင်၊ ရှင်ကျေးဇူးကို၊ အထူး
ငယ် ဆောင်သည်၊ နောင်ညီ နှစ်ဖော်၊ ထမ်းပါသော်လည်း၊ ဘုန်းမော်
မင်းပျို၊ နှစ်ချပ်ကယ်မှ အုတ်နေ၊ ယွင်းမပြေလို့၊ သေစေဆိုသည်၊ လူပျို
ဘာဝ၊ ကစားမိသည်၊ မသိကြလို့၊ လုပ်ရပါသည်။

အဲဒီ တောင်ပြုံး မင်းညီနောင်တို့ရဲ့ နတ်သံကလေးတွေကလည်း
ဘယ်လောက် ကြေကွဲစရာကောင်းလဲ။ ဂန္ဓာလရာဇ်သို့ ချီတက်ရာမှာ အရေး
တော်မလှ ရှိနေတုန်း ဒီကောင်ကလေး နှစ်ကောင်ရဲ့ အစွမ်းကြောင့် ဥတည်ဘွား
ကို ထုံးသုံးချက် တားနိုင်ခဲ့ပေတယ်။ ကလေးတို့သဘာဝ ကစားနေမိကြလို့
အုတ်နှစ်ချပ် လစ်ဟင်းရာမှာ ပြင်းစွာသော သေဒဏ်ကို မပေးသင့်ပါဘူး
နော်။ ရိုက်နှက် ဆုံးမသင့်တဲ့အရွယ် မဟုတ်ပါလား။ နော်ရထာမင်းကြီးရဲ့
ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ၊ မျိုးချစ်စိတ်တွေ မည်မျှ ထင်ရှား ကြီးမားသော်လည်း
တောင်ပြုံးကိစ္စမှာဖြင့် ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်အောင်ဘဲ အသည်းနာမိကြတော့
တယ်။ မင်းညီနောင်တို့ရဲ့ အထိန်းတော် မန္တလေးမှ ဘိုးတော်ပုဏ္ဏားကြီးနှင့်
နမတော် ရှင်ကုန်းတို့လည်း ဒီကိစ္စမှာ ရောနှော အသတ်ခံကြရတယ်။ ဘိုးတော်
က ဆင်ကျောက်ရုပ်ကို ဆီမန်းကွင်းစွပ်ပြီး အသက်သွင်းကာ စီးပြေးဖို့
ကြောက်အားလန့်အား ကြံစည်ပုံတွေ၊ သေခါနီး “ငါ့မှာ လက်တစ်ဆစ်မှ
အပြစ်မရှိ” လို့ မြည်တမ်းပြီး လက်ဆစ်ကို ထောက်ပြခဲ့ပုံတွေဟာ ပဒေသရာဇ်
ခေတ်ရဲ့ ခိုကိုးရာမဲ့၊ အယူခံမဲ့ဘဝကို နှလုံးမသာနိုင်အောင် ထင်ရှားစေပါ
တယ်။

ဝေဠုဝတီ၊ သီဂီစံလှော်၊ ယဉ်ဆုံးကျော်ကို၊ နောင်တော်မင်းက၊
နန်းနှင်းသည်ဟု၊ ညွှတ်ကြည်လျှောက်ကာ၊ ဘယ်လောက် မကြာ၊ မှုတော်
ဆောင်မည်၊ ငအောင်စွာ၊ မင်းမှာ မြန်စေ၊ နောင်တော်ယုတ်ကို လုပ်ကြံ
ချေဟု၊ မိန့်ရွှေသာကြည်၊ မှုတော်ပြီးလျှင်၊ မရိုးတော်နှင့် သူကောင်း တင်
အောင်၊ မြှောက်မြင်မည်ဟု၊ မိန့်ရည်စကား၊ မမှန်ညီလို့၊ ထို့ဆိုမှားသော်၊

မင်းများစကရာဇ်၊ မန်တော်ယစ်လို့၊ ပြစ်တော်ပေးသည်။ ကျေးဇူးသခင်၊ အရှင်တမည်၊ မချစ်ကြည်က၊ လူရည်လျော့ပါး၊ ကျွန်ုပ်နည်းသာ၊ မပြုပါနှင့်၊ စကြာတော်ရင်း၊ မြဝပ်စင်းသည်၊ မင်း အများတို့။

အဲဒါကတော့ နရပတိစည်သူမင်းရဲ့ ကျွန်ယုံတော် အောင်စွာငယ် အသံပဲ။ ကြင်ရာတော် ဝေဠုဝတီကို အလစ်မှာ မီးခွက်မှုတ်တဲ့ နောင်တော် နရသီခံမင်းကို အမိန့်တော်အတိုင်း လုပ်ကြပေးခဲ့တယ်။ အောင်မြင်သော အခါ မရိုးတော် တစ်ယောက်နှင့် ပေးစားမည်လို့ ပြုခဲ့တဲ့ ကတိကို ဖောက်ဖျက်လို့ ငအောင်စွာက “ထို” ဆိုမိရာမှာ အကွပ်မျက်ခံရတယ်။ မင်းမှာ သစ္စာ၊ လူမှာ ကတိ ဆိုတဲ့စကားကို နရပတိစည်သူ ကိုယ်တိုင် ဖောက်ဖျက်ပြီး ကိုယ့်တပ် ကိုယ်ပြန်နင်းခြင်းဟာ မည်သူမျှ ကဲ့ရဲ့လို့ ဆုံးနိုင်ဖွယ် မရှိပါ။ သို့သော် အောင်စွာငယ်ကတော့ “သူလို မဖြစ်ကြပါစေနင့်” လို့ နတ်ဘဝမှ နေပြီး ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြုရှာပါတယ်။

အောင်ချာပူရုံ၊ ပုဂံ ဧကရာဇ်၊ စောမွန်နစ်မှာ၊ အချစ်ကယ်ညာဖျား၊ ကမ္မူဆောင်းလို့၊ အပေါင်းမျိုးဆွေ၊ သုံးရံရွှေနှင့်၊ ကျမ မိဖုရား၊ ရွှေစကားတို့၊ သည်းချာငယ်မှ ဝမ်းဝင်၊ နန်းလုံးကေသွယ်၊ ရွှေစင်ရုပ်တုလို့၊ နနုနယ်သည်၊ အမယ်လေး ... ငါ့သားချစ်ကြီး ရွှေစစ်သင်ရေ၊ မောင့်ဖြစ်အင်ကို၊ မေမေ မမြင်ဝံ့ပါကလား။

ပုဂံစောမွန်နစ်က သားတော် ရွှေစစ်သင် မင်းသားကို စစ်ချီစေရာမှာ ပေါ့လျော့စွာ ကြက်တိုက် ကစားနေလို့ ခမည်းတော်က မြေထိတ်ခတ်ထားရာ အနိစ္စရောက်သွားရှာတယ်။ မြေထိတ်ခတ်တယ် ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်အောက်ပိုင်း မြေကြီးထဲမှာ တွင်းတူး မြှုပ်နှံကာ ဒဏ်ပေးခြင်းပဲ။ အရှင်လတ်လတ် မြေမြှုပ်တာထက် အခံရခက်မှာပေါ့။ မယ်တော် ရွှေစကားမှာ သားတော်ရဲ့ ဖြစ်ပုံကို အဘယ်မှာ ကြည့်ရက်နိုင်ပါတော့မလဲ။ ဒါကြောင့် လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲပြီး သားတော်နှင့်အတူ လှိုင်းတက်အရပ်မှာ နတ်ဖြစ်ရှာတယ်။

အဲသလို မောင်တင့်တယ်တို့၊ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့၊ မင်းအောင်စွာတို့၊ ရွှေစစ်သင်တို့ကို မြန်မာလူထုက နတ်ဘဝသို့ မြှောက်တင်ခြင်းဟာ ရှေးခေတ် ရှေးအခါနှင့် လျော်ညီစွာ ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို တော်လှန်ခြင်း၊ ဆုံးမခြင်းပဲ မဟုတ်လား။ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်မရှိတဲ့ ခေတ်မှာ ရှင်ဘုရင်ရဲ့ မကောင်းမှုများကို နတ်သံထဲမှာ သွတ်သွင်း ကြေညာကြတယ်။ လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးမှုကို ပိတ်ပင်တယ် ဆိုရင်လည်း နတ်ပွဲကျင်းပပြီး အတိုက်အခံ စိတ်ဓာတ်နှင့်

အင်အားစုများဟာ နယ်နယ် မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားစွာ ဆန္ဒပြနိုင်ခဲ့ကြပေ
တယ်။ အဲဒီ နတ်ဒီမိုကရေစီ စနစ်ဟာ ကားလမတ် ပဋိသန္ဓေ မတည်မီ၊
ချာချီတို့ ဘိုးအေများ ဂူထဲမှာ အမဲရိုးကို ခွေးနှင့်အတူ လုစားကြစဉ် ရှေး
နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့်က မြန်မာပြည်မှာ စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း
ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား။ ၃၇ မင်းတို့ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးပဲ မဟုတ်လား။

[၂] ၃၇ မင်း၏ ဖြည့်ထောင်စု နမူနာ

၃၇ မင်း ဒီမိုကရေစီမှာ လူတန်းစား ခွဲခြားမှုလည်း မတွေ့ရဘူး။ အယုတ်၊
အလတ်၊ အမြတ် ခွဲခြားမှု မရှိရုံသာမက လူမျိုးရေး ခွဲခြားမှု၊ အဖို အမ
ခွဲခြားမှု၊ အကြီးအငယ် ခွဲခြားမှု၊ စိပ်ပုတီးသမားနှင့် အရက်သမားတို့က
သူ မြတ်တယ်၊ ငါ သာတယ် စသဖြင့် ခွဲခြား ငြင်းခုံမှုများလည်း ဘာတစ်ခုမျှ
မတွေ့ရဘူး။ သာတူညီမျှ ဥပဒေကို တကယ်ထိန်းသိမ်း ကျင့်သုံးသူများ
မြင်တွေ့ချင်ရင် မော်စကိုမှာလည်း မရှိ၊ လန်ဒန်မှာလည်း မတွေ့နိုင်၊ အမေ
ရိကန်မှာလည်း ရှာမှရှား၊ ပုပ္ဖားတောင်ပေါ်မှာသာ တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် မဝါ
မကြွား ထင်ရှားစွာ အားပါးတရ ရှုစားကြရမယ်။

ကြည့်ပါ။ ၃၇ မင်း အသိုက်အအုံထဲမှာ တာဝတိံသာက သိကြားမင်း
လည်း ပါတယ်။ အယုတ်ညံ့ဆုံး ဘဝမှ ညောင်ချင်းအိုးနတ် ဆိုတဲ့ အနုအရွဲ့
ကြီးလည်း ပါတယ်။ ဒန်းမောင်ရှင်ကတော့ ရှင်သာမဏေ ဘဝမှာ ဒန်းစီး
ရာက လိမ့်ကျသေဆုံးပြီး နတ်ဖြစ်လာတယ်။ မင်းကျော်စွာကတော့ အရက်သည်
မဘို့မယ်ရဲ့ ယောက်ျား၊ ထိပ်သီး အရက်သမား ကြက်သမားကြီးပေပဲ။ မင်းရဲ
အောင်ဒင်နှင့် မောင်မင်းဖြူ နတ်တို့ကတော့ အရက်သောက်ရုံသာမက ဘိန်း
ဓားပြီး ဘင်းရှူလိုက်ကြသေးတယ်။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ကတော့ ကုလား
လူမျိုးကွဲ ဖြစ်သဗျ။ မန္တလေးဘိုးတော် ဆိုတာလည်း ပုဏ္ဏားကြီး၊ သူ့နှမ
ရင်ကွကတော့ ပုဏ္ဏေးမပေါ့ဗျာ။ ယွန်းဘုရင် ဆိုတာ ဇင်းမယ်ကို ဘုရင့်နောင်
က သိမ်းယူရာမှ ဖမ်းခဲ့ပြီး ရန်ကုန်မှာ ဝမ်းရောဂါနှင့် ကွယ်လွန်တဲ့ ဇင်းမယ်
ဘုရင် ဗြသံ ဖြစ်သတဲ့။ အသက်အကြီးဆုံး နတ်က ၈၀ ကျော် ကွမ်းဆော်
ဆင်းဟောင်း ထီးဖြူဆောင်းနတ်။ အငယ်ဆုံးကတော့ နှစ်ခါလည်သမီး မနဲလေး။
မောင်ပိုးတူ ဆိုတာက လက်ဖက်ကုန်သည်ဗျ။ တပင်ရွှေထီး နတ်ကတော့
ဘောင်ငူဘုရင်ဗျ။

အမျိုးအစား စုံလင်စွာ ပါဝင်တဲ့ ၃၇ မင်းတွေကို ဒီထက် ကျယ်ပြန့်စွာ

သတ္တုချကြည့်မယ်ဆိုရင် ယောက်ျား ၂၇ ဦး၊ မိန်းမ ၁၀ ဦး၊ ရဟန်း ၃၊ လူ ၃၃၊ သိကြား ၁၊ မြန်မာ ၂၀၊ မွန် ၂၊ ရှမ်း ၁၊ ကုလား ၃၊ ယွန်း ၁၊ ပုဏ္ဏား ၂၊ ရှင်ဘုရင် ၁၀၊ မင်းမျိုးမင်းနွယ် ၆၊ မိဖုရား ၆၊ မင်းမှုထမ်းအရာရှိ ၈၊ ဆင်းရဲသား ၆။ အဲဒီစာရင်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကျား-မ၊ ရှင်လူ-မျက်နှာ ကြီးငယ် လုံးဝ မခွဲခြားဘဲ တကယ့် ဒီမိုကရေစီ ဝါဒအရ သူတို့ဆိုင်ရာ နတ်ကွန်းမှာ ၃၇ ပါးစလုံး တပျော်တပါးကြီး ပူးတွဲ နေထိုင်ကြပုံဟာ ကမ္ဘာ အရပ်ရပ်မှ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ ထူထောင်သူတိုင်း စံနမူနာ ယူလောက်စရာ ပါပဲဗျား။

[၃] ရေစင်အေးကို ပေးမည်လေး

နတ်ဆိုတာ လူကို ကောင်းကျိုးမပေးနိုင်ဘဲ ဆိုးကျိုးမဖြစ်အောင်သာ သူတို့ကို ပူဇော် ပ သ ရခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ တချို့က ယူဆကြတယ်။ “ဘယ်ဝယ် တစ်ခါ၊ ကိုယ်တိုင်လာ၍၊ ဥစ္စာထင်ရှား၊ ဘယ်သူ့အားကို၊ နတ်များပို့လာ၊ ရှိဖူးပါအံ့၊ နတ်တွင်အကြီး၊ ငါ့သမီးကို၊ ဖမ်းဆီးတတ်ငြား၊ ငါ့မယားကို၊ ဖမ်းစားတတ်ချေ၊ ချမ်းသာစေဟု၊ တချေပွဲလမ်း၊ တခမ်းတနား၊ နတ်ထိန်း များနှင့်၊ သောက်စားဟစ်အော်၊ တကြော်ကြော်နှင့်၊ မောင်တော်ရှင်ချစ်၊ နတ်သံ ပစ်၍၊ မူးယစ်မှိုင့်ဝေ၊ အထွေထွေလျှင်၊ လူ့မြေရပ်ရွာ၊ နတ်မိစ္ဆာကို၊ ကယ်သာ ထင်မှတ်” စသဖြင့် ရှင်မဟာသီလဝံသရဲ့ ကိုးခန်းပျို့မှာ နတ်ကိုးကွယ်မှုဟာ လုံးဝ အဓိပ္ပာယ် မရှိလေဟန် ရေးသားစွပ်စွဲချက်လည်း ရှိတယ်။

ရှင်သီလဝံသနှင့် ရှင်ရဋ္ဌသာရတို့ဟာ ဘုန်းကြီးတွေမို့ ဘုန်းကြီး တွေရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေသာ ကောင်းတယ် ထင်မှာပေါ့။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိက နတ်ကနားပွဲထက် ကုသိုလ်ရတယ်လို့ ဟောကြမှာပေါ့။ မှန်လည်း မှန်ပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်မရခင်စပ်ကြား မနုဿ လူဘုံကြီးမှာ ကျင်လည်စဉ်အတွင်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သားတော် သံဃာရတနာများက လူသတ္တဝါများကို တရား ပြခြင်း၊ ရှင်ပြုခြင်း၊ သရဏဂုံ တင်ပေးခြင်း၊ ပရိယတ္တိ ပရိပတ္တိ သာသနာ တော်ကြီး အခွန်ရှည်စေတော် မူစေခြင်းတို့ကြောင့် များစွာပဲ အားကိုးစရာ၊ အားရစရာ ဖြစ်စေပါတယ်။

သို့သော်လည်း ဃရာဝါသ၊ ကိစ္စများမြှောင်၊ လူတို့ဘောင်မှာ၊ ပုထုဇဉ် ဖိုမတို့ဟာ နေ့တိုင်း ဥပုသ်စောင့်ပြီး လောကုတ္တရာအတွက် အားထုတ်မနေ

နိုင်ကြပါဘူး။ လောကီကိစ္စ ပရိယေသနာ ဆိုတာတွေ များစွာ အလုပ်ရှုပ်၊ စိတ်ရှုပ်ကြရပါတယ်။ အဲသလို လောကီရေးရာများမှာ သံဃာတော်များကို အားကိုးလို့၊ တိုင်ပင်နှိုးနှောလို့ ကောင်းပါသလား၊ ဖြစ်နိုင်ပါသလား၊ တင့်တယ်ပါသလား။ ဥပမာ လယ်သမားက နွားပျောက်တယ်၊ မြင်းသမားက ဒီတစ်ပတ် နိုင်မလား သိချင်တယ်၊ လုံမပျိုကလေးက မီးယပ်နာ ဖြစ်နေတယ်၊ မျက်မမြင်ကလည်း သူ့အတွက် တောင်ဝှေးဆွဲ တစ်ဦး အလိုရှိနေတယ်။ အဲသလို ကိစ္စတွေမှာ ဘုရားကို အားကိုးလို့ သင့်လျော်ပါသလား။ ဘုန်းကြီးကို ပင့်လိုကော အဆင်ပြေပါ့မလား။

ဒူးနေရာနှင့်ဒူး၊ တော်နေရာနှင့်တော် ဆိုသလို ရတနာသုံးပါး ဦးထိပ်ထားမှုကို မပျက်စေဘဲ နတ်များကိုလည်း သူတို့ တတ်နိုင်တဲ့နေရာက စောင့်ရှောက်စေခြင်းကို အဘယ့်ကြောင့် ရှင်မဟာသီလဝံသတို့က တစ်ဖက်သတ်လုံးဝ အသုံးမကျလေဟန် ၃၇ မင်းကို ပုတ်ခတ်ရပါသလဲ ဘုရား။ တောင်ပြုံးပွဲကို ရှုတ်ချတဲ့ စိန္တကျော်သူ ဦးဩကလည်း မိမိ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လို့၊ စိပ်ပုတီးနှင့် အိမ်နီးချင်း ရိုသေအောင် နေထိုင်ရာမှ ငယ်ရွယ်သူများ နတ်ပွဲမှာ ကခုန်မြူးထူးခြင်းကို ဘာကြောင့် ကိုယ်ချင်းမစာ ပြောရက်ဆိုရက်ပါသလဲ ခင်ဗျား။

လူသတ္တဝါများရဲ့ ဘဝခရီးမှာ ဘုရား၊ တရားတို့ရဲ့ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အစိုးရတို့ရဲ့ ကာကွယ်မှု၊ ဆွေမျိုးဉာဏာတို့ရဲ့ ထောက်ပံ့မှု၊ သားမယားတို့ရဲ့ နှစ်သိမ့်မှု၊ နတ်တို့ရဲ့ စောင့်မမှုကို ရနိုင်သမျှ၊ ဖြစ်နိုင်သမျှ လိုလားတောင့်တကြစမြဲပါပဲ။ ဘဝခရီးစဉ်ဟာ သို့မှလည်း ပြေပြစ်တယ်။ သို့သော်လည်း ကုသိုလ်ကံ ကောင်းမွန်သူများသာလျှင် အဲဒီ ၅ မျိုးသော ချမ်းသာသုခတို့နှင့် ပြည့်စုံကြပါတယ်။ မင်းမဲ့နိုင်ငံမှာ တရားပျက်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တွေ့ကြုံနေရသူများ ဘာလုပ်ကြမလဲ။ ဆွေမျိုးဉာဏာ ကင်းမဲ့တဲ့ တစ်ကောင်ကြွက်တွေ၊ ကျောမွဲတွေ ဘယ်သူ့ကို အားကိုးကြရမလဲ။ လင်သားများနှင့် အဆင်မပြေသော် ဘယ်လို နှစ်သိမ့်မှု ရှာမလဲ။

လူ့လောကီ ဒုက္ခဘုံကြီးမှာ အမြဲတစေ အလိုမပြည့်သူတွေက လူဦးရေပိုမို များပြားပါတယ်။ အစိုးရကလည်း စုံလင်အောင် မကြည့်နိုင်ပါဘူး။ ဘုန်းကြီးကလည်း စေ့ငအောင် မကူညီနိုင်ပါဘူး။ သို့သော် နတ်များကတော့ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ အိမ်ကြီးအိမ်ငယ် မရွေးဘဲ တစ်မူးဖိုး ဖြစ်စေ၊ တစ်မတ်ဖိုး ဖြစ်စေ ကိုးတတ်၊ ယုံကြည်တတ်သူများကို အရေးတယူ ဖေးမကူညီစမြဲပဲဗျ။

ခေါင်းခဲ ဝမ်းနာမှ စပြီး ကိစ္စကြီးငယ်တို့မှာ သူတို့သာလျှင် လူထုရဲ့ အတွင်း
ရေး တိုင်ပင်ဖော် တိုင်ပင်ဖက်တွေ မဟုတ်ပါလား။ အိပ်မက်ပေးတယ်၊
ပူးပြောတယ်။ အဲသလို အိမ်ပေါက်စေ လူတိုင်းအတွက် နှစ်သိမ့်မှု၊ အဖော်ရမှု
ဖြစ်စေအောင် ဘယ်ခေါင်းဆောင်၊ ဘယ်အစိုးရ၊ ဘယ်ဝါဒ၊ ဘယ်ဘာသာရေး
အဖွဲ့က တတ်နိုင်ပါသလဲ ခင်ဗျား။ မိမိ မတတ်နိုင်သော နေရာမှာ လူထု
လိုလားမှု ဖြည့်စွမ်းထမ်းဆောင်နေသူများကို အစားမထိုးနိုင်ဘဲ ရှုတ်ချပစ်ပယ်
သင့်ပါသလား။

ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေမှာ ဘုရားရော၊ ဘုန်းကြီးရော၊ မိဘရော၊ နတ်
ရော အကုန်ပစ်ပယ်ကြသေးတယ်။ အဲသလို ပစ်ပယ်သူများအတွက် ဘယ်သူမျှ
ဝမ်းမနည်းပါဘူး။ သူတို့ရဲ့ဘဝခရီးမှာ နှစ်သိမ့်မည့်သူ၊ စောင်မမည့်သူတွေ
လျော့ပါးသွားလို့ သူတို့သာလျှင် နှစ်နာပါတယ်။ သူတို့သာလျှင် ပူစရာ
ရှိတယ်။ ဘဝသစ်က ခေါင်းဆောင်သစ်တွေ၊ စနစ်သစ်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့
ခေတ်ဟောင်းက မိတ်ဟောင်း ဆွေဟောင်းတွေလို ကောင်းနိုင်မည် မထင်ပါ။
ရဲဘော်အချင်းချင်း ယုယမှု၊ ပြုစုမှုတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ ၃၇ မင်း လောက
ထက် မသာယာနိုင်ပါ။

များလှငယ်မှ အန္တရာယ်၊ လွှဲပယ်စေကြောင်း၊ လူအပေါင်းအား၊
ကောင်းစေသဖြင့်၊ ငါကြည့်လင့်မည်၊ မမြင့်ငယ် မကြာ၊ ရွှေကျောင်းသာ
တွင်၊ မေတ္တာငယ်မင့်။ သဒ္ဓါနူးလို့၊ ဖူးပါလဲ့လေး၊ မြေးတစ်တွေတို့။ ။

အဲဒါက ပရိနိသာရွာက စမုတ်ကျောင်းမှာ စံပျော်တဲ့ ထီးဖြူဆောင်း
နတ်ကြီးက လာလာသမျှ ပရိသတ်များကို ဘေးကင်း ရန်ကင်း အစီအမံများ
လုပ်ပေးမည်လို့ ကြေညာခြင်း ဖြစ်တယ်။

ယားယံကြသော်၊ အကြော်မဟုတ်၊ မုန့်ဖြူပြားကို၊ မီးမှာဖုတ်လို့၊
မီးဖိုထုပ်မှာ၊ ဆွဲကာတင်သော်၊ ငါလျှင်အယား ပျောက်စေမယ်။ ။

စားဖိုစောင့်တဲ့ ညောင်ချင်းအိုနတ်က ယားယံသူများကို ကုစားပေး
နိုင်ကြောင်း အများ သိရှိစေသေးတယ်။

လူတကာတို့၊ ဇာတာမကောင်း၊ စန်းလက်ရှိသည်၊ ပြိုဟ်အပေါင်းကို၊
မောင်းခဲမယ်။ မလိုသူတို့၊ ရုပ်မုန့်ထား၊ မကောင်းကြံသည်၊ ရန်အများကို၊
ရှားခဲမယ်။ ပုဂံဝေမှိုင်း၊ ပြည်ကသိုင်းက၊ တိုင်းကြီးရှင်သည်၊ ရေစင် အေး
အောင်၊ ပေးခဲမည်လေး။ ပွဲတော်တွင်းမှာ မင်းတစ်တွေတို့။ ။

မင်းစည်သူနတ်က ပုပ္ဖားပွဲ တက်ရောက်သူများကို ရေစင်ပေးပြီး

မကောင်းသော ဂြိုဟ်စီး ဂြိုဟ်နင်းတို့ကိုလည်း ကင်းစေမည့်အကြောင်း မြှောက်ကြားပေတယ်။

မောင်ကျော်လက်ရာ၊ ရွှေရင်အေးလို့၊ ထွေးထွေးနာလျှင်၊ လေနာတွေးလို့ မှားကြမယ်။ ဗျာဆံကျနှင့် နှမအပျို၊ လေဆေးသောက်လို့ မပျောက်လို့၊ အနာပိုလို့ ပွားကြမယ်။ ရွှေရင်ဆာသည်၊ လေနာမျိုးကို၊ သောက်ဖိုး တင်လျှင်၊ စင်စင်ငြိမ်းအောင်၊ သိမ်းခဲ့မယ်လေး၊ ပျိုကာလ နှမထွေးတို့။ ။

ကိုကြီးကျော်က အပျိုကလေးများ ဗိုက်နာ လေနာရင် လေဆေးတွေ ဘာတွေ သွားသောက်မနေကြနှင့်တဲ့။ ဆေးမှားလို့ ပိုပြီး ဒုက္ခရောက်ကုန် လိမ့်မယ်တဲ့။ အမှန်မှာ ကိုကြီးကျော် အရက်သောက်ချိန်မှာ ရင်ဆာနေလို့ အရက်ဖိုး ရရှိအောင် အပျိုကလေးများကို ကလိခြင်း ဖြစ်သတဲ့။ အရက်ဖိုး တစ်မတ်လောက် တင်ရုံနှင့် ယူပစ်လိုက်သလို ပျောက်စေမယ်တဲ့။ ဒါကတော့ လုံမများကို ညည်းတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပျော်လို့ ထင်ပါရဲ့။ သို့သော် အဒေါ်ကြီး များ လေနာရင်တော့ ကျော်စွာနတ်ကြီး မသက်သာဘူး။ တစ်မတ်ဖိုးနှင့် အများကြီး နှိပ်ပေးနေရမှာပဲ။

မြောက်ဘက်ကယ်မှ မည်သာ၊ အစ်မကြီး ဝေးကလာသည်၊ ချမ်းသာစေရစ်။ ညီမထွေးငယ်၊ လုံကလေးချစ်တို့၊ ပူဆာငယ်မှ မီးယပ်၊ စွဲလာကပ်လို့၊ လန့်ဖျပ်ကယ်မှ ပြင်းပြ၊ မင်းခေါင်ငယ်မှ မိခင်၊ သည်တဲ့တွင်ပင်၊ ဆုံးချေရင့်။ ညီမဖြူပြာ၊ မီးယပ်နာသည်၊ ရောက်လာတဲ့က၊ အစ်မကြီးကို ကိုးကွယ်ကြလော့။ ခဏငယ်မှ မကြာ၊ ဝေဒနာသည်၊ ချမ်းသာစေမယ်၊ ပြာညိုမြ ယောင်းမငယ်တို့။ ။

တောင်ငူမင်းခေါင်ရဲ့မိခင် မြောက်ဘက်ရှင်မနတ်ဟာ မိဘရပ်ရွာ အပြန် စစ်ကိုင်းမြို့အနီးမှာ တဲကြီးဆောက်ပြီး သားဖွားရာမှ မီးယပ်နာနှင့် ကွယ်လွန်ခဲ့တယ်။ သူ့လို မီးယပ်ဝေဒနာ မခံစားကြရပါစေနဲ့လို့ ကြီးစွာသော စာနာမှု စေတနာနှင့် မြန်မာအမျိုးသမီး အပေါင်းတို့ကို ကုသချမ်းသာစေခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဘိန်းရှူနာနှင့်၊ ရောဂါငယ်ကပ်ရောက်၊ တစ်နေ့တစ်ပါး၊ ရေနည်းငါးလို့၊ သွေးသားခြောက်လို့၊ မူးနောက်ကယ်မှ ပူဆာ၊ သေဆုံးရာတွင်၊ မိစ္ဆာယူမှား၊ ကံဆိုးညစ်ကြောင့်၊ နတ်ဖြစ်ငြားလည်း၊ ပျိုများဒါလီ၊ မောင်မင်းဖြူတဲ့၊ လူယဉ်ဆုံးငယ်၊ ဂမုန်းနီမို့၊ ဘဲစီမပြုကြပါနှင့်။ ငယ်ရွယ်စဉ်ခိုက်၊

လူပျိုဖော်နှင့်၊ အပျော်လိုက်သည်၊ မိုက်လို့ ကျွန်တော် မှားမိတယ်။ ငါသည် နည်းတူ၊ မရှုမရှိက်၊ မကြိုက်ပါနှင့်၊ စိတ်လေလွင့်လို့၊ မပွင့်ဉာဏ်ရောင်၊ ယဉ်ယဉ်ယိုင်လို့၊ မှိုင်သည် မှောင်ကို၊ ရှောင်ကြပါနော်၊ လူဖျိုချင်း မင်းတဖော်တို့။ ။

ဘိန်းစားနတ် မောင်မင်းဖြူက လူငယ်အများကို သူလို မမိုက်ကြဖို့ မှာကြားနေပုံ ဖြစ်တယ်။ ဘိန်းစားနတ် ဖြစ်သော်လည်း သူကြိုက်ရာကို အဖော်ခေါ်ခြင်း မပြုဘဲ ဘိန်းရှူခြင်းရဲ့ အပြစ်များကိုသာ ထုတ်ဖော်တင်ပြပေတယ်။ မိစ္ဆာအကျင့်ဆိုးများကို မလိုက်နာစေအောင် သွန်သင်တဲ့ နတ်များကို ဘာမျှ ဖောက်ပြားတယ် စွပ်စွဲစရာ မလိုပါ။

၃၇ မင်းတို့ရဲ့ စေတနာဟာ အဲသလိုပဲ။ ကိုယ့်လူအချင်းချင်း ရင်းရင်းနှီးနှီး ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် မြန်မာတို့ရဲ့ လောကကို အမျိုးမျိုး မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့ပေတယ်။ မြန်မာလူမျိုးတွေဟာ သုန်မှုန့်မှု၊ ခက်ထန်မှု၊ ဖုံးကွယ်မှုများမှ ကင်းစင်ပြီး ပျော်ရွှင် ရက်ရောစွာ ပေါင်းသင်းနေထိုင်တတ်ခြင်း အလေ့ဟာ ၃၇ မင်း စိတ်ဓာတ် အငွေ့အသက်များကြောင့် ဖြစ်ပေတယ်။

*

မနဲလေးရေ၊ ချောက်မြို့က ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်ဝင်း အိမ်မှာ အန်ကယ်သုမနဟောကြားခဲ့တဲ့ ၃၇ မင်း ဒေသနာကိုတော့ ဒါလောက်ပဲ မှတ်မိတော့သကွယ်။ ပုပ္ဖားနတ်ကွန်းမှာ ရှိခိုးဝပ်ချခဲ့ရတဲ့ ဝန်ကြီး ဦးထွန်းဝင်းမှာ အတော်ကလေး စိတ်အေးကျေနပ်မှု ရရှိသွားဟန် တူပါတယ်။ ဒေါက်တာသာလှတို့၊ ဦးအောင်မြင့် တို့ကလည်း ဘယ်လိုမျှ စောဒက မတက်ကြပါဘူး။

ခုချိန်ခါမှာ အမေကျော်ပြီး ဒွေးတော် လွမ်းတဲ့ခေတ်ကြီး ဖြစ်နေလို့ အန်ကယ်ဖြင့် နေရတာ မပျော်ပိုက်ပါဘူး။ အမျိုးသားသီချင်းကို အော်ဆိုကြပေမဲ့ အမှန်မှာ ကိုယ့်ဘိုးဘွား အမွေအနှစ်များကို တကယ် ချစ်မြတ်နိုးမှုလည်း မရှိ၊ နားလည်း မလည်၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း မရှာတတ်။ တောင်လိုလို၊ မြောက်လိုလိုနှင့် နိုင်ငံရေး ဖက်ရှင်တွေကို လိုက်စားပြီး နောက်ဆုံးမှာ လူစင်စစ်က ခြကောင်တို့၊ လောက်ကောင်တို့ ဖြစ်ကုန်ကြတာပါပဲ။

အနောက်နိုင်ငံတွေမှာလည်း ယခုလိုပဲ ယောင်ချာချာ စမ်းတဝါးဝါးနှင့် တည်ငြိမ်မှုမရှိတဲ့ ခေတ်မျိုး ဖြစ်နေတယ်။ သူတို့ဆီမှာတော့ “ဂျူပီတာ နတ်ကြီးကို အိုလံပစ်တောင်ထိပ်မှ မောင်းချလိုက်ပြီးနောက် လေပွေသည် မင်းမူနေ၏” လို့ ဒီခေတ်သစ်ရဲ့ သဘောကို သရုပ်ဖော် ပြောပြကြသကွယ့်။

လေပွေ ဆိုတာ အကောင်အထည် မရှိ၊ လူလည်း မဟုတ်၊ နတ်လည်း မဟုတ်၊ ဘယ်အရပ်က စတင် တိုက်ခတ်လာပြီး နောက်ဆုံး ဘယ်ကို ရောက်မယ်လည်း မပြောတတ်။ သူ့ဟာသူလည်း ဘာမှန်းမသိ။ အရှိန်မကုန်ခင်မှာ ရောက်ရာအရပ်တွေကို လှည့်လည် ဂေ့ယမ်းပြီး အပျက်အစီးတွေ ပြန့်ကျဲကျန်ရစ်စေတာပဲ။ သူ့အစွမ်းက အဲဒါပဲရှိတယ်။ လေပွေက ကောင်းကင်ဆီကို တက်သလို ရှိသော်လည်း ဘယ်သူ့ကိုမှ နိဗ္ဗာန်ပို့သခြင်း မပြုနိုင်ပါဘူး။ သူ့ကိုယ်တိုင်ကလည်း အနှစ်သာရ မပါတဲ့ လေကြမ်းပိုးပဲ မဟုတ်လား။ ဖက်ဆစ်လေပွေ၊ အာဏာရှင် လေပွေတွေလည်း ဒီအတိုင်းပေါ့။ သူတို့ ဂေ့ယမ်းသွားတဲ့ နောက်မှာ လူထုတွေ ဒုက္ခသည် ဖြစ်ကုန်ပြီး၊ ပျက်စီးတဲ့ အိုးအိမ်များကို ကိုယ်တိုင် ပြန်ဆောက်ကြရတာပါပဲ။

တူမကြီးရေ ... ခေတ်ကြီးကတော့ အဲသလို ပရမ်းပတာ ဖြစ်နေတုန်းပဲ။ ငြိမ်းချမ်းတယ်လို့လည်း မရှိကြသေးဘူး။ အန်ကယ် သုမနကတော့ ဘယ်လေပွေ၊ ဘယ်လေရှုပ်ကိုမှ အလိုမရှိဘူး။ သူတို့ ဘေးရန်ဟာလည်း အမှန်မှာ ဂရုစိုက်လောက်စရာ မဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုများကို အန္တရာယ်ပြုနိုင်မည် မဟုတ်ဘဲ အချိန်ကာလ အားလျော်စွာ ကြက်ပျောက် ငှက်ပျောက် ဖြစ်ကုန်မှာပါပဲ။

ပုပ္ပားတောင်မှာ မနဲလေးတို့ မိသားတစ်စုဟာ ရာဇဝင် အဆက်ဆက်၊ ခေတ်အမျိုးမျိုးတို့ကို ကျော်လွန်နိုင်ခဲ့ကြပြီး အမြဲတစေ ဣန္ဒြေမပျက် နေနိုင်ခဲ့ကြသလို နောင်ကိုလည်း နှစ်ပေါင်း အသချေ ပုပ္ပားတောင်ထိပ်ကနေပြီး မြန်မာပြည်ကြီးကို မိရိုးဖလာ ထုံးတမ်းစဉ်လာများအရ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းမိပါတယ်။

တော်သေးပြီ မနဲလေးရေ၊ အချစ်များစွာ၊ ကစ်(စ်) များစွာနှင့် ဒီမှာပဲ တစ်ခန်းရပ်ပါရစေတော့နော်။ ဒါတောင်မှလည်း ပုပ္ပားက ဆိုင်းသံကိုတော့ တည်ညံ့ ကြားမိတုန်းပဲ။

ညိုညိုဆိုင်းဆိုင်း၊ မှိုင်းမှိုင်းဆင်ကာ၊ မိုးတည် မိုးဣန္ဒာဇယ်လေ၊ မြတ်မီရောင် မိလ္လာလေ၊ လွမ်းတဲ့ လွမ်းအောင်သာ၊ ကြူးနဲ့ ကြူးနဲ့ရာ၊ ပွင့်လှရယ် ရွှေဝါ၊ ပန်းမြတ်စွာ၊ အခါရောက်ချိန် နီးခဲ့ပြီလေ၊ အခါရောက်ချိန် ထိန်ထိန်ညီ လင်းပါလို့၊ ပျံ့သင်း မွှေးကြူ၊ လေတည်၊ ပျံ့သင်း မွှေးကြူကြူ။ ။

ပုံ (သုမန)

မနဲမိတို့ သားအမိ

သုံးပန်လှမှာ မောင်တင့်တယ်နုမ၊ ပုပ္ဖားရွှေမျက်နှာ ညီမအထွေး တကောင်းမြို့သူ ဖြစ်သည်။ ငတင့်တယ်၊ စောမယ်ယာတို့ အမှုဖြစ်သည့်ကာလ၊ မြေဖုန်း လွင့်ယား၍ ရခိုင်မြို့သို့ ရောက်သည်။ ရခိုင်မင်းက သမီးပြု၍ မွေးထားပြီးလျှင် ဥက္ကလာပမင်း သမိန်ထောသို့ ဆက်၍ သမိန်ထော မိဖုရား ဖြစ်သည်တွင် ရှင်နဲမိကို မြင်သည်။ နောက် တကောင်းမြို့မှာ ဆွေမျိုးတို့ကို တွေ့လို၍ ဥက္ကလာမြို့က ဆန်တက်လာရာ အဝမြို့အနောက် တပယ်ထောင့်ရစ်ရွာသို့ ရောက်လျှင်၊ ရုတ်တရက် ဝေဒနာ ရောက်၍ သေသည်။ သမီး ရှင်နဲမိလည်း မယ်တော်ကို လွမ်းဆွတ် ကြေကွဲသည် နှင့် ၎င်းထောင့်ရစ်ရွာတွင် သေ၍ နတ်ဖြစ်မှ ပုပ္ဖားတောင်တွင် တစ်ဆွေတစ်မျိုး စုဝေးနေကြသည်။

သုံးပန်လှနတ်သံ

စိန်မြငယ်မှ ကေရှင်။ စိန်းဆံကျင်နှင့်။ ကိုယ်မြင့်သွယ်လျှ ...။ ကျွန်ုပ်အမည် သုံးပန်လှတဲ့၊ ယဉ်ရွယ်အိပျောင်း။ နားဘယ်ညာမှာ၊ ရောင်ဝါပသည်။ မြနားတောင်း နှင့်၊ လျှံမောင်းငယ်မှ ပြီးပြောင်း၊ ပစင်းတောင်နှင့်၊ ကြွေရောင်အင်္ကျီ။ ထဘီမတာ၊ တစ်ကျွန်းကွက်နှင့်၊ ရွှေစက်ပါ၊ ပူရာငယ်မှ မုန့်ညက်၊ တဘက်ကယ်ပနွန်၊ ရွှေလွန်း ချွန်ကို၊ ကိုယ်မွန်ညှစ်၊ ရှင်မယ်ထွေး မယ့်ရွှေရင်မှာ၊ တင်ကာပတ်မှ၊ ချပ်ရုံမိသည်။ အိအိပွပွ၊ ယဉ်ယဉ်ရွယ်သည်၊ လှပါဘိခြင်း။ မဟာဂီရိ၊ သိညီကျော်ထင်၊ သခင်နုမ၊ နေရပ်ဟောင်းမူ၊ တကောင်းကတဲ့၊ လူကသောခါ၊ အညာ တကောင်း၊ မသာတောင်း မှာ၊ အစ်မကြီးနှင့် မောင်ကြီး ရှုံးလို့၊ ဆုံးပါးရာတွင်၊ အောက်မှာလေလွင့်၊ သမိန် ထောနှင့်၊ သဘောကြိမ်သည်။ အိမ်ထောင်သင့်လို့၊ ရွှေနှင့်မြဲသွင်၊ ရှင်နဲမိကို ဖွားဖျော် မြင်မှ၊ ထက်ခွင်ရွှေညာ၊ ဆန်ခဲလာသော်၊ ရတနာပူရ၊ ရွှေဝနောက်ဆွယ်၊ တပယ် ထောင့်ရစ်၊ သည်သည်ရွာတွင် ခန္ဓာပြောင်းလို့၊ နတ်ကောင်းဖြစ်သော်၊ ဖူးသစ် ကယ်မှ ရွှေရောင်။ အစ်မကြီးနှင့် မောင်ကြီး နေသည့်၊ ရွှေစကားနှင့် ပုပ္ဖားတောင် ကို၊ ရောက်အောင်သည်က၊ မယ်သွားတယ်။ ဆီမီးခုန်နှင့် လမ်းဆုံးသူတဲ့၊ ဖြူပြာ ညှောက်ကယ် တစ်ယောက်ကယ်မိခင်။ ရှင်ထွေးလှ ...၊ မယ့်ရေစင်နှင့်၊ စိတ်ရွှင်လန်း အောင်၊ ဖျန်းလိုက်မယ်လေး။ မောင်ကြီးထွေးတို့ -

မနဲမိနတ်သံ

ပန်းကြိုးငယ်မှ နီကျာလေ၊ ရှင်နဲမိမယ်ကေသာမှာ၊ လေလာဘူးပွင့်၊ သူငယ်လိုက်တယ်၊ ခေါက်ချိုက်နှင့်တဲ့၊ တင်ပါဘိခြင်း၊ ခါးကြိုးခွါဒရာ၊ ထဘီမှာလည်း၊ ဆင်လိုရာသည်၊ ထိန်ဝါဝင်းနှင့်၊ ကြော့ရှင်းငယ်မှ ညံစီ၊ ကျွန်ုပ်အမည်၊ ရှင်နဲမိတဲ့၊ ဇာတိထုတ်ဖွေ၊ မယံမအေမှု၊ နေရာဟောင်း၊ တကောင်းသူ၊ ကြော့မျိုးငယ်ပျိုထွား၊ ကျွန်ဖခင်လည်း၊ ဟင်္သာရိုးက ပခိုးသားတဲ့၊ သနားငယ်မှစတွယ်၊ ရွှေရင်နီအစ်၊ မခွာဖြစ်သည်၊ ၂ နှစ်ရွယ်က၊ မွေးမယ်ရှင်ထွေး၊ ထောင့်ရစ်ရွာမှာ၊ ခန္ဓာလွန်သည်၊ ကျွန်နှင့်ဝေးသော်-မွေးသည်မိခင်၊ မျက်ရည်ဥနှင့်၊ သူ့ကြောင့်ပင်လျှင် မဝင် စားသောက်၊ သူငယ်နာသည်၊ ရောဂါရောက်လို့၊ ဆုံးပျောက်ကင်းကွေ၊ ခန္ဓာကြွေသော်၊ ရွှေရင်ငယ်မှနီအစ်၊ ရှင်နဲမိ ကျွန်ခံတွင်းမှာ၊ သင်းသင်းငယ်မပြယ်၊ နတ်သူငယ်သည်၊ မယ်လျှင်ဖြစ်လို့၊ ရစ်မင်းငယ်မှ အိုးပုတ်၊ အရပ် ကြက်ပေါင်၊ ရှင်နဲမိကျွန်ကိုရည်ရွယ်၊ မကိုးကွယ်က၊ သူငယ်မောင့်ကို၊ ငိုအောင်တိုက်လို့၊ ငိုစေမယ်၊ မုန့်လုံးငယ်မှ မုန့်ချောင်း၊ ကောက်ညှင်းပေါင်းနှင့်၊ စားကောင်းသောက်ဖွယ်၊ ရှင်နဲမိငါသူငယ်ကို၊ ရည်ရွယ်ပသ၊ ချစ်မြတ်နိုးလို့၊ မကိုးကြက၊ ညီမလေးနှင့် မောင်လေးတို့ကို ငိုလိုတခါ ရယ်ခါတလဲ၊ ပုခက်ထဲမှာ၊ မာန်ပွဲဖွဲ့အောင်၊ မယ်ကတိတ်တိတ် ဆိတ်လိုက်မယ်၊ ကြော့မျိုးငယ်မကုန်၊ ရွှေစည်းပုံနှင့်၊ နွဲ့မှုန်ငယ်ပြာဖြူ၊ ဟင်္သာရိုးက ပခိုးသူတဲ့၊ သူငယ်ရိုင်းငယ်၊ မွန်ပိုင်းမကို ချောကြပါလေ၊ အစ်မကြီးနှင့် မောင်ကြီးတွေ တို့။

မင်းကျော်စွာနတ်

ပုဂံ အလောင်းစည်သူမင်း၏ အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ပုပ္ဖားသူ အရက်သည်မ ဘို့မယ်နှင့် အကြောင်းပါသည်။ ကြက် အရက် ပွဲများနှင့်သာ ပျော်ပါးနေ၍ သေသည်။ မြင်းစီးလျက် လက်ယာ ကြိမ်ကိုင်း၊ လက်ဝဲ မြင်းဇက်ကိုင်း၊ သျှောင်ထုံးနှင့် ထုလုပ်ရသည်။ ၎င်းနတ်သံမှာ-

ပုဆိုးငယ်ပန်းပေါင်းလေ၊ ရွှေညာဖျားနှင့် ပုပ္ဖားသူ၊ ငယ်ဖြူပြာလဲ့၊ ဘို့မယ်တဲ့မောင်၊ သောက်ခေါင်ငယ်မှူးမော်၊ ကြက်နှင့် မီးကို၊ မငြီးပျော်သည်။ မောင်ကျော်လူဆား၊ ခေါင်းပေါင်းကြယ်နီ၊ ပန်းဘိုနီနှင့်၊ ကူနီနန်းက၊ ရွှေခန်းသားတဲ့၊ လေးပါးညီနောင်၊ သောက်လို့လာလျှင်၊ တွေ့ရာလဲသည်၊ လုပ်စီ၊ သီဂီငယ်မှ လျှံလန်း၊ ရွှေဆန်းသည်၊ နန်းကြော့သခင်၊ အလောင်းစည်သူ၊ ဇမ္ဗူမှန်ကင်း၊ စက်တော်ငှင်းမှာ၊ မင်းကျော်စွာတဲ့၊ မတ်ညာတင်ကို၊ တိုင်းခွင်ငယ်မှ ကျော်ကြား၊ ပျိုများ

ပန်းညို၊ ကြည့်တိုင်းငယ် စိုသည်၊ လူပျို မှိုင်းငယ်၊ သောက်တိုင်း ထွာချည်၊ ပျိုများ ချစ်ဖွယ်၊ အရက်အိုးနှင့် ကြက်ဖိုးပါလျှင်၊ ပျော်ရာအိပ်လို့ စိတ်ကြိုက်ကယ် လည် သည်၊ ဘိုးမယ်အိမ်က ဆဲသည်နှင့်။ မောင်ကျော် ဖောက်သည်၊ ပိတောက်ကျည်နှင့်၊ ဝါးကျည်တသီး၊ ခွေးမတိုးသည်။ မိုးပါးနီးချည်၊ မီးနှင့်ပျော်သည်၊ မောင်ကျော် အတင့်ရဲသည်နှင့်၊ ခပ်မှိုင်းမှိုင်းနှင့် တွေ့တိုင်းမရှောင်၊ ဘိုးမယ်မောင်မှာ၊ မျက်တောင် ယှက်လို့ မေးသည်နှင့်၊ ခုန်တိုင်းငယ်ရလို့၊ ဘုတ်လှစွန်ချို၊ မောင်ကျော် ဆက်သည့် ကြက်ဖနီငယ်၊ နာရီအောင်ချက်က ရွေးသည်နှင့်။ ကြက်လောင်းစရာ၊ ဘိုးမယ် သိလျှင် မိလျှင်ခက်မည် ကြောက်၍ ဖွက်ရရှာသည်။ ခါးမှာ ငွေထုပ်က လေးသည် နှင့်၊ ကြက်တိုက်ကယ် ညောင်ပင်က ဝေးသည်နှင့်၊ ဘိုးမယ်အိမ်မှာ စိန်ပင်ပေါက် ကယ်တဲ့၊ သောက်ချည့်ခင်မ၊ လဲလျက်ကယ်မြင်လျှင်၊ ထူချင်ထူကြ၊ မထူနေပ၊ မြေမှ ထ ချည့်၊ ပျိုများသက်ဖျော်၊ ကူနီနန်းက ရွှေနန်းပျော်ကို၊ တော်တော်မမှတ် ကြပါနှင့်၊ မောင်ကျော်လက်ရာ ရွှေရင်အေးလို့၊ ထွေးထွေးနာလျှင်၊ လေနာတွေးလို့ မှားကြမယ်၊ ဗျာဆံကျနှင့် နှမအပျို၊ လေဆေးသောက်လို့ မပျောက်လို့၊ အနာပိုလို့ ပွားကြမယ်၊ ရွှေရင်ဆာသည် လေနာမျိုးကို သောက်ကိုးတင်လျှင်၊ စင်စင်ငြိမ်း အောင်၊ သိမ်းခဲ့မယ်လေး။ ပျိုကာလ နှမထွေးတို့။ ။

သုမန်လှ

တောင်မကြီးနတ်

မင်းစည်သူနတ်

အောင်စွာမကြီးနတ်

ရှင်နိမိ

ရွှေမျှင်းနောင်တော်

ရွှေမျှင်းညီတော်

မောင်ရှင်နတ်

ထီးမြူဆောင်းနတ်

မင်းမဟာဂိရိနတ်

ငါးစီးရှင်နတ်

မင်းကျော်စွာနတ်

ကြေးမုံ အမွမ်းတင်ဋီကာ

ကြေးမုံ ဆိုသည်မှာ မှန်တုန်တုန် ကြေးပြားကြီးကို ခေါ်ဆိုခြင်းပင်။ အလှကြည့်ရန် မှန်များ မပေါ်မီ ရှေးခေတ်၌ ကြေးပြားများကို ချောမွေ့ ပြောင်လက်နေအောင် တိုက်ချွတ်ကြ၏။ ထိုကြေးမုံပြင်တွင် ရှုကြည့်သူ၏ ရုပ်လုံး ထင်လာသောအခါ ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်သဖွယ် အသုံးပြုကြခြင်း ဖြစ်၏။

*

“သားရွှေ့ မျက်စိကြေးမုံ” ဟူ၍ ပုတ္တောဝါဒ ဆုံးမစာ၌ ပါရှိ၏။ ထိုစာအရ ဆိုလျှင် ကြေးမုံသဖွယ် မိဘများက အမြဲ ရှုမြင်နေချင်ပါလှသော သားရွှေ့ကို အမွမ်းတင်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ထိုစကားအရ ရှေးခေတ် မြန်မာပြည်တွင် ကြေးမုံများ သုံးစွဲ ခေတ်စားခဲ့ဖူးသည်ကို သိရှိနိုင်၏။ မင်းဆက်ငါးသွယ် မိဖုရား ဖြစ်ခဲ့သော ရှင်ဘို့မယ်သည် လည်းကောင်း၊ နတ်ရှင်နောင်၏ အသည်းစွဲ ရာဇောတုကလျာသည် လည်းကောင်း ကြေးမုံ ရှေ့ထားကာ သနပ်ခါး လိမ်းခဲ့ကြသော မြန်မာ လှထိပ်ခေါင်တင်များ ဖြစ်လေသည်။

*

အညာဒေသ၌ မုံရွေးရွာနှင့် ကြေးမုံရွာတို့သည် ဆက်စပ် တည်ရှိကြ၏။ ရှေးခေတ်က မြန်မာတို့၏ ကြေးထည်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရာတွင် ထင်ရှား ကျော်စောသော အရပ်များ ဖြစ်၏။ ကြေးမုံရွာမှာ ခေါင်းလောင်းများ၊ ကြေးစည်များသာမက မြန်မာဖြစ် ကြေးမုံများ ပထမတန်း ထွက်မြောက်သဖြင့် ကြေးမုံရွာ ဟူ၍ ခေါ်တွင်ခြင်း ပေတည်း။

*

ကြေးမုံများကို အချောအလှမယ်များသာ သုံးစွဲသည် မဟုတ်ဘဲ စုန်းမ၊ ကဝေမများလည်း အသုံးပြုတတ်ကြောင်းကို ရှေးဟောင်း ဥရောပပုံပြင်များ၌

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဖတ်ရှုဖူး၏။ မြန်မာပြည်၌ ကြေးမုံများသည် ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးတွင် အပါအဝင် မဟုတ်သော်လည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌ စမတ်ကျကျ မှန်ကြီးတွေ ရှိရသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၏။

ဥရောပ ဒဏ္ဍာရီတစ်ခုတွင် ကဝေမ တစ်ဦးသည် မိမိ၏ ကြေးမုံရှေ့တွင် နေ့စဉ်ထိုင်ကာ အောက်ပါ မေးခွန်းကို ထုတ်လေ့ရှိ၏။

ရူပ ကြည့်ပ ကြေးမုံပြင်
ဤလောက ဇမ္ဗူတစ်ခွင်။
ငါလိုလှတဲ့ ရူပရှင်
ဘယ်ဒေသ မြင်ရ လှဘုရင်။

ထိုကဝေမထက် ချောမွေ့လှပသူ မင်းသမီးလေး တစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံသည် ကြေးမုံပြင်တွင် ပေါ်ထင်လာ၏။ ကဝေမသည်လည်း မနာလိုစိတ်ပြင်းပြသည် ဖြစ်၍ မိမိ၏ အောက်လမ်းပညာဖြင့် မန်းမှုတ်ပြုစားလိုက်ရာ၊ ထိုမင်းသမီးချောကလေးသည် မန်းသော အိပ်ခြင်းဖြင့် အိပ်ပျော်သွားသော ဝတ္ထုပေတည်း။

*

ကလေးအလိစ်၏ ထူးဆန်းထွေလာ ဒဏ္ဍာရီ၌လည်း ထိုကလေးမသည် ကြေးမုံ (၀၁) မှန်ကြည့်နေရင်း ထိုမှန်ကြီး၏ နောက်ဘက်တွင် ဘာတွေများ ရှိမည်လဲ သိလိုစေ့များ ဖြစ်ပွားမိ၏။ ထိုကြောင့် ထိုကြေးမုံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုရာတွင် ကိုးရီးကားရား တိုင်းပြည်တစ်ခု၌ ဖဲထုပ်ထဲတွင် ပါရှိသော ရှင်ဘုရင်နှင့် မိဖုရားတို့ စိုးစံကာ၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိသော စကားများ ပြောလျက် နားမလည်နိုင်သော အပြုအမူများ၌ မွေ့လျော်နေပုံများကို တအံ့တဩ မြင်တွေ့ရလေသည်။ ထိုပုံပြင်ကို ရေးသူက လက်ရှိလောက၏ အခြေအနေကို တစ်နည်းတစ်ဖုံ ပြောင်လှောင် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကာတွန်းဆရာကြီး ဦးဘဂျမ်း၏ ချာရာဏသီပြည်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၏။

*

ကျွန်ုပ်တို့သည် ရှေးကြေးမုံခေတ်မှ မှန်ခေတ်၊ ဖန်ခေတ်သို့ ပြောင်းခဲ့၏။ လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်ခေတ်မှ စ၍ မန္တလေး နန်းတော်ကြီးတွင် ပြင်သစ်ပြည်မှ ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးများ မှာယူတပ်ဆင်ကာ မှန်နန်းရာဇဝင် ဟူ၍ပင် ရေးခဲ့ကြလေပြီ။

တလောက ဘိလပ်သို့ သွားရောက်ကြသော မြန်မာ သတင်းစာဆရာ အဖွဲ့နှင့် ကျွန်တော် လိုက်ပါစဉ် လန်ဒန်မြို့ ကြေးမုံသတင်းစာ အယ်ဒီတာ အဖွဲ့ဝင်တို့က ကျွန်တော်များအား ထမင်းကျွေး ဧည့်ခံ၏။ ကညွတ်ဟင်းဖြင့် ထမင်းစားရသည်မှာ ထိုတစ်ကြိမ် အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။ အခြား မှတ်မိသော အချက်မှာ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း အယ်ဒီတာချုပ် လုပ်သူက လန်ဒန်ကြေးမုံ၏ ဝါဒကို ပြောပြချက် ဖြစ်၏။ ‘အမြဲတစေ လူ့အကြောင်းကို လူစိတ်ဝင်စားအောင် ရေးမယ်။ ပုဂ္ဂလိက အကာအကွယ်တွေ ဘာတွေကို နားမလည်ဘူး။ သံကွန်ချာ ခုနစ်ထပ်အတွင်းက ကိုယ်တုံးလုံး သတင်းကို လည်း ရအောင် လိုက်ရေးမှာပဲ’ ဟု သူတို့ဝါဒကို မြန်ရေရှက်ရေ သြဝါဒ ပေး၏။

ထိုအချိန်က လန်ဒန် ကြေးမုံသတင်းစာသည် မာဂရက် မင်းသမီးနှင့် ကိုယ်ရံတော် ပီတာတောင်ဆင်း တို့၏ ချစ်ကိစ္စကို စတင်ဖော်ထုတ်ချိန် ဖြစ်၏။ အခြား သတင်းစာကြီးများကမူ ရွှေနန်းတော်မှ မေတ္တာရပ်ခံချက် ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရွှေမင်းသမီး၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဖြစ်၍ လည်းကောင်း ချိန်ဆကာ လက်နှေးနေကြသော်လည်း လန်ဒန်ကြေးမုံကမူကား သူ့ဝါဒ သူ့လမ်းစဉ်အတိုင်း မည်သူ့ကိုမျှ မျက်နှာမလိုက်၊ ချမ်းသာမပေးဘဲ ဆော်သာဆော် ဂေါ်သာဂေါ်၏။

ဤကား ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ခဲ့ဖူးသော ကြေးမုံ အသီးသီးတို့၏ အကြောင်းအရာ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ သတင်းစာသစ်တစ်စောင် အနေဖြင့် ကိုသောင်းတို့ လူစုက ကြိုးစားပမ်းစား ရုပ်လုံးဖော်ကြသော ကြေးမုံသစ်ကို ကား မမြည်းစမ်းရသေးပါ။ ယနေ့မှစ၍ မြန်မာကြေးမုံသစ်ကို အဖုံးကြာခြည် လှစ်ကြမည်ဖြစ်၍ အများ မျှော်လင့် တောင့်တသည့်အတိုင်း ပီတိများစရာ ကျက်သရေ မင်္ဂလာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရုပ်ပုံများ၊ သတင်းများကိုသာလျှင် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ အရသာကောင်း ခံယူကြရပါစေသော်။ ။

[ကြေးမုံသတင်းစာ၊ အမှတ် ၁ (၁၇ ဧပြီ ၁၉၅၇) နှင့်
ကြေးမုံဦးသောင်း၊ ဗမာ့ဇော်မှ ကြေးမုံသို့ (၁၉၇၁)၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်။]

အိုးဝေ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဝိုင်း

သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ဟဲ ... ဟဲ ...။

*

စစ်ကြီးပြီးစက မန္တလေးတောင်မှာ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီကို ကျွန်တော် ဖူးမြော်ခွင့် ရရှိဖူးပါတယ်။ ရသေ့ကြီးက ဒေါက်ခြာတွေ၊ ကတ္တီပါသင်္ကန်းတွေ မရှိဘဲ ဧရပ်ထဲက ကွပ်ပျစ်ကလေးပေါ်မှာ ရိုးရိုးကုပ်ကုပ်ကလေးပဲ စံပယ်တော်မူနေ ပါတယ်။ မင်္ဂလာသုတ်မှာ လာရှိတဲ့ “ခန္တီစ၊ သောဝစသတာ” အစရှိတဲ့ ဂါထာ ပုဒ်များအရ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီဟာ သူ့နာမည်နှင့် လိုက်ညီအောင် သည်းခံ ခြင်း၊ ခန္တီ မင်္ဂလာ အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံမှာပဲလို့ ယုံကြည်မိပါတယ်။ နိပါတ်တော်မှာ ရှေးရှေးတုန်းက “ခန္တီဝါဒီ ရှင်ရသေ့” ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးပုံကို လည်း သတိရမိပါတယ်။

*

လွန်လေပြီးသော ဘုရားလောင်းသည် ရသေ့ ရဟန်းပြု၍ ကြာမြင့်စွာ ဟိမဝန္တာ၌ နေပြီးမှ ချဉ်ဆား မှီဝဲအံ့သောငှာ ဗာရာဏသီမြို့သို့ သွား၍၊ သေနာပတိသည် လုပ်ကျွေးအပ်သည် ဖြစ်၍ မင်း၏ဥယျာဉ်၌ နေ၏။

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ ကလာဗု မည်သော မင်းသည် သူရာယစ်မျိုး မူး၍ ကချေသည်အပေါင်း ခြံရံလျက် ဥယျာဉ်သို့သွား၍ တစ်ယောက် သော ချစ်နှစ်သက်သော မိန်းမ၏ ရင်ခွင်၌ ခေါင်းအုံး၍ အိပ်၏။

ထိုအခါ တစ်ပါးကုန်သော မိန်းမတို့သည် မင်းကို စွန့်၍ ဥယျာဉ်၌ လှည့်လည်ကုန်သော် အင်ကြင်းပင်ရင်း၌ နေသော ရသေ့ကို မြင်၍ ရှိခိုး ကာ တရားနာလျက် နေကြကုန်၏။

မင်းသည် အိပ်ရာမှ နိုး၍ မိန်းမတို့ကို မမြင်သောကြောင့် အမျက် ထွက်၍ သန်လျက် လက်စွဲကာ သွား၏။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

‘အသင်ရသေ့၊ သင်ကား အဘယ်ဝါဒ ရှိသနည်း’ ဟု မင်းက မေး၏။

‘မြတ်သော မင်းကြီး၊ ခန္တီဝါဒ ရှိ၏’ ဟု ဘုရားလောင်းက ဆို၏။

‘ထို ခန္တီ မည်သည်ကား အဘယ်နည်း’ ဟု မင်းသည် မေးပြန်၏။

‘သူတစ်ပါးတို့သည် ဆဲရေးကုန်သော် လည်းကောင်း၊ ပုတ်ခတ် ကုန်သော် လည်းကောင်း၊ မထိမဲ့မြင် ပြုကုန်သော် လည်းကောင်း အမျက် မထွက်သည်၏ အဖြစ်သည် ခန္တီ မည်၏’ ဟု ဘုရားလောင်း ဆို၏။

‘ယခု သင်၌ ခန္တီ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ငါ ကြည့်အံ့’ ဟု မင်းသည် ဆို၍၊ သူသတ်သမားကို ခေါ်စေ၍ ‘ဤရသေ့ပျက်ကို ဆွဲငင်၍၊ မြေ၌ လဲစေ၍ ရှေ့နောက် နံပါးနှစ်ဖက် ဟူကုန်သော လေးဖက်တို့၌ အဆူး ထက်သော ကြိမ်ဖြင့် အချက် နှစ်ထောင် ကုန်သော ရိုက်နှက်ခြင်းတို့ကို ပေးလော့’ ဟု မိန့်ဆို၏။ သူသတ်သမားသည် မင်း ဆိုတိုင်း ပြု၏။

ဘုရားလောင်း၏ အပြင်ရေသည် ပေါက်၏။ အတွင်းရေသည် ပေါက်၏။ အသားသည် ပြတ်၏။ သွေးသည် ယိုစီး၏။

တစ်ဖန် မင်းသည် ‘အသင် ရဟန်း၊ သင်သည် အဘယ်ဝါဒ ရှိ သနည်း’ ဟု မေး၏။

‘မြတ်သော မင်းကြီး၊ ငါ၌ ခန္တီဝါဒပင် ရှိ၏။ သင်သည်ကား ငါ၏ အရေကြား၌ ခန္တီသည် ရှိ၏ဟု အောက်မေ့၏။ ငါ၏ အရေကြား၌ ခန္တီ သည် မရှိ၊ သင် မြင်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သော ငါ၏စိတ် အတွင်း၌ ခန္တီ သည် တည်၏’ ဟု ဘုရားလောင်း ဆို၏။

တစ်ဖန် သူသတ်သမားက ‘အသို့ပြုရအံ့နည်း’ ဟု ဆို၏။ မင်းသည် ‘ဤရသေ့၏ လက်၊ ခြေ၊ နား၊ နှာခေါင်းတို့ကို ဖြတ်လော့’ ဟု ဆို၏။ သူသတ်သမားလည်း မင်း ဆိုတိုင်း ပြု၏။

တစ်ဖန် မင်းသည် ရှေးနည်းအတူလျှင် မေး၏။ ရသေ့လည်း ဆို အပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော် မင်းသည် အမျက်ထွက်၍၊ ဘုရား လောင်း၏ ရင်လယ်ကို ဖန်တောင့်ဖြင့် ကျောက်၍ ဖဲလတ်သော် ဥယျာဉ် တံခါး၌လျှင် မြေမျို၍ အဝီစိ၌ ဖြစ်၏။ [မင်္ဂလတ္ထ ဒီပနီကျမ်း၊ စာမျက်နှာ ၆၃၇ မှ]

*

မြန်မာပြည်ရှိ ဘုရား တန်ဆောင်းများမှာ ခန္တီဝါဒီ ရှင်ရသေ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝေသန္တရာတို့၊ မယ်ပဋ္ဌာတို့နှင့်အတူ ဆေးပန်းချီ ရေးဆွဲ ဖော်ပြပုံများ အနံ့

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အပြား မြင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။ မန္တလေးတောင်က ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိဟာ ဟိမဝန္တာမှ ခန္တိဝါဒီ ရှင်ရသေ့ရဲ့ ဆွေမျိုး မဟုတ်စေကာမူ စိတ်ဓာတ်အားဖြင့်၊ ယဉ်ကျေးမှု အနေဖြင့် တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ် ဆင်းသက်သူမို့ ပိုပြီး ကြည်ညိုမှု ဖြစ်မိပါတယ်။

ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိဟာ သူရဲ့ ဘဝတာဝန် လုပ်ငန်းအနေနှင့် မြန်မာပြည် အရပ်ရပ် ဘုရားပုထိုးများကို အခိုင်အခံ ပြင်ဆင်မွမ်းမံတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးမှ စပြီး ပုပ္ဖား၊ ဇင်းကျိုက် ဆိုသလို နိုင်ငံအရပ်ရပ်မှာ လိုအပ်သလို သူ့ကိုယ်တော်တိုင် မနေမနား၊ မမောမပန်း သွားရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပုံများဟာ အထင်အရှားပါပဲ။

ဒါကြောင့် ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိကို နှစ်မျိုးသော ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် ကျွန်တော် ဝပ်ချခဲ့ပါတယ်။ (၁) အမည်နာမအားဖြင့် ရှေးက ခန္တိဝါဒီ ရသေ့ကို သတိရစေလျက်၊ မျက်မှောက်ခေတ်မှာ ဂန္တီကြီးတို့ ကျင့်သုံးတဲ့ အဟိံသတရားများကို မွေးထုတ်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုကို အများ မမေ့မလျော့စေခြင်း၊ (၂) လက်တွေ့ လုပ်ငန်းအားဖြင့် မြန်မာပြည် အရပ်ရပ် ဘုရားပုထိုးများကို ပြုပြင်ကာ သာသနာတော်ကို အခွန်ရှည်စေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

*

ဦးခန္တိက နှုတ်ဆက်ရာမှာ ဖြစ်စေ၊ ဆုပေးရာမှာ ဖြစ်စေ “သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ” လို့ ဆိုလေ့ ရှိတယ်။ သူ့စကားမှာ “ဣစ္ဆိတံ၊ တုံသျှ” အစရှိတဲ့ ပါဠိပါတ်သားတွေ မပါဘူး။ အခြား အပိုဆာဒါးတွေလည်း ဘာမျှ မပါဘူး။ အဲဒါပဲ။ အင်မတန် ရှင်းတယ်၊ ရိုးတယ်။

ဒီဆောင်းပါး အစမှာ “သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ဟဲ ... ဟဲ” လို့ ကျွန်တော်က ရေးသား ဖွင့်ဆိုခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ စကားရပ်များမှာ “သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ” ဆိုတာက ရသေ့ကြီး မိန့်ဆိုလေ့ ရှိတဲ့အတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ “ဟဲ ... ဟဲ” ဆိုတာကတော့ ကျွန်တော်က ဖြည့်စွက်ပြီး “ဟဲ” ဆားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဟဲခြင်းကလည်း အကြောင်းရှိသဗျ။ စာဖတ်ပရိသတ်များကို နှုတ်ခွန်း ဆက်သရာမှာ မိုးလား ... ကဲလား ... ဟိန်းလား ... ဟောက်လား စသဖြင့် ဘန်ရေးပြတဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေ တမင်တကာ ရှောင်ရှားပြီး ကိုယ့်ဗမာ အချင်းချင်း ခါတိုင်းလိုပဲ ခင်ခင်မင်မင် ရိုးရိုးသားသား ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်

ဆက်ဆံလိုတဲ့ သဘောကို ပေါ်လွင်စေချင်လို့ပါပဲ။ အဲဒါကြောင့် ... သတ္တဝါ အများ ချမ်းသာကြပါစေ ... ဟဲ့ ... ဟဲ့ ...။

*

ကျွန်တော်တို့ အိုးဝေ ဂျာနယ် အယ်ဒီတာချုပ် မောင်လှအောင်က ယခု ပွဲဦးထွက် စာစောင်အတွက် “ခွပ်ဒေါင်း” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးထားပုံကို ပြသပါတယ်။ သူ့စာမှာ “အိုးဝေသည် အကောင်မပေါက်နိုင်ဟု သတ်မှတ်ခြင်း ခံရစ ပြုနေပြီဖြစ်သော အမြဲတေ ဥတစ်လုံးမှ ဖြုန်းခနဲ ယနေ့ပေါက်ဖွားလာသည်။ အမြဲတေဥသည် သိဒ္ဓိမြောက်၏။ ယနေ့ကာလသည် အရင်းရှင်စနစ်၏ နေဝင်ချိန် ဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်ခေတ်မှ ဆိုရှယ်လစ်သို့ ပြောင်းလဲလာသော မိုးသောက်ယံအချိန် ဖြစ်သည်။ အိုးဝေသည် ဒေါင်း၏ အနွတ္တသညာ ပါရှိလေရာ တိုင်းပြည်၏ ရန်သူမှန်သမျှကို လှေခွက်ချည်းကျန် အလံမလှဲစတမ်း တိုက်ပွဲဝင်မည်” စသဖြင့် ပါရှိတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ‘ဟေ့ ... မင်းအသံက ပြင်းထန်လှချည်လား၊ ကြောက်စရာပဲ။ ဒီလိုတော့ မလုပ်ပါနဲ့ကွာ၊ ငါတို့အဖို့ အရာရာမှာ နှိမ့်ချပြီး အေးအေးဆေးဆေး စခန်းသွားတာက ကောင်းပါလိမ့်မယ်’ လို့ ပြောမိပါတယ်။

*

မန္တလေးမြို့ ဒေါင်းရိုးရပ်က မောင်ညစ်ထေး ဆိုသူထံမှ အိုးဝေသို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာမှာလည်း “အိုးဝေ ... သည် အင်နှင့် အားနှင့်၊ မာန်နှင့် လာလိမ့်မည် ဟု ထင်သည်။ ခွပ်လိုက်စမ်းပါ အိုးဝေရယ်” လို့ ပါရှိတယ်။

ချောင်းဦးက မောင်ငြိမ်းမြတ်ရဲ့ စာမှာလည်း “အိုးဝေ ... သည် သွေးနှင့် ချွေးနှင့် တိုင်းပြည်အတွက် အသုံးတော်ခံမည့် စာစောင်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်” တဲ့။

သွေးတို့၊ မာန်တို့ ဆိုတာကတော့ လူတိုင်းမှာ ရှိကြတာပဗျာ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါတွေကို လက်သီး လက်မောင်းတန်းပြီး ရင်ဘတ်ပုတ် ကြွေးကြော်တဲ့ မူမျိုးကတော့ မစွဲပါဘူး၊ မလုပ်ပါရစေနဲ့။ အပေါ်စား ဆန်လွန်းပါတယ်။ ခပ်အေးအေး ဦးခန္ဓာလို ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်သွားပါရစေ။ သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ ... ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်နဲ့ တော်လောက်ပါပြီ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ် မှာ အားလုံးသော လူများ၊ ဝါဒများ အကျုံးဝင်ပြီပဲ မဟုတ်လား။

*

အခြား ပြောစရာလေးတွေ ရှိပါသေးတယ်။ အိုးဝေကို ယခုလို ပြန်လည် ထုတ်ဝေခွင့် ရရှိခြင်းကို အချို့က အံ့သြသံ၊ သို့လော ... အနို့လော ဝေဖန်သံ များလည်း ကြားမိပါတယ်။

ဒီကိစ္စမှာတော့ တော်လှန်ရေး အစိုးရကို ဖော်လံဖားခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ သဘောထားကြီးကြောင်းကို အတိအလင်း ဖော်ပြ ဝန်ခံချင်ပါတယ်။

အများသိကြတဲ့အတိုင်း အိုးဝေဟာ ၈၊ ဆ၊ ပ၊ လ အကွဲအပြဲ ခေတ် တုန်းက ဦးနုရဲ့ ပထမ ဘက်က ဒိုင်ခံ ထောက်ခံခဲ့ပုံများကို အထူး ပြောစရာ မလိုပါဘူး။ ယခု အစိုးရလည်း အသိပါပဲ။ သို့သော်လည်း အိုးဝေကို ဂျာနယ် အဖြစ် ပြန်လည် အော်မြည်ခွင့် တောင်းတဲ့အခါမှာ ဘာမျှ တွန့်တိုခြင်း၊ ချုပ်ချယ်ခြင်း မရှိဘဲ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှု အခွင့်အရေးများကို စုံလင်စွာ ချပေး ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ အစိုးရ ပါတီဝင်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ် အရာရှိ ကိုမှလည်း တံစိုးလက်ဆောင် ဆက်သရခြင်း မရှိပါဘူး။ လက်သိပ်ထိုး နားလည်မှုတို့ ဘာတို့လည်း တစ်ခုမှ မလုပ်ရပါဘူး။ ဘယ်သူ့ကိုမျှ လက်ဖက် ရည်တစ်ခွက် မတိုက်ခဲ့ရဘဲ ရောက်ရာအရပ်မှာ ကျွန်တော်သာလျှင် ယဉ် ကျေးစွာ ဆက်ဆံဧည့်ပြုခြင်း ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ဧည့်ခံပြုစုခြင်း ကြောင့်လည်း အိုးဝေကို ဆွယ်မြူခြင်းဟု မထင်မှတ်စေလိုပါ။ ကိုယ့်ဗမာ အချင်းချင်း ဝတ္တရား ကျေပွန်ပုံကိုသာ ထင်ရှားစေပါတယ်။

စစ်တပ်အစိုးရများ လက်ထက်မှာ ချုပ်ချယ်မှု အသွယ်သွယ် စသဖြင့် ပြောဆို ပြစ်တင်မှုများ ရှိကြရာမှာ၊ အိုးဝေနှင့် ပတ်သက်လို့တော့ ကျွန်တော် ရဲ့ ကိုယ်တွေ့ဟာ အထက်ပါအတိုင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချက်ကို ကမ္ဘာ အရပ်ရပ် ကြားကြားသမျှ သပ္ပာယ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့က သာဓု ခေါ်ချင်ရင်လည်း ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ မခေါ်ချင်လည်း နေနိုင်ပါတယ်။ သို့ သော် အမှန်ကတော့ ဒီအတိုင်းပါပဲဗျ။

*

အိုးဝေ ဆိုတာလည်း တခြား မဟုတ်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှာ တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်း အနေနှင့် စတင် ပေါက်ဖွားခဲ့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင် ကျောင်းသားဘဝက အိုးဝေရဲ့ ပထမဦးဆုံး အယ်ဒီတာအဖြစ် ရွက်ဆောင် ခဲ့ပုံ၊ အိုးဝေထဲမှာ ကျွန်တော် ရေးတဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ခုကြောင့် သူ့ကို ကျောင်း ထုတ်ရာမှာ ၃၆ ခု ကောလိပ် သပိတ်ကြီး ဖြစ်ပွားပြီး နယ်ချဲ့များကို အနိုင်

ယူခဲ့ပုံများဟာ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး သမိုင်းမှာ သပိတ်ဝင်၊ အိတ်ဝင် အချက် အလက်များ ဖြစ်ပြီးပါပဲ။

တက္ကသိုလ်မှာ အဲသလို တစ်စခန်း ထ ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားအရွယ် လွန်မြောက်ပြီး အပြင်လောကသို့ ရောက်ချိန်မှာ၊ အိုးဝေ သံယောဇဉ် အစွဲအလမ်းများ မပျောက်နိုင်လို့ အဲဒီ အိုးဝေ နာမည်နှင့်ပဲ သီးခြား သတင်းစာ ထွက်ပေါ်ခဲ့ခြင်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ယခုအချိန်မှာဆိုရင် မြန်မာ့စာနယ်ဇင်း ဇာတ်ခုံမှာ အိုးဝေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုများဟာ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ခဲ့ပါပြီ။

လွတ်လပ်တဲ့ ဒီဘက်ခေတ်ပိုင်းမှာဆိုရင် အိုးဝေကို နိုင်ငံရေးသမား များက ဝင်ဖျက်လိုက်၊ ဘုန်းကြီးက ဝင်ရိုက်လိုက်၊ အစိုးရက ဖမ်းချုပ်လိုက် စသဖြင့် ကောင်းကောင်းနေရတယ်လို့ပဲ မရှိသေးပါဘူး။ ဥဒေတယ်၊ အပေ တယ် ဂါထာကို ရွတ်ဆိုလေ့ရှိတဲ့ ဘုရားလောင်း မောရ ဥဒေါင်းမင်းကြီး သော်မှ လောကဓံတရားများကို မလွန်ပါကလားလို့သာ သတိတရား နှလုံး သွင်းရပါတော့တယ်။

*

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တော်လှန်ရေးအစိုးရ လက်ထက်မှာ ဒေါင်းအိုးဝေဟာ အော် မြည် တွန်မြူးခွင့် ရရှိတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဝမ်းလည်း သာပါ တယ်။ “တစ်ကြောင်း မထောက်၊ တစ်ကြောင်း ထောက်” ဆိုသလို ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင် ပါဝင် ထူထောင်ခဲ့တဲ့ စာစောင်တစ်ခုဟာ မြန်မာ ပြည်မှာ သူ့နာမည် တည်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ပုဂ္ဂလိကပိုင်အနေ ဖြစ် စေ၊ ပြည်သူပိုင်အဖြစ် လည်းကောင်း ဆက်လက် ထုတ်ဝေခွင့် ရရှိမည်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

သတ္တဝါအများ ကျန်းမာကြပါစေ။ ဟဲ ... ဟဲ ... ။

[အိုးဝေဇာနည်၊ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၁ (၁၇-၈-၁၉၆၈)]

ကျွန်တော် “ငရဲခွေး” ဆောင်းပါး ရေးစဉ်က

အခန်း [၁]

၁၃၃၀ ပြည့်နှစ်၊ လပြည့်နေ့ထုတ် အိုးဝေ ဂျာနယ်မှာ ဦးနုရဲ့ သဝဏ်လွှာ တစ်ခု ပါရှိခဲ့ပါတယ်။ အောက်ပါအတိုင်း။

ညီလေး ညီမြ

စာနယ်ဇင်း လုပ်ငန်းဟာ မင်းကို သိပ်အကျိုးပေးတယ်။ ကျောင်းသား ဘဝက “THE HELL-HOUND AT LARGE” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးတိုကလေး တစ်ခုတည်းနဲ့ တက္ကသိုလ်လောကမှာ အညတရ ဘဝက ကျော်စော ထင် ရှားတဲ့ ဘဝကို မင်း ရောက်ခဲ့ရတယ်။ သတင်းစာ ထောင်ပြန်တော့လည်း မရပ်မနား ရိုက်နေတဲ့ စက်တွေဟာ ကျိုးရတဲ့အထိ မင်းသတင်းစာဟာ လူကြိုက်များခဲ့ရတယ်။ ယခု ဂျာနယ် ထုတ်ပြန်တော့လည်း နှိပ်သမျှ ရောင်းမလောက်ဘူးလို့ ကြားရတယ်။ အများကြီး ဝမ်းသာတယ်။ မင်းနဲ့ ငါဟာ တက္ကသိုလ်မှာ ရင်းရင်းနှီးနှီး ပေါင်းခဲ့တယ်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် တက္ကသိုလ် သပိတ်အတွင်းကလည်း အတော် ရင်းရင်းနှီးနှီး ပေါင်းသင်းခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအခါတွေတုန်းက မင်းကို တွေ့ရတိုင်း ငါ ကြားဖူးတဲ့ ဒီဒဏ္ဍာရီကလေး ကို ငါပြေးပြီး သတိရတယ်။ ဒီဒဏ္ဍာရီက ဒီလို။ အရပ်တစ်ရပ်မှာ သိပ် ပျင်းတဲ့ သူဌေးသားတစ်ဦး ရှိတယ်။ ဖခင် သူဌေးကြီးဟာ တစ်နေ့ကျ တော့ သူ့သားနဲ့ အပျင်းပြိုင်လို့ နိုင်တဲ့လူကို ဆုငွေတစ်ထောင် ပေးမယ် လို့ ကြေညာလိုက်တယ်။ ဒီသတင်း ကြားရတဲ့ မောင်ပျင်း၊ မယ်ပျင်း တွေဟာ သူဌေးသားနှင့် အပျင်းပြိုင်ရအောင် အများကြီး လာကြတယ်။ သူဌေးကြီးဟာ ရောက်လာကြတဲ့ လူတွေနှင့် အပျင်းပြိုင်ရအောင် သူ့သား ကို ခေါ်တဲ့အခါ သူ့သားဟာ အိပ်ရာပေါ်က မထဘဲ ‘အပျင်းပြိုင်ရမှာ ပျင်းတယ် ဖေဖေ’ လို့ ပြောပြီး ပြန်အိပ်သွားတယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဒါပေမဲ့ မင်းနဲ့ငါ အလွမ်းဝေးသွားတာ အတော်ကြာပြီ။ အဲဒီ အလွမ်း ဝေးနေတဲ့ အချိန်အတွင်းမှာ မင်းဟာ အများကြီး ပြုပြင် ပြောင်းလဲသွားပြီ လို့ ငါ မျှော်လင့်တယ်။ ပြုပြင် ပြောင်းလဲပါစေလိုလည်း ငါ အများကြီး ဆုတောင်းပါတယ်။ အခုလို ဂျာနယ်မှာသာ ရပ်မနေဘဲ မင်း အင်မတန် စိတ်ဝင်စားတဲ့ အိုးဝေ ဂျာနယ် သတင်းစာကြီး ထွက်ပေါ်လာတဲ့အထိ ဆောင်ရွက်ပါစေလို့ အထူး ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ်။

(ပုံ) မောင်နု

၁-၁၀-၆၀။

အထက်ပါ ဦးနုရဲ့ သဝဏ်လွှာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်က “အယ် ဒီတာ၏ မှတ်ချက်” အနေနှင့် ပြန်ကွန့်ရာမှာ အောက်ပါအချက် ပါရှိခဲ့တယ်။

ကိုကြီးနု ရေးခဲ့တဲ့ “ငါးနှစ်ရာသီ မြန်မာပြည်” စာအုပ်မှာ အစိုးရ လျှို့ဝှက်ချက်များနှင့် ပတ်သက်လို့ အင်မတန် နှုတ်လုံရတယ်။ ဒါကြောင့် ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးပွဲမှာ ကြားသိခဲ့ရတဲ့ “ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားပြီ” ဆိုတဲ့ သတင်းကိုတောင် အိမ်က နေီးသည် ဒေါ်မြရီသို့ ပြောသင့် မပြောသင့် ချိတ်ချိတ် ဖြစ်မိပုံများ ရေးသားပါရှိတယ်။ ယခု ကိုကြီးနုက အိုးဝေကို ချီးမြှင့်ဆောင်းပါးမှာ ကောလိပ် သပိတ်မှောက် ချိန်က ငရဲခွေး ကိစ္စကို ရေးသူ ညီမြလို့ ထုတ်ဖော်ထားတယ်။ ဟိုတုန်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဖွင့်မပြောဘဲ ရေငုံခဲ့တဲ့ ကိစ္စမှာ ကိုကြီးနုက ခုတော့ ဖွင့်ပြောနေပြီကိုး။ ဟဲ ... ဟဲ ... အခုလို ကိုကြီးနုကို ကလိတာ ကတော့ အခြား မဟုတ်ဘူး။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒများ ကြာညောင်းခဲ့ပြီမို့ ဖွင့်ပြော ရင်လည်း အရေးမကြီးတော့တဲ့ ကိစ္စတွေ၊ အစိုးရ လျှို့ဝှက်ချက်တွေကို အိုးဝေဂျာနယ်မှာ “ငါးနှစ်ရာသီ နောက်ဆက်တွဲ” အနေနှင့် အပတ်စဉ် ရေးသားပေးစေချင်လို့ပါပဲ။ ကိုကြီးနု ကျန်းမာ ချမ်းသာပါစေ။

(ပုံ) ညီမြ

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဖွင့်မပြောဘဲ ရေငုံခဲ့တဲ့ ကိစ္စမှာ “ကိုကြီးနုက ခုတော့ ဖွင့်ပြောနေပြီကိုး ဟဲ ... ဟဲ” ဆိုတဲ့ ကလိချက်ဟာ အမှန်မှာ ၁၉၃၆ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်သပိတ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုရဲ့ သမိုင်း အတိုချုပ်လို ဖြစ်နေ ပါတယ်။ ထိုအချိန်တုန်းက တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးနု၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရာရှစ်၊ ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာနမှာ အယ်ဒီတာက ကိုအောင်ဆန်း

(မိုလ်ချပ်)၊ အတွင်းရေးမှူးက ကျွန်တော် ညိုမြတို့ ဖြစ်ကြပေတယ်။ ၁၉၃၆ ခု သပိတ် ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အဓိကတရားခံ (၄) ဦးဟာ အဲဒီလူတွေပါပဲ။

“မိုး ဘာကြောင့်ရွာရတယ်၊ ဖားအော်လို့ ရွာရတယ်” ဆိုသလို အကျိုး နှင့် အကြောင်း ကွင်းဆက်တွေ ရှိစမြဲပေါ့။

အကြောင်း (၁) ကတော့ အဲဒီနှစ်က ဦးနုကို ကျောင်းထုတ်ပစ်လိုက် တယ်။ ကျောင်းသားအနေနှင့် ကျောင်းကိစ္စတွေမှာ ဦးဆောင်ရုံသာ မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံရေးမိန့်ခွန်းတွေ ပြောလို့တဲ့၊ ပြင်ပဆန္ဒပြပွဲတွေမှာ ပါဝင်လို့တဲ့။ ဦးနုကို ဒါမျိုးတွေ ဘာကြောင့်လုပ်လဲ မေးရင် “လွတ်လပ်ရေး လိုချင်လို့ပါ” လို့ ပြောမှာပဲ။ မိုးရွာအောင် ဖားအော်တယ်ပေါ့။

အကြောင်း (၂) ကတော့ အဲဒီနှစ်က “အိုးဝေ” လို့ စတင် နာမည် ပြောင်းပြီး ထုတ်ဝေတဲ့ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းမှာ ကျွန်တော်က-

“ငရဲခွေးကြီး လွတ်ပြေးနေသည်” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးကို ရေးထည့် လိုက်တယ်။” အဝီစိအာဏာပိုင် (ယမမင်း) ရဲ့ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တစ်ရပ် အနေနှင့် ရေးလိုက်ခြင်းပဲ။ အင်္ဂလိပ်လိုရေးတဲ့ အဲဒီ ဆောင်းပါးတိုကလေးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ “နယ်ချဲ့ လက်ကိုင်တုတ် အဖြစ်နှင့် အဝီစိကို ကျရောက် လာတဲ့ ခွေးနက်ကြီး တစ်ကောင်ဟာ ငရဲပြည်က လွတ်ပြေးသွားတယ်။ အဲဒီ သတိပြုကြပါ။ အထူးသဖြင့် တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှာ သောင်းကျန်းနေ တယ်။ သူ့ကိုတွေ့ရင် ငရဲပြည်ကို ပြန်ပို့လိုက်ကြပါ” တဲ့။ အတိုချုပ်ကတော့ ဒါပါပဲ။ အဖွဲ့အနွဲ့ အစောင်းအထွေများနှင့် တန်ဆာဆင်ပြီး တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များကို တအားပစ်ထုလိုက်တဲ့ နာနတ်သီးကလေးလိုပါပဲ။ နာနတ် သီးနှင့် ဘာကြောင့် ထုရသလဲလို့ မေးရင် သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌကို ကျောင်းထုတ် ပစ်လိုပေါ့။ အသင်းအဖွဲ့ တစ်စုံတစ်ရာ ထိပါးရင် အဲဒီအဖွဲ့ရဲ့ ပြန်ကြားရေး ဌာနက ဖြေရှင်းခြင်း၊ ပြန်အုပ်ခြင်းများကို လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ရတယ် မဟုတ်လား။ ကျွန်တော်ကလည်း ဟိုအချိန်က တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ပြန်ကြား ရေးဌာနမှာ အတွင်းရေးမှူး မဟုတ်ပါလား၊ အဖွဲ့မှာ ကျွန်တော်က ကလောင် ကိုင် ဖြစ်နေတော့ ရေးစရာရှိရင် ကိုယ့်တာဝန်ပဲပေါ့။ ဘယ်သူ့ကိုမှ လွှဲချလို့ မရဘူး၊ နှာစေးနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ သမဂ္ဂအဖွဲ့မှာ ဥက္ကဋ္ဌ တစ်ယောက်လုံးကို ကျောင်းထုတ်ခံရပြီးမှ သမဂ္ဂ ပြန်ကြားရေးဌာနက ဘာမှ ပြန်ရေးဖော်မရဘဲ တုဏှိဘာဝေ နေမယ်ဆိုရင် မခက်ပါလား၊ မခေပါလား။

* မူရင်းစာကို စာ (၅၂၁) တွင် ရှိပါ။

အကြောင်း (၃) ကတော့ ကျွန်တော့်လက်ရာ ပါရှိတဲ့ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း ထွက်ပေါ်လာချိန်မှာ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့က ကိုအောင်ဆန်း (ဗိုလ်ချုပ်) ကို ခေါ်ပြီး ‘ငရဲခွေးကြီး ဆောင်းပါးရှင် (ယမမင်း) ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ’ လို့ မေးတယ်။ ကိုအောင်ဆန်းက တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာပေကိုး။ ဒီတော့ ကိုအောင်ဆန်းက ‘စာနယ်ဇင်း လောကမှာ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ အဲဒီလို မေးခွန်းမျိုးကို ဖြေရှင်းလေ့မရှိဘူး။ အရေးယူချင်ရင် ကျွန်တော့်ကိုပဲ အရေးယူပါ’ လို့ ပြန်ပြောခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် မကြာမီ သူ့ကိုလည်း ကျောင်း ထုတ်ပစ်ပြန်ရော။

အကြောင်း (၄) က အဲဒီလို ဦးနုရော၊ ကိုအောင်ဆန်းရော ကျောင်း ထုတ်ပြီးချိန်မှာ တစ်ဗိုလ်ကျ တစ်ဗိုလ်တက် ဆိုသလို သမဂ္ဂ ဒုဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဦးရာရှစ်က ခေါင်းဆောင်တာဝန်များကို ခံယူတယ်။ ကျောင်းသားထု စည်းဝေး ပွဲကြီး ကျင်းပတယ်။ သပိတ်မှောက်ဖို့ လှုံ့ဆော်တယ်။ သပိတ်မှောက်တော့ လည်း ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ခေါင်းဆောင်မှု ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီ အဓိက သပိတ်တရားခံ (၄) ဦးဟာ ၁၉၃၆ ခု တက္ကသိုလ်သပိတ်အရေးတော်ပုံရဲ့ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ဇာတ်လိုက်ကြီးတွေလို မဆိုလိုပါဘူး ခင်ဗျား။ ရင်ဘတ်စည်တီး ဝါကြွားခြင်း မဟုတ်ပါ ခင်ဗျား။ ဖြစ်ပုံဖြစ်ရပ်ကို အရှင်းဆုံး နားလည်နိုင်အောင်သာ တင်ပြခြင်းပါ။ အမှန်မှာ တရားခံ (၄) ဦးဟာ စစ်ဦး ဘီလူး ဆိုသလို ပွဲဦး ထွက် ဇာတ်ကောင်များသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီပြင်မှာဆိုရင် သပိတ်မှောက်ကောင်စီမှာ ပါဝင်တဲ့ ကိုကျော်ငြိမ်း (အတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုအုန်း၊ ကိုသီဟန့်၊ ကိုလှဖေ (ဗိုလ်လကျာ)၊ ကိုထွန်း အံ့၊ ကိုထွန်းတင်၊ တီကေဘွန်း၊ ကိုအေးချို၊ ကိုသိန်းတင်၊ ကိုသာလှ စသည် ဖြင့် ကောလိပ် ဇာတ်ကောင်တွေ အများကြီးပါပဲ။ စွန့်စားခန်းများ ဆိုရင် လည်း ကျွန်တော်တို့ထက် နှစ်ပြန်ပိုပြီး အဆင်းရဲခံရတဲ့ကျောင်းသားတွေ တစ်ပုံကြီးပါပဲ။ သူတို့က နေပူကျဲကျဲ ကတ္တရာစေးလမ်းပေါ်မှာ လှဲအိပ်ပြီး သပိတ်တားတယ်။ ဟိုခေတ်က ပေါ်ကြော့တွေလို ယူဆကြတဲ့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတော်သားတွေဟာ အဲသလို ပလက်ဖောင်း သူတောင်းစားများနှင့် မခြား ဆန္ဒပြခဲ့ကြသေး။ ဒီပြင်လည်း အမြို့မြို့ အနယ်နယ်မှာ ပြိုင်တူ သပိတ် မှောက် ဆန္ဒပြတဲ့ ဟိုက်စကူးကျောင်းသား ညီငယ်များလည်း ထောင်သောင်း ပါပဲ။ သူတို့အားလုံးဟာ အလေးပြုထိုက်တဲ့ ၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသားသပိတ် ဇာတ်လိုက်တွေချည်းပါပဲ ခင်ဗျား။

ဒီပြင်လည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူတွေ အများကြီး ပါကြသဗျ။ မအုန်းတို့၊ မအမာတို့၊ မခင်မြတို့၊ မမကြီးတို့ စသည်ဖြင့်ပေါ့။ ဟိုအချိန်က ကျွန်တော်တို့ သီဆိုခဲ့ကြတဲ့ သပိတ်သီချင်းဟာ သူတို့ကျောင်းသူများရဲ့ လက်ရာပေပဲ။ “ကျွန်စိတ်မွေးတဲ့ တက္ကသိုလ်ပါ။ မနေလိုလို့ ထွက်ခဲ့တာ၊ တို့တစ်တွေ ညီညာရုံးစုကာ ရွှေတိဂုံပေါ်မှာ”

အခန်း [၂]

ဟိုခေတ်က သပိတ်မှောက်ရာမှာ ပါဝင်ခဲ့သူ စာရေးဆရာ ကိုဌေးမြိုင် ခေါ် ဒဂုန်တာရာက ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကျွန်တော့်အကြောင်းကို စစ်ပြီးခေတ်မှာ သရုပ်ဖော်ဆောင်းပါးစာ ရေးဖူးပါတယ်။ ကိုအောင်ဆန်းကိုတော့ “အောင်ဆန်း သို့မဟုတ် အရိုင်း” တဲ့။ ကျွန်တော့်အကြောင်းကိုတော့ “ညိုမြ သို့မဟုတ် မတုန်မလှုပ် ကျောက်ရုပ်” တဲ့ဗျ။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ပြောဖူးတဲ့ ပုံပြင် တစ်ခုမှာ ဆိတ်နှင့်ခွေး အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ပြီး အစာရှာထွက်ကြသတဲ့။ အဲသလို ပဲ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ အရိုင်းအောင်ဆန်းနှင့် ကျောက်ရုပ် ညိုမြတို့ ဆုံတွေ့ ကြပြီး အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း လုပ်ကြရာက သပိတ်မှောက် (ဝါ) ငါးပါးမှောက်ကုန် တယ်လို့ ဆိုချင် ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ကိုအောင်ဆန်းဟာ အရိုင်းခွစာ ကျောင်းသားတစ်ဦးပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ (There is method in his madness.) ဆိုသလို သူ့အရိုင်းဘဝဟာ ရည် ရွယ်ချက်နှင့်မို့ မခေပါဘူး။ ကျွန်တော် ၁၉၃၄ ခုနှစ်လောက်က သူနှင့် ခတင်သိရှိချိန်မှာ သူက သမဂ္ဂအမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်နေပြီး သူက ဘီအေ အောက်တန်းမှာ၊ ကျွန်တော်က အိုင်အေ အထက်တန်း။ ထိုအချိန်က ကျွန် တော်ဟာ ချာတိတ် ကျောင်းသား ဖြစ်သော်လည်း ထမင်းစားရာမှာတော့ ကျူတာကြီးများ ဖြစ်တဲ့ ဆရာဇော်ဂျီတို့၊ ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့နှင့် တစ်စားပွဲ ဘည်း စားတယ်။ အဲဒီ ဆရာတွေက ကျွန်တော့်အစ်ကို တက်ထွတ်၊ ကိုစိုးတင့် ဘို့ရဲ့ မိတ်ဆွေတွေမို့ပါ။

တစ်ခါက ကျွန်တော်တို့ ညစာထမင်းစား အပြီးမှာ မင်းသုဝဏ်ရဲ့ အခန်းထဲမှာ လေပန်းနေကြတယ်။ အဲဒီမှာ ကိုအောင်ဆန်း ရုတ်တရက် ငင်လာပြီး ‘ဒီနှစ် သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းကို ကိုညိုမြက အယ်ဒီတာ လုပ်စေချင်တယ်’ ‘ဟောဗျာ ... ဘယ်နှယ်ဟာတုံး၊ ကျွန်တော် ငယ်ပါသေးတယ်၊ မလုပ် ခဲနှင့်’

‘ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်းမှာ ခင်ဗျား ရေးတာတွေကို ကျွန်တော် အမြဲ ဖတ်ပါတယ်။ ခင်ဗျား အယ်ဒီတာလုပ်ရင် ကောင်းမယ်’

‘အယ်ဒီတာ ဆိုတာ ကျောင်းသားကြီးတွေသာ လုပ်စမြဲပါ။ ကျွန်တော် က အိုင်အေတောင် မအောင်သေးဘူး’

‘ခက်တယ်ဗျ။ ဒီနှစ် သမဂ္ဂအဖွဲ့က ကျွန်တော့်ကို ဝါဒဖြန့်ချိရေးမှူး တာဝန်ပေးထားတယ်။ မဂ္ဂဇင်းကိုလည်း ကျွန်တော်ပဲ ကိုင်ရမယ်။ ကျွန်တော် က မိန့်ခွန်းတို့ ပြန်တမ်းတို့ ရေးတတ်ပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ အနုစာပေတော့ မလုပ် တတ်ဘူး၊ ခင်ဗျားနှင့် ပိုကိုက်တယ်’

‘ချာတိတ်ကို အယ်ဒီတာမြှောက်တော့ သမဂ္ဂမှာ ဂုဏ်ငယ်မှာပေါ့၊ ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်းနဲ့ ပြိုင်ရာမှာ အပြမကောင်းဘူးပေါ့’

‘ကြီးတာ၊ ငယ်တာထက် ကောင်းတာ လိုရင်းပါ’

‘ကိုင်း ခင်ဗျား ဒီလို လုပ်ပါ။ ကိုအောင်ဆန်းက ဘီအေတန်း ရောက် နေပြီမို့ ဒီနှစ်တော့ ခင်ဗျားပဲ အယ်ဒီတာ လုပ်ပါ။ ကျွန်တော်က မဂ္ဂဇင်းအဖွဲ့ မှာ အတွင်းရေးမှူး လုပ်မယ်၊ အယ်ဒီတာ လုပ်စေချင်တယ်ဆို ရှေ့နှစ်ခါ လုပ်တာပေါ့’

အဲသလိုနှင့် ကျွန်တော်နှင့် ကိုအောင်ဆန်းတို့ အပေးအယူ ပြောင့် သွားတယ်။

“အရိုင်း သို့မဟုတ် အောင်ဆန်း” ဟာ စည်းရုံးရေးမှာ သူနည်း သူဟန်နှင့် မခေပါဘူး။ ကျွန်တော်လည်း အဲသလို သူက လာပြီး ချောဆွဲ တာနှင့် သမဂ္ဂ အဖွဲ့ထဲကို စတင်ရောက်သွားတယ်။ အဲသလို လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက် ဖြစ်ရာက နောက်တော့ ကိုအောင်ဆန်းဟာ ကျွန်တော်တို့ ထမင်း စားပွဲကို ပြောင်းလာပြီး အတူစားကြတယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ မဂ္ဂဇင်းနှစ်စောင် ရှိခဲ့တယ်။ ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်း နှင့် သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းပါပဲ။ ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်းက ငွေအား ပိုကောင်းတယ်။ တစ်ကျောင်းလုံးနှင့်ဆိုင်လို့ စောင်ရေ ၃၀၀၀ လောက် ထုတ်ရတယ်။ ရန်ပုံငွေ လည်း ၃၀၀ဝိ/- ရှိတယ်။ အယ်ဒီတာကို ကျောင်းအုပ်ကြီး ရွေးခန့်တယ်။ ဒါကြောင့် အလိုတော်ရိ မဂ္ဂဇင်းပေါ့။ သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းကတော့ အသင်းဝင် ရှိသလောက်ပဲ ထုတ်ဝေတယ်။ သမဂ္ဂ အဖွဲ့ထဲကို တစ်ကျောင်းလုံး ဝင်လေ့ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အသင်းဝင် ၅၀၀ ရှိတယ်ဆိုလျှင် မဂ္ဂဇင်း ရန်ပုံငွေ ၅၀ဝိ ပဲ ရှိတယ်။ အယ်ဒီတာကို သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့က ခန့်တယ်။

သမဂ္ဂအသင်း ဆိုတာ လူဆူတွေ၊ ခွစာတွေ စုရုံးရာ အရပ်မို့ သူတို့ မဂ္ဂဇင်းကတော့ အတိုက်အခံ အာဘော်ပေါ့။ ဥပမာဆိုရင် ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်း က ပညာရေးဝန်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဦးစားပေးပြီး ထည့်မယ်။ ကိုအောင်ဆန်း နှင့် ကျွန်တော် ပူးတွဲလုပ်တဲ့ နှစ်မှာကတော့ “တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၏ လေးစား ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နှင့် (၁) မြက်ရိတ်တဲ့ မာလီ ကုလားကြီးပုံ၊ (၂) သမဂ္ဂ ဒလဝမ် ဦးကံသိန်း ပုံတွေကို သမဂ္ဂစာစောင်က ဦးထိပ်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းဟာ အစိုးရက အာမခံငွေတောင်း တဲ့ အတိုက်အခံ စာနယ်ဇင်း စာရင်းမှာ အမြဲပါဝင်တယ်။

ကိုအောင်ဆန်းက သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းကို နာမည်ပြောင်းချင်တယ်။ မျက်နှာ ဖုံးမှာ အမြဲသုံးခဲ့တဲ့ အမည်က “ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်း” လို့ ဆိုတော့ အဲဒါကို သူက အင်မတန် ရှည်လျားလွန်းတယ် ထင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားများက နာမည်သစ်ပေးကြဖို့ ဖိတ်ခေါ် လိုက်တယ်။ ရောင်နီတို့၊ ရောင်ဖြူတို့၊ ရောင်ခြည်သစ်တို့ စသည်ဖြင့် အမျိုး မျိုး အကြံပေးကြတာကိုး။ သူက တစ်ခုမျှ မကြိုက်ဘူး။ ဒါကြောင့် နောက်ဆုံး မှာ ကျွန်တော်က အသည်းထဲမှာ လျှို့ဝှက်သိမ်းဆည်းထားတဲ့ နာမည်တစ်ခု ကို သူ့ထံ ဖွင့်ပြောခဲ့တယ်။

*

‘ဒီမှာ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကျွန်တော် မန္တလေးမှာ ကျောင်းနေတုန်းက “ဒေါင်းယာဉ်ပျံ” ဆိုတဲ့ ဇာတ်မင်းသမီးကလေး တစ်ယောက်ကို သဘော ကျဖူးတယ်။ သူကတော့ ကျွန်တော်တို့နှင့် ရွယ်တူလောက်ပါပဲ။ လောဘတီ မမြရင်လို အစ်မကြီးအရွယ်လို မဟုတ်ဘူး’

‘ဆိုစမ်းပါဦး၊ ခင်ဗျားက စွဲခဲ့ရဲ့လား’

‘ဒီလိုလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ ဒေါင်းယာဉ်ပျံက သိချင်းဆိုတယ်။ “အိုးဝေ ... အိုးဝေ” တဲ့။ အဲဒီ အိုးဝေကိုပဲ ခုနစ်သံ ပြောင်းလဲပြီး ဆိုတာ နားထောင်လို့ မငြီးဘူး’

‘ဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲ’

‘ဒီတော့ နောင်အခါမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဝါသနာအတိုင်း စာနယ်ဇင်း ဆွဲလာကကို ရောက်ရင် “အိုးဝေ” ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ ထုတ်မယ်လို့ စိတ်ကူးယဉ် ခဲ့တယ်။ သဘောကတော့ “မြန်မာပြည်သည် ဥဒေါင်းနိုင်ငံ၊ အိုးဝေသည် ဥဒေါင်းအသံ” ပေါ့။ အဲဒါပါပဲ’

‘ဟဲ ... ဟဲ ... ကောင်းသားပဲဗျ။ အဲဒီအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းကို “အိုးဝေ” လို့ နာမည်မှည့်လိုက်ရုံပေါ့။ သဘောတရားချင်း အတူတူပါပဲ’

‘အလို ဘုရား ... ဘုရား၊ ဒီလိုဆိုတော့လည်း ကျွန်တော့်မှာ “အရင်း ဆုံးပြီး ဆားလင်းကုန်း ရောက်” သလို ဖြစ်နေပြီ။ ကျွန်တော် ကျောင်းထွက် ပြီး သတင်းစာထောင်တော့ ဘာနာမည် သုံးရမလဲ’

‘အိုးဝေ လို့ပဲ ခေါ်ပေါ့ဗျာ၊ သတင်းစာက နေ့စဉ်ထုတ်ပဲ။ ကျွန်တော် တို့ သမဂ္ဂအသင်းက တစ်နှစ်မှ တစ်ကြိမ်ထုတ် ဆိုတော့ စီးပွားရေးချင်း တခြားစီပဲ’

‘ကျွန်တော်ပေးတဲ့ ဒီနာမည်ကို ကျွန်တော်ကပဲ ခိုးချသလို ဖြစ်မနေ ပါလား’

‘ဒါတော့ မပူပါနှင့်၊ အကြောင်းရှိရင် ကျွန်တော်က သက်သေလိုက် မှာပေါ့’

*

ကိုအောင်ဆန်းက အဲသလိုပြောပြီး သမဂ္ဂ မဂ္ဂဇင်းကိုလည်း အဲဒီ နှစ်ကစပြီး “အိုးဝေ” လို့ ပြောင်းလဲ အမည်တွင်စေခဲ့ပါတယ်။ “ဒီနာမည်ကို ကိုသိန်းတင်ခေါ် ညှိမြက ပေးခဲ့တာပါ” လို့လည်း အင်္ဂလိပ်စာကဏ္ဍမှာ သူက ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါတယ်။

*

အဲဒီနှစ် အမျိုးသားနေ့မှာ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုက တက်ရောက် မိန့်ခွန်းပြော တာနှင့် ပတ်သက်ပြီး သူ့ကို ကျောင်းထုတ်ခံရတယ်။ အမှန်မှာ ကျောင်းထုတ် ခံရတာ ကိုနုသာမက ကိုစိုးမြင့် ဆိုသူလည်း “ဆာ” မထူးလို့ဆိုပြီး စောစော ပိုင်းက ကျောင်းထုတ်ခံတယ်။ ကျောက်သင်ပုန်းပေါ်က ကြော်ငြာစာ စက္ကူ ကို ခွာမိတဲ့ ကိုအောင်မြင့် တစ်ယောက်လည်း ကျောင်းထုတ်ခံရတယ်။ အဲဒါတွေကြောင့် ကျောင်းသားလောကမှာ မခံချိ မခံသာ ဖြစ်နေတယ်။

အလိုတော်ရိ ကျောင်းသားများကို အခွင့်အရေးပေးပြီး ရိုးရိုးမှန်မှန် နေသူများ အနှိမ်ခံရ၊ ဒဏ်ရိုက်ခံရ ဆိုတဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေက မခံချင်စရာ မကြာ ခဏ ပေါ်ပေါက်နေတယ်။ အပြင်လောကမှာ “သခင်ပေါက်စ ထောင် ၆ လ” ဆိုတဲ့ ဖိနှိပ်မှုမျိုး ကြုံတွေ့နေချိန်မှာ တက္ကသိုလ်နယ်မြေ အတွင်းမှာလည်း အာဏာပိုင်များက ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို မျက်မှန်းကျိုးနေချိန် ဖြစ်တယ်။

ကိုနုကို ကျောင်းထုတ်ပြီးနောက်မှာ ကိုကျော်ငြိမ်းက ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့နှင့် သွားရောက် စေ့စပ်တယ်။ တင်းမာမှု လျော့ပါးမသွားဘဲ ‘မင်းတို့ လုပ်ချင်ရာ လုပ်ကွာ၊ ငါလည်း မလျှော့နိုင်ဘူး’ ဆိုတဲ့ အပေါက်မျိုး ပြောလွှတ်လိုက်တယ်။

ကျောင်းမှာ ခပ်အေးအေး စာကျက်ဖို့၊ စာသင်ဖို့ စိတ်ရင်းကောင်းနှင့် လာသူတွေဟာ ဆရာဝတ်၊ တပည့်ဝတ် ကျော့ပွန်ကြတဲ့ ရင်းရင်းနှီးနှီး မေတ္တာ၊ စေတနာ လောကမျိုး မတွေ့ရဘဲ သခင်နှင့်ကျွန် ဆက်ဆံရေးတွေ၊ မမျှော်လင့်တဲ့ ကသိကအောက်တွေသာ ကြုံတွေ့နေရတယ်။ အာဏာပိုင်အဖွဲ့မှာ ပါဝင်တဲ့ မြန်မာများကလည်း ပြေလည်ရေးကို အားမပေးဘဲ ကိုယ့်အမျိုးသား တပည့်လူငယ်များကို ရန်လုပ်ဖို့၊ အရေးယူဖို့၊ ချောက်တွန်းဖို့ စိတ်ထားမျိုး ဟာ အံ့ဩစရာ ကြုံတွေ့နေရတယ်။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေဟာ “တက္ကသိုလ် အေးရိပ်သာ” ဒေသမျိုး မဟုတ်တော့ဘဲ ဖုတ်၊ ပြိတ္တာများ ကြီးစိုးရာ တစ္ဆေရွာ၊ ကျတ်ရွာလို ဖြစ်လာတယ်။

အခန်း [၃]

ရှေးခေတ် ဂရိပြည်က ပြဇာတ် စာရေးဆရာကြီး ယူရိပီဒီးရဲ့ အဆိုမှာ “နတ်ဒေဝါများက သူတို့ အလိုမရှိသူများကို ဖျက်ဆီးချင်သောအခါ ပထမအဆင့် အနေဖြင့် ထိုသူများကို ရူးအောင် လုပ်၏” တဲ့။ တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များကို တန်ပြန်တိုက်ပွဲ ဆင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်မိချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ အထက်ပါ ထိုးနှက်နည်းကို သတိရမိတယ်။ အာဏာပိုင်များ ဒေါသထွက်ပြီး အလွဲလွဲ အချော်ချော်တွေ လုပ်မိကုန်အောင်၊ အိုးနင်းခွက်နင်း ဖြစ်ကုန်အောင် ခပ်ရိုင်းရိုင်း စာပေမျိုး အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှာ ရေးပြီး အုပ်ထည့်လိုက်မှပဲလို့ သဘောပိုက်မိတယ်။ ခါတိုင်း ကျွန်တော် ရေးသမျှ စာတိုပေစကို နီးစပ်ရာ ဆရာသမားများ၊ မိတ်ဆွေများ၊ သူငယ်ချင်းများကို ပြသတိုင်ပင်လေ့ ရှိသော်လည်း “ငရဲခွေးကြီး” ဆောင်းပါးကိုတော့ ဘယ်သူ့မှ မတိုင်ပင်တော့၊ မပြောတော့ဘူး။ သန်းခေါင်ကျော်မှာ အခန်းတံခါးပိတ်ပြီး ရေးတယ်။ နောက်တစ်နေ့မှာ ဓာပုံနှိပ်တိုက်ကို ပို့လိုက်တယ်။ ကိုအောင်ဆန်းလည်း ပုံနှိပ်တိုက် ရောက်လာပြီး အဲဒီစာကို အလွယ်တကူ ခွင့်ပြုလိုက်တယ်။

“ငရဲခွေး” ဆောင်းပါးကို အင်္ဂလိပ်လို ရေးလိုက်ခြင်းကလည်း အကြောင်းရှိပါတယ်။ သမဂ္ဂမှာ ပါဝင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ အပြင်လောကမှာ

သခင်တွေကို ကြမ်းပိုးဆန်ဆန် သတ္တဝါတွေလို အထင်သေးပြီး “ကိုဘီအေ မြို့အုပ်လောင်းများ” သာ အထင်ကြီးတဲ့ ခေတ်မျိုးပေပဲ။ စာမေးပွဲ တဖုန်းဖုန်း ကျသူများသာ သမဂ္ဂမှာ စုဝေးပြီး ဆူလား၊ ပူလား လုပ်တတ်တယ် ထင်ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် “သမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်များ အင်္ဂလိပ်လို ရေးတတ်ပါတယ်။ မယုံလျှင် ကျောင်းအုပ်ကြီး စလော့ ကိုယ်တိုင်သာ ဖတ်ကြည့်ပါတော့” ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ရေးလိုက်ခြင်းပါပဲ။

ဖေဖော်ဝါရီလမှာ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ပုံနှိပ်ပြီးစီးတယ်။ အိုးဝေ ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် သမဂ္ဂမှ အမတ်တော်ငွေ (၅၀) ထုတ်ပေးတယ်။ အဲဒီငွေနှင့် တစ်နှစ်လုံး ဖူလုံအောင် သုံးစွဲရပါတယ်။ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကျွန်တော်အဖို့ ဘတ်စ်ကားခလောက်သာ ရကြပါတယ်။ မဂ္ဂဇင်းစာအုပ်တွေ ချုပ်လုပ်ပြီးတဲ့ နေ့မှာတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း ဝမ်းသာအားရနှင့် တက္ကစီ မော်တော်ကား မငှားစဖူး ငှားပြီး ကျောင်းကိုပြန်ကြတယ်။ မဂ္ဂဇင်း စာအုပ်တွေ ကားပေါ်တင်ပြီး ပြည်လမ်းတစ်လျှောက်က ပြန်ခဲ့ကြတယ်။ မော်တော်ကားစီးရင်း လေညင်းခံရတာက ဇိမ်ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့အဖို့ မကြုံစဖူး အမောပြေစေတယ်။ တစ်နှစ်လုံး လုံးပန်းခဲ့သမျှ ပြီးမြောက်ချိန်ပေပဲ။

ကားပေါ်မှာ အိုးဝေ စာအုပ်ထုပ်တွေက လေကစားလို့ တဖျပ်ဖျပ် တလွင့်လွင့် လှုပ်ရှားလိုက်ပါလာကြတယ်။ “ငရဲခွေး” ဆောင်းပါး ပါရှိသော စာစောင် ဖြစ်လို့မို့ အမှန်မှာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ဟာ တက္ကသိုလ်ကို မကြာမီ ပေါက်ကွဲစေမည့် မိုင်းပွဲများကို သယ်ဆောင်လာသလို ဖြစ်မိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ဘာမျှ စိုးရိမ်စိတ်မရှိပါ။ နောင်ခါလာ နောင်ခါဈေးပေါ့။ သစ္စာတရားကို အခြေခံထားသူများအဖို့ “အသောက် ဝိရဇ် ခေမံ” ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာတရားတော်အတိုင်း ဘာမှ ကြောင့်ကြစရာ မလိုပါဘူး။ ကားစီးရင်း မျက်လုံးမှေးပြီး လေနုအေးကလေးကို တဝှေ့ရှိုက်ဖို့ ပိုအရေးကြီးပါတယ်။

အခန်း [၄]

“စန္ဒိတမ္ပိ အစန္ဒိတမ္ပိ” ဂါထာမှာ လာတဲ့အတိုင်း “လောကမှာ မကြံစည်ဘဲ နှင့်လည်း ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်တတ်တယ်။ ကြံစည်လျက်နှင့်လည်း မဖြစ်မြောက်တတ်ဘူး” တဲ့။ ကျောင်းသား တရားခံတစ်ဦးအနေနှင့် ကျွန်တော် ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့်ရာမှာ ၁၉၃၆ ခု ကောလိပ်သပိတ်ဟာ ကြိုတင်

ကြံစည်ခြင်းမရှိဘဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး “စည်းလုံးညီညာ အောင်ကြောင်းဖြာ” ဆိုသလို ကျောင်းသားထုရဲ့ ညီညွတ်စွာ ရပ်တည်မှု ကြောင့် ရာခိုင်နှုန်းအပြည့် အောင်မြင်သွားတဲ့ ကိစ္စတစ်ရပ်ပါပဲ။ အရေးကြီး ချိန်မှာ မိမိနှင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်များကို မဆိုင်းမတွ အလှည့်ကျ ဆောင် ရွက် ပြသခဲ့ကြလို့ အားလုံး ဘေးမသီ ရန်မခဘဲ ရှောရှောရှူရှူ အောင်မြင် ပြီးဆုံးသွားတဲ့ စံပြအရေးတော်ပုံ တစ်ခုပေပဲ။

သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုက သူ့ကို ကျောင်းထုတ်တော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ ကယ်ပါ၊ ယူပါလို့ အကူအညီ မတောင်းခဲ့ပါဘူး။ သူ့အတွက် ဆန္ဒပြဖို့ ကျောင်းသားတွေကို မလှုံ့ဆော်ဘဲ သူ့အဖြစ်ကို ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ခံယူခဲ့တယ်။ သမဂ္ဂ ပြန်ကြားရေးဌာနကိုလည်း ဘာမျှ အရေးမခိုင်းပါဘူး။

ကျွန်တော်က “ငရဲခွေး” ဆောင်းပါးနှင့် အာဏာပိုင်များရဲ့ ပျော့ကွက် ကို ရှာပြီး ပြန်လည်ထိုးနှက်တော့လည်း ဘယ်သူ့ကိုမှ သေဖော်မညီပါဘူး။ ဒီကိစ္စက အန္တရာယ်ရှိပြီး ကျောင်းထုတ်ခံရဖို့ များလို့၊ အယ်ဒီတာ ကိုအောင် ဆန်းက လွဲလို့ ဘယ်သူ့ကိုမှ အသိမပေးဘဲ ရေးထည့်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒီကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကိုအောင်ဆန်းက ‘ကိုယ့်လူ၊ အေးအေး နေပါ’ လို့ ကျွန်တော့်ကို တစ်ခွန်းတည်း ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ ကျောင်းအုပ်ကြီး နှင့် ရင်ဆိုင်စရာတွေကို သူ့ဟာသူ တစ်ယောက်တည်း ကြည့်လုပ်သွားတယ်။

အဲဒီလို ကိုနုရယ်၊ ကိုအောင်ဆန်းရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ်၊ သုံးဦးသား တို့က တစ်ယောက် တစ်မျိုးစီ မိမိ ကောင်းတယ် ထင်သလို စခန်းထပြီး ချိန်မှာ တခြား ကျောင်းသားများက ကျန်တဲ့ တာဝန်များကို ခပ်အေးအေးပဲ ဝေခွဲ ထမ်းဆောင်သွားကြတယ်။ ၁၉၃၆ ခု သပိတ်ဟာ အဲသလောက် ရှင်းလင်း သိမ်မွေ့ပါတယ်။

*

အလားတူ ထုံးဟောင်း သာဓကကို ရှာဖွေပြသရမယ် ဆိုရင် ဧက နိပါတ်တော်ထဲက နိဂြောသမင်မင်း ဇာတ်ထုပ်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင်ပါပဲ။

အဲဒီမှာ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးက သမင်သား စားချင်တယ် ဆိုတော့ သမင်တွေကို အမြဲတမ်း ရှာဖွေပစ်ခတ်ရတဲ့ တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့် အခြေအနေမျိုးက လွတ်ကင်းအောင် သမင်ချင်း ခေါင်းချင်းဆိုင် ချိုချင်းထိ တိုင်ပင်ကြတယ်။ စားဖို့မှူးရဲ့ ခုတ်တုံးမှာ နေ့စဉ် တစ်ကောင်ကျ အလှည့်ကျ သွားရောက်ပြီး လည်ပင်းကို လှဲပေးဖို့ ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ ဒါနဲ့ ကိုယ်ဝန်

ဆောင် သမင်မ အလှည့်ကိုရောက်တော့ တစ်ချိန်တည်းမှာ အသက် ၂ ခု ဆုံးရမှာကြောင့် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ နိဂြောသမင်ကြီး ကိုယ်တိုင် သမင်မရဲ့ နေရာကို ယူလိုက်တယ်။

အဲဒီအကြောင်းတွေကို ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးက အချိန်မီ ကြားသွားလို့ မသတ်ဖြစ်တော့ပါဘူး။ တိရစ္ဆာန်လောကမှာတောင် အဲသလောက် စိတ်ထား နှင့် စည်းကမ်းကောင်းမွန်ပုံတွေ ချီးကျူးပြီး မင်းကြီးက သမင်အားလုံးကို ဘေးမဲ့ပေးတော်မူခဲ့တယ်။

အခန်း [၅]

ကျွန်တော်ဟာ “ငရဲခွေးကြီး” ဆောင်းပါးရေးသူ တရားခံ အဖြစ်နှင့် ဘာမျှ အထူးတလည် ထုချေစရာ မရှိပါ။ အဲဒီ စာတိုကလေးဟာ အတော်ပဲ ကြမ်း ပါတယ်။ ကြမ်းတာကလည်း အထက်ပါ ဆရာကြီး “ယူရီပိုဒီး” ရဲ့ ဆောင်ပုဒ် ကို မှတ်ဖွယ်စာပေ အဖြစ်သာမက စစ်ပရိယာယ်တစ်ခု အနေနှင့် အသုံး ပြုလိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အယူခံစရာ တစ်ချက်တော့ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ကျွန်တော့် ရေးသားချက်ဟာ ပုဂံခေတ် ကျောက်စာတွေထဲက ကျိန်ဆဲချက်တွေထက် ပိုမဆိုးပါဘူးလို့ ထင်မိတာပဲ။

*

အဲဒီဆောင်းပါးရဲ့ ဂယက်ကလေးများကို တစ်ဆင့် ဖောက်သည့် ချချင်ပါတယ်။

(၁) ဒီဆောင်းပါးဟာ ညစ်ညမ်းချက် ပါစေကာမူ လက်ရှိ အခြေအနေ နှင့် ကိုက်ညီတယ်။ ရေးတာ နည်းသေးတယ်လို့ သပိတ်မှောက် အင်းလျား ကျောင်းသူများက မှတ်ချက်ချခဲ့တယ်။

(၂) အဲဒီ ဆောင်းပါးတိုကလေးကို ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး ကျောင်း သားများက ဟိုတုန်းက အန္တရာယ်ကင်း ဂါထာတစ်ခုလို အရကျက်မှတ် ရွတ်ဆိုသူများ ရှိခဲ့တယ်။

(၃) အဲဒီဆောင်းပါး ပါရှိတဲ့ သမဂ္ဂအသင်းရဲ့ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းဟာ စောင်ရေ ၅၀၀ သာ ထုတ်ဝေလို့မို့ မလောက်မင ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များက ကျွန်တော် လွန်ကျူးပုံကို အစိုးရဌာန အသီးသီး သိရှိကြမို့ ဝါဒဖြန့်ရန် လက်နှိပ်စက်ဖြင့် နောက်ထပ် စောင်ရေများစွာ ဖြန့်ဖြူး ကြတယ်။ ဒုတိယ ပုံနှိပ်ခြင်းလို့ပဲ ဆိုကြပါစို့။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

(၄) တစ်နေ့က ပခုက္ကူ အမတ်ဟောင်း ဦးညွန့် အဲဒီ ကျွန်တော့် လက်ရာကို အိုးဝေဂျာနယ်မှာ ထပ်မံ ပုံနှိပ်ပေးပါလို့ အမှာစာ ပေးပို့တယ်။ ကျွန်တော်က မလိုက်လျောလိုပါ။ တစ်ချိန်က မလွဲမရှောင်သာလို့ ရေးခဲ့ရတဲ့ အကြမ်းစာပေ ဖြစ်ပါတယ်။ အနုစာပေ မဟုတ်တော့ပါ။ “ဆူးနှင့် မာလာ” ဆိုသလို ပဒိုင်းသီး စာပေမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ခုချိန်မှာတော့ တက္ကသိုလ်မှာ နှစ် ၅၀ မြောက်ပွဲတော် ကျင်းပနေတယ်။ အဲဒီမှာ “ငရဲခွေး” ဆောင်းပါးကို သမိုင်းဝင်အဖြစ် ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကူးပြသမယ်လို့ ကြားသိရတယ်။ အမတ်မင်း ဦးညွန့်လည်း အဲဒီပွဲမှာ သွားကြည့်ပါ။ ဒါမှမဟုတ်လည်း ကောလိပ် ပိဋကတ် တိုက်နှင့် အစိုးရ သမိုင်းဌာနကို သွားကြည့်ပါ။

ကျွန်တော့်အဖို့မှာတော့ “တရားခံတစ်ဦးဟာ သွေးစွန်းခဲ့တဲ့ လက်နက် ကို ပြန်မကြည့်ချင်တော့” သလို ဖြစ်မိတာပဲ။ မေ့ပစ်ချင်ပြီ။

(၅) ငရဲခွေးဆောင်းပါး ရေးသူအဖြစ်နှင့် ကျွန်တော် နှစ်သိမ့်စရာ တစ်ကွက်တော့ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သပိတ်သမားတွေ ရွှေတိဂုံဇရပ်မှာ ရှိနေတုန်းက လာရောက် အားပေးကြသူများမှာ ဂျီစီဘီအေ သမ္မတကြီး ဦးစိုးသိမ်းလည်း ပါဝင်တယ်။ သူ့ကို ကျွန်တော် မတွေ့ဖူးပါ။ ဒါပေမဲ့ သူ ဟာ ဂျီစီဘီအေခေတ်မှာ အပြင်းထန်ဆုံး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဘာ ရာထူးမှ မယူဘဲ အားလုံး အတိုက်အခံ လုပ်ခဲ့သူ ဆိုတာကတော့ ကြားဖူး ပါတယ်။ သူက သပိတ်စခန်းမှာ ကျွန်တော့်ကို အထူး မေးမြန်းရှာဖွေတယ်။ တွေ့ကြတော့ ‘ဟေ့ ညိုမြ၊ မင်းလို ရေးရမယ်ကွ၊ မင်းတို့ အောင်ဆန်းတို့လို လုပ်ရမယ်၊ ဒါမှ ငါတို့ ကောင်းမယ်၊ တိုးတက်မယ်’ တဲ့။ ကျွန်တော့်လက်ကို သမ္မတကြီး ဦးစိုးသိမ်းက အားပါးတရ ဆုပ်ကိုင်ခြင်းဟာ တစ်နည်းအားဖြင့် ဂျီစီဘီအေ လက်ထက်က မြန်မာခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ တီထွင်ခဲ့တဲ့ ဝံသာနု စိတ်ဓာတ် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတွေကို နောင်တစ်ခေတ်အတွက် မီးကြို ဆက် သွယ်ပေးခဲ့ဟန် တူပါတယ်။ ကျွန်တော် တုန်လှုပ်မိပါတယ်။

အခန်း [၆]

ခုချိန်မှာ အဲဒီ ဒုတိယ တက္ကသိုလ်သပိတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာ ၃၄ နှစ်တောင် ကြာရှိခဲ့ပါပြီ။ ဒီအချိန်ကာလ အတွင်းမှာ ဟိုတုန်းက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ အာဃာတ များလည်း အားလုံး ပြေပျောက် သင်ပုန်းချေခဲ့ကြပါပြီ။

ဥပမာဆိုရင် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒီဂျေစလော့ကို စစ်ပြီးခေတ်မှာ သူ့ တပည့်ဟောင်း ဦးနုက ဝန်ကြီးချုပ် အနေနှင့် မြန်မာပြည်ကို အလည်ဖိတ်ခဲ့ ပါတယ်။ သူ မလာနိုင်သော်လည်း ခရီးကြိုကြိုက်လို့ ရန်ကုန်လေဆိပ်မှာ ဦးနုက သူ့ကို ဧည့်ခံပြုစုခဲ့ပေတယ်။

ဆရာကြီးစလော့ဟာ ကျွန်တော်တို့ သပိတ်ကိစ္စပြီးတော့ ဟောင်ကောင် တက္ကသိုလ်ကို ပြောင်းရွှေ့သွားတယ်။

အဲဒီမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အတွင်းက ဂျပန်များက ဖမ်းချုပ်ထားကာ စစ်ပြီးမှ လွတ်မြောက်တယ်။ ရန်ကုန်ကို ခေတ္တ ဝင်ရောက်တော့ အင်မတန် ပိန်ချိုးနေသတဲ့။ မြန်မာပြည်ကို ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ စိတ်တော့ အပြည့်အဝပဲ ရှိနေပါသတဲ့။

ကျွန်တော်က “ငရဲခွေး” ဆောင်းပါးကို ရေးရာမှာ ဟိုတုန်းက ဆရာ ကြီး စလော့ရဲ့ လက်ထောက်အဖြစ်နှင့် ရွက်ဆောင်သူ မြန်အောင်ဦးတင်ကို စောင်းချိတ်ရေးသားတယ် ဆိုကြတယ်။ အမှန်ကတော့ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် မဟုတ် ပါ။ နယ်ချဲ့ကို အဓိက ရည်စူးရာမှာ သူတို့ အနီးအပါးကို ရောက်နေသူ မြန်မာများလည် မလွဲမရှောင်သာ ရောနှော ထိခိုက်သွားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုကိစ္စမျိုး ရှေးခေတ်က မင်းကြီးဦးကောင်းတို့ ခေတ်မှာ ကြုံခဲ့ဖူးပါတယ်။

မြန်အောင်ဦးတင်ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရှိစဉ်ကပဲ ဖဆပလ အဖွဲ့ ချုပ်မှာ ယုံကြည်စွာ အမှုဆောင်တာဝန် ပေးအပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဦးနု လက်ထက် မှာလည်း သူ့ကို ဝန်ကြီးတစ်ဦး အနေနှင့် မြှောက်စား ချီးမြှင့်ခဲ့ပုံများကို ကျွန်တော်က အထူး ဝမ်းသာမိပါတယ်။

အများ သိချင်မှ သိမယ် ဖြစ်သော်လည်း တစ်ကြိမ်က မြန်အောင် ဦးတင်ကို အိုးဝေတိုက်မှာ ပင့်ဖိတ်ပြီး ကျွန်တော် ကန်တော့ခဲ့ပါတယ်။ ‘ဆရာကို ကျွန်တော် ရှိခိုး ဝတ်ချပါရစေ။ တစ်ချိန်က လွန်ခဲ့သမျှကို ခွင့် လွှတ်ပါ’ ဆိုတော့ သူ့ခမျာမှာ မျက်ရည်မဆည်နိုင်ရှာဘူး။ ‘အမှတ်တရ ဖြစ်အောင် ဓာတ်ပုံ ရိုက်ထားချင်ပါတယ်။ ဓာတ်ပုံဆိုင်ကို သွားချင်ပါတယ်’ ဆိုလို့လည်း မြေနီကုန်း ဓာတ်ပုံဆိုင်ကို လိုက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်က သူ့ခြေ ဦးခိုက် ဝန်ချတဲ့ ဓာတ်ပုံတွေကို လိုအပ်သလို သုံးစွဲနိုင်အောင် သူ့ လက်ကို အပ်နှံခဲ့ပါတယ်။

သံသရာမှာ ရေစက်မကင်းလို့ ဆုံတွေ့သူများဟာ အခိုက်မသင့်ချိန်

နမ်းကြည့် လက်ရွေးစင် စာများ

၂၉၅

မှာ တစ်ဖက်တစ်လမ်းစီ ဖြစ်တတ်ကြစမြဲပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အချင်း
ချင်း အဖို့မှာဆို ဇာတ်ကြီး (၁၀) ဘွဲ့ထဲက ဇာတ်ပေါင်းခန်းတွေကို နမူနာ
ကျင့်သုံးနိုင်ရင် အကောင်းဆုံးပဲ မဟုတ်ပါလား။

သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ။

[အိုးဝေရာနယ်၊ အမှတ် ၅၆ (၁ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၇၀)]

ငါကား မသိနိုင်

ကျွန်တော်တို့ အညာဒေသမှာ အမြင့်နှင့်အနိမ့် ဆိုတဲ့ ရွာကြီးနှစ်ရွာ ရှိသမျှ။ ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်း မုံရွာမြို့အောက် ၁၂ မိုင်ကွာမှာ ရှိတယ်။ အမြင့်နှင့်အနိမ့် ရွာညီနောင်တို့ဟာ ၄ မိုင် ကွာလှမ်းပါတယ်။ ရှေးခေတ်တုန်းကတော့ အမြင့် ဆိုတာ ကျုံးမြို့ရိုးတွေနဲ့ အဓိကရ မြန်မာခံတပ် မြို့ကြီးတစ်ခုပါပဲ။ မင်းကြီး စွာဇော်ကဲဟာ အမြင့်မြို့စား အဖြစ်က ရှင်ဘုရင် ဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ ယခုခေတ် မှာတော့ အာဇာနည် အရှင်ဦးဝိစာရဟာ အနိမ့်ရွာသား အဖြစ်နှင့် ရာဇဝင် ပြောင်ခဲ့ပေတယ်။ ရန်ကုန်မှာ အကောင်းဆုံး လမ်းမကြီးကို သူ့ဘွဲ့တော် တပ်ပြီး ဂုဏ်ပြုထားတယ် မဟုတ်လား။ ဒီပြင်မှာ ဆိုရင်တော့ သခင်လေးမောင် နှင့် ကျွန်တော် မောင်သူမနတို့လည်း အဲဒီ အရပ်သားအဖြစ် စိန်နားကပ် အရောင်ကြောင့် ပါးပြောင်နေကြပါတယ်။

အမြင့်ဟာ ရှေးဟောင်း မြန်မာမြို့ကြီးတစ်ရပ် အနေနှင့် စေတီပုထိုး ပေါင်း ၃၀၀ ကျော်လောက် ရှိပြီး ကျောက်စာတွေလည်း အင်မတန် ပေါများ သမျှ။ အထက်အညာမှာ ကျောက်စာရှိရာ မြို့နယ်များစာရင်းကို ကြည့်ရင် (၁) စစ်ကိုင်း ၇၇၊ (၂) အမြင့် ၆၃၊ (၃) အင်း ၃၅၊ (၄) ရွှေဘို ၃၅၊ (၅) ပင်းယ ၃၂၊ (၆) မန္တလေး ၁၄၊ (၇) အမရပူရ ၈၊ (၈) စဉ့်ကူး ၈။ အဲသလို စာရင်းတွေ ရမယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အမြင့်မြို့နယ်ဟာ ရာဇဌာနိ မင်းနေပြည် မဖြစ်စေကာမူ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းမှာ အင်းဝတို့၊ ပင်းယ တို့ထက် သတင်းလှနေတာ ထင်ရှားသပ။

ယခုအချိန်အခါမှာ အမျိုးသားနေ့ ရွှေရတုသဘင်ပွဲနှင့် ကြုံကြိုက် နေလို့ ဒီပွဲနှင့် ဆီလျော်တဲ့ အမြင့်မြို့က ကျောက်စာတစ်ချပ်ကို ကျွန်တော် သတိရမိပါတယ်။ ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ရွာကို နာမည်ကြီးအောင် အတင်း ပွဲသွင်း လိုတဲ့သဘော မရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ ကျောက်စာလောကမှာ နာမည်ကြီးတာတွေကတော့ ကျွန်တော် ကြားဖူးသလောက်မှာ—

မြစေတီ

(၁) မြစေတီကျောက်စာကို ကျန်စစ်သားရဲ့သားတော် ရာဇဂျေမာက ရေးထိုးခဲ့တယ်။ ခမည်းတော် ကွယ်လွန်ခါနီးမှာ သားတော်က ရွှေဆင်းတု ပြုလုပ်ပြီး ကန်တော့ခန်းဟာ အင်မတန် ကြည်နူး လွမ်းဆွတ်စရာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကျောက်စာရဲ့ တန်ဖိုးကတော့ ဘာသာလေးမျိုး ပါဠိ၊ မွန်၊ မြန်မာ၊ ပျူနှင့် ရေးထိုးခဲ့လို့ နောင်လာ နောက်သားများအဖို့ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံစေတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ကျန်စစ်သား

(၂) ဒီပြင် နာမည်ကြီး ကျောက်စာတစ်ခုကတော့ ကျန်စစ်မင်းကြီး ကိုယ်တိုင် မွန်ဘာသာနှင့် ရေးတိုးစေခဲ့တဲ့ “ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ” ဖြစ်ပါတယ်။ မွန်ပညာရှင်ကြီးများ ကူညီရေးသား ပေးခဲ့လို့မို့ စာပေ အဖွဲ့ အနွဲ့ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီခေတ်က ငရမန်ကန်း သူပုန်ဒဏ်ကို ပြည်သူအများ ခံရတယ်။ ဒါကြောင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကြိုးပမ်းတဲ့ ကျန်စစ်မင်းကြီးက “ရှုရိတြိဘုဝနာ ဒိတြဓမ္မရာဇာမင်း၏ နိုင်ငံအဝှမ်းသည် ဆူးငြောင့်နှင့်တူသော သူခိုးတို့မှ လွတ်ကင်းလတ္တံ့။ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့ကို ရန်သူ နှိပ်စက်သောအခါ ထိုရန်သူတို့ ပျက်စီးလတ္တံ့။ အခြားဒေသသို့ ပုန်း ရှောင်သော ရေစုန်တွင် အဖမ်းခံရသော အမျိုးလေးပါးတို့သည် ရှုရိတြိ ဘုဝနာဒိတြဓမ္မရာဇာမင်း၏ တန်ခိုးခွန်အား ဝီရိယဖြင့် အလျင်အမြန် ရေဆန် ပြန်တက်ကြလတ္တံ့” စသည်ဖြင့် ပါရှိပေတယ်။

အလောင်းစည်သူ

(၃) အလောင်းစည်သူမင်းရဲ့ ဆုတောင်းပတ္ထနာ ကျောက်စာဟာ လည်း အင်မတန်ဖတ်လို့ ကောင်းပါတယ်။ သူကတော့ ဖောင်စကြာ ဖြန့် လေ့ရှိသည့်အတိုင်း သံသရာမှာလည်း ဖောင်သူကြီး (ဝါ) လှေသူကြီးအဖြစ် နဲ့ လုပ်သားပြည်သူများကို နိဗ္ဗူသောင် တစ်ဖက်ကမ်းအရောက် လှော်ခတ် ပို့ဆောင်ချင်ပါသည်တဲ့ ခင်ဗျ။ အဲဒီ စေတနာဟာ အင်မတန် ကောင်းပါ

တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက ဖောင်သူကြီး၊ ကူးတို့သူကြီး အဖြစ်နဲ့ လိုင်စင်ကို အမြဲတမ်း ဆုပ်ကိုင်ထားချင်တဲ့သဘော သက်ရောက်မနေပါလား။ ကွယ်လွန် သူများရဲ့ ပါးစပ်ထဲက ခရီးစရိတ် ငွေတစ်မတ်ကို သူကပဲ အမြဲတစေ ယူငင် ကောက်ခံနေချင်ဟန် ရှိနေတယ်။ အဲသလို ကယ်တင်ရှင်တွေဟာ မနိပ်သေး ပါဘူးဗျာ။ အတ္တစွဲကို မပယ်နိုင်ဘဲ ဇာတ်လိုက်လုပ်ချင်စိတ် ရှိနေကတည်းက ဘယ်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပီသတော့မှာလဲ။

အမြင့်ကျောက်စာ

(၄) အထက်ပါ ကျောက်စာတွေနှင့် ယှဉ်ကြည့်ရင် ကျွန်တော်တို့ အမြင့်မြို့ ဗုဒ္ဓကုံရ အလယ်ရွှေကျင် ကျောက်စာ ဆိုတာက တစ်မူ ထူးခြား နေတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီကျောက်စာက ယခုခေတ်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ “စုပေါင်း ကျောက်စာ” မျိုး ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ဦးတည်း လှူဒါန်းခြင်းကို အမွှမ်းတင် တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၇၁၁ ခုမှာ တစ်စီးရှင်မင်း ခေါ် စစ်ကိုင်း တရားဖျား ဆင်ဖြူရှင်ရဲ့ ညီတော် ဥစနာက သူ့မယ်တော် တည် ဆောက်ခဲ့တဲ့ အမြင့်မြို့က မင်းရဲကြီးကျောင်းကို မြေလှူတယ်။ သူ့ဇနီးက မင်းကြီးစွာစော်ကဲရဲ့ သမီးတော် စောလာ ခေါ် စောချမ်းသာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့နှစ်ဦး ကုသိုလ်ပြုပုံကို အားကျပြီး စောလာ မင်းသမီးရဲ့ အထိန်းတော် သူကြီးလင်မယားကလည်း မြေလှူသဗျ။ နောက်ပြီး သာမန် စစ်သားတစ်ဦး ကလည်း ကုသိုလ်ပါဝင်သဗျ။ နောက်ပြီးတော့ ဥစနာရဲ့သား နရသိင်္ခါနှင့် မြေးတော် ပက်သလူတို့လည်း ဖြည့်စွက်လှူဒါန်းကြတယ်။ သူတို့ ၅ ဦး အလှူကို ကျောက်စာတစ်ချပ်တည်းမှာပဲ စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင်ကြတယ်။

ကျောက်စာတွေမှာ ပါလေ့ပါထ ရှိတဲ့အတိုင်း သူတို့ကောင်းမှုကို ချီးပင့်သူတိုင်း ကောင်းစားပါစေ၊ ဖျက်ဆီးသူတိုင်း ဆင်းရဲပါစေလို့ ကျိန်ဆဲ ပြီးနောက်မှာ “ငါကား မသိနိုင်၊ သာသနာ ၅၀၀၀ စောင့်သော နတ်တို့ သိရစ်ပါစေကုန်သတည်း” လို့ ပါရှိသဗျ။

အမြင့်ကျောက်စာရဲ့ ထူးခြားချက်ကတော့ အဲဒါပါပဲ။ ဒါယကာ ၅ ဦး စုပေါင်း လှူဒါန်းကြရာမှာ အလှူတစ်ခု ပြုပြီးတိုင်း “ငါကား မသိနိုင်” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးက အမြဲ ပါရှိတယ်။ ယခုကာလ သီချင်းတွေမှာ စာတစ်ပုဒ် ပြီးတိုင်း “ထပ်ဆို” ခေါ်တဲ့ (Refrain) ပါရှိသလိုပဗျာ။ သူ့ဟာသူ အဖုံးနှင့်အအုပ် အင်မတန် ကိုက်ညီပြီး ရွတ်ကောင်းဆိုကောင်း ရှိပါပေတယ်။

နောက်တစ်ချက်ကလည်း ကျန်စစ်သားကျောက်စာ၊ အလောင်းစည်သူ ကျောက်စာတို့နှင့် ယှဉ်ကြည့်ရင် ကိုယ်ရည်သွေး လုံးဝ မပါရှိဘဲ အင်မတန် နှိမ့်ချတတ်တဲ့ သဘောတရား ပြည့်ဝပုံများ ပေါ်လွင်နေတယ်။ “ငါကား မသိနိုင်” လို့ ဆိုသူဟာ ရင်ဘတ်ပုတ်ပြီး ဝါကြွားလိုစိတ် ကင်းလွတ်ကြောင်း ထင်ရှားမနေပါလား။ “ငါ အကုန်သိတယ်၊ ငါက သုံးလောက အုပ်စိုးတဲ့ ဘုရင်၊ ငါက ဇာတ်လိုက်၊ ငါက ဖောင်သူကြီး၊ ငါက ကယ်တင်ရှင်” ဆိုတဲ့ အတ္တစွဲတွေနဲ့ ဘာမျှ မဆိုင်ဘူး မဟုတ်လား။

“ငါကား မသိနိုင်” တဲ့။ အလှူရှင်ဟာ သူလိုငါလို ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်ပါသတဲ့။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့နှင့် မကင်းနိုင်ပါဘူးတဲ့။ သို့သော်လည်း ဒီဘဝမှာတော့ အမျိုးဘာသာနဲ့ သာသနာတို့ အခွန်ရှည်ရေး အတွက် သူ တတ်အားသရွေ့ လှူဒါန်းခဲ့ပါပြီတဲ့။ ဒီဘဝက သူ ပျောက်ကွယ် သွားတဲ့ အခြားမဲ့မှာတော့ သာသနာစောင့် နတ်မင်းကြီးများကပဲ သူတို့ စေတနာကို ထောက်ထား စောင့်ရှောက်ရစ်ကြပါစေတဲ့။ ဒီကောင်းမှုက လွဲလို့ ဘာမျှ မတတ်နိုင်ဘူး တဲ့။

လက်ဆင့်ကမ်း

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်က ကောလိပ်သပိတ်ဟာ မြန်မာအမျိုးသား လူငယ် များက အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့တွေကို ပြတ်ပြတ်သားသား စတင် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြတဲ့ ဧရာမ တော်လှန်ရေး မှတ်တိုင်ကြီးပေပဲ။ အဲဒီသပိတ်မှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ အယ်ဒီတာကြီး ဦးထွန်းဖေရဲ့ သုံးသပ်ချက်အတိုင်း ဆိုရင် “ကျွန်တော်တို့ဟာ အဲဒီ သပိတ်က စပြီး လွတ်လပ်ရေးအတွက် လက်ဆင့်ကမ်း ပြေးခဲ့ကြတာပဲ” တဲ့။ အားကစား ဝေါဟာရအတိုင်း ပြောခြင်းမို့ လက်ဆင့်ကမ်း ပြေးပွဲဆိုတာ အလံကလေးတွေ ကိုင်ပြီး လူလေးဦးလောက်က လေးတာလောက် ပြေးပြီး ပန်းဝင်နိုင်မှ အောင်ပန်းဆင်နိုင်တဲ့ ကိစ္စပါ။ သူ့အဆိုအတိုင်း ကိုက်ညီပါတယ်။

ကျောင်းသားတွေ စတင်ခဲ့တဲ့ ပြေးပွဲမှာ (၁) ဦးဘဦး ခေါင်းဆောင်တဲ့ ၁၉၂၀ ပြည့်မှာ သပိတ်အဖွဲ့က အလံကိုင်ပြီး ဦးစွာ ပြေးတယ်။ (၂) အဲဒီ အလံကို ၁၉၃၀ ပြည့်မှာ သခင်ဗစိန် ခေါင်းဆောင်တဲ့ ကောလိပ်သခင်များက တစ်ဆင့် ယူပြေးတယ်။ (၃) သခင်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်တဲ့ ၁၉၃၆ ခု တက္ကသိုလ်သပိတ်က တစ်ဆင့် ယူပြေးပြန်တယ်။ (၄) ဗိုလ်အောင်ကျော် အဖွဲ့က အသက်စွန့်ပြီး ဒီအလံကို လွတ်လပ်ရေး ပန်းတိုင်အထိ ပို့ခဲ့တယ်။

“ရဲဘော်သုံးကျိပ်” ဆိုတာ အဲဒီ လက်ဆင့်ကမ်းအဖွဲ့ လေးမျိုးထဲမှာ ပါဝင်ပြီးသား လူတွေချည်း မဟုတ်ပါလား။

“ငါကား မသိနိုင်” ဆိုတဲ့ အမြင့်ကျောက်စာ ဆောင်ပုဒ်ဟာ ယခု အချိန်မှာ အသက်မသေ ကျန်ရှိနေကြတဲ့ ၁၉၂၀ ပြည့် ကျောင်းသားသပိတ် ခေါင်းဆောင်ကြီးများရဲ့ စိတ်စေတနာနှင့် တူညီနေသမျှ။ ကျွန်တော့်အဖို့မှာ လည်း “ဟ ... ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ အသက်ကြီးကုန်ပြီ။ မသေခင် ငါ သွားကြည့်ဦးမှပဲ” လို့ သတိရပြီး တစ်နေ့ကမှ သူတို့ဆီကို ပြေးလွှား ဆည်း ကပ်မိပါတယ်။ သူတို့လည်း များများစားစား မကျန်တော့ပါဘူး။ ကျန်တော် တွေတာကတော့ ဗဟန်းက ဦးအောင်ဒင်၊ ဘုရားလမ်းက ဦးလူဖေဝင်း၊ ကရီလမ်းက ဦးညီပိတ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးလူဖေဝင်း

ဦးလူဖေဝင်းကတော့ မြန်မာနိုင်ငံ ကျောက်စာဝန်မင်း ဖြစ်ခဲ့သူမို့ ကျောက်စာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဆောင်းပါးမှာ သူ့ကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြလိုပါ တယ်။ သူဟာ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ကျောင်းသားသပိတ်ကောင်စီ ၂၅ ဦးမှာ ပါဝင်သူ ဖြစ်တယ်။

ယခုအချိန် ရွှေရတုသဘင် ကော်မတီဟာ သူ့အိမ်မှာ ရုံးဖွင့် ရွက် ဆောင်နေပါတယ်။ အသက် ၇၀ ထဲ ရောက်ပြီမို့ မျက်စိတစ်ဖက် မကောင်း တော့ဘူး။

သူ့အဘော်ကတော့ ရိုးရိုးပါပဲ။ “ခေါင်းဆောင်များ ညီညွတ်ခြင်း သည် အောင်ကြောင်းမည်၏” တဲ့ဗျ။ သူတို့ခေတ်မှာ ခေါင်းဆောင်ဦးဘဦးမှ စပြီး သပိတ်ကောင်စီ အဖွဲ့ဝင်တိုင်း ခြောက်ပစ်ကင်း မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဒါပေမဲ့ အချင်းချင်း အင်မတန် သည်းခံလေ့ရှိကြတယ်။ ခွက်စောင်းခုတ်မှု အလျှင်း မရှိဘဲ အချင်းချင်း သိက္ခာထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ကြသတဲ့။ ဒါကြောင့် ကွဲပြဲနေကြ တဲ့ ဂျီစီဘီအေ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ အပေါ်မှာတောင် ကျောင်းသား ဩဇာ လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သတဲ့။ ခုခေတ်မှာ ဖဆပလ အဖွဲ့ကြီး ကွဲပြဲခဲ့ခြင်းဟာ ဝန်ကြီးကတော်တွေ အတင်းပြောရာက စပြီး အချင်းချင်း အထင်အမြင် လွဲမှားကုန်တယ် မဟုတ်လား။ ဟိုတုန်းက ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ကတော့ အဲသလို ကုန်းတိုက်လို့၊ သွေးခွဲလို့ မရဘူး။ အင်မတန် သစ္စာလည်းရှိ၊ စည်းကမ်းလည်း ကောင်းကြသတဲ့။

ယခုလို “ဆရာမိဘ အသင်း” များ ထူထောင်ပြီးဖြစ်တဲ့ တော်လှန်ရေးခေတ် (၀၁) ဗမာခေတ်မှာလည်း အလားတူ စွမ်းဆောင်နိုင်ကြပါစေ တဲ့။

ဦးညီပိတ်

ဦးညီပိတ်က စက်ရှင်တရားသူကြီး အဖြစ်က ပင်စင်ယူပြီး ယခု ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်း ၁၇၉ ကရိုလမ်းမှာ နေတယ်။ အသက် ၇၂ နှစ် ရှိပြီမို့ အရိုးအဆစ်တွေ ကိုက်ခဲတဲ့ဝေဒနာ စွဲကပ်နေတယ်။

ကောလိပ်သပိတ်မှာ သခင်မြက ဆွယ်တရားဟောလို့ သဘောကျပြီး သပိတ်မှောက်ခဲ့ခြင်းပဲ။ ဟိုတုန်းက သူ့တာဝန်က သိမ်ကြီးဈေးမှာ ရိက္ခာ စုဆောင်းပြီး ကူလီ အထမ်းသမားတွေနှင့် သပိတ်စခန်းကို နေ့စဉ် ပို့ပေး ရတယ်။ သူက တရုတ်မို့ တရုတ်အသင်းကို သပိတ်ထောက်ခံကြဖို့ ပြော တယ်။ မရဘူး။ ဟိုတုန်းက “ဆာအရိန်” တို့က တရုတ်အသင်းကို လွှမ်းမိုး နေသကဲ့သို့။

ကောင်စီဝင် အဖြစ်နှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်တုန်းမှာပဲ ဝမ်းကိုက်လို့ အိမ်ပြန်ပြီး ဆေးကုရတယ်။ သပိတ်သမားတွေ တစ်ယောက်မှ လာပြီး မေးဖော် မရလို့ စိတ်မကောင်းဘူး။ ရောဂါပျောက်လို့ သပိတ်စခန်း ပြန်သွားတော့ လည်း ဘာမှ မမေးကြဘူး။ အတော် နေနိုင်တဲ့သူတွေပဲ။ ရဲဘော်ချင်း စာနာမှု၊ ဂရုစိုက်မှု ရှိသင့်တယ်။ အဲသလို ဝတ္တရားပျက်ကွက်မှုမျိုး မရှိသင့်ဘူး။

ဦးညီပိတ်ရဲ့ အာဘော်ကတော့ အဲသည်အတိုင်းပဲ။ ကိုယ့်အတွက် ဘာမှ မမျှော်လင့်ဘဲ တတ်အားသရွေ့ ရွက်ဆောင်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေး ခေါင်း ဆောင်များ ဖြစ်ကြတဲ့ ဦးဘဖေနှင့် လွယ်အိတ်ကြီး ဦးဘလှိုင်တို့က “၁၉၂၀ ပြည့် သပိတ်ဟာ တိုင်းပြည်ကို မျက်စိဖွင့်ပေးတယ်” လို့ ချီးကျူးသံ ကြားရ တော့မှပဲ မိမိ ပါဝင်ရွက်ဆောင်ခဲ့တဲ့ ကိစ္စတစ်ရပ်ဟာ အကျိုးရှိသားပဲလို့ ကျေနပ်ဝမ်းသာမိပါသတဲ့။ ဒီပြင်တော့လည်း “ငါကား မသိနိုင်” ပေါ့။

ပဲခူး ဦးသာဒင်

ကျွန်တော်နှင့် မတွေ့လိုက်ရတဲ့ သပိတ်ဆရာကြီးတစ်ဦးရဲ့ အာဘော် ကိုလည်း ဖော်ပြချင်ပါတယ်။ သူကတော့ ပဲခူးက အမျိုးသားကျောင်းအုပ် ကြီး ဦးသာဒင်ပါ။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်က မြို့မကျောင်း ထမင်းစားပွဲမှာ သူပြောတဲ့ မိန့်ခွန်းကို သတိရမိတယ်။ နေရှင်နယ် ကျောင်းဆရာများရဲ့ အငတ်ငတ် အပြတ်ပြတ် ဘဝကို ဖော်ပြရာမှာ-

‘ဒီသပိတ်ကြီး အောင်မြင်ပြီးတော့ အမျိုးသားကျောင်းတွေ ပေါ်လာတယ်။ ကျောင်းတွေ ခွင့်ခါစမှာ လှူကြ တန်းကြသော်လည်း ဗြိတိသျှအစိုးရက အဘက်ဘက်က ဖိနှိပ်လို့ ဆက်မလုပ်ဘဲ နေကြတယ်။ ဟိုတုန်းက သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ခပ်များများဟာ အိမ်က ဝိုင်းပယ်ခံရပါတယ်။ အဲဒီလူတွေဟာ အမျိုးသားကျောင်းဆရာ လုပ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ လက်နက်ဟာ မျိုးချစ်စိတ်နဲ့ စေတနာသာ ရှိပါတယ်။ အရပ်က လှူဒါန်းမှု လျော့ပါးသွားတော့ ဆရာတွေ ရနေကျ ထောက်ပံ့ကြေး မစွတ်မမွတ်ကလေးဟာ ခြောက်ခန်းသလို ဖြစ်သွားတယ်။ နေရှင်နယ်ကျောင်းတွေမှာ အငတ်ဘေးဆိုက်သလို ဖြစ်ပါတယ်။

‘ဒီအခါတုန်းက ကျောင်းဆရာ လင်မယားဟာ အိမ်မှာ ဆန်ရှိသော်လည်း တခြား ဘာဟင်းမှ မရှိဘဲ ပိုက်ဆံကလည်း ၂ ပြားသာ ကျန်တယ်။ စိတ်ညစ်ပြီး အိမ်ရှေ့မှာ မှိုင်နေတုန်း လယ်သမားတစ်ဦး လှည်းမောင်းသွားတာ မြင်ရတယ်။ အဲဒီလှည်းပေါ်က အိုးတစ်လုံး ကျကွဲတယ်။ လှည်းသမားက ကောက်မယူဘဲ ဆက်မောင်းသွားတယ်။ ကျောင်းဆရာက သွားကြည့်တော့ အိုးကွဲထဲမှာ အညာပုန်းရည်ကြီး ရလိုက်လို့ သူ့အငတ်ပြဿနာဟာ ပြေလည်သွားတယ်။ သူ့ထက် ငတ်ပြတ်တဲ့ ဆရာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ တချို့က ဘုန်းကြီးကျောင်းက ဆွမ်းကျွန်များကို မှီဝဲရတယ်။

‘ကံအားလျော်စွာ ဆရာမောင်ကြီးက ပညာရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာတော့ အမျိုးသားတွေကို ထောက်ပံ့ကြေး ပေးတယ်။ အရှုံးတစ်ဝက်ကို ထောက်ပံ့တယ်။ ကျန်တာကို ကျောင်းကော်မတီက စိုက်ပေးတယ်။ ကော်မတီက မစိုက်နိုင်တော့ ကျောင်းဆရာ လခကို ဖြတ်တယ်။ လခစာရင်းမှာ ၂၀၀ ကျပ် ရတယ်လို့ လက်မှတ်ကို ညာထိုးပြီး အမှန်တော့ ၈၀ လောက်ပဲ ရပါတယ်။

‘အလိုတော်ရိပိုင်းက အမျိုးသားကျောင်းတွေကို “နေ့ချင်းတိုင်းကျောင်း” လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဒီကျောင်းတွေ အမြန် ပျက်သွားလိမ့်မယ်လို့ ထင်ကြတယ်။

‘ကျောင်းဆရာတွေအဖို့ ကျပ်တည်းသော်လည်း စိတ်ဓာတ်မပျက်ပါဘူး။ နယ်ချဲ့စနစ်ကို မီးလောင်တိုက်သွင်းဖို့ အာရုံတမ်းနေကြပါတယ်’

နေရှင်နယ် ကျောင်းဆရာဘဝကို ပဲခူးဦးသာဒင်က အဲသလိုပဲ ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာ ကောင်း

ပါတယ်။ သူတို့ထဲမှာ အငတ်ဘေးက လွတ်မြောက်သွားသူ တစ်ဦးကတော့ ပန်းတနော် နေရှင်နယ် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးသန့် ဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ ခုချိန်မှာ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းဝန်ချုပ် အဖြစ်နှင့် လခ သုံးသောင်းကျော် ရရှိနေတယ်။ ဦးသာဒင်ရဲ့ မိန့်ခွန်းမှာ အဲသလို ကံမကောင်းသူ အမျိုးသားများအတွက် မေတ္တာရပ်ခံချက်လည်း အောက်ပါအတိုင်း ပါရှိသေးတယ်။

‘တော်လှန်ရေး အစိုးရဟာ ဗမာ့သမိုင်းသစ်ကို ဖန်တီးနေပါတယ်။ ဗမာ့သမိုင်းသစ်ကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရေးနေပါတယ်။ သဘောကြီးစွာနဲ့ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ခဲ့တဲ့ လူတွေကိုတောင် နေရာပေးခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းတို့ကို လုပ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မူလ ကတည်းက ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တစ်ခုကိုသာ ဦးတည်ပြီး စွန့်စားခဲ့တဲ့ အမျိုးသား ကျောင်းဆရာဟောင်းတွေ ဟာလည်း တော်လှန်ရေးအစိုးရ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ကူပံ့ခြင်းကိုလည်း ရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်နေကြပါတယ်။ သမိုင်းကို ဘယ်နည်းနှင့်ပဲ စစ်စစ် ဒီလူတွေဟာ သက်ညှာစွာ စောင့်ရှောက်ထိုက်သော လူတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ လုံလောက်တဲ့ အထောက်အထား ရနိုင်ပါတယ်။ ဒီလူတွေဟာလည်း သိပ် မများတော့ပါဘူး။ ဆံဖြူစွယ်ကျိုး ဧရာဒုဗ္ဗလအရွယ် ရောက်ကုန်ကြပါပြီ။ မသေခင်လေးမှာဖြင့် သမိုင်း၏ ဖြစ်စဉ်ကို လေးစားလှတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အစိုးရသည် သည်လူတွေကို စောင့်ရှောက်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်’

ပဲခူး ဦးသာဒင်ရဲ့ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို မောင်သုမနက ထောက်ခံချင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော် သွားရောက် တွေ့ဆုံခဲ့တဲ့ ဦးလူဖေဝင်း၊ ဦးညီပိတ်၊ ဦးအောင်ဒင် တို့ဟာ တစ်ယောက်မျှ ကျန်းကျန်း မာမာ မရှိဘူး။ တကယ့် သူအို သူနာကြီးတွေပဲ။ ဦးအောင်ဒင်က အခြေအနေ အဆိုးဆုံးပါပဲ။ တစ်နေ့က ရွှေရတုသဘင် အဖွဲ့ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ဖိတ်ခေါ်ရာမှာ သူ ပါသွားတယ်။ အဲဒီတုန်းက သွားနိုင် လာနိုင်ပေမဲ့ ခုတော့ လေ ဖြတ်လို့ ခြေထောက်တွေ တရွတ်ဆွဲနေတယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီလူကြီးတွေဟာ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ပွဲဦးထွက် တော်လှန်ရေးသမားကြီးတွေအဖြစ် တိုင်းပြည်အပေါ်မှာ တာဝန်ကျေပွန်ပြီးသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အမိမြန်မာပြည်ကို တတ်အားသရွေ့ ပြုစု စောင့်ရှောက်ခဲ့သူများ ဖြစ်ပါတယ်။ “လုံးဝ လွတ်လပ်ရေး” ဆိုတဲ့ သူတို့ ရည်မှန်းချက်ကြီးကိုလည်း သူတို့ မသေခင်မှာဘဲ မိမိရရ ဆွတ်ခူးနိုင်ပုံများ ရှုစားရပြီမို့ အင်မတန်

နမ်းကြည့် လက်ရွေးစင် စာများ

၃၀၅

ကျေနပ်ကြပါတယ်။ ဒီပြင်တော့လည်း သူတို့စိတ်ဓာတ်ဟာ အမြင့်
ကျောက်စာ အတိုင်း နေမှာပါပဲ။

“ငါကား မသိနိုင်။ သာသနာ ၅၀၀၀ စောင့်သော နတ်တို့ သိရစ်
ပါစေကုန်သတည်း။”

သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ။

[အိုးဝေ၏ ရွှေရတုသဘင် လက်ရွေးစင် ဆောင်းပါးများ

(နိုဝင်ဘာ ၁၉၇၁)]

ဒိဋ္ဌိကို သတ်ချင် သတ်ပါ။ တဏှာကိုတော့ ချမ်းသာပေးပါ

သုမန။ ။ ကိုင်း ... ဆိုစမ်းပါဦး ဦးမိုးကြိုးရဲ့၊ ခင်ဗျားကတော့ သန်လျင် တောရမှာ တစ်ဖုံ၊ သဲအင်းဂူမှာ တစ်မျိုး ဆိုသလို လောကုတ္တရာ လုပ်အားပေးနေတယ် ကြားတယ်။ ငှာရားထူးလေးများ ကြားနာပရစေ။

မိုးကြိုး။ ။ မင်းကွန်းမိုးညှင်း၊ ညာဏစာဂီ
အချိန်ကောင်းလို့၊ ပိန်ဖောင်း မဟာစည်
အမြဲလင်း ဇွဲ တင်း၊ သဲအင်း လာပြီ
အကျိုးမယုတ်၊ မိုးကုတ် မဟာထေရ်။

သုမန။ ။ ဪ ... ရှစ်လုံးဘွဲ့၊ ကဗျာတွေ ဘာတွေနှင့်ပါလား။
မခေပါဘူး။ ခင်ဗျား လက်ရာလား။

မိုးကြိုး။ ။ မဟုတ်ပါဘူး။ ခမုံဆရာတော် ရေးတာပါ။ ယခုခေတ်မှာ ပေါ်ပေါက်နေကြတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတွေမှာ တရားအားထုတ်ကြတာ ကောင်းတယ်။ ဘယ်ကျောင်း ဘယ်တိုက် မရွေးဘဲ စမ်းသပ်အားထုတ်ကြဖို့ တိုက်တွန်းခြင်းပါပဲ။

သုမန။ ။ ခမုံဆရာတော်ရဲ့ ကဗျာက ကောင်းပါတယ်။ မာန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှစ်လုံးဖွဲ့ မဟုတ်ဘဲ ကိုးလုံး ဖြစ်နေတယ်။ နောက်ပြီး ပထမအပိုဒ် ကလည်း ကာရန်မညီဘူး။ “မင်းကွန်း ... မိုးညှင်း ညာဏစာဂီ” တဲ့။ အမှန်က “မင်းကွန်တောရ၊ ညာဏစာဂီ” သို့မဟုတ် “မိုးညှင်းတဝ၊ ညာဏစာဂီ” လို့ စပ်ဆိုရင် ပိုကောင်းမယ် မဟုတ်လား။

မိုးကြိုး။ ။ “ဘုန်းကြီးစာချ၊ ငမိုးရိပ်မင်းကို ရေကူးသင်ဖို့၊ မလိုဘူး ထင်တယ်” ဆိုတဲ့ တေးချင်းသွားကိုလည်း သတိပြုပါဦး။ စာချပုဂ္ဂိုလ် ဆရာ တော်ကြီးများ ဟောတာ၊ ရေးတာကို တည်းဖြတ်နေဖို့ ခက်ပါတယ်။

သူမန။ ။ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ “ကာလာမသုတ်” ကို ကိုးကားထားတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီမှာ ဘယ်လို လာသလဲ။

မိုးကြိုး။ ။ မြတ်စွာဘုရားက “အို ကာလာမ မင်းတို့၊ သင်တို့သည် ပြောသံ ကြားခါမျှဖြင့် ဟုတ်ပြီ မှန်ပြီဟု အတည်မယူကုန်လင့်ဦး။

ထုံးစံ အစဉ်အဆက် စကားမျှဖြင့်လည်း အတည်မယူကုန်လင့်ဦး။

ဤသို့ ဖြစ်ဖူးသတတ်ဟု ဆိုကာမျှဖြင့်လည်း အတည်မယူကုန်လင့်ဦး။

ငါတို့ နှစ်သက်သော အယူနှင့် တူညီပေသည် ဟူ၍လည်း မယူကုန် လင့်ဦး။

မှတ်ယူထိုက်သော သဘောမျှဖြင့်လည်း မယူကုန်လင့်ဦး။

ငါတို့ လေးစားသော ရဟန်း၏ စကား ဟူ၍လည်း မနာယူကုန် လင့်ဦး။

အို ကာလာမမင်းတို့ ... ဤတရားတို့သည် ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန် လျက်၊ ဤတရားကို ဆောက်တည်သော် ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု မိမိကိုယ်တိုင် သိမြင်သောအခါ၌ ပယ်စွန့်ရာ၏။

အို ကာလာမမင်းတို့၊ အပြစ်မရှိသော တရားများ ဟူ၍ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းကုန်လျက် ချမ်းသာခြင်းကို ဖြစ်စေသည်ဟု မိမိကိုယ်တိုင် သိမြင် သော အခါ၌သာ ထိုတရားတို့ကို လက်ခံနာယူရာ၏” တဲ့။ ကာလာမ သုတ်မှာတော့ အဲသလို ပါရှိတာပဲ။

သူမန။ ။ သာဓုဗျာ သာဓု၊ ကာလာမသုတ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များ သိပ္ပံစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝရှိကြောင်း သက်သေသာဓက မှတ်တိုင်ကြီးပါပဲ။ အရာရာ စူးစမ်းဆင်ခြင်မှု၊ ယထာဘူတ တွေးခေါ်မှု ဆိုတာတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာ ဖြစ်စေ (ဝါ) အာရှမှာ ဖြစ်စေ ဘယ်တုန်းကမှ မရှိခဲ့ဖူးဘဲ၊ အနောက်နိုင်ငံက လက်ဝဲ လက်ယာ ဒဿနိက ဆရာကြီးများနှင့် ဆုံတွေ့မှ ရရှိထွန်းပေါ်တဲ့ အမြင်သစ်၊ စည်းကမ်းသစ်များ ပမာ ဝါဒဖြန့်လေ့ ရှိခဲ့ကြတယ်။

မိုးကြိုး။ ။ သူတို့က အဲဒါကို သိပ္ပံစိတ်ဓာတ် (Scientific Atti- tude) လို့ ခေါ်တယ် မဟုတ်လား။

သူမန။ ။ ဟုတ်တာပေါ့ဗျာ။ အဲဒါကို အထူးအဆန်းလုပ်ပြီး အပေါ်စီး နှင့် ပြောနေကြတယ်။ အမှန်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းရင်းသားတွေဟာ

လူနေချုံကြား ဖြစ်ပေမဲ့ စိတ်နေကတော့ ဘုံဖျားပဲ မဟုတ်ပါလား။ ကျွန်တော် တို့ဟာ အဂ္ဂိရတ် ထိုးရာမှာ ပြဒါးကို ဖမ်းတော့ သိပ္ပံစိတ်ဓာတ် အခြေခံမရှိဘဲ လုပ်လိုဖြစ်မလား။ ကမ္မဋ္ဌာန်းသမား၊ သမထသမားတွေ အနေနှင့် စိတ်ကို ဖမ်းရာမှာ သိပ္ပံစိတ်ဓာတ် မရှိရင် ဖြစ်ပါမလား။ အဲဒီတော့ သိပ္ပံစိတ်ရှိလို့သာ ပြဒါးရော၊ စိတ်ရော အောင်မြင်စွာ ဖမ်းနိုင်၊ အသုံးချနိုင်ခဲ့ကြသပေါ့။

မိုးကြိုး။ ။ အဲသလို ဆက်စပ် တွေးတောမှုကလေးများ ဖြစ်ပွားစေဖို့ ကာလာမသုတ်က အားပေးတာပဲ။

သုမန။ ။ ကျွန်တော် ပြောတာတွေကို အဟုတ်မှတ်မနေနဲ့ဦး၊ အဲဒီ ကာလာမသုတ်နှင့်ပဲ ခင်ဗျားကို ကိုင်ပေါက်ဖို့ ကျွန်တော်က လမ်းခင်းနေတာ။

မိုးကြိုး။ ။ လုပ်ပါလေ၊ လွတ်လပ်စွာ ပြောစေ ဆိုစေ ချောက်တွန်းစေ။

သုမန။ ။ ခုနက ခမုံဆရာတော် ရေးတဲ့ ကဗျာကို ကာရန်မကိုက် စေကာမူ ခင်ဗျား စာအုပ်ထဲမှာ ဒီအတိုင်း ကူးချထားတယ်။

မိုးကြိုး။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်လဲ။

သုမန။ ။ ကာလာမသုတ်မှာ “ငါတို့ လေးစားသော ရဟန်း၏စကား ဟူ၍လည်း အတည်မယူကုန်လင့်ဦး” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ ခင်ဗျားကတော့ ခမုံဆရာတော်ရဲ့ ရှစ်လုံးဘွဲ့ကို ကိုးလုံး ဖြစ်နေစေကာမူ တစ်ခါတည်း အတည်ပြုပြီး ကူးချထားတာ ဘာကောင်းလဲ။

မိုးကြိုး။ ။ တရားစစ်မှန်ဖို့က ပိုအရေးကြီးပါတယ်။ ကဗျာတို့၊ ကာရန် တို့က သိပ်အရေးမကြီးပါဘူး။

သုမန။ ။ အိုဗျာ၊ ကဗျာစပ်တယ် ဆိုမှတော့လည်း ကဗျာစည်းကမ်း လေးများကို ဂရုစိုက်စေချင်တာပေါ့။ ခင်ဗျားတို့ ဆရာတော်ကို ရှင်မဟာ သီလဝံသတို့၊ ရှင်ရဋ္ဌသာရတို့လို ပြောင်မြောက်စေချင်လို့ပါ။ ခင်ဗျားကလည်း တပည့်ကောင်း ပိသစွာ လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ ပြုပြင်ဖို့ လိမ္မာပါးနပ်စွာ လျှောက် တင်သင့် သပ။ ခုတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ကပ်ပါးရပ်ပါး မှန်ပါ့ဘုရား ကပ္ပိယမျိုး လုပ်ပြီး ခင်ဗျားက ညာစားနေသလို ဖြစ်နေတယ်။

မိုးကြိုး။ ။ ကိုသုမနလည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဆိုပြီး ဘုန်းကြီး ကျောင်းကို မကပ်တာ ကြာနေတော့ အတုအယောင်ဆောင်လို့ ဖြစ်နေတယ်။

သုမန။ ။ ကျွန်တော်လည်း ခင်ဗျားလို အသက် ၆၀ ကျော်ရင်တော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းကို ပြန်ကပ်ချင် ကပ်မှာပါပဲ။ လောကီစည်းစိမ်ကို မယား ကြီး မယားငယ် အသွယ်သွယ်နှင့် ခံစားအားရချိန်မှာ ပိတ်ဖြူ ဆင်မြန်းပြီး

နိဗ္ဗူဝင်ခန်း လုပ်ရမှာပေါ့။ ခုနေတော့ ဦးဖိုးစိန် သိဆိုတဲ့ “ထောင့်ငါးရာ ကွယ် ... မောင် ကိလေသာ မကင်းတယ်” သီချင်းသွားအတိုင်း ကျင့်သုံး နေပါတယ်။ ခင်ဗျားတို့ သဲအင်းဂူကျောင်းမှာ ဘာတွေ ကျင့်သုံးနေကြလဲ။

မိုးကြိုး။ ။ “ယေဓမ္မာ ... ဟေတုပ္ပဘဝါ။ တေသံ-ဟေတုံ-တထာ ဂတော” တဲ့။

သုမန။ ။ ဪ ... ဒီဂါထာကို ကြားဖူးပါတယ်။ အနော်ရထာ မင်းစောကို ဒီဂါထာနှင့်ပဲ ရှင်အရဟံက စတင် သိမ်းသွင်းခဲ့တယ်။

မိုးကြိုး။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒီဂါထာကို ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးမှာ အငယ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ ရှင်အဿဒိက စတင် ဟောကြားတယ်။ သူက သာသနာ့ဘောင် ဝင်တာ မကြာသေးလို့ တရားတော်ကို အကျယ်မတတ်သေးပါဘူးတဲ့။ ဒါ ကြောင့် အတိုအကျဉ်းလောက်သာ ဟောရာမှာ “ယေဓမ္မာ အကြင် ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့သည် တဏှာတည်းဟူသော တွယ်တာမှု သမုဒယတရား၌သာ လျှင် အရင်းအမြစ် ရှိကုန်၏။ ထိုတဏှာလမ်းစဉ်ကို ချုပ်ငြိမ်းစေသော မဂ္ဂင် လမ်းသစ် နိဗ္ဗာန်တရားကား ငါတို့ ဆရာဘုရား၏ အယူတော်ပေတည်း” တဲ့။

သုမန။ ။ မြန်မာပြည်မှာ ထေရဝါဒ စတင်ပြန့်ပွားချိန်က အနော်ရထာမင်းဟာ ဒီဂါထာ အတိုကလေးကို အုတ်ခွက်တွေမှာ စတင်ပုံနှိပ်ခဲ့ တယ်။ သူ့လက်မှတ်လည်း ရေးထိုးတယ်။ အဲဒီ အုတ်ခွက်တွေကို ယခုတိုင် နေရာအနှံ့အပြား တွေ့နေရသနော်။ သူ့ဝါဒဖြန့်ချိရေး လုပ်နည်းလုပ်ဟန် မခေပါဘူး။ ဒီဂါထာကလေးကလည်း ရွတ်ဆိုလို့ ခံတွင်းတွေ့သဗျာ။ “ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော” ပတ္တလားတီးသံကလေး ပါ တစ်ခါတည်း ပါလာသလိုပဲ။

မိုးကြိုး။ ။ တရားတော် ဆိုတာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ဖို့ပါ။ သီချင်းဆို စရာ မဟုတ်ပါဘူး။

သုမန။ ။ ကျွန်တော်လည်း မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အညာသား တစ်ဦးပါပဲဗျာ။ ဒါပေမဲ့ လက်ရှိအခြေအနေအရ တဏှာကို မစွန့်ပယ်နိုင် သေးပါ။ သားမယား သံယောဇဉ်၊ ရပ်ရွာဝတ္တရား ဆိုတာတွေက ရှိနေပါသေး တယ်။ လူ့လောကမှာ အဆင်မပြေတာလေးတွေကို ဝင်ရောက် ကူညီဖြေရှင်း ပေးဖို့ကလည်း တာဝန်ရှိနေပါတယ်။

မိုးကြိုး။ ။ “အချိန်နှင့် ဒီရေဟာ လူကို မစောင့်” ဆိုသလို အနိစ္စ

တရားဟာလည်း အချိန်မရွေး ပေါ်လာပြီး သေမင်းကြီးက မိမိကို ဆွဲခေါ်သွားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုသူမနက မအားသေးလို့ပါ။ အခြေအနေ မပေးသေးလို့ မကျင့်နိုင်သေးပါ ဆိုတဲ့ ဆင်ခြေတွေ ပေးနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ အချိန်ရှိခိုက်မှာ ဒိဋ္ဌိကို သတ်ရမယ်။ တဏှာကိုလည်း ချေမှုန်းပစ်ရမယ်။

သူမန။ ။ အမယ်လေး သတ်တယ်၊ ဖြတ်တယ်၊ ချေမှုန်းရမယ် ဆိုတဲ့ စကားတွေဟာ ကြမ်းတမ်းလှချည်လား။ ဗုဒ္ဓတရားတော်မှ ဟုတ်ရဲ့လား။

မိုးကြိုး။ ။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ကို အောင်မြင်ပြီးခါစမှာ ပထမဦးစွာ ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူတဲ့ “အနေက ဇာတိ သံသာရံ” ဂါထာဟာ ပိုကြမ်းတယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ (တဏှာ ဟူသော လက်သမားသည် ငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ သမုဒယအိမ် မဆောက်လုပ်နိုင်တော့ပြီ။ ငါသည် တဏှာအိမ်ကို ပဲခွပ်နှင့် တူသော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် ခုတ်ဖြတ်ချေမှုန်းနိုင်ပြီ) ဆိုတာတွေ ပါရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ သတ်ဖြတ် ချေမှုန်းမှုက ပါဏာတိ ပါတ ဆန်ဆန် သတ်နည်း ဖြတ်နည်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ မိမိအတွင်း သဘောဆိုး မနောဆိုးများကို ဖိနှိပ်ခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။ ဥဒါဟရဏ်သာ ဖြစ်တယ်။ ခုချိန် စွန်းလွန်းရိပ်သာမှာ ဖြစ်စေ၊ မိုးညှင်းတောရမှာ ဖြစ်စေ ဒိဋ္ဌိနှင့် တဏှာကို နေ့တိုင်း ညတိုင်း သတ်ဖြတ်နေကြတယ်။ သွေးထွက်သံယို မဟုတ်ပါဘူး။ ရှူးရဲ့သံပဲ ကြားရတယ်။

ရှူးရဲ့ - ရှူးရဲ့၊ အထူးပဲ တာရှည်။
စွန်းလွန်း ထေရ်ဘုန်း၊ နေနှုန်း တူညီ။
အမြဲလင်း ဇွဲတင်း၊ သဲအင်း လာပြီ။
ထိ သိ သိ၊ သတိ တိုင်မှာချည်။

သူမန။ ။ အလို ဒီကဗျာတွေ၊ ဆွယ်တရားတွေကလည်း မဆုံးနိုင်ပါကလား။ ကျွန်တော်က ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာတွေကို ပယ်နိုင်ပါတယ်။ တဏှာကိုတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မျှ လက်မလွှတ်နိုင်သေးပါဘူး၊ ကန်တော့ဆွမ်းပါပဲ။

မိုးကြိုး။ ။ ဒိဋ္ဌိ သတ်တဲ့ ကျင့်စဉ်ကတော့ သူ ငါ ယောကျ်ား မိန်းမတို့ ခွဲခြား ထင်မြင်နေတဲ့ အမြင်မှား၊ အသိမှားတွေကို ပယ်ဖျက် သတ်ဖြတ်ဖို့ပါပဲ။ ဒိဋ္ဌိကို သတ်နိုင်ရင်လည်း အတော် ခရီးရောက်ပါပြီ။

သူမန။ ။ ဒါကြောင့် ဒိဋ္ဌိကို သတ်ချင် သတ်ပါ။ တဏှာကိုတော့ ချမ်းသာပေးပါလို့ ကျွန်တော်က တောင်းပန်ခြင်းပါ။

မိုးကြိုး။ ။ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်သူဟာ သောတာပန် တည်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သူဟာ အခြား ပုထုဇဉ်များနှင့်အတူ ဥစ္စာစီးပွားနှင့် သား မယား အလယ်မှာ ရွှင်ကြည်စွာနေတုန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ အစွဲအလမ်းများဟာ လောကီမှာ အမြစ်တွယ်မှု နည်းပါးသွားသူ ဖြစ်ပါ တယ်။

သုမန။ ။ ဒီလိုဆိုရင် ကျွန်တော်လည်း သောတာပန် ဖြစ်နေပြီပေါ့။ အဲဒီ ပထမအဆင့်နဲ့ပဲ ကျေနပ်ပါပြီဗျာ။ ခင်ဗျားတို့ပဲ သကဒါဂါမ်တွေ၊ အနာဂါမ်တွေ လုပ်ကြပါ။ နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ကို တန်းစီ တိုးစား လုပ်ကြရာမှာ ကျွန်တော်က နောက်ဆုံးကပဲ နေပါရစေ။ မရှိလို့ လုပ်စားတာ ဖြည်းဖြည်း ပေါ့။

မိုးကြိုး။ ။ ဪ ကိုသုမနမှာလည်း ချည်တိုင်က ဆွဲမရတဲ့ မခွာ နိုင်တဲ့ နွား စာဥလို ဖြစ်နေပါကလား။ ကောင်မလေးတွေက ဘယ်လောက် ချောလို့လဲ။ ညီတော် မင်းနန်ဟာ သူ့အသည်းစွဲ နေပဒကလျာဏီကို “ကြောက် စရာသဏ္ဌာန် မျောက်မ ဟန်” လို့ ထင်မြင် တရားရခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား။

နောက်ပြီးတော့လည်း ပြည့်တန်ဆာမ သီရိမာကို ချစ်ကြိုက်ပြီး မစား နိုင်၊ မအိပ်နိုင် တမှုိုင်တွေတွေ ဖြစ်နေတဲ့ ရဟန်းကလေးကို မြတ်စွာဘုရားက တရားပြဖူးတယ်။ သီရိမာဟာ နာဖျား ကွယ်လွန်တော့ သူ့အလောင်းကို သုသာန်မှာ လေလံတင်ပွဲ ပြုလုပ်စေတယ်။ ဒီတော့ ရှေးအခါက ငွေတစ်ထောင် ပေးပါမှ တစ်ညသာ ရနိုင်တဲ့ ပြည့်တန်ဆာ ပဂေးမလေးဟာ ယခုတော့ ခွေးသေကောင်ပုပ်နှင့်မခြား အလကားပေးလို့ ယူမယ့်သူ မရှိတဲ့ အခြေကို ရောက်ခဲ့တယ်။

ခေမာ မိဖုရားကြီးလည်း ဘုရားသခင်က မိန်းကလေး တစ်ဦးရဲ့ ရူပါရုံ ပြောင်းလဲပုံ အမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းပြသလို့ တရားရခဲ့ဖူးပြီ မဟုတ် ပါလား။

သုမန။ ။ အပုပ်ကောင်တွေ ရုပ်ဆောင်နေပုံတော့ သိပြီးပဗျာ။ ဒါပေတဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟာ လောကုတ္တရာတရား သက်သက်တွေသာ ဟော တော်မူခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပါဘူး။ လောကီမှာ ကျင်လည်သူများအဖို့ ပထမအရွယ် မှာ ပညာရှာဖို့၊ ဒုတိယအရွယ်မှာ ဥစ္စာရှာဖို့၊ တတိယအရွယ်မှာ ဘာဝနာ ပွားဖို့တွေ ဟောကြားခဲ့ပါသေးတယ်။ မင်္ဂလသုတ်ဟာ လောကီလူသားများ အဖို့ ကျင့်ဝတ်ပဲ။ မင်းကျင့်တရား၊ ဆရာမိဘ ဝတ္တရား၊ တပည့်သားမယား

များ ဝတ္တရား ဆိုတာတွေလည်း အပုံပဲ မဟုတ်လား။ တဏှာကို မစွန့်ပယ် နိုင်သေးစေကာမူ ကျွန်တော်လိုကောင်တွေဟာ ဗုဒ္ဓ အဆုံးအမဘောင်အတွင်း မှာ နေကြတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျုပ်တို့ကို ဟိုရိပ်သာ၊ ဒီတောရတွေဆီ အတင်းဆွဲခေါ်နေဖို့ မလိုပါဘူး။ ခင်ဗျားတို့က ဆွယ်တရား ဟောလွန်းတာ နှင့်ပဲ လောကီဝန်ထမ်းတွေဟာ အလုပ်ပျက်၊ အကိုင်ပျက် ဖြစ်ပြီး ကြာရင် တိုင်းပြည်ပါ ပျက်ကုန်လိမ့်မယ်။

မိုးကြိုး။ ။ လာလာလေ လိုက်ခဲ့တော့
ငယ်ကြိုက်ကဲ့ ကြင်ဆွေ
ဒို့မန်းမြေမှာ
ကန်တော်ရေ ချိုချိုသောက်ပါလို့
ဘေးပျောက်လို့ ရန်ကင်းကွာ။

သုမန။ ။ အလို ... လာချည်သေးတယ်။ ခင်ဗျားက နှစ်ပါးသွား သီချင်းနှင့် ကျုပ်ကို ရိပ်သာလိုက်ဖို့ ဆွဲခေါ်နေပြန်ပလား။ သွားစမ်းပါဗျာ၊ ကျုပ်ကတော့ ဘယ်နည်းနှင့်မဆို တဏှာကိုဖက်ပြီး သေမှာ။

မိုးကြိုး။ ။ သဲအင်းဂူ ဆရာတော်က စာမတတ် ပေမတတ်နှင့် သူ့ရဲ့ ကိုယ်တွေ့တရားများကို မြန်မာပြည် အနှံ့အပြား လိုက်လံ ဟောပြော နေခြင်းဟာ ပဋိပတ် သာသနာတော် ပြန့်ပွားစေဖို့ပဲ။ သူဟာ စွန်းလွန်း နံပါတ်တူးပေါ့။ မြန်မာပြည်မှာ ကြက်ပျံမကျ စည်ပင်သာယာတော့မယ်။ မကြာတော့ဘူး။ စကြာမင်း ပေါ်မယ် ပေါ်မယ်နှင့် ရှေးက ပညတ်ထွက်နေ တယ် မဟုတ်လား။ စကြာမင်း ဆိုတာ တခြား မဟုတ်ဘူး။ သစ္စာလေးပါး ကို သိမြင်တဲ့ ဓမ္မစကြာမင်း။ မြန်မာပြည်မှာ စကြာမင်းတွေ မှီလိုပေါက်တော့ မယ်။ မကြာတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီပဋိပတ် သာသနာတော်ကြီးကို တိုးပွား အောင် ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ပြုစုကြရာမှာ တစ်တပ်တစ်အား ဆိုသလို ပါဝင် သင့်တယ် မဟုတ်လား။

သုမန။ ။ အဲဒီ စကြာမင်းတွေ မှီလို ပေါက်ကုန်တော့ စပါးကို ဘယ်သူ စိုက်မလဲ။ လှည်းကို ဘယ်သူ မောင်းမလဲ။ ရေကို ဘယ်သူ ခပ်မလဲ။ မွေးမြူရေးကို ဘယ်သူ လုပ်မလဲ။

မွေးမြူရေး ဆိုတာ နှစ်မျိုး ရှိတယ်နော်။ လူမွေးမြူရေး။ လူဦးရေ တိုးပွားဖို့က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်အတွက် အထူး လိုအပ်ချိန်ပဲ မဟုတ် လား။ အရှေ့ဘက်မှာ တရုတ်ပြည်ကြီးက လူဦးရေ သန်းပေါင်း ၇၀၀၊

အနောက်ဘက်မှာ ကုလားပြည်ကြီးက လူဦးရေ သန်း ၆၀၀။ အဲဒီစပ်ကြားမှာ မြန်မာပြည်က လူဦးရေ သန်းပေါင်း ၃၀ ဆိုတော့ ဘယ်ကလောက်နည်းပါး နောက်ကျနေတယ် ဆိုတာ ပြောစရာ မလိုဘူး။ ဒါကြောင့် “စီးပွားရေးနှင့်၊ ကြီးပွားရေးနှင့် သမီးရည်းစား အရေးလည်း အောင်ပါစေ” လို့ ရွှေမန်းတင်မောင်လို ဆုတောင်းရမယ့်အချိန် ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါကိုပဲ ခင်ဗျားတို့ စကြာမင်းတွေကတော့ တဏှာရာဂ အားကြီးတယ်လို့ ဆိုမှာပေါ့။

နောက်တစ်ခုကတော့ ကြက် ဝက် သားငါး မွေးမြူရေး။ မြန်မာ့ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက် ဒါကိုလည်း ဒီခေတ်မှာ မြန်မာများကိုယ်တိုင် လုပ်ကြရမှာပဲ။ သမ္မာအာဇီဝ ဟုတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည် ဖြစ်စေ မြန်မာများကိုယ်တိုင် မလုပ်ရင် နိုင်ငံခြားသားလက်ကို စီးပွားရေးတွေ ပြန်လည် သက်ဆင်းကုန်မှာပဲ။ မွေးမြူရေးဌာနက ဗိုလ်ကြီးတစ်ယောက်က “ကြက် ဘဲ မွေးမြူရေးဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် မကိုက်ညီသော်လည်း တိုင်းပြည် ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက် သူပဲ ငရဲကြီးခံပြီး လုပ်ပေးပါရစေ” တဲ့ ဗျ။

မြန်မာပြည်အရပ်ရပ် အလှူအတန်း ဆွမ်းလောင်းပွဲ၊ ဆွမ်းကျွေးပွဲများမှာ ကြက်သား ဝက်သား ပါမှ ဂုဏ်ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးများကလည်း ဆီဦး ထောပတ်များကိုသာ ဘုဉ်းပေးနေကျ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီတော့ စားသုံးသူများ ကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ အစားအစာများ ပြည့်စုံစေဖို့ “သမုတိအတွက် ငဝက်က ဒဏ်ခံ” လို့ အချုပ်တန်း ဆရာဖေက ရေးခဲ့သလို ဖြစ်နေတယ်။

အဲဒီတော့ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်များကို ထောက်ပံ့နိုင်ဖို့ တိုင်းပြည် စည်ပင်ပြောအောင် လုပ်သားပြည်သူများဟာ သူ့ကဏ္ဍနှင့်သူ ကြိုးစားအားထုတ်ကြရပါတယ်။ မြေလုပ်သားကြီးများ၊ ရေလုပ်သားကြီးများနှင့် အတူ မောင်သူမနုတို့လည်း တဏှာ အလုပ်သမားကြီးများ အဖြစ်နှင့် တိုင်းပြည် ပြုစုနေကြပါတယ်။ အဲဒီလို အသီးသီး အသက အသက လုပ်ဆောင်နေကြသူများဟာ မိမိလုပ်ငန်း တာဝန်များကို စွန့်လွှတ်ပြီး ရိပ်သာတွေကို ပြေးလွှား ခိုဝင်ကုန်ကြရင် မခက်ပါလားဗျာ။ ဒါကြောင့် ဦးမိုးကြိုး အကြိုက်ကို လိုက်ချင်ပါသော်လည်း ကာမတဏှာ ဆိုတာတွေကို အခြေအနေအရ မလွန်ဆန်နိုင်သေးကြောင်းပါ။

မိုးကြိုး။ ။ တဏှာခြောက်မည်၊ အရင်းတည်၍၊ အရှည်များလျား၊ အစဉ်ပွားက၊ လေးပါးအမှန်၊ ဥပါဒါန်လည်း၊ ခန္ဓာကာယ၊ အဇ္ဈတ္တနှင့်၊ ကာမ

အာရုံ၊ အလုံးစုံကို၊ အကုန်နှီးရင်း၊ အစွဲပြင်း၏၊ အသင်းပွားများ၊ သားမယား
က၊ စသည်ဖြာဖြာ၊ မဆုံးရာသား။

သူမန။ ။ ဪ ရှစ်လုံးဖွဲ့ ကဗျာနှင့် မပြီးသေးဘဲ ရတု ရကန်တွေ
တောင် ရွတ်ဆိုနေပြန်ပါပကော။ ခင်ဗျား ပိုက်ဆံလိုချင်ရင်လည်း ဘတ်စ်ကား
စရိတ်လောက်တော့ ထောက်ပံ့ပါမယ်ဗျာ။ တော်ပါတော့။ ဒိဋ္ဌိကို သတ်ချင်
သတ်ပါ။ တဏှာကိုတော့ ချမ်းသာပေးပါ။

[အိုးဝေရာနယ် (၁၅-၁-၇၀)]

သတင်း ဘယ်လို ရေးမလဲ

သတင်းရေးနည်းမှာ ဝတ္ထုရေးနည်းနှင့် လုံးဝ ဆန့်ကျင်နေ၏။ သတင်းရေး သည့်အခါ အဓိက အရေးကြီးသော အချက်ကို ပထမပိုဒ်တွင် ရေးသားရပေ သည်။ ဝတ္ထုရေးသည့်အခါ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သည့် ဇာတ်ပေါင်းခန်းကို နောက်ဆုံးတွင် ရေးသားကြပေသည်။ သတင်းစာတွင် အရေးအကြီးဆုံး အဓိက အချက်အလက်ကို ပထမပိုဒ်တွင် ရေးသားရသည့် အကြောင်းရင်း မှာ သတင်းစာဖတ် ပရိသတ်မှာ ဝတ္ထုစာဖတ် ပရိသတ်ကဲ့သို့ မိမိဆွဲ၍ မဖတ်ကြပေ။ ကမန်းကတန်း သတင်းစာကို လှန်၍ အရေးတကြီး သတင်း ကောင်း၊ သတင်းထူးများကိုသာ ဖတ်တတ်ကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။

သတင်းစာများတွင် ပထမပိုဒ် (Lead Paragraph) တွင် အရေးကြီး သော သတင်းအချက်အလက်များကို ဖော်ပြရာတွင် “ဘ” ခြောက်လုံး [Five (W) and (H)] ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြကြရပေရာ၊ ထိုအချက်များကို ပါဝင် ရန် ရေးသားရာတွင် သတင်းခိုင်လုံခြင်း (Authority)၊ ကွဲပြားမှုရှိခြင်း (Indentification)၊ ထူးခြားချက်ရှိခြင်း (Feature) စသော အချက်အလက် များနှင့်လည်း ပြည့်စုံရပေသည်။

သတင်း ခိုင်လုံပါစေ

Authority ဥပမာ သတင်းတစ်ခု ရေးရာတွင် မည်သူ့ထံမှ ရသည် ဟူသော ခိုင်လုံမှု (Indentification)၊ သတင်းတစ်ခု ဖြစ်ပွားရာ၊ နေရပ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အမည်၊ ဂုဏ်ထူး စသည်တို့ ကွဲပြားပြား မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြမှု။ ဥပမာ-ဦးမြဟု ဆိုရာတွင် (ဟင်္သာတ) ဦးမြ၊ (ပျော်ဘွယ်) ဦးမြ စသည်ဖြင့် အမည်နာမ၊ ဂုဏ်ထူး၊ ဝိသေသ၊ နေရပ်တို့ကို မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြကြရ၍ (Feature) သတင်း ဖြစ်ပွားရသည့် အဓိက အချက်အလက်များ ပြည့်စုံမှု စသည့် အချက်သုံးရပ်နှင့် ပြည့်စုံရပေသည်။

ကျပြည့်စာအုပ်တိုက်

အဓိကကို ရှာပါ

ယခုခေတ်တွက် (Feature) အရေးအကြီးဆုံး အချက်အလက်များ ရွေးချယ်ပြီး (Lead Paragraph) အစ ပထမပိုဒ်တွင် အသားပါပါ ရေးတတ်မှ သတင်းကောင်းတစ်ခု ခေါ်နိုင်၏။ ထိုသို့ (Feature) ရွေးရာတွင် တစ်ခါ တစ်ရံ (Who) ဘယ်သူလဲ ဆိုသော အချက်က အဓိက အရေးကြီးသော အချက်အလက် (Feature) ဖြစ်နေတတ်လေသည်။ ဥပမာ ပြည်လမ်းနှင့် အလုံလမ်းထောင့်တွင် လူတစ်ယောက် မော်တော်ကား အတိုက်ခံရသည် ဆိုသော သတင်းတွင် လူတစ်ယောက် အတိုက်ခံရသူ (Who) မှာ ပါလီမန် အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။ သို့မဟုတ် ကားမောင်းသူက (Who) ပါလီမန် အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။ ဥပမာ အရက်မူး၍ တိုက်မိ သည်ဟု ဆိုလျှင် (Why) ဘာကြောင့်၊ တိုက်မိသော နေရာမှာ ဝန်ကြီးချုပ်၏ အိမ်ရှေ့တွင် ဖြစ်နေပါက (Where) ဘယ်နေရာ ဆိုသော အချက်က အဓိက ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။ ထိုသို့ဖြင့် သတင်း၏ အဓိက အရေးအကြီးဆုံး အချက်ကို ပထမ အစပိုဒ်တွင် ဖော်ပြ ရေးသားတတ်ကြရပေသည်။

ဆန်းစစ်ကြည့်ပါ

ထို့ကြောင့် အဓိက အချက်အလက်များနှင့် ပြည့်စုံသော သတင်း ကြောင်း တစ်ခု၏ (Lead Paragraph) ပထမအစပိုဒ် အင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ မပြည့်စုံသည်ကို အောက်ပါအချက် ၅ ချက်ဖြင့် ဆန်းစစ်ကြည့် လျှင် သိနိုင်၏။

- (၁) ပထမ အစပိုဒ် တစ်ပိုဒ်လုံးကို ဖတ်လိုက်ရုံမျှနှင့် သတင်းတစ်ခု လုံး၏ ဆိုလိုရင်း သဘောကို နားလည်နိုင်ရမည်။
- (၂) ပထမ အစပိုဒ်၏ သတင်းရေးသားပုံမှာ အသားပါ၍ အဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းခြင်း၊ စကားလုံးပြောင်ခြင်းများကြောင့် ထိုသတင်း၏ စကားလုံးများကိုယူ၍ သတင်းစာ၏ သတင်း မာတိကာတွင် ဖော်ပြနိုင်ရမည်။
- (၃) ထို ပထမ အစပိုဒ်တွင်ပင် (Authority, Identification, Feature) စသော အချက်အလက်များ စုံညီစွာ ပါနိုင်ရမည်။
- (၄) သတင်းအယ်ဒီတာ လုပ်သူက ဤ ပထမ အစပိုဒ်ကို ဖတ်လိုက်

ရုံနှင့် သတင်းတစ်ခုလုံးကို ဖတ်ရန် မလိုဘဲ သတင်း၏ခေါင်းစီးများကို တပ်ပေးနိုင်ရမည်။

- (၅) စာဖတ်ပရိသတ်က ထိုသတင်း ပထမ အစပိုဒ်တစ်ပိုဒ်တည်းကို ဖတ်လိုက်ရုံမျှနှင့် သတင်း အစမှအဆုံး ဖတ်ချင်စိတ်များ ပေါ်ပေါက်လာစေနိုင်သည့် စာအရေးအသားများ ကောင်းမွန်ရမည်။

စသော အချက်များပင် ဖြစ်သည်။

သတင်း၏ အင်္ဂါရပ်များကို

ဘယ်သူလဲ (Who) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပါလီမန် အမတ် ဦးဘမြအား၊
 ဘယ်အချိန် (When) ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့ နံနက် ၈ နာရီ အချိန်တွင်၊
 ဘယ်မှာလဲ (Where) ရန်ကုန်မြို့ အင်းလျားလမ်း အမှတ် ၃၅ နေအိမ်
 ဧည့်ခံ၍၊

ဘယ်လိုလဲ (How) မန္တလေးမှ ရောက်လာသော ဧည့်သည်များနှင့် စကား
 ပြောနေစဉ် လူဆိုး ၂ ဦးက ရုတ်တရက် ဝင်လာပြီး ခြောက်
 လုံးပြုူး သေနတ်နှင့် ၃ ချက်တိတိ ပစ်ခတ်ရာ၊

ဘာဖြစ်သလဲ (What) ဦးဘမြ၏ ဦးခေါင်းတွင် အပြင်းအထန် ဒဏ်ရာများ
 ရရှိသွား၍ နေရာတွင်ပင် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးသွားကြောင်း၊

ဘာကြောင့်လဲ (Why) ဤကဲ့သို့ ဦးဘမြအား ရက်စက်စွာ ပစ်သတ်သွား
 သော အကြောင်းနှင့် တရားခံများအား သက်ဆိုင်ရာ ကမာရွတ်
 ရဲဌာနမှ အပူတပြင်း လိုက်လံစုံစမ်း အရေးယူလျက်ရှိကြောင်း
 သည်ဖြင့် ဖြစ်သည်။

သတင်း အစုရှာနည်း (News Sources)

အနောက်နိုင်ငံ သတင်းစာများတွင် သတင်းထောက် (၂) မျိုး ထားရှိကြလေသည်။

- (၁) Best Reporters အမြဲတမ်း ပုံသေသတင်းထောက်၊

(၂) Assignment Reporters အထူးသတင်းထောက် စသည်ဖြင့်
 ထားရှိ၏။ (Best Reporters) များမှာ နေ့စဉ် ထောက်လှမ်းနေကျ သတင်း
 များကို ထောက်လှမ်းနေကြရသော (Crime Reporter) ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ
 အမှုအခင်း သတင်းထောက်၊ (Court Reporter) တရားမရုံး တရားလွှတ်တော်

စသော ရုံး သတင်းထောက်များ၊ (Political Reporter) နိုင်ငံရေး သတင်းထောက်၊ (Sports Reporter) ကစားခုန်စားဘက်ဆိုင်ရာ သတင်းထောက် စသည်တို့ ဖြစ်ပေသည်။ (Assignment Reporters) အထူး သတင်းထောက်များမှာ သတင်းတစ်ခုအတွက် သီးသန့်၍ စေလွှတ်လိုက်သော (Leg Man) ခြေမြန်တော် အထူးသတင်းထောက်များပင် ဖြစ်ရာ၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံရန် စေလွှတ်ခြင်းခံရသော သတင်းထောက်၊ မီးလောင်သည့် ရပ်ကွက်သို့ သွားရောက် သတင်းယူရသော သတင်းထောက်၊ အစည်းအဝေးကြီးများ၊ ညီလာခံကြီးများအတွက် သတင်းယူရန် သီးသန့် စေလွှတ်လိုက်သော သတင်းထောက် စသည်တို့ ဖြစ်ပေသည်။

သတင်း အလဲအလှယ်

သတင်းထောက်များ သတင်း အလဲအလှယ်လုပ်ကာ သတင်းရေးကြသော အလေ့အထမှာ မြန်မာပြည်တွင်သာမက အမေရိကန်ပြည်၊ အင်္ဂလန်ပြည်များမှ သတင်းထောက်များလည်း ထိုအတူပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ သို့သော် သတင်းထောက် အချင်းချင်း တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် (Scout News) သတင်းထူးများ ရအောင်လည်း ကြိုးစားကြသော သတင်းထောက်များလည်း ရှိသေး၏။ သို့သော် ထိုသို့ တစ်ယောက်တည်း ချွန်၍ သတင်းအလဲအလှယ် မလုပ်သည့် သတင်းထောက်အား အခြားသော သတင်းထောက်များက ဝိုင်း၍ သပိတ်မှောက်တတ်ကြလေသည်။

ခရီးစရိတ် မလုံလောက်

အများအားဖြင့် သတင်းအလဲအလှယ် လုပ်တတ်ကြသည့် သတင်းထောက်များမှာ (Best Reporters) သတင်းထောက်များပင် ဖြစ်ရာ၊ ထိုကဲ့သို့ ကူးချ သတင်းထောက် (Copy Reporter) အဖြစ်သို့ ရောက်ကြရသည်မှာလည်း သတင်းစာ တိုက်ရှင်များက သတင်းထောက်များအား ခရီးစရိတ် လုံလောက်အောင် မပေးကြသည့်အတွက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ခရီးစရိတ်များ လုံလောက်အောင် ပေးစေကာမူ အချို့ သတင်းထောက်များမှာ မိမိတို့ ရရှိသော ခရီးစရိတ်များမှ အမြတ်ထုတ်လိုမှုကြောင့် နေရာတကာ မသွားဘဲ သတင်းစု၍ အလဲအလှယ် လုပ်ကြသေးသည်။ ဤသို့ ခရီးစရိတ် လုံလောက်စွာ ရသော သတင်းထောက်များမှာ မိမိတို့ သတင်းစာတိုက်အား သစ္စာရှိဖို့

ကောင်းလှပေသည်။ ခရီးစရိတ် လုံလောက်စွာ မရသော သတင်းထောက်များ ကိုလည်း သတင်းစာတိုက်ရှင်များက သတင်းထောက်၏ လုပ်အားကို အမြတ် မထုတ်ကြဘဲ ခရီးစရိတ် လုံလောက်အောင် ပေးသင့်ပေသည်။ သို့မှသာ သတင်းထောက် လူတော် လူကောင်းများ ပေါ်ထွက်လာနိုင်ပေမည်။

အနောက်နိုင်ငံမှ စနစ်

အနောက်နိုင်ငံများတွင် သတင်းထောက်များ သတင်းပို့သည့်စနစ်မှာ (Telephone) တယ်လီဖုန်း၊ (Wireless) ဝါယာလက်၊ (Tube Syetem) လေပိုက်လုံး၊ (Tele-printer) တယ်လီပရင်တာ များဖြင့် မိမိတို့ ရောက်နေသည့် ဒေသက သတင်းစာတိုက်သို့ သတင်းပို့ကြရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုလျှင် ထိုတိုင်းပြည်မှ သတင်းစာကြီးများမှာ သတင်းစာ စောင်ရေ သန်းချီ၍ ထုတ်ဝေကြရသောကြောင့် သတင်း အစုံအလင် ရလျှင်ရချင်း ပထမနှိပ်ခြင်း၊ ဒုတိယနှိပ်ခြင်း၊ တတိယနှိပ်ခြင်း၊ ပင်လယ်ရပ်ခြားအတွက် နှိပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် တစ်ရက်တွက် သတင်းစာကို အကြိမ်ကြိမ် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေကြရလေသည်။

သတင်းပြန်ရေးသူ

ထိုကဲ့သို့ သတင်းစာတွင် ရိုက်နှိပ်ရန် အချိန်မီ မြန်နိုင်သလောက် မြန်အောင် သတင်းပို့ကြရသဖြင့်လည်း သတင်းစာတိုက်ကြီးများတွင် (Rewriteman) ခေါ်သော သတင်းပြန်ရေးသူများ ထားကြရ၏။ ထို သတင်းပြန်ရေးသူများမှာ မြန်မာ သတင်းစာတိုက်များက တွဲဖက်အယ်ဒီတာ၊ သို့မဟုတ် သတင်းအယ်ဒီတာများနှင့် တူလေသည်။ မြန်မာပြည်မှ သတင်းစာများမှာ ယခု စစ်ပြီးခေတ်တွင် လမ်းပန်း အဆက်အသွယ် မကောင်းသဖြင့် သတင်းစာ စောင်ရေ နည်းခြင်း၊ သတင်းစာရိုက်ရန် စက္ကူများ လိုသလောက် မရခြင်း၊ တစ်နေ့ တစ်ကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေကြရခြင်းတို့ကြောင့် သတင်းထောက်များမှာ တစ်နေ့ကုန် သတင်း စုံလင်အောင် ရှာဖွေစုဆောင်းပြီးမှ ညနေ ၅ နာရီခန့်တွင် သတင်းစာတိုက်သို့ ပြန်၍ သတင်းရေးကြရလေသည်။

စစ်ကြိုခေတ်နှင့် စစ်ပြီးခေတ်

စစ်မဖြစ်မီက မြန်မာ သတင်းစာများမှာ စစ်ပြီးခေတ်ထက် သတင်းစာ

စောင်ရေ များခြင်း၊ စာမျက်နှာ ယခုထက် ၂ ဆ များနေခြင်းများကြောင့် ပထမနှိပ်ခြင်း၊ ဒုတိယနှိပ်ခြင်းများ ရှိခဲ့ရာ၊ သတင်း အယ်ဒီတာ နေည ခွဲ၍ ဆောင်ရွက်ကြရလေသည်။ ထိုနည်းအတူ သတင်းထောက်များမှာလည်း နေညခွဲ၍ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်ကျော်အထိ ဖြစ်ပွားသော သတင်းများကို ထောက်လှမ်း ရေးသားကြရလေသည်။ စစ်ပြီးခေတ် သတင်းထောက်များမှာ စစ်မဖြစ်မီကထက် အခွင့်အရေးများ ပို၍ ရရှိလာကြလေသည်။ သို့သော် သတင်းရှာမှုတွင် စစ်မဖြစ်မီက သတင်းထောက်များလောက် ခက်ခဲခြင်း မရှိစေကာမူ အခွင့်အရေးပေးမှု၊ မျက်နှာပွင့်လန်းမှုများ တစ်ဖက်က ပို၍ ရလာသလောက်လည်း တစ်ဖက်မှ အန္တရာယ်များ ဝိုင်းလျက်။ စစ်ပြီးခေတ် သတင်းထောက် အချို့မှာ အသတ်ခံကြရခြင်း၊ အဖမ်းခံကြရခြင်း၊ သူပုန် များ၏ လက်တွင်းသို့ ကျရောက်လျက် သုံးပန်းဖြစ်ရခြင်း၊ အရိုက်ခံရခြင်း၊ ထောင်ကျခံရခြင်း၊ အာဏာရှိ နိုင်ငံရေးသမားများ၏ ဝိုင်းပယ်ခံရခြင်းများဖြင့် ခံခဲ့ကြရပေသည်။ ယနေ့အထိလည်း စစ်ပြီးခေတ် သတင်းထောက်များမှာ သတင်းထောက်လှမ်း ရေးသားမှုများတွင် အန္တရာယ်များ လုံးဝ ပျောက်ကွယ် သွားပြီဟု မဆိုသာနိုင်သေးပေ။

မြို့မ သတင်းဖြန့်ချိရေးဌာန (City New Breau)

အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ် စသော အနောက်နိုင်ငံများတွင် မြို့တွင်း ဖြစ်ပျက်သော သတင်းစုံကို သတင်းစာတိုက်ကြီးများအား သတင်း ရောင်းစားသည့် (City News Breau) မြို့မ သတင်းဖြန့်ချိရေး ဌာနများကို သတင်းထောက်၊ သတင်းစာဆရာများက သမဝါယမစနစ်ဖြင့် ငွေရင်း စိုက် ထုတ်ကာ တည်ထောင်ထားကြလေသည်။ ထိုသတင်းဌာနများမှာ သတင်းစာ တိုက်များနည်းတူ သတင်းထောက်၊ သတင်းအယ်ဒီတာများ ခန့်ထားပြီး သတင်းစုဆောင်းပြီး သတင်းစာတိုက်ကြီးများသို့ “မြန်မာပြည်တွင် နိုင်ငံခြား ကြေးနန်းသတင်း ရောင်းစားသည့်နည်း” မျိုးဖြင့် သတင်းရောင်းစားကြ၏။ အနောက်နိုင်ငံ မြို့ကြီးတစ်မြို့မှ ထုတ်ဝေရသော သတင်းစာ တိုက်ပေါင်း မှာ ၂၂ မှ ၅၀ အထိ ရှိ၍ သတင်းရောင်းစားသော (City News Breau) များအတွက် အမြတ်ထွက်ကြပေသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တစ်ခုလုံး တွင် နေ့စဉ်ထုတ်ဝေရသော သတင်းစာအမျိုးပေါင်းမှာ ၂၀၀၀ ကျော် ရှိ၏။ အချို့ သတင်းစာများမှာ သတင်းထောက်များ သီးခြားခန့်ထားခြင်း မပြု

တော့ဘဲ အဆိုပါ သတင်းဌာနများကပင် သတင်းများ၊ သတင်းဓာတ်ပုံများကို ဝယ်ယူ အသုံးပြုကြလေသည်။ အချို့ သတင်းစာတိုက်ကြီးများမှာမူ သတင်းထောက်များ ခန့်ထားမြဲ ထားသည့်အပြင် သတင်းများ စုံလင်သည်ထက် စုံလင်အောင် အဆိုပါ ဌာနများမှ သတင်းများကို ဝယ်ယူကြသေးသည်။ မြန်မာပြည်တွင်မူ ဘာသာအမျိုးမျိုးဖြင့် ထုတ်ဝေရသည့် နေ့စဉ် သတင်းစာတိုက်ပေါင်းမှာ ၃၀ ခန့်သာ ရှိ၍ သတင်းစာစောင်ရေမှာ တစ်သိန်းကျော် ခန့်သာ ရှိလေသည်။

နိုင်ငံခြား သတင်းဖြန့်ချိရေးဌာန (Foreign News Service)

နိုင်ငံခြား သတင်းဖြန့်ချိ ရောင်းချသည့် သတင်းဌာနများမှာလည်း တိုင်းပြည်အသီးသီးတွင် ရှိကြလေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်မှ (Reuter) သတင်းဌာန၊ ပြင်သစ်ပြည်မှ ဟားဘတ်စ် (Havas) သတင်းဌာန၊ ရုရှားပြည်မှ (Tass) သတင်းဌာန၊ ဂျပန်ပြည်မှ ဒိုမေ (Domes) သတင်းဌာန၊ အိန္ဒိယပြည်မှ (P. T. I) ခေါ်သော အိန္ဒိယပြည် သတင်းဌာန (Press Trust of India)၊ မြန်မာပြည်မှ မြန်မာပြည် သတင်းဌာန (Burma Press Syndicate)၊ အမေရိကန်ပြည်မှ အေ-ပီ (Associated Press) သတင်းဌာန၊ ယူ-ပီ (United Press) သတင်းဌာန၊ အမေရိကန် စာပေနှင့် သတင်းဆောင်းပါး ဖြန့်ချိရေးဌာန (American Press Syndicate) စသည်ဖြင့် သတင်းစာတိုက်များအတွက် ကမ္ဘာကျော် သတင်းဖြန့်ချိရေး ဌာနကြီးများ ရှိကြ၍ ထိုသတင်း ဖြန့်ချိရေး ဌာနကြီးများမှာလည်း သူ့နယ်နိမိတ်နှင့် ကန့်သတ်၍ ကမ္ဘာ့ သတင်းများကို စုဆောင်း လဲလှယ်ကြပြီး ရောင်းစားကြလေသည်။ ဥပမာ အမေရိကန်ပြည်ဆိုင်ရာ အမေရိကန် သတင်းများကို အမေရိကန်တွင်ရှိသော သတင်းဌာနများက ယူ၍ ပြည်တွင်းပြည်ပ ဖြန့်ချိ ရောင်းချကြလေသည်။ ထိုနည်းအတူ ရုရှားပြည် သတင်းဌာနကလည်း ရုရှားပြည်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ သတင်းများကို Tass သတင်းဌာနမှ ပြည်တွင်းပြည်ပ ရောင်းစားကြပြန်လေသည်။

အမေရိကန်ပြည်တွင်

အမေရိကန်ပြည်ရှိ သတင်းဖြန့်ချိရေး ဌာနကြီးများမှာ နိုင်ငံခြား သတင်းများ၊ ဓာတ်ပုံများသာမက ပြည်တွင်းသတင်းများ၊ ဓာတ်ပုံများနှင့်

ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထု အတိုအရှည်၊ ကာတွန်း၊ ကဗျာ စသည်တို့ကိုလည်း ရောင်းဝယ်ကြရာ သတင်းစာတိုက်များ၊ ဂျာနယ် မဂ္ဂဇင်းတိုက်များမှာ မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ စာရေးဆရာ၏ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ကာတွန်း၊ ဓာတ်ပုံသတင်း စသည်တို့ကို အလွယ်တကူ ဝယ်ယူ အသုံးပြုနိုင်ကြပေသည်။ အထူးသဖြင့် (American Press Syndicate) စာပေနှင့် သတင်း ဖြန့်ချိရေးဌာနမှာ အမေရိကန်ပြည်တွင် နာမည်ကျော် ဌာနတစ်ခုပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဌာနများက နာမည်ကျော် စာရေးဆရာများထံမှ ဆောင်းပါးများ၊ ကဗျာများ၊ ဝတ္ထုများကို သတင်းစာတိုက်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်အား တစ်နေ့လျှင် တစ်ကြိမ် အနည်းဆုံး ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် သတင်းစာတစ်စောင် အတွက် ဆောင်းပါး တစ်ကော်လံလျှင် ငွေ ၁ဝိ ရစေကာမူ၊ သတင်းစာတိုက်ပေါင်း ၂၀၀၀ က ထိုဆောင်းပါးကို ထည့်ကြမည်ဆိုက ဆောင်းပါးရေးခ တစ်နေ့လျှင် ငွေ ၂၀၀၀ဝိ ရနိုင်၍ အဆိုပါ စာပေနှင့် သတင်းဆောင်းပါး ဖြန့်ချိရေးဌာနက ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ခေါင်းပုံဖြတ်စေကာမူ စာရေးသူ ဆောင်းပါးရှင်အတွက် တစ်နေ့တွင် ငွေ ၁၀၀၀ဝိ ရနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် လူကြိုက်များသော ဆောင်းပါးရေး ဆရာများ၊ စာရေးဆရာများမှာ မြန်မာပြည်က လူများနှင့် မတူဘဲ ချမ်းသာသွားကြပေသည်။

အစိုးရဘက်မှ သတင်းများ

သတင်းစာများအတွက် သတင်းကောင်းများ ရတတ်သော ဌာနများလည်း ရှိသေးရာ (Press Releases) ပြန်ကြားရေး ဌာနများမှ ထုတ်ပြန်သော သတင်းပြန်တမ်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယခုခေတ်မှာ သတင်းဝါဒ ဖြန့်ချိရေး ခေတ်ကြီး ဖြစ်နေသဖြင့် အစိုးရ အဖွဲ့များတွင်ပင် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး၊ ပြန်ကြားရေးဌာနများ ငွေအမြောက်အမြား အကုန်အကျခံကာ မိမိတို့ အစိုးရအဖွဲ့ ဘာတွေ လုပ်နေသည်၊ ဘာတွေ လုပ်ဦးမည် ဟူသော သတင်းများကို သတင်းစာတိုက်များအား ဖြန့်ချိကြလေသည်။ ထို့အတူ နိုင်ငံခြားမှ လာရောက် ဖွင့်လှစ်ထားသော သံရုံးများ၊ နိုင်ငံရေး လူထုလူမျိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ အသင်းအဖွဲ့များကလည်း မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များကို သတင်းစာတိုက်များသို့ သတင်းထုတ်ပြန် ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ကာ သတင်းဖြန့်ကြပေသည်။ ထိုသတင်းပြန်ကြားရေးဌာန အသီးသီးက

ထုတ်ပြန်သော သတင်းကြေညာချက်များမှာ သတင်းစာတိုက်များအတွက် သတင်းရနိုင်သော ကြေညာစာတမ်းများ ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာ-ဗြိတိသျှ သံအမတ်ကြီး ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်လာပြီ ဆိုသော သတင်းတစ်ရပ်ကို ဗြိတိသျှသံရုံး ပြန်ကြားရေးဌာနမှ ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် သတင်းကြေညာချက် မျိုးတွင် ပါလာသည်ကို တွေ့သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ သတင်းအယ်ဒီတာ သတင်းထောက်က ထိုသံအမတ်ကြီးနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံခွင့်တောင်းကာ မေးမြန်း သတင်းယူခြင်းအားဖြင့် မိမိ သတင်းစာအတွက် သတင်းကောင်း တစ်ပုဒ် ရရှိသွားနိုင်ပေသည်။

နယ်သတင်းထောက်များ

ထို့နောက် သတင်းစာတိုက်များအား စေတနာ့ဝန်ထမ်း သတင်း အမြဲ ပေးပို့နေကြသူများမှာ (Correspondents) ခေါ်သော နယ်သတင်းထောက် များပင် ဖြစ်ပေသည်။ အမေရိကန်ပြည်တွင်ရှိသော သတင်းစာတိုက်များမှ နယ်သတင်းထောက်များမှာ သတင်းစာတိုက်နှင့် (Communication) လမ်း ပန်း အဆက်အသွယ် ကောင်းသဖြင့် မိမိတို့ မြို့နယ်တွင် ဖြစ်ပျက်သော သတင်းစုံကို အလျင်အမြန် ပို့နိုင်ကြပေသည်။ အမေရိကန်မှ နယ်သတင်း ထောက်များမှာ မြန်မာပြည်မှ နယ်သတင်းထောင်များနည်းတူ စေတနာ့ ဝန်ထမ်း ဆောင်ရွက်ကြရသူက များလေသည်။ အချို့ လစာငွေ ရကြသော် လည်း၊ အနည်းငယ် မုန့်ဖိုးမျှသာ ရရှိကြလေသည်။ သို့သော်လည်း နယ် သတင်းထောက်များမှာ စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆောင်ရွက်ကြရငြားသော်လည်း မိမိတို့ မြို့နယ်တွင် သတင်းစာတိုက်ကြီး တစ်တိုက်၏ သတင်းကိုယ်စား လှယ်၊ သတင်းဖြန့်ဖြူးသူ တစ်ယောက်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ သတင်းစာ တိုက်ကြီး တစ်ခုနှင့် ဆက်သွယ်နေသူ တစ်ယောက်အဖြစ် လည်းကောင်း နယ်သတင်းထောက်တစ်ဦးရှေ့တွင် နယ်လူထုနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိ များက မတော်မရော် အပြုအမူ၊ အပြောအဆိုများကို ဆင်ခြင်ကြရသဖြင့် နယ်သတင်းထောက်များမှာ ဂုဏ်ဒြပ်ကြီးမားသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။

နယ်သတင်းများ

ထိုနယ်သတင်းထောက်များထံမှ ပေးပို့သော သတင်းများမှာ အများ အားဖြင့် လိုသည်ထက် ပိုနေတတ်ကြသဖြင့် နယ်သတင်းထောက်များအတွက်

အချိန်ကုန် လူပန်း၊ တံဆိပ်ခေါင်းဖိုးငွေ မကုန်ရအောင် သတင်းစာတိုက်များက သတင်းပို့နည်း၊ ရေးနည်းများကို စည်းကမ်း သတ်မှတ်ပေးထားကြရလေသည်။ အချို့သော သတင်းစာတိုက်များမှ နယ်သတင်းထောက်များသည် လူတစ်ယောက်တည်းနှင့် သတင်းစာ သုံးလေးတိုက်အတွက် သတင်းများ ရေးပို့တတ်ကြပေသေးသည်။ နယ်မှပေးလိုက်သော သတင်းများမှာ တစ်ခါတစ်ရံ ရှည်လွန်းသဖြင့် လည်းကောင်း၊ တိုလွန်းသဖြင့် လည်းကောင်း သတင်းအယ်ဒီတာများမှာ သတင်းကို အသစ်ပြန်၍ပင် ရေးကြရပါသည်။

အကိုးအကား ရှာရေး

အနောက်နိုင်ငံ သတင်းစာတိုက်များမှာ သတင်းများကို အကိုးအကားနှင့် ရေးနိုင်ရန် သတင်းကောင်းများ ရနိုင်သော နေရာအဖြစ် (Library) စာကြည့်တိုက်များကိုလည်း အားကိုးကြလေသည်။ သတင်းစာတိုက်တိုင်းတွင် စာကြည့်တိုက်ကလေးများ ထားရှိကာ ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ထင်ရှားသော အဆောက်အဦကြီးများ၏ မှတ်တမ်းများ၊ အခြား ရာဇဝင် စာအုပ်စာတမ်းများနှင့် အဘိဓာန်များ၊ ကမ္ဘာ့စွယ်စုံကျမ်းများ ထားရှိကြကာ မိမိတို့ထည့်သွင်းဖော်ပြမည့် သတင်းများနှင့် စပ်ဆိုင်ရာ အထောက်အထား၊ အကိုးအကားများကို ရှာမှီးကာ ရေးသားကြရလေသည်။

(Public Records) ပြည်သူလူထုနှင့် သက်ဆိုင်သော မှတ်တမ်းများ၊ အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်သော အုပ်ချုပ်ရေး မှတ်တမ်းများ၊ (Judicial Record) တရားရုံးတော်ဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများ၊ (Palimentary Record) ပါလီမန် မှတ်တမ်းများ၊ သန်းခေါင်စာရင်း၊ လူနေအိမ်ခြေ စာရင်း မှတ်တမ်းများ၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး၏ အမိန့်ပြန်တမ်းဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများ၊ အစိုးရ၏ ပြန်တမ်းများ၊ (Statistic) ဘဏ္ဍာတော် ဂဏန်းနှင့် ပြထားသည့် မှတ်တမ်းများ၊ တစ်နှစ်အတွင်း ဖွားသေ စာရင်းများ၊ အရေးပိုင်ရုံးတွင်ရှိသော လင်မယား ကွာရှင်းမှုများ၊ မင်္ဂလာဆောင်များ၊ တစ်နှစ်အတွင်း မော်တော်ကား အတိုက်အခိုက် မှုခင်းများ၊ ရာဇဝတ် အမှုအခင်း အတိုး အဆုတ် မှတ်တမ်းများ၊ မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့၊ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ မှတ်တမ်း၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး မှတ်တမ်းများ စသည်ဖြင့် မှတ်တမ်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ရှာဖွေလေ့လာခြင်းအားဖြင့် သတင်းစာတိုက်များအတွက် သတင်းကောင်းများ၊

ဆောင်းပါး ရေးသားရန်၊ ဝေဖန်ချက် ခေါင်းကြီးပိုင်းများ ရေးသားရန် အချက် အလက်ကောင်းများ ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သတင်း အဆက်အသွယ်

သတင်းစာများအတွက် အခြား သတင်းကောင်း ရနိုင်သော (Sources) လမ်းစများမှာ (Pipelines) ခေါ်သော သတင်းထောက် အယ်ဒီတာ၊ သတင်းစာတိုက်သား တစ်ဦးဦးနှင့် ရင်းနှီးခင်မင်ရာ အဆက်အသွယ် လုပ်ထားသော လူများပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များက တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်၍ ပေးလိုက်သော ခိုင်လုံ စိတ်ချရသည့် သတင်းများမှာ သတင်းစာအတွက် (Source) သတင်းထူးပင် ဖြစ်တတ်ပေသည်။ သတင်းထောက်များသည် သတင်းကောင်းများ ရရှိနိုင်အောင် ရဲအဖွဲ့မှ နဲ့စပ်သော ရဲအရာရှိ၊ အမှုထမ်း၊ အတွင်းဝန်ရုံးနှင့် အခြား အရေးပါသော ရုံးများမှ စာရေးစာချို၊ သို့မဟုတ် အရာရှိ တစ်ဦး နှစ်ဦး၊ ပါလီမန်အမတ်၊ ဆရာဝန်၊ ဆရာမ၊ ရာထူးမရသေးသော နိုင်ငံရေးသမား၊ မြို့တော်ဝန်၊ ချယ်ယာမင် မဖြစ်ရသေးသော မြို့လူကြီးတစ်ဦး၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး မလုပ်ရသေးသော ကျောင်းဆရာ၊ ဆိုင်နေရာမရသော ဈေးသည်၊ လိုင်စင်မရသေးသော ကုန်သည် စသည်ဖြင့် (Pipelines) များ ဆက်သွယ်ထားရလေသည်။

အခြား စာအုပ်စာတမ်းများမှ

ထို့နောက် (Other Publication) အခြားသော စာအုပ်စာတမ်း စသည့် စာနယ်ဇင်းများမှလည်း သတင်းစာတိုက်များအတွက် လိုချင်သည့် သတင်းမျိုးကို ရတတ်ကြသေးသည်။ ဥပမာ-ဘီအိုစီ ကုမ္ပဏီမှ ထုတ်ဝေသော “ရတနာစာစောင်” တွင် ဧရာဝတီမြစ်ထဲမှ ရေနံ ဟူသော ခေါင်းစဉ်နှင့် ရေနံတွင်းသစ်တစ်ခု ထပ်မံတွေ့ရှိသည့်သတင်း ပါလာရာ၊ ထိုသတင်းကို သတင်းထောက်က ဆိုင်ရာ ဘီအိုစီ အရာရှိများနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းပြီး သတင်းယူနိုင်လေသည်။ ကမ္ဘာ့အိုလံပစ် သတင်းဓာတ်ပုံများ၊ မယ်စကြဝဠာဘွဲ့ ရသူကလေး၏ သတင်း၊ အခြား နာမည်ကျော် မလုံတလုံ မယ်များ သတင်း၊ ငလျင်လှုပ်သည့်သတင်း၊ လောကဓာတ်ပညာ တိုးတက်မှု သတင်း၊ အဏုမြူဗုံး စမ်းသပ်သည့်သတင်း စသည်ဖြင့် သတင်းများ၊ ဓာတ်ပုံ

များကို အခြားသော နိုင်ငံခြား စာနယ်ဇင်းကြီးများမှ ဘာသာပြန်ကူးယူ၍ မိမိ သတင်းစာတွင် ဝေဝေဆာဆာ ဖော်ပြနိုင်ကြပေသည်။

News - သတင်း အမျိုးမျိုး

သတင်းစာများတွင် ပြည်တွင်း ပြည်ပ သတင်းအမျိုးမျိုး ပါရှိတတ်ရာ (Proximity) ဟူသော မိမိ၏ စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် နီးစပ်သော သတင်း၊ ပြည်တွင်းသတင်း၊ သတင်းစာ စောင်ရေအများဆုံး ရောင်းချရသော မြို့နယ်၏ သတင်းများက ပို၍ အရေးကြီးပေသည်။ ဥပမာ ကိုရီးယားတွင် အမေရိကန်က ဗုံးကြဲချသည့် သတင်းကို ရန်ကုန်မြို့နေ စာဖတ်ပရိသတ်က စိတ်မဝင်စားလှချေ။ ဂျိုးဖြူ ရေပိုက်ကို သူပုန် ဖျက်သဖြင့် ဘယ်နေ့တွင် ပြန်ပြင်တော့မည် ဟူသော သတင်းကို စိတ်အဝင်စားဆုံးသတင်း ဖြစ်ပေမည်။ ကာလကတ္တားမြို့ လူထုဆန္ဒပြပွဲတွင် ပုလိပ်နှင့်လူထု အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပွားသည် ဆိုသော သတင်းထက် ရန်ကုန်-မန္တလေး မီးရထား စိတ်အေးလက်အေး ခုတ်မောင်းနိုင်ပြီ ဆိုသော သတင်းက မြန်မာပြည် လူထုအတွက် စိတ်အဝင်စားဆုံး သတင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပေမည်။

စိတ်ဝင်စားမည့် သတင်း

သတင်းစာများတွင် အခြား လူကြိုက်များသော သတင်းများလည်း ရှိပေသေးရာ (Prominence News) ခေါ်သော ထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သတင်းကို စာဖတ်ပရိသတ်က စိတ်ဝင်စားတတ်ကြလေသည်။ ဥပမာ- အမေရိကန် တက္ကသိုလ်တွင် ဒေါက်တာဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးရန် ပညာသင်နေသော ဒေါက်တာဗမော်၏ သမီးနှင့် ဒေါက်တာဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးရန် ပညာသင်နေသော အမေရိကန် ကျောင်းသားတစ်ဦးနှင့် ဖေ့ဘွတ်ခ် သေချာနေပြီ ဆိုသော သတင်းမှာ မိမိ၏ အိမ်နီးချင်းဖြစ်သော ဦးစံပေါ်-ဒေါ်တုတ်တို့၏ သမီးကြီး လင်နောက်လိုက်ပြေးသည့် သတင်းထက် စာဖတ်ပရိသတ် စိတ်ဝင်စားနေလေသည်။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် သက်သတ်လွတ်စားကာ တစ်နှစ်မျှ ဥပုသ်ရက်ရှည် စောင့်နေသည်မှာ မထူးဆန်းလှသော်လည်း ဝန်ကြီးချုပ် သခင်နု သာသနာ့ရိပ်သာတွင် ဥပုသ် တစ်ရက် လာစောင့်သည့်သတင်းက စာဖတ်ပရိသတ်အတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖြစ်နေရာ သတင်းထောက်၊

သတင်းစာဆရာသည် (Human Nature) လူသဘာဝကိုလည်း လေ့လာတတ်ဖို့ လိုလေသည်။

လူတိုင်းနှင့် ဆိုင်သည့်သတင်း

ထို့အပြင် (Consequence) ဟု ခေါ်သော လူတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်နေသော ကိစ္စများကိုလည်း စာဖတ်ပရိသတ်အတွက် စိတ်အဝင်စားဆုံး သတင်းများ ဖြစ်ရာ၊ ထိုသတင်းမျိုးမှာ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ အခွန်တော် စည်းကြပ်သည့်သတင်း၊ ရောင်းခွန်တော် စည်းကြပ်သည့်သတင်း၊ ကျပ် ပဲ ပိုင် သုံးစွဲနေရာမှ ကျပ်နှင့် ပြား သုံးတော့မည် ဆိုသောသတင်း၊ ဂျိုးဖြူရေပိုက် သူပုန် ဖျက်၍ ပျက်စီးသွားရာမှ ၇ ရက်အတွင်း ပြင်ဆင်ပြီးစီးလိမ့်မည် ဆိုသောသတင်း၊ ဥပဒေပြုလွှတ်တော် သတင်း၊ ဘီအိုစီ အလုပ်သမား သို့မဟုတ် စာရေးစာချီများ သပိတ်မှောက်သည့် သတင်းများ ဖြစ်လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ သတင်းမျိုးမှာ လူတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်နေသော သတင်းများ ဖြစ်သဖြင့် သတင်းစာများတွင် သတင်းအပြည့်အစုံ ဖော်ပြကြရလေသည်။

(Human Interest News) ဟူသော သတင်းမျိုးမှာလည်း လူထုက စိတ်ဝင်စား၍ (Consequence News) များထက် ကျယ်ပြန့်သည့် အဓိပ္ပာယ် ရှိလေသည်။ သတ္တဝါ အချင်းချင်း ကိုယ်ချင်းစာတရားများကို ဖြစ်စေသည့် သတင်း၊ လူတိုင်း ဖြစ်ပျက်တတ်သော သတင်းများကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေး ဆိုက်ရောက်နေကြသော လူတစ်စုမှာ ယမန်နေ့က မိမိတို့ မွေးမြူထားသော ခွေးများ၊ ကြောင်များကို သတ်စားလိုက်ကြသည် ဆိုသော သတင်း၊ မိဘများက သဘောမတူသဖြင့် ချစ်သူ ၂ ဦး ရေထဲခုန်ဆင်းပြီး သေပွဲဝင်လိုက်ကြသည် ဆိုသော သတင်း မျိုး ဖြစ်လေသည်။

ပုဂ္ဂလိက အကြိုက်

သတင်းစာများတွင် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် လူတစ်စု နှင့် သက်ဆိုင်သော (News of Personal Appeal) ဟူသော ပုဂ္ဂလိက အကြိုက် သတင်းများလည်း ပါရှိကြရလေသည်။ ဥပမာ မြင်းသမား စာဖတ်ပရိသတ်များ အထူး စိတ်ဝင်စားကြသည့် မြင်းပွဲသတင်း၊ ကုန်သည်ပွဲစား

များ အထူး စိတ်ဝင်စားကြသည့် ဈေးနှုန်းသတင်း၊ ဘောလုံး ဝါသနာအိုးများအတွက် ဘောလုံးပွဲသတင်း စသော သတင်းများ ဖြစ်လေသည်။

ဟာသ သတင်းများ

(Sympathy News) စာဖတ် ပရိသတ်များ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ချင်း စာ၍ သနားစရာ၊ ရယ်စရာ ဖြစ်သွားသော သတင်းမျိုး ဖြစ်သဖြင့် ထိုသတင်းမျိုးကို အကျယ်တဝင့် ရေးသား ဖော်ပြတတ်ကြပေသည်။ ဥပမာ-ရပ်ကွက်တစ်ခု မီးလောင်သဖြင့် လူမမာ အမယ်အိုတစ်ဦးမှာ အိမ်ထဲမှ ဆင်းမပြေးနိုင်ဘဲ မီးထဲပါသွားခြင်း၊ ရုတ်တရက် ရေကြီးလာသဖြင့် လူများနှင့် ကျွဲ၊ နွား၊ ခွေး၊ ဝက် စသော တိရစ္ဆာန်များမှာ ကယ်မည့်သူ မလာမချင်း အိမ်ခေါင်မိုးပေါ် တက်နေကြရခြင်း၊ ပဲခူးမြို့တွင် သတို့သားတစ်ဦး ညီမနှင့် မင်္ဂလာဆောင်ရာ အစ်မပါ အဆစ်ယူ၍ မင်္ဂလာဆောင်ရခြင်း စသော သတင်းမျိုးများ ဖြစ်လေသည်။

သတင်းစာများတွင် သတင်းကောင်းတစ်ခုအနေဖြင့် (Unusualness News) သဘာဝမကျသော၊ ဓမ္မတာ မဟုတ်သော သတင်းထူး သတင်းဆန်းများကိုလည်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြလေ့ ရှိကြပေသည်။ ထိုသတင်းမျိုးမှာ ဝက်မကြီးမှ ဆင်ကလေး မွေးခြင်း၊ ငှက်ပျောပင် ခါးလယ်မှ ငှက်ပျောခိုင် ထွက်လာခြင်း စသော အံ့သြကြရသည့် သတင်းထူး၊ သတင်းဆန်းများ ဖြစ်လေသည်။

လူနေမှုဆိုင်ရာ သတင်းများ

ထို့နောက် (Progressive News) လူနေမှု အဆင့်အတန်း တိုးတက်မှု သတင်းများ၊ စက်မှုလက်မှု လောကဓာတ်ပညာနှင့် စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ခြင်း စသော လုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာသည့်သတင်း၊ ဥပမာ-နွားဖြင့် လယ်ယာထွန်ခွဲရာမှ စက်ကြီးများဖြင့် ထွန်ယက်ကြပြီ ဟူသော သတင်း၊ လေရဟတ်မပါသော ဂျက်လေယာဉ်ပျံများကို ယူဘီအေမှ သုံးပြီး ဟူသော သတင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ ရပ်ကွက်တိုင်းတွင် တစ်လ တစ်ကြိမ် သန့်ရှင်းရေးလုပ်၍ လမ်းမကြီးများပေါ်တွင် ကွမ်းတံတွေးထွေးခြင်း၊ နှပ်ညစ်ခြင်းများ ရှောင်ကြဉ်ကြပြီ ဟူသော သတင်း စသော လူနေမှုအဆင့်အတန်း (Mass of Civilization) ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းများ တိုးတက်လာသည့် သတင်းမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

အထိတ်တလန့် သတင်းမျိုး

(Combat News) အထိုးအကြိတ် စသော ယှဉ်ပြိုင်မှု သတင်းများ၊ (Crime News) ရာဇဝတ်မှု သတင်းများ၊ (Adventure) စွန့်စားမှု သတင်းများ စသော သတင်းများမှာ သတင်းစာများအတွက် အရေးပါသော သတင်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။ (Combat) ဆိုသော သတင်းများမှာ အကြိတ်အနယ် အရှုံးမပေးဘဲ တိုက်ခိုက်နေကြသော စစ်ပွဲသတင်း၊ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် စသည်ဖြင့် စိတ်မကျေပွဲ ထိုးသတ်ကြသော လက်ဝှေ့ပွဲသတင်း၊ ဆီးနှင်းများ ခဲနေသော မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းတွင် အအေးဒဏ်ကို ကာကွယ်၍ စွန့်စားကာ သွားရောက် နေထိုင်ကြသော သတင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပေသည်။

သတင်းစာများတွင် (Suspense News) စာဖတ်ပရိသတ်များအတွက် စိုးရိမ်မကင်း၊ သို့လော သို့လော ဖြစ်စေတတ်သည့် သတင်းများလည်း ဖော်ပြတတ်သေးသည်။ ဂျော့ဘုရင် ဖျားနာနေရာ ဘုရင့်သမားတော်ကြီးများနှင့် ကုသနေရသော သတင်း၊ ရန်ကုန်မှ မော်လမြိုင်သို့ ထွက်ခွာသွားသော လေယာဉ်ပျံတစ်စင်း မော်လမြိုင်သို့ မရောက်ဘဲ ပျောက်ဆုံးနေသော သတင်း၊ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပသည့်သတင်း စသည်ဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ် ရင်ဖို၍ စောင့်ရသော သတင်းမျိုးပင် ဖြစ်သည်။

အညီအဟောက် သတင်းများ

ထိုနောက် (Sex and Age) ဟူသော အဖိုအမ ဖောက်ပြန်မှု အညီအဟောက် သတင်း၊ အချို့သော သတင်းစာကြီးများမှာ အညီအဟောက် ဖိုမ ဖောက်ပြန်မှုများကို တခမ်းတနား ဝေဝေဆာဆာ ဖော်ပြကြလေသည်။ သို့သတင်းမျိုးမှာ ၁၆ နှစ် ကညာပျိုနှင့် အသက် ၆၀ ကျော် အဘိုးအိုတို့ ခိုးယူ ထွက်ပြေးသည့် သတင်း၊ မယားကြီးနှင့်လူအား ကျောင်းသူ အပျို ကလေး တစ်ဦးက ဇွတ်ချစ်၍ ခိုးရာလိုက်ပြေးသည့် သတင်း စသော ချစ်ရေး၊ ကြိုက်ရေး အိမ်ထောင်ရေးအဖြစ်ဆန်း သတင်းများနှင့် အသက်အရွယ်အားဖြင့် ဆူးခြားစွာ ဖြစ်ပေါ်တတ်သော သတင်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာ အသက် ၁၂၀ ခန့်ရှိသော အဘိုးကြီးတစ်ဦး၏ ကိုယ်တွေ့ အသက်ရှည်နည်း ဗဟုသုတ သတင်း၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကို အာဂုံဆောင်၍ တတ်မြောက်နေသော မောင်ထွန်းကြိုင်၏ သတင်း စသည်ဖြင့် ဖြစ်လေသည်။

တိရစ္ဆာန်လောက

(Animals News) တိရစ္ဆာန်လောက သတင်းများ၊ ဤသတင်းများမှာ မြန်မာသတင်းစာများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြလေ့ နည်းပါးကြလေသည်။ အနောက်နိုင်ငံတွင်မူ တိရစ္ဆာန်များ အကြောင်းကို တခမ်းတနား ချဲ့ထွင် ရေးသားလေ့ ရှိကြသည်။ ဥပမာ-မိမိ အရှင်သခင် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက် သွားသဖြင့် သခင်အလောင်းနားမှ ၇ ရက်ခန့် မခွာသော ခွေးလိမ္မာသတင်း၊ တိရစ္ဆာန်ရုံသို့ ရောက်လာသော ကျား၊ ဆင်၊ မျောက်၊ ဝက်ဝံ စသော တိရစ္ဆာန် အသစ်အဆန်းများသတင်း စသည်ဖြင့် တိရစ္ဆာန်လောက သတင်းများကို တခမ်းတနား ရေးသား ဖော်ပြကြလေသည်။ တိရစ္ဆာန်လောက သတင်းဆန်း များလည်း သတင်းထောက်များက မျက်ခြည်ပြတ်မခံဘဲ ထောက်လှမ်းရေးသား ကြရလေသည်။

အမေရိကန်တို့ ကျင့်ဝတ်

သတင်းထောက်လှမ်း ရေးသားမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အမေရိကန် သတင်းစာဆရာများက အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်ထားကြ လေသည်။

- (၁) မိမိသတင်းစာအတွက် သတင်းများကို ထောက်လှမ်းရေးသား သည့် အခါတိုင်း မိမိ သတင်းသည် (Objectively) အဂတိ မလိုက်စားဘဲ ရေးသားသော သတင်း ဖြစ်ရမည်။ သတင်း အချက်အလက် စုံလင်သော သတင်း ဖြစ်ရမည်။

(1) Get the news : get all the news and nothing but the news.

- (၂) ခိုင်ခံ့သေချာသော သတင်း ဟုတ်၊ မဟုတ် ထပ်မံ၍ မစူးစမ်း မထောက်လှမ်းဘဲ အခြားသော စာနယ်ဇင်းများမှ သတင်းများကို ကူးယူဖော်ပြခြင်း မပြုရန်။

(2) Copy nothing from other publication without perfect create.

- (၃) အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် လည်းကောင်း တွေ့ဆုံ၍ရသော သတင်းများကို ထိုတွေ့ဆုံ

ခဲ့သူ၏ သဘောတူချက်၊ ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ မိမိ သတင်းစာတွင်
ရေးသားဖော်ပြခြင်း မပြုရန်။

(3) Never print and interview without knowledge and
consent of the party interviewed.

(၄) ငွေပေး၍ လည်းကောင်း၊ အခြားသော ပစ္စည်းများ လာဘ်ထိုး၍
လည်းကောင်း ကြော်ငြာသဘော ဝါဒဖြန့်၍ပေးသော သတင်း
မျိုးကို ဘယ်အခါမှ သတင်းအဖြစ် မရေးသားရန်။

(4) Never print a paid advertisement as news matter.
စသော စည်းကမ်းချက်များ ဖြစ်လေသည်။

[ကိုယ်တွေ့သတင်းစာဝညာ (၁၉ ..?)။ ရန်ကုန်၊
ပင်းယစာပေ။ စာ ၂၇၉-၃၀၂။]

ခေတ်အမျိုးမျိုးမှ မြန်မာ ဟာသစာပေ

လူမှာ အကြောပေါင်း တစ်ထောင် ရှိသည်ဟု ကြားဖူးပါသည်။ မြန်မာတို့၏ အသုံးအနှုန်းတွင် “ဂွမ်းဆီထိ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုခြင်းမှာ ယင်းအကြောပေါင်း တစ်ထောင်လုံး စိမ့်သွားသည့် ခံစားမှုမျိုး ဖြစ်ပါမည်။ ပုဂံ ရာဇဝင်တွင် အနော်ရထာမင်းစောသည် ရှင်အရဟံ၏ တရားထူး တရားမြတ်ကို ကြားနာရ၍ “အကြိမ်တစ်ရာ စစ်သော ဆီတွင် အဖန်တစ်ရာ ဖတ်သော ဝါဂွမ်းကို ချဘိသကဲ့သို့ ဩက္ကမ သဒ္ဓါဖြင့် မတုန်မလှုပ်သော ပီတိ၌ တည်၏” ဟု ဖတ်ရှုဖူးပါသည်။

အနောက်တိုင်းအယူ

လူတစ်ဦးတစ်ယောက် ပြုံးရယ်သည့်အခါ မျက်နှာတွင်ရှိသော အကြောပေါင်း ၁၅ ခုမှာ ကျုံ့သွားပြီး၊ အသက်ရှူဟန်လည်း အနည်းငယ် ပြောင်းလဲသွားသည်ဟု ယခုခေတ် အနောက်တိုင်း သိပ္ပံဆရာများက ဆိုပါသည်။ လူတစ်ဦး ပြုံးရယ်ဟန်ကို အသေးစိတ် လေ့လာကြည့်လျှင် (၁) ပါးစပ်ထောင့်များ အနည်းငယ် နောက်ဆုတ်သွား၍ ပါးစပ် ပိုကျယ်လာခြင်း၊ (၂) အထက်နှုတ်ခမ်း မြင့်တက်သွား၍ သွားများ ပေါ်ခြင်း၊ (၃) နှာခေါင်းနှင့် နှုတ်ခမ်းကြားရှိ အသားများ ကွေ့ကောက်တွန့်လိမ်ခြင်း၊ (၄) မျက်စိများ အရောင်တောက်ပလာခြင်း၊ (၅) အောက်မျက်ခမ်း အသားကလေးများ တွန့်လိမ်ခြင်းများကို မြင်တွေ့ရမည်ဟု ဆိုပါသည်။

ယင်း ငါးမျိုးသော မျက်နှာပြောင်းလဲပုံမှာ ရိုးရိုး ဣန္ဒြေမပျက် ပြုံးရယ်ချိန်တွင် လေ့လာရှုမြင်ရပုံ ဖြစ်သည်။ ထို့ထက်ပိုမို ပြင်းထန် လှုပ်ရှားသည့် ရယ်မောခြင်း ဖြစ်ပွားလာပြီ ဆိုလျှင်မူ မျက်ရည်များ ထွက်လာတတ်၍ မျက်စိအရောင် တောက်ပမှု လျော့ပါးသွားတတ်ပေသည်။ အသံလည်း ထွက်

လာသည်။ “ဝါး” ခနဲ ပွဲကျသွားသည့် ရယ်မောနည်းမျိုးကိုမူ ပေါက်ကွဲမှုဟု ဆိုရမည်။ သို့သော် ဟာသ ဆိုသည်မှာ မိန်းကလေးတစ်ဦး၏ ဣန္ဒြေမပျက် ပြုံးတုံ့ မပြုံးတုံ့ အဆင့်မှ စပြီး “ဝါး” ခနဲ ပွဲကျပြီး ခွက်ထိုးခွက်လန် ရယ် မောသည်အထိ အဆင့်အတန်း အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲသွားတတ်သည့် လက္ခဏာ များ ရှိကြောင်း ကမ္ဘာကျော် လောကဓာတ်ဆရာကြီး ဒါဝင် (Charles Darwin) က ရေးသား ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။

အရှေ့တိုင်း အဆို

ကျွန်တော်တို့ အရှေ့တိုင်းသားများ ကိုယ်တိုင် ဟာသရသကို အသေးစိတ် လေ့လာချက်များလည်း ရှိပါသည်။ ဟာသစာပေများ စုဆောင်းလေ့လာခဲ့သူ မြောင်းမြသခင်တင်၏ ကိုးကားဖော်ပြချက်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပါရှိသည်။

ဟာသရသသည် ရယ်မောခြင်း၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ (ဝါ) ကြည်နူး စရာ၊ ပီတိဖြစ်စရာ တည်းဟူသော ပျော်မွေ့နှစ်သက်သည့် စေတသိက် အဆင့်သို့ ပို့ဆောင်ခြင်းဖြင့် တစ်မဟုတ်အတွင်း ဆိုက်ရောက်စေ၏။

ရယ်မောခြင်း ခြောက်မျိုး ရှိရာ-

၁။ မျက်စိပွင့်ရုံ ပြုံးရယ်ခြင်း၊

၂။ သွား စဉ်းငယ် ပေါ်ရုံမျှ ရယ်ခြင်း၊

၃။ ညင်းညင်းချိုချို အသံထွက်ရုံ ရယ်ခြင်း၊

၄။ ပခုံးနှင့် ဦးခေါင်း လှုပ်ကြွ၍ ရယ်ခြင်း၊

၅။ မျက်ရည်ထွက်အောင် ရယ်ခြင်း၊

၆။ ကိုယ်ကိုလှုပ်ကာ ခုန်ပေါက်ရယ်မောခြင်း။

ယင်းရယ်မောခြင်း ခြောက်ပါးကို မြောင်းမြ သခင်တင်က ဘယ် ကျမ်းက ကောက်နုတ်ထားကြောင်း မဖော်ပြပါ။ သို့သော် အာရှပညာရှိကြီး များ၏ သုံးသပ်ချက်မှာ အနောက် သိပ္ပံရှင်ကြီးများထက်ပင် အသေးစိတ် ကျနေပါသည်။

ထို့ပြင် အလင်္ကာကျမ်းများတွင် ရသကိုးမျိုး ဆိုသည် ရှိပါသည်။ စာပေ ရေးသားသိကုံး ဖွဲ့နွဲ့ရာတွင် သဒ္ဒါလင်္ကာရပိုင်း ဆိုသည့် အသံဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် အတ္ထာလင်္ကာရပိုင်း ဆိုသည့် အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် တန်ဆာဆင်ခြင်း ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။ အတ္ထာလင်္ကာရပိုင်းတွင် အကျုံး ဝင်သည့် ရသ ကိုးမျိုးတွင် ဟာသရသလည်း ပါဝင်နေသည်။

အရှေ့တိုင်းသားများ ပြုစုသော အလင်္ကာကျမ်းတွင် ယင်းသို့ တွေ့ရပြီးသည့်နောက် အနောက်တိုင်းသား ကောစလား (Arthur Koestler) ၏ လေ့လာချက်အရဆိုလျှင် သူတို့ဆီတွင် ဟာသရသ ကိုးမျိုး ခွဲခြားထားပုံ တွေ့ရသည်။

အနောက်တိုင်းဟာသ ကိုးမျိုး

- ၁။ မြတ်ရာမှ နိမ့်ရာသို့ လျှောကျခြင်း (Bathos)
- ၂။ သရုပ်ပျက် (Caricature)
- ၃။ ဥပမာမြောက် (Comic Simile)
- ၄။ ပကာသနကို ဖောက်ထွင်းပစ်ခြင်း (Debunking)
- ၅။ သဏ္ဌာန်လုပ် သရုပ်ဖော် (Impersonation)
- ၆။ အသံထွက် ဆင်တူ (Pun)
- ၇။ ဇဝနဉာဏ် (Witticism)
- ၈။ ခေတ်ပြောင် (Satire)
- ၉။ စကားထား စကားဝှက် (Riddle)

နောက်ဆက်တွဲ ခြောက်မျိုး

နာမည်ကျော် ဥရောပ စာရေးဆရာ ကောစလားက ယင်းသို့ ဟာသ ကိုးမျိုး ဖော်ပြထားသော်လည်း၊ အမှန်မှာ အခြား အမျိုးအစား အများအပြား ကျန်ရှိနေပါသည်။ ကျွန်တော် လက်လှမ်းမီသလောက် ဖော်ပြရလျှင်-

- ၁၀။ အနန္တောအနန္တ ငါးပါးကို ပြက်ရယ်ပြုခြင်း (Blasphemy)
- ၁၁။ ကျောင်းသား အလွဲဖြေ (Howlers or Boners)
- ၁၂။ ခန့်ခန့် (Irony)
- ၁၃။ နှာခေါင်း သွေးထွက် (Practical Joke)
- ၁၄။ ကလေးချော့ (Nonsense and Nursery Tales)
- ၁၅။ စာဖျက် (Parody)

မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်သူ ပြောတာကိုမှ မယုံကြည်ဘဲ ကိုယ့်အသိဉာဏ်နှင့် အခါခပ်သိမ်း ယှဉ်ကြည့်ရန် ကာလာမသုတ်တွင် ဟောတော်မူခဲ့၍၊ ကျွန်တော်လည်း ကောစလား ပြောသည့်အတိုင်း အတည်မပြုသေးဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လိုက်ရှာခဲ့ရာ ယင်းစာပို ခြောက်မျိုး တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်

ဟာသရသမှာ သူပြောသလို ကိုးမျိုး မကတော့။ ၁၅ မျိုး ရှိသွားလေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်တွင် ၁၅ မျိုးစလုံး ရှိသည်။ ရှေးကတည်းက စပြီး ရှိခဲ့သည်။

ဟာသနှင့် ပတ်သက်၍ ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်က “သတ္တဝါ မှန်သမျှ တို့သည် ပျော်ရွှင်မှု တည်းဟူသော ဟာသရသကို ခံစားမှုရှိကြမှ စိတ်ဓာတ် ပွင့်လင်းခြင်း၊ ပျော်ရွှင်ခြင်း သဘောသို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်၏။ သို့မှသာ မိမိ တို့၏ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးတို့ကို တက်လှမ်းကြစဉ် လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင် ရှိကြ၏” ဟု ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။

ဟာသ အမျိုးအစား

မြန်မာလောကတွင် ကြားသိရသည့်ဟာသ ၁၅ မျိုး၏ နမူနာများကို ကောက် နုတ် ဖော်ပြလိုပါသည်။ ယင်းသို့ ဖော်ပြရာတွင် ခေတ်အမျိုးမျိုး ပါဝင်နေ၍ သမိုင်းအနေနှင့်လည်း အတော် ရုပ်လုံး ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။

၁။ မြတ်ရာမှ နိမ့်ရာသို့ လျှောကျခြင်း

“ပလ္လင်ပေါ်က မျောက်ကလေး ခုန်ဆင်းပြေးသလို” ကျဆင်းသွား သည့် ဟာသရသကို ပထမဆုံး ဖော်ပြလိုပါသည်။ အင်္ဂလိပ် အားဖြင့် From the Sublime to the Ridiculous ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ဦးပုညက စိပ်ပုတီးနှင့် ရိပ်ကြီးခိုချင်ဟန် အောက်ပါ ဒွေးချိုးကို ရေးခဲ့သည်။

တောခိုချင် စိတ်ကယ်နှင့်
သပိတ်ကိုလွယ်
သားရေနွယ်ကွဲ ရှာတုန်း။
ချောင်အနီးမှာလ
မောင်ကြီးကို တစ္ဆေကိုက်လိမ့်မယ်
မင်း လိုက်ခဲ့အုံး။

တောထွက်မည့် ဆရာကြီးက ဟန်တွေ ပန်တွေ၊ သားရေနွယ်တွေ ဘာတွေ ရှာခိုင်းပြီးမှ တောထဲတွင် တစ္ဆေကြောက်၍ သူ့မိန်းမလည်း လိုက်ခဲ့ ပါဦးဟု ဆို၏။

ဗာရာဏသီပြည်၏ ဗကမင်းသည် ပဉ္စပါပီနှင့် အဆက် ဖြစ်နေ

သည်။ သူ့မြာဆီသို့ သွားလိုသောစိတ် ပြင်းထန်စဉ် နေက ဝင်ခဲ၍ သူရိယ
နေမင်းကို ကျိတ်ပြီး စိတ်ဆိုး ကျိန်ဆဲနေပုံကိုလည်း စာရေးဆရာကြီး ဦး
ရွှေနီက အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့နွဲ့ထားသည်။

သူလည်းနေ ငါလည်းနေ
နေမင်းဆွေပါဘဲ၊ နေနတ်မျိုးချင်း
နေရင်းဇာတိ၊ သာကီယဘုန်း
နေကြတုန်း၊ နေတလုံးစီ ရသူပါ
နေမိနေရာ၊ နေစကြာ ဟု
နေအာဒိစ္စ၊ သူပါဌ်ကမှာ
ဘာတာတာနှင့်၊ အာဒိစ္စင့်
အာခေါင်ကို ဖဲ့ချင်လှ၊
နငယ်အနေ၊ သဝေကလေး
ခွေခွေလေးနှင့်၊ နေရေးမမြင်
နေ့မလျှင်သည်၊ နေဝင်ခဲသောကြောင့်
နေနဲ့အောင်နေ၊ နေတဲ့
နေကိုသာ စိတ်ဆိုး၍၊
တတိုးတိုး မြည်မိရှာခဲ့။

ယင်းကဗျာတွင် သူရိယ နေနတ်မင်းနှင့် ဗာရာဏသီက နေမျိုးနွယ်
လူမင်းတို့မှာ အာဒိစ္စဝံသ အချင်းချင်း ဖြစ်စေကာမူ၊ သိက္ခာ မထိန်းနိုင်ဘဲ
တစ်ဦး၏ အာခေါင်ကို တစ်ဦးက ဖဲ့ပစ်ချင်အောင် စိတ်ဆိုးပုံများ ပေါ်လွင်
ပါသည်။

၂။ သရုပ်ဖျက်

ကာတွန်းဆရာများက သူတို့ မုန်းသည့် လူများကို သရုပ်ဖော်ရာ
တွင် အရုပ်ဆိုး အကျည်းတန်အောင် လုပ်ပစ်တတ်ကြသကဲ့သို့ စာရေးဆရာ
များကလည်း အလားတူ စာလုံးဖြင့် ရုပ်ဖျက်ဆင်းပျက် လုပ်တတ်ကြပါ
သည်။ ဇူစကာပုဏ္ဏား ဝင်္ဂီပါတောင်ကို အလှူခံထွက်စဉ် ဦးပုညက သူ့ကို
အောက်ပါအတိုင်း မြင်ခဲ့သည်။

သိကရီ၊ ရွှေပိုးတိ အသာတွန့်သည့်နယ်၊
မောင်လွန့်ကာ လူး။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ခါးငယ်ကိုလိမ်၊ ဖင်ပိန်ကို အကုန်နှံ့ပါလို့
 အိပ်ပဲ့ အနိုင်ချီရတော့
 ဗွတ်ဖင်နီ ပျံသင်စလို့၊
 လမ်းတွင်လှဘူး။
 လမ်းမတွင်
 မြိုင်ခွင်မှာ ခန္ဓာရွေ့ချည်ငဲ့၊
 တာတေ့မောင်ထွေး။
 ရိက္ခာငယ်ကုန်၊ မသာပုံ အတန်ပေါက်ချင်ပေါ့၊
 သက်ပျောက်ရင် မောင်တကိုယ်မို့၊
 လင်းတအို ဖင်ကိုနှိုက်မှာ စိုးလိုက်လှလေး။

၃။ ဥပမာမြောက်

ဟာသမြောက်သည့် ဥပမာ နှိုင်းယှဉ်ချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း
 စာဆိုတော် ဦးမင်း၏ သစ္စာတိုင်တေးထပ်တွင် ပါရှိသည်။

လယ်ပုစွန် ခေါင်းထွက်တော့
 ပြောင်းကွက်လို့ မသွေ
 ငေါင်းငှက်က ခြေနှစ်ထွေ
 ဒီရေက ချိုအုံး။
 ပင်လက်ပံ ကသစ်ကျူမှာ
 အနှစ်ယူထားတော့ တနှုန်း။
 ရုံးနက်တော့ မုန်းကွက်ဉာဏ်ကို
 ဘုန်းသက်ရန် မသုံး။
 ရေမြွေမှာ ခြေတွေ့အုံးစေတော့
 သွေမုန်းဖို့ မယူ
 ရွှေပေပင် နှစ်ခါသီးခါမှ
 အခွာကြီး ခွာလိုက်တော်မူ။
 ရေခဲတော့ ပွေ့နဲ့ကူပေါင်
 သွေလွဲသူ ဝင်မို့
 တင်သမျှ မောင်သစ္စာ
 မြဲငဲ့သေချာ။

ဘဒ္ဒတ္တကမ္ဘာမှာ
သံပရာ ချီအုံးတော့လေး။

၄။ ပကာသနကို ဖောက်ထွင်းပစ်ခြင်း

လူ့လောကတွင် ဟန်ဆောင်မှု ပကာသနများ ရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ အနှစ်မရှိသည့် အကာအဖြုန်းများသာ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို မလိုလားအပ်မှန်း သိလျက်နှင့် မြှောက်ပင့်ပေးသူ (ဝါ) ဖော်လံဖားတတ်သူများ ရှိတတ်သည်။ ယင်းတို့ကို မြင်ပြင်းကတ်၍ အမှန်အတိုင်း ဖွင့်ချရေးသားချက်များလည်း ရှိတတ်ပါသည်။

အောက်ပါ ထုတ်နုတ်ချက်မှာ ဘုရားလောင်း လုပ်ချင်သည့် ရှင်ဘုရင်ဘိုးတော်ဘုရားကို အမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးက ပုံတိုပတ်စနှင့် စိတ်ပျက်အောင် မြှူဆွယ်ခန်းပင်။

တစ်ကြိမ်က ဘုရင် ဘိုးတော်ဘုရားသည် အမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးသို့ မိန့်တော်မူသည်မှာ—

ဘုရင်။ ။ ပေါ်ဦးရေ၊ ငါက ဘိုးလောင်းတော် ဘေးလောင်းတော်များထက် ပိုမိုထူးကဲတယ်ကွ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ငါက ဘုရားဆု ပန်တာကိုး။ ဒါကြောင့် ငါဟာ ဘုရားလောင်းနှင့် တူရဲ့လား။ မင်းကတော့ ပညာရှိမို့ ငါ ဘုရားဆုပန်သူ ပီသစွာ ပါရမီ တော်တော် ရင့်သန်နေပလားဆိုတာ အကဲခတ်စမ်းပါကွယ်။

ဦးပေါ်ဦး။ ။ မှန်ပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ ဘုရားဆု ပန်ဝံ့သည် ဆိုကာမျှနှင့် အင်မတန် ချီးကျူး ဂုဏ်ပြုထိုက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ပါရမီ ဆယ်ပါးကို အားထုတ် ဖြည့်ဆည်းရမည့် သူမို့ပါ။ ဒါကြောင့် ဘုရားဆု ပန်သူများဟာ တောင်တွင်းကြီးက ခင်ကြီးပေါက်လို ဖြစ်မသွားရန် လိုအပ်ပါတယ်။

ဘုရင်။ ။ ခင်ကြီးပေါက်ကလည်း ငါလို ဘုရားဆုပန်သလားကွ။ ဘယ်လိုလဲ။

ဦးပေါ်ဦး။ ။ တောင်တွင်းကြီးမြို့မှာ ခင်ကြီးပေါက် ဆိုတဲ့ တောထွက် ရဟန်းကြီး ရှိခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကို ဆွမ်းပင့်ကျွေးရင် သက်သတ်လွတ်မှ ဘုဦးပေးတယ်။ ဒါကြောင့် လူအများ အလွန် သဒ္ဓါကြည်ညိုပြီး ဘယ်တရား

အားထုတ်ပြီး ဘယ်ဆုမျိုး ပန်သလဲလို့ မေးတတ်ကြတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ တော့ တောထွက်ရဟန်းကြီးက “ဒကာတို့၊ ဘုန်းကြီးဟာ သဗ္ဗညုတ ဘုရား ဆုပန်တယ်” လို့ မိန့်ကြားသတဲ့။

အဲဒီသတင်း ပေါက်ကြားတော့ ခင်ကြီးပေါက်ကို လာရောက် ဖူးမြော် လှူဒါန်းတဲ့ ပရိသတ်ဟာ စဲတယ်လို့ မရှိဘူး။ ပညာရှိကြီး တစ်ဦးက ခင်ကြီး ပေါက်ဟာ ဘုရားလောင်း ဟုတ်၊ မဟုတ် စမ်းသပ်ချင်စိတ် ပေါ်လာသတဲ့။

ဘုရင်။ ။ ဪ ဘယ်လိုများ စမ်းသပ်သလဲ။

ဦးပေါ်ဦး။ ။ စမ်းသပ်ပုံကတော့ အဲဒီ ပညာရှိကြီးက သူ့တပည့် နှစ်ယောက်ကို အရက်မူးအောင်တိုက်ပြီး ခင်ကြီးပေါက် ကျောင်းအနီးမှာ သံချပ်ထိုးခိုင်းတယ်။

ပထမလူ။ ။ ရင့်မာတစ်ကျိပ် အနုငါးရာဗျ။

ဒုတိယလူ။ ။ နောင်လာရှစ်သောင်း ဘုရားလောင်းဟေ့။

ပထမလူ။ ။ ဘုရားလောင်းနောက် တို့နှစ်ယောက် လကွယ်။

ဒုတိယလူ။ ။ ဒို့နှစ်ယောက် နောက်မှ ခင်ကြီးပေါက်ဟေ့။

သံဖြိုင်။ ။ ဟေး လား မောင်ရဲ့ ဝါး။

အဲဒီလို အကြိမ်ကြိမ် ကျောင်းရှေ့မှာ ခေါက်တုံ့ ခေါက်ပြန် သံချပ် ထိုးတော့ တောထွက်ရဟန်းကြီးက ထွက်လာပြီး သေသေချာချာ ကြည့်သတဲ့။ သံချပ်ကို နားထောင်ပြီး ခင်ကြီးပေါက် ဆုံးဖြတ်ပုံကတော့—

ဘုရင်။ ။ အေး အလောင်းတော်ကြီးက ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်သလဲ။

ဦးပေါ်ဦး။ ။ “ဪ ငါ့အရင် ပွင့်မည့် နောင်တော်ကြီးများတောင် မူးကြ ရူးကြတုန်း ရှိပါသေးကလား။ ငါက အခုလို ဆင်းရဲဒုက္ခခံပြီးကျင့်ဖို့ မလိုသေးပါဘူး” ဆိုပြီး မကြာခင်မှာ ခင်ကြီးပေါက် လူထွက်သွားတယ်။

ဘုရင်။ ။ ဟဲ ဟဲ၊ ပေါ်ဦးက ငါ့ကို လှောင်နေပြန်ပါပြီ။

၅။ သဏ္ဌာန်လုပ် သရုပ်ဖော်

မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်များတွင် သိကြားထွက်ခန်း၊ ရှင်ဘုရင်ထွက်ခန်း၊ ရသေ့ထွက်ခန်း၊ ဘီလူးထွက်ခန်းများကို အများ မြင်ဖူးကြပေမည်။ “သဏ္ဌာန် လုပ်ရင် သရုပ်ပေါ်ရမယ်” ဆိုသည့် စကားအတိုင်း စာဆိုနှင့် ဇာတ်ဆောင်သူ နှစ်ဦးလုံး ကြိုးပမ်းကြရပါသည်။ သူတစ်ဦး၏ သဏ္ဌာန်ကို သရုပ်ဖော်ရာ တွင် ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ ရေးသည့် သိကြားမင်း ထွက်ခန်းမှာ ရိုးရိုးနှင့် ပြောင်မြောက် မြိုင်ဆိုင်သည့် စာပေတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

မေရ ရာဇာ

မေရရယ်မှ ရာဇာလေ။ မှိုင်းညိုညိုနှင့် ဒိုနေရာမှာ သိတာငယ်မှ
တရစ်၊ လေးကျွန်း လယ်ခေါင် မြတန်ဆောင်မှာ တောင်တဆစ်နှင့်
ကသစ်ကယ်မှ နီလွင်၊ ပင်လယ်ပန်းနှင့် နန်းကြီးရှင်ကို နှင်နှင် မမှတ်
ကြပါနှင့်။

ပါဏာတိပါတ် မသတ်သူသက် ခိုးဝှက်မယူ တရားစောင့်လို့ ဖြောင့်
သသူကို ငါမူဆုတောင်း မေတ္တာလောင်းလို့ တောင်းခဲ့မယ်။

မတော်မတရား လျှပ်စာစားလို့ စော်ကားတမူ ကျင့်သသူကို ပူအောင်
ချောင်းသို့ ငါစောင်းမည်။

ရှစ်သောင်း လေးထောင် နှစ်ပြန်ဆင့်သည် မြင့်သည့်တောင်က
နတ်ခေါင်ဒေဝါ ခရုသင်းနှင့် ငါဆင်းလာသည် သူဇာသက်နှင်း ကိုယ်
ရောင်လင်းသည့် တောင်ကြီးမင်းကို မတင်းနှင့်နော် မြေးတဖော်တို့။

သင်္ကြန်ကျချိန်တွင် သိကြားမင်းသည် နွားများ၊ ကျွဲများ၊ ဝက်များကို
အလှည့်ကျစီးပြီး လူ့ပြည်ကို ဆင်းရာတွင် ကသောကမျောဖြင့် ဟိုဟာ မေ့
ကျန်၊ ဒီဟာ မေ့ရစ်မို့ သုဇိတာတို့၊ သုမာလာတို့က အဆူခံရပုံများမှာလည်း
မြန်မာ ကာတွန်းဆရာများအတွက် အကွက်ကောင်းများပင် ဖြစ်သည်။ ယင်း
သို့ အကွက်ကောင်း၊ ချက်ကောင်းများကို ဦးပုညတို့ ခေတ်ကလည်း
လက်မလွှတ်ခဲ့ကြပေ။

သိကြားပြောင် တေးထပ်

နန်းမေရပြာသာဒ်
လမ်းဖြတ်တဲ့ လူနွာ
ကမ်းသတ်လို့ နှိမ်ရှာတယ်
အလိမ္မာ လွန်သား။
ထောက်လှမ်းချက် သုဓမ္မာဝယ်
ခုအခါ လစ်ကြသလား။
ဘုရားက သိကြားကိုမှာတယ်
ဌကထာရှိသား
သာသနာ ငါထားငဲ့
မမှားအောင် စေ့ဆော်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မကောင်းသူ ကောင်းသူတို့ကို
 ကြောင်းယူလို့ ဆန်းစစ်ကာမျှော်
 ဝိမလ နန်းသစ်ပေါ်မှာ
 သန်းရှစ်ဖော် ရွှေများနှင့်
 ဘုရားကို နှစ်ရစ်လိမ်
 ညစ်တဲ့ မာဃိန်
 ပစ်ရှာမည့် ဝရိဒိန်ငယ်
 ပန်းထိမ်မှာ ပြင်တုန်းထင့်လေး။

၆။ အသံထွက် ဆင်တူ

အသံထွက်ချင်း တူသည့် စကားလုံးများကို အမှီပြုပြီး ကလိခြင်း
 မှာလည်း ပေါများလှပါသည်။

တစ်ကြိမ်ကလည်း နာမည်ကျော် ဗန်းမော်ဆရာတော်က ထွဋ်ခေါင်
 ဆရာတော်ကြီး၏ သီလတရားကို မယ်သီလနှင့် ထင်မှားစရာ ဖြစ်အောင်
 ရေးခဲ့ဖူးသည်။

စိပ်ပုတီးနှင့်
 ရိပ်မှီးတဲ့ ထွဋ်ခေါင်။
 ဦးရွှေညို သီလချောရယ်နှင့်
 တောခိုသည့်ချောင်။
 ခန္ဓာတောင်
 ရုပ်ဆောင်တဲ့ ရှင်ထွဋ်။
 သီလဆို ဖြူဖြူဆွကို
 အားရအောင် ချွတ်။

ထွဋ်ခေါင်။ ။ ဘယ့်နှယ်လဲ ကိုဗန်းမော်၊ ကျုပ်ကို သီလရှင်တွေ
 ဘာတွေနှင့် လှောင်သပေါ့လေ။

ဗန်းမော်။ ။ အရှင်ဘုရား၏ သီလတော်၊ သမာဓိတော် စင်ကြယ်
 ချောမွေ့တဲ့ သဘောကို ဂုဏ်တင်ပြီး ချီးမြှင့်တဲ့ကဗျာသာ ဖြစ်ပါကြောင်း
 ဘုရား။

ထွဋ်ခေါင်။ ။ တော်ပါ ဗန်းမော်ရယ်၊ ငါ့ကို နှစ်စွယ်သော အဓိပ္ပာယ်
 နှင့် နှိမ်တာ မဟုတ်လား။

စာဆိုတစ်ဦး ရေးသည့် ထန်းခေါက်ဖာဘွဲ့နှင့် ဤကဏ္ဍကို ဖုံးအုပ်ချင်ပါသည်။

ထန်းခေါက်ဖာဘွဲ့

ပြုံးစိစိအသွင် အပြောက်ဟန်လှလိုက်တာက
သုံးမိလျှင် နောက်တဖန် တ ရပါလိမ့်
မှောက်လှန်၍ ပြဝံ့ပါရဲ့ ချစ်မိပါ။
အောက်ခံအမရယ်က နုဆန်းစွာ။
ဆရာ သုံးစေဖို့
ဖာဖုံးမှာ အနက်ကြောင်းတွေနဲ့
အရက်ကောင်းသနော် ရွှေမိန့်ရွာက
ရေစိမ်ကာ ကောင်းစွာထိုးလိုက်တာမို့
ငွေချိန်တာတောင် ၎င်းဖာမကျိုးပါဘု
အဖိုးတန် ငွေနှစ်ကျပ်ကယ်နှင့်
ကျေနပ်အောင် ပြုပြင်လို့ ရောင်းလိုက်ပါရဲ့
သောင်းထိုက်တဲ့ နဂရာမှာ
ပေါင်းကြိုက်တဲ့ ဖာ။
ထေရ်အရှင် ရဟန်းတော်မက်စေဖို့
အညီပင် ဆန်းသနော် အကွက်တွေနှင့်
ထန်းလျှော်အရွက်ကိုတော့ သပ်နှိုးဖြာ
အရပ်ကြီးဖာနှင့် မတူပါတကား
အကြောင်းရဲ့သာ
၎င်းဖာ အထင်မြင်တွေးတာက
ဆောင်းအခါဝင်လျှင် နွေးမှာမို့
ကောင်းလောက်အောင်
တဖုန်းသာမဏကို ကပ်လိုက်ချင်လှ
အသုံးမှာ နတ်အတွေ့ကဲ့သို့
ဖာအကျော် ဇမ္ဗူမှာ ရှားလောက်အောင်
တလုံးတခါ ထပ်၍ မှာတော်မူပါဘုရား။

၇။ ဧဝနဉာဏ်

တစ်ယောက်က ပြောသည်ကို မိမိက ချက်ချင်းလက်ငင်း ပြန်ဖြေ၊
ပြန်အုပ်ပြီး ပွဲကျအောင် ပြောနိုင်မှလည်း ဧဝနဉာဏ်ဟု ခေါ်ထိုက်ပါသည်။
“သူခိုးပြေးမှ ထိုးကွင်းထ” ဆိုသကဲ့သို့ သူများ ပြောသည်ကို အိမ်ပြန်ရောက်
ပြီး တစ်ရေးနိုးမှ အကြံပေါ်သည့် အစွမ်းမျိုးကို မဆိုလိုပါ။

အောက်ပါ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ အချီအချ ပြောကြပုံများမှာ
မှတ်သားလောက်ပါသည်။

ညောင်ကန်ဆရာတော်နှင့် ရွှေတောင်ဆရာတော်

ရွှေတောင်။ ။ ရတနာရွှေတောင်၊
ထွန်းလင်း ပြောင်၊
ရောင်ဝါ ဘာကြောင့် ညှိုးအံ့နည်း။
ညောင်ကန်။ ။ ရွှေတောင်ထိပ်ထက်၊
ညောင်မြစ်ယက်၊
ကိုင်းခက် လွှမ်းအုပ်တော့မည်တည်း။
ရွှေတောင်။ ။ ရွှေတောင်ခေါ်လှစ်။
ဇေယျရစ်၊
ညံ့နစ်ရောင်ဝါ မညှိုးတည်း။
ညောင်ကန်။ ။ ညောင်ကန်ဟုခေါ်၊
ဉာဏ်ခေါင်ဇော်၊
ရွှေလှော် ပြာချတော့မည်တည်း။

လူဦးမင်းနှင့် ဖိုးသူတော်

နန်းမတော်မယ်နု ရှေ့တော်၌ လူဦးမင်းနှင့် ဖိုးသူတော်တို့ ဆုံကြ
ရာဝယ်-

လူဦးမင်း။ ။ ပဲဖြူက ဆိမ့်လိုက်တာ၊
ရသာက လွန်ထူး။
ဖိုးသူတော်။ ။ ညအခါ၊
လသာသာ ကိုယ်တော်သုံးတယ်၊
လေပုန်းကမြူး။

၈။ ခေတ်ပြောင်

ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ သို့မဟုတ် ခေတ်ကာလကို ပြောင်လှောင်
သည့် စာပေမျိုးကို အချုပ်တန်းဆရာဖေ၏ ဆုတ်ခေတ်ကဗျာ၌ တွေ့ရပါ
သည်။ ပါတော်မူပြီး မကြာခင် မန္တလေးမြို့ အခြေအနေကို စိတ်နာနာဖြင့်
ဖော်ပြခဲ့ဟန် တူပါသည်။

မျက်နှာပေး မမာကြပါနှင့်
ထာဝရပြုံးပါ
ကာလကို နှလုံးနာသည်
မုန်းစရာ ကရို။
လေပြင်းက အုတ်ဆက်ကွာအောင်
တုတ်စကြာ လွှတ်သည်ခါမှို့။
ဇာတ်တူချင်း ယခုအခါမှာ
ကရုဏာ ကွာလို့
အမှုသာ ရှာဖို့ပ
မြန်မာတို့စိတ်မှာ။
ဥပုသ်သည် ဓားပြရိုးပါလို့
တရားကိုး ဖမ်းတဲ့အခါ။
ခွတစ်မျိုး မချမ်းသာတယ်
လမ်းတကာ ဉာဏ်ကုတ်လို့
သံတုတ်နှင့် ဇီဝိန်ခြေ
တိုင်းပြည် သိပေ။
လိမ္မာမှ အသက်ရှည်မည်
အခက်တွေ ပွေလွန်းလှလေး။

ထိုအချိန်လောက်ကပင် မောင်းထောင် ဦးကျော်လှ ရေးသော သံချို၌
“ခေတ်မကောင်းဘူး ဆိုပြီး ဟိုမျှော် ဒီမျှော် မလုပ်ကြနှင့်၊ နောက်လာတဲ့
မောင်ပုလဲ ဒိုင်းဝန်ထက်ကဲ” ဆိုသလို ဖြစ်နေမည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ
ထိပ်ခေါက်ခံရသည့် မျောက်လို မဖြစ်ပါစေနှင့်ဟု အဓိပ္ပာယ်ပါသည့် သံချို
ကို စပ်ခဲ့ပါသည်။

ကပ်မသမာ ဓာတ်ပါပဟာမှို့
ကာလတကြိမ် ပျက်စဉ်က

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တိမ်တက်ခါ နီညိုညိုမို
အရင်လို ပျက်လိမ့်အုံးမယ်ထင်
ပြည်လုံးကို ပြောရှာကြ
ကောလာဟလ ဝစနံ။
ယိုးဒယားငယ်နှင့်
မျိုးခြားလူ ဘုရင်ဖြစ်လိမ့်မတဲ့
ပြင်သစ်မျှော်ကာ တမ်းသူနှင့်
ဟော်နန်းစံ ဦးဒည်ဘွားငဲ့ပြင်
ရုရှားတွေ လာပြီကောငယ်လို့
လူလောကာ ဝေါဟာရ
ပြောရှာကြပြန်။
နွယ်မတူ ဘယ်လူမျိုးသော်မှ
အုပ်စိုးကာ နိုင်ငံချဲ့စေတော့
ကံမဲ့သူ ပျက်ပြိုယွင်းလို့
ကံရှိသူ ဂုဏ်ထင်လင်းလိမ့်
အရင်းဖြင့် ကံသာကံ
ဓမ္မခန့် သိကုံး။

ခေါင်းကျင်အောင် ကျောင်းတွင် မျောက်ကိုလ
တချက်ပင် ရက်စဉ်ခေါက်သတဲ့
ထိုမျောက်ငယ် စိတ်နာသီးလို့
ခင်ကြီးကို သေဆုတောင်းပြန်ခဲ့
နောက်ကျောင်းထိုင် ဦးပွင်းငယ်က
မြင်ပြင်းကာ နားထင် အက်လုအောင်
နှစ်ချက်ပင် ရက်စဉ် ခေါက်ပြန်သတဲ့
ထိုနောက် မောင်ရှင်လာခဲ့ရင်
မြင်မသာ ခန္ဓာကြွေမည်ကြောင့်
မာပါစေ မေတ္တာပို့သည့်နှယ်
ဟိုမြို့နယ် ဂန္ဓာချုပ်ပါတဲ့
တရုတ်တွေ ခွေဆံကျစ်ငယ်နှင့်

ပြင်သစ်လူ ဘယ်ရုရှားသော်မှ
သနားမည် တယ်မထင်နှင့်
ဘိလပ်စံ ရှင်သခင်ငဲ့ပြင်
မျောက်နာသွင် နောက်လာကို တယ်မတကြနှင့်
နှစ်ချက်ခေါက်ဆရာ သက်သာလှပြီဟု
အောက်မေ့ကြအုံး။

၉။ စကားထား စကားဝှက်

ပြောလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဝှက်၍ ရုတ်တရက် နားမလည်စေဘဲ
တလွဲ အဓိပ္ပာယ်ကောက်စေရန် စပ်ဆိုထားသည့် စာသည် စကားထား စကား
ဝှက် ဟာသ အမျိုးအစား၌ ပါဝင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကုန်းဘောင် မင်း
တရားသည် ဘုရားပူဇော်ရန် ကြာဖူးကို ကိုင်လျက် ဖိုးသူတော် ဦးမင်းအား
'မောင်မင်း ငါ ဘုရားကြည်ညိုတော်မူတဲ့ သဏ္ဌာန်ကို မယဉ်မရိုင်းဘဲ တစ်
မုဟုတ်ချင်း စာဆိုရမည်' ဟု အမိန့်တော်မှတ်ရာ၊ ဖိုးသူတော် ဦးမင်းက-
“ခါးတောင်းမြီးဖြုတ်ပါလို့ ရုတ်ခနဲ အသာထိုင်၊
သူ့ဥစ္စာ ကြာငုံကြီးကို ဦးကာမကိုင်။
ကိုင်သာကိုင် ဆိုင်လေလေကို ဖို့၊
သာလျောင်းသျှင် ရောင်တော်ဦးမှာ ဖူးရပြန်လို့”
ဟု စပ်ဆိုခဲ့လေသည်။

၁၀။ အနန္တော အနန္တ ငါးပါးကို ပြက်ရယ်ပြုခြင်း

ဘုရား အစရှိသည့် အနန္တော အနန္တ ငါးပါးကို ပြက်ရယ်ပြုရန်ကိစ္စ
မှာ မျက်လုံးပြူးစရာ၊ ငရဲကြီးစရာဟု အောက်မေ့ကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော်
မြန်မာပြည်တွင် ဘုန်းကြီးရူးနှင့် လှေလူး၊ ဘနဖူး သိုက်တူး ဆိုသည့် စကားပုံ
မှာ ရိုးနေပြီ မဟုတ်ပါလား။ အနောက်နိုင်ငံ ခရစ်ယာန် လောကတွင်လည်း
ဤကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၏။

တစ်ချိန်က သီဟိုဠ်ပြန် ဦးဉာဏဝံသက ဓနုဖြူမြို့ ကျိုက်ကလွန်ပွန်
ဘုရားတွင်း၌ ရုပ်ပွားတော်ကို နှုတ်ခမ်းမွေး တပ်ဆင်ပေးခဲ့သည်။ သူ့သဘော
မှာ ဘုရား ဆိုလျှင် ပုရိသလက္ခဏာ ၃၂ ပါးနှင့် ညီညွတ်ရမည်မို့ နှုတ်ခမ်းမွေး
ပါမှ တကယ် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်မည် ယူဆ၍ ဖြစ်၏။ ယင်းသို့သော သာသနာ

ရေး သတင်းကို မန်လည်ဆရာတော်ကြီး ကြားသိ၍ အောက်ပါ ဒွေးချိုး
ရေးစပ် ဝေဖန်တော်မူခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းရယ်ပို
နှုတ်ခမ်း သူကြည်ညိုတဲ့
သီဟိုဠ်ပြန် ဖုံး။
စဉ်ရေးဟို
ဖင်မွေးကို ဘယ်လိုဆိုပ
သီဟိုဠ်ပြန် ဆရာဉာဏ်ရဲ့
အပါဒါန် ရွှေစာတမ်းကို
ကျမ်းပြုပါအုံး။

ကိုကံအေး ဆိုသည့် ဒကာ တစ်ယောက်မှာ ရုပ်ပွားတော် တစ်ဆူကို
ရွှေမချနိုင်မီ သစ်စေး သုတ်အပြီးတွင် ဘိုင်ကျ၍ ယင်းဘုရားကို တွံတေးမြို့
အပေါင်ဆိုင်၌ ငွေကိုးကျပ်နှင့် ပေါင်ခဲ့သည်။ အပေါင်ဆိုင်ထဲတွင် သီတင်း
သုံး နေရသည့် ရုပ်ပွားတော်က ညည်းတွားမိပုံမှာ-

ရှက်စဖွယ်၊ အနက်ထည် အညာမပြန်နိုင်လို့
ကြံကြပါအုံး။
ကြံရေးရယ်မသာ၊ ကံအေးဒါယကာကြောင့်
တွံတေးမှာ ဝါတော်ကပ်ရတယ်
ကိုးကျပ်နှင့် ဆုံး။

ထို့အတူ ဦးပုည၏ ဒေါနဆီ မေတ္တာစာမှာ ပါသည့် ရုပ်ပွားတော်
မှာလည်း မသက်သာရှာပါ။

ဒေါနဆီဘဝမှာ စုတိမနေ၊ သေလွန်ပြီးလျှင်၊ အထောက်မတန်၊
ရေနံဘဝတွင် ပဋိသန္ဓေ စွဲနေ ဖွားမြင်လာသည်ကို ဆရာလည်း
မသိ၊ သတိလည်းမထား၊ ဘုရားတစ်ဆူ၌၊ ကြည်ဖြူစေတနာ၊ သဒ္ဓါ
စိတ်ပြေး၍၊ ဆီမွေး ပူဇော်မည့်အကြံနှင့်၊ ရောင်လျှံတော် မဏိဦးက၊
ဖန်ဘူးစောင်း၍ လောင်းလိုက်ရာ၊ ရုပ်ရှင်တော်မြတ်စွာသည်၊ နံရှာ
တော်မူလွန်း၍၊ ရွှေခွန်းတော်မတုံ့၊ အနိုင်သာငဲ့ပြီးလျှင်၊ ရှုံ့၍ ခံတော်
မူရချေသည်။

၁၁။ ကျောင်းသား အလွဲဖြေ

စာသင်ကျောင်းများ၌ မေးခွန်းထုတ်ရာတွင် ကျောင်းသား သူငယ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

များ အလွဲလွဲ အမှားမှား ဖြေပုံမှာလည်း ဟာသကွက် ရာဇဝင် အူချာပေါက်
များ ထွက်ပေါ်လာတိပါသည်။

သပ္ပတ်အူရာဇဝင်

ရာဇဝင် တစ်ခန်းထုတ်ပေါ့
ရှမ်းတရုတ်မိုင်းသာ
မန်းစမုတ် ဝိုင်းလာသည်
ဆိုင်းမပါ ဘေထိ။
မင်းကျန်ရစ် ရေသောက်လာတွင်
မြွေပေါက်တာ တိုင်းကအသိ။
ရှင်ဘိုးမယ် ပြည်အာလန်မှာ
ရွှေစာရံ တည်ဘိ။
နော်ရထာ လော်မာမိတာကြောင့်
ဒေါ်သာအိ သေရှာ။
ကုလားတွေ အရှုပ်ထွေး
တရုတ်ပြေး တွင်တဲ့ ကျော်စွာ။
ရှင်စောပု အာသခံါတောင်
ကြာပင်မှာ သန္ဓေပြုတာကြောင့်
ဝေဠုလို့ အမည်သော်

ဦးဝိုင်းလို့ အညွှန်းခေါ်သည်
ကွမ်းဆော်ကို ကျွဲခတ်လို့လေး။

၁၂။ ခနိုးခနဲ

လူအချင်းချင်း ခနိုးခနဲ ပြောင်လှောင် ပြောဆိုခြင်းကို အင်္ဂလိပ်
ဘာသာဖြင့် (Irony) ဟု ခေါ်သည်။ ယင်းသို့ အဖွဲ့အနွဲ့မျိုးမှာလည်း မြန်မာ
စာပေတွင် မရှားပါပေ။ ဆယ်အိမ်ခေါင်းမင်း၏ စည်းစိမ်ကို ဦးကြီးက ဖွဲ့ဆို
ပုံ၌-

စည်းစိမ်ငယ် ကြီးပါဘိ
ရတ်သီးတောင့်ကိုင်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

နှစ်ယောက်ကယ်ထိုင်
 ယဉ်လက်ပြိုင် ကျယ်စပျစ်ကယ်နှင့်
 ပွယ်သစ်မြေအင်ရဲလို့
 ဇွန်းမတန် ကန်ယောက်သွားငယ်နှင့်
 ကြွက်နဖား ပုန်းရည်ကျိုသည်
 အလိုဗျာ စားပုံတင့်ပါဘိ
 ခေါင်းမင့်ဆယ်အိမ်ပေမို့
 အခြေကြီးလှ တောင်းကိုလေး။
 စားသောက်ဖွယ်ရာ
 ပြီးသောခါဝယ်
 ရသာချမ်းငြိမ် အခြင်မြေသက်
 ပင်ထန်းရွက်နှင့် ခေါင်ပျက်အိမ်တွင်
 စည်းစိမ်ကြီးငင် ခြေလိမ်တင်လို့
 ခုတင်ကြမ်းပေါက် သုံးချောင်းထောက်မှာ
 မှောက်ချည်လှန်ချည် အဆီရယ်ဖိန်း
 မှိန်းတဲ့ချည်နှင့်
 မကြည်သမ်းဝေ
 ထယ်မင်းပုံနေလိုက်တယ်
 နွားရေပြန့်အပေါ်မှာ
 ခေါင်းကတော် ကိုယ်တိုင်နှိပ်ခါမှ
 သူ အိပ်တယ်လေး။

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် သူ့အကြောင်း ကိုယ့်အကြောင်း စာဖွဲ့သည့်
 အလေ့ ထွန်းကားခဲ့သည်။ အညာသား မောင်မိုးတူ ဆိုသူက စာရေးဆရာ
 ကြီးကို ကပ်ရပ်ပြီး သူ့အတွက် ရေးပေးပါဦး ဆို၍ အောက်ပါ ကဗျာတို
 ကလေး ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။

လောင်းမင်းတရားရဲ့ တူ
 ဆင်ဖြူရှင် ရင်သွေး။
 မောင်မိုးတူ လူယဉ်ကျေး
 ဂေါတမ မြေး။

၁၃။ နှာခေါင်းသွေးထွက်

ပြောင်ခြင်း၊ နောက်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ဟာသဖြစ်၍ အများပျော်ရွှင် နှစ်သက်ကြပါသည်။ အင်္ဂလိပ်လို (Joke) ဟု ခေါ်ပါသည်။ ပျော်စေ ပြက်စေ ကလက်စေ ဆိုသည့်အတိုင်းပင်။ သို့သော် “အပြက် အပြက်နှင့် နှာခေါင်း သွေးထွက်” ဆိုသည့် စကားပုံကိုကြည့်လျက် အပြက်တွင် လွန်ကျူးပြီး ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဖြစ်သွားပုံများ ရှိတတ်ပါသည်။ ယင်းကို အင်္ဂလိပ်လို (Practical Joke) ဟု ခေါ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ ဟာသသမိုင်းတွင် ယင်းသို့ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ပြက်ရယ်ပြုတတ်ပုံ သာဓကများလည်း ပေါ်ပါသည်။

အမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးမှာ တစ်ချိန်က ချောက်တွန်းခံရဖူးသည်။

ဘိုးတော်ဘုရင်သည် အမတ် ဦးပေါ်ဦးကို အခြား မျိုးမတ်များထက် ခင်မင်သည်။ ဘိုးတော်က ဦးပေါ်ဦးကို အခွင့်အရေးပေးပုံ၊ သူငယ်ချင်းတမျှ ဆက်ဆံပုံတို့ကို အချို့ မျိုးမတ်များက မနာလိုသဖြင့် ဘုရင်နှင့် ဦးပေါ်ဦး တို့ အထင်အမြင် လွဲမှားအောင် တီးတိုး ဖန်တီးကြသည်။ ဦးပေါ်ဦးက ဘိုးတော်ကို “ပေါကြောင်ကြောင် နိုင်သည်ဟု ဆိုကာ အခြား မင်းသားတစ်ပါး ကို နန်းတင်ရန်၊ ဘိုးတော်ကို ဖြစ်သည့်နည်းနှင့် ဖြုတ်ချရန် ကြံစည်နေသည်” ဆိုသော သတင်းများကို ရွှေနားတော်ပေါက်အောင် ဝါဒဖြန့်ကြ၏။ အစတွင် ဘိုးတော်က ယုံကြည်မှု မရှိသော်လည်း မိဖုရားများက စိုးရိမ်သည်အထိ ဖြစ်လာကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရင်က ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် စုံစမ်းလို၍ တစ်နေ့ သ၌ ဦးပေါ်ဦးအား အနီးသို့ ခေါ်၍ တိုင်ပင်သည်မှာ-

ဘုရင်။ ။ ပေါ်ဦးရေ၊ ငါတော့ ရှင်ဘုရင် လုပ်ရတာ တော်တော်ကြီး ငြီးငွေ့နေပြီ။ ဒါကြောင့် တောထွက်ဖို့ စိတ်ကူးမိတယ်။ မင်း ဘယ်လို သဘောရလဲ။

ဦးပေါ်ဦး။ ။ (ရိုးရိုး မှတ်ထင်ကာ) မှန်ပါ။ အလွန်တရာ သင့်မြတ် ကြောင်းပါ။

ဘိုးတော်ဘုရင် မျက်နှာပျက်ကာ အတွင်းဆောင်သို့ ဝင်သွားသည်။

ဦးပေါ်ဦးက မိမိ အမှတ်မဲ့ ပြောလိုက်သော စကားများ မှားသွား ကြောင်း စဉ်းစားမိ၏။ ရှင်ဘုရင် မျက်နှာတော်ညိုသည်အထိ အထင်လွဲခံရ သူမှာ အသက်ပင် အန္တရာယ်ရှိစေနိုင်ကြောင်း သိပြီး ဖြစ်၏။ အိမ်သို့ ရောက် သောအခါ ဖိုးသူတော် ဝတ်သော အင်္ကျီနှင့် လုံချည် ပိတ်ဖြူကို အမြန်

ချုပ်လုပ်စေသည်။ တပည့်ကိုလည်း သင်တန်းစား အယူခိုင်း၍ သူခေါင်းကို ပြောင်နေအောင် အရိတ်ခိုင်းပြန်သည်။

ဦးပေါ်ဦးသည် ဖိုးသူတော်အသွင် ဝတ်ဆင်လျက် နန်းတော်သို့ အမြန် ပြန်သွားလေသည်။ ဘိုးတော်ဘုရင်၏ အိပ်ဆောင်တော် တံခါးဝတွင် ရပ်တန့် စောင့်ဆိုင်းနေရာ မကြာမီပင် ဘိုးတော် ထွက်တော်မူလာသည်။ ဘိုးတော်က ဦးပေါ်ဦးကို မမှတ်မိ။

ဘုရင်။ ။ ဟဲ့ ဘယ်သူလဲ။

ဦးပေါ်ဦး။ ။ ပေါ်ဦးပါ ဘုရား။

ဘုရင်။ ။ ပေါ်ဦးလား၊ ဟင် မင်း ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ။

ဦးပေါ်ဦး။ ။ မှန်လှပါ၊ အရှင်က တောထွက်မည်လို့ မိန့်ကြားလိုက် တဲ့အတွက် ရေပူရေချမ်း ကမ်းလှမ်းသူအဖြစ် နောက်တော်ပါးက လိုက်ပါရန် အခုလို ဖိုးသူတော် ဝတ်ပြီး လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဘုရင်။ ။ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရပေလေ ပေါ်ဦးရယ်။ ဒါလောက် မြန်မြန်ဆန်ဆန် ဘယ်မှာ တောထွက်နိုင်ဦးမလဲကွ။ ကဲ ကဲ မင်းအပေါ် ငါ အထင်လွဲမိတာ မှားပါတယ်။ အဆောင်တော်တွင်း ဝင်ပြီး မင်း ဖိုးသူတော် အဝတ်ကို ချွတ်ပြီး လဲပါဦး။ တကတဲမှပဲ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမ သတင်းစာဆရာကြီး ဖြစ်သည့် ဖိုးဝဇီရက ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနှင့် ရတနာပုံ သတင်းစာ၌ “တောသားက တောသူကို မတရား လှည့်ဖြားသတင်း” ကို အိုင်ချင်းလိုလို ရေးစပ် ဖော်ပြခဲ့ဖူးပါသည်။

ငါ ငယ်ငယ်နီကံကယ်က

မိုက်မိတယ် စောကြွယ်ရယ်

ဒွေးဗိန်ရဲ့တူ ငသာမြတ်ကယ်နဲ့

သနပ်ကန် တောင်ယာထဲမှာ

ကျွဲကျောင်းရတယ်၊ အိုလေး အဝေး

(တကြော့တမော့၊ အကျွန် ကန်တော့ပါရဲ့၊

အပေါ့လေးများ သည်တွင်သွားရင်ဖြင့်

တောဖျားကနတ်၊ ဖမ်းစားတတ်သည်) ဟု

ငသာမြတ် သူက ပြောသောခါ

တောထဲမှာ စောကြွယ်ရယ်

တကယ် ငါယုံမိသေး။

(တကြော့တမော့၊ အကျွန် ကန်တော့ပါရဲ့၊
အပေါ့ပေါက်ရန်၊ အိမ်ကိုပြန်လျှင်
နင့်ထံတွင်တဲ့၊ ငါ့ဟာကို ဆိတ်စာထည့်လိုက်ပါရစေ) တဲ့
တကယ်အေရယ်
ငသာမြတ် နှစ်ခါတွယ်လို့
သက်နှစ်ဆယ် အရွယ်ရှိခါမှ
ငါ သိတယ်လေး။

၁၄။ ကလေးချော

ကလေးချော သီချင်းများတွင် အမြဲလိုလိုပင် ဟာသ ရသ ပါရှိတတ်
၏။

ကြီးတော်ရဲ့နွား

ရိုးလေးတဲ့ရို
ချိုပေါက်တဲ့နွား
တို့လယ် ဝင်လို့စား
ကြီးတော်ရဲ့နွား။

ကြာအေး ကြာအေး

မကြာအေးကို သူ့အမေရိုက်ပါလို့
မှောင်မိုက်မှာငို
ကိုလူပျို ထရံပေါက်က
ခြေထောက်ကိုဆွဲ တွဲလွဲ
တွဲလွဲ နေပါအုံး
မိုး တောင်ကချုန်း မုန့်လုံး
မုန့်လုံး စက္ကူကပ်ပါလို့
ကြာကလပ်မှာတဲ့ ဆွမ်းတော်တင်
ပလ္လင်ပေါ်က မျောက်ကလေး
ဆင်းတယ်လို့ပြေး ကြာအေး။

၁၅။ စာဖျက်

စာပေတွင်လည်း အဖျက်သမားများ ရှိ၏။ ဥပမာ ဦးလန်း ဆိုသည့် ကလောင်ရှင်ကြီးမှာ “ရကန်ဖျက် ဦးလန်း” ဟု တွင်ခဲ့ပါသည်။ သူသည် ရာမရကန် ရေးသည့် ဦးတိုးနှင့် သင့်မြတ်ခဲ့ဟန် မတူပါ။ ထို့ကြောင့် ရာမရကန်ကို ဦးလန်းက ကန့်လန့်ဆန့်ကျင် ချေဖျက်ရေးသားပုံမှာ-

ကေသာသီရိအသေ
ဝေဿန္တရာတောတက်
ငှက်ကြီးတော်ကနု
သုဓန အရိန္ဒမကုမ္မာ
အမရမင်းနန္ဒာ
ငမိုးရိပ်မိကျောင်းနှင့်
ဇောင်းကလောကန်ရိုးမှာ
ငါ ခိုးမယ့်အလာ
မယ်ဝဏ္ဏ ဟံသာမှာ
မြင်းဝေလာတကောင်နှင့်
မှော်ရုံတော အဝင်
သမင်ကို ဖမ်း။ ။

လက်ဝဲသုန္ဒရ အမတ်ကြီး ရေးသည့် မဲဇာတောင်ချေ ရတုအလိုက် ကျွဲနာ ပေါင်ရှည်ဟု စပ်ဆိုသည့် လူမျိုးကလည်း ရှိသေးသည်။ ဟာသ စာပေ သမိုင်းတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အမြဲ သိက္ခာဖျက်နေတတ်ကြသူများမှာ ဖိုးသူတော် ဦးမင်းနှင့် လူဦးမင်းတို့ပင်။

လူဦးမင်းထံ လုံမတစ်ဦးက ချဉ်းကပ်ပြီး အင်းဝမြို့ကို သွားသည့် သူ့ရည်းစားထံ စာတစ်ပုဒ် ရေးပေးရန် ပန်ကြားသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးမင်းက “ရွှေဝသွား” အမည်ရှိ ကဗျာညွန့်ကလေး ရေးပေးသည်။

ရွှေဝသွား
ပါးလိုက်ဖို့လေ
လွမ်းသူ့စာခွေ။
အထွေထွေ
ဖြေတယ်လို့ မအေး။
ချစ်လို့သာ ကုံးရတော့

စာလုံး ဘယ်မလှပြီဘု

မိန်းမလက်ရေး။

ထိုစာညွန့်ကို ဖိုးသူတော် ဦးမင်းက မြင်တွေ့၍ ချက်ချင်းပင် အောက်ပါ
အတိုင်း အညွန့်ချိုးလိုက်ပါသည်။

ရွှေဝသွား

စားလိုက်ပါတဲ့ မုန့်တီတွေ

ဝမ်းကျလိုနေ။

တခွေခွေ

နေတယ်လို့ မအေး

ညစ်လို့သာ ကုန်းရတော့

အတုံး ဘယ်မလှပြီဘု

ဝမ်းကျလိုလေး။

ဟာသ သဘောတရား

ဟာသနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားစရာ အချက်အချို့ ရှိနေပါသည်။

လူလောကတွင် ရယ်ခြင်းနှင့် ငိုခြင်း ဟူ၍ လူ၏ ခန္ဓာကိုယ် လှုပ်ရှားမှု နှစ်မျိုး ရှိရာတွင် ရယ်ခြင်းမှာ ကောင်းသော အမူအရာ၊ ငိုခြင်းမှာ မကောင်းသော အမူအရာဟု အကြမ်းအားဖြင့် ခွဲခြားမှုများ ရှိနေပါသည်။

ဤတွင် ကောင်းသော အမူအရာကို ရှုတ်ချ၍၊ မကောင်းသော အမူအရာကို အလေးပြုသော အလေ့အထများလည်း ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။

ဟာသ ဟူသော ရယ်ရွှင်ပျော်ရွှင်မှုကို ဖန်တီးသူကို လူပြက် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လူပေါ် ဟူ၍ လည်းကောင်း ယူဆတတ်ကြပါသည်။ ရယ်မောသူလည်း အပြစ်မလွတ်ပါ။ ဣန္ဒြေသိက္ခာ ရှိသူသည် ရယ်မောရာ၌ အတိုင်း အထွာ ရှိသည်။ သဘာဝကျကျ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောတတ်သူများကိုကား သိက္ခာမဲ့သည်ဟု လူပြက်များလိုပင် ရှုတ်ချပြစ်တင်ခြင်း ပြုလေ့ရှိပါသည်။

သူတစ်ဦး ငိုယိုနေသည်ကို တွေ့ရှိပါက သနား ကြင်နာသော စိတ်ဓာတ် ပေါ်ပေါက်ကာ ချော့မော့တတ်ကြပါသည်။ သို့သော် သူတစ်ဦး ရယ်မောနေသည်ကို တွေ့က “ထိုသူ ရူးနေပြီလော” ဟုပင် မှတ်ထင်တတ်ကြပါသည်။

ဤကား ဟာသနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာ၌ ကြုံတွေ့ရသော
ဝိရောဓိ တစ်မျိုးပင် ဖြစ်နေပါသည်။

ကျွန်တော်၏ အနေဖြင့်ကား ရယ်ခြင်းနှင့် ငိုခြင်းကို ဆန့်ကျင်ဘက်
ဟု သဘောမထားဘဲ ထိုအမှုအရာ နှစ်ခုစလုံးသည်ပင် လူ၏ သဘာဝကျမှု၊
လူ၏ ကျန်းမာမှုကို အထောက်အကူ ပြုသည်ဟု ယူဆချင်ပါသည်။

အင်္ဂလိပ် ကဗျာဆရာကြီး ရှယ်လီ၏ ကဗျာတစ်ခုတွင် -

We look before and after
And pine for what is not;
Our sincerest laughter
With some pain is fraught;
Our sweetest songs are those
That tell of saddest thoughts.

သူ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ “ရယ်မောရာ၌လည်း ‘ငိုအားထက် ရယ်အား
သန်’ ဆိုသလို နာကျင်မှုများ ပါရှိတတ်ပါသည်။ ထို့အတူ သာယာနာပျော်
ဖွယ် အကောင်းဆုံး သီချင်းများမှာလည်း အလွမ်းတေးများသာ ဖြစ်ပါသည်”
ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ဆရာကြီး ဦးပုည၏ ကဗျာတစ်ခုတွင်လည်း-

မချီလို့ ပေါ်တဲ့သွားကို
ရယ်သလား မေးကြပြန်တယ်

ဟု ပါရှိရာ အထက်ပါ ရှယ်လီ၏ အတွေ့အကြုံကို ထောက်ခံသကဲ့သို့
ရှိနေပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရယ်ခြင်းနှင့် ငိုခြင်းကို ဆန့်ကျင်ဘက်ဟု မယူဆသင့်ဘဲ
အချင်းချင်း ဆက်စပ်ရောနှောလျက် တစ်ခုကိုတစ်ခု အကျိုးပြုတတ်သော
သဘောရှိသည်ဟု မှတ်ယူသင့်ပါသည်။

*

အနောက် အယူအဆတွင် အဇ္ဈတ္တခေါ် ကိုင်တွယ်၍မရသော မိမိ၏
အတွင်းသဘော စိတ်ဓာတ်များနှင့် ကိုယ်တွယ်၍ရသော ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်ပစ္စည်း
များ ဟူ၍ ရှိပါသည်။ ထိုစိတ်ဓာတ်များနှင့် ထိုပစ္စည်းများသည် အဆက်
အစပ် မရှိဟု ထင်မှတ်ရသော်လည်း စင်စစ် ဆက်စပ်လျက် ရှိပါသည်။

ငိုခြင်းနှင့် ရယ်ခြင်းသည်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဟု ထင်ရစေကာမူ ဆက်စပ်၍ နေပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ပဋ္ဌာစာရီ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို လေ့လာလျှင် ရယ်ခြင်းနှင့် ငိုခြင်းတို့ ပေါင်းစပ်ရာမှ ကောင်းမြတ်သော ထေရီမကြီး အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ သွား၏။ ကိုဒါသနှင့် သမီးရည်းစား ဘဝသည် ပျော်ချိန်ပါးချိန် ဖြစ်၏။ လင်သေ၍ သားဆုံးပြီးနောက် ပဋ္ဌာစာရီအဖို့ အပူခန်း ဖြစ်၏။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဆုံးအမကို ခံယူပြီးနောက် တရားရသောအခါ ကောင်းရာသုဂတိ သို့ ရောက်ရှိသွား၏။

ထို့ကြောင့် ရယ်ခြင်းသည် မကောင်း၊ ငိုခြင်းသည် ကောင်းသည် စသော ခွဲခြားမှုများကို တထစ်ချ မှတ်ယူခြင်းမပြုဘဲ ၎င်းတို့၏ အညမည သဘောတရားကိုလည်း သတိပြုသင့်ကြပေသည်။ ။

[ဟာသစာပေ (၁၉၇၃)၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်။]

ဦးပိန်တံတား ၀ လာပြီ

တောင်သမန်အင်း၊ ဒို့အဆင်းတွင်
အင်းမြေမှာတွား၊ ကင်းခြေများသို့
တံတားသာဟန်၊ ရှေးလက်ကျန်တည်
မိုးဒဏ်လေဒဏ်၊ ဖဝါးဒဏ်မှ
ခံနိုင်သရွေ၊ ကျန်သရွေကို
မနေ့ကလည်း ရောက်ခဲ့၏။

ဆရာဇော်ဂျီသည် လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်ကျော်လောက်က တောင်သမန်အင်း
ကို ဖြတ်ကူးသော ဦးပိန်တံတားသို့ ရောက်ရှိရာတွင် အထက်ပါအတိုင်း
သရုပ်ဖော်ခဲ့၏။ အမရပူရမြို့ စာရေးကြီး ဦးပိန်က ၁၂၁၁ တွင် ဆောက်လုပ်
ခဲ့သော သစ်သားတံတားကြီးမှာ ယခုအခါ အသက် ၁၂၀ ကျော်နေပေပြီ။

ကဗျာဆရာက တံတားဟောင်းကြီးကို ကင်းခြေများနှင့် နှိုင်းပုံမှာ
လျော်ကန်ပါ၏။ သို့သော် ထိုကင်းကြီးမှာ နည်းနည်းနောနော မဟုတ်။
“နဝ-အဋ္ဌ-ဇယ-မောင်ပိန်” ဟူသော ရှေးဆောင်ပုဒ်အရ ခြေ (၀၁) တံတား
တိုင်ပေါင်း ၉၈၄ ရှိ၏။ တံတားတစ်လျှောက်တွင် ဇရပ် လေးဆောင်လည်း
ရှိသေးရာ ထိုဇရပ်တိုင်ပေါင်း ၁၀၂ ကို ပေါင်းသော် ခပ်အေးအေးပင် ထောင်
ကျော်သွား၏။

ဦးပိန်တံတားမှာ အမရပူရမြို့ တောင်မင်းကြီး ရပ်ပွားတော် ခြေရင်းမှ
အင်းကိုဖြတ်ကာ တောင်သမန်ရွာဘက်သို့ကူးရာ အလျား ပေပေါင်း ၄၀၇၀
ရှိ၏။ အခန်းပေါင်း ၄၀၂ ဖြစ်၏။ “မြေဝင်တသူ၊ ထူးမှုနှစ်ချက်၊ နှစ်ဖက်
ဝရန်တာ၊ ခင်းသုံးလွှာ” ဟူသော အဆိုအတိုင်း တိုင်စိုက်ရာတွင် မြေဝင်မှာ
လူတစ်ရပ်ခန့် ရှိခဲ့သည်။ တံတားကား ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး မဟုတ်၊ ရေလာရာ
တောင်အရပ်သို့ မြားဦးလှည့်ကာ ခုခံနေသော အသွင်ရှိ၏။ မြားဦးကား
အင်းလယ်၌ တည်ရှိ၏။

တံတားဒါယကာ ဦးပိန်မှာ ပုဂံမင်းလက်ထက်က တန်ခိုးထွားခဲ့သော အမရပူရမြို့ဝန် ဘိုင်ဆပ်၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်၏။ သူ့ဆရာကို အရာရှိဆိုး အဖြစ် မြို့လူထုက တော်လှန်ကြသောအခါ ရှင်ဘုရင်ပင် မကယ်နိုင်တော့ဘဲ ကွပ်စေ အမိန့်ထုတ်ခဲ့ရ၏။ ထိုအရေး၌ တပည့်ကျော် ဦးပိန်လည်း အဆစ် ပါသွားလေသည်။

ဦးပိန်ကား ချွေတာရေးသမား ဖြစ်ဟန် တူ၏။ ယခုခေတ်မှာလို တံတားအတွက် သစ်တန်ချိန်ကို အစိုးရထံ လျှောက်လွှာတင်ခြင်း၊ ရှေးခေတ် က မောင်ရင်မောင်လို မြစ်ညာသို့တက်ကာ သစ်ဖောင်ချခြင်းများကို သူ မလုပ်ခဲ့ချေ။ အနီးအပါး အင်းဝနှင့် စစ်ကိုင်းမြို့များတွင် ပျက်စီးဟောင်းနွမ်း နေသော နန်းတော်၊ အိမ်တော် အဟောင်းအမြင်းများကို မဟာမျိုး မဟာနွယ် များထံမှ အခမဲ့ အသနားခံကာ တောင်းယူသည်။ ၁၂၁၁ တွင် ထိုတံတား ကြီးကို စတင်ဆောက်လုပ်ရာ နှစ်နှစ်ကြာမှ ပြီးသည် ဆို၏။ ထိုမျှ ကြာ မြင့်စွာ ဆောက်လုပ်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်များကိုလည်း ရှင်ဘုရင်ကပင် စိုက်ထုတ်ပေးခဲ့လေသည်။

သူကြီးဘုရား ရွာသားကောင်းမှု ဆိုသကဲ့သို့ ဦးပိန်က တစ်ပြားတစ်ချပ် မှ အကုန်မခံဘဲ ယခုတိုင် နာမည်ကောင်း ရရှိနေသလို ရှိ၏။ သို့သော် သူ၏ စေတနာကို လေးစား ချီးကျူးရပေမည်။

မိုးရာသီတွင် ကျယ်ဝန်းလှသော တောင်သမန်ရေပြင်ကြီးကြောင့် ဆင်းရဲသားများ ကူးသန်းသွားလာရေး၌ များစွာ ဒုက္ခရောက်ကြ၏။ ထို ပြဿနာကို ဦးပိန်က မြို့စာရေးကြီးအဖြစ် မြို့နယ်လူထုအတွက် များစွာ စာနာ ထောက်ထားကာ ဖြစ်နိုင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်းပေးခဲ့ခြင်းပင်။

ယခု အစိုးရ လက်ထက်တွင် အမရပူရမြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာမောင်မောင်က ဦးပိန်တံတား ပြုပြင်ရေးအတွက် ငွေ ၁၀၀၀ ဈေးဦးပေါက် ထည့်ဝင်ခဲ့၏။ ထိုနောက် စာရေးဆရာ တက်တိုး နှင့် ဇနီး ဒေါ်နုယဉ်တို့က ငွေ ၅၆၀၀ တန် တံတား၊ ဇရပ်တစ်ဆောင် တာဝန် ယူရာမှ အလုပ် စ၍ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၇၄ ရှေးကြီးချိန်တွင် လှိုင်းဂယက် ပုတ်ခတ်မှုတို့မှာ ခါတိုင်းနှစ် များထက် ပိုမို ပြင်းထန်၏။ ထို့ကြောင့် တံတား အခန်းပေါင်း ၂၀၀ ကျော် ဖရိုဖရဲဖြစ်ကာ ကြမ်းများ ပြုတ်ကျကုန်၏။ တိုင်တို့လည်း ဆွေးမြည့် ယိမ်းယိုင် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနှစ်မှစ၍ ဂန္ဓာရုံကျောင်း ဆရာတော်အဖွဲ့က ငွေ

ခြောက်သောင်းဖြင့် စတင်ပြုပြင်ခဲ့ရာ မြို့နယ်ကောင်စီကလည်း ငွေ လေးသောင်း ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်က တိုင်တစ်လုံး ၃၂၀ ဈေးနှင့် ဝယ်ယူကာ တိုင်သစ် ၃၆ လုံး အစားထိုးခဲ့သည်။ ရက်မများ၊ ဆင့်များ၊ ကြမ်းခင်းများ၊ သံများမှာ အားလုံး အသစ်ပင် အသုံးပြုခဲ့ရပေသည်။

ဧရပ်သစ် နှစ်ဆောင် လှူဒါန်းသူများ ပေါ်ပေါက်ရာ ကျပ်ပြင် မြို့မ ရပ်မှ ဦးအောင်တင့်နှင့် ဒေါ်စိန်အေးတို့က ငွေ ၂၈၀၀၀၊ မိုးကုတ်မြို့ အရှေ့ပိုင်းမှ ဦးတင်အောင်၊ ဒေါ်ခင်သိန်းတို့က ငွေ ၃၇၀၀၀ ထည့်ဝင်ခဲ့၏။

ယခုအခါ တံတားထိပ်မှ ပေ ၂၀၈၀ ခန့် ဝေးကွာသော တတိယ ဧရပ်ကို ဆောက်လုပ်ပြီးလေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဦးပိန်တံတားမှာ ယခင်ကလို သူအို သူနာရပ်မျိုး မဟုတ်တော့ဘဲ တသွေးတမွေး ဖြစ်ကာ ၀ လာပြီ၊ လှလာပြီဟု ဆိုနိုင်သော အခြေသို့ ရောက်နေ၏။

တံတားသာမက အနီးရှိ အဓိကရ ဘုရားကြီးနှစ်ဆူအတွက် မလုပ်လျှင် မဖြစ်သော ယိုယွင်းချက်များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့၍လည်း ဂန္ဓာရုံဆရာတော် အဖွဲ့မှာ အပူတပြင်း အရေးယူခဲ့ရပေသည်။ တောင်မင်းကြီးဘုရား ခြေတော်ရင်းကို ရေစား၍ မြေပြိုရာ ဘုရားရော တံတားပါ အထူး အန္တရာယ်ရှိနေ၏။ အင်းကမ်းပါးတို့၌ ကျောက်ချ၍ ရေကာတာလုပ်ရန် လိုအပ်နေရာ ပလစ ၂ တပ်မှ ဗိုလ် အကြပ် တပ်သားများ အချိန်မီ လာရောက် လုပ်အားပေးကြ၏။ ဘူဒိုဇာကြီးဖြင့် မြေညှိပေးကြ၏။ အားလပ်သောနေ့များတွင် တပ်သားများ လာရောက် လုပ်အားပေး၏။ ထိုတပ်ဖွဲ့မှ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး တင်ထွဋ်မှာ တံတားစတင်ပြုပြင်ချိန်မှ စ၍ ယခုတိုင် အတတ်နိုင်ဆုံး အကူအညီပေးလျက် ရှိနေပေသည်။

ရေကာတာအတွက် ဂန္ဓာရုံကျောင်း အဖွဲ့မှ ငွေ သုံးသောင်းကျပ် ကုန်ခဲ့ပြီးလေပြီ။ ထိုကိစ္စမှာ ယခု ပူစရာ မရှိသော အခြေသို့ ရောက်ပေပြီ။

တစ်ဖက်ကမ်းတွင် ကျောက်တော်ကြီး စေတီတော် အမိုးမှာ အနောက်ပိုင်း တစ်ခုလုံး မိုးယိုသဖြင့် ပြင်ဆင်ရန် ဖြိုချခဲ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဂန္ဓကုဋိတိုက်မှာ ဟာလာဟင်း ကြယ်မြင် လမြင် ဖြစ်နေ၏။ ကျောက်တော်ကြီး စေတီတော်ကား ပုဂံမြို့ အာနန္ဒာစေတီတော်နှင့် ဆင်တူလျက် ထိုမျှမင်းကြီးမားပေသည်။ ပစ်ထား၍ မဖြစ်။

အမိုးပြင်ရန် ပေ ၃၀ ကျော် ရှည်သော သံချောင်းကြီးပေါင်း ၁၅၀ လိုအပ်နေရာ တန်ခိုးတော်ကြောင့် အမြန်ပင် အလွယ်တကူ ရရှိခဲ့ပေသည်။

ထိုဘုရားကြီး ပြုပြင်ရေးအတွက်လည်း ဂန္ဓာရုံ ကျောင်းအဖွဲ့မှ ယနေ့ထိ
ငွေ တစ်သိန်းခန့် ကုန်ခဲ့ပေပြီ။

သို့လျှင် တံတားပြင်ရေးသာ မဟုတ်ဘဲ ဘုရားပြင်ရေးနှင့် ရေကာတာ
လုပ်ရေးတို့မှာလည်း တစ်ချိန်တည်းပင် ပြိုင်တူ တိုးတက်လျက် ရှိနေပေ
သည်။

“အင်း တောင်သမန်၊ ကန် မိတ္ထီလာ” ဟု အဆိုရှိရာ ယခုလို ရာသီမျိုး
တွင် တောင်သမန်မှာ အင်း မဟုတ်တော့ဘဲ မိတ္ထီလာကန်ထက် နှစ်ဆ၊
သုံးဆပင် ပိုမို ကျယ်ပြန့် သာမောဖွယ်ရာ ဖြစ်နေ၏။ မိတ္ထီလာကန်ရေကို
တာတမံဖြင့် ဆည်ခဲ့သလို အကယ်၍ ဦးပိန်တံတား တစ်လျှောက်တွင် မြေ
ဖို့ကာ ရေကာတာ ပြုလုပ်ပါက ပိုကောင်းပေမည်။ သစ်သားတံတားမှာ
တာရှည်မခံဘဲ ရှေ့က ပြင်၊ နောက်က ပျက် ဆိုသလို ဖြစ်တတ်၏။

မန်းမြေတစ်ဝိုက်တွင် မင်းတုံးခေတ်က နန္ဒာကန်နှင့် အောင်ပင်လယ်
ကန်များလည်း ကောကုန်ပြီ ဖြစ်၍ တောင်သမန်အင်းကြီးကို ဆည်ယူ ထိန်း
သိမ်း သင့်လှ၏။

ဤတောင်သမန် မြင်ကွင်းကျယ်ကို ဤအချိန်၊ ဤရာသီ၌ပင် အနောက်
နန်း မမြလေး ဖွဲ့ဆိုခဲ့ဟန်မှာ -

စိမ်းရောင်စို၊ တောင်ညိုကမ္ဘိုင်၊

သီတာဇွေလို့သာ၊ ရေပတ်လည်ဝိုင်း။ ။

[ဟံသာဝတီသတင်းစာ (၂၆၊ ၉၊ ၁၉၇၇)]

အာဇာနည်ခေတ်

သမ္မတ ကင်နဒီ သေနတ်ပစ်ခံရပြီးနောက် ၇ ရက် လည်ချိန်တွင် မုဆိုးမ ဘဝသို့ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ရောက်ရသူ ဂျက်ကလင်ကင်နဒီ (Jacqueline Kennedy) က မိတ်ဆွေ သတင်းစာဆရာ မစ္စတာ ဝိုက် (T. H. White) ကို အထူးဖိတ်ခေါ် တွေ့ဆုံ၏။ ထို ၇ ရက်အတွင်း သမ္မတ၏အလောင်းကို ဒါးလက်မြို့ ဆေးရုံမှ ဝါရှင်တန်မြို့တော်သို့ လေယာဉ်ပျံနှင့် ဆောင်ယူခြင်း၊ လေယာဉ်ပျံပေါ်၌ သမ္မတသစ် ဂျန်ဆင်က ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုဆက်ခံခြင်း၊ မြို့တော်တွင် လွှတ်တော်ခန်းမ၌ ဈာပန ကျင်းပခြင်း၊ အိမ်ဖြူတော်တွင် ဆက်လက်နေထိုင်ခွင့် မရတော့သော ဂျက်ကလင်သည် လူမမည် သားသမီး နှစ်ယောက်နှင့် ယောက္ခမအိမ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရခြင်း စသည်တို့ ပြောင်းလဲခဲ့လေပြီ။

မစ္စတာဝိုက်နှင့် ဆုံတွေ့ချိန်၌ ဂျက်ကလင်သည် မငိုတော့ချေ။ သူ့မျက်နှာကား ဖြူဖပ်ဖြူရော်နှင့် သွေးမရှိသလို ဖြစ်နေ၏။

‘ရှင့်ကို အပူတပြင်း ဖိတ်ခေါ်တာကတော့ ကျွန်မ ယောက်ျားနှင့် ပတ်သက်တဲ့ သမိုင်းဝင် အချက်အလက်တွေကို ပူပူနွေးနွေး ပြောပြချင်လို့ပါ။ သေသောသူ ကြာလျှင် မေ့ ဆိုသလို မဖြစ်စေချင်လို့ပါ။ ဂျက်အကြောင်းကို လူတွေက အမျိုးမျိုး ရေးကြမှာပဲ။ သူတို့ ထင်ရာတွေ လျှောက်ရေးကြတော့ ဂျက်ရဲ့ ဘဝသရုပ်ဟာ အမှန်အတိုင်း ပေါ်ဖို့ ခဲယဉ်းသားပဲ။ ရာဇဝင်က ကျွန်မယောက်ျား ဂျက်ကို အကဲဖြတ်ရာမှာ အမှန်အတိုင်း ပေါ်စေချင်တယ်’

ထိုသို့ အစပျိုးပြီးနောက် ဂျက်ကလင်သည် ထွေရာလေးပါး ပြောရင်းမှ တဖြည်းဖြည်း အချက်ကျ၊ အကွက်ကျ ဖြစ်လာ၏။

‘ခုလိုဆိုတော့ ကျွန်မဟာ ဂျက်နှင့် ကြာကြာ မပေါင်းလိုက်ရဘူးပေါ့။ ဆယ့်နှစ်ရာသီလောက်ပဲ ရှိမယ်။ ဒါပေမဲ့ သူနှင့် နေရတဲ့ ဘဝဟာ အင်မတန်

ထူးဆန်းတယ်။ ကျွန်မအဖို့ သာမန် လူ့ဘဝမှာ နေရသလို မထင်မြင်မိဘူး။ မှော်ဆရာလို ဘိုးဘိုးကြီးတစ်ယောက်က သူ့အစွမ်းနှင့် ကျွန်မတို့ကို နတ်ပြည် ပို့ထားသလို ထင်မြင်မိတယ်။ ဂျက် သိပ်ကြိုက်တဲ့ သီချင်းတစ်ပုဒ် ရှိတယ်။ ကဲမီလော့ နေပြည်တော် (Camelot) ဆိုတဲ့ သီချင်းပေါ့’

Don't let it be forgot

That once there was a spot

For one brief shining moment

That was known as Camelot.

“မမေ့ကြနိုင်စရာ တိုပြည်မှာ ပေါ်ခဲ့တာ

အထွန်းပြောင်ဆုံး ခေတ်ပါ

(ကဲမီလော့) ရွှေပြည်မဟာ”

[မှတ်ချက်။ ။ ကဲမီလော့ ဆိုသည်မှာ ရှေးခေတ် အင်္ဂလန်ပြည်တွင် လူစွမ်းကောင်းများ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ရာဇဝင်ပြောင်သည့် အာဇာနည်ခေတ် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာရာဇဝင်တွင် ကျန်စစ်သားနှင့် ညောင်ဦးဖီး စသော လူစွမ်းကောင်းခေတ်မျိုး ဖြစ်၏။ မွန်ရာဇဝင်၌ သမိန်ဗရမ်းနှင့် လကွန်းအိမ်တို့ ခေတ်မျိုး ဖြစ်၏။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ကား အာသာဘုရင်နှင့် သူ၏ စားပွဲဝိုင်း ရဲဘော်ကြီးများခေတ် (King Arthur and the Knights of the Round Table) ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာသမိုင်းတွင် ဘိုးဘိုးအောင်က အထက်လမ်း ပညာနှင့် လူစွမ်းကောင်းများကို ကူညီသကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ် ကဝေဆရာကြီး မာလင် (Merlin) ကလည်း ဆာလင်းစလော့ (Sir Lancelot)၊ ဆာထရစ်စတင် (Sir Tristram) နှင့် ဆာဂဝိန် (Sir Gawain) တို့ကို မ တတ်ပေသည်။]

အထက်ပါ အင်္ဂလိပ်ကဗျာမှာလည်း နဂါးနီသီချင်းတွင် “ကျန်းကျန်း မာမာ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ ဘေးရန်ကာဆီးမည်။ ဘိုးဘိုးအောင်နှင့် ရှင်အစ္စဂေါဏတို့ မ တဲ့ကိန်း ဆိုက်မည်” ဆိုသကဲ့သို့ လူဖြူများအား သူတို့၏ ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို အောက်မေ့စေလေသည်။

သမ္မတ ကတော် ဂျက်ကလင်က ဆက်လက် ပြောပြသည်မှာ-

‘ဟိုနဲ့က ဂျက်နှင့် ကျွန်မတို့ လေယာဉ်ပျံကွင်းက ဒါးလက်မြို့ထဲ သွားတော့ မော်တော်ကားတွေက တသိတတန်းကြီးပေါ့။ နေက သိပ်ပူတယ်။ တံတားကုန်းကြီးနှင့် နီးလာတော့ အဲဒီအောက်မှာ အေးမှာပဲလို့ မျှော်မှန်း

မိတယ်။ မော်တော်ဆိုင်ကယ် ရဲဘော်တွေလည်း ပါလို့ ဆူညံနေတယ်။ အဲဒီ အသံတွေနှင့် ရောနှောပြီး ဒက်ဒက်သံလည်း ကြားမိသလိုပဲ။ ရုတ်တရက် ရှေ့ခုံမှာ ထိုင်တဲ့ အမတ်ကြီး ကော်နယ်လီက သူ့လက်မောင်းကိုဖိပြီး “အမယ် လေး ... အလိုလေး” အော်နေတယ်။ ကျွန်မက ဂျက်ကို ကြည့်လိုက်တော့ လည်း လက်တစ်ဖက် မြှောက်ပြီး ကြောင်တောင်တောင် ဖြစ်နေတယ်။ သူ့ ဦးနှောက်က နီတာရဲနေတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မရင်ခွင်မှာ သူ ငိုက်စိုက် လဲကျတော့တာပဲ။ ကျွန်မက ... “အစ်ကိုရေ ... ဂျက်ရေ၊ အို ဘာဖြစ်တာလဲ အစ်ကို” လို့ တဖွဖွ ခေါ်နေမိတယ်။ သူ့ခေါင်းကို ကျွန်မလက်နှင့် အုပ်ထား မိတယ်။ သူ့ဆံပင်က သိပ်လှတယ်။ သူ အသက်မရှိတော့ဘူး။

‘ဆေးရုံကိုရောက်တော့ ဆရာဝန်တွေက ကျွန်မကို သူ့အနားမှာ မနေ စေချင်ဘူး။ ကျွန်မကလည်း မသွားဘူး။ အတွင်းဝန် ပါဝဲက ကျွန်မတစ်ကိုယ် လုံး သွေးတွေသံတွေ ပေနေတာ မြင်တော့ ငိုရှာတယ်။ ဂျက်ရဲ့ ဦးနှောက် အစအနတွေပါ။ ကျွန်မက အပြင်ဘက် ဝရန်တာမှာ ရပ်စောင့်နေတယ်။ ဆယ်မိနစ်လောက်ကြာတော့ ရဲသားကြီး တစ်ဦးက ကုလားထိုင် ယူလာ ပေးတယ်။ သမားတော်ကြီး ဘာကလေးနှင့် ခွဲစိတ်ခန်းထဲကို အတူလိုက်ကြည့် တယ်။ သမ္မတကတော်ကို ဝင်ခွင့်ပြုရမှာပေါ့လို့ သူက အထပ်ထပ် ပြောပြ နေတယ်။ ကျွန်မကလည်း “ဒါ ... ကျွန်မ လင်ပါ။ တစ်ကိုယ်လုံးလည်း သူ့သွေးတွေ၊ သူ့ဦးနှောက်တွေနဲ့ပဲ” လို့ ပြောမိတယ်။

‘သူတို့ ခွဲစိတ်ပြီးတော့ အဝတ်ဖြူနှင့် အလောင်းကို လွှမ်းလိုက်တယ်။ သူ့ခြေထောက်တွေ ပေါ်နေတယ်။ သူ့အသားက ပိတ်စထက်တောင် ဖြူသေး တယ်။ သူ့ပါးစပ်ကလေးက သိပ်လှတယ်။ မျက်စိ ပွင့်နေတယ်။ အနားမှာ ဘုန်းတော်ကြီးက တရားစာ ရွတ်ဖတ်တုန်းမှာ ကျွန်မက ဂျက်ရဲ့လက်ကို ဆွဲဆုပ်ထားမိတယ်။ ကျွန်မ လက်အိတ်မှာလည်း သွေးတွေပေလို့။ ကျွန်မရဲ့ လက်စွပ်ကိုချွတ်ပြီး ဂျက်ရဲ့ လက်သန်းမှာ ဆင်ပေးလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ သူ့လက်ကို ကျွန်မ နမ်းရှုပ်မိတယ်’

ဂျက်ကလင်က သူ့ကိုယ်တွေ့ကို ပြောပြပုံမှာ တိုးတိုးပင် ဖြစ်သော် လည်း လေးနက်၏။ ဂျက်၏ ယူဆချက်အရ ရာဇဝင် ဆိုသည်မှာ လူစွမ်း ကောင်းများ၏ အကြောင်းအရာပင် ဖြစ်၏။ ထိုအာဇာနည်များကို မမေ့ စကောင်းချေ။ တစ်ညက အိမ်ဖြူတော် အိပ်ခန်းတွင် သူတို့ မောင်နဲ့ အိပ်

မပျော်နိုင် ရှိသဖြင့် သီချင်းဓာတ်ပြား ဖွင့်ကြ၏။ ဂျက်က “ကဲမီလော့” သီချင်းကိုပင် ထပ်တလဲလဲ ကြားချင်လေသည်။

‘ဂျက်က အာသာဘုရင်နှင့် စားပွဲဝိုင်း ဝိုင်းတော်သားများ အကြောင်းကို ဖတ်လို မငြီးဘူး၊ သူက အဲဒီလို အာဇာနည်စိတ်ဓာတ်ကို ကြိုက်တယ်၊ စိတ်ကူးယဉ်တယ်လို့လည်း ဆိုနိုင်သပေါ့၊ ကျွန်မလည်း အဲဒီ အာဇာနည် စိတ်ဓာတ်ကိုတော့ ထောက်ခံပါတယ်’

သို့လျှင် အမေရိကန်သမိုင်း၌ သမ္မတကင်နဒီ ခေါင်းဆောင်ခဲ့သော ကာလမှာ တိုတောင်းသော်လည်း ကဲမီလော့ ခေတ်ကဲ့သို့ တောက်ပြောင်လှပေသည်။ ဒုံးပျံများ အောင်မြင်စွာ လွှတ်တင်ကာ ရုရှားသူရဲကောင်းကြီး ခရုရှက်ကိုလည်း ကင်နဒီက သတ္တိပြောင်စွာပင် ရင်ဆိုင်ခဲ့ပေသည်။ ကင်နဒီ၏ ဝိုင်းတော်သားများသည် အစွမ်းထက်ကြပါ၏။ လူစိတ်လည်း ရှိကြပါ၏။ ပုထုဇဉ်အနေဖြင့် မှားယွင်းခြင်းလည်း ရှိကြပါ၏။ သူတို့အထဲတွင် ကင်နဒီပင် အတော်ဆုံး ဖြစ်၏။ ကဲမီလော့ ခေတ်ဟောင်းကို လွှမ်းမတ်စိတ်ကူးယဉ်လေ့ ရှိသော်လည်း အောက်ခြေလွတ်ခြင်းကား မရှိခဲ့ပေ။

၁၉၇၈ ခု ဇူလိုင် ၃ ရက်နေ့ထုတ် တိုင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် မစ္စတာဂိုက်က သူ၏ ဘဝကိုယ်တွေ့များကို စားမြုံ့ပြန်ရာ၌ အထက်ပါ ကင်နဒီခေတ် အကြောင်းများ ပါရှိလေသည်။ ဇူလိုင်လမှာ ကျွန်တော်တို့ ပြည်တွင် အာဇာနည်ကြီးများ ကျဆုံးချိန် နှစ်လည်ပွဲများနှင့်လည်း တိုက်ဆိုင်လျက် ရှိပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သမ္မတ ကင်နဒီမှာ လူသတ်သမား၏ လက်ချက်ဖြင့် ကျဆုံးပုံခြင်း တူညီ၏။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်မှာ အစည်းအဝေး လုပ်ရင်း ရုံးခန်းအတွင်း၌ ကျဆုံး၍၊ ကင်နဒီကား တိုင်းခန်း လှည့်လည်ရင်း လမ်းပေါ်၌ ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကင်နဒီ ကျဆုံးချိန်က ဇနီး အတူရှိ၏။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးပြီးခါမှ ဇနီး ဒေါ်ခင်ကြည် သိရှိရသဖြင့် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှ ဗိုလ်ချုပ်၏ ရုပ်ကလာပ်ကို သူ့ကိုယ်တိုင် သွားရောက်ဖွေယူကာ တာဝါလိန်း အိမ်သို့ သယ်ဆောင်ခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျက်ကလင်ကဲ့သို့ မရှုမလှ အဖြစ်မျိုး နှင့်ကား မကြုံရ။ သို့သော် ဒေါ်ခင်ကြည်၏ အဖြစ်မှာ အင်္ဂလိပ် ကဗျာ တစ်ပုဒ်နှင့် တိုက်ဆိုင်သလို ရှိနေ၏။

Home they brought her warrior dead

She neither wept nor uttered cry

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

“စစ်သည်တော်ကြီး၏ အလောင်းကို အိမ်သို့ ယူဆောင်ကြပါပြီ။ ဗိုလ်
ကတော်ကား အကြိတ်လျက်ပင်။ မငိုနိုင်၊ အသံမထွက်နိုင် ရှိနေ၏”

ဟု အဓိပ္ပာယ် ရလေသည်။

ကင်နဒီနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့၏ အခြား တူညီချက်ကား သူတို့
နှစ်ဦးစလုံးပင် ငယ်ရွယ်သော ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြ၏။ ကင်နဒီက
အသက် ၄၀၊ ဗိုလ်ချုပ်က ၃၂ နှစ်။ သူတို့ တိုင်းပြည်အတွက် ရွက်ဆောင်
ချိန်မှာ ၁၀ နှစ်စီမျှ ဖြစ်လျက် အလွန် တိုတောင်းသောကာလ ဖြစ်ပေသည်။
သို့သော် ထို တိုတောင်းသော ကာလအတွင်း၌ပင် သူမတူအောင် ရာဇဝင်ကို
ပြောင်းလဲစေခဲ့သူများတည်း။ ကင်နဒီက အမေရိကန်ပြည်သည် အင်အား
ပြည့်စုံပါလျက် ယောင်ချာချာ ဖြစ်နေချိန်တွင် ရုရှားကို ချလင်းလုပ်ကာ
အရှုံးမှ အနိုင်ပေါ်စေခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကား မြန်မာပြည်ကို
သူ ခေါင်းဆောင်ချိန်၌ပင် ကျွန်ဘဝမှ လွတ်လပ်ရေး ရစေခဲ့၏။ “ကဲမီလော့”
သီချင်းကဲ့သို့ပင် သီဆိုနိုင်၏။

“မမေ့ကြနိုင်စရာ
တို့ပြည်မှာ ပေါ်ခဲ့တာ
အထွန်းပြောင်ဆုံး ခေတ်ပါ
နတ်မောက်က
ဗိုလ်အောင်ဆန်းပါ”

မြန်မာရာဇဝင်၌ အလားတူ တိုတောင်းသော ကာလအတွင်း တိုင်း
ပြည်ကို ပြတ်သားစွာ ကယ်တင်ခဲ့သော ခေါင်းဆောင်တစ်ပါးလည်း ရှိပေ
သေးသည်။ ကုန်းဘောင်ပရမေ ဦးအောင်ဇေယျ ခေါ် အလောင်းဘုရား ပေ
တည်း။ သူသည်လည်း အသက် ၄၀ အရွယ်၌ မုဆိုးဖိုရွာမှ တစ်စခန်း ထ ကာ
၈ နှစ် ကာလအတွင်း မွန်တို့၏ လွှမ်းမိုးမှုကို ဖယ်ရှားပြီး မြန်မာအင်ပိုင်ယာ
ကြီးကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ယိုးဒယားသို့ ချီတက်ရာတွင် ဖျားနာ
နေရာမှ နတ်ရွာစံခဲ့သည် ဆို၏။ ယိုးဒယား ရာဇဝင်၌မူ အလောင်းဘုရား
သည် အယုဒ္ဓယမြို့တော် တိုက်ပွဲ၌ သူကိုယ်တိုင် အမြောက်ပစ်ခတ်ရာမှ
မတော်တဆ ထိမှန် ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်သည် ဆို၏။ သူသည်လည်း တို
တောင်းသော ဘဝသက်တမ်းတွင် ကြယ်ပျံကြီးသဖွယ် တိုင်းပြည်တာဝန်
ကို အတောက်ပြောင်ဆုံး ထမ်းရွက်ခဲ့သူပေတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကဲမီလော့”
ဘစ်မျိုးပင် ဖြစ်၏။

“မမေ့ကြနိုင်စရာ
 တို့ပြည်မှာ ပေါ်ခဲ့တာ
 အထွန်းပြောင်ဆုံး ခေတ်ဟာ
 ကုန်းဘောင်ခေတ်
 ရွှေဘိုသားပါ”

[ငွေတာရီ (အောက်တိုဘာ ၁၉၇၈) နှင့်
 စာမော်ကွန်း၊ အမှတ် ၃ (ဩဂုတ် ၁၉၈၅)]

ထွန်ချစ်မင်း၏ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ

ရမသာ ရွှေကြိမ်လုံးရယ်နှင့်
ထွန်တုံးကိုတဲ့ ခြေတော်တင်
နွားကြန်စုံရှင်။
ပျိုးခင်းကိုဝင်
ကောင်းကင်က ရွှေပိန်ညင်းရယ်
မိုးခေါ်လို့ ဆင်း။ ။

(လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ဗုံထောက်သံ)

ဘုရားခေတ်

လယ်ထွန်မင်္ဂလာ အခမ်းအနားသည် အခြားသော အမျိုးသား အမွေအနှစ်များနည်းတူ ဗုဒ္ဓခေတ်၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာမှ မြန်မာတို့ ပိုက်ထွေး ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာဦးမှ စ၍ မဟာသမ္မတမင်းများ စတင် ပြုလုပ်ခဲ့သော လယ်ထွန်မင်္ဂလာကို ကပိလဝတ်ပြည်ရှင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးလည်း ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ငယ်စဉ်က ခမည်းတော် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ကျင်းပရာသို့ ဖွေချီ ယူဆောင်သွားကြ၏။ ရတနာမျိုးစုံ ခြယ်လှယ် ကျင်းပသော ထိုပွဲတော်ကို အထိန်းတော်၊ အချီတော်များက စိတ်ဝင်စားစွာ ကြည့်ရှု ငေးမောနေကြစဉ် မင်းသားကလေးကို သပြေပင်ကိုင်းတွင် ပုခက်ဆင်၍ သိပ်ထားခဲ့ကြသည်။ နေစောင်းချိန်တွင်မှ သတိရကြသဖြင့် မင်းသားကလေးထံ ပြေးလွှား ကြည့်ရှုကြသည်။ အလောင်းတော်၏ ဘုန်းကံပါရမီကြောင့် သပြေပင်ရိပ်မှာ အခြားသို့ လွှဲပြောင်း ထိုးထွက်ခြင်း မရှိဘဲ မင်းသားကလေးကို ထီးဝန်းဖြင့် အုပ်မိုးဘိသကဲ့သို့ ရှိနေသည်ကို မြင်ရသဖြင့် လွန်စွာ အံ့သြကြလေသည်။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး ကိုယ်တော်တိုင်လည်း ဤသို့ အံ့ဖွယ်သရဲ မြင်ရသောကြောင့် သားတော်ကလေးကို ရှိခိုး အလေးပြုမိလေသည်။

*

ပုဂံခေတ်

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာရာဇဝင်တွင် ပုဂံခေတ်ဦး၌ လယ်ထွန်မင်္ဂလာနှင့် ပတ်သက်သော အမည်နာမများ ပါရှိသည့် မင်းသုံးပါး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးသည်မှာ လည်း မှတ်ဖွယ်ကောင်းလှပေသည်။ (၁) ထွန်တိုက်မင်း၊ (၂) ထွန်ပစ်မင်းနှင့် (၃) ထွန်ချစ်မင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။

၄၉၁ ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ထွန်တိုက်မင်းသည် ရှေးဟောင်းစဉ်လာအတိုင်း ရွှေကျွဲ၊ ရွှေနွား၊ ရွှေထွန်တို့ဖြင့် လယ်တော်သို့ ထွက်တော်မူ၏။ သို့ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ပြုရာတွင် ရှင်ဘုရင် ဝတ်ဆင်သော အင်္ကျီဖျင်လက် (ဝါ) ရွှေဝတ်လုံတော်ကို လေခတ်ရာမှ နွားများ လန့်ပြေးကုန်၏။ မင်းကြီးမှာလည်း ထွန်ခွင်ထဲသို့ လဲကျကာ ထွန်တုံးတိုက်မိသဖြင့် နတ်ရွာစံလေသည်။ “ထွန်တိုက်မင်း” ဟု ခေါ်တွင်သူ ထိုမင်း၏ နန်းစံသက်မှာ ၁၃ နှစ် ဖြစ်၏။

၅၀၄ ခုတွင် ထိုမင်း၏သားတော် နန်းတက်ရာ ထွန်ပစ်မင်းဟု ခေါ်တွင်၏။ သူ၏ ခမည်းတော်သည် လယ်ထွန်မင်္ဂလာပြုရာတွင် ထွန်ခွင်ထဲကျ၍ နတ်ရွာစံသည်ကို များစွာ စိတ်နာလေသည်။ ထိုလယ်ထွန်မင်္ဂလာမှာ ကောင်းသောအလုပ် မဟုတ်ဘဲ အ မင်္ဂလာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကာ၊ ထွန်ကို ပစ်ပယ်လေသောကြောင့် “ထွန်ပစ်မင်း” ဟူ၍ အမည်တွင်ရစ်လေတော့သည်။

ထိုမင်း၏သားတော် ထွန်ချစ်မင်း နန်းတက်သော အခါ၌ကား လယ်ထွန်မင်္ဂလာကို ပြန်လည်ကျင့်သုံး၏။ ထွန်ချစ်မင်းက သုံးသပ်ရာတွင် ‘ရှေး မင်းကောင်းမင်းမြတ်များ၏ အစဉ်အလာဖြစ်သော လယ်ထွန်မင်္ဂလာ အလေ့ကား ပြုအပ်၏။ သို့ပြုသဖြင့် တောင်သူလယ်သမားတို့အား နည်းကောင်း လမ်းကောင်း ပြသပို့ဆောင်ရာ ရောက်၏။ လူလို၊ နတ်လိုလည်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ငါ၏ဘိုးတော် ထွန်တိုက်မင်း၏ အလေ့အကျင့်ကိုသာ လိုက်နာကျင့်သုံးအံ့’ ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ၊ သူ၏ နန်းသက် ၂၅ နှစ် ကာလပတ်လုံး လယ်ထွန်မင်္ဂလာ မပျက်မကွက် ကျင်းပလေသည်။ “ထွန်ချစ်မင်း” ဟူသော အမည်မှာလည်း နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ဖြစ်၍၊ ထိုမင်းနှင့် များစွာ လိုက်ဖက် ကိုက်ညီပေသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်

၁၁၄၇ ခု နယုန်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်၊ သောကြာနေ့တွင် ဗဒုံမင်းခေါ် ဘိုးတော်ဘုရားသည် မင်းရှင်စော (ပုဂံခေတ်) စတင် စခန်းချခဲ့ရာ ကန်တိလိ

ခေါ် အောင်ပင်လယ်ကန်အနီး၌ တဲနန်းသဘင် ကြီးစွာ ဆင်ယင်ကာ လယ်ထွန် မင်္ဂလာ ကျင်းပတော်မူ၏။ သားတော် အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ ရွှေတောင်မင်းက ဦးဆောင်လျက်၊ မှူးမတ် သူဌေးသူကြွယ်တို့ ခြံရံကာ ရွှေထွန်ငွေထွန်တို့ဖြင့် လမိုင်းအစုံနှင့်တကွ လယ်တော်ဖွဲ့ထားပြီးသော မြေကွက်များကို ထွန်ယက်ကြလေသည်။ စံပြနမူနာအဖြစ် မိမိ၏ ဓားမဦးချ ဖြစ်သော ကိုယ်ပိုင် လယ်တော်၌ ထွန်ယက် ပြသခြင်းအားဖြင့် တိုင်းသူပြည်သားများ အားတက်သရော ဖြစ်ကာ၊ တိုင်းပြည်နှင့်အဝန်း စပါးဆန်ရေ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ရှေးရှုတော်မူ၏။

ထိုနေ့က လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ရှုခင်းသာကို ကဗျာလင်္ကာဖြင့် ရွှေတိုက်စာရေးတော်ကြီး ဦးမင်းအောင်က ရေးခြယ်ခဲ့ပုံမှာ-

မဟာသမ္မတ ဆက်စဉ်လာ
လယ်ထွန်အောင်ခန်း၊ ရွှေနန်းမင်္ဂလာ
ထွန်တော် သီရိမှာ ရန်မျိုးပ
နန်းလုံးငယ်ရှင်၊ ရွှေစက်တော်တင်
စမ္ပယ်ရှင်၊ ရှဉ်းစုံ ကသည်နှင့်လေး
ရွှေနန်းငယ်ရံသ နတ်ဣန္ဒြာ
ရွှေထွန်တော်ကြီး၊ အနီးဝေးမကွာ
သည်နောက်တော်မှာလေ၊ မင်းသားကြီး
စီစဉ် ရွှေထွန်စီးပါလို့လေး၊
လယ်တော်တွင်းငယ်မှာ၊ ကြယ်မင်း ဥက္ကာ
နားလှာကျသို့လေး။ ။

*

ဘိုးတော်မင်းတရားသည် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ကျင်းပသည်သာမက အောင်ပင်လယ်ကန်၏ မြောက်ဘက်တွင် အလောင်းစည်သူမင်းကြီး ဆည်ဖို့တော်မူခဲ့သော မောင်းမကန်ခေါ် နန္ဒာကန်ကိုလည်း ထပ်မံ ဆည်တော်မူခဲ့ပေသေးသည်။ မိန့်တော်မူသည်ကား ‘မောင်းမကန်တော် ယိုယွင်းသည်ကို ငါ ပြုစုတော်မူမည်။ ထိုကန်ကို မန္တလေးတောင်၏ မြောက်ဘက်မှ ကုလားမတောင်နှင့် ဆက်မိအောင် ဆည်ထားရလျှင် ရေလာများသည်ဖြစ်၍ ကန်ကြီးနှစ်ကန် ရေပြင်ချင်း ဆက်မိသည့်ကာလ အမရပူရ ရွှေမြို့တော်ကြီးသည် အလွန်တင့်တယ်မည်။ တစ်ကြောင်းလည်း မြို့တော် အရှေ့မျက်နှာသည် ရေတစ်ပြင်

တည်း ဖြစ်၍ ရန်သူအပေါင်းတို့ မလှုပ်ရှားနိုင်ရာ' ဟု မိန့်ဆိုကာ၊ နောက်တော်ပါ ရဲမက်တော်တို့အား တာဝန်ဝေခွဲပေးတော်မူသည်။

စံတော်မူရာ ဥယျာဉ်တော်ကိုလည်း နန္ဒဝန်ဟု ကမ္ပည်းစိုက်တော်မူသည်။ အောင်ပင်လယ်ကန် အရှေ့ဘက် ကမ်းရိုးမှ မြောက်ဘက် နန္ဒာကန်နှင့် ကုလားမတောင်အထိ၊ မန္တလေးတောင်မှ အရှေ့ ရန်ကင်းတောင်အထိ ရေပြင်ဖွေးဖွေး လှိုင်းတံပိုး ထ လျက် မဟာသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

*

၁၁၈၃ ခု နယုန်လဆန်း ၁၅ ရက်တွင် ရွှေဘိုမင်း ခေါ် သာယာဝတီမင်းသည် လည်း အောင်ပင်လယ်ကန်အနီး၌ မင်းတဲ ကြီးစွာ ဆောက်လုပ်ကာ၊ လယ်ထွန် မင်္ဂလာ ကျင်းပတော်မူသည်။ မြဝတီဝန်ကြီး ဦးစက ထိုအခမ်းအနားကို ဖွဲ့ဆိုရာတွင်-

ဆွန်ပိုင် ဘုန်းမြင့် နရိန္ဒာ
လယ်ထွန်အောင်ခန်း၊ ရွှေနန်းစဉ် မင်္ဂလာ
စမ္မာယ်ဖြူ ဥဿဘ၊ ဟန်လှငယ်ရှဉ်းစုံ
ရွှေထွန်တော်ကြီး၊ ညီးညီးအံ့ရာပုံ
ရှေ့တော်တွင်မှာလေ၊ မှူးမတ်ကြီး
လက်ဝဲငယ်လက်ယာ၊ တင့်မောစွာ
ဆက်ကာ ဝေးမနီးငယ်လေး
ရွှေထွန်စီးပါလို့ လွန်တင့်တယ်။ ။

*

ကုန်းဘောင်ခေတ် နောက်ပိုင်းတွင် မင်းတုန်းမင်းတရားသည်လည်း စဉ်လာမပျက် အောင်ပင်လယ်ကန်ရိုး၊ သရက်ကုန်းရွာ၏ မြောက်ဘက်တွင် နှစ်ဧကခန့်ရှိသော လယ်တော်ကို ထွန်တော်မူသည်။ မင်းခမ်းမင်းနားနှင့် ကျင်းပတော် မူရာတွင် ရတနာမကိုဋ်၊ ဒုရင်တော်၊ ဝတ်လုံသုံးဆင့်တပ်ကို ဆင်မြန်းလျက်၊ ထီးဖြူတော်နှစ်လက် ဖြန့်မှီးကာ ထွန်ယက်တော်မူသည်။ မင်းညီမင်းသား မှူးမတ်တို့မှာကား မိမိတို့ ဆိုင်ရာ အဆင်တန်ဆာများနှင့် ဝန်းရံလိုက်ပါတော်မူကြသည်။

မင်းတုန်းမင်း နောက်တော်ပါးမှ လိုက်ပါသူ မှူးမတ်များတွင် ပါဝင်သော ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းက ထိုပွဲတော်ကို ဗုံကြီးသံအလိုက် စပ်ဆိုသည်မှာ-

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မင်္ဂလာ စည်တော်ယွန်းလို့
 ရေယဉ်လွမ်း မြက်နေစာ
 စကြာ ခြေနင်းလေ့။
 ထွန်ခင်းမှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်
 မြေပြန့်ရာ ရွှေထွန်သွား
 ရွှေနှား နှင်လို့လေ့။
 ရေလယ်ပြင်
 တို့သခင် နှင်တံဝဲလို့
 အောင်ပွဲ ဆွတ်ယူခူးတယ်
 ဦးထိပ်ထက်ပန်လေ့။

ပြည်သူ့ဖျော်ပွဲ

လယ်ထွန်မင်္ဂလာပွဲတွင်း၌ ပညာရှိ မှူးကြီးမတ်ကြီးများသာလျှင် သာယာ
 သော လင်္ကာများ စပ်ဆိုကြသည်သာမက အိုးစည်၊ ဒိုးပတ်၊ ဗုံထောက်သံ
 စသည်တို့လည်း အရပ်ရပ်မှ ပါဝင် တင်ဆက်ကြသည်။

အိုးစည်သံ

- (၁) နန်းသုံးတော်ခံ
- ငယ်ကျွန်မှန်တဲ့ ရှေ့တော်ပြေး
 ယဉ်ကျေးလေပါဘိတယ်။
 ရွှေဗျာ ရွှေဗျာဒိတ်ကယ်နှင့်
 တံဆိပ် တံဆိပ်' ခံ။
 နေနတ်နှစ်ဆူ ထံတော်ရင်း
 ဖျော်တော်ရန် ဖော်တစ်သင်းတို့
 ရွှေနားတော် သွင်းရပါတယ်။
 အင်္ကျီ အင်္ကျီပါးရယ်နှင့်
 မျက်ထား မျက်ထားချို။
 ပြုံးသလိုလို ကျွန်မလက်ကိုဆွဲ။
 ပဒုမ္မနီ ဆင်းသိုက်
 ချည်က သေးလို့ ချားမလည်။
 ငယ်ပါသေးလို့ နားမလည်။

အိုးစည်သံချပ်

(၂) မိုးလားကွဲ့ မောင်တို့ မောင်တို့။
 လေလားကွဲ့ မောင်တို့ မောင်တို့။
 အိုးစည် ... အိုးစည်သားဗျ၊
 လူရည် လူရည် လူရည်ခြားစ။
 ကုန်းဘောင် နေညွန့်နွယ်သမ္ဘိန်၊
 မင်းမြတ်ရာဇိန် စိုးမိုးအုပ်ချုပ်။
 ဘုန်းတော်ကြီးလို့ သက်တော်ရှည်၊
 တို့တစ်တွေမှာ ရေချမ်းအိုးကြီး။
 အိုးစည်တကု ခေါင်ချုပ်တွင်၊
 တောင်စမုတ်ခွင် တီးတဲ့ ယောက်ျား။
 နှစ်ပါးနေလ ထံစက်တော်၊
 စံဘက်မပေါ် အိုးစည်မှန်ကင်း။
 တောင်ပံစိမ်းနှင့် မြအရောင်၊
 မဟော်ဖုန်းမောင် မွေးတဲ့ ရွှေကျေး။
 သိန်း၊ ဒေဝိန်း၊ ကာမိန်း၊ ပကုတ်၊
 မဟော်သခင်၊ ခေါင်က အချုပ်။
 ရွှေဗျာဒိတ်နှင့် တံဆိပ်ဖြာ၊
 ထီးရိပ်ခိုကာ တီးတဲ့ ရပ်သား။
 ဟေး - လား မောင်ရို့ဝါး။

ကောက်စိုက် ခိုးပတ်သံ

(၃) ချစ်ပါတဲ့ ကြိုက်ပါ၊
 လူပျိုတွေ လယ်ကန်သင်းက
 ပျင်းတိုင်း နေ့တိုင်းလာ။
 မချစ်သာလို့ နေပါသေးတယ်
 မကြိုက်သာလို့ နေပါသေးတယ်
 နှမလေး ကိုယ်မအားတယ်
 ရဲစားနှင့် လေး။

(၄) လုပ်ရပါတဲ့ ကိုင်ရပါ၊

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မောင်ကြီး ထွန်ကိုဖြုတ်
ပျိုး နုတ်ရရှာ။
လုပ်ငန်းရယ်တဲ့ မတွင်တာ
နွားပြာပိန် ချိုလိမ်ကော့က
အားပျော့လို့ဗျာ။
ထမင်းက ညှံ့လိုက်တာ
မသေရုံ ချဉ်ပေါင်ဟင်း
တင်းမျိုရရှာ။

(၅) အောင်ပင်လယ်၊ နယ်ရွှေမိုင်းက
ယဉ်မနှိုင်းသာတဲ့ ဒိုးပတ်သံ၊
နာခံကွဲ့လေး။
ဒြပ်ကယ်ကွာ
အောင်လောင်း နုတ်သီတာက
ဗိုလ်ညီလာ ရွှေစုံနှင့်
မြေတုန်အောင် ရွှေထွန်စီးတော့
မင်္ဂလာ လယ်တော်ကြီးမှာ
ပြီးစေ မိန့်ကျွေး။

(၆) တို့နန္ဒာ-လယ်တော်တိုက်
ညည်းစိုက်တဲ့ ကောက်ဆွယ်ငယ်
မှန်း ဘယ်မျှကြီး။
ဟောကြည့်စမ်း မှန်
တစ်နှံကို ဆယ်ပြည်ထွက်တယ်
ဖြိုးအက်လို့ သီး။

(၇) သည်လယ်ကို သည်မယ်စိုက်ပါလို့
လိုက်လာမယ့် ပုံ လိုလို။
သျှောင်ကြီးဗွေ လူတင်စားရယ်
သွားနှင့်တော့ ဆိုလေ။

(၈) မြတ်ဖုံးမို
လာမယ်ဆိုမှ ကတိကြောင်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သည်တောကို မယ်ကျော်လို့
မျှော်မိတယ် ဆံတိုလေးရယ်
ပိန်းရိုက်လို့လေး။

(၉) ရွှေထိန်ပင် သာတဲ့ အောက်က
ကောက်စိုက်ရင်း မိုးမျှော်။
မပေါ်လာ ရွှေမိုးရယ်ကြောင့်
ကောက်ပင်တွေ ညှိုး။

(၁၀) လယ်ကြီးကို စိုက်မယ်ဆင်းတယ်
နေမင်းက ပူ။
သည်နေပူ ဘိက္ခုလုပ်မယ်
ဗန်းကုပ်နှင့် လေး။

ရှေးရိုး ဗုံထောက်သံ

(၁၁) မြူမြူတွေ ဖုံးပါလို့
မိုးမိုးလုံး ညီ
တိမ်ဝါ တိမ်နီ
တိမ်ဇော်ရမ်းတွေနှင့်
ဘယ်ဝယ် မြောက်တောင်
ဘယ်လေလေ ဘယ်ဝယ်မြောက်တောင်
ဘယ်ဝယ် မြောက်တောင်
အို-ရော်ကာ ရမ်းတယ်
လာလမ်းလေ သိတတ်နိုင်ဘူး။

(၁၂) အရှေ့ဆို တောင်ပေါ်ထိပ်က
လိပ်ခွပ်လို့ သမင်သေ
ချေ မိုးမျှော်နေ၊
သိကြားမင်းက မနေပိုင်လို့
တုတ်တိုကိုင်လို့ လေးနှင့်ပစ်
ပေါင်မှန်လို့ မျက်စိကျိုးတယ်
အလိုဗျာ-သွားဟောက်တောက်ကန်။

ဗျာဠာစာအုပ်တိုက်

- (၁၃) လူပြည်မှာ မနေဘူး
ရေဦးတဲ့ ပြောင်းတော့မယ်၊
လမ်းမက ခေါင်းအုံးသည်ရယ်
ဝယ်ချင်ပေါင် လက်ငင်း၊
ဆင်းခဲ့ပါ ပုတ်သင်ညိုရယ်
ဒီးဒုတ်လို မြည်တတ်ကဲ့လား။
- (၁၄) မျောက်ကိုက်လျှင် ရွှေချ
အမေက ရိုက်တယ်၊
ငွေရမှ တိုက်တယ်မယ်
အမှိုက်သယ်တဲ့ လူကြီး၊
ဘူးသီးပု အရိုးတော်တယ်
ကြီးတော်ရဲ့ မြင်လှည့်ပါအုံး။
- (၁၅) မောင့်ဗုံသံ အစာကောင်းလို့
မောင်းသံလို ဟီ၊
ချစ်ကြိုးသီတဲ့ ပင်ကိုလှရယ်
မင်း ကြွခဲ့အုံး။
ဗုံပွဲကိုတဲ့ ရှုလှည့်ပါ၊
ပြတင်းရယ် လေသာပေါက်က
မေးထောက်လို့ မှာ။
မယ် မလာ၊
လိပ်ပြာကို စေတဲ့လားကွယ်
ဖုန်းမယ့်ကိုယ်စား။
ပါးပေါ်မှာ မျက်ရည်စက်ကယ်နှင့်
ရည်းစားပျက်ပါတဲ့ ဟိုအပျို၊
ဗုံသံဆိုလို့ သည်မောင်ချောမယ်
မင်း တိတ်တော့ကွယ်။
- (၁၆) အောင်ပင်လယ် ကန်မြတ်မင်းနှင့်
ရန်ကင်းတောင် သီခေါင်
ရီမှောင်လို့ ဖွေး။

ဗျာကသီ
တာဆီကို မရွာလိုက်ပါနှင့်
မင်္ဂလာလယ်တော်တိုက်ကို
ဆိုင်းလိုက်ပါလေး။

(၁၇) တို့နန္ဒာ ကန်လယ်မှာ
နှိုင်းဖွယ်ရှိဘူး၊
အကျွန်စိုက်တဲ့ ပျိုးကောက်ပင်
ဆင်ပေါက်ကယ် ဆယ်ကောင်ဝင်တော့
ရှာမမြင် အနံ့ကူး
သုံးထွာခန့် ကျူး။

(၁၈) မိုးချုပ်လို့ ချိန်တန်
အိမ်ပြန်မှ မျှော်ကွဲလေး၊
ရွှေဖိုးခေါင် ညီနောင်အိပ်တဲ့
တောင်ထိပ်ကို နေစွယ်ခမု
ချစ်တဲ့သူ ရွှေသျှောင်ပွရယ်
ကြိုပ ကွယ်လေး။ ။

*

ပုဗ္ဗကြယ်မှ ပုန်းမကြည်သို့

တစ်ကြိမ်က ကျောက်စာဝန် ဦးမြသည် ပုဂံမြို့၏ တောင်ဘက် မြင်းကပါ
ရွာတွင် စခန်းချလျက်ရှိစဉ်၊ ရွာနီးချုပ်စပ်၌ နေထိုင်ကြသော တပည့် မိတ်ဆွေ
အပေါင်းတို့က မုန့်နီ၊ မုန့်ဖြူ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် လာရောက် လက်ဆောင်
ပေးကမ်းကြသည်။ မုန့်များစွာ ရရှိသည်မှာ ထန်းခေါက်တောင်း တစ်လုံးနှင့်
အပြည့် ဖြစ်၏။ ‘ဘာ အလှူအတန်းများ ရှိလို့လဲ’ ဟု ဦးမြက မေးရာ၊
‘နက်ဖြန် တပေါင်းလဆန်း ၃ ရက်ဟာ ပုန်းမကြည်နေ့ ဖြစ်လို့မို့ အဲဒီနတ်
ကို တင်ဆက်ကြရမည်။ နက်ဖြန် နံနက်စောစော အရုဏ်မတက်မီ အချိန်
မှာ နတ်လည်း ပူဇော်၊ ဆွမ်းကြီးလည်း လောင်း၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများကို
လည်း လောင်းကြမည်’ ဟု ဖြေဆိုကြ၏။

ဦးမြက မြန်မာပင် ဖြစ်သော်လည်း “ပုန်းမကြည်နတ်” ဆိုသည်ကို
ထိုအခါမှ ဦးစွာ ကြားဖူးခြင်း ဖြစ်သည် ဆို၏။ ဦးရှင်ကြီးနတ်နှင့် မဟာဂီရိ

ဦးတင့်တယ် နတ်တို့ကို ကြားဖူး၏။ ပုန်းမကြည်နတ်ကား ၃၇ မင်းတွင် အပါအဝင် မဟုတ်ချေ။ အဘယ် နတ်ပေနည်းဟု စုံစမ်းရာတွင် ဓမ္မပဒ ဝတ္ထု၌လာသော ကာလိယက္ခိ ဘီလူးမ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ညွှန်းကြသည်။

*

ထိုဝတ္ထု အတိုချုပ်မှာ ပုဏ္ဏားတစ်ဦးသည် မိခင်၏ တိုက်တွန်းချက်အရ အမျိုးအနွယ် အဆက်မပြတ်စေရန် အိမ်ထောင်ပြုရာ၊ ထိုမယားမှာ အမြဲ ဖြစ်နေ၏။ မိခင်၏ ထပ်မံ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် မယားကြီး သဘောတူသော နောက်မိန်းမ တစ်ယောက်ကို ယူလေသည်။ ကံအားလျော်စွာ ထိုအမျိုးသမီး ငယ်မှာ အမြဲ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ဝန်ရှိလာ၏။

ထိုအခါ အမြဲ ဖြစ်သော မယားကြီးက မနာလိုသဖြင့် ပဋိသန္ဓေရှိသူ မယားငယ်၏ အစာတွင် အဆိပ်ခတ် ကျွေးလေရာ၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်ရရှာလေ သည်။ နောက်တစ်ကြိမ်လည်း ဤသို့ ဖြစ်ပြန်ရာ၊ တတိယအကြိမ်၌ကား ကိုယ်ဝန်ပျက်ရုံသာမက မယားငယ်၏ အသက်ပါ ပျောက်ဆုံးရလေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ မယားကြီး၏ လက်ချက်ကြောင့်ဟု သိရှိသော မယား ငယ်သည် မသေမီ ရန်ငြိုးတုံ့ပြန်လိုသော စိတ်နှင့် ဆုတောင်းသည့်အတိုင်း သေပြီး အခြားမဲ့၌ ထိုအိမ်၌ပင် ကြောင်မ ဖြစ်လေသည်။

လင်ဖြစ်သူ ပုဏ္ဏား အဖြစ်မှန် အကြောင်းခြင်းရာများကို သိသဖြင့် 'နင်သည် ငါ၏ အမျိုးအနွယ် ပျက်စီးခြင်းကို ပြုရာသလော' ဟု မယားကြီး ကို ကြိမ်းမောင်း ထုရိုက်၍၊ ထိုဒဏ်ချက်များနှင့်ပင် သေဆုံးလေ၏။ သေ သည့်နောက် ထိုအိမ်၌ပင် ကြက်မ ဖြစ်လေ၏။

ဘဝသစ်၌ ကြောင်မက ကြက်မ၏ ဥများကို စားပြန်၏။ နောက် ဘဝ၌ ကြက်မသည် ကျားသစ်မ ဖြစ်၍၊ ကြောင်မသည် သမင်မ ဖြစ်၍ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အနှောင့်အယှက် ပြုကြပြန်၏။ ဤကဲ့သို့ တပြောင်းပြန်ပြန် နှင့် ရန်စမဆုံးနိုင် ရှိရာမှ နောက်တစ်ဘဝ၌ သမင်မက ဘီလူးမ ဖြစ်၍၊ ကျားသစ်မက လူအမျိုးသမီး ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ၌ကား ဂေါတမ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သက်တော်ထင်ရှားရှိလျက် သာသနာတော် ပွင့်လင်းချိန် ဖြစ် သည်။

ဘီလူးမနှင့် မိန်းမပျိုတို့မှာ အဆက်ဆက်က ရန်ငြိုးထားကြသော ကမ္မပထ ဝိပါကဝဋ်အတိုင်း ထိုမိန်းမပျို အိမ်ထောင်ကျ၍ သားဖွားသည့်အခါ

ဘီလူးမက ဥပါယ်တံမျှင်ဖြင့် ကလေးငယ်ကို ယူစားလေ့ရှိသည်။ တတိယ အကြိမ်၌မူ မိန်းမငယ်က အကြောင်းသိ၍ တိမ်းရှောင်နေရာ၊ ဘီလူးမက လိုက်လံ ရှာဖွေ၏။ ဘီလူးမ လာသည်ကို မြင်၍ မိန်းမငယ်က ထိတ်လန့်စွာနှင့် ကလေးကိုချီ၍ ထွက်ပြေးရာ၊ ဘုရားကျောင်းတော်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုနှစ်ဦးတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ဆုံမိရာတွင် “နဟိဝေရေ န ဝေယာနိ-ရန်ကို ရန်ချင်း မတုံ့နှင်းရာ” ဟူသော တရားတော်ဖြင့် ဆုံးမ၏။ ထိုတရားကို နာယူကြပြီးနောက် နှစ်ဦးနှစ်ဝ သင့်မြတ်ကြလေရာ၊ ကလေးလည်း အသက်ချမ်းသာရလေသည်။

*

ထို့နောက် ဘီလူးမကို မိန်းမငယ်က ခေါ်ဆောင်ကာ မိမိအိမ် မောင်းဆောင် ထဲ၌ ယာယီ နေစေ၏။ ထို့နောက် ဘီလူးမ၏ တောင်းဆိုချက်အရ ရွာနှင့် မနီးမဝေး တောစပ်၌ နေစေပြီးလျှင် နေ့စဉ် ယာဂုဦး၊ ထမင်းဦးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေး၏။

ဤသို့ နေထိုင်လာကြရာ “ကတညုတ၊ ကတဝေဒီ-တစ်ဦး၏ ကျေးဇူးကို တစ်ဦးက ပေးဆပ်ခြင်း” ဟူသော တရားတော်အရ ဘီလူးမက မိန်းမငယ်အား ကောင်းနိုးရာရာ ညွှန်ကြားကာ လယ်ယာစိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်စေ၏။ ရေမြေကောင်းရာ လယ်ကွက်တို့ကို ရွေးချယ် လုပ်ကိုင်နေနိုင်သဖြင့် အပျက်အစီး မရှိ။ မိုးခေါင်လည်း ရေမရှား၊ မိုးကောင်းလည်း ရေမနစ်။ နှစ်စဉ်ပင် မိမိ စိုက်ပျိုးသော ကောက်ပဲသီးနှံတို့သည် ဖြစ်ထွန်း ဖွံ့ဖြိုး၍ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်နိုင်လေသည်။

*

ထိုမိန်းမငယ်နှင့် တစ်ရွာတည်းနေသော အခြားသူများ အဖို့မှာကား ရေများလျှင် ပျက်စီး၊ မိုးခေါင်လျှင်လည်း မစိုက်ပျိုးရ။ မြင့်ရာအရပ်၊ ချိုင့်ဝှမ်းရာ နေရာတို့ကို မရွေးချယ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်သလို လုပ်ကိုင်ရသဖြင့် မညီမညွတ် ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးသည်သာ များချေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မိန်းမငယ်ကလေးကား အဘယ်ကြောင့် ကောင်းစားသနည်း ဟု ချဉ်းကပ် မေးမြန်းကြရာ၊ ဘီလူးမ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ထုတ်ဖော် ပြောကြားလေသည်။ ထိုမှ အဆင့်ဆင့် သတင်းပျံ့နှံ့ရာ ထိုဘီလူးမကို ရွာနှင့် အဝန်း၊ မြို့နှင့်တစ်သိုက် ပူဇော်ပသကြလေသည်။ ယခုခေတ်ကာလတိုင်

လယ်ယာသီးနှံ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ကာလီ ဘီလူးမကို ကိုးကွယ်လျက် ရှိကြောင်း ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာကျမ်း၌ ပါရှိလေသည်။

*

ကျောက်စာဝန် ဦးမြအဖို့ ထိုဝတ္ထုကို များစွာ နှစ်ခြိုက်မိ၏။ မိမိအဖို့၌ စာတွေ့သာ မဟုတ်၊ ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင်အဖြစ် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီများပင် သူ့ရှေ့၌ တောင်းနှင့်အပြည့် ရောက်ရှိနေသည် မဟုတ်လော။ သို့သော် ကာလီ ဘီလူးမနှင့် ပုန်းမကြည်နတ်ကို မည်သို့ ဆက်စပ် ကောက်ယူရမည်ကို မတွေးတတ်အောင် ရှိနေ၏။

အချို့က ကာလီနတ် ဘီလူးမသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ပြောင်းရွှေ့ပုန်းအောင်း နေရခြင်းကြောင့် “ပုန်းမကြီး” ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ထိုမှ “ပုဗ္ဗဂြိုဟ” အိမ်ဦးနတ် အမှတ်ထားကာ “ပုန်းမကြည်” ဖြစ်လာကြောင်း ပြောကြသည်။ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းနှင့် ကိုက်ညီအောင် ကြံဖန် ပြောတတ်ကြ၍ အခိုင်အမာဟု ယူဆရန် ခက်နေ၏။

*

၁၉၄၈ ခု ဒီဇင်ဘာလထုတ် မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသန ဂျာနယ်၌ ဦးမြက “ပုန်းမကြည်”၏ ဇာစ်မြစ်ကို ရှာဖွေခန်းဖွင့်ရာ၊ အနီးစပ်ဆုံးသော “ပုဗ္ဗကြယ်” ဝေါဟာရကိုသာ တွေ့ရသည်။ ထိုစကားမှာ နှစ်စဉ်ထုတ်ဝေသော မြန်မာသင်္ကြန်စာ၌ ပါရမီ ဖြစ်သည်။ ၁၃၀၉ ခုနှစ် သင်္ကြန်စာ၌ ပါရှိပုံမှာ “ထိန်ပင်မင်းမူ၏။ အလိုကျူပင်၌ ပုဗ္ဗကြယ် ဝပ်၏။ ဝါဆိုလဆုတ် ၁၄ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ ကောက်ကြီး ပျိုးကြဲရာ၏။ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၄ ရက် စနေနေ့၌ ကောက်ကြီး ကောက်သား ဝင်၏။ နတ်တော်လဆန်း ၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၌ မုရင်း ပျိုးကြဲရာ၏။ တပေါင်းလဆုတ် ၄ ရက် သောကြာနေ့၌ မုရင်း ကောက်သား ဝင်၏။ ၎င်းထိန်ပင်ကို တိုင်ပြု၍ အလိုကျူညွန့်ကို တိုင်ထိပ်ဖျား ချီလျက် လယ်၌ စိုက်ရာ၏။”

အထက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်တွင် ပုဗ္ဗကြယ် ဝပ်ခြင်း၊ ထိုကြယ် ဝပ်သော အပင်ကို လယ်၌ စိုက်ပျိုးရခြင်းများကို သတိမူစေလိုသည်။ ၎င်းပြင် နေလ နက္ခတ် အသွားအလာများကို ကြည့်၍ ကောက်ကြီးကြဲရခြင်း၊ မုရင်းကောက်သား ဝင်ခြင်းတို့ကို မှတ်သားသည်ကိုလည်း သတိပြုသင့်၏။ မင်းမူသော သစ်ပင်၊ ပုဗ္ဗကြယ် ဝပ်သော အပင်တို့မှာလည်း ခုနစ် သက္ကရာဇ်

လိုက်၍ ပြောင်းလဲလေသည်။ တွက်ချက်နည်းမှာ သင်္ကြန်တွက်ရိုးကျမ်းများ၌ ပါရှိစမြဲပင်။ ထူးသော စာပိုဒ်တစ်ခုကို ဖော်ပြရသော် “ပုဗ္ဗကြယ်တိုင်ကို အလယ်၌ စိုက်ရာသောနေ့ကား၊ ကောဇာ တနင်္ဂနွေ ကန်ရာသီသို့ ရောက်၍ အသံ ၁၂ ရက်တွင် သရဝဏ်နက္ခတ် ကောက်သားဝင်၏။ ထိုအခါ စိုက် ရာ၏။ ထမင်းဖြူ၊ မုန့်ဆီကြော်၊ ပန်းဖြူတို့ဖြင့် ပူဇော်ရာ၏။”

နက္ခတ်တို့၏ သဘောအလိုက် လူတို့၌ အပြောင်းအလဲ ဖြစ်တတ် သည် ဟူသော အယူအဆရှိရာ၊ အာဒိကပ္ပ ကမ္ဘာဦးကျမ်း စာမျက်နှာ ၁၈၅ ၌ ပါရှိသည်ကား “ရေဝတီ နက္ခတ်နှင့် ဂြိုဟ်ရှစ်လုံး တစ်ပြိုင်နက် ရာသီ အသံ တူမျှသော ကာလ၌ လူတို့၏ အရုပ်အဆင်းသည် နတ် ပုဗ္ဗကြယ် အဆင်းကဲ့သို့ အလွန်လှပ တင့်တယ်၏” ဟူ၍တည်း။

ထိုကျမ်း၌ပင် “လူတို့ကို စောင်မ ကြည့်ရှုကုန်သော နတ် ၁၂ ပါး ရှိရာ၊ (၁) ယဿမာဂျီနတ်၊ (၂) စန္ဒီနတ်၊ (၃) ပရမိသွာနတ်၊ (၄) မဟာပိန္န နတ်၊ (၅) သူရဿတီနတ်၊ (၆) ပုဗ္ဗနတ် ... စသဖြင့် ဖော်ပြ၏။ ယဿမာဂျီ နတ်သည် လူတို့၏ အလုပ်အကိုင်ကို စောင်မ၏။ သူရဿတီနတ်က ပညာ ဉာဏ်ကို ကြီးပွားစေ၏။ ပုဗ္ဗကြယ်နတ်သည် လူတို့ လုပ်သော လယ်ယာ စပါး အသီးအပွင့် ပွားများအောင် စောင့်ရှောက်၏။” သို့လျှင် ပုဗ္ဗကြယ် သည် လယ်ယာကိုင်ကျွန်းနှင့် ပတ်သက်သော နတ်ဖြစ်နေကြောင်း ထင်ရှား ပေသည်။

*

သင်္ကြန်စာ၌ “ပုဗ္ဗကြယ် ဝပ်၏” ဟု ဆိုရာတွင် လယ်သမားတွေ တွေးရ သော်၊ ထိုကြယ်ဝပ်သော အပင်တွင် အသီးအပွင့်တို့ ဖြစ်ထွန်း သန်စွမ်း ကုန်၏။ နက္ခတ်သွားလာချိန်နှင့် ကြုံကြိုက်လျှင် မြေဩဇာ အဆီအနှစ်တို့ သည် ထိုနက္ခတ်၏ အရောင်တန်ခိုး အာနိသင်အားဖြင့် ထိုအပင်၌ သက် ရောက် ပြည့်နှက်လျက် တည်စေ၏။ ထက်ဝန်းကျင်ရှိ ထိုအသီးအပင်တို့ကို လည်း သန်စွမ်းစေ၏။ သြသဓနွယ်ပင် ဆေးဝါးပင်တို့၌လည်း အာဟာရ ဓာတ် ပြည့်ဝစေ၏။

ထို “သြသဓိပတိ” ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ လူတို့ သုံးဆောင်မှီဝဲရာ သြဇာတ်ဆေးတို့၏ ဘုရင် ဟူ၏တည်း။ အာယုဝဗ္ဗန ခေါ် မအိုမနာစေ သော အမြိုက်ဆေးကို ပေးစွမ်းနိုင်၍ ဆေးပင်အပေါင်းတို့၏ အရှင်သခင် ဖြစ်၏။ ၎င်း စွမ်းအားသတ္တိမျိုးကို ကြယ် နက္ခတ်တာရာမျိုးက ပေးစွမ်းနိုင်

သဖြင့်လည်း ကြယ်တို့ကိုလည်း “ဩသမိတာရကာ” ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။
ထိုကြယ်ကို မြန်မာတို့က သောက်ရှူးကြယ်၊ သောကြာကြယ်၊ ပုဗ္ဗကြယ်
ဟူ၍ အမျိုးမျိုး ခေါ်ဆိုကြပြန်၏။

သို့လျှင် ပုဗ္ဗကြယ်သည် အလင်းရောင်ဓာတ် ပေးခြင်း၊ ထွန်းလင်း
တောက်ပခြင်း၊ အပင် အသီးအပွင့်တို့၌ ဩဇာဓာတ် ဖြည့်စွမ်းနိုင်ခြင်းတို့နှင့်
ပြည့်စုံသောကြယ် ဖြစ်၏။ ထိုဝါဒမှတစ်ဆင့် အသီးအပွင့်ကို စောင့်ရှောက်
သော နက္ခတ်တာရာတို့သည် ဘုံဗိမာန်နှင့် နေထိုင်သော နတ်ကြီးများ ဖြစ်
လာ၏။ ထိုနတ်တို့အား ထမင်း၊ မုန့်၊ ပန်း အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ရာသီအလိုက်
ပူဇော် ပသကြသော အလေ့အထ ရှိလာခဲ့သည်။

နေမိငရဲခန်းပျို့ အပိုဒ် ၁၉ ၌ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိက စပ်ဆိုရာတွင် အစစ
တိုးတက်ရန် ပုဗ္ဗကြယ်ကို ဆည်းကပ်စမြဲဟု ဆို၏။

ကြည်ကြည်ရှောင်ရှောင်၊ မာန်စောင်မထ

ဒေါသမရှိ၊ စွန်းငြိမထင်

အကြင်လူဝယ်၊ ပုဗ္ဗကြယ်ကို

ကိုးကွယ်ပူဇော်၊ ကြယ်မျိုးခေါ်သို့

သူတော်မြတ်စွာ၊ ရှိရာရာလျှင်

အသာချဉ်းကပ်၊ ရိုသေအပ်၏။

ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ တိဏှာကပျို့ အပိုဒ် ၉၀ ၌လည်း “ပုဗ္ဗကြယ်သို့၊
သရေပျို့လျက်” ဟု စပ်ဆိုကာ၊ သတ္တဝါအများကို ခွဲခြားမရှိ၊ စောင့်ရှောက်
ရာ၏-ဟု ဩဝါဒစကား ပါရှိလေသည်။

ရေ အရေးသား၊ မပြား၏သို့

တို့ဘက် တို့လူ၊ သူလူ သူရှင်

နှစ်ပြင် စိမ်းကျက်၊ ငဲ့မကွက်ဘဲ

ကြက်တောင်ရှည်အုပ်၊ သိမ်းပိုက်ထုပ်၍

ပုဗ္ဗကြယ်သို့၊ သရေပျို့လျက်

မြို့ပြ ပြည်ရွာ၊ သာယာစေဟူ

ကြံတော်မူသည်၊ မည်သူနှုန်းဘက်မတန်တည်း။

သို့လျှင် ကျောက်စာဝန် ဦးမြက ပုန်းမကြည်နှင့် ပုဗ္ဗကြယ်တို့ ဆက်
စပ်လျက် ရှိနေပုံကို အကျယ်တဝင့် သုတေသန ပြုခဲ့ပေသည်။ သူက နိဂုံး
ချုပ်ရာတွင် “ပုဗ္ဗကြယ်နတ်သည် လောကီ စောင့်ရှောက်သော နတ်တို့တွင်

ထင်ရှားသော နတ်တစ်ပါး ဖြစ်လျက်၊ ၎င်း၏ ဂုဏ်အသရေအလိုက် ဘုရားလောင်း နတ်သားတစ်ပါး ဖြစ်၏။ နတ်သမီးလည်း ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသင့်သည်” ဟု မိန့်ဆိုပေသည်။

*

သို့လျှင် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ သမိုင်းကို လေ့လာရာ၌ ကျွန်တော်တို့သည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံတစ်ခု အနေဖြင့် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူချိန်က မင်းဘုရင်များ ကျင့်သုံးလျက် ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်ရပေသည်။ လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုးရေးသည် လူလောက ဘစ်ကမ္ဘာလုံး၌ ထိုထက် ရှေးကျသော ခေတ်တို့မှ စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ကို သတိပြုကြရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ရေခဲခေတ်၊ ကျောက်ခေတ်၊ သံခေတ် စသည်တို့ကို ဖြတ်သန်းကာ တက်လမ်းရှာခဲ့သော လူလောက၌ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းသည် ခေတ်အမျိုးမျိုးကို ကျော်လွှား ရပ်တည်ခဲ့ပေသည်။

ပုဗ္ဗကြယ်နတ်ကို အနောက်နိုင်ငံတို့၌ ဗီးနပ် (Venus) မယ်တော်ကြီး ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပုန်းမကြည်ဝါဒသည် မြန်မာပြည်၌သာမက အခြားနိုင်ငံတို့၌လည်း “တစ်မြို့ တစ်ဂါထာ၊ တစ်ရွာ တစ်ပုဒ်ဆန်း” ဟူသကဲ့ တစ်ဖုံတစ်မျိုး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

လယ်မြေဩဇာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အနောက်နိုင်ငံတို့၌ ရှာကြံကြရာတွင် “ပြောင်းပူးဘုရင်နှင့် မိုးနတ်မယ်တို့၏ မင်္ဂလာဆောင်” (The Corn King and the Spring Queen) ဟူသော နတ်ခေတ် ဒဏ္ဍာရီများ ရှိနေကြောင်းကို စာရေးဆရာကြီး ဖရေးဇာ (Sir George Frazer) ၏ “ရွှေညောင်ကိုင်း” (The Golden Bough) စာအုပ်၌ ဖတ်ရှု လေ့လာနိုင်ပေသည်။ လယ်ယာမြေဩဇာ အဆီအနှစ် တိုးတက်စေရန် ကောက်သစ်စိုက်ပျိုးချိန်တွင် လယ်ကွင်းပြင်၌ပင် မင်္ဂလာဆောင်ကာ ဖိုမဆက်ဆံပွဲများ ပြုလုပ်ကြပုံများ အတိအလင်း ဖော်ပြထားပေသည်။

*

မြန်မာ့သမိုင်းကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရာတွင် ပုဂံခေတ်တွင် လယ်ထွန်မင်္ဂလာနှင့် ပတ်သက်၍ “ထွန်တိုက်မင်း၊ ထွန်ပစ်မင်း၊ ထွန်ချစ်မင်း” ဟူ၍ မင်း ၃ ပါး တစ်ဆက်တည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပုံမှာ များစွာ ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူဖွယ် ဖြစ်ပေသည်။ ပဒေသရာဇ်ခေတ်၌လည်း သူနည်းသူဟန်နှင့် သီးနှံဖွံ့ဖြိုးရေး

စိမ့်ကြရာတွင် ထိုမင်းတို့သည် ရှေးထုံးကို မသွေမဖည် ကျင့်သုံးခဲ့ကြပုံကို ထင်ရှားစေ၏။ ပုဂံခေတ် တိုင်းသူပြည်သားတို့ကလည်း ထို မင်း ၃ ပါး တို့အား ဘွဲ့တံဆိပ် တပ်ဆင်ပေးပုံမှာ တည့်မတ် ပြတ်သားလှပေသည်။

နောက်ပိုင်း ပုဂံခေတ်၌ မွန်ဂိုတပ်များ လာ၍ ထွက်ပြေးသော နရသီဟ ပတေ ဘုရင်ကို “တရုတ်ပြေးမင်း” ဟူ၍ပင် မသွယ်မဝိုက် တဲ့တိုး ခေါ်ဆို ကြ၏။ တရုတ်ပြေးနှင့် တန်းတူသော ဂျပန်ပြေးမင်း (အင်္ဂလိပ် ဘုရင်ခံ ဒေါ်မန်စမစ်)၊ အင်္ဂလိပ်ပြေးမင်း (ဒေါက်တာဘမော်) တို့မှာ ဤခေတ်တွင် သာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြသည်။ “ထွန်တိုက်၊ ထွန်ပစ်၊ ထွန်ချစ်မင်း” တို့ကဲ့သို့ တစ်ဆက်တည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ချေ။ ထို မင်း ၃ ပါးတို့သည် မည်သို့ဖြစ်စေ၊ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ၏ အရေးကြီးပုံကို ထင်ရှားစေ၏။ ထွန်ချစ် မင်း၏ အထိမ်းအမှတ်များကို ဆရာစံနည်းတူ ဂုဏ်ပြု ထူထောင်သင့်၏။

ပုန်းမကြည်ကား ပြည်သူတို့ အနေဖြင့် ကောက်ပင် ကောင်းစားရေး ကို တိုင်းပြည်နှင့်အဝန်း ဆင်ယင် ကျင်းပသည်ဖြစ်၍ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ကဲ့သို့ပင် အရေးကြီးပေသည်။ လယ်ထွန်မင်္ဂလာမှာ ဘုရင် အနေဖြင့် ပွဲဦး ထွက်ခြင်း ဖြစ်၍၊ ပုန်းမကြည် ပူဇော်ပွဲမှာ ထိုပွဲ၏ ဇာတ်သိမ်းခန်းကဲ့သို့ ရှိပေသည်။ ။

[၅၈၀ (၅လိုင်၊ ဩဂုတ် ၁၉၆၅)]

မင်းကွန်းရောင်ခြည် သုံးစေတီ

ဘိုးတော်ဘုရားခေါ် ဗဒုံမင်းသည် နန်းတက်ပြီး ၁၀ နှစ်ခန့် ကြာသောအခါ ၁၁၅၂ ခုတွင် အညာ “မင်းရွာ” သို့ ထွက်တော်မူ၍၊ ထိုအရပ်ကို “မင်းကွန်း” ဟု သမုတ်တော်မူလျက်၊ ပုထိုးတော်ကြီးကို စတင် အုတ်မြစ်ချသည်။ ဧရာဝတီ မြစ်တွင်းရှိ “နန်းတော်ကျွန်း” တွင် ယာယီနန်းတော် တည်ဆောက်ကာ ဘုရင်ကိုယ်တော်တိုင် ကုသိုလ်ရေး၌ ကြပ်မတ် ကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ လောက၌ အကြီးဆုံးသော စေတီ၊ အကြီးဆုံးသော ခေါင်းလောင်းနှင့် အကြီးဆုံးသော ခြင်္သေ့ကြီးများကို ရုပ်လုံးဖော်ခဲ့သည်။

ဗဒုံမင်း အနေဖြင့် ရခိုင်ပြည်ကို သိမ်းပိုက်ပြီးစီးချိန်တွင် အာသံပြည်မှ ယိုးဒယားအထိ ကျယ်ပြန့်သော “ကုန်းဘောင် အင်ပါယာကြီး” ကို စိုးပိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဧကရာဇ်မင်းတို့နှင့် လျော်ညီသော ကြီးကျယ်သည့် အဆောက်အအုံများ နေပြည်တော် ဝန်းကျင်တွင် ရှိသင့်၊ ရှိထိုက်သည်ဟု ယူဆတော်မူ၏။

ထိုခေတ်က မြန်မာမင်း၏ သြဇာပျံ့နှံ့ပုံကို တွင်းသင်းမင်းကြီး ရေးထိုးသော မင်းကွန်း ခေါင်းလောင်းစာ၌ ပါရှိသည်မှာ—

“ မဇ္ဈိမတိုက်၊ ဝေသာလီပြည်
လိစ္ဆဝီမျိုး၊ မင်းမြေးမင်းမြစ်
ရင်သွေးစစ်ကို၊ ဆက်သသဖြင့်
ကိုးရာဝန်းပိုက်၊ တိုက်လုံးတုန်လှုပ်ခြင်း။
ကျော်ပုဂံ၊ စန္ဒပူရီ
လင်းဇင်း၊ ယိုးဒယား
ကောလီ၊ အစည်၊ ချင်းပြည်
အင်္ဂလိပ်၊ ကာလကတ္တား
ဘင်္ဂလား၊ ဂရုတ္တန္တာ

သိစံပနာရပ်၊ အက္ကပတ်
မျည်းထဲ-အစရှိသော
နိုင်ငံဝေးနီး၊ ပိုင်းခြားသီးသော
မင်းတို့သည်လည်း၊ ဆင်ကြီး မြင်းကြီး
သမီးကညာ၊ ပဏ္ဏာမပြတ်
ဆက်ကပ်ခြင်း”

ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ဘုရားကြီး

ဘိုးတော်ဘုရား အနေဖြင့် ထိုပုထိုးတော်ကြီးကို ပေ ၅၀၀ တိတိ မြင့်မား
စေမည်ဟု ရည်မှန်းခဲ့သည်။ ရွှေတိဂုံစေတီထက် ပေ ၂၀၀ ခန့် ပိုမိုမြင့်မား
သော ထိုစေတီကြီးကို တရုတ်ပြည်မှ မြင်နိုင်စေမည်ဟုလည်း မျှော်လင့်
ခဲ့သည်။

ထိုစေတီ အနီး၌ ၁၅ ပေမြင့် ပုံစံ စေတီတော်ကလေးတစ်ဆူ ရှိရာ၊
ထိုအတိုင်း ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ ပုထိုးတော်ကြီး၏ အောက်ခြေပစ္စယံ
ကား ပေ ၄၅၀ အဝန်းရှိ၏။ ၁၀ နှစ်ကြာမျှ ဆောက်လုပ်သောအခါ ၁၆၅
ပေ အမြင့်ရှိသော အောက်ပိုင်းဗိမာန် ပြီးစီးခဲ့လေသည်။ တိုင်းပြည်အရပ်ရပ်မှ
လူထုအင်အားဖြင့် တည်ဆောက်ရာတွင် ကြာလတ်သော် များစွာ ပင်ပန်း
ကြလေသည်။ ထိုအတောအတွင်း “ဘုရားလည်း ပြီး၊ ပြည်ကြီးလည်း ပျက်”၊
“မင်းကွန်းဘုရားကြီး အပြီးသတ်၊ မုဆိုး သုညကပ်” ဟူသော တဘောင်များ
ပေါ်လာသဖြင့် ဘိုးတော်မင်းတရားက အပြီးတိုင် ဆောက်လုပ်ရေးကို ပယ်
ဖျက်လိုက်လေသည်။

အာရှဗိသုကာသမိုင်း စာအုပ်၌ “မာဂူဆင်” ဆိုသူက ရေးသားရာ
“မင်းကွန်းပုထိုးတော်ကြီးသည် ယခုကဲ့သို့ ပျက်စီးယိုယွင်းသော အခြေအနေ
၌ပင် အလွန် ထူထည်ကြီးမားလျက် ခုံညားသော အုတ်ဗိမာန်ကြီးတစ်ခု
ဖြစ်နေပေသည်။ အီဂျစ်ပြည်၌ ရှေးဘုရင်တို့၏ ‘ပိရမစ်’ ခေါ် ကျောက်ဂူ
ကြီးများ ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြသည်မှ စ၍ ဤမျှ ကြီးမားသော အဆောက်အအုံ
မျိုးကို မည်သည့်အရပ်တွင်မျှ တီထွင် ဆောက်လုပ်ခြင်း မပြုခဲ့ကြပေ။ ၁၉
ရာစုနှစ်၌ မြန်မာဘုရင် ကောင်းမှုဖြစ်သော ဤအုတ်စေတီမျိုးကား ဤကမ္ဘာ၌
ရာမှ ရှားသည် ဆိုရပေမည်” ဟု ဆို၏။

ခြင်္သေ့ကြီး

ဘိုးတော်မင်းတရား ရှိစဉ်က ထိုဘုရားကြီး အရှေ့ဘက်မှန်မှ မြစ်ဆိပ်ဆီသို့ စောင်းတန်း ရှိခဲ့သည်။ ထိုစောင်းတန်းထိပ် မြစ်ဆိပ်ကမ်းနားတွင် “အုတ်ခြင်္သေ့ကြီး” နှစ်ကောင်ရှိရာ အရပ်သံတောင် ၆၀ မြင့်သည်။ ရှင်ဘုရင်က ထိုခြင်္သေ့ကြီးများကို ရှုစားတော်မူချိန်တွင် အမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးလည်း နောက်တော်က ပါလာသည်။

ဦးပေါ်ဦးက ထိုခြင်္သေ့ကြီးများ အကြားတွင် အပန်းဖြေရင်း “လည်တိုင် ရှည်သည်၊ ဦးခေါင်း သေးသည်၊ ခံတွင်း ပြသည်၊ တင်ပါးဆုံ ချွန်သည်” စသော အပြစ်များကို ထင်မြင်မိ၍ ကဲ့ရဲ့လို၏။ ထို့ကြောင့် ‘ဒီခြင်္သေ့ကြီး နှစ်ကောင်ကလဲဗျာ ... လုပ်ထားလိုက်တာ’ ဟု နီဒါန်းပျိုးသည်။

ဤတွင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးက ဝင်၍ ‘ဟဲ့ ... ပေါ်ဦး၊ မောင်မင်းက ငါ့ခြင်္သေ့ကို အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့မည်နည်း’ ဟု မိန့်တော်မူရာ၊ ဦးပေါ်ဦးက တစ်မုဟုတ်အတွင်း ဇေယျာဓိတရောင် တင်လျှောက်သည်မှာ— ‘ဒီခြင်္သေ့ကြီး နှစ်ကောင်ကို မာန်ပါစွာ ဖန်တီးထားသဖြင့် ဧရာဝတီ အရှေ့ဘက်ကမ်းသို့ ခုန်လိုက်တော့မလိုလို မှတ်ထင်မိပါသည် ဘုရား’ ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မင်းတရားကြီးက ‘ခွေးမသား၊ မောင်မင်းက တယ်လည်း တတ်နိုင်သကိုး’ ဆိုကာ များစွာ ရယ်မောတော်မူလေသည်။

ယခုတိုင် ထိုခြင်္သေ့ရုပ်ကြီးများ၏ အစိတ်အပိုင်းများ ကျန်ရှိနေသေး၏။ ဦးခေါင်းပိုင်းကား ဧရာဝတီမြစ်ကို ခုန်ကူးသွားကြလေသလား မပြောတတ်ပေ။ အကြွင်းအကျန်များပင်လျှင် ခြင်္သေ့လောက၌ အကြီးအကျယ်ဆုံး ဖြစ်နေပေသည်။

ခေါင်းလောင်းကြီး

တတိယ အံ့ချီးဖွယ်ရာ ဖြစ်သော ခေါင်းလောင်းတော်ကြီးကို နန်းတော်ကျွန်း ၌ ပန်းတဦးဝန် “မဟာနန္ဒကျော်သူ” က ကြပ်မတ်၍ သွန်းလုပ်ရာတွင်၊ ကြေးချိန် ပိဿာပေါင်း (၅၅၅၅၅) ထည့်သွင်းရသည်။ ထိုဂဏန်းကို လွယ်ကူစွာ မှတ်သားနိုင်ရန် “မင်းဖြူ မှန်မှန်ပြော” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်တစ်ခု တီထွင်ခဲ့သည်။ ထိုခေါင်းလောင်းကြီးနှင့် ပတ်သက်သော အခြား ဂဏန်းသင်္ချာတို့ကား—

အဝ ... (၁၁) တောင် (၄) သစ်၊

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

လုံးပတ် ... (၃၃) တောင် (၁) မိုက် (၄) သစ်၊

အစောက် ... (၁၁) တောင် (၁) မိုက် (၄) သစ်

ယခု အတိုင်းအထွာများနှင့် ရေတွက်သော် အမြင့် ၁၂ ပေ၊ အဝ ၁၆ ပေ ၃ လက်မ၊ အထူမှာ ၆ လက်မမှ ၁၂ လက်မ၊ အလေးချိန်မှာ တန် ၆၀ ရှိ၏။

၁၇၉၀ ပြည့်နှစ်က သွန်းလောင်းခဲ့သော ခေါင်းလောင်းကြီးမှာ ၁၈၃၈ ခု မြေငလျင်ကြောင့် မြေသို့ ကျခဲ့သည်။ အနည်းငယ် နေရာရွေ့ကာ ကြေး ၅ ပိဿာခန့် ပဲ့သွားသည်။ ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် ဧရာဝတီသင်္ဘော ကုမ္ပဏီမှ စကော့တလန်လူမျိုး အရာရှိတစ်ဦးက မူလ သစ်သားရက်မကို သံရက်မနှင့် ပြောင်းလဲ တပ်ဆင်ပေးခဲ့သည်။

ယခုအခါ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာနမှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် သဖြင့် အမိုး ပြာသာဒ် သုံးဆင့်၊ တိုင်ပေါင်း ၁၆ ရှိ ဘုံဗိမာန် အတွင်းဝယ် ထိုက်တန်စွာ ဆွဲချိတ်ထားရှိပေသည်။ ကုသိုလ်ရှင်တိုင်း ခေါင်းလောင်းထိုး အမျှဝေနိုင်ပေသည်။

ဘိုးတော်ဘုရား၏ ကြီးလေးကြီးအနက် မပျက်မစီး ကျန်ရှိသည်မှာ ဤခေါင်းလောင်း ဖြစ်သည်သာမက ယခုအခါ ကမ္ဘာ၌ ဒုတိယအကြီးဆုံး အဖြစ် နာမည်ရနေပေသည်။ ရုရှားပြည် မော်စကိုမြို့ နန်းမြို့ရိုးအတွင်း၌ သူ့ထက် နှစ်ဆပိုကြီးသော ခေါင်းလောင်း ရှိနေ၏။ သို့သော် ထို ရုရှား ခေါင်းလောင်းမှာ မြေစိုက် ဖြစ်လျက် မင်းကွန်းခေါင်းလောင်းလို တီးခတ်၍ မရချေ။ အသံထွက်သော ခေါင်းလောင်းများအနက် အင်္ဂလန်ပြည် စိန်ပေါ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း အတွင်းရှိ ခရစ်ယာန် ခေါင်းလောင်းကြီးထက်ကား မင်းကွန်းက ၁၄ ဆ ပို၍ ကြီးမားသည်။

အမှန်မှာ ဘိုးတော်မင်းတရားက မင်းကွန်း၌ “ကြီးလေးကြီး” ဖန်တီး ခဲ့ရာ၊ မိုင်ပေါင်းများစွာ ကျယ်ဝန်းသော “တဘက်ဆည်” ကန်တော်ကြီးလည်း ရှိပေးသေးသည်။ ထိုကန်ကား ယခုအခါ တိမ်ကောကာ ကွင်းပြင်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေချေပြီ။

ဘိုးတော်မင်းတရားသည် သူ၏ နန်းစံနှစ်ပေါင်း ၄၀ တွင် အနှစ် ၂၀ ခန့် မင်းကွန်းနန်း၌ စံမြန်းခဲ့သည်။ ၁၁၆၂ ခုနှစ်မှစ၍ အမရပူရမြို့တော် ၌ သားတော် ရခိုင်နိုင် အိမ်ရှေ့မင်းကို ရှင်ဘုရင်၏ကိုယ်စား စီမံအုပ်ချုပ်ရန် တာဝန် လွှဲအပ်ထားလေသည်။

မင်းကွန်း နန်းတော်ကျွန်း၌ပင် နိုင်ငံခြား သံတမန်များကို လက်ခံသည်။ ပဲခူးမှ “နိဗ္ဗနပစ္စယနာဂ” ဆင်ဖြူတော်ကို မင်းကွန်းသို့ ဆောင်ခဲ့သည်။ အရှင်မိဖုရားခေါင်ကြီး “မယ်လွမ်းမယ်” နှင့် ဘုရင်၏ အကြီးတော် “ငယ်ဆရာ” တွင်းသင်းမင်းကြီး “မဟာစည်သူ” တို့သည် မင်းကွန်း၌ပင် ကွယ်လွန်ကြသည်။ အရပ်ရပ်မှ ဆက်သသော သမီးကညာတို့ကို မင်းကွန်း၌ပင် လက်ခံတော်မူသည်။

ရှင်ဘုရင်က အကြီးဆုံးစေတီ တည်ဆောက်ချိန်တွင် အခြားသော နန်းတွင်းသူ သားတော်၊ သမီးတော်များကလည်း ထိုအရပ်၌ ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ သို့လျှင် ပုထိုးတော်ကြီး၏မြောက်ဘက် အိမ်ရှေ့မင်းသား၏ “မြသိန်းတန်” စေတီ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့အတူ ပုထိုးတော်ကြီး၏ တောင်ဘက် ၂ မိုင်ခန့် ဧရာဝတီ မြစ်ကမ်း၌ပင် “မယ်တော် မိုးမိတ်မိဖုရား” ကို အမှူးပြု၍ သားတော်ကြီး “လွတ်တက် မဟာဓမ္မရာဇာ” ဘွဲ့ခံ “မင်းရဲရွှေတောင် မိုးမိတ်မင်းသားကြီး” ၏ ကောင်းမှု စေတီတစ်ဆူ ရှိနေပေသည်။

မြသိန်းတန် စေတီ

မင်းကွန်း ခေါင်းလောင်းကြီး၏ မြောက်ဘက် ကိုက် ၅၀၀ ခန့် အကွာ၌ “မြသိန်းတန်” စေတီတော် တည်ရှိသည်။ ထိုစေတီမှာ မြန်မာပြည်၌ အချိုးအစား ကျနလျက် အသပ္ပာယ်ဆုံးဟုပင် သမုတ်ထိုက်ပေသည်။ ပုဂံမြို့ရှိ အာနန္ဒာစေတီလောက် မကြီးကျယ်ပါ။ သို့သော် တည်ထားပုံမှာ များစွာ သပ်ရပ် ပြေပြစ်ပေသည်။

ထိုစေတီကို “ရှင်ဖြူဘုရား” ဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ မူလအမည်ဖြစ်သည်။ အလောင်းစည်သူ တိုင်းခန်းလှည့်လည်၍အပြန် ထိုအရပ်၌ ဖောင်တော် နားနေ၍ “ရှင်ဖြူဘုရားတစ်ဆူ” တည်ထား ပူဇော်စေသည်။ ထိုရှင်ဖြူဘုရားကို ထိုခေတ်က ထိုအရပ်နေ ကလန်၊ သံပျင်အမတ်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းထိပ် (ယခုနေရာ) တောင်ကုန်း၌ သစ်သားတန်ဆောင်းဖြင့် တည်ထား ပူဇော်ကြ၍ “ရှင်ဖြူဘုရား” ဟူ၍ အမည်တွင်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အလောင်းတော် ဆင်ဖြူတော်ဖြစ်စဉ် တစ်ခုသောဘဝ ထိုနေရာ တောင်ကုန်း၌ ကျင်လည် ကျက်စားခဲ့သည်ကို အစွဲပြု၍ ထိုတောင်ကို “ဆင်ဖြူတောင်”

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ထိုတောင်၌ တည်သောကြောင့် စေတီတော်ကို “ဆင်ဖြူ
ဘုရား” ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ဆို သမုတ်လေသည်။

ဘိုးတော်မင်းတရား လက်ထက် မင်းကွန်း ပုထိုးတော်ကြီးကို တည်
သောအခါ မြေးတော် စစ်ကိုင်းမင်းသားသည် ဘေးလောင်းတော်၏ကောင်းမှု
ရှင်ဖြူဘုရား၏ တန်ဆောင်းတော် ထိုတောင်ကုန်းပေါ်၌ ပျက်စီးယိုယွင်း
နေသည်ကို အသစ်တစ်ဖန် မွမ်းမံ တည်ဆောက်လိုကြောင်း လျှောက်တောင်း
ခွင့်ပန်သောအခါ ဘိုးတော်မင်းတရားက “သစ်သားဖြင့် ဆောက်လုပ်လျှင်
နှစ်မကြာခင် ပျက်စီး ယိုယွင်းမည်ဖြစ်၍ အုတ် အင်္ဂတေဖြင့် တည်ဆောက်
ရန်” အမိန့်ရှိသဖြင့် ထိုနေရာ၌ ရှိရင်း အောက်ခံ “ဆင်ဖြူတောင်” ကို
ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၍၊ ယနေ့ တွေ့မြင်ရသော ပုံစံအတိုင်း တံတိုင်းမီးတားကို
စကြဝဠာတောင်ပုံ (ဝိုင်းလျက်) အလယ်၌ သီတာခုနစ်တန်၊ တောင်စဉ်
ခုနစ်ထပ် တရွေ့ရွေ့ မြင့်ကာ မြင့်ကာ ပတ်လျက် ယုဂန္ဓါရံတောင်နှင့် အလယ်
မြင်းမိုရ်တောင်အကြား ရင်ပြင်တော် ထားပြီးလျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားအရှင် အဘိ
ဓမ္မာတရား ဟောပြီး၍ တာဝတိံသာမှ လူ့ပြည် သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည်သို့ ဆင်း
တော်မူသောအခါ၊ စောင်းတန်းသုံးသွယ် သရုပ်ဖော်၍ မြင်းမိုရ်ခါးဝယ် အာလိန်
ငါးဆင့် ပတ်လျက် မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ သုံးကျိပ်သုံးဦး နတ်မျိုးတို့ ဗိမာန်
ဝန်းရံပြီး၊ အလယ်၌ ဥမင်လိုဏ်ဖြင့် စေတီတော်ကို ဖောက်ပြီးလျှင် ထို ဥမင်
လိုဏ်အတွင်း၌ မူလရှိရင်း “ရှင်ဖြူဘုရား” ရုပ်တုတော်ကို ပလ္လင်ဖြင့် တည်
ထား ပူဇော်လေသည်။ ထိုစေတီတော်ကို သမိုင်းဆရာတို့က “ရှင်ဖြူဘုရား”
ဟု ခေါ်တွင်ကြ၍၊ တစ်သိန်းတန်သော မြရတနာကို ဌာပနာသွင်းနှံသည်ကို
အစွဲပြု၍ “မြသိန်းတန်စေတီ” ဟူ၍ အများခေါ်ဆို သမုတ်ကြလေသည်။

ဘကြီးတော်ခေါ် စစ်ကိုင်းမင်းသည် အိမ်ရှေ့စံ ဘဝ၌ ဘိုးတော်
မင်းတရား၏ အမြတ်နိုးဆုံး မြေးတော် “ဆင်ဖြူမယ်” နှင့် စုလျား လက်ထပ်
ခဲ့ပေသည်။ တစ်ချိန်က ဘိုးတော်သည် သားတော်၊ သမီးတော်များနှင့် ဆင်
ကျုံးသို့ ထွက်တော်မူရာ ဆင်ဖြူတော်က ကြာပန်းများကို ရှင်ဘုရင်ထံ
မဆက်သဘဲ ဆင်ဖြူမယ်ကိုသာ ရွေးချယ် ဆက်သသည် ဆို၏။ ဘိုးတော်က
‘ဒီဆင်ဖြူကြီးကလည်း မျက်နှာလိုက်ရန်ကော’ ဟု မိန့်တော်မူမှ ဘိုးတော်
မင်းတရားထံ ကြာပန်းများ ထပ်မံ ဆက်သလေသည်။ ဤတွင် မင်းသမီး
ကလေးကို “ဆင်ဖြူမယ်” ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။

ဆင်ဖြူမယ်သည် အိမ်ရှေ့စံ မိဖုရားအဖြစ် ၁၁၇၄ ခုတွင် သားတော်

စကြာမင်းကလေးကို ဖွားမြင်သည်။ သူကား မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ဘိုးဘိုးအောင်၏ အကာအကွယ်ရ စကြာမင်းအဖြစ် ထင်ရှားပေသည်။ မယ်တော်ကား သားတော်ကို ဖွား၍ ခုနစ်ရက်လည်ချိန်တွင် နတ်ရွာစံသည်။ ဤတွင် အိမ်ရှေ့ စစ်ကိုင်းမင်းသားက မြသိန်းတန်စေတီကို ဆင်ဖြူမယ်အတွက် လွမ်းစေတီသဖွယ် အမှတ်တရ တည်ထား ကိုးကွယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အားလုံးခြံ၍ မှတ်ယူလျှင် စေတီတော် တစ်ဆူတည်းကိုပင် မူလအမည် “ရှင်ဖြူဘုရား”၊ ဌာပနာကို အစွဲပြု၍ “မြသိန်းတန်ဘုရား”၊ ဘုရားဒကာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ “ဆင်ဖြူမယ်ဘုရား” ဟူ၍ အမည်သုံးပါးဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုဘုရား တည်ထားပုံမှာ ရိုးရိုးနှင့် အလွန် ဆန်းကြယ်ပေသည်။ မီးတား တံတိုင်းကား လေးထောင့် မဟုတ်၊ အဝိုင်း ဖြစ်သည်။ စကြာဝဠာတောင်ကို ရည်ရွယ်သည်။ စေတီတော် အောက်ခြေက ပစ္စယံ ခုနစ်ဆင့် တရွေ့ရွေ့ မြင့်တက်ကာ ဝိုင်းစက်လျက် ရှိပေ၏။ သီတာခုနစ်တန်၊ တောင်ရံခုနစ်လုံးကို ရည်ရွယ်သည်။ သတ္တမပစ္စယံ “ယုဂန္နီရ်” တောင်ထိပ်အပြင် အလယ်ဗဟိုမှ မြင်းမိုရ်တောင်ပုံ စေတီတော် အောက်ခြေကို အဝိုင်းတည်ထား၏။ ထိုမြင်းမိုရ်တောင်မှာမှ အာလိန်ငါးဆင့်ပတ်လျက် တည်ထား၏။ ပထမ အာလိန်၌ နဂါး စောင့်၏။ ဒုတိယ၌ ဂဠုန်၊ တတိယ၌ ကုမ္ဘဏ်၊ စတုတ္ထ၌ ယက္ခ၊ ပဉ္စမ၌ ဂန္ဓဗ္ဗ စောင့်၏။ ထိုအာလိန်ငါးဆင့်၏ အထက်တွင် သိကြားမင်း စံရာ တာဝတိံသာနက်ပြည် မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုမြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်တွင် “စူဠာမဏိ” စေတီတော်ကို တည်ထားလေသည်။ ဘေးမှ သုံးကျိပ်သုံးဦး နတ်မှူးတို့၏ဗိမာန် ပတ်လျက် တည်ထားသည်။

ပစ္စယံ ဖြစ်သည့် သီတာခုနစ်တန်၊ တောင်ရံ ခုနစ်လုံးတို့မှာ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိဘဲ ပရိသတ်များ ကောင်းစွာ လှည့်လည်လှုပ်ရှား သွားလာနိုင်၏။ အရှေ့ဘက်မှ မုခ်တစ်ခုသာ ရှိသည်။ ဘုံဆင့်ဆင့်မှ အရပ် လေးမျက်နှာကို လွတ်လပ်စွာ ရှုစားနိုင်ကြပေသည်။ မင်းကွန်း ပုထိုးတော်ကြီးမှာ မတ်စောက်လျက် အပေါ်သို့ မည်သူမျှ မတက်နိုင် ရှိရာတွင် ဤ “မြသိန်းတန်စေတီ” ပေါ်မှ လွယ်ကူစွာ မင်းကွန်းနယ် တစ်ရပ်လုံးကို လေ့လာနိုင်ကြပေသည်။

ဆင်ဖြူမယ်စေတီကို ရိုးရိုးနှင့်ဆန်းသည် ဆိုရာတွင် စက်ဝိုင်း ခုနစ်ခု အလယ်၌ စေတီတော် ရှိနေသဖြင့် မှတ်သားရန် လွယ်ကူ၏။ သို့သော်

ထိုစက်ဝိုင်းများ “တောင်ရံခုနစ်လုံး” တစ်ခုထက်တစ်ခု မြင့်မားသွားပုံ၊ နဂါးရုပ်၊ ဂဠုန်ရုပ်၊ ကုမ္ဘာရုပ်၊ ယက္ခရုပ်၊ ဂန္ဓဗ္ဗရုပ်တို့ဖြင့် မြင်းမိုရ်တောင်ခါးပန်းကို ပတ်ချာလည် သရုပ်ဖော်ထားပုံတို့မှာ ဆန်းပြားလေသည်။ အင်ဒိုချိုင်းနားပြည် ဂျာဝါးကျွန်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားချိန်က “ဘိုရီဗဒူ” ခေါ် စေတီတော်ကြီး တည်ဆောက်ခဲ့ရာ၊ မြသိန်းတန် စေတီကဲ့သို့ပင် တာဝတိံသာကို သရုပ်ဖော်ခဲ့လေသည်။ သို့သော် ဘိုရီဗဒူစေတီက လေးထောင့်ပုံသဏ္ဌာန် ဖြစ်၏။

အင်္ဂလိပ်မင်းများ လက်ထက်က ထိုစေတီကို ကြည်ညိုနှစ်သက်သူများ ပေါ်ခဲ့လေသည်။ မင်းတုန်းခေတ်က သံမှူး “စလေဒင်” သည် မြသိန်းတန် စေတီတော် အကြောင်းကို မဟာအာရုံအသင်း ဂျာနယ်၌ ရေးသားခဲ့သည်။ အခြား သံမှူး “ဟင်နရီယူး” ကလည်း “ထိုဘုရား တည်ဆောက်ပုံမှာ ရှေးဟောင်း ရောမနှင့် ခေါမခေတ်တို့က အက်ပါတနာ နန်းမြို့တော်ကြီး တည်ဆောက်ပုံကဲ့သို့ ရှိသည်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ထိုမြို့တော်၏ မြို့ရိုးတို့မှာလည်း တစ်ခုအတွင်းမှ တစ်ခု မြင့်တက်သွားသည် ဆို၏။

၁၈၃၈ ခုနှစ်က မြေငလျင် လှုပ်ရာတွင် မင်းကွန်းရှိ စေတီပုထိုးများ နှင့် ခြင်္သေ့နှစ်ကောင်ပါ လဲပြိုခဲ့လေသည်။ ၁၈၇၄ ခုနှစ်တွင် မင်းတုန်းမင်းက မြသိန်းတန်စေတီကို ထပ်မံ ပြုပြင်ခဲ့ရာ ယနေ့တိုင် သပ်ရပ်ဖြူဖွေးလျက် ရှိနေ၏။

မိုးမိတ် စေတီတော်

မင်းကွန်း ပုထိုးတော်ကြီး၏ တောင်ဘက် နှစ်မိုင်ခန့်အကွာ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်း၌ပင် မိုးမိတ်ကုန်းမြေသည် မင်းဝံတောင်ရိုး၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု အနေဖြင့် တည်ရှိသည်။ ထိုကုန်းမြေ၌ မိုးမိတ်မင်းသားကြီး၏ ကောင်းမှု မိုးမိတ်စေတီတော် တည်ရှိရာ၊ ယခင်ကမူ အလှမ်းဝေးသော ဤနေရာသို့ ရောက်ပေါက်သူ နည်းပါး၏။ ယခုအချိန်၌ကား တိပိဋကဓရ ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသနှင့် အထူးကု ဆရာဝန်ကြီး “ဝဏ္ဏကျော်ထင်” ဦးသာလှတို့က ခေါင်းဆောင်၍ ဂေါပကအဖွဲ့ကိုပါ ဖွဲ့စည်းကြကာ၊ ထိုကုန်းမြေ၌ပင် မိုးမိတ်စေတီတော် ပတ်လည်တွင် “တိပိဋက=နိကာယကျောင်းတိုက်ကြီး” ဖွင့်လှစ်လိုက်သဖြင့် တိုးတက်စည်ကားလျက် ရှိနေပေသည်။

ယခင်က မင်းကွန်းသို့သွားလျှင် ဘိုးတော်ဘုရား၏ ကြီးသုံးကြီးနှင့် မြသိန်းတန် စေတီတော်၊ ဒေါ်ဦးဇွန်း၏ သူအိုရုံတို့သာ ပူဇော်စရာရှိသော်လည်း၊ ယခုမူ မရောက်လျှင် မဖြစ်သော ရိပ်သာတစ်ခု တိုးလျက် ရှိနေချေပြီ။

ရှေးက အရှင်မဟာကဿပ ကိုယ်တော်ကြီးသည် ပထမ သင်္ဂါယနာ တင်ကာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို အသက်ဆက်ခဲ့၏။ ထို့အတူ သာသနာ တစ်ဝက် ရောက်ချိန်တွင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာပွဲ ဆင်နွှဲချိန်၌ တိပိဋကဓရ ဆရာ တော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ထူးကဲစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။ ယခု အချိန်၌ ထိုဆရာတော်ကပင် ဦးစီးကာ သူကဲ့သို့သော တိပိဋကကို အာဂုံ ဆောင် ရဟန်းတော်များ တိုးပွားစေရန် မိုးမိတ် ကုန်းမြေ၌ နိကာယ ကျောင်းတိုက်ကြီး ဖွင့်လှစ်တော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ သံဃာတော် တစ်ရာ ကျော်၏ တိပိဋက ရွတ်သံ၊ ဖတ်သံတို့ကား နာပျော်ဖွယ် ရှိလှပေသည်။

မိုးမိတ်စေတီ ပရိဂုဏ်အတွင်း လက်ဝဲဘက် တံတိုင်းတွင်ကပ်လျက် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးနှင့် မိုးမိတ် မိဖုရား၏ မိသားစုပုံတော်များကို ဆေး ရောင်စုံ ရုပ်လုံးဖော်ထားသည်မှာ ကြည်နူးဖွယ်ရာ ပြခန်းတစ်ခုကဲ့သို့ ဖြစ် နေ၏။ အရှင်ဝိစိတ္တ ဆရာတော်က မိုးမိတ် အနွယ်တော်များကို ဂုဏ်ပြုလို၍ ပြည်မင်း (သာယာဝတီမင်း၏ သားတော်ကြီး) မှ ဆင်းသက်သူ ဒေါ်တင်တင်မေ (မဟာသရေစည်သူ ဦးချမ်းသာ၏ဇနီး) ကို မေးမြန်းကာ ထိုမဟာနွယ်ပုံတော် များကို ထုလုပ်စေခြင်း ဖြစ်၏။

ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးနှင့် မိုးမိတ် မိဖုရား၏ မိသားစု ပုံတော်များကို ဆေးရောင်စုံ ရုပ်လုံးဖော်ထားသည်မှာ ကြည်နူးဖွယ်ရာ ပြခန်းတစ်ခုကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။

ဘိုးတော်မင်းတရားမှာ ပုံတော်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပို၍ ၀၀ဖြိုး ခုံညားပေမည်ဟု မှတ်ထင်မိသည်။ မိုးမိတ်မိဖုရားကား ရှမ်းစော်ဘွား၏ သမီးတော် ပီသစွာ ရှမ်းပဝါခေါင်းစည်းနှင့် ရုပ်ဖော်ထားသည်မှာ လှပ မွန်မြတ်ပါပေသည်။ ထိုခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့နှင့်အတူ သူတို့၏ သားတော်၊ သမီးတော်များသည် ခူးတုပ်လျက် မိုးမိတ်စေတီတော်ကို အာရုံပြုနေကြလေသည်။ မိုးမိတ်ကုန်းမြေ ပြန်လည်စည်ကားလျက် ရှိသည်ကို ထိုမိသားစုက သာဓုခေါ်လျက် ရှိနေကြပုံတည်း။

မိုးမိတ်မိဖုရားနှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏ မွေးရပ်မြေနှင့် သားတော်၊ သမီးတော်များ အကြောင်းကို လက်လှမ်းမီသမျှ ဖော်ပြလိုပါသည်။

မိုးမိတ် နယ်မြေ

(၁) မိုးမိတ်သမိုင်း၌ ၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ဗန်းမော်၌ စော်ဘွား အဆက်ပြတ်သွားသောကြောင့် မိုးမိတ်စော်ဘွား “ဆေစဝ်ဖ” ထံ မင်းလျာ တောင်းခံရလေသည်။ မိုးမိတ်စော်ဘွားက တူတော် “စောပုခန်း” အား ဗန်းမော်ကို အုပ်ချုပ်စေသည်။

(၂) ဗန်းမော်မြို့ကို ဆက်ခံသောအခါ ကွယ်လွန်သူ စော်ဘွားကြီး၏ သမီးတော် “နန်းမြပုံ” မှာ တစ်ပင်တိုင် မင်းသမီး ဖြစ်၍ အစဉ်အလာအရ မိဖုရားတင်မြှောက်ရန် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် နန်းမြပုံကား ထိုအချိန်၌ အသက် ၅၆ နှစ်ရှိကာ အိုမင်းရင့်ရော်သည်နှင့် စောပုခန်းက မနှစ်သက်၍ တစ်ပင်တိုင်နန်းနှင့် ထားမြဲထားသည်။

တစ်ချိန်၌ မိုးမိတ်နှင့် ဗန်းမော်တို့သည် နယ်မြေအရေးနှင့် အချင်းဖြစ်ပွားရာ မိုင်းလုံအမတ် ငသာဖြူက ချစ်ကြည်ရေး ဖြစ်စေရန် တစ်ပင်တိုင် မင်းသမီး နန်းမြပုံကို မိုးမိတ်စော်ဘွားထံ ဆက်သရန် စီမံ၏။ မိုးမိတ်အမတ်များ လာရောက် ကြည့်ရှုကြရာ ဗန်းမော် အမတ်တို့က နန်းမြပုံ၏ကိုယ်စား အဆင်းလှသော အမတ်ကြီးဆိုင်ခန်း၏သမီး နန်းလှဖြူကို ပြသဖြင့် ကျေနပ်နှစ်သက်ကြသည်။

မိုးမိတ်သို့ရောက်လျှင် ထုံးစံအတိုင်း သတို့သမီးကို နတ်စင်သို့ သွားရောက် ပူဇော်ပသစေရာ၊ ထိုအခါကျမှ အပျို မဟုတ်ဘဲ အဘွားအို ဖြစ်နေကြောင်း သိကြရသည်။ ထိုအခါ အကြိုတော်များ လွန်စွာ စိတ်ပျက်ကြသဖြင့် တည်ခင်း ကျွေးမွေးသော ဘောဇဉ်များကိုပင် စားရမှန်း မသိ။ “ကြက်သား

ဟင်းလျာများပင် အရသာ မရှိတော့ပြီတကား” ဟု ညည်းတွားကြ၏။ ၎င်းကို အစွဲပြု၍ ထိုစခန်းကို ရှမ်းဘာသာဖြင့် “နန့်ကိုင်စန်” ဟု ခေါ်တွင်လေသည်။ [နန့်=ချောင်း၊ ကိုင်=ကြက်၊ စန်=ပေါ့သည်။]

မိုးမိတ်စော်ဘွားအား အကြောင်းကို လျှောက်ထားကြရာ နှလုံး မသာမယာ ရှိသည်နှင့် မြို့တွင်းသို့ မသွင်းစေဘဲ “မန်တိုင်” တောင်ခြေတွင် တစ်ပင်တိုင်နန်း ဆောက်လုပ်ထားရလေသည်။

(၃) သက္ကရာဇ် ၉၈၀ တွင် ရွှေကူမြို့ကို သူ ရသင့်၊ ငါ ရသင့်သည်ဟု ဗန်းမော်၊ မိုးကောင်းနှင့် မိုးမိတ်တို့ စစ်ဖြစ်ကြရာ လူသူအများ ပျက်စီး၏။ ယွန်းဆရာတော်များက စော်ဘွားသုံးဦးကို ရွှေပေါ်ကျွန်း ဘုရား ရင်ပြင်တော် ပေါ်သို့ ခေါ်ယူ ဟောပြောသဖြင့် ကျေနပ်မှု ရရှိသွားကြ၏။ မိုးမိတ်စော်ဘွားက-

‘ကျွန်ုပ်သည် ရွှေပေါ်ကျွန်း ပြိုပျက်၍ ရေပြင် ဖြစ်သည့်တိုင် မိုးကောင်းနှင့် ဗန်းမော် ညီတော် နောင်တော်တို့ကို စစ်မပြုတော့ပါ။ ရွှေကူနယ်မှ အခွန်အတုတ်ကိုလည်း သားစဉ်မြေးဆက် မခံယူတော့ပါ’

ဟု သစ္စာပြု၏။ ထိုသစ္စာအရ မိုးမိတ်စော်ဘွား အဆက်ဆက်တို့ သည် ရွှေကူနယ်မြေကို မနင်းကြချေ။ ယုတ်စွအဆုံး ရွှေကူအိုးဖြင့် ထည့်သော ရေကိုသော်လည်း မသောက်ကြဟု မိုးမိတ်ရာဇဝင်၌ ဆိုသည်။

ဆွေတော် မျိုးတော်

အထက်ပါ သမိုင်းကောက်နုတ်ချက်တို့အရ မိုးမိတ်နယ်မြေသည် မြောက်ပိုင်း တစ်လွှား၌ အဓိကဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ၁၁၁၅ ခုနှစ်တွင် အလောင်းဘုရား ဦးအောင်ဇေယျ မင်းဖြစ်သောအခါ ဗန်းမော်စော်ဘွား ဦးမြတ်အောင်က သမီးကညာ ဆက်သခဲ့သည်။ ၁၁၅၅ ခုနှစ်၌ ဘိုးတော်မင်းတရား လက်ထက်တွင် သား မိုးမိတ်စော်ဘွား၏ သမီးတော်ကို “သီရိမြတ်ထားမဟေ” ဘွဲ့တော်ဖြင့် မိဖုရား မြှောက်တော်မူ၏။

ဘိုးတော်မင်းတရားနှင့် မိုးမိတ်မိဖုရားတို့မှ သားတော် နှစ်ပါး၊ သမီးတော် ငါးပါး ထွန်းကားသဖြင့် မေတ္တာမဏ္ဍိုင် အထူးပင် မြဲခိုင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထိုသားတော်၊ သမီးတော်များကား-

(၁) မိုးမိတ်မင်းသား မင်းရဲရွှေတောင်၊

(၂) မြဲတောင်မင်းသမီး မင်းပတ္တမြား၊

- (၃) ကွပ်ရွာမင်းသမီး ရွှေပခြပ်၊
- (၄) မကွေးမင်းသမီး မင်းရွှေမှုတ်၊
- (၅) ကြာညပ်မင်းသမီး မင်းရွှေရုပ်၊
- (၆) မင်းတုန်းမင်းသား၊
- (၇) ဓနုဖြူမင်းသမီး။

မိုးမိတ်မိဖုရားမှ ဆင်းသက်သော ထိုသားတော်၊ သမီးတော်တို့တွင် သမိုင်း၌ ထင်ရှားသူများကား-

(၁) မိုးမိတ်မင်းသားကို ဟံသာဝတီပါမင်း၏ မြစ်တော် မင်းကင်း မင်းသမီးနှင့် စုံဖက်၏။ ထိုမင်းကင်းမင်းသမီး၏ ညီမတော် ရွှေဂူမင်းသမီး ၏ ကြင်ရာတော် ပုခန်းမင်းသားမှာ “အောင်မြေသာစံ” ပတ်ပျိုးကြီးကို ရေးသားသူ ပေတည်း။

(၂) မြတောင်မင်းသမီး မင်းပတ္တမြား၏ ကြင်ရာတော် တောင်ငူမင်းကား စစ်ကိုင်းမင်း “ဘကြီးတော်” ၏ ဘထွေးတော်တည်း။ ထီးနန်းကို ကြံစည်မှုဖြင့် စစ်ကိုင်းမင်း နန်းတက်သောအခါ ကွပ်မျက်ခံရသည်။ ဤတွင် မြတောင်မင်းသမီးမှာ စာပေရေးသားခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲစွာ နေထိုင်ရသည်။ မောင်းထောင်ဆရာတော်နှင့် ရန်ဖြစ်သော တောင်ငူမင်းမှာ ထိုမင်းသားပင် ဖြစ်သည်။

(၃) မိုးမိတ်မိဖုရား၏ သမီးငယ် သုံးပါးလုံးပင် မကွာရာမင်းသားကြီးနှင့် ညားကြသည်မှာ ထူးခြားသလို ရှိပေသည်။ မင်းရွှေမှုတ်နှင့် မင်းရွှေရုပ်တို့ နှစ်ဦးက မကွာရာမင်းနှင့် ဦးစွာ စုံဖက်ကြသည်။ အငယ်ဆုံး ဓနုဖြူမင်းသမီးကား လှိုင်မင်းသားနှင့် ညားပြီး မုဆိုးမဖြစ်ရာတွင် ခဲအိုတော် မကွာရာမင်းနှင့် လက်ဆက်ခဲ့သည်။

မကွာရာမင်းသားကြီးသည် မြဝတီ ဦးစတို့နှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်လျက် စာပေအရာတွင် ထူးခြားသော ပညာရှိကြီး ဖြစ်လေသည်။ သူသည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကို စတင်ပြုစုသူ ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာဗဟုသုတ လေ့လာရာတွင် စွယ်စုံကျမ်းများ၏ တန်ဖိုးကို ဦးစွာ သဘောပေါက်သူဖြစ်၍၊ မြန်မာပြည်၏ ခေတ်မီရေးကို စတင်ပြီး အားပေးသူ ဟူ၍ပင် ဆိုရချေမည်။

(၄) မကွာရာမင်း၏ ဒုတိယဇနီး မင်းရွှေရုပ်မှ ပန်းတောင်းမင်းသမီးကို မွေးဖွားခဲ့သည်။ စစ်ကိုင်းမင်းသားကို အိမ်ရှေ့မြှောက်ပြီးနောက် ဘိုးတော်မင်းတရားက ဦးစွာ မြေးတော် ဆင်ဖြူရှင်မယ်နှင့် စုံဖက်ပေးခဲ့သည်။ ဆင်ဖြူ

ရှင်မယ်သည် စကြာမင်းသားကို မွေးဖွားပြီး ကွယ်လွန်ရာတွင်၊ ဘိုးတော်မင်းတရားကပင် ပန်းတောင်းမင်းသမီးကို ရွေးချယ်ကာ မြေးတော် အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် လက်ထပ်စေသည်။ မိဖုရားခေါင် နေရာကို မဟာဆီ၊ မဟာသွေးပါသူများသာ ရစေလို၏။ မယ်နုက အိမ်ရှေ့မင်းအပေါ်တွင် ဩဇာလွှမ်းမိုးသည်ကို ဘိုးတော်မင်းတရားက အလိုတော် မကျချေ။

သို့သော် အိမ်ရှေ့စံ စစ်ကိုင်းမင်းသားက မယ်နုကိုပင် မျက်နှာသာပေး၍ ပန်းတောင်းမင်းသမီးကို အဆောင်အယောင် ရုပ်သိမ်းခဲ့ရာ ဆင်းရဲစွာနေရသည်။ စစ်ကိုင်းမင်း နန်းကျပြီး သာယာဝတီမင်း နန်းတက်သော အခါတွင်ကား ပန်းတောင်းမင်းသမီးကို မိဖုရားငယ်တစ်ဦးအဖြစ် မြှောက်စားခဲ့သည်။

(၅) ပန်းတောင်းမင်းသမီး၏ ညီမတော်အရင်း မဟာရတနာဒေဝီကား ပုဂံမင်း၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး ဖြစ်လာသည်။

ဤသည်တို့ကား မိုးမိတ်မိဖုရား၏ အနွယ်တော်များပေတည်း။ မျက်မှောက်ခေတ်၌ကား မိုးမိတ်စော်ဘွားဟောင်း စောခွန်ချိုသည် အသက်ထင်ရှားရှိနေပေသည်။ ။

[မင်းကွန်းတိပိဋက-နိကာယ သာသနာပြုအဖွဲ့၊
ပထမ သုံးနှစ်စရီး (၁ ဩဂုတ် ၁၉၈၂)]

သမန္တဇာ ဘယ်မှာလဲ

သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ
သစ္စာလေးဆူ၊ ပွင့်တော်မူ
နတ်လူကောင်းချီး၊ ခေါ်သည်တည့်လေ
ခတ္တာဖြူသည်၊ လူတည့်လေ။

*

သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ
သစ္စာပွင့်ပျို၊ မပွင့်လို
မိုးကိုလင့်သည်၊ ဖြစ်တော့မည်လေ
ခတ္တာဖြူငယ်၊ လူစွလေ။

*

သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ
နက္ခတ်တာရာ၊ ကြယ်များစွာ
ရံကာစုံမက်၊ ရောင်ခြည်ထွက်ပါ၍
ရန်ဘက်ကယ်သူရာ ရောက်ချိန်
နေရှိန်တား၍၊ ဆိုသည်လေ
ခတ္တာဖြူ-လူစွလေ။

*

သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ
မြတ်စွာဘုရား၊ ရှင်စောများကို
ညွတ်တွားခယ၊ ပန်၏လေ။

*

၁။ ဇေယျစာပေ

မောင်သူမနု (ဆို)။ ။ ဆရာဇေယျခင်ဗျား၊ ကျွန်တော် မောင်သူမနု အနေနှင့် အစီရင်ခံပါရစေ။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်က တနင်္သာရီချစ်စံ ဆိုသူက “ဇေယျ၏ စာ” ဆိုတဲ့ အမည်နှင့် ဆရာဆောင်းပါးပေါင်း ၃၁ ပုဒ် ပါရှိတဲ့ စာအုပ် တစ်အုပ် ထုတ်ဝေပါတယ်။

ဆရာဇေယျ (ဆို)။ ။ ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော် မှတ်မိပါတယ်။ ထုတ်ဝေ သူက ဦးညွန့်ဌေး၊ ပုံနှိပ်သူက ဦးသန်းရွှေ၊ ရဲရဲတောက် ပုံနှိပ်တိုက်၊ အလုံ စူပါပင်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

သူမနု။ ။ အဲဒီစာအုပ် မျက်နှာ ၂၁၄ မှာ ဆရာရေးတဲ့ “သမန္တဇာကြိုး” အကြောင်း ပါရှိတယ်။ အဲဒီ သာယာနာပျော်ဖွယ် ကြိုးသီချင်းကို ဆရာ ကိုးကားဖော်ပြတဲ့အတိုင်း ယခုဆောင်းပါးမှာ ဦးထိပ်ထား ဖော်ပြပါတယ်။

ဆရာဇေယျ။ ။ အဲဒီ သမန္တဇာကြိုးဟာ ၁၂၃၂ ခုနှစ်က ခမည်းတော် မင်းတုန်းမင်းရဲ့ အမိန့်တော်အရ တပါယ်မြို့စား မင်းသား စုဆောင်း ပြုစု ခဲ့တဲ့ ရှေးသီချင်းပေါင်း ၁၇၉ ပုဒ်မှာ ပါရှိတယ်။ အဲဒီစာအုပ် နိဒါန်းမှာ ပါရှိပုံကတော့ “ရှေးမဟာသမ္မတမင်း လက်ထက်ကစ၍ ရတနာပုံ မြို့တည် နန်းတည် မင်းတရားကြီး လက်ထက်တော်တိုင် တူရိယာ ၅ ပါးသံများဖြင့် မင်းပွဲသဘင် ကျင်းပရာ ရှေးရိုးအစဉ်မပျက် သီကုံးတီးမှုတ်သည့် သီချင်း များကို မပျောက်မပျက်စေရ၊ သီတော်မူလိုသည်။ ကောင်းမွန်သေချာစွာ ရေးသားမှတ်ထားရမည် ဟု အမိန့်တော် ရှိခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်တော်မြတ်ကို နာခံရသည့်အတိုင်း အမရပူရမြို့တော် ကွမ်းဘိုးထိန်း နေမျိုးသီရိဇေယျ ကျော်စွာနှင့် အကြီးစာရေး နေမျိုးသီရိကျော်ထင်တို့က မင်းအဆက်ဆက် အရပ်ရပ် သီချင်းခံဟောင်းများကို မှတ်သား ရေးထားရသည့် သီချင်းမှတ်စု တော်” လို့ ပါရှိသဗျ။ သမန္တဇာ ကြိုးသီချင်းကို အဲဒီစာမူမှ အပ အခြား ဂီတကျမ်းများမှာ ကျွန်တော် မတွေ့မိပါ။

သူမနု။ ။ ကျွန်တော်တော့ တွေ့ဖူးတယ် ဆရာ။ ရှေးဟောင်းကျမ်း တော့ မဟုတ်ပါ။ ၁၉၃၈ ခုမှာ ကျွန်တော်တို့ နာယကကြီး သခင်ကိုယ်တော် မှိုင်း ရေးသားပြုစုတဲ့ “သခင်ဋီကာ” စာအုပ်မှာ သမန္တဇာ ဘုရားအကြောင်း အများကြီး ပါရှိတယ်။ အဲဒီ သမန္တဇာကြိုး အပြင် သမန္တဇာ ဘုရားတိုင် လေးချိုးကြီးတောင် သူက ဖြည့်စွက်လိုက်သေးတယ်။ ဘုရားသမိုင်း အစုံ

အလင်နှင့် အဲဒီ စေတီတော်ရင်ပြင်မှာ သူကိုယ်တိုင် သခင်တရားပွဲကြီး ကျင်းပခဲ့ပုံများကို အစုံပါသပေါ့။

ဆရာဇေယျ။ ။ ဪ... ဟုတ်တာပေါ့။ ၁၉၃၈ ခုမှာ ခင်ဗျားတို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သပိတ်ကြီးလည်း အောင်ပွဲဆင်ယင်ပြီး သခင်အောင်ဆန်း အစရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်သစ်များလည်း အဲဒီက မွေးထုတ်လိုက်ပြီ မဟုတ် လား။ ဒီတော့ သူကလည်း သခင်နာယကကြီး အနေနှင့် မီးကုန်ယမ်းကုန် အားပေးရတော့မှာပေါ့။

သုမန။ ။ ဟုတ်ပဗျာ။ “သခင်ဋီကာ” ကတော့ သူ ရေးသမျှမှာ ကျမ်းကောင်း တစ်ဆူပါပဲ။ တို့ဗမာ သီချင်းကိုလည်း နိုင်ငံတကာ အမျိုးသား သီချင်းများနှင့် ယှဉ်တွဲ အနက်ဖော်ထားသဗျ။ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေ ကိုလည်း မြှောက်ပင့်လိုက်တာ လွန်ပါရော။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကလည်း တာရှေ့နေချိန်ပေါ့။ ဘကြီးမှိုင်းက ‘ဟေ့ကောင်တွေ၊ လုပ်ကြကွ၊ တို့ဗမာပြည် မှာ ကောလိဓာတ်ကြီး ဆိုက်ရောက်နေပြီ။ လွတ်လပ်ရေးနှင့် မဝေးတော့ ဘူးကွ၊ လုပ်ကြပါ၊ တွေငေးနေဖို့ အချိန်မဟုတ်ဘူး’ တဲ့။ ကျွန်တော့်အနေ နှင့်တော့ အဘက ပြောလိုသော ခေါင်းညိတ်ရသော်လည်း မယုံချင်ဘူး။ ‘အဘဟာ ရှေးက အဂ္ဂိရတ်ထိုးပြီး အမျိုးကို မြှင့်တင်လိုတဲ့ ရှင်အဇ္ဈင်္ဂါဏတို့၊ ဘားမဲ့တို့၊ ဘားတမော့တို့လို ဖြစ်နေပြီ။ လေယာဉ်ပျံနှင့် ဗုံးကြဲတဲ့ခေတ်မှာ ဝါးလုံးကွနှင့် ခုခံဖို့ မလွယ်ပါဘူး’ လို့ မှတ်ထင်မိတယ်။ သို့သော် သူ ဟောတဲ့ ဗေဒင်က ဦးပုညရဲ့ မြင်ကွန်း-မြင်းခုံတိုင် အခါပေးနက္ခတ်ထက် ပိုပြီး တိကျ မှန်ကန်နေတယ်။ ကောလိဓာတ်အရ စစ်ကြီး ပြီးဆုံးချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ အမြန်ဆုံး လွတ်လပ်ရေး အရယူနိုင်ခဲ့တယ် မဟုတ်ပါလား။

ဆရာဇေယျ။ ။ “သခွတ်ပွင့်ချိန်၊ ဝရဇိန်၊ တာဝတိံသိုဆင်း” ဆိုသလို စစ်ပွဲ ဆိုတာ လူ့ပြည်မှာသာမက နတ်ပြည်မှာလည်း နတ်ကောင်းနှင့် နတ် ဆိုး၊ သိကြားနှင့် အသူရာတို့ တိုက်ခိုက်တတ်ပါတယ်။ ရေရှည်မှာ အမှန် တရား အောင်စမြဲပါ။

သုမန။ ။ အဲ ... သမန္တဇာ ဘုရားသမိုင်းမှာလည်း စစ်ကိုင်းရာဇဝင် မှာ ရွှေတောင်တက်မင်းက ညှဉ်းပန်းလို့ ကျစွာမင်းသား ထွက်ပြေး တိမ်း ရှောင်ခဲ့ရသော်လည်း အဲဒီ ဆုတောင်းပြည့်ဘုရား တန်ခိုးတော်ကြောင့် ထီးနန်း ရရှိပုံများ ပါရှိသဗျ။ စစ်ကိုင်းရာဇဝင်မှာ မင်း ၇ ဆက်သာ ရှိလို့မို့ မှတ်သား ဖို့ လွယ်ပါတယ်။

ပုဂံပြည် ပျက်ပြီးချိန်မှာ ပင်းယမင်းဆက်ကို ရှမ်းညီနောင် ၃ ဦးတို့ တည်ထောင်ခဲ့တယ်။ အငယ်ဆုံး ညီတော် “တစ်စီးရှင် သီဟသူ” နန်းတက် ချိန်မှာ စစ်ကိုင်း အနောက်မြောက်ဘက် လင်းယင်ရွာသူ တစ်ခုလပ်ကို စွဲလမ်း ချစ်ခင် မြှောက်နန်းတင်ပါသတဲ့။ ဘကြီးမှိုင်း ဆိုတာ စာရေးဆရာပီပီ ရသ မြောက် စာစီရာမှာ အညှီအဟောက်ကလေးများလည်း ပါတတ်ပေတယ်။

၂။ ဘကြီးမှိုင်း၏ သခင်ဋီကာ

ဒါကြောင့် “သခင်ဋီကာ” စလျင်စချင်း သီဟသူမင်းနှင့် လင်းယင်ရွာသူတို့ ညားခန်းမှာ တစ်ခုလပ် ကောင်းကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုပုံကတော့-

ကုမ္မာရီ နုဖပ်ဖပ်ထက်
တစ်ခုလပ် သာအင်။
ရှုမှတ်ဖို့ စာတင်မည်
ရာဇဝင် ထင်ရှား။
ရွှေဘောက်သောက် လင်းယင်ရွာမှာ
ရှင်းလင်ကွာ မိန်းမတစ်ပါး။
တရုဗျား အဆက်ကိုရှာလျှင်
လင်ဘက်ပါ သူသား။
ရှက်စရာ အင်အားနှင့်
ငါးနှစ်ခန့်ပြုပြု
စားဝတ်ရန် တမ်းတနှမ်းတာမို့
လှမ်းကြွမြန်း သားမိအတူ။
ပင်းယနန်း ဒီဇမ္ဗူမှာ
သီဟသူ ထွက်ဆဲနှင့်
လက်ခနဲ မျက်နှာပြောင်
ရင်းတော် တုလှောင်။
တစ်ခုလပ် ရွှေနန်းညောင်မှာ
ရေဖျန်းတောင် ခံဖူးရဲ့လေး။ ။

လင်းယင်သူ တစ်ခုလပ်ဟာ သူ့ရွာမှာ ပထမအိမ်ထောင်နှင့် သား အကြီး တရုဗျားကို မွေးဖွားခဲ့တယ်။ အိမ်ထောင်ပျက်ပြီး မစားသာလို့ မြို့ကို

ပြောင်းရွှေ့လာရောက်ရာမှာ သီဟသူမင်း ထွက်တော်မူချိန်နှင့် ကြုံကြိုက်တော့ စက္ခုရူပေန သံဝါသာ ရာဂပုတ္တများ တဖွားဖွား ဖြစ်ကုန်ပါရောတဲ့။

သီဟသူနှင့် လင်းယင်သူတို့ ညားရာမှ “သင်္ခယာစောယွမ်း” ကို ဖွားမြင်ပြီး၊ သူက “ငါးစီးရှင်” ဘွဲ့နှင့် စစ်ကိုင်းမြို့တည် နန်းတည် ဘုရင်တစ်ဆူ ဖြစ်လာတယ်။

ငါးစီးရှင်နှင့် စောနောင်တို့မှ ဖွားပေါက်သူများကတော့ (၁) သမီးတော် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီး၊ (၂) မောင်တော် ကျစွာ၊ (၃) ညီတော် နော်ရထာမင်းရဲ၊ (၄) ညီတော် ဆင်ဖြူရှင်တရားများ။ သူတို့အားလုံး ထီးနန်းဆက်ခံနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ အစ်မတော် စိုးမင်းကြီးကတော့ စစ်ကိုင်းမြို့ရဲ့ နောက်ဆုံးဘုရင် မင်းပြောက်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့တယ်။ သတိုးမင်းဖျားရဲ့ မယ်တော်ပေါ့။

ငါးစီးရှင် သင်္ခယာစောယွမ်း နတ်ရွာစံတော်မူချိန်မှာ သူ့သားတော်များ ထီးနန်းဆက်ခံဖွယ် ရှိသော်လည်း လင်းယင်သူ တစ်ခုလပ်နှင့် တောကပါလာတဲ့ လင်ပါသားက “တရားများကြီး” ဆိုတဲ့ ဘွဲ့နှင့် နန်းတက်သဗျ။ သူက သီဟသူမင်း လက်ထက်မှာ မင်းသွေး မဟုတ်လို့ ထီးနန်း မရသော်လည်း ညီတော် ငါးစီးရှင် မရှိတဲ့နောက်မှာ မယ်တော် လင်းယင်မိဖုရားကြီးရဲ့ ဩဇာကြောင့် “နောင်တော်တရားများကြီး” အနေနှင့် တစ်ချိတစ်လှည့် စိုးစံခြင်းပဲ။

အဲဒီ တရားများကြီး လက်ထက်မှာ သူ့သားတော် ရွှေတောင်တက်မင်းက ထီးနန်းလုပြီး ခမည်းတော်ကို ဖမ်းချုပ်တယ်။ တရားများကြီးက တစ်ဖန် သားတော်ကို သေကြောင်းကြံပြီး နန်းလုပြန်ရော။ အဲဒီမှာမှ နန်းတွင်းအရှုပ်တော်ပုံကို မရှုဆိတ်တဲ့ အမတ်ကြီး နန္ဒပကြန်က တရားများကြီးကို စတေးပြီး၊ ထီးရိုးနန်းရိုး ကျစွာမင်းသားကို ရှောင်တိမ်းရာမှ ခေါ်ဆောင် နန်းအပ်ခြင်းပါပဲ။

ဆရာဇေယျ။ ။ ဆရာမှိုင်းရဲ့ သမန္တဇာ ဘုရားတိုင် လေးချိုးကြီးမှာ အဲဒီသမိုင်းကို စာပန်းချီ ခြယ်သပုံကတော့-

စစ်ကိုင်းအောင်မြေတစ်ကြောဆီက

‘စောယွမ်း’ တွင်သာတွင်တဲ့

သင်္ခယာဘုရင် နတ်ပြည်သို့ အလားတွင်ဖြင့်

အရှင်ဘမရာသခင်မှာ ရပ်တည်လို့ မနားသာဘု

တစ်ယောက်ခင်မင်သူမှာ နောက်ဘုရင်နှင့် မညားလိုဘူးလို့

သားရတနာ 'ကျွစွာ' လူမမယ်တို့နှင့်
 အပူသယ် တော်ရာပုန်းတော့မယ်လို့
 မင်းတုန်းသို့ ရှောင်တော်မူပါသမို့လဲ
 တောင်တော်မူ (ဝါ) တူတော်မောင်ရာဇာ သူခိုးဓားပြမင်းရယ်က
 အချောင်နော်ယူကာ တစ်မျိုး အဓမ္မညှဉ်းရောမဟဲ့လို့
 အတင်းဖမ်းကာ ချည်နှောင်ခေါ်တော့
 ဒီသောင်ပေါ် ဒီဘုရားကိုလ
 ဒီသားအမိတစ်တွေ ဝင်ကာဖူးကြတော့
 သားဦးခမျာရဲ့ ခြေမှာ ဝေဒနာနဲ့
 မနေသာ သေရွာသွားရမလိုမို့
 ဘုရား မဝင်သာသနဲ့
 ဖျင်ကသာ-တင်စရာ စွမ်းတော့တယ်လို့
 နန်းရွှေကြင်သူမှာနော်ကွယ်
 တနွမ်းနွမ်း တခွေ့ခွေ့၊ အလွမ်းငွေ့တွေနှင့်
 မချမ်းမြေ့ရာကတောင်မှ
 ဩော် ... လွမ်း၍ တင်လှူ။ ။

အပူကြီးစွာ စိတ်အကြံတစ်ခုရယ်နှင့်
 လှူပြီးကာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုပုံက
 ဗိမာန်ဇေယျ စစ်ကိုင်းအညာသူ
 ကသိုဏ်းဘာဝနာယူမို့ လွမ်းရချေပြီတကား။
 (အိုကွယ်) မှိုင်းဆရာ တစ်ဆူတောင်မှ
 ကမ္မဋ္ဌာန်း မပြလိုက်ရတဲ့၊ နန်းမဒေဝီ သနား။

ဘုရားမပါ၊ သိကြား တ၊ကာ တ၊ကာနှင့်
 တရားကျစရာပ နှော
 သား 'ကျွစွာ' မသေရမူ၍
 ပြေမြန်မှာသခင် ဘုရင်ဖြစ်လျှင်ဖြင့်
 ရှင်ချစ် သည်တန်ဆောင်းတွင်မှ
 ကောင်းမှုကြီးစွာ အမှန်ပြုမယ်လို့
 ပန်ဆုပတ္တနာ ဆင်သမို့

အညာတစ်ခွင်မှာ ဗမာရှင်ဘုရင်တောင် ဖြစ်ခဲ့တဲ့
 သနစ်သနာကို မေတ္တာနှင့် ဟောပြီး
 ချစ်စရာ တောအညာသူ ကေသာဝတီတို့နှင့်
 မနေသာပြီ-ဇေယျာပြည်သို့ အမြန်းတွင်ဖြင့်
 သင်္ကန်းဖျင် ချည်အရံပ
 ပင်နီတစ်စုံ သစ်ခေါက်ဆိုးကိုလ
 ပုထိုး အလှူ တလူလူနှင့်
 အလံထူကာ၊ လှူကာ တံခွန်လွှင့်ခဲ့ပါရဲ့
 (အမယ်မင်း) သခင်ဖို့ ပန်ပတ္တနာ ထားခဲ့ပါရဲ့
 ဘုရင့်အဖို့ တစ်ဆင့်ပို့တော်မူခဲ့တဲ့
 (သော်) အမြင့်မြို့ သမန္တဇာဘုရား။ ။

သူမန။ ။ ဘကြီးမှိုင်းရဲ့ “သခင်ဇီကာ” မှာ အဲဒီ စစ်ကိုင်းသမိုင်း
 အရှုပ်တော်ပုံကို စကားပြေနှင့် ရှင်းပြခန်းလည်း ပါရှိပေတယ်။ “သင်္ခယာ
 စောယွမ်း ကွယ်လွန်ချိန်မှာ အမေတူ အဖေကွဲ ဖြစ်တဲ့ နောင်တော် တရားဖျား
 ကြီးက နန်းတက်ပြီး ခယ်မတော်ဖြစ်သူ မိဖုရားစောနှောင်းကိုလည်း အတင်း
 ယူတယ်။ ၁၄ နှစ်ကြာ နန်းစံပြီးနောက် သားတော် ရွှေတောင်တက်က မိဖုရား
 ငယ်များနှင့် စကားဝင်ကြပြီး ခမည်းတော်ကို ဖမ်းဆီး အကျဉ်းချတယ်။
 အင်း ... ပြေထောင်အတွက်၊ ဖအေတောင်နက်တဲ့ ရွှေတောင်တက်မင်းတဲ့
 ကွယ်ရဲ့။

“သင်္ခယာစောယွမ်း၏ မိဖုရားနှင့် သားတော်၊ သမီးတော်တို့သည်
 တူတော်မောင် ရွှေတောင်တက်ရဲ့ ရန်ကို ကြောက်ရတဲ့အတိုင်း စစ်ကိုင်းမှာ
 မနေဝံ့တဲ့အတွက် အနောက်ဘက် မင်းစူး မင်းတုန်းအရပ်မှာ ပုန်းရှောင်နေရှာ
 ကြရာ၊ နောက်သောအခါ ရွှေတောင်တက်မင်းက အတင်း လိုက်လံ ဖမ်းဆီး
 ချုပ်နှောင် ယူဆောင်လာသဖြင့် အမြင့် သမန္တဇာဘုရားသို့ ရောက်လေသော်
 မယ်တော်၊ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ ဘုရားဖူးမည် ဝင်ကြရာ၊ သားတော်
 ကျစွာမင်းသားမှာ ခြေနာနေရကား ဘုရားရှင်သို့ မဝင်နိုင် ဖြစ်သည်ကို
 မယ်တော်သည် သားတော် ကျစွာမင်းသား ဝတ်တဲ့ ဖျင်ကို ဘုရားရှင်အား
 တင်လွှမ်း လှူဒါန်းတဲ့၍ ‘တပည့်တော်မရဲ့သားတော် အသက် မသေမပျောက်
 ဒီအနာမှ ထမြောက်ပြီး မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပါမူ ကြီးစွာသော အလှူကောင်းမှု

ပြုပါမည်ဘုရား' လို့ လျှောက်ထားပြီးကာ သစ္စာမိဋ္ဌာန်ရွတ်ပြီး ပန်နက်တော် မူခဲ့ရှာသတဲ့။ အင်း ... သနားစရာပဲ။

“နို့ပြီးနောက် စစ်ကိုင်းသို့ ရောက်လျှင် ခင်မင်ဟောင်းဖြစ်တဲ့ အမတ်ကြီး နန္ဒပကြံနဲ့ တွေ့တာနဲ့ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ခြင်းငှာ တော်ရာမှာ ဖွက်ထားသတဲ့။ အတိုချုံးပြီး နိဂုံးချုပ်ရလျှင် တရားများကြီးက သူ့သားကို သတ်၊ တရားများကြီးကို နန္ဒပကြံက သုတ်သင်ပြီး ကျစွာမင်းသားကို နန်းတင် တော့မှ ပြည်တစ်ခွင် အေးချမ်းပြီး ဘေးဘျမ်းကင်းကွာသတဲ့။

“အဲ ... အနီကဲ့သို့ ကျစွာသည် ဇေယျာပူရတိုင်း စစ်ကိုင်းမင်း ဖြစ်သောကာလ၊ နန္ဒပကြံ အမတ်ကြီးရဲ့ကျေးဇူး အထူးပဲ ရှိပါပေတယ် ဟု ‘သုဘရာဇ်’ ဆိုတဲ့ ဘွဲ့ကြီး ချီးမြှင့်ပြီး စစ်သူကြီး ခန့်ထားတော်မူတယ်တဲ့။

“နို့ပြီးတော့လည်း ‘မင်းစူး မင်းတုန်းကအပြန် သမန္တဇာ ဘုရားရှင် ဝယ် မယ်တော် ဆုပန်ခဲ့တဲ့အတိုင်း စစ်ကိုင်းပြည်တွင် သခင်အစစ် ရှင်ဘုရင် တောင် ဖြစ်ရပါပေတယ်။ ဤသမန္တဇာရှင်ပင်သည် လိုအင်ဆန္ဒ၊ တောင်းသမျှ အကုန် ပြည့်စုံစေနိုင်တဲ့ ဆုတောင်းပြည့်ဘုရား ဖြစ်တော်မူပါပေသည်’ ဟု အနီ သမန္တဇာ ကျောက်စာမှာ ပါရှိသလို ကြည်ညိုလေးမြတ်စွာနှင့် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၇၁၁ တွင် အကြင်သို့သော ... ဝတ်မိုး ဝတ်မြေများ လှူဒါန်းတော်မူသတဲ့။ မိဖုရား ၂ ပါးကလည်း ကျစွာကျောင်းကို တစ်ဆောင်စီ ဆောက်လုပ်ပြီး မြှုပ်အပ်တဲ့ အနုဂါမိက ရွှေအိုးရယ်လို့ မြေအိုးများကို လည်း လှူပြန်သတဲ့။ အနီ ကျစွာကျောင်းကို နောက်နှောင်းသောကာလ ‘အဘယဂီရိ’ ကျောင်းတော်လို့ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြသတဲ့”

အဲ ... ဘကြီးမှိုင်းက စစ်ကိုင်းနှင့် သမန္တဇာကို ဟန်ပါပါ ရေးခြယ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဂါထာတစ်ပုဒ်နဲ့ လက်အုပ်ချီမိုး “သမန္တဇာဘုရားရှိခိုး” ရယ်လို့ သရဇ္ဈာယ်တော်မူပြန်တယ်။ သူက “ဇိနာတိမာရာရိ” အစရှိတဲ့ “ဇိ” ၉ ချက် ဂါထာကို ပဒုမ္မာသဏ္ဌာန် “ရွှေကြာအင်းဆံနှင့် မန္တန်ဂါထာ” လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ ပုညဝတီတို့ကို ရှင်းပြရာမှာ ‘အနီ ရှိခိုးကြတဲ့ ပဒုမဂါထာသည်ကား ဘုရင်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာသည် ပဲခူးတစ်ခွင်မှာ ဘုရင် လုပ်ချင်သော သမိန်ထောရာမနှင့် တိုက်ဆဲ၊ ခိုက်ဆဲတွင် အမြဲမပြတ် ရွတ်ဖတ်တော်မူတဲ့ အပြင် ဆင်တော်၏ ဦးကင်း၌ ၎င်းအင်းကို ဟသံပဒါးနှင့် ရေးသားဆောင်တဲ့ အတွက် စစ်ဘက်မှာ အပွဲပွဲတိုးပြီး ပဲခူးတစ်ခွင် ရှင်ဘုရင်တောင် ဖြစ်ဖူးသတဲ့’

ဘကြီးမှိုင်းက သို့ကလို သမန္တဇာ ဘုရားရှိခိုးနှင့်အတူ သမန္တဇာကြိုးကို ဖော်ပြသော်လည်း ထိုသီချင်း ဇာစ်မြစ်ကို ဖွင့်လှစ်ခြင်း မပြုခဲ့ပါ၍ ထိုကြိုး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်မိပါတော့တယ်။ အနို့မို့ကြောင့် ဆရာဇေယျ အနေနှင့် ရှာဖွေပြပါဦးလား။

ဆရာဇေယျ။ ။ ဒီ သမန္တဇာကြိုးကို မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးရဲ့ ညီတော် တပါယ်မြို့စား စုဆောင်းတဲ့ ရှေးဟောင်း ကဗျာပေါင်းချုပ်မှာ ပါဝင်ကြောင်း ကျွန်တော် လေ့လာမိသမျှ ပြောပြပြီးပြီလေ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုတော့ ကျွန်တော် အသေအချာ မသိဘူး။ ဒီကြိုး စပ်ဆိုပုံနှင့် စကား အသုံးအနှုန်းများဟာ အခြား ရှေးသီချင်းများနှင့် မတူပါ။ အထူး ရှေးကျတဲ့ လက္ခဏာပေါ့။ စကား အသွားအလာ၊ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ဖော်ထုတ်ရန် ခဲယဉ်းပါတယ်။ မည်သည့် အကြောင်းအရာ ဖွဲ့ဆိုထားတယ် ဆိုတာလည်း တိတိကျကျ သိဖို့ ခက်ပါတယ်။ အဲဒီ သမန္တဇာကြိုးမှာ “ရွှေယင်းမာ-ခတ္တာဖြူ” အစရှိတဲ့ စကားများဟာ ပရိယာယ် ဝေဝုဏ်များ မဟုတ်ဘဲ မုချ စကားဖြစ်လျှင်တော့ ဒီသီချင်းဟာ ဘုရားဘွဲ့ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပေတယ်။ ဘုရားဘွဲ့ ဖြစ်လျှင် စစ်ကိုင်းခရိုင် အမြင့်မြို့ ပေါင်းဝအရပ်မှ သမန္တဇာ စေတီတော်ကို ဖွဲ့ဆိုခြင်းလို့ ယူဆနိုင်စရာပဲ။

သုမန။ ။ ဪ ... ဆရာ သုံးသပ်ချက်ကလည်း ဆာဘဦးရဲ့ တရားစီရင်ချက်လို “သို့ပင် သို့ငြား” ဆိုတဲ့ စကားတွေ အထပ်ထပ် ပါရှိပြီး ဘာမျှ ပြတ်သားခြင်း မရှိပါကလား။

ဆရာဇေယျ။ ။ အမြင့်သား ကိုသုမနက အမြင့်ဘုရား အကြောင်းကို ပိုသိဖို့ ကောင်းသပေါ့။ သမန္တဇာ ကြိုးကို ဘယ်ခေတ်က ဘယ်သူ ရေးခဲ့တယ် ဆိုတာ ကိုသုမနက ကျွန်တော်တို့ကို အလင်းပြပါလား။

သုမန။ ။ ဟာ ဆရာကလည်း ကျွန်တော့်ကို တန်ပြန် စစ်ဆင်နေပြန်ပါပြီ။ ကျွန်တော်က ဆရာတို့နောက်မှ ထမင်းစားတဲ့ ချာတိတ်ပါ။ သမန္တဇာကြိုးဟာ တပါယ်မင်းသားရဲ့ ဂီတပေါင်းချုပ်မှာ ပါတယ် ဆိုတာတောင် ဆရာ ပြောမှ သိတယ်။ ကျစွာမင်းသားက ဖျင်လှူလို့ ဘုရင်တစ်ဆူ ဖြစ်တယ် ဆိုတာလည်း ဘကြီးမှိုင်း ရှင်းပြမှ အလင်းရပေတော့တယ်။

ဒါထက် ကျွန်တော်က အမြင့်သား အနေနှင့် ဘကြီးမှိုင်းနှင့် ဆရာဇေယျတို့ကို တင်ပြလိုတဲ့ အချက်တစ်ခု ရှိနေပါတယ်။ အဘရဲ့ “သခင်ဋီကာ” မှာ ရေးသားပါရှိပုံက “သို့လျှင် အမြင့်သူ သာမာဝတီ ပင့်လျှောက်ချက်

အတိုင်း စစ်ကိုင်းသူ တပည့်မ အဖော်များနှင့် တပျော်တပါး လာခဲ့ကြရာ၊
မြစ်ဆိပ်သို့ ရောက်သောအခါ လှေနာဝါကို စီးပြီး ရေကြောင်းခရီး သွား
ကြ၍ ပေါင်းဝ သမန္တဇာ ဘုရားရင်ပြင်တော်သို့ ရောက်ကြလေသတည်း”
တဲ့။

ဘကြီးမှိုင်းနှင့် ဆရာဇေယျတို့ နှစ်ဦးစလုံးက သမန္တဇာဘုရားဟာ
ချင်းတွင်းမြစ် အနောက်ဘက်ကမ်းထိပ် အမြင့်မြို့နှင့် မျက်စောင်းထိုး တည်
ရှိတဲ့ ပေါင်းဝ စေတီတော် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

၃။ မုံရွေး ဆရာတော် မှတ်ချက်

အဲဒီ ယူဆချက်ဟာ မုံရွေးဆရာတော် အရှင်အရိယာဝံသ အာဒိစ္စရံသီရိ၊
မှတ်တမ်းနှင့် တလွဲစီ ဖြစ်နေပါတယ်။ မုံရွေးဆရာတော် ဆိုတာ တခြား
မဟုတ်ပါ။ အင်းဝဘုရင် ဘကြီးတော် ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ် ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့
“မှန်နန်းရာဇဝင် ပြုစုရေးအဖွဲ့” မှာ နာယက ဆရာတော်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပါ
တယ်။ ဒီပြင်လည်း “ရာဇနီတိ”၊ “အလောင်းမင်းတရား အရေးတော်ပုံ”၊
“အမေးတော်ဖြေကျမ်း”၊ “ယိုးဒယားနိုင် မော်ကွန်း”၊ “ဆင်ဖြူရှင်မယ် ဧချင်း”
စတဲ့ ကျမ်းပေါင်းများစွာ ပြုစုခဲ့တဲ့ အကျော်အမော် ဆရာတော်ကြီးပါ။

၁၉၇၉ ခုနှစ်က “ချောင်းဦးမောင်စန္ဒာ” ဆိုသူ ကလောင်ရှင်က မုံရွေး
ဆရာတော်ကို ဦးထိပ်ထားပြီး “မုံရွေးရာဇဝင်” စာအုပ်ကို ရေးထုတ်ပါတယ်။
သူ့စာအုပ် စာမျက်နှာ ၁၆၇ မှာ သမန္တဇာ ဘုရားနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့
မုံရွေးဆရာတော် မှတ်စုမှာ ပါရှိပုံက “၇၀၁ ခုတွင် သင်္ခယာစောယွမ်း သား
တော် ကျစွာ ဂန့်ဂေါ-ကလောမှာ နန္ဒပကြံ ထားရာက ယူ၍ ရွှေတောင်တက်
တရဖျားတို့ မရှိလျှင် နန်းတက်၍ မင်းပြုမည်၊ လာသောကာလ ခြေတွင်
အနာ သည်းထန်စွာ ရှိသည်။ အမြင့်မြို့ရှေ့ ‘ချောင်းဦး’ သမန္တဇာ ဘုရားတွင်
ဝင်၍ ဆုတောင်းသည်။ ညဉ့်ချင်းပင် ချမ်းသာပေသည်ဟု ဘုရားရှင်ကို
ထပ်မံပြင်ဆင်ပြီးလျှင် ဝတ်မိုး ဝတ်မြေ လှူ၍ ကျောက်စာစိုက်၏။”

မုံရွေးဆရာတော်၏ မှတ်တမ်း ခိုင်လုံသည်ကို အောက်ပါ “ချောင်းဦး
သမန္တဇာဘုရား ကျောက်စာ” က သက်သေခံလျက် ရှိသည်။ ယခုတိုင် ရှုမြင်
နိုင်သော ထိုကျောက်စာ၌-

“သကရာဇ် ၇၀၅ ခု ကျစွာ မင်းတုံတွင် ပုန်းသောမင်းကြီး ရွှေတောင်
တက် တိုက်၍ ပုံဖူခ၏။ သမန်စတာ ဖုရား အထံတော်၌ တဲတော်မူ၍

ယောက်ဖသတိုးကြီး ကျစွာမယ်တော်ကြီး ကျစွာမင်းခြေတော် အနာထိ၍ ဘုရားထံတော်သို့ မဝင်တတ်ရကား သားတော်၏ ဖျင်တော်လည်း ဖုရားကို လွှမ်း၏။ ငသားကျစွာ အသက်လည်း မသေ၊ အနာလည်း ပြေ၊ မင်းအဖြစ် ရောက်မူကား ကြီးစွာသော ကောင်းမှုအံ့ဟု ပန်နက်၏။ တောင်းဆုအတိုင်း မင်းကြီးမြောက်၏” ဟု ပါရှိသည်။

ချောင်းဦးမောင်စန္ဒာက ဖြည့်စွက်ရေးသားရာမှာ “မုံရွေးဆရာတော် ကြီးသည် ရာဇဝင်ဉာဏ်၊ ရှေးဟောင်းသုတေသနဉာဏ် အသိတို့တွင် သူမတူ ထက်သန်တော်မူ၏။ ရင့်ကျက်တော်မူသည်။ ဗဟုသုတ မျိုးစုံတို့နှင့် အထူး ပြည့်စုံ၏။ မှတ်စု၊ မှတ်တမ်းများ ရေးသားသော အလေ့အထ၌လည်း အလွန် မွေ့လျော်၏။ ရာဇဝင်၊ သာသနာဝင်၊ ဂန္ထဝင်တို့၌ တင်ရှိသော အရှုပ်အထွေး တို့ကို တစ်မူဟုတ်ချင်း အဖြေပေးတော်မူနိုင်သည်။ ယခု ကောက်နုတ်ဖော်ပြ အပ်သော မုံရွေးမှတ်စု (ပေမူ) ၌ လာရှိသော စကားတို့မှာလည်း ကဝိမြတ် ဆရာတို့အတွက် သတိချပ်စရာ ဖြစ်ပေသည်။”

*

အထက်ပါ ကျမ်းကိုးစာရင်းများအရ သမန္တဇာ ဟူသည် ဘုရား ၂ ဆူ ဖြစ် မနေပါလား။ မုံရွေးဆရာတော် မှတ်စုမှာတော့ အမြင့်မြို့ အရှေ့ဘက် ချောင်းဦး ရွာရှိ သမန္တဇာကို ညွှန်းတယ်။ ဘကြီးမိုင်းကတော့ အမြင့်မြို့ အနောက် ချင်းတွင်း တစ်ဖက်ကမ်းမှာ မင်္ဂလမ်းမှ ညွှန်ပြ၊ ရွာပေါင်း ၀ ကျက်သရေ၊ ထိုစေတီသာ သမန္တဇာဟု ဋီကာဖွဲ့ပြန်တယ်။

ဆရာဇေယျ။ ။ ဒီတော့ ဒီဘုရားနှစ်ဆူအကြား အမြင့်သား ကိုသုမန ရဲ့ ယူဆချက်ကို မြွက်ဟစေလိုပါတယ်။

သုမန။ ။ ဒီအချက်ကတော့ ခပ်ခက်ခက်ပဲ။ အမြင့် ဆိုတာ မြန်မာ ဘုရင်များ လက်ထက်မှာ ကောင်းစားခဲ့တဲ့ မြို့ကြီးပြကြီးပါပဲ။ အမြင့်မြို့စား များမှာ ကျန်စစ်သား သမီးတော် ရွှေအိမ်သည်မှ စပြီး အင်းဝဘုရင် မင်းကြီး စွာဇော်ကဲတို့ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ရှေးက အမြင့်မြို့ နယ်နိမိတ် အတွင်းမှာ ပရိမ္မ၊ အာလ္လကပ္ပ၊ နဘက်၊ ကျောက်ရစ်တို့မှ စပြီး ချင်းတွင်းမြစ် အနောက် ဘက် ဆားတုံ၊ ဆားလင်းအထိ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှာ မီးရထားလမ်း၊ သင်္ဘောလမ်းများ ဖောက်လုပ်တော့ အမြင့်မြို့ကို ရှောင်ကွင်း သွားကြလို့ ယခုတော့ တိမ်ကော တိမ်မြုပ်တဲ့ ရွာနေပုဒ် ဘဝကို ရောက်ရှိ

နေပါတယ်။ ဒီဘက်ခေတ်မှာ အာဇာနည် ဦးဝိစာရနှင့် သခင်လေးမောင်တို့ အမြင့်ဘက်မှာ မွေးဖွားတာကိုပဲ ဂုဏ်ယူနိုင်ပါတော့တယ်။

ဘကြီးမှိုင်း ပြောတဲ့ “ချောင်းဦးဆယ်ရွာက ပြောင်းဖူးသယ် မယ်ခါ” တို့ဟာ ယခုခေတ်မှာ ကောင်းစားနေကြပါတယ်။ ယခင်က အမြင့်မြို့ လက်အောက်ခံ ချောင်းဦးဆယ်ရွာဟာ ယခုတော့ မြို့နယ် ရုံးစိုက်ရွာဖြစ်ပြီး သူတို့က အမြင့်ကို “အောက်တော” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရွှေမြင့်မြို့ကြီးဟာ ရွှေမွန်ကင်းအစစ်မှ ထင်းအဖြစ် ရောက်ပြီး အောက်ကျနေ့ကကျ အောက်တော ပစ္စန္တရာဇ် ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမန္တဇာ ဘုရားအရေးမှာ ချောင်းဦး မောင်စန္ဒာကို မေးလျှင် ပိုကောင်းပါလိမ့်မယ်။

ဆရာဇေယျ။ ။ ကျွန်တော် ကြားဖူးတဲ့ စကားကြီး ၁၀ ခွန်းမှာ “ဆင်ဝှေ့ရန်ရှောင်” ပရိယာယ် ဆိုတာ ပါဝင်တယ်။ အဲဒါကို တစ်နည်းအားဖြင့် “ထမင်းရည်ပူလာလျှင် လျှာလွဲ” လို့လည်း ခေါ်ဆိုကြပါတယ်။

သုမန။ ။ ဪ ဆရာကလည်း ကျွန်တော့်ကိုပဲ အစ်ထုတ်နေပြန်သကဲ့။ အမှန်ကိုပြောရလျှင် ဒီ သမန္တဇာ အရေးမှာ ကျွန်တော့်အဖို့ ဘက်လိုက်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဘကြီးမှိုင်းရဲ့ “သခင်ဋီကာ” မှာ အမြင့်မြို့နယ် အတွင်းရှိ ပေါင်း၀ သမန္တဇာမှာ သခင်ညီလာခံကြီး ကျင်းပခြင်း၊ သူကိုယ်တိုင်လည်း အဲဒီဘုရားမှာ ကျစွာမင်းကို အားကျပြီး ဖျင်တဘက်တစ်ထည် လှူဒါန်းခြင်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အဲဒီ တန်ခိုးကြီးဘုရားမှာ သခင်အရေးတော် အောင်စေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်း တောင်းခံပုံများ ပါရှိပေတယ်။ အဲဒါက အမြင့်မြို့ရဲ့ ဂုဏ်ကျက်သရေကို အများကြီး တိုးတက်စေတယ် မဟုတ်ပါလား။ ဘကြီးမှိုင်းရဲ့ ကြော်ငြာမောင်းဟာ သောင်းဇေယျဒီပါ ကျော်ကြားလို့မို့ အမြင့်သားတို့ ဝါကြွားစရာ မဟုတ်ပါလား။

တစ်ဖန် မုံရွေးဆရာတော် မှတ်စုကို ထောက်ရှုလျှင်လည်း ချောင်းဦး သမန္တဇာဘုရားဟာ ထင်ရှား ရှိနေပြန်တယ်။ အမြင့်ရယ်၊ မုံရွေးရယ်၊ ချောင်းဦးရယ်၊ အနီရွာကြီးများဟာ ၆ မိုင်စီ ကွာဝေးပြီး ဖိုခုံလောက်ဆိုင် တည်ရှိနေလို့ ခေတ်အဆက်ဆက် သံယောဇဉ်တွေလည်း နွယ်ယှက်နေသပေါ့။

၄။ ကိုယ်တွေ့ သမန္တဇာ

ကျွန်တော်လည်း ငယ်စဉ်က မန္တလေးမှာ ကျောင်းနေတော့ အမြင့်က ချောင်းဦးအထိ လှည်းစီး၊ အဲဒီက မန္တလေးအထိ မီးရထားစီးလေ့ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို

သွားလျှင် မန္တလေးကို နေ့ချင်းပေါက် ရောက်တယ်။ မုံရွာက လှည့်သွားလျှင် တစ်ညအိပ်ရတော့ နှစ်ရက်ကြာတယ်။

သမန္တဇာဘုရားဟာ ချောင်းဦးမှ အောက်တော သွားရာ အနောက် ပေါက် တံခါးဝလောက်မှာ တည်ရှိတော်မူတယ်။ လှည်းလမ်းကြောင်းနှင့် ဘုရား ပရိဝဏ်နှင့် ကပ်လျက်ပဲ။ ချောင်းဦး အနောက်ပေါက်မှာ တောင် မြောက် လှည်းလမ်းတွေ ဆုံတယ်။ မိုးခါရေခါမှာ ဆိုလျှင်လည်း အောက်တော တစ်လျှောက်ကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းတဲ့ ချောင်းကြီးဟာ အဲဒီ အနောက်တံခါးဝ အနီး သမန္တဇာဘုရားကို ဦးတိုက်ပြီးမှ တောင်ဘက်ကို စီးဆင်းသွားတယ်။ ကျွန်တော်တော့ နွေခါရော ရေခါရော ဒီလမ်းမှာ သွားလာဖူးတော့ သမန္တဇာ ဘုရားကို မကြာခဏ ဖူးမြော်ခွင့် ရပါတယ်။ စေတီရဲ့ ဉာဏ်တော်က ဆူးလေ ဘုရားလောက် ရှိပါတယ်။ တစ်ခုတည်းသော မုခ်ဝက အရှေ့ဘက်မှာ ရှိပါ တယ်။ အတွင်းဂူက အတန် ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ ရုပ်ပွားတော် တစ်ဝိုက်မှာ ရဟန်းရှင်လူများ ချောင်ချီစွာ ဝတ်ပြုနိုင်ပါတယ်။ တောဘုရားမို့ ရွှေမရှိ၊ ထုံးဖြူပဲပေါ့။

ကျွစွာမင်းလက်ထက်က ဘုရားအနီးမှာ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းတယ် ဆိုတဲ့ အဘယဂီရိကျောင်း ဆိုတာ မရှိတော့ပါ။ ယခုတော့ ယာကွက်ကြီး တွေ ဖြစ်နေပြီ။ အနီးဆုံး ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် အဲဒီ ယာကွက်တွေ ခြားနေလို့ အတော် အလှမ်းဝေးတယ်။ တောင်ဘက်မှာကပ်လျက် လှည်းလမ်းကြောင်း တစ်လျှောက်မှာတော့ သစ်ပင်ဝါးပင်များ ရှိတယ်။ လှည်းလမ်းကတော့ သဲ တောကြီးပဲ။ ခြောက်ကပ်ကပ်ပဲ။ သို့သော် ခရီးသည်များအဖို့ ကောင်းကွက် တစ်ခုကတော့ ဘုရားအနီး လမ်းဘေး သစ်ပင်အောက်မှာ ၁၂ ရာသီ ဖွင့် လှစ်တဲ့ ဘူးသီးကြော်ဆိုင် ရှိတယ်။ အောက်တောက တက်လာသူများအဖို့ အမောပြေ၊ အဆာပြေ ဆိုသလို အင်မတန် ဖိမ်ရှိပါတယ်။

ဆရာစေယျ။ ။ ကိုသုမန အနေနှင့် သမန္တဇာ စေတီနှင့် ဒါလောက် နီးစပ်နေမှတော့ သမန္တဇာကြိုး သီချင်းကိုလည်း အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှင်းပြ ဖွယ် ကောင်းသပ။

သုမန။ ။ ဪ ... ဆရာကလည်း လုပ်ပြန်ပြီ။ ကျွန်တော်က ဆရာ တို့ရဲ့ တပည့်မျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်ဆိုလျှင် ဒဂုန် မဂ္ဂဇင်းမှာ ဆရာ နှင့် အတူ ရေးဖော်ရေးဖက်ကြီးများ ဖြစ်တဲ့ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေတို့၊ ဆရာဦးသော်ဇင် တို့ကို ပြောရောပေါ့။ သူတို့လည်း ကျန်းမာ ချမ်းသာ ရှိနေကြပါတယ်။

ဆရာဇေယျ။ ။ ကျွန်တော် ကြားဖူးတဲ့ စကားပုံ တစ်ခုက “ရွာနား မြက်၊ ရွာနား မစား” တဲ့။ ယခုတော့ ကိုသုမနကို အကြောင်းပြုပြီး “ရွာနား ဘုရား၊ ရွာသား မသိ” လို့ ဆိုစရာ ဖြစ်နေပြီ။

သုမန။ ။ အဲပါလေ၊ ဆရာက ဒါလောက် ကလိနေမှတော့ ဒီဆောင်းပါး မြန်မြန်ဆုံးအောင် ကျွန်တော် လုံးပန်းရသေးတာပဲ။ ကျွန်တော်က ပေါရာဏ တွေ၊ ပါဠိတွေ နားမလည်ဘူး။ ကျောင်းသုံးစာအုပ် ထုတ်ပြီး ခက်ဆစ်အဖြေ ကို ပူးတွဲ ရောင်းချတတ်တဲ့ သုခမိန်မျိုးလည်း မဟုတ်ပါ။ သမန္တဇာ ကြိုးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ရဲ့ ခံစားချက်ကိုသာ ပြောပြလိုပါတယ်။

၁။ ။ သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ

သစ္စာလေးဆူ၊ ပွင့်တော်မူ

နတ်လူကောင်းချီး ခေါ်တည့်လေ

ခတ္တာဖြူသည်၊ လူတည့်လေ။

ဒီဂါထာ ဂီတကို ကျွန်တော်ရဲ့ ခံစားချက်အရ ရှင်းပြမှာ ဖြစ်လို့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် သမန္တဇာ ဘုရားရှေ့ အုတ်တံတိုင်းပျက်ကလေး အပြင် မှာ ပေါက်ရောက်နေတဲ့ ထန်းပင်အောက်မှာ ထိုင်မယ်။ ဘုရားဘက်ကို မျက်နှာမူပြီး သမန္တဇာကြိုးကို ဖြည်းဖြည်းကလေး သိဆိုမယ်။

သမန္တဇာ ဆိုတာကတော့ ဒီအရပ်ဟာ အပူပိုင်းဒေသ ကုန်းခေါင်ခေါင် မို့ သစ်ပင်ဝါးပင်ကြီးများ ရှားပါးတယ်။ ကိုင်းပင်၊ သဖန်းပင် စတဲ့ သက်ငယ် ပင်မျိုးသာ ပေါတယ်။ သရက်ပင်လို၊ ယင်းမာပင်လို အရိပ်အာဝါသ ပေးစွမ်း နိုင်သော သစ်ပင်များ ပေါက်ရောက်သော်လည်း အင်မတန် နည်းပါတယ်။ သမန္တဇာစေတီဟာ အဲသလို ပတ်လန်းကျင် အတွင်းမှာ ငွားငွားစွင့်စွင့် ပွင့် တော်မူနေခြင်းပါပဲ။

“သစ္စာလေးဆူ၊ ပွင့်တော်မူ၊ နတ်လူကောင်းချီး ခေါ်သည်တည့်လေ” ဆိုတာကတော့ ရှင်းပါတယ်။ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ မြတ်စွာဘုရား လေးဆူ ပွင့်တော်မူပြီးမို့ နတ်လူ သာဓုခေါ်ကြတယ်။

“ခတ္တာဖြူသည် လူတည့်လေ” ဆိုတာက သမန္တဇာဘုရား ရင်ပြင် တော် မြေပြန့်မှာ သဘာဝ ပေါက်ရောက်နေတဲ့ အဖြူရောင် ခတ္တာပင်ကလေး များ ကျိုးကျဲ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီ ခတ္တာဖြူတွေက လေမှာ တလူလူ တလွင့် လွင့် လှုပ်ရှားပြီး သူတို့လည်း ဘုရားကို ပူဇော်နေကြဟန်ပါပဲ။

[မှတ်ချက်။ ။ မြို့ကြီး ပြကြီးက စေတီကြီးတွေမှာတော့ ရွှေ

ပန်းအိုး၊ ငွေပန်းအိုးကြီးတွေ ရှိတယ်။ စောင်းတန်းက ပန်းသည်တွေထဲမှ လိုသလောက် ပန်းမျိုးစုံ ဝယ်ယူပြီး ဘုရားပူဇော်နိုင်ကြတယ်။ လူသူ အလှမ်းဝေးတဲ့ တောဘုရားတွေမှာတော့ ပန်းသည်လည်း မရှိ။ ဘုရားဖူး များလည်း ရောက်ချင်မှ ရောက်တယ်။ ဒီတော့ ဘုရားအနီးအပါးမှာ သဘာဝ ပေါက်ရောက်နေတဲ့ ပန်းပွင့်ကလေးတွေကသာလျှင် တလွင့်လွင့် တလူလူနှင့် ဘုရားပူဇော်တဲ့ အသွင်ကို ဆောင်နေကြတယ်။]

ခတ္တာပန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး သတိရမိတာကတော့ “ခတ္တာ ခတ္တာ၊ ဇီဝေါငယ်လေ၊ ညီညာကြက်ရုံး၊ ဂမုန်းတွေကလှိုင်” တဲ့။ အဲဒီ ပန်း အမျိုး အစားတွေဟာ ဘုရားတင်ရာမှာ ပါဝင်စမြဲ မဟုတ်လား။

၂။ ။ သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ
သစ္စာပွင့်ပျို၊ မပွင့်လို
မိုးကိုလင့်သည်၊ ဖြစ်တော့မည်လေ
ခတ္တာဖြူငယ်၊ လူစွလေ။

ကဗျာရှင်က ပထမအပိုဒ်မှာ သစ္စာလေးဆူလို့ ဆိုခဲ့ရာမှ ဒုတိယပိုဒ် ကျတော့ သစ္စာပွင့်ပျိုလို့ တစ်မျိုးပြောင်းသွားပြန်တယ်။ သစ္စာလေးဆူ ဆိုတာ ပွင့်ခဲ့ပြီး ဘုရားလေးဆူကို ရည်ညွှန်းခြင်းမို့ သစ္စာပင်ပျို ဆိုတော့ နောင် လာလတ္တံ့ အရိမေတ္တေယျ ဘုရားလောင်း ဖြစ်လေမလားလို့ မှတ်ထင်ဖွယ်ပဲ။ သို့သော် “သစ္စာပွင့်ပျို၊ မပွင့်လို၊ မိုးကိုလင့်သည်၊ ဖြစ်တော့မည်လေ” လို့ ဆိုထားတော့ ဒါဟာ ဘုရားလောင်းနှင့် မဆိုင်ဘူး။ ဗုဒ္ဓသာသနာ နှစ် ၅၀၀၀ ကြာလျှင် အရိမေတ္တေယျ ကိုယ်တော်ဟာ ပွင့်ကို ပွင့်ရမယ်။ “သစ္စာပင်ပျို၊ မပွင့်လို၊ မိုးကိုလင့်သည်” ဆိုတာမျိုး မဖြစ်ရဘူး။ ဒါကြောင့် ကဗျာရှင်က ဒီအပိုဒ်မှာတော့ ဘုရားကို မရည်ညွှန်းတော့ဘဲ ရိုးရိုး သစ္စာပန်းပင်ဆီကို အာရုံပြောင်းသွားဟန် ရှိပါတယ်။

တလူလူ ပွင့်မြူးနေတဲ့ ခတ္တာပင်များ အနီးမှာ သစ္စာပန်းပင် အချို့ လည်း ရှိနေပါလိမ့်မယ်။ သူတို့ကတော့ ခြောက်ကပ်ကပ်နှင့် ခပ်ညှိုးညှိုး အသွင် ရှိနေပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ကဗျာရှင်က “ဪ ... သူတို့ကတော့ အစွမ်းကုန် မဖူးပွင့်ချင်ကြသေးဘူး။ မိုး မျှော်နေကြတုန်းပေါ့” လို့ ယူဆဟန် ရှိပါတယ်။

အဲဒီ သစ္စာပန်းကလေးများက မည်သို့ပင် ရှိနေစေကာမူ ခတ္တာဖြူ ကတော့ တလူလူပါပဲ တဲ့။

၃။ ။ သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ
 နက္ခတ်တာရာ၊ ကြယ်များစွာ
 ရံကာစုံမက်၊ ရောင်ခြည်ထွက်ပါ၍
 ရန်ဘက်ကယ် သူရာရောက်ချိန်
 နေရှိန်တား၍ ဆိုသည်လေ
 ခတ္တာဖြူ၊ လူစွလေ။

ဒီသမန္တဇာဘုရားဟာ တန်ခိုးရှင်မို့ ရံဖန်ရံခါ ကြယ်တာရာများ စုံလင်
 တဲ့ ညအချိန်မှာ ရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်မြူးတတ်ပါသတဲ့။ ဒီဘုရားရဲ့
 တန်ခိုးတော်ဟာ ဘာနဲ့တူပါသလဲ ဆိုလျှင် အသူရာနှင့် တူတဲ့ ရန်သူများ
 ပေါ်ပေါက်ချိန်မှာ နေအရှိန်နှင့်တူတဲ့ တန်ခိုးတော်ဟာ ကြားဝင် တားဆီး
 တတ်လို့မို့ ဘေးအန္တရာယ် ကွယ်ပျောက်တတ်ပါသတဲ့။

အင်္ဂုလိမာလသုတ်တော်မှာ လိုပေါ့။ လူဆိုးကြီး အင်္ဂုလိက သတ်မည်၊
 ဖြတ်မည် တကဲကဲနှင့် တောထဲမှာ ပြေးလွှားတော့ မြတ်ဘုရားရှင်ပင် ကိုယ်
 တော်တိုင် ကြားဝင်ချက်ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ချမ်းသာ ရဟန္တာကြီးတောင် ဖြစ်
 သွားတယ် မဟုတ်လား။ ထိုနည်းတူစွာ ကျစွာမင်းရဲ့ ကံဇာတာကလည်း
 သမန္တဇာမှာ ပြောင်းလဲပြီး အကောင်းထဲ ရောက်သွားလေတယ်။

အဲဒါကို သဘောကျပြီး ခတ္တာဖြူ ပန်းကလေးကလည်း တမွှေးမွှေး
 တကြူကြူ၊ တလန်းလန်း တလူလူ။

၄။ ။ သမန္တဇာ၊ ရွှေယင်းမာ
 မြတ်စွာဘုရား၊ ရှင်စောဖျားကို
 ညွှတ်တွားဓယ၊ ပန်၏လေ။ ။

ဒီ နောက်ဆုံးပိုဒ်ကတော့ သူ့ဟာနှင့်သူ ရှင်းနေပါတယ်။ ဤတွင်
 သမန္တဇာ ဘုရားဘွဲ့ ပြီး၏ပေါ့။

ဆရာဇေယျ။ ။ သာဓုဗျာ၊ သာဓု၊ သာဓု။

[၁၇၃မဂ္ဂဇင်း (မတ်၊ ၁၉၈၅)]

သက်ကြီး ကြက်မြီးပွဲ

၁၉၈၄ ခု ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့က ရန်ကုန်မြို့ ကမာရွတ်မှာ နေထိုင်သူ မင်း သုဝဏ် ခေါ် ဦးဝန် (အမ်အေ၊ ဘီလစ်) က “သက်ကြီး ကြက်မြီးပွဲ” လုပ် သဗျ။ သူ့ဟာက သက်ကြီးပူဇော်ပွဲလိုလည်း မခေါ်ဆိုနိုင်ဘူး။ အသက် ၇၀ ကျော် ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းတွေ တွေ့ဆုံနှီးနှောကြတဲ့ ပျော်ပွဲစား ပါပဲ။ “ဟဲပွဲ” ခေါ်မလား၊ “ဩပွဲ” ခေါ်မလား၊ မပြောတတ်ပါဘူး။

သို့သော် အဖျော်ယမကာ ကဏ္ဍမှာ ဘီယာလည်း ပါရှိနေတော့ သက်ကြီး ကြက်မြီးပွဲလိုပဲ ကင်ပွန်းတပ်လိုပါတယ်။ ကြက်မြီး ဆိုတာက အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ Cocktail ကို တိုက်ရိုက် ဘာသာပြန်ဆိုထားခြင်းပါ။ ယခုခေတ်မှာ သံရုံးများက ဒီပွဲမျိုး အမြဲ လုပ်လေ့ရှိတယ်။ သူတို့က အဖိုးတန် နိုင်ငံခြား ယမကာများကို အကောက်ခွန်မဲ့ ဝယ်ယူတင်သွင်းခွင့် ရရှိလေတော့ ဖောဖောသီသီ တိုက်ကျွေးနိုင်ကြသဗျ။ မင်းသုဝဏ်မှာတော့ လူ ၂၀ မပြည့်တဲ့ သူ့ဧည့်ပရိသတ်များအတွက် ယမကာများကို အတန်ကြာ ကြိုတင် စုဆောင်း ရဟန် တူပါတယ်။

အသက် ၇၀ ကျော် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဟောင်းကြီးများရဲ့ မိတ်ဆုံ ထမင်းစားပွဲမှာ ဘာတွေ ပြောကြ၊ ဆိုကြ၊ လေပန်းကြမလဲ ဆိုတာကို အထူး မှန်းဆ တွက်ချက်စရာ မလိုပါဘူး။ တက္ကသိုလ်မှာ သူတို့ ပညာနို့ရည် သောက်သုံးချိန်က ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် အတင်းအဖျင်းများကို ပြန်လည် သုံးသပ် စားမြို့ပြန်ပွဲ ဖြစ်မှာပေါ့။

မဒိုးလော၊ မောင်ဒိုးလော

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်က မောင်မယ်သစ်လွင်တို့သည် တက္ကသိုလ် နံရံကပ်ကြေညာ ချက်များကို စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်နေကြသည်။ သူတို့ ဖတ်ရှုနေသည်မှာ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၏ ခုံနံပါတ်များ ဖြစ်လေသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သင်ပုန်းအနီးရှိ တစ်ယောက်သော ကျောင်းသားက ‘ဟေ့ ... ခုံနံပါတ် ၁၅၇ မဒိုး ဆိုတာ ဆံတောက်ကလေးနဲ့ ဟာပေါ့ကွ’ ဟု အတည်ပေါက် ပြောလိုက်သည်ကို နောက်နားမှ ရပ်နေသော ကျောင်းသားတစ်ဦးက-

‘မလုပ်ပါနဲ့ဗျာ၊ ၁၅၇ က မဒိုးလည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျုပ် မောင်ဒိုးပါ။ ဆံတောက်မယ်က ၁၅၆ ဗျ’ ဟု ပြော၍ ရယ်လိုက်သည်တွင်-

သူနှင့် ယှဉ်ရပ်နေသူ မျက်မှန်ဝင်းဝင်း၊ အသားညိုညိုလူက တဟဲဟဲ ရယ်ကာ ‘ဟုတ်တယ်၊ မောင်ဒိုး ပြောတာ။ ၁၅၆ က ဆံတောက်ရှင်ဟာ မသိဂီပေါ့ဗျာ’ ဟု ဝင်ထောက်လိုက်ရာ-

‘၁၅၈ ဟာ မဒိုးပေါ့’ ဟု ပထမ မှားယွင်း အဆိုပြုသူ ခပ်ဖိုင့်ဖိုင့်၊ နဖူးကျယ်ကျယ် ကျောင်းသားက ချော်လဲရောထိုင် လုပ်ကာ အများနှင့် ရော ရယ်လိုက်လေသည်။

သို့လျှင် ‘၁၅၆ မသိဂီ ၁၅၇ မောင်ဒိုး၊ ခင်ဗျားနံပါတ်က ဘယ်လောက် လဲ’ ဟု မေးကြရင်း ထိုအချိန်က ကြေညာချက် စုဖတ်နေကြသော ဖရက်ရှာ မောင်မယ်သစ်လွင် လေးငါးယောက်သည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အမည်ရော၊ လူပါ၊ ခုံနံပါတ်နှင့်တကွ ရင်းရင်းနှီးနှီး သိကျွမ်းသွားကြသည်။

နောင်အခါ ထိုလူတစ်စုသည် အတန်းတက်ရာတွင်လည်း ဆံတောက် မယ် မသိဂီနောက်မှ ခုံတွင် အတူတူ။ ဗဟို ထမင်းစားဆောင်တွင်လည်း စားအတူတူ ဖြစ်သွားကြသည်။ သူတို့ကား မောင်သန့်တင် (သထုံဆောင်) နှင့် မောင်ဝန်၊ မောင်ဒိုး၊ အောင်ခင် (ပဲခူးဆောင်) တို့ ဖြစ်ကြ၏။ နောင် အခါ ကိုတက်ထွဋ်နှင့် ကိုဆင့်တို့ ထပ်မံ တိုးလာသည်။

*

တက္ကသိုလ်၌ မိမိ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ဘာသာကို သင်ကြားခွင့် ရရေးမှာ လည်း ပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်နေ၏။

ကိုဝန်က ‘ငါတော့ ဆရာကြီးက ခေါ်ပြောတာနဲ့ သင်္ချာ၊ ပါဠိ၊ သမိုင်း တွဲကို ပြောင်းလိုက်ပြီ’ ဟု ဆို၏။

အင်းဝဆောင်နေ ကိုချင်းစိန်ကလည်း ‘ငါလည်း ကိုဝန်လိုပဲ၊ ပါဠိတွဲ ပြောင်းဖို့ ကြံထားတယ်’

ကိုသန့်တင် (သထုံဆောင်) က ‘တို့တော့ ခု လက်ရှိ မြန်မာ၊ ပါဠိ၊ သမိုင်းကနေ မပြောင်းနိုင်ဘူးကွ။ ကိုယ်နိုင်တဲ့ အတွဲလည်း တခြားမမြင်ဘူး၊ အဲဒီလို မရ အရ တောင်းတဲ့အခါမှာ မင်းတို့ လက်မှတ်ထိုးကြမလား’

ကိုဝန်။ ။ ‘ငါတော့ မြန်မာစာရရင် ခုယူမယ်၊ လက်မှတ်ထိုးမယ်၊ တောင်းသာ တောင်းကွာ’

ကိုအောင်သန်း (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အစ်ကို) နှင့် တွဲမိကြသည်။ လူဆယ်ယောက် လက်မှတ်ထိုးပြီး ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင်ထံ လျှောက်လွှာ တင်ကြ၏။ ထိုခေတ်က ပါမောက္ခကို ရဲရဲ မတွေ့ဝံ့ကြသဖြင့် ကိုအောင်သန်းက လျှောက်လွှာကိုင်လျက် ရှေ့ဆုံးကဝင်မှ ကျန် ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေ နောက်က ပြုလိုက်ခဲ့ကြရသည် အမှန်။

နှစ်ပတ်ခန့်မျှ ခွဲကောင်းကောင်းနှင့် မြန်မာစာပါသော အတွဲကို ဇွတ် ပေတောင်းကြတော့မှသာ “အောက်ဖော်ပြပါ ကျောင်းသားများအား မြန်မာစာ ကို ယူခွင့်ပြုလိုက်သည်” ဟူသော အမိန့်စာ ကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် တွေ့ရ တော့သည်။ ကျွန်တော်တို့ ရောင်းရင်းတစ်စု မြန်မာစာသင်တန်းသို့ တပျော် တပါးကြီး တက်ကြလေသည်။

မြားမှန်သူ

မြန်မာစာနည်းပြဆရာ ဦးသိန်းဟန် (ဇော်ဂျီ) သည် ကျွန်ုပ်တို့အား စိန္တ ကျော်သူ ဦးဩ၏ “ချစ်၍ခေါ်သည်” ရတုကို စတင်သင်သည်။ ဆံတောက် မယ် အပါအဝင် ကျောင်းသူများ၏ ခုံတန်းနောက် ကပ်လျက်ထိုင်သူ ကျွန် တော်တို့ လူစုက ကျောင်းသူများ ကြားလောက်ရုံသာ “ချစ်၍ခေါ်သည်၊ လိုက်တော်မူခဲ့၊ မပျောင်းနဲ့နှင့်” ဟု တိုးတိုးရွတ်ဆိုသည်။ ရှေ့တန်းမှ မရွှေ ချောများက လက်ကိုင်ပဝါကလေးများဖြင့် အသာအယာပြုံးရင်း ဟိခနဲ ရယ် လိုက်မိကြသည်။

သင်တန်းများအပြီး ကုလားအဘိုးကြီး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွင် ဝိုင်းဖွဲ့ မိကြစဉ် ဆရာဦးသိန်းဟန် ရောက်နေနှင့်သည်ကို တွေ့ရ၏။ သို့နှင့်ပင် ကျွန်တော်တို့နှင့် အရင်းနှီးဆုံးသော မိတ်ဆွေဆရာ ဖြစ်လာပါသည်။ ထိုစဉ်က ဆရာနှင့် တပည့်များ ရခဲ့သော ရင်းနှီးခင်မင်မှုသည် ယနေ့တိုင် မပျက်နိုင် သေးပါ တကား။

ညနောက် အဘိုးကြီးဆိုင် လက်ဖက်ရည်ဝိုင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ တစ်စု ကဗျာစပ် သင်ကြသည်ဆိုက မမှားပေ။ ကဗျာတတ်ချင်၍ စာစပ် သင်ကြသည်။ တစ်ယောက်ပြော စကားကို တစ်ယောက်က နဘောလိုက်ထပ် ရင်း တဝါးဝါး ပွဲကျကြသည်။

ထိုလက်ဖက်ရည်ခိုင်းမှာပင် မောင်ဝန်သည် သူ၏ စာချိုးကို ထုတ်ပြသည်။

ကေသာ ဝေဖြာ ဖြတ်လေသည့်
မေသဝါ ဆွေညာ နတ်ကယ်ကြောင့်
ပွေဗျာထပ် လျှံလျှံထူ။
မူ မပျက်ပေမယ့်
ပူချက်မှာ စံမတူဘူး
သံရည်ပူ သူပင် ရှုံးရလိမ့်
ဘုန်းရဲ့အပူ။ ။

‘ဟေ့ မင်းအချိုးက တော်တော် ထိမိသကွ’ ဟု တစ်ယောက်က မှတ်ချက် ချ၏။

နောက်တစ်ယောက်က ‘အဲဒီလို အချိုးကောင်းလို့ ကျန်ရစ်ဖြစ်ပေါင်းများလှပါပကောကွာ’ ဟု ဝင်နောက်လိုက်၏။

သည်တွင် ကျွန်ုပ် (မောင်သန့်တင်) ကလည်း အချိုးတစ်ခု တစ်ပိုင်း တစ်စ ရေးစပ်မိလာသဖြင့် ‘ဟောဒီမှာ ... နားထောင်ကြ’ ဟု ပြောကာ-

မြကေသာ ဆံတောက်တိရယ်နှင့်
နောက်အကြည့် လွန်ယဉ်
နှစ်ယောက်မရှိ ဇမ္ဗူခွင်မှာ
တူယဉ်ဖွယ် စံရှား။
သားတော်နု ဝင်းရွှေရွှေမှာ
ယွင်းမသွေ ပန်းမြတ်စကား။ ။

ကျွန်ုပ်၏ အချိုးကား တေးထပ်စပ် ဖြစ်သည်။ ရှေ့ကိုလည်း မဆက်တတ်တော့သဖြင့် ထိုနေရာမှာပင် အဆုံးသတ်လေသည်။

‘ဟေ့ ဆက်လေကွာ၊ ဆုံးမှ မဆုံးသေးပဲနဲ့’

‘ဒါပဲဟေ့၊ ပြီးပြီကွာ၊ ဒါပေမဲ့ ဖြည့်နိုင်တဲ့လူက ဖြည့်ပေါ့ကွာ၊ အဖြည့်ခံတေးထပ်ပေါ့’

မောင်ဝန်ကား သွေးထဲမှာပင် ကဗျာစွမ်းရည် ဝင်နေသူတည်း။ ရေးလိုက်သည်မှာ လွယ်လွယ်ကူကူပင် သဘာဝကျကျ ရေးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့က တပင်တပန်း ဖန်တီးရေးကာ စကားလုံးများကို ဖျစ်ညှစ် ထုတ်နေရသည်။

ဤသည်ပင် ကဗျာရေးရာ၌ ပင်ကိုရည်သမားက တာရှည်တွင် စားသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

*

အဖြည့်ခံ ရွေးချိုး ဟူ၍လည်း ကြံရသေးသည်။ ထိုပြဿနာမှာ ထို လက်ဖက် ရည်ဆိုင် ကဗျာဝိုင်းသို့ နောက်တိုး မောင်သိန်းတင် (ညိုမြ) ရောက်ရှိချိန်၌ ကြုံတွေ့ရခြင်း ဖြစ်၏။

အင်းလျားကပြန်
မြားမှန်သူ မောင်ညိုမြကိုလ
ကယ်ကြပါဦး။
ဒီဘဝကိုဖြင့်
ဒီမျှ တန်ပါပြီလို့

ဤတွင် ညိုမြမှာ သူ့ကဗျာကို ဘယ်လို အဆုံးသတ်ရမှန်းမသိ ဖြစ် နေသဖြင့် ဆရာဇော်ဂျီသို့ တင်ပြ လက်မြှောက်လိုက်လေသည်။ ဤတွင် ဆရာက ဖြည့်စွက်ပေးလိုက်သည်ကား-

မာန်ဖိကာ အားကုန်တင်းသော်လဲ
(သူငယ်ချင်းတို့ရေ) ငြင်းလျက်နဲ့ ရွံး။

*

[မှတ်ချက်။ ။ မောင်သိန်းတင် (ညိုမြ) ကား ၁၉၃၃ ခုနှစ်မှ တက္ကသိုလ် သို့ ရောက်လာသူ ဖြစ်၏။ ကိုစိုးတင့်၏ညီ၊ ကိုတက်ထွဋ်၏ ညီဝမ်းကွဲ ဖြစ်၏။ သူ ရောက်စက မြန်မာ စာစိစာကုံး အတန်းတွင် “ကောက်ရိတ် ချိန်” အကြောင်းကို ရေးသားစေရာ ဆရာဦးသိန်းဟန်က အများဆုံး ၁၀ မှတ် ထားရာတွင် သူ့အား ၉ မှတ် ပေး၏။ ထိုစာစိစာကုံးကိုပင် “ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း” အယ်ဒီတာ ဦးခန့်က နှစ်ခြိုက်စွာ မူမပျက် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ၏။ ထိုဆောင်းပါးကိုပင် တစ်ဖန် တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂအမှုဆောင် ကိုအောင်ဆန်းက သဘောကျကာ၊ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့၌ ပါဝင်ရန် ညိုမြကို ချောဆွဲသွားလေသည်။ အိုးဝေသို့ ညိုမြ ရောက်ရှိပြီး “ငရဲခွေးကြီး လွတ်ပြေးနေပြီ” ဟူသော ဆောင်းပါး ရေးသားရာမှ ၁၉၃၆ ခု တက္ကသိုလ် သပိတ်ကြီး မှောက်သွားလေသည်။]

အသေးအဖွဲ့

ခေတ်စမ်းစာပေနှင့် ပတ်သက်၍ တက်ခေတ်စာစောင်တွင် “စည်သူ” ဆိုသူက “ခေတ်စမ်းစာပေရှင် ဆရာဇော်ဂျီသည် အသေးအဖွဲ့ ကိစ္စများကို ကဗျာဖွဲ့ရကောင်းလား” ဟု နှိပ်နှိပ်စက်စက် အပြစ်ဆို ဝေဖန်ထားသည်။ ဥပမာ အပ်နဖားအကြောင်း၊ ညာဘက် မျက်လုံးအကြောင်း စသော အသေးအဖွဲ့များကိုလည်း ကဗျာဖွဲ့ပါဦးလားဟု သရော်လေသည်။

၁၉၃၆ ခု ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့ ညနေတွင် ဆရာသိန်းဟန်နှင့် ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်ဆေးရုံသို့ စကားတပြောပြောနှင့် သွားကြသည်။ ထိုအခိုက် သထုံလမ်းထဲတွင် ဆရာသိန်းဟန်က စိတ်ကူးပေါက်၍ “အပ်နဖား” အကြောင်း စာချိုးသည်ကို ကျွန်တော် မှတ်သားထားလိုက်ပါသည်။

ထိုးသော်တဲ့ ထိုးသော်

ကြိုးချော်လို့ သွား။

အဘွားအို အမြင်ကတ်တယ်

အပ်ရွှေနဖား။ ။

ဤကား မင်းသုဝဏ် မှတ်မိသမျှပေတည်း။ ထိုခေတ်က ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ကိစ္စများကိုသာ စာဖွဲ့ရမည်။ ဥပမာ ဓမ္မူဒီပါ ကျွန်းကြီးများ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၊ စကြာမင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုး၊ နေမဝင်သော ဗြိတိသျှ အင်ပါယာ စသည် ... စသည်။ အသေးအဖွဲ့ ပီစီညောက် ကိစ္စများကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ ခေတ်စမ်း စာရေးဆရာတို့မှာ ထိုအယူအဆများကို ဖောက်ထွင်း ထိုးထွက်လာသူများ ဖြစ်၏။

အိုးသူကြီး

ရွှေပြည်စိုး ခေါ် ကိုသန်းတင်က ရွှေတိဂုံ သပိတ်စခန်းတွင် သူ ထမင်းချက် လုပ်ခဲ့သည်ကို သတိရ၏။

“အိုးသူကြီး” ဘွဲ့ကို လျှောက်လွှာမသွင်းရ၊ ကလိမ်မကျရဘဲနှင့် ကျွန်တော်တို့တစ်စု ရခဲ့ကြ၏။ ထိုဘွဲ့ထူးရသူများကား စာရင်းဝင် (၂၂) ယောက်။

အင်္ဂလိပ်လို Messing Committee တဲ့။ တကယ့်အလုပ်ကား သပိတ်မှောက်လာကြသူများအား အခမဲ့ ထမင်းကျွေးမွေးရသူ အစေခံများတည်း။ သပိတ်မှောက်သူများကား ရဲရဲတောက် ဇာတိမာန် အညွန့်အညောက်နှင့်

သူများ ချည်းတည်း။ ထိုသူများ၏ အလုပ်အကျွေး အစေခံဘဝကို ကျွန်ုပ်တို့ တစ်စုက ဂုဏ်ရှိသည် ဟုပင် သဘောပိုက်ခဲ့ကြ၏။

အိုးသူကြီးများ၏ တာဝန်ကား ကြီးလှစွာ၏။ ထမင်းဟင်း မမျှတ မှာကို စိုးရိမ်ရ၏။ ထမင်းကျွေးနေသည့်အခါ လူတိုင်း နေရာ ရစေရန် စားပွဲ များ၌ လူစေ့အောင်ဝင်ဖို့ ပြောမိသည့်အတွက် မျက်စောင်းထိုးခံရသည်မှာ လည်း ရိုးနေလေပြီ။

စိတ်ညစ်သည်၊ ပင်ပန်းသည် ဆိုခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ နားမလည်။ ထမင်း ကုန်သွားသဖြင့် အိုးသူကြီးများအတွက် ထပ်ချက်နေရသည်။ ဆာကား ဆာလှ၏။ စိတ်ကား မညစ်။ အချင်းချင်း ပြောင်လှောင် သံချပ်ထိုးကာ ဆာလောင်ခြင်းကို ဖုံးဖိကြရ၏။

တစ်ခါတစ်ရံ ဟင်းကုန်သောအခါ ထပ်မချက်နိုင်တော့။ ကိုစံထွေးက ချီးမြှင့်ထားသော ငါးပိကြော်ပုံးကိုသာ အားထားကြရလေသည်။ နောက်ဆုံးမှ စားကြရသူများ ဖြစ်၍ ဟင်းအရည် မရှိ၊ အနှစ်တွေသာ စားရသည်က များ တော့သည်။ သို့နှင့်လည်း အချို့ အိုးသူကြီးများသည် ပို၍ပင် ဝ လာ လေတော့သည်။

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသူ နှမငယ်များ၏ ကူညီပုံကိုလည်း ထင် တရားနှင့် မြင်သေးတော့ယောင်။ ကော်ဖီ ဖျော်ပေးသည့်အခါ ပေးရှာကြ၏။ ပေါင်မုန့် မာမာများကို တုံးပေဆိုသော ဓားများနှင့် လှီးပေးကြသူများလည်း မရှား။ တားလို့လည်း မရ၊ ဆီးလို့လည်း မနိုင်။

ကိုထွန်းအုံ (မြူမင်းကြီးဟောင်း) နှင့် ကိုလှဖေတို့သည် သပိတ် မမှောက်မီ တစ်ရက်က ကျောင်းဆောင်များ၌ လှည့်လည်ကာ သမဂ္ဂ အစည်း အဝေး တက်ရန် နှိုးဆော်ဖိတ်ကြားသည်။ ပဲခူးဆောင်၌ ဘောင်းဘီဝတ် ကပြားတစ်ဦးသည် ပက်လက်ကုလားထိုင်၌ စာဖတ်နေ၏။ အစည်းအဝေး ဖိတ်ကြားချက်ကို နားထောင်ပြီးနောက် တစ်ဖက်သို့ငဲ့၍ “ထွီ” ဟု တံတွေး ထွေးလိုက်လေသည်။

ဘောင်းဘီဝတ် ကပြားတိုင်း သူ့ကဲ့သို့ စိတ်ထားမရှိ။ မထီလေးစား မလုပ်ပါ။

- (၁) ပုဂံကျောင်းဆောင်မှ ဟင်နရီစမိုက် (ဗိုလ်မှူးကြီး လှအောင်၊ အငြိမ်းစား)၊ (၂) အင်းဝဆောင်မှ မစ္စတာဟာဒီ (ဒုဗိုလ်မှူးကြီး အငြိမ်းစား)၊
- (၃) သထုံဆောင်မှ တော်မီကလစ်၊ (၄) မစ္စတာဟာဆေး (တကောင်းဆောင်)

တို့သည် သပိတ်မှောက်သည်သာမက သပိတ်စခန်း၌ တက်တက်ကြွကြွ တာဝန်ယူ ရွက်ဆောင်ကြသူများ ဖြစ်၏။

ဟင်နရီစမိုက် ခေါ် ကိုလှအောင်သည် ဓာတုဗေဒ ဂုဏ်ထူးတန်းမှ ဖြစ်သည်။ သပိတ်မှောက်သည့်ညက ရွှေတိဂုံ ရင်ပြင်တော်တွင် ဦးစွာပြုလုပ်သော စည်းဝေးပွဲ၌ သူက ရဲရဲတောက် ပြောကြားသည်မှာ 'ကျွန်တော်သည် အင်္ဂလိပ်သွေး ပါသော်လည်း မြန်မာလို ဝတ်သည်။ ကျွန်တော် မြန်မာ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနှင့် လက်တွဲ၍ အင်္ဂလိပ်ကို တော်လှန်မည်။ လူမျိုး၊ ဘာသာ မရွေး အားလုံး လက်တွဲ တော်လှန်ကြရမည်' ဟူ၍ ဖြစ်၏။ သူသည် သပိတ်မှောက် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား အကျွေးအမွေး တာဝန်ယူရသည့် "အိုးသူကြီး" အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်၏။ ချွေးတလုံးလုံးနှင့် ထမင်းအိုး၊ ဟင်းအိုးများကို ဆေးကြောသည်။ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများအား စားပွဲထိုးသည်။

တကောင်းကျောင်းဆောင်မှ မစ္စတာဟာဆေးသည် ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေး တာဝန်ကို သူကိုယ်တိုင်က လိုလိုချင်ချင်နှင့် တောင်းယူသည်။ နံနက် တစ်ကြိမ်၊ ညနေတစ်ကြိမ် သူသည် အိမ်သာများကို ကြည့်ရှုရသည်။ မယ်တယ် ကုလားများနှင့် အတူ အိမ်သာများကို ဆေးကြောသုတ်သင်သည်။ သူ့အား "ဈေးဗိုလ်" ဟု ကျောင်းသားများက ကင်ပွန်းတပ်လိုက်သည်ကို ဟာဆေးက တပြုံးပြုံးနှင့် ကျေနပ်နေသည်။ ဤကား ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၏ မှတ်မိသမျှ။

မန်းရွှေမြို့သူ

ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် ခင်မင်နီးစပ်ရာ အသင်းအဖွဲ့ အမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်ကြလေသည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် ကျောင်းသူများ ပါဝင်ခြင်း အလွန်နည်းပါးသည်။ နည်းရခြင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုး ရှိသည့်အနက် ကြောက်ရွံ့များလား ဟူသော အချက်သည် အမြဲတစေ ထိပ်တန်းက ပြေးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။

နှစ်စဉ် အမျိုးသားနေ့ စီတန်းလမ်းလျှောက်ရန် ခေါ်ရာတွင် မလိုက်ရဲကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လိုက်သောသူများကို မှတ်ထားသည်ဟု ပြောလေ့ရှိပါသည်။ ထိုခေတ်အခါက ခယ တောင်းပန်လျက် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ပြရန် ပြောခဲ့သမျှကို ခါးခါးသီးသီး ငြင်းဆန်ခဲ့သူ အချို့သည် နောင်တွင် မျိုးချစ်ကြီးများအဖြစ် နာမည်ခံယူ ရရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မန္တလေး မအုံးကို အက တော်သဖြင့် နှစ်သက်မိ၏။ သမဂ္ဂ အသင်း

တိုက်သို့ အချိန်မရွေး အတူလိုက်ရန် ဝန်မလေးသည့်ပြင် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ခံ
ရှိသူမို့ လေးစားမိ၏။ အမျိုးသားနေ့ လှည့်လည်ရာတွင် စာမေးပွဲချထားမည်
စိုးသော၊ အထက်အရာရှိများ သုန်မှုန်မည်ကို ကြောက်သော ကျောင်းသူ
များနှင့် မတူ။ မအုံးကား ကျွန်မနှင့်အတူ ရှေ့တန်းမှ လိုက်ရဲသူမို့ မြတ်နိုး
မိ၏။ ယောက်ျားကလေးအဆောင် ထမင်းစားပွဲတို့၌ အငြိမ့်ပါလျှင် ကျောင်းသူ
ပရိသတ်များ လာကြည့်သူ မရှိသဖြင့် ဆယ်မိနစ်အတွင်း လိုက်ပါကြရန်
လာခေါ်သည်တွင် အပြေးအလွှား ဆံထုံးထုံးကာ ဘေးက မနေ့ အပြေး
လိုက်ဖော်ရသူမှာလည်း မအုံးပင် ဖြစ်၏။

ခြင်းကြားမကြီး၊ မာဂရက်မိုးစောတို့သည် ဆရာများနှင့် ကျောင်းသူ
များ၏ ပြောဟန်ဆိုဟန်ကို အတုယူ လုပ်ကိုင်ပြသကာ တဝါးဝါးနှင့် အင်းလျား
ဆောင်တွင် ပျော်ဖြေလေ့ရှိ၏။ ထိုခေတ်က ရွှေနှင်းဆီ၊ ဖက်ရှင်အောင်ငွေ၊
ဒန်ပေါက်၊ ညှပ်ကြီးတို့ကို ကျောင်း၌ လူကြိုက်များ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ အင်းလျား
ဆောင် အနီးတွင် တာဇံအသံများ အော်ကာ ဖိုသံပေးသည်လည်း ရှိ၏။
အမည်မသိ အဆိုကျော်များသည် ညအခါ အဆောင်ရှေ့ လမ်းမှ တယော၊
မယ်ဒလင်တို့ဖြင့် သစ္စာထား သီချင်းများ မကြာခဏ ဆိုလာကြပါသည်။

ရတနာပုံ မန်းရွှေမြို့သူ
သဘောကောင်းနှင့် စေတနာဖြူ
ဗာစီတီ နာမည်ယူ
ကျောင်းကြီး ကောလိပ်သူ
အဟုတ်ကိုပင် သဘောဖြူ
တကယ့်ကိုပင် မနောဖြူ
ရန်ပုံငွေကို စေတနာထားကာ
ပြည်ရွာအများ ကြည်ဖြူ
ပျိုပျိုအုံးကို ရွှေတိုင်ညွှန်က
သီချင်းရေးလိုတဲ့ ကူ။

ထိုစဉ်က မအုံး သီချင်းကို ဖျက်ဆိုကာ စ ခဲ့သည်တို့ကိုလည်း သတိ
ရကြပါလိမ့်မည်။

ဒေါ်အမာ (လူထုဦးလှ၏ ဇနီး) သည် ထိုစဉ်က “သခင်မ” ခေါ်တွင်
ခဲ့သော်လည်း အရေးအပြော တော်သည်သာမက ပွဲတွင် ပါဝင်လျက် ယိမ်း

အက ထွက်ခဲ့လေသေးသည်။ ဒေါ်နွဲ့နွဲ့ရီ (ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးကျော်ငြိမ်း ကတော်)သည်လည်း ယိမ်းသမတို့တွင် ခပ်ရွံ့ရွံ့နှင့် ပါဝင်ခဲ့သည်။

အင်းလျားဆောင်တွင် နေခဲ့ရသည်များကို ရံဖန်ရံခါ အိပ်မက် မြင်မက် မိပါသေးသည်။ ပါမောက္ခ ဒေါ်သိန်းညွန့်ခေါ် နော်မာဆယ်၊ ဒဿနိကဗေဒ ဒေါ်ခင်မေ၊ ပါဠိဌာနမှူး ဒေါ်ခင်သိန်း ခေါ် မချာတိတ်၊ ဝတ်လုံတော်ရ ထားဝယ် ဒေါ်ခင်သန်း၊ ပြည် မထွေး ခေါ် ရဝေ၊ ခြင်းကြား မမကြီး (မြူ မင်းကြီး ဦးထွန်းအုံ၏ ဇနီး)၊ မပု (ပါမောက္ခ ဦးမျိုးမင်း၏ ဇနီး)၊ မကြည် (မင်းသုဝဏ် ခေါ် ဆရာ ဦးဝန်၏ ဇနီး)၊ ပါမောက္ခ ကေမြရီ၊ ကသာမှ မခင်ရီ၊ မခင်စီ၊ မော်လမြိုင်အသိုက် ဒေါ်စောသင်၊ ပထဝီကထိက ဒေါ်မြတင် ခေါ် မဘုတ်၊ မကြင်စီ၊ ပြည်အသိုက် ဆရာမကြီး ဒေါ်ကြူ၊ ဒေါ်မြသွင်၊ ကြည်ကြည်၊ စုစုတို့ အဖွဲ့ကလည်း သွားအတူ လာအတူ စားအတူပင် ဖြစ်ကြသည်။

ဘောလုံးခင်ခင်

၁၉၃၅ ခု နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက် စနေနေ့ညတွင် ဘွဲ့နှင်းသဘင် ခန်းမ၌ ဘောလုံးအောင်ပွဲ ကျင်းပသည်။ အောင်ပွဲတွင် ကဏ္ဍအသီးသီး ပါသည်မှ အမှတ်စဉ် ၁၂ ကို ကျွန်တော် ရေးကူးထားမိသည် ဟု မင်းသုဝဏ်က ဆို၏။

တက္ကသိုလ် ဘောလုံးခင်ခင်

ဘောလုံးအောင်ပွဲ စိတ်ကူးယဉ်ပြဇာတ်တွင်

ဇာတ်ဆောင်သူများ

(၁) ယောက္ခမကြီး	ဇာတ်ဆောင်သူ	မောင်တင်အောင်
(၂) ဘောလုံးခင်ခင်	„	မောင်သန်းထွန်း
(၃) ဘောလုံးဖိုးစွဲ	„	မောင်ညိုမြ
(၄) အာဏာရှင်ဟစ်တလာ	„	မောင်ဟန်ကြွယ်
(၅) ဝန်ကြီးချုပ်		
ဒေါက်တာဗမော်	„	မောင်ကိုကြီး
(၆) ပါမောက္ခဘရွတ်	„	မောင်တင်အောင်
(၇) မဟတ္တမဂန္တီ	„	မောင်ဘချို
(၈) တက္ကသိုလ်ကြမ်းပိုး ၂ ဦး	„	မောင်ချန်းနှင့် ထွန်းခင်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မယ်ဘောလုံးခင်ခင်ကို အားလုံးက ပိုးပန်းကြသော်လည်း မကြိုက်။
ဘောလုံးသမား ပိုးစွဲ လာခါမှ ကြိုက်၍ လက်ခံသည်။ ဘောလုံးခင်ခင်အား
နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် နမ်းသော အပိုင်းကို အင်းလျားသူများ မကြည့်ကြ၊ ခေါင်း
ငုံ့နေကြသည်ဟု ပြောသည်။ ထိုအခါ ညိုမြက 'ခေါင်းကိုငုံ့၍ မျက်စိကို
ချန်ထားခဲ့သလား' ဟု မေးလေသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ အင်းလျားဆောင်မှ ကိန္နရာ ယိမ်းကကြစဉ် ညိုမြက
'ငါတော့ ကိန္နရာမလေး တစ်ကောင်လောက် ဆွဲထားလိုက်ချင်တယ်' ဟု
မှတ်ချက်ချ၏။ အဆောင်မှူး ဒေါ်အုံးက 'ဟဲ့ ... ကြည့်ပြော၊ ဒီကိန္နရာ
ယိမ်းထဲမှာ နင့်နမတွေလည်း ပါတယ်' ဟု ဆုံးမ၏။]

အမျိုးသားနေ့

၁၉၃၅ ခု နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့သည် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ဖြစ်သည်။
ယခင်နှစ်များနှင့် အသွင်လက္ခဏာ မတူဘဲ တစ်မူပြောင်းခဲ့သည်။ ထိုနေ့၊
ထိုရက်တွင် ယခင်က ပိတ်မပေးသော တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကို ထိုနှစ်
တွင် စတင် ပိတ်ပေးလေသည်။ ကြီးပွားရေးဦးသိန်း၏ တိုက်တွန်းချက်အရ
ထိုနေ့အတွက် မင်္ဂလာခွန်းဆက် လေးဆစ်ကို ကျွန်တော် ရေးပေးသည်။

မင်္ဂလာ ခွန်းဆက်

အိုးဝေတဲ့ ညံညံ
ရွှေဒေါင်းပျို တောင်ညိုဦးမှာ
ကျူးရင့် အောင်သံ။
အောင်ပွဲရယ် ခံ
နိုင်ငံတဲ့ သာရေး
မင်္ဂလာ စည်တော်ရွှမ်းချိန်မို့
ခွန်းချိုဆက် တေး။

အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ရှုခင်းကား ရွှေတိဂုံဘုရား အနောက်ဘက်
မုခ်တွင် အမျိုးသားအလံကို ကျောင်းသားများနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးက အလေး
ပြုကြသည်။ အမျိုးသမီး သူနာပြုတပ်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ခဲ့ရသည်။
ဝမ်းသာမိပါ၏။

အလုပ်သမားအဖွဲ့ တစ်ခုတွင် စုတ်ချာ ညှိုးငယ်သော လုပ်သားများကို တွေ့ရ၍ ဝမ်းနည်းမိသည်။

တက္ကသိုလ်မှ မအုံး၊ မမကြီး၊ မခင်မြ စသော ကျောင်းသူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်ကို မြင်ရ၍ များစွာ အားတက်မိသည်။

ရဲတပ်သားများ ဘင်ခရာ တီးမှုတ်၍ ညီညာစွာ ချီတက်ပုံကို တွေ့ရကြားရသော ခဏ၌ ဝမ်းနည်းသလို ဖြစ်မိတော့သည်။

ညချမ်းအချိန်တွင် တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂအသင်းတိုက်၏ အပြင်ဘက်တွင် သူရဲကြီးအောင်လံကို ဖွင့်သည်။ ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုက ၁၂၄၇ ခု မှ ၁၂၉၇ အထိ ထီးနန်းမှ လျှောကျသွားသော မြန်မာ မင်းစဉ်မင်းဆက်တို့၏ အောင်လံတော်ကို ယခု တွေ့ရပြန်သဖြင့် အားရဖွယ်ရှိကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် ပြောပြသည်။ သီပေါမင်း နန်းကျသည်မှာ အနှစ် ၅၀ ရှိလေပြီ။

ဒေလီညွန့်ကလည်း မြဝတီမင်းကြီး၏ အောင်လံတော်ဘွဲ့ကို ဆို၍၊ စောင်းကိုဘသန်းက စောင်းကောက်တီးသည်။

ဦးချစ်လှိုင်၊ သခင်ဗစိန်၊ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနု၊ ဒေါ်ခင်ခင်ကြီးတို့ မိန့်ခွန်းပြောကြသည်။ သခင်ဗစိန်က ဒီစကြိုတ်ကောင်စီကို ဒုစရိုက်ကောင်စီဟု ခေါ်သည်။

*

၁၉၃၆ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက် (တက္ကသိုလ် သပိတ်မှောက်သောနေ့)၊ မြန်မာလို ၁၂၉၇ ခု တပေါင်းလဆန်း ၅ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့အတွက် ကျွန်တော်၏ မှတ်တမ်းမှာ—

ဆရာမ ဒေါ်ချစ်၏မိခင် ဈာပနကို လိုက်ပို့ရန် ဆရာသိန်းဟန်နှင့် ကျွန်တော်သည် ညနေ ၃ နာရီတွင် ထွက်သွားသည်။ မီးထွန်းချိန်လောက် ကျောင်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မှောင်မည်း ဆိတ်ငြိမ်နေသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆောင်များကို တွေ့ရသည်။ ကျောင်းသားအများကား ကျောင်းကို သပိတ်မှောက်၍ ထွက်သွားကြလေပြီ။ ညနေ ၄ နာရီက သမဂ္ဂအသင်းရုံး၌ ကျောင်းသားများ အစည်းအဝေး ရှိသည်။ ပြောဆို ဖြစ်ပျက်သမျှကို နောက်နေ့ထုတ် သူရိယသတင်းစာမှ အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းချုပ် မှတ်ရသည်။

သူရိယသတင်းစာ၌ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ကိုခင်မောင်ကလေး၊ ကိုစိန်တိုးတို့၏ ပြောဆိုချက်များ ပါရှိသည်။

ကျောင်းဝင်းကြီးကား ဆိတ်ငြိမ်လှ၏။ အင်္ဂလိပ်၊ တရုတ်၊ ကုလား၊ ကပြားများနှင့် မြန်မာ အနည်းငယ်သာ ကျန်ခဲ့သည်။ ကပြားများကား ရယ်ကာ မောကာ၊ စားကာ သောက်ကာ ရှိကြသည်။ မြန်မာအချို့လည်း ကပြားများနှင့် ရော၍ ရယ်မောနေကြသည်။ အချို့ မြန်မာများကား မျက်နှာမကောင်းကြ။

မနေ့က စာကျက်ရင်း ခလုတ်မချဘဲ ထားခဲ့သော အခန်းများမှ မီးများသည် ပွင့်လျက်။ ကျောင်းသားများကို စောင့်မျှော်နေဟန် ရှိတော့သည်။ ကျောင်းသားများကား ရွှေတိဂုံ တောင်ဘက်စောင်းတန်း၌ ရှိကြကုန်၏။ ဤကား သက်ကြီး ကြက်မြီးပွဲ၌ စားမြုံ့ပြန်ကြပုံတည်း။ ။

[စာမော်ကွန်း၊ အမှတ် ၁ (၇၆ ၁၉၈၅)]

သံပျင်မင်းသမီး ရွာပုံတော်

မြကန်သာ
တောင်ကျချောင်းတေး
ရေဝင်ပြေးလှည့်
ရေအေးကြည်စွာ
ကန်ပိုင်မာလျက်
ကြာပေါင်းထုံထုံ
ငှက်မျိုးစုံသည်
တာဝတိံသာ
နန္ဒာလော ... တူစွာ ဟုတ္တာ။

[မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း မှ]

*

အထက်ပါ “မြကန်သာ” လင်္ကာဟာ ပုဂံပြည်မှာ ၅၉၆ ခုနှစ် နန်းတက်တဲ့ ကျစွာမင်းလက်ထက်မှာ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမှာပါတဲ့ ပေါရာဏ ခက်ဆစ်အဓိပ္ပာယ်များကတော့ “ကန်ပိုင်” ဆိုတာ “ကန်ပေါင်ရိုး” ဖြစ်ပါတယ်။ “ဟုတ္တာ” ဆိုသည်မှာ ရှေးဝေါဟာရ ဖြစ်သော “ဟုတ်တား၊ ဟုတ်တည်း၊ ဟုတ်တေး” ဟူသော စကားများနှင့် ထပ်ထူ သုံးစွဲ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

ကျစွာမင်း နန်းတက်ပြီး ၂ နှစ် အကြာမှာ တူးရွင်းတောင်ခြေမှ ကျဆင်းသော ရေများကို ကန်ကြီးဆည်ပြီး ကြာမျိုးငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူစေတယ်။ ဝမ်းဘဲ၊ ဟင်္သာ၊ ကြိုးကြာ၊ ရေကြက်၊ စက္ကဝက် စသော ငှက်ပေါင်းစုံ မြူးထူးပျော်ပါးရာ ကန်သာကြီးပေပေါ့။

ရှင်ကေလာသ (ဘီအေဂုဏ်ထူး) ရေးသားပြုစုတဲ့ “ရွှေလူကြီးသမိုင်း” မှာ ပါရှိပုံက “ထိုကန်အနီး၌လည်း ကျစွာမင်းက လယ်ယာများ ပြုလုပ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

စီရင်တော်မူသည်။ တစ်နှစ်လျှင် သုံးသီး စားရသော ဟူ၏။ ကန်အနီး၌ မင်းတဲ သာယာစွာ ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် တစ်နေ့လျှင် စာခုနစ်ဝါ ပို့ချတော် မူခဲ့လေသည်။ ထိုကန်အနီး၌ ကောင်းမှုတော် ‘ပြဿဒါး’ စေတီကိုလည်း တည်တော်မူခဲ့သည်” တဲ့။

အနီ ပြဿဒါးဘုရားနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဦးဖိုးကျားရဲ့ “မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်” ကျမ်းမှာ ဝေဖန်ပုံကတော့ “ဘုရားတည်မည်ဟု အုတ် စ၍ လုပ်သည်မှာ လည်း ပြဿဒါးနေ၊ ပန္နက်ချသည်လည်း ပြဿဒါးနေ၊ အုတ်မြစ်ချသည် လည်း ပြဿဒါးနေ၊ အလုံးစုံ စ၍ လုပ်သမျှ ပြဿဒါးနေတွင်သာ လုပ်စေ သဖြင့် ပြဿဒါးဘုရားဟု ယခုတိုင် တွင်သည်။ သို့သော် မုံရွေးဆရာတော် ၏ စေတီယကထာ ကျမ်း၌ကား ‘ပြဿဒါးဘုရား’ ဟု ဆို၏။ ပါဠိခေါ် ပါသာဒ၊ သင်္သကရိုက်ခေါ် ပြာသာဒ၊ မြန်မာကမူ ပြဿဒါးဟု ယခု ခေါ်ကြ သည်။ ဤသို့ ပြဿဒါးဘုရားဟု ရေးသည်ကို ထောက်သော် အထက်၌ ဆိုခဲ့သော ပြဿဒါးရက်များနှင့် မဆိုင်လှချေ။ တင့်တယ်ကြည်ညိုဖွယ်သော ပြဿဒါးနှင့် တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဆက်စပ်သော ဘုရားဟု ဆိုလိုရာ ရောက် သည်။”

ကျစွာမင်းက ပိဋကတ်စာပေ လေ့လာ ပို့ချရေးမှာ အချိန်ကုန်ပြီး “ဘုရားစေတီ တည်ဆောက်ရေးမှာ လစ်ဟင်း၊ အစီအမံ ညံ့သောကြောင့် ကြာမြင့်အောင်ပင် မပြီးလေ” လို့ အဆိုရှိခဲ့တယ်။

ပုဂံပြည်မှာ မင်း ၅၇ ဆက် ရှိရာမှ ကျစွာမင်းဟာ ၅၂ ဆက်မြောက် ဆိုတော့ သူ့လက်ထက်ဟာ တိုင်းပြည်ပျက်ချိန် တရုတ်ပြေးမင်း ခေတ်နှင့် သိပ်မဝေးတော့ဘူး။ သို့သော် သူ့အနေနှင့် ပိဋကတ်သုံးပုံကို သူမတူအောင် လေ့လာကျက်မှတ်တယ်။ ကျမ်းတတ်ပေတတ် သံဃာတော်များထံမှ ပိဋကတ် တော်များကို ၉ ခေါက်ပြန် သင်ယူတော်မူတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် ပိဋကတ် ပါရဂူ အနေနှင့် သံဃာတော်များကို နေ့စဉ် စာပေပို့ချပေးတယ်။ ကျမ်းပြု ဆရာ အနေနှင့် “သဒ္ဒမိန္ဒုကျမ်း”၊ “ပရမတ်ကျမ်း” များ ရေးသားခဲ့တယ်။ စာပေရေးရာမှာ ကျနု တိကျလို့ “ကျစွာ” မင်းလို့ ခေါ်တွင်ခြင်းပေပဲ။

ကျစွာမင်းမှာ သားတော် ဥဇနာနှင့် သမီးတော် ၅ ပါး ရှိရာမှာ နာမည်အကြီးဆုံးကတော့ “သံပျင်မင်းသမီး” ပေါ့။ သူ့ကို “မမင်းလှ” လို့ လည်း ခေါ်တယ်။ ခမည်းတော်လောက်နီးနီး ပိဋကတ်ပညာ တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်ပေတယ်။

တစ်ကြိမ်က ကျစွာမင်းနှင့် သမီးတော်များ ပုဂံမြို့ အနောက်မြောက်ဘက် တန့်ကြည့်တောင်ကို ဘုရားဖူး ထွက်ကြတယ်။ တန့်ကြည့်စွယ်တော်ကို ဖူးမြော်ပြီးတော့ ရှင်အရဟံ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောင်းတော်ရာနှင့် သိမ်တော်ကိုလည်း ကြွရောက် ကြည့်ညိုကြတယ်။ အနီးမှာ သတင်းကြီးတဲ့ မင်းသမီး မမင်းလှက ခမည်းတော်ကို လျှောက်ထားပုံက “သမီးတော်သည် ဤမည်သော ရှင်အရဟံ သိမ်တော်အနီး နတ်လူအပေါင်း ကိုးကွယ် ဆည်းကပ် နိုင်ရန် နိဗ္ဗာန်ဆိပ်ဦးသဖွယ် ဖြစ်သည့် စေတီတော်ကြီးတစ်ဆူ တည်လိုပါသည်ဘုရား” လို့ ခွင့်ပန်လေတယ်။ ခမည်းတော် ခွင့်ပြုချက်အရ သံပျင် မင်းသမီး ကောင်းမှု “ရွှေဂူကြီး” ဘုရားဟာ သက္ကရာဇ် ၆၀၀ လောက်မှာ ဆောက်လုပ် ပြီးစီးတယ်။ လိုဏ်အတွင်း ဆင်းတုတော်ကြီးကို သံပျင်မင်းသမီး ရှိခိုးပူဇော်နေပုံ ကျောက်ရုပ်လည်း ယခုတိုင် ကောင်းစွာပကတိ ရှိနေတယ်။ သူ့ဘုရားရှိခိုး ဂါထာကတော့-

သံပျင် ဝုရာဇ မိတာယ

ကာရိတံ စာရ ဒဿနံ၊

သုပဋိမံ ဘိ ဝန္တမိ

ဥဒိဿ လောက နာယကံ။

“အဟံ-နှစ်ပါးနာမ်ရုပ်၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သံပျင်ဝုရာဇမိတာယ-သဒ္ဒါပညာ၊ ကောင်းစွာစုံလင်၊ သံပျင်မင်းသမီးသည်။ ကာရိတံ-တည်ထားပြုလုပ်စေအပ်သော။ စာရဒဿနံ-လွန်စွာတင့်တယ်၊ သပ္ပာယ်လွန်မင်း၊ ဖူးမြင်ရခြင်း ရှိသော။ သုပဋိမံ-ရွှေရည်ဝင်းဥ၊ ဆင်းတုတော်မြတ်ကို။ လောကနာယကံ-လောကသုံးပါး၊ ရှေ့သွားဦးကင်း၊ သက်တော်ထင်ရှား၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဥဒိဿ-မှန်းဆရည်ရော်၊ စိတ်ကမျှော်၍။ အဘိဝန္တမိ-ရိသေမြတ်နိုး၊ ရှိခိုးဦးချပါသည် ဘုရား။”

သံပျင်မင်းသမီးရဲ့ ညီမလေးယောက်ကလည်း ရွှေဂူဘုရား အရှေ့ဘက် ကိုက် ၃၀၀ အကွာမှာ စေတီ ၄ ဆူ စီတန်း တည်ထားကြတယ်။ အဲဒီ ညီမများမှာ အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ “မမာလာ” က “စေတီလှ” ဘုရားကို သိမ်တော်ရွာအနီးမှာ တည်တယ်။ တခြားညီမ “မကျည်းတန်” က တစ်သိန်းတန် မြလက်စွပ်ကို ရောင်းပြီး “မြသိန်းတန်” စေတီကို ရွှေဂူကြီးအနီးမှာ တည်ပြန်တယ်။

ကျစွာမင်းရဲ့ သမီးတော်တွေ စေတီပုထိုးများ အပြိုင်အဆိုင် တည်

ထား ကိုးကွယ်ကြပုံကတော့ သာဓုခေါ်စရာပေပဲ။ သားတော် ဥဇနာကို အိမ်ရှေ့
မင်း အဖြစ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များ လွှဲအပ်ပြီး ရှင်ဘုရင်နှင့် သမီးတော်
များကတော့ ရတနာသုံးပါး ဝေယျာဝစ္စတွေမှာ မွေ့လျော်နေကြဟန် ရှိပါ
တယ်။ အထူးသဖြင့် သံပျင်မင်းသမီးက ခမည်းတော်လိုပဲ ကျမ်းဂန် တတ်
မြောက်လို့ သံဃာတော်များကို စာချပေးနိုင်စွမ်း ရှိခဲ့ပေတယ်။

အဲသလို စာချရာမှ မင်းသမီးနှင့် ဘုန်းကြီးလူထွက် ညားကြပုံဟာ
ပုဂံရာဇဝင်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာ အခန်းကောင်း တစ်ခုပေပဲ။ မြကန်သာအနီး
က တဲအိမ်တော်ဟာ ဓမ္မာရုံသဖွယ်လည်း အသုံးဝင်ခဲ့သေးပဲ။ ဘုန်းကြီး
စာချခန်းကို ဦးဖိုးကျား စာအုပ်မှာ ပါရှိပုံကတော့-

ဤသို့ ရဟန်းများကို စာပေပို့ချရာ၌ ရဟန်းနှင့် မိန်းမ မသင့်လျော်
သဖြင့် တင်းထိမ်ရုံ၍ ပေးရ၏။ တင်းထိမ်အတွင်းမှ မင်းသမီးက စာချ
သည်။ ရဟန်းများက အပြင်မှ စာလိုက်ရသည်။ မင်းသမီးကို ရဟန်း
များက မကြည့် မမြင်ရချေ။

ဤသို့ ပို့ချ၍ အတန်ကာလကြာသော် ရဟန်းပျို တစ်ပါးသည်
အာရုံဖောက်ပြား၍ ထိုထိုဤဤ ကြံစည်လေ၏။

“ဤမင်းသမီး၏ အသံသည် သာယာလှ၏ တကား။ ပညာမှာ
လည်း သူမတူနိုင်သလောက် ရှိသည်။ ရုပ်ရည် ရူပကာမှာလည်း မုချ
လှပချောမွတ်ပေလိမ့်မည်။ ငါသည် အသံကို ကြားရရုံမျှနှင့် အလွန်
တပ်မက်လျက် ရှိချေပြီ။ လူကိုယ်တိုင်ကို မြင်ရအောင် ငါ ကြံမှ သင့်လျော်
တော့မည်” ဟု စိတ်ကူး၏။

တစ်နေ့သ၌ စာတက်ရာတွင် မူလစာကိုယ်၌ မပါသော ပါဠိဝါကျ
တစ်ခုကို ဘုန်းကြီးက သူ၏ပေရွက်၌ ဖြည့်စွက်ရေးထား၏။ စာတက်
သောအခါ အခြားစာများ ပြီးဆုံးချိန်၌ မိမိ ကြံဖန်ရေးသားထားသော
စာကို ဆက်ဖတ်၏။ ထိုစာကား “ဟိဇာလေ ဟေဟေးယျှ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ ရွတ်ဖတ်လိုက်သောအခါ တင်းထိမ်တွင်းရှိ မင်းသမီးက-
‘ငါ့ရှင်၊ စာ၌ မရှိသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် ရွတ်ဆိုသနည်း’ ဟု
ဆို၏။

ရဟန်းပျိုက-

‘မင်းသမီး၊ စာရှိ၍ ငါ ရွတ်သည်။ မယုံလျှင် ကြည့်ပါတော့’ ဟု
ဆို၏။

မင်းသမီးက တင်းထိမ်ကို ဖွင့်၍ကြည့်ရာ အကယ်ပင် စာရှိသည်ကို တွေ့သဖြင့်-

‘ဤစာသည် အပိုသက်သက် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤစာသည် အချည်းနှီး မဖြစ်စေရ။ ကျွန်ုပ် နေရာကျအောင် အနက်ပေးလိုက်မည်။ လိုက်ဆိုပေတော့’ ဟု မိန့်ဆို၏။

အနက်ပေးပုံကား- “ဟိ-တံငါသည်တို့သည်။ ဇာလေ-ကွန်ရွက်ကို။ ဟေဟေးယျ-ဆွဲကြကုန်၏။” ဤသို့ အနက်ပေးသဖြင့် ချောမောသွား၏။

သို့ရာတွင် ရဟန်းပျိုမှာ မြင်ရအောင်ကြံ၍ မင်းသမီးကို မြင်ရပြီး နောက် ဒုက္ခကြီးစွာ ရောက်လေ၏။ မင်းသမီးကို အလွန် စွဲလမ်းလျက် မအိပ်နိုင်၊ မစားနိုင် လူးလိမ့်၍ ရှိနေလေ၏။

ခမည်းတော် ကျစွာမင်းကြီး ကြားသော် ထိုရဟန်းပျိုအား-

‘ငါ့ရှင်သည် မရလျှင် အသက်သေရမည်လောက် ငါ၏ သမီးတော် ကို စွဲလမ်းတပ်မက်လျှင် ငါ ပေးတော့မည်။ သို့ရာတွင် ငါ့ရှင်သည် ပညာတတ်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ သို့ကြောင့် သာသနာတော်၌ နောင်အရှည်သဖြင့် အကျိုးများမည့် ကျမ်းတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ရေးခဲ့ပါဦး’ ဟု တောင်းပန်ချက်အရ “ဉာဏ်ကျမ်းအဖွင့်ဋီကာ” ကို ရေးလေသည်။

ဤရဟန်းလူထွက်အား ကျစွာမင်းက သံပျင်အမတ်ရာထူးကို ပေး၏။ ဤကို စွဲ၍ အမတ်ကိုလည်း သံပျင်အမတ်၊ မင်းသမီးကိုလည်း သံပျင်မင်းသမီး၊ ဋီကာကိုလည်း သံပျင်ဋီကာဟု ခေါ်တွင်လေသည်။ သံပျင် ဆိုသော စကားမှာ ပေါရာဏ စကားဟောင်း ဖြစ်၍၊ မြေဘက် ဆိုင်ရာ အရာရှိ၊ မြေတိုင်းအမတ်ကို ခေါ်သည်။

ရှင်ကေလာသ (ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး) ရေးတဲ့ “ရွှေဂူကြီးဘုရားသမိုင်း” မှာ ဒီချစ်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရေးသား ဖော်ပြပုံကတော့-

ယင်း စာဆိုရဟန်းတစ်ပါးက စာချဆရာမ သံပျင်မင်းသမီးကို တပ်မက် ခင်မင်သဖြင့် သာသနာ့ဘောင်မှာ မပျော်ပိုက်ကြောင်း ပုဂံ တစ်မြို့လုံး ဟိုးလေးတကျော် ဖြစ်ခဲ့ရာ၊ နောက်ဆုံးတွင် ခမည်းတော် ကျစွာမင်းကြီးလည်း သိလေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ရဟန်းပျိုကို ပင့်ခေါ်၍-

‘ကိုယ်တော် ... တပည့်တော်၏ သမီးကို လိုချင်လျှင် ကျမ်းတစ်စောင်

တစ်ဖွဲ့ ရေးရမည်။ ယင်းသို့ ရေးသားတင်ပြနိုင်လျှင် သမီး ပေးပါမည်’ ဟု မင်းကြီးက ဆိုလေသည်။

ဤတွင် ရဟန်းပျိုက “နရာသကျမ်း” ရေးဖွဲ့ကာ မင်းကြီးအား ဆက်သရာ သဘောကျသဖြင့် ရဟန်းကို လူထွက်စေ၍ သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားပေး၏။ သမက်တော် ရဟန်းလူထွက်ကို သံပျင်အမတ် ခန့်၏။ သူ ရေးသော “နရာသကျမ်း” ကို “သံပျင်မူကာ” ဟုပင် ခေါ်ဆိုကြ၏။ ထိုကျမ်းအရ စာချရာတွင် (၁) ရှေးဦးစွာ ပုဒ်ဖြတ်ရမည်။ (၂) ထိုနောက် ဝိဂြိုဟ်ဆိုရမည်။ (၃) ၎င်းနောက် အနက်ပေးရမည် ဟူ၍ လာရှိ၏။”

သံပျင်မင်းသမီး အကြောင်းကို ရာဇဝင်အရ ဦးဖိုးကျားက ဖော်ပြ ပြီးနောက် အရှင်ကောလာသကလည်း အဲဒီမင်းသမီးရဲ့ နာမည်ရင်းက မမင်းလှ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပခုက္ကူမြို့နယ် မြစ်ခြေ သိမ်တော်ရွာအနီးရှိ ရှင်ပင် ရွှေဂူကြီး ဘုရား ဒါယိကာမ ဖြစ်ကြောင်းများကိုလည်း ဘုရားသမိုင်း စာအုပ်မှာ ဖော်ပြ ခဲ့ပေတယ်။ ရွှေဂူကြီး ဆင်းတုတော်ရှေ့ လက်ဝဲဘက်မှာ ဘုရားအမ သံပျင် မင်းသမီးနှင့် လက်ယာဘက်မှာ ဘုရားဒကာ ကြင်ရာတော် သံပျင်အမတ် ကျောက်ဆစ်ရုပ်များ ဘုရားဖူးနေပုံများလည်း အဲဒီ သမိုင်းစာအုပ်မှာ ဝမ်းသာ စရာ ထင်ရှား ပါရှိတယ်။

သို့သော် သံပျင်မောင်မယ်တို့ရဲ့ အချစ်ဇာတ်ဟာ သူတို့ ညားကြ၊ ဘုရားတည်ကြပြီးနောက်မှာ ပြီးမဆုံးသွားသေးဘူးဗျ။ ကျစွာမင်းကြီးက အောက်ပြည် အောက်ရွာသို့ တိုင်းခန်းလှည့်တော်မူရာမှာ သာယာဝတီအရပ် ကို ရောက်ရှိပြီး ကြို့ပင်ကောက်နယ်မှာ “ရန်အောင်မြင်” စေတီ တည်ထား တော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက သံပျင်မောင်မယ်တို့လည်း အတူ ပါရှိကြ တယ်။

ယခုခေတ်မှာ မနုနုဝင်း ဆိုတဲ့ “ကျစွာစေတီ ... ဦးခိုက်မည်” သီချင်း မှာ ပါပုံကတော့-

ရွှေကြို့မြေရဲ့ ရှေ့ကိုချီ

၁၂ မိုင်သာ ကွာဝေးသည်

တပေါင်းလ ပွဲတော်ရာသီ

ဖူးမြော်ဖို့ ထိုဘုရားဆီ

လှည်း ကားနှင့် ကုန်းကြောင်းလီလီ

ပျော်ရွှင်စွာသွားလို့ တကယ်ရသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပုဂံခေတ်ဆီမှာ အတည် ...
 သာယာဝတီ အရှေ့မြောက်နေရာဆီ
 သာသနာ မညှိုးမှိန်စေဖို့ရည်
 မင်းကြီးကျစွာသည် (၂)
 ရန်အောင်မြင်ဘုရားကို ကျောက်စာရေးထိုး
 ၅၉၉ မှာ တည်ထားတော်မူခဲ့သည်။

“ကြို့ပင်ကောက်မြို့နယ် ကျစွာဘုရားသမိုင်း” ကို ရေးသား ပြုစုတဲ့
 “ဆင်ဖြူကျွန်း ကျော်လှိုင်ဦး” ရဲ့ အဘော်အရ ဆိုလျှင် အဲဒီအချိန်က
 အောက်ပြည်မှာ ပုန်ကန် ထကြွမှုများ ရှိခဲ့သတဲ့။ ဒါကြောင့် ကျစွာမင်းက
 သမက်တော် သံပျင်အမတ်ကို စစ်သူကြီး ခန့်အပ်ပြီး တိုက်ခိုက် ရှင်းလင်း
 စေတယ်။

အချစ်ရေးထက် စစ်ရေးခက်နေပြီဖြစ်၍ နှမတော် သံပျင်မင်းသမီးကို
 မလွှဲသာဘဲ ခွဲခွာတော်မူရလေသည်။ မင်းသမီးမှာလည်း လွမ်းစိတ်ကို
 အသာထား၍ စစ်ထွက်သူ ကြင်ရာတော်အား ပန်းသပြေ ညောင်ရေလောင်း
 ၍ အောင်ဆု တောင်းရင်း ကျန်ခဲ့ရှာသည်။

သားတော် ဥဇနာမှာ တိုင်းရေးပြည်ရာ၌ လစ်ဟင်းကာ အပျော်အပါး
 လောင်းကစားမှုတို့၌သာ အချိန်ဖြုန်းလျက် ရှိနေ၍၊ ကျစွာမင်းက သမက်
 တော်ကို သေနာပတိ ခန့်အပ် စေလွှတ်တော်မူလိုက်လေသည်။

စစ်မြေပြင်မှာ စာချွန်တော် မရောက်၊ အထောက်တော်လည်း မပေါ်
 လာနှင့် ရှည်ကြာနေ့ရက် အဆက်အသွယ် ပြတ်နေလေသည်။ သံပျင်
 မင်းသမီးမှာလည်း မောင်တော် ရောက်ချိန်သင့်လျက် ပြန်မလာသော
 ကြောင့် မှန်းမျှော်တမ်းတ၊ စိတ်နှမ်းလျှ၍၊ သောကမငြိမ်း ဖြစ်နေရှာသည်။
 ထို့ကြောင့် ကျစွာမင်းကြီးသည် သမက်တော်နောက်သို့ လိုက်တော်မူရန်
 စီစဉ်ရပါတော့သည်။

မင်းကြီးနှင့်အတူ သံပျင်မင်းသမီး၊ သားတော် ၂ ပါးနှင့် ခြွေရံသင်းပင်း
 များ ပါရှိပြီး ဟံသာဝတီဆီသို့ ဦးတည် ထွက်တော်မူလေသည်။ နတ္ထလင်း
 မြို့ အရှေ့ဘက်မှာ သမက်တော်ကိုမျှော်ရင်း “မျှော်တော်ယောင်ဘုရား”
 တည်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုမှ ခရီးဆက်တော်မူခဲ့ရာ ရန်အောင်မြင် တောင်
 ကုန်းသို့ ရောက်သော် မကြုံစဖူး အံ့သြထူးကဲသော မြင်ကွင်းကို ထင်လင်း

စွာ ရှုစားကြရလေသည်။ ၎င်းမှာ ကမ္ဘာစဉ်ဆက် ရန်ဘက်ဖြစ်သော သမင်နှင့် ကျားတို့ ချစ်ကြည်စွာ တောကစားနေပုံ ဖြစ်၏။ နောက်တစ်ဖန် တွေ့မြင်ရပြန်သည်မှာ ဖျာလိပ်ခန့် ကြီးမားသော ငန်းမြွေကြီးကို ဆန်ကောပိုင်းခန့်ရှိသော ဖားကြီးက နောက်မှ လိုက်၍ ဖမ်းဆီးနေခြင်း ဖြစ်သည်။ အချင်းချင်း ရန်တုံ့မမူဘဲ ရင်းနှီးချစ်ခင် အကျွမ်းတဝင် ရှိနေကြလေသည်။

မင်းကြီးမှာ အထူးအဆန်း အံ့မခန်းဖွယ်ရာများကို တွေ့မြင်နေရသဖြင့် ပညာရှိ ပုရောဟိတ်များကို မေးမြန်းတော်မူရာ-

‘အရှင်မင်းကြီး၊ ကမ္ဘာရန်ဘက်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် ဤနေရာဌာန၌ ကြည်ဖြူ သင့်မြတ်သွားကြသည်ကို ထောက်ရှု၍ ဤနေရာဒေသသည် မြေကောင်း မြေမြတ်၊ ဘူမိနက်သန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာမျိုး၌ စေတီပုထိုး တည်ထား ကိုးကွယ်သင့်ပါသည်’ ဟု လျှောက်တင်ကြ၏။

ထိုသို့ အံ့သြငေးမောနေချိန်၌ပင် သမင်တော်နှင့် စစ်သည်တော်များလည်း စစ်မြေပြင်မှ အပြန်တွင် ထိုကုန်းမြေ၌ မင်းကြီးနှင့် တွေ့ဆုံကြလေ၏။ ဘုရားတည်ရန် အားလုံးက သင့်မြတ်ကြောင်း လျှောက်တင်ကြ၍၊ သားတော် သမီးတော်များနှင့် ထိုကုန်းမြေကို ရှင်းလင်းကြ၏။ ချုံနွယ်များအကြားမှ သရက္ခန် ဘုရားတစ်ဆူ ရရှိသဖြင့် များစွာ အားရတော်မူ၏။

ပုဂံနေပြည်တော်မှ လိုက်ပါလာသော သားတော် နှစ်ပါးမှာ မြောက်နန်းဖွား ဖြစ်ကြသည်။ ထိုသားတော်တို့မှာ ငယ်စဉ်က စ၍ သင့်မြတ်ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ ထူးဆန်းသည်မှာ ဤကုန်းမြေသို့ ရောက်သည်မှ စ၍ ထိုညီနောင် နှစ်ဖော်မှာလည်း ချစ်ခင် သင့်မြတ်သွားကြလေသည်။ မင်းကြီးက အထူး ဝမ်းသာအားရဖြင့် ထိုသားတော်နှစ်ပါးကို ဘုရားတစ်ဆူ အတူတွဲစပ်၍ အတည်ခိုင်းပြန်လေသည်။ ခမည်းတော်၏ စေတီအပြီး အရှေ့မြောက် နှစ်ဖာလုံခန့် အကွာ၌ သူတို့ ရန်စ ကျေအေးကြောင်း အထိမ်းအမှတ် “ကျေကြောင်းဘုရား” တည်ဆောက်ရာ ယခုအခါ ကြေးကြောင်းဘုရားဟု တွင်၏။

ထိုကုန်းမြေ၌ ရပ်နားစဉ် သံပျင်မင်းသမီးသည် ခမည်းတော်နှင့် ချစ်လင်တို့ ပြန်လည်ဆုံစည်းကြသည်ကို ခပ်လှမ်းလှမ်း နောက်တော်ပါးမှ မြင်တော်မူသည်။ ထိုအခါ အားရဝမ်းသာ ဖြစ်လျက် ချစ်လင် စစ်သူကြီးကို

အချစ်စမ်းလိုသော စိတ်များ ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ရံရွှေတော်များနှင့် အတူ တစ်ခုသော တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ အင်ပင်တောများ ရှိရာသို့ ခိုဝင် ပုန်းကွယ်တော်မူသည်။

စစ်သူကြီးလည်း သံပျင်သက်ထား ချစ်မယား လိုက်ပါလာသော သတင်းကို ကြားသိရလေလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် လိုက်လံ ရှာဖွေ ၏။ အင်ပင်ရွက်များ အကြားတွင် ပြန်လည်ဆုံတွေ့ကြသော ချစ်သူတို့မှာ စကားလက်ဆုံ ပြောမကုန် ရှိကြ၏။

မင်းသားနှစ်ပါး ဘုရားတည်သည်ကို တွေ့၍ ခမည်းတော်ထံ သံပျင် မင်းသမီး လျှောက်တင်သည်မှာ-

‘မောင်တော်များနှင့်အတူ သမီးတော်လည်း ကြည်ညိုသဒ္ဓါ စိတ်ထား နှင့် ဘုရားတစ်ဆူ တည်လိုပါသည်။ သမီးတော်နှင့် ကြင်ရာတော်တို့ ပြန်လည် တွေ့ဆုံစဉ်က ချစ်ခင်ကျီစယ်၊ ပုန်းကွယ်ရာ တောင်ကုန်းမြင့်မှာ အမှတ်တရ ဘုရားတစ်ဆူ တည်ရန်အရေး ခွင့်ပေးတော်မူပါဘုရား’

ထိုကုန်းမြင့်သေလာ၊ မြေထူးပထဗျာတွင်၊ သံပျင်စစ်သူကြီးက၊ ဗိုလ်ပါ ခပင်း၊ စစ်သည်တော် တစ်သင်းတို့နှင့် ရှင်းလင်းခုတ်ထွင်ကာ “ရွက်ပုန်း စေတီ” ကို တည်ကြလေသည်။ သံပျင်မင်းသမီး အမြဲဝတ်ဆင်သော နားပန်တော်ကို ပူဇော်ဌာပနာသည်။ မင်းသားနှစ်ပါးတို့၏ စေတီနှင့် အရွယ်တူ၊ ပုံစံတူ ဖြစ်သည်။ ရွက်ပုန်းဘုရားသည် ယခုအခါ တောကြား တောင်စွယ်၊ အင်တောလယ်၌၊ မဖွယ်ဝိုးဝါး၊ အုတ်သားလွင့်ထွက်၊ စေတီ ပျက် ဘဝ၌ပင်၊ နှမ်းလျှော်မီးညွတ်၊ ကိန်းဝပ်စံပယ်တော်မူနေရရှာပါ သည်။

*

သံပျင်မင်းသမီးရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ သတင်းကို ၁၉၈၁ မှာ “ဆင်ဖြူကျွန်း ကျော်လှိုင်ဦး” ရေးသားတဲ့ “ကျစွာဘုရားသမိုင်း” ပေါ်ထွက်လာမှပဲ အထက် ပါ အတိုင်း သိရှိရပါတော့တယ်။

ကျစွာမင်း နန်းတက်ပြီး ၅၉၈ ခုမှာ ဒီမင်းသမီးကို မြကန်သာ အိမ် တော် တင်းထိမ် (လိုက်ကာ) နောက်မှ ထွက်တော်မူလာပုံကို ဦးစွာ မြင်ရတယ်။

၅၉၉ ခုမှာတော့ ကြို့ပင်ကောက်နယ်က ရန်အောင်မြင် ကုန်းပေါ်မှာ အင်ဖက်များကြားမှ ဘွားခနဲ ပေါ်လာပြီး ချစ်သူမြင်တွေ့ ရင်ငွေ့လှုံရှာလေ တယ်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ယခုအချိန်မှာတော့ မြစ်ခြေ ရွှေဂူကြီးဘုရား လိုဏ်ဂူကြီး အတွင်းမှာ ဘုရားဖူးနေပုံ သူ့ကျောက်ရုပ်ကို မြင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။ မျက်လုံး၊ မျက်ခုံး၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် တင့်တယ်ပါတယ်။ ရှင်ကေလာသရဲ့ သမိုင်းစာအုပ် မှာတော့ “သံပျင်မင်းသမီး မမင်းလှသည် စာပေ တတ်မြောက်သည်သာမက ရတနာသုံးတန်၊ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သည့် အမျိုးသမီး ဖြစ်လေ သည်” လို့ မိန့်ဆိုပါတယ်။

သံပျင် သုရာဇမိတာဟိ
ဂန္တေ သုပိ သုကောဝိဒါ
သဒ္ဓါ သီလဝတီစေဝ
ပသန္တာ ရတနတ္တယေ။

*

အကယ်၍ ပုဂံခေတ် မြကန်သာမင်းသမီး မမင်းလှဟာ ယခုခေတ် ကြို့ပင်ကောက် မနုနဝင်းရဲ့ “ကျစွာစေတီ” သီချင်း (ရေးသူ မောင်ပုည) ကို ကြားရလျှင် အဘယ်မျှ ဝမ်းသာပီတိ ဝမ်းဆီထိ ဖြစ်ရှာမည်လဲ။ ။

[ခံဝယ်ဖြူ (ဇူလိုင် ၁၉၈၅)]

ချင်းတွင်း အညတရ ဇာတ်တော်ကြီး

နိဒါန်း

ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ညောင်ကန်ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒာက ရေးသားပြုစုသော အညတရခွင် တရားဟော ထွက်ခဲ့စဉ် စာအုပ် (၁၉၇၄ ခု) မှ အထက်ချင်းတွင်း မောင်းခမ်းနယ် သမိုင်းကို တစ်ဆင့်ကိုးကား တည်းဖြတ်ကာ ဤ “ချင်းတွင်း အညတရ ဇာတ်တော်ကြီး” ကို တင်ဆက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အောက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်တွင် မင်းမျိုးမင်းနွယ်တို့မှအပ ဆွေစဉ်မျိုးဆက်ကို အတိအကျ မှတ်သားခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ အနောက်နိုင်ငံများတွင် ခရစ်ယာန် ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌ ဖွား၊ သေစာရင်း စသည်တို့ကို ခေတ်အဆက်ဆက် မှတ်တမ်းတင်လေ့ ရှိသဖြင့် မည်သူမဆို ယခုတိုင် မိမိ၏ ဆွေမျိုးစဉ်ဆက်ကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ မြန်မာပြည်၌ကား မည်သည့် မိသားစုမဆို အဘိုး အဘွားလောက်သာ မှတ်မိကြပါတော့သည်။ သို့ အခြေအနေ ရှိရာတွင် ချင်းတွင်း ဦးဖိုးအိုက သူ့ဆွေမျိုးဆက်ကို ဘိုးတော်မင်းတရား လက်ထက်မှ စ၍ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ အတွင်း ခရေစေ့တွင်းကျ မှတ်မိနေသည်။ အမည်နာမများသာမက ထိုဘိုးဘေးဘီဘင်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုပါ အကွက်ကျကျ ပြောနိုင်သည်။ ရှာမှရှားသော မှတ်တမ်း ဖြစ်နေ၏။

(၂) နေပြည်တော်၌ မင်းစိုးရာဇာတို့၏ ဇာတ်လမ်းတို့ကို စာရေးတော်ကြီးများ မှတ်တမ်းတင်ရာမှ ရာဇဝင် ဟူ၍ အခိုင်အမာ ရှိလာ၏။ ထိုအထက်တန်းလွှာတို့အကြောင်း လေ့လာရာမှ မြို့နေလူတန်းစားတို့ နေထိုင်ပုံကို တစေ့တစောင်း သိရှိနိုင်၏။ တောနေ လူတန်းစားအတွက်ကား ဦးဖိုးအိုလို ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိမှသာလျှင် စိကပတ်ကုံး သိနိုင်တော့၏။ အခြားနည်းမရှိပါ။

(၃) ဦးဖိုးအိုသည် သူ၏အဘိုး ဦးငတေ (မင်းတုန်းခေတ်)၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် ဦးငတေ၏အဘိုး အာသံနိုင်ဗိုလ်လမောင် (ဘိုးတော်မင်းတရားခေတ်) တို့ အကြောင်းကို စုံလင်စွာ ပြောပြနိုင်၏။ သူတို့အားလုံး ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင် အဆင့်အတန်းသာ ဖြစ်၏။ မင်းစိုးရာဇာများ လုံးဝ မပါဘဲ သူတို့အထဲမှ ထူးချွန်သူမှာ စစ်ဗိုလ်နှင့် ခုံမင်းသာ ဖြစ်လျက် ကျေးတော၌ အသက်ထက်ဆုံး နေထိုင်သူသာတည်း။ သူတို့၏ ဘဝကိုယ်တွေ့များကိုပါ လေ့လာကာ ရှေးက တောနေ လူမှုရေး အခြေအနေကို သိသာ၏။ အစိုးရ စုံစမ်းရေး အစီရင်ခံစာများထက် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှိ၏။

(၄) ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းဘဝ၌ နေထိုင်ကြရာတွင် ရှင်ဘုရင်ကလည်း ပစ္စန္တရာဇ်ဒေသများကို ပစ်ထားချေ။ တောနေ လူတန်းစားကလည်း နင်းပြား ဘဝကို လက်မခံဘဲ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်၌ စည်းကမ်းတကျ တရားမျှတစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ တိုင်းပြည်အတွက် အရေးကြုံလျှင်လည်း သက်လုံ ကောင်းကြပုံမှာ အံ့မခန်း ချီးကျူးဖွယ် ဖြစ်၏။ ဤတောသားများသည် တိုင်းပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးကို အသက်ပေး စောင့်ရှောက်ကြသည်သာတည်း။

(၅) ထို့ကြောင့် ဤအဖိုးတန် မှတ်တမ်းကို ညောင်ကန် ဆရာတော် ၏ စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ကာ “ချင်းတွင်း အညတရ ဇာတ်တော်ကြီး” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ပုံမိုကျယ်ပြန့်စွာ သိရှိကြစေရန် တစ်ဆင့်ကမ်းရခြင်း ဖြစ်၏။ အညတရများ အကြောင်းကို “ဇာတ်တော်ကြီး” ဟု သမုတ်သည်မှာလည်း ပြက်ရယ်ပြုသည် မဟုတ်ပါ။ အိန္ဒိယပြည်၏ ရာမဇာတ်၊ မဟာဘာရတဇာတ်၊ ခေါမပြည်၏ ယူလစ်ဆစ်ဇာတ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်လောက်အောင်ပင် မြတ်နိုး ဖွယ် ဖြစ်၍ အညတရ အကြောင်းများ ဖြစ်စေကာမူ “တော်” ထည့်၍ အမွမ်း တင်လိုပါသည်။ ဇာတ်နှင့် ပတ်သက်သော ရသမျိုးစုံကိုလည်း ခံစားကြရ မည် မလွဲပါ။

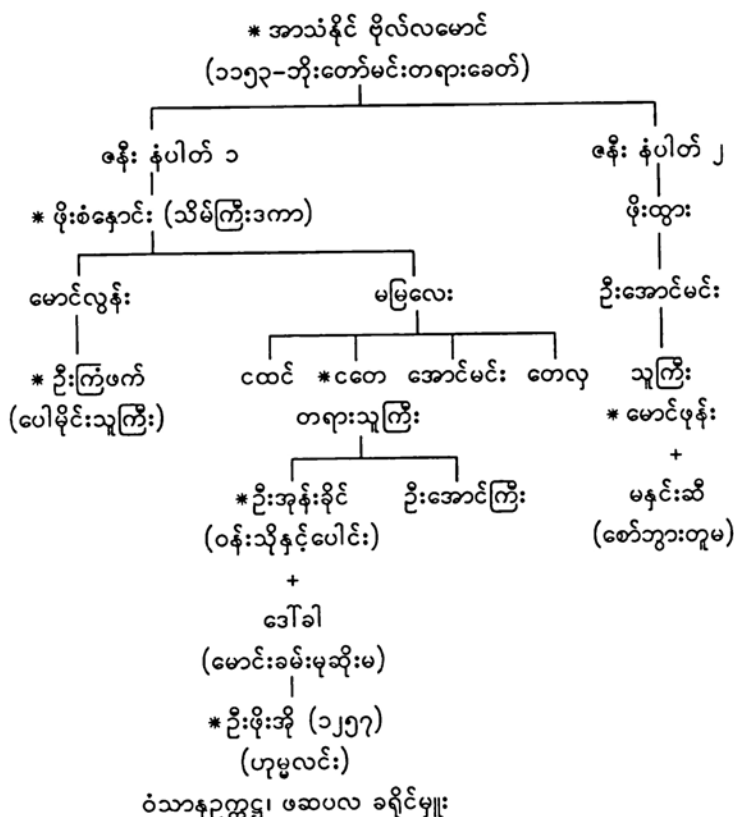
(၆) ကျွန်တော့်အနေဖြင့် အထူးကျေနပ်သည်ကား ဦးဖိုးအို၏ ဆွေစဉ် မျိုးဆက် နာမည်များကို ဇယားချ၍ ရာဇဝင်စာအုပ်၌ ပါရှိသော မင်းဆက် ပုံစံများပမာ ဖော်ပြနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤဇာတ်တော်၌ ပါဝင်သော ဇာတ် ဆောင်များကို ခရေပွင့် ပြထားပါသည်။ ပုံမိုကျယ်ပြန့်စွာ အရသာခံယူနိုင် ကြစေရန် နှစ် ၂၀၀ သွယ်ဆက်သော ဤဇာတ်ထုပ် (တကယ့်ဖြစ်ရပ်) ကို ပြဇာတ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှင်အဖြစ် လည်းကောင်း တိုးတက် ချီးမြှင့်

ကြရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ အမှန် ဖြစ်ရပ်တို့သည် စိတ်ကူးယဉ် ဒဏ္ဍာရီ တို့ထက် ဆန်းကြယ်၏။

(ပုံ) ညိမြ

၂၅-၆-၈၅

ချင်းတွင်း အညတရမိသားစု စဉ်ဆက်ဇယား

ညောင်ကန် တရားဟောအဖွဲ့

၁၉၇၄ ခုနှစ်က ညောင်ကန်ဆရာတော် အရှင် ဣန္ဒကသည် “အညာတစ်ခွင် ပြုစင်အောင်” တရားဟော ထွက်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့၌ မဟာစည် ဆရာတော်၏ တပည့်ဒကာများ ဖြစ်သော (၁) အရှင်သံဝရ-ရွှေဘို၊ (၂) အရှင်ဣန္ဒက-ညောင်ကန်၊ (၃) စည်သူဦးညီပု-ဇလွန်၊ (၄) ကျောင်းဒကာ ဦးခင်မောင်-မြင်းခြံ တို့ ပါဝင်သည်။

ထိုအဖွဲ့၏ တရားပွဲများသည် မြစ်ကြီးနားမှ ခမ္မတီးသို့၊ ထမန်သီမှ မောင်းခမ်းသို့၊ ဟုမ္မလင်းမှ သောင်သွပ်သို့၊ ဖောင်းပြင်မှ မော်လိုက်သို့၊ ကလေးဝမှ တမူးသို့၊ မင်းကင်းမှ မုံရွာသို့ စသဖြင့် ချင်းတွင်းဒေသ တစ်လျှောက် အတော်ပျံ့နှံ့ အောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

အရှင်ဣန္ဒကမှာ ရောက်ရာအရပ်တွင် သာသနာ ပြုသည်သာမက ဒေသန္တရ ဗဟုသုတမျိုးစုံတို့ကို စုဆောင်းမှတ်ယူလေ့ရှိရာ၊ သူ၏ ခရီးသွားမှတ်တမ်းမှာ ပြည်သူလူထုအတွက် စတုဒိသာ ဟင်းလေးအိုးကြီးပင် ဖြစ်တော့သည်။

၁၃၃၂ ခု တန်ဆောင်မုန်း လဆန်းတွင် မောင်းခမ်းမြို့ မဟာစည်ရိပ်သာ၌ အရှင်ဣန္ဒကသည် သက္ကလတ်စောင်ကို လုံအောင်ခြံ၍ ကွေးနေတော်မူစဉ် ဒကာကြီး ဦးခင်မောင်က ရွာခံဆရာကြီး ဦးဖိုးအိုကို ခေါ်ဆောင်လာ၏။ ‘ဆရာတော်ကလေး ချမ်းနေပလား၊ ဟောဒီ ဒကာကြီး ဦးဖိုးအိုက မောင်းခမ်း အကြောင်းကို တော်တော် စုံလင်အောင် ပြောနိုင်စွမ်း ရှိပါတယ်။ အရှင်ဘုရား မှတ်တမ်းကွက်လပ်ကို ဖြည့်ရန် ထ ဆွေးနွေးပါဦး’ ဟု ဆို၏။ ဤတွင် စာရေးဝါသနာအိုး ညောင်ကန်ဘုန်းကြီးနှင့် အပြောဝါသနာအိုး မောင်းခမ်းသားတို့ စကားလက်ဆုံ ကျခဲ့လေသည်။

မောင်းခမ်းသမိုင်း

မောင်းခမ်းရွာသည် အထက် ချင်းတွင်းခရိုင် ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်း၌ တည်ရှိ၏။ အရှေ့ကိုလားသော် မိုးညှင်း၊ တောင်ကိုလားသော် မြေခူး။ မျက်မှောက်ခေတ်၌ အိမ်ခြေ ၅၀၀၊ ရဲဌာန ၁၊ အထက်တန်းကျောင်း ၁၊ ဆေးပေးခန်း ၁၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း ၃၊ အရှေ့ကျောင်းဝင်းအတွင်း ဘုရား ၂၁ ဆူ၊ အနောက်ကျောင်းအတွင်း ၅ ဆူ၊ ဆုတောင်းပြည့် ဘုရားဝိုင်းအတွင်း ဘုရား ၂၅ ဆူ၊ ပေါင်း ၅၁ ဆူ။ မောင်းခမ်း ပတ်ဝန်းကျင်၌ တောင်တန်း ၁၁ သွယ်။

ရွာသူရွာသားတို့၏ အဓိက လုပ်ငန်းမှာ လက်ဖက်စိုက်ခြင်းနှင့် တောင်ယာ လုပ်ခြင်း။ ဤကား ဦးဖိုးအို၏ တိကျသော ရွာစာရင်းအင်းများတည်း။

မောင်းခမ်းရွာရဲ့ အောက်နားမှာ မြောက်မှ တောင်သို့ စီးဆင်းတဲ့ ချောင်းတစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒီ ချောင်းကလေး ချင်းတွင်းမြစ်ထဲ စီးဝင်ရာအရပ် မှာ ဝေသာလီနှင့် အာသံပြည်ဘက်မှ ဆင်းသက်လာတဲ့ လူမျိုးတွေ ဦးစွာ နေထိုင်ကြတယ်။ ရွာငယ်မှ မြို့ငယ်အဖြစ် စည်ကားလာတော့ ရှမ်းလို မိုင်းနွဲ့ (မြို့ငယ်) လို့ ခေါ်တွင်တယ်။ မိုင်းနွဲ့ မြောက်ဘက် တစ်မိုင်လောက်မှာ ရွှေပေါတဲ့ မြေကမူကြီးတစ်ခု ရှိတယ်။ မောင်းကြီး မှောက်ထားတဲ့ ပုံသဏ္ဌာန် ရှိတယ်။ မိုင်းနွဲ့သားတွေက အဲဒီကို ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပြီး “မောင့်ခမ်း”၊ မြန်မာလို “ရွှေမောင်း” ရွာလို့ သမုတ်ခဲ့ကြတယ်။ ယခုတော့ မောင်းခမ်းပေါ့။ အဲဒီ အရပ်သားတွေဟာ အစကတည်းက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေမို့ မောင်းခမ်းမှာ စေတီ၊ ပုထိုး၊ ကျောင်းကန်များ ရွာတည်ချိန်မှ စတင် ထွန်းကားခဲ့တယ်။

‘အဲဒီဒေသ မြောက်ဘက် တောင်တန်းတွေမှာ ချင်း နာဂလူမျိုးများ နေထိုင်တယ်။ တစ်ချိန်က ဆွမ်ပရာတောင်ပေါ်မှာ ချင်း နာဂများ အချင်း ချင်း တိုက်ခိုက်ကြလို့ ချင်းမောင်နှမ ၃ ဦးဟာ မောင်းခမ်းဘက်ကို ထွက်ပြေး လာကြတယ်။ အစ်ကိုကြီးဖြစ်သူ “ကမောင်” က မောင်းခမ်းမှာ လာရောက် နေထိုင်တယ်။ ညီဖြစ်သူ “ကောင်ယန်” က “ကော့ယား” ရွာ တည်ထောင် နေထိုင်တယ်။ နှမငယ်က ချင်းတွင်း တစ်ဖက်ကမ်းမှာ “ပုတ်သို” ရွာ ထူ ထောင် နေထိုင်တယ်။

နာဂနှင့် ရှမ်း

‘နောက်ရောက်သူ ချင်းနာဂခေါင်းဆောင် “ကမောင်” အဖွဲ့က နယ်ချဲ့လိုတဲ့ သဘောရှိလို့ ရွာခံ မောင်းခမ်းသားနှင့် မသင့်မြတ်ဘူး။ ကမောင်အဖွဲ့က ပရိယာယ်နှင့် သူတို့ မူလပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်ကြောင်းကို ကျောက်စာ သက္ကရာဇ် အတုတစ်ခု ပြုလုပ်ပြီး မြေမြှုပ်ထားတယ်။ အမှုအခင်း ဖြစ်တော့ အဲဒီ ကျောက်စာကို ဖော်ခိုင်းကြည့်တယ်။ တရားသူကြီးက ချင်းနာဂများကို အနိုင် ပေးလိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် ချင်းနာဂများ မောင်းခမ်းကို အပိုင်စီး အုပ်ချုပ် ရာမှာ မိုင်းနွဲ့ အမျိုးသားများက မခံမရပ်နိုင်ဘဲ တော်လှန်ကြတယ်။ နောက်ဆုံး မှာ “ကမောင်” ဦးစီးတဲ့ ချင်းနာဂများ ထွက်ပြေးရတယ်’

ဤကား ဒကာတော် ဦးဖိုးအိုက လျှောက်ကြားသော မောင်းခမ်း

သမိုင်းဦး၊ ပါးစပ်ရာဇဝင် ပေတည်း။ မောင်းခမ်းရွာသည် ချင်းတွင်း မြစ်ကမ်း နဖူးတွင် မြန်မာပိုင်နက် ဖြစ်ပြီး ခေတ်အဆက်ဆက် စံပျော်ခဲ့သော မြို့ငယ် ကလေးတည်း။ သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် အများနည်းတူ လောကဓံတရား အမျိုးမျိုး ကြုံတွေ့ခဲ့ကြသည်။

မောင်းခမ်း ရွာသူရွာသားများသည် ဘိုးစဉ် ဘောင်ဆက် မြန်မာ့ သမိုင်း ဇာတ်ခုံတွင် ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း လောကကို ပြောင်မြောက်စွာ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။ အထက် ချင်းတွင်းနယ်မြေသည် တကောင်း အဘိရာဇာ၏ အနွယ်တော်များ ဖြစ်သော ဟုမ္မလင်း၊ သောင်သွပ်၊ မင်းကင်း၊ စသော ရှမ်းစော်ဘွားတို့၏ စိုးစံရာ ဖြစ်ခဲ့၏။

မဏိပူရဘက်မှ အကြိမ်ကြိမ် မြန်မာပြည်အတွင်းသို့ ပြိုဆင်းခဲ့သော နိုင်ငံခြား နယ်ချဲ့အန္တရာယ်ကို ရွှေဘိုတစ်ခွင် မူးလွင်ပြင်သို့ မရောက်မီ အထက် ချင်းတွင်းသားများက စစ်ဦးဘီလူးအဖြစ် ဦးစွာ ခုခံကာကွယ်၊ မြန်မာ့နယ်မြေကို အသက်ပေး၍ ကယ်ဆယ်ခဲ့ကြသည်သာ မဟုတ်ပါလော။

ကသည်း ပရိယာယ်

မဏိပူရ ကသည်းတို့၏ ပရိယာယ်တွင် သူတို့၏ မဟာမျိုး မဟာနွယ် မင်းသမီးများကို စစ်တိုက်ရာတွင် ပင့်ဆောင်လာတတ်၏။ သူတို့ အနိုင် ရရှိက အင်းဝနေပြည်တော်တွင် မဏိပူရ မင်းဆက်ကို တစ်ခါတည်း နန်းတင် ခဲ့မည်။ သူတို့ စစ်ရှုံးလျှင်ကား “သူတို့ နယ်ကျွံလာခြင်းမှာ စစ်ဆင်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ မြန်မာဘုရင်ကို ကသည်း သမီးတော် ဆက်သရန် လာရောက် ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်” ဟု လှီးလွှဲပြောဆိုကာ သမီးတော်ကို ဆက်သပြီး ပြန်သွားလေ့ ရှိကြသည်။

ဤသို့ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများ ရံဖန်ရံခါ စစ်ကစားကြရာတွင် မြန်မာ တို့ အမြတ်ထွက်ခဲ့သည်လည်း ရှိ၏။ ရှေးခေတ် မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် ကသည်း မြင်းသည်တော်တပ်ဖွဲ့ သီးခြား ပါဝင်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် မြင်းစီး ကောင်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ဆင်ဖြူရှင်မင်း လက်ထက်တွင် တရုတ်တပ်များကို ခုခံကာကွယ်ရာ၌ ကသည်းတပ်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အမရပူရနှင့် မန္တလေး နေပြည်တော်များတွင် ကသည်းရပ်ကွက်၊ ယိုးဒယားရပ်ကွက် စသည်ဖြင့် သီးခြား ရှိခဲ့ကြလေသည်။ နာမည်ကျော် သီလရှင် မယ်ကင်းနှင့် သူ၏အစ်ကို ကျွန်းကလေး ဆရာတော်တို့မှာ ကသည်း

လူမျိုးများ ဖြစ်လေသည်။ မင်းတုန်းမင်းက သူတို့ကို များစွာ မြှောက်စား အရေးပေးခဲ့၏။ ဗန်းမော်ဆရာတော်နှင့် သီလရှင် မယ်ကင်းတို့၏ ညစ်ညမ်းသော ကဗျာတိုက်ပွဲတွင် မင်းတုန်းမင်းက ဗန်းမော်ဆရာတော်ကို နယ်နှင့်ဒဏ်ပေးခဲ့သည်။ ဤကား မဏိပူရ လူမျိုးများ မြန်မာ့ ရေမြေ၌ အဘယ်မျှ နေရေးသာခဲ့သည်ကို အရိပ်အမြွက် ဖော်ပြခြင်းသာတည်း။

မိုးကောင်းမင်းနှင့် မနမ်းခမ်း

ညောင်ကန်ဆရာတော်နှင့် မောင်းခမ်း ဦးဖိုးအိုတို့၏ ပါးစပ်ရာဇဝင်ကို ပြန်ကောက်ကြပါစို့။

ဦးဖိုးအို (ဆို)။ ။ အခါတစ်ပါးမှာ မိုးကောင်းမင်း ကလေးတောင်ညိုမင်းကို တိုက်ခိုက်လိုတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အင်အား စုဆောင်းရင်း မောင်းခမ်းရွာ အရှေ့တောင်ဘက် စခန်းချပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ ယခုတိုင် ဆင်ကျုံး၊ မြင်းမြေမှ စပြီး သူတို့ တည်ထားတဲ့ စေတီတောင် ရှိပါသေးတယ်။ မောင်းခမ်းမှ ကလေးသို့ ချီတက်ရာမှာ ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်းရှိ “မလူအောက်တောင်” ရွာမှာ စခန်းချစဉ် သူကြီးသမီး “မနမ်းခမ်း” ကို မြတ်နိုးပြီး ကောက်ယူရန် သတ်မှတ်တယ်။ ဘုရင် ဆိုတော့ မိန်းမလိုချင်ရင် သုံးနှစ် သုံးမိုး ပိုးပန်းနေစရာ မလိုဘူး။ စောင်းကလေးတီးပြီး ညပြနေစရာလည်း မလိုဘူး။ ငါ ကြိုက်သဟေ့ ဆိုရင် ကိစ္စပြီးတာပဲ။

ဆရာတော် (ဆို)။ ။ နေပါဦး၊ ဒကာကြီး အသံက မနာလို ဝန်တိုသံတွေ ပါကလား။

ဦးဖိုးအို။ ။ ဟုတ်သားပဲ ဘုရား၊ တစ်ဖက်က ကြိုက်မှန်း မကြိုက်မှန်းလည်း မသိ၊ ကိုယ် ကြိုက်တာနဲ့ တစ်ခါတည်း တစ်ဖက်သတ် အမိန့်ချမှတ်လိုက်တာဟာ ဘယ်တော်မလဲ။

ဆရာတော်။ ။ ဒါတော့ ဒကာကြီးရာ၊ ဘုရင်တစ်ဦးကို သူကြီးသမီးကလည်း ကြိုက်မှာပါပဲ။

ဦးဖိုးအို။ ။ ကြိုက် မကြိုက် ဆရာတော်ပဲ ဆက်ပြီး နားထောင်ကြည့်လေ။ မိုးကောင်းမင်းက ဒီလို သတ်မှတ်ပြီး တစ်ခါတည်း ကောက်တော်မမူသေးဘဲ ကလေးသို့ ဆက်လက် ချီတက်သွားတယ်။ အရေးတော်ပုံ မလှလို့ မောင်းခမ်းကို ပြန်လည် ဆုတ်ခွာလာတယ်။ မောင်းခမ်းမှာ အားသစ်ဖြည့်တင်းပြီး ကလေးသို့ ထပ်မံ ချီတက်ပြန်တယ်။ ဒီတစ်ခေါက်မှာတော့

မနမ်းခမ်းတို့ ရွာကိုရောက်လျှင် လက်ထပ်ဖို့ မောင်းခမ်း လက်ဖက်များ ယူဆောင်သွားတယ်။ ခက်တာက မနမ်းခမ်းမှာ ငယ်ရည်းစား မောင်ကဲ ဆိုတာ ရှိနေတယ်။ “ဒီဘဝမှာ ချစ်သူ မောင်ကဲကိုပစ်ပြီး မိုးကောင်းမင်း ကိုတော့ မကြည်ဖြူနိုင်ပါ။ ကိုယ့်ချစ်သူနှင့် နောင်ဘဝကျမှ ပေါင်းမယ်” ဆိုပြီး မနမ်းခမ်းနှင့် မောင်ကဲတို့ဟာ မလူအောက်တောင်းရွာအနီး ရွှေပလ္လင် တောင်ထိပ်က ခုန်ချ သေပွဲဝင်ကြတယ်။

မိုးကောင်းမင်းဟာ လက်ဖက်ခြင်းတွေ သယ်ဆောင်ပြီး၊ မနမ်းခမ်း တို့ရွာ ရောက်ပြီး၊ မနမ်းခမ်းတို့ရွာ ရောက်တော့ သတို့သမီးရဲ့ သတင်းဆိုး ကို ကြားသိရပြီး “ခလေသမျှ သဲရေကျ” ဖြစ်သွားတယ်။ ပါသမျှ လက်ဖက် တွေကို ချင်းတွင်းမြစ်ထဲ ပစ်ချတဲ့ နေရာကို “တိုင်းနိမ့်” (၀၁) လက်ဖက်ရွာ ရယ်လို့ တွင်ရစ်သဗျ။ အဲဒီနေရာမှာ လွမ်းစေတီတစ်ဆူလည်း ရှိလေရဲ့။

ဆရာတော်။ ။ ဒကာကြီး ပြောသမျှကို လိုလိုချင်ချင် နားထောင် မှတ်သားနေပါတယ်။ များလှပါကလားလို့ မအောက်မေ့ပါ။

အာသံဒေသ ကျွမ်းကျင်သူ

ဦးဖိုးအို။ ။ ဘိုးတော်မင်းတရား မင်းမဖြစ်မီက မောင်းခမ်းကို ရောက် လာသေးတယ်။ သူ ရောက်လာတဲ့အခါ မောင်းခမ်းရွာက ပိန္နဲသီးကို နှစ်ခြိုက် စွာ သုံးဆောင်သတဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပိန္နဲမျိုးကို “မင်းသားစားပိန္နဲ” လို့ အမည်တွင်ပြီး ယခုတောင် မျိုးမပြတ်သေးပါ။

တစ်ချိန်က ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး အာသံပြည်ကို တိုက်ခိုက်ရန် စစ်တပ်များ စေလွှတ်လိုက်တယ်။ တမူးမှာ တပ်ချပြီး အာသံကို ဝင်စီးဖို့ စီစဉ်ရာမှာ အာသံနယ်မြေကို ကျွမ်းကျင်သူ စစ်ဗိုလ်စစ်သား တစ်ယောက်မျှ မရှိ ဖြစ်နေသတဲ့။ ဒီတော့ စစ်ဦးစီးချုပ်က ‘အရမ်း ဝင်တိုက်လို့တော့ မဖြစ် ဘူး၊ နယ်မြေ ကျွမ်းကျင်ပြီး အတူ လိုက်ပါ တိုက်ရဲခိုက်ရဲသူကို မရမနေ ရှာရမယ်’ ဆိုတယ်။ မောင်းခမ်းရွာသား “လမောင်” ဆိုသူကို တွေ့သွား ကြတယ်။ စစ်ဦးစီးချုပ်က သူ့ကို စစ်ဆေး သဘောကျသွားပြီး ရှေ့တန်း စစ်ဗိုလ်အဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်တယ်။ လမောင်တို့တပ် အာသံကို ထိုးဖောက် တိုက်ခိုက် အောင်မြင်သွားတော့ နောက်က လိုက်ပါတဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ်က မပင်မပန်း အသာဝင်ပြီး အာသံကို သိမ်းပိုက် အုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။

အာသံကို အောင်နိုင်ကြောင်း သတင်းကောင်း ရရှိတော့ ဘိုးတော်

မင်းတရားက မြန်မာစစ်ဦးစီးရဲ့ အစွမ်းသတ္တိ သက်သက်လို့ ယူဆပြီး များစွာ ချီးမြှင့် မြှောက်စားတော်မူတယ်။ လမောင်က ရှေ့ဆောင် တိုက်ခိုက်လို့ အောင်ပွဲရတာကိုတော့ သိတော်မမူဘူး။ အမှန်အတိုင်းလည်း စစ်ဦးစီးချုပ်က ဘုရင်ထံ သံတော်ဦးတင်ခြင်း မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ စစ်တပ် တစ်တပ်လုံးက လမောင်ရဲ့ စွမ်းအားကို သိတော့ မကြာမီ အမှန်သတင်းဟာ ရွှေနားတော် ပေါက်ကြားသွားပါတယ်။ ဒီတော့မှ မင်းတရားကြီးက လမောင်ကို “သူရ ကျော်ခေါင်” ဘွဲ့ ချီးမြှင့်တယ်။

ဗိုလ်လမောင်ဟာ စစ်နိုင်စဉ်က အာသံသားတချို့ ခေါ်လာခဲ့တယ်။ မောင်းခမ်းရွာက လက်ဖက်ခြံတွေမှာ အလုပ်ပေးတယ်။ ကြာတော့ မောင်းခမ်း သားတွေနှင့် အာသံ အမျိုးသားတွေ ယဉ်ပါး ရောနှောသွားကြပါတယ်။

မြို့ဝန် ဦးကြယ်

ဗိုလ်လမောင်မှာ ဇနီး ၃ ယောက် ရှိတယ်။ မယားကြီးမှာ ဖွားတဲ့ ဖိုးစံနှောင်း က ဘာသာရေး ကိုင်းရှိုင်းပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ လုပ်လို့ သူ့ကို ဖိုး သိမ်ကြီးလို့ ခေါ်ကြတယ်။ မဟာစည်ရိပ်သာ အနီးက ရေကန်ကြီးဟာလည်း သူ့ကောင်းမှုပါပဲ။ ဗိုလ်လမောင်ရဲ့ ဒုတိယဇနီးမှ ဖိုးထွားကို မွေးတယ်။ သူမှတစ်ဆင့် ဦးအောင်မင်း၊ ၎င်းမှ မောင်ဖုန်း၊ အဲဒီ မောင်ဖုန်းနှင့် စော်ဘွား တူမ နှင်းဆီတို့ အကြောင်းက မောင်းခမ်း ဇာတ်ထုပ်တစ်မျိုးပဲ။

ဖိုးစံနှောင်းမှာ သားသမီး ၃ ယောက် (၁) မောင်လွန်း၊ (၂) မောက်လား၊ (၃) မမြလေးတို့ ရှိရာမှာ သမီးက ပေါက်ဖွားသူများဟာ အတော် ထူးချွန် ထင်ရှားကြတယ်။

သမီး မမြလေးက (၁) ဖိုးငထင်၊ (၂) ဖိုးငတေ၊ (၃) ဖိုးအောင်မင်း၊ (၄) ဖိုးတေလှတို့ ပေါက်ဖွားတယ်။ ဖိုးငတေက အထင်ရှားဆုံးပါပဲ။ သူက မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်မှာ မောင်းခမ်း တရားသူကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ဟုမ္မလင်း အနီး မန်းပင်မြို့မှာ ရုံးထိုင်တယ်။ မောင်းခမ်းနှင့် ရွှေ ၁၉ ရွာ နယ်မြေ အတွင်း မှုခင်းများကို သူ စီရင်ရတယ်။

မန်းပင်မှာ မြို့ဝန် လုပ်သူက ဦးကြယ်တဲ့။ နာမည်နှင့်လိုက်အောင် ကျယ်ချင် စွာချင်သူ ဖြစ်တယ်။ ဦးကြယ်က ရာဂ နယ်ချဲ့ချင်တယ်။ အငယ် အနှောင်း ထားဖို့ ဝါသနာပါတယ်။

တစ်ခါတော့ ကွမ်းတောင်းသူကြီး ဦးရွှေအန်ရဲ့နှမ မဖဲလုံ ဆိုတဲ့

လုံမကို သူက သဘောကျတယ်။ သူကြီးက မြို့ဝန်ကို သူ့နှမ မပေးချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မဖဲလုံကို မိုင်းဝမ်သူကြီး ဦးဖိုးရဲနှင့် ပေးစားလိုက်တယ်။

ဒီတော့ မြို့ဝန် ဦးကြယ်က ဘယ်မှာ ကျေနပ်လိမ့်မတဲ့။ သူလို မြို့ဝန် တစ်ယောက်ကို ဒီလို လုပ်ရပါ့မလား ဆိုပြီး မခံချင်ဘူး။ ရှက်လည်း ရှက်၊ ဒေါသလည်း ထွက်၊ ဒါကြောင့် မြို့ဝန် ဦးကြယ်က အကြောင်းရှာပြီး မတော်ရတဲ့ ယောက်ဖ ဦးရွှေအန်ကို သတ်ပစ်လိုက်တယ်။

ဦးငတေ လာပါပြီ

ဒီလောက် ပြောင်ကျကျ မတရားလုပ်တာကို ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်ရွာလူထုက မကျေမနပ် ဖြစ်လာကြတယ်။ ရွှေ ၁၉ ရွာ၊ ကင်း ၁၃ ရွာရှိ လူတွေကပါ မြို့ဝန်မင်း လုပ်ပုံကို မကျေနပ်ကြဘူး။ ဒီတော့ မဟုတ်မခံ သူရသတ္တိရှိတဲ့ မောင်းခမ်း တရားသူကြီး ဦးငတေကို တိုင်ကြတော့တယ်။

ဒါနဲ့ ဦးငတေက ရွာသူကြီးတွေ အားလုံးကို ဆင့်ခေါ် စုရုံးလိုက်တယ်။ သူကြီးတွေနှင့်အတူ မြို့ဝန်မင်းအိမ်ကို သွားကြတယ်။ ဧည့်ခန်းမှာ ထိုင်ပြီး အတွင်းခန်းမှာရှိတဲ့ မြို့ဝန်မင်းကို လှမ်းခေါ်လိုက်ကြတယ်။

မြို့ဝန်က တရားသူကြီး ဦးငတေကို ဦးကျိုးသွားအောင် ဦးစွာ နှိမ်လိုက်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုကာ ကြံရွယ်ပြီး အတွင်းခန်းမှ လှံကိုင်ပြီး ထွက်လာတယ်။ ဦးငတေရှေ့ လှံကြီး ထိုးဆန့်ပေးပြီး ‘ဟေ့လူ ငါ့လှံကို မွေးသလား၊ နံသလား နမ်းကြည့်စမ်း’ လို့ ရန်စ လိုက်တယ်။

ဦးငတေက မြို့ဝန် ထိုးပေးတဲ့ လှံကို လက်နှင့် ဆွဲဖယ်ပစ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ပြန်လှန်ငေါ့ပုံက ‘ဟေ့ ပန်းမှာ သပြေ၊ လူမှာ ငတေတဲ့၊ မသိဘူးလား။ ပန်းသပြေ နတ်ပြည်မှာ မွေးတယ်၊ လူငတေ လူပြည်မှာ မွေးတယ်၊ မသိဘူးလား’ လို့ လက်သီးလက်ရုံးတန်းပြီး ထ ကြိမ်းလိုက်တော့တယ်။

ဒီတော့ မြို့ဝန်မင်း ဦးကြယ်လည်း ဆက်လက် မကျယ်ဝံ့တော့ဘဲ သူ့အခန်းတွင်း သူ ပြန်ဝင်သွားပြီး တံခါးပိတ် တိတ်တိတ်နေတော့တယ်။ ဦးငတေတို့ အဖွဲ့မှာလည်း မကျေမလည်နှင့် ပြန်လာခဲ့ကြတယ်။

မောင်းခမ်း ရောက်တော့ ပေါ်မှိုင်းသူကြီး ဦးကြံဖက် အိမ်မှာ စည်းဝေး ဆွေးနွေးကြတယ်။ မတရား ပြုကျင့်နေသူတွေကို ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း ရှင်းလင်း

ပစ်မလဲ ဆိုတာ အဖြေရှာကြတယ်။ ဆွေးနွေးရာက အဖြေပေါ်လာတော့ တာဝန်ကိုယ်စီ ခွဲဝေယူလိုက်ကြတယ်။

ဥရုချောင်းဘက်မှာ အာဏာပြ ဆိုးသွမ်းနေတဲ့ ပေါက်ပင် စစ်ကဲကို သုတ်သင်ပစ်ရန် ဥရုချောင်းဖျားရှိ ရေပေါ်မီး သူကြီး ဦးရွှေခက်နှင့် ရွာသူကြီး ဦးသာလှိုင်တို့က တာဝန်ယူတယ်။

မန်ပင်နယ်မှာ ဆိုးသွမ်းနေတဲ့ မြို့ဝန်မင်း ဦးကြယ်ကို သုတ်သင်ပစ်ရန် မောင်းခမ်း ဦးငတေက တာဝန်ယူတယ်။

ဥရုချောင်းက ပေါက်ပင်စစ်ကဲကို တာဝန်ယူသူများက အောင်မြင်စွာ သုတ်သင်လိုက်သော်လည်း၊ မန်ပင်မြို့ဝန် ဦးကြယ်က ရှောင်တိမ်းထွက်ပြေးလို့ ဦးငတေက သုတ်သင်ခွင့် မရလိုက်ဘဲ ဖြစ်သွားတယ်။

မြို့ဝန် ဦးကြယ်ဟာ မန်ပင်မြို့မှာ မနေဝံ့တော့ဘဲ မန္တလေးကို ပြန်ပြေးတယ်။ မန္တလေး ရောက်တော့ မင်းတုန်းမင်းထံ သံတော်ဦးတင်ပုံက 'မောင်းခမ်း ဦးငတေ၊ ရေပေါ်မီးသူကြီး ဦးရွှေခက်၊ ဆယ်ရွာသူကြီး ဦးသာလှိုင်တို့ ဆိုးသွမ်း တော်လှန်နေကြလို့ ပေါက်ပင်စစ်ကဲကလေး အသက် ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး မိမိလည်း သူတို့ရန်ကြောင့် ထွက်ပြေးခဲ့ရပါကြောင်း'

ဝန်ထောက်က စစ်ဆေးစေ

ဒီတော့ မင်းတုန်းမင်းက 'ဒီနယ်ပယ်မှာ အုပ်ချုပ်ရေး ကင်းကွာနေလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ကလေးဝမှာ ရုံးထိုင်တဲ့ ရန်အောင်မြင် ဝန်ထောက်က မောင်းခမ်းကို သွားရောက် စစ်ဆေးစေ၊ အမှန်အတိုင်း သံတော်ဦးတင်ရမယ်' လို့ အမိန့်တော် ထုတ်တယ်။ အမိန့်တော်အရ ကလေးဝ ဝန်ထောက်မင်းက မြမန်းစကြာ (ပြင်သစ်လုပ် မြန်မာပိုင်) သင်္ဘောဖြင့် မောင်းခမ်းသို့ ဆန်တက်ကာ ဦးငတေကို စစ်ဆေးတယ်။

ဝန်ထောက်။ ။ မောင်မင်း တော်လှန်နေတယ်လို့ ကြားသိရတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို တော်လှန် သတ်ဖြတ်နေရတာလဲ။

ဦးငတေ။ ။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဆင်းရဲသား ကျွန်တော်မျိုးများပါ။ ကျွန်တော်မျိုးတို့ နယ်သူနယ်သား အပေါ်မှာ စောင့်ရှောက်တဲ့ အစိုးရပီပီ မစောင့်ရှောက်ဘဲ အနိုင်အထက် မတရား စော်ကားနှိပ်စက်မယ် ဆိုရင် ငုံ့ခံမနေဘဲ တော်လှန်ကြရပါတယ်။ ကျားကြောက်လို့ ရှင်ကြီးကိုး၊ ရှင်ကြီး ကျားထက်ဆိုးဖြစ်နေ၍ တော်လှန်ရခြင်းပါ။

ဦးငတေက ဒီလို အမှန်အတိုင်း ရင်ဖွင့်တော့ ဝန်ထောက်မင်းလည်း မိမိတို့ စစ်ကဲဘက်က အုပ်ချုပ်ပုံ နေရာမကျမှန်း သိသွားတယ်။ ဦးငတေရဲ့ မကွယ်မငှက် လျှောက်ထားချက်ကိုလည်း ယုံသွားတယ်။

ဝန်ထောက်။ ။ ဘယ်လောက် ဆိုးသွမ်းစေကာမူ သတ်ဖြတ်တယ် ဆိုတာ မကောင်းဘူး၊ အထက်လူကြီးများ သိအောင် တိုင်တန်းသင့်တယ်။ အမှန်ကို သိရရင် အထက်အစိုးရက ဒီအတိုင်း ကြည့်နေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ထိုက်တန်တဲ့ အပြစ်ဒဏ်နဲ့ မဆိုးသွမ်းအောင် လုပ်မှာပဲ။ အခု အမှုမှာ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး အမိန့်နှင့် လာရောက်စစ်ဆေး သိရှိပြီးသမျှကို နေပြည် တော် ပို့ရမည်။

ငတေမာရင် ပြီးရောလား

ဦးငဘေ။ ။ ဝန်ထောက်မင်းတို့ ဝတ္တရား ရှိသလို ဆောင်ရွက်မှာကို လက်ခံပါတယ်။ တရားသဖြင့် အုပ်ချုပ်တတ်သူကို လွှတ်ပြီး အုပ်ချုပ်ပေး မယ် ဆိုရင် အစိုးရကို အကူအညီပေးဖို့ ငတေတို့မှာ တာဝန်ရှိပါတယ်။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် တောင်ယာ လုပ်ကိုင် စားသောက်နေချင်ကြတာပဲ။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ဘဲ ပြီးခဲ့တဲ့ စစ်ကဲတို့၊ မြို့ဝန်တို့လို နေရာမကျသူကို ခန့်ထား အုပ်ချုပ်စေမယ် ဆိုရင်တော့ “ဘယ်သူသေသေ ငတေမာ ပြီးရော” သဘော ထားရလိမ့်မယ်။

[မှတ်ချက်။ ။ ဦးငတေ ဝန်ထောက်မင်းထံ လျှောက်ကြားသော အထက်ပါ စကားရပ်များတွင် “အကယ်၍ အရာရှိဆိုးများ ဆက်လက် အုပ်ချုပ်နေပါက ‘ဘယ်သူသေသေ ငတေမာလျှင် ပြီးရော’ ဟု သဘော ထားရပါမည်။ အရာရှိဆိုးများ သေစေ၍ ငတေ မာသော လမ်းစဉ်ကိုသာ လိုက်ရပါမည်” ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်၏။ ငတေက တစ်ကိုယ်ကောင်း ကြံကာ သူတစ်ဦးတည်း ကောင်းစားရေး လုပ်မည် ဟူသော အဓိပ္ပာယ် မပါရှိချေ။ မဟုတ်မခံ စိတ်ဓာတ်ကို ဆက်လက် ကျင့်သုံးရမည် ဟူ၍သာ ဆိုလိုပေသည်။ ဤကား ချင်းတွင်းနယ်မှ ပေါ်ပေါက်သော နိုင်ငံကျော် စကားပုံတစ်ခု၏ မူရင်းအဓိပ္ပာယ် ပေတည်း။]

ငတေနဲ့ တည့်အောင် ပေါင်းလေ

ဝန်ထောက်မင်းက မောင်းခမ်းရွာမှာ ဦးငတေကို စစ်ဆေးအပြီးမှာ လောင်း

လှေကလေး စီးပြီး မြမန်းစကြာ သင်္ဘောကို တက်တယ်။ လှေစီးရင်း အောက်ပါ
စာချိုးကလေး ရွတ်ဆိုသွားသတဲ့။

ဥရုဆယ်ရွာနှင့်
ငသာလှိုင် ငရွှေခက်ကယ်တို့
လူငတေ မွေ့သည့်တွက်ရယ်ကြောင့်
စစ်ကဲ ခန္ဓာပျက်ရတယ်
ကိန်းခက်တဲ့ပွဲ။

မန္တလေး ရောက်တဲ့အခါ ဝန်ထောက်မင်းက သူ သိခဲ့သမျှကို မင်းတုန်း
မင်းထံ သံတော်ဦးတင်တယ်။ အကြောင်းစုံ သိရတော့ မင်းတရားကြီးက
သူ ခန့်ထားတဲ့ မြို့ဝန်တို့၊ စစ်ကဲတို့ နေရာမကျပုံကို သိရှိတော်မူတယ်။
ဒါကြောင့် ပြီးခဲ့တဲ့ အမှုတွေကို ဘာမျှ အရေးယူတော်မမူပေ။ မြို့ဝန်နှင့်
စစ်ကဲ ရာထူးများ အသစ်ပြောင်းလဲ ခန့်ထားတော်မူတယ်။ အဲဒီ အရာရှိသစ်
များကို မှာကြားတော်မူပုံကတော့ 'လက်ဆောင်တံစိုး ဆက်သသူများကို
မျက်နှာသာပေးခြင်းထက် ဆင်းရဲသား ကျွန်တော်မျိုးများနှင့် တည့်အောင်
ပေါင်းနိုင်ပါမှ အရာရှိမင်းများ အသက်ရှည်စွာ အမှုတော် ထမ်းနိုင်ကြပေ
လိမ့်မည်။ အထူးသဖြင့် မန်ပင်မှာ တာရှည်နေလိုလျှင် မောင်းခမ်းသား
ငတေနှင့် တည့်အောင်ပေါင်းလေ' တဲ့။

ဖိုးငတေနှင့် မြို့ဝန် ဦးကြယ် တိုက်ပွဲမှာ မြို့ဝန်မင်း အလုပ်ပြုတ်
သွားတယ်။ သို့သော် ဖိုးငတေမှာ တရားသူကြီး ရာထူးမှ တိုးတက်ခြင်း
မရှိဘဲ သူ တော်လှန်ရေး လုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ဘာမျှ အရေးယူခြင်း မခံရတာ
ကိုပဲ တော်တယ် ဆိုရပေမယ်။ ။

[သွေးသောက်၊ အမှတ် ၄၇၆ (ဩဂုတ် ၁၉၅၅)]

* မူရင်း မဂ္ဂဇင်းတွင် ယခုဆောင်းပါး၏ အဆုံးသတ်ပိုင်းများကို ဆုတ်ဖြုတ်ထားရာ၊ ဤနေရာ
အထိသာ ဖော်ပြနိုင်ပါတော့သည်။ “ဆင်ဆာ” စနစ်ကြောင့်ပင် ဟု ယူမှတ်ဖွယ် ရှိသည်။
(ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်)

ဝေါကြီးမှူးနတ်

“ဝါဆို ဝါခေါင်၊ ရေဖောင်ဖောင်” ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒီရာသီကို ရောက်ပြီလား ဆိုမှဖြင့် ကျွန်တော် မောင်သူမနအဖို့ “ဪ ... တောင်ပြုံးခေါ် ... ပွဲတော်ကြီး နီးပါပြီ” ဆိုတဲ့ သီချင်း အစအနကလေးကို သတိရမိစမြဲပါပဲ။ ဝါခေါင်လဆန်းမှာ တောင်ပြုံးပွဲ စ တယ်။ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်တော့ အဲဒီပွဲက တောင်မြို့ခေါ် ရတနာဂူကို ပြောင်းသွားပြီး အဲဟိုမှာ ဆက်လက် ဗေထိ ... ဗေထိ ... ကြပြန်ရော။

မိုးတွင်းမှာဆိုတော့ တောင်ပြုံးပွဲဟာ ဗွက်ပေါက်စမြဲပဲဗျ။ သို့သော် တိုင်းရင်းသား ပရိသတ်များ အဖို့တော့ အကျင့်ပါနေလို့ ဥဒဟို သွားကြတာ ပါပဲဗျား။ သူတို့က ပြောမယ်။ ‘ပျော်ချင် ပါးချင်လို့ မဟုတ်ပါ၊ မိဆိုင်ဖဆိုင်မို့ မင်းညီနောင်ကို ပန်းဆက်ရုံပါ’။ ဟား ... ဟား။

အမှန်ကတော့ ကျွန်တော်က ရတနာဂူပွဲကို ပိုကြိုက်သဗျ။ မော်တော်ကားလမ်းဘေးမှာ ဆိုတော့ ဗွက်မပေါက်ဘူးပေါ့ဗျ။ နောက်ပြီး တောင်သမန်အင်းကြီးကလည်း ရှိနေတော့ ရေပြင်ကျယ်မှာ လှေ (ငှက်) စီးရတာ ပိုမိုလွတ်လပ်သပဗျ။

ဒီနှစ်အဖို့ နတ်ရာသီမှာ ကျွန်တော်က “ဝေါကြီးမှူး” ဆိုတဲ့ အညာသား နတ်ကြီးကို အသားပေး ဖော်ပြချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ မိဆိုင်ဖဆိုင်ရိုးရာ မဟုတ်ပါ။ သူက ၃၇ မင်း နတ်စာရင်းထဲမှာလည်း မပါဘူး ခင်ဗျ။ ညောင်ရမ်းခေတ်က ရှင်ဘုရင့် အမိန့်တော်အရ နတ်သံ နတ်ချင်းများကို ရေးသားခဲ့တဲ့ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာက သူ့မိတ်ဆွေရောင်းရင်း ဝေါကြီးမှူးကွယ်လွန်ပြီး နတ်ဖြစ်နေတယ် ကြားသိရတော့ မျက်နှာလိုက်ပြီး သူ့အတွက် နတ်သံတစ်ပုဒ် စပါယ်ရှယ် ရေးပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဝေါကြီးမှူး ဆိုတာ ရှင်ဘုရင် ကိုယ်တော်တိုင် စီးနင်းတဲ့ ဝေါကြီးကို

အုပ်ထိန်းရသူပါ။ ဝေါတွေက ဆွေတော် မျိုးတော်၊ မျိုးတော် မတ်တော်တွေ အတွက် အမျိုးမျိုး ရှိကြရာမှာ သူက ဝေါကြီးမျိုး ဆိုတော့ ဝေါကလေး တွေနှင့် မဆိုင်ဘူးပေါ့။

စာပေဗိမာန်အတွက် ဆရာ ဒဂုန်နတ်ရှင် ရေးသားပြုစုတဲ့ “စာပေ ဝတ်ဆံ အမှတ် ၈” မှာ ဂီတသံနှင့် နတ်သံများ အကြောင်း ပါရှိသဗျ။ ဆရာနတ်ရှင်ရဲ့ ရှင်းလင်းချက်များနှင့်အတူ နတ်သံကို ကောက်နုတ် ဖော်ပြ လိုပါတယ်။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ပဒေသရာဇာသည် ၃၇ မင်း နတ်ချင်းများကို သက္ကရာဇ် ၁၁၀၇ ခုနှစ်တွင် ရေးသားခဲ့၍၊ မြဝတီမင်းကြီး ဦးစက ၁၁၈၂ ခုတွင် ရေးသားရာ၊ ၇၅ နှစ် ကွာခြားသည်။ ပဒေသရာဇာသည် ညောင်ရမ်း ခေတ်၌ မင်း ၃ ဆက် “စနေမင်း၊ တနင်္ဂနွေမင်း၊ ဟံသာဝတီပါတော်မူမင်း” တို့၏ အမှုတော်ထမ်းရာ တျာဘွဲ့ ကြိုးသီချင်းများနှင့် နတ်ချင်းများကိုလည်း အဆက်မပြတ် ရေးခဲ့သည်။ ညောင်ရမ်းခေတ် ကုန်ခဲ့ပြီးနောက် ကုန်းဘောင် ခေတ်တွင် ဘကြီးတော်မင်း၏ စေခိုင်းချက်အရ မင်းကြီးဦးစသည် နတ် ထိန်းကြီး ကဝိဒေဝကျော်၊ ဆိုင်းတော်တီး ဦးမြတ်သာ၊ ရာဇဝင်ဆရာ ဦးနု တို့နှင့် တွဲဖက်ကာ ရှေးကရှိရင်း နတ်သံများကို မှတ်တမ်းတင်ကာ လိုအပ် သည် တို့ကိုလည်း ဖြည့်စွက်ခဲ့သည်။

ဟံသာဝတီရောက်မင်း “မဟာဓမ္မရာဇာ” သည် မင်းသားဘဝကပင် ကဗျာဂီတ၌ ဝါသနာ ကြီး၏။ မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မင်းသား ဘဝက တီးမှုတ်သီဆိုဖက် သူငယ်ချင်းဟောင်းများကို ခေါ်ယူ ရာထူးပေး ရာတွင် ဝေါကြီးမျိုးလည်း အမတ် ဖြစ်လာ၏။ နောင်သောအခါ ဝေါကြီးမျိုး သည် ဘုန်းကြီးဝတ်နှင့် ပျံတော်မူရာ၊ အယူတိမ်း၍ နတ်စိမ်း ဖြစ်နေကြောင်း ကြားသိရာမှ အောက်ပါ နတ်သံကို စပ်ဆိုခဲ့သည်။

ပဒေသရာဇာ (ဆို)။ ။ စစ်ကိုင်းမဆုံ၊ ကျော်နဲ့သတင်း
ပဲခူးမြင်းသည်၊ ဝေါမင်းနတ်ယဉ်
ရောက်လာယဉ်ပြီး၊ စဉ်စီရုံးပေါင်း
ငါ့အကြောင်းကို၊ မညောင်းမညာ
မှတ်သားနာလော့ ...။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါကြီးမျိုးနတ်မှာ ၃၇ မင်း နတ်သင်းတွင် ပါဝင် ခြင်း မရှိသဖြင့် နိုင်ငံကျော် နတ်တစ်ယောက် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် စစ်ကိုင်းက

လွန်၍ ရတနာပူရ တစ်ခုတွင်သာ ကျော်ကြားကြောင်း သိစေလိုသည်။
ငါ သည် သုခုမ အနုပညာသည် ဘဝမှ လာသည်ဖြစ်၍ “နတ်ယဉ်”
ဖြစ်သည်။ နတ်စိမ်း မဟုတ်။ ပဲကိုး နတ်မြင်းကိုစီးပြီး ခရီးပြင်း နှင်ခဲ့သည်မှာ
ငါ့ အကြောင်းကို ပြောပြချင်လွန်း၍ ဖြစ်သည်။ ငါပြောသမျှ မထတမ်း
နားဆင် ကြစေလိုသည်။

ပဒေသရာဇာ။ ။ ရတနာပူရ၊ ရွှေဝဟူသည်
နန်းတည်ဌာန၊ တိုင်တမ္ဗကို
စိုးရသခင်၊ ဆင်ဖြူရှင်ဟု
သောင်းခွင်ညွန့်ဖျား၊ မင်းတရားနှင့်
ကစားတော်ဖက်၊ ခြေလက်သည့်ကျွန်
စင်စစ်မှန်၏၊ ဘုန်း ဝှန် တေဇာ
ဖ ရိုက်ရာကို၊ တောင် ညာ ဇမ္ဗူ
မြတူစိမ်းလန်း၊ ညိုသည့်ကျွန်းတွင်
ပတ်ဝန်းနိုင်ငံ၊ ခွန်ဆက်ခံ၍
ယဉ်လျှံထွေထွေ၊ ရေလည်းပတ်လည်
သာလှစည်သည်၊ ရွှေပြည်အောင်ချာ
ရတနာပူရ၊ တမ္ဗလယ်ချက်
ဘုမ္မိနက်၌၊ မင်းဆက်တကာ
ဆံရာမဆန်၊ ရွှေဗိမာန်နှင့်
သဏ္ဌာန်နတ်နယ်၊ ချစ်ဖွယ်ရပ်သွင်
ငါ့အရှင်လျှင်၊ ဥကင်လှစ်စံ
ဘိသိက်ခံ၍၊ ဘုန်းလျှံ ဝေဆင့်
စိုးစံတင့်၏။ ။

ဒဝန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါကြီးမှူးနတ်က သူ့အကြောင်းကို နားဆင်ကြပါ
ဆိုရာ၌ လူ့ဘဝက သုခုမ အနုပညာသည်များ ဖြစ်သော ရပ်သူရွာသား
အပေါင်း၊ စောင်း၊ တယော၊ ဘာဂျာ၊ တူရိယာ ဂီတသမားတို့အား ကြေညာ
ခြင်း ဖြစ်သည်။

မောင်သူမနု။ ။ ကောင်းတာပေါ့ ဆရာ၊ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်မှာ
အနုပညာနတ် လိုနေတယ်။ စာပေလောကမှာ သူရဿတီ နတ်ဒေဝီကို
ကိုးကွယ်ကြပါရဲ့။ ပိဋကတ် စာအုပ်တွေ ပိုက်ပြီး ရွှေဟင်္သာရုပ်ကြီးကို စီး

တော်မူနေတယ်လေ။ သူ့ကို ပိဋကတ် မယ်တော်ကြီးလို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီတော့ အဆင့်အတန်း မြင့်လွန်းနေပါတယ် ဆရာ။ ကျွန်တော်တို့ အနေနှင့် ကဝိပညာရှိ သုခမိန်များ မဟုတ်ဘဲ သာမန် စာနယ်ဇင်းသမားများပါ။ သုခမ အနုပညာရှင် လောကမှာ ကျွန်တော်တို့သာမကဘဲ ဝါဂီနစ်တို့၊ ပန်းချီပန်းပုတို့၊ ရုပ်ရှင်နှင့် ပြဇာတ်တို့၊ ပန်ကျာတို့၊ ရုပ်မြင်သံကြားတို့၊ စူပါစတားတို့လည်း အကုန်ပါကြတယ် ဆရာ။ အနီ သုခမသမားများဟာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် စားလားသောက်လား၊ တီးလားမှုတ်လား၊ ကလားခုန်လားနှင့် သာယာမှုများ ဖန်တီးနေချင်ကြပါတယ်။ ဦးမင်းကျော် နတ်ကတော့ အသောက်အစား များလွန်းတယ်။ မနဲလေးက ငယ်လွန်းတယ်။ အမေဂျမ်းက ကြမ်းလွန်းတယ်။ ညောင်ချင်းအိုက ကိုယ်မကောင်းဘူး။ မင်းညီနောင်ရဲ့ စီးတော်ကျားများကလည်း ကြောက်စရာ။ သူတို့ကို ရိုးရာအနေနှင့် အားလုံးကိုပဲ လက်ခံပါတယ်။ သို့သော် ကိုယ့်စိတ်ကြိုက်၊ မိမိ ဘဝတာဝန် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် တိုက်ဆိုင် ညီညွတ်ဦးမှလည်း ကောင်းပါတယ်။ ဦးတင့်တယ်တောင်မှ ယပ်တောင်ကြီးနှင့် စိပ်ပုတီး ကိုင်နေတော့ ကျွန်တော်တို့နှင့် မကိုက်ဘူး။ သူက သူတော်ကောင်း ဆန်လွန်း အားကြီးနေတယ်။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါကြီးမှူးနတ်သည် သုခမ အနုပညာသမားတစ်ယောက် ဖြစ်၍ “နတ်ယဉ်” ဟု ဖော်ပြထားရာ၊ သာမန် စာဖတ်သူတို့ အဖို့မှာ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာရဲ့ အာဘော်ကို ရုတ်တရက် သတိပြုမိကြမည် မထင်ပါ။ နတ်ယဉ်ဟု ဆိုသည်မှာ ဝန်ကြီးသည် ထိုအချိန်အခါက ၃၇ မင်းနတ်များမှာ များသောအားဖြင့် မလိုလျှင် ဖမ်းစားတတ်သော နတ်ကြမ်းများ ဖြစ်နေ၏။ ထိုကြောင့် ထိုနတ်ကြမ်းများနှင့် ခွဲခြားပြီးလျှင် အများနှင့် မဆိုင်၊ သုခမ အုပ်စုနှင့်သာ စပ်ဆိုင်သော “သုခမ နတ်ယဉ်” ဟု ပဒေသရာဇာက သီးခြား ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

မောင်သူမနု။ ။ ကြိုက်ပြီ ဆရာ၊ ကျွန်တော်တို့ လောကမှာလည်း ကိုယ်ပိုင်နတ် လစ်ဟင်းနေတာနှင့် အနေတော်ပဲ။ ပဒေသရာဇာ ဆိုတာလည်း သမိုင်းဝင် ထိပ်တန်း ကဗျာဆရာကြီး မဟုတ်ပါလား။ သူက ဝေါကြီးမှူးကို “သုခမ နတ်ယဉ်” လို့ အဆိုတင်သွားတာကို ကျွန်တော်တို့ အားလုံးက တစ်ခဲနက် ထောက်ခံကြဖို့ပါပဲ။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ကျွန်တော် ရေးတဲ့ “စာပေဝတ်ဆံ” မှာ ပဒေသရာဇာရဲ့ အာဘော်ကို လေးလေးနက်နက် တင်ပြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခု နတ်ချင်း

တွင် ဝန်ကြီးမင်း၏ ဇေယျာဓိရာဇ်၊ ဟာသဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြံကြံဖန်ဖန် သုံးထားသော စကားလုံးကလေးများမှာ မပြုံးဘဲ မနေနိုင်စရာ။ သူ့ဝါသနာ၊ သူ့စရိုက်အလိုက် ထီးနန်း၌ ပျော်ပါးသော ထီးသားနန်းသား တစ်ဦး ဖြစ်စေကာမူ ရွာသူရပ်သား လူအများတို့နှင့် ဆက်စပ်သော သဘောတရားများကိုသာ ရှာရှာဖွေဖွေ လေ့လာရေးသားထားပါသည်။ သူ့ခေတ်၊ သူ့အခါက သူ့စာကို လူကြိုက်များသောကြောင့် အမှတ်အသား လက်ဆင့်ကူးတွေ များလှသဖြင့် ယခုတိုင် ပဒေသရာဇာ၏ စာများကို နှောင်းခေတ်သားတို့ ထပ်ပွားနိုင်သည်ဟု ဆိုဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ပဒေသရာဇာ။ ။ ငါ့ရှင်ချီတော်၊ နောင်တော်မြောက်နန်း၊ မည်မှန်းသတင်း၊ စစ်ကိုင်းမင်းနှင့်၊ မကင်းလာဘူး၊ ဝေါကြီးမှူးဟု၊ အထူးရည်သန်၊ ငါ့ကိုခန့်သော်၊ မတွန့်ကြိုးပမ်း၊ မှုတော်ကုန်အောင်၊ ငါလည်း ထမ်း၏၊ မချမ်းမသာ၊ အလာအသီ၊ ပါစီကုလား၊ မျိုးမတ်များနှင့်၊ မသင့်တင့်၍၊ ရှည်မြင့်လာသော်၊ ငါမပျော်လျှင်၊ ဝေါတော်ကိုပင်၊ လူသွင်ဖက်ပြိုင်၊ လက်ဝှေ့ဆိုင်မှ၊ သည်ကမကွာ၊ နေရစ်ပါနော်၊ ငါရံသော်ကား၊ ဘုန်းတော်ကြီးလှ၊ ဘုရားယောက်ဖတော်၊ ထင်ပေါ်ကျော်ဟိုး၊ သတိုးမင်းခေါင်၊ ဘုန်းရောင်လွန်တင်၊ စစ်ဘုရင်လျှင်၊ ရန်နှင့်တက်သော်၊ မည်ခေါ်ထူးဆန်း၊ ဆင်ဖြူကျွန်းဝယ်၊ ပျော်စံပါယ်လိမ့်၊ သည်နှယ်မှာထား၊ ထွက်သွားခဲ့မြောက် -

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါမှူးကြီးသည် အင်းဝ ဆင်ဖြူရှင်၏ သားတော်နှင့် ကစားဖက် ဖြစ်၏။ “စစ်ကိုင်းမင်းနှင့် မကင်းသာဘူး” ဟု ဆိုရာတွင် ဟံသာဝတီရောက်မင်းမှာ သူ ငယ်စဉ်က စာသင်ဆရာ “ရာဇနန္ဒ” ဆိုသူရှိသည်။ သူ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ချိန်တွင် မိမိ၏ ငယ်ဆရာကို အလွန်ချီးမြှင့်သည်။ မိမိ၏ အထိန်းတော် အမျိုးသမီးနှင့် စုံဖက်စေ၍ “ဘုရင့်နောင်” ဘွဲ့ ခံစေသည်။ စစ်ကိုင်းမြို့ကို ပြုပြင်တည်ထောင်ကာ ရာဇနန္ဒကို ရွှေအိမ်ရွှေနန်းနှင့် စစ်ကိုင်းတွင် မင်းပြိုင်ပြုစေခဲ့သည်။

မောင်သူမနု။ ။ နေပါဦး ဆရာ၊ အဲဒီ ရာဇနန္ဒ အကြောင်းကို “မြန်မာမင်း အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း” မှာ အတော်စုံလင်စွာ ပါရှိပါတယ်။ သူက ဘုရင့်နောင် လုပ်ပြီး ရှင်ဘုရင်ကို တလွဲ အကြံပေးလို့ တိုင်းပြည်ပျက်တာပဲ။ ထုံးစံအတိုင်း ရှင်ဘုရင်မှာ ဝန်ကြီး ၄ ပါးနှင့်တကွ အတွင်းဝန်တွေ ဘာတွေ အစုံအလင် ရှိပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးပု ဆိုတာ ရှိတယ်။ သူက သေနာပတိပဲ။ သူ့ဘွဲ့ကိုတော့ မမှတ်မိဘူး။ မွန်ရန်သူများကို တွန်းလှန်ဖို့ သူ့မှာ ကြိုတင်

စီမံကိန်း ရှိပြီးသားပါ။ “ဗိုလ်တစ်ရာ၊ ရဲတစ်ထောင် စီမံကိန်း” လို့ ခေါ်တယ်။ မထူးဆန်းလှပါဘူး။ တပင်ရွှေထီး လက်ထက်က မွန်ဌာနီကို သိမ်းပိုက်ဖို့ ရဲဘော် လေးကျိပ်လောက် ရွေးခဲ့တယ်။ အဲဒီ ပုံစံအတိုင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးပုက ရဲဘော် ၁၁၀၀ (ဗိုလ်တစ်ရာ၊ စစ်သား ၁၀၀၀) ဖွဲ့စည်းပြင်ဆင်ဖို့ စီမံတယ်။

ရာဇနန္ဒက ဘုရင့်နောင်ဘွဲ့နှင့် ထီးပြိုင်နန်းပြိုင် စစ်ကိုင်းမင်း ဖြစ်လာချိန်မှာ အင်းဝက ပုံမှန် အစိုးရအဖွဲ့ကို အလိုမရှိဘူး။ ရှင်ဘုရင်က သူတပည့် ဆိုတော့ အခြားဝန်ကြီးများက စီမံ အကြံပေး အုပ်ချုပ်နေတာကို သူ မရှုဆိတ်တော့ဘူး။ တပည့်ဟာ ဆရာစကား တစ်ခုသာ နားထောင်ရမည်ပေါ့။ ဒါကြောင့် ဦးပုရဲ့ စီမံကိန်းဟာ ဦးပုဟာ သူ့ကိုယ်တိုင် အာဏာသိမ်းချင်လို့ ဖန်တီးတဲ့ လုပ်ကြံမှုကြီးပါလို့ ဘုရင့်နောင် ရာဇနန္ဒကို ကုန်းတိုက်ပါလေရော။ ဒါကြောင့် ဆရာစကားကို မြေဝယ်မကျ နားထောင်သူ ရှင်ဘုရင်ကလည်း ဦးပုနှင့် ဗိုလ်များကို ချက်ချင်း စတေးပစ်လိုက်တာပါပဲ။ ဘုန်းကြီးနှင့် ဖိုးသူတော်တောင် ဓာတ်တော်ခိုးမှုနှင့် အဆစ်ပါသွားတယ်။

“မြန်မာမင်း အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း” မှာ မြန်မာပြည်ရဲ့ လွတ်လပ်ရေးကို ဆုံးရှုံးစေတဲ့ ပဒေသရာဇ် ၃ ပါး၊ (၁) နရသီဟပတေ့၊ (၂) ဟံသာဝတီရောက်၊ (၃) သီပေါမင်းတို့ရဲ့ ညံ့ဖျင်းပုံများ ပြည့်စုံစွာ ဝေဖန်ထားပါတယ်။ စာပေဗိမာန်မှာ အဖိုးနှုန်း ချိုသာစွာ ရရှိလေ့လာနိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့မှာ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း အနေနှင့် သူတို့ ပါတော်မူတာတွေ၊ သေကျေ ပျက်စီးတာတွေကို အခံရခက် ဒေါသထွက်မိကြတယ်။ သို့သော် “ညံ့လျှင်ခံ” ရစမြဲပဲ။ သူတို့အကြောင်း ပြောလျှင် လေကုန်ရုံပဲ ဆရာ။ ကျွန်တော်တို့ ဝေါကြီးမှူးနတ် အကြောင်းပဲ ဆက်ကြစို့။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါကြီးမှူးသည် မျိုးချစ်စိတ် ကိန်းဝပ်သူတစ်ဦး ဖြစ်၍၊ ဘုရင့်အပါးတွင် ခစားကြသော အရာရှိများအနက် ဖာရစီကုလား အရာရှိများ ကိုးရိုးကားရား မြင်ရသည်မှာ မျက်စိစပါးမွှေး စူးလှသောကြောင့် အောင့်နိုင်သလောက် အချိန်စောင့်ခဲ့သည်။ အလုပ်မှ ထွက်တော့မည်ဟု စိတ်ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် ဘုရင့် ဝေါတော်ကြီးများကို သံယောဇဉ်ငြိလျက် နေရှာပါသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝေါတော်ကိုပင်၊ လူသွင်ဖက်ပြိုင်၊ လက်ငှေ့ဆိုင်မှ၊ သည်ကမကွာ၊ နေရစ်ပါနော်” ဟူသော စာပိုဒ်အရ ဝေါတော်ကြီးများနှင့် ထာဝရ ခွဲခွာရမည့် အရေးကို တွေးပြီး အဝိညာဏ ဝေါကြီးများကိုပင် ငယ်ကျွမ်းဆွေထင်လျက် ဝေါယာဉ်ကို ရင်ဆိုင် ဆုပ်ကိုင် ပွေ့ယမ်းရင်း

‘သွားပြီ သူငယ်ချင်းရေ၊ နေရစ်တော့နော်’ ဟု ဝမ်းနည်းသံကြီးဖြင့် မြည်
တမ်းကာ ထွက်ခွာလာပုံကို တင်ပြထားပါသည်။

မောင်သူမနု။ ။ ဝေါကြီးမှူးက လူစိတ် ရှိတယ်နော်။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ထိုအချိန် ၁၁၀၄ ခု ဖြစ်၍ မွန်-မြန်မာ တိုက်ပွဲမှာ
ပိုမို ပြင်းထန်လာ၏။ ဘုရင့်ယောက်ဖတော် သတိုးမင်းခေါင် ခေါ် မြန်မာ
ဗိုလ်မှူးကြီး မင်းရဲကျော်ခေါင်မှာ ငယ်ကျွမ်းဆွေ ဖြစ်၍ သူ့ထံ သွားရောက်
အမှုတော်ထမ်းသည်။ မြန်မာတပ်မတော်သည် ဆင်ဖြူကျွန်းဘက်သို့ ပြောင်း
ရွှေ့ကာ ထိုမြို့၌ ယာယီ စခန်းချနေသည်။

ဝေါကြီးမှူးမှာ အဆိုအတီးသမား ဖြစ်၍ အမြဲ ရွှင်ပြုံးသော မျက်လုံး
ဖြင့် သွားလေရာ စန်းပွင့်လေသည်။

ပဒေသရာဇာ။ ။ ငါလျှင်ရောက်သော်၊ ပျိုတော်ယဉ်နု
ဖော့ဗိုင်းငယ်အတူ၊ ရွလို့ငယ်အူသည်
မင်းဖြူနုတို့၊ ရတုကဗျာ
ကြိုးတျေ တျာနှင့်၊ စောင်းမှာဖြစ်လျှင်
ငါ့ပြင်ရှိစ၊ သည်ဘဝတွင်
ဒုက္ခဘယ်မှာ၊ သုခသာဟု
မှတ်ရှာပေမိ၊ ကိန်းခန်းရှိ၍
ပျက်ဘိမြို့ရွာ၊ ဖြစ်သောခါလည်း
ဟင်္သာပဲကိုး၊ မွန်လူမျိုးကို
ရှိခိုးရမည်၊ စိုးရိမ်သည်မူ
ရဟန်းပြုလည်း၊ ဂရုလေလာ
ကြိုးတျေတျာကို၊ မေတ္တာအမှတ်
နေ့တိုင်း ရွတ်၏။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါကြီးမှူးမှာ သုခုမသမားပီပီ ကြည်လင်ရွှင်ပျ
စွာဖြင့် ရောက်ရာအရပ် စည်းရုံးရာ၊ ဖော့ဗိုင်းကဲ့သို့သော ရွှံ့ဆူသော၊ ဖြူ၍
နုသော မဒီကလေးများအပြင် ဝါသနာရှင်တွေ စုရုံး ရောက်ရှိလာကြသဖြင့်
ဤဘဝတွင် ဒုက္ခကင်းကွာ၊ သုခကိုရှာလျှင် တူရိယာမှတစ်ပါး အခြားမရှိ
ဟူ၍ ဂဏှာဟိ၊ မှတ်လော့ ဟူ၍ပင် အကြိုက်တရားများ ဟောကြားခဲ့သည်။

ထိုအချိန်၌ အဝပြည်ကြီးမှာ အတွင်းမီး၊ အပြင်မီးတို့ လောင်ကျွမ်း

နေ၏။ နောက်ဆုံး၌ မြန်မာမင်း ပါတော်မူသွားသောအခါ ဝေါကြီးမှူးသည် မွန်မင်းများကို မရှိခိုးလို၍ ဘုန်းကြီးဝတ်လေတော့သည်။

ပဒေသရာဇာ။ ။ လှူဝတ်များစွာ၊ ဒါယကာတို့
ဖိတ်လာသောအား၊ ဆွမ်းစဉ်သွားသည်
မှန်များရွတ်ဘိ၊ ကရုဏီနှင့်
သံညိုညိုပြီး၊ သည်ရှောက်သီးကို
ကလန်လျှိုလျှင်၊ လေငင်ကာမည်
ငါရွတ်သည်ကို၊ ယုံကြည်သူများ
သဒ္ဓါပွား၍၊ ကျော်ကြားပေါက်ပြ
ဆွမ်း ပန်း ဝ ၏။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ တစ်ခါတစ်ရံ သံဃာကုန်ပင်သော ပရိတ်ရွတ်ပွဲများ တွင် ငါလည်း ပါလာခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကာလ ကရုဏီယ စသော မေတ္တာသုတ် ကို ရွတ်ဆိုသည့် အခါများတွင် မွန်သံဃာတို့၏ လေးပေါက်အောက်ပြန် သံမှန်သံဝါ နှစ်မကြာခွဲမျှကို မိအောင် အသံညိုပြီး သတိနှင့် ရွတ်ဆိုရသည်။ ဆိုလိုသာ ဆိုရသည်။ ကရုဏီယကလည်း ငါ့ကို မသိ၊ ငါကလည်း ကရုဏီယ ကို မသိ။ ဆိုမိဆိုရာ ဆိုနေရင်းသာ ပြီးသွားသည်။ ရှောက်သီးကြီးကို အပေါက် ဖောက်ပြီး တုတ်နှင့်လျှို၍ ထိုးသည့်အခါမှာ လေတိုးသောအသံ၊ တဖွတ်ဖွတ်၊ တရဲရဲနှင့် နှုတ်ခမ်းနှစ်ခုကို ဖြဲပြီးလျှင် မွန်ဘုန်းကြီးတွေနှင့် အသံတွဲခဲ့ရ သည်။ ဤသို့နှင့်ပင် ငါ့ဘဝမှာ ဆွမ်းဝခဲ့ရသည်။

ပဒေသရာဇာ။ ။ သည်ပဟံသာ၊ ထွက်လာခဲ့သော်
ရတနာပူရ၊ ရွှေဝကသည်
တဖန်လည်၍၊ ရွှေပြည်ဒဂုန်
စုံ၍ရောက်လာ၊ ဆွမ်းတကာကို
ငါ ဘုဉ်းပေး၏၊ ဘွဲ့ကြိုးတျာ
မြည်စကားနှင့်၊ သိက္ခာထူးဆန်း
ရဟန်းကျင့်ဝတ်၊ မရွတ်ဖတ်မိ
ပစ္စဝေက္ခဏာကိုမျှ၊ ငါမသိတည့်။
သို့ရှိသောခါ၊ လေနာလည်းရောက်
ချောင်းခြောက်သေဘေး
ခြေအေးသည်နှင့်

အစားလွန်ရာတွင်၊ စားပိုးနှင့်၍
မမြင့်မကြာ၊ ငါ့ခန္ဓာသည်
ပြတ်ကွာစင်ရသည်တကား။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါဘုန်းကြီးသည် ဟံသာဝတီတွင် ပျော်သလို
နေထိုင်ခဲ့ပြီး ရောက်လေရာတွင် စားကာ အိပ်ကာ စိတ်ချမ်းသာသလို နေခဲ့
သည်။ စားပြီးအိပ်နေ ဘိက္ခုဝေ လုပ်ခဲ့သည်သာမက နစ္ဆာ၊ ဂီတ စသော
သိက္ခာပုဒ်များကိုလည်း မထိန်းခဲ့ပါ။ သီလ ၄ ပါးနှင့် အာပတ် ၇ ပုံတို့
ဘယ်ရောက်ကုန်သည် မသိ။ ရဟန်းသီလသည် ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလ
ပင် ဖြစ်၏။ ဝေါဘုန်းကြီးမှာ ၂၂၇ သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်များကို မဆို
ထားဘိ၊ ပဋိသင်္ခါယောနိသော ပစ္စဝေက္ခဏာကိုပင် မဆင်ခြင်တတ်ပါဟု
ဆိုရပါမည်။

သီလ အစား စည်းနှင့်ဝါး၊ ဂီတပရိသတ်ကိုမူကား မပြတ် ဆင်ခြင်
သတိရမိကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။ ထိုသို့ အိပ်လိုက် စားလိုက်နှင့် ပျော်ပိုက်
နေသည့် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဣရိယာပထ မညီမျှသောကြောင့် လေနာ၊ ဝမ်းနာ
ထပြီး မကျန်းမမာရာမှ မရဏသို့ ရောက်ရှာကြောင်း။ ဤနေရာ၌ ဥပစ္ဆေဒက
ကံကြောင့် သေရသော အစိမ်းသေနတ် မဟုတ်ကြောင်း သိစေခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်။

သုခုမ အနုပညာသမားမှ ဘဝပြောင်းခဲ့ရသော နတ်ဖြစ်၍ အခြား
နတ်များကဲ့သို့ မသက်ဆိုင်သူများကို ကူညီမစခြင်း မပြုလုပ်ဘဲ၊ တူရိယာ
ဂီတသမားများကိုသာ ကွက်၍ တစ်ဖက်သတ် ကူညီဝိုင်း၍ မှိုင်းမတော်
မူကြောင်းကို နိဂုံးအပိုဒ်မှာ ထင်ရှားစေပါတယ်။

ပဒေသရာဇာ။ ။ အကျူးလွန်စွာ၊ ဂီတာငြိမ့်ငြောင်း
စောင်းနှင့်မကွာ၊ ကြိုးတျော့တျာကို
စိတ်မှာရွှင်၍၊ တတ်ချင်ကြမှု
ထောပတ် အုန်းသီး၊ နွားနို့လည်းဖက်
ဆန်ကောင်းတစ်ပြည်၊ မင်းစားချက်နှင့်
ကြက်မနက်ဆူစွာ၊ ဥပါနှစ်ခု
မရသာလျှင်၊ တစ်ခုပင်တည်း
အလယ်တွင် စုလော့
သည်အောက်လျှော့မှု၊ ငါမယူဘူး

ယဉ်ရွန်းပတ်သွင်၊ စောင်ငယ်သင်သည်

မင်းလွင်မြူးတို့။

ဒဂုန်နတ်ရှင်။ ။ ဝေါကြီးမှူးနတ်သည် တူရိယာဂီတကို အထုံပါ၍ တတ်ချင်ရှာသူတို့၏ ဂီတလမိုင်းနတ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရသာရုံကို လွန်စွာ မက်မောပြီး ထောပတ်နှင့် နွားနို့ကို ကြိုက်ပါသည်။ ပွဲတော်ချက် ထမင်း ဟင်း အပြင် ကြက်ဥကိုပင် နှစ်လုံးလောက် ပါစေချင်သည်ဟု မှာကြားပါ သည်။ သို့သော် အနုပညာသမားဖြစ်၍ အကြမ်းမဖက်၊ နုနုယဉ်ယဉ်နှင့်ပင် “နှစ်လုံးမရလျှင် တစ်လုံးလောက်တော့ ပါမှပေါ့။ ဒါထက်တော့ မလျှော့ နိုင်ဘူး” ဟူသော ခြင်းချက်နှင့် တင်းကွက်ကလေးများကို ဖြေလျှော့ထား ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ဤဝေါကြီးမှူး နတ်ချင်းကို တစ်ခုလုံး ခြုံကြည့်ပါလျှင် အခြား နတ်ချင်းများကဲ့သို့ ကိုယ်ရည်သွေးနှင့် ရှေးအတိတ်ကိုလည်း မဆောင်။ ပြောင်ပြောင်ရှင်းရှင်း သူ၏ ဂီတနှင့် ဟာသ လိုရင်းကိုသာ ပြောသွားပါ သည်။ ထူးခြားချက်များအနက် နတ်စိမ်း နတ်ဝါသဘော နတ်သံနှော၍ ပြောဟန်ဆိုဟန်မှာ အာဏာသံ၊ ခြိမ်းခြောက်သံများ လုံးဝ မပါ။ သုခုမ လက္ခဏာ ပေါ်လွင်စေရန် လူ့ဘဝက သူ၏ လွတ်လပ်သော စရိုက် ဝသီ ကိုသာ စီစဉ်ဖော်ပြထားပါသည်။

မောင်သူမနု။ ။ ကိုင်း ... ဆရာဒဂုန်နတ်ရှင်က ဝေါကြီးမှူးနတ် အကြောင်းကို ဤမျှ အကျယ်တဝင့် ဖော်ထုတ်ပြသရာမှာ၊ သူလည်း မျိုးချစ် စိတ် အပြည့်အဝနှင့် ဤမြေဤရေမှာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ နတ်လူသတ္တဝါ အပေါင်း တို့ကို ထိုက်သင့်သလို ဂုဏ်ပြု အသိအမှတ် ပြုစေလိုတဲ့သဘော ထင်ရှား နေပါတယ်။ သူ့ကို ကျွန်တော်က များများ “ရွာလွန်ရွက်တိုက်” နေဖို့ မသင့် ပါဘူး။ သို့သော် ဝေါကြီးမှူးရဲ့ နတ်သံကို ရေးခဲ့သူ ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ ကိုယ်တိုင်က သူနှင့်ခေတ်ပြိုင် ရဲဘော် ဝေါကြီးမှူး နတ်သံကို ဖွဲ့ဆိုရာမှာ အခြားသော နတ်ချင်းများထက် နှစ်ဆမျှ ပိုမိုရှည်လျားစွာ ရေးသားခဲ့တယ်။ သူရေးတဲ့ ဦးတင့်တယ် နတ်ချင်းဟာ ဒီလောက် မရှည်ပါဘူး။

နောက်ပြီး ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ အရှည်ကြီး ရေးလို့ ပျင်းစရာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အစ အဆုံး ခပ်ရွန်းရွန်းနှင့် ကြားနာမငြီး ဖြစ်ပေတယ်။ ဝေါ ကြီးမှူး ကွယ်လွန်ပြီး နတ်ဖြစ်ချိန်မှာ ရေးခြင်းမို့ ဒီနတ်ချင်းဟာ နှစ်ပေါင်း ၂၄၀ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီဗျ။

သို့သော် ပုပ္ဖာတို့၊ တောင်ပြုံးတို့၊ ရတနာဂူတို့မှာ သက်ဆိုင်ရာ နတ်ကြီး၊ နတ်ကလေးများအတွက် နတ်ကွန်းများ အထင်အရှား ရှိနေပြီ မဟုတ်လား။ ဝေါကြီးမှူးနတ်အတွက် နတ်စင်တော့ ဘယ်မှာမှ မရှိဘူးဗျ။ ကျွန်တော်တောင် ဒီနတ်အကြောင်းကို ဆရာဒဂုန်နတ်ရှင် ရေးသားလို့ ကြား ဖူးတာပါ။

အဲဒီတော့ ဘာလုပ်ကြမလဲ။ ဒါကတော့ သုခုမ အနုပညာသည် အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် မသေခင်မှာတော့ သူ့နတ်စင် တစ်ခု မြင်သွားလိုပါတယ်။

သတ္တဝါအများ ချမ်းသာကြပါစေ။

[ဝံသီဖြူ (ဩဂုတ် ၁၉၈၅)]

သုခမိန်နှင့် အပြင်လူ

မောင်သုမန (ဆို)။ ။ဆရာဇေယျခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်က ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းရဲ့ မဏ္ဍိုင် စာရေးဆရာကြီးများနှင့် အခါကာလအားလျော်စွာ တွေ့ဆုံပြီး မရှင်းမလင်းတဲ့ အချက်အလက်များကို မေးမြန်းဖို့ အာသီသ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခင်တစ်ပတ်က သမန္တဇာဘုရားနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆရာဇေယျနှင့်ပဲ ဆွေးနွေးခန်း ဖွင့်ခဲ့ပါတယ်။

ဆရာဇေယျတို့နှင့် ခေတ်ပြိုင် ရဲဘော် ရေးဘော်ကြီး ဒဂုန်ညာဏဆရာနှင့်လည်း တွေ့ဆုံချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအတောအတွင်းမှာပဲ တစ်ချိန်က “ဆရာဇေယျကို တက္ကသိုလ်၌ ပြင်ပစာစစ်တစ်ဦး အနေနှင့် ခန့်ထားရေး” မှာ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်နှင့် ဆရာဦးလူဖေဝင်းတို့ အငြင်းပွားကြပုံကို စာအုပ်ငယ်တစ်ခုမှာ တွေ့ရှိမိတယ်။ ဒါကြောင့် ယခု တစ်ပတ်လည်း ဆရာဇေယျပဲ ကျွန်တော့်အတွက် မှီဝဲစရာ ဓာတ်စာကျနေပါတယ်။ ဒီပြဿနာကို ဦးလူဖေဝင်းက တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ တင်ပြပုံကတော့ အောက်ပါအတိုင်းပါပဲ။

*

ဦးလူဖေဝင်း (ဆို)။ ။ယနေ့ (၁၉၅၇ ခု မတ်လ ၉ ရက်နေ့) ကျင်းပတဲ့ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးမှာ ကျွန်တော် တင်ပြလိုတာကတော့ တက္ကသိုလ်မှာ “ပြင်ပစာစစ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ခန့်ထားရေး” ဖြစ်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများရဲ့ စာမေးပွဲ အဖြေလွှာများကို စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ရာမှာ သက်ဆိုင်ရာ ဆရာ၊ ဆရာမများသာမက တက္ကသိုလ်ပြင်ပမှ ထိုက်တန်သော ပညာရှိများကို ရွေးချယ်ခန့်ထားရေး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဝေဖန်ချင်တာကတော့ တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနမှာ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်က ဦးယောကို “ပြင်ပစာစစ်ပုဂ္ဂိုလ်” (External Examiner) အဖြစ် ရွေးချယ်ခန့်ထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဗျာဠာစာအုပ်တိုက်

ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်က အကြောင်း ၂ ခု တင်ပြရာမှာ (၁) ဦးယောသည် နာမည်ကျော် စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ခြင်း၊ (၂) သူသည် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ သမက်ဖြစ်ခြင်းလို့ ဆိုပါတယ်။

ကျွန်တော်က ဖြည့်စွက်တင်ပြလိုတာကတော့ ဦးယောဟာ လက်ရှိ အားဖြင့် အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဌာနမှာ ညွှန်ကြားရေးမှူး (ဒါရိုက်တာ) အဖြစ် အမှုထမ်းနေပါတယ်။ ဦးယောဟာ နာမည်ကြီး စာရေးဆရာ ဆိုတာလည်း ကျွန်တော် မငြင်းပါဘူး။ သို့သော် သူ့အနေနှင့် စာပေလောကမှာ ထင်ရှားတဲ့ ရေးဟောင်း မြန်မာပညာရှိကြီးများရဲ့ ကျမ်းဂန်များကို တစ်အုပ်တလေမျှ တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုခဲ့ပါ။ ဦးယောဟာ ထင်ရှားတဲ့ သတင်းစာ ဆရာတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ဆောင်းပါး အမြောက်အမြား ရေးသားခဲ့သော်လည်း ကိုယ်ပိုင် ကျမ်းတစ်စောင် ရေးဖွဲ့နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ဥပမာ အားဖြင့် ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုနှင့် အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျားတို့လို မြန်မာစာပေနှင့် ပတ်သက်ပြီး အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ဟောပြောပွဲများလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်းကြီးကို လာရောက်ပြီး သူ၏ တစ်စုံတစ်ခုသော လေ့လာချက်စာတမ်း ဖတ်ကြားခြင်းလည်း ကင်းမဲ့ခဲ့ပါတယ်။

ဦးယောကိုယ်တိုင် သူ့ချွတ်ယွင်းချက်များကို သိရှိဝန်ခံခဲ့လို့မို့ သူဟာ ရိုးသားတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးလို့ ဆိုရမှာပါပဲ။ တစ်ချိန်က ပါဠိဌာန မဂ္ဂဇင်းမှ အယ်ဒီတာ ကိုရဲလွင်က ဦးယောထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ဆောင်းပါး တောင်းခံဖူးတယ်။ တက္ကသိုလ် ပါဠိအသင်းဆိုတာ အင်မတန် အဆင့်မြင့်မားလို့ ထိုက်တန်တဲ့ ပညာရှိ ဆောင်းပါးများ သူ ရေးနိုင်စွမ်း မရှိပါလို့ သူကိုယ်တိုင် ဖွင့်ဟဝန်ခံခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဦးယောဟာ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်က တိုက်တွန်းစေကာမူ ဤပြင်ပ စာစစ်တာဝန်ကို လက်မခံစေလိုပါ။ တစ်ကြောင်းမှာလည်း တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနမှ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွင်း မွေးထုတ်ခဲ့သော မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရကျောင်းသားဟောင်း အများအပြား ရှိနေပါ၍ ထိုသူများကို ကျော်လွှားကာ အရည်အချင်း မပြည့်စုံသော ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို မခန့်သင့်ပါ။

မောင်သုမန။ ။ကိုင်း ... ဦးယောခေါ် ဆရာဇေယျရေ၊ ဆရာကိုတော့ ဦးလူဖေဝင်းက တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ အဲသလို ဖော်ပြထားတယ်။ အတော်တစ်တစ်ခွဲ နိုင်တာပဲ။ ဆရာက ဘယ်လိုသဘောရသလဲ။

ဆရာဇေယျ။ ။တစ်ချိန်က ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်ရဲ့ တိုက်တွန်းချက်ကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ “ပြင်ပစာစစ်” တစ်ဦးအနေနှင့် အပိုအလုပ်တစ်ခု ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ စိတ်ဝင်စားမိတာ အမှန်ပါပဲ။ သို့သော် တက္ကသိုလ်မှာလည်း အတွင်းရေး ဆိုတာတွေ ရှိမှာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့လို ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်မှာ သိနိုင်မှာလဲ။

သုမန။ ။မှန်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်မှာလည်း “ကျောင်းတော်က ရန်စ” ဆိုတာတွေ ရှိစမြဲပဲ။ ဆရာက ဘုမသိ ဘမသိနှင့် မျက်စိလည် လမ်းမှားပြီး သူတို့အထဲ ရောက်သွားလျှင် သူတို့ ကစားစရာ ဘောလုံးလို (ဝါ) ကြက်တောင်ဖော့လို တောင်ရောက် မြောက်ရောက် ဖြစ်ကုန်မှာပဲ။

ဆရာဇေယျ။ ။ဟုတ်သပေါ့၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ ကျွန်မတို့အကြောင်း ဆွေးနွေးချိန်က ကျွန်တော်လည်း မပါ မရောက်ပါ။ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်နှင့် ကျောက်စာဝန် ဦးလူဖေဝင်းတို့ရဲ့ အချီအချ စကားစစ်ထိုးပွဲသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အကြောင်း ဆွေးနွေးရာမှာ ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းအရ ကျွန်တော် မပါဝင်စကောင်းပါ။ မျက်နှာပြခြင်း၊ မဲဆွယ်ခြင်း မလုပ်သင့်ပါ။ ဒါကြောင့် ဒီအရေးမှာ ကိုသုမနက ပြောစရာရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာ အဲဒီတက္ကသိုလ်ဆရာ ၂ ဦးကိုပဲ မေးပါ။ ကျွန်တော့်ကို ချမ်းသာပေးပါ။

သုမန။ ။တက္ကသိုလ်မှာတုန်းက သူတို့ ၂ ဦးစလုံးပဲ ကျွန်တော့် ဆရာတွေပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းထွက်ပြီး ပြင်ပ ရောက်ကတည်းက ဒီကိစ္စမျိုးတွေ မကြားဖူး၊ မလေ့လာဖူးပါ။ တစ်နေ့ကမှ လမ်းဘေးစာအုပ်ဆိုင်မှာ “ဦးလူဖေဝင်း၏ လက်ရွေးစင် မိန့်ခွန်းများ” ဆိုတဲ့ စာအုပ်ငယ်ကို တွေ့ရှိလို အထူးဝမ်းသာမိတယ်။ အင်မတန် ရှားပါးတဲ့ စာပေမျိုးပဲ။ အင်္ဂလိပ်လို ရိုက်နှိပ်ထားတယ်။ ၁၉၅၇ ခုမှာ “ဝင်းညီနောင် စာကြည့်အသင်း” က ထုတ်ဝေတယ်။ အဲဒီအချိန်က တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ အင်္ဂလိပ်လို ဆွေးနွေးကြတယ် ထင်ပါရဲ့။ ဆရာလူဖေကလည်း လူတော်ပေပဲ။ အင်္ဂလိပ်လို ကောင်းကောင်း ရေးတတ်၊ ပြောတတ်ပါပေတယ်။

အဲဒီစာအုပ်မှာ သူ့မိန့်ခွန်း ၃ ခု ပါရှိရာမှာ ၂ ခုက ဆရာဦးယော (ဇေယျ) နှင့် ပတ်သက်တယ်။ တတိယ မိန့်ခွန်းရှည်ကြီးကတော့ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်နှင့် သူနှင့် နောင်ဂျိန်ပွဲပဲ။ မြန်မာဂန္ထဝင်မှာ မှတ်တမ်းတင်ထိုက်တဲ့ စာပေတိုက်ပွဲ တစ်ခုပေပဲ။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ထုတ်ဝေခဲ့တော့ လူသိ

နည်းတယ်။ တက္ကသိုလ် အသိုင်းအဝိုင်းမှာတောင် လူငယ်ပိုင်းက သိကြဟန် မတူပါ။

ရှေးက မြန်မာစာပေလောကမှာ ဦးပုညနှင့် ဆရာဖေတို့၊ ဗန်းမော် ဆရာတော်နှင့် သီလရှင်မယ်ကင်းတို့၊ ရှင်အာဒိစ္စဝံသနှင့် သာယာဝတီ ဦးညေယျတို့ရဲ့ ကဗျာတိုက်ပွဲတွေလောက်တော့ မပြင်းထန်ပါ။ သို့သော် မှတ်တမ်း တင်ထိုက်တာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် တတ်အားသရွေ့ ဘာသာ ပြန်ဆို တင်ပြပါမယ်။ ဒါကြောင့် အတိုက်အခံ ဆရာဦးလူဖေဝင်းရဲ့ အာဘော် ကို ဆက်လက် နားသောတ ဆင်ကြပါစို့။

ဦးလူဖေဝင်း။ ။ကျွန်တော်က “ပြင်ပစာစစ်” အနေဖြင့် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ ရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ရွေးချယ် ခန့်ထားသင့်သည် ဆိုရာမှာ အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆိုလိုပါတယ်။ သူတို့ အားလုံးပင် မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ကို ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင် ခဲ့ပြီးပါပြီ။

- (၁) ဦးဝန်၊ အဘိဓာန် ဌာနမှူး၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။
- (၂) ဦးတိုးအောင်၊ ကျောင်းအုပ်၊ မော်လမြိုင် ဥပစာကောလိပ်။
- (၃) ဦးစိန်ဝင်း၊ စာပေဗိမာန်။
- (၄) ဒေါက်တာလှဖေ၊ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်။
- (၅) ဒေါ်စောသင်၊ မွန်စာပေ လေ့လာရေးမှူး၊ မော်လမြိုင်။
- (၆) ဦးအေးမြင့်၊ လယ်ယာမြေဝန်ကြီးဌာန။
- (၇) ဦးလှမောင်၊ ဗုဒ္ဓစာပေ လေ့လာရေး၊ ကမ္ဘာအေး။
- (၈) မွန်းဓာတု ခေါ် ဦးမောင်မောင်။
- (၉) ဦးဖိုးလတ်၊ အတွင်းဝန်၊ ယဉ်ကျေးမှုဌာန။
- (၁၀) ဦးသာမြတ်၊ ဒါရိုက်တာ၊ ယဉ်ကျေးမှုဌာန။
- (၁၁) ဗိုလ်ဗကို၊ ယေးလ်တက္ကသိုလ်။
- (၁၂) ဒေါ်ရီကြိန်၊ စာပေဗိမာန်။
- (၁၃) ဦးဒိုး၊ စာပေဗိမာန်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် မြန်မာစာဂုဏ်ထူးဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ဦးစွာ ရရှိ သူကတော့ ဦးစိန်တင် (အိုင်၊ စီ၊ အက်) ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယနှစ်မှာ အောင်မြင် သူများကတော့ (၁) ဦးဘမောင် (ရဲမင်းကြီး)၊ (၂) ဦးညွန့် (ပညာရေးဌာန)၊ (၃) ဦးထွန်းလှ (အတွင်းဝန်ရုံး)၊ (၄) ဒေါ်ဝမ်းမြ (ဦးဖွားယုခင်၏ ဇနီး) တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

တတိယနှစ်မှာ (၁) ဦးဧမောင် (ပါမောက္ခ)၊ (၂) ဒေါ်မြမူ (ဦးဧမောင်၏ ဇနီး)၊ (၃) ဒေါ်မြသန်းတို့ ပါဝင်ပါတယ်။

ပါမောက္ခဦးဧမောင်က ဆရာပွားနှင့် ဆရာလင်းတို့ကို တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနမှာ အသုံးချခဲ့ပုံများကို ပြောပြပါတယ်။ အဲဒီဆရာကြီးများဟာ မြန်မာစာ ဂုဏ်ထူးတန်း ကျောင်းသားများကို စာချခဲ့တာ မှန်ပါတယ်။ သို့သော် သူတို့ကို ဘယ်သောအခါမျှ “ပြင်ပ စာစစ်” အဖြစ် တာဝန်မပေးခဲ့ပါ။ ရိုးရိုးဝိဇ္ဇာတန်း အဖြေလွှာများကို စစ်ဆေးသော ဘုတ်အဖွဲ့၌ပင် သူတို့ မပါဝင်ခဲ့ပါ။ ထိုအဖွဲ့၌ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်တင်၊ ပါမောက္ခလုစ်နှင့် ကျွန်တော်သာ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

စစ်ကြီးမဖြစ်ပွားမီ ကာလက မြန်မာနှင့် ပါဠိဘာသာတို့မှာ သီးခြားဌာနများ မဟုတ်ပါ။ အရှေ့တိုင်း လေ့လာရေး ဌာနကြီးကို ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်တင်က ဦးစီးပြီး သူ့လက်အောက်တွင် ဂေဇက်ဝင် ဆရာများအဖြစ် ဆရာကာဇင်နှင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်က ပါဠိနှင့် မြန်မာစာ ဌာနများကို ၁၁ နှစ်ကြာမျှ ဦးစီးဖို့ချခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၃၆ ခု ရောက်မှ ကျောက်စာဝန်အဖြစ် အလုပ် ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။ သို့သော် တက္ကသိုလ်မှာ “ပြင်ပစာစစ်” အနေနှင့် ၁၀ နှစ်ကြာ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ စစ်ပြီးခေတ် အထိပါပဲ။

ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်ဟာ မနှစ်က (၁၉၅၆ ခု) ကျွန်တော့်ထံ အကြိမ်ကြိမ် လာရောက်ပြီး “ပြင်ပစာစစ်” အနေဖြင့် ရွက်ဆောင်ဖို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်က နှစ်သစ်ကူး အချိန်မှာ နိုင်ငံခြားသွားစရာရှိလို့ မလုပ်နိုင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော် သွားခါနီးမှာပဲ ကပ်ပြီး ကျွန်တော့်နာမည်ကို ပြင်ပစာစစ်တစ်ဦး အနေနှင့် ဆက်လက် ခန့်ထားဖို့ တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို တင်သွင်းပါတယ်။ တက္ကသိုလ် ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ဒီလိုကိစ္စမျိုးမှာ သက်ဆိုင်ရာ ပါမောက္ခများဟာ မိမိတို့ လျာထားချက်များကို အနည်းဆုံး တစ်လလောက် ကြိုတင်ပေးဖို့ရပါတယ်။ ဒါမှ တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်နှင့် မှတ်ပုံတင် အရာရှိက ထိုစာရွက် စာတမ်းများကို မိတ္တူကူးပြီး ကောင်စီလူကြီးများ လေ့လာနိုင်အောင် အစည်းအဝေး မလုပ်မီ ကြိုတင်ဝေငှ ပေးဖို့ရစမြဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ဆက်လက် ခန့်ထားရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ မြန်မာစာ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်နှင့် ပါဠိပါမောက္ခ ဦးအောင်သန်းက တမင်နောက်ကျအောင် အချိန်ဆွဲနေခဲ့ပြီးမှ နောက်ဆုံးမှာ ဝတ်ကျေဝတ်ကုံ တင်သွင်း

ဟန် တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒေါက်တာထင်အောင်က သူတို့နှစ်ဦးစလုံးကိုပဲ စည်းကမ်းပျက်ကွက်ကြောင်း သတိပေးခဲ့ရတယ်။ အမှန်မှာ ဒီလို တာဝန်ပျက်ကွက်မှုနှင့် တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က သူတို့ကို အရေးယူ ဒဏ်ခတ်နိုင်ပါတယ်။ အင်မတန်လည်း ထင်ရှားနေပါတယ်။ ကောင်စီလူကြီးများထံ အချိန်မီ မရောက်လို့ ထိုနှစ်အတွက် ပြင်ပစာစစ်များ မခန့်ထားနိုင်တော့ပါ။ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင် အနေဖြင့် “အကျိုးလိုလို့ ညောင်ရေလောင်းဟန်” ဆက်လက် အမှုထမ်းဖို့ တိုက်တွန်းပြီးမှ အဲဒီကိစ္စကို ကောင်စီသို့ အချိန်မီ မတင်ပို့ဘဲ နေခဲ့ခြင်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီက ထိုနှစ်အတွက် ပြင်ပ စာစစ်များ မထားရန် ဆုံးဖြတ်ပုံဟာလည်း မှန်တယ်လို့ ကျွန်တော် မထင်ပါ။ ကောင်စီ အစည်းအဝေးက ဒီကိစ္စကို တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေး (ဆီးနိပ်) အဖွဲ့သို့ ပြန်လည် အကြောင်းကြားရမယ်။ တစ်ဖန် ဆီးနိပ်အဖွဲ့က သက်ဆိုင်ရာ စာစစ်အဖွဲ့သို့ ဤကိစ္စကို ပြန်လည် သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ဖို့ ညွှန်ကြားရမယ်။ တက္ကသိုလ်သမိုင်း တစ်လျှောက်လုံးမှာ အလားတူ ပြဿနာများကို ဒီလိုပဲ ပြန်လည်သုံးသပ်စမြဲ ဖြစ်ခဲ့ပေတယ်။ ယခုတော့ ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်က စည်းကမ်းပျက်လို့ ထိုနှစ်အတွက် ပြင်ပစာစစ်များ မခန့်တော့ဟု ဆုံးဖြတ်သည်ကို ကျွန်တော် လုံးဝ နားမလည်နိုင် ဖြစ်မိပါတယ်။

မြန်မာစာပေဌာနမှာ သင်တန်းတက်ရောက်ပြီး မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရပြီးသူ ကျောင်းသားဟောင်းများမှ ပြင်ပစာစစ် ခန့်ထားရေးကို လိုလားတာက အကြောင်းရှိပါတယ်။ ရှေးဟောင်း မွန်ကျောက်စာနှင့် မြန်မာကျောက်စာများနှင့် ပတ်သက်ပြီး စာမေးပွဲမှာ မေးခွန်းများကို သီးခြား ၂ ချိန် ဖြေဆိုရပါတယ်။ အဲဒီကျောက်စာကဏ္ဍများကို အပြင်လူများအတွက် သိရှိရန် မလွယ်ကူပါ။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက်များသာလျှင် ထိုဘာသာရပ်များကို လေ့လာဖူးကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဦးယော အပြင် ခန့်ထားသင့်တဲ့ ကျောင်းသားဟောင်း မဟာဝိဇ္ဇာများ စာရင်းကို တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ပါမောက္ခဦးဧမောင်ရဲ့ ပရိယာယ်ဝေဝုန်များဟာ အင်မတန် နက်ရှိုင်းပြီး နားလည်ရန် ခက်ခဲပါတယ်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်က မြန်မာပညာရှိ ဦးဘရင် (ဟံသာဝတီ) ကို သူကပဲ တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနမှာ နည်းပြဆရာအဖြစ် နှင့် ခေါ်ယူခန့်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်ဟာလည်း ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းရဲ့ တပည့်ပါပဲ။ ဆရာကြီးက သူ့ကိုလည်း လေးစား

ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဟံသာဝတီတိုက်က ထုတ်ဝေသမျှ ရှေးဟောင်း မြန်မာကျမ်းဂန်များကို မွမ်းမံ ပြုပြင် တည်းဖြတ်သူဟာ အများ အားဖြင့် ဦးဘရင်ပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ တက္ကသိုလ်မှာ ဖွဲ့စည်းတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်းက မြန်မာကျမ်းဟောင်း ကျောင်းသုံးစာအုပ်များ မထုတ်ဝေ နိုင်ချိန်မှာ ဟံသာဝတီတိုက်မှ ဦးဘရင်ရဲ့ စာအုပ်များကိုပဲ တက္ကသိုလ်က အားကိုး အသုံးပြုခဲ့ကြရပါတယ်။ ဦးဘရင်ကိုယ်တိုင်လည်း ကျမ်းများ၊ ဆောင်းပါးများ မှန်မှန်ရေးသား ပြုစုနိုင်ခဲ့တယ်။ ဦးဘရင်ကို တပ်မတော်က ခေါ်ယူ အသုံးချသော်လည်း ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့်ဆိုပြီး မသွား ခဲ့ဘူး။ အဲဒီလိုထူးချွန်တဲ့ ပညာရှိတစ်ဦးကို ရရှိပြန်တော့လည်း ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်က ရာထူးတိုးမြှင့်ပြီး လက်ထောက်ကထိက ခန့်ထားဖို့ ဝေးစွ။ နည်းပြဆရာအဖြစ်နှင့်တောင် ကြာကြာမထားတော့ဘူး။ အမှန်ကတော့ ဦး ဘရင်ဟာ ဦးယောထက် ပိုမိုအရည်အချင်းရှိကြောင်း သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ကိုယ်တိုင် အကဲဖြတ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီလိုလူကို ပြင်ပစာစစ် အနေနှင့် ခန့် ထားဖို့လည်း ပါမောက္ခ ဦးဧမောင်က စိတ်မကူးခဲ့ဘူး။

ကျွန်တော့်ကို ပြင်ပစာစစ်အဖြစ် မခန့်ထားလို့လည်း နှစ်ပြားဖိုးမျှ ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ ဒီတာဝန်ကို အကြာကြီး ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးပြီပဲ။ ခရီးစရိတ် တို့၊ ခြေကြွေခတို့ကိုလည်း ဘယ်သောခါမျှ ကျွန်တော်က အပြည့်အဝ တောင်းဆို လက်ခံခြင်း မပြုခဲ့ပါ။ အဲဒါမျိုးနှင့် ပတ်သက်လို့ မော်လမြိုင် ဥပစာကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ထံမှ သိရှိရတာကတော့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကြီးကြီးမာစတာ များ မော်လမြိုင်ကောလိပ်သို့ လာရောက် ရှုစားချိန်မှာ ကျောင်းအုပ် ကိုယ်ပိုင် ကားနှင့် လေယာဉ်ပျံကွင်းသို့ သွားရောက် ကြိုဆိုပါတယ် တဲ့။ ဒါပေတဲ့ စာရင်းစစ်ချိန်မှာ အဲဒီဆရာကြီးများက မပေးရတဲ့ ကားခကို အစိုးရထံမှာ ထပ်မံ တောင်းယူကြောင်း တွေ့ရှိရသတဲ့။

ပါဠိဌာနအတွက် ပြင်ပစာစစ် အနေနှင့် အတွင်းဝန် ဦးဘကျော်ကို ထောက်ခံလိုပါတယ်။ သူနှင့်အပြိုင် ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးမောင်မောင်ကျော်ဝင်း ကို မထောက်ခံလိုပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နိုင်ငံတော်အစိုးရဟာ ယခု တလော ကျောက်စာနှင့် ရှေးဟောင်းသုတေသန ကိစ္စများမှာ ပိုမိုစိတ်ဝင်စား လာကြောင်း သိရှိရလို့ပါပဲ။ ဦးဘကျော် (အိုင် စိ အက်) က ပါဠိဘာသာမှာ ပထမတန်း ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ခဲ့သူပါ။ သူက ရှေးဟောင်းသုတေသန

လုပ်ငန်းမှာ ပါဠိဝိဇ္ဇာတတ်သူများ ပိုမို လိုလားအပ်တော့ ပြင်ပစာစစ် တစ်ဦး အနေနှင့် ပါဠိဝိဇ္ဇာများပဲ ရွေးချယ်ရာမှာ အထူး အသုံးဝင်မည် မလွဲပါ။

ဦးယောနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဝင်းတို့ကို ဘာကြောင့် ကျွန်တော် ကန့်ကွက်သလဲဆိုတာ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ မှတ်တမ်းမှာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြ စေလိုပါတယ်။ ဒါမှ ကျွန်တော်ဟာ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ပြောရခြင်းဖြစ်ကြောင်း သူတို့ သဘောပေါက်ကြပါမယ်။

သုမန။ ။ကိုင်း ... ယောဆရာကြီးရေ၊ အဲလေ ... ဆရာဇေယျရေ၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်က တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ ဆရာ ဦးလူဖေဝင်းရဲ့ အင်္ဂလိပ်လို မိန့်ခွန်းကတော့ အဲဒီအတိုင်းပဲ။ ဝင်းညီနောင် စာပေအဖွဲ့က ထုတ်ဝေပြီး ဗမာသစ် ပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်တဲ့ အင်္ဂလိပ် စာအုပ်စာရင်းမှာ ပါတယ်။ ဝင်းညီနောင် ဆိုတာလည်း ဦးလူဖေဝင်းရဲ့ မိသားစုအဖွဲ့ပါပဲ။ သူတို့က မြန်မာ စာအုပ်များသာမက အင်္ဂလိပ်လိုလည်း စာအုပ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ထုတ်ဝေ ခဲ့တော့ အများအားဖြင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသုံး စာအုပ်တွေပဲ။ တော်တယ်၊ ထူးခြားတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါမှလည်း မြန်မာပြည်မှာ ရောင်းကွက်ရှိမှာကိုး။ ဆရာလူဖေက အဲသလို စီးပွားရေးမျက်စိ ရှိတာကို ကျွန်တော်က မရှုတ်ချ လိုပါ။ စာပေသမား ဆိုတာ အမြဲ ငတ်မွတ် ဘိုင်ကျပြီး ခွက်ကိုင်နေရတော့ မလား။ သူ့မိန့်ခွန်းကို ဘယ်လိုသဘောရလဲ။

ဆရာဇေယျ။ ။ကျွန်တော့်သဘောထားကို စောစောက ပြောပြီးပြီပဲ။ ကျွန်တော် ဘယ်လိုမျှ မဝေဖန်လိုပါဘူး။ ကိုသုမနတို့လို သတင်းစာသမား များပဲ ဝေဖန်ကြပေါ့။

သုမန။ ။အဲဒါကတော့ ဟုတ်ပါပြီလေ၊ ဒါပေမဲ့ ဆရာနှင့်ပတ်သက် နေလို့ ဒီကိစ္စမှာ ကျွန်တော်က စိတ်ဝင်စားခြင်းပဲ။ ဆရာသာ မပါလျှင် ကျွန်တော် က ခေါင်းမြီးခြုံပြီး အိပ်ရာက ထ မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဆရာနှင့် ကျွန်တော်က ဘဝတူ စာနယ်ဇင်းသမားတွေ မဟုတ်ပါလား။

ဆရာဇေယျ။ ။အမှန်တော့ သူတို့လည်း တက္ကသိုလ်က စာသမား၊ ပေသမားတွေပဲ မဟုတ်ပါလား။

သုမန။ ။ဟုတ်တာပေါ့။ ကျွန်တော်လည်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာ ဂုဏ်ထူး ရယူခဲ့လို့ သူတို့တပည့် ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ နိုင်ငံခြားမှာ မဟာသိပ္ပံဘွဲ့ ဆွတ်ခူးခဲ့သူ အဖြစ်နှင့်လည်း သူတို့နှင့် ဒီဘဝမှာ တန်းတူလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သို့သော် ပရိယေသနအလျောက် တက္ကသိုလ်မှာ ကျန်ရစ်သူနှင့် တက္ကသိုလ်

ပြင်ပသို့ ရောက်သွားသူများဟာ ရေရှည်မှာ လူတန်းစား နှစ်မျိုးလို ကွဲပြားသွားတဲ့သဘော ရှိပါတယ်။

ဆရာဇေယျ။ ။ကိုသူမနု ပြောတာ ဟုတ်တုတ်တုတ်ပဲ။ ကျွန်တော် အဲဒီအချက်ကို ကောင်းကောင်း မသုံးသပ်မိဘူး။ ဘယ်လို လူတန်းစားနှစ်မျိုး ဖြစ်ကုန်တာလဲ။ အကျယ်ဖွင့်ပါဦး။

သူမနု။ ။ဒါကတော့လွယ်ပါတယ် ဆရာ။ တက္ကသိုလ်မှာ ကျန်ရစ်သူ ဆရာများကတော့ သူတို့ကိုယ်သူတို့ “သူခမိန်လူတန်းစား” လို့ ယူဆကြပါတယ်။ သူတို့ကတော့ လခကောင်းကောင်းနှင့် အိုးအိမ်ရေမီး အပြည့်အစုံ ရှိနေတော့ တက္ကသိုလ်ပြင်ပမှာ ဖြစ်သလို ရုန်းကန်နေကြသူများကို အဘယ်မျှ ပညာရှိစေခါမူ အထင်မကြီးတော့ပါဘူး။ အဘ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းပင် ချမ်းသာလမ်း (စမ်းချောင်းရပ်) မှာ တစ်ထပ်ပျဉ်ထောင်အိမ်ကလေးနှင့် နေထိုင်ပုံဟာ တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခများ စံမြန်းရာ ခေတ်မီ အုတ်တိုက်၊ ဗိုလ်အိမ်များနှင့် ဘယ်လောက် အဆင့်အတန်း ကွာခြားသွားပြီလဲ။ ဆရာမှိုင်းတို့၊ ဆရာပွားတို့၊ ဆရာလင်းတို့ဟာ တက္ကသိုလ်နှင့် မကင်းစေကာမူ တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင် ဆရာများနှင့် တခြားစီ ဖြစ်သွားပြီ မဟုတ်ပါလား။ အကယ်၍ အဲဒီတက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်ကြီးများရဲ့ သမီးကို ပြင်ပ မြန်မာပညာရှိကြီးများ ရဲ့ သားက ချစ်ကြိုက်မိရင် မိန်းကလေး မိဘများဘက်က သဘောတူညီချက် ရဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ယောက်ျားလေးဘက်က ခိုးပြေးဖို့ပဲ ကျွန်တော် အကြံပေးလိုပါတယ်။*

[ခရန်မဂ္ဂဇင်း (ဩဂုတ် ၁၉၈၅)]

* စာကြည့်တိုက်ကြီးများရှိ မူရင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် ယခုဆောင်းပါး၏ အဆုံးသတ်ပိုင်းများကို ဆုတ်ဖြုတ်ထားရာ၊ ဤနေရာ အထိသာ ဖော်ပြနိုင်ပါတော့သည်။ “ဆင်ဆာ” စနစ်ကြောင့် ပင်ဟု ယူမှတ်ဖွယ် ရှိသည်။ အကယ်၍ အပြည့်အစုံ တွေ့ရှိခဲ့ပါမူ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်သို့ ပေးပို့ပါက နောင် ထပ်မံပုံနှိပ်ခွင့် ကြုံလျှင် ဖြည့်စွက်ဖော်ပြမည် ဖြစ်သည်။ (ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်)

မွန်ဂိုကမ္ဘာ ၁၃၀၀

၁၃ ရာစုဟုခေါ်သော ခရစ်နှစ် ၁၂၀၀ မှ ၁၃၀၀ အတွင်းတွင် ဂျင်ဂစ်ခန်
ခေါ် မွန်ဂို စကြာမင်းသည် အာရှအလယ်ပိုင်း မွန်ဂိုလီးယားပြည်မှ ပေါ်
ထွက်လာ၏။ ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာကမ်းခြေမှ ဥရောပအရှေ့ပိုင်း နိုင်ငံများအထိ၊
အာရှတောင်ပိုင်းမှ ဥရောပတောင်ပိုင်း အာရပ်နိုင်ငံများအထိ သူ၏ မြင်းတပ်
ခွာသံတို့ဖြင့် သိမ့်သိမ့်တုန်ခဲ့ပေသည်။ အရှေ့အနောက် နိုင်ငံအများအပြားကို
ထိပါးကာ ကမ္ဘာ့ဪပုံကို ပြောင်းလဲစေသော ထိုဖြစ်ရပ်မျိုးသည် ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်
၌ ကြုံခဲ့၏။

ဘီစီ ၃၀၀ တွင် မာစီဒိုးနီးယားပြည်မှ အလိတ်ဇင်းဒါးမင်းသည်
အာရှအလယ်ပိုင်း နိုင်ငံအားလုံးကို လွှမ်းမိုးကာ အိန္ဒိယပြည်အထိ သူ၏
ခေါမ ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ပြန့်ပွားစေခဲ့သည်။ သူသည် စစ်ဘုရင်အနေဖြင့်
သတ်ဖြတ်နှိမ်နင်းခြင်းကို မလိုက်စားဘဲ အရှေ့နှင့်အနောက် ပူးပေါင်း တိုးတက်
ရေးကိုသာ အဓိက ထားခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို နယ်ချဲ့တစ်ဦးဟူ၍
မမြင်ကြဘဲ လူသတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို အမြင်ကျယ်စေသော သုတေသီဘုရင်
ဟု လေးစားကြသည်။

ထိုနောက်တွင် ကမ္ဘာမြေပုံကို ပြောင်းလဲစေသူများကား (၂) ဂျင်ဂစ်
ခန် (၃) အင်္ဂလိပ်မင်း (၄) ဂျပန်တို့ပင် ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်အင်ပါယာမှာ
မည်မျှ ကြီးကျယ်စေကာမူ နယ်မြေအကျယ်အဝန်း၌ မွန်ဂိုစကြာမင်းကို မီအံ့
မထင်။ ယခုခေတ်၌ ပြည်ကြီးဟုခေါ်သော (က) တရုတ်ပြည်အားလုံး (ခ)
တရုတ်ပြည်ထက် ကြီးမားသော ရုရှားပြည်အားလုံး (ဂ) အာရပ်နိုင်ငံအားလုံး
(ဃ) အာရှတောင်ပိုင်း နိုင်ငံအားလုံး သူ့လက်အောက်ခံများ ဖြစ်ခဲ့၏။ သူ
ကွယ်လွန်ပြီးနောက် သူမှ ဆင်းသက်သော ဘာဘာမင်းက အိန္ဒိယပြည်ကို
လွှမ်းမိုးသော မဂိုမင်းဆက် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဤမျှကြီးကျယ်သော မြေထု

ကို နှစ်တစ်ရာမျှ စိုးမိုးနိုင်သူမှာ ယခုတိုင် မပေါ်ဖူးသေးချေ။ သူ့စံချိန်ကို ချိုးနိုင်သူ မရှိသေးပေ။

မွန်ဂိုမုန်တိုင်းသည် မြန်မာပြည်ကို ရောက်ရှိ ဝှေ့ယမ်းခဲ့ရာမှ နရသီဟ ပတေမင်း ထွက်ပြေးကာ ပုဂံပြည် ပျက်ခဲ့သည်ဟု ယူဆကြ၏။ အမှန်မှာ ပုဂံပြည်၌ အနော်ရထာ၊ ကျန်စစ်သား၊ အလောင်းစည်သူ၊ နရပတိစည်သူ စသော မင်းကောင်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဆုတ်ယုတ်ချိန်သို့ ရောက်ရှိ နေပြီ ဖြစ်၏။ အိမ်နီးချင်းဖြစ်သော ဒွာရာဝတီပြည်နှင့် ကမ္ဘောဒီယားပြည် တို့တွင် မွန်ဂိုတို့ ဝင်ရောက်ခြင်း မရှိပါဘဲလျက် ထိုအချိန်၌ပင် ပျက်ပြား မှေးမှိန်ခဲ့ကြသည်။

အမှန်အားဖြင့် မြန်မာတို့သည် မွန်ဂိုခေတ်၌ အခြားနိုင်ငံများထက် သက်သာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထိုအကြောင်းကို ချင့်ချိန်နိုင်ရန် ထိုရာစု ခေတ်၏ ဖြစ်ရပ်တို့ကို ဒိုင်ယာရီသဖွယ် အကျဉ်းချုံး တင်ပြပါသည်။

မွန်ဂိုမင်း၏ အာရှပွဲဦးထွက်

“တီမူဂျင်” ခေါ် မွန်ဂိုတို့၏ ဧကရာဇ်မင်းသည် ခရစ်နှစ် ၁၁၆၂ တွင် မွေးဖွားသည်။ ထိုအချိန်က မြန်မာပြည်တွင် အလောင်းစည်သူမင်း စိုးမိုးချိန် ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်၌ ၁၁၇၄ ခုတွင် နန်းတက်သော နရပတိစည်သူမင်း နှင့် ထီးပြိုင် နန်းပြိုင်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။ ၁၂၀၅ ခုနှစ်တွင် တီမူဂျင်က “ဂျင်ဂစ်ခန်” ခေါ် စကြာမင်းဘွဲ့ကို ခံယူကာ မွန်ဂိုလီးယား တစ်ပြည်လုံးကို သိမ်းပိုက်သည်။

၁၂၀၉ ခုတွင် မွန်ဂိုနယ်မြေ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တူရကစ်၊ ကားဂစ်၊ မားကစ် စသော လူမျိုးစုများကို အာရှအနောက်ပိုင်း ခိုရာဇင် ပြည်နယ်ဆီသို့ မောင်းထုတ်သည်။

၁၂၁၅ ခုတွင် ကိုးရီးယားပြည်က အညံ့ခံသည်။ ထိုနှစ်၌ပင် တရုတ်ပြည် ပီကင်းမြို့တော်ကို သိမ်းပိုက်သည်။ သို့သော် ပီကင်းမြို့တွင် နန်းထိုင်ခြင်း မပြုဘဲ ဂျင်ဂစ်ခန်က မိမိ၏ မိရိုးဖလာ ကာရာကိုရန် မြို့တော်၌ ပြန်လည်နေထိုင် အုပ်ချုပ်သည်။ ထိုအချိန်က ဂျပန်ပြည်ကို သိမ်းရာတွင် မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်သဖြင့် မွန်ဂိုတပ်များ ပျက်ပြား ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည်။ တရုတ်ပြည် ဧကရာဇ် ဆွန်မင်းမှာ တောင်ပိုင်းသို့ ထွက်ပြေးကာ ဟန်ချောမြို့၌ ခိုလှုံသည်။

၁၂၁၈ ခုတွင် ဂျင်ဂစ်ခန်က အာရှအနောက်ပိုင်း နယ်မြေများကို သစ္စာ

ခံစေရန် သံတမန်များ စေလွှတ်ရာ၊ ခိုရာဇင်ပြည်ရှင် မဟာမက်ရှားက မွန်ဂို သံအဖွဲ့ကို သတ်ဖြတ်စေသည်။ ခိုရာဇင်ပြည်နယ် အပါအဝင် ဖြစ်သော တာကစွတန်ပြည်မှာ တူရကီသွေး ပါသူတို့ နေထိုင်ရာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူတို့သည် မူဆလင်ဘာသာဝင်များ မဟုတ်ဘဲ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ပသီတို့ ဇိရိ စတာ ခေါ် မီးနတ်ကို ကိုးကွယ်ကြသည်။ ယခုတိုင် ထိုဒေသ ကျောက်တောင် ကြီးများတွင် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကြီးများ ထုလုပ်ခဲ့ကြပုံကို ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။

ဥရောပသို့ မြားဦးလှည့်ပြီ

၁၂၁၉ ခုတွင် ဂျင်ဂစ်ခန်သည် သားတော်ကြီး ဂျူချီနှင့်အတူ တာကစွတန် ပြည်ကို ချီတက်တိုက်ခိုက်ကြရာ ရှားမဟာမက်ဘုရင် ကျဆုံး၍ သူ့သားတော် ဂျာလာဥဒင်သည် အိန္ဒိယသို့ ထွက်ပြေး၏။ ဂျင်ဂစ်ခန်နှင့် ဂျူချီတို့က ခိုရာဇင် နယ်သာမက ဆမာကင်မြို့၊ ဘူခါးရားမြို့၊ ရှားတောင်ပိုင်း ကီးယက်မြို့၊ ကောကဆတ် ပြည်နယ်များကိုပါ တိုက်ခိုက် သိမ်းသွင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဘူခါးရား မြို့၏ အမည်မှာ ဝိဟာရခေါ် ပါဠိစကားမှ ဆင်းသက်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီးကျောင်းကြီးများ ထွန်းကားရာ ဖြစ်၍ စောစောက “ဝိဟာရမြို့” ဟု တွင်ခဲ့၏။

၁၂၂၅ ခုတွင် ဂျင်ဂစ်ခန်တို့ သားအဖသည် ဥရောပနယ်မြေတို့မှ အောင်ပန်းများ ဆွတ်ခူးကာ မွန်ဂိုလီးယားပြည်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိကြ၏။ အရှေ့ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာကမ်းခြေမှ အနောက်ဥရောပပြည်နယ်များအထိ ဤ ကမ္ဘာတွင် မကြုံစဖူး အကျယ်ပြန့်ဆုံးသော အင်ပါယာကြီးကို ထိရောက်စွာ အုပ်ချုပ်ရန် စီမံကြ၏။ ၁၂၂၇ ခုတွင် သားတော်ကြီး ဂျူချီ ကွယ်လွန်ပြီးချိန် တွင် အသက် ၆၅ ရှိ စကြာမင်း ဂျင်ဂစ်ခန်သည်လည်း နတ်ရွာစံ၏။

သား ၄ ပါး၊ ပြည် ၄ စိတ်

၁၂၂၇ ခုတွင် မွန်ဂို အင်ပါယာကြီးကို သားတော်ကြီး ၄ ပါးတို့က ပြည်နယ် ကြီး ၄ စုခွဲ၍ အုပ်ချုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်၏။

(၁) ဂျူချီမင်းသား ကွယ်လွန်ပြီဖြစ်၍ သူ၏ သားများဖြစ်သော သြဒ နှင့် ဘာတူတို့က အနောက်ဘက် အကျဆုံးသော ရှားနယ်မြေတစ်ဝိုက်ကို ရရှိကြ၏။ ထိုမိသားစုအဖွဲ့ကို “ရွှေမြင်းတပ်အုပ်စု” (Golden Horse) ဟု ခေါ်၏။

(၂) ဒုတိယသားတော် ချာဂါတိုင်က တာကစွတန်ပြည်၊ ဆင်ကျိုင်းပြည်၊ ခိုရာဇင်ပြည်နယ်များကို ရရှိ၏။ ထိုပြည်နယ်တို့တွင် မြေဩဇာ ကောင်းမွန်သဖြင့် အတည်တကျ သီးနှံစိုက်ပျိုး နေထိုင်သူတို့၏ မြို့ကြီးရွာကြီးများ ပေါများ၏။ မွန်ဂိုတို့မှာ မြက်ကွင်းပြင်တို့တွင် ရာသီအလိုက် လှည့်လည်ကာ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၌ ဝါသနာပါရှိ၍ မြို့နေလူတန်းတားနှင့် စရိုက်တစ်မျိုးစီ ဖြစ်နေ၏။ ထိုကြောင့်ပင် အင်ပါယာကြီး ခွဲခြမ်းအုပ်စိုးကြရာတွင် ညီနောင်ချင်း သဘောအမြင် ကွဲပြားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာ၏။

(၃) တတိယသားတော် ဩဂါတိုင်ကား မိရိုးဖလာ မွန်ဂိုလီးယားပြည်တွင်သာ အဓိက မိမွေ့ဖမွေ့ အပေါင်းတို့ကို စောင့်ရှောက် အုပ်ချုပ်စေ၏။ အခြေခံတာဝန်များ ထိန်းသိမ်းရသူ ဖြစ်၍ သူ့ကို ဥက္ကဋ္ဌအရာ၌ ထားရှိကာ နန်းတွင်းရေးတို့၌ သူသာလျှင် အချုပ်အချာ ဖြစ်လေသည်။ ထိုရာထူးကို “ခါခန်” ဟု ခေါ်သည်။

(၄) စတုတ္ထသားတော် တူလွီကား အာရှပိုင်နယ်များဖြစ်သော မန်ချူး ပြည်၊ ကိုးရီးယားပြည်၊ တရုတ်ပြည်များကို အားလုံး ရရှိလေသည်။

တာတာ ... လာပြီ

၁၂၂၇ မှ ၁၂၃၇ အထိ ခမည်းတော်၏ ရိုက်ရာကို သားတော် ဩဂါတိုင်က ဆက်ခံ၏။ ထိုအချိန် ဥရောပနယ်တွင် ရုရှားပြည်၊ ဟန်ဂေရီပြည်၊ ဒါမေးရှားပြည်တို့ကို သိမ်းသွင်းကာ ဆာရေးမြို့တော်မှ အုပ်ချုပ်၏။

ထိုအချိန်က ရုရှားပြည်၌ မော်စကိုမြို့တော် မပေါ်ပေါက်သေးဘဲ မြောက်ပိုင်း၌ နိုဂိုရော့မြို့၊ တောင်ပိုင်း၌ ကီးယက်မြို့တို့သာ ရှိသေးလေသည်။ ပီကင်းမြို့ကဲ့သို့ပင် ထိုရုရှားမြို့များလည်း မွန်ဂိုမြားဒဏ်ကို မခံနိုင်ဘဲ ကျဆုံးပျက်စီးကြသည်။ ရုရှားတို့မှာ ထိုအချိန်မှစ၍ မွန်ဂိုများ လက်အောက်တွင် နှစ်ပေါင်း ၂၅၀ မျှ ကျွန်ခံခဲ့ကြရာ ယခုတိုင် မုန်းတီးစိတ် မပြေချေ။ မွန်ဂိုတို့ကို “တာတာ” လူမျိုးတွေဟု ရှုတ်ချခေါ်ဆိုကြ၏။ တာတာ ဆိုသည်မှာ လူမျိုးတစ်ခု၏ အမည် မဟုတ်ချေ။ ခရစ်ယာန်သမိုင်းတွင် ငရဲသို့သွားရာ မှောင်အတိပြီးသော မြစ်လမ်းခရီးကို တာတာ (Tartarus) မြစ်ဟု ခေါ်၏။ ထိုကြောင့် သူတို့စက်ဆုပ်သော မွန်ဂိုများကို ‘ဒီတာတာကောင်တွေဟာ အမှောင်ထဲက အနိဋ္ဌာရုံတွေ၊ ငရဲမြစ်က ကူးတို့သမားတွေ’ ဟု ရှုတ်ချ တိုင်းထွာခြင်း ဖြစ်၏။

၁၂၃၇ ခုတွင် မွန်ဂိုစင်္ကြာမင်း ဂျစ်ဂစ်ခန်ကိုယ်တိုင် လာရောက် တိုက်ခိုက်ရာမှ တောင်ပိုင်း ရုရှားမြို့တော် ကီးယက် ကျဆုံးခဲ့သည်။ မွန်ဂို မြင်းတပ်မှာ လျင်မြန်ဖျတ်လတ်လွန်းသည်။ မွန်ဂိုမြားကလည်း ကိုက် ၂၀၀ အတွင်း မလွဲချေ။ ရန်သူတပ်များကို သူတို့မြင်းတပ်က ပတ်ချာလည် ဒုန်းစိုင်း ပိုင်းဝန်းရင်း မြားမိုးရွာမျှ ပစ်ခတ်သည်။ စစ်ပရိယာယ်ကြွယ်ဝ၏။ ဥရောပ၌ ထိုအချိန်က သေနတ်မပေါ်သေးချေ။ စစ်သား၊ စစ်ဗိုလ်များက သတ္တုဖြင့် ပြုလုပ်သော လေးလံသည့် ချပ်ဂတ်တန်ဆာများ ဝတ်ဆင် တိုက်ခတ်သဖြင့် ပြေးလွှားလှုပ်ရှားရန် ခက်ခဲသည်။ မွန်ဂိုတပ် တစ်ခုလျှင် မြင်းသည်တော် ငါးသောင်း ပါဝင်၏။ ၁၂ တပ် ရှိ၏။

ရုရှား ခူးထောက်ချိန်

မွန်ဂိုတို့လက်အောက်တွင် မင်းပြောင်းမင်းလွဲရှိတိုင်း ရုရှား မင်းညီမင်းသားတို့က တောင်ပိုင်း ကပ်စပ်ယန်ကမ်းခြေရှိ ဆာရေးမြို့တော်သို့ သွားရောက်ကာ ခန့်စာအသစ် ယူရသည်။ မွန်ဂိုမင်းရှေ့တော်တွင် ခူးထောက်ရသည်။ မရိုမသေပြုမူလျှင် ချက်ချင်း ကွပ်မျက်ပစ်သည်။ ကာရာကိုရမ် မြို့တော်နှင့် ပီကင်းမြို့တော်၌လည်း ရုရှားသုံးပန်းများ၊ ကိုယ်ရံတော် တပ်ဖွဲ့များ သွားရောက် နေထိုင်ရ၏။

၁၂၄၅ ခု၌ ရုရှားနယ်မြေ တစ်လျှောက်တွင် မွန်ဂိုတို့က သန်းခေါင်စာရင်း ကောက်ယူကာ အခွန်တော်အမျိုးမျိုး စည်းကြပ်၏။ စစ်မှုထမ်းများလည်း ထိုစာရင်းအရ ရွေးသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးကို ရိုးရာ မြို့စားရွာစား စနစ်အတိုင်း ရှိစေသည်။ မွန်ဂိုအစိုးရစာရင်းဝင် အထက်တန်းလွှာ မိသားစုများ စာရင်းတွင် (၁) ဥရောပ ၂၂၉၊ (၂) ရုရှား ၂၂၃၊ (၃) မွန်ဂိုနှင့်အာရှ ၁၅၆။

မွန်ဂိုတို့ တိုက်ခိုက်ချိန်က တောင်ပိုင်းမြို့ကြီးအများ ဖျက်ဆီးခံရသဖြင့် စီးပွားရေး ဖရိုဖရဲ ဖြစ်ကုန်၏။ အနုပညာရှင်များ၊ ဗိသုကာများ၊ ပန်းထိမ်များကို မွန်ဂိုတို့က ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ နှစ်တစ်ရာခန့်ကြာမှ ထိုသူတို့၏ မိသားစုများ မွန်ဂိုလီးယားပြည်မှ ထွက်ပြေး လွတ်မြောက်လာကြသည်။

အရိုး တောင်လိုပုံ

မွန်ဂိုစစ်ဗိုလ် ၂ ဦး ရန်ဖြစ်ကြရာမှ ကရင်မလင် နန်းတော် ဖျက်စီးခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန် ၁၃၈၀ ပြည့်တွင် အီတလီမှ ပန်းရန်ဆရာများ ကောင်းမှုကြောင့်

မော်စကိုနန်းတော် အုတ်တံတိုင်း ဆောက်လုပ်ပြီးခါစ ဖြစ်၏။ ဗိုလ်မှူး “တာတိုမစ်” က ညဏ်ဆင် တိုက်ခိုက်ရာတွင် မြို့ရိုးအတွင်း လူပေါင်း ၂၄၀၀ ကျဆုံးသည်။ ရုရှား မြို့စားကြီးက အလောင်း ၈၀ မြုပ်ခအတွက် ရွာယံငွေ တစ်ကျပ်ပေးရာ၊ စုစုပေါင်း ရွာယံ ၃၀၀ ကုန်ကျ၏။

ထိုထက်ဆိုးရွားသည်ကား ၁၂၈၅ နှစ်တွင် မွန်ဂိုမင်းသားကြီး တီမူ လိုင် (ခြေတစ်ဖက်ကျိုး) က မော်စကိုမြို့ရှိ ရွှေမြင်းတပ် ဂိုဏ်းသားများကို လာရောက် တိုက်ခိုက်ရာ အကျအဆုံး များလှစွာ၏။ အလောင်းများကို ခေါင်းဖြတ်၍ ထိုလူခေါင်းတို့ကို ရွှံ့စေးသုတ်ကာ တြိဂံပုံသဏ္ဌာန် ဂူကြီးများ ဆောက်လုပ်စေ၏။ တီမူလိုင်သည် ထိုနောက်တွင် ပါရှားပြည်၌ လည်း ကောင်း၊ အိန္ဒိယပြည်၌ လည်းကောင်း အလားတူ ခေါင်းရိုးဂူများ ဆောက်လုပ်စေခဲ့၏။ Glimpses of Indian History, A. Bhattacharya

မွန်ဂိုတို့ အနှစ် ၂၀ (၁၂၁၆-၁၂၃၇) ကြာမျှ ဥရောပ၌ လှည့်လည် တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ (၁) တာကစ္စတန်၊ (၂) တာရင်မြစ်ဝှမ်း၊ (၃) အာဖဂန်နစ္စတန်၊ (၄) ပါရှားခေ် အီရန်ပြည်၊ (၅) ရုရှား၊ (၆) ကရိုင်းမီးယား၊ (၇) ဘိုခါးရား၊ (၈) ဆမာကန်၊ (၉) ဟန်ဂေရီ၊ (၁၀) ဗီယာနာ၊ (၁၁) ဒါမေးရှား၊ (၁၂) ဂရိတ်ပြည်၊ (၁၃) အာမီးနီးယား၊ (၁၄) ဂျော်ဂျီးယားပြည်တို့၌ စစ်တံခွန် စိုက်ထူခဲ့သည်။

လူဖြူနှင့် မွန်ဂို

၁၂၅၄ ခုတွင် ရောမမြို့မှ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းချုပ် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးက မွန်ဂိုမြို့ တော်သို့ သံတမန် စေလွှတ် မိတ်ဆက်၏။ မွန်ဂိုဧကရာဇ်က ‘ကောင်းကင်၌ ဘုရားတစ်ဆူသာ ရှိသလို ဤကမ္ဘာမြေပြင်၌လည်း မွန်ဂိုမင်းတစ်ပါးသာ ရှိသည်’ ဆိုကာ ရဟန်းမင်းကြီးကိုယ်တိုင် ကာရာကိုရန်ပြည်သို့ ကြွရောက် ရန် ဖိတ်ခေါ်၏။

ထိုအချိန်က ပြင်သစ်ဘုရင်က ဦးဆောင်ကာ ခရစ်တော် မွေးဖွားရာ ဂျေရုစလင်မြို့တော်သို့ မူဆလင်တို့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်စေရန် ဥရောပ ညွန့်ပေါင်းစစ်တပ်တို့ဖြင့် ကရုဆိတ်ခေါ် ကယ်ဆယ်ရေးတိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲ ချိန် ဖြစ်၏။ မွန်ဂိုတို့ အင်အားကောင်းသဖြင့် ပြင်သစ်ဘုရင် ဖီးလစ်က မဟာ မိတ် ဖွဲ့လိုရာတွင် “ကောင်းပါပြီ၊ ကျွန်ုပ်တို့က ပူးတွဲ တိုက်ခိုက်ပေးပါမည်။ မဟာမိတ်တပ်များ ကျွန်ုပ်ထံသို့ စေလွှတ်ပါ။ ဂျေရုစလင်မြို့ကို အနိုင်တိုက်

ပြီးနောက် ဥရောပမင်းသို့ လွှဲအပ်ပေးပါမည်” ဟု အကြောင်းပြန်၏။ နောက်ပိုင်း၌ ထိုကိစ္စ အကောင်အထည် ပေါ်မလာချေ။

မူဆလင်နှင့် ခရစ်ယာန်တို့မှာ ကမ္ဘာ့ရန်သူများသဖွယ် မပြတ် တိုက်ခိုက်နေကြသော်လည်း အာရှတိုက်သား မွန်ဂိုများကိုကား သူတို့နှစ်ဖက်စလုံးကပင် မုန်းတီးခြင်း မရှိချေ။ မွန်ဂိုတို့က ဘာသာရေးဖိနှိပ်မှု မရှိသဖြင့် အားလုံးက သဘောကျ၏။ ရုရှားပြည်တွင် မွန်ဂိုတို့က ဘာသာရေးခွဲခြားမှု မပြုသည်သာမက ခရစ်ယာန်တို့အား ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များနည်းတူ ဝတ္တကမြေများ၊ ဘုရားကျန်များ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်များ အမျိုးမျိုး ရရှိစေခဲ့သည်။ အာရှတိုက်သားများကိုလည်း “နက်စတိုးရီးယန်” ဂိုဏ်းဝင် ခရစ်ယာန်များ အဖြစ် လက်ခံခဲ့သည်။

တကယ်ပြေးရတဲ့ တရုတ်မင်း

၁၂၄၁ ခုတွင် သားတော် ချာဂါတိုင်နှင့် ဩဂါတိုင်တို့ နှစ်ဦးစလုံး ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် ကွယ်လွန်ကြ၏။ ကာရာကိုရန် မြို့တော်၏ မိမ္မေဗွေကို ထိန်းသိမ်းသူအဖြစ် ဩဂါတိုင်၏ သားတော် ကျူရွတ်သည် ခါခန်ခေါ် ဥက္ကဋ္ဌရာထူးကို ဆက်ခံသည်။

၁၂၅၁ ခုတွင် တူလွီ၏ သားတော်ကြီး မန်းကူးက ခါခန်ရာထူးကို ကျူရွတ်လက်မှ လုယူ၏။

၁၂၅၇ ခုတွင် မန်းကူးက ညီတော် ကူဗလိုင်ခန် လက်သို့ ခါခန်ရာထူးကို လွှဲအပ်ပေး၏။ ကူဗလိုင်ခန်သည် ပီကင်းမြို့တော်သို့ ရွှေ့ပြောင်းစံမြန်းကာ မွန်ဂိုတို့ကိုယ်တိုင် စိုးမိုးသော ယွန်မင်းဆက်ကို ထူထောင်သည်။ ဟန်ချောမြို့သို့ ထွက်ပြေးနေသော တရုတ်ဧကရာဇ်ကို နန်းချကာ တရုတ်အိမ်ရှေ့မင်းသားကလေး ၃ နှစ်သားကို ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ပို့စေရာ မကြာမီ ကွယ်လွန်၏။ တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း၌ ဟန်ချောမှ ကန်တုန်အထိ အကုန် သိမ်းပိုက်သည်။

နန်ချောင်၏ ပြစ်ထွေး

၁၂၅၇ ခု၌ပင် မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းနှင့် နယ်နိမိတ် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော နန်ချောင်ပြည်ကို မွန်ဂိုတို့ တိုက်ခိုက်ရာ လုံးဝ ပျက်ပြားသွား၏။ အာရှနှင့် ဥရောပတစ်လွှား မွန်ဂိုစစ်သည်များတို့၏ မြင်းခွာသံ ပြင်းခဲ့သော ထိုခေတ်

တွင် နန်ချောင်ပြည်မှာ အထိအနာဆုံးဟု ဆိုရပေမည်။ တရုတ်ပြည်သည် မွန်ဂိုလက်အောက်၌ နှစ်တစ်ရာခန့် ကျန်ခံခဲ့ရသည်။ ရှေးပြည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀ မျှ ကျန်သက်ရှည်ခဲ့သည်။ ပါရှား (ယခု အီရန်ပြည်) ၌လည်း မူဆလင် ဘုရင်ကို မရှုမလှ ကွပ်မျက်ကာ မွန်ဂိုတို့ နှစ် ၁၀၀ ကျော် အုပ်စိုးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထိုပြည်တို့သည် နောက်ဆုံး၌ လွတ်လပ်ရေး ပြန်လည်ထူထောင် နိုင်ကြသည်။ နန်ချောင်ပြည်ကား မွန်ဂိုဒဏ်ကြောင့် လုံးဝ နာလန်မထူနိုင် တော့ဘဲ ကမ္ဘာ့မြေပုံမှ လုံးဝ ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

နန်ချောင်ကား ပျူခေတ်တစ်လျှောက်လုံး မြန်မာပြည်နှင့် အလွန်ရင်းနှီး ခဲ့၏။ တရုတ်တို့ထက်ပင် ဝါရင့်ခဲ့သော ရှေးဟောင်း ရှမ်းကြီးများ ဖြစ်၏။ တရုတ်နှင့်မြန်မာ စပ်ကြား၌ နန်ချောင်ပြည်နယ် ရှိနေသဖြင့် အကာအကွယ် သဖွယ် ဖြစ်ခဲ့၏။

စစ်ရေးနိမ့်၍ တိုင်းပြည် ပျက်သော်လည်း လူမျိုးရေးအားဖြင့်ကား တိမ်ကောခြင်း မရှိချေ။ ရှမ်းပြည်ကိုဖြတ်၍ တောင်ပိုင်း ဒွါရာဝတီ၌ ခိုလှုံကာ မွန်မင်းများ တန်ခိုးမှိန်ချိန်တွင် ယိုးဒယားပြည်သစ်ကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ အချို့လည်း အနောက်ဘက် အာသံပြည်သို့ ထွက်ပြေးကာ အဟုန်ရှမ်းတို့နှင့် ပူးပေါင်းမိကြသည်။ အချို့လည်း မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း မိုးကောင်း၊ မိုးမိတ်၊ သောင်သွတ် စသည့် အရပ်တို့၌ စော်ဘွားကြီးများ ဖြစ်လာကြသည်။

၁၂၅၇ ခု၌ပင် မွန်ဂိုတို့က ဗီယက်နမ်ပြည် ဟနွိုင်မြို့အထိ ချီတက် ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အနန်လူမျိုးတို့၏ ပြင်းထန်သော တော်လှန်မှုကြောင့် ပြန်လည်ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည်။ နောင်အခါ ဆက်လက်လုပ်ကြံဦးမည် ဖြစ်သည်။

၁၂၅၈ ခုတွင် ကူဗလိုင်ခန့်၏ညီတော် ဟူလာကူးသည် အနောက် ဥရောပဘက်သို့ စစ်ချီကာ ပါရှားပြည်၌ ဘဂ္ဂဒက်မြို့တော်ကို ဝင်ရောက် ဖျက်ဆီးသည်။ ဘိုးတော် ဂျင်ဂစ်ခန် ကွယ်လွန်ချိန်က အမွေခွဲရာတွင် ဥရောပ တောင်ပိုင်း နယ်မြေများကို ဒုတိယသားတော် ချာဂါတိုင် မိသားစုသို့ ခွဲဝေ ပေးပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုနယ်မြေကိုပင် နောင်တော် မန်းကူးမင်းသားကြီး၏ စီမံချက်အရ သွားရောက် တိုက်ခိုက်ကာ ဟူလာကူးကို မွန်ဂို မင်းဆက်အသစ် ထူထောင်စေခြင်း ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်လမ်းကြောင်းမှလည်း တရုတ်ပြည်နှင့် ပါရှားပြည်တို့ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလမ်း ဖွင့်စေခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် ပီကင်းမှ ဥရောပသို့ သွားလာရောင်းဝယ်ရာ ကုန်းလမ်းတစ်လျှောက် တိမ်ကော ကုန်၏။

မွန်ဂို နန်းတွင်းရေး

၁၂၅၉ ခုတွင် ဂျူချီ၏သားတော် ဘာကေးသည် မူဆလင် ဘာသာဝင် ဖြစ် သွားသည်။ မွန်ဂိုမင်းသားတို့တွင် သူသည် ဦးစွာ ဘာသာပြောင်းသူ ဖြစ်၏။ သူသည် ဥရောပနှင့် ရုရှားနယ်မြေများကို ဆက်ခံသော သြဒမင်းသား၊ ဘာတူ မင်းသားတို့၏ ညီတော်တည်း။

၁၂၆၂ တွင် ဥရောပမြောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းတို့၌ ကြီးစိုးသော မွန်ဂို မင်းညီမင်းသားတို့၏ သဘောကွဲလွဲမှုများ ပိုမို ပြင်းထန်လာ၏။ ပါရှားပြည် ကို ချာဂါတိုင် မင်းသားထံမှ လုယူအုပ်စိုးခဲ့သော ဟူလာကူး မင်းသားသည် ဘာကေးမင်းသားနှင့် အဆက်ဖြစ်၏။ တစ်ဦးပိုင် နယ်မြေမှ လာသော ကုန်သည်များကို တစ်ဦးက လုယက်သတ်ဖြတ်လေ့ရှိ၏။ ဤတွင် လက်အောက် ခံ မူဆလင် အရာရှိများ သြဇာတိုးပွားလာ၏။ တူရကီပြည်မှ တာကစ္စတန် ပြည်အထိ “တရပ်” ခေါ် လူမျိုးတို့ အများဆုံး နေထိုင်ကြရာ မွန်ဂိုချင်း မသင့် မြတ်ချိန်တွင် သူတို့သြဇာ တိုးပွားလာ၏။

[မှတ်ချက်။ ။တူရကီလူမျိုးများက တွတ်-တတ် (Turk) ဟု ခေါ် သည်။ Turkey ပြည်၌ မူလဘူတ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်သာမက တာကစ္စတန် (Turkistan) ခေါ် အာရှအလယ်ပိုင်း ဒေသ၌လည်း ကျယ်ပြန့်စွာ နေထိုင် ကြသည်။ သူတို့သည် ဂျစ်ဂစ်ခန် လက်ထက်တွင် အာရှသို့ အများအပြား ရောက်ရှိကာ မူဆလင် ဘာသာဝင်အဖြစ် ပန်းသေးများ ဖြစ်လာ၏။ တူရကီ၌ “ရ” သံ ပါ၍ တရတ်-တရက်-တရတ် ဟူသော ခေါ်ဝေါ်မှုများ ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့အနေဖြင့် တရတ်ပြည်ကို စိန့်တိုင်းဟု လည်းကောင်း၊ တရတ်တို့ကို စိန (ဝါ) ချိုင်းနား ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်၍ တရတ်-တွတ်တို့ဖြင့် ရောထွေးခြင်း မပြုသင့်ချေ။]

ငဆောင်ချမ်းမှ မြင်စိုင်းသို့

၁၂၇၁ ခုတွင် ပိကင်းမြို့တော် ဧကရာဇ် ကူဗလိုင်ခန်ထံမှ ပုဂံပြည့်ရှင် နရသီဟ ပတေမင်းထံသို့ သစ္စာခံရန် သံတမန်များ စေလွှတ်သည်။ ထိုပထမအခေါက် တွင် မြန်မာဘုရင်က အတွေ့မခံချေ။

၁၂၇၃ ခုတွင် ဒုတိယအကြိမ် မွန်ဂိုသံတမန်များ ရောက်လာပြန်ရာ၊ မွန်ဂို ဗိုလ်မှူးက ဖိနပ်မချွတ်ဘဲ ရှေ့တော်သို့ ဝင်သဖြင့် မြန်မာဘုရင်က သံတမန်များကို သတ်စေခဲ့သည်။

၁၂၇၄ ခု၌ တရုတ်နယ်စပ်ရှိ မြန်မာပိုင် တောင်ငယ်ဒေသက မွန်ဂိုများကို အညံ့ခံသောကြောင့် မြန်မာဘုရင်က စစ်တပ် စေလွှတ် ဆုံးမစေခဲ့သည်။

၁၂၇၇ ခု ကျမှသာလျှင် ကူဗလိုင်ခန့်၏တပ်များ ငဆောင်ချမ်းအရပ်သို့ ရောက်လာကာ မြန်မာတို့နှင့် တိုက်ပွဲဆင်သည်။ အီတာလျံ အထောက်တော် မာကိုပိုလိုသည် မွန်ဂိုတပ်များနှင့် အတူပါလာကာ ထိုစစ်ပွဲအကြောင်းကို ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ရေးသည်။ (အကျယ်ကို ဟာဗေး ရေးသော မြန်မာရာဇဝင်၌ ကြည့်လေ။)

၁၂၈၁ မွန်ဂိုတို့က ယူနန်ဘုရင်ခံ နာဆာဥဒင်ကို စေလွှတ်၍ မြန်မာပြည်ကို နှစ်ခြမ်းခွဲစေသည်။ အောက်ပိုင်း၌ မွန်ဘုရင် ဝါရီရက တစ်ထီးတစ်နန်း ထူထောင်ခဲ့လေပြီ။

၁၂၈၃ ခု၌ မြန်မာတို့၏ တော်လှန်မှုကြောင့် မွန်ဂိုတပ်များ ကောင်းစင်ကို သိမ်းပိုက်သည်။ ထိုအချိန်တွင် နရသီဟပတေ့သည် ပုဂံမြို့ကို စွန့်လွှတ်ကာ ပုသိမ်မြို့သို့ ရှောင်တိမ်းသွားသည်။

၁၂၈၇ ခုတွင် မွန်ဂိုမင်းသား “ရဲဆုတိမော်” ကိုယ်တိုင် ပုဂံမြို့တော်သို့ လာရောက်ကာ ကျော်စွာမင်းကို နန်းတင်သည်။ နရသီဟပတေ့ကို သူ့သားတော် ပြည်စား သီဟသူက လုပ်ကြံပြီးနောက် ထိုသားတော်မှာလည်း ပဲခူးတိုက်ပွဲ၌ ကျဆုံးခဲ့ရာ သီးနန်းအမွေကို မသေကျန်ရှိသော ကျော်စွာ (ဒလစား) ကပင် ဆက်ခံရသည်။

၁၂၉၂ ခုတွင် ပီကင်းမြို့တော်၌ ကူဗလိုင်မင်းကြီး နတ်ရွာစံသည်။ သားတော် ချင်ကင်မင်းသား ဆက်ခံသည်။ ထိုမင်း လက်ထက်တွင် ပီကင်းမြို့တော် ပြန်လည် ဆောက်လုပ် ပြီးစီးကာ ပီကင်းမှ ရှန်ဟဲမြို့အထိ ပေါက်ရောက်သော မဟာတူးမြောင်းကြီးလည်း ဖောက်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၂၉၇ ခုတွင် ကျော်စွာမင်းက သားတော်ကြီး သီဟပတေ့ကို ပီကင်းမြို့ကို စေလွှတ်ကာ တရားဝင်ခန့်စာ တောင်းခံစေသည်။ မွန်ဂိုဘုရင်က ကျစွာမင်းကိုသာမက ရှမ်းမင်းသား အသင်္ခယာကိုလည်း တွဲဖက် အကြီးအကဲအဖြစ် ခန့်အပ်လွှာ ပေးလိုက်သည်။ တစ်ဂူထဲတွင် ခြင်္သေ့နှစ်ကောင် နေစေသော ပရိယာယ်ဖြစ်၍ ချက်ချင်းပင် အသင်္ခယာက ကျစွာမင်းကို နန်းချလေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ကျစွာ၏ သားတော်အငယ်က ပီကင်းမြို့သို့ သွားရောက် တိုင်ကြားသည်။

၁၃၀၀ ပြည့်တွင် မွန်ဂိုတပ်သား ၁၂၀၀၀ မြင်စိုင်းမြို့ကို လာရောက် ပိုင်းဝန်းကြသည်။ တစ်စီးရှင် သီဟသူက စစ်သူကြီးများကို တံစိုး လက်ဆောင် ပေး၍ ဆုတ်ခွာစေသည်။ မွန်ဂိုဘုရင်ကလည်း ထိုစစ်ဗိုလ်များကို သေဒဏ် ပေးပြီးနောက် မြန်မာပြည်ကိုလည်း လက်လွှတ်လိုက်လေသည်။

အထိမခံ ဗီယက်နမ်

၁၂၅၇ ခုနှစ်က နန်ချောပြည်ကို တိုက်ဖျက်ချိန်တွင် မွန်ဂိုတို့က ဗီယက်နမ် မြောက်ပိုင်း ဟနွိုင်သို့လည်း စစ်ဆင်ခဲ့ရာ မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ၁၂၈၁ ခုတွင် မြန်မာပြည်နှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဗီယက်နမ်ပြည်၏ တောင်ဘက်ရှိ စမ္မာပြည်ကိုလည်း စစ်ဆင်ခဲ့သည်။ တောင်ဘက်ပြည်သို့ မွန်ဂို ဗိုလ်ချုပ် “စိုဂီးတူး” က ရေကြောင်းဖြင့် ချီတက်၏။ ကြည်းကြောင်းမှလည်း ကုဗလိုင်ခန့်၏သားတော် “တိုဂန်” မင်းသား ကိုယ်တိုင် ၁၂၈၅ ခုတွင် ဦးစီး ချီတက်သည်။ မြောက်ပိုင်း အနန်းပြည်ကို ဖြတ်သန်းချီတက်ရန် ဗီယက်နမ် တို့က ခွင့်မပြုသဖြင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာ မွန်ဂိုတို့ပင် အရေးနိမ့်ပြန်၏။

၁၂၈၁ ခုမှ စ၍ စမ္မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ရန် ရောက်ရှိခဲ့သူ ဗိုလ်ချုပ် စိုဂီးတူးမှာ စမ္မာဘုရင်က တောခို ထွက်ပြေးကာ တော်လှန်ရေး လုပ်နေသဖြင့် အခက်ကြုံနေ၏။ ထိုဘုရင်က လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ ပေးပို့သော်လည်း အတွေ့မခံချေ။ ၁၂၈၅ တွင် မြောက်ဘက်မှ အနန်းပြည်ကို ဖြတ်သန်းရန် ချီတက်လာသူ မွန်ဂိုမင်းသားကို ဗိုလ်ချုပ် စိုဂီးတူးက စစ်ကူ ပေးလို၏။ ထို့ကြောင့် သူက တောင်ဘက်မှ ဖြတ်သန်းချီတက်ရန် စီမံချိန်တွင် စမ္မာ တပ်သားတို့က ချုံခိုတိုက်ခိုက်သဖြင့် စိုဂီးတူး ကျဆုံးလေသည်။

၁၂၈၇ ခုတွင် မွန်ဂိုတို့က စိတ်မကျေသဖြင့် တတိယအကြိမ် ဟနွိုင် မြို့ကို လာရောက် သိမ်းပိုက်ပြန်၏။ သို့သော် ကြာကြာမနေနိုင်ဘဲ ဗီယက်နမ် တို့က မောင်းထုတ်ကာ သူတို့ဘုရင် “ထရန်နန်းတန်” က ပြန်လည်သိမ်းပိုက် အောင်ပွဲခံသည်။

ဂျာဝါကျွန်းသို့ မွန်ဂိုရေတပ်တို့ ချီချိန်တွင် စမ္မာပြည်၌ ရပ်နားခွင့် တောင်းရာ ဘုရင်သီဟဗားမင်း (၃) က ခွင့်မပြုချေ။

နာခေါင်းလည်း ဖြတ်၊ တပတ်လည်း ရိုက်

၁၂၈၉ ခုနှစ်တွင် မွန်ဂိုတို့က ဂျာဝါကျွန်းကို အုပ်စိုးသော မာဂျာပါဟစ်ပြည်ရှင်

“ကာတာနာဂရ” မင်းထံသို့ အညံ့ခံရန် သံတမန်များ စေလွှတ်သည်။ ဂျာဝါကျွန်းက လက်မခံချေ။ ဘုရင်က မွန်ဂို သံအဖွဲ့ဝင်တို့ကို နှာခေါင်းဖြတ်ကာ ပြန်လွှတ်လိုက်လေသည်။ ထိုအချိန်က အာရှတောင်ပိုင်း နိုင်ငံတို့မှာ မြန်မာပြည်မှ ဘာလီကျွန်းအထိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်လေသည်။ မူဆလင်တို့က စူမာထရာကျွန်း မြောက်ပိုင်း၍ စတင်သာသနာပြုလျက် ရှိလေသည်။ မာဂျာပါဟစ် ပြည်ရှင်က ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများ မဟာမိတ်ဖွဲ့ကာ မွန်ဂိုအန္တရာယ်ကို တွန်းလှန်ရန် မာလာယုပြည်၊ ဘော်နီယို ကျွန်းများကို စည်းရုံးဆဲအချိန် ဖြစ်သည်။

မွန်ဂို သံအဖွဲ့ မရှုမလှ ပြန်လာသောအခါ ကူဗလိုင်ခန်က များစွာ အမျက်ထွက်ကာ ၁၂၉၃ ခုတွင် ရေတပ်ဗိုလ် “ရီကိုမာစူး” ကို စေလွှတ် တိုက်ခိုက်စေသည်။ သို့သော် သူတို့ ဂျာဝါကျွန်းကို ရောက်ရှိချိန်တွင် မွန်ဂိုတို့၏ ရန်သူဘုရင်မှာ ကေဒရီမြို့စားက ပုန်ကန် လုပ်ကြံခဲ့သဖြင့် နတ်ရွာစံခဲ့လေပြီ။ သူ၏သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းသား ဝိဇယသည် မဒူရာကျွန်းသို့ ရှောင်တိမ်းရာမှ ပြန်လာပြီး မွန်ဂိုဗိုလ်ချုပ်ကို ကပ်ရပ် အကူအညီတောင်းသည်။ “မိမိ၏ ခမည်းတော်ကို လုပ်ကြံသူမှာ ရိုးရာမင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ငတစ်ပါးမင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထိုသူကို ဖယ်ရှားပေးပါက မိမိသည် မွန်ဂိုသစ္စာခံအဖြစ် ဂျာဝါကျွန်းတွင် မင်းဆက်မပြတ် ဆက်လက် အုပ်စိုးပါမည်” ဆို၏။ ထို့ကြောင့် မွန်ဂို ရေတပ်ဗိုလ်က ကေဒရီမြို့စားကို ဖမ်းဆီးကွပ်မျက်ကာ ဝိဇယမင်းသားကို နန်းတင်၏။

ထိုမင်းက သစ္စာခံယူသည် မှန်သော်လည်း နယ်ချဲ့များ အပြန်ထွက်ခွာသည်ကို လိုလား၏။ ထို့ကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် မွန်ဂိုတပ်များ ဂျာဝါကျွန်း၌ ကြာကြာမနေနိုင်အောင် များစွာ အနှောင့်အယှက် ပေးလေသည်။ မီးစတစ်ဖက်၊ ရေမှုတ်တစ်ဖက် စနစ်အရ ပြည်သူလူထုကိုပင် မွန်ဂိုဆန့်ကျင်ရေး ပြုကျင့်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမှာ တစ်ပတ်ရိုက်ခံရသူပမာ အထူးစိတ်ပျက်စွာဖြင့် ဂျာဝါကျွန်းမှ အပြီးအပိုင် ဆုတ်ခွာသွားလေသည်။

တရုတ်ပြေးမင်း ရှက်ဖွယ်လော

အာရှတိုက်ပွဲတွင် မွန်ဂိုတို့သည် တရုတ်ပြည်ကြီးကို အနိုင်ရခဲ့သော်လည်း တောင်ပိုင်းနိုင်ငံငယ်များ ဖြစ်သော မြန်မာပြည်၊ ဗီယက်နမ်ပြည်၊ စမ္မာပြည်၊

ဂျာဝါကျွန်း စသည်တို့၌ “မှန်းချက်နှင့် နှမ်းထွက်မကိုက်” ဘဲ ထူးကဲသော အနိုင်မခံ စိတ်ဓာတ်များသာ နေရာတကာ တွေ့ခဲ့ရသည်။ ပုဂံဘုရင်က မွန်ဂို သံတမန်များကို သတ်ပစ်၏။ ဂျာဝါဘုရင်က မွန်ဂိုသံတို့ကို နှာခေါင်းဖြတ် လွှတ်၏။

မွန်ဂိုအရေးတော်ပုံကြောင့် ထိုခေတ်က အာရှနှင့် ဥရောပ ဘုရင်များ ပြေးလွှားရှောင်တိမ်းရသည်မှာ ရာဇဏုန္ဒြေ ပျက်၏။ သို့သော် ရန်သူ၏လက် တွင် မည်သည့် အာရှတောင်ပိုင်း ဘုရင်မျှ မရူမလှ ကျဆုံးခြင်း မရှိဘဲ ကိုယ့် လူမျိုးချင်း ကောက်ကျစ်လုပ်ကြံချက်ကြောင့်သာ ကျဆုံးကြရလေသည်။ နရသီဟပတေ့ကို “တရုတ်ပြေးမင်း” ဟု ပြောင်လှောင် နာမည်ပေးသူတို့မှာ လည်း မြန်မာတိုင်းရင်းသားများပင် ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြေး မဟုတ်သဖြင့် မွန်ဂိုပြေးဟု ခေါ်မှသာလျှင် ယထာဘူတ ကျမည်ကိုလည်း သတိပြုမိဟန် မရှိဘဲ ကာလကြာသော် ဤအမှား၌ပင် တစ်ပြည်လုံး လျှာကျိုးလျက် ရှိနေ ကြ၏။

တရုတ်သည် လည်းကောင်း၊ ဗီယက်နမ်သည် လည်းကောင်း၊ စမ္မာ သည် လည်းကောင်း၊ ဂျာဝါသည် လည်းကောင်း မိမိတို့ဘုရင်များ အခြေ အနေအရ ပြေးလွှားရှောင်တိမ်းခဲ့ကြရသည်ကို ပြက်ရယ်ပြုသည်ဟု သူတို့ သမိုင်းတွင် မတွေ့ရပေ။ ဤအတောအတွင်း ပါမောက္ခဟောလ် ရေးသော “အာရှတောင်ပိုင်းသမိုင်း” ၌ “မြန်မာရာဇဝင်တွင် တရုတ်ပြေးမင်း ဟူ၍ ရှိသည်သာမက တရုတ်ကန်မင်း (ဝါ) တရုတ်ကို ကန်ထုတ်သောမင်း ဟူ၍ လည်း အခိုင်အမာ ရှိသည်။ ပင်းယမြို့တော်ကို ၁၃၁၂ ခု၌ ထူထောင်သူ တစ်စီးရှင် သီဟသူပင် ဖြစ်သည်ဟု ထိုခေတ်က ရေးထိုးသော ကျောက်စာများ တွင် ခိုင်လုံစွာ ပါရှိကြောင်း” တွေ့ရှိရပေသည်။

မွန်ဂို၏ နောင်တ

မွန်ဂိုတို့က အင်အားကောင်းပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် အာရှတောင်ပိုင်းနိုင်ငံ ငယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ လက်လျှော့ခဲ့သနည်း။ အမှန်မှာ သူတို့၏ သေနင်္ဂ ဗျူဟာ လွဲမှားသည်ကို နောက်ပိုင်းတွင် သူတို့ကိုယ်တိုင် ကောင်းစွာ ရှုမြင် မိကြပေမည်။ “ဤနိုင်ငံငယ်များသည် ဓနအင်အား၊ လူအင်အား တောင့်တင်း ကြသည် မဟုတ်။ သူတို့ကို သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရန်လည်း မလို။ သူတို့၏ မူလ အခြေအနေနှင့်ပင် မွန်ဂိုပြည်ကြီးကို ဘယ်သောအခါမျှ အန်တု ရန်ပြုနိုင်

မည် မဟုတ်။ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုနိုင်ငံငယ်ကလေးများ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ကာ မိမိတို့၏ လူသူလက်နက်နှင့် ရိက္ခာ စသည်တို့ကို ဖြုန်းတီးနေ သင့်သလော။ အကျိုးကျေးဇူးကား အဘယ်မှာနည်း။ ငါတို့လက်၌ သူတို့ ထက် ဆယ်ပြန် ပိုမိုကြီးမားကြွယ်ဝသော နိုင်ငံကြီးများ ရှိနေပြီ မဟုတ်ပါ လော။”

ကျမ်းကိုးစာရင်း

1. Mongol and Russia by V. Karpovich
2. Inside Russia Today by John Gunther
3. The Culture of Southeast Asia by R. Le May
4. The U. S. and China by John Fairbanks
5. A History of Southeast Asia by D. G. E. Hall
6. Glimpses of Indian History by A. Bhattacharya
7. ပုဂံရာဇဝင်သစ် (ရေးသူ ဦးဘေ)
8. မြန်မာရာဇဝင်မှတ်စု (ရေးသူ ဦးတင့်ဆွေ)
9. ကဗျာသင်္ဂဟမေဒနီ (ရေးသူ ဦးလွင်)
10. ကျောင်းသုံးမြန်မာရာဇဝင် (ရေးသူ ဦးဘသန်း)
11. Encyclopaedia Britainica
12. Encyclopædia Americana
13. The Making of Southeast Asia by George Coedes
14. She was a Queen by Maurice Collis

[၁၇၆၂ ခုနှစ် (နှိုင်းကာ ၁၉၈၅)]

ဘိလပ်ပြန် ပုံတိုပတ်စ

ကိုပြည့်စုံရေ ...။

ခင်ဗျား လန်ဒန်ကို သွားတုန်းက အဲဒီမှာ ပညာတော်သင် အဖြစ်နှင့် သောင်တင်နေတဲ့ ကျွန်တော့်အစ်ကိုဝမ်းကွဲ ကိုတက်ထွဋ်နှင့် အင်မတန် ခင်မင်ခဲ့တယ်နော်။ ခင်ဗျား အနေနှင့် သူ ကောင်းကြောင်းကို ပြောလို့ မဆုံးဘူး။

ကျွန်တော်တော့ ညီအစ်ကိုပေမယ့် သူ့ကို သိပ်အထင်မကြီးဘူးဗျ။ သူက ပါဠိဝိဇ္ဇာတန်းကို ပထမတန်း ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် တက္ကသိုလ် ဆရာသမားတွေက သူ့ကို ပါမောက္ခလောင်းအဖြစ် အားကိုးပြီး ပညာစုံအောင် ဘိလပ်ကို ရွေးချယ် စေလွှတ်လိုက်ခြင်းပါ။

ဟိုအချိန်က တက္ကသိုလ်မှာ မြန်မာစာနှင့် ပါဠိဌာနကို “အရှေ့တိုင်း လေ့လာရေးဌာနချုပ်” (Oriental Studies) လက်အောက်မှာ ပူးတွဲထားသဗျ။ ဆရာဦးဖေမောင်တင်က ဌာနမှူး လုပ်တယ်။ ကိုတက်ထွဋ် ပြန်လာလျှင် သူ့ကို ပါဠိဌာန သီးခြားခွဲပေးဖို့ ကြံရွယ်ခဲ့ကြတယ်။

ကိုတက်ထွဋ်ခေါ် (နောင်ထွဋ်) ဟာ စာဂျပိုး (ကြမ်းပိုး) အဖြစ် လန်ဒန် တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်မှာ ဂျပိုး (ကြမ်းပိုး) ထိုးရမည့်အစား လမ်းဘေး စာအုပ်ဟောင်းဆိုင်တွေမှာ စာဂျပိုး (ကြမ်းပိုး) လုပ်နေသဗျ။ စာအုပ်ဟောင်းတွေကို ဟောင်းလေ ကောင်းလေ ဆိုပြီး မရှိမဲ့ ရှိမဲ့နှင့် ဝယ်ယူစုဆောင်းနေသဗျ။ ပညာတော်သင်ရဲ့ တာဝန်ဝတ္တရားများကို မေ့လျော့ပြီး အလွဲမှာ ဆံပင် ကောင်းနေတယ် ဆိုကြပါစို့ဗျာ။

ကျွန်တော်လည်း ကံအားလျော်စွာ ပညာတော်သင် ဖြစ်လာလို့ သူနှင့် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ဆိုသလို ဘိလပ်ကို ရောက်သွားတယ်။ ကျွန်တော် နေဖို့ ကျောင်းက အမေရိကန်ပြည် ချိကာဂိုမြို့မှာ ဆိုတော့ ခရီးမဆက်ခင် သူ့အိမ် ခန်းမှာပဲ အတန်ကြာ တည်းခိုနေခဲ့ပါတယ်။

နောင်ထွဋ် အနေနှင့် စာသမား၊ ပေသမား ဆိုတော့ မေ့လျော့တတ်တဲ့ ဝသီကလေး ရှိတယ်။ ဘိလပ်က ပါမောက္ခကြီးတွေ၊ သိပ္ပံနှင့်ဝိဇ္ဇာ အတွေး အခေါ် သမားကြီးတွေကလည်း အဲဒီဝသီဆိုးနှင့် ကြွယ်ဝကြသူများမို့ သူ့မှာ အတုခိုးစရာ ပေါသပ။

ဆာ၊ အိုက်စက်၊ နယူတန် ဆိုတာ ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ် သိပ္ပံဆရာ ကြီးပေပဲ။ သူက “မဟာပထဝီမြေကြီးရဲ့ ဆွဲအားသတ္တိ” ကို ဦးစွာ ဖော်ထုတ် ခဲ့တယ်။ ကမ္ဘာကြီးက လုံးရုံမကဘူး၊ အမြဲတစေ အိုးထိန်းစက်လို လည်နေ တယ်။ လည်ရင်းလည်း နေဗိမာန်ကို ပတ်နေတယ် တဲ့။

အဲဒီ သိပ္ပံဆရာကြီး နယူတန်ရဲ့ အယူအဆများကြောင့် ကမ္ဘာကြီး ဟာ ပြားရာမှ လုံးရာသို့ ကူးပြောင်းခဲ့ရပြီး၊ လက်ရှိ အဏုမြူခေတ်ကို ရောက် လာခဲ့ကြတယ်။

နယူတန်ဟာ သူ့အိမ်က ဓာတ်ခွဲခန်းမှာ သိပ္ပံပစ္စည်း အစုံအလင်နှင့် အလုပ်လုပ်လေ့ရှိတယ်။ တစ်ခါတော့ သူ့နံနက်စာအတွက် အစေ့မက ကြက်ဥ များ ယူလာရာမှာ ‘ငါ့ကိုယ်တိုင် ပြုတ်စားမယ်’ ဆိုတယ်။ မီးဖိုပေါ်မှာ ရေနွေး အိုးတင်ပြီး နှစ်မိနစ်အကြာမှာ ကြက်ဥကို ဆယ်ဖို့ပဲ။ သို့သော် ရေနွေးအိုး ထဲကို သူ့လက်ပတ်နာရီကို ထည့်မိပြီး တစ်ဖက်မှာ ကြက်ဥကို ကိုင်နေ မိတယ်။ အစေ့မက စိတ်မချလို့ ပြန်လာကြည့်တော့မှ ဆရာကြီး မေ့တတ်ပုံ ကို ထင်ရှားသိရှိရတော့တယ်။

တစ်ချိန်က ဆရာကြီးနယူတန်ထံ ဧည့်သည်တစ်ယောက် လာတယ်။ ‘ထမင်းစားခန်းထဲက စောင့်ပါ’ ဆိုလို့ စောင့်နေရတယ်။ ဆရာကြီးက အတော် ကြာအောင် ထွက်မလာတော့ ထမင်းဆာတဲ့ ဧည့်သည်က ဆရာကြီးအတွက် စားပွဲပေါ် တင်ထားတဲ့ ကြက်သားပြုတ်ကြော်ကို စားပစ်လိုက်ပြီး အုပ်ဆောင်း လေး ဖုံးထားလိုက်တယ်။ နယူတန်လည်း ထမင်းစားဖို့ ထွက်လာတယ်။ အုပ်ဆောင်းကို ဖွင့်ကြည့်တော့ ကြက်ရိုးတွေကို မြင်တယ်။ ဒီတော့ သူက ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောတယ်။ ‘ဟား ... ဟား ... ကျွန်တော်က မေ့ တတ်တယ်၊ ကျွန်တော် ထမင်းစားပြီးမှန်းတောင် ကျွန်တော် မသိဘူး။ မေ့ တတ်လိုက်တာလည်း လွန်ပါရော’ လို့ ဆိုသတဲ့ဗျ။

နောင်ထွဋ်ဟာ အမှန်မှာ နယူတန်လောက်တော့ မဆိုးသေးပါ။ သို့ သော် အဲဒီလမ်းစဉ် ဝင်္ကပါထဲကို ရောက်နေတာတော့ အမှန်ပဲ။ တစ်ချိန်က ညနေ ထမင်းစားချိန်မှာ ကျွန်တော့်ကို သူ့အခန်းထဲမှာ တံခါးပိတ် သောခတ်

ထားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်က ခေတ္တယာယီလို့ ထင်မှတ်သော်လည်း သူက ည ၁၀ နာရီကျော်မှ စားသောက်ပြန်လာတယ်။ အဲဒီညက ကျွန်တော် ထမင်း ငတ်တယ်။

*

လန်ဒန် မြို့လယ်ကောင်ရှိ “ရပ်ဆယ် ပန်းခြံ” (Russel Square) ဒေသရှိ နောင်ထွဋ်ရဲ့ အိမ်ခန်းကို ဦးပြည့်စုံလည်း ရောက်ခဲ့ဖူးပြီ။ ကျွန်တော်လည်း အဲဒီမှာ ပင်လယ်သင်္ဘောစောင့်ရင်း စစ်အတွင်းက ၄ လကြာလောက် ဂျိုး (ကြမ်းပိုး) ထိုးခဲ့ဖူးတယ်။

အမှန်မှာ အဲဒီ “ရပ်ဆယ်ပန်းခြံ” ရပ်ကွက်ကို အနုပညာသမားများ စုရုံးရာ “ဘလွန်းစဘယ်ရီ” (Bloomsbury) ဒေသအဖြစ် ကမ္ဘာမှာ ပိုမို လူသိများသဗျ။ [ဘလွန်းစဘယ်ရီ ဆိုတာ မြန်မာပြည်က “စတော်ဘယ်ရီ ရေခဲမုန့်” နှင့် “ရပ်စဘာရီ ဝိုင်အရက်” တို့နှင့် နီးစပ်ဟန် ရှိသပ။]

ကျွန်တော်က နာမည်ကြီး ဘီလပ် ရပ်ကွက်ကို နှိမ်ချင်လို့ မြန်မာ ပြည်ရှိ ဈေးပေါပေါ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် နှိုင်းတာ မဟုတ်ပါ။ အမှန်မှာ အနောက်နိုင်ငံ ဆိုတိုင်း အထင်ကြီးစရာလည်း မလိုပါ။ စစ်ဆေးကြည့်ရှု တတ်လျှင် သူတို့လောကဟာ ပိုပြီး သနားစရာ ကောင်းပါတယ်။

အနုပညာရှင်များ စံပျော်ရာ ရပ်ကွက်များ အခြား နိုင်ငံများမှာလည်း ရှိပါတယ်။ ပြင်သစ်ပြည်မှာ ပဲရစ်မြို့တော်ရဲ့ လက်ဝဲ ဆိပ်ကမ်း (Left Bank) ရပ်ကွက်ဟာ နာမည်ကြီးတယ်။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ စာသမား၊ ပေသမား ပေါင်းစုံ ပျော်မွေ့ရာအရပ်ပဲ။ အမေရိကန်ပြည် နယူးယောက်မြို့မှာလည်း ဂရင်းနစ်ရွာ (Greenwich Village) ဆိုတာ မြို့လယ်ကောင်လောက်မှာ အနုပညာရှင်များ ပေါင်းဆုံရာပဲဗျ။ အဲဒီရပ်ကွက်များရဲ့ ထူးခြားချက်ကတော့ ဝင်ငွေ နည်းနည်းနှင့် ပျော်သလိုနေပြီး မိမိ ဝါသနာဘာဂီကို ပါရမီဖြည့်သူ များရဲ့ သီးခြားဘုံပေါ့ဗျာ။ ဘိုင်သမားများ စံပျော်ရာ ဘိုင်ဘုံပေါ့။ အဝတ် အစား ဖိုသီဖတ်သီနှင့် ဈေးပေါပေါ ထမင်းဆိုင်၊ အရက်ဆိုင်များမှာ တွေ့ဆုံ လေပန်းကြစမြဲပါ။

လန်ဒန်က ဘလွန်းစဘယ်ရီရပ်ကွက်ရဲ့ ထူးခြားချက်ကတော့ ဆူဆူ ညံညံ မရှိဘဲ ကျိတ်ဝိုင်းများသာ ရှိတယ် ဆိုရမယ်။

အနုပညာသမားများကို ကျွေးနိုင်၊ မွေးနိုင်ရာ အုပ်စုခေါင်းဆောင် အိမ်မှာ ညစဉ်ဆုံတွေ့ပြီး စားကြသောက်ကြ၊ ဆွေးနွေးကြတယ်။

သူတို့အထဲမှာ နာမည်ကြီးသူကတော့ Lytton Strachey ဆိုတဲ့ စာရေးဆရာပဲ။ သူတို့က ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီး အုပ်စိုးချိန်မှာ ကြောင်သူတော်တွေ ပေါ်တယ်လို့ ယူဆတယ်။ နာမည်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ အထုပ်တွေကို ဖြေပြတယ်။ သူတို့အထဲမှာ အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်လည်း ရှိသေးသဗျ။ Virginia Woolf တဲ့။ သူက “သမထရေးနည်း” ဆိုတာ တီထွင်တယ်။ စာရေးရာမှာ ကမ္ဘာ့ဌာနဆိုင်ရာ သူ့စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာသမျှတွေကို ဆက်စပ်သရုပ်ဖော်သွားတယ်။ ဖတ်လို့ အကောင်းသားပါပဲ။ သို့သော် ဖက်ရှင်တစ်မျိုးသာ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်တော့်အဖို့ ထူးဆန်းတာကတော့ အဲဒီ ဘလွန်းစဘယ်ရီ အုပ်စုမှာ မြန်မာပြည်က အင်္ဂလိပ်ကြီးများလည်း ပါဝင်နေတယ်။ ပါဝင်ဆို သူတို့က ကျောင်းနေဖက်တွေကိုး။ ပဲခူးတိုင်းမင်းကြီး မစ္စတာ ဆွီသင်ဘင့်၊ ပါမောက္ခလုစ်၊ အရေးပိုင် စတူးဝပ်တို့ပေပဲ။ သူတို့အုပ်စုထဲမှာ နာမည်အကျော်ဆုံးကတော့ စီးပွားရေးပါရဂူ J. M. Keynes ပေပဲ။ သူက အမေရိကန်သမ္မတ ရုစဘဲ့ရဲ့ အကြံပေး ပါရဂူပေါ့။ အခွန်တော်ငွေတွေကို တိုင်းပြည်အတွက် များများ သုံးစွဲလေလေ၊ အခွန်တော်ငွေ ပိုမိုရရှိလေပဲ တဲ့။

နာမည်ကျော် စာရေးဆရာ E. M. Forster တို့၊ Oscar Wilde တို့လည်း ဘလွန်းစဘယ်ရီ သမားတွေပဲဗျ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ နောက်ဆုံး ပြဇာတ်ဆရာကြီးက အခြောက်အဖြစ်နှင့် အမှုရောက် ထောင်နန်းစံပြီး ဇာတ်သိမ်းသွားတယ်။

(၁)

ဘိလပ်ပြန်လက်ဆောင်အဖြစ်နှင့် အဲဒီအနုပညာ ကျိတ်ဝိုင်းများမှာ ကြားနာရတဲ့ အမှားတော်ပုံများ အကြောင်းကို ကောက်ချက်ချပါရစေ။ ပြောမှား၊ ဆိုမှားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

စာရေးဆရာ Evelyn Waugh နှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဂျပန်ပြည်က ထွက်ပြေးခဲ့ရတဲ့ အင်္ဂလိပ်အရာရှိတစ်ဦးတို့ လန်ဒန်ကလပ်မှာ တွေ့ကြတယ်။

အရာရှိ။ ။ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဂျပန်တွေ ဝံ့ကြံတော့ ကျွန်တော်လည်း ကြောက်အားလန့်အားနှင့် ဖြစ်သလို ထွက်ပြေးခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော့် မိန်းမက ဂျပန်ပြည်မှာ ကျန်ရစ်တယ်။

ဆရာဝေါ။ ။အဲ့ဒီတော့ ဘာဖြစ်လဲ၊ ခင်ဗျားမိန်းမလည်း ရန်သူ စစ်သားနဲ့ ညားရောလား။

အရာရှိ။ ။မှန်ပါတယ်၊ ဒီအတိုင်း ဖြစ်ကုန်တာပါပဲ။

(၂)

ဧည့်ခံပွဲတစ်ခုတွင် စာရေးဆရာ ရောဘတ်မော်လီက သူ၏ ရဲဘော်မိတ်ဆွေ သည် မြာသစ်တစ်ဦးနှင့် စုံတွဲခုတ်လာသည်ကို မြင်၍ ချဉ်းကပ် နှုတ်ဆက်ရာ-
မော်လီ။ ။နေပါဦး၊ အရင်က ခပ်ပိန်ပိန်၊ ရွှေရောင်ဆံထုံးနှင့် ဇနီး ဟောင်းက ဘယ်ရောက်သွားသလဲ။

ဇနီး။ ။ကျွန်မပါပဲ ရှင်၊ အခု ကျွန်မဆံပင်ကို အနီရောင် ဆေးဆိုး ထားတယ်လေ။

(၃)

ဧည့်ခံပွဲတစ်ခုတွင် လူငယ် ပန်းချီဆရာတစ်ဦးက မင်းသမီး မာဂရက်နှင့် တွေ့ဆုံရာ၊ ကောင်းစွာ မမှတ်မိ၍ စကား သွယ်ဝိုက် ပြောဆိုနေရသည်။

ပန်းချီ။ ။ ယခုတလော ဘယ်လိုနေလဲ၊ အလုပ်တွေ များနေသလား။

မင်းသမီး။ ။ ဟုတ်ကဲ့ရှင်၊ တော်ရုံ ဆိုပါတော့။

ပန်းချီ။ ။ ခင်ဗျားတို့ လုပ်ငန်းကြီးလည်း တွင်ကျယ်လျက်ပဲနော်။

မင်းသမီး။ ။ ဟုတ်ကဲ့၊ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ပန်းချီ။ ။ ခင်ဗျားအစ်မလည်း နေကောင်းမှာပေါ့။

မင်းသမီး။ ။ ဟုတ်ကဲ့၊ သူလည်း ဘုရင်မ ဖြစ်နေတုန်းပါပဲ။

ထိုစကားကို ကြားရမှ ပန်းချီဆရာလည်း မာဂရက် မင်းသမီးမှန်း သိကာ ရှက်ကိုးရှက်ကန်းနှင့် နောက်ဆုတ်သွားလေရာ၊ တံခါးပေါက် အလွန် တွင် ဝရန်တာမှ လိမ့်ကျလေသလား မသိ။

(၄)

ရှင်ဘုရင်၏ ဧည့်ခံပွဲတွင် ရုပ်ရှင်မင်းသား တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံရာ-

ဘုရင်။ ။ အဲ ... ခင်ဗျားကို မြင်ဖူးသလိုလို ရှိပါတယ်။ ဘယ်မှာ များ ဆုံမိကြပါသလဲ။

ဇာတ်လိုက်။ ။ ဟဲ ... ဟဲ၊ ကျွန်တော် စဉ်းစားလိုက်ပါဦးမယ်။ အဲ ... ဟို ... အဲ ...။

ဇာတ်လိုက်က ထိုသို့ ခေါင်းကုတ်နေစဉ် ရှင်ဘုရင်က စိတ်ဆိုးကာ ရှေ့သို့ ဆက်ကြွသွားသည်။

(၅)

ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီး ရှိစဉ်က နန်းတော်ဧည့်ခံပွဲတွင် မြို့စားကြီး Portarlington က ရှေ့တော်သို့ ချီတက်လာပြီး 'တကတဲဗျာ၊ ကျွန်တော်ကလည်း မေ့တတ်ရန်ကော။ ကျွန်တော်က အမေကြီးရဲ့ မျက်နှာကို ကောင်းကောင်း မှတ်မိပေမယ့် နာမည်ကို မေ့နေသဗျား' ဟု ပြောဆိုလေသည်။

ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးက မည်သို့ ပြန်ကြားသည်ကို သမိုင်း အမှတ်အသားတို့၌ မတွေ့ရပါ။

(၆)

ကောလိပ် ထမင်းစားပွဲ တစ်ခုတွင် ကျောင်းတော်သားတစ်ဦးသည် အရပ်ဆိုးသော ကျောင်းသူတစ်ဦးနှင့် ကုလားထိုင်ချင်း ကပ်လျက် နေရာချထားသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် 'ဟောဗျား၊ ငါ့အနားကို ကြက်ရောက်နေပြီ' ဟု ရေရွတ်မိ၏။ ထိုနောက် အနီးရှိ လူများကို အားနာသဖြင့် သူ့စကားကို ပြင်ကာ 'စားပွဲပေါ်က ကြက်သားဟင်းကို ပြောတာပါ' ဆို၏။

(၇)

အင်္ဂလိပ်မြို့စားကြီး (လော့ဒ်) တစ်ဦးက တရုတ်သံအမတ်ကြီးကို ထမင်းစားပွဲ ဖိတ်ရာတွင် ထိုသံအမတ်ကြီးသည် အပြင်သို့ ထမင်းစား ထွက်ခဲ့ကြောင်း။ ထွက်ပြန်လျှင်လည်း တစ်စုံတစ်ခု အကြောင်းပြကာ ကျွေးသော ထမင်းကို စားခဲ့ကြောင်းတို့ကို ကြိုတင်ကြားသိရ၏။

မြို့စားကြီးက ထိုသတင်းများကို နာမည်ကျော် စားတော်ကဲ Victor Sassie ကို ပြောပြကာ 'သံအမတ်ကြီး ကြိုက်သော ဟင်းတစ်ခွက် ဖြစ်စေ၊ ပါအောင် လုပ်စမ်းပါ' ဟု အထူး မှာကြားလေသည်။

ထိုပွဲ၌ တင်ဆက်သော ပထမ ဟင်းခွက်မှာ ရေခဲစိမ် ချယ်ရီ ဟင်းချို ဖြစ်၏။ စားတော်ကဲက သံအမတ်ကြီး၏ အပါးတော်မြဲမှ တစ်ဆင့် ပန်ကြား

သည်မှာ ‘ဟင်းချို၏ အပူအအေး အနေ တော်သည်၊ မတော်သည်ကို သိလိုပါ၍ သံအမတ်ကြီးက စတင် မြည်းစမ်း သုံးဆောင်စေလိုပါသည်’ ဟူ၍ ဖြစ်၏။

တရုတ် သံအမတ်ကြီးက ခေါင်းတညိတ်ညိတ်နှင့် ချယ်ရီဟင်းချိုကို တစ်စက်မကျန် အကုန် သောက်လေသည်။

ထမင်းစားပွဲ ပြီးဆုံးချိန်တွင် တရုတ် အပါးတော်မြဲက အင်္ဂလိပ် စားတော်ကဲကို ကျေးဇူးတင်စကား ပြောသည်မှာ ‘ကျွန်တော်တို့ သံအမတ်ကြီးက အပြင် ထမင်းစားပွဲတွေ မကြာခဏ တက်လျှင် ဗိုက်ပူနံ့ကား ဖြစ်လာမှာကို စိုးရိမ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက ချယ်ရီသီးကိုတော့ အလွန်ကြိုက်တယ်။ ယနေ့ညပွဲမှာ ခင်ဗျား ချယ်ရီဟင်းချိုက ငရုတ်ကောင်း အနေတော် ပါရှိတော့ အလွန် ကောင်းသွားတယ်။ သံအမတ်ကြီးက ထမင်းမြိန်ကြောင်း ခင်ဗျားထံ သတင်းပို့ပါတယ်’ ဟု ပြုံး၍ပြော၏။

စားတော်ကဲက ပြန်ကြားရာတွင် ‘ကျွန်တော်က အလွန် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ သံအမတ်ကြီးကို သူ့အကြိုက်တွေကို သံကွန်ချာဖုံးအုပ် သိုဝှက်ထားသော်လည်း ကျွန်တော်က “ဂယ်ပေါက်” ကလေးတစ်ခု တွေ့အောင် ရှာနိုင်တာ ဝမ်းသာပါတယ်’ ဟူ၏။

*

ကဲ ... ကိုပြည့်စုံရေး၊ ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့လို ဘိလပ်ပြန်တွေဟာ ဟန်တွေ ပန်တွေ လုပ်မနေဘဲ ယခုလို ပုံတိုပတ်စလေးတွေ ပြောနေကြတာ ကောင်းပါတယ်။ ခင်ဗျားလည်း လုပ်လေဗျာ။ ။

[သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်း (နိုဝင်ဘာ ၁၉၈၅)]

သိပ္ပံပညာရှင် မွေးမြူနည်း

ဟောတုပစ္စယောဝါဒ

ဝိဇ္ဇာဆိုတာ ရှေးမြန်မာ ယုံကြည်ချက်အရ ပြဒါးဝိဇ္ဇာ၊ သံဝိဇ္ဇာများ ရှိခဲ့ပြီး သူတို့က မြေလျှိုး မိုးပျံ့နိုင်ကြလို့ ယခုလို ခုံးပျံ့ခေတ်မှာ သူတို့ ပေါ်လာပြီး ရုရှားတို့၊ အမေရိကန်တို့နှင့် စကြဝဠာ တစ်ဝန်းမှာ အစွမ်းပြိုင်သင့်သပ။ သို့သော် အဲသလို သိဒ္ဓိရှင် ဝိဇ္ဇာခိုရ်များနှင့် စုန်းကဝေများ တစ်ကောင်တစ်မြီး မှ ပေါ်လာတော့ ဒီကိစ္စမှာ အာရှ အယူအဆဟောင်းများကို စွန့်ပယ်ပြီး လက်တွေ့ အာကာသယာဉ်များ၊ အဏုမြူလက်နက်များ လုပ်ပြနိုင်တဲ့ အနောက် နိုင်ငံ သိပ္ပံနည်းနိဿရည်းများကို အားကိုး လေ့လာကြရတော့မှာပ။

ယခု ၂၀ ရာစုခေတ်မှာ အနောက်နိုင်ငံ သိပ္ပံပညာရှင်များအနက် နာမည်အကြီးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အိုင်းစတိုင်း (Albert Einstein) ပါပဲ။ သူက ၁၈၇၉ ခုနှစ်မှာ မွေးဖွားတဲ့ ဆွစ်ဇာလန်ပြည်သားပါ။ ၁၉၁၄ ခုနှစ်မှာ သူ့ကို နာမည်ကြီး သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦး အနေနှင့် ဂျာမနီပြည် ဘာလင်မြို့ တော်ရှိ ကိုင်ဇာကောလိပ်မှာ ရူပဗေဒမှူးအဖြစ် ဖိတ်ခေါ် ခန့်အပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အိုင်းစတိုင်းဟာ ဂျာမနီ တိုင်းရင်းသားအဖြစ်ကို ခံယူခဲ့တယ်။ လူမျိုးရေး အရတော့ သူဟာ ရဟူဒီသွေး ပါရှိတဲ့ ဥရောပတိုက်သား တစ်ဦး ပါပဲ။

ပာစီတလာ မပေါ်ပေါက်မီက ဂျာမနီပြည်ဟာ ပဒေသရာဇ်ခေတ်ပင် ဖြစ်စေခါမူ ပညာရေးလောကမှာ ထိပ်တန်းဖြစ်နေတယ်။ နှစ်စဉ် ဂျာမနီပြည် မှ နိဘယ်ဆုတံဆိပ် အများဆုံး ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့တယ်။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ ပညာ တော်သင် အများဆုံး ဘာလင်မြို့တော်ကို သွားရောက်ကြတယ်။ ပြင်သစ်နှင့် အင်္ဂလန်က ဒုတိယ အတန်းအစား၊ အမေရိကန်က တတိယတန်း၊ ပညာရေး အားဖြင့် အဲဒီအချိန်က ဥရောပမှာ အဲသလိုပဲ ရှိခဲ့ပေတယ်။

အိုင်းစတိုင်းဟာ ဘာလင်မြို့ကို မရောက်မီမှာဘဲ သူ့ရဲ့ နာမည်ကျော် Theory of Relativity ကို ရေးခဲ့တယ်။ အဲဒါကို ကျွန်တော်တို့ အာဇာနည်ကြီး ဒီးဒုတ် ဦးဘချိုက “ဟေတုပစ္စယော ဝါဒ” လို့ ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့တယ်။ အဲဒီ သိပ္ပံဝါဒကို အိုင်းစတိုင်း ရေးသားချိန်က သူဟာ အသက် ၃၀ လောက် လူပျိုဘဝမှာပဲ ရှိနေပါတယ်။ ယခု ချက်ပြည် ပရက် (Prague) မြို့တော်ရှိ ဂျာမန်တက္ကသိုလ်မှာ ကထိကလုပ်ရင်း ရေးခဲ့တာပါ။

ဒီးဒုတ်ကြီးရဲ့ ဘာသာပြန်ဆောင်းပါးဟာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလထုတ် “တာရာမဂ္ဂဇင်း” မှာ ဦးစွာ ပါရှိခဲ့တယ်။ ၁၉၈၅ ဇူလိုင်လထုတ် “စာမော်ကွန်း” မှာလည်း ထပ်မံ ပုံနှိပ်ဖော်ပြထားပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနှင့်တော့ စာဖတ်ပရိသတ်များကို သိပ္ပံပါရဂူကြီး အိုင်းစတိုင်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးချင်ပါသေးတယ်။ အိုင်းစတိုင်းရဲ့မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာ ဂျန်ပလက်ရှ် (John Plesh) ရဲ့ ဆရာဝန်မှတ်တမ်း ၁၉၄၇ မှ ထုတ်နုတ်ပြီး အောက်တွင် ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

ကိုယ်တွေ့ အိုင်းစတိုင်း

ဘာလင်မြို့ရှိ သူ့အိမ်တွင် အိုင်းစတိုင်းက သူ့အတွက် သီးခြား အခန်းတစ်ခုထားရှိစေသည်။ ထိုအခန်းတွင် သူ၏ သိပ္ပံ မိတ်ဆွေများနှင့် ဆွေးနွေးသည်။ သိပ္ပံရေးရာ စာအုပ် စာတမ်းများ ထားရှိသည်။ ထိုအခန်းသို့ အိမ်သူ အိမ်သားများ ဝင်ခွင့်မရချေ။ ဇနီးလည်း မလာရ။ အစေခံလည်း အမှိုက်လှည်းခွင့်မပြု။ တစ်ခန်းလုံး ကြွက်သိုက်ကဲ့သို့ ရှုပ်ယှက်ခတ် ညစ်ပတ်နေသည်မှာ အရေးမကြီး။ လွတ်လပ်ရေးက ပိုမို အရေးကြီးသည်။ သူ့ဇနီးကို “ကျုပ်မြာကြီး” ဟု အိုင်းစတိုင်းက ပြောလေ့ရှိ၏။ ဇနီးအား နေရာတကာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ခွင့် ပေးသော်လည်း ထိုလွတ်လပ်ရေး ခန်းဝါသို့ကား မဝင်ရပါချေ။

*

အိုင်းစတိုင်း၏ အဓိက ယုံကြည်ချက်မှာ သူ၏ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ လွတ်လပ်မှုပင် ဖြစ်၏။ စိတ်၏ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့်အတူ ကိုယ်၏ လွတ်လပ်ခြင်းလည်း ရာခိုင်နှုန်းအပြည့် ရှိရပေမည်။

သူ၏ စိတ်နှင့်ကိုယ်ကို မည်သူက မည်သို့မျှ ချုပ်ချယ် စီးပိုးမှု မရှိစေရ။ ဤအချက်၌ကား အိုင်းစတိုင်းသည် အထူးပင် အယူသီးလေသည်။ နောင်ကြီး

မဲ့ အလုပ်တာဝန်များကိုသာ သူ လက်ခံမည်။ တင်စီးမှု တစ်ရွေးသားမျှ ပါရှိလာလျှင် သူ မနေတတ်တော့ချေ။

အပြင်အပ ဆက်ဆံရေး၌သာမက အိမ်တွင်းရေး၌ပင် ဇနီးသည်ကို သူ၏ကိုယ်စား ပြောဆိုခွင့် မပြုချေ။ ဤနေရာ၌ “အတ္တ သမံ၊ ပေမံ နတ္ထိ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “အပ္ပမာဒေန၊ သမ္မာဒေထ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓ ကျင့်ဝတ်တို့နှင့် နီးစပ်ပုံ ရလေသည်။

ဘာလင်မြို့ရှိ ကိုင်ဇာ ဘုရင့်ကောလိပ်တွင် ရူပဗေဒ ဌာနမှူးအဖြစ် သူ့အား လခငွေ ၉၀၀ ကျပ်နှင့် စတင် ခန့်ထား၏။ ခန့်အပ်လွှာ စာချုပ်တွင် သူ့အား ဘာလုပ်ရမည် စသော ညွှန်ကြားချက်များ မရှိစေရဟု ပါရှိ၏။ သူ၏စိတ်ကြိုက် သင့်လျော်သလို ကြည့်ရှု ဆောင်ရွက်သွားမည် ဆို၏။

ထိုဌာနအတွက် နှစ်စဉ် ရန်ပုံငွေ မည်မျှ ထားရှိမည်လဲ ဟူသော ကိစ္စ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သူသည် ငွေရေးကြေးရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး ကိစ္စများနှင့် ဘာမျှ မပတ်သက်လိုပါ။ သူ့အဖို့ စက္ကူနှင့် ခဲတံများသာ လိုအပ်ရာ ထိုပစ္စည်းတို့ ကိုလည်း သူ့လခမှ စိုက်ထုတ် ဝယ်ယူမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။

ကြီးကျယ်သော သိပ္ပံ ပြဿနာများကို အနှောင့်အယှက် ကင်းမဲ့စွာ ဖြေရှင်းနိုင်စေရန် ကျောင်းအုပ်များက အိုင်းစတိုင်းအား အလိုလိုက်ကာ အပို တာဝန် ဘာမျှ မထမ်းရွက်စေပါ။ သူ့အပေါ်၌ မည်သူမျှ ဆရာ မလုပ်စေရ။ သူကလည်း သူတစ်ပါးကို ဆရာလုပ်ချင်စိတ် မရှိ။ သူ့ကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင် ကြီး အခေါ်မခံချင်သလို သူသည် မည်သူ၏ တပည့်မျှလည်း မဟုတ်ပါချေ။

သုတေသန ကိစ္စများအတွက် အသုံးလိုသောအခါ ကျောင်းအုပ်များ ထံ အသုံးစရိတ် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း မရှိစေဘဲ သူ့လခထဲမှပင် စိုက်ထုတ် သုံးစွဲ၏။ ထိုအကြောင်းကို မိတ်ဆွေများ သိကြသောအခါ သူ၏ အပိုစရိတ် အဖြစ် ဘဏ်တိုက်တွင် ငွေတစ်သောင်း အထူး ရန်ပုံငွေ ဖွင့်ထား၏။ ထို ငွေမှာ နတ်ရေကန်ကဲ့သို့ လျော့ပါးသည် မရှိ။ သူ ထုတ်ယူသုံးစွဲ၍ လျော့ပါး သွားလျှင် မိတ်ဆွေများက အမြဲ ဖြည့်သွင်းထားသဖြင့် မည်သည့်အခါမျှ ကုန်ခန်းခြင်း မရှိချေ။ ရန်ပုံငွေ အလှူရှင် မိတ်ဆွေများကလည်း အမည် ထုတ်ဖော်ခြင်း မရှိ၍ အိုင်းစတိုင်းက ကျေးဇူးထုတ်ဖော်ချင်သော်လည်း မည်သူ မည်ဝါမှန်း မသိဘဲ ‘ရူပဗေဒ ရန်ပုံငွေရှင်များကို ကျေးဇူးတင်ပါသည် ခင်ဗျား’ ဟူ၍သာ ကြုံကြိုက်ချိန်၌ ပြောလေ့ရှိ၏။

ကိုင်ဇာ ကောလိပ်၌ ရူပဗေဒဌာနမှူး လုပ်စဉ်က အိုင်းစတိုင်းသည်

ပါမောက္ခတစ်ဦး မဟုတ်ခဲ့ပါ။ ပါမောက္ခရာထူးကို ထိုကောလိပ်ထက် ကြီးမားသော တက္ကသိုလ်ကြီးမှသာ ခန့်အပ်နိုင်၏။ သို့သော် အိုင်းစတိုင်းကလည်း ရာထူးအဆင့်အတန်းတို့၌ စိတ်ဝင်စားသူ မဟုတ်။ သူသည် ပကာသန လောကကို လုံးဝ ဂရုမစိုက်ချေ။ ထိုလောက၌ ပါဝင်လိုစိတ်လည်း မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် သူသည် သိပ္ပံ လောက၌ “ပဋ္ဌာန်းဝါဒ” ကို တီထွင်သူ ထိပ်တန်း နိဘာယ်ဆုထူးရှင် ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့်အခါမျှ “ပါမောက္ခ” ဟု အခေါ်မခံခဲ့ပါ။

*

အိုင်းစတိုင်းသည် သူ၏ သိပ္ပံအတွေးအခေါ်နှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို အမြဲတစေ အမှတ်တရ အကွက်တကျ ပြောပြနိုင်၏။ အလွန် မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသူဟု ဆိုရပေမည်။ သို့သော် သိပ္ပံ ပြဿနာများမှ အပ အခြား ဘာကိုမျှ ရေရေရာရာ မှတ်သားသတိရခြင်း မရှိချေ။ သူ၏ ကိုယ်ရေးရာဇဝင် စသော အကြောင်းအရာများကို မေးမြန်းလျှင် ကောင်းစွာ မဖြေတတ်တော့ချေ။ သူက မဖြေချင်၍ လှိုင်းလွှဲခြင်း မဟုတ်။ တကယ်ပင် မမှတ်မိ၍ မပြောတတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စများသည် ဘာမျှ အရေးမကြီးဟု သူ ယူဆသည်။ ထိုကိစ္စများ ကြုံလာလျှင် သူ၏ဇနီး ဒေါ်အယ်စာ (Elsa) ကို ခေါ်၍ အကူအညီ တောင်းလေ့ရှိသည်။

*

သိပ္ပံပါရဂူတစ်ဦး အနေဖြင့် သူ၏ အမြင်သည် လည်းကောင်း၊ ဝေဖန်ချက်သည် လည်းကောင်း ထက်မြက်စူးရှ၏။ သူ၏ လုပ်ရပ်များကို သူကိုယ်တိုင် စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာ၌လည်း ညှာတာခြင်း ကင်းမဲ့၏။ အဖြေမှန်သို့ ရောက်အောင် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ခြွင်းချက်မရှိ ဝေဖန်ရမည် သာတည်း။ စစ်မှန်သော ယထာဘူတ အဖြေကို ပိတ်ပင်ဖုံးကွယ်ချက် ဟူသမျှ သုတ်သင်ရှင်းလင်းရပေမည်။ သူတစ်ပါး၏ လှည့်စားခြင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် ပေါ့လျော့ခြင်း စသည်တို့ကို လက်ခံ၍ မဖြစ်တော့ချေ။

*

အိုင်းစတိုင်းသည် ပါမောက္ခ မဟုတ်စေကာမူ တက္ကသိုလ်၌ အချိန်မရွေး လက်ချာပေးခွင့် ရှိ၏။ သူ့ဟောပြောပွဲများ ဝက်ဝက်ကွဲ စည်ကားစမြဲပင်။ ကြာသပတေးနေ့ သိပ္ပံပညာရှင်များ ဆွေးနွေးပွဲကိုလည်း သူက မလွတ်

စတမ်း တက်ရောက်သည်။ ဥရောပ တက္ကသိုလ်ကြီးများတွင် ဉာဏ်ကြီးရှင် ဟောပြောပွဲ လုပ်တိုင်း သူ သွားရောက်စမြဲ။

ထိုထို ဤဤ ရောက်ရာအရပ်တို့၌ ပျော်ပျော်နေရန် အခွင့်အရေးများ ပေါများလေသည်။ သူသည် ဟန်မလုပ်တတ်ဘဲ အချိန်မရွေး ပြည်သူလူထု နှင့်အတူ ရောနှောကာ ဆိပ်ကမ်း သဲသောင်ပြင်များ၌ အပန်းဖြေတတ်၏။ သူ့အနေနှင့် သဲသောင်ပြင်တွင် ပက်လက် ကုလားထိုင်နှင့် လေညှင်းခံနေ စေကာမူ သူ့ဦးနှောက်မှကား အမြဲတစေ သင်္ချာသင်္ချာ ပြဿနာများနှင့် နပန်းလုံးနေလေသည်။ အဖြေမပေါ်သေးသော ပုစ္ဆာကြီးငယ်တို့က သူ၏ ပျော်ချိန် ပါးချိန်တို့ကို နည်းပါးစေသည်။

*

တစ်ကြိမ်က ကျွန်တော် (ဒေါက်တာပလက်ရှ်) နှင့် အိုင်းစတိုင်းတို့ အတူ လမ်းလျှောက် ထွက်ကြပါသည်။ ထိုနေ့က လေတိုက်၏။ အိုင်းစတိုင်းက 'ကျွန်တော် ယခုတိုင် လေဆိုတာ ဘာမှန်းမသိဘူး' ဟု မှတ်ချက်ချ၏။ သာမန် ကျောင်းသားအဖို့ လေဆိုသည်မှာ အပူဓာတ်များ ကောင်းကင်သို့ တက်သွားချိန်တွင် အခြား ကမ္ဘာတစ်နေရာမှ အအေးဓာတ်များ ဝင်ရောက် နေရာယူခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖြေဆိုပါမည်။ ထိုမျှ ဖြေဆိုတတ်လျှင် စာမေးပွဲ အောင်စမြဲတည်း။

သို့သော် အိုင်းစတိုင်း အဖို့ကား ဤမေးခွန်းမျိုးကို ဖြေဆိုရာ၌ ကျောင်း သားကလေးများလို မဟုတ်ဘဲ တစ်ကမ္ဘာလုံး မှောက်လှန်ကာ “လေ” အကြောင်းကို ရနိုင်သမျှ ပြောပြရချေမည်။ ဤကိစ္စမျိုး၌ မေးခွန်းထုတ်သူ မရှိစေကာမူ သူ့ကိုယ်သူ တာဝန်ပေးကာ အပြီးတိုင် အဖြေရှာ၏။

တစ်ချိန်၌ ကျွန်တော်က 'ဒီမှာ ဆရာအိုင်းစတိုင်း၊ နှလုံးအားနည်းတဲ့ သူများဟာ ဘာကြောင့် လေတိုက်ထဲမှာ အသက်ရှူ ကျပ်ကြသလဲ' ဟု မေးခွန်း ထုတ်၏။ သူ၏ ပထမအဖြေမှာ လေတိုက်ခတ်လိုက်သော အခါတွင် နှာဝ နားရှိ လေလျော့ပါးသွားလို့ ဟု ဆို၏။ သို့သော် တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်ခန့် အကြာတွင် သူထံမှ စာတစ်စောင် ရောက်လာ၏။ ထိုစာ၌ “ပထမ အယူအဆ မှားနေသည်။ လူ၏ မျက်နှာအပေါ် လေဖိအား ပြင်းသောကြောင့် နှာဝနားရှိ လေသိပ်သည်းလာ၍ အသက်ရှူကျပ်ခြင်း ဖြစ်သည်” ဆို၏။

*

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တစ်ချိန်က ဘာလင်မြို့တွင် ကျွန်တော့်အိမ်ကို အလည်လာစဉ် အိုင်းစတိုင်းသည် ပက်လက် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် တွေးတော ငေးမောနေ၏။ ကျွန်တော်က သူ့ကို ဘာမျှမပြောဘဲ အနီး၌ ဝင်ထိုင်၏။ သူက ရုတ်တရက် ထိုင်ရာမှ ထ ကာ 'တစ်နေ့က ကျွန်တော် ရေးတဲ့ "သံလိုက်ဓာတ်စာတမ်း" ဟာ မှန်တယ် ထင်တာပဲ။ ဒါပေမဲ့လို့ မသေချာသေးဘူး' ဟု ဆို၏။ သူသည် ထိုစာတမ်းကို ရက် လ တာရှည်စွာ ကြိုးစားပြုစုခဲ့သည်။ သို့သော် ချွတ်ယွင်းချက် အနည်းငယ်ရှိနေသည် ဟူ၍ သူ့ဟာသူ သံသယရှိရာ ထိုစာတမ်းကို သိပ္ပံအဖွဲ့မှ ပြန်လည်တောင်းယူခဲ့သည်။ ထိုချွတ်ယွင်းချက်ကို မည်သူမှလည်း အပြစ်တင်ဖွယ် မရှိချေ။ သို့သော် အိုင်းစတိုင်းက သူ၏ ပင်ပန်းမှုသည် အရေးမကြီး။ လုပ်ရပ်တစ်ခု၏ တိကျမှန်ကန်မှုက ပိုမိုအရေးကြီးသည် ဆိုကာ ထိုစာတမ်းကို အစမှ ပြန်လည်ရေးသားလေသည်။

*

အိုင်းစတိုင်းသည် သဘောကောင်း၏။ သဒ္ဒါတရား ရှိ၏။ သူတစ်ပါးကို နစ်နာအောင် မပြောတတ်၊ မလုပ်တတ်ပါချေ။ ဒုက္ခတွေ့နေသူများကို ကူချင် ကယ်ချင်၏။ သူ၌ ဘယ်သောအခါမျှ ပိုက်ဆံ များများစားစား မရှိသော်လည်း ရှိသမျှကို မျှ တ ပေးကမ်းတတ်၏။ သူ့အနေဖြင့် သူ့ဌေးတစ်ဦး ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ သို့သော် လောကီ ဓန စည်းစိမ်တို့ကို သူက တန်ဖိုးထားပါ။ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ရှုပ်သည်ဟု သူက ယူဆ၏။ ငွေဝင်များခြင်းကြောင့် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ရေး လျော့ပါးသွားမည်ကို သူ စိုးရိမ်၏။ သူ ရရှိသော နိဗ္ဗာန်ဆုတံဆိပ်နှင့် အတူ ဒေါ်လာငွေ တစ်သိန်းကျော် ပါဝင်လေသည်။ ထိုငွေများကို တစ်ပြားမှ သူ မကိုင်ဘဲ ဇနီးကို အကုန် လွှဲအပ်ခဲ့သည်။

ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားသူ အနေဖြင့် အိုင်းစတိုင်း၏ စိတ်သည် စကြဝဠာ၌ ကျက်စားသကဲ့သို့ သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ချုပ်ချယ်သော စည်းကမ်းဟူ၍လည်း ဘာမျှ မရှိပါချေ။ သူ့အား အိပ်ရာမှ ထ ရန် နှိုးရလေသည်။ အိပ်ချိန်ရောက်လျှင် အိပ်ရာဝင်ရန် သတိပေးရ၏။ သူ့ကို ဘာမျှ မကျွေးလျှင် မစားဘဲ နေ၏။ အစားအစာ ပေးလျှင်လည်း ရပ်နားခြင်း မရှိဘဲ ဆက်လက် စားသောက်နေတတ်၏။ တစ်ချိန်က ကျွန်တော့်အိမ်သို့ အလည်လာရင်း ဆီးသီး တစ်ပိဿာလောက် ကုန်အောင် စားသွားသည်။

အိုင်းစတိုင်းအဖို့ အိပ်ချိန်၊ စားချိန် ခွဲခြားခြင်း မရှိ၍ ဇနီးဖြစ်သူက သူ့ကို ကလေးသူငယ် တစ်ဦးပမာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရသည်။

*

တစ်ချိန်က တောင်အမေရိကပြည် ရိုင်အိုတက္ကသိုလ်မှ ဖိတ်ကြား၍ အိုင်းစတိုင်းသည် လေယာဉ်စီးကာ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ ဇနီးက သူလိုအပ်သော အသုံးအဆောင်များကို လက်ဆွဲသေတ္တာနှင့် အပြည့် ထည့်ပေးလိုက်သည်။ သူပြန်လာချိန်၌ ဇနီးက ထိုသေတ္တာကို ဖွင့်ကြည့်ရာ အားလုံးပင် သပ်ရပ် ကျနစွာ ရှိ၍ ဘယ်အမျိုးသမီးက ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးလိုက်ပါလိမ့် ဟူ၍ပင် သင်္ကာမကင်း ဖြစ်မိလေသည်။ အိုင်းစတိုင်းကို မေးမြန်းရာတွင် သူသည် ထိုသေတ္တာကို ဖွင့်ရန် လုံးဝ သတိမရခဲ့ချေ။ သူ့ဇနီးက ထည့်ပေးလိုက်သည့် အတိုင်း ပြန်လည် ယူဆောင်လာခဲ့သည်။

*

အိုင်းစတိုင်းသည် ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောတတ်သလို ရက်ရက် စက်စက်လည်း မုန်းတတ်သူ ဖြစ်၏။ သူ့မိတ်ဆွေ ဂီတရှင်တစ်ဦးကို သူ့ မိန်းမက အနိုင်ကျင့်လေ့ ရှိသည်ကို အိုင်းစတိုင်းက လွန်စွာ စက်ဆုပ်လေ သည်။ ရှေးက ခေါ်မပညာရှိကြီး အရစ္စတိုတယ်၏ဇနီး ဇင်တစ်ပီမှာလည်း ဥရောပသမိုင်း၌ နာမည်ကြီးသော မယားဆိုးတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ လင်က ပညာရှိကြီးတစ်ဦး အနေဖြင့် သဘောကောင်း၏။ မယားက အမြဲတစေ ဆူပူ ဆောင့်အောင့်တတ်၏။ ဘဝ သာယာရေးကို နှောင့်ယှက်ရသည်ကိုပင် ဟုတ် သည် ထင်နေ၏။ တစ်နေ့သ၌ မယားက ဆူပူရန်ထောင်ပြီးနောက် လင်က အေးတိအေးစက်ကြီး လုပ်နေသည်ကို မကျေနပ်၍ ဇင်တစ်ပီက ငိုချလိုက် လေသည်။ မိတ်ဆွေများ ရှေ့၌ သူ့မယား ငိုပုံနှင့် ပတ်သက်၍ အရစ္စတိုတယ် က မှတ်ချက်ချသည်ကား ‘မိုးခြိမ်း လျှပ်စီးလက်ပြီးလျှင် မိုးရွာချမြဲ မဟုတ် ပါလား’ ဟူ၏။

အိုင်းစတိုင်းကား အိမ်ထောင်ရေး အဆင်ပြေသူ ဖြစ်၏။ သို့သော် သူ့မိတ်ဆွေ၏ ဇနီးက လင်နိုင်ပွဲ ကျင်းပနေသည်ကို သူ့အနေနှင့် သည်းမခံ နိုင် ဖြစ်နေ၏။ ‘အဲဒီ ကောင်မကို ကျွန်တော်က သတ်ပစ်ချင်တယ်၊ သူ့လည်ပင်း ညှစ်ပြီး လျှာထွက်၊ အသက်ထွက်သွားအောင် ကျွန်တော်က ဟောဒီလို လုပ် လိုက်ချင်တယ်’ ဟု ပြောပြောဆိုဆို ခြေဟန်လက်ဟန်နှင့် စိတ်လိုက်မာန်ပါ

လုပ်ပြလေသည်။ သူ့အနေဖြင့် ဘဝသာယာရေး ဖျက်ဆီးသူများကို မုန်းတီးရာ၌ ယောက်ျား မိန်းမ ခွဲခြားခြင်း မပြုတော့ချေ။ မိန်းမသားဟူ၍ ပိုမို အလိုလိုက်လိုသော သဘော မရှိချေ။ အဖျက်သမားများကို လိင်ခွဲခြားနေစရာ မလို။

*

အိုင်းစတိုင်းသည် ဣန္ဒြေ သိက္ခာ ကြီးမားသော ကဝိကြီး တစ်ဆူပမာ ဟိတ်ဟန် အလျှင်း မရှိပေ။ ပြက်လုံးများကို ကြိုက်လျှင်လည်း သူ ရယ်သည်။ ရံဖန်ရံခါ သတင်းဆိုးများ ကြားလျှင်လည်း သူ ရယ်မောတတ်၏။ ပျော်ပျော်နေ သေခဲ ဆိုသကဲ့သို့ တိုတောင်းလှသော လူ့ဘဝတွင် စိတ်ညစ်ဖွယ်များကို သူ အလိုမရှိချေ။ ခွေးငယ်သည် သူ၏ကိုယ်မှ အညစ်အကြေးတို့ကို ဆတ်ဆတ်တုန် ခါချသကဲ့သို့ အိုင်းစတိုင်းလည်း အနိဋ္ဌာရုံများနှင့် အချိန်ကုန် မခံချေ။

*

သိပ္ပံပညာရှင်ဖြစ်၍ သူ့ဦးနှောက်မှာ ဂဏန်းသင်္ချာတွေနှင့် ပြည့်နှက်နေဟန် မှတ်ထင်ဖွယ်ပင်။ သို့သော် တစ်ချိန်က လမ်းလျှောက်ရင်း ပြောဖူးသည်မှာ ‘အမှန်တော့ ကျွန်တော်ဟာ စိတ်ကူးယဉ်သမားပါ။ ကဗျာဆရာများ အလှရာသလို တွေးတော ငေးမောရင်း သိပ္ပံပြဿနာ အဖြေများကို တွေ့ရှိတတ်ပါတယ်။ ဝတ္ထုရေးဆရာများက စိတ်ကူးနှင့် ဇာတ်လမ်းဇာတ်အိမ် ဖွဲ့ဆိုရေးသားကြတယ် မဟုတ်လား။ နောက်ပြီးမှ အဲဒီ ဝတ္ထုနှင့် လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်များကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရတယ်။ သိပ္ပံလောကမှာလည်း ဒီလိုပါပဲ။ စိတ်ကူးယဉ်မှု အလွန် လိုအပ်ပါတယ်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

သို့လျှင် အိုင်းစတိုင်း၏ ထူးခြားချက်သည် ပေါ်ထွက်လာ၏။ ဤလောက၌ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရသူများသာ စိတ်နှလုံး ပျော့ပျောင်းဟန် ရှိ၍ သိပ္ပံသမားတို့မှာ စက်ယန္တရားများပမာ ခက်ထန် မာကျောသည်ဟု ထင်မြင်ကြစမြဲပင်။ အိုင်းစတိုင်းမူကား စိတ်ကူးယဉ်သော သိပ္ပံပညာရှင်တည်း။

ဟစ်တလာနှင့် အိုင်းစတိုင်း

ဂျာမနီပြည်၌ ဟစ်တလာ၏ နာဇီအစိုးရ ပေါ်ပလာမိက အိုင်းစတိုင်းသည် ပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ လူမျိုးပေါင်းစုံ ဆုံစည်းရာ

ဖြစ်၍ သူ့အဖို့ စိတ်ဝင်စားစရာ ပေါများလှပေသည်။ သူ့မိတ်ဆွေများတွင် သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ဂျာမနီ တောင်ပိုင်းသားများနှင့် ရေဝတီများ ပါဝင်၏။

သူ့၌ ရေဝတီသွေးသား မကင်းသော်လည်း အစွဲရေပြည်၏ အမျိုးသား ဝါဒကိုကား သူ မထောက်ခံချေ။ အာရပ်နယ်မြေတွင် ရေဝတီတို့က ကိုလိုနီ နယ်သစ် ထူထောင်ခြင်းကိုလည်း သူ သဘောမကျချေ။ ကိုလိုနီဝါဒ၊ အမျိုးသား ဝါဒ စသည်တို့မှာ လူတို့၏ စားဝတ်နေရေး ကိစ္စလောက် အရေးကြီးသည် ဟု သူ မထင်။ ကမ္ဘာလူနေမှု အခြေအနေ တိုးတက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အမျိုးသားဝါဒများ ကျဆုံးရမည် မလွဲဟု သူ ယူဆသည်။

ရေဝတီများကို သူထောက်ခံသည်မှာ ဟစ်တလာ၏ သွေးခွဲစနစ်အရ ထို လူနည်းစုများကို အလွန်အမင်း နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်သောကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဟစ်တလာ တန်ခိုးထွားချိန်တွင် သတင်းထောက်တစ်ဦးက အိုင်းစတိုင်းအား ‘ခင်ဗျား ဟစ်တလာကို ဘယ်လို သဘောရသလဲ’ ဟု မေး၏။ အိုင်းစတိုင်းက ‘ခင်ဗျား ဟစ်တလာ မျက်နှာကို ကြည့်ရှုလေ့လာရင် ကျွန်တော့် သဘောထားကို သိသာမှာပေါ့’ ဟု ဖြေဆို၏။ ဖောသွပ်သွပ် မျက်နှာတွင် နှာခေါင်းပွပွ တစ်ခု အောက်၌ သွားပွတ်တံ နှုတ်ခမ်းမွေး တပ်ဆင်ထားသူ ကို အင်္ဂါရပ် ကောင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ထိုသတင်းထောက်နှင့် တွေ့ဆုံ ပြီးနောက် ဂျာမနီပြည်၌ အိုင်းစတိုင်း နေထိုင်ရေးမှာ ပိုမို ကျပ်တည်းလာ၏။

အိုင်းစတိုင်းက နာဇီ ဒေသကို စွန့်ခွာရန် ဝန်ခံလေးပါ။ သူသည် အမှန်တရားနှင့် လူသိကွာကို လိုလားသူ ဖြစ်၏။ စိတ်အေးလက်အေး နေ တတ်သူအဖို့ လူပိုက်များနှင့် ဝေးလေ ကောင်းလေ ဖြစ်၏။ နာဇီအန္တရာယ် ကို သူ သိ၏။ သို့သော် ကာကွယ်ရန် လုံးဝ မစဉ်းစားပါ။ သူတို့ ဇနီးမောင်နှံ သည် အင်္ဂလန်သို့ ခရီးထွက်ရာ ဘယ်လ်ဂျီယံပြည်သို့ ဦးစွာ ရောက်၏။ မိတ်ဆွေတစ်စုတို့၏ ကြိုတင် အကြောင်းကြားချက်အရ ထိုပြည် ဘုရင်မက အိုင်းစတိုင်းအား စောင့်ရှောက်ရန် စုံထောက်လေးဦး ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ် မိတ်ဆွေများကလည်း သူ့ကို တောရွာတစ်ခု၌ ဝှက်ထားကြရသည်။ နောက်ဆုံး ၌ အိုင်းစတိုင်းလင်မယား အမေရိကပြည် နယူးဂျာစီနယ် ပရင့်စတန် (Princeton) တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်နေပြီ ဟု ကြားရမှ သူ၏ ဥရောပ မိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့ စိတ်ချလက်ချ ရှိကြလေသည်။

ထိုအချိန် ၁၉၃၉ ခုနှစ်မှ စ၍ ဥရောပတစ်ဝန်းရှိ သိပ္ပံပညာရှင်များ သည် အမေရိကသို့ စွတ်ကယ်စွတ်ကယ် သွားရောက် ခိုလှုံကြလေသည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် အိုင်းစတိုင်းက သမ္မတ ရုစဗဲထံသို့ အဏုမြူလက်နက် ထုတ်လုပ်နိုင်သော သိပ္ပံပညာရှင်များ လူစုံ ရှိနေပါပြီဟု စာရေးအစီရင်ခံ ခဲ့သည်။ အမေရိကန် သမ္မတက ဒေါ်လာ ကုဋေ ၂၀၀ အရင်းတည်ကာ အဏုမြူ စီမံကိန်း ပြုလုပ်ရာမှ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး၌ နာဇီနှင့် ဖက်ဆစ် ဘက်သားတို့ အရှုံးကြီး ရှုံးခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

သိပ္ပံပညာရှင် မွေးမြူရေးစခန်း

ကိုင်း ... ဒီကမ္ဘာမှာ အဏုမြူခေတ်သစ်ကြီးကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သူ ဆရာကြီး အိုင်း စတိုင်း အကြောင်းကို သဘောပေါက်လောက်ရုံ ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။ သူ့အတ္ထုပ္ပတ္တိ အစုံ မဟုတ်ပါ။ သိပ္ပံပညာရှင်ဆိုတာ ဘယ်လို လူစားလဲ၊ သူတို့ကို မွေးမြူ ရင် စရိတ်စက ဘယ်လောက် ကုန်သလဲ၊ သူတို့ ဘာကြိုက်သလဲ၊ ဘာ မကြိုက်လဲ၊ သူတို့ ထွန်းကားအောင် ပျော်ရွှင်အောင် ဘယ်လို ထားမလဲ။

ယခုခေတ်မှာ နိုင်ငံတကာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း အမျိုးမျိုး ရေးဆွဲကြစမြဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ကြက် ဘဲ မွေးမြူရေး၊ ပျားမွေးမြူရေး၊ ပိုးမွေးမြူရေး၊ ကုံကုမံ စိုက်ပျိုးရေးများ ဌာနအသီးသီး ထားရှိသလို သိပ္ပံ ပညာရှင် မွေးမြူရေးကိုလည်း သီးခြား ထားရှိရမှာပဲ။

အိုင်းစတိုင်းလို လူရိုးလူဖြောင့် သိပ္ပံဆရာကြီး မွေးမြူရေးဟာ အမှန် တော့ ကြက် ဘဲ မွေးမြူရေးထက်တောင် စရိတ်သက်သာကြောင်း တွေ့ရှိ ခဲ့ရလေပြီ။ သူ့လခက မြန်မာငွေ ကျပ် ၉၀၀ ပဲ ကျတယ်။ သူ လိုအပ်တဲ့ ခဲတံနှင့် ဗလာစာအုပ်ဖိုးကိုလည်း သူပဲ အကုန်ခံတယ်။

အဲ ... သိပ္ပံသမားများ အသုံးအဆောင်ဖြစ်တဲ့ မှန်ပြောင်းတို့၊ ဓာတ် အိုးတို့၊ ဓာတ်ခွက်တို့၊ လုံအိုးတို့ကတော့ ဈေးကြီးသဗျ။ ဒါကြောင့် သူ့မိတ်ဆွေ များက ဘဏ်တိုက်မှာ သီးခြား ငွေတစ်သောင်း ရန်ပုံငွေ ဖွင့်ပေးထားရတယ်။

နောက်ဆုံးမှာ အမေရိကန် အစိုးရက အဏုမြူပုံး ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ဒေါ်လာကုဋေ ၂၀၀ စိုက်ထုတ်ပေးခဲ့တယ်။ ဒီအထဲက အိုင်းစတိုင်း တစ်ပြား မှ အသုံးမပြုခဲ့ပါ။ ဆိုင်ရာ ဌာနအကြီးအကဲများ အသုံးဘတ်ဂျက်အတိုင်း ပါပဲ။ ဒါက သိပ္ပံပညာရှင်မွေးမြူရေးနှင့် မဆိုင်ပါ။ အကုန်အကျ များတယ် ထင်ရင် သိပ္ပံဆရာကို မခိုင်းရုံဘဲ ရှိတော့မည်ပေါ့။

အိုင်းစတိုင်းက ပကာသနကို အလိုမရှိ။ အဲဒီ အချက်ကတော့ ပြဿနာ

ပဲဗျ။ လူတွေဟာ အများအားဖြင့် ပကာသနကို မလွန်ဆန်နိုင်ကြတော့ သူ့ကို ကြိုးကိုင် အုပ်ချုပ်သူများနှင့် စိတ်သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်တဲ့အခါ ဘာလုပ်မလဲ။

သူ့ကို အလုပ်လွှဲအပ်ပြီးချိန်မှာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သူက တော်သင့်သလို လုပ်ဆောင်သွားမယ် တဲ့။ သူ့ကို ချုပ်ချယ်တဲ့ စည်းကမ်း ဘာမျှ မထားရှိရဘူး၊ ဘယ်သူမျှ ဝင်ပြီး ဩဇာမပေးရဘူး၊ ဆရာ မလုပ်ရဘူးတဲ့။

အဲဒီ တောင်းဆိုချက်မျိုးဟာ ခွဲမကျလား။ ဘယ်ကမ္ဘာမှာ ဘယ်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ကမျှ လက်ခံနိုင်ဖွယ် မရှိပါ။ သို့သော် နက်နဲစွာ ပြန်လှန်စဉ်းစားကြည့်လျှင် ဒီလို နောင်ကြိုးမဲ့ တာဝန် လွှဲအပ်နည်းကို လူ့ပြည်မှာ မကြာခဏ ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် တိဟိတ်လောကမှာ ကြုံရပါတယ်။ မြန်မာပြည် အပါအဝင်ပေါ့။

သာသနာရေးလောကမှာ ဘုရားခေတ်မှ စပြီး ရှင်ဘုရင်များ၊ သူဌေးသူကြွယ်များက မိမိ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာ သံဃာတော်များထံမှာ ရွှေကျောင်း၊ ငွေကျောင်းကြီးများကို ဝတ္တက မြေယာ ကျေးကျွန်များနှင့် တကွ လှူကြသဗျ။ ဆရာတော်များ အပေါ်မှာ ဒါယကာများက ဘာအချုပ်အချယ်မျှ မထားပါ။ ပကာသန အလိုမရှိတဲ့ ဆရာတော်များက အလှူဒါန ကျောင်းတော်ကြီးများ လက်ခံပြီး သူတို့ မပျော်ပိုက်ချိန်မှာ တောထွက်ကြတယ်။ ဝါဆိုကျောင်း၊ ဝါးကျောင်းမှာ နေပြီး ဘာဝနာတရား အားထုတ်ကြတယ်။ အိုင်းစတိုင်းက လူအချင်းချင်း ဒါကိုပဲ တောင်းဆိုခဲ့တာ မဟုတ်ပါလား။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို ရိုင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာလည်း အိုင်းစတိုင်းလို ပကာသန ကင်းမဲ့စွာနှင့် ရိုးရိုးကျင့်၊ မြင့်မြင့်ကြံကြသူများ မနည်းပါဘူး။ ပုဂံခေတ်က အနော်ရထာမင်း၊ ရှင်ဒိသာပါမောက္ခ၊ အင်းဝခေတ်က တောင်ဖိလာဆရာတော်၊ ဆူးတွင်းပစ် ဆရာတော်၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်က အလောင်းမင်းတရားကြီးနှင့် ဆရာတော်ဦးဗုဓ်၊ တွင်းသင်းမင်းကြီး၊ အမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦး၊ ယောအတွင်းဝန် ဦးဘိုးလှိုင်၊ မျက်မှောက်ခေတ်မှာ လယ်တီဆရာတော်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ဟာ ဘောင်ခတ်ထားစရာ မလိုသူများပါ။ သူတို့ကို လွှတ်ထားလျှင် မဟုတ်တာ လုပ်မည့် လူစားတွေလား။ သူတို့ဟာ အလုပ်နှင့် တာဝန်ကို သိရှိသူများမို့ အိုင်းစတိုင်းလို ရွက်ဆောင်သွားတတ်သူများပါ။

သို့သော် မြန်မာတို့အနေနှင့် ဗုဒ္ဓတပည့်တော်များ ဖြစ်လို့ လောကီ
ရေးရာမှာ လျော့ပေါ့တတ်ပြီး လောကုတ္တရာကို ဦးစားပေးလေ့ ရှိခဲ့ပါတယ်။
ဒါကြောင့် သိပ္ပံရေးရာမှာ နောက်ကျခဲ့ခြင်းပါ။

ခေတ်သစ် အစိုးရများ အနေနှင့် လောကီနှင့် လောကုတ္တရာ မျှတတဲ့
ရာသီဥတု ဖန်တီးပေးလျှင် ကောင်းမည် ထင်ပါတယ်။ ဒါမှ သိပ္ပံပညာရှင်
မွေးမြူရေးစခန်းမှာ ဥပေါက်စ အိုင်းစတိုင်းကလေးများ ပြေးလွှားမြူးထူးနေ
ပုံများ မုချ မြင်တွေ့ရပါမည်။ ။

[စာမော်ကွန်း၊ အမှတ် ၅ (ဇန်နဝါရီ ၁၉၈၆)]

စစ်ကိုင်းသို့ချီ ဒေသစာရီ

ကျွန်တော်သည် ၁၉၈၄ ခု ဩဂုတ်လအတွင်း စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သဒ္ဒမ္မသီတဂူ ချောင်သို့ မန္တလေး ဦးမောင်မောင်တင် အဖွဲ့နှင့် ဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ အား အပူးအမြော် ရောက်ရှိရာ၊ ဆရာတော်က မကြာမီ ထုတ်ဝေမည်ဖြစ်သော သီတဂူ ရေအလှူတော် ဦးဆောင်သံဃအဖွဲ့၏ မော်ကွန်းတင် စာစောင်ကြီး အတွက် စစ်ကိုင်းသာသနာဝင် အကြောင်းကို တောင်ရိုးပျော် သူတော်စင် တို့အား ပူဇော်သောအားဖြင့် စာတမ်းတစ်ခု ရေးသားကူညီစေလိုသည်ဟု အမိန့်တော်ရှိ၏။

ကျွန်တော် အာမာဘန္တေ ခံယူခဲ့သော်လည်း စစ်ကိုင်းတောင် သာသနာ ဝင်မှာ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်မှ စ၍ များလှစွာသော စေတီပုထိုး နှင့် သူတော်စင်တို့ ထွန်းကားခိုမှီးရာ ဖြစ်၍ စုံလင်ပြည့်စုံအောင် တတ်နိုင် ဖွယ် မရှိပါ။ တောင်ယံတွင် ဗျိုင်းပျံသကဲ့သို့ Bird's eye view သာ အနိုင် နိုင် တင်ပြနိုင်ပါသည်။

စစ်ကိုင်းတောင် သာသနာဝင်၏ အစ စစ်ကိုင်း ဒေသစာရီကို တင်ပြ ပါမည်။

ယော နေကဝါရမ္မိ မရမ္မမဏ္ဍလံ၊

အာဂမ္မ သဒ္ဒမ္မဇုတိံ အကာ စိရံ။

ယောတထာဂတော၊ အကြင်ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လာခြင်း ကောင်း သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ မရမ္မမဏ္ဍလံ၊ သုနာပရန် တမ္မဒီပ မည်သော မြန်မာတိုင်းပြည်သို့။ အနေကဝါရမ္မိ၊ အကြိမ်များစွာလည်း။ အာဂမ္မ၊ ကြွလာ တော်မူ၍။ ဇန္တုနံ၊ မြန်မာနိုင်ငံသူ လူအပေါင်းတို့၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွား ကို။ ဒီဃဒဿိ၊ အရှည်မြော်ခေါ်တော်မူလျက်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ သဒ္ဒမ္မဇုတိံ၊ သာသနာတော်မြတ် ထွန်းလင်းအံ့သော အကြောင်းကို။ အကာ၊ ပြုတော်မူ လေပြီ။

အထက်ပါ ဂါထာကို အင်းဝမြို့ ဘကြီးတော်မင်းလက်ထက်တွင် အမတ်ကြီး မဟာဓမ္မသင်္ကြန် ပြုစုသော “သာသနာလင်္ကာကျမ်း” ၌ ဖွင့်ဆို ခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရား မြန်မာပြည်သို့ အကြိမ်ကြိမ် ရောက်တော်မူခဲ့သည် ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

မြန်မာတို့၏ သုနာပရန္တတိုင်း၌ ဝါဏိဇ္ဇဂါမရွာသား စူဠပုဏ်နှင့် မဟာပုဏ် ညီနောင်နှစ်ပါးကို စွဲ၍ ဘုရားသခင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော် မူစဉ်၊ ဝါတော် နှစ်ဆယ်ကျော်ကပင် သာသနာတော်မြတ် သက်ဆင်းစ ပြု ၏။ အမြဲအစွဲ အပျံ့အနံ့ကား မတည်ထွန်းလေ။ ထို့ကြောင့် နောက်တစ်ဖန် သာသနာပြု စေလွှတ်ပြန်ရသတည်း။

လက်လေးသစ်ခန့်မျှပင် အဖိုးတစ်သန်း ထိုက်သော စန္ဒကူးနီ တန် ဆောင်း ကျောင်းကို လယ်ကိုင်းအရပ်၌ အလှူခံ၍၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သီတင်း သုံးတော်မူသောအခိုက်၊ တစ်ရက် တစ်ရက်၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါတို့ အကျွတ်တတန် သောတာပန် စသော အရိယာ ဖြစ်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပြာသာဒ်ညင်သာ ယာဉ်ငါးရာဖြင့် ကြွတော်မူ သော ခရီးအကြားတွင် သစ္စဗန္ဓတောင်၌ နေသော သစ္စဗန် ရသေ့ကိုလည်း ခြေချွတ်တော်မူ၍ ဆဠာဘိည ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်စေတော်မူ၏။ ဝါဏိဇ္ဇဂါမရွာ ကုသိဒ္ဓိန္ဒ သူဌေးသား စသော ထင်ရှားသသူတို့ကိုလည်း တရားအမြိုက်ရည် တိုက်ကျွေးတော်မူ၏။

ဤသို့လျှင် သစ္စဗန္ဓ၊ ကုသိဒ္ဓိန္ဒ၊ မဟာပုဏ္ဏ အစရှိသော ခုနစ်ရက် အတွင်း အကျွတ်ရလေသော အရိယာအပေါင်းကို စွဲ၍ ငါတို့ မရမ္မမဏ္ဍလ အတွင်း သာသနာတော်မြတ် သက်ဆင်းစဖူးသည်ဟု သာသနာလင်္ကာကျမ်း တွင် ဆို၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သုနာပရန္တတိုင်းအတွင်း ဒေသစာရီ လှည့်လည် ရာတွင် စစ်ကိုင်းအရပ်သို့လည်း ကြွရောက်တော်မူသည်။

မြတ်စွာဘုရား မကြွရောက်မီ ကာလက စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး တစ်ခုလုံး မှာ ဘီလူးတို့စံရာ ဖြစ်၍ “ဘီလူးတောင်” ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ တောင်ဘီလူး ချောင်သို့ အဝင် မုခ်ဝ၌ ဘီလူးနှစ်ကောင်များ ယခုတိုင် စောင့်ကြပ်လျက် ရှိသည်။

ဇေတ အမှူးရှိသော စစ်ကိုင်းဘီလူးတို့သည် သားစိမ်း၊ ငါးစိမ်းစား ဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သောအသွင် ရှိပေမည်။ သို့သော်

သံသရာ၌ ကျင်လည်သော သတ္တဝါများ ဖြစ်သည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်များကို ကြားနာရသောအခါ အကျွတ်တရား ရရှိကြလေသည်။

ဘီလူးများ အကျွတ်တရားရ၍ သောတာပန်ဖြစ်ရာ အရပ်ကို “သောတာပန်ရပ်” ဟု ယနေ့တိုင် ခေါ်ဝေါ်လျက် ရှိကြသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၀၈၆ ခုနှစ်၌ တနင်္ဂနွေမင်းသည် ထိုအရပ်တွင် ဘီလူးတို့ အကျွတ်တရားရသော အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် “လေးကျွန်းမာန်အောင်” စေတီ တည်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဘီလူးအပေါင်းကို အကျွတ်တရား ရစေပြီး ဧရာဝတီမြစ်ကမ်း အထက်ဆိပ်သို့ ကြွရောက်၍ ရေသပ္ပာယ်သည်။ ရေသပ္ပာယ်သည့် ဆိပ်သည် “ချိုးတော်ဆိပ်” တွင်၏။

ဧတဘီလူးလည်း ရေသနပ်တော် အဝတ်စွန့်ရန် တောင်းခံ၍ ရေဆိပ်အထက် တောင်ထိပ်၌ ကျောက်စေတီ ပြုလုပ်ကိုးကွယ်လေ၏။ ဧတစေတီမှ ဧတဝန် ဖြစ်လာ၏။ “ဝတ်ရုံတော်ဘုရား” ဟု ခေါ်၏။ ဤဝတ်ရုံတော်ဘုရားသည် စေတီများတွင် ရှေးအကျဆုံး ဖြစ်သည့်ပြင် မြတ်စွာဘုရား၏ စစ်ကိုင်း ဒေသစာရီ အထိမ်းအမှတ်လည်း ဖြစ်သည်။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ မြတ်စွာဘုရား ကြွရောက်ချိန်နှင့် ပတ်သက်၍ ညောင်ပင်သာ ဦးပုညက တေးထပ်ဖြင့် ဤသို့ မှတ်တမ်းတင်ထား၏။

ရွှေကိုင်းသာလှ သောတာပန်၊

လောကမျက်မှန် ရပ်စခန်း၊

ဧရာဝတီ ရေယဉ်သန်းတဲ့၊

မြခန်းဌာန ရောက်သောအခါ၊

ကိုးကျိပ်ကိုးယောက် ယက္ခမှူးတယ်၊

ဧတဘီလူး ကြည်နူးဖူးမြော်လာ၊

တရားချိုမြ ဟောပြီးခါသော်၊

ရေစင်သီတာ သပ္ပာယ်ပြီးမှ၊

အံ့ချိုးရောင်ကြွ ရေသနပ်တော်၊

ပေးလိုက်လေသော်။

ဧတဝန်မည်ရ စေတီကျော်မှာ၊

သွင်းထားပူဇော် ရှိခိုးတင်ပြလေး။ ။

စစ်ကိုင်း ဒေသစာရီဖြင့် တောင်ရိုးပျော် သူတော်စင်တို့အား ပူဇော်

ပါ၏။ ။

[မှတ်ချက်။ ။မြတ်စွာဘုရား ကြွတော်မူစဉ်ကလည်း ဇေတဘီလူး အမှူးရှိသည့် ဘီလူး ၉၉ ကျိပ်တို့ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝတ်လဲတော်ကို ဌာပနာ၍ စေတီတည်ကြသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပုဂံခေတ်ဦး၌ ရှင်အရဟံမထေရ် ကြွတော်မူရာ၌လည်း ဇေတဘီလူး အမှူးရှိသော ဘီလူး ၉၉ ကျိပ်တို့ ကျွတ်တန်းဝင်ကြ၊ ရှင်အရဟံ၏ ဝတ်လဲတော်ကို ဌာပနာ၍ စေတီတည်ကြသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း။

အဆိုနှစ်ရပ် ရှိနေရာ၊ ယင်းအဆိုနှစ်ခု စလုံးလိုပင် ယုတ္တိတန်သည် ဟု သိတရူအဖွဲ့က မှတ်ယူပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်-

မိလိန္ဒပဉ္စာ၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ခေတ်ပြိုင် တိတ္ထိဆရာကြီး ခြောက် ယောက်တို့၏ အမည်များကို သာသနာနှစ် ၆ ရာစုသို့ တိုင်အောင် ဆက်ခံ သုံးစွဲနေကြသည့် နောက်ဆက် မကွဲလိဂေါသာလ၊ ပုရာဏကဿပ စသည့် အမည်များ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဘုရားရှင် ကြွစဉ်က ဇေတဘီလူး၊ ဇေတဝန်ဝတ်ရုံတော် ဟူသော အမည်များလည်း ရှင်အရဟံ ခေတ်သို့တိုင်အောင် ဆက်နွှယ် ဆင်းသက်လာသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။ ။]

[သီတဂူမော်ကွန်းတင် ငါးနှစ်ခရီး။

ရန်ကုန်၊ သိဒ္ဓိမြိုင်ပုံနှိပ်တိုက်။ (၁၉၈၆)]

Preface

It is not quite clear how anyone could think the following collection of short stories by Nyo Mya improved by a preface from me. True it is that we have known each other for some time, and that I have, in theory, been charged with certain selected parts of what is called his education. But the charge rested lightly on me as I was soon made aware that I was dealing with a very recalcitrant member of society, as easily moulded as a piece of granite. I let him go his own wicked way. These little tales are amongst the results. Fortunately he has written in English and I am spared the agonies of official Burmese literary criticism : counting the ogres and the princesses (of whom I perceive only one in this collection): decreeing the author decadent: complaining that his sentences are indecently short and by no means as complicated as tradition demands: deciding that since he does not use the correct flowers of speech he must be original and therefore worthy of instant damnation. I am also spared brawls over the publication of this book: whether it will appeal to the Text Book Committee, and if not why not. And then in modern Burmese Literature, one is never quite sure that the apparent author is the real author, and one is hopelessly entangled in a mass of horoscopes and *avbazaras*. Nyo Mya, damning his ancestors, their *gaungbaungs* and dignity, has written to please himself, and without reference to the rules, has succeeded in pleasing others as well—myself among them.

I remember clearly the day in 1933 when the author was first introduced to me and to Rangoon by his distinguished cousin Tet Htoot. As a polite *anyatha* he parked his large Burmese cigar on the verandah and surveyed me with the impassivity of a dying lizard. His remarks I do not remember, though had I then known what I know now, that in general he uses his mouth only for the passage of food I might have paid more attention. His cousin bade me beware of this corpse for one never knew what it might do. This is not the place to discuss in detail the justice and wisdom of the warning, but just and wise it was. The author's career has been chequered. The University failed him once in the Intermediate, and had a strong desire to fail him again. Universities like Burmese literature proper, must be managed according to rules or they will collapse in disorder. Some discretion is needed, however, in applying rules to students, so, summoning all its strength the University, I am pleased to say, contrived to find the necessary discretion to permit the author to enter the English Honours Class. It was in the English Honours Class that he acquired the slave mentality which is so prominent a feature of his character. He also drank a good many cups of tea at other people's expense. I do not know what else he did, but the fact is good brains and special talents cannot always be developed by rule of thumb. And, as our author strikingly proves, outward appearances are very deceptive.

I will now flatter myself upon my acquaintance with the author. I do not know of any other Burman writing in English who expresses quite the same sentimental irony in quite such excellent English, or whose blend of Western ideas and references with a Burmese background is quite so agreeable. Certainly, his tales have been arraigned in public for immorality. It is alleged, substantially, that he does not write in harmony with the morals of St. Thomas Aquinas. Vice is not clearly distinguished from virtue, and neither get their just deserts in

the last paragraph. This deficiency in the author is due, I suppose, to his being more catholic than Catholic, more universal than Roman. And then he has not made that detailed study of St. Thomas Aquinas and Papal Encyclicals which will soon, one hopes, be common amongst good Buddhists.

But I live in great terror of falling into the ways of official Burmese criticism which oscillates between total rejection and paeans of triumph and praise. Either the author is no author, or, proved a genius at the age of three, he continues unspotted till his death. Nyo Mya cannot be worked into this simple system. His little pamphlet contains dreams by day and dreams by night. It shows a good deal of youthful emotion and idealism, yet more maturity of construction and expression than is common in Burma. Nevertheless, in spite of a regard for truth which takes note even of flatulence, he does not favour us with much contemporary realism. Who would suppose that Capitalism ravaged through the land or the Imperialist Bloodsuckers were sucking blood in the most outrageous manner ? Where are Nyo Mya's curtsies to our official democrats and where does he perform the right Mandalay crawl before our industrious patriots ? Where is 'nofootwearing', and invulnerability, and all the rest of our notable bloody pantomime ? Not forgotten—that is sure. Our comedians will receive attention in due course, and will look more comical at the end of the drubbing than at the beginning.

Meanwhile, leaving what we have not for what we have, Nyo Mya proves to the world that English is no hindrance to the development of a special literature in Burma. In his hands and those of his friends, Burmese literature, whether English or Burmese be the medium, is certain of a successful future, and of a wider appeal, perhaps, than in the past. Though the language of these tales is English the atmosphere is completely Burmese. They have a charm quite distinct from

anything a European brain could produce. I will leave the readers to discover this for themselves.

University College,

RANGOON.

F. W. W. RHODES.

31st. July 1939.

[၂၆] NYO MYA (1939)

The Samsara

Such a still, beautiful night! How slowly the moon raised herself from her couch of silver. How lazily the one gauzy cloud floated against the blue black of the bending sky, borne aimlessly on by the slow breath of the sleeping zephyr. How utterly happy I was, sitting there on the dreamy little bamboo bench in the back garden with her, who was my sole joy and only care beside me. Fair were the white roses around us bending under their fragrant heaviness of dew.

We were speaking of the forms under which in the past ages we had lived. I asked of her, "Dost thou remember, dearest, having been loved in the distant erstwhile, when you were not yet one of the prettiest belles of the present?"

* * *

"Of course they loved me," said she. "When I showed myself at Benares, dressed and coiffed according to the latest fashion of the time, the most handsome and the richest katriyas went out of their way to compliment me upon my toilet, and to offer me, in exchange for a kiss, golden shells and precious stones that Indian slaves bore behind them upon purple cushions. Later on, at Rome, it was for me, impudent and magnificent courtesan, that lecherous cardinals quarrelled in the streets after the mass, or after supper in the cloisters. I was the very austere spouse of a pig-tailed mandarin who said to me in adoration, "There are saints not withstanding, since you exist." And I remember having been the promised bride of a French lieutenant

who had himself killed in the battle of Marengo because on the day of his starting for the war I refused him the rose from my bosom."

* * *

I was highly delighted, not without some jealousy, however, to learn that my sweetheart, in all her anterior existences, had possessed the wherewithal to please. "And," I asked her, a little uneasy, "Dost thou remember in all the hours of the past, having loved?"

* * *

"Certainly I do," said she. "Queen of the Arabs, at the head of my army, I fought the Scythians who came to steal the treasure amassed beneath our tents; but after the victory, I stabbed my own breast with a very keen poniard because one of my favourite young warriors had been slain in the combat. Clad in furs, I have adored, in my subterranean hut, a stalwart Eskimo, fisher of narwhales and walrus. I have coquetted, not without some tenderness, on arising in my chamber of a marchioness, with a Jew—fresh as a young damsel, and with a German Viscount—painted like a girl of the opera. I have been a little grisette who sang a song while watching for the coming of her lover beneath the drooping flowers of a garret window, and a slender, blushing Russian maiden awaiting with a beating heart the entrance of the bridegroom."

* * *

That she had loved so many times was somewhat annoying, but at least, so I thought, it proved the tenderness of her heart persisting athwart the ages. I assumed the air of one deeply gratified. "Kyi," I asked her (Oh, how anxious I was this time), "dost thou remember, having been, in those vanished days faithful?"

She thought. She studied a long time. Then at last, "No", she said, "I do not remember it."

This speech, as you can imagine, hurt me cruelly. How could I believe in the present constancy of a woman who in no epoch had been constant ! My despair was not relieved when, throwing her arms around my neck, "No, no, of that I've no recollection ; but come, I'll try to remember it," said she, " in the future existences."

[The World of Books (July 1935)]

Innocence

A solitary country road – cool and dark in the shadow of the mango trees, hot and glaring where it emerged, and after a short run dipped into the Chindwin river. On the river a few fishing boats were at work, and across the wavy waters the sun shone like a great, dazzling sword.

By the roadside, just at the entrance to the boulevard of mango trees, lay a something that it were unjust to call a brute, since it is left to man alone to produce a thing so abhorrent. Hirsute, uncouth, horrible. Polluting the sweet air with his foul breath, and the tender wayside blossoms with his filthy rags, Ba Nyein – this human Caliban, lay there motionless, his bristling chin resting upon his grimy hands, his bloodshot eyes fixed sullenly upon the distant village.

A born scoundrel, he found honest labour incompatible with his criminal self. He had just run away from the wealthy U Toke's house where he was a half-time *sa yin-nga*. They called him a sloth, just because he would not work. "Work, curse them: Me work!" he snarled, his lowering eyes on the tinkling white pagoda, "Does U Toke work? No. Never." Turning round he spat on the unfortunate dried leaf with infinite scorn.

Suddenly a sound of footsteps was heard, and Ba Nyein draw back into the bushes, where he could watch unseen.

A girl was coming along the wood-road, alone. She was the *thugyi's* daughter, a fair childish creature, with the fine

delicate beauty of the petted offspring of wealth. Black curls fell about her lovely, innocent face. One hand held flowers, the other hung by her side, and on one finger blazed a splendid diamond.

Behind the bush Ba Nyein quivered as the girl came nearer. His coarse lips drew back from his discoloured teeth, savage cunning was in his lurid eyes, and his fingers moved greedily. With sudden noiselessness he rose and stepped forward.

The girl stopped. Her angelic face blanched. The innocent black eyes fixed themselves upon those of the hardened wretch with a look that might have softened a heart of stone.

And suddenly that cruel face changed—savage ferocity, brutal desire, vanished. The hulking form shrunk, trembled, and drew humbly back to let the maiden pass, as though the pure glance had pierced the hard crust of viciousness down to that better human nature that can never be utterly eliminated.

Had it ? — No.

Walking behind the maiden, until that moment unseen, was a superb grey-hound whose two rows of magnificent teeth reflected the sun's rays even more strikingly than did the splendid diamond on the girl's finger !

[The World of Books (August 1935)]

Tun Khin & I

(To my dear "Naung Htoot" who has jogged my elbow and suggested that Swiftian strains might be revived in Burma, I, Nyo Mya, hereby most respectfully dedicate this little article.)

With apologies to Jonathan Swift

Tun Khin and I. Both brilliant, both idiotic, both arcadian, both so chivalrously and so indefatigably of the world of *nauk-po's*, yet both F students too. Tun Khin snores serenely in No. 49, Thaton Hall, and is by "force of habit," always in front of the Central Dining Hall ten minutes before the bell whistling, kicking the green grass, or jingling his bunch of keys. An obscene yet amusing Maubin bloke, who has been posting letters to Ma Pu Tin of the Junior B.A. class. Inya maids desired him for their more sophisticated and more nonsensical talking parties, because he could be so cheerfully dumb, and knew the Scott Market. It was at one of the Pali classes early in 1933 that he first met, or rather saw, Ma Pu Tin. If Ma Pu Tin thought, how unsuitable, it was only what any normal person in the world must think about these two. Afterwards Tun Khin wrote to her continually, and became melancholy. Ma Pu Tin judging by his letters and her occasional glances at corridors and stairways, thought him anaemic, dull, doltish, hirsute and servile, and the most uncompanionable man of her wide acquaintance.

The other day, feeling like chatting awhile and warming up my nose, I went to Tun Khin. But, by the thirty-seven Nats

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

I swear, I have never seen such a sight. Tun Khin lay "swallowed up in spleen." He seemed, as one just crept out of bed after a three-days' sleep. One greasy U.T.C. puttee, the both ends of which met in his mouth, was coiled loosely round a birds'-nest of his head. His torn Penang longyi widely exposed a ragged shirt and a great part of his sweaty, jonquil thigh. Scorched were his shins, his legs were bare, but well embrowned with dirt and hair a rug was over his shoulders thrown - a rug for night-gown or anything of that sort he had none. His Japan-made ash-tray stood, as a spittoon, between his legs to spew or spit in. His *aik-si-tan* cheroot, half unsmoked, lay by the side of his stinking pillows.

In such accoutrements I found my dear Tun Khin, with his eyes drowned in smoke and weeping. Four feet away, beneath the table in the immediate neighbourhood of a pair of unresoled Roanko's, the remaining tablets of a Cadbury's packet were rotting. "What can ail thee, friend Tun Khin, so haggard and woe-begone ? Why will you dose your pate that way ? What the hell makes you lie abed so dammed and so late ? The linnet, the thrush and the finch are chanting their matins in every bush, and every frog croaks in every gutter. Won't you salute the rising *Ngwe-san-da* with your usual *Phaw-kwa-way* ? Hey, Tun Khin, dear Tun Khin cheer up and sing How ! not a word come from the garlic-flavoured lips ?"

Whereat I gave him some familiar thumps and a College joke to cure the dumps. Then at last, the joskin, oppressed with grief, cried "Pu Tin !" thrice, and sighed the rest like the sizzling away of a slow puncture.

"Dear Tun Khin," I said, sedulously keeping my distance, "though I dread to ask, yet ask I must is Pu Tin dead ? Were that the case, well, hereby my heartfelt congratulations to you. Come, tell me, has she played the whore ? O Tun Khin, I would it were no more ! Why, plague confound her new *sadone* ! Has the small or great pox sunken down her

nose, or seamed her face ? Be easy, dear, it's but a common case".

Grasping the chair with both hands, I listened. "O Nyo Mya ! An unquiet heart is mine ! Beauty is but a varnish which time and accidents will tarnish, I know. But oh ! Pu Tin has contrived to blast those beauties that might be everlasting everlasting. Imagination cannot guess, nor eloquence define, how that heartless, charming Inya siren has betrayed my purest emotions. Who can conceive such an envenomed dart to pierce such lukewarm lover's heart"

"Why, hang her," I intervened, "So coy she seems, but I know she loves that limping-gorilla chap Lu Tin or is it Pe San ?"

"Friend Nyo Mya, I could excuse this, and with the magnanimity of a Sydney Carton at that. Hasn't every nymph leave to choose her own Ko Ko ? Nor could I complain were it that she loves a more deserving swain. But oh ! you do not know her crime, a crime that shocks all human kind ! It's a deed hitherto unknown to the female race—a deed at which even the sun should hide his face. Dear Nyo Mya, please take away your body, and be better employed producing some jolly limerick about your dratted Lucy Mya. Unavailing is your advice, leave me to my own despair and die. O Mother *Thurathadi*, on the mud-bricks that entomb me, please, for a monument to aftertimes, engrave these rhymes:

*Here Tun Khin lies, by Pu Tin slain,
Yet dying, never told his plain.*

Farewell, this vain, empty, bloody world ! But hark ! I hear the wails of *Awizi*; and there — behold King *Yama* stand with a whip of scorpions in his hands. Lo, the flames of *Yawyuwa* ! And Charon from his leaky wherry beckoning to waft me over the ferry. I come, wait a minute, I come. See, see, that's *Seinsamana*, Satan's Oriental half sister, leering at me. Begone, harlot minx unhand me !"

"Dear Tun Khin, I fear you'll be mad indeed, you must purge and bleed, yes, bleed. And now, by friendship's sacred laws, I conjure you tell the cause. Relate, relate Pu Tin's horrid fact, and I will gladly share your fate."

"Ah, my heart must rend to force it out, yet when conjured by such a friend Think my dear Nyo Mya, how my soul is racked ! This nose, this very nose, knew the fact. Now, since out it must, bend your ear, come on But, when you see me laid in dust, thou shalt never impart this secret no, not even to Lucy Mya who keeps your heart ! How would the virgin souls of Inya bemoan such a crime that is unknown to all their fair sex. Don't whisper to the rattling reeds this, the blackest of all female deeds. Nor blab it on the lonely Mount Popa, where Echo sits, and listening mocks. Nor let the Monsoon's treacherous gale, through Rangoon University College, waft this direful tale. Nor to the chattering skylarks and vultures discover Pu Tin's foul disgrace. And mind you, if you fail in these my parting admonitions, my spectre will hover nightly round your bed ... And yet I dare confide in you, dear little Nyo Mya So, now take my secret, and adieu ... No wonder how I lost my wits; Oh ! Pu Tin ... Pu Tin ... Pu Tin ... there is a worse word ... Pu Tin suffers from flatulence !!!"

[The World of Books (September 1935)]

A Tragedy

"One more, Uncle Nyo Mya," little Ah Ni pleaded, "I just must hear one more !" So I had to succumb.

"I'll tell you the tragedy of two little kittens," I began.

"What is a tragedy ?" she asked.

"Wait till I'm done, my dear, and then you'll know.

"Once upon a time, when Uncle Nyo Mya was a wee *cha-tait*, there lived in our barn in Amyint a mother-cat, and she had two pretty little kittens. One was gray with white stripes and the other was white with gray stripes.

"These two little kittens played hide and seek all day long and at night they slept on the soft hay. Whenever I went to peep at them, the mother-cat told me in cat language that I was intruding and that she owned that barn. One day, when I went to peep, what do you think I saw ? I saw a little striped kitten lying on the barn floor as still as could be. It was dead. My dog Yan Lon had killed it."

"Was it bloody?" said Ah Ni, winking fast.

"The next day I went again to peep, and what do you think I saw ? I saw the mother-cat sitting all alone. She did not scold me. She mewed. I said, 'Mother-cat, where is your little kitten?' but she only mewed."

"Oh dear !" said Ah Ni, "Go on !"

"There's nothing more to tell you," said I, "I never saw the little kittens again."

"Is that the end?" asked Ah Ni.

"Yes," I said.

Then Ah Ni's little, round eyes flooded, and her chin quivered. "Oh, what a dreadful story. I don't like it ! Make another end to it !"

"But I can't !"

Then the tears rolled down and she pressed her soft wet cheeks against my face. "Well, listen then," said I. "I never saw the little kittens again, but ... but ... by-and-by the mother-cat gave birth to two more little kittens; and one was gray with white stripes and one was white with gray stripes, just exactly like her other little kittens ... and ..."

"And so she was happy again," finished Ah Ni, beginning to smile once more. "Oh, I'm so ... so ... glad for the mother-cat ... That was a lovely tragedy !"

[The World of Books (December 1935)]

The Hell-Hound At Large

Escaped from Awizi, a devil in the form of a black dog. Had been during his brief span on earth a base object of universal odium and execration, – sentenced to Eternal Damnation for Treachery, Theft, Presumption, Intrigue, Pettifogging, Sadism, Churlishness, Vulgarly etc. A pimping knave with avuncular pretensions to some cheap wiggling wenches from a well-known Hostel, he was also a hectic popularity-hunter, shamming interest in Games, Concerts, Associations ect., menacing the public places with his unwanted presence though generally welcomed everywhere as small-pox. His only distinguishing marks have been the abominable V. D. ulcers on his neck and buboes due to copulation with his own wife.

Will finder please kick him back to Hell ?

YAMAMIN

[Oway or The Voice of The Peacock :
The University Students' Union Magazine,
Vol. V, No. 1 (January 1936)]

Likes And Dislikes

(With Apologies To Padraic Colum.)

O, to have a little wife !
To own her heart and soul and all !
All sorts of books upon a shelf,
That stands erect against the wall !

To have a child that smiles and cries
In cradle swinging up and down !
To spy my child, from tiring book,
Catching at her mother's gown !

I could be happy all the day
Reading by my wife and child,
And sitting happily to tea
With a spouse who's sweet and mild,

I'm weary of my 'texts' and 'notes'
Examinations ever rotten, foul ;
And tir'd I am of puffs and buns
And the stinting meals and the tutors' howl !

[The World of Books (March 1936)]

Chasing The Butterfly

A butterfly with rosy and opal wings, like a winged blossom, flitted from flower to flower, rising, dipping, hovering over the meadow I, a child, trying my first steps on the daisied turf, saw and was seized with a desire for the dazzling insect But the butterfly kept on its way, resting now upon a lily stem, now upon a grass blade, under my eye always, but always just out of reach.

From the meadow fresh and flowered, the butterfly passed to an arid plain. I ran after, dead to fatigue, seeing nothing but the gorgeous insect – an elusive thing, gone like a flash as I put out my hand. Pursuing I had grown from childhood to manhood; but with all the craving youth, all the unquenchable desire of possession, despite every failure, urging me on after this beautiful mirage. A moving vision that steeped its bill in the calyces of flowers, beat its wings inaudibly and fled, light as a perfume, on the “breath of the breeze”

Hours and years passed in this insensate chase and the insect and I had reached the top of a mountain, no other than the culminating point of Life. Here I hesitated, the descent was so precipitous But the mountain passed, green dells and verdant parks appeared. There, too, at the mountain's foot, was a great inclosure, with tombs inside, and with a yawning wide portal, beyond which there were only stones and brambles. To this inclosure, following the incline, the butterfly took its way, and to this inclosure, following the butterfly, I, an old

man now – for age had caught me as I left the crest – raced with a step faster and faster

One by one the flowers vanished; the butterfly rested now on the dead roots and branches, and scarcely and I crossed the portal of the inclosure when I stumbled and fell and the butterfly grew dull and faded.

In vain, too, I sought to rise again and chase my chimera. I could only extend my beseeching arms to it Then, as if touched with pity, the butterfly, little by little, narrowed the circle of its flight, softly to rest on my dying brow. I raised my hand – it was mine at last, the rose and opal vision, and – it was not a butterfly, but a simple sunray I had spent my life pursuing.

[The World of Books (September 1936)]

Anarchism

Anarchists want liberty to the extent of lawlessness. They have apparently reached the conclusion that every method of human cooperation has proved a failure, and they propose to destroy all co-operative human restraints. Anarchy is therefore the exact opposite of Communism, although some confound them. While Communism would destroy all Individualism and compel the whole world to share alike, Anarchy would destroy all laws and social restraints so that each individual might do as he pleases. Anarchism is merely destructive : so far as we can ascertain, it has no constructive features. It probably considers that it has a sufficient task on hand to destroy the world, and will better let the future battle for itself in the matter of reconstruction.

The following extracts from a sixteen page booklet published by the London Anarchists gives some idea of their wild and desperate notions :-

“The belief that there must be authority somewhere, and submission to authority, are at the root of all our misery. As a remedy we advise a struggle for life or death against all authority – physical authority, as embodied in the state, or doctrinary authority, the result of centuries of ignorance and superstition, such as religion, patriotism, obedience to laws, belief in the usefulness of government, submission to the wealthy and to those in office;-in short, a struggle against all and every humbug designed to stupefy and enslave the

workingmen. The workingmen must necessarily destroy authority : those who are benefitted by it certainly will not. Patriotism and religion are sanctuaries and bulwarks of rascals; religion is the greatest curse of the human race. Yet there are to be found men who prostitute the noble word 'labour' by combining it with the nauseating term 'church' into, 'Labour-Church'. One might just as well speak of a 'Labour-Police'.

"We do not share the views of those who believe that the State may be converted into a beneficent institution. The change would be as difficult as to convert a wolf into a lamb. Nor do we believe in the centralization of all production and consumption, as aimed at by the Socialists. That would be nothing but the present State in a new form, with increased authority, a veritable monstrosity of tyranny and slavery.

"What the Anarchists want is equal liberty for all. The talents and inclination of all men differ from each other. Every one knows best what he can do and what he wants; laws and regulations only hamper, and forced labour is never pleasant. In the state aimed at by the Anarchists; every one will do the work that pleases him best, and will satisfy his wants out of the common store as pleases him best."

It would seem that even the poorest judgment and the least experience would see in this proposal nothing but the sheerest folly. In it there is no remedy either proposed or expected: it is but the gnashing of teeth of the hopeless and despairing. Yet it is the extremity multitudes are being driven to by the force of circumstances propelled by Selfishness, which, with Knowledge and Liberty as its servants, dominates the world today.

The Picture Of Peter Pan

Do you know Peter Pan, that little good boy who never grew up but remained always in touch with everything that was pure and beautiful ?

I am looking at a picture of his statue which was placed in Kensington Gardens, London. I see the figure of a bare-legged, bare-armed, earnest-faced, little lad standing on a high pedestal representing a hill-top.

Peter Pan is piping a tune as he dances along the hill-top, and as he pipes, all the wild things of the earth – the little creatures of the furtive foot and the frightened heart – come out of their hiding-places without any fear. The fairies creep neer, the birds flutter close, the rabbits, the squirrels, and even the field-mice and snails, come and listen to the wild sweet music that rings out so hauntingly about them.

I watch the men and women who have come out to look at Peter Pan, and I notice that their faces wear an expression of half wistful enquiry, as if they realize dimly that there is a hidden significance in the little statue and are trying to understand what it means.

You know many people nowadays are attracted and influenced by the thought that brotherhood is a very real fact, by the idea that Humanity is one great family, of which no member can reach real happiness while another member lives a degraded, an impure, an ugly, oppressed life. That Brotherhood is a very real thing is an old, old, teaching, older far than

the oldest member of the Y. M. C. A. or the Oxford Group, for a letter which was written nearly two thousand years ago, said, "We are members one another, and if one member suffers, all the members suffer."

As I look at the statue of Peter Pan, I feel that one thing it was meant to teach us must surely be that we have to try to extend the idea of brotherhood to our animal friends, and to show how beautiful our relation to them might be, if all cruelty and fear between them and us could be for ever be done away with.

So I stand and watch the picture of the child piping to the wild things that come out to listen to him without fear, and I dream of the day when the Earth should be full of the knowledge of Universal Brotherhood, and when we should neither hurt nor destroy our speechless friends

For in the woods a Spirit walks

And it said,

*For the dumb and for generations of them that have no
voice, my speech is*

For them too, help comes.

[The World of Books (December 1936)]

Evil Passions*

I was dying. A great awe stilled my emotions, save jealousy. At the side of the bed knelt my wife, and at the foot stood the man I hated. I fixed my eyes upon him as if I would read his very soul. He would marry my wife. How I hated him. He was my doctor, aye, this dratted, bogus *beindaw saya*¹, and as a physician had he given me the utmost benefit of his skill? No, *he was my enemy*. I grew weaker and weaker. I was conscious that my enemy placed his hand over my heart and I tried to gather strength to throw him off and kill him – then came a blank.

When I awoke I was in a grey world. A low sky of grey clouds, a land of huge grey stones, and at my feet a sullen grey sea. At first I thought I must be dreaming and would awake to the familiar bedroom, with its dim oil-lamp and odour of herbs and drugs. Then I remembered. I had died. This dreary, strange place must be some new world. Was it inhabited? I arose to my feet. What I had taken for huge masses of grey rock I perceived to be numbers of strange beings with curious ape-like, impish faces and their beady eyes filled me with terror.

“What is the name of this place?” I asked of the nearest devilish creature.

My question caused a strange confusion among them. The regard of their fishy eyes became more than I could bear.

* Part of the story is based on a Burmese poem by Saya Myint.

1. The village medicine man.

In terror, I fled. Over the rocky ground I stumbled, till I saw a human being standing before me – it was my enemy, the doctor !

“You dead, too !” I gasped.

“I left soon after we closed your eyes,” he answered.

“Where are we ?” I asked.

“This star is one of the constellation, the *Duwun*,”² he replied. “I met the spirit of a man who had passed a century here and he told me. He left because I came. Only two are ever placed here at a time with these creatures. You died hating me, and I hated you in return. We are here to live a century together, to learn the lesson of brotherly love.”

Again we gazed silently into each other’s eyes.

* * *

“Back from the jaws of death !” My wife exclaimed.

“Back from the jaws of evil passions,” I tearfully replied as I looked into her true and loving eyes.

My enemy had been accidentally killed, they told me, just two hours after they thought Death touched me.

[The World of Books (September 1937)]

“When Adam Delved And Eve Span

It is peaceful and pleasant for us, buffeted by wheels as we are in this foolish, madcap machine Age, to picture to ourselves the scene serene when the Ole Man of the race delved for good and our universal mother remained in the cave and wove garments for him and for her and for their children.

To-day we have wandered far away from that idyllic scene, and Lord Horder, in his new book (*“Health and a Day”*, a collection of his various addresses on general aspects of medicine and modern life, published by J. M. Dent and Sons, price 7s, 6d.) does not, of course, suggest that we should return to it. Though the nudists and Mr. D. H. Lawrence have apparently gone back farther still. What Lord Horder maintains is that together with the passing of the spade and the spinning wheel, *tranquillity* has passed also. Which gives birth to two interesting, “highly debatable” questions: (a) whether this is necessary, and (b) whether the fact that we have lost our peace, in body and in mind, is not the key to what is wrong with our life today.

Tranquillity is a strange word, but one of those whose very sound carries its own meaning, and which our League of Nations at Geneva has lost. We have lost it as individuals and probably, for that reason, we have also lost it as nations.

Nowadays few men dig any more, and still fewer women spin. Machines do both. We just press a button or pull a lever and we are clothed and we are fed. Life has become mechanized so far as its necessities are concerned. Our labour saving devices

are so efficient that we *save* quite a lot of time one way or the other. But what do we do with it when we have saved it ? The Scientists among us make more machines to save more time, and the rest of the lazy majority spend most of their life in dodging boredom, anxiety etc. We search for things, events, persons, incidents — demanding that they shall be like the dopes that they are. We clutch, with our feverish hands, circumstances rather than ourselves and put our faith, such as it is, in happenings rather than in principles. Our ways of escaping ennui are endless, but most of them are only variants upon the main theme — Triviality.

We do not read any more though we decorate our rooms with Classics and Encyclopaedias in the most expensive bindings. Best sellers supersede best authors. For sport we watch the professionals play our games for us. For amusement we crowd into “the pictures”. Honest business is largely replaced by ingenious devices which are really only thinly-veiled forms of gambling. Politics, divested of policy, have degenerated into low jugglery or, at the best, into tinkering. Because we cannot face the company of our own souls, we crowd into huge cities, jostling chattering loudly, wordily elaborating the obvious, substituting everlasting talk for action and ultimately mistaking it *for* action.

Even our health — pretty good in these days of sanitation, clean food and other forms of preventive medicine — even our health provides us with a field for spurious interest, and we exploit it to the full. We manufacture a whole series of artificial diseases, or we have them manufactured for us. Look into a ‘modern’ magazine and count the number of these stunts that are suggested to us everyday to realize the enormous expenditure there is in fancy foods, gadgets, and chemicals for use by healthy persons. Catchy phrases and fashionable diseases coined and discovered by cranks and druggists who have the “appropriate remedy” to sell. “It’s your money we want”.

"New deals" for the body politic and new deals for the physical body; and we hoodwink ourselves into thinking that these can take the place of thrift and moderation.

But they cannot, because we cannot dodge the laws of cause and effect by any sort of royal road. There is no royal road, or if there is, it does not lead us anywhere.

We have lost control of life, because we have no self-reliance and our wills are weak. More and more we are showing this, and giving ourselves away by our behaviour. Mistrustful of our real capacity and of our ability to guide the machine, we have developed a self-protecting, conditional reflex that is pathetic to behold. Observe that dreadful, back-slapping manner, that so-called "heartiness" which springs from a mixture of a sense of inferiority and the feeling that if we say a thing often enough, and loud enough, it will be true.

The moral of Lord Horder's book is that all the silly noise in our silly world is made, for the most part, by *sub-men*, who are either wholly insensitive to it, or actually enjoy it. He exhorts us, – throughout his addresses which include "The Strain of Modern Civilization", "Euthanasia", "The Doctor as Humanist," "Old Diseases and New," "Towards National Health" etc., – to regard noise and fuss and needless baste as bad manners, and to help ourselves, by having "a lay-out of the *mind*" and by travelling along "the broad and well-paved road – Health," to get back the things that really make life worth living – tranquillity, beauty and power. Our influence is to be directed towards the achievement of placidity, the cultivation of the quiet mind. Not mental vacuity. Eve's mind was not empty when she sat and span.

The Treaty Of Kanbyi

[Translated by Nyo Mya from A News Report of the Special
Correspondent of *the New Light of Burma*.]

Bow ... Wow ... Bow ... Wow ... Tap ... Tap

Tis I ... O Yi Yi ... Open wide the door, please ...
tis I.

O my Ko Ko?

Thus was heard the barking of a dog, a tapping on the door, a feminine voice of enquiry from the inside and the answering note of a man outside. Which was further followed by ... Byit ... Kywi ... Kywi ..., being the noise made by the creaky little bamboo door as it moved with slow decorum in welcome to the nocturnal *Ko Ko*.

It was an extremely chilly night in the month of *Pyatho*. A general fragrance filled the night, and for a moment, quietness reigned supreme.

Whispers, soft as the sighing of rosebuds, came wafted through the cool night air, and then, all of a sudden,

Bow ... Wow ... Bow ... Wow ...

A voice from the outside, "Tut ... Tut ... Tut ..."

A voice from the inside, "Ahem, who's there?"

The voice from outside, (at its top), "What the hell did you dare say? It's I, O you giver away of your mother, it's I, your lawful wife. Come out at once, you bestial lecher, you incontinent goat. Come out, you filthy hog of venery nightly whoring in this obscene brothel as if I knew it not, I won't

tolerate it. You will know the consequences. Come on, come back ...”

The voice from inside, “No, never. Stop wagging that jealous tongue. None of your business. I’ll stay where I like. I can marry ten wives if I can feed them; whom should I care? Go away, you bitch and prattling trollop. To hell with your smutty pate and shameless mouth ...”

Here a senile, tremulous voice, probably that of the wife’s mother, intervened. “O daughter, come, come away. Tis all futile at the moment. We’ll try to get him round, persuading him according to the rules of the *Dhama* and *Dhamathat*, afterwards. Come away and get yourself some sleep. The night is dark and far advanced. Upbraid him no more; let him remain where he likes.”

The voices died away and once more silence returned.

* * *

In the morning I saw a noisome congregation of phongyis and village elders, and on enquiry one of the elders showed me a small scroll whereon they had just drafted a treaty, a true copy of which is herewith appended.

The Deed made in the Village of Kanbyi, Pwintbyu Township, on account of the husband who sought lesser wives.

Whereas U Ba Than the headman has sought a lesser wife;

Whereas a difficult situation threatening to smash the domestic harmony of the said U Ba Than, and his lawful wife, *Thugyigadaw* Ma Saw Hla, has arisen thereof;

Whereas the preservation of peace and the status quo by keeping the sparks of hatred between U Ba Than and Ma Saw Hla and her mother Daw Ngwe Hmon from assuming the derogatory proportions of an all-consuming flame has been deemed necessary;

We, the two parties in question, U Ba Than vs Ma Saw Hla and mother Daw Ngwe Hmon, in the presence of the Rev. Bawdi Sayadaw, U Maung Gyi, U Tun Aung, U Kyin U, U Tun Khine and U Po Saing, hereby agree upon, and swear by Buddha to observe, the following terms:

1. That U Ba Than should formally make over to his wife Ma Saw Hla their mutual House and the horse cart and the house compound and all the furniture and properties appertaining thereto save the bicycle the right of the use of which U Ba Than alone should enjoy;

2. That whenever U Ba Than goes to the lesser wife's house, the lawful wife Ma Saw Hla should not follow him there nor should she peep through the bamboo partition nor utter gibes and abuses directly or indirectly;

3. That U Ba Than should do the collecting of Government Revenues and the discharge of his judicial duties as a Headman with the house of his lawful wife and no other as his official headquarters;

4. That in the discharge of his duties as a Headman Ma Saw Hla should allow U Ba Than the free use of the mutual horse cart irrespective of time or destination;

5. That U Ba Than should never on any account carry his lesser wife in the aforesaid horse cart;

6. That U Ba Than and Ma Saw Hla should share equally their total income and debts;

7. That U Ba Than should have the right to take one pillow and one blanket with him anytime he goes to his lesser wife;

8. That whosoever of the two parties who fails in the strict adherence of the terms of agreement stipulated above should renounce all claims to all the mutual properties, and go away with only one piece of cloth sufficient to cover his or her nakedness.

Witness.

(Sd.) U Maung Gyi

„ U Tun Aung

„ U Kyin U

„ U Tun Khine

„ U Po Saing

Owners of the Deed.

(Sd.) Maung Ba Than

„ Ma Saw Hla

„ +

(For mother Daw Ngwe Hmon.)

[The World of Books (March 1938)]

The Revolt Of John Donne

An example for Burmese Writers.

So long as culture and education were confined to Court circles, the cultured and educated writer was bound to accept the conventions current in those circles. But when it was possible for outsiders to acquire all the learning and education possessed by the aristocracy, a revolt to realism and spontaneity was bound to come. The Renaissance had reached England through the pioneer work of courtly ambassadors like Wyatt and Surrey, but once it had come to stay others could use the material it brought for their own ends.

John Donne (1572-1631) the son of a prosperous London citizen, working his way up by his learning and literary ability, represented a reaction (which was long due) against the Petrarchan courtly love tradition. It was not a reaction from the popular side. Popular literature was too much separated from this artificial literature to bother about it at all. It was a reaction from the side of learning and common sense in the case of Donne. These two men between them blew up the Spenserian tradition.

Donne revolted against the convention of courtly love literature in favour of a frank reality. His verses offer examples of "everything castigated by classical writers as bad taste and eccentricity, all pushed to an extreme ..." He found at the outset of his career allegory, mythology, Euphuism, platitudes, etc. in fashion. He despised them all and forthwith proceeded to violate

the “regular metres,” and “harmonious cadences” of those schools. He refused to submit to the reigning hierarchy of words, subordinating melody to meaning, introducing the spoken tongue into rhymed verse in defiance of the convention of poetic rhythm. He would have nothing to do with the easy and the familiar, – the mythological imagery. He drove out the company of gods and goddesses and rejected “the spoils of Greek and Latin poetry.” Donne also rejected the lofty cult of women and he was highly ironical towards them. The women to whom he addressed his early verses were without virtue or faith.

His *Satyres* had all the ruthlessness and definiteness of youth, its hatred of the follies of middle age and of convention. Bores, liars, courtiers, humbugs and hypocrites were summed up and swept off the face of the earth with a few strokes of his pen. There was in Donne a deeper dissatisfaction than that of youth with age, of honesty with corruption. He was in rebellion not merely against his elders but against the temper of the time so antipathetic to him. We find that he neither consorted with his contemporaries nor read what they wrote, except Ben Jonson in whom he found a kindred soul. He was one of those original beings who cannot draw profit from, but are rather disturbed and distracted by what is being done round them at the moment. The temptation to speak truth in defiance of the world worked in him, and he was forever troubled by an obstinate interest in the nature of his own sensations which made him the most vigorous of satirists and the most passionate of lovers.

He put his own passions and experiences into poetry with a vigour and realism that was quite absent from the earlier Tudor and Elizabethan love-poetry.

“*For God's sake hold your tongue and let me love*” is typical of one side of his poetry, abruptness mingled with a piquant discourtesy and the power of suddenly surprising and subjugating the reader. But the more important aspect is his

realism. He did not shrink from describing as honestly and passionately as he could the varied moods of love, and his poems range from the cynical and sensual to the tense and impassioned. The poems are not easy, often contorted and involved in their expression because Donne could never forget his learning both in medieval philosophy and contemporary literature. But he was all the time really concerned with the truth of his emotional experiences and thus represented the liberating effect of coming to literature from outside the courtly tradition.

So we see Donne, the educated, unattached individualist, representing the non-courtly cultured elements among the writers of the time. He rebelled against the Petrarchan-Spenserian tradition and founded the "metaphysical" movement which was influential throughout the first half of the 17th century. The characteristics of Donne that were taken up by his imitators were not, however, his passionate realism and psychological frankness so much as his intellectual subtlety and ingenuity of metaphor; and thus he became the leader of that so-called metaphysical school of poetry.

"Gentlemen," said Q in his lecture on Donne, "never mind when someone smashes up a convention to make a new thing. That way – trust it – lies life; and literature may make almost any sacrifice to renew itself alive."

[The World of Books (Jan. -Feb., 1939)]

Ennui

Once more a summer, like so many other summers. And it's going to be blazing, blasting hot and I have not enough underwear to tackle the coming sweat. I am walking on a gray jungle path. I have been walking long and I am tired. I seem to have been walking for many years. Like the Wandering Jew.

The clouds above me hang in heavy layers. The west wind sighs in the withering bamboo groves. There comes into my mind and odd, sad trifle of a Burmese verse that I wrote in a girl friend's autograph book once in my joyless college days:

*She who ran mad for Datha's death
Found out her folly soon,
Whom the Lord taught by mustardseed
"All dies beneath the moon".
So too, my dear, if I should die
Like that snake-bitten slave,
Vow my thin ghost no constancy
Nor sorrow o'er my grave;
But get a new man in my room,
And love him on my careless tomb.*

An inadequate rendering in English, I am sorry. But in Burmese it's so beautiful. So much so that she abused but took it.

Why does one always write such melancholy verse in one's youth? Is it a premonition of all the untoward and dismal

things that are impending? Someone has said that one's poetizing is a prophecy of one's own life. Perhaps there is something in the idea. In my youth I wrote various "mad, glad, sad" things that had no experience behind them but which I have had to live through later. That tragic little love affair, for instance, of my Intermediate days and my untriumphant graduation. I seemed to have suffered the worst pains beforehand. That made them lighter, and I have never known a collapse.

Ah! There is the sun. A sick, over-ripe summer sun. It breaks out a minute through the cloud strata. Pales, expires and is gone.

Gold and gray is the colour of the setting sun, a beautiful combination. I like it. I wonder if I shall ever be rich enough to get me enough supply of gold and gray windowcloth for my house. The chairs and bedcovers should also be gold and gray. But to dare have furniture of gold and gray one must be an emperor, and I only a third-class, love-forsaken beggar.

The sun is gone, leaving twilight lingering. Crows are cawing and flapping in the banyan tree. Darkness grows upon the road, and I go on. The weary eternal way.

* * *

It is night and I sit alone in my desolate, untidy cubicle and it is dark, for I seldom remember to switch on the light.

I sit and think about things of the past. I see myself at my home, dining with father and studying his facial muscles while he gulped down quantities of soup and rice. The world was strange and new to me then. Of a summer morning I strolled about in our garden and looked at the plants and flowers, the garden-hedge with dew-pearls on the spider webs, dewy bushes and the grass. The world was young.

Or it is a winter morning. In our school at Mandalay we had to get up at 5 and go to the study-room through the fog. A dreadful time I had there, often caned by the meaningless Boarding Master. After each beastly punishment I used to, as

was the rule, shake hands with my tormentor, and wondering how cruel the man was and how unpleasant our relationship, go off to weep in the quiet privacy of the lavatories. I remember an encounter with an enemy there, a classmate of mine. What is an enemy? Why do people hate each other? Those who hate each other imagine for the most part that their feelings are based on a great and profound difference between them. But it is not so. On the contrary it rests on the strong resemblance between them, which makes them long for the same thing. A bull hates another bull. He does not hate a cat. Look at the low bickerings in our House of Representatives.

What am I sitting here and dithering about?

I will tell you the story of my love, if it will amuse any one.

One day as I was going around looking for the fountain of wisdom, I met a girl in Montgomery Street. She was ravishing. It was a day of lovely sunlight and the wind was agreeable like the punkah. And the girl, the girl! But she was a naughty girl, that one could see at a glance. She stopped in front of a betel shop and I stopped too. Our eyes met. Very softly I asked her where she lived. She had the kindness to enlighten me on the subject.

"Ask for Hnin Nu in 8th mile" she whispered. I remained standing and gazed after her as she disappeared round the corner.

As usual I had no money. In my pocket I had a short story for the W.O. B., but that dratted Magazine gave no honorarium to any contributor. And ditto other publishers in poor Burma. Most of the editors ate up all profits themselves.

I had my silk jacket. Humming "Hnin Nu, I am coming" I took the shortest cut to the nearest pawnshop.

The girl was a darling, a refreshing relief from the prudery and dullness of those respectable Burmese virgins. I told her I had put my jacket up the Chinese counter to come

to her. She was delighted at that. She thought I was handsome. I said to her before we parted "I like you, you are so good". She brightened up, kissed me and told me to come again often.

After that there were strikes and examinations. I longed for her often but I seldom had any money. I wrote, feeling like De Quincey, and trying after Coleridge, the wretchedest incomplete verses and stories. I sold my books. I pawned my longyis, the few I had. I could have sold my soul.

Can one love a girl of the streets? Indeed one can. It is a calamity that has befallen many students. She, Hnin Nu, has been dead these four months since. A taxi driver took her life and his at a restaurant in China-town one morning after a night of festival. He loved her.

Since then winter had come and gone and dews have fallen lightly over her light little heart. And possibly there is no one in the world but me who remembers her.

I have redeemed my clothes, tried to study and have graduated with Third Class Honours and I am still alive. I live on and on, and how tedious life is getting to be!

I stare and stare at the solitary corridor light till my eyes go blind.

[The World of Books (April 1939)]

The Queen Of The Night

*White in the Moonlight,
Wet with dew,
We have known the languor
Of being two.*

—Aldous Huxley.

When I was at the Sanatorium last October down with Bronchial Catarrh, an old bearded Indian palmist visited me. He said he knew the palm of the hand as the astronomer knew the heavens. But what moved me to pay him four annas, the usual fee for an hour of his wisdom, was his half-starved appearance.

“Young man,” he said, after examining my right palm, his eyes closed as in a trance, “I see you at another time and at another place. You are in a Roman toga and you command men. I see you in a foreign country, and beside you a foreign princess ... Now I see you no more ... everything is obliterated ... swallowed up in darkness ... in death ... I see nothing but darkness ... deep and intense ... You have sinned heavily, young man. You are paying out your Karma, your debt to eternity ... You must go on paying your Karma ...”

“Why can’t I die?” I groaned, interrupting his recitation with a painful coughing, my head in my hands.

“You cannot die; you cannot escape paying your debt ... all that you have borrowed from the dim eternal past ... If you commit suicide, you will increase your debt by your

wilful act. You will have, indeed, descended a flight or two down the spiral staircase. But with each good deed, you will get nearer to your goal. Don't be discouraged, young man. Who knows but that this very night, when you least expect it, you may get a chance to do some wandering soul a good service ..."

That night I was tired, but I was also excited, and could not sleep. The room was flooded with moonlight which came in through the windows as there were no blinds and curtains; and to my bewildered mind the very chairs and the two empty beds in the lurid light appeared as having existed and been sat upon in some dim age which had gone before ... Odd sentiments and fragments of the old man's mystic verbal ramblings I had heard that evening kept on obtruding upon my thoughts ... "Who knows but that this very night, when you least expect it, you may get a chance to do some wandering soul a good service ..."

I did not know how long I lay thus. It must have been hours, I thought ... when suddenly I heard slow, stealthy steps in the narrow corridor outside, approaching nearer and nearer. I now wished I had put something against the door, as I remembered it had no latch. The steps had a feline sound ... I became somewhat frightened, but was reassured when I decided that the sound was produced by the old compounder's slippered feet. Nearer and nearer came the light foot-falls and now they were accompanied by a long-drawn-out whisper.

"An-n-ton-ny ...! An-n-ton-ny ...! An-n-ton-ny ...!" came the rhythmic whisper from feminine lips, nearer and nearer ...

I was frightened again, and lay there numb and frozen. Moments passed like drawn-out eternities in some hell of expectant terror. I heard the door creak, and found my eyes suddenly fixed on an apparition in the open door, a woman with a lighted candle whose face reminded me of Claudette

Colbert. She was attired in a long white flimsy night dress, and as she bore the candle aloft, as if it were the torch of American Liberty, she looked at me and held me fascinated. She went on whispering, "An-n-ton-ny ! ... An-n-ton-ny !"

I saw that it was Cleopatra whom I had just last Saturday seen at the Pathe. She must be sleep-walking, I thought. In the meanwhile she approached nearer and there was a light in her eyes which must have been due to the "harmony of the spheres", for I had never seen such a light in a woman's eyes either in Rangoon or in Upper Burma.

With deliberate care she placed the candle on the little patient's cup-board on my left, and turning towards me, spread out her arms imploringly, "I beseech you, Antony! In remembrance of our love of aforetime, I beg you to cherish me ... Have I not wandered these centuries through many countries and climes, in quest of my noble Antony? ... And now at last I have found my noble lord ... Your eyes are still magnificent, limpid pools of joy as when they used to alight on me after intervals of absence, always full of longing, not satisfied until reunion once more brought fabulous, most incredible bliss. Is it not so, Antony? ... Look at me, Antony, I beseech you."

She dropped down on her knees and looked for sometime earnestly into my eyes. "Antony, why don't you speak? Don't you remember those nights, oh, most delectable nights, when the moon did light up the world's only river, the majestic Nile and we drifted peacefully in our celestial barge, and you did take my hand and caressed it and looked into my eyes and said that, not Caesar, nor all of Rome's might, could drag you from Egypt's spell, the spell of Cleopatra's eyes; and did whisper again, and yet again, 'Cleopatra, I love you! I love you! I love you!' Your lips are frozen, Antony. Pray speak, I do beseech you. Speak to your Cleopatra, who hangs upon your words, each a pearl to grace your own adorable one. Antony, speak!"

"I am not Antony, my dear woman, but only poor Nyo Mya, suffering from Bronchial Catarrh complicated with Malnutrition, Appendix, Heart-burning, Dumps, Mumps, Horrors ... And I assure you, I have never heard of a Nile in my life, though I have been a good Arithmetic student in my High School days."

"Antony, the gods are cruel to have cast a spell of forgetfulness on you. But I am Cleopatra, and I do remember you in every infinitesimal detail of your form and face Why, my lord, you have the same lips and nose that my cheeks have known so intimately, your voice does sound the same music that once thrilled Cleopatra to the marrow, and the features of your physiognomy are *his* features in every detail, however slight. Should I not know you whom I have embraced in these white arms, full of adoration? Come, Antony, I will not leave you, until you have racked your memory, memory of the life you have lived with me before, on the resplendent Nile; not until you have acknowledged me as your wife and mistress; your own Queen, Egypt's Cleopatra ... I assure you, Antony, I will not leave you until you have satisfied me that you are my lord ..."

And more and more in the same strain come from my nocturnal visitor, whose charms were indeed patent, if only she did not frighten me with her high-flown words. Gradually, however, my fears disappeared, and I decided that the only thing to do was to humour her. Her arms were beautiful, snow-white in the moon-light, and her dark eyes glowed like coals. I felt them warm and loving round my neck ... I humoured her, and she was happy. And I, though weak and weary, was far from miserable ... I humoured her until dawn. At dawn she left me.

“Damn Our Ancestors”

I am one of those restless unhappy moderns – unpopularly known in this hopeless country as Extremists, Members of the R. U. S. U., Swine etc;– living in the present, yet always dissatisfied with it. Living in the present, I don't like its noise or its manners or its wars or its speed or its governments or its movies or anything that is its. I shall not bow down to them nor worship them. Indeed, I would gladly escape from this world of the present if I could. But where am I to go?

To the past? I am not a lover of the past. Much of the glamour of the past is mere romantic illusion. Was'nt it Mr. Harvey who said that our barbarous Burmese Kings were as lecherous as Japanese cannibals? And I seem to have read that in the Middle Ages the stench of a medieval Western town could be detected from afar. They did not know as much about drainage as even our present Rangoon Corporation knows, and there was neither toilet paper nor electric light.

Wherever I am to settle down I must have decent toilet paper. Well, why not the future then? The advertisements assure me that in future toilet papers will become thinner and superfine. Yes, the future sounds more attractive. And every day we are learning more of what the future is to be, for it is the substance of virtue with us moderns to be concerned about our descendents and modern prophets are making large profits from the sale of their future books. Yes, the future might suit me well enough. I could wish that visions of prophets like Mr. Aldous Huxley and Swiss Diviners and H. G. Wells and

Indian Yogies were at once more definite and more harmonious. Shall we have bodies (Shaw says we shan't) or shall we be "disembodied intelligences"? Shall we have children or shall we buy the synthetic products of our choice at some Infant Emporium? Shall we continue to sing "My country right or wrong" or raise our voices in an international "Do Burma"? Shall we all be busy bodies in some world-state or shall we be able to call our lives and our properties our own?

Such were some of the thoughts that were passing through my mind as I have been trying to think of some particular time or occasion when these thoughts were passing through, but I realise that they have been on the march for months if not for years.

You will therefore understand the surprise and delight with which, last October, I opened a golden envelope and found that it contained a golden invitation card from Tha-gya-min, King of the Six Great Ethereal Regions of Devas, requesting the pleasure of my company in his Celestial Omnibus for a joy ride to Future. So at last I could take a ride into the Future and gratify my long-felt curiosity.

Well, I have been for my ride. I am not going into details about it because my interest in the future has somewhat abated, and because there were some things to which I deliberately closed my eyes. In any event I shall do no more than set down the substance of a conversation I overheard at the end of my visit.

I have been on to the end, to that Final Society in which the hopes and the efforts of men were to culminate. No one with my opportunity would have denied himself a glimpse at the far-off divine event, call it what you will;— The Kingdom of Heaven on Earth, Utopia, "The Ultimate Social Well-being" whose coming we had so often been urged to hasten. I was greatly relieved to find that English was the language universally spoken. This, I was told, had proved the easiest way in the

end, for the English would not or could not learn any foreign language, and all so-called foreigners were born linguists anyhow. Thus I was able to converse freely with these Finalists, as they called themselves, and to learn much of their way of life. Their conversation was in many ways refreshingly different from ours. No one talked of germs and operations, because disease had been conquered long ago. Nor of the weather, for that was under perfect control, nor of the latest novel for, with only historical themes available, the novel had perished of dullness. Money and business were never mentioned; everyone lived in comparative affluence, although no one had to work more than an hour a day. Golf and Polo and other Western games have been suppressed centuries before in the Year of the Suppression of Nuisances.

But although, as I say, I learned much about the external forms of their existence, their inner life remained a closed book to me. When I touched on their religion or their philosophy or tried to discover if they were as happy as manifestly they ought to be I was met with a slightly embarrassed reserve or was politely put off with a change of subject.

I was sitting on the last evening of my visit in one of their clubs, drinking a cup of tea. The clubs, unlike the snobbish Gymkhanas of our time, were unpretentious and open to all, and the Afternoon Tea, I was glad to discover, had survived all the onslaughts of reformers. Three Finalists entered and sat down near me. I was alone in a dark corner of the room, and could overhear their conversation unobserved. They were evidently continuing a conversation which had been begun outside.

"My point is," said the first speaker, "that altruism: and self-sacrifice and philanthropy and Christian love and White Man's Burden and Black Man's Burden and all the rest of it have been the curse of the human race. At least as far as we are concerned. We read our history and what do we find?

For thousands of years prophets and teachers and statesmen, themselves inspired, have tried to inspire others with a vision of a world less cruel and stupid and ugly and chaotic than the world they knew. For thousands of years the best energies of the noblest men have been directed on the future in a perpetual crusade. And so I seem to see a record of continuous sacrifice, each generation called upon to forget itself in unselfish devotion to the good of the next, and so on, until you come to US. We are the Last Men, the ultimate beneficiaries. We are Posterity. We are the people with whom progress had come to an end. It is for us that men and women have exiled themselves to the slums or the tropics, that soldiers have rotted in the trenches, that martyrs have gone to the stake. It is to make a world for us that a great number of the inconspicuous—parents, teachers, doctors, the decent common folk everywhere who thought of leaving things a little better than they found them, it is for this that they have piled mountain upon mountain of renunciation.”

“And what you are wondering, I suppose,” said the second man, “is: Are we worth it?”

“Not at all. That rhetorical question is a platitude of contemporary disenchantment. No. What makes me and other sensitive men indignant is that all those sacrifices have been made without consulting the recipients. Here we are, you and I, with our leisure, our culture, our freedom, our health, our security, our material well-being, and the price that had been paid for it is an untold sum of human suffering. I for one don't want to accept my happiness on the terms. I am put in an unbearably false position. I am compelled without my consent, in fact against my will, to accept the sacrifices of others. And the tragedy of it is that it's now too late to do anything about it.”

“Very eloquent, I am sure,” said the third man. “I wish I could share your pity for our ancestors. I am inclined to say

rather, Damn our Ancestors. I contend that they were never genuinely concerned about us at all. They did not believe we'd ever really happen, so to speak. We were like the "carrot hung in front of a donkey's nose" to keep him moving. All their fine altruistic talk about the welfare of future generations was a veiled selfishness. What our ancestors prized above all things was keeping on the move. The thought of settling down, of finality in any form, was abhorrant to them. Romance, adventure, excitement, the vague thing called Progress, was the breath of life to them. I don't blame them for it. I think they were right to a great extent. What I can't forgive them for is their selfishness, or, to put it more mercifully, their blindness. They would not or could not see that the net result of all their efforts would be to produce a society deprived of all things that made life worth living. What chance have we now for adventure or romance? They had the fun of fighting their neighbours and powers, against disease and ignorance and vice and disorder and the uncontrolled forces of nature, and robbing and shooting down niggers. But for us the voyage is over. We ride sleepily at anchor in a tranquil harbour. We are virtuous, we are peaceable, we are omniscient, we are healthy, we are safe. If we want to be heroes or martyrs or explorers, we can't be. There's no opportunity. They had a beyond. Whether you call it a carrot or the City of God or a Platonic Idea doesn't matter. They had it. That's the point. Beyond us there is nothing. We sit in our sunny garden and fold our hands and stagnate. That's what those precious ancestors of ours would have called Hell. Yet that's what they have let us in for. And so instead of pitying them I say, Damn our ancestors !" ...

* * *

And now that I have returned to my restless modern world, I am feeling like cutting every reformer's throat and, lastly, my own.

[University College Magazine (?) and Nyo Mya (1939)]

Interview With A Law Thief

His name was Sein Gyi, He was a low thief. His parents were ignorant peasants in the Delta, and as poor as poor can be. His advantages, of getting an education were exceedingly small. In fact he had no education at all. He grew up in the streets, quite loose and hungry, and took to vice because he had nothing else to take to, and because nobody ever bothered to give him a glimpse at virtue.

He was in the penitentiary. He was sent there once before for picking a watch. He served out his time and he was there again, this time for stealing a few insignificant women's clothes.

He said he would always blame his parents for not educating him. Had he been liberally educated he could, with his brilliant native talents, have been a big thief— he believed they called them defaulters. Instead of confining himself to picking worthless women's clothes, watches, spoons and suchlike, he could have plundered princely sums—thousands and thousands of rupees— and that old humbug, the Law, would not have harmed a hair of his head. For then he would be smart enough to get elected as Chairman, or have something to do with Banks or Oil or Municipality or Railways, and perhaps a little of everything and Opium. Then he could drive a Rolls Royce, live in a big house with a grand reinforced concrete front, and drink as much beer and vinegar as he wanted. A Criminal Investigation might be made, and some of the newspapers might come down

heavy on him, but what the devil would he care about that, having previously taken precious good care of the stolen money? Besides his "party" would swear stout that he was as innocent as a newborn cherub, and a great many people would wink very pleasant and say, "Well, Sein Gyi knows what he's about, he knows."

But having no education he said he was only a low thief—a stealer of watches, spoons etcetera — a low wretch, anyhow—and the Law dragged him through without mercy.

It was all right after all, and yet he sometimes thought it was very hard and unjust to be shut up there inside the dratted iron-bars and walls, wearing coarse linen, living on cold, unpalatable victuals, sleeping on hard beds, quarrying stones, day after day, week after week and year after year, while his brother thieves (for Sein Gyi emphasized that there was no difference between a thief and a defaulter, except that the latter was fifty times worse) who had stolen thousands of rupees to his one anna, were walking out there in bright sunshine—dressed to kill, new clothes upon their backs and tons of money in their pockets. But the Law did not touch them. They were too big game for the Law to shoot at. It was as much as the Law could do to take care of the helpless, ignorant thieves like him.

Sein Gyi said he had no confidence whatsoever in the damned Law and all the rest of the learned bunkum, and that those who could not see any difference between the thief and the defaulter were all liars and villains. He was sure there was a tremendous difference.

In conclusion, Sein Gyi lamented bitterly that he had not been liberally educated.

Sir Joseph Augustus Maung Gyi

*Golden Valley, Golden Valley,
The Valley covered with Gold,
That's where I live
In Golden Rangoon.*

That little verse was much in vogue when Sir. J. A. was at the height of his power. When, therefore, I heard that J. A. is dead the verse came ringing back to me, and the age that was gone rose vivid in my mind. It was't such a bad age. I even felt nostalgic for it.

What shall we call the "J. A era"? The pro-British period? Well, but in his times there was 100% peace in the land, and *phidawtha* many times more real. There was't so much moral degeneration either. The leaders then were great "yes-men" and "pro-British", one would say, I suppose, but they were basically better than the "Mr. Zeros" (the ignoramuses), the flatterers and the hangers-on of today. They were more cultured, more learned. They conducted their affairs peacefully and smoothly, with grace and decorum. It was an age of leisure and dignity. The leaders then were head and shoulders above the noisy, uncouth youth of today, both in learning and in character. Just as the British people yearn sometimes for the mush and mellow Victorian age, so people in Burma will often look back with longing to the "J. A. era" when troubles were few and peace was abiding.

"J. A." was a giant among men of his times. He rose to power and held it for a decade. In contemporary Burmese

history there have only been three leaders who have been able to do so: J. A. himself, Dr. Ba Maw, and U Nu. The J. A. era would run, approximately, by my reckoning, from 1925 to 1935. There were prominent leaders during that era: Sir U Khin and U May Oung, Ba-Tha-Thin group, for example, and Maw-Myint-Bye. But none rose to the stature of J. A. Similarly, Between 1935 and 1945, there were leaders like U Saw, Sir Paw Tun, U Pu and U Ba Pe, but none could measure up to Dr. Ba Maw, who rose from the first Prime Minister of Burma to the first Head of State under the occupation. Also, in the present era, U Nu is the man of the hour. We all know how destiny flung him up. Born to be Burma's man of the hour, even Bogyoke Aung San had to die and give place to him. U Nu's power reaches the heavens, as the Burmese saying goes, and all his antagonists including the communist, Thakin Than Tun, are on the run or in hiding.

"J. A." was, therefore, a man of his own times, an era in himself. History always singles out such a man and raises him to be *the* man of the era. Sir J. A. lived up to the grand old age of 83, and all his life was blessed.

Giver Of Jobs

There were the "eaters of 5000 kyats"* in those times. M. A. Maung Gyi was one. But "J. A." not only enjoyed 5000 kyats but employed his own men in that enviable position. Not merely a king was he, but a kingmaker as well. He was the envy of all Burmese nationalists. These days of independence, the President often invites the *sangha* to feast at his House. But the President does not set the precedent: J. A. did it before him, and we should all call "Sahdu!"**

The great issue during the J. A. era was Burmanisation of the services. Government jobs were coveted, and even

* Ministers drawing a monthly salary of K. 5000, a princely sum in those days.

** Well done !

subordinate officers such as *myooks** were much sought after in the marriage market. Sir J.A.'s one main duty was, therefore, to take the jobs away from foreigners and give them to young Burmans. He discharged that duty with signal success. From his time more and more of the top jobs such as those in the ICS and the BCS became available for Burmans. One might say that was a small thing compared to the massive fight for freedom. One might say J. A. should have fought for freedom rather than hand out jobs to a few. But times were different then, and when the nationalists were divided over dyarchy or separation or home rule, J. A. at least did something tangible. Those were the times when the grab for government jobs was more vital than the fight for national freedom.

* Township Officer, getting about Rs. 100 per month in pre-war days.

Guts

It was in the Sir J. A. era that the Saya San rebellion broke out and the trade depression set in. But J. A. couldn't have helped it. Circumstances were overwhelming. The world went broke. People were hungry. But Burma, of all the sufferers such as America and Britian, suffered least. And regarding rebellion, well, the one that broke out in J. A.'s time was not as serious as those that burst out in our times.

Comparatively, J. A. was mild, kind, cultured. But he could be blunt and nasty. And he had guts, plenty. When U Ottama the nationalist *pongyi* was put in jail, questions were asked in the legislative council. J. A., as Home Member, had to reply. His reply was blunt, and rather typical of him. He said that U Ottama was only one of the 30,000 prisoners in Burma. Question relating to such a prisoner should therefore be directed to some subordinate jail officer and not to the Hon'ble Home Member, eater of 5000 kyats. Questioners were of course offended by the answer, but it only showed that J. A. had guts. He showed that the *Thakins* and the GCBA nationalists might be crying for his blood but he was unafraid.

When J. A. was at the height of his power, he could hand out prize jobs at his own whim and fancy. His party could not even guide him. Thus he gave "5000 kyat" jobs to Dr. Ba Yin and the Chinese leader, Mr. Lee Ah Yain – who were able men. He also gave such a job to one U Ba Tin, an unknown and a nonentity, making him Member for Education. U Ba Tin held that job for 3 fat years. J. A. was like that, irrepressible. But the occasional indiscretion committed by J. A. was nothing compared to those that are being committed today.

May Sir J. A. rest in peace !

[The Guardian (April 1955)]

The Press In Burma, A Thumb-Nail Sketch

Burma has nothing to show in the way of curiosities in journalism like the Chinese bulletin *Ti Pao* published in the time of the Han dynasty, or the *Acta Divina* of Rome started in 100 B.C., but local pressmen like to recall an historical character called Maung Pauk Kyine, a versadle youth who became king of North Burma in A. D. 90, as the first reporter by virtue of his famous maxim: "The more you travel, the more you see; the more you question, the more you know; the more you are vigilant, the longer you will live."

Royal runners and heralds generally served as newsmen in ancient times. and their services were often augmented by spirit mediums who were credited with the ability to inform the king on the fortunes of a war raging hundreds of miles away. Broad sheets like those current in Merrie England, when occasional scandals were written up in verse and circulated at the taverns, were also known in Old Burma. where people were often regaled with stories inscribed on bamboo paper and posted up at market places. The printing press is really one of the few good things to remember the Western imperialists in Burma by, as in other parts of Asia. It came along with the Christian missionaries to Moulmein where the first newspaper the *Moulmein Chronicle*, was published in English in 1836. The Religious Herald, the first periodical in Burmese, was also published about the same time by the American Baptists in Moulmein. Those early papers were either religious tracts playing up the coming of Christ or advertising media for the

incoming cargo-boats, occasionally enlivened by local contributors with axes to grind.

With the annexation of Lower Burma by the British in 1852, the more stable papers made their appearance in the city of Rangoon. The *Rangoon Times* was founded in 1858, followed by its chief rival. The *Rangoon Gazette*, in 1861. These two English-language papers kept up a healthy competition, as organs of the business and official communities respectively.

The first Burmese-language weekly, *Lawka Thuta Thadinsa* came out in 1873 under the sponsorship of the British Government in Rangoon. Not to be outdone by the enlightened benefactions of the foreign rulers, King Mindon of Mandalay, who still retained a large part of the Burmese Empire, followed up with the *Mandalay Gazette* in 1874. It was about that time that the king received, among various items of gifts a few sample copies of the *New York Herald Tribune* from President James Buchanan of the United States, which must have been quite useful technically to the learned Po Waziya, the king's editor-in-chief. King Mindon's charter for pressmen, allowing them free access to the palace and freedom of comment "against myself, my queens and my ministers whenever we are at fault" is at once a cherished heritage and a big milestone in the history of Burmese journalism.

After the British swallowed up the whole of Burma at the end of the century, the Rangoon papers began to extend their country-wide sway, and enjoy national circulations. The even tenor of the pro-British press, however, was shattered by the advent of nationalist papers with their raucous cries for independence. The *Sun Daily* founded in 1910, was the first rallying centre of the Burmese intelligentsia, among whom were such leading lights as U Ba Pe, U Pu, U Saw and Thakin Kodaw Hmaing. Another important vernacular daily. The *New Light of Burma*, with its masthead figure of a Brahma (supposed to be a "thousand times brighter than the sun,") also opened

its doors to the Thakins, the revolutionary younger set among whom were U Nu and U Aung San. These two 40-paged dailies enjoyed a peak circulation of 40,000 in prewar days. Other notable periodicals of the time were the *Bandola*, the *Deedok* and the *Nagani* (weeklies) and the *Dagon*, the *Ludu* and *Toe-tet-ye* (monthlies) and the *New Burma* the only English-language tri weekly produced by Bumans.

"The sow of fear sat upon my breast," said U Po Chein, editor of *the Sun*, aptly describing the totalitarian interlude when he was forced to run his paper under the watchful eyes of the Japanese Kempetai during World War II. Wartime shortages reduced the dailies into single-sheet issues. More popular were the two forbidden periodicals, the *Laynattha* (Air God) and the *Shwe Linyon* (Golden Eagle) printed in India and airdropped into Burma by the psychological warfare teams of Britain and America.

A remarkable feature of postwar journalism in Burma is the mutual understanding and restraint between the new independent Government and the freedom loving newspapers, a happy development which surprised many Westerners. What looked like a trial of strength occurred early in the career of the republic in 1948 when several editors of newly-founded papers did not hesitate to attack the alleged misdeeds of a minister of the newly-formed Government. A pro-government mob smashed the presses concerned and the newspapers countered with a three-day hartal. Afterwards, a special tribunal dealt with the case "under due process of the law" to the satisfaction of both parties. Since then, a free and healthy democratic relationship between the two estates has been established, with full co-operation in the building of a new nation.

The present is obviously boom time for journalism in Burma with 20 dailies in Rangoon. 5 in Mandalay and many more among the foreign communities like the Indian and

Chinese. British-owned papers are no more, in place of which there are now five English-language dailies run by Burmans: the *Nation*, the *New Times of Burma*, the *Guardian*, *Burma Star* and the *Burman*. Among the Burmese papers, the *Rangoon Daily*, the *Hanthawaddy*, the *Bamakhit*, the *Mandaing*, the *Ludu* and the good old *New Light of Burma* lead the field. Because of unsettled conditions caused by insurrection, circulation figures are about half of prewar, but the advertising revenue from the private sector is still fairly good for all concerned in spite of the Government's socialist proclivities.

There are organizations of reporters, editors, authors, publishers and foreign correspondents. The Burma Journalists' Association in a joint venture with the Burma Translation Society, has established a journalism school manned by foreign trained Burmese teachers. Prime Minister U Nu, as leader of a democracy, 's perhaps more communicative than either the American President or the British Premier since in addition to his usual parliamentary duties as an "answer man", he has adopted a system of fortnightly press conferences. His neutrality policy is supported by most of the Burmese papers, which has caused one American to comment,: "Burma is the only country where newspapers print the speeches of Eisenhower and Stalin in the same issue."

[The Guardian (August 1957)]

ပညာတော်သင်-ကိုသိန်းတင် ဘီ-အေ. ဂုဏ်ထူး။

ကိုသိန်းတင် ဘီ-အေ

အထက်ပါပုံမှာ။ ဘီလပ်နိုင်ငံသို့ သတင်းစာလုပ်ငန်းနှင့်မြန်
ကြား ဝေး ပညာရပ်များ ကိုသင်ကြားရန် မြန်မာ နိုင်ငံအဖိုးတို
က။ ပညာတော်သင် အဖြစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ခြင်း ခံရသောကိုသိန်း
တင်။ ဘီ-အေ(ဂုဏ်ထူး)၏ ပုံဖြစ်သေးသည်။

ကိုသိန်းတင်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်၌ ထင်ရှားသော
အင်္ဂလိပ်မြန်မာ စာရေးဆရာ တဦးဖြစ်၍ ‘ညိုမြ’ ဟု သာက
လောင်အမည်ဖြင့် လူသိများသူတဦးဖြစ်ကြောင်း။

ကိုသိန်းတင်သည် လာမည့် ဩဂုတ်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင်
ဟင်ဒါဆင် ကုမ္ပဏီ၏ ‘အက်စ်၊ အက်စ်၊ ဘားမား’ ခေါ် သင်္ဘော
ဖြင့် မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွာ သွားပြီးနောက်၊ လန်ဒန်မြို့ ကင်းစ်
ကောလိပ်ထိပ္ပံကျောင်းတွင် ၂ နှစ်မျှ ပညာသင်ကြားရလိမ့်မည်
ဖြစ်ကြောင်း။

(မူရင်းစာလုံးပေါင်း သတ်ပုံအတိုင်း)

[ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း (ဩဂုတ် ၁၉၃၉)]

အနောက်သွား ဂျိမ့်-ချက်ဆက် ခါတမ်း

ပညာတော်သင်ညိုမြသည် အများကိုလည်း ဆဲတတ်သူ၊ အများအဆဲကိုလည်း ခံတတ်သူဖြစ်သည့်ပြင်၊ ယခု ဗီလတ်သို့သွား၍ အဆဲပညာ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို သင်မည်ဖြစ်ကြောင်း။ ။

မာတိကာ

- စကားချီး	(တည်းဖြတ်သူ)	၅၆၇
၁။ ညိုမြ	(သိပ္ပံမောင်ဝ)	၅၆၈
၂။ လူပုကလေး၏ လက်ဆောင်	(မောင်ဖြူ)	၅၇၂
၃။ တောက်တီးတောက်တဲ့	(လဲ့လဲ့ဝင်း)	၅၇၆
၄။ ညိုမြ	(ဦးသန့်)	၅၇၈
၅။ ကြော်ငြာ	(မြမဇူ)	၅၈၂
၆။ ရူးဖော် ညိုမြသို့	(ခင်လေးမောင်)	၅၈၆
၇။ နင်းနု (ဒုတိယပိုင်း)	(မောင်ထင်)	၅၈၈
၈။ စာပန်း	(မောင်အာယု)	၅၉၅
၉။ အညာသား	(ရွှေပြည်စိုး)	၅၉၆
၁၀။ သိန်းတင် ခေါ် “ညိုမြ”	(စံလှပေါ် [ဦးအရိယကျောင်းသား])	၆၀၁
၁၁။ မှန်ပေါက်ပျံမယ်	(ဘဟိန်း)	၆၀၄
၁၂။ ညိုမြ	(ရှင်ဥဩ)	၆၀၇
၁၃။ ဆဲပါရစေ ညိုမြရေ	(ဇာနည်ဆွေ)	၆၁၀
၁၄။ ခွေးမသား ညိုမြ	(ဣန္ဒနီ)	၆၁၅
၁၅။ အဝီစိပြန့် ညိုမြ	(ငဖြိုး)	၆၂၅

‘ညိုမြ’

အရူးတို့တွင် နာမည်ရသော သူကို
“ညိုမြ” ဟု ခေါ်သည်။

စကားချိုး

ဤစာအုပ်သည် အချို့စာအုပ်ပြုပြင်သူများ ဆိုကြသကဲ့သို့ မြန်မာစာပေ လောကကို အသစ်ပြုပြင်ရန် ဧရာမ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးနှင့် ထုတ်ဝေသော စာအုပ် မဟုတ်ရသည်က တစ်ကြောင်း။ ၁၄-၅ ရက်မျှ အချိန်ကလေး အတောအတွင်း ခါးပိုက်နှိုက်ကို ပုလိပ်လိုက်၍နေသလို ရေးကြီးသုတ်ပျာ စီမံရသည်က တစ်ကြောင်း။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ညိုမြ၏ မိတ်ဆွေများ ဖြစ်သည်နှင့် လျော်ညီစွာ တိုင်ကျလှသည်က တစ်ကြောင်း စသည့် အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် ကြွေရောင်စက္ကူ၊ ဆေးရောင်စုံ မျက်နှာဖုံးတို့ဖြင့် ခမ်းနားစွာ မထုတ်ဝေနိုင်ပါ။ နငယ် အမြီးတိုသည် ဝပြောင်းပြန် ဖြစ်နေသည် စသည်ဖြင့် အကဲဖြတ်ကြသော ဆရာများသည် ကျွန်ုပ်တို့အား အခွင့်လွှတ်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါ၏။

၎င်းပြင် ဤစာအုပ်၌ ညိုမြ၏ မိတ်ဆွေရင်းများက ချစ်ကြည်စွာ ကျီစယ်ထားသည့် စာပြောင် ဆောင်းပါးများ ပါရှိသဖြင့် အချို့နေရာ၌ “ခပ်တည်တည်” မရှိလှခြင်း၊ တည်းဖြတ် ပြုစုသူများမှာလည်း လူတတ်ကြီးလုပ်၍ တည်းဖြတ်ရခြင်း မဟုတ်၊ ညိုမြကို အထိမ်းအမှတ်တစ်ခုဖြင့် နှုတ်ဆက်လို၍သာ ဤစာအုပ်ကို ဖြစ်မြောက်အောင် ကြိုးစားရသောကြောင့် ချို့ယွင်းချက်များ ပါရှိခြင်း စသည့် အပြစ်များကို မြင်သော်လည်း မမြင်ချင်ယောင်ဆောင်၍ နေကြစေလိုပါကြောင်း။

ဤစာအုပ်ကို ဖြစ်မြောက်အောင် ရပ်ဝေးမှ ကူညီကြသော သိပ္ပံမောင်ဝ၊ မောင်ဖြူ၊ ဆရာကြီး ဦးသန့်၊ ရွှေပြည်စိုး၊ မြမဇ္ဈ၊ မောင်ထင် စသော စာရေးဆရာများ၊ ရပ်နီး ဆောင်းပါးရှင်များနှင့် ကာတွန်းဆရာ ကိုညီညီတို့အား ညိုမြကိုယ်စား အထူး ကျေးဇူးတင်လှပါကြောင်း။

တည်းဖြတ်သူ

၁၃၀၁ ဇန်နဝါရီလဆုတ် ၁၁ ရက်။

ညိုမြ သိပ္ပံမောင်ဝ

၁၂၉၇ ခုနှစ်တုန်းက အင်းစိန်နေအိမ်သို့ ညစာစားရန် ဖိတ်ထားသောကြောင့် တစ်ခုသော ညနေခင်းတွင် မင်းသုဝဏ်၊ ဇော်ဂျီ၊ နွယ်စိုး၊ ရွှေပြည်စိုး၊ ဘိုးကျော်ဝင်းတို့တစ်တွေ ပေါက်၍ လာကြလေသည်။ သူတို့နှင့်အတူ အသားခပ်မည်းမည်း၊ ခေါင်းခပ်ပွပွ၊ ခပ်ပိန်ပိန်၊ ခပ်ပုပု၊ ခပ်ညစ်စုတ်စုတ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား တစ်ယောက်လည်း ပါလာ၏။ သူ့အား ရှေးအခါက တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူး။ မင်းသုဝဏ်တို့က မိတ်ဆက်ပေးသောကြောင့် အသိဖြစ်သွားလေသည်။

ထိုညနေက ညစာမစားမီ လည်းကောင်း၊ ညစာစားနေခိုက် လည်းကောင်း၊ ညစာစားသောက်ပြီးသောအခါ လည်းကောင်း မိတ်ဆွေတစ်သိုက်မှာ စကားများကြ၊ ငြင်းကြ၊ ရယ်ကြ၊ ပြောင်ကြ၊ လှောင်ကြ၊ ဆူပူကြနှင့်နေကြလေသည်။ ပျော်စရာကောင်းလှပေသည်။ သို့သော် ညိုမြလောင်း ဖြစ်သော ထိုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားကား ရယ်လည်း မရယ်၊ စကားလည်း မပြော၊ ဣန္ဒြေသမ္ပတ္တိနှင့် လုပ်နေ၏။

ရှက်သောကြောင့်ပင် ဤသို့နေသလော၊ ဤသို့လည်း မဟုတ်တန်ရာ။ မင်းသုဝဏ်တို့နှင့် မိတ်ဆွေအရင်းအချာ ဖြစ်လေသည်။ သွေးကြီးသောကြောင့်ပေလော၊ ဤသို့လည်း မဟုတ်တန်ရာ။ သွေးကြီးသောသူနှင့် ဇော်ဂျီတို့ ပေါင်းသင်းမည်မဟုတ်။ ပြည့်သောအိုး ဖြစ်သောကြောင့် ဘောင်ဘင်မခတ်ဟန် တူ၏ဟု တွေးတောမိ၏။ ဤသို့ တွေးတောမိသောကြောင့် သူ့ရှေ့တွင် မိမိပြောသော စကားမှာ အမှားမပါစေရန် သတိကြီးစွာ ထားလေသည်။ သူ့အား ကြည်ညိုရမလိုလို၊ ရွံ့ရမလိုလို၊ နှစ်သက်ရမလိုလို ဖြစ်မိ၏။

ထိုနောက် များမကြာမီ မြန်မာစာပေလောကတွင် ညိုမြ စခန်းထလေ တော့သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် မဂ္ဂဇင်းတွင် လည်းကောင်း၊ ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်းတွင် လည်းကောင်း၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် လည်းကောင်း၊ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း တွင် လည်းကောင်း သူ၏ စိန်သံ၊ ဗုံးသံ၊ အမြောက်သံတို့ကို ကြားရလေ သည်။ မြန်မာပြည်တွင် အတော် ကျော်ကြား၍လာ၏။ သူ၏ အင်္ဂလိပ် ဆောင်းပါး၊ မြန်မာဆောင်းပါးတို့ကို ဖတ်ရတိုင်း ဖတ်ရတိုင်း သူ၏ ဣန္ဒြေရရ မျက်နှာကို လည်းကောင်း၊ ဆံပင်ပွပွနှင့် ဘိုကေကို လည်းကောင်း သွား၍ မြင်မိလေသည်။

သခင်နုကို ကျောင်းမှ နုတ်ပယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တက္ကသိုလ် ကျောင်းကို သပိတ်မှောက်ကြတုန်းက ညိုမြသည် အတော် အရေးပါ အရာ ရောက်သော ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့ဝင် တစ်ယောက် ဖြစ်လာ၏။ မြန်မာသတင်း စာ၊ အင်္ဂလိပ် သတင်းစာတို့တွင် သူ၏ ဆောင်းပါးများ သောင်းကျန်းစ ပြုလာ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ညိုမြအား ကလေးကစ သိကြလေသည်။ တက် ဘုန်းကြီး ကိုသိန်းဖေ ရေးသော ဘွဲ့ပြင်ကောက်တား စာအုပ်တွင်လည်း ညိုမြ အကြောင်းပါ၏။

တစ်ခါက ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် သူ၏ ရည်းစားဟောင်းတွေအကြောင်း စားမြုံ့ပြန်ကာ ဆောင်းပါးတစ်စောင်ကို ရေးလိုက်လေသည်။ ထိုဆောင်းပါး ကား စာဖတ်သူတို့အား ရွှင်ပြုံးစေ၏။ စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်ကို ထိခိုက်စေ ၏။ စာဖတ်သူတို့အား စဉ်းစားစေ၏။ သူ၏ တကယ့်အဖြစ်အပျက်ကိုပင် ရေးသားထားသည်။ လုပ်ကြံကာပင် ရေးသားထားသည် ဟူ၍ကား မသိ။ ဖတ်၍ကောင်းသော ဆောင်းပါးကား ဖြစ်လေသည်။

ထိုနောက် “နမ်းကြည့်” အမည်နှင့် စာအုပ်ကလေး တစ်အုပ်ကို ထုတ်ဝေပြန်၏။ နန်းတော်အကြောင်း မဟုတ်ပါ။ ရှေးသီချင်းအကြောင်း မဟုတ်ပါ။ သမီးရည်းစား ၂ ယောက်၊ ကျောက်တုံးကလေး တစ်တုံးပေါ်မှာ နမ်းကြသောအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ တကယ့် ညိုမြ ဖြစ်၏။

မကြာမီကလေးကပင် ဂန္ထလောကတွင် “နှင်းနု” အကြောင်း ရေးပြန် လေသည်။ မြန်မာဆောင်းပါး မဟုတ်၊ အင်္ဂလိပ်ဆောင်းပါးပင် ဖြစ်၏။ နှင်းနုနှင့် ညိုမြတို့ မည်သို့ဖြစ်ပျက်ကြသည်မှာ အရေးမကြီးလှ။ နောက်ဆုံး ဆောင်းပါး အပြီးသတ်သောအခါ စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်ထဲတွင် ဘာလိုလို

ဖြစ်ကာ ကျန်ရစ်လေသည်။ ဤကား ဆောင်းပါးကောင်း၊ စာကောင်းတို့၏ သဘောတစ်ရပ်ပေတည်း။

ညိုမြ၏ ပုံပန်းအကြောင်းရေးပြီးပြီ။ ညိုမြ၏ စာပေအရေးအသား အကြောင်းလည်း ရေးပြီးပြီ။ ညိုမြ၏ နောင်ရေးအကြောင်း ရေးကြဦးစို့။

ညိုမြသည် အနောက်နိုင်ငံသို့ ပညာသင်ရန် မသွားမီကပင် ဘောင်းဘီ ဝတ်ကာ ဟိုလျှောက်ကြား၊ သည်လျှောက်ကြားနှင့် လုပ်နေကြောင်း ကြားခဲ့ရ သည်ဟု မိတ်ဆွေ မိုးနက်ကြီးခေါ် ရွှေပြည်စိုးက ပြော၍ ကြားရလေသည်။ ဤအတိုင်းသာ မှန်ပါက ညိုမြသည် အနောက်နိုင်ငံရောက်လျှင် ဘောင်းဘီ ကို ချွတ်တော့မည် မဟုတ်။ မိုးနက်ကြီး ပြောကြားသည့်အတိုင်း မမှန်လျှင် ပြန်၍ ချေနိုင်သည် ကိုရင် ညိုမြ။

ဆောင်းပါး ရေးသားလေ့ရှိသူများ အနောက်သို့ သွားကြသောအခါ အနောက်နိုင်ငံများအကြောင်း ဆောင်းပါးများကို ရေးပို့ပါ ဟူ၍ မိတ်ဆွေ အပေါင်းက တစာစာနှင့် မှာလိုက်လေ့ရှိလေသည်။ ညိုမြအား ဤသို့ မှာလိုက် လိမ့်မည် မထင်နှင့်၊ မှာမည် မဟုတ်။ အကြောင်းကား အနောက်သို့သွားသူ များ အနောက်သို့ ရောက်သွားသောအခါ ဆောင်းပါးရေးဖော် မရကြသော ကြောင့်တည်း။ ဇော်ဂျီတို့ကိုကြည့်။ ဇော်ဂျီတို့ အနောက်ရောက်သွားသည်မှာ ကြာလေပြီ။ သူ၏ ဆောင်းပါး တစ်စောင်ကိုမျှ မဖတ်ရသေး။ ညိုမြ အနောက်နိုင်ငံသို့ ရောက်သွားလျှင်လည်း ဤသို့ပင် ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်၏။ ထို့ကြောင့် ညိုမြ၏ ဆောင်းပါးများကို မမျှော်။ ရေးချင်ရေး မရေးချင်နေ။ ရေးလျှင် ဖတ်ရမည်၊ မရေးလျှင် ဝမ်းမနည်း။

မြန်မာပြည်အစိုးရက အယ်ဒီတာ အတတ်ကိုသင်ရန် အနောက်သို့ အလွတ်ခံရသည်မှာ ညိုမြသည် ပထမပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ မြန်မာပြည်တွင် သတင်းစာ၏ တန်ခိုးမှာ တစ်နေ့တခြား တိုးလျက်နေလေသည်။ နောင်လည်း တိုးမည်ပင်။ သတင်းစာများ၏ တန်ခိုး တိုးနေရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ သတင်း စာ ဆရာကောင်းများ တိုးမှ အကျိုးရှိပေမည်။ ညိုမြသည် သတင်းစာ ဆရာ ကောင်း၊ ဆရာကျော်၊ ဆရာမော်ကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်ပြီးလျှင် မြန်မာပြည် သို့ အင်္ဂလိပ်မ ဇနီးသည်နှင့်အတူ ပြန်လာပါစေသော်ဟု ဆုတောင်း၏။

“နှင်းနု” တို့နှင့် သိပ်ကြီး အပေါင်းအသင်းမလုပ်ရန် မှာလိုက်ပါရစေ ကိုရင် ညိုမြရယ်။ ။

သိပ္ပံမောင်ဝ

[မှတ်ချက်။ ။ မိုးနက်ကြီး ပြောသည့်အတိုင်း ညိုမြ ဘောင်းဘီဝတ်သည် ကို မတွေ့ရပါ။ အမှန်မှာ သူ့ခမျာတွင် ဘောင်းဘီဖိုး ပိုက်ဆံရှိရာသည် မဟုတ်၊ ရန်ကုန်နှင့် ကောလိပ်စပ်ကြား ဘတ်စ်ကားစရိတ်ကိုပင် တစ်ပြားစ နှစ်ပြားစ လိုက်၍ တောင်းပြီး စုဆောင်းရရာပါသည်။ ဘီလပ်သွား သင်္ဘောပေါ်တွင် ဝတ် ရန် ဘောင်းဘီ အကျီတစ်စုံကို ဆရာတစ်ဦးထံမှ ရှိခိုးဦးတင် အလှူခံနေသည်ကို တစ်ခါက မြင်ဖူးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘိုင်ကျသော ညိုမြတွင် ဘောင်းဘီမွေး မကုပ်ကြောင်း။ မမှန်သတင်း ဖြေရှင်းရပါသည်။ ။ စာတည်း။]

လူပုကလေး၏ လက်ဆောင်

မောင်ဖြူ

တစ်နေ့က ငါ၏ရုံးခန်းတွင်းသို့ ပျာတာ ဦးခန့် ယူလာသော အစိုးရစာ၊ မိတ်ဆွေတို့ထံမှစာ၊ ကျောင်းသားတို့အတွက် ကစားစရာ ရောင်းသော ကုန်တိုက်မှ ကက်တလောက်၊ အိမ်ရှင်မနှင့် သမီးများအတွက် စိန်တိုက်မှ ကြော်ငြာ၊ ငွေအလှူခံစာ၊ ဆောင်းပါးအလှူခံစာ၊ ကျောင်းသားဟောင်းတို့ထံမှ အကျင့်စာရိတ္တ လက်မှတ်ကောင်း တောင်းဆိုသော စာတို့အနက် စာအိတ်ပေါ်တွင် “အရေးကြီးသည်” ဟု ရေးထားသော စာတစ်စောင်ကို တွေ့ရ၏။ ငါသည် အရေးကြီးသည်ကို အရင်လုပ်ရမည်ဟု စိတ်တွင် ရည်မှတ်ထားသူ ဖြစ်ရကား၊ ထိုအရေးကြီးသည့်စာကို ဖောက်၍ ဖတ်၏။ ထိုစာပါ အကြောင်းစကား တစ်ရပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

.... တစ်ခု ကူညီစေလိုပါသေးသည်။ တရားဆရာ ညိုမြကို အစိုးရက ပညာသင်လွှတ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စာဝါသနာပါသူ တစ်စုက “အနောက်သွား ညိုမြ နှုတ်ဆက်စာတမ်း” တစ်စောင် ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ ၎င်းစာအုပ်ကလေး၌ ဆရာ ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ် ထည့်စေလိုပါသည်။ ဆောင်းပါးကို ၄-၅ ရက်အတွင်း ကျွန်တော့်ထံ ပို့စေလိုပါသည်။

(ပုံ) သိပ္ပံနိုးလှ

ဤစာကား ဆောင်းပါးအလှူခံစာ ဖြစ်သည်။ ငွေအလှူခံစာ ဖြစ်ရင် ကောင်းသေး၏ဟု အောက်မေ့မိ၏။ ငွေတွင်း နက်သည် မှန်လည်း ဉာဏ်တွင်းက ပိုမို၍ နက်သေး၏။ ဆောင်းပါးရေးရန် စိတ်ကူးမှာ အလွယ်တကူ ခေါင်းထဲသို့ မရောက်လာ။ ရောက်လာစေကာမူ နှိုက်ထုတ်ရာ၌ မလွယ်ကူ။ လေးငါးရက်နှင့် အရောက်ပို့နိုင်ဖို့မှာ ခဲယဉ်းလှ၏။ သို့သော် တောင်းခံသူမှာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဤတစ်ခါသာ တောင်းခံသေး၍၊ ပထမအကြိမ်တွင် ကံန်တော့ဆွမ်း လောင်းလိုက်ရမှာလည်း မြန်မာပီပီ အားနာမိတော့သည်။

ထိုပြင်လည်း ညိုမြကို နှုတ်ဆက်ချင်၏။ အသို့ နှုတ်ဆက်အံ့နည်း။ အလုပ်များခိုက်ကြုံ၍ မြန်မာစာပေ၊ အင်္ဂလိပ်စာပေတို့မှ အတုခိုးရန် ငါရှာကြ၏။ မောင်စံသူမှာတမ်း၊ ကျေးစေရတု စသည်တို့တွင် အချက်ပါသည်တို့ကို တွေ့ရှိသောအခါ ငါသည် ညိုမြ၏ မိတ်ဆွေ မဟုတ်ဘဲ ရည်းစားဆိုက နှုတ်ဆက်စာတမ်းရေးရမှာ ခက်ခဲမည် မဟုတ်ဟု ထင်မိ၏။ ညိုမြ၏ ဖခင် ဖြစ်ပါကလည်း ဒေါက်တာတရိုး ရေးသော ဆန်းစသော်တာပါ “လက်ဆောင်” ခေါ် စကားပြေ လင်္ကာကလေးကို မြန်မာလို ပြန်ပေးလိုက်က ဖြစ် ပေမည်။

ရေချိုးရင်း စဉ်းစား၏။ စဉ်းစားဉာဏ် ပေါ်နိုင်ရန်လည်း အနောက်တိုင်းသားတို့ကဲ့သို့ ရေစည်တွင် ရေပူနှင့် ရေအေး ရောစပ်၍ ရေစည်တွင်း ဖိမိနှင့် ဝင်ချိုး၏။ သို့သော် အားခိုးမဒီး (စ) ခေါ် ဂရိတ်ပညာရှိကြီး တစ်ဦးမှာ ရှင်ဘုရင်က အမေးရှိသည့် ပြဿနာကို ရေချိုးရင်း စဉ်းစားရရှိ၍၊ ဝမ်းသာအားရနှင့် ‘ယူရေးကား’ ‘ယူရေးကား’ ဟု အော်ကာ ဗလုပုဆိုးဖြင့် နန်းတော်အရောက် တက်ပြေးကြောင်း ကြားဖူးသဖြင့် ငါသည် အထူးသတိနှင့် စဉ်းစားခန်း ဝင်ရ၏။

ငါ၏အိမ်ရှေ့မှ ကျောင်းသို့ရောက်သောလမ်းမှာ တောလမ်းကလေးဖြစ်၏။ ထိုလမ်းထက်၌ ကျောင်းတက် ကျောင်းဆင်း စဉ်းစားရင်း လျှောက်၏။ တစ်ကြိမ်၌ မင်းကြီး၏ကား ချဉ်းကပ်လာသည်ကို ဟွန်းသံမကြားသဖြင့် ကံကြီး၍ မတိုးသွားချေ။ တစ်ကြိမ်၌ကား စဉ်းစားခန်းဝင်နေခိုက် ဖိုးသူတော်တစ်ယောက် ကြေးစည်နှင့် ဆန်တောင်း ထမ်းသွားသည်ကို ရုတ်တရက် မြင်ရသဖြင့် နာနတ္တကာယနှင့် နာနာဘာဝဟု ထင်မိ၏။ ရှေ့ချုံကွယ်မှ ဖျတ်ခနဲ ထွက်လာ၍ လည်းကောင်း၊ သူသည် ငါ့ကိုမကြည့်ဘဲ ရှေ့ကဖြတ်၍ လမ်းထက်၌လည်း မသွားဘဲ သစ်ပင်တွေ အကြား၌ ပျောက်ကွယ်သွား၍ လည်းကောင်း စိတ်မသိုးမသန့် ငါ ဖြစ်ရ၏။

တစ်ကြိမ်၌ကား ဤတောလမ်းကလေးထက်၌ ထိုသင်္ကာဖွယ် မကင်းသော ဖိုးသူတော်ကို စဉ်းစားရင်း ကျောင်းမှ အိမ်သို့ပြန်စဉ်၊ ထိုနေရာကလေးကို တကယ့် တောကြီးသို့ အောက်မေ့မိ၏။ စိန်ကြီးမြိုင်ကြီးအတွင်း လမ်း

* (ယူရေးကား) သည် ဂရိတ်တို့စကား၊ (ငါ သိပြီ) ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

လျှောက်နေသကဲ့သို့ ထင်မိ၏။ မောမောနှင့် မျက်စိမှိတ်ကာ ဖြည်းညင်းစွာ လျှောက်သွားနေစဉ် ဇော်ဂျီ၊ တပသီ၊ သူယောင်၊ နတ်သမီး၊ တစ္ဆေ၊ မှင်စာကလေးတို့ကို မြင်ယောင်ရှိ၏။ ထိုအခိုက် မိမိ၏ရှေ့တွင် ဖျတ်ခနဲ ကြွေကျသံ ကြားသဖြင့် မျက်စိဖွင့်ကြည့်လိုက်ရာ၊ လူပုကလေး တစ်ယောက်ကို တွေ့ရ၏။ လူပုကလေးကား အကျွမ်းတဝင်ရှိသော မိတ်ဆွေ အမှတ်ဖြင့် ငါ့အား နှုတ်ဆက်၏။

‘ဆရာကြီး၊ ကျွန်တော် ယခုပဲ ဆရာကြီး၏ ဒဏ္ဍာရီအိမ်ကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်’ ဤသို့သောအခါ ငါသည် ပြူးကြောင်ကြောင် ကြည့်နေမိ၏။ ‘ငါတို့ ဒဏ္ဍာရီအိမ်ကိုလည်း လာလည်ပါဦး’ ဟု လူပုကလေးက ဆက်ပြောမည်ကို မျှော်လင့်နေ၏။ သို့သော် ထိုသို့မပြောဘဲ ဤသို့ ပြော၏။ ‘ဆရာကြီး ကျွန်တော့်ကို မသိဘူးလား’

ငါလည်း ဒဏ္ဍာရီတိုင်းပြည်ကို ရောက်ရှိနေပြီဟု အထင်ရှိရကား ဆို၏။ ‘အသင် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူနှင့်နေသော လူပုနံပါတ် ၁ မဟုတ်လော’

လူပုကလေး ရယ်၍ဆို၏။ ‘ကျွန်တော် ဆရာတပည့် ၄ တန်းသား မောင်ချစ်ခင်ပါ။ မနှစ်က သုံးတန်းမှာ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူ ပြဇာတ်ခင်းတဲ့အခါ လူပုနံပါတ် ၃ တော့ လုပ်ရပါတယ်’

ငါမယုံချင်၍ မေး၏။ ‘မင်း မောင်ချစ်ခင် ဖြစ်က အဘယ်ကြောင့် လာရသနည်း’

‘ကျွန်တော် ခွင့်လိုချင်လို့ပါ၊ ပါးရောင်နေပါတယ်’

ပါးရောင်သည်မှာ မှန်၏။ သို့သော် ငါမယုံလိုသေး။ အကြောင်းမှာ ကျောင်းသားတို့ ခွင့်လိုချင်က ကျောင်းရုံးခန်းတွင် တောင်းမြဲ ဖြစ်၍တည်း။ ထိုကြောင့် ငါ ဆို၏။

‘ခွင့်လိုချင် ကျောင်းမှာ တောင်းမြဲ မဟုတ်လားကွ’

‘ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော်က ဆရာကြီး အိမ်ရောက်လောက်ပြီထင်၍ အိမ်အရင်သွားပါတယ်၊ ယခု ကျောင်းကို လိုက်လာတာ ရင်ဆိုင်တိုးနေပါတယ်’

ငါလည်း မယုံလှ၍ လူပုကို အမိဖမ်းလိုသဖြင့် ဆို၏။ ‘ကောင်းပြီ၊ မင်းကို ခွင့်ပေးမယ်။ ဒါပေမဲ့ မင်း နက်ဖြန် တစ်ယောက်ယောက် ခွင့်စာနှင့် လွှတ်လိုက်၊ နို့မို့ရင် ငါ မေ့သွားလိမ့်မယ်’

လူပုကလေးလည်း ‘ကောင်းပါပြီ’ ဆို၍ ထွက်သွားရာ များမကြာမီ ကွယ်လေ၏။

ငါ၏စိတ်တွင် နံနက်၌ မောင်ချစ်ခင်အတွက် ဘယ်သူမှ ခွင့်စာ ယူလာလိမ့်မည်မထင်၊ မယူလာက သင်းသည် လူပုကလေးဟု ငါ အတပ်စွဲ နိုင်မည်။ သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြက အတော်ထူးသော သတင်း ဖြစ်လေမည်။ ဤသို့စဉ်းစား၍ ကျောင်းသို့သွားရာ၊ ရုံးခန်းတွင် ထိုင်လိုက် သည်နှင့် စားပွဲပေါ်တွင် ခွင့်စာတစ်စောင်ကို တွေ့ရ၏။ ဖတ်ကြည့်သော အခါ မောင်ချစ်ခင်၏ ခွင့်စာ ဖြစ်နေ၏။ ငါလည်း ပျာတာဦးခန့်ကို ခေါ်၍-

‘ဦးခန့်၊ သည်ခွင့်စာ ဘယ်သူ ယူလာသလဲ’

‘အမည်မသိ လူတစ်ယောက် ယူလာပါတယ်’

ဤမြို့ကလေးတွင် ဦးခန့် မသိသူကား အလွန်ရှား၍ မသင်္ကာဖွယ် ကား အတော်များ၏။ ထို့ကြောင့် ငါ စိတ်အားထက်သန်စွာ ဆို၏။

‘သူ့ကို ခင်ဗျား ဆရာကြီးလာအောင် မစောင့်ခိုင်းဘူးလား’

‘သူက ကျွန်တော်မပြောခင် ကိစ္စကလေးရှိလို့ဆိုပြီး ကသုတ်ကရုတ် ထွက်သွားပါတယ်’

ကျောင်းတက်ရန်ကား ၅ မိနစ်မျှ လိုတော့၏။ ကျောင်းတက်က ကျောင်းသားအားလုံးကို ငါသည် ခန်းမကြီးတွင် တွေ့ဆုံ၏။ ဘုရားရှိခိုးပြီး နောက် ဆုံးမစကားဆို၍ ကျောင်းသားတို့ကို မိမိတို့ အတန်းများသို့ လွှတ် လိုက်၏။ ကျောင်းသားတို့လည်း စိတ်တန်းလျက် ငါ့အား တစ်ဦးစီ နှုတ်ဆက် ၍ ထွက်သွားကြ၏။ ထိုနေ့အဖို့၌ကား ငါသည် ဘုရားရှိခိုးပြီးနောက်၊ ဆုံးမ စကားမျှ မဆိုနိုင်။ ကျောင်းသားတို့ကို အတန်းများသို့ လွှတ်လိုက်၏။ တစ်ဦးစီ နှုတ်ဆက်ထွက်သွားသော ကျောင်းသားတို့တွင် လူပုကလေးနှင့် တူသူကို လည်း မမြင်ရ၊ မောင်ချစ်ခင်ဆိုသူ ပါသည် မပါသည်ကိုလည်း အသေအချာ မသိရ။ ထို့ကြောင့် မောင်ချစ်ခင်၏ အတန်းဆရာမအား ‘မောင်ချစ်ခင် ကျောင်း မတက်ဘူးလား’ ဟု အမေးခိုင်းမိ၏။ အတန်းဆရာမက ‘မတက်ပါ’ ဟု ပြန်စာ လာမှ စိတ်တွင် ရယ်မိသည်။ ဦးခန့်အား ခေါ်၍၊ မောင်ချစ်ခင်၏ ခွင့်စာကို ဆရာမထံ အပို့ခိုင်းရသည်။

ညိုမြဖို့ စကားလက်ဆောင် စဉ်းစားရာ၌ ဤဆောင်းပါးကိုသာ ရသဖြင့် ၎င်းကို လူပုကလေး၏ လက်ဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ညိုမြ လက်ခံစေလို ပါသည်။ ။

မောင်ဖြူ

တောက်တီးတောက်တဲ့

လဲ့လဲ့ဝင်း

တစ်နေ့ နံနက် ၁၁ နာရီခွဲခန့်အချိန် ဖိုးညိုမြ တစ်ယောက် လဲ့ဝင်းတို့ရှိရာ ပြန်ကြားရေးရုံးခန်းသို့ လာ၏။ လဲ့ဝင်းလည်း စာရေးရာမှ ဖိုးညိုမြအား လှမ်းကြည့်၏။ ဖိုးညိုမြမှာ ဘာမပြောညာမဆို သူ့ဓာတ်ပုံကို လက်ဆောင် အဖြစ် ပေး၏။ လဲ့ဝင်း ဓာတ်ပုံကို ကြည့်လိုက်၏။ ဖိုးညိုမြ အတော်ရုပ်ဆောင် နေ၏။ ဪ ဖိုးညိုမြကြီး ယခုလိုတော့လည်း အဟန့်ကြီး လူလူသူသူပဲဟု ထင်လိုက်၏။ ဖိုးညိုမြက 'တောက်တီးတောက်တဲ့' ကြော်ငြာပေးစမ်းပါဟု ပြော၏။ လဲ့ဝင်းကလည်း ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံလိုက်ပြီးလျှင် 'ဖိုးညိုမြ ဘိလပ် သွားရခါနီး ပျော်နေသလား' ဟု မေးရာ၊ ပျော်တယ်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ပိုက်ဆံမရှိလို့ စိတ်ပျက်တယ်၊ ဒါကြောင့် လက်ဖက်ရည်တို့ဘာတို့ သောက် ချင်လျှင် ဒီလာတာပါပဲဟု ညည်း၏။ လဲ့ဝင်းလည်း ယခုသောက်ပြီးပြီလား မေးရာ သောက်ပြီးပြီဟု အမှန်ပြော၏။ အခြားအထွေအထူး ပြောစရာမရှိ၍ စကားဆက်ပြတ်သွား၏။ ဖိုးညိုမြလည်း အခြား သူငယ်ချင်းတစ်ဦးထံသို့ သွား၏။

ဖိုးညိုမြ ထွက်သွားသောအခါ လဲ့ဝင်း ဓာတ်ပုံကို တစ်ခါထပ်ကြည့် လျက်၊ ဖိုးညိုမြက ဒီလိုတော့လည်း လူကောင်းနဲ့ တူသားပဲ။ ခါတိုင်းတော့ လူမကောင်းလို့ မဟုတ်ပါ၊ မင်းသားရူးပဲ ဆိုပါတော့။ ဓာတ်ပုံနှင့် ကြော်ငြာ ပေးရန်မှာ မခဲယဉ်းလှပေ။ သို့သော် တောက်တီးတောက်တဲ့ စာရေးရန်မှာ လဲ့ဝင်းအဖို့ ခက်လှ၏။ ဟာသဉာဏ်ကလည်း မရွှင်၊ တောက်တီးတောက်တဲ့ ဘယ်လို ရေးရပါမည်နည်းဟု စဉ်းစားရာ စဉ်းစားလေ မရလေ၊ စဉ်းစားလေ မရလေ ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်မှ တဖြည်းဖြည်း ဉာဏ်နီဉာဏ်နက် ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု နောက်ကာလကိုလွှဲပြီး ဖိုးညိုမြ အရင်လိုသည့် ကြော်ငြာ

အလုပ်ကို တွေးရပါသည်။ ထိုကြောင့် အခါအခွင့်သင့်ခိုက် ကလောင်လက်နက် နှင့် ဖိုးညိုမြကို ကြော်ငြာရပါမည်။ ကြော်ငြာကိုတွေ့၍ ဖိုးညိုမြကို သဘောကျ သူတို့သည် လဲ့ဝင်းထံ လျှောက်ထားနိုင်ကြပါကြောင်း။

ဖိုးညိုမြ ဆိုသူမှာ အခြား မဟုတ်၊ ဘိလပ်သို့ ယခုလာမည့် ဩဂုတ် လတွင် ပညာတော်သင် အဖြစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ခံရသူ တစ်ယောက် ဖြစ်၍၊ ဖိုးညိုမြ၏ ပညာစွမ်းရည်မှာ အထူးဖော်ပြစရာမလို၊ အရိပ်ပြလျှင် ဖိုးညိုမြ အကောင် ထင်လာပေမည်။ သူ၏ ရုပ်ရည်မှာ ဖိုးညိုမြ ဆိုသည့်အတိုင်း နာမည်နှင့် လိုက်အောင်ပင် ညိုမြရုပ် မချိုမချဉ် ဖြစ်၏။ သို့သော် ပါးစပ်ထဲ ဝါးကြည့်လျှင် ထိုအရသာ ပေါ်မည်ဟု အာမ မခံနိုင်ပေ။

ဖိုးညိုမြကား သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ မျက်နှာမြင် ချစ်ခင်ပါစေ၊ အသံ ကြား သနားပါစေ ဆုတောင်းပြည့်ဝသူ ဖြစ်၏။ ဖိုးညိုမြအား မြင်ဖူးသူ၊ အသံကြားဖူးသူထဲမှ ဖိုးညိုမြက ဖိုးပန်းနေသော မိန်းမပျိုတို့သည် ဖိုးညိုမြ အား သနားကရုဏာ မေတ္တာထားရှာကြ၍ ဖိုးညိုမြ ဂရာဝါသ အိမ်ထောင်သို့ မကျရောက် ဒုက္ခမများစေရန် ဖိုးညိုမြအား ငြင်းပယ်လျက် ကျန်ရစ် ဟူသော အမည်ဖြင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် တစ်ကိုယ်တည်း နေစေခဲ့၏။ ဤမျှ ဖိုးညိုမြ သည် ဘုန်းသမ္ဘာ ပြည့်စုံပါပေ၏။

သမုဒ္ဒရာရေကို နားဖာကလော်နှင့်ခပ်၍ ကုန်နိုင်စရာအကြောင်းရှိ၏။ ဖိုးညိုမြ အကြောင်းမှာ ရေး၍ မကုန်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင် ထင်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်အရ ဖိုးညိုမြ၏ အတိတ်ဘဝ၊ ယခုဘဝ၊ နောင်ဘဝ၊ သံသရာအဆက်ဆက်တို့တွင် ဖိုးညိုမြ ဘာဖြစ်ဦးမည်ကို မသိ နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

ဤမျှ ဖိုးညိုမြအား မပိုမလို ကြော်ငြာရပါ၏။ ဖိုးညိုမြကြီး အလျင် အမြန် သိမ်း မဟုတ်ဘဲ စွန့်ဖြစ်ပြီး ကာယသုခ စိတ္တသုခနှင့် ပြည့်စုံပါစေ၊ ပြည့်စုံပါစေဟု မိတ်ဆွေ လဲ့ဝင်းက ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့လိုက်ပါသည်။
ဇေယျတု၊ သဗ္ဗမင်္ဂလံ။ ။

လဲ့လဲ့ဝင်း

ညိုမြ ဦးသန့်

“မသန်းကြည် မိညိုမြပါ” ဟူသော ယူနီဘာစီတီ မြသန်းကြည်၏ တေးသီချင်း ခေတ်စားစဉ်အခါက ညိုမြ ဟူသော အမည်ပညတ်သည် တစ်ခုခုကို အလွန် သဘောကျသော်လည်း မကျချင်ဟန်ပြု၍ မူနေသောသူကို ပြက်ရယ်ပြု၍ ခေါ်သောနာမည် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ‘ဟိုကောင်မ ညိုမြ လုပ်နေတာပါကွာ’ ဟူ၍ ပြောလျှင် အဓိပ္ပာယ်ကား ထိုမိန်းကလေးသည် သဘောနှစ်ခြိုက်သော် လည်း မနှစ်ခြိုက်ဟန်ပြု၍ မူနေသည် ဟူသတည်း။ ညိုမြ၏ အဓိပ္ပာယ် တစ်နည်းကား အသားညိုသော်လည်း မြအဆင်းကဲ့သို့ ရှိသောသူ ဟူ၏။ “မသန်းကြည် မိညိုမြပါ” ဟူသော သီချင်းသွားသည် ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ စပ်ဆိုထားဟန် တူလေသည်။ ထို့ကြောင့် လွန်ခဲ့သော သုံးလေးနှစ်အတွင်း တွင် တက္ကသိုလ်မဂ္ဂဇင်း၊ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်း၊ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း၊ စာဆို တော် မဂ္ဂဇင်းတို့တွင် “ညိုမြ” အမည်ဖြင့်ရေးသော အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ဆောင်းပါး များကို ဖတ်ရှုမိရာ၊ ထိုစာရေးသူသည် ဧကန္တ အသားညိုချော တစ်ယောက် ဖြစ်တန်ရာ၏ဟု ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ မှတ်ထင်မိခဲ့လေသည်။

လူကိုယ်တိုင် တွေ့ဆုံသောအခါ အထင်နှင့်အမြင် ကွာခြားလျက် အကျည်းခပ်တန်တန်၊ အညာဆန်ဆန်၊ မျက်လုံးမှေးမှေး၊ ကိုယ်သေးသေးနှင့် မြင်သူတိုင်း မငေးလောက်သော သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပေ သည်။ ထို့ကြောင့် နာမည်ဝှက်များကို လုံးဝ ပုံ၍ မယုံအပ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ မိတ်ဆွေကြီး သိပ္ပံမောင်ဝသည် အလွန်ဝသောသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပေ။ ဇော်ဂျီ ဆိုသူမှာလည်း ဆေးဝါးမန္တရားကို လိုက်စားသူ မဟုတ်။ မင်းသုဝဏ် ဆိုသူမှာလည်း သုဝဏ္ဏ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ လွန်စွာ လှပ ချောမွေ့လှသည် မဟုတ်ပေ။ ကုသ အမည်ခံသူမှာလည်း မင်းကုသကဲ့သို့ ကျောက်ပေါက်မှာ

တစ်စက်မှ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ယခုလာမည့် ဥပဒေပြု အစည်းအဝေးတွင် နာမည်ဝှက်များကို အယုံအကြည် မရှိ အဆိုတင်သွင်းကြရန် ဥပဒေပြု အမတ်များအား လေးမြတ်စွာ တောင်းပန်လိုက်ပါ၏။

ယခု ခေတ်စမ်း စာရေးဆရာများအနက် ညိုမြသည် လူတော် တစ်ယောက် ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂလိပ် မြန်မာ နှစ်ဘာသာကို ကောင်းစွာ ရေးနိုင်သော ခေတ်စမ်းသမား တစ်ယောက် ဖြစ်၏။ အချို့ကား အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင်သာ ကျွမ်းကျင်၍ မြန်မာဘာသာတွင် ချို့ငဲ့လှ၏။ အချို့ကား မြန်မာဘာသာတွင် သန်၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် မနိုင်နင်း။ ညိုမြကား စွယ်စုံတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်၏သဘောအရ အင်္ဂလိပ်စာ အရေးအသားကို နှစ်မျိုး ခွဲခြားနိုင်လေသည်။ တစ်မျိုးကား ခပ်တည်တည်၊ ခပ်ခန့်ခန့်၊ စကားလုံး ပြောင်ပြောင်နှင့် ရေးသော အမျိုးဖြစ်၍၊ အခြားတစ်မျိုးကား ထက်မြက်ခြင်းကို ပြသည့် ခေတ်ဆန်ဆန် ပေါ်ကြော့စကားမျိုးဖြင့်သာ ရေးသောစာမျိုး ဖြစ်၏။ ညိုမြကား ဒုတိယအမျိုးတွင် စွမ်း၏။ ထိုစာမျိုးကား မပင်မပန်းဘဲ စိတ်ကူးရတိုင်း ခပ်သွက်သွက် ရေးနိုင်သောစာမျိုး ဖြစ်၏။ မြန်မာပြည်တွင် ရာဇဝတ်ဝန် အလုပ်ဖြင့် နှစ်အနည်းငယ် အမှုထမ်းပြီးနောက် လူမမာ ပင်စင်ယူသွားသော “အီရစ်ဘလဲယား” ဆိုသူသည် “ဂျော့အိုဝဲ” ကလောင်အမည်ဖြင့် အင်္ဂလန်ပြည်၌ စာအုပ်ခြောက်အုပ် ရေးပြီးလေပြီ။ သူရေးပုံမှာ အလွန်ခေတ်ဆန်၍ ဟာသဂုဏ်မြောက်သည်သာ များ၏။ ညိုမြလည်း “ဂျော့အိုဝဲ” ၏နည်းကို အတုခိုးလေသလား မသိ။ ၎င်း၏စာများကို ဖတ်မိတိုင်း “ဂျော့အိုဝဲ” ကို ပြေး၍ သတိရမိတော့သည်။

ညိုမြသည် မိန်းမနှင့် ပတ်သက်၍လည်း စိတ်ညွတ်ဟန် ရှိသည်။ အသေအချာတော့ မသိရ။ သူ၏ ဆောင်းပါးများတွင် မိန်းမနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မသင်္ကာဖွယ်ရာများကို တစ်ခါတစ်ရံ တွေ့ရဖူးသည်။ စာရေးသူ၏ ဝိညာဉ်စိတ်သည် စာရေးရာ၌ ပေါ်လွင်လျက်ရှိတတ်၏။ ဥပမာ အလှအပကို ကြိုက်သောသူသည် မိမိ၏စာ၌ အလှအပများကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးစွမ်းနိုင်၏။ လွမ်းတတ် ဆွေးတတ်သော သူတို့သည် ၎င်းတို့၏စာ၌ အလွမ်းအဆွေးများ ပွေလျက် ရှိတတ်ပေသည်။ အရေးပိုင်ဟောင်း “မောရစ်ကောလစ်” ၏ “နေဝင်ဘုရင်” ကို ဖတ်မိလျှင် ၎င်းသည် “မ” ဘက်တွင် စိတ်သန်ကြောင်း တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ညိုမြလည်း “မောရစ်ကောလစ်” နှင့် ဤဝိသေသ၌ တူညီကောင်းတူညီပေလိမ့်မည်။ သူရေးသော “နမ်းကြာညို” ကို ကြည့်။

ညိုမြသည် စကားနည်း၏။ သူ၏ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ပြီးလျှင် ၎င်းတို့ကို ထိုလောက် နှုတ်နည်းသူတစ်ယောက် ရေးတာမှ ဟုတ်ပါစဟု သံသယဖြစ်မိသည်။ သို့ရာတွင် များစွာသော စာရေးဆရာမော်၊ စာရေးဆရာ ကျော်တို့သည် နှုတ်နည်းကြသည်ကို သတိပြုသင့်၏။ သူရိယအယ်ဒီတာ ဦးဘကလေးသည် အလွန်နှုတ်နည်းသူ ဖြစ်ပေသည်။ တက္ကသိုလ်ကထိက ဒေါက်တာထင်အောင်သည်လည်း အလွတ်တွင် စကားများစွာ မပြောလှ။ အလွန်နာမည်ကျော်သော အင်္ဂလိပ်သတင်းစာ ဆရာကြီး စီပီစကော့သည် လည်း နှုတ်နည်းသည်ဟု ဖတ်ရဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် စကားနည်းသဖြင့် ညိုမြအား အဘယ်ကြောင့် တကယ့် သတင်းစာဆရာကြီးတစ်ဦး မဖြစ်နိုင်ဟု ပြောနိုင်ပါအံ့နည်း။ ဘိလပ်က ပြန်လာလျှင် အာသွက်လျှာသွက်ရှိပါမူ သာ၍ ကောင်းလေစွ။

သတင်းစာ လုပ်ငန်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပထမ စေလွှတ်ခြင်း ခံရသောသူသည် ညိုမြ ဖြစ်ပေသည်။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ် ကင်းကောလိပ်ကျောင်းတွင် သတင်းစာလုပ်ငန်းနှင့် ပြန်ကြားရေးလုပ်ငန်း များကို နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ဆည်းပူးရမည် ဖြစ်၏။ ထိုကျောင်းတွင် သင်ကြား ရမည့် ပညာရပ်များမှာ မည်ကဲ့သို့သော ပညာရပ်များဟု အတိအကျ မသိရ သေးသော်လည်း ညိုမြသည် သွားရကျိုးနပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံထုတ် သတင်းစာများသည် အဘက်ဘက်၌ ချို့ယွင်းလျက် ရှိ ကြရာ၊ အမြင်ကျယ်ကျယ်နှင့် ခေတ်မီသော သတင်းစာကောင်းများကို လိုအပ် လှပေသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာပိုင် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာ ဆို၍ ယခုအခါ၌ နယူးဘားမား တစ်စောင်သာလျှင်ရှိရာ၊ ထိုသတင်းစာမှာလည်း ပြုပြင်ရန် များစွာလိုသေးသည်ကို ဂရုပြုသူတိုင်း သိကြပေလိမ့်မည်။ ညိုမြ ဘိလပ်က ပြန်လာလျှင် မြန်မာပိုင် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာကြီး တစ်စောင်ကို ဝေဝေဆာဆာ သိုက်သိုက်မြိုက်မြိုက် တခမ်းတနား ထုတ်နိုင်ရန် ဆုတောင်းပါ၏။ ဤကား ညိုမြအတွက် ကျွန်ုပ်တို့ အားတက်မိခြင်းတည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ အားကိုးသကဲ့သို့ ညိုမြကလည်း မိမိ ပညာသင်ကြားရသော ၂ နှစ် အတွင်းတွင် အပျော်အပါး လိုက်စားခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း စသည့် အပြစ်တို့ကို ဝေးဝေးက ရှောင်ကြဉ်၍ အမိမြန်မာပြည်ကြီးအတွက် သတင်းစာလုပ်ငန်းဖြင့် တွင်တွင်ကြီး အမှုတော် ထမ်းလိုက်မည် ဟူသော စိတ်ကို မွေးမြူနိုင်ပါစေသတည်း။

ပျင်းရိခြင်းသည် ညိုမြ၏ ဝေဒနာကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ နံနက်

ရှစ်နာရီလောက် အိပ်ရာမှနိုးလျှင် စောသေးသည်ဟု ပြန်အိပ်တတ်၏။ များမကြာမီက လက်ရေးတိုပညာကို ကုလားဆရာ တစ်ဦးထံတွင် သင်ယူလျက် ရှိရာ၊ မိမိ သွားလိုသော အချိန်တွင် သွား၍ ပြန်လိုသောအချိန်တွင် ပြန်လေ့ရှိ၏။ တစ်ခါသော် ပျင်းရိသော ဝေဒနာ စွဲကပ်သဖြင့် လေးငါးရက် မသွားဘဲ နေပြီးနောက် ဆရာနှင့်တွေ့ရာ၊ ဆရာက ညိုမြ ဘာကြောင့် စာလာမသင် သနည်းဟု မေးသော် ညိုမြလည်း အမှတ်တမဲ့ ဝမ်းဖောနေ၍ပါဟု မုသားဆိုလိုက်၏။

ညိုမြ၊ ဒီဝေဒနာကို ဘီလပ်မှာ ပျောက်အောင်ကုနော်။ ။

မောင်သန့်

ပန်းတနော်

ကြော်ငြာ

မြေခွါ

တစ်ညနေတွင် ညိုမြသည် ဟံဇားအင်္ကျီအကွက်၊ တိုက်ပုံနှင့်တကွ ပိုးကျူထရံ လုံချည်တစ်ထည်ကိုဆီးလျက် ကျွန်မတို့အိမ်ဆီသို့ ရှေးရှုလာလင့်သည်။
'အလို ကိုညိုမြ၊ ကိုယ်ထင်ပြတာဖြင့် မဟုတ်တန်ရာ၊ ဘယ်ရက်က အညာ ပြည် ကြွခဲ့ပါသလဲ' ဟူသော ဆီး၍ အမေးကို မဖြေဘဲလျက် ကုလားထိုင် တစ်လုံးတွင် ဝင်၍ထိုင်သည်။

'ငါ စတိတ်ကွဆိုပြီး ကြီးကျယ်သပေါ့လေ' ဟု ထပ်ဆင့်သော်လည်း အဟင်း ဆိုသော နှုတ်ခမ်း မပါသည့် ရယ်သံမှလွဲ၍ အခြားအဖြေကို မရ။ သို့နှင့် ပါလာသော စီးကရက်ဘူးကို တောင်းယူ သောက်ရှူနေစဉ် 'ရောင်းပေး စမ်းပါ' ဟူသည့် အသံကို ညိုမြထံမှ ကြားရသည်။

... 'ဘာရောင်းပေးရမှာတုံး ရှင့်၊ နားမလည်ပါဘူး'

'အ လိုက်တာ လွန်ရောကိုး၊ လူရောင်းပေးရမှာ၊ ငွေဖောဖော ဘိလပ်မှာ သုံးချင်တယ်။ အပြန် အရင်းအနှီးကောင်းကောင်း အဆင်သင့် ရှိချင်တယ်' ဟူသော ညိုမြ၏ အဖြေသည်ပင်လျှင် ဤဆောင်းပါးကို ရေးရခြင်း၏ အတိတ် အကြောင်း ဖြစ်ပါတော့သည်။

ညိုမြကိုကား သူငယ်ချင်းတို့ ဝတ္တရားအတိုင်း မိန်းမသူဌေး ရရန် ဝန်ခံလိုက်မိပေပြီ။ ညိုမြ ရကန်ကို အဘယ်ပုံ ရေးရပါအံ့နည်း။ အထပ်ထပ် သုံးသပ် ကြံဆပါ၏။

"ညိုမြရေ ဟန်မထင်ပေါင်ကွာ၊ မင်း အဆွေတော် ရကန်ဆရာကိုပဲ အရေးခိုင်းပါတော့၊ ကြော်ငြာတော့ဖြင့် အကောင်းဆုံးပဲ။ ထွေထွေထူးထူး ရှိရမယ်ဆိုလည်း ယောဂီသွေးဆေးထက်ပဲ သာပါသေးတယ်။ သူ့ထက် စွမ်းဆောင်နိုင်တဲ့လူ မရှိပါဘူး" ဟု စာပြန်ပါသေး၏။ သို့သော် ညိုမြထံမှ

လင်လုဘက် လိုနေ၍ ဖြစ်အံ့မထင် ဟူသော စကားပြန်ကိုသာရသဖြင့် ကြံ၍ ရေးရပါသည်။

သတင်းစာဆရာလောင်း ကိုညိုမြကား သူ့အဖေနှင့် အမေတို့မှ မွေးဖွား၍ ၇ တန်း၊ ၁၀ တန်း၊ အိုင်အေ အစရှိသည်တို့တွင် အောင်မြင်ခဲ့၍၊ ယခု အနောက်နိုင်ငံသို့ ပညာတော်သင် အဖြစ်ဖြင့် တိုင်းပြည်၏ငွေကို အဖြုန်းကြွတော်မူပါတော့မည်။

မြန်မာပြည် အစိုးရသည် လူထူးလူချွန်ကိုမှ ရွေးသဖြင့် ပြန်လာအံ့သော ကိုညိုမြကား မြန်မာစာပေ ဂန္ထဝင်ကို အသို့ ပြုပြင်လေမည်နည်း။ ကိုညိုမြ ရေးသော စာပေများကို သတိရမိပါ၏။

မောင့်စိတ်ထဲမှာ ဆူးလေဘုရား လမ်းထိပ်က ကျားတံဆိပ် ဘိလပ်ရည် ကြော်ငြာကြီးလို ပျောက်သွားလိုက်၊ ပေါ်လာလိုက် ဤအချိုးမျိုးကား မည်မျှခေတ်ဆန်ပါသနည်း။ သူ့စာကို ဖတ်ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မီးရထားတံတားကြီးကို လည်းကောင်း၊ ဆူးလေစေတီတော်ကြီးကို လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှင်ရုံများကို လည်းကောင်း အကွင်းအကွင်း မြင်ပေတော့မည်။ ထိုမျှသာမဟုတ်တုံသေး၊ ကွန်တိနင်တယ် မုန့်ဆိုင်က မြားနီကလေးလို အေးရင်က “ကျွန်မက ရယ်တာပေါ့ရှင်” အစရှိသဖြင့် တင်ဂါကင်ဂါက ရန်တွေ့နေပုံကလေးကိုလည်း ထင်ယောင် မြင်ယောင်နိုင်သည်။ ဘိလပ်ပြန် စာရေးဆရာကြီး ဦးညိုမြ ၁၀၀တွင် ပစ်ကယ်ဒယ်လီဆပ်ကပ်လမ်းကဲ့သို့ မျက်နှာများလှသော အေးရင်တို့၊ အေးခင်တို့ ဟူ၍ ရေးပေလိမ့်ဦးမည်။ တက္ကသိုလ်မြေတွင် ညိုမြ ရောက်သည့်နှစ်က မရန်း သုံးပင် အချိုင်ခံရလောက်အောင် တိတ်ထူး နိမိတ်ထူးများဖြင့် ပေါ်ပေါက်ပေသော ပညာရှိပေတကား။

ကိုညိုမြအား မလိုသူ၊ မနာလိုသူတို့က ပရော်ဖက်ဆာသား ဟူ၍ စွပ်စွဲကြသေး၏။ ပရော်ဖက်ဆာကို အမှီပြု၍ ဩဇာတိက္ကမ ကောင်းကြောင်း၊ ခွေးသတ်သည့်ရာသီတွင် ညိုမြ တားဆီးချက်အရ နှစ်ကောင် ချမ်းသာရာ ရဖူးကြောင်း၊ ဆေးကျောင်းသားတို့ဘက်မှ ဖားများ အသေနည်းပါးကြောင်း ပြောသံကြားဖူးရပါသည်။ ဤစကားများကား ယုတ္တိမတန် အကြောင်းမလှကြပါ။ ပါမောက္ခများနှင့် ၎င်းတို့အိမ်တွင် ခိုင်းသော အစေခံများကို သူ့စိတ်တွင် ခွဲခြားခြင်း မရှိဘဲ တစ်တန်းတည်း ခွေးရောလူပါ ဆိုမနာ၊ ဆဲမနာ ပေါင်းသင်းတတ်ပါ၏။ ဘုရင်ခံနှင့် လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ခြင်းကိုပင် သူ ချစ်သောခွေးကလေး၏လက်ကို ကိုင်ဆွဲရသလောက် အရသာမတွေ့ဟု

ဆို၏။ ထိုသို့ မဟုတ်မဟတ် ပြောဆိုကြခြင်းမှာ စွပ်စွဲသူများ၏ ပင်ကို စိတ်၌ ကျွန်စိတ် ကျွန်ရန် မကင်း၍သာ ဖြစ်ပေမည်။ ထို့ပြင် ဩဇာတိက္ကမ တန်ခိုးပါဝါ အစရှိသည်တို့တွင်လည်း ညိုမြ အယုံအကြည် မရှိပေ။ စာမေးပွဲ နား အနီးတွင် သပိတ်ကိစ္စ၊ ကိုအောင်ကျော်ကိစ္စ၊ ထို့အပြင် ပုလိပ်မရိုက်ဘဲ ရောဂါတစ်မျိုးကြောင့် ဆေးရုံတက်ရပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ပထမတန်း မဆွတ်လှမ်းခဲ့သနည်း ဟူသော အဖြေသည်ပင်လျှင် ဖူလုံပါတော့သည်။ ကိုယ့်ထူးကိုယ်ချွန် သက်သက်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်လောက်ပါသည်။

ကိုညိုမြကား မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သား မဟုတ်သော ဟိုအညာက အညာ သားအစစ် ဖြစ်တုံလျက် ကြာညိုအဆင်း ရှိသောအသား၊ ထူပင် ထူလည်း နီဂရိုးလို အရုပ်မဆိုးသော နှုတ်ခမ်း စသည်တို့ဖြင့် လှပတင့်တယ် ရှုချင် စဖွယ် ရှိပေသည်။ ကျောင်းသားဘဝတွင် ကျေနပ်သူ ဟူသမျှကို အထုပ်ကြီး တွေ ပွေ့၍ အင်းလျားသို့ ပဏ္ဏာတော် အဆက်အသ ရောက်နေကျဖြစ်၍၊ အစ်မများအား လက်ဖက်ရည်နှင့် လဲသောက်လောက်အောင် အသုံးအဖြုန်း ကြီးသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပေသည်။ ဤစကားဖြင့် ကိုညိုမြ အကြောင်းကို စိတ်ပါဝင်စားသူတို့သည် မလန့်တန်ရာ။ အဝင်အထွက် မျှတပုံမှာ ချီးကျူး လောက်ပါပေသဖြင့် အိမ်သုံးဘတ်ဂျက်ကို တွေး၍ ဝန်လေးရန် မလို။

မင်းသုဝဏ်၏ အနောက်သို့ ဆောင်းပါးတွင် ညိုမြ၏ “ကြောက်မက် ဖွယ် သွားကြိတ်သံသည် လည်းကောင်း” ဟူသော အဆိုနှင့်၊ မောင်ထင်ကြီး ၏ “တက်တိုးသည် ညိုမြနှင့်နှင့် အအိပ်ကြီးသည်” ဟူသော စကားကို ထောက် ခြင်းအားဖြင့် ဇာဂရိယဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါသည်။

ခေတ်စမ်းသမားတို့တွင် မောင်ထင်သည် “မောင်ထင်စာသွား” ဟု ခေါ်ရလောက်အောင် အသွားတစ်မျိုး ရေးသကဲ့သို့ ညိုမြမှာလည်း Grofest Qui Beauty ခေါ်သော စာအရေးတွင် မြန်မာပြည်အဖို့ သူမတူအောင် တော်ပါပေသည်။ ပက်ပက်စက်စက် အရေးတွင် ပထမတန်းစွဲသည်ဟု ဆို ကြသည်။ စာရေးရာတွင်သာ ကြမ်းတမ်းပါ၍၊ စကားပြောရာတွင်ကား တံစဉ်၊ စူး၊ ဆောက် စသော လက်သမားကိရိယာများ ပြု၍ဝင်လာဘိသို့ ရယ်ကာ မောကာ ချိုသာစွာပြောလျှင် နားမထောင်နိုင်အောင်ရှိ၍၊ ဆဲပြောလျှင် အားလုံး ထွက်ပြေးရပါတော့သည်။

ကိုညိုမြ ရေးသောစာများတွင် မည်သူက မည်သို့ ပစ်ပြေးသဖြင့် ကျန်ရစ်ဖြစ်ရပုံများကား မကြာမကြာ တွေ့ရ၏။ မင်းကျန်ရစ် ညိုမြပေတကား

ဟူ၍ စိတ်ပျက်လေလျှင် ထိုမိန်းကလေးသည်လည်း ပိန္နုတ္တရလုလင် စာရင်း
ထဲသို့ အကျုံးဝင်လေတော့မည်ဟု ညိမြ ဆိုသည်။ ဤကိစ္စကား စဉ်းစားစရာ
ပေတည်း။

အို ညိမြ၊ ဤမျှဖြင့် ငါသည် သင့်အား ကြော်ငြာပါသည်။ သို့ပါ
လျက်နှင့်မျှ မစွဲသော် အစွမ်းတုံးသော ညိမြ ဟူ၍သာ မှတ်တမ်းတင်ရန်
ရှိတော့သည်။

ပညာတော်သင် ဖိုးညိမြကြီး စွဲပါစေသတည်း၊ စွဲစေသတည်း။

ရူးဖော် ညိုမြသို့

ခင်လေးမောင်

ရူးလည်းရူးစွ၊ ထိုကာလ၌
ညိုမြခန်းသာ၊ စုတ်ချာချာဝယ်
စာဆိုရွယ်ပေါင်း၊ မိတ်အပေါင်းတို့
လဲလျောင်းထထိုင်၊ မျက်နှာဆိုင်၍
တူပြိုင်စည်းဝေး၊ “နဝဒေး” ဟု
မနေးမကြူး၊ အကြံထူးသည်
ရူးဇာတ်ကိုတည်း-စ သည့်ခါ။ ။

နှမ်းလည်းနှမ်းစွ၊ ထိုကာလ၌
ညိုမြတက်တိုး၊ သိပ္ပံစိုးလှ
တူကျိုးရွက်ဆောင်၊ ခင်လေးမောင်နှင့်
အခေါင်စဖြီး၊ မောင်ထင်ကြီးပြင်
တသီးအာယု၊ စာဆိုစုတို့
ဉာဏ်နုကွန့်မြူး၊ အပျော်ကြူးသည်
ရူးဇာတ်ကိုတည်း-က သည့်ခါ။ ။

ဆွေးလည်းဆွေးစ၊ ခုကာလ၌
ညိုမြအူချာ၊ လူ့ရပ်ခွာ၍
မြေတာ “ဘီလစ်”၊ သွားမည်ဖြစ်ကြောင့်
ကျန်ရစ်သသူ၊ လွမ်းသမူနှင့်
တရုလှိုက်လဲ၊ ဇာတ်ခေါင်းကွဲခါ
ရူးပွဲလည်းပျက်၊ ရူးခွဲထွက်သည်
ရူးကွက်မလယ်-ရ သည့်ခါ။ ။

ခင်လေးမောင်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

[မှတ်ချက်။ ။ လွန်ခဲ့သော လအတန်ကြာက ညိုမြ၏ အခန်းတွင် ကောလိပ်
ကျောင်း စာရေးဆရာတစ်စု ဆုံမိ၏။ ညိုမြသည် ထိုစဉ်က
“နဝဒေး” အဖွဲ့ဟု စာဆိုများ အဖွဲ့တစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းရန် သူ
ဘာသာသူ အကြံပေး၊ သူ့ဘာသာသူ အတည်ပြုခဲ့၏။ အဖွဲ့
၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စာအုပ်တွေ ထုတ်ပြီး ဗမာပြည်ကို
ဗမာတွေအကုန်လုံး စေ့စေ့ငင သိအောင် ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်၏။
ထိုစဉ်က ပါးစပ်ဖြင့် ငွေစုခဲ့ရာ၊ ခမ်းခမ်းနားနား စာအုပ်
တွေကို ပါးစပ်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့နိုင်၏။ မရှေးမနှောင်းပင်
ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်(စ်) ရောက်လာ
သဖြင့် အဆိုပါ စာရေးဆရာများကပင် ကမကထပြု၍
ဧည့်ခံပွဲ ပြုလုပ်ကြရသည်။ ၎င်းဧည့်ခံ လက်ဖက်ရည်ပွဲသို့
ဧည့်သည်အများပင် ပိုက်ဆံ တစ်ပြားမှ မပေးဘဲ တက်
ရောက်ခဲ့ရကား၊ ခင်လေးမောင် ကဗျာပါ စာရေးဆရာတို့မှာ
ဖွတ်ကျော ပြာစုခဲ့ရ၏။ အချို့တစ်မူ ယခုတိုင် ဈေးသစ်
ဆန်းကာဖေး မုန့်တိုက်ရှေ့သို့ အကြွေးတောင်းမည်စိုး၍
ရဲရဲမလျှောက်ဝံ့သေးချေ။ ထိုစဉ်မှစ၍ “နဝဒေး” အဖွဲ့သား
တို့၌ ငွေကြေးမပြည့်စုံ၊ အကြွေးဆပ်၍နေရရှာသည်။ လက်
ဖက်ရည်ပွဲ ဧည့်သည်တော်အချို့၏ ကောင်းမှုသာတည်း။
နဝဒေး စာပုံနှိပ်တိုက်ကြီး ကျွမ်းပြန်၍၊ နဝဒေးစာအုပ်များ
လည်း လေထဲသို့ လွင့်ပါသွားတော့သည်။ သို့နှင့် “နဝဒေး”
ဇာတ်ခေါင်းကွဲရရှာသည်။ ။ စာတည်း]

နှင်းရဲ ဒုတိယပိုင်း

မောင်ထင်

ဘီလပ်ငွေမြို့တော်တွင် ညိုမြသည် ဘိုင်ကျသော အရသာကို အကြီးအကျယ် ခံစား၍ နေရလေသတည်း။

လန်၍နေသော လည်ပင်းကော်လာ မပျော့တပျော့၊ ရွဲ့၍နေသော လည်စီး၊ ကြေမွနေသော ဖလန်နယ် ကုတ်အင်္ကျီ၊ ခေါက်ရိုးမရှိ ပျော့စိစိ ဖလန်နယ် ဘောင်းဘီတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ညစ်ပတ် ညိုမည်းစွာဖြင့် ရပ်ဆယ်(လ်) စကွယားပေါ်တွင် ရွှေစင်္ကြာ ဖြန့်ချိ၍ နေလေ သည်ကား အညာသား ညိုမြပင် ဖြစ်တော့သည်။

လန်ဒန်မြို့ တစ်မြို့လုံးသည် ဆောင်းတွင်းအခါဖြစ်၍ မြူမှုန်တွေ ဆိုင်းကာ မှိုင့်မှိုင့်တွေတွေ ဖြစ်၍နေလေသည်။

ညိုမြသည်လည်း မှိုင်းမှိုင်းဝေဝေနှင့်။ လန်ဒန်မြို့ တစ်မြို့လုံးသည် အေးစက်စက် ရှိနေသည်။

ညိုမြမူကား နောက်ဆုံးပိတ် လက်ကျန်ပိုက်ဆံ ခြောက်ပဲနီဖြင့် ဘီယာ သောက်ပြီးစ ဖြစ်၍ ပူပူထူထူ ရှိနေသည်။

သမံတလင်း ခင်းထားဘိသကဲ့သို့ ညီညာသော လမ်းပြင်ပေါ်တွင် ပြောင်လက်သော ကားများသည် ညိုမြ၏ဘေးကို ပွတ်၍ ပြေးနေကြသည်။ ညိုမြသည် ထိုကားတို့ကို ကြည့်ရင်း သွားရည်ယိုကာ ယောင်ယမ်း၍ လန်ချား ခေါ်မိမလိုလို။ တစ်ခါတစ်ခါ မိမိ၏ အေးစက်သော ခူးကို ငုံ့၍ ပွတ်ရင်း မွတ်သိပ်သော မျက်စိဖြင့် ကားတွင်းရှိ မျက်နှာဖြူမကလေးတွေကို စစ်တကောင်း ကြည့် ကြည့်မိလေသည်။

အေးသောရာသီတွင် ချွေးသိပ်တတ်သည်။ လူတို့၏ အတ္တဘောဠိ ချွေးပေါက်ငယ်ကလေးများသည် လွန်စွာအဖိုးတန်သည်။ ထိုချွေးပေါက်တို့

ကြောင့် ကိုယ်တွင်းရှိ အညစ်အကြေးတို့သည် အပြင်သို့ ရောက်ခွင့်ရသည်။ ယခုသော် တစ်မူကား ခြောက်ပုံနိတန် ဘိယာ အရှိန်ကုန်ပြီ ဖြစ်ရကား ဘိလပ် ဥတုကြောင့် ညိုမြဲ၏ ကိုယ်တွင်းမှ ချွေးပေါက်ကလေးတို့မှာ ပိတ်၍နေလေ သည်။ ညိုမြဲ၏ ခန္ဓာကိုယ် လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ကိုယ်ငွေ့တို့သည် ထွက်ရာ လမ်းကို ရှာမတွေ့နိုင်ရကား ညိုမြဲ၏ သုံးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသထဲတွင် အရည် ဖြစ်၍ စုနေလေသည်။ ထို့ကြောင့် ညိုမြဲ သူ့ခမျာမှာ လွယ်မထားကောင်း သော အန္တရာယ်ကြီးကို မနိုင်အနိုင် လွယ်ပိုက်၍ ထားရရှာလေသတည်း။

ဤသည်တွင်မှ ညိုမြဲ၏စိတ်၌ ခမည်းတော် အမတ်မင်းဟောင်း ကြောင်းလမ်း စေ့စပ်သော ပိုက်ဆံမျက်နှာကို ကွက်ခနဲ မြင်မိလေရာ၊ ကျေးဇူး တော်အစုံ ဂုဏ်တော်အနန္တနှင့် ပြည့်စုံသော မာတာနှင့် ပီတုတို့ကို များစွာ သတိရမိလေသည်။ ဘိလပ် ရောက်သည်မှာ တစ်မိုးကုန်ခဲ့လေပြီ။ မိမိ၏ ဖခမည်းတော်ကို တစ်ခါဖူးမျှ ယောင်၍ အိပ်မမက်ဖူးခဲ့။ ယခုအခါသည် သာလျှင် ညိုမြဲ၌ ပထမဦးစွာ ခမည်းတော်ကြီးကို အကြီးအကျယ် အမှတ်ရမိ သော အခါတည်း။

“ငါ့အဖေ ပေးစားတဲ့ မိန်းမကိုသာ ယူရလျှင် ငါ ဇိမ်နှင့် အိမ်သာ ဝင်ရမှာပဲ” ဟူသော ရွှေညဏ်တော်သည် ညိုမြဲ၏ ဦးနှောက်ထဲ၌ စူးရောက် ၍ သွားလေ၏။

ညိုမြဲသည် မြေအောက် အိမ်သာကလေးများကို တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ကျော်နင်း၍ လာခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ကျော်နင်းမိတိုင်း၊ မိမိ၏ ဘောင်းဘီ အိတ်ကို နှိုက်၍ ပဲနီစေ့ကလေးများကို စမ်းကြည့်မိသည်။ သူနှင့်အတူ မြန်မာ ပြည်မှ လိုက်၍လာသော ကြမ်းပိုးတစ်ကောင်မှလွဲ၍ ဘာမျှမတွေ့ ဖြစ်လေ သည်။

ညိုမြဲသည် ဓနရှင်ဝါဒကို ရေရွတ်လေသည်။ အနောက်နိုင်ငံ ယဉ်ကျေး မှုတို့ကိုလည်း စက်ဆုပ်စ ပြုလာလေသည်။ အမြင့်မြို့ နောက်ဖေး တောတန်းရှိ ချုံကွယ်ကလေးများကို အမှတ်တရ တ သ သည်။ မြန်မာပြည်ကြီးကို လွမ်းဆွတ် လာသည်။

ညိုမြဲသည် စိတ်ပျက်စွာ သက်ပြင်းချလိုက်လေရာ၊ ရောမတိုင်း ရာဇဝင် ပါ ကလီယိုပါထရာ၏ ယောကျ်ား အန်ထော်နီ၏ အမွေအနှစ် ဖြစ်သော နှာခေါင်းမှ ထွက်သက် အခိုးအငွေ့တို့သည် ဆီးနှင်းဖြစ်ကာ မီးခိုးပမာ လွင့်ပါး၍ သွားလေသည်။

သူ၏စိတ်သည်လည်း ထိုအခိုးအငွေ့တို့ကဲ့သို့ လွင့်ပါး၍ နေပေလိမ့်မည်။ မြန်မာပြည်ရှိ ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီး အနောက်ပိုင်း ဆယ်လမ်းထဲ၌ သူ၏စိတ်သည် ကျင်လည်ကျက်စား လွင့်ပါး ပျံ့ဝဲလျက် ရှိပေလိမ့်မည်။

ညိုမြသည် မိုင်ပေါင်းမည်မျှ လျှောက်မိသည် မသိ။ အတော် ခရီးတွင်လတ်သော် လန်ဒန်မြို့ ဖလီ(ထ်)စကြို(ထ်) ခေါ် စာဆိုတန်းထဲသို့ ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ တိုက်ကြီး တာကြီးအတွင်းမှ တဂျန်းဂျန်း မြည်နေသော စာပုံနှိပ်စက်သံတို့ကို ကြားရလေသည်။ စက်သံ ဟူသမျှတို့သည် ညိုမြ၏ နားထဲ၌ သကာရည်နှင့် ထန်းလျက်ရည်တို့ကို ပျားရည်နှင့်စပ်ကာ သကြားဖြူး၍ လောင်းလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ချိုမြ၍ နေတတ်သည်။

ယခုကြားရသော စက်သံတို့သည် အတိုင်းထက်အလွန် ချိုအေးလှပေသည်။ အကြောင်းသော်တစ်မူကား ထိုအသံတို့သည် ဆယ်လမ်းမှနေ၍ ရေဒီယိုဖြင့် အသံလွှင့်လိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။ ဆင်းကား စက်ဟောင်းကလေးကို တအိအိ နင်းရင်း အိမ်ရှေ့မျက်နှာချင်းဆိုင် အိမ်ပေါ်ထပ်သို့ လှမ်း၍ လှမ်း၍ သူခိုးကြည့် ကြည့်သော သူ၏မျက်နှာကလေးကို မြင်ယောင်မိသည်။ “ကိုကို ဘိလပ်သွားလျှင် ကျွန်မ ဘယ်သူနှင့်နေရမလဲ” ဆိုသော စကားများကို ကြားရအံ့နိုးနိုး။ မိမိက တစ်ဖန်ပြန်၍ “မင်းအမေနှင့် နေတာပေါ့” ဟု မရယ်မပြုံး ပြောလိုက်သည်ကို သဘောကျလွန်း၍ တခစ်ခစ် ရယ်လိုက်သော သူ့အသံကိုလည်း ကြားသယောင်ယောင်။

တစ်ဖန်တုံလည်း “ကိုကိုရယ် ဘိလပ်မသွားပါနှင့်” ဟု သူ တားသော စကားကိုလည်း ကြားသလိုလို ရှိလာပြန်ရာ၊ ထိုစကားသည် ညိုမြအဖို့ အတော် ခရီးရောက်သော စကားဟူ၍ ညိုမြ ထင်မိသည်။

အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သူပြောသလို ဘိလပ် မသွားဘဲ နေခဲ့လျှင် ယခုကဲ့သို့ လွယ်မထားကောင်းသော အန္တရာယ်ကို မလွယ်ရပြီ မဟုတ်တုံလော။

ယခုမှာမူ အညာဒေသ အမြင့်မြို့မှ စီးဆင်းလာသော ရေအယဉ်သည် ပင်လယ်ဝသို့ ရောက်ခါနီးမှ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ ပိတ်ကာဆီးသဖြင့် စီးချင်တိုင်း မစီးရဘဲ တစ်လစ်ကြီးခံ၍ နေဘိသကဲ့သို့၊ ဝမ်းဗိုက်အောက်၌ လေးလံသော ဝတ္ထုရားကြီးကို မနိုင်အနိုင် ချိပိုး၍ထားရသဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိများစွာ ရေရွတ်မိလေသည်။

သို့နှင့်ပင် အားခဲ၍ လျှောက်လာရင်း အသိဖြစ်သော စာပုံနှိပ်တိုက် တစ်တိုက်သို့ ရောက်ခဲ့လေရာ သုတ်သီးသုတ်ပျာနှင့် ကိစ္စပြီးစီးရလေသည်။

စာပုံနှိပ်တိုက်အတွင်းရှိ စာပြင်ဆရာ၊ စာစီဆရာ၊ ပုံနှိပ်သမား၊ စာအုပ်ချုပ်သူ၊ သတင်းထောက်၊ အယ်ဒီတာ စသည်တို့သည် ညိုမြဲ၏ အသက်ရှိဟန်မတူသော မျက်နှာကိုကြည့်ကာ အသက်မပါသော နှုတ်ဆက်နည်းဖြင့် နှုတ်ဆက်ကြ၏။ ညိုမြဲသည်လည်း ထုံးစံအတိုင်း မချိုမပြုံး မျက်နှာဖြင့် ပါးစပ် မဖွင့်ဘဲ နှုတ်ဆက်ခဲ့ပြီးသော် ချာခနဲ လှည့်၍ ထွက်လာ၏။

လျှောက်ဖန်များလတ်သော် ဟမ္မာဆမစ်(သ်) လမ်းပေါ်သို့ ရောက်လာလေ၏။ လမ်းထောင့်တစ်ခုတွင် နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေး ဆိုးထားသော လမ်းပေါ်မှ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို ဝင်၍ တိုက်မိမလိုလို ဖြစ်သွား၏။

ညိုမြဲသည် ထိုသူငယ်မ၏ ပါးအိုနီကလေးကို ကြည့်ရင်း ရောက်ခဲ့သော စာပုံနှိပ်တိုက်က အသိဖြစ်သော သတင်းထောက်ထံမှ ပိုက်ဆံမချေးခဲ့မည်ကို ဝမ်းနည်းမိလေသည်။

ညိုမြဲ၏ ရှုပ်ထွေးညစ်ပေသော ဦးနှောက်တွင် ရှစ်မိုင်မှ နှင်းနုသည် ဟမ္မာဆမစ်(သ်) လမ်းမပေါ်တွင် လက်ရပ်ခေါ်၍ နေဘိသကဲ့သို့ မထင်မရှားထင်မြင်လာသည်။

လန်ဒန်မြို့ပေါ်သို့ အမှောင်လွှမ်းမိုးစ ပြုလာလေပြီ။ မြန်မာပြည်မှာ ဆိုလျှင် ကျောင်းဆင်းချိန်မျှ ဖြစ်ပေဦးမည်။ ဆောင်းဥတု၌ အမှောင်သည် စောစော ဆိုက်ရောက်သည်။

လောကဓာတ်ကြီး မှောင်ကျလတ်သော်၊ ညိုမြဲသည် သူ၏ စိတ်ဓာတ်ကို မှောင်ချလိုက်လေ၏။

မောင်ဂိုမာရီလမ်းမှ ကွမ်းယာဆိုင်ကလေးကို ပြေး၍ သတိရမိသည်။ ကွမ်းစားချင်စိတ် ပေါက်လာ၍ အကယ်ပင် ဘောင်းဘီအိတ်ကို နှိုက်ကာ ပိုက်ဆံစမ်းရင်း၊ ဆိုင်ကလေးတစ်ခု အတွင်းသို့ ကွမ်းယာဆိုင် အမှတ်ဖြင့် အကယ်ပင် ဝင်သွားမိသည်။

ထိုဆိုင်မှာ အချို့အချဉ် ရောင်းသောဆိုင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုဆိုင်ထဲတွင် ယခင်က မြင်မိသော လမ်းပေါ်မှ သူငယ်ပျိုမကလေးနှင့် ပက်ပင်းပါ တွေ့မိသည်။

‘ရှင် ဂျပန်လား’ ဟု သူငယ်မကလေးက မေးရင်း စမ်းရင်း ဆိုသလို ကသုတ်ကရက် လျှာသွက်သွက်ဖြင့် နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။

‘ကျွန်တော် ပေါက်ဖော်ပါ’ ဟု ညိုမြဲက မချိုမပြုံး ပြန်ပြောလေသည်။

သူဆိုလိုရင်းစကားမှာ ‘ကျွန်တော် တို့ဗမာပါ’ ဟု ဆိုချင်ဟန်လက္ခဏာ

ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဘီလပ်၌ သခင်မျိုးဟေ့ တို့ဗမာနှင့်၊ အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေတို့ ခေတ်မစား ဖြစ်သည်။

ညိုမြသည် မှန်တေတေနှင့်၊ မျက်နှာဖြူမကလေးအား ကြာမူပါပါနှင့် နှစ်ဦးသား ဆုံစည်းမိကြသည့် ဥပမာမှာ ဥစ္စာစောင့်မကလေးနှင့် လယ် ကူလီ တုတ်ဖြိုးတို့ ညနေရီရီ တောစပ်တစ်ခုတွင် ကြုံတွေ့ရသကဲ့သို့ပင်။

ညိုမြသည် အမဲရိုးကိုတွေ့သော ခွေးနံပိန်ပမာ စိန်းစိန်းကြည့်၍ နေ လေသည်။ ကောင်မကလေးသည် သဘောကျလွန်းမက ကျပြီးလျှင် ခစ်ခနဲ မြည်လိုက်သည်။

‘မင်းကို ဘယ်မှာ တွေ့နိုင်သလဲ၊ မင်း မျက်နှာကလေးက ချစ်စရာ’ ဟု ညိုမြက ဆို၏။

‘ရှင်၊ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော လူကလေးပဲ’ ဟု သူငယ်မကလေးက တုံ့ဖြေလိုက်၏။

ကောင်မကလေးသည် ဆိုင်ရှင်က လှမ်းပေးလိုက်သော ချောကလက် တစ်ပေါင်ကိုယူ၍ လမ်းပေါ်သို့ ပြန်ထွက်လာရင်း ‘ကျွန်မကို တွေ့ချင်လျှင် ပစ်ကာဒစ်လီဆာကပ်တိုက်၊ နံပါတ် ၁၅၀၀ အပေါ်ထပ် သုံးဆင့်မှာ’ ဟု သူ၏နေအိမ် လိပ်စာအပြည့်အစုံတို့ကို မှာကြားခဲ့၍ ပျောက်ကွယ်သွားလေ၏။

ညချမ်းချိန်ခါဝယ် ညိုမြသည် သူ၏တည်းခိုရာအိမ်သို့ ရောက်ချိန် တန်လျက် မရောက်လာတော့ပေ။

ကြေမွသော ဖလန်နယ် ကုတ်အင်္ကျီနှင့် ခေါက်ရိုးမရှိ၊ ပျော့စိစိ ဖလန် နယ် ဘောင်းဘီတစ်စုံတို့သည် ညိုမြ တည်းဟူသော အမေကိုကျော်၍ အပေါင်ဆိုင်စာရေး တည်းဟူသော ဒွေးဒေါ်ကို လွမ်းကာ ညတွင်းချင်း ယာယီ နန်းသို့ စံမြန်းကြလေ၏။

ညိုမြမှာမူကား ပစ်ကာဒစ်လီဆာကပ် အိမ်နံပါတ် ၁၅၀၀ အပေါ်ထပ် သုံးဆင့်တွင် ရှစ်မိုင်မှ နှင်းနု ဒုတိယပိုင်းကို ဆက်ရန်ရှိသေးသည် လုပ်၍ နေလေသတည်း။

စက္ကရီတေရီယက် အပေါ်ထပ် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး၏ ရုံးသည် ညိုမြ အဖို့ အလဟဿပင် ဖြစ်လေတော့၏။

ရွှေပြည်တော် မှန်မှန်မထွက်နိုင်လျှင် ဆေးလိပ်ဖင်ပတ် မရမည် စိုးသော သူကြီးကတော်တို့၏ ကြောင့်ကြမှုကို ညိုမြသည် ပဓာန မထားနိုင် တော့ပြီ။

အင်းလျားကျောင်းဆောင်မှ တင်တင်၊ ပုပု၊ နုနု၊ ယဉ်ယဉ်၊ ခင်ခင်၊ လှလှတို့သည် မစားရ အညော်ခံမျှသာ ဖြစ်လေရကား ညိုမြအဖို့ အချည်း အနီးပင် ဖြစ်လေသည် တကား။

ဆယ်လမ်းမှ ဆင်းကား စက်တေးသံသည်လည်း ညိုမြ၏ စိတ်နှလုံး ၌ ဆိတ်သုဉ်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

အခါတစ်ပါးတွင် ကုလားဒိန်မကလေးတစ်ဦးနှင့် ပြည်တည်တည် ငြိဖူးသော အရသာသည်လည်း ညိုမြ၏ မှတ်ဉာဏ်ထဲမှ ဝေးစွာ ရှောင်ခွာကြ လေ၏။

ညိုမြသည် ဆွေမေမျိုးမေ ဖြစ်၍ နေလေသတည်း။

ဤသို့လျှင် ဘိုင်ကျသော ညိုမြသည် ဘိုင်လောကကြီးမှ ဖယ်ခွာ၍ နေရှင်ဝါဒ စည်းမျဉ်းအရ တို့ဗမာအမျိုးသား ကောင်းစားရေးတို့ကို ကြိုးပမ်း ရရှာလေ၏။

ကြယ်ရောင်တွေပျောက်၍ လင်းအရုဏ် ရောက်လတ်သော် လန်ဒန် မြို့သည် နိုးတော့မည်ဟု သမ်းစ ပြုလာလေပြီ။

ညိုမြသည် မိမိ တည်းခိုရာ အိမ်ဂေဟာသို့ တစ်လှမ်းချင်း လှမ်း၍ ပြန်လာလေ၏။

ဘိလပ်ဌေမြို့တော်သို့ မြန်မာပြည်မှ ယူလာသော ထန်းခေါက်ဖာ ထဲတွင် အင်္ကျီ၊ ဘောင်းဘီတို့ကို လှန်လှောရှာဖွေရာ အပေါင်လက်မှတ်တွေ တစ်ပြုံတစ်ခေါင်းကြီး တွေ့ရလေသည်။

ပင်နီအင်္ကျီ၊ ပင်ဖြူရှပ်နှင့် မြန်မာရက် ပိုးလုံချည် တစ်ထည်သည် မှိုတက်၍ မီးယပ်ချမ်းထသလို အေးစက်စက် ဖြစ်နေသည်ကိုလည်း တွေ့ရ သေးသည်။

ညိုမြသည် မတုန်မလှုပ် ကျောက်ရုပ်ကဲ့သို့ ရပ်ကာ စဉ်းစားမိလေ သည်။

ထိုနေ့အဖို့ လန်ဒန်မြို့ရှိ သတင်းစာဆရာများ အစည်းအဝေးတွင် ညိုမြသည် ပင်ဖြူရှပ်၊ ပင်နီအင်္ကျီ၊ မြန်မာကျစ်ပုဆိုး၊ ဂျပန်ပဝါ ခေါင်းပေါင်း နှင့် တက်ရောက်လေသည်။ မြန်မာအဝတ်အစားကို မမြင်ဖူးသူတို့သည် ပုဆိုး၊ အင်္ကျီ၊ ခေါင်းပေါင်းတို့ကို ကိုင်တွယ်ကြည့်ကြသည်။ စုတ်တသပ်သပ် ရှိကြ သည်။ အံ့သြဖွယ်ကောင်း၍ စုတ်သပ်ခြင်းပေလော၊ သနားဖွယ်ကောင်း၍ စုတ်သပ်ခြင်းပေလော။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ပရိယာယ်ကို ညိုမြ နားမလည်။

သို့ရာတွင် မြန်မာပြည်ထုတ် ချီးမွမ်းခြေကျောက် သတင်းစာတစ်စောင်တွင် မြန်မာပြည်မှ ပညာတော်သင်တစ်ဦးဖြစ်သော မောင်ညိုမြ (အင်္ဂလိပ်စာတတ်ယတန်း ဘီအေဂုဏ်ထူး) သည် မြန်မာကို ကမ္ဘာက သိစိမ့်သောငှာ လန်ဒန်မြို့ သတင်းစာဆရာများ အစည်းအဝေးပွဲတွင် မြန်မာဖြစ် ပင်နီဝတ်ဆင်လျက် တက်ရောက်ကြောင်းဟူ၍ ခြေဖဝါးလောက် စာလုံးကြီးများဖြင့် အထူးတလည် ချီးကျူး ရေးသားထားလေသည်။

အညာရပ်ဒေသ အမြင့်မြို့မှ ညိုမြ၏ ဖခင်သည် နံနက်စောစော လက်ဖက်ရည်ကြမ်းနှင့် ပဲပြုတ်မြည်းရင်း အထက်အဆိုပါသတင်းကို ဖတ်ရလေရာ ပီတိသောမနဿဖြစ်၍ နေလေ၏။

အဟိ၊ ငါသားက မျိုးချစ်စိတ် ရင့်သန်မှုမှာ ငါ့လိုပါပဲကလားဟု အတွင်းကျိတ် ပြုံးမိသေးသည်။

ထိုအတွင်း ညိုမြထံမှ စာတစ်စောင် ရောက်လာရာ ဖခင်လုပ်သူမှာ ပြုံးဖြဲဖြဲနှင့် ဖွင့်ဖတ်လေ၏။

“ကျွန်တော် မောင်ညိုမြမှာ အေးမြသောရာသီတွင် ဘောင်းဘီဝတ်စရာ တစ်စုံမျှ မကျန်တော့ပါခင်ဗျား။ ရှိသမျှတို့မှာ အပေါင်ဆိုင်တွင် ယာယီစံမြန်းလျက် နေကြပါသည်။ ပဲဖြူကလေး ပေါက်ဈေးနှင့် ရောင်း၍ ငွေတစ်ရာ ငါးဆယ်လောက် ပို့လိုက်ရန် တောင်းပန်ပါသည် မွေးသဖခင် ခင်ဗျား။ ကျန်းမာပါ၏။ ချမ်းလည်း ချမ်းလှပါ၏” ဟူသောစာကို ညိုမြ၏ ဖခင်ကြီးသည် ဖတ်လိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ...

* * * * *

[မှတ်ချက်။ ။ ခရေပွင့်ပြထားသော စကားလုံးတို့ကို စာပုံနှိပ်တိုက် အက်ဥပဒေ (အရေးကြီး အခွင့်အာဏာများ) အရ အစိုးရဥပဒေတော် ပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားပါသည်။]

မောင်ထင်

စာပန်း

မောင်အာယု

မေ့ပါနဲ့ ညိုမြရယ်၊
ငယ်စဉ် ကလေးရယ်က၊
ချိုမြရည် နို့ကိုကျွေးလို့၊
ပိုက်ထွေးကာ မွေးမေဥပါရ၊
မျက်ရှုကို ချစ်တဲ့ရေးမှာဖြင့်၊
အဏ္ဏဝါရေယဉ်ဖွေးထက်ပင်၊
လေးသာလိမ့်မယ်။ ။
မှီလောက်ပင် များလှတဲ့၊
ရည်းစားသည် အပျိုချောတို့ကို၊
ချစ်တဲ့ဇော ဘယ်အဟုန်နဲ့၊
ဘယ်ပုံပုံ ဘယ်လိုလွမ်းတာမို့၊
တမ်းတကာ ဘယ်လိုရူးပေမဲ့၊
ထူးပါဘူး သည်ခါဝယ်၊
ဖျောက်ပယ်ဖို့ ရည်မှန်း။ ။
တစ်နိုင်ငံ၊
မြိုင်ယံ ဝေးပြီမို့၊
ရွှင်ရေးတွေ ပွေ့ပွေ့လီနဲ့၊
သည်ဖေဖေ မေမေများကိုတဲ့၊
မေ့ထားကာ အပျော်ကြူးရင်ဖြင့်၊
သားဦးကို သတိပေးရအောင်၊
ရေးတဲ့စာပန်း။

မောင်အာယု

အညာသား

ရွှေပြည်စိုး

ညိုမြ တဲ့။

ထိုနာမည်ကို သူ့ အလွန်မြတ်နိုးသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ လူစုကလည်း ထိုနာမည်ဖြင့်သာ သူ့ကိုခေါ်သည်။ နာမည်ရင်း သိန်းတင်ကို မခေါ်ကြ။

သူ ဘာကြောင့် ထိုအမည်ကို နှစ်သက်သည် မသိ။ ကျွန်ုပ်တို့လူစုက သူ့အား ထိုအမည် ပေးခြင်းတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ရှိသည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ တက္ကသိုလ်ပြန်အဖွင့်တွင် ဦးဇော်ကျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ မြင့်သန်း၊ နှယ်စိုး၊ စန်းသော်တာ၊ တက်ထွဋ်၊ ရွှေပြည်စိုး ဟူသည့် ကျောင်းသားကြီးစုတွင် အသားညိုစိမ့်စိမ့်၊ အရပ်ခပ်ပျပ်ပျပ်၊ အဝတ်အစား ဖတ်လတ်လတ်နှင့် လူလင်ငယ်တစ်ယောက် ထပ်ကာ တိုးလာလေသည်။ အစသော်ကား သူ့အား နှယ်နှယ်လူ ထင်မိသည်။ သူကား နှယ်နှယ်လူ မဟုတ်တကား။

“အိုင်စီအက် ရသွားသည့် ကိုစိုးတင့်ညီ၊ အတော်စာဖတ်သည့် သူငယ်၊ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်တွေ တော်တော်ဖတ်တယ်” ဟူသော သူ့သတင်းကား သူနှင့် မရှေးမနှောင်း ရောက်လာခဲ့လေသည်။

စာပေဝါသနာပါသူကို လေးစားရင်းရှိကြသူများ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့လူစုကား သိန်းတင်ကို အရေးပေးထားကြသည်။ သူ့ကို “အညာသားလေး” ဟု ဂရုပြုစနိုး ခေါ်ကြသည်။

ခါတစ်ရံ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှအပြန် သူ့အခန်းသို့ တစုတဝေးကြီး လိုက်သွားကြ၏။ ရှုပ်ပွေလှသော အခန်းမျိုး၊ နေထားမကျ၊ မသပ်မရပ်လှသော အခန်းမျိုးအတွက် နမူနာထားမည်ဆိုက ထားထိုက်လှအောင် ကသောင်းကနင်း ဖြစ်နေသည့် အခန်းကား သိန်းတင်၏ အခန်းပင် ဖြစ်၏။

စာအုပ်များဖြင့် ရှုပ်ပွနေသည့် စာကြည့်စားပွဲပေါ်တွင် ဆေးလိပ်တို ရှည် လိုချင်သည်ကို ရနိုင်၏။ ဖိနပ်ဆေးဘူးကို ရှာလျှင်လည်း တွေ့နိုင်၏။ သူ့အခန်း ရှုပ်သလောက် သူ့အနေအထိုင် အပြုအပြင်လည်း မရှင်းလင်း၊ ရှုပ်နေသည်သာ များတော့၏။

‘ဟေ့ သိန်းတင်ရ၊ မင်းအခန်းက လွန်လွန်းသကွာ၊ မင်း နောင်တော် ဆီကများ အမွေယူထားလိုက်သလား အောက်မေ့ရတယ်’ ဟု ဦးဇော်ဂျီက ကုန်သွယ်မှုနှင့် ပြောလိုက်သည်ကို ဆေးလိပ်တိုကို ပါးစပ် အလယ်တည့် တည့်တွင် နှုတ်ခမ်း ၂ ခုဖြင့် မှေးကာ ညှပ်ထားရင်း၊ ပြုံးယောင်ယောင် ပြုနေသည်။ ပြီးမှ ဆေးလိပ်တိုကို လက်ဖြင့်ယူကာ ‘ဟာ ဆရာကလဲ၊ ဘယ် အစ်မကြီး အစ်မလေးတို့ အခန်းတွေလို ပြောင်နေအောင် သ ထားနိုင် မလဲ’

‘အောင်မာ မင်းနယ်ကွာ ကြွားချင်လိုက်ရန်မကော’

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ရှိသည့်ဘက်သို့ မေးငေါ့ရင်း ‘သူတို့တစ်တွေ ရှေ့မှာမို့ နှမတွေရှိကြောင်း ကြွားရတာပါဆရာ’ ဟုပြောကာ၊ နှုတ်ခမ်းများ ကို ခပ်စုစုထားရင်း အားရစရာ မကောင်းသော ရယ်နည်းမျိုးဖြင့် ရယ် လေသည်။

‘ဟေ့ ငါ့မို့ တစ်ယောက်ကွ’ ဟု ပြောကာ၊ ကျွဲကော်ကိုင်း မျက်မှန်နှင့် “မြင့်သန်း” က ဟီ ဟီ၊ ဟီ ဟီ နှင့် တစ်ကိုယ်လုံး အငြိမ်မရှိအောင် ရယ် လေသည်။

‘တို့များတော့ အကြီးကွ’ ဟု ရွှေပြည်စိုးက ပြောကာ ပြုံးနေပြန်၏။ သိန်းတင်ကား မချိုမချင် သွားပေါ်ရုံ ပြုံးကာ “ညိမြ” လုပ်နေလေ သည်။

ထိုအခါက သိန်းတင် အစ်မများကား မည်သူများ ဖြစ်ကြသည်ကို သိကြသေးသည် မဟုတ်။ အသံကြားရုံနှင့်ပင် အသားယူကြခြင်း ဖြစ်လေ သည်။

*

သိန်းတင်ကား နှမ ပေးရဲသလောက်၊ သူများနှမ တောင်းရမည် လည်း သူ နှုတ်မလေး။ သူနှင့် ပေါင်းသင်းကြသူ ဟူသမျှ နှမတောင်း မခံရဖူးသူ ရှိမည် မထင်။

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်တို့လူစု မင်းသုဝဏ် အခန်းတွင် စုမိကြ၏။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သိန်းတင် ပါမလာ။ သို့သော် မကြာခင်ပင် သိန်းတင် ရှေ့တော်ပြေး ဖြစ်သည့် ဖိနပ်ရှပ်တိုက်သံနှင့် “အဟွတ် အဟွတ်” ဟု ချောင်းခြောက် ဆိုးသံများသည် ပေါ်လာကြသည်။ အသံနှင့် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်ပင် လူ့စွဲတံအစိမ်းပတ် ဆေးပေါ့လိပ်ကလေးကို တံတောင်ဆစ်ကို အပေါ်သို့ချိုးကာ ဆေးလိပ်ညှပ်လာသည့် လက်ဘက်သို့ လည်ကို ခုတင်ခု စောင်းလိုက်၊ ဖွာလိုက်၊ ဂျူထုတ်လိုက်၊ စောင်းလိုက် ဖွာလိုက် ဂျူထုတ်လိုက်နှင့် စောင်းကန်းစောင်းကန်းဖြင့် သိန်းတင် ပေါ်လာလေပြီ။

‘ဟေ့ ယောက်ဖလေးရ၊ ဘယ်က အနံ့ခံ လိုက်လာတာလဲကွ’ ဟု မြင့်သန်းက စလိုက်လျှင်ပင်-

‘အပေးလား အယူလား၊ ရှင်းရှင်းဗျ’ ဟု သိန်းတင်က ပြန်ပက်လေသည်။

‘ပေးပါသမောင် ပေးပါတယ်။ မင်းနမတော့ မယူရဲ၊ ကြောက်လွန်းလို့’ ဟု ရွှေပြည်စိုးက ဝင်ထောက်ပြန်၏။

‘အဟီ’ ဟု တစ်ခွန်းမျှ မပွင့်တပွင့် ရယ်ကာ၊ ခုတင်ပေါ်တွင် ဝင်ထိုင်ရင်း ပြုံးစိစိ လုပ်နေလေသည်။ သူ တစ်ခုခု စဉ်းစားနေ၏။

‘ဘယ်နှမလဲဗျ ကိုကြီးရ။ ခင်ဗျားနဲ့ တန်ဆောင်တိုင်ပွဲမှာ ပါလာတာထဲကလား။ အဟီ’ ဟု ဆက်ကာ သူ ပြုံးစိစိ လုပ်နေပြန်၏။

‘အေးပါကွာ၊ မင်းကြိုက်တာ ယူပေါ့’

‘မင်းက မယူချင်လို့လားကွ’ ဟု မြင့်သန်းက တစ်ချက် စွက်လိုက်ပြန်၏။

သိန်းတင်ကား “ညိုမြ” လုပ်နေပြန်သည်။

*

သူ့အသားကလည်း ညိုစိမ့်စိမ့်၊ မျက်နှာပေးကလည်း မချိုမချဉ် လုပ်တတ်သဖြင့် သူ့အား “အညာသားလေး” ဟု လည်းကောင်း၊ “ညိုမြ” ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ကြကုန်၏။ သူကား “ညိုမြ” ကို အလွန်ကျေနပ်လေသည်။

ကျောင်းမဂ္ဂဇင်း၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းများ ထွက်လာလျှင်ပင် “ညိုမြ-အညာ” ဟူသော အမည်သည် အင်္ဂလိပ်ဆောင်းပါး တစ်စောင်အောက်တွင် ပါလာလေတော့သည်။

*

ညိုမြကား လုပ်စရာရှိက ရွတ်ရွတ်ကြီး လုပ်တတ်၏။ မျက်နှာပြောင်ပြောင် ထားနိုင်၏။

တက္ကသိုလ် ဂုဏ်ထူးဆောင် မြန်မာဆရာ ဆရာပွား အလုပ်ခွင်မှ အနားယူသွားသည့်အတွက် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများက နှုတ်ဆက်ပွဲ တစ်ခု ပြုလုပ်ရာတွင်၊ သထုံဆောင် သားများကလည်း ပါးစပ် ဆိုင်းဝိုင်း တစ်ခုနှင့် အသုံးတော်ခံခဲ့ကြသည်။

ထိုစဉ်အခါက ဝိုင်းတွင် ပါဝင်သမျှလူတို့သည် မိမိတို့ မျက်နှာများ ကို မျက်မှန်အမည်းတပ်၊ ဦးထုပ်ဆောင်း၊ စောင်ခြုံနှင့် အမျိုးမျိုး ရုပ်ဖျက် ခဲ့ကြ၏။

ညိုမြကား ဘယ်သို့မျှ ရုပ်မဖျက်။ အခြားလူများက အသီးအသီး ဆိုင်းဝိုင်း၊ ကြေးဝိုင်း၊ နဲ့ စသည်ဖြင့် နေရာကောင်းများကို ယူကြ၏။ ညိုမြ ကား ကြောင်ပေ့ဆိုသည့် နောက်တစ်နေရာကို ယူ၏။

ကြည့်ကြဦး၊ ညိုမြဆိုသူကား တင်ပါးသားများ ပေါ်နေအောင် ခါး တောင်း မြှောင်အောင်ကျိုက်လျက်၊ ကိုယ်တွင် အင်္ကျီမရှိ၊ ဝါးလက်ခုပ်ငယ် တစ်ခုကို ကိုင်ကာ ဆရာဦးဇော်ဂျီ စီပေးသည့် နောက်ထ လုံးထပ်ပြောတွေ ကို မာန်ပါပါ ပြောကာ ပရိသတ်ကို တသောသော နေစေသူပင်တည်း။

နယ်နယ်ညိုမြ မဟုတ်။

*

မညိုလုံးညိုမြဟု ဆိုကလည်းမမှား။ သူ့ရည်းစား တစ်လက် ပြောင်း သွားသည့်တိုင်အောင် ပျော်ရွှင်လျက်ပင်။ သို့သော် သူ့စိတ်တွင်ကား အခဲ ကျေဟန်မတူ။ ရည်းစား လက်ပြောင်းပြီးမှ သူ၏ စာအရေးအသားများမှာ ယခင်စာများထက် ပို၍ ထက်မြက်လာလေသည်။ မိန်းမများကို တရိုတသေ လက်ဖဝါးပေါ် တင်ကာ အမြဲသနေ၍ တစ်မိမိမိသာ ကြည့်နေဖို့ကောင်းသော ရတနာတစ်ခုဟု ယခင်က ထင်ခဲ့သော ညိုမြသည် ယခုအခါ “ကိုကြီးတို့ရ၊ မိန်းမ ဆိုတာ တရုတ် ထောင်ထားတဲ့ ခေါင်ရည်ဆိုင်ဗျ၊ သောက်ချင်သူ သောက်နိုင်တယ်” ဟူသော အတွေးများ၊ အယူအဆများကို တွေးဆစ ပြုလာ လေသည်။ (ဤနေရာ၌ သူ၏စာများကို ကိုးကားရေးစရာ ကောင်းလှ၏။ သို့သော် သူ့စာများပါသည့် မဂ္ဂဇင်းများက ရနိုင်ရန် မလွယ်ကူသဖြင့် ထင်တိုင်း မပေါက် ဖြစ်ရပါသည်။)

*

သပိတ်မမှောက်မီ အခါက “ညိုမြ” အမည်သည် ထိုမျှ မမွှေးသေး။ ညိုမြအမည်ကို လူတိုင်း မကြားဖူးသေး။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

၁၉၃၆ ခု သပိတ်အရေးသည် အခြား အခြား နာမည်ကြီး သားများကို ပေါက်ဖွားလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ညိုမြ ဟူသော သားတစ်ယောက်ကိုလည်း ဖွားထုတ်လိုက်လေသည်။

ညိုမြကား သပိတ်ဌာန၏ ပြန်ကြားရေးဝန်တည်း။ အရည်အချင်း မရှိဘဲနှင့် လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်၍ ခန့်သည် မဟုတ်။ သူ့အရည်အချင်း သိသဖြင့် သပိတ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က နေရာနှင့်တန်သူကို ခန့်ထားကြခြင်း ဖြစ်၏။

ညိုမြကိုယ်တိုင် ရေးသောစာများလည်း ညိုမြအမည်နှင့်ပင် ထွက်လာခဲ့၏။ တစ်ပါးသူများ ရေးကြသောစာများလည်း ပြန်ကြားဝန်ထံမှတစ်ဆင့် သတင်းစာတိုက်သို့ သွားရသဖြင့် ညိုမြ အမည်နှင့်ပင် ထွက်ခဲ့၏။ ညိုမြ ရေးသောစာက များ၍ တစ်ပါးသူ ရေးသည်က နည်းလေသည်။ ထိုပြန်ကြားရေးမှူး ညိုမြ၏အမည်ကို တစ်ပြည်လုံးက အသိအမှတ် ပြုကြလေသည်။

*

ညိုမြကား ကျောင်းတွင် မျက်နှာပွင့်သကဲ့သို့ သပိတ်စခန်းတွင်လည်း မျက်နှာပွင့်လေသည်။

ဟိုလူ နှမတောင်း၊ သည်လူ နှမတောင်း၊ ဣစ္ဆိတ် အစိမ်းပတ် ဆေးလိပ်ကို လက်တွင်ညှပ်ကာ ဧရိပ်တကာ လည်ရင်း နှမတောင်း၊ သူ့ပြန်တောင်းလျှင်လည်း ရွှေကလပ်ပေါ် တင်ဆက်ရမလားဟု မေးကာ သူ့မှာ ဘယ်အခါမှ စိတ်ညစ်ပုံ မရချေ။

နှမဆိုတာ မောင်တွေ၊ အစ်ကိုတွေက လင်ရှာပေးရတာ၊ နှမ လင်ကောင်းကောင်းရတော့ မောင် ဖင်ကျိန်း သက်သာတာပ ဟူသော ဝါဒကား ညိုမြဝါဒတည်း။

သူ လှောင်မှု တည်တည်နှင့် အရွတ်ပြောမှုကြောင့် ရိုးအအ ကျောင်းသားတစ်ယောက် အကယ်ပင် သူ့နှမ ရမည်ထင်ကာ ပိုးပန်းမိ၏။ နောင် မရတော့ဟု သိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အသည်းကျွမ်းလုကာ အဆွေးနှင့် မိတ်ဖွဲ့ သွားရသည် မဟုတ်လော။ ညိုမြ ... တဲ့။

ရွှေပြည်နိုး

သိန်းတင် ခေါ် “ညိုမြ” စံလှပေါ် (ဦးအရိယကျောင်းသား)

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ဒိုင်အာခီ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပဲခူးနယ် မြောက်ပိုင်းမှ ဝင်ရောက် အရွေးခံသူတစ်ဦး၏ အမည်ကို စာတန်းများဖြင့် ကြော်ငြာသည် မှာ “အခီး ခေါ် မောင်မောင်ကို မဲဆန္ဒပေးကြပါ” ဟူသည်ပင် ဖြစ်၏။ အခီး ဆိုသူမှာ အင်္ကျီတို တရုတ်လူမျိုး ကန်ထရိုက်တာကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်၍၊ ပိုက်ဆံကြေးငွေ အတော်အတန် တောင့်တင်းသော ထောင်ကဲကြီး ဖြစ်ပေ၏။ နိုင်ငံရေး လူလိမ္မာတို့၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ငွေဖြုန်းလျှင် အမတ်ဖြစ်မည် ဆို၍ မြန်မာအမည်ဖြင့် ဝင်ရောက် အရွေးခံခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဟာဂျီ ခေါ် ဦးမြင့်ထွန်း၊ မာမက် ခေါ် မောင်လှသောင်း၊ ဒဗ္ဗဒူရာရှစ် ခေါ် ဘလှသန်းတင်၊ အလီဘွိုင် ခေါ် ဦးစိန်မောင် စသော အမည်စာရင်း များမှာ တစ်နေ့တခြား မြန်မာပြည်တွင် ရှုပ်ပွေ၍လာရာ၊ ထိုရှုပ်ပွေသော နာမည်အမျိုးမျိုးအနက် ကျွန်တော်၏စိတ်တွင် အထူးသဘောကျ နှစ်ခြိုက် ခဲ့သော နာမည်ကလေးမှာ “သိန်းတင် ခေါ် ညိုမြ” ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤ နာမည်မှာ “အခီး ခေါ် မောင်မောင်” တို့ထက် များစွာ သာလွန်ကောင်းမွန်၍ ယဉ်စစ်ကလေး ဖြစ်ပါတော့သည်။ “သိန်းတင်” ဆိုသည်မှာ မိန်းကလေးများ တွင် မှည့်လေ့မှည့်ထရှိသော နာမည်ပင် ဖြစ်၍၊ “ညိုမြ” ဆိုသည်မှာ မသိန်း တင်သည် အသားညိုတိုတို ရှိသောကြောင့် ၎င်း၏မိဘမောင်ဖားများက ချစ်ကျီစယ်ကြသော သဘောဖြင့် “ညိုမြ” ဟု ခေါ်ကြခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ သို့တည်းမဟုတ်၊ ကာလသားနောက်ပိုးများက ပိုးပန်း၍ မရနိုင်သဖြင့် ဒီ ကောင်မ ညိုမြပါကွာ။ ဟေ့ ဘယ်သူလဲဟေ့။ ဟိုဟာ ညိုမြပေါ့ကွာ စသည် ဖြင့် ကာလသားတို့ဘာဝ အချင်းချင်း နောက်ပြောင်ရာတွင် ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်း ကြသော စကားဖြစ်သည်ဟု ထင်ခဲ့မိသည်။ ဤသို့ထင်သည့်အတိုင်း ဦးမျိုးမင်း၊

ဦးကျော်ဝင်း စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရံဖန်ရံခါ တွေ့ခွင့်ရနိုင်သောအခါ စာရေးဆရာ ညိုမြဆိုတာ ဘယ်သူပါလဲခင်ဗျာဟု မေးရပါသည်။ “ညိုမြဆိုတာ သိန်းတင်၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းက” ဟု ၎င်းတို့က ပြန်ပြောကြသည်။

ကျွန်တော်၏ စိတ်ထဲတွင် မသိန်းတင်၊ မညိုမြ ဆိုသည်မှာ တက္ကသိုလ်အင်းယားကျောင်းဆောင်က ညိုညိုညက်ညက်ကလေး တစ်ယောက် ဖြစ်ပေမည် ဟူ၍သာ အထင်ရှိခဲ့၏။ မည်သူမျှလည်း ကျွန်တော့်အား ညိုမြ အပြည့်အစုံကို မပြောပြဖူးပေ။ ညိုမြ၏ ပုလ္လိင်၊ ဣတ္ထိလိင်၊ နုပုလ္လိင်များကိုလည်း ကျွန်တော်၏ စိတ်ထဲတွင် မေးရန်လိုမည်ဟု မထင်မိပေ။ လိင်ဘယ်နမျိုးပင် သဒ္ဒါကျမ်းကပြပြ ညိုမြသည် လည်းကောင်း၊ သိန်းတင်သည် လည်းကောင်း ဣတ္ထိလိင်သာ ဖြစ်ရမည်ဟု တွက်မိပါသည်။

ကျွန်တော်မှာ ဘိလပ်ပြန်လည်း မဟုတ်၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားလည်း မဟုတ်၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက်လည်း မဟုတ်၊ သာမည ဘုန်းကြီးကျောင်းသားကလေး ဖြစ်လေရာ “ကျုပ်တို့ ကောလိပ်တုန်းက၊ ကျုပ်တို့ ဘိလပ်တုန်းက” စသည်ဖြင့် ကောလိပ်ကျောင်းထွက်ကြီးများ၊ ဘိလပ်ပြန်ကြီးများ၊ မြို့အုပ်မြို့ချုပ်၊ ဝန်ထောက် အရေးပိုင်ကြီးများ၊ စာရေးဆရာကြီးများ၊ အလုပ်အကိုင် နေရာမကျ၍ နိုင်ငံရေးလုပ်နေသူများ၏ ဟန်ရေးပန်ရေး စကားမျိုးကို မသုံးနိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ကျွန်တော်၏ အခြေအနေမှာ လွန်စွာ စုတ်ချာနေသဖြင့် ထိုစာရေးဆရာမကလေး မညိုမြကို တွေ့ဖူးနိုင်ရန် လွန်စွာမှပင် ခဲယဉ်းနေပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ သမဂ္ဂအသင်း ပောပြောပွဲများ ပြုလုပ်သည့်အခါ တမင်ကြိုးစားသွားရောက်၍ မညိုမြ၊ မသိန်းတင် ဆိုသည်မှာ မည်သို့သော မိန်းကလေးဖြစ်၍၊ မည်သို့သော ရုပ်ရည်ရှိမည်၊ မည်သို့သော အဝတ်အစားမျိုးကို ဝတ်ဆင်မည်၊ မြင်းမိုရ်ဆံထုံးနှင့် ချိုင်းပေါ်မတတ် အင်္ကျီတိုကလေးကို ဝတ်၍ လာမည် စသည်တို့ကို သိလိုသိငြား ဆိုသော သဘောဖြင့် သွားရောက်မိပါ၏။ သို့သော် ဘေးလူများကိုလည်း မမေးရဲ။ ကိုယ်တိုင်လည်းမသိ ဖြစ်သဖြင့် ချောချောလှလှ သူငယ်မကလေးများကိုသာ စေ့စေ့ကြည့်၍ ပြန်ခဲ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်၏ စိတ်ထဲတွင် ဤစာရေးဝါသနာပါသော မိန်းကလေး ညိုမြသည် ရည်းစားစာတွေလည်း တော်တော် ရေးဖူးရောမည်။ သူ့စာတွေ ဖတ်ရသည်မှာလည်း အချစ်အကြိုက်ကိစ္စများတွင် အသည်းအူထိ ဒုက္ခခံစားခဲ့ဖူးသည်နှင့် တူသည်။ ယခုနေဆို ရည်းစားပေါင်းတစ်ကျိပ်လေး ခွေးတွေ

ပင် ပါနေရောမလားဟု တစ်ယောက်တည်း ရယ်မိပါတော့သည်။ ခပ်သောသောပင် တစ်ယောက်တည်း တွေး၍ တစ်ယောက်တည်း ရယ်မိပါတော့သည်။

*

ထိုနောက် များမကြာမီ တစ်နေ့သ၌ ညိုမြတစ်ယောက် သတင်းစာလုပ်ငန်း ပညာတော်သင်အဖြစ် အရွေးခံရသည် ဟူသောသတင်းသည် ကျွန်တော်ထံသို့ ရောက်၍လာပါသည်။ ဪ ဒီကောင်မကလေးတော့ ဘိလပ်သွားရမယ်ဆိုရင် စိတ်ပူစရာ၊ စိတ်မချစရာဘဲ။ သူမိဘတွေကလည်း စိတ်ချလက်ချ လွှတ်နိုင်တယ်။ ငါ့နမဆိုရင် လွှတ်နိုင်မယ် မထင်ဘူး။ မတော်လို့များ စစ်ဖြစ်ရင်လည်း အခက်ပဲ။ ဘာဖြစ်လို့များ ဒီသတင်းစာအတတ်ကို ဘိလပ်တောင် သွားသင်ချင်ပါလိမ့်မလဲ။ သူရိယတိုက်က ဂဠုန်ကြီး ဦးစောတို့ဆိုတာ ဘယ်မှ မသွားဘဲနဲ့တောင် အယ်ဒီတာချုပ်ကြီး ဖြစ်နေသေးတာ။ လခ ဆိုလည်း ၇၅၀ ရယ်၊ နည်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘိလပ်ဆိုတာ မိုင် ၈၀၀၀ ကျော်သေးတယ်။ မိန်းမသားကလေး တစ်ယောက်တည်းဆိုရင် နည်းနည်းမှ သင့်လျော်တာ မဟုတ်ဘူး။ ယောက်ျားတွေ ဘိလပ်က ပြန်လာရင် ဘိလပ်သူတွေ ယူလာကြသလိုများ ဘိလပ်သားများ ယူလာမှဖြင့်လည်း အင်မတန် ခွကျတော့မှာပါပဲ။ ဒေါ်မမခင်တို့လို အိမ်ထောင်ကျပြီးမှ အစိုးရ ပညာတော်သင်ရအောင် ကြိုးစားပြီး၊ ဦးထွန်းညိုတို့လို လင်ယောက်ျားကို လိုက်ပို့ခိုင်းပို့ကောင်းပါတယ်။ အိုလေ ဒေါ်ဒိုရာသန်းအေးတို့၊ ဒေါ်မြစိန်ကြီးတို့တောင် ပြန်လာကြမှပဲ။ သူတို့တွေ ဘာမှ ဖြစ်လာတယ်လည်း မကြားပါဘူး။

*

ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ ဗေဒင်ဆရာပေါင်း တစ်ရာမှာ ၉၉ ယောက်လောက်နှင့် သိသူဖြစ်၍ ထိုဗေဒင်ဆရာတိုင်းအား မေးမြန်းကြည့်ရာ၊ ၎င်းတို့ကလည်း တစ်သက်နှင့် တစ်ကိုယ်မှာ သိန်းတင်နှင့် ညိုမြဆိုသော နာမည်သည် မိန်းကလေးများ၏ နာမည်များသာ ကြားဖူးကြောင်း ပြောကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် အံ့အားသင့်ခြင်းကား ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့ထုတ် သူရိယသတင်းစာတွင် သိန်းတင်ခေါ် ညိုမြ၏ ဓာတ်ပုံကြီးနှင့် ပညာတော်သင် သွားတော့မည့် အကြောင်းကို ဖတ်လိုက်ရခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ဪ သိန်းတင်ခေါ် ညိုမြ ဆိုသည်မှာ မောင်မစ္စက လက်သစ်များ ပေမဲ့လော။

စံလှပေါ် (ဦးအရိယကျောင်းသား)

မှန်ပေါက်ပါ့မယ်

ဘဟိန်း

(၁၂၉၇ ဒု တန်ဆောင်မုန်းလထုတ် စာဆိုတော်မဂ္ဂဇင်းမှ ရသည်)

မိုးကလည်း မရွာတရွာ၊ လေကလည်း မလာတလာ၊ မောင်မြည့်မှာလည်း
ဘိုင်ကျနေသောကြောင့် အပြင်သို့ သူများနည်းတူ မထွက်နိုင်ရှာပေ။ သို့သော်
မောင်မြည့်မှာ ပျင်းရိခြင်းမရှိ။ တစ်ကျပ်မူးတင်း ပေး၍ ဝယ်လာသော အနံ၊
အလျား ရှစ်လက်မခန့်ရှိ မှန်တစ်ချပ်ကို ရှေ့တည့်တည့်တွင် ထောင်ကာ
အလုပ်ရှုပ်လျက် ရှိ၏။

နံနက်လင်းကတည်းက မဖြီးခဲ့မိသော ဗိုလ်ကေ နီကြောင်ကြောင်ကို
ဘယ်လက်ဖြင့် သ ကာ သ ကာ၊ ညာဘက်လက်မှာ ဣစ္ဆိတံဆေးလိပ် မီးညှို့
ပြီးစကို ကိုင်လျက်၊ သုံးရက်တိတိ မဆေးမိသော ဝါတာတာသွားကို မျောက်
ဖြီးသလို ဖြီး၍၊ သူ၏မျက်နှာကို ဘယ်ယိမ်း ညာယိမ်းပြုကာ ပီတိဖြစ်လျက်
နေတော့၏။

သို့ဖြင့် မတင်းတိမ်နိုင်။ အင်္ကျီကို ချွတ်လိုက်ပြီးလျှင် ပြူးလျက် ရှိ
သော ရင်ဘတ်၊ အထင်းသား ပေါ်နေသော နံရိုး၊ ဝါးလုံးပမာရှိသော လက်မောင်း
တို့ကို လှုပ်ရှားကာ တစ်ခါတစ်ခါ နှုတ်ခမ်းဖြဲလိုက်၊ တစ်ခါတစ်ခါ မျက်လုံး
ပြူးလိုက်၊ တစ်ခါတစ်ခါ မျက်မှောင်ကလေး ကုတ်လိုက်နှင့် ကမ္ဘာကျော်
ရုပ်ရှင်မင်းသားတို့ စုဝေးရာ (ဟော်လီဝု) ခေါ် အမေရိကန်ပြည်သို့ သွား
တော့မည့် စိတ်ကူးရှိလေသလော မသိ၊ အနည်းနည်းသော မျက်နှာထားကို
ပြောင်းလျက် မှန်ကသိုဇာ်း ရှုတော့၏။

မိုးသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း သည်းထန်လာ၍ ပြင်းထန်လှသော
မိုးကြိုးသည် ထစ်ချုန်းလေသော် မြည့်မှာ မျက်နှာများပျက်လျက် ထိတ်လန့်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တော့၏။ သို့သော်လည်း သူ၏မျက်နှာကား မှန်ဆီမှ မခွာသေး။ ထိတ်လန့်သည့် ဟန်အမူအရာကို တမင်မလုပ်ဘဲ အမူပါလှတော့သဖြင့် မမေ့မပျောက် နိုင်ရန် အထပ်ထပ်အခါခါ လေ့ကျင့်နေတော့၏။ သို့ဖြင့် အချိန်အနည်းငယ် ကြာလာသော် ဘယ်သို့သော အပူမီး ဝင်လေသည် မသိ။ မျက်နှာအလိုလို ညိုလာ၍ မျက်ခုံးကလေး နှစ်ခုသည်လည်း ထိလုမတတ် ရှုံ့တွလာလျက် ငိုတော့မည်ဟန် ရှိတော့၏။ မြည့်မြာ တစ်ဖက်သောလက်မှ ဆေးလိပ်ကို ချကာ မိမိ၏ ဗိုလ်ကေကို တစ်ဖက်သော မျက်စိကို ဖုံးသည့်တိုင်အောင် ဆွဲချ ကြိယလျက်၊ တစ်ခါတစ်ခါ လက်ကလေးကို ရင်ခွင်သို့ နှိပ်လိုက်၊ တစ်ခါ တစ်ခါ လက်ပေါ်တွင် မေးကလေး တင်လျက် ပူပုံဖမ်းပြန်တော့၏။ သို့နှင့် ပင် ကြည့်လေ ကြည့်လေ မိမိ၏ သနားရပ်ဆင်ထားသော မျက်နှာကို သနား လာလေသဖြင့် မျက်ရည်စကလေးများပင် ကျလာတော့၏။

ကြည့်ရင်းပင် တွေးစရာ တောစရာကလေးများ ပေါ်လာ၍ မျက်တောင် မခတ်၊ ငေးငေးကလေးနှင့် မိမိ၏ မျက်နှာကို ကြည့်ရာမှ အပေါ်သို့ မော့ ကြည့်မိလေသော်၊ မိမိ တစ်ခါ အဖော်များနှင့် စုဝေး၍ ရိုက်ထားသော ဓာတ်ပုံ ကို မြင်တော့၏။ ဓာတ်ပုံတွင်ကား မြည့်မြာ ပြုံးပြုံးကလေး ရှိနေသဖြင့် ထ ချစ် ဖြုတ်ကာ၊ အခြားအဖော်များ၏ မျက်နှာဆီသို့ လက်ညှိုးဖြင့် ထောက်လိုက် နှင့်၊ ငါသာလျှင်ငါဟု ဆုံးဖြတ်တော့၏။ မိမိ မျက်နှာပုံကလေးကို ကြည့် လိုက်၊ မှန်ထဲကို ကြည့်လိုက်နှင့်ပင် ဓာတ်ပုံပါ ဟန်အမူကို ပြန်၍ကျင့်လျက် နှင့်ပင် အချိန်ကုန်လာလေသဖြင့် မိုးသည်လည်း ရှင်းရှင်းပင် တိတ်ချေတော့ ၏။

မိုးတိတ်သည်လည်း တစ်ကြောင်း၊ ထိုင်ရသည်လည်း ညောင်းလေ သော် ထိုင်၍ကား မကြည့်နိုင် ရှိလေသဖြင့် ကပ္ပာကယာ ထ ကာ ဘောင်းဘီ တို အပြာကလေးကို ဝတ်လျက်၊ ကြွက်သားကင်းမဲ့သော ခြေသလုံးကို ဖော် ပြီးသော်၊ ဂုဏ်ယူလို၍ ခြေအိတ်ဖြူဖြူ ခပ်ပါးပါးကို ခြေမျက်စိအောက်နား တွင် လိပ်ကာထားပြီး ဖိနပ်အနီကို ဆင်မြန်းပြန်၏။ ညနေလမ်းလျှောက် ထွက်တော့မည် ထင်ရ၏။ အောက်မှ စွပ်ကျယ် လက်ရှည်ကို ဖော်လျက်၊ ကာလပေါ် စပို့ရှပ်ခေါ်သော အင်္ကျီကို ဝတ်ဆင်ပြန်တော့၏။ တစ်ဖက်သော လက်ကား ဖဲထီး၊ တစ်ဖက်သော လက်ကား မီးခိုးတထောင်းထောင်းရှိသော ဆေးပေါ့လိပ်ကို ကိုင်လျက်၊ ဘိလပ်မှ မကြာမီ ရောက်လာသော အင်္ဂလိပ်၏ စတိုင်မျိုးဖြင့် မှန်ဆီသို့ ရှေးရှုပြန်၏။ သူ၏မျက်နှာကို ခပ်မော့မော့ကလေး

ထားပြီး ရင်ဘတ်ကိုကော့၊ ထီးကို ချိုင်း၌ ညှပ်ကာ လမ်းလျှောက်မည့်ပုံ ယူလျက် တစောင်းကလေးနေလိုက်၊ နောက်ကျောပေးလိုက်၊ ခပ်ကုန်းကုန်း နေလိုက်နှင့် မှန်ကြည့်ရသည်မှာ အားမရနိုင်တော့ပေ။ လမ်းလျှောက်ပင် မသွားလိုတော့၊ မှန်က ခွာရမည်ပင် စိုးရိမ်လှတော့၏။ မသွားမီကလေးတွင် နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် သွားကလေးပေါ်ရုံ ပြုံးလျက်၊ မျက်စိတစ်ဖက် ကို မှေးမှေးကလေးနှင့် ဖိမ်ယူနေစဉ်၊ နောက်ခန်းမှ ချောင်းကြည့်နေကြသော မိတ်ဆွေများက (အကျည်းတန် မှန်ကြိုက်ပေတယ် မောင်မြညိုရဲ့၊ မှန်ပေါက် ပမယ်) ဟု ဆိုလိုက်မှ လန့်ဖျပ်ကာ ယောင်ယောင်တောင် ရှက်တက်တက် ဖြင့် တွေ့ကရာတွေကို ရေရွတ်ဆဲဆိုလျက် လမ်းလျှောက် ထွက်သွားလေ သတည်း။ ။

-တဟိန်း

ညိုမြ ရှင်ဥဒြ

(တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းမှ ရသည့်)

ညိုမြ၊ ညိုမြ၊ တက္ကသိုလ် နယ်တစ်ဝိုက်တွင် ညိုမြ ဟူသော ရေဒီယိုသည် လောစပီကာ မပါ၊ ဗလာသက်သက် အသံကျယ်လှ၏တကား။ သထုံဆောင်တွင်လည်း ညိုမြ၊ စာသင်သည့် အတန်းထဲတွင်လည်း ညိုမြ၊ အင်းလျားဆောင်မှာလည်း ညိုမြ၊ တန်ခိုးထွားလှသည့် ပဲခူးဆား ညိုမြပေ။

သင်္ကြန်ရေလောင်းချိန်တွင် ရေပက်ခံချင်လျက်နဲ့ အမှုလုပ်၍ပြေးလျှင် ညိုမြဟု ခေါ်၏။ ယခု ညိုမြကား အဘယ်ကဲ့သို့သော အဓိပ္ပာယ်မျိုးပေးနည်း။ စာရေးဆရာညိုမြ ပေတကား။ အယ်ဒီတာတွေ တစ်ပုံတစ်ခေါင်း လက်ကိုင်ထားသဖြင့် ရေးချင်သလို ရေးနိုင်သော ညိုမြပင်။ ညိုမြ ရေးပုံကား အင်္ဂလိပ်မြန်မာ နှစ်ဘာသာစလုံး ရေးသား၏။ ညိုမြနှင့် အသိဖြစ်သော မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းတို့ မချမ်းသာပြီ။ ရှိတ်စပီးယားထုံး နှလုံးမူ၍ မြင်မြင်သမျှ လူတွေတွင် ရိုမီယိုနှင့် ဂျူးလိယက်ကို ရှာနိုင်သကဲ့သို့ ညိုမြ၏ ဇာတ်လိုက်များလည်း ပေါင်းမီသမျှသော သူငယ်ချင်းများ အတွင်းမှ ရှာတော့၏။ စာတွင် အသက်သွင်းတော့၏။ ညိုမြ၏ သူငယ်ချင်း နောက်ပိုးကြောင်းလည်း ညိုမြ၏ စာမောင်းတွင် ပါတော့၏။ ရည်းစားပျက်ကြောင်းလည်း ညိုမြ ကောင်းကောင်း ဟစ်ပေး၏။ ခြည့် ကြောက်ဖွယ် ညိုမြပါတကား။ မိမိ ကြမ်းပိုးထိုးပုံလည်း အစုံပါ၏။ မစွဲနိုင်သေးသော သူငယ်ချင်းများအားလည်း အဘယ့်ကြောင့် မစွဲသေးကြောင်း ညိုမြ ကောင်းကောင်း ကြော်ငြာပေး၏။ သို့သော် ကောင်းသော ကြော်ငြာခြင်းပေလော။ ညိုမြ၏ စာသဘင်တွင် ပါဝင်မိပါက ထိုသူ ပစ်လိုက်ရတော့၏။ ညိုမြ၏ ဇာတ်လိုက်လုပ်ရသူများသာ ပစ်လိုက်ရသည့် မဟုတ်သေး။ ညိုမြနှင့် စပ်တူရေးမိသော စာရေးဆရာကောင်းများ

လည်း စာရော လူပါ ညိုမြဓာတ် ပါတော့၏။ ဤမျှ မကသေး။ ညိုမြနှင့် စာချင်း ကူးလူးဆက်ဆံနေသော သူငယ်ချင်းများမှာ စကားလေးသလောက် စာရေးသွက်သော ညိုမြကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ လူစင်စစ်က ပန်းဖြစ်ကြရ၏။ ဪ ညိုမြ ညိုမြ ဉာဏ်များပါပေ၊ သူဦးနှောက် ဖောက်ကြည့်ချင်စမ်းပါဘိ။ ညိုမြနှင့် တွေ့မိလျှင် ပျက်စီးကြရ၏။ ဗြဟ္မာကြီး ဦးခေါင်း ညိုမြအား မကြာမီ အစဉ်ကိုင်မည့် နတ်သမီး မြန်မြန်တွေ့ပါစေသတည်းဟု ဆုတောင်းဆုယူ ပြုကြကုန်။

“နှုတ်ချိုလျှင်သျှိုတစ်ပါး” ဟူသောစကားသည် “နှုတ်လေးလျှင် ချစ်ဆေးတစ်မျိုး” ဟု ညိုမြလက်ထက်ကျတော့မှ ပြောင်းရတော့ မယောင်ယောင်။ ညိုမြ၏ မခွဲတမ်း ချစ်ကြသောသွားနှင့် မခေါ်တမ်း ရန်ဖြစ်သော နှုတ်ခမ်းသည် အင်းလျားသူ အပျိုဖြူ၊ အပျိုမည်းတို့အား ပါးစပ်မှ မချတမ်း စွဲစေ၏။ ညိုမြ၏ ညနေတိုင်းအလုပ်ကား အင်းလျားကန်တွင် ရေကူးလာခြင်း၊ တင်းနစ်ရိုက်ခြင်း၊ အင်းလျားကျောင်းဆောင်သို့ မပြတ်လည်ခြင်းပင် ဖြစ်ကြ၏။ အင်းလျားဟောလ်သို့ ရောက်ပြန်လျှင် ကိုညိုမြ၊ မောင်ညိုမြ၊ ညိုမြ ဟူသော အသံတို့သည် ကြီးကြီးငယ်ငယ် အသွယ်သွယ်သော ပါးစပ်တို့မှ မြိုင်မြိုင်ကြီး နှုတ်ဆက်ကြသလောက်၊ ဘူတာရုံတွင် အလျင်စလို တိုး၍ယူသော်လည်း တစ်ခုစီသာ ထွက်သော ပလက်ဖောင်းတီးကက်သို့ တစ်ခွန်းချင်း ပြန်လှန် နှုတ်ဆက်ရှာ၏။ ညိုမြ တစ်ခါတစ်ရံ လုံချည်သစ်၊ အင်္ကျီသစ်များနှင့် လာသော် “အလို ညိုမြ ဘယ်ဆရာ လုံချည် ငှားဝတ်ပြန်ပါလိမ့်” ဟု အမြဲတမ်း ပြောကြ၏။ ညိုမြကား တစ်ခါတစ်ရံ ဘိလပ်သွားသော အစ်ကိုကို အားကျ၍ လား မသိ၊ မြန်မာဘဝမှသည် ဗိုလ်ချုပ်ဘဝသို့ မကြာခဏ ပြောင်းလဲတတ်သေး၏။ အင်းလျားကျောင်းဆောင်တွင် ခွေးမွေးထားပါမူ၊ ညိုမြ လာချိန်တွင် သံကြိုးမြဲမြဲ တည်းထားရပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ညိုမြကား ဘယ်သူမျှ ဂရုမစိုက်၊ ဒရဝမ်ပင် ရိုက်ဝံ့သော အာဇာနည်ပေတည်း။

ညိုမြ၏စခန်းကား ဤမျှနှင့် ဆုံးရတော့မည်လော။ ပဲခူးဆား ညိုမြသည် မဆုံးနိုင်သေး။ ကျောင်းပွဲရှိလျှင် ညိုမြသာ။ ကျောင်းတော်သူ၊ ကျောင်းတော်သားများ၏ မျှော်လင့်တောင့်တ ကြီးမားလှသော အာသီသကြောင့်ပင် ဆိုကြပါစို့။ ဂိုလ်ဖ်ဝါသီ နှုတ်ဆက်ပွဲတွင် ဘွဲ့နှင့်သဘင် ရုံကြီး ကွဲမတတ်တီးလိုက်သော အိုးစည်သံနှင့် နားပန်းဆံ မောင်ရင်၏ မျက်စပစ်ပွဲပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘေးခန်းမှ ညိုမြသည် ပဏ္ဍာကမ္မလာ တင်းမာသောကြောင့်

သိကြားမင်း လူ့ပြည်အခင်း ကြည့်ရန် မနေပိုင်သကဲ့သို့ ညိုမြ အခန်းတွင်း မအောင်းပိုင်ပြီ “ဟိုင်း လင်းတ” အဖြစ်ဖြင့် အသုံးတော်ခံရရှာ၏။ ဪ ပါဝင်ရတဲ့ အခန်းကလည်း နာမည်စီးလှ၊ နိမိတ်ဆိုးလှ၏။ ညိုမြ စွံမှ စွံပါ တော့မလား၊ ဘုရား၊ ဘုရား ညိုမြသည် မိမိအဖြစ်ကို ရိပ်မိဟန်ရှိ၏။ စဉ်းစား မိဟန်ရှိ၏။ ဘောလုံးအောင်ပွဲတွင် “ဗိုလ်စွံ” ဟူသော ယတြာကို ချေ၏။ ပြည်လမ်း လျှောက်ရကျိုး နပ်ပါစေသတည်း။

ဆရာတွေနှင့် အချစ်တော်ဖွဲ့သူလည်း ညိုမြ၊ အစ်မရှိသော မောင်များ အား စီးကရက်တစ်မျိုး၊ စားမျိုးတစ်သွယ် ပူဇော်ကာ အခန်းတွင် အတူသိပ် သူလည်း ညိုမြ၊ အင်းလျားဟောလ် လက်ဆောင်ဆက်ရ၍ ဆယ့်ငါးရက် အတွင်း ဘိုင်ကျသူလည်း ညိုမြ၊ မျိုးချစ်စိတ်ကြီးကြီးနှင့် သခင်စိတ်ပေါက် သူလည်း ညိုမြပင် မဟုတ်ပါလော။ သို့ကြောင့်လေ ယမန်နှစ်က ကျွန်စာ သင်၍ ကျွန်စာမေးပွဲကို မအောင်လိုသောကြောင့် တမင် အားရပါးရ ကျလိုက် လေသည် မဟုတ်လော။ ညိုမြ၏ အာသီသကား စာမေးပွဲအောင်ရန် မဟုတ်၊ အဘယ်နည်း စာရေးသူ မသိပါ။ ဧကန္တ တစ်ခုခု ဖြစ်ရပေမည်။ ယခုနှစ် ကိုညိုမြ စာစစ်ပွဲတွင် ကျွန်စာမို့ မအောင်ချင်သော်လည်း “သိကြားမင်းက မနေပိုင်၊ လေးကိုင်ကာ မြားနှင့် ပစ်ခြင်းကြောင့် အောင်ပါစေသတည်း၊ အောင်စေသတည်း၊ သွားဟုန်ဟုန်” ဤကား ဆုတောင်း၊ ကားလိပ် မြန်မြန်ချ။ ညိုမြ စခန်းသိမ်း။

ဆဲပါရစေ ညိုမြရေ

တနည်ဆွေ

စာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခဲ့သည်မှာ ၁၉၂၅ ခုနှစ်က စ၍ပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ စာပူစာဆွေး၊ စာသေး စာနု၊ စာယဉ် စာကြမ်း၊ အလွမ်းရော အသောရော အတော်ပင် သိဒ္ဓိမြောက်ခဲ့သည့်စာဆိုလျှင် စက္ကူစုတ်ကလေးပင်ဖြစ်စေ ကောက်ယူပြီး အိမ်သာထဲ ချေးကုန်းရင်း ဖတ်ခဲ့ မှတ်ခဲ့သည်။ ကောင်းသောစာ ဖြစ်ကချေးမကုန်းဘဲ ဖိုင်ထဲ ထည့်ထားလိုက်သည်။ နောက်ပြီးမှ စက္ကူအသစ်တစ်ခုကို ရှာဖွေကာ အိမ်သာသို့ ဒုတိယမိမ့် ပြန်ဝင်ခဲ့သည်။

ထိုကြောင့် ညိုမြကိုသိခဲ့သည့် ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်းသည် စာအားဖြင့် ကျွန်ုပ်နှင့် ညိုမြကို မိတ်ဆက်ပေးသည်။ အာဒံနှင့်ဇဝါ မီးတုတ်ရှိ.ရှိ. စသော ဝတ္ထုလိုလို၊ ဆောင်းပါးလိုလို ခွစာအရေးမျိုးတွင် ညိုမြမှာ အငြိမ့်မင်းသမီး မြသန်းကြည်၏ ညိုမြသီချင်း မြန်မာပြည်တွင် ကျော်ကြားသကဲ့သို့ စာသမားများ နယ်တွင်လည်း လူသိများလှသည်။

ရိုးရိုးစာ ရေးသားခြင်းထက် အစောင်းအချိတ်ရေးရာတွင် ကျွမ်းကျင်ပုံရသည်။

အိပ်ဂျီဝဲ မြန်မာပြည်သို့လာရောက်သည့်ကိစ္စသည် ကျွန်ုပ်နှင့် ညိုမြကို ဖူးစာဘက်ဖြစ်ရန် နဖူးစာရွာလည် အကြောင်းဖန်ပေးသည်နှင့် တူလှသည်။

၁၉၃၉ ခု ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ ဖြစ်သည်။ နေ့တစ်နာရီခန့် ကျွန်ုပ် အလုပ်တိုက်စားပွဲတွင် ထိုင်နေစဉ် တက္ကသိုလ် မောင်တက်တိုး၊ မောင်ထင်ကြီး၊ မောင်အာယု၊ သိပ္ပံစိုးလှတို့ ပေါက်လာကြသည်။

အကြောင်းကား အိပ်ဂျီဝဲ လာသည့် အရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ကူညီရန် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်ကား ကျွန်ုပ်တို့သည် လူငယ်သတင်းစာ ဆရာများ အဖွဲ့ကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး မကြာမီ အခါကာလအတွင်းပင် ဖြစ်သည်။

သူတို့တစ်တွေ အောင်သွယ်ကောင်းသောကြောင့် သူတို့နှင့်ပင် ညားကာ၊ တစည်းတလုံးတည်း မစွတာဝလာန် ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ မစွတာဝဲကိစ္စ မလုပ်မီ သူတို့လေးယောက်ကို လက်ဖက်ရည်၊ မုန့်များနှင့် ဒါနပြုရသေးသည်။ ပလုတ်ပလောင်း စားကြသည်မှာ လေးယောက်အတွက် ငွေတစ်ကျပ် ချောသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့သည်။

လေးငါးရက်ကြာသောအခါ ကိုယ်တော်မြတ်တစ်စု ပေါက်လာကြပြန်သည်။ ကျွန်ုပ် ရင်လေးသွား၏။ ရုတ်တရက် ကြောင်နေမိ၏။ အိတ်ကိုလည်း မသိမသာ စမ်းမိ၏။ ကျပ်ပြားတစ်ခုကို စမ်းမိမှ သက်သာရာ ရပေသည်။

အရပ်ငါးပေ ခြောက်လက်မခန့်၊ အသားညိုညို၊ မျက်လုံး ကောင်းကောင်း၊ မျက်နှာပုပ်သိုးသိုးနှင့် အသက် အစိတ်ကျော်ခန့် လူရွယ်တစ်ဦးတိုးလာခဲ့သည်။ ပထမအခေါက် လာစဉ်က လေးဦး၊ ယခုငါးဦး ဖြစ်လာသဖြင့် ဘယ့်နှယ်ကြောင့် မောင်တို့ အခုတစ်ခေါက်တော့ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦး ဖြစ်လာသလားဟု စ ချီ နောက်လိုက်သေးသည်။

အခြား လေးယောက်ကား ဟဲ ... ဟဲ ... ဟဲ ... ဒကာတော် ရေမြေရှင်ကလဲဟု ဆိုကာ ရယ်ကြသည်။ သို့သော် ထိုနောက်တိုးသတ္တဝါမှာ မရယ်။ မပြုံးချင် ပြုံးချင်နှင့် ကျွန်ုပ်ကိုကြည့်ကာ အနိုင်နိုင် ပြုံးတော်မူပေသည်။

သူပေါ့ဗျ၊ ညိုမြ ညိုမြနဲ့ ဟိုးလေးတကျော် ဟော်လေးတကျိုး ဂန္ဓာလရာဇ်တိုင်းမှာ မြေပဲဆားလှော် ရောင်းနေတာဟု ပြောကာ မိတ်ဖွဲ့ပေးကြသည်။

ကျွန်ုပ်ကပင် စ၍ သူ့ညာဘက်လက်ကို တင်းတင်းကြီး အားရပါးရ ကိုင်ပြီး ဝမ်းသာတယ်ဗျာဟု သွက်သွက်လက်လက် ပြောလိုက်သည်။

ဟုတ် ... ကဲ့ ... ဝမ်း ... သာ ... ပါ ... တယ် ... ဟု ကျွန်ုပ်စကား အတိုင်းပင် ပဲ့တင်ထပ်ကာ ပြန်ပြောရှာသည်။ သို့သော် သူ၏ စကားတစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး အကူးမှာ ဆယ်စက္ကန့်ခန့် ကြာမည်ဟု ထင်ရသည်။ အသံမှာလည်း ထမင်းဆယ်ရက်ခန့် မစားရသောသူ ရုတ်တရက် ဆီ ၂ ပြားဖိုး လျက်လိုက်ရသကဲ့သို့ အက်ကွဲကွဲနှင့် ကြောင်နာနာ ရှိလွန်းလှသည်။

ဒီသတ္တဝါမျိုးကိုလားကွာ ပညာတော်သင်လွှတ်မှာ၊ အံ့လေးသည်မှ အံ့ရာသောဝ်ဟု ကျွန်ုပ်စိတ်ထဲတွင် အောက်မေ့မိသည်။

ကဲ ... ဒီလိုနေလို့ မဖြစ်သေးဘူး။ ဆာတယ် အစ်ကိုကြီးဟု မောင်တက်တိုးက အပေါ်နှုတ်ခမ်းကို လျှာနှင့်လျက်ပြီး ကလေးလို ပူဆာသည်။

ကိုညိုမြတော့ အခုမှ မိတ်ဆွေဖြစ်ရလို့ အားနာပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေကတော့ သမဏေဏ သမဏော၊ ဂေါနေန၊ ဂေါနောတွေမို့ ကဲ ... ကြောင်ဖော်တို့ ဘာဆိုကြမယ်ဟု ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်သည်။

သိပ္ပံစိုးလှ အမည်ရှိသော ရွှေဖီက ကိုယ်တို့တော့ ဒီတစ်ခါ ကြုံရည်ကလေးလောက်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီဟု လူမမာသံနှင့် ပြောရှာသည်။ အားလုံးဝိုင်း၍ ထောက်ခံကြသောကြောင့် ကြုံရည်ကိုပင် ပွဲတော်တည်ကြရသည်။

ညိုမြသည် ဂိုးလ်ဖလိပ် စီးကရက်ဘူးကို အိတ်ထဲမှ နှိုက်ယူပြီး စီးကရက်တစ်လိပ်ကို မီးညှိသောက်နေသည်။ အဝါရောင် မန္တလေး ချိတ်လုံချည်၊ နံ့သာရောင် ပိုးအပေါ်အင်္ကျီ၊ ပေးတင့်ရူးအနက်၊ လည်ပင်းရှိ ပြောင်လှသော စတစ်တို့သည် သူ၏စောက်ကျင့်ကို ရှင်းရှင်းကြီး ဖော်ပြ၍နေသည်။

ချက်ချင်း ဂန္ထလောကတွင် သူရေးသော “နောက်ပိုးတွေ မှီလိုပေါက်လို့၊ မန်းသူကြောင့်လေး” ကဗျာကို ပြေး၍ သတိရမိသည်။ တက္ကသိုလ်တွင် နေစဉ် မန္တလေးသူ ကျောင်းသူတစ်ဦးကို မရသောကြောင့် ဂန္ထလောကမှ နောက်ပိုးကဗျာ လက်စွမ်းကုန်ရေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အောက်မေ့မိသည်။

ပလုတ်ပလောင်း စားသောက်ကြပြီး ဝကြသောအခါ ‘ပြန်တော့မယ်နော်၊ ဝပါပြီ၊ ကျေးဇူးတော်မြတ်အတိုင်းပါ’ ဆိုကာ ပြန်ကြတော့သည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့ ရောက်လာခဲ့သည်။ အိပ်ဂျီဝဲကို ညနေ တက္ကသိုလ်လှေသင်းတွင် ဧည့်ခံရတော့မည်ဟု ထိုနေ့မနက် မောင်တက်တိုး လာရောက်ပြောသည်။ ကတိုက်ကရိုက် ကျလွန်းသောကြောင့် သူတို့တစ်တွေကို အတော် စိတ်ဆိုးမိသည်။

သို့သော် မတတ်နိုင်၊ သွားရတော့သည်။ တက္ကစီ ၂ စင်း ငှားရတော့သည်။ ရန်ကုန်တွင်းမှ စာရေးဆရာများကို သွားခေါ်ရသည်။ ကိုယ်ပိုင် အိတ်ထဲမှ တက္ကစီ ၂ စင်း ငှားခငွေ ၁၆ ကျပ်ခန့် စိုက်လိုက်ရသည်။

ထိုအချိန်က ရေနံကိစ္စ၊ ကျောင်းသားကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်နေခဲ့သည်။ ဗမာ့ဖြစ်ပုံတွေကို အားလုံး မစွတာဝဲအား တိုင်ပြောမည်ဟု ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့်အတိုင်း၊ စာရေးဆရာမ ခင်မျိုးချစ်အား ဓာတ်ပုံပေးရန်နှင့် လူငယ်သတင်းစာဆရာ အဖွဲ့ဝင် မောင်မောင်ပြေအား ဗမာပြည် ဖြစ်ပျက်နေပုံစာတမ်း ပေးရန် စည်းလားရိုက်ပြီး ဖြစ်သည်။

ညနေ ၅ နာရီခန့်တွင် တက္ကသိုလ်လှေသင်းရှေ့ လွင်တီးခေါင်တွင် လူအတော် စုနေချေပြီ။ ဝဲလည်း ရောက်လာခဲ့ပြီ။ ဆရာငြိမ်း၏ စောင်းကောက် သံသည်လည်း ကျွန်ုပ်တို့အား စည်းလိုက်ချင်သည်အထိ တီးခတ်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာဖြစ်ပုံတွေကို အားလုံးပြောရတော့မည်ဟု ဟန်တပြင်ပြင်နှင့် ရှိကြသည်။

လက်ဖက်ရည်သောက်။ မုန့်စားလုပ်နေတုန်း တက္ကသိုလ်က ကျူတာ ဆိုလား၊ ကျူတန်ဆိုလား၊ အသားဖြူဖြူ၊ ပိန်ပိန်ဆိုလား တစ်ယောက် ကျွန်ုပ် တို့ထံ ပေါက်လာသည်။ အိပ်ဂျီဝဲ မမာသဖြင့် မြန်မာပြည်အကြောင်း ဘာမှ မပြောရန် လာရောက်တောင်းပန်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေ ဒေါပွတော့သည်။ လက်ဖက်ရည်သောက်ရုံ လာသည် မဟုတ်၊ ဗမာ့အကြောင်း ပြောရမလားဟု အပင်ပန်းခံ ဆောင်ရွက် ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။

ရည်ရွယ်ပြီးအတိုင်း မောင်မောင်ပြေက ဝဲကို စာတမ်းပေး၍၊ ခင်မျိုး ချစ်က ဓာတ်ပုံပေး၏။ သူတို့တစ်တွေ မျက်နှာမည်းနေကြသည်။

ခင်ဗျားတို့ဘောအတိုင်း လုပ်ပါဟု ဝဲလ် မလာမီက ပြောခဲ့သော ညိုမြကို ဟိုကြည့်သည်ကြည့် ကြည့်ရင်း ရှာဖွေမိသည်။ လား လား၊ ကိုယ် တော်မြတ် နို့နှင့် အိုက်စကရင်(မ်) ကို ကုန်း၍သာ လွေးနေသည်ကို တွေ့မြင် ရသည်။

ဘယ့်နှယ် မောင်ညိုမြ၊ မောင်တို့ လုပ်ပုံတွေ မြင်ဝံ့ကြသေးလားဟု ကျွန်ုပ်က မေး၏။

ကြည့်သာလုပ်ပေတော့၊ နမကလေးတော့ အတော်ညောင်းပြီဟု ညိုမြ က ပြန်ပြော၏။

ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေ စိတ်မဆိုးနိုင်၊ ကျေရတော့သည်။ ဤတွင် ဤကိစ္စ တွေ ပြည်ဖုံးကားချခဲ့သည်။ တက်ဘုန်းကြီး မောင်သိန်းဖေ၊ နယူးဘားမား ဦးတင်မောင်၊ တက္ကသိုလ်မောင်သိန်းတင်တို့ သတင်းစာဆရာ အတတ်သင် ရန် ပညာတော်သင် ရွေးချယ်ရေးသတင်း တစ်စခန်း ထ လာပြန်သည်။

သိန်းတင်လည်းဟူ၊ ညိုမြလည်း ဟူသော သတ္တဝါ ရသောအခါ သူ၏ အင်္ဂလိပ်စာအရေးအသား၊ မြန်မာစာ အဖွဲ့အနွဲ့များကို ပြန်လှန် တွေး တောရင်း တော်တယ်ဟေ့၊ ဒီသတ္တဝါနဲ့ ဒီနေရာဟု ရေရွတ်မိသည်။

ယခုလ ၁၉ ရက်နေ့ မြန်မာပြည်မှ အင်္ဂလန်သို့ ထွက်ခွာရတော့မည်။ အိုင်စီအက် ဆိုလျှင် သမက်တော်ချင်သူ၊ သမီးပေးချင်သူများ မှီလိုပေါက်

နေခဲ့လည်း ယခု ညိမြအတွက်ကား မကြားရသေး။ သူ့အိမ်ကို သူချိန်းသည့် အချိန်တိတိ သုံးခေါက်ဆက်ပြီး သွား၏။ သူ့ကို မတွေ့ခြင်းဖြင့် မိန်းမမှု ရှုပ်ပြီဟု ထင်ရသည်။

ညိမြ စာတာကား စမ်းပေါ်လက်စီးပြီး၊ သံဒေါင်းကို ရွက်တိုင်ထူ၍ ဓနုဆိပ်ကမ်းသို့ သွားနေသည်ဟု အဟံ၊ ငါသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဟောလတ္တံ့။ တွန့်၊ သင် ညိမြတည်းဟူသော ပုထုဇနော ဥမ္မတ္တကောသည်။ အင်္ဂလန်နဂရ၊ အင်္ဂလန်သို့ရောက်လျှင်။ နိုးပေါက်၊ နောက်ပိုးခြင်းအမှုကို။ ရှဉ့်ကျောင်တန္တိတိ၊ ဆထက်ထမ်းပိုး တိုးတက်၍ လုပ်နိုင်ပါစေဟု။ အဟံ၊ ငါသည် နေ့စဉ် ဆုတောင်း ပေအံ့။ မြန်မာပြည်သို့ ပညာတတ်မြောက် ပြန်လည်ဆိုက်ရောက်သောအခါ တွင်ကား ညမြို့၊ ညိမြသည်။ ဘမိ-ဘိုမကလေး ချောချော အတ္တဘောကို။ ယာလူ၊ သင်နှင့်အတူ ယူလာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရင်း တစ်ခန်းရပ်ရပေ သတည်း။

ဤမျှနှင့် ရဲဘော်ညိမြ အားရနှစ်သက် ပီတိဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့် ပါ၏။

“အရံဒေါပေး၊ အဘာစောင်”

ခွေးမသား ညိုမြ

က္ခနီ

■ ၁ ■

“အညာသားတွေ ပဲကြီးစားလို့လားမသိဘူး။ အားကြီးစွဲတယ်” ဟု အားမနာတမ်း ပြောကြသော လေသံသည် တက္ကသိုလ် နယ်တစ်ဝိုက်တွင် ပျံ့ဝဲလျက်ရှိလေသည်။ “ဗာတစ်တန် အထုပ်တစ်ဖက်ကိုထမ်း” လျက် အညာမှ ကသုတ်ကရက် ဆင်းလာသော ညိုမြသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်သို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လာရာ၊ ကျောင်းတော်ကြီးတွင် ပြုလေ့ပြုထရှိသဖြင့် ပြုခဲ့ပြုဆဲ၊ နောင်လည်း ပြုအံ့သော ကျောင်းတော်သူတို့၏ ပန်းကုံးစွပ်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် ယှဉ်နွဲ့ခဲ့သည်။ ကျောင်းတော်သူများ တည်းဟူသော ကြက်ဆူပင်တို့ အလယ်တွင် ချောပေသည်၊ လှပေသည်ဟု ကျောင်းတော်သား နွားသိုးကြီးတို့၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ခံရသဖြင့် အချောအလှ၌ မင်းမူနေသော ကျောင်းတော်သူတစ်ဦး၏ ပန်းကုံးသည် ညိုမြ၏ လည်တွင် အထင်အရှား စွပ်မိလျက်နေသည်။ တက္ကသိုလ်နယ် တစ်ဝိုက်တွင် ထိုသတင်းသည် ပျံ့နှံ့လျက် ရုတ်ရုတ်သဲသဲ ဖြစ်ကြ၏။ ညိုမြနှင့်တကွ လိုလားကြသူ မိတ်ဆွေတစ်စုတို့သည် ဖုံးအုပ်နိုင်သမျှ ဖုံးအုပ်ကြသည်။ သို့သော် ညိုမြ၏ ချစ်လောကမှာ လျှို့ဝှက်၍ မရတော့ပြီ။ အပုပ်ကောင် ရုပ်အလောင်းသည် ရေပေါ်တွင် ပေါလော ပေါ်နေဘိသကဲ့သို့ ညိုမြ၏ အညာသားရုပ်နှင့် ဂေါ်ရင်ဂျီ အသားနက်ကို မလိုလားကြသော ဉာဏ်ကြီးရှင် ကျောင်းတော်သားတစ်စုတို့ ကောင်းမှုသည် ညိုမြ၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းကို ဘူးပေါ်သလို ပေါ်စေလေသည်။ ညိုမြ၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းမှာ ဖုံးအုပ်၍မရ၊ ခွေးက အစ သိကြတော့၏။ ညိုမြသည် မိမိ၏ ကောင်းသတင်းဖြစ်စေ၊ ဆိုးသတင်းဖြစ်စေ ထင်ရှားကျော်စောခြင်းကို မနှစ်မြို့သဖြင့် မိမိ၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းကို ဖုံး

နိုင်သမျှ ဖုံးသည်။ သို့သော် မနာလိုဝန်တို့သူ တစ်စုတို့၏ နှုတ်သီးဖျားသည် ညိုမြကို ချမ်းသာမပေး။ အညာသားကို ဝိုင်းနှိမ်ကြမည်ဟု ကြံစည်ကြကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် ညိုမြ၏ အချစ်ဇာတ်လမ်း စခန်းသိမ်းရာတွင် ငိုချင်းနှင့် ဇာတ်သိမ်းရန် ဉာဏ်နီဉာဏ်နက် ထုတ်ကြလေသည်။

ညိုမြတည်းဟူသော အညာသားသည် ရှေးအခါ ရှေးအခါက တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားပေါက်စပီပီ ရင်ကိုကော့၊ ခေါင်းကိုမော့လျက် တထောင်ထောင် ရှိလှသည်။ ဟိုနေရာ အဖော်တစ်စုနှင့်၊ သည်နေရာ အဖော်တစ်စုနှင့် မိုးတိုး မတ်တတ်ရပ်ကာ ကောရစ်ဒါတစ်လျှောက် ကျောင်းတက်လာကြသော ကျောင်း တော်သူတို့ကို ကြာခိုရင်း၊ ဘာဘာညာညာ စွာတာတာ စကားတွေကို ပြော နေလေ့ရှိသည်။ ယခုတစ်မူကား ပန်းကုံးစွပ်ပွဲတွင် အနိုင်ရလိုက်သဖြင့် အညာသားတို့၏ သတ္တိကို ပြလိုက်ရပြီးသည်နှင့်လျော်ညီစွာ စာသင်တက် သည့်အခါ၌လည်း တချောင်ချောင်တွင်ကုပ်လျက်၊ ကျောင်းဆောင်သို့ ရောက် သည့်အခါ၌လည်း အခန်းအောင်းကာ ကိလေသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းလျက် နေလေသည်။ သို့သော်လည်း မိမိတို့ ကပြသော အချစ်ဇာတ်လမ်းကို ကြည့် ကြသော ရွှေပွဲလာတို့မှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းလုံးကျွတ် ဖြစ်သည်ကို သတိ ပြုမိသည့်အခါ၌မူကား ဣန္ဒြေရရ၊ သိက္ခာနှင့်အညီ တည်တည်ကြည်ကြည်၊ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နေ၍ မဖြစ်တော့သည်ကို စဉ်းစားမိသည့်အလျောက် ရှေးအခါကကဲ့သို့ ရင်ကိုကော့၊ ခေါင်းကိုမော့လျက် နေရာတကာ စွာတာတာ ပြုရပြန်၏။ ထို့ပြင် မလိုသူတစ်စုတို့၏ အချစ်ပွဲကို ဖျက်ဆီးမည်ဟု ကြိုးဝါး ကြသော လေသံသည်လည်း ညိုမြ၏ နားတွင်းသို့ သက်ဆင်းခဲ့ပြန်သည်။ ပထမသော် စိုးရိမ်မိ၏။ သို့သော်လည်း ချစ်သူကို ယုံကြည်ရင်းစွဲရှိသဖြင့် များစွာ မပူပင်လှသည်သာမက ထိုမလိုသူ တစ်စုတို့ကိုပင် သနားမိလေသည်။ ‘သူတို့က ဆဲချင်လည်း ဆဲပါစေ၊ ရိုက်ချင်လည်း ရိုက်ပါစေ၊ သူတို့တွင်မက တစ်ကျောင်းလုံးက အချစ်လမ်းဖွင့်ရန် မျှော်လင့်အားထားနေကြသော သူ ကလေးသည် ငါနှင့်မှ နှစ်ပါးသွားရပေသည်။ ငါ၏ အပြစ်တကား’ ဟု မြည်တွန်ရင်း ခန္တီပါရမီကို ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ညိုမြ၏စိတ်မှာ နှိမ့်ချသော စိတ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့တော့သည်။ သွားရာလာရာ၌လည်း ဟန်ပန်လေလန် မရှိတော့ပြီ။ ခြေလှမ်းတို့သည် သွက်လက် လျင်မြန်ခဲ့၏။ လူငိုလိပ်ပုံအလယ် သို့ ရောက်သည့်အခါ၌လည်း ခေါင်းကို အောက်ချလျက် တိုးလျှိုးတောင်းပန်

မည့် အဟန် ဖြစ်သည်။ ဝမ်းထဲ၌ကား မနာလိုသူတစ်စုကို သနား၍ မဆုံးတော့ချေ။

ညိုမြသည် အညာမှ ဆင်းသက်လာစတွင် အပြစ်ကင်းစင်သော ကလေးပမာမျှသာ ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်လာသည့် အခါ၌မူကား ကိလေသာ ကာမဂုဏ်မှု တည်းဟူသော ချေးညော်တို့သည် ငြိကပ်စ ပြုလာ၏။ ချစ်လောကသည် စိမ်းလန်းသာယာနေသည့် အခါများ၌ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပျော်ရွှင်နှစ်သိမ့်ဖွယ်ရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ချေသည်။ အချစ်ကင်းသူသည် အသက်ရှင်နေရသော်လည်း လူသေ မည်တော့သည်ဟု ဆိုရိုးစကား ထားခဲ့ကြကုန်သည်။ ထိုကြောင့် ငယ်စဉ်ကတည်းက စိတ်၏ ညစ်ညူးမှု ဝေဒနာကို နားမလည်၊ မခံစားခဲ့ရသော ညိုမြသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသို့ ရောက်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပျော်ရွှင်ဖွယ်အကောင်းဆုံးဟု ပညာရှိတို့ အသိအမှတ်ပြုကြသော ချစ်လောကနယ်အတွင်းသို့ သက်ဆင်းဝင်ရောက်မိသောအခါ အဘယ်သို့ ရှိပေမည်နည်း။ မိုးမမြင် လေမမြင် နိုင်လောက်အောင် ပျော်ရွှင်ကြည်နူးပေလိမ့်မည်။ အညာသို့ ပြန်ရမည်ကိုပင် မေ့ပျောက်နေပေလိမ့်မည်။ ဤစကားသည် မှန်၏။ ညိုမြ၏ စိတ်ကို မြင်လိုလျှင် ကိုယ်ချင်းစာ သဘောထား၍ မိမိတို့စိတ်ကို ပြေးကြည့်ကြပါမူ မုန့်တီဟင်းကဲ့သို့ အကွင်းသား ပေါ်ပေမည်။

ညိုမြ တည်းဟူသော အညာသားသည် လောကဇာတ်ရုံကြီး၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသမျှသာ ဖြစ်သော အချစ်ဇာတ်လမ်းတွင် ကျေနပ်ခြင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း၊ ပျော်ရွှင်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းစိတ်နှင့် ကခုန်မြူးထူးလျက် ရှိသည်။ သူသည် လူ့လောကကြီးကို နိဗ္ဗာန် နတ်ပြည်တို့နှင့် မခြားပြီဟု ထင်၏။ မိမိ၏ ချစ်သူသည် လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ အပေါင်းအဖော် သင်္ဂဟတို့သည် လည်းကောင်း မိမိ မေတ္တာရှေ့ထား၍ ချစ်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ သူတို့ကလည်း တုံ့ပြန်ကြသည်ကို မြင်လျှင် လောက၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြကုန်သော လူတို့သည် လူပီပီ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ကြသည်ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ထိုကြောင့် လူတို့သည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ယုံကြည်စိတ်ချအပ်ပေသည်။ လူနှင့် လောကကြီးသည် ရွှေနှင့်မြေကို တသားတည်း ဂဟေစပ်ထားဘိသကဲ့သို့ အဆက်အစပ်လည်း ညီညွတ်လှသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်အရပ်၊ အဘယ်ဌာနသို့ ကြည့်သော်လည်း လောကကြီး၏ စိမ်းလန်းသာယာ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော ရှုမျှော်ခင်းများကိုသာ မြင်နိုင်ပေသည်။ ညိုမြ၏ မျက်စိထဲတွင် မြင်

လည်း မြင်ပါ၏။ လောက၏ သာယာမှုကို မြင်ရလွန်းသောကြောင့်လည်း ပိဋကတ်တော်လာ ဒုစရိုက်တရားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ ခေတ်ကာလကသာ ပေါ်ပေါက်ပေမည်။ ယခုခေတ်ကာလ၌မူ ရှားပါးဘိခြင်း။ သုစရိုက် တရားများသာ ကမ္ဘာကို လွှမ်းမိုးနေပေသည်ဟု ယူဆခဲ့လေသည်။

စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို မကြုံဖူးကြသောသူတို့မှာ ကမ္ဘာ၏ စဉ်းလဲမှုကို အဘယ်လျှင် သိပါအံ့နည်း။ မသိတော့ပြီသာ။

■ ၂ ■

အချစ်၏အိမ်များသည် ဘယ်အခါမျှ မမှန်ချေ။ ပိန်းကြာပင်၌ တင်အပ်သော နှင်းစက်သည် နေရောင်ခြည်တွင် မှေးမှိန် ပျောက်ပျက် သွားရဘိသကဲ့သို့၊ အချစ်သည်လည်း မကြာမတင် ခြောက်သွေ့ ပျောက်ကွယ်တတ်ပေသည်။

လက်မြန်သူသည် စားရ၏။ လက်နှေးသူသည် မဝတဝနှင့် သွားရည်တများများ ဖြစ်တတ်သည်ဟူသော ကမ္ဘာဥပဒေအရ ညိုမြသည် မနာလိုသူတစ်စုတို့၏ ပယောဂကြောင့် ကျန်ရစ်ဟူသော ဘွဲ့ထူးကို ခံယူကာ၊ အချစ်ဇာတ်လမ်းကို ငိုချင်းနှင့် စခန်းသိမ်းရလေတော့သည်။ ညိုမြကား လူဗိုလ်ပုံ အလယ်တွင် အရေးရှုံးနိမ့်သော စစ်ဗိုလ်ကြီးကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်နယ်တစ်ဝိုက်တွင် ခေါင်းမဖော်ရဲတော့ပြီ။ အမှုအခင်း မသာယာသည့်အခါတွင် ပုန်းလျှိုးကွယ်ဝှက်လေ့ ရှိကြသည့်အတိုင်း ညိုမြသည်လည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်ရာ အရပ်ဖြစ်သော ကျောင်းဆေးရုံတွင် ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်းကို ခံယူလျက် ပုန်းလျှိုးနေလေသည်။ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကား အတိုင်းမသိ ဖြစ်ပါ၏။ မျက်စိပိုးဝင် ဆံတစ်ပင်တင်း ချစ်ခြင်းရည်းစား ဟူဘိသကဲ့သို့ အဘယ်သူသည်လျှင် ဤဝေဒနာမျိုးကို ခံရပ်နိုင်ပါမည်နည်း။ သိတတ်သည့်အရွယ်မှ စ၍ တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်လာသည့်တိုင်အောင် စိတ်ညစ်ညူးခြင်းကို မခံစားခဲ့ရဖူးသဖြင့် ကမ္ဘာလောကကြီး၏ သာမှုကိုသာ ရှေးရှုလျက်နေသော ညိုမြ၏ အဖို့သော် လည်မျိုကို တုတ်တိုနှင့် ရိုက်သည်ထက် အခံရဆိုးရှာပေမည်။

အို သတ္တဘာဂ ဖူးစာနတ်၊ အဘယ်အပြစ်ကြောင့် ငါ၏နဖူးပြင်ကို မင်ရည်ကျနှင့် ဖျန်းဘိသနည်း။ အို သူရဿတီ လှဒေဝီ၊ အဘယ်အကျိုး အလို့ငှာ ငါ့အား စွန့်ပစ်ထွက်ခွာ သွားဘိသနည်း။ အို မဏိမေဓလာ

နတ်ကညာ၊ ငါအား လောကသမုဒ္ဒရာမှ မကယ်တင်မှုဘဲ အဘယ်အရပ်၌ ပျော်မြူး မေ့လျော့ဘိသနည်း။ အို စတုလောက ကမ္ဘာစောင့်နတ်မင်းကြီး တို့၊ လောကကြီး၏ ဆင်းရဲမှုကို အဘယ်ကြောင့် လျစ်လျူရှု၍ နေဘိသနည်း။ ရှင်သိကြားနှင့် နတ်ဒေဝါ ကူညီပိုင်းလို့ မှိုင်းမတော်မမူကြပြီလော။

■ ၃ ■

ညိုမြ ဆေးရုံက ဆင်းခဲ့ပေပြီ။ သို့သော်လည်း ရှေးသရောအခါ ဗာရာဏသီခေတ်တုန်းက ညိုမြ မဟုတ်တော့ချေ။ ညိုမြ၏ စိတ်တို့မှာ တည်ငြိမ်ခြင်း မရှိ၊ လှိုင်းဘောင်ဘင်ခတ်လျက် စိတ္တဓဝေဒနာကို သိသိ သာသာ ခံစားနေလေသည်။

စိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်းကို မရသည့်အခါ အလုပ်အကိုင်တွင်လည်း တည်ငြိမ်ခြင်း မရှိပြီ။ တစ်ခါတစ်ရံ မိမိ ဘာကိုလုပ်လိုက်သည်ကိုပင် သတိ မရ ဖြစ်ချေ၏။ ရှေးအခါက ဣန္ဒြေသိက္ခာ သမာဓိတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ညိုမြ သည် “စမူဆာချောင်ခြားက၊ မောင်စားတာတွေ” ဟု မြည်တမ်းစ ပြုလေပြီ။

ကျောင်းတက်သွားသည့်အခါ၌လည်း လူအများတို့၏ ဝိုင်းဝန်းကြည့် ခြင်းကို ခံရလေရာ၊ ပထမသော် မျက်နှာမဖော်ရဲဝံ့အောင် ရှက်လှပေသည်။ သို့သော်လည်း လူတို့ မျက်ကွယ်တွင် တစ်ကိုယ်တည်း နေသည့်အခါ ဘာမျှ ရှက်ဖွယ်မရှိကြောင်းကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိသည့်အခါ၌မူ၊ လူသူအရှေ့၌လည်း မိမိသည် ဘာမျှ ရှက်နေရန်မရှိဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသို့ ဆင်ခြင် သုံးသပ်ဖန် များလှသော် ညိုမြအဖို့ ဥပဒေတစ်ရပ်သည် အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ထိုဥပဒေမှာ “လူအများ ကဲ့ရဲ့သော်လည်း ဂရုစိုက်နေဖွယ်ရာ၊ ရှက်နေဖွယ်ရာ မရှိ။ မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့မိမှသာ ရှက်ဖို့အကောင်းဆုံး ဖြစ် သည်” ဟူသော ဥပဒေသပေတည်း။ ထိုနေ့မှစ၍ ညိုမြသည် ကျောင်းသို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ တက်စပြုသည်။ သူတစ်ပါးက မိမိမျက်နှာကို ကြည့်နေလျှင် မိမိက ပြန်လည် စေ့စေ့စပ်စပ် ကြည့်လိုက်သည်။ ထိုထက်သာမက အင်းယား ကျောင်းဆောင်သို့လည်း မျက်နှာကို ပြောင်ပြောင်ထား၍ ခေါက်တုံ့ ခေါက် ပြန် သွားပြီးလျှင် မသိသေးသော ကျောင်းသူတွေကို အသိအကျွမ်းဖွဲ့လေ သည်။ ကျောင်းသူကသော် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားကသော် လည်း ကောင်း မိမိကို ပြောင်လှောင်ကဲ့ရဲ့ ကြပေမည်လော။ ကဲ့ရဲ့ကြပါကုန်။ ဂရု

စိုက်လိမ့်မည် မဟုတ်သည်သာတည်း။ ဤသို့လျှင် ညိုမြ၏ စိတ်သည် ပြောင်းလဲခဲ့၍ အပြောအဆို၊ အမူအရာတို့မှာ ခြားနားခဲ့တော့သည်။

အချစ်ဇာတ်လမ်း စခန်းသိမ်းရာတွင် နေရာမကျသူ မှန်သမျှတို့သည် မိန်းမဆိုသည်ကား “မြေဟောက်လို လျှာနှစ်ခွနှင့်၊ လာသမျှကို လက်သင့်ခံ” တတ်ကြပေသည်ဟု ဆင်ခြင်ရင်း မန်လည်ဆရာတော်၏ တပည့်အဖြစ်ကို ခံယူ၍၊ မ ဆိုလျှင် ခြေမ လက်မကိုပင် ပယ်ပစ်လိုက်ချင်အောင် မိန်းမမှန်သမျှ ကို စိတ်နာပစ်လေ့ရှိသည်။ ညိုမြသည်လည်း ထိုသူတို့၏ စိတ်မျိုးနှင့် ကင်း နိုင်ပါမည်လော။ ကင်းနိုင်ပေမည် မဟုတ်ပါ။ ကျန်ရစ်ဟူသော ဘွဲ့ထူးကို ရရှိသည့်နေ့မှစ၍ မိန်းမဆိုလျှင် လုံးဝ စိတ်နာခဲ့သည်။ အတောင်နှစ်ဆယ် ဝတ် မင်း ယောက်ျားသား၊ ဘုရားဆုပန် မှန်ပါလျက် ငါးတောင်ဝတ် မိန်းမ တစ်ဦးက ကောက်ကျစ်လှည့်ဖြား စကားမတည်ကြည်၊ အရှက်ကွဲ အကျိုးယုတ် အောင် လုပ်သွားသည်ကို ဖြေဆည်၍ မရနိုင်အောင် နာကြည်းလျက်ရှိသည်။ ဤသို့ စိတ်နာသည်ဟု ဆိုပါလျက် မိန်းမများ မှီတင်းရာ အင်းယားကျောင်း ဆောင်သို့ အဘယ်ကြောင့် မကြာခဏ သွားနေရပါသနည်း။ မိမိအဖြစ်ကို ပြန်လည်တွေးတောမိသည့် အခါတိုင်း ဤတက္ကသိုလ်တစ်ဝိုက်တွင် ရှိကြ ကုန်သော အပျိုဖြူ အချောအလှတို့သည် ကျောင်းတော်သား ယောက်ျားများ ကို မိမိတို့အား အပျင်းဖြေ ကြည်နူး နှစ်သိမ့်စေတတ်သော ကစားစရာများ သာ ဖြစ်ချေသည်ဟု ထင်မြင်နေကြောင်းကို ညိုမြ ကောင်းစွာ သိလေသည်။

မိန်းမများက ယောက်ျားကို ကစားစရာဟု ထင်မှတ်နေလျှင် ယောက်ျား များကလည်း မိန်းမများကို မိမိတို့ အပျင်းပြေဖို့ရန် ကစားစရာများသာ ဖြစ် ပေမည်ဟု ပြန်လည် ထင်မှတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် ညိုမြ သည် ထိုဝါဒကို လက်ကိုင်ပြု၍ အင်းယားကျောင်းဆောင်သို့ သွားပြီးလျှင် အပျိုဖြူ အချောအလှတို့ကို မိမိအား အပျင်းဖြေစေလေသည်။ ညိုမြ၏ ကွင်း ထောင်ချောက် အတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်ကြသော အင်းယားသူတို့ သည်လည်း အတော်ပင် များပြားခဲ့ပေပြီ။ အဟောဝတ၊ ဩော် ... ချမ်းသာစွ တကား။

မိန်းမတို့ကို စိတ်နာသဖြင့် ကလူကလဲ ညှဉ်းဆဲခဲ့သည် မှန်သော် လည်း ညိုမြသည် ထိုသတ္တဝါမတို့ကို များစွာရိုသေ၍ ဆရာတင်ထားခဲ့သည်။ သူတို့သည် မိမိထက် လောကကြီး အကြောင်းကို ပိုမိုနားလည်ကြ၏။ ရည်းစား ဘဝက လောကကြီးသည် သာယာမှုတွင် လိုလေသေးမရှိအောင် ပြည့်စုံခဲ့

ပြီဟု ယူဆခဲ့ရာ၊ ယခု မိန်းမဆိုသူက သင်ကြားလိုက်သဖြင့် လောကကြီးတွင် ညှိုးနွမ်း ခြောက်သွေ့သည့်အရပ်၊ ပူပင်စိတ်ဝမ်းငယ်ရသည့် ဒေသများလည်း ရှိသေးကြောင်းကို သိခဲ့ရသည်။ လောကဇာတ်ခုံကြီးပေါ်တွင် ကခုန်နေရသည်မှာ ကျေနပ်ခြင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း၊ ပျော်ရွှင်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့သာမက ဝမ်းနည်းခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ ပရိဒေဝမီးလောင်ခြင်းတို့လည်း ရောနှောပါဝင်ပေးသေးသည်ဟု ဉာဏ်သစ် ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။ ထိုသို့ သမာသမတ်မြင်တတ်သော မျက်စိကို ပေးအပ်တော်မူသော ချစ်သူ တည်းဟူသော မိန်းမကို ညိမြသည့် အဘယ်မှာလျှင် ကျေးဇူးတင်၍ ဆုံးနိုင်ပါတော့အံ့နည်း။ မိန်းမ မှန်လျှင် မိမိဆရာများသာ ဖြစ်ချေပြီ။ မိမိအား လောကီထုပ္ပတ် လူတို့ဇာတ်ကို သင်ပြအပ်သော အစ်မကြီးတွေသာ ဖြစ်ချေပြီဟု ရိသေသမှုကို ပြုကာ အင်းယားသူတို့အား “အစ်မကြီး၊ အစ်မလေး” ဟု ခေါ်စဲ ပြုတော့၏။ (စာဆိုတော် မဂ္ဂဇင်းဟောင်းများတွင် ပြန်ကြည့်ပါ။)

“ ၄ ”

ရှေးက လောကကြီးကို ယုံကြည်ခဲ့သော ညိမြသည် ယခုမူ လောကကြီးကို အယုံအကြည် ကင်းမဲ့ခဲ့လေပြီ။ လူတို့သည် လူပီပီ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သည်ဟု ထင်မြင်သော ညိမြသည် လူတို့၏ မိုက်ရိုင်းယုတ်ညံ့၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသည်၏ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာ နားလည်ခဲ့ပေပြီ။ ပိဋကတ်တော်လာ ဒုစရိုက် တရားတို့သည် ယခုခေတ်ကာလ၌ မရှိပြီဟု အောက်မေ့နေသော ညိမြသည် ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် သုစရိုက်ဟူ၍ ရွေးစေ့မျှမရှိ။ ဒုစရိုက်တို့နှင့်သာ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ဟု အသိဉာဏ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ။ မသိဘဲ နေပါမည်လော၊ အသက်ပေး၍ ချစ်ပါသည်ဟု မကြာခဏ စာတစ်တန်၊ နှုတ်တစ်ဖန် အပြန်အလှန် မြွက်လေ့ရှိသည့် ချစ်သူပင်လျှင် သစ္စာဖောက်ပြား ရက်စက်တော်မူအားသဖြင့် ယုံကြည်စိတ်ချရခြင်း မရှိပါ။ ဤလောကကြီး၌ ယုံကြည်အပ်သောသူသည် အဘယ်မှာလျှင် ရှိပါဦးမည်နည်း။ ဤကဲ့သို့ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ယုံကြည်စိတ်ချရခြင်း မရှိပါ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ငြိမ်းချမ်းမှု၊ သာယာမှုတို့သည် ရှိနိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ အေးချမ်းသာယာမှုမရှိလျှင် ဆူပူမှု ဖြစ်ပေါ်လာရကား ဒုစရိုက်တရားတွေသာလျှင် ပိုလွှမ်းနေချေမည်ဟု ညိမြသည် အနုလုံပဋိလုံ ဆင်ခြင်မိလေသည်။

ထို့ပြင်လည်း တစ်ဦးကောင်းစားသည်ကို တစ်ဦးက မနာလိုဘဲ လောဘ

ဇောနောက်လိုက်၍ သူများ၏ ပါးစပ်ထဲမှ အစာကိုပင် လုယူတတ်သော လူတစ်စုကိုလည်း ညိုမြသည် သတ္တုချမိသည်။ ဤလူတစ်စုသာ မဟုတ်၊ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးသည်လည်း ဤနည်းနှင့် ဖြစ်ချေမည်။ ဆင်းရဲသားသည် ရိုင်းပျ ကြမ်းကြုတ်စွာ ခိုးတိုက် လုယက်၏။ ဓနရှင်သည် ယဉ်ကျေးနူးညံ့စွာ ခိုးတိုက် လုယက်သည်။ ဤသည်လျှင် ဆင်းရဲ ချမ်းသာ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး လောဘနောက်သို့ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်ကြကုန်သည်။ ထိုအခါ ဆင်းရဲသားသည် အလွန် အသောကြောင့် မယုံကြည်ရသကဲ့သို့ ဓနရှင်မှာလည်း အလွန်ပါးနပ်သောကြောင့် မယုံကြည်ချေ။ ဘာနှင့်တူသနည်း။ ခွေးတို့သည် တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် ယုယုယယ ဖက်လဲ တကင်း ရှိကြသော်လည်း အမဲရိုးကို မြင်သည့်အခါ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မယုံကြည်ကြသဖြင့် လောဘဇော၊ ကာမဂုဏ်ဇော နောက်သို့လိုက်ပြီးလျှင် ကိုက်ကြ၊ ဖဲ့ကြခြင်း ပြုသည်နှင့် တူလေသည်။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုသော် လောကကြီးတွင် မှီတင်းနေထိုင်ကြသော လူတို့သည် လူဟူ၍ ခေါ်ကြသော်လည်း ခွေးတွေသာ ဖြစ်၏။ ခွေးမသားတွေသာ ဖြစ်၏။ ခွေးတို့သည် အမဲရိုးကို လုကြဘိသကဲ့သို့ လူတို့သည်လည်း ခွက်စောင်းခုတ်လျက် ရှိကြလေသည်။ အဘယ်မှာလျှင် တိရစ္ဆာန်ခွေးတို့နှင့် ခွဲခြားကာ လူဟူ၍ ခေါ်သင့်ပါတော့အံ့နည်း။ မခေါ်သင့်သည်သာ။

အချုပ်အားဖြင့် ပြန်ပြောင်းလိုက်သော် လူတို့သည် မယုံကြည်အပ်သော သတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ မယုံကြည်အပ်သောကြောင့် တိုင်းပြည် ဆူပူထကြွခဲ့သည်။ ဆူပူထကြွမှုကြောင့် ဒုစရိုက်မှုမှာလည်း မိမိတို့အချင်းချင်း ပေါ်၌သာ ပွားများလျက်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အမဲရိုးလုရာမှ တစ်ကောင်ကို တစ်ကောင် ကိုက်ကြသော ခွေးတွေနှင့် တူသည်။ ထိုကြောင့် လူတို့သည် ခွေးမသားတွေသာလျှင် ဖြစ်ပေသတည်း။

‘ဘယ်လိုဖြစ်ပုံလဲ ညိုမြရာ’ ဟု အချစ်ဇာတ်လမ်း စခန်းသိမ်းရာတွင် နေရာမကျသည့်အကြောင်း ကြားသိကြကုန်သော မိတ်သဟ်ဟတို့သည် လာရောက် မေးမြန်းကြသည်ကို ညိုမြလည်း ‘ခွေးမသားတွေကြောင့်’ ဟု လေးလေးပင်ပင် ပြန်ပြောလေ့ ရှိပေသည်။ “ထိုခွေးမသားစကားသည် မနာလိုသူတစ်စုတို့အပေါ်မျှသာ ကျက်စားလိမ့် မဟုတ်ချေ။” လောကီထုပ္ပတ် လူတို့ဇာတ်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိပြီ ဖြစ်သည်နှင့်လျော်ညီစွာ ညိုမြသည် လူတွေ

ကို ခွေးမသားဟူသော ဥပစာစကားနှင့် တန်ဆာဆင်စေ၍ ခွေးမသား တရားများကို ဟောပြောစေ ပြုတော့သည်။

သို့သော် ညိမြသည် လောကကြီး၏ အဆင်မပြေမှုကို လည်းကောင်း၊ လူတို့၏ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှုကို လည်းကောင်း တည်တည်ကျကျ ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိခြင်း မရှိသေးချေ။ သူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်တို့မှာ လေထဲတွင် ပျံဝဲလျက်၊ လောကဓာတ် တစ်ဝန်းလုံးတွင် ပျံ့နှံ့လျက် ရှိချေသေးသည်။ ဆင်းရဲသားတို့သည် အလွန် အ သော ခွေးမသားတွေ ဖြစ်ကြောင်းကို သိသော်ငြားလည်း ထိုသူတို့သည် ဘယ်အချက်များ၌ အ သည်ကိုမူ ကြံဆ၍မရချေ။ ဓနရှင်တို့သည် အလွန်မိုက်မဲတွေဝေသော ခွေးမသားတွေ ဖြစ်ကြောင်းကို သိသော်ငြားလည်း ဘယ်နေရာများတွင် မိုက်မဲတွေဝေသည်ကိုမူ စဉ်းစား၍ မရချေ။ ထိုအခါ ဆင်းရဲသားနှင့် ဓနရှင်တို့သည် ဒုစရိုက်မှုတို့ကို ကြံဆောင်ကြသောသူများသာ ဖြစ်သည်ကို သတိပြုမိပြန်သဖြင့် ဒုစရိုက်အကြောင်းများ ပါဝင်သော ပိဋကတ်စာပေ၊ သမ္မာကျမ်းစာ၊ ရှေးဟောင်း နိုင်ငံခြားစာပေတို့တွင် ရှာဖွေသုံးသပ်ရတော့သည်။ ထိုသို့ ဒုစရိုက်အကြောင်းများကို ရေရေလည်လည် သိရှိလာသည့်အခါမှ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကြီးသည် ခွေးမသားတရားဟောရာတွင် ရာဇဝင်နှင့် ဆွယ်၍ ဟောလေ့ရှိသကဲ့သို့၊ ညိမြသည်လည်း ကျမ်းဂန်များမှ ဒုစရိုက်ကြောင်းများကို ဖော်ပြကာ ခွေးမသားတရားကို နာနာကြီး ဟောလေတော့သည်။ သို့သော် ဤမျှ ဗဟုသုတကို ဆည်းပူးခဲ့သော်လည်း ညိမြ၏ အနုဘာဝမှာ မတည်တံ့ မခိုင်မြဲသေးချေ။ သူ၏ ပင်ကိုဉာဏ်တို့သည် လေထဲ၌ ပျံဝဲမြဲပင်ပျံဝဲလျက် လောကဓာတ် တစ်ခုလုံးဝယ် ပျံ့နှံ့လျက် ရှိချေသေးသည်။ ညိမြကိုယ်တိုင်သည်လည်း ကျေနပ်ခြင်း မရှိသေးသဖြင့် ကမ္ဘာစာပေတို့ကို မှီဝဲ သုံးသပ်နေခဲ့ရာ၊ တစ်နေ့သ၌ ကမ္ဘာကျော် ရုရှား စာဆိုတော်ကြီး “ရှက်ဒရင်” ဆိုသူနှင့် ပက်ပင်းမှာ တွေ့ကြုံခဲ့လေသည်။ ရှက်ဒရင်နှင့် ညိမြတို့မှာ နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ် ဖြစ်၏။ ညိမြ၏ အယူဝါဒ ယူဆချက်တို့သည် ရှက်ဒရင်၏ အယူဝါဒ ယူဆချက်တို့နှင့် မခြားနား၊ ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရှက်ဒရင်သည်လည်း ညိမြကဲ့သို့ လောကကြီး၏ အဆင်မပြေမှုကို ဆင်ခြင်မိသည်။ လူတို့၏ မိုက်မဲတွေဝေ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှုတို့ကို သုံးသပ်မိသည်။ ဆင်းရဲသားတို့၏ အမှုနှင့် ဓနရှင်တို့၏ လောဘကြီးမှုတို့ကို တွေးတောမိသည်။ နှစ်ဦးစလုံးပင် ခွေးမသားတရားကို ဟောနေကြသောသူများ ဖြစ်လေတော့သည်။ ညိမြသည်လည်း

ရုရှားစာဆိုကျော် ရှက်ဒရင်၏ ယူဆချက်တို့ကို သဘောတူ ကျေနပ်လှသဖြင့် ရှက်ဒရင်၏ အန္တေဝါသိက အဖြစ်ကို ခံယူခဲ့ရာ၊ ထိုနေ့မှစ၍ ညီမြ၏ အနာဘဝသည် လုံးလုံးလျားလျား ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်သတည်း။

ဤသို့လျှင် ညီမြ၏ ကလောင်သွေးရာ စာပေတို့သည် ခွေးမသား တရားများသာလျှင် ဖြစ်ချေရကား ကျွန်ုပ်တို့သည် ညီမြအား အနောက်နိုင်ငံ သို့ ထွက်ခွာမသွားမီ “ခွေးမသား” ဟူသော ဘွဲ့ထူးနှင့် ချီးကျူးရပါတော့ သည် ဟူ၏။ ။

ဇနနိ

အဝီစိပြန် ညိုမြ

ငဖြိုး

(ဤဝတ္ထုကို မောင်အာယု၊ ခင်လေးမောင်၊ သာဂရ-ငစိုး၊ မောင်ထင်ကြီး၊ ဒဂုန်တာရာတို့ အားလုံး တာဝန်ယူကြသည်။ သူ့ဂုဏ်သရေကို ထိခိုက်ပါသည် ဆိုပြီး ညိုမြက သရေပျက်မှုနှင့် အတင်း ပိုက်ဆံချေးသော် အားလုံး ညီတူမျှ၍ ကျေနပ်အောင် လက်ဖက်ရည်ဖိုးစု၍ပေးရန် ဝန်ခံကြပြီး ဖြစ်ကြောင်း။)

တောင်စွယ် နေကွယ်လူနီး ဖြစ်လေရာ လှကြည်၏ စိမ်းကား ရက်စက်မှု၊ အသနား အညှာတာ ကင်းမဲ့မှု၊ သောက်ကျင့်ယုတ်မှုတို့ကို တွေးရင်း မချီရာသော ညိုမြသည် ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော တောစပ်ကလေးတွင် လွမ်းဆွေး တ သ မျှော်မှန်း၍ နေရာတော့သည်။ မျက်ရည်တို့သည်လည်း နွားသေးပန်းသလို တစ်စက် တစ်စက် ကျဆင်းဘိသည်။ နှပ်ချေးကို ဗျစ်ခနဲ မြည်အောင် ညှစ်ပြီး လေးလေးကြီး ညည်းညူသည်ကား-

“လှကြည် ... လှကြည် ... ကျွန်တော် ချစ်မဝနိုင်သော အမိုက်မ မိလှကြည်” (ဤစကားပိုဒ်ကို ညိုမြရေး “တူပြိုင်-ဂုလိုဏ်” ဝတ္ထုမှ ခိုးချသည်။)

လေပြည်လေညင်းကလေးသည် တောင်မှလိုလို မြောက်မှလိုလို တိုက်ခတ်၍နေသည်ဖြစ်ရာ ညိုမြ၏ စိတ်သည်လည်း ထိုလေရူးလိုပင် ပျံ့လွင့်၍ နေလေ၏။ ကံ့ကော်ပန်း၊ ရွှေဖီပန်း စသည့် ပန်းပေါင်းစုံတို့၏ ရနံ့တို့သည် သူ၏ ကုပ်ချောင်းချောင်းရှိသော နှာခေါင်းသို့မဝင်၊ လောကဓာတ်၏ အမွှေးအကြိုင်တို့ကို အီးဇော်သာနံ့၍ နေလေတော့သည်။

ညိုမြ အသည်းနှလုံး၊ ကျောက်ကပ်၊ အစာအိမ်၊ အူသိမ်၊ အူမ၊ သရက်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ရွက်၊ ရှိသမျှ သူ့ကိုယ်တွင်းပစ္စည်းတို့ကို ခွေးကိုက်ခံရသလို ဖြစ်၍နေရှာလေသည်။ လှကြည်သည် ပိုးအောင်ကိုမှ ရွေး၍ ကြိုက်ပြီး လိုက်ပြေးသည်။ ပိုးအောင်ကား လှေထိုးသား၊ အမျိုးယုတ်။ သူသည် မိုးသီးများကျသောနှစ်က လှကြည်ကို အလစ်သုတ်ပြေးသည်။ လှကြည်သည် ခွေးလို မိုက်ပါတကား။

ညိုမြ ကမ္ဘာကြီးကို ပြန်၍ကြည့်၏။ ကမ္ဘာတွင် နေစရာ မကောင်းပြီ။ လှကြည်နှင့် တေ့လွဲလွဲရသော ကျန်ရစ်လောကတွင် မနေလိုတော့ချေ။ တောတောင်၊ ရေမြေ အထွေထွေတို့ဖြင့် သာယာဆန်းကြယ်လှ၍ လုံးလုံးကြီးနေသော ဤကမ္ဘာလောကဓာတ်ကြီးကို တစ်ခါတည်း စိတ်နာကာ ခါးကြားမှ ရှမ်းဓားမြှောင်ကို ထုတ်ယူလိုက်တော့သတည်း။ ရတနာသုံးပါးတို့ကို စိတ်တွင်းမှ အာရုံပြုသည်။ နောက်ဆုံးနှုတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် မိုးကိုမျှော်ကြည့်ပြီး အရှိုက်ရှိရာသို့ ဘယ်လက်ဖြင့် အသာအယာ စမ်းသည်။ အရှိုက်ခွက်ခွက်ကလေးကို စမ်းမိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ညာလက်ဖြင့် တအားလွဲ၍ ဓားမြှောင်ကို ရင်ဝသို့ စိုက်လိုက်ရာ “ကိန်” ဟုသာ တစ်ချက်တည်းအော်ပြီး မဟာပထဝီမြေကြီးတွင် ပုံလျက်သား လဲရှာလေတော့၏။ ဘာဏုရာဇာ နေမင်းသည် ခွေခွေကလေး သေနေသော ညိုမြ၏ အလောင်းကလေးကို တောစပ်တွင် ထားခဲ့ကာ သူ့ဘာသာသူ ဝင်၍ သွားတော့သတည်း။

*

ညိုမြဝိညာဉ်သည် သူ၏ရုပ်အလောင်းမှ ခွာပြီးလျှင် ဆီပြားကင်း၍ စုတ်ဖွားဖွားရှိသော ဗိုလ်ကော်ကိုကုတ်ရင်း စဉ်းစားကာ သူ့အလောင်းကို ကြည့်နေသည်။ ရုပ်ကလာပ် အလောင်းကောင်မှာ ပါးစပ်ကလေး အပြဲသား၊ သွားကလေး အကျဲသားနှင့် သေနေသည်ဖြစ်ရာ၊ ဝိညာဉ်ပင်လျှင် မသနားဘဲ မနေနိုင်ရှာချေ။ ပိုးအောင်ကို စိတ်အနာကြီး နာမိလေတော့၏။ ‘ခွေးမသား ပိုးအောင်၊ သင်း တစ်နေ့မှာ သိရမယ်၊ သူ့ခေါင်းကိုဖြတ်ပြီး ချေးယိုအိမ်သာထဲမှာ ချမယ်။ ကိုယ်ကို နုပ်နုပ်စဉ်း၊ လူသားဘီစတိတ်လုပ်ပြီး ခွေးဝဲစား ကျွေးပစ်မယ်’ ဟု ကြိမ်းမောင်း၏။ ထိုနောက် ညိုမြ၏ မည်းကြုတ်ကြုတ်ရှိသော ဝိညာဉ်သည် ‘ဝူး ... ဝါး ... အား ... ဟား ... ဟား’ ဟု တာဇံအော်သလို အော်ပြီး နက်ရှိုင်းသော တောထဲသို့ ဝင်၍သွားတော့သတည်း။

ဝိညာဉ်သည် သစ်ပင်၊ ဝါးပင်၊ စိမ့်စမ်း၊ ဂနိုင်း၊ မြိုင်မောမာတို့ အကြားတွင် မျောက်ကလေးလို ပျော်၍နေလေ၏။ အချုပ်အချယ်ကင်းသော ဤတောဟောဝန်လယ်သည် သထုံကျောင်းဆောင်ထက် အများကြီး သာကြောင်း သိရ

လေရာ၊ ဆွေမျိုးမေသွားအောင် စိတ်ချမ်းသာ၍ သွားလေတော့၏။ ‘ခေါင်းဆောင်လမ်းပြ ဗိုလ်အောင်ကျော် ဝေ၊ ဟော် ဟော်’ ဟု သီချင်းကလေး ညည်း၍မှ မဆုံးမီ သူ၏ရှေ့တွင် ငရဲသားတစ်ယောက် ပေါ်လာ၏။ ညိုမြ ဖင်တုန်သွား၏။ ငရဲသား၏ ဘလေဇာကုတ်အင်္ကျီ၊ နာရီအိတ်မှ မြို့ရိုးပေါ်တွင် ထွက်ပြုလျက်ရှိသော နေတံဆိပ်နှင့် “သိဦး” ဟူသော စာတန်းကလေးကို ကြည့်ရင်း-

‘နောင်ကြီးက ဘယ်ကပါလဲ ခင်ဗျာ’ ဟု မေးရှာသည်။

‘သိဦး အင်မာဂျင်စီအက်အရ မင်းကို ဖမ်းတယ်’ ဟု စကားရှည်ရှည် မပြောဘဲ၊ ရှည်လျားသော ညိုမြ၏ ဗိုလ်ကေကို ဆွဲ၍ ခေါ်သွားလေရာ၊ ညိုမြမှာ ကိုးရိုးကားရားနှင့် တရုတ်ဘိန်းစား ပုလိပ်ဆွဲသလို ပါသွားရရှာလေတော့သတည်း။

ညိုမြသည် ကြောက်အားလန့်အားနှင့် အသံကုန်ညစ်ကာ ငိုသည်။ ဖွဲ့ကာနဲ့ကာငိုရင်း သိဦးငရဲမင်း၏ ရုံးခန်းဝသို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် ညိုမြ လျှော့မပေး၊ ငိုမြသာငိုသည်။ ငရဲသံတမန်သည် ညိုမြ၏ဇက်ကို တအားလွဲ၍ “ဂွပ်” ခနဲ မြည်အောင် အုပ်မှ ညိုမြ အငိုတိတ်သတည်း။

သိဦးငရဲမင်းကား ညိုမြ၏အမှုကို မစစ်အားသေးချေ။ အလုပ်များနေသဖြင့် ကာလသုတ် ငရဲကို ခေါ်သွားဟု ရုံးလွှဲအမိန့် ပေးလိုက်သဖြင့် ကန့်လန့်ကန့်လန့်နှင့် ကာလသုတ်ငရဲသို့ ပါသွားရရှာပြန်သည်။ ညိုမြ၏ စိတ်နှလုံး ကြိမ်မီးအုံးသို့ ရှိရှာသည်။ ကဗျာကလေး ညည်းမိသည်ကား-

‘တငွေငွေကလေးရယ်နဲ့၊ တမြေမြေ ဆွေးပါတိ၊ တွေးသမျှ မျက်ရည်လည် ...’ (ဤကဗျာကိုလည်း ခိုးချထားသည်။)

ငရဲသံတမန်သည် ညိုမြ၏ဇက်ကို ဒုတိယမ္ဘိ တအား အုပ်သဖြင့် “ဂွပ်” ခနဲ မြည်ပြန်လေသည်။ ညိုမြ နာကြည်းလှသဖြင့် ‘ဘယ့်နယ် ကုပ်ကို ဆော်ဆော်နေရသလဲဗျ။ နာက နာသနဲ့’ ဟု ကန့်ကွက်သည်။ ငရဲသားသည် တတိယမ္ဘိ ထပ်၍ “ဂွပ်” ခနဲမြည်အောင် အုပ်လိုက်မှ ညိုမြ ငြိမ်တော့သည်။

သို့နှင့် ကာလသုတ် ငရဲမင်း၏ “ပရိုက်ဗိတ်” ဟု စာဆွဲထားသော အခန်းဝသို့ ရောက်သဖြင့် ငရဲသံတမန် တံခါးခေါက်ရာ၊ ‘ကမ်းအင်’ ဟူသော အသံကို အထဲမှ ကြားရသည်။ ထိုအသံကို ကြားလိုက်ရသော ညိုမြသည် ရေချိုးခန်းတွင် သီချင်းဆိုသော ကောလိပ်ကျောင်းသားများကို ပြေး၍ သတိရမိတော့သည်။ ကာလသုတ် ငရဲမင်းတွင် ချာလီချက်ပလင် နှုတ်ခမ်းမွေးရှိ၍၊ သူ၏ဘောင်းဘီ ကြယ်သီးတစ်လုံး ပြုတ်နေသည်ကို ညိုမြ သတိပြုမိ

သည်။ ဘောင်းဘီဝတ်ထားသော ထိုင်ရဲရာဇာသည် မောင်ထင်နှင့် တူသလိုလို ဟု အောက်မေ့သည်။

‘ဟူး အာ ယူ’ ဟု ငရဲမင်းက မေးသည်။

‘အိုင်-အင်(မ်) မောင်ညိုမြ ဆား’ ဟု ညိုမြ ရိုသေစွာ ဖြေသည်။
ငရဲမင်း မျက်လုံးပြူးတော့သည်။ ‘ညိုမြ အိုမိုင်ဂေါ(ဒ်)၊ ဆိုး ယူအာ သည် ဂရိတ် ညိုမြ အော့(ဖ)အညာအန့်ယူ’ အလန့်တကြား အော်ကာ “ညိုမြ၏ အမှုကို အဝီစိရုံးမှသာ စီရင်ပိုင်သည်” ဟု စာရေးစက္ကူပေါ်တွင် မင်နီဖြင့် ရေးပေးလိုက်သောကြောင့် ညိုမြမှာ အဝီစိသို့ အခေါ်ခံရပြန်သည်။ လမ်းတွင် သိင်္ဂီတ၊ ရောရူဝ၊ မဟာ ရောရူဝ၊ တာပန စသော ငရဲမင်းတို့ ရုံးစိုက်ရာ ရုံးပြင်ကနား အသီးသီးတို့ကို တွေ့ရသည်။ လှံစွပ်ကြီးတွေ၊ သေနတ်ကြီး တွေ၊ တင်းပုတ်ကြီးတွေကို ထမ်းကာ လမ်းသလားနေကြသော ငရဲသားတို့ကို တွေ့တိုင်း ညိုမြ ဖင်တုန်သွားတော့သည်။

မကြာမီ အဝီစိသို့ ညိုမြနှင့် ငရဲသားတို့ ရောက်တော့သည်။

“သည်အဝီစိ ပျော်ပွဲစားရုံ”၊ “အဝီစိလူငယ်များအဖွဲ့”၊ “အဝီစိ ပန်းသေး ခေါက်ဆွဲဆိုင်၊ မုန့်ဟင်းခါး အကောင်းဆုံးရနိုင်သည်”၊ “အဝီစိ နေ့စဉ်သတင်းစာ၊ အဝီစိကို စောက်ထိုးမိုးမျှော် ဖြစ်အောင်လုပ်မည်” စသည့် ဆိုင်းဘုတ်များ၊ ကြော်ငြာများကို ညိုမြ တွေ့ရလေသည်။ သွားမိ၍ အတန်ကြာသော် ခမ်းနား ကြီးကျယ်သော အဝီစိငရဲမင်းကြီး၏ ရုံးသို့ ညိုမြ ရောက်လေတော့သည်။ ငရဲမင်း ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်သောအခါ ညိုမြ လက်နောက်ပစ်လျက် ရိုရို သေသေ ရပ်နေသည်။ ငရဲမင်းသည် မျက်မှန်ကို နဖူးပေါ်တင်ရင်း ‘မင်း ဆံပင်မညှပ်တာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ’ ဟု မေးလေသည်။ ညိုမြသည် နောက်ဆုံး ဆံပင်ညှပ်ခဲ့သော နေ့ရက်ကို မေ့နေပြီဖြစ်၍ မပြောနိုင်ရှာချေ။ ‘အမှုနဲ့ မဆိုင်တာကို မမေးပါနဲ့ ဆား’ ဟု နောက်ဆုံးဖြေသည်။

‘မင်းနာမည် ညိုမြလား’ ဟု ငရဲမင်းက မေးပြန်သည်။

‘မှန်ပါတယ် ဆား၊ ပညာတော်သင် မောင်ညိုမြပါ။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း စာတည်း လုပ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ဘာအပြစ်ရှိလို့ပါလဲ’ ဟု ရွံ့တွံ့ တွံ့နှင့် မေးရှာသည်။

‘မင်းအပြစ်လား။ ကြွေးထူတယ်၊ သူများတွေကို ပါးစပ်နဲ့လည်း ဆဲ တယ်၊ စာနဲ့လည်း ဆဲဆယ်။ ညညအိပ်ရင်း သွားကြိတ်တယ်။ အရပ်ဆိုး တယ်။ စောက်စား သိပ်ကြီးပြီး မင်းကို ဝယ်ကျွေးတဲ့လူတွေ မျက်လုံးပြူး

ပြူးသွားတာ တွေ့ရတယ်။ စာရေးတဲ့အခါမှာလည်း ခွတိုက်ရေးတယ်။ အင်းယားဆောင်ကို ခဏခဏ သွားရှုပ်တယ်။ မိန်းမပိုးလိုက်တာလည်း အရမ်းပဲ။ စွဲရင် ကိစ္စမရှိဘူး။ အခုတော့ ကျန်ရစ်ဖြစ်တာချည်းပဲ။ အဲဒီစွဲချက်တွေနဲ့ မင်းကို ဒီခေါ်လာခဲ့တယ်။ အဝီစိ ရာဇသတ်ကြီး (ပြင်ဆင်ချက်) ကိုဓဥပဒေ ပုဒ်မ ဆယ်သန်းနဲ့ ငြိနေတယ်။ မင်းကို ဘိလပ်လွှတ်ရင် မျောက်ရှုပ်သလို ရှုပ်မှာမို့ မပို့နိုင်ဘူး' ဟု ရှည်လျားစွာ စွဲချက်တင် ပြောပြလေ၏။

ညိုမြ လျှောက်လဲချက် ပေးရှာသည်ကား-

'မှန်ပါ။ အထက်ပါ အပြစ်ကလေးတွေဟာ ကျွန်တော်ရေးတဲ့ "ရှေးဖြစ်ဟောင်း၊" "တူပြိုင်ဂူလိုဏ်၊" "လေရူးသုန်သုန်၊" "ညိုမင်းလွင်၊" "နမ်းကြာညို၊" "မီးတုတ်မီးတုတ်၊" "အာဒံနှင့်ဧဝ" စတဲ့ ဝတ္ထုကလေးတွေနဲ့ပဲ ကျေလောက်ပါတယ်။ ကြွေးထူတယ် ဆိုရာမှာလည်း တစ်ပါးသူရဲ့ အကြွေးကို မဆပ်ဘဲ နေခြင်းအားဖြင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် မင်းတိုင်ပင်အမတ်ဟောင်း ပီတုကို သက်သာရာရစေပါတယ်။ အိုင်စီအက် ဘုရားသားကြီးဆီကလည်း ငွေများများမှာဖို့ မလိုတော့ပါဘူး။ သူများကို ဆဲတာမှာတော့ အမေ မွေးကတည်းက ပါတဲ့ ဝါသနာမို့ပါ။ မဆဲရရင် ကျွန်တော့်မှာ နေမထိ ထိုင်မသာ ခေါင်းကိုက်တတ်လို့ပါ။ ညည သွားကြိတ်တာကတော့ ဓနရှင်ဝါဒကို စက်ဆုတ်လွန်းလို့ အံ့ကြိတ်တာပါ။ အစားကြီးတာမှာတော့ခင်ဗျာ ဝမ်းထဲမှာရှိတဲ့ ပါစကတေဇောဓာတ် တည်းဟူသော "ဂတ်စထရစ်ဂျူ(စ်)" အားကောင်းလွန်းလို့ စားရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ နို့ပြီး ကျွန်တော့်မှာ ပြိတ္တာဘဝက စုတေလာသူမို့ပါ။ ဒါမှာလည်း ကျွန်တော့်ကို ဖန်ဆင်းတဲ့ ဂေါ(ဒ်)ရဲ့ အပြစ်ပါ။ အင်းယားက လုံမလေးတွေကို ပိုးခြင်းအားဖြင့် သူတို့မှာ ဘိလပ်သွားတစ်ယောက်ရဲ့ အပိုးခံရတယ်ဆိုပြီး အလိုလို သွေးကြီးပြီး ယောဂီသွေးဆေးဖိုး သက်သာစေပါတယ်။ ကျွန်တော့်အစ်ကို အိုင်စီအက် ဖြစ်ခြင်း၊ ကျွန်တော် စာပေဝါသနာပါခြင်း စသည်တို့ကို ထောက်လို့မို့ ကျွန်တော့် စာပေအရသာ တည်းဟူသော ရေအလျဉ်မှာ အပြစ်တွေကို ချီးတုံး ရေမျှောသလို မျှောပစ်လိုက်ပါ။

'ကျွန်တော်ရေးတဲ့ ကဗျာကလေးတွေဟာ ဘယ်လောက် စူးရောက်သလဲ စဉ်းစားတော်မူပါ။ လောက တည်းဟူသော အမှောင်ကြီးကို စာပေတည်းဟူသော လက်နှိပ်ဓာတ်မီးကြီးနဲ့ ထိုးပေးပါတယ်။ ပျင်းစရာကောင်းသော ကမ္ဘာကြီးကို ကျွန်တော့် ကလောင်တံကြီးနဲ့ ကလိထိုးပေးပါတယ်။ ကျွန်တော်ရေးတဲ့ ခြင်္သေ့ဆီ တည်းဟူသော ကဗျာကလေးတစ်ပုဒ်ကို အရှင် ငရဲမင်းကြီး

ရဲ့ နားရွက် တည်းဟူသော ရွှေခွက်ကြီးသို့ ဖက်ကတော့ တည်းဟူသော ကျွန်တော့် အသံနဲ့ သွန်းလောင်းပါ့မယ်။ နားသောတ ဆင်တော်မူပါ' ဟု ပြောကာ၊ အောက်ပါကဗျာကို ရှုတင်းတင်းနှင့် ရွတ်ဆိုပြရှာလေ၏။

“နောက်ပိုးတွေ မှီပေါက်လို့
စိတ်နောက်ကြ လူငယ်တွေ
မန်းခင်ကြောင့်လေ။
တက္ကသိုလ်မြေ
ဂြိုဟ်မွေတဲ့ရွှေမန်း။
နောက်ပြီး သူသေတော့
နတ်ပြည်မှာ နတ်တွေရူးမယ်
ထူးတဲ့ သူစန်း။”

ညိမြ တေးအဆုံး၌ ငရဲပြည်ရှိ ငရဲမီးများ ငြိမ်းတော့သည်။ သိဦး တွင် အဝီစိတိုင်းအောင် ပူလောင်ပြင်းပြစွာ ခံစားနေရသော ငရဲသားအပေါင်း တို့သည် အနောဝတတ် ရေအိုင်မှရေကို ချိုးရသကဲ့သို့ အေးမြကြလျက်။

‘ညိမြ၊ ညိမြ၊ လွတ် လွတ်’
‘ယမမင်းအစိုးရ နတ်ထုတ်ပါ’

‘သပိတ်၊ သပိတ်၊ မှောက် မှောက်’ စသည်ဖြင့် တစ်ပြိုင်နက် ကြွေး ကြော်ကြကာ ငရဲရုံးကို ဝိုင်းကြလေ၏။ ငရဲမင်းသည် ချေးထွက်လုမတတ် ကြောက်ရွံ့ကာ ညိမြကို ရုတ်ခြည်း လွတ်လိုက်တော့၏။ သို့နှင့် လူ့ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့ရသတည်း။ ။

နိဗ္ဗိတံ။

ငမြိုး